T080 Bộ Luật 10 - Căn Bản Thuyết Nhất Thiết Hữu Bộ Tỳ Nại Da Tạp Sự - số 1451tt-1458

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

LINH SÔN PHAÙP BaÛO ÑAÏI TAÏNG KINH TAÄP 80

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT
THIEÁT HÖÕU BOÄ
TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ
SOÁ 1451
(QUYEÅN 17 |40)
HOÄI VAÊN HOÙA GIAÙO DUÏC LINH SÔN ÑAØI BAÉC XUAÁT BAÛN

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

SOÁ 1451

CAÊN BAÛN THUYEÁT
NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA
TAÏP SÖÏ
- Haùn dòch: Tam taïng Phaùp sö Nghóa Tònh ñôøi Ñöôøng. TQ
- Vieät dòch: Ban phieân dòch chuøa Phaùp Baûo,
HT Thích Tònh Haïnh giaùm tu - naêm 2005
- Hieäu ñính vaø nhuaän vaên: NS Thích nöõ Nhö Loäc taïi chuøa Phoå Minh
QUYEÅN 17

5. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù tö:
Chieân ñoà Toâ-ñaø-di,
Ñaïi y taïm laáy duøng,
Sö Moâ baø tu ñaït,
Laáy baùt töôûng cuûa mình,
A thò ña hoä nguyeät,
Troäm töôûng laáy y mình.
(Tuïng naøy gioáng nhö trong phaàn giaûi thích cuûa giôùi Troäm neân ôû ñaây khoâng neâu ra nöõa, giôû laïi xem thì coù theå bieát ñöôïc)
6. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù tö:
Heo, mía, traùi Ña-la,
Haéc-hæ traû neäm loâng,
Ñem caát dao, kim may,
Khoâng duøng ñoà löu ly.
Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù thôøi theá maát muøa ñoùi keùm, coù keû troäm baét heo cuûa ngöôøi ñem vaøo trong röøng gieát ñeå aên thòt, vaát xöông vaø

moùng chaân moät beân roài ñi. Luïc chuùng Bí-soâ coù thoùi quen vaøo saùng sôùm sau khi thöùc daäy leo leân laàu gaùc chuøa ñeå nhìn xem boán phía, luùc ñoù thaáy coù khoùi boác leân töø trong röøng vaø quaï bay loaïn xuoáng, lieàn noùi vôùi nhau: “trong röøng chaéc coù caùi gì aên ñöôïc, chuùng ta neân ñeán ñoù xem”, noùi roài cuøng ñi ñeán trong röøng thaáy coù xöông vaø moùng chaân heo lieàn noùi: “vaät phaán taûo naøy cuõng ñuû duøng ñeå naáu aên”, noùi roài lieàn naáu xöông vaø moùng chaân heo. Vöøa luùc ñoù chuû heo laàn theo daáu veát tìm ñeán thaáy vieäc naøy roài lieàn noùi: “Thaùnh giaû vì sao maëc y phuïc cuûa baäc ñaïi tieân maø laïi laøm vieäc phi phaùp naøy”, Luïc chuùng Bí-soâ noùi: “Hieàn thuû, neáu ta ñöôïc saùt sanh thì haù khoâng laáy ñöôïc thòt ngon cuûa con nai, con chöông ñeå aên hay sao, maø laïi laáy xöông vaø moùng chaân heo ñeå naáu. Keû troäm ñaõ aên heát thòt ngon roài vaát boû xöông vaø moùng chaân heo laïi, ta löôïm laáy vaät phaán taûo thì coù loãi gì?”, chuû heo noùi: “nhöng ngöôøi xuaát gia khoâng neân laøm vieäc ñaùng cheâ traùch nhö theá naøy”. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “khoâng neân löôïm laáy vaät phaán taûo nhö vaäy, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Duyeân xöù nhö treân, laïi coù keû troäm laáy mía cuûa ngöôøi, aên khuùc ngon ôû giöõa, quaêng boû khuùc ngoïn vaø goác moät beân roài ñi. Luïc chuùng Bí- soâ ñi ñöôøng troâng thaáy lieàn noùi vôùi nhau: “ôû ñaây coù nhieàu vaät phaán taûo, haõy cuøng nhau nhaët laáy”, luùc hoï ñang thu nhaët thì chuû mía laàn theo daáu veát tìm ñeán, thaáy vieäc naøy roài lieàn noùi: “Thaùnh giaû vì sao maëc y phuïc cuûa baäc ñaïi tieân maø laïi laøm vieäc phi phaùp naøy”, Luïc chuùng Bí-soâ noùi: “Hieàn thuû, neáu ta ñöôïc laáy troäm thì haù khoâng laáy ñöôïc mía ngon ñeå aên hay sao maø laïi nhaët laáy khuùc ngoïn vaø goác cuûa ngöôøi vaät boû. Keû troäm ñaõ aên heát khuùc ngon ôû giöõa, vaät boû laïi phaàn ngoïn vaø goác, ta löôïm laáy vaät phaán taûo thì coù loãi gì”, chuû mía noùi: “nhöng ngöôøi xuaát gia khoâng neân laøm vieäc ñaùng cheâ traùch nhö theá naøy”. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “khoâng neân löôïm laáy vaät phaán taûo nhö vaäy, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Duyeân xöù nhö treân, coù keû troäm laáy traùi Ña-la ñem vaøo trong röøng löïa laáy traùi ngon aên, vaát boû laïi traùi dôû roài ñi. Luïc chuùng Bí-soâ nhaân ñi ñeán nôi thaáy... gioáng nhö treân cho ñeán caâu Phaät baûo ai löôïm laáy vaät phaán taûo nhö vaäy thì phaïm toäi Vieät phaùp. Duyeân xöù nhö treân, trong thaønh coù moät ñoàng töû baùn höông lieäu raát yeâu thích taám Giaï quyù cuûa mình, moät hoâm ngaõ bònh tuy ñaõ coá heát söùc trò lieäu nhöng bònh vaãn khoâng thuyeân giaûm. Khi saép qua dôøi, ñoàng töû môøi thaân toäc laïi troái raèng: “sau khi toâi cheát khoâng ñöôïc hoûa thieâu, haõy duøng taám Giaï quyù naøy quaán thaây toâi ñem boû vaøo trong röøng”, thaân toäc lieàn

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 17 5

an uûi: “caäu ñöøng sôï, khoâng phaûi ai bò bònh cuõng ñeàu cheát, khoâng bao laâu nöõa caäu seõ bình phuïc”, nhöng maïng soá ñaõ heát neân ñoàng töû qua ñôøi, do

quaù yeâu thích taám Giaï quyù naøy neân sau khi qua ñôøi lieàn sanh laøm quyû Ñaïi anh. Luùc ñoù thaân toäc duøng chæ nguõ saéc trang hoaøng xe tang, laáy taám Giaï quyù quaán thaây ñoàng töû roài ñöa vaøo trong röøng thaây cheát ñeå boû. Caùc Bí-soâ troâng thaáy vieäc naøy roài lieàn noùi vôùi Bí-soâ Haéc-hæ laø ngöôøi ôû trong Thi laâm raèng: "ñoàng töû baùn höông lieäu vöøa cheát, hoï duøng taám Giaï quyù raát ñeïp quaán thaây ñem boû vaøo trong röøng, thaày neân ñeán laáy vaät phaán taûo naøy", Haéc-hæ nghe roài lieàn ñeán trong Thi laâm tôùi beân töû thi laáy taám Giaï quyù. Phi nhaân kia lieàn ngoài daäy giöõ chaët laáy taám Giaï quyù, noùi raèng: "Thaùnh giaû Haéc-hæ, ñöøng laáy taám Giaï quyù cuûa toâi", ngöôøi soáng trong Thi laâm raát gan daï neân Haéc-hæ noùi vôùi quyû: "keû ngu si, ngöôi do tham aùi taám Giaï quyù naøy neân sinh laøm ngaï quyû, nay laïi muoán ñeán trong ñòa nguïc hay sao, haõy thaû tay ra". Luùc ñoù Haéc-hæ cuøng quyû tranh giaønh taám Giaï quyù neân duøng chaân ñaïp quyû ra, giaät laáy taám Giaï quyù mang veà trong röøng Theä ña. Phi nhaân töùc giaän ñuoåi theo ñoøi laïi taám Giaï quyù, do trong röøng Theä ña coù thieân long baùt boä thuû hoä neân phi nhaân vì ít phöôùc neân khoâng daùm vaøo, chæ ñöùng ôû ngoaøi cöûa khoùc. Phaät tuy bieát nhöng vaãn hoûi A-nan vì sao phi nhaân ñöùng khoùc ôû tröôùc cöûa chuøa, A-nan ñem vieäc treân baïch Phaät, Phaät suy nghó: "phi nhaân quaù yeâu thích taám Giaï quyù, neáu khoâng ñoøi laïi ñöôïc aét seõ thoå huyeát maø cheát", nghó roài lieàn baûo A-nan: "thaày ñeán baûo Haéc-hæ ñem traû laïi taám Giaï quyù cho phi nhaân, neáu noù khoâng ñoøi laïi ñöôïc aét seõ thoå huyeát maø cheát. Khi traû taám Giaï quyù neân baûo noù ñi tröôùc, ñeán trong röøng baûo noù naèm xuoáng roài môùi phuû taám Giaï quyù leân", A-nan vaâng lôøi Phaät ñeán noùi vôùi Haéc-hæ, Haéc-hæ nghe roài noùi raèng: "lôøi Phaät daïy, toâi khoâng daùm traùi", lieàn baûo phi nhaân ñi tröôùc, ñeán trong Thi laâm roài baûo noù naèm xuoáng, khi Haéc-hæ phuû taám Giaï quyù leân, phi nhaân lieàn duøng chaân ñaù Haéc-hæ, nhôø Haéc-hæ coù söùc maïnh neân môùi thoaùt cheát. Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Bí-soâ khoâng ñöôïc töï yù laáy y cuûa töû thi trong Thi laâm, cuõng khoâng neân traû laïi y nhö vaäy. Khi laáy y thì neân töø chaân höôùng leân ñaàu, khi traû y thì neân töø ñaàu höôùng veà chaân. Bí-soâ neân bieát laáy y cuûa töû thi coù naêm loãi laø maøu saéc xaáu, hoâi thoái, khoâng chaéc, nhieàu raän vaø bò Döôïc xoa giöõ. Neáu töû thi khoâng coù thöông toån thì khoâng ñöôïc laáy y". Sau ñoù Luïc chuùng Bí-soâ vaøo trong Thi laâm daãn choù theo, keû baát tin troâng thaáy lieàn cheâ traùch: "Thaùnh giaû daãn choù vaøo trong röøng, chaúng leõmuoán gieát suùc sanh hay sao?", Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "khoâng ñöôïc daãn choù theo". Luïc chuùng Bí-soâ laïi duøng dao laøm toån thöông töû thi ñeå laáy y, Phaät baûo: "khoâng neân laøm nhö vaäy, neáu coù truøng kieán laøm

cho töû thi hö hoaïi thì môùi ñöôïc laáy y". Laáy ñöôïc y cuûa töû thi roài, hoï lieàn tuøy tieän duøng ñeå maëc, Phaät noùi: "khoâng neân maëc lieàn, neân ñeå laïi trong röøng chöùng baûy taùm ngaøy, chôø gioù naéng laøm cho khoâ, ñem giaët nhuoäm roài môùi maëc"; Hoï laïi maëc y cuûa töû thi naøy vaøo chuøa, nhieãu thaùp, laøm vieäc kính leã, Phaät noùi: "ta nay cheá haønh phaùp cho Bí-soâ ôû trong Thi laâm

maëc y cuûa töû thi nhö sau: khoâng ñöôïc vaøo chuøa, khoâng ñöôïc leã thaùp; neáu muoán leã thaùp phaûi ôû beân ngoaøi caùch xa khoaûng moät taàm. Khoâng ñöôïc thoï duïng Taêng phoøng, giöôøng vaø ngoïa cuï; khoâng ñöôïc ngoài trong chuùng; khoâng ñöôïc thuyeát phaùp nghóa cho ngöôøi theá tuïc; khoâng ñöôïc ñeán nhaø theá tuïc, neáu coù vieäc caàn ñeán neân ñöùng ôû ngoaøi cöûa; neáu chuû nhaø môøi vaøo neân noùi toâi ôû trong Thi laâm, neáu chuû nhaø noùi: hoâm nay con ñöôïc phuùc lôùn neân Thaùnh giaû môùi ñeán nhaø, luùc ñoù ñöôïc vaøo trong nhaø nhöng khoâng neân ngoài treân giöôøng toøa. Neáu hoï môøi ngoài thì neân noùi toâi ôû trong Thi laâm, neáu hoï noùi khoù ñöôïc gaëp Thaùnh giaû, luùc ñoù môùi ñöôïc ngoài. Neáu Bí-soâ ôû trong Thi laâm khoâng tuaân theo haønh phaùp naøy thì phaïm toäi Vieät phaùp". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù caùc Bí-soâ boû dao caïo, kim may böøa baõi laøm cho mau bò ræ seùt, Phaät noùi: "khoâng ñöôïc boû böøa baõi, neân ñem caát trong taám næ duøng ñeå gaêm kim", Bí-soâ khoâng bieát laøm nhö theá naøo, Phaät noùi: "duøng moät mieáng næ hay vaûi luïa thoa saùp noùng leân roài goùi dao kim laïi ôû beân trong thì khoâng bò ræ seùt". Duyeân xöù nhö treân, Bí-soâ ni Thaâu-la-nan ñaø coù caùi baùt baèng löu ly giaû, moät ni khaùc ñeán hoûi möôïn: "toâi ñang khaùt nöôùc, Thaùnh giaû cho toâi möôïn caùi baùt löu ly ñeå muùc laáy nöôùc uoáng", Thaâu-la-nan ñaø ñöa baùt cho muôïn, khoâng may coâ aáy khi muùc laáy nöôùc lôû tay laøm rôi baùt xuoáng ñaát bò beå. Sau ñoù Thaâu-la-nan ñaø khoâng thaáy ñem baùt ñeán traû neân ñeán ñoøi, ni ñoù noùi: "toâi ñaõ lôû tay laøm rôi beå baùt, ñeå toâi laøm caùi khaùc ñeàn traû laïi", Thaâu-la-nan ñaø ñoøi phaûi traû caùi cuõ, coá yù laøm xuùc naõo nhau neân Bí-soâ ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo: "do Ni uoáng nöôùc baèng baùt löu ly neân coù loãi naøy, töø nay Ni khoâng ñöôïc duøng baùt löu ly ñeå aên hay uoáng, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". 7. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù tö: Trong chuøa neân veõ khaép, Ñoát löûa vaø taém röûa, Nöôùc baùt, khoâng ñaïp laù, Khi aên khoâng mang giaøy. Duyeân xöù nhö treân, tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc sau khi cuùng vöôøn chuøa cho Phaät vaø Taêng lieàn suy nghó: "neâu khoâng toâ veõ thì khoâng coù

trang nghieâm, neáu Phaät cho ta toâ veõ thì ta seõ laøm", nghó roài lieàn ñeán baïch Phaät, Phaät noùi tuøy yù laøm, tröôûng giaû lieàn söu taäp maøu saéc roài goïi thôï veõ ñeán baûo toâ veõ chuøa vôùi maøu saéc naøy, thôï veõ hoûi: "baét töø veõ töø ñaâu vaø veõ hình gì?", tröôûng giaû noùi: "toâi cuõng chöa bieát", lieàn ñeán hoûi Phaät, Phaät noùi: "hai beân cöûa neân veõ hình Döôïc xoa caàm tröôïng, maët beân naøy neân veõ söï bieán hoùa cuûa ñaïi thaàn thoâng, maët beân kia neân veõ baùnh xe sanh töû trong naêm ñöôøng. Döôùi hieân veõ caùc vieän Boân sanh, beân cöûa cuûa ñieän Phaät neân veõ hình Döôïc xoa caàm voøng hoa; trong giaûng ñöôøng neân veõ caûnh Bí-soâ kyø tuùc ñang tuyeân döông phaùp yeáu; trong nhaø aên neân veõ hình Döôïc xoa caàm baùnh; ben cöûa nhaø kho neân veõ hình Döôïc xoa caàm vaät baùu, nôi nhaø chöùa nöôùc veõ hình roàng caàm bình nöôùc, thaân ñeo chuoãi anh

laïc; nôi nhaø taém, nhaø beáp neân theo nhö caùch thöùc trong kinh Thieân söù maø veõ vaø theâm vaøi caûnh bieán hoùa döôùi ñòa nguïc; trong nhaø khaùn bònh neân veõ hình Nhö lai chaêm soùc ngöôøi bònh; choã ñaïi tieåu tieän neân veõ hình töû thi ñaùng sôï; trong phoøng ôû neân veõ boä xöông traéng, ñaàu laâu", tröôûng giaû trôû laïi baûo thôï veõ veõ y nhö lôøi Phaät daïy. Sau ñoù coù Bí-soâ voâ yù ñoát löûa, khoùi hun leân laøm caùc böùc veõ treân bò hö, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Bí-soâ neân laøm nhaø ñoát löûa, ai caàn ñoát löûa thì ñeán trong nhaø ñoù, khoâng ñöôïc ñoát löûa ôû choã khaùc, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Sau ñoù coù ngöôøi bònh caàn löûa nhöng khoâng daùm ñoát tröôùc hieân phoøng mình, Phaät noùi: "coù theå ñoát löûa beân ngoaøi chuøa hoaëc ôû saân trong cuûa chuøa, ñôïi chaùy heát khoùi môùi ñem löûa vaøo ". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù Bí-soâ taém ngay döôùi hieân, nöôùc aåm öôùt laøm hö böùc veõ, Phaät noùi: "khoâng neân taém nhö vaäy, neân taém ôû gaàn goùc chuøa hay laøm phoøng taém rieâng ñeå taém". Trong phoøng taém coù buøn, Phaät noùi: "neân xeáp gaïch laøm ñöôøng thoaùt nöôùc, neáu coù buøn ñaát baát tònh thì neân thöôøng khôi thoâng cho saïch hoaëc ôû gaàn ngoøi nöôùc ñeå tieän cho vieäc taém röûa". Duyeân xöù nhö treân, trong thaønh coù moät Baø-la-moân, con cuûa oâng bònh neân oâng ñeán hoûi thaày thuoác caùch chöõa trò, thaày thuoác naøy coù tín taâm neân noùi: "oâng ñeán gaëp Thaùnh chuùng xin nöôùc trong baùt mang veà röûa thaân con oâng thì seõ heát bònh". Baø-la-moân lieàn ñeán vöôøn Caáp gaëp Luïc chuùng Bí-soâ ñang ñöùng ôû tröôùc cöûa, OÂ-ba-nan-ñaø lieàn chaøo hoûi: "thieän lai, sao maø khoù gaëp nhaân giaû nhö traêng ñaàu thaùng vaäy?", Baø-la-moân noùi: "kính leã Thaùnh giaû, toâi ít khi ñeán, nay may maén gaëp nhau, neáu ñeán thöôøng aét seõ xem thöôøng", laïi hoûi ñeán coù vieäc gì, Baø-la-moân keå laïi vieäc treân roài noùi: "xin Thaùnh giaû cho toâi ít nöôùc trong baùt", OÂ-ba-nan-ñaø baûo chôø roài vaøo trong chuøa laáy nöôùc röûa baùt coù côm vaø thöùc aên lôïn côïn mang

8 BOÄ LUAÄT 10

ra ñöa cho Baø-la-moân, Baø-la-moân nhìn thaáy nöôùc baùt naøy lieàn noùi: "con cuûa toâi thaø cheát chöù khoâng duøng nöôùc baát tònh naøy ñeå röûa", OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "neáu oâng tín taâm kieân coá thì chaéc chaén con oâng seõ heát bònh", Baø-la- moân nghe roài caøng toû ra khinh tieän, Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "do ñem nöôùc röûa baùt bôïn nhô ñöa cho ngöôøi neân coù loãi naøy, töø nay khoâng ñöôïc ñem nöôùc baùt bôïn nhô ñöa cho ngöôøi, ai laøm theá thì phaïm toäi Vieät phaùp. Bí-soâ muoán ñöa nöôùc baùt cho ngöôøi thì ta seõ cheá haønh phaùp nhö sau: tröôùc neân röûa saïch baùt ba laàn roài ñöïng ñaày nöôùc, tuïng kinh chuù nguyeän vaøi laàn môùi ñöôïc ñöa cho hoï, ai khoâng laøm theo nhö theá thì phaïm toäi Vieät phaùp". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù Bí-soâ khi aên, chaân ñaïp treân laù duøng ñeå loùt baùt, ngöôøi tuïc nhìn thaáy lieàn cheâ traùch: "Sa moân Thích töû khoâng thanh tònh, chaân ñaïp treân laù duøng ñeå loùt baùt maø aên", baïch Phaät, Phaät noùi: "khoâng neân laøm nhö vaäy, ai laøm theá thì phaïm toäi Vieät phaùp". Phaät taïi thaønh Quaûng nghieâm, luùc ñoù coù Bí-soâ khi aên mang giaøy deùp cuõng bò ngöôøi tuïc cheâ traùch laø khoâng thanh tònh, Phaät

baûo khoâng neân, neáu laøm theá thì phaïm toäi Vieät phaùp. Sau ñoù coù ngöôøi bònh khi aên boû giaøy deùp neân bònh caøng naëng theâm, Phaät noùi: “ngöôøi bònh khi aên coù theå boû giaøy deùp ra roài ñaïp chaân leân”. 8. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù tö: Khoâng baùt, ñoä keû troäm, An cö, khoâng y chæ, Naêm naêm ñoàng lôïi döôõng, Khoâng neân mang vaùc naëng. Duyeân khôûi taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø ñoä moät ñeä töû maø khoâng cho hoï baùt, caùc Bí-soâ sau khi thoï thöïc xong röûa baùt ñeå ôû choã saïch roài ñi kinh haønh leã thaùp, ngöôøi môùi xuaát gia khoâng baùt naøy thaáy nhöõng baùt naøy lieàn suy nghó: “nhöõng baùt naøy ñeå khoâng, ta muoïn ñeå thoï thöïc roài seõ ñem traû laïi”, nghó roài lieàn ñeán laáy. Khi saép laáy baùt cuûa Thöôïng toøa Kieàu traàn nhö, ngöôøi khaùc thaáy lieàn noùi: “ñaây laø baùt cuûa toân giaû Kieàu traàn nhö, thaày khoâng neân laáy”, laáy tôùi baùt cuûa caùc toân giaû Maõ thaéng, Hieän thieän… cuõng bò noùi nhö treân, caùc Bí-soâ hoûi: “thaày khoâng coù baùt hay sao?”, ñaùp laø khoâng coù, laïi hoûi: “thaày khoâng coù baùt sao laïi ñoä cho thaày xuaát gia”, ñaùp: “OÂ-ba-ñaø-da OÂ-ba-nan-ñaø ñaõ ñoä cho toâi xuaát gia”, caùc Bí-soâ cheâ traùch roài baïch Phaät, Phaät noùi: “khoâng ñöôïc ñoä ngöôøi khoâng coù baùt xuaát gia, ai laøm theá thì phaïm toäi Vieät phaùp. Muoán ñoä cho ngöôøi khaùc xuaát gia neân baûo hoï saém ñaày ñuû saùu vaät caàn duøng tröôùc, ñoù laø ba y, phu cuï, baùt, vaø ñaõy löôït nöôùc”. Luùc ñoù cuï thoï Öu-ba-ly baïch

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 17 9

Phaät: “Theá toân, neáu bieát ngöôøi ñoù khoâng coù baùt maø cho thoï Caän vieân thì coù thaønh thoï Caän vieân khoâng?”, Phaät noùi: “thaønh nhöng chuùng cho thoï thì phaïm toäi Vieät phaùp”, laïi hoûi: “neáu Bí-soâ cho ngöôøi ñoù baùt quaù nhoû hay quaù lôùn hoaëc laø baùt traéng ñeå thoï Caän vieân thì coù thaønh thoï Caän vieân khoâng?”, Phaät noùi: “thaønh nhöng chuùng cho thoï thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù ñaïi taëc khi ñang laáy troäm vaät bò chuû baét gaëp neân boû vaät laïi chaïy troán, chaïy ñeán röøng Theä ña ngoài thì döøng laïi, ngoài choáng maù döôùi moät goác caây. Luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø vaøo thaønh khaát thöïc trôû veà thaáy giaëc cöôùp naøy lieàn hoûi laø ai, ñaùp laø ngöôøi ngheøo, lieøn noùi: “neáu vaäy sao khoâng xuaát gia”, giaëc cöôùp noùi: “xin noùi chuyeän cuûa toâi tröôùc roài noùi vieäc xuaát gia sau, toâi laø ñaïi taëc thì ai laïi chòu ñoä toâi xuaát gia”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “giaùo phaùp cuûa Phaät laáy töø nieäm laøm ñaàu, laøm sao coù theå khoâng thöông xoùt tieáp ñoä, chæ caàn ngöôi phaùt taâm thì ta seõ ñoä ngöôøi xuaát gia”, giaëc cöôùp nghe roài lieàn noùi: “laønh thay Thaùnh giaû, con muoán xuaát tuïc”, OÂ-ba-nan-ñaø lieàn daãn veà cho xuaát gia vaø thoï Caän vieân, vaøi ngaøy sau baûo ngöôøi naøy raèng: “nai khoâng nuoâi nai, thaønh Thaát-la-phieät roäng lôùn thaày haûy theo thöù lôùp khaát thöïc töï nuoâi soáng”. Saùng sôùm hoâm sau, Bí-soâ naøy ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc, nhieàu ngöôøi nhìn thaáy nhôù bieát laø ñaïi taëc lieàn noùi vôùi nhau: “ñaïi taëc naøy nay ñöôïc xuaát gia, Sa moân Thích töû bieát ñoù laø ñaïi taëc maø laïi cho xuaát gia, ban ngaøy haén theo thöù lôùp khaát thöïc bieát ñöôïc nôi choán, ban ñeâm seõ ñeán troäm laáy taøi vaät

cuûa ngöôøi". Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "do ñoä keû troäm xuaát gia neân coù loãi naøy, töø nay khoâng ñöôïc ñoä keû troäm xuaát gia, ai ñoä thì phaïm toäi Vieät phaùp", sau ñoù coù Bí-soâ khoâng bieát coù phaûi laø keû troäm hay khoâng neân khoâng daùm ñoä cho xuaát gia, taïo thaønh naïn duyeân traùi ñöôøng xuaát ly, Phaät noùi: "neáu bieát hoï laø keû troäm thì khoâng neân cho xuaát gia, neáu khoâng bieát thì ñöôïc tuøy yù ñoä. Neáu coù ngöôøi ñeán caàu xuaát gia, tröôùc neân hoûi: ngöôi khoâng phaûi laø keû troäm phaûi khoâng; neáu khoâng hoûi maø lieàn ñoä cho xuaát gia thì phaïm toäi Vieät phaùp". Duyeân xöù nhö treân, taïi moät truù xöù coù Bí-soâ ñöôïc nhieàu moân nhaân ñeán y chæ, vò naøy boãng qua ñôøi neân khoâng coøn ngöôøi y chæ, caùc moân nhaân khoâng bieát laøm sao, baïch Phaät, Phaät noùi: "neân tìm ngöôøi coù ñöùc, cung caáp phoøng toát, thò giaû vaø ngoïa cuï ñaày ñuû, neáu tìm ñöôïc y chæ thì toát, neáu tìm khoâng ñöôïc thì caùc Bí-soâ khoâng neân ôû ñoù ñeán kyø boá taùt thöù hai. Ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Taïi moät truù xöù khaùc, caùc Bí-soâ saép caàu y chæ thì vò naøy boãng qua ñôøi, hoï khoâng bieát laøm sao... nhö treân cho ñeán

10 BOÄ LUAÄT 10

caâu neáu tìm ñöôïc y chæ thì toát, neáu tìm khoâng ñöôïc thì caùc Bí-soâ khoâng ñöôïc haï an cö ôû ñoù. Ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp. Taïi moät truù xöù khaùc, caùc Bí-soâ tieàn an cö thì thaáy y chæ boãng qua ñôøi, hoï khoâng bieát laøm sao... nhö treân cho ñeán caâu neáu tìm ñöôïc y chæ thì toát, neáu tìm khoâng ñöôïc thì caùc Bí-soâ phaûi ñi ñeán truù xöù khaùc caàu thaày y chæ maø haäu an cö. Ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp. Laïi coù Bí-soâ y chæ moät thaày ñeå haäu an cö, thaày y chæ naøy boãng qua ñôøi, Phaät noùi: "coù theå trong hai thaùng kieåm soaùt laãn nhau, caån thaän maø ôû; qua hai thaùng neáu tìm ñöôïc thaày y chæ neân cung caáp nhö treân, neáu tìm khoâng ñöôïc thì khoâng neân ñeå qua theâm kyø tröôûng tònh thöù hai, neân ñi ñeán truù xöù khaùc caàu y chæ sö. Ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Laïi coù Bí-soâ xuaát gia thoï Caän vieân taïi moät truù xöù noï, boån sö boãng qua ñôøi, Bí-soâ khoâng bieát laøm sao, baïch Phaät, Phaät noùi: "taát caû vieäc ñeàu gioáng nhö tröôøng hôïp cuûa thaày y chæ maø laøm. Ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Duyeân xöù nhö treân, taïi moät tuï laïc coù moät tröôûng giaû xaáy moät truù xöù vôùi ñaày ñuû tieän nghi roài cuùng cho Töù phöông taêng. Thôøi gian sau oâng boãng bò quan baét giöõ, caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy roài ñeàu boû chuøa ñi neân vaät cuûa Tam baûo ñeàu bò troäm laáy maát heát. Sau ñoù nghe bieát tröôûng giaû ñöôïc thaû veà, caùc Bí-soâ ñeán thaêm roài noùi: "tröôûng giaû, tröôùc ñaây chuùng toâi boû chuøa ñi neân caùc vaät thoï duïng trong chuøa ñeàu bò troäm laáy maát heát", tröôûng giaû hoûi: "vì sao caùc thaày boû chuøa ñi?", ñaùp: "chuùng toâi nghe tin tröôûng giaû bò baét, taâm sanh hoang mang neân môùi boû chuøa ñi", tröôûng giaû noùi: "toâi tuy bò baét nhöng coøn coù thaân thuoäc, hoï coù theå cung caáp thay toâi, vì sao caùc thaày laïi boû ñi", caùc Bí-soâ nghe roài im laëng, baïch Phaät, Phaät noùi: "khoâng neân boû ñi maø khoâng hoûi thaân thuoäc cuûa hoï, neân hoûi hoï coù theå cung caáp ñöôïc hay khoâng, neáu ñaùp laø khoâng theå thì caùc Bí- soâ neân tuøy duyeân khaát thöïc trong naêm naêm ñeå giöõ chuøa.

Neáu chuû chuøa trôû veà thì toát, neáu khoâng trôû veà ñöôïc thì caùc Bí-soâ neân soáng ôû truù xöù gaàn beân, trong naêm naêm ñoàng lôïi döôõng nhöng thuyeát giôùi rieâng. Caùch taùc phaùp nhö sau: traûi toøa, ñaùnh kieàn chuøy, Taêng nhoùm roài sai moät Bí-soâ taùc baïch yeát ma: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, nay thí chuû xaây chuøa taïi truù xöù bò vua quan hay giaëc baét giöõ. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, nay Taêng taïi truù xöù naøy cuøng Taêng taïi truù xöù trong naêm naêm ñoàng lôïi döôõng, tröôûng tònh rieâng. Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, nay thí chuû xaây chuøa taïi truù xöù bò vua quan hay giaëc baét giöõ, Nay Taêng taïi truù xöù naøy vaø Taêng taïi truù xöù trong naêm naêm ñoàng lôïi döôõng, tröôûng tònh rieâng. Caùc cuï thoï naøo

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 17 11

chaáp thuaän Taêng taïi truù xöù naøy vaø Taêng taïi truù xöù trong naêm naêm ñoàng lôïi döôõng, tröôûng tònh rieâng thì im laëng; vò naøo khoâng chaáp thuaän thì noùi. Taêng ñaõ chaáp thuaän Taêng taïi truù xöù naøy vaø truù xöù kia trong naêm naêm ñoàng lôïi döôõng, tröôûng tònh rieâng xong roài. Taêng chaáp thuaän vì im laëng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. Neáu ñuû naêm naêm maø thí chuû trôû veà thì toát, neáu khoâng trôû veà thì trong möôøi naêm cuõng taùc phaùp ñoàng lôïi döôõng, tröôûng tònh rieâng gioáng nhö vaäy. Ñuû möôøi naêm maø thí chuû trôû veà thì toát, neáu khoâng trôû veà thì caùc Bí-soâ neân ñem ngoïa cuï vaø caùc taïp vaät trong chuøa naøy gôûi cho chuøa gaàn beân roài ñoùng chaët cöûa chuøa, tuøy yù ra ñi. Khi naøo thí chuû trôû veà thì ñem nhöõng vaät ñaõ gôûi ñoù traû laïi cho thí chuû, ñem traû laïi thì toát, neáu khoâng ñm traû laïi thì caùc Bí-soâ phaïm toäi Vieät phaùp". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ khuaân vaùc vaät naëng ñi, ngöôøi tuïc thaáy lieàn cheâ traùch: "ngöôøi ñôøi chuùng toâi vì phaûi lo cho cha meï, vôï con, phuïc vuï vua quan neân phaûi laøm caùc vieäc naëng laø ñieàu taát nhieân, caùc thaày vì ai maø phaõi chòu cöïc khoå nhö vaäy?", hoï nghe roài im laëng. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "Bí-soâ khoâng neân khuaân vaùc vaät naëng, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". sau ñoù Luïc chuùng Bí-soâ laïi ñoäi vaät naëng treân ñaàu hoaëc treân trai... vaø bò cheâ traùch nhö treân, Phaät noùi: "Bí-soâ khoâng ñöôïc khuaân vaùc vaät naëng nhö vaäy, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". 9. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù tö: Phaùp töù y, saùu vaät, Giaëc troäm y Bí-soâ, Gôûi coù naêm loaïi khaùc, Phaûi bieát caùch thöùc nhuoäm. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù moät Baø-la-moân muoán xuaát gia neân ñeán röøng Theä ña, vöøa vaøo trong chuøa lieàn gaëp caùc Bí-soâ ñang mang baùt ñònh ñi khaát thöïc, lieàn suy nghó: "ta neân hoûi hoï ñi ñaâu", nghó roài lieàn hoûi caùc Bí-soâ ñònh ñi ñaâu, ñaùp laø ñònh ñi khaát thöïc, laïi hoûi: "chaúng leõ caùc Bí-soâ ñeàu phaûi khaát thöïc hay sao?", ñaùp: "nhöõng vò maø nhieàu ngöôøi bieát ñeán thì coù nhieàu thí chuû mang vaät thöïc ñeán cuùng döôøng, ngöôøi khoâng coù thí chuû thì ñeàu phaûi khaát thöïc". Ngöôøi naøy nghe roài suy nghó: "neáu ta xuaát gia cuõng phaûi khaát thöïc thì ñaâu coù khaùc gì, duø coù ñeán ñaàu Phaät xuaát gia cuõng khoâng thoaùt khoûi lao nhoïc. Ta neân hoûi laïi caùc Bí-soâ khaùc,

xuaát gia chæ phaûi moät vieäc khaát thöïc hay coøn vieäc gì khaùc nöõa", nghó roài lieàn ñeán hoûi Bí-soâ khaùc: "caùc vò nöông vaøo ñaâu maø xuaát gia?", ñaùp: "haõy ngoài xuoáng, toâi seõ noùi cho nghe. Ngöôøi xuaát gia trong Phaät phaùp phaûi

nöông vaøo phaùp Töù y ñeå ñöôïc thoï Caän vieân, thaønh taùnh Bí-soâ, ñoù laø maëc y phaán taûo, ôû döôùi goác caây, duøng loaïi döôïc cuõ boû (traàn khí döôïc) vì boán phaùp naøy thanh tònh deã ñöôïc". Baø-la-moân nghe roài lieàn noùi: "ai coù theå nöông vaøo boân phaùp naøy maø soáng noåi, toâi voán coù yù caàu xuaát gia nhöng thaáy vieäc naøy khoù laøm neân toâi xin töø giaõ", noùi roài lieàn boû ñi vì oâng ta cho xuaát gia laø söï chöôùng ngaïi lôùn. Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "noùi phaùp Töù y cho ngöôøi chöa xuaát gia neân coù loãi naøy, töø nay Bí-soâ thaáy ngöôøi muoán xuaát gia thoï Caän vieân, khoâng neân noùi phaùp Töù y cho hoï nghe tröôùc. Ai noùi tröôùc thì phaïm toäi Vieät phaùp". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû cöôùi vôï chöa bao laâu thì sanh ñöôïc moät trai, ñoàng töû naøy vöøa môùi lôùn khi bò cha giaän traùch maéng lieàn suy nghó: "thöøa söï cha thaät khoù, vaäy ta neân xuaát gia", nghó roài lieàn ñi ñeán röøng Theä ña. OÂ-ba-nan-ñaø thaáy lieàn hoûi ñeán coù vieäc gì, ñaùp laø muoán xuaát gia, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "ñaây laø vieäc toát, nhö Phaät ñaõ daïy ngöôøi xuaát gia coù naêm lôïi ích thuø thaéng... nhö treân, nhöng muoán xuaát gia caàn coù ñuû saùu vaät", lieàn hoûi laø saùu vaät gì, ñaùp: "ñoù laø ba y, baùt, phu cuï vaø ñaõy löôït nöôùc", ñoàng töû noùi: "con khoâng coù", OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "ngöôi haõy taïm trôû veà, ta seõ tìm saùu vaät ñoù giuùp cho ngöôi", ñoàng töû töø giaõ nhöng khoâng trôû veà nhaø cha meï maø ñi ñeán nhaø thaân thuoäc. Thaân thuoäc bieát laø con cuûa tröôûng giaû muoán xuaát gia neân giöõ ôû laïi vaø cöôùi vôï cho ñoàng töû. Sau ñoù OÂ-ba-nan-ñaø tìm ñuû saùu vaät, khi vaøo thaønh khaát thöïc gaëp ñoàng töû lieàn noùi: "Hieàn thuû, ta ñaõ tìm ñuû saùu vaät, haõy ñeán ta cho xuaát gia", ñaùp: "Thaùnh giaû, con cuõng ñaõ tìm ñöôïc saùu vaät", hoûi laø saùu vaät gì, ñaùp laø maét tai muõi löôõi thaân vaø yù, laïi hoûi laø vaät gì, ñaùp: "ngöôøi thaân ñaõ cöôùi vôï cho con coù ñaày ñuû saùu vaät neân nay con khoâng theå xuaát gia ñöôïc nöõa". Do nhaân duyeân naøy neân trôû ngaïi vieäc xuaát gia thoï Caän vieân, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "töø nay neáu coù ngöôøi ngheøo ñeán caà xuaát gia thoï Caän vieân neân möôïn saùu vaät cho hoï caàn duøng, vì sao, vì ñöôïc xuaát gia trong thieän phaùp luaät thaønh taùnh Bí-soâ laø khoù ñöôïc. Sau khi thoï Caän vieân, hoï töï tìm kieám traû laïi cho chuû cuõ". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù nhieàu Bí-soâ du haønh trong nhaân gian, giöõa ñöôøng bò giaëc cöôùp ñoaït y vaät. Giaëc cöôùp ñem nhöõng vaät naøy ñeán baùn ôû gaàn röøng Theä ña, caùc Bí-soâ bò cöôùp cuõng ñi ñeán röøng Theä ña nhìn thaáy nhöõng y vaät naøy ñeàu nhaän bieát laø cuûa mình neân keâu lôùn leân: "baét laáy giaëc, y vaät cuûa chuùng toâi ñaõ bò chuùng cöôùp", tieáng keâu vang xa neân giaëc cöôùp ñeå laïi y vaät boû chaïy taùn loaïn. Caùc Bí-soâ laáy laïi y vaät cuûa mình roài suy nghó: "nhöõng vaät ñaõ bò cöôùp coù cho laáy laïi hay khoâng?", baïch Phaät, Phaät noùi: "khoâng neân laøm kinh ñoäng hoï, nhöõng vaät hoï cöôùp

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 17 13

ñöôïc laø thuoäc veà cuûa hoï". Sau ñoù coù Bí-soâ du haønh trong nhaân gian bò giaëc cöôùp y vaät, ñoái vôùi y vaät ñaõ bò cöôùp, Bí-soâ lieàn khôûi taâm xaû neân thieáu y baùt thoï duïng, Phaät noùi: "Bí-soâ maát y vaät, khoâng neân lieàn khôûi taâm xaû, trong thôøi gian giaëc chöa khôûi taâm nghó laø vaät cuûa mình thì Bí-soâ ñöôïc laáy laïi". Laïi coù Bí-soâ gaëp giaëc cöôùp nhö treân, giaëc ñem y vaät naøy ñeán baùn ôû gaàn vöôøn Caáp, Bí-soâ nhìn thaáy bieát laø y vaät cuûa mình lieàn loâi giaëc ñeán choã vua, giaëc bò goâng cuøm ñaùnh ñaäp raát ñau khoå. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "khoâng neân ñöa giaëc ñeán choã vua, neân thuyeát phaùp ñeå xin laïi y vaät, neáu giaëc khoâng cho laïi thì neân ñöa cho giaëc nöûa giaù tieàn, neáu giaëc cuõng khoâng chòu thì neân ñöa heát giaù tieàn ñeå chuoäc laïi, vì sao, vì y baùt thaønh töïu roát cuoäc khoù theå ñöôïc". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù caùc Bí-soâ khi ra ñi ñem phaân boø, ñaát, caây ñaùnh raêng, nöôùc nhuoäm… vaát boû, khoâng coù taâm yeâu tieác; caùc Bí-soâ khaùc thaáy vaát boû muoán laáy laïi ñeå duøng nhöng nghi ngaïi, khoâng daùm laáy neân caùc vaät naøy bò hö hoaïi. Baïch Phaät, Phaät noùi: "neân khôûi töôûng thaân höõu roài laáy duøng, luaän veà thaân höõu laø ngöôøi gôûi coù naêm loaïi: moät laø coù taâm thöông meán nhau, hai laø thaân gaàn ñöôïc vöøa yù, ba laø toân troïng nhau, boán laø quen bieát nhau laâu, naêm laø nghe duøng taøi vaät cuûa mình thì vui möøng. Vaät cuûa naêm haïng ngöôøi naøy tuy khoâng hoûi chuû maø laáy duøng ñeàu khoâng coù loãi. Laïi nöõa, bieát vaät hoï ñaõ vaát boû, khôûi töôûng laø vaät voâ chuû, laáy duøng cuõng khoâng loãi". Duyeân xöù nhö treân, Phaät cho nhuoäm y neân caùc Bí-soâ ôû nôi ñaát troáng hay choã kinh haønh beân ngoaøi chuøa nhuoäm y, bò buïi ñaát laøm dô vaø möa gioù laøm öôùt, Phaät baûo neân nhuoäm y trong chuøa. Khi nhuoäm y trong chuøa, nöôùc nhuoäm chaûy ra ñaát gioáng nhö maùu, ngöôøi tuïc thaáy lieàn hoûi: "Thaùnh giaû, choã naøy coù gieát boø deâ hay sao?", ñaùp: "khoâng phaûi gieát chuùng sanh maø laø nöôùc nhuoäm y chaûy ra ñaát", hoï noùi: "nöôùc nhuoäm chaûy ra ñaát vì sao khoâng queùt doïn?", Phaät noùi: "neân duøng phaân boø hay buøn treùt ôû choã nhuoäm cho saïch", khi treùt laøm toån choã ñaát ñaù tro, Phaät noùi: "choã ñaát ñaù tro neân duøng nöôùc gioäi röûa, choã khaùc neân treùt toâ cho laùng. Ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". 10. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù tö: Phaûi bieát caùch troàng caây, Troäm vaûi, hieän thaàn thoâng, Neáu ñöôïc vaûi thöôïng haïng, Khoâng caét boû choã theâu. Duyeân khôûi taïi vöôøn Truùc, thaønh Vöông xaù, luùc ñoù treân nuùi Thaéng thaân, Phaät thuyeát phaùp khieán cho vua trôøi Ñeá thích thaáy ñöôïc chaân ñeá;

14 BOÄ LUAÄT 10

cuõng ôû treân nuùi ñoù, vua AÛnh Thaéng môû ñaïi phaùp hoäi neân daân chuùng nöôùc Ma-kieät-ñaø ñeàu vaân taáp ñeán. Treân nuùi khoâng coù caây cao boùng maùt, daân chuùng bò noùng böùc neân baïch caùc Bí-soâ: "laønh thay caùc Thaùnh giaû, neân troàng caây coù boùng maùt treân ñaây", ñaùp laø Phaät chöa cho, hoï

noùi: “troàng caây laø sai traùi hay sao”, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi neân troàng caây, caùc Bí-soâ troàng caây xong lieàn boû ñi neân caây cheát. Naêm sau hoï trôû laïi döï phaùp hoäi bò noùng nhö laàn tröôùc neân hoûi caùc Bí-soâ: “Thaùnh giaû khoâng coù troàng caây sao?”, ñaùp laø coù troàng, laïi hoûi vì sao khoâng thaáy, ñaùp: “vì chuùng toâi boû ñi, khoâng ai coi giöõ neân cheát khoâ heát”, hoï noùi: “caùc thaày khi môùi sanh neáu cha meï khoâng nuoâi döôõng aét seõ bò toån haïi; caây troàng cuõng vaäy, troàng xong neân baûo döôõng ñôïi khi lôùn maïnh môùi boû ñi”. Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “khoâng neân troàng caây roài lieàn boû ñi”, luùc ñoù caùc Bí-soâ khoâng bieát caùch baûo hoä caây, thaùng Ñoâng sôï caây cheát neân laáy laù phuû leân, laïi bò löûa ñoàng ñoát chaùy, Phaät noùi: “neân laøm bôø che boán phía ñeå baûo hoä”, sau ñoù caây bò noùng neân hö haïi, Phaät noùi neân laøm loã thoâng hôi; ñeán muøa haï möa nhieàu ñoïng nöôùc neân caây bò uùng cheát, Phaät noùi: “muøa haï neân boû bôø che vaø laøm ñöôøng thoaùt nöôùc”. Luùc ñoù caây chöa ñuû lôùn, caùc Bí-soâ lieàn boû ñi neân caây bò cheát nhö tröôùc, Phaät noùi: “ta nay cheá ñònh caùch troàng caây: neáu laø hoa thì ñôïi khi troå hoa môùi ñöôïc ñi; neáu laø caây aên traùi thì ñôïi khi coù traùi môùi ñöôïc ñi”, luùc ñoù coù Bí-soâ gaëp vieäc gaáp caàn phaûi ñi ngay, khoâng bieát laøm sao neân baïch Phaät, Phaät noùi: “neân giao laïi cho ngöôøi giöõ vöôøn hay thaân höõu môùi ñöôïc tuøy yù ñi”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù vua Kieàn-ñaø-la ôû phöông Baéc göûi taám vaûi thöôïng haïng cho vua AÛnh Thaéng, vua ñem taám vaûi naøy daâng cuùng cho toân giaû Taát-laân-giaø-baø-ta. Toân giaû ñem taám vaûi naøy ñeán choã A-lan- nhaõ, boïn cöôùp nghe bieát ñöôïc vieäc naøy lieàn noùi vôùi nhau: “taám vaûi ñoù raát quyù, chuùng ta neân laøm sao?”, moät ngöôøi trong boïn noùi neân ñeán ñoaït laáy. Ñeâm ñoù boïn cöôùp ñeán choã toân giaû goõ cöûa, toân giaû hoûi laø ai, ñaùp laø giaëc cöôùp, toân giaû hoûi muoán gì, ñaùp laø muoán laáy taám vaûi quyù giaù, toân giaû noùi: “haõy ñöa tay vaøo cöûa soå”, giaëc lieàn ñöa tay vaøo, toân giaû taùc yù gia trì: “chôù ñeå cho taám vaûi naøy bò giaëc cöôùp ñoaït hoaëc bò ñoát cuõng khoâng chaùy, bò keùo ra cuõng khoâng keùo ra heát”. Luùc ñoù giaëc cöôùp keùo laáy taám vaûi ra nhöng keùo maõi khoâng heát, vaûi tuï thaønh ñoáng lôùn khoâng cuøng taän; giaëc lieàn duøng keùo caét cuõng khoâng caét ñöôïc, duøng löûa ñoát cuõng khoâng chaùy lieàn noùi vôùi toân giaû: “Thaùnh giaû vì sao laïi xuùc naõo chuùng toâi”, toân giaû noùi: “ngöôi ngu si, neáu nguôi khoâng xuùc naõo ta thì laøm sao ta laïi xuùc naõo ngöôi, ngöôøi coù duøng heát söùc cuõng khoâng theå naøo keùo ra ñöôïc”, giaëc lieàn noùi vôùi nhau: “Thaùnh giaû coù ñaïi thaàn thoâng, chuùng ta neân chaïy

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 17 15

ñi chôù ñeå bò vua baét”, noùi roài lieàn boû vaûi laïi chaïy ñi maát daïng. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “do ñem vaûi thöôïng haïng ñeán choã A-lan-nhaõ neân coù loãi naøy, Taát-laân-giaø-baø-ta thaät phi lyù khi ñem vaûi thöôïng haïng ñeán choã A-lan-nhaõ. Töø nay Bí-soâ khoâng ñöôïc ñem vaûi thöôïng haïng ñeán choã A-lan-nhaõ, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp. Neáu Bí-soâ ôû A-lan-nhaõ ñöôïc vaûi thöôïng haïng neân göûi cho ngöôøi coi giöõ ôû trong thoân”.

Sau ñoù coù Bí-soâ A-lan-nhaõ ñöôïc vaûi toát ñem göûi trong nhaø theá tuïc, thôøi gian sau vaûi bò truøng caén hö, Phaät noùi: “neân loùt laù Khoå saâm hay A quyø ôû beân trong taám vaûi, neáu khoâng coù loaïi laù ñoù thì neân treo treân giaù vaø neân thöôøng ñem phôi”. Duyeân khôûi taïi thaønh Thaát-la-phieät, tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc thöôøng ñeán leã Phaät vaø caùc toân giaû, luùc ñoù vaøo muøa laïnh, tröôûng giaû vaøo trong chuøa nhìn thaáy caùc Bí-soâ naèm co ro, khoâng tu phaùp thieän lieàn noùi: “giaùo phaùp cuûa baäc Ñaïi sö chuù troïng tinh caàn, vì sao caùc thaày laïi naèm co ro, luoáng qua ngaøy thaùng maø khoâng tu thieän phaåm?”, Bí-soâ ñaùp: “taâm coù hyû laïc thì môùi tu thieän phaåm, chuùng toâi khoå vì laïnh thì laøm sao tinh caàn noåi”. Tröôûng giaû nghe roài lieàn trôû veà nhaø laáy naêm traêm xaáp baïch ñieäp daøy mang ñeán cuùng cho Taêng, caùc Bí-soâ thoï roài lieàn caét boû nhöõng choã theâu veõ treân vaûi, duøng ñaù ñoû nhuoäm roài môùi maëc. Sau ñoù tröôûng giaû ñeán khoâng thaáy caùc Bí-soâ maëc baïch ñieäp neân hoûi, Bí-soâ keå laïi vieäc treân, tröôûng giaû noùi: “ñoù laø vaûi thöôïng haïng, vì sao caùc thaày laïi laøm cho hö hoaïi, neân giöõ laïi nhöõng choã theâu veõ maø thoï duïng”, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “vaät cuûA-taêng-kyø thì khoâng neân caét boû nhöõng choã theâu veõ, neân giöõ laïi nhö vaäy maø thoï duïng. Ai caét boû thì phaïm toäi Vieät phaùp”.

16 BOÄ LUAÄT 10

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ

QUYEÅN 18

V. TOÅNG NHIEÁP TUÏNG CUÛA BIEÄT MOÂN THÖÙ NAÊM: Ñoát thaây, hoûi, ba laàn, Xaû ñoïa, thaân ta maát, Giôùi, Bí-soâ khoâng neân, Khoâng duøng naêm loaïi da. 1. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù naêm: Ñoát thaây tuïng Tam khaûi, Muïc lieân bò ñaùnh cheát, Khoâng neân laøm to lôùn, Ñöôïc nhieàu caùc traân baûo. Duyeân khôûi taïi röøng Theä ña, thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù trong thaønh coù moät tröôûng giaû cöôùi vôï chöa bao laâu thì sanh ñöôïc moät trai. Ñoàng töû vöøa tröôûng thaønh lieàn xuaát gia trong Phaät phaùp, khoâng may maéc bònh qua ñôøi, caùc Bí-soâ lieàn ñem thi theå cuøng y baùt boû beân ñöôøng. Nhieàu ngöôøi ñi qua thaáy lieàn noùi vôùi nhau: “Sa moân Thích töû cheát bò vaát boû”, coù ngöôøi ñeán xem thöû lieàn nhaän bieát laø con cuûa tröôûng giaû lieàn noùi cho moïi ngöôøi bieát, hoï lieàn cheâ traùch: “xuaát gia trong Thích töû khoâng ñöôïc caäy nhôø, neáu ngöôøi naøy coøn taïi gia thì ngöôøi thaân seõ ñem hoûa thieâu ñuùng phaùp”. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “neáu Bí-soâ cheát neân cuùng döôøng thaân cuûa vò aáy”, Bí-soâ khoâng bieát cuùng döôøng nhö theá naøo, Phaät baûo neân hoûa thieâu. Cuï thoï Öu-ba-ly baïch Phaät: “Phaät ñaõ daïy laø trong thaân coù taùm vaïn hoä truøng thì laøm sao ñöôïc hoûa thieâu?”, Phaät noùi: “nhöõng loaïi truøng naøy neáu ngöôøi soáng thì chuùng soáng, neáu ngöôøi cheát thì chuùng cheát neân thieâu khoâng coù loãi. Neáu thaân coù lôû loùi neân xem kyõ, khoâng coù truøng môùi ñöôïc thieâu”. Luùc ñoù muoán thieâu nhöng tìm khoâng ñöôïc cuûi, Phaät noùi: “neân thaû xuoáng soâng, neáu khoâng coù soâng thì neân ñaøo ñaát choân”, vaøo muøa haï ñaát aåm coù nhieàu truøng kieán, Phaät noùi:

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 18 17

“ôû choã saâu trong röøng, ñeå thi theå day ñaàu veà höôøng Baéc, naèm nghieâng hoâng beân phaûi, duøng caây coû giöõ ñaàu roài laáy coû hay laù phuû leân. Khi toáng taùng neân baûo ngöôøi coù khaû naêng tuïng kinh Tam khaûi (kinh Voâ thöôøng) vaø ñoïc keä chuù nguyeän cho ngöôøi cheát”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ laøm vieäc naøy xong trôû veà chuøa nhöng khoâng taém röûa, ngöôøi tuïc thaáy lieàn cheâ traùch: “Sa moân Thích töû dô baån, tieáp xuùc töû thi maø khoâng taém röûa”, Phaät baûo neân taém röûa, caùc Bí-soâ ñeàu taém heát, Phaät noùi: “ai tieáp xuùc vôùi töû thi môùi taém, ai khoâng tieáp xuùc thì chæ röûa tay chaân”, caùc Bí-soâ trôû veà khoâng leã baùi thaùp, Phaät baûo neân leã baùi. Duyeân khôûi taïi thaønh Vöông xaù, luùc ñoù cuï thoï Xaù-lôïi-phaát vaø Ñaïi Muïc-kieàn-lieân thöôøng ñeán trong naêm ñöôøng: ñòa nguïc, ngaï quyû, baøng sanh vaø trôøi ngöôøi. Khi ñeán trong ñòa nguïc Voâ giaùn, Xaù-lôïi-phaát baûo Ñaïi Muïc-kieàn-lieân: “thaày haõy vì höõu tình trong ñòa nguïc naøy maø laøm cho döùt khoå löûa döõ thieâu ñoát”, Ñaïi Muïc-kieàn-lieân lieàn bay leân hö khoâng ôû treân ñòa nguïc laøm cho möa xuoáng, haït to nhö baùnh xe nhöng khi rôi xuoáng ñeàu bò löûa döõ laøm cho tieâu maát. Xaù-lôïi-phaát noùi: “thaày haõy döøng tay ñeå toâi dieät löûa naøy”, noùi roài lieàn nhaäp Tam-ma-ñòa thaéng giaûi möa xuoáng moät traän möa lôùn, laøm cho ñòa nguïc Voâ giaùn ñeàu thaønh buøn, trôû neân maùt meû, caùc khoå ñeàu döøng laïi. Hoï thaáy ngoaïi ñaïo Boä thích noa do luùc soáng noùi phaùp taø khi doái ngöôøi neân nay chòu quaû baùo thaân lôùn, treân löôõi coù naêm traêm caùi caøy saét caøy laøm cho ñoå maùu, chòu khoå voâ cuøng. Ngoaïi ñaïo naøy noùi vôùi hai toân giaû: “ khi hai vò trôû veà chaâu Thieäm boä truyeàn lôøi cuûa toâi ñeán caùc moân ñoà cuûa toâi raèng: do luùc soáng toâi noùi phaùp taø khi doái ngöôøi neân nay chòu quaû baùo thaân lôùn, treân löôõi coù naêm traêm caùi caøy saét caøy laøm cho ñoå maùu, chòu khoå voâ cuøng. Caùc moân ñoà cuùng döôùng thaùp thôø toâi caøng khieán thaân toâi theâm ñau khoå, töø nay veà sau chôù coù cuùng döôøng nöõa”, hai toân giaû im laëng nhaän lôøi. Töø ñòa nguïc trôû veà thaønh Vöông xaù, khi ñi vaøo thaønh giöõa ñöôøng gaëp nhoùm ngoaïi ñaïo thuoäc phaùi caàm tröôïng chuøy vaø buùi toùc. Caùc ngoaïi ñaïo naøy noùi vôùi nhau: “ta muoán ñaùnh Sa moân Thích töû ñoù”, moät ngoaïi ñaïo noùi: “gaëp thaät ñuùng luùc nhöng hoï coù loãi môùi ñaùnh, ñôïi toâi hoûi tröôùc, neáu ñaùp vöøa yù toâi thì toát, neáu ñaùp khoâng vöøa yù toâi thì ñaùnh chaúng muoän”. Luùc ñoù Xaù-lôïi-phaát ñi tröôùc, ngoaïi ñaïo lieàn hoûi: “naøy Bí-soâ, trong chuùng Chaùnh maïng coù Sa moân khoâng?”, toân giaû lieàn quaùn xem hoï hoûi caâu naøy vôùi taâm gì, lieàn quaùn bieát hoï muoán ñaùnh lieàn noùi keä: “Trong chuùng Chaùnh maïng khoâng Sa moân, Trong chuùng Thích ca coù Sa moân, Neáu A-la-haùn coù tham aùi,

18 BOÄ LUAÄT 10

Töùc laø keû phaøm phu ngu si”. Ngoaïi ñaïo loûa hình töï xöng laø Chaùnh maïng, khi nghe baøi keä naøy khoâng hieåu ñöôïc nghóa neân noùi: “thaày taùn thaùn ta neân

tuøy yù ñi". Ñaïi Muïc-kieàn-lieân do nghieäp ñôøi tröôùc ñaõ chín neân khi ñi tôùi nghe ngoaïi ñaïo hoûi: "naøy Bí-soâ, trong chuùng Chaùnh maïng coù Sa moân khoâng?", do khoâng khôûi quaùn neân duø laø trí cuûa baäc A-la-haùn cuõng khoâng theå bieát ñöôïc yù ñoà cuûa ngoaïi ñaïo, lieàn ñaùp: "trong chuùng caùc ngöôøi laøm gì coù Sa moân, nhö Phaät ñaõ noùi: ñaây laø ñeä nhaát Sa moân, ñaây laø ñeä nhò Sa moân, ñaây laø ñeä tam Sa moân, ñaây laø ñeä töù Sa moân, ngoaøi ra khoâng coù Sa moân naøo khaùc. Baø-la-moân chæ coù danh suoâng, tuy goïi laø Sa moân Baø-la-moân nhöng khoâng coù thaät chaát. ÔÛ trong Trôøi ngöôøi vaø chuùng Thanh vaên, ta caát tieáng roáng sö töû, noùi lôøi khoâng hö doái. Laïi nöõa thaày cuûa caùc ngöôøi laø Boä thích noa do luùc soáng noùi phaùp taø khi doái ngöôøi neân nay chòu quaû baùo thaân lôùn, treân löôõi coù naêm traêm caùi caøy saét caøy laøm cho ñoå maùu, chòu khoå voâ cuøng. OÂng aáy nhaén baûo caùc ngöôøi khi cuùng döôøng thaùp thôø oâng aáy caøng khieán cho thaân oâng aáy theâm ñau khoå, töø nay veà sau chôù coù cuùng döôøng thaùp nöõa", caùc ngoaïi ñaïo nghe roài lieàn phaãn noä noùi raèng: "Sa moân ñaàu troïc naøy khoâng nhöõng noùi loãi chuùng ta maø coøn phæ baùng thaày chuùng ta nöõa, vaäy chuùng ta phaûi laøm sao?", moät ngoaïi ñaïo noùi: "ñaùnh cho nhöø töû chöù coøn laøm sao nöõa, khoâng nhöõng noùi loãi ñaùng ñaùnh maø phæ baùng ñaïi sö chuùng ta laïi caøng ñaùng ñaùnh", noùi roài cuøng nhau duøng gaäy ñaùnh Ñaïi Muïc-kieàn-lieân nhöø töû, khieán cho thaân cuûa toân giaû baàm giaäp nhö chuøy ñaäp coû lau, roài boû ñi. Luùc ñoù toân giaû Xaù-lôïi-phaát laáy laøm laï vì sao toân giaû Muïc lieân ñi sau laïi chaäm ñeán neân quay trôû laïi xem thì thaáy toân giaû naèm treân ñaát, thaân baàm giaäp nhö chuø ñaäp coû lau lieàn hoûi: "vì sao laïi ra noâng noãi nhö theá naøy?", ñaùp: "do nghieäp ñôøi tröôùc ñaõ chín, bieát laøm sao", Xaù-lôïi-phaát noùi: "chaúng phaûi trong chuùng Thanh vaên, Ñaïi sö ñaõ töøng khen ngôïi cuï thoï laø Thaàn thoâng baäc nhaát hay sao, vì sao laïi ra noâng noãi nhö theá naøy?", ñaùp: "do nghieäp löïc giöõ laïi neân chöõ Thaàn toâi coøn khoâng nhôù, huoáng chi laø phaùt Thoâng". Luùc ñoù toân giaû Xaù-lôïi-phaát duøng y baûy ñieàu boïc thaân theå cuûa toân giaû Muïc lieân, nhö boàng em beù ñem veà chuøa, caùc Bí-soâ thaáy ñeàu kinh haõi, tuï taäp laïi hoûi toân giaû Xaù-lôïi- phaát nguyeân do, toân giaû noùi: "bò ngoaïi ñaïo caàm tröôïng ñaùnh", noùi roài nheï nhaøng ñaët toân giaû Muïc lieân xuoáng ñaát, caùc Bí-soâ noùi: "chaúng phaûi trong chuùng Thanh vaên, Ñaïi sö ñaõ töøng khen ngôïi cuï thoï laø Thaàn thoâng baäc nhaát hay sao, vì sao laïi ra noâng noãi nhö theá naøy?", toân giaû Xaù-lôïi- phaát noùi: "caùc thaày neân bieát nghieäp löïc raát lôùn, tuy Ñaïi Muïc-kieàn-lieân coù ñaïi khí löïc, aán ngoùn chaân phaûi lieàn leân tôùi cung Chieán thaéng cuûa vua

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 18 19

trôøi Ñeá thích, laøm cho cung trôøi dao ñoäng muoán nghieâng ngaõ; Nhö lai tuy ñaõ khen ngôïi toân giaû laø baäc coù ñaïi oai löïc, thaàn thoâng baäc nhaát trong chuùng Thanh vaên; nhöng do nghieäp löïc giöõ laïi neân chöõ Thaàn coøn khoâng nhôù, huoáng chi laø phaùt Thoâng". Luùc ñoù toân giaû Muïc lieân suy nghó: "ta ñem thaân

baát tònh naøy gaàn beân Phaät ñeå phuïng söï vaø phuïng haønh theo lôøi Phaät daïy, tuøy söùc maø laøm khoâng coù traùi phaïm ñeå ñeàn aân Phaät, nhöng ñoái vôùi bieån ñöùc ai coù theå baùo ñeàn cho heát ñöôïc. Vôùi thaân naøy ta khoâng theå gaùnh vaùc ñöôïc nöõa, ñoái vôùi thaân coù voâ bieân khoå naøy neân sanh nhaøm lìa, neân caàu tòch tónh, khoâng neân truï laâu", nghó roài lieàn giöõ maïng soáng nhöng xaû tuoåi thoï. Caùc Bí-soâ chöa ñaéc Thaùnh ñaïo thaáy vieäc naøy roài, trong loøng ñau buoàn sanh taâm xuaát ly, boû ñi ñeán choán A-lan-nhaõ, thoï ngoïa cuï baäc haï, soáng thieåu duïc rôøi xa nhaân gian, chuyeân tu tòch tónh. Luùc ñoù trong thaønh Vöông xaù vaø caùc truù xöù khaùc ñeàu hay tin ngoaïi ñaïo caàm tröôïng cuøng nhau ñaùnh toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân nhöø töû, thaân baàm giaäp nhö chuøy ñaäp coû lau, ñöôïc toân giaû Xaù-lôïi-phaát duøng y boïc mang veà trong Truùc laâm nhö boàng em beù, chæ coøn thoi thoùp, raát khoå sôû khoâng bao laâu seõ cheát neân coù traêm ngaøn ngöôøi cuøng ñeán trong Truùc vieân. Quaàn thaàn ñem vieäc naøy taâu vua, vua nghe roài raát thöông tieác lieàn cuøng vôùi Thaùi töû, ñaïi thaàn… ñi ñeán Truùc vieân, moïi ngöôøi thaáy vua ñeán neân môû ñöôøng, vua ñeán thaáy toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân nhö vaäy lieàn rôi nöôùc maét, caàm chaân toân giaû keâu khoùc noùi: "Thaùnh giaû vì sao laïi ra noâng noãi nhö theá naøy?", toân giaû ñaùp: "ñaïi vöông, do nghieäp ñôøi tröôùc ñaõ chín, bieát laøm sao", vua töùc giaän baûo ñaïi thaàn: "caùc khanh haõy cho ngöôøi ñi khaép nôi tìm baét caùc ngoaïi ñaïo kia, neáu baét ñöôïc nhoát chuùng vaøo trong caên phoøng troáng duøng löûa ñoát", toân giaû noùi: "ñaïi vöông khoâng neân laøm vaäy, ñaõ taïo nghieäp roài, theo thôøi gian nghieäp aáy taêng tröôûng thaàn thuïc, duyeân bieán hieän tieàn nhö boäc löu (thaùc nöôùc) khoâng theå chaûy ngöôïc laïi, quyeát ñònh phaûi chieâu laáy quaû baùo khoâng ai coù theå thoï thay", vua baûo ñaïi thaàn: "leänh cuûa baäc treân khoù laøm traùi, neáu vaäy thì khi baét ñöôïc chuùng phaûi ñuoåi ra khoûi nöôùc", vua noùi vôùi toân giaû: "chaúng phaûi trong chuùng Thanh vaên, Ñaïi sö ñaõ töøng khen ngôïi cuï thoï laø Thaàn thoâng baäc nhaát hay sao, vì sao Thaùnh giaû khoâng bay leân, laïi ñeå ra noâng noãi nhö theá naøy?", ñaùp: "ñaïi vöông, ñuùng laø Ñaïi sö ñaõ khen nhö vaäy, nhöng do nghieäp löïc giöõ laïi neân chöõ Thaàn toâi coøn khoâng nhôù, huoáng chi laø phaùt Thoâng. Ñaïi sö khoâng noùi hai lôøi, nhö ñaõ noùi keä: "Duø traûi qua traêm kieáp, Nghieäp ñaõ taïo khoâng maát, Khi nhaân duyeân hoäi hoïp,

Töï thoï laáy quaû baùo". Nay toâi thoï quaû baùo, coøn bieát noùi gì nöõa", vua Vò sanh oaùn duøng y lau nöôùc maét roài baûo caùc y só: "noäi trong baûy ngaøy neáu caùc khanh khoâng laøm cho caùc chi phaàn treân thaân cuûa toân giaû hoài phuïc nhö xöa thì ta seõ töôùc boû boång loäc hieän coù cuûa caùc khanh", vua laïi sai ñaïi thaàn ôû laïi ñích thaân chaêm soùc, ñaûnh leã toân giaû roài ra veà. Luùc ñoù Ñaïi Muïc-kieàn-lieân noùi vôùi Xaù-lôïi-phaát: "cuï thoï neân bieát, toâi seõ nhaäp Nieát-baøn, haõy khoan thöù cho toâi", Xaù-lôïi-phaát nghe roài lieàn noùi: "hai chuùng ta cuøng caàu phaùp thieän, ñoàng thôøi xuaát gia, ñoàng chöùng Cam loà, ñoàng quy Vieân tòch, neân laøm nhö vaäy". Toân giaû Maõ thaéng nghe bieát tin naøy lieàn ñeán thaêm hoûi an uûi Muïc lieân: "cuï thoï neân bieát: "Khoâng phaûi trong hö

khoâng, Khoâng trong bieån vaø nuùi, Khoâng baát cöù choã naøo, Thoaùt khoûi ñöôïc nghieäp baùo. Nhö boùng ñi theo ngöôøi, Khoâng ñöùng laïi moät choã, Nghieäp thieän aùc khoâng maát, Phaät ñaõ noùi nhö vaäy". Ñaïi Muïc-kieàn-lieân vaø Xaù-lôïi-phaát ñaûnh leã toân giaû Maõ thaéng, nhieãu phaûi ba voøng roài baïch: "A-giaù-lôïi-da, Vieäc neân laøm ñaõ xong, Con töø bieät laàn cuoái, Seõ vaøo Voâ dö y, Caûnh Nieát-baøn trong maùt". Toân giaû Maõ thaéng noùi vôùi Xaù-lôïi-phaát: "Vieäc maø thaày neân laøm ñaõ xong, Thöôøng chuyeån phaùp luaân theo yù Phaät, Nay thaày laïi muoán nhaäp Nieát-baøn, Töôùng phaùp theá gian, ñeøn saùng taét". Luùc ñoù caùc y só nghe lònh vua roài noùi vôùi nhau: "lònh cuûa vua ñaõ ban, chuùng ta phaûi laøm sao?", moät ngöôøi noùi: "bieát laøm gì nöõa, Thaùnh giaû tuoåi ñaõ cao laïi bò ñaùnh baàm giaäp nhö chuøy ñaäp coû lau thì laøm sao chöõa cho laønh nhö xöa ñöôïc; nhöng Thaùnh giaû coù töø bi löïc, chuùng ta caàu xin seõ ñöôïc ban aân", noùi roài cuøng nhau ñeán ñaûnh leã toân giaû Ñaïi Muïc- kieàn-lieân baïch raèng: "ñaïi vöông coù lònh noäi trong baûy ngaøy neáu caùc y só khoâng laøm cho caùc chi phaàn treân thaân cuûa toân giaû hoài phuïc nhö xöa thì

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 18 21

vua seõ töôùc boû boång loäc hieän coù cuûa chuùng toâi; nhöng toân giaû tuoåi cao laïi bò khoå naïn naøy thì thaät khoù laøm cho phuïc hoài nhö xöa. Cuùi cin toân giaû töø bi ban phöông tieän giuùp chuùng toâi khoâng bò maát boång loäc", toân giaû noùi: "vaäy thì caùc vò haõy ñeán taâu vua laø sau baûy ngaøy Thaùnh giaû Muïc lieân seõ vaøo thaønh Vöông xaù khaát thöïc", caùc y só vui möøng töø giaõ roài ñeán choã vua taâu: "sau baûy ngaøy Thaùnh giaû Muïc lieân seõ vaøo thaønh Vöông xaù khaát thöïc", vua nghe roài vui möøng noùi laønh thay. Sau baûy ngaøy Thaùnh giaû Muïc lieân duøng thaàn thoâng löïc tröø caùc ñau ñôùn, vaøo thaønh Vöông xaù khaát thöïc tôùi cöûa cung vua, ngöôøi giöõ cöûa lieàn vaøo baùo cho vua bieát, vua nghe roài möøng rôõ ra cöûa nghinh ñoùn, ñaûnh leã roài thænh vaøo trong cung an toïa vaø thaêm hoûi coù an oån khoâng, toân giaû noùi: "Ñaïi vöông neân bieát, Nay toâi caàn gì thaân maùu huyeát, Gaùnh vaùc caùc khoå khoâng ngöøng nghæ, Nay ñaõ tröø heát ñoäc ngoan xaø, Seõ ñeán thaønh Nieát-baøn an oån, Trong thaønh Nieát-baøn khoâng coù khoå, Duyeân sanh caùc khoå thaûy ñeàu khoâng, Phaät vaø Thaùnh chuùng soáng trong ñoù, Keû ngu luaân hoài khoâng vaøo ñöôïc. Ñaïi vöông neân bieát, ñaây laø tuùc nghieäp cuûa toâi, nay phaûi chòu quaû baùo bò ñaùnh baàm giaäp nhö coû lau bò giaäp, khoâng theå trò lieäu ñöôïc. Cho duø y vöông thôøi xöa cuõng khoâng trò heát, xin ñaïi vöông haõy tha cho caùc y só", vua nghe roài lieàn ra lònh tha cho caùc y só, nöôùc maét ñaàm ñìa ñaûnh leã toân giaû, toân giaû khuyeân vua chôù phoùng daät, löôïc noùi phaùp roài töø giaõ. Luùc ñoù toân giaû Xaù-lôïi-phaát nhaäp ñònh quaùn saùt vì sao cuï thoï Muïc lieân bò khoå naïn naøy maø coøn vaøo thaønh khaát thöïc, môùi thaáy toân giaû saép nhaäp Nieát- baøn. Töø khi thaáy toân giaû Muïc lieân bò ñaùnh, toân giaû Xaù-lôïi-phaát sanh bi caûm neân phaùt bònh naëng, suy nghó: "cuï thoï Muïc lieân saép nhaäp Nieát-baøn, ta coøn truï ôû ñaây laøm chi, ta neân vaøo Vieân tòch tröôùc", nghó roài lieàn ñeán töø bieät cuï thoï A-nan nhö trong kinh

coù noùi roõ, keá ñeán ñaûnh leã Theá toân roài ngoài moät beân baïch Phaät: “Phaät daïy con ñaõ trì, Tuøy söùc giaûng cho ngöôøi, Ñaõ phuïng söï Thaùnh chuùng, Taâm khoâng luyeán aùi thaân, Gaéng laøm vieäc mình xong, Ñaõ tu haïnh Nieát-baøn,

22 BOÄ LUAÄT 10

Ba nghieäp thaân khaåu yù, Theo chaùnh ñaïo khoâng sai, Ñoái vôùi sanh con khoâng aùi, Ñoái vôùi töû con khoâng buoàn, Theá neân con Nieát-baøn, Laïc naøy laø toái thöôïng”. Phaät hoûi: “trong giaùo phaùp thuø thaéng naøy, thaày ñeán sau maø laïi ra ñi ñaàu tieân laø coù yù gì?”, toân giaû chaép tay cung kính noùi keä: “Khoâng nôû thaáy Phaät nhaäp Nieát-baøn, Muïc lieân thuø thaéng cuõng nhö vaäy, Töôùng phaùp Nhö lai, vieäc ñaõ xong, Neân con muoán vaøo Vieân tòch tröôùc. Kính baïch Ñaïi thaùnh nhôn trung toân, Con muoán trôû veà laïi queâ cuõ, Thuyeát phaùp yeáu cho caùc thaân toäc, Roài xaû thaân naêm aám luaân hoài”. Phaät hoûi: “thaày muoán nhaäp Nieát-baøn?”, ñaùp laø muoán nhaäp Nieát- baøn, Phaät laïi hoûi: “thaày muoán nhaäp Nieát-baøn?”, ñaùp: “Thieän theä, con muoán nhaäp Nieát-baøn”, Phaät noùi: “neáu thaày muoán nhaäp Nieát-baøn thì caùc haønh voâ thöôøng laø phaùp sinh dieät, haõy laøm theo yù thaày, ta coøn gì noùi nöõa”, toân giaû Xaù-lôïi-phaát laïy Phaät laàn cuoái, chaép tay cung kính nhieãu phaûi ba voøng roài töø giaõ ra ñi. Sau ñoù toân giaû ñeán noùi vôùi Muïc lieân: “cuï thoï, toâi coù bònh naëng, muoán trôû veà thoân Na-lan-ñaø thuyeát phaùp cho thaân toäc roài seõ nhaäp Nieát-baøn”, toân giaû Muïc lieân noùi: “haõy laøm theo yù thaày, toâi cuõng trôû veà thoân Laâm vieân thuyeát phaùp yeáu cho thaân toäc roài seõ nhaäp Nieát-baøn”. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát keá ñeán töø giaõ caùc ñaïi Thanh vaên nhö Nan ñaø, A-nan, A-ni-lö-ñaø, Hieät ly phaït ña, Baït ñaø la, La hoã la… noùi laø saép nhaäp Nieát-baøn roài cuøng thò giaû Chuaån ñaø vaø chuùng Bí-soâ trôû veà thoân Na-lan-ñaø, cuï thoï La hoã la cuøng chuùng Bí-soâ ñi theo sau. Toân giaû Xaù- lôïi-phaát noùi vôùi La hoã la baèng lôøi töø aùi: “Neáu coù chí caàu mong giaûi thoaùt, Neân bieát taát caû ñeàu voâ thöôøng, Theá gian chaúng gì ñaùng luyeán aùi, Quyeát ñònh maø quaùn chôù phoùng daät, Thaân maïng voâ thöôøng chaúng gì vui, Nhö veõ treân nöôùc khoâng taïm döøng, Bieát roõ taát caû ñeàu nhö moäng, Ñôøi soáng mong manh tuï cuõng vaäy,

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 18 23

Kính Phaät, kính Phaùp, cuùng döôøng Taêng, Y chæ chaùnh phaùp taïng cuûa Phaät. Naøy La hoã la nghe ta daïy, Con neân thaân caän baäc kyø tuùc, Trong tam taïng giaùo neáu coù nghi, Tröø ta, khoù coù ngöôøi ñaùp ñöôïc, Neáu coù nghi haõy hoûi Theá toân, Phaät tuyeân thaát nghóa giaûi nghi cho”. La hoã la noùi keä ñaùp: “Con quaùn thöù lôùp thaáy, Phaät khoâng laâu cuõng dieät, Nhö caây chaùy boán caønh, Thaân laøm sao truï laâu”. Noùi roài ñaûnh leã toân giaû Xaù-lôïi-phaát, höõu nhieãu ba voøng, bieát roõ caùc haønh laø voâ thöôøng lieàn quay trôû veà. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát daãn Caàu tòch Chuaån ñaø theo laøm thò giaû, töø nöôùc Ma-kieät-ñaø du haønh trong nhaân gian, daàn daàn ñeán thoân Na-lan-ñaø, truï trong röøng

Nhieáp ba ôû höôùng Baéc, thuyeát phaùp yeáu cho thaân toäc khieán hoï quy y Tam baûo, thoï trì naêm hoïc xöù. Luùc ñoù nghe toân giaû Xaù-lôïi-phaát saép nhaäp Nieát-baøn, traêm ngaøn chuùng sanh ñeàu vaân taäp ñeán, toân giaû quaùn bieát taâm moïi ngöôøi lieàn öùng cô thuyeát phaùp khieán cho hoï sau khi nghe phaùp, coù ngöôøi ñöôïc Noaõn phaùp, hoaëc ñöôïc Ñaûnh phaùp, hoaëc ñöôïc Nhaãn phaùp, coù ngöôøi ñöôïc Theá ñeä nhaát phaùp, coù ngöôøi ñaéc quaû Tu ñaø hoaøn, hoaëc quaû Tö-ñaø-haøm, hoaëc quaû A-na-haøm, coù ngöôøi gieo troàng nhaân duyeân vôùi Thanh vaên thöøa, coù ngöôøi gieo troàng nhaân duyeân vôùi Bích chi Phaät thöøa, coù ngöôøi gieo troàng nhaân duyeân vôùi Phaät thöøa. Sau khi hoùa ñoä thaân toäc vaø laøm cho moïi ngöôøi phaùt khôûi loøng tin thanh tònh roài, vaøo buoåi saùng, toân giaû Xaù-lôïi- phaát bay leân hö khoâng phoùng haøo quang lôùn vaø hieän caùc thaàn bieán roài nhaäp Nieát-baøn voâ dö y. Ngay khi toân giaû vieân tòch, maët ñaát chaán ñoäng, löûa phaùt ra boân höôùng rôi xuoáng nhö sao xeït, trong hö khoâng troáng trôøi vang leân; caùc Bí-soâ ñang ôû Baéc Caâu loâ chaâu, Ñoâng taây hai chaâu, hoaëc ôû treân nuùi Dieäu cao vaø caùc nuùi khaùc, cho ñeán trong caùc hang ñoäng, hoaëc ñang tu thieàn ñònh thoï giaûi thoaùt laïc ôû caùc nôi, khi thaáy maët ñaát chaán ñoäng lieàn suy nghó vì sao maët ñaát laïi chaán ñoäng. Hoï nhieáp nieäm quaùn saùt lieàn thaáy Thaân giaùo sö ñaõ nhaäp Nieát-baøn, hoï cuøng suy nghó: “nay khoâng coù Thaân giaùo sö, ta khoâng neân truï ôû chaâu Thieäm boä nöõa”, nghó roài taùm vaïn A-la-haùn laø ñeä töû cuûa toân giaû ñoàng thôøi cuøng nhaäp Nieát-baøn. Luùc ñoù vaøo saùng sôùm, Ñaïi Muïc-kieàn-lieân ñaép y mang baùt, duøng

thaàn thoâng löïc duy trì thaân theå vaøo thaønh Vöông xaù khaát thöïc roài trôû veà truù xöù, thoï thöïc xong thu xeáp y baùt, röûa chaân roài ñeán ñaûnh leã Phaät vaø baïch Phaät: “Thaân naøy ñeàu laø maùu huyeát tuï, Khoâng beàn, mong manh thöôøng thay ñoåi, Cuõng nhö bình ñoäc, con vaát boû, Cuùi xin Ñaïi sö thöông tha thöù. Con khoâng coøn maéc nôï, YÙ cho laø ñaày ñuû, Bieån sanh töû khoâng bôø, Lìa sôï, leân bôø kia, Baïn con Xaù-lôïi-phaát, Ñaïi trí ñaõ vieân tòch, Nay con ñi theo sau, Xin Ñaïi huøng bieát cho”. Phaät hoûi: “thaày muoán nhaäp Nieát-baøn?”, ñaùp laø muoán nhaäp Nieát- baøn, Phaät laïi hoûi: “thaày muoán nhaäp Nieát-baøn?”, ñaùp: “Thieän theä, con muoán nhaäp Nieát-baøn”, Phaät noùi: “neáu thaày muoán nhaäp Nieát-baøn thì caùc haønh voâ thöôøng laø phaùp sinh dieät, haõy laøm theo yù thaày, ta coøn gì noùi nöõa”, toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân laïy Phaät laàn cuoái, chaép tay cung kính nhieãu phaûi ba voøng roài töø giaõ ra ñi. Toân giaû trôû veà thoân Laâm vieân thuyeát phaùp yeáu cho thaân toäc… nhö tröôøng hôïp cuûa toân giaû Xaù-lôïi-phaát, cho ñeán caâu coù voâ löôïng ngöôøi thoï Tam quy nguõ giôùi, phaùt taâm chöùng quaû. Vaøo buoåi chieàu, toân giaû nhaäp Nieát-baøn, baûy vaïn baûy ngaøn vò A-la-haùn laø ñeä töû cuûa toân giaû cuõng ñoàng thôøi nhaäp Nieát-baøn. Sau khi ñeä nhò Thaùnh giaû nhaäp Nieát-baøn, caùc quyeán thuoäc, Baø-la-moân, cö só thu laáy xaù lôïi xaây thaùp cuùng döôøng; nhöõng ngöôøi taïo nghieäp thaéng dieäu naøy ñeàu ñöôïc sanh thieân, giaûi thoaùt. Luùc ñoù cuï thoï A-nan vaø La hoã la

nghe toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Ñaïi Muïc-kieàn-lieân ñaõ nhaäp Nieát-baøn ñeàu nöôùc maét ñoanh troøng, buoàn khoùc ñi ñeán coã Phaät, ñaûnh leã roài ñöùng moät beân. A-nan baïch Phaät: “Theá toân, Con nghe Thaân töû, Muïc lieân dieät, Khaép caû thaân taâm ñeàu rung ñoäng, Maét nhìn phöông höôùng ñeàu môø mòt, Duø coù nghe phaùp, taâm cuõng loaïn”. Theá toân noùi keä baûo caû hai: “Caùc thaày chôù saàu naõo, AÂn aùi ñeàu bieät ly,

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 18 25

Tröôùc ñaõ daïy caùc thaày, Vaäy neân chôù öu saàu, Ñaõ sinh khoâng thoaùt töû, Theá giôùi khoâng thöôøng ñònh, Trong naêm neõo luaân hoài, Roát cuoäc khoâng toàn taïi”. Luùc ñoù Caàu tòch Chuaån ñaø sau khi hoûa thieâu nhuïc thaân cuûa OÂ-ba- ñaø-da, thu laáy di coát cuøng y baùt cuûa thaày mang veà thaønh Vöông xaù. Ñeán truù xöù caát y baùt, röûa chaân roài lieàn ñeán choã cuï thoï A-nan, ñaûnh leã roài ngoài moät beân baïch raèng: “Ñaïi ñöùc bieát khoâng, Thaân giaùo sö cuûa con ñaõ nhaäp Nieát-baøn, ñaây laø di coát vaø y baùt”, A-nan ñöa Chuaån ñaø ñeán choã Phaät, ñaûnh leã roài ngoài moät beân baïch Phaät: “Con nghe Thaân töû dieät, Hình theå nhö ngöôøi si, Khoâng coøn bieát phöông höôùng, Nghe phaùp taâm khoâng hieåu. Caàu tòch Chuaån ñaø ñeán noùi vôùi con: “Ñaïi ñöùc bieát khoâng, Thaân giaùo sö cuûa con ñaõ nhaäp Nieát-baøn, con ñaõ hoûa thieâu cuùng döôøng, ñaây laø di coát vaø y baùt”, giôø phaûi laøm sao?”, Phaät hoûi A-nan: “Bí-soâ Xaù-lôïi- phaát coù ñem Giôùi uaån nhaäp Nieát-baøn hay khoâng?”, ñaùp laø khoâng, laïi hoûi: “coù ñem ñònh uaån, hueä uaån, giaûi thoaùt uaån vaø giaûi thoaùt tri kieán uaån nhaäp Nieát-baøn khoâng?”, ñaùp laø khoâng, laïi hoûi: “coù ñem caùc phaùp do ta töï giaùc ngoä noùi ra nhö Töù nieäm truï, Töù chaùnh caàn, Töù nhö yù tuùc, Nguõ caên, Nguõ löïc, Thaát boà ñeà phaàn, Baùt chaùnh ñaïo nhaäp Nieát-baøn hay khoâng?”, ñaùp: “baïch Theá toân khoâng, cuï thoï Xaù-lôïi-phaát khoâng ñem ba phaùp uaån voâ laäu cuøng ba möôi baûy phaùp Boà ñeà phaàn nhaäp Nieát-baøn, nhöng cuï thoï Xaù-lôïi-phaát coù ñaày ñuû giôùi, ña vaên, thieåu duïc tri tuùc, thích haïnh tòch tónh, thöôøng tinh taán, chaùnh nieäm hieän tieàn, coù ñaày ñuû caùc trí hueä nhö Chaùnh trí hueä, Toác taät hueä, Xuaát ly hueä, Thuù nhaäp hueä, Ñaïi tueä hueä, Khoan quaûng hueä, Thaäm thaâm hueä, Voâ ñaúng hueä, Khoâng hueä... khai thò daãn daét, khen ngôïi khích leä laøm cho vui möøng, nghe roài hieåu roõ, ôû trong chuùng tuyeân döông giaùo phaùp khoâng coù khieáp nhöôïc. Con vaø cuï thoï Xaù-lôïi-phaát ôû trong Phaät phaùp ñaõ cuøng thoï duïng, nay toân giaû nhaäp Nieát-baøn, con nhôù nghó neân ñau buoàn khoâng vui”, Phaät baûo A-nan: “thaày chôù ñau buoàn khoâng vui, phaùp do nhaân duyeân sanh maø laïi muoán chuùng thöôøng truù thì khoâng coù lyù ñoù, ñaõ bieát caùc phaùp taùnh thuôøng hoaïi dieät thì khoâng neân ñau buoàn. Naøy A-nan, tröôùc ñaây ôû caùc nôi ta ñaõ töøng tuyeân thuyeát: taát caû vieäc aân aùi, hoan laïc ñeàu laø voâ thöôøng, cuoái cuøng

26 BOÄ LUAÄT 10

cuõng trôû veà bieät ly. Nhö caây ñaïi thoï reã saâu vöõng chaéc, caønh laù raäm raïp, hoa traùi ñaày caønh, caønh naøo moïc ñöa ra ngoaøi aét seõ gaûy tröôùc. Nhö nuùi baùu lôùn, ñænh nuùi cao aét seõ ngaõ tröôùc. Nay cuõng vaäy, Phaät laø thöôïng thuû, Bí-soâ Taêng giaø ñang coøn ôû theá gian maø Xaù-lôïi-phaát ñaõ nhaäp Nieát-baøn tröôùc. Laïi nöõa naøy A-nan, nhöõng nôi maø Xaù-lôïi-phaát ñaõ ñi qua ñeàu traøn ngaäp tieáng khen neân ta khoâng lo, vì vaäy thaày chôù coù ñau buoàn. Töôùng theá gian laø nhö vaäy, roát cuoäc cuõng trôû veà bieät ly; duø ta coøn ôû ñôøi hay tòch dieät, thaày neân bieát töï mình laøm hoøn ñaûo cho mình, töï mình laøm choã nöông cho mình; laáy phaùp laøm hoøn ñaûo, laáy phaùp laøm choã nöông, khoâng coù hoøn ñaûo hay choã nöông naøo khaùc. Caùc ñeä töû trong giaùo phaùp cuûa ta, ai giöõ gìn giôùi luaät laø ngöôøi ñöùng ñaàu. Theá naøo laø Bí-soâ töï mình laøm hoøn ñaûo cho mình, töï mình laøm choã nöông cho mình; laáy phaùp laøm hoøn ñaûo, laáy phaùp laøm choã nöông, khoâng coù hoøn ñaûo hay choã nöông naøo khaùc?: Bí-soâ töï quaùn noäi thaân, ngoaïi thaân, noäi ngoaïi thaân cho ñeán quaùn thoï taâm phaùp, tinh caàn chaùnh nieäm, bieát roõ caùc thöù saân giaän öu saàu trong theá gian coïng sanh phieàn naõo. Ñaây chính laø töï mình laøm hoøn ñaûo cho mình… cho ñeán khoâng coù choã nöông naøo khaùc", A-nan nghe Phaät daïy xong ñaûnh leã Phaät roài lui ra. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: "Theá toân, Thaùnh giaû Muïc lieân ñaõ taïo nghieäp gì maø bò ngoaïi ñaïo ñaùnh baàm giaäp nhö theá?", Phaät noùi: "nghieäp maø Muïc lieân ñaõ taïo khoâng ai chòu thay ñöôïc, caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa taïi moät thaønh noï, coù moät Baø-la-moân cöôùi vôï chöa laâu lieàn sanh haï moät trai, ñeán tuoåi tröôûng thaønh ngöôøi cha cöôùi vôï cho con. Ngöôøi con naøy vì quaù thöông yeâu vôï neân khi ngöôøi meï giaän con daâu, anh lieàn töùc giaän khoâng yeâu kính meï nöõa. Ngöôøi meï traùch: "con thöông yeâu vôï ñeán noãi traùi nghòch laïi ta", con daâu nghe ñöôïc lôøi naøy lieàn sanh nieäm aùc: "baø laõo naøy tuoåi ñaõ giaø maø vaãn ôû beân choàng ta, chöa muoán rôøi xa laïi coøn noùi loãi cuûa choàng ta nöõa". Töø ñoù veà sau, con daâu thöôøng tìm loãi cuûa meï choàng, thôøi gian sau khi thaáy cha meï choàng laøm vieäc rieâng tö lieàn noùi vôùi choàng ñeå choàng giaän meï. Ngöôøi con naøy lieàn noùi vôùi meï: "ngu si giaø caû coøn chöa döùt taâm, laïi coøn traùch maéng con treû", noùi roài lieàn khôûi taâm aùc noùi lôøi ñoäc haïi: "phaûi chi coù ngöôøi naøo maïnh khoûe ñaùnh cho thaân baø baàm giaäp nhö chuøy ñaäp coû lau". Naøy caùc Bí-soâ, ngöôøi con trai thuôû xöa chính laø Ñaïi Muïc-kieàn- lieân ngaøy nay. Thuôû xöa do khôûi nieäm aùc noùi lôøi baát nghóa vôùi meï neân trong naêm traêm ñôøi, thaân thöôøng bò ñaùnh baàm giaäp nhö chuøy ñaäp coû lau; ñeán ñôøi naøy tuy mang thaân cuoái cuøng, laø baäc thaàn thoâng ñeä nhaát trong chuùng ñeä töû Thanh vaên cuûa ta, nhöng vaãn coøn chòu quaû baùo naøy. Caùc

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 18 27

thaày neân bieát, nghieäp ñaõ taïo roài phaûi chòu quaû baùo, khoâng ai chòu thay…, caùc thaày neân hoïc nhö vaäy", caùc Bí-soâ nghe Phaät daïy xong ñeàu hoan hæ phuïng haønh. Caùc Bí-soâ vaãn coøn nghi thænh hoûi Phaät: "Theá toân, vì sao caùc

ngoaïi ñaïo khoâng ñaùnh Xaù-lôïi-phaát maø laïi haïi Ñaïi Muïc-kieàn-lieân?", Phaät noùi: "khoâng phaûi ngaøy nay hoï ñaùnh moät thaû moät, maø thuôû xöa cuõng vaäy, caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa beân moät thoân noï, coù nhieàu ñoàng töû tuï taäp chôi ñuøa, khi thaáy hai Ma-naïp-baø ñang treân ñöôøng ñi ñeán lieàn noùi vôùi nhau: "chuùng ta ñaùnh hai ngöôøi naøy chôi", moät ñoàng töû noùi: "khoâng neân ñaùnh ngay, ñôïi toâi hoûi hoï, neáu ñaùp laøm toâi vöøa yù thì khoâng ñaùnh, neáu toâi khoâng vöøa yù thì môùi ñaùnh", noùi roài lieàn ñoùn moät Ma-naïp-baø ñi tröôùc hoûi: "luùc naøo trôøi laïnh?", Ma-naïp-baø naøy suy nghó: "hoûi caâu naøy laø coù yù gì", lieàn thaáy boä daïng cuûa hoï nhö muoán ñaùnh mình neân Ma-naïp-baø noùi keä ñaùp: "Baát luaän Ñoâng hay Haï, Chæ caàn coù gioù thoåi, Coù gioù thì trôøi laïnh, Khoâng gioù, trôøi khoâng laïnh". Caùc ñoàng töû nghe roài lieàn cho ñi qua, keá laïi hoûi ngöôøi thöù hai, ngöôøi naøy noùi keä ñaùp: "Muøa Ñoâng thì trôøi laïnh, Muøa haï trôøi khoâng laïnh, Vieäc naøy ai cuõng bieát, Keû voâ trí sanh nghi". Caùc ñoàng töû nghe roài lieàn noåi giaän ñaùnh nguôøi naøy nhöø töû roài boû ñi. Naøy caùc Bí-soâ, ngöôøi ñöôïc cho ñi qua thuôû xöa chính laø Xaù-lôïi- phaát ngaøy nay, ngöôøi bò ñaùnh chính laø Ñaïi Muïc-kieàn-lieân; ngaøy nay cuõng vaäy". Luùc ñoù caùc Bí-soâ vaãn coøn nghi thænh hoûi Phaät: "cuï thoï A-nan sanh ñaïi khoå naõo laïi ñöôïc Theá toân ñaïi bi khai giaûi, thaät hy höõu thay", Phaät baûo caùc Bí-soâ: "ngaøy nay ta khai giaûi noåi ñau buoàn cho Khaùnh hyû chöa phaûi laø hy höõu, quaù khöù ta cuõng ñaõ giaûi tröø öu saàu cho Khaùnh hyû, caùc thaày laéng nghe: Quaù khöù taïi thaønh Baø-la-neâ-tö, nöôùc Ca thi coù vua teân laø Phaïm thoï..., vua coù con teân laø Thieän sanh, Thieän sanh laïi coù con dung maïo raát ñoan nghieâm neân khi môû hoäi aên möøng ñeå ñaët teân cho chaùu beù, thaân toäc noùi: "ñaây laø chaùu cuûa quoác vöông nöôùc Ca thi, neân ñaët teân cho chaùu laø

28 BOÄ LUAÄT 10

Ca thi Toân ñaø la". Thôøi gian sau, vöông töû Thieän sanh boãng qua ñôøi, vua Phaïm thoï vì quaù thöông yeâu con neân hai tay oâm laáy thi haøi con, bi thöông keâu khoùc. Luùc ñoù Ca thi Toân ñaø la ñaõ coù trí hieåu bieát suy nghó: "ñaïi vöông ñau buoàn nhö vaäy, coù theå cheát, ta neân giaûi tröø noãi ñau buoàn naøy cho vua", nghó roài lieàn ñeán choã vua, ñaûnh leã roài taâu raèng: "ñaïi vöông, con coù ñieàu mong muoán", vua hoûi muoán ñieàu gì, ñaùp: "xin haõy laøm cho con chieác xe vôùi caùc baùnh xe baèng nhaät nguyeät, trang hoaøng loäng laãy vaø haõy mang tôùi nhanh. Neáu ñaïi vöông khoâng cho thì ñeán baûy ngaøy sau, ngöïc con seõ vôõ ra maø cheát", vua nghe roài caøng lo sôï lieàn noùi keä baûo chaùu: "Ai laøm vieäc voâ ích, Ñaây laø lôøi keû ngu, Chaùu bieát ta khoâng theå, Coá tìm cuõng khoâng ñöôïc". Chaùu noùi keä: "Ñaïi vöông, chaùu khoâng ngu, Quoác chuû môùi laø ngu, OÂm thi haøi thoái ñoù, Keâu gaøo con bi thöông. Khi nhaät nguyeät vöøa moïc, Chieáu saùng khaép theá gian, Tröø heát toái boán phöông, Laøm cho saùng röïc rôõ. Nay vua cha khoâng bieát, Con cheát sanh coõi khaùc, Ñòa nguïc, baøng sanh, quyû, Trôøi ngöôøi trong caùc ñöôøng. Chôù vin níu phi xöù, Ñaïi vöông suy xeùt kyõ, Coá gaéng ñònh taâm laïi, Chæ quy y theo phaùp. Vua nghe ñoàng töû noùi, Thaân taâm ñeàu hoan hæ, Nhoå teân ñoäc buoàn ra, Boû thi haøi con xuoáng". Naøy caùc Bí-soâ, Ca thi Toân ñaø

la thuôû xöa chính laø thaân ta ngaøy nay, Thieän sanh chính laø Xaù-lôïi-phaát, vua Phaïm thoï chính laø A-nan", Phaät noùi keä:

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 18 29

"Vöông töû laø thaân ta, Cha ta: Xaù-lôïi-phaát, A-nan laø Phaïm thoï, Vieäc thuôû xöa neân bieát". Luùc ñoù Phaät ra khoûi thaønh Vöông xaù ñi ñeán nöôùc Kieàu-taùt-la, du haønh trong nhaân gian ñeán vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, thaønh Thaát-la-phieät. Cuï thoï A-nan mang di coát cuûa toân giaû Xaù-lôïi-phaát veà ñeán trong vöôøn Caáp, duøng höông hoa cuùng döôøng. Tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc nghe bieát toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñaõ nhaäp Nieát-baøn, toân giaû A-nan ñang cuùng döôøng di coát lieàn ñeán ñaûnh leã toân giaû vaø baïch raèng: "Thaùnh giaû bieát khoâng, toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñaõ nhaäp Nieát-baøn, vò aáy tröôùc ñaây laø baäc maø con raát kính troïng, nay toân giaû mang di coát vò aáy veà ñaây cuùng döôøng, con cuõng coù taâm muoán cuùng döôøng, xin toân giaû ñöa cho con", ñaùp: "tröôûng giaû, toâi cuõng vaäy. Vò aáy tröôùc ñaây laø baäc maø toâi raát kính troïng neân khoâng theå ñöa laïi cho oâng". Tröôûng giaû lieàn ñeán baïch Phaät: "Theá toân töø bi cho con ñöôïc nhaän di coát cuûa toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñeå con ñöôïc cuùng döôøng", Phaät baûo A-nan: "thaày cuùng döôøng di coát cuûa vò ñoàng phaïm haïnh, nhöng ñoái vôùi Nhö lai chöa phaûi laø cuùng döôøng, chöa phaûi laø baùo aân. Neáu ai coù theå laøm ñöôïc vieäc naøy môùi laø chaân thaät cuùng döôøng Nhö lai vaø laø baùo aân to lôùn: ñoù laø ñoä ngöôøi khaùc xuaát gia, cho thoï Caän vieân hoaëc cho y chæ, daïy hoï hoïc tu, khuyeân hoï thieàn quaùn, chuyeân caàu xuaát ly chôù ñeå thôøi gian luoáng troâi qua. Vì sao, vì Nhö lai trong ba A-taêng-kyø kieáp ñaõ vì caùc höõu tình tu khoå haïnh, laøm nhöõng vieäc khoù laøm môùi chöùng ñöôïc Voâ thöôïng Boà ñeà. Naøy A-nan, nhôø y chæ ta laøm Thieän tri thöùc neân caùc höõu tình môùi ñöôïc thoaùt khoûi sanh laõo bònh töø öu bi khoå naõo. Theá neân thaày haõy ñöa laïi di coát cho tröôûng giaû ñöôïc cuùng döôøng", A-nan vaâng lôøi Phaät daïy ñöa laïi di coát cho tröôûng giaû, do thuôû xöa khi Phaät coøn haïnh Boà-taùt ñaïo, chöa töøng choáng traùi lôøi cha meï, sö tröôûng daïy, neân ngaøy nay ñöôïc quaû baûo khoâng ai daùm traùi lôøi. Tröôûng giaû nhaän di coát roài lieàn ñaûnh leã Phaät ra veà, veà ñeán nhaø ñeå di coát treân choã cao hieån loä, caû gia ñình vaø quyeán thuoäc cuøng ñem höông hoa dieäu vaät cuùng döôøng. Luùc ñoù daân chuùng trong thaønh ñeàu nghe bieát toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñaõ nhaäp Nieát- baøn ôû thoân Na-lan-ñaø, thaønh Ma giaø ñaø; Caàu tòch Chuaån ñaø mang di coát cuûa toân giaû veà ñöa cho A-nan; toân giaû A-nan mang veà ñaây vaø Phaät ñaõ baûo ñöa laïi di coát cho tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc; tröôûng giaû mang veà nhaø, gia ñình vaø quyeán thuoäc cuøng cuùng döôøng. vua Thaéng quang cuøng phu nhaân Thaéng man, phu nhaân Haønh vuõ vaø caùc tröôûng giaû OÂ-ba-saùch-ca, Tyø-xaù-khö OÂ-ba-tö-ca… ñeàu mang höông hoa dieäu vaät ñeán nhaø tröôûng

30 BOÄ LUAÄT 10

giaû ñeå cuùng döôøng di coát. Coù ngöôøi töøng nhôø toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñöôïc chöùng ñaïo quaû, nhôù laïi aân xöa neân cuõng ñeán cuùng döôøng. Thôøi gian sau vì coù duyeân söï neân tröôûng giaû khoùa cöûa ra ngoaøi, khi moïi ngöôøi mang vaät cuùng döôøng ñeán thaáy cöûa khoùa lieàn cheâ traùch: "vì sao tröôûng giaû laïi chöôùng ngaên ñöôøng sanh phöôùc". Tröôûng giaû trôû veà nghe gia nhaân baùo laïi vieäc naøy lieàn suy nghó: "ñaây chính laø duyeân côù ñeán baïch Phaät", nghó roài lieàn ñeán choã Phaät, ñaûnh leã roài ngoài moät beân baïch Phaät: "Theá toân, coù nhieàu ngöôøi ñoái vôùi di coát cuûa toân giaû Xaù-lôïi-phaát coù taâm kính troïng neân mang höông hoa dieäu vaät ñeán nhaø con ñeå cuùng döôøng. Hoâm nay vì coù vieäc neân con khoùa cöûa ñi, moïi ngöôøi ñeán thaáy cöûa khoùa lieàn cheâ traùch laø con laøm chöôùng ngaên ñöôøng sanh phöôùc cuûa hoï. Cuùi xin Phaät cho con ñöôïc xaây thaùp thôø xaù lôïi cuûa toân giaû nôi choã cao roäng ñeå moïi ngöôøi ñöôïc tuøy yù cuùng döôøng", Phaät baûo tuøy yù laøm, tröôûng giaû hoûi neân laøm theá naøo, Phaät noùi: "neân xaây hai lôùp gaïch laøm moùng, keá xaây thaân thaùp, treân noùc laøm töôùng caùi baùt uùp. Tuøy yù xaây cao, treân cuøng laøm noùc baèng, cao moät hai thöôùc, vuoâng hai ba thöôùc, ôû giöõa ñeå töôùng luaân theo thöù lôùp nhieàu taàng töø moät, hai... cho ñeán möôøi ba taàng môùi ñeå bình baùu", tröôûng giaû suy nghó: "chæ rieâng toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñöôïc xaây thaùp nhö theá hay laø vò khaùc cuõng ñöôïc", lieàn baïch Phaät, Phaät noùi: "neáu xaây thaùp cho Nhö lai thì laøm ñaày ñuû nhö treân ñaõ noùi, neáu laøm thaùp cho Ñoäc giaùc thì khoâng ñeå bình baùu, neáu laøm thaùp cho A-la-haùn thì chæ neân boán taàng vôùi töôùng luaân, Baát hoaøn ba taàng, Nhaát lai hai taàng, Döï löu moät taøng, thieän nhaân phaøm phu thì laøm noùc baèng khoâng coù töôùng luaân". Luùc ñoù Bí-soâ khoâng bieát an trí thaùp nôi ñaâu, Phaät noùi: "nhö Theá toân truï trong phaùp xöù maø an trí thaùp cuûa Ñaïi sö, thaùp cuûa caùc ñaïi Thanh vaên ôû hai beân, thaùp cuûa caùc baäc toân tuùc khaùc an trí theo lôùn nhoû, thaùp cuûa thieän nhaân phaøm phu thì ôû ngoaøi chuøa". Tröôûng giaû sau khi xaây thaùp xong lieàn baïch Phaät: "xin Phaät cho con laøm leã khaùnh thaønh thaùp toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø thieát laäp thí hoäi", Phaät noùi tuøy yù. Luùc ñoù vua Thaéng quang nghe ñöôïc tin naøy lieàn suy nghó: "ta cuõng neân hoã trôï leã khaùnh thaønh naøy", nghó roài lieàn ra lònh ñaïi thaàn thoâng baùo cho daân chuùng trong thaønh vaø caùc thöông nhaân töø xa ñeán raèng: ngöôøi naøo ñeán tham döï phaùp hoäi naøy ñöôïc tuøy yù mau baùn, trao ñoåi haøng hoùa maø khoâng bò thu thueá. Coù naêm traêm thöông nhaân gaëp gioù baõo ôû ngoaøi bieån suyùt phaù tan thuyeàn beø, do tröôùc kia hoï ñaõ thoï quy giôùi vôùi toân giaû Xaù-lôïi-phaát neân cuøng xöng nieäm danh hieäu cuûa toân giaû, ñöôïc chö thieän hoä trì neân cuoái cuøng ñöôïc bình yeân ñeán nôi ñaây. Hoï nghe vua Thaéng quang ra thoâng baùo naøy lieàn suy nghó: "nhôø nghieäp ñôøi tröôùc neân nay vua ñuôïc thoï thaéng vò maø vaãn coøn muoán boá thí, vì sao chuùng

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 18 31

ta laïi khoâng tu phöôùc", nghó roài lieàn sanh taâm tín kính ñem nhieàu vaøng baïc traân baûo ñeán cuùng döôøng trong phaùp hoäi roài ñi. Caùc Bí-soâ thoï roài khoâng bieát neân phaân chia caùc vaät cuùng döôøng naøy nhö theá naøo, baïch Phaät, Phaät noùi: "voû oác thoåi vang ra tieáng ñöôïc thì neân ñeå ôû choã hình töôïng Thieäm boä, caùc traân baûo khaùc neân giöõ laïi ít nhieàu duøng cho vieäc tu söûa thaùp Xaù-lôïi-phaát. Neáu coù y vaät coù theå treo cuùng döôøng thì neân giöõ laïi ít nhieàu duøng ñeå treo cuùng döôøng vaøo nhöõng ngaøy trai. Nhöõng vaät khaùc nhö y phuïc, vaûi luïa, tieàn thì Taêng hieän tieàn neân chia. Ñaây laø taøi vaät cuûa vò ñoàng phaïm haïnh, ñuùng lyù ñöôïc duøng; töùc laø vaät thuoäc cuûa thaùp Xaù-lôïi-phaát thì ñöôïc phaân chia, neáu laø vaät thuoäc cuûa thaùp Phaät thì ñeàu duøng cho thaùp". 2. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù naêm: Gaïn hoûi khieán nhôù nghó, Hoûi coù cho pheùp khoâng, Vieäc giaùo thoï khoâng laøm, Tröôûng tònh vaø Tuøy yù. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ khoâng xeùt kyõ veà thaáy nghe nghi lieàn gaïn hoûi Bí-soâ, khieán cho hoï sanh hoå theïn, öu saàu neân thaân oám gaày, tieàu tuïy, söùc löïc suy yeáukhoâng theå ñoïc tuïng tö duy nhö lyù... Phaät baûo caùc Bí-soâ: "töø nay veà sau, neáu chöa xeùt kyõ veà thaáy nghe nghi thì Bí-soâ khoâng neân gaïn hoûi Bí-soâ khaùc, ai gaïn hoûi thì phaïm toäi Vieät phaùp. Cuõng nhö vieäc gaïn hoûi, khieán nhôù nghó phaûi hoûi ngöôøi kia coù cho pheùp hoûi khoâng, khoâng giaùo thoï, Tröôûng tònh, Tuøy yù... caùc vieäc ñeàu caên cöù theo ñaây neân bieát ñeàu laø phaïm toäi Vieät phaùp".

32 BOÄ LUAÄT 10

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ

QUYEÅN 19

3. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù naêm: Phaät tam chuyeån phaùp luaân, Ñaàu tieân ñoä naêm ngöôøi, Khoâng neân keâu teân toäc, Caâu thi löôïc noùi phaùp. Toâi nghe nhö vaày, moät thôøi ñöùc Baïc-giaø-phaïm truï trong vöôøn Thi loäc, choã Tieân nhôn ñoïa xöù thuoäc thaønh Baø-la-neâ-tö. Luùc ñoù Phaät baûo naêm Bí-soâ: "naøy caùc Bí-soâ, ñaây laø Khoå thaùnh ñeá neáu taùc yù nhö lyù ñoái vôùi phaùp ñöôïc nghe naøy thì coù theå phaùt sanh nhaõn trí minh giaùc. Ñaây laø Khoå taäp, Khoå dieät, Thuaän khoå dieät ñaïo thaùnh ñeá neáu taùc yù nhö lyù ñoái vôùi phaùp ñöôïc nghe naøy thì coù theå phaùt sanh nhaõn trí minh giaùc. Naøy caùc Bí-soâ, Khoå thaùnh ñeá naøy laø phaùp ñaõ ñöôïc hieåu roõ, nhö vaäy neân bieát, neáu taùc yù nhö lyù ñoái vôùi phaùp ñöôïc nghe naøy thì coù theå phaùt sanh nhaõn trí minh giaùc. Khoå taäp thaùnh ñeá naøy laø phaùp ñaõ ñöôïc hieåu roõ, nhö vaäy neân ñoaïn, neáu taùc yù nhö lyù ñoái vôùi phaùp ñöôïc nghe naøy thì coù theå phaùt sanh nhaõn trí minh giaùc. Khoå dieät thaùnh ñeá naøy laø phaùp ñaõ ñöôïc hieåu roõ, nhö vaäy neân chöùng, neáu taùc yù nhö lyù ñoái vôùi phaùp ñöôïc nghe naøy thì coù theå phaùt sanh nhaõn trí minh giaùc. Thuaän khoå dieät ñaïo thaùnh ñeá naøy laø phaùp ñaõ ñöôïc hieåu roõ, nhö vaäy neân tu, neáu taùc yù nhö lyù ñoái vôùi phaùp ñöôïc nghe naøy thì coù theå phaùt sanh nhaõn trí minh giaùc. Naøy caùc Bí-soâ, Khoå thaùnh ñeá naøy laø phaùp ñaõ ñöôïc hieåu roõ, nhö vaäy ñaõ bieát, neáu taùc yù nhö

lyù ñoái vôùi phaùp ñöôïc nghe naøy thì coù theå phaùt sanh nhaõn trí minh giaùc. Khoå taäp thaùnh ñeá naøy laø phaùp ñaõ ñöôïc hieåu roõ, nhö vaäy ñaõ ñoaïn, neáu taùc yù nhö lyù ñoái vôùi phaùp ñöôïc nghe naøy thì coù theå phaùt sanh nhaõn trí minh giaùc. Khoå dieät thaùnh ñeá naøy laø phaùp ñaõ ñöôïc hieåu roõ, nhö vaäy ñaõ chöùng, neáu taùc yù nhö lyù ñoái vôùi phaùp ñöôïc nghe naøy thì coù theå phaùt sanh nhaõn trí minh giaùc. Thuaän khoå dieät ñaïo thaùnh ñeá naøy laø phaùp ñaõ

hieåu roõ, nhö vaäy ñaõ tu, neáu taùc yù nhö lyù ñoái vôùi phaùp ñöôïc nghe naøy thì coù theå phaùt sanh nhaõn trí minh giaùc. Naøy caùc Bí-soâ, ta ñoái vôùi phaùp Töù thaùnh ñeá naøy neáu chöa hieåu roõ maø ba phen chuyeån phaùp luaân, möôøi hai haønh töôùng thì nhaõn trí minh giaùc ñeàu khoâng phaùt sanh. Ñoái vôùi chö Thieân, Ma, Phaïm, Sa moân, Baø- la-moân vaø taát caû theá gian, khoâng coù töø heát phieàn naõo, taâm ñöôïc giaûi thoaùt vaø khoâng theå chöùng ñöôïc Voâ thöôïng Boà ñeà. Naøy caùc Bí-soâ, ta ñoái vôùi phaùp Töù thaùnh ñeá naøy vì ñaõ hieåu roõ neân ba phen chuyeån phaùp luaân, möôøi hai haønh töôùng vôùi nhaõn trí minh giaùc ñaõ phaùt sanh. Ñoái vôùi chö Thieân, Ma, Phaïm, Sa moân, Baø-la-moân vaø taát caû theá gian, ñaõ töø heát phieàn naõo, taâm ñöôïc giaûi thoaùt vaø chöùng ñöôïc Voâ thöôïng Boà ñeà". Sau khi Phaät noùi phaùp naøy xong, cuï thoï Kieàu traàn nhö ngay nôi choã ngoài ñöôïc xa lìa traàn caáu, chöùng phaùp nhaõn thanh tònh; taùm vaïn chö thieân ôû trong phaùp hoäi naøy cuõng ñöôïc phaùp nhaõn. Luùc ñoù Phaät hoûi Kieàu traàn nhö: "thaày ñaõ hieåu roõ phaùp naøy roài phaûi khoâng?", ñaùp laø ñaõ hieåu roõ, Phaät laïi hoûi: "thaày ñaõ hieåu roõ phaùp naøy roài phaûi khoâng?", ñaùp: "Thieän theä, con ñaõ hieåu roõ", Phaät noùi: "cuï thoï Kieàu traàn nhö ñaõ kieán chöùng phaùp ñaày ñuû, do nghóa naøy töø nay goïi thaày laø A nhaõ Kieàu traàn nhö". Sau khi nghe ñöôïc phaùp naøy, caùc Ñòa haønh döôïc xoa ñoàng thanh noùi: "caùc nhôn giaû neân bieát, trong vöôøn Thi loäc, choã Tieân nhôn ñoïa xöù thuoäc thaønh Baø-la-neâ-tö, Theá toân ñaõ thuyeát giaûng boán ñeá lyù naøy goàm coù ba laàn chuyeån phaùp luaân vôùi möôøi hai haønh töôùng; khoâng phaûi laø phaùp maø caùc Sa moân, Baø-la-moân, trôøi ngöôøi, Ma, Phaïm… coù theå chuyeån ñöôïc. Phaät noùi phaùp naøy khieán cho nhieàu ngöôøi ñöôïc lôïi ích, nhieàu ngöôøi ñöôïc an laïc. Do nghóa naøy thieân chuùng taêng theâm, chuùng A-tu-la giaûm bôùt", caùc Khoâng haønh döôïc xoa cho ñeán coõi trôøi Töù thieân vöông… Luïc duïc thieân, Phaïm thieân ñeàu nghe roõ lôøi tuyeân caùo naøy, vì vaäy kinh naøy ñöôïc goïi laø kinh Tam chuyeån phaùp luaân. Naêm Bí-soâ vaø chö thieân nghe Phaät thuyeát giaûng xong ñeàu hoan hæ phuïng haønh, luùc ñoù naêm Bí-soâ vaãn goïi Nhö lai baèng teân hoaëc toäc hoï hoaëc laø cuï thoï, Theá toân lieàn noùi: "caùc thaày ñöøng goïi Nhö lai baèng teân hay toäc hoï hoaëc laø cuï thoï, vì sao, vì Bí-soâ naøo goïi Nhö lai baèng teân hay toäc hoï hay laø cuï thoï thì seõ maát lôïi lôùn, sanh ra nôi naøo ñeàu chòu khoå naõo laâu daøi, töø nay caùc thaày khoâng neân goïi Nhö lai baèng teân…. Ai goïi nhö theá thì phaïm toäi Vieät phaùp". Sau ñoù coù Bí-soâ treû tuoåi, töø Phaät ra coøn ñoái vôùi caùc Bí-soâ kyø tuùc khaùc ñeàu goïi baèng teân…; caùc Bí-soâ

baïch Phaät, Phaät noùi: “Bí-soâ treû tuoåi cuõng khoâng ñöôïc goïi caùc vò kyø tuùc baèng teân… hay laø cuï thoï. Coù hai caùch goïi laø Ñaïi ñöùc hay cuï thoï, Bí-soâ treû goïi caùc Bí-soâ kyø tuùc laø Ñaïi ñöùc, Bí-soâ kyø tuùc goïi Bí-soâ treû laø

34 BOÄ LUAÄT 10

cuï thoï. Ai khoâng goïi ñuùng nhö vaäy thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Luùc ñoù Phaät ôû giöõa hai caây Sa la (Sa la song thoï) thuoäc vuøng ñaát Traùng só, thaønh Caâu-thi-na, saép nhaäp Nieát-baøn. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “ta ñaõ tuyeân thuyeát roäng taøng Tyø-naïi-da cho caùc thaày nhöng chöa noùi toùm löôïc, caùc thaày neân laéng nghe vaø ghi nhôù kyõ. Naøy caùc Bí-soâ, neáu khi coù vieäc maø töø tröôùc ñeán nay ta chöa cheá ngaên, chöa khai cho laøm; ñoái vôùi vieäc naøy cho duø traùi vôùi khoâng thanh tònh, nhöng thuaän theo thanh tònh thì töùc laø thanh tònh, caùc thaày neân laøm; neáu vieäc naøy traùi vôùi thanh tònh, thuaän theo khoâng thanh tònh thì töùc laø khoâng thanh tònh, caùc thaày khoâng neân laøm. Ñieàu naøy caùc thaày neân phuïng trì, chôù sanh nghi hoaëc”. 4 - Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù naêm: Vaät Xaû ñoïa khoâng chia, Muøng ngaên muoãi ñöôïc chöùa, Caây chuïm ba, laøm noài, Neân tröông Yeát-sæ-na. Duyeân khôûi taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù Bí-soâ chöùa y dö phaïm Xaû ñoïa, ñem y naøy ñeán tröôùc Thöôïng toøa xaû, vò tri söï thaáy y naøy roài lieàn suy nghó: “hoâm nay Taêng giaø ñöôïc nhieàu lôïi vaät, neân baùn ra ñeå phaân chia”, nghó roài lieàn ôû trong Taêng rao baùn roài cuøng phaân chia khieán cho Bí-soâ kia bò thieáu y, baïch Phaät, Phaät noùi: “do ñem y phaïm Xaû ñoïa xaû cho Taêng neân coù loãi naøy, töø nay khoâng neân ñem y phaïm Xaû ñoïa xaû cho Taêng, neân xaû cho caù nhaân. Neáu ngöôøi naøo khoâng bieát ñem xaû cho Taêng thì Taêng cuõng khoâng neân phaân chia, ai ñem y dö xaû cho Taêng vaø Taêng lieàn phaân chia thì caû hai ñeàu phaïm toäi Vieät phaùp”. Sau ñoù coù Bí-soâ ñem y phaïm Xaû ñoïa xaû cho ngöôøi khoâng hieåu bieát phaùp, ngöôøi naøy thoï roài im laëng caát giöõ khoâng hoaøn laïi cho Bí-soâ, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “neân nhôø ngöôøi khaùc ñeán baûo ngöôøi khoâng hieåu bieát phaùp naøy hoaøn laïi y, neáu hoaøn laïi y thì toát, neáu khoâng chòu hoaøn laïi thì neân cöôõng ñoaït laáy laïi, vì y xaû naøy chæ laø taùc phaùp, khoâng phaûi cho luoân. Bí-soâ khi muoán xaû y neân tìm ngöôøi hieåu bieát phaùp maø xaû”. Duyeân khôûi taïi thaønh Quaûng nghieâm, luùc ñoù caùc Bí-soâ bò muoãi caén, duøng moùng tay gaõi choã bò caén neân toaøn thaân bò röôùm maùu. Ngöôøi tuïc thaáy lieàn hoûi roõ nguyeân do roài noùi: “Thaùnh giaû khoâng coù muøng ngaên muoãi hay sao”, Bí-soâ noùi Phaät chöa cho, hoï noùi: “Theá toân ñaïi bi aét seõ khai cho”, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “caùc Bí-soâ neân caát chöùa muøng ngaên muoãi”. Bí-soâ khoâng bieát may muøng nhö theá naøo, Phaät noùi: “chu vi möôøi hai khuyûu tay, treân laøm noùc, noùc muøng daøi boán khuyûu tay, roäng hai khuyûu tay, may muøng cao thaáp tuøy theo thaân ngöôøi”, luùc ñoù Bí-soâ

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 19 35

may heát roài laáy giaùp mí laøm cöûa muøng neân muoãi bay vaøo ñöôïc, Phaät noùi: “khoâng neân may heát, neân chöøa laïi moät ít xeáp leân nhau ñeå laøm cöûa muøng, trôøi noùng duøng quaït, neáu döôùi meù muøng coù muoãi bay vaøo thì neân nheùt döôùi chieáu hay duøng vaät khaùc chaän laïi ñeå muoãi khoâng bay vaøo ñöôïc”. Duyeân xöù nhö treân, nhö Phaät ñaõ daïy duøng nöôùc phaûi löôït, luùc ñoù caùc Bí-soâ duøng tay caàm ñaõy löôït laâu neân moõi meät, Phaät baûo neân coät treân ñaàu gaäy roài môû ñaõy löôït nöôùc ra ñeå laáy nöôùc. Bí-soâ laøm nhö theá vaãn moõi meät, Phaät baûo neân chuïm ba caây vaøo nhau roài duøng daây coät lai; Bí-soâ duøng daây coät nhöng caây chuïm ba khoâng ñöùng vöõng, Phaät noùi: “gaàn ñaàu gaäy neân khoan ba loã roài xoû daây

quaù ñoâng neân ngöôøi löôït nöôùc moõi meät, Phaät noùi: “neáu chuùng ñoâng, löôït nöôùc chaäm khoâng cung caáp kòp thì neân laøm noài löôït nöôùc”, Bí-soâ khoâng bieát laøm theá naøo, Phaät noùi: “neân laøm baèng ñoàng, saét hay goám; döôùi ñaùy coù loã baèng caùi cheùn nhoû, laøm theo hình göông sen cao chöøng boán ngoùn tay, beân treân xoi nhieàu loã baèng ñaàu chieác ñuõa roài phuû vaûi hay luïa leân, duøng daây coät chaët roài ñeå vaøo trong noài ñeå löôït nöôùc, löôït xong neân giaët saùch taám vaûi hay luïa ñoù”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñem raän reäp vaø caùc loaïi truøng boû ngoaøi ñaát troáng khieán chuùng ngaát ngö, baïch Phaät, Phaät noùi: “ñoái vôùi sinh vaät khoâng neân ñem boû ngoaøi ñaát troáng, cuõng khoâng neân vaát böøa baõi. Raän thì boû trong vaûi cuõ hoaëc trong boïng caây; reäp thì boû trong coû xanh hoaëc ôû nôi maùt meû, caùc loaïi truøng khaùc thì boû ôû nôi thích hôïp”. Cuï thoï Öu-ba-ly baïch Phaät: “nöôùc ñaõ löôït roài chöa xem thì coù ñöôïc uoáng khoâng?”, ñaùp laø khoâng ñöôïc vì khoâng coù xem, laïi hoûi: “nöôùc khoâng löôït nhöng coù xem thì coù ñöôïc uoáng hay khoâng?”, ñaùp laø ñöôïc vì coù xem. Duyeân xöù nhö treân, nhö Phaät ñaõ daïy an cö xong neân tröông y Yeát- sæ-na, vua Thaéng quang nghe vieäc naøy lieàn göûi y Yeát-sæ-na cuùng ñaïi chuùng; phu nhaân Thaéng man, phu nhaân Haønh vuõ vaø tröôûng giaû Caáp-coâ- ñoäc cuøng caùc cö só tín taâm göûi raát nhieàu y ñeán cuùng. Caùc Bí-soâ chæ laáy moät caùi laøm y Yeát-sæ-na, soá coøn dö ñem traû laïi cho chuû, vua noùi: “Thaùnh giaû, nhöõng y naøy chuùng toâi cuùng cho Taêng, vì sao ñem traû laïi”, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “töø nay caùc Bí-soâ ñöôïc thoï y naøy, neáu nheàu y neân sai nhieàu ngöôøi, ngöôøi naøo laøm tröông y thì neân laáy moät y ñeå taùc phaùp thoï giöõ, soá coøn laïi neân caát giöõ ñeå laøm lôïi vaät an cö cho Taêng”. 5- Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù naêm: Khi cheát daën trao rieâng, Ngöôøi kyù göûi ñaõ cheát, Phöông khaùc thoâng kyù göûi, Neáu cheát ñoái ngöôøi khaùc. Duyeân khôûi taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû soáng trong thaønh vôùi ba ngöôøi con, ngöôøi con uùt xuaát gia trong Phaät phaùp vaø ñang du haønh trong nhaân gian. Ngöôøi cha maéc bònh naëng, luùc saép qua ñôøi oâng goïi heát thaân thuoäc laïi vaø baûo hai ngöôøi con gom heát taøi saûn trong nhaø laïi roài chia laøm ba phaàn: hai phaàn cho hai ngöôøi con taïi gia, phaàn kia cho ngöôøi con xuaát gia. Daën trao nhö vaäy roài qua ñôøi, nhö baøi keä tuïng: “Tích tuï ñeàu tieâu taùn, Cao ngaát aét rôi rôùt,

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 19 37

Hoäi hoïp aét bieät ly, Coù maïng ñeàu phaûi cheát". Hai ngöôøi con laøm leã hoûa taùng cha nhö phaùp, luùc ñoù ngöôøi con xuaát gia nghe tin cha qua ñôøi lieàn suy nghó: "ta coù anh em, neân trôû veà thuyeát phaùp cho hoï", nghó roài lieàn trôû veà nhaø, anh em gaëp nhau buoàn khoùc, ngöôøi anh noùi: "em khoâng neân buoàn khoùc, tröôùc khi cha qua ñôøi coù daën trao moät phaàn taøi saûn cho em", ngöôøi em suy nghó: "nhö Phaät ñaõ daïy, ngöôøi cho sau khi cheát thì khoâng goïi laø thieän, khoâng ñöôïc nhaän vaät aáy", baïch Phaät, Phaät noùi: "ngöôøi ñôøi cheát coù taâm hy voïng coøn Bí-soâ qua ñôøi thì khoâng coù taâm hy voïng. Ñaây laø taâm hy voïng cuûa ngöôøi ñôøi thì nhaän khoâng coù loãi, ñöôïc tuøy yù thoï duïng". Duyeân xöù nhö treân, coù moät Bí-soâ bònh noùi vôùi Bí-soâ khaùc: "thaày haõy chaêm soùc toâi töû teá, y baùt cuûa toâi seõ ñeå laïi cho thaày", Bí-soâ kia nghe roài lieàn taän tình chaêm soùc, khoâng bao laâu sau thì Bí-soâ bònh qua ñôøi, Bí- soâ mang y baùt cuûa ngöôøi cheát veà phoøng mình. Sau ñoù caùc Bí-soâ nhoùm hoïp laïi hoûi y baùt cuûa ngöôøi cheát, Bí-soâ kia noùi: "vò aáy ñaõ cho toâi", lieàn keå laïi vieäc treân, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "ngöôøi kia ngu si, vì sao khoâng cho khi coøn soáng laïi chôø cheát môùi cho. Khoâng coù phaùp noùi raèng cheát roài môùi cho, neân laáy laïi, Taêng neân chia". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù Bí-soâ ñoái tröôùc Bí-soâ khaùc taùc phaùp phaân bieät y vaät (taùc phaùp tònh thí), sau ñoù boãng nhieân qua ñôøi, Bí-soâ kia lieàn mang y vaät cuûa ngöôøi cheát veà phoøng mình. Sau khi laøm leã hoûa taùng xong trôû veà, vò tri söï vaøo phoøng cuûa ngöôøi cheát chæ tìm thaáy baùt vaø ñaõy löôït nöôùc beøn mang tôùi tröôùc chuùng taêng, caùc Bí-soâ hoûi: "chæ ñem ñeán vaät naøy, coøn nhöõng vaät khaùc vì sao khoâng mang ñeán?", ñaùp laø khoâng tìm thaáy vaät khaùc. Coù moät Bí-soâ noùi: "neân hoûi Bí-soâ baïn cuûa ngöôøi cheát lieàn bieát coøn coù vaät khaùc hay khoâng?", lieàn keâu Bí-soâ kia ñeán hoûi, ñaùp: "Bí-soâ aáy ñoái tröôùc toâi phaân bieät neân toâi ñaõ laáy caùc y vaät aáy", caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "ñaây chæ laø taùc phaùp khoâng phaûi thaät cho, neân laáy laïi, Taêng neân chia". Duyeân xöù nhö treân, laïi coù Bí-soâ ñoái tröôùc Bí-soâ khaùc taùc phaùp phaân bieät, Bí-soâ kia boãng qua ñôøi, Bí-soâ naøy lieàn ñem y vaät naøy xaû cho Taêng, Taêng hoûi laø vaät cuûa ai, ñaùp: "ñaây laø y vaät cuûa toâi, toâi ñaõ ñoái tröôùc Bí-soâ kia phaân bieät, nay vò aáy qua ñôøi neân toâi ñem xaû cho Taêng", baïch Phaät, Phaät noùi: "ñaây chæ laø taùc phaùp, tuy ñoái tröôùc ngöôøi kia phaân bieät nhöng y vaät khoâng thuoäc cuûa hoï, haõy töï mang veà thoï duïng". Duyeân xöù nhö treân, laïi coù Bí-soâ ñoái tröôùc Bí-soâ khaùc taùc phaùp phaân bieät, Bí-soâ kia boãng hoaøn tuïc, sau ñoù suy nghó: "Bí-soâ ñaõ ñoái tröôùc

38 BOÄ LUAÄT 10

ta taùc phaùp phaân bieät, nay ta hoaøn tuïc nhöng y vaät ñoù thuoäc veà ta, ta neân ñeán ñoøi", nghó roài lieàn ñeán noùi choã Bí-soâ noùi raèng: "tröôùc kia thaày ñaõ ñoái tröôùc toâi phaân bieät, y vaät ñoù thuoäc veà toâi, haõy ñöa laïi cho toâi", Bí-soâ

baïch Phaät, Phaät noùi: “do Bí-soâ ñoái tröôùc Bí-soâ khaùc xem laø ngöôøi kyù gôûi ñeå taùc phaùp phaân bieät neân coù loãi naøy, töø nay Bí-soâ khoâng neân ñoái tröôùc ngöôøi kyù gôûi ñeå taùc phaùp phaân bieät, ai laøm nhö theá thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Duyeân xöù nhö treân, laïi coù Bí-soâ ñoái tröôùc Bí-soâ khaùc phaân bieät y vaät, Bí-soâ kia voán laø ngöôøi thöôøng öa tranh caõi, xuùc naõo caùc Bí-soâ. Sau vì saân haän neân muoán boû ñi nôi khaùc, Bí-soâ naøy lieàn yeâu caàu Bí-soâ kia ñöøng ñi nhöng Bí-soâ kia khoâng chòu ôû laïi. Caùc Bí-soâ noùi: “thaày chôù giöõ laïi, vò aáy laø ngöôøi öa tranh caõi xuùc naõo caùc Bí-soâ”, Bí-soâ naøy noùi: “vì toâi ñaõ ñoái tröôùc vò aáy phaân bieät y vaät neân toâi phaûi giöõ laïi, neáu vò aáy ñi nôi khaùc thì toâi khoâng coøn ngöôøi ñoái phaân bieät nöõa”, baïch Phaät, Phaät noùi: “neáu Bí-soâ laø ngöôøi kyù göûi ñang ôû nôi khaùc, Bí-soâ naøy chæ caàn ôû nôi ñaây chæ veà nôi ñoù ñeå kyù göûi thì cuõng khoâng coù loãi”. Sau ñoù laïi coù Bí-soâ chæ Bí-soâ khaùc ôû moät nôi raát xa laøm ngöôøi kyù göûi, ngöôøi ñoù boãng qua ñôøi, khi Bí-soâ naøy nghe ñöôïc tin thì ñaõ traûi qua nhieàu ngaøy, khoâng bieát laøm sao neân baïch Phaät, Phaät noùi: “khi vöøa môùi nghe tin cheát thì nhöõng vaät cuõ hay môùi ñeàu neân kyù göûi laïi cho ngöôøi khaùc”. 6 - Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù naêm: Ngoaøi giôùi khoâng gôûi duïc, Khoâng gôûi duïc cho nhau, Thuyeát giôùi vaø Tuøy yù, Ai laøm traùi ñeàu phaïm. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ ôû ngoaøi giôùi cuõng gôûi duïc cho ngöôøi trong giôùi, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “ngöôøi ôû ngoaøi giôùi khoâng ñöôïc gôûi duïc cho ngöôøi trong giôùi”. Luùc ñoù coù Bí-soâ saép ra khoûi giôùi, Taêng giaø coù vieäc, Luïc chuùng Bí-soâ baét vò naøy phaûi gôûi duïc, Phaät noùi: “ngöôøi saép ra khoûi giôùi thì khoâng caàn gôûi duïc”. Sau ñoù Luïc chuùng Bí-soâ ôû ngoaøi giôùi gôûi duïc cho nhau, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “khoâng ñöôïc ôû ngoaøi giôùi gôûi duïc cho nhau, ai laøm nhö theá thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Duyeân xöù nhö treân, nhö Phaät ñaõ daïy nöûa thaùng neân thuyeát giôùi, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ ôû ngoaøi giôùi gôûi duïc thanh tònh, Phaät noùi khoâng ñöôïc. Sau ñoù laïi laáy duïc cuûa ngöôøi saép ra khoûi giôùi. Cho ñeán ôû ngoaøi giôùi laàn löôït gôûi duïc thanh tònh cho nhau nhö treân, Phaät noùi ñeàu khoâng ñöôïc, ai laøm nhö theá thì phaïm toäi Vieät phaùp.

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 19 39

Duyeân xöù nhö treân, nhö Phaät ñaõ daïy sau khi an cö, caùc Bí-soâ neân ñem ba vieäc thaáy nghe nghi ñeå taùc phaùp Tuøy yù. Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ ôû ngoaøi giôùi taùc phaùp tuøy yù... gioáng nhö tröôøng hôïp treân, Phaät noùi ñeàu khoâng ñöôïc laøm. 7 - Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù naêm: Phaûi neân bieát soá ngöôøi, Cho ñeán phaùt theû ñeám, Khoâng ngoài chung ngöôøi tuïc, Giaø treû theo tuoåi haï. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù trong thaønh coù moät Baø-la-moân nhaân coù vieäc ra ngoaøi gheù vaøo trong röøng Theä ña, boãng coù yù nghó muoán bieát trong chuøa coù bao nhieâu vò, lieàn hoûi moät Bí-soâ, Bí-soâ naøy noùi laø khoâng bieát, Baø-la-moân noùi: “soá binh lính cuûa vua Thaéng quang coøn bieát ñöôïc, vì sao laïi khoâng bieát Taêng soá trong chuøa?”, Bí-soâ im laëng roài baïch Phaät, Phaät noùi neân bieát nhaân soá. Bí-soâ ñeám töøng ngöôøi, coù luùc tính baèng ñoát tay nhöng

khoâng nhôù heát, baïch Phaät, Phaät noùi neân phaùt theû ñeám, ñeám ñöôïc toång soá neân noùi cho chuùng bieát. Bí-soâ khoâng bieát neân ñeám nhaân soá vaøo luùc naøo, Phaät noùi neân ñeám nhaân soá vaøo luùc an cö. Sau ñoù coù moät tröôûng giaû vaøo trong röøng Theä ña thaáy caùc Bí-soâ sieâng naêng ñoïc tuïng, chaùnh nieäm tòch tónh neân sanh tín taâm, muoán bieát Taêng soá ñeå thieát thöïc cuùng döôøng neân hoûi moät Bí-soâ, vò naøy ñaùp soá ngöôøi xong, tröôûng giaû lieàn veà nhaø baûo gia nhaân: “saùng mai ta muoán thænh Phaät vaø Taêng ñeán nhaø cuùng döôøng vôùi nhaân soá laø ---, caùc ngöôi neân lo lieäu thöùc aên cho ñaày ñuû”. Sau ñoù vaøo giôø ñaïi chuùng vaân taäp, tröôûng giaû ñeán choã vò tri söï thænh: “con laø tröôûng giaû ---- xin thænh Phaät vaø Taêng ngaøy mai ñeán nhaø con thoï thöïc”, thænh roài ra veà, tröôûng giaû veà khoâng laâu thì coù nhieàu Bí-soâ khaùc ñeán trong vöôøn Caáp. Ngay trong ñeâm ñoù tröôûng giaû lo lieäu ñaày ñuû caùc moùn aên thôm ngon, traûi toøa, ñeå bình nöôùc, taêm xæa raêng..., saùng hoâm sau sai ngöôøi ñeán baïch thôøi ñaùo (ñaõ ñeán giôø thoï thöïc). Caùc Bí-soâ ñaép y mang baùt ñi ñeán nhaø tröôûng giaû, luùc ñoù Phaät ôû laïi trong chuøa baûo ngöôøi nhaän phaàn thöùc aên mang veà, coù naêm nhaân duyeân Phaät ôû laïi chuøa vaø baûo ngöôøi nhaän laáy phaàn thöùc aên mang veà: moät laø muoán yeân tónh, xa lìa oàn aøo; hai laø muoán thuyeát phaùp yeáu cho chö thieân; ba laø muoán thaêm nom ngöôøi bònh; boán laø muoán xem xeùt ngoïa cuï; naêm laø muoán cheá hoïc xöù cho caùc ñeä töû. Tröôøng hôïp naøy Phaät muoán cheá hoïc xöù. Luùc ñoù tröôûng giaû thaáy soá Taêng ñeán nhaø thoï thöïc nhieàu hôn soá Taêng ñaõ baùo tröôùc, lieàn noùi vôùi vò Ñieån toøa: “toâi chuaån bò thöùc aên theo soá ngöôøi ñaõ baùo tröôùc, nay ñeán nhieàu hôn, bieát laøm sao ñaây”, Ñieån toøa noùi: “coù khaùch môùi ñeán, oâng

neân vui möøng”, tröôûng giaû noùi: “neáu ñöôïc baùo tröôùc thì toâi môùi lo lieäu ñuû thöùc aên”, Ñieån toøa im laëng. Do soá ngöôøi ñeán nhieàu hôn neân thöùc aên khoâng ñuû, coù ngöôøi ñöôïc no, coù ngöôøi bò ñoùi, baïch Phaät, Phaät noùi: “ñieån toøa neân xem soá khaùch taêng laø bao nhieâu ñeå baùo cho thí chuû bieát”. Laïi coù Bí-soâ ñeán ngay trong giôø ngoï, Phaät noùi: “cuõng phaûi baùo cho thí chuû bieát, nay ta seõ noùi haønh phaùp cho Thöôïng toøa thuû chuùng: Thöôïng toøa neân xem xeùt soá ngöôøi vaø soá thöùc aên, neáu ngöôøi nhieàu maø thöùc aên ít thì neân baûo thí chuû doïn ñöa cho ñoàng ñeàu; neáu thöùc aên nhieàu, ngöôøi ít thì neân baûo thí chuû tuøy yù doïn ñöa. Neáu Thöôïng toøa khoâng kheùo xem xeùt, khoâng y theo haønh phaùp naøy thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ ngoài chung moät toøa ngoài vôùi ngöôøi tuïc, ngöôøi kính tin thaáy lieàn cheâ traùch: “Thaùnh giaû laø ngöôøi xuaát gia thöôøng tu phaïm haïnh, vì sao laïi ngoài chung toøa vôùi keû thöôøng laøm vieäc daâm duïc baát tònh?”, Luïc chuùng Bí-soâ im laëng. Caùc Bí- soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “ngöôøi coù tín taâm ñoù noùi raát ñuùng, töø nay caùc Bí-soâ khoâng neân ngoài chuùng toøa vôùi ngöôøi tuïc, ai ngoài thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Sau ñoù laïi coù Bí-soâ ngoài chung toøa vôùi Caàu tòch, ngöôøi coù tín taâm noùi: “Ñaïi ñöùc ñaõ thoï

Caän vieân sao laïi ngoài chung vôùi Caàu tòch", ñaùp: "ñaây khoâng phaûi laø ngöôøi tuïc, ngoài chung vôùi ngöôøi xuaát gia thì coù loãi gì", ngöôøi kia im laëng, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "cuõng khoâng neân ngoài chung vôùi ngöôøi chöa thoï Caän vieân". Sau ñoù laïi coù Bí-soâ giaø ngoài chung vôùi Bí-soâ treû hoaëc vò treû ngoài chung vôùi vò giaø, do ñaây khoâng kính troïng nhau, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "giaø treû khoâng neân ngoài laãn loän, ngöôøi khoâng tuoåi haï ñöôïc ngoài chung vôùi ngöôøi moät haï, ngöôøi moät haï ñöôïc ngoài chung vôùi ngöôøi hai haï, ngöôøi hai haï trôû ñi ñöôïc ngoài chung vôùi ngöôøi ba haï". Thôøi gian sau, do Phaät cheá nhö vaäy neân caùc Bí-soâ ôû trong nhaø theá tuïc khoù tìm ñöôïc choã ngoài, Phaät noùi: "neáu trong nhaø theá tuïc khoù tìm ñöôïc choã ngoài chung thì coù theå ngoài chung vôùi Thaân giaùo sö hay Quyõ phaïm sö, duøng vaät ngaên ôû giöõa, chôù coù nghi hoaëc". 8 - Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù naêm: Khoâng neân ngoài gheá neäm, Khoâng duï Caàu tòch khaùc, Khoâng noùi lôøi theà thoát, Khoâng aên thòt hoå aên. Duyeân xöù nhö treân, khi nghe phaùp neân traûi toøa ngoài, coù Caàu tòch ngoài treân gheá neäm eâm neân nguû gaät, laïi tieåu tieän trong quaän laøm dô gheá neäm. Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Caàu tòch khoâng ñöôïc ngoài gheá neäm".

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 19 41

Sau ñoù coù Caàu tòch Chuaån ñaø laø ñeä töû cuûa toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñeán nghe phaùp, Bí-soâ cho ngoài toøa thoâ cöùng, Caàu tòch hoûi vì sao, ñaùp laø Phaät khoâng cho Caàu tòch ngoài gheá neäm, Chuaån ñaø noùi: "Ñaïi ñöùc haù xem toâi ñoàng vôùi ngöôøi coù loãi hay sao?", Phaät noùi: "neáu Caàu tòch coù duïng taâm (chaùnh nieäm) thì neân cho ngoài gheá neäm, ngöôøi khaùc thì khoâng ñöôïc". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù Bí-soâ traùch maéng Caàu tòch roài ñuoåi ra tröôùc cöûa röøng Theä ña neân ñöùng khoùc, OÂ-ba-nan-ñaø thaáy lieàn hoûi nguyeân do roài noùi vôùi Caàu tòch: "haõy ñeán choã ta, ta seõ cho con y baùt, daây mang baùt, daây löng... nhöõng vaät caàn duøng khoâng ñeå thieáu thoán", noùi roài daãn Caàu tòch veà phoøng mình. Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "khi traùch maéng ñeä töû, khoâng neân nhaát quyeát ñuoåi ñi, haõy laøm nhö thaû daây cöông. Neân gìn taâm nieäm thaân aùi, khi hoï hoài taâm thì neân thu nhieáp; neân nhôø Bí- soâ ñeán khai giaûi Caàu tòch", khi Bí-soâ ñeán khai giaûi, Caàu tòch noùi: "con khoâng caàn vò Thaân giaùo sö aáy nöõa, baây giôø con caàn ñieàu gì, Ñaïi ñöùc OÂ-ba-nan-ñaø ñeàu cung caáp cho con, con khoâng muoán trôû laïi choã thaày cuõ nöõa", vò Thaân giaùo sö nghe lôøi naøy roài lieàn cheâ traùch: "ñeä töû maø ta cho xuaát gia, OÂ-ba-nan-ñaø laïi duï doã daãn ñi". Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "Bí-soâ khoâng ñöôïc duï doã ñeä töû cuûa ngöôøi khaùc, ai duï doã daãn theo mình thì phaïm Toát-thoå-la ñeå, vì laø phöông tieän phaù Taêng". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ heã gaëp vieäc gì ñeàu ñem Phaät phaùp taêng ra ñeå theà thoát, hoaëc ñem Thaân giaùo sö, Quyõ phaïm sö ra theà thoát. Ngöôøi kính tin nghe roài lieàn cheâ traùch: "ngöôøi tuïc chuùng toâi coøn khoâng ñem Phaät vaø thaày cuûa mình ra ñeå theà thoát, caùc thaày laø ngöôøi xuaát gia vì sao laïi ñem Phaät vaø thaày cuûa mình ra theà thoát, ñieàu naøy khoâng neân", Luïc chuùng Bí-soâ im laëng.

Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “ngöôøi aáy cheâ traùch raát ñuùng vì ngöôøi xuaát gia voán noùi lôøi chaân thaät, khoâng neân theà thoát. Ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ heã gaëp vieäc gì lieàn ñem y baùt, daây löng... cuûa mình ra caù cöôïc. Ngöôøi tuïc thaáy vaäy lieàn cheâ traùch: “caùc thaày haù laïi ñoàng nhö ngöôøi theá tuïc hay sao, heã gaëp vieäc lieàn ñem y baùt ra caù cöôïc laø khoâng hôïp lyù”, ñaùp: “coù gì laø khoâng hôïp lyù, coù phaûi toâi aên haønh toûi hay uoáng röôïu ñaâu”, ngöôøi kia im laëng. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “ngöôøi aáy cheâ traùch raát ñuùng, Bí-soâ khoâng neân ñem y vaät ra caù cöôïc, ai laøm theá thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Duyeân xöù nhö treân, thöôøng phaùp cuûa Luïc chuùng Bí-soâ laø moãi saùng

sôùm leân laàu gaùc nhìn ra phía ñoàng ruoäng, hoâm ñoù khi nhìn ra ñoàng ruoäng lieàn thaáy coù chim bay ñaùp xuoáng lieàn cuøng nhau ñeán xem thöû thì thaáy coù thòt dö cuûa hoå aên ñeå laïi. Hoï vui möøng mang veà trong röøng Theä ña, coïp kia nghe theo muøi ñi ñeán tröôùc coång chuøa, ban ñeâm keâu roáng vang daäy. Phaät nghe roài tuy bieát nhöng vaãn hoûi A-nan nguyeân do, A-nan ñem vieäc treân baïch Phaät, Phaät hoûi: “Bí-soâ aên thòt dö cuûa hoå hay sao?”, ñaùp phaûi, Phaät noùi: “naøy A-nan, nhö Sö töû vöông gieát nai xong, aên thòt uoáng maùu no roài quyeát vaát boû maø ñi; nhöng loaïi hoå sau khi aên no vaãn ñem giaáu phaàn thòt dö. Vì theá caùc Bí-soâ khoâng neân aên thòt dö cuûa hoå, ai aên thì phaïm toäi Vieät phaùp. Nay ta seõ cheá haønh phaùp cho Thöôïng toøa thuû chuùng nhö sau: khi Thöôïng toøa thaáy doïn thòt leân phaûi hoûi ñaây laø thòt gì, khoâng phaûi laø thòt dö cuûa hoå phaûi khoâng, khoâng phaûi laø loaïi thòt khoâng neân aên phaûi khoâng. Neáu khoâng hoûi maø thoï aên thì phaïm toäi Vieät phaùp”. 9 - Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù naêm: Khoâng cho töï aån naáp, Vì khoâng noùi baïch chuùng... Neáu ñöôïc giaï thöôïng haïng, Ñem baùn roài cuøng chia. Duyeân xöù nhö treân, coù moät chuøa Taêng trong thaønh kia, Nan ñaø vaø OÂ-ba-nan-ñaø nhaân du haønh trong nhaân gian gheù vaøo chuøa naøy. Luùc ñoù chuùng taêng ñöôïc nhieàu lôïi vaät muoán chia, tuy thaáy hai ngöôøi ñeán nhöng vì bieát hoï coù haïnh xaáu neân khoâng ai môøi giaûi lao. OÂ-ba-nan-ñaø noùi vôùi Nan ñaø: “nhoùm Haéc baùt naøy thöông sanh ngaïo maïn, chuùng ta neân xuùc naõo hoï; haõy naáp vaøo moät nôi xem hoï phaân chia lôïi vaät nhö theá naøo”, Nan ñaø ñoàng yù lieàn cuøng aån naáp ñeå xem hoï phaân chia, sau khi thaáy chia xong, hoï böôùc ra noùi: “chia nhö vaäy laø baát thieän, caùc vò neân baïch chuùng noùi laø muoán chia y”, caùc Bí-soâ noùi: “khi chia khoâng thaáy, baây giôø ôû ñaâu laïi hieän ra”, baïch Phaät, Phaät noùi: “muoán chia lôïi vaät, tröôùc phaûi baïch chuùng noùi laø taêng nay coù lôïi vaät muoán cuøng chia, Bí-soâ coù maët khoâng neân boû ñi”. Caùc Bí-soâ thu hoài laïi vaät ñaõ chia roài baïch chuùng laø sau giôø aên seõ chia lôïi vaät, hai ngöôøi cuõng aån naáp ñôïi chia xong môùi böôùc ra noùi laø khoâng thaønh chia, caùc Bí-soâ noùi: “tröôùc noùi laø phaûi baïch chuùng, baây giôø laïi noùi laø khoâng thaønh chia”, hoï noùi: “tuy coù baïch chuùng nhöng phaûi ñaùnh kieàn chuøy”, baïch Phaät, Phaät noùi: “baïch chuùng roài

ñaùnh kieàn chuøy môùi chia vaät". Caùc Bí-soâ laïi thu hoài vaät ñaõ chia, baïch chuùng roài ñaùnh kieàn chuøy môùi chia vaät, hai ngöôøi laïi aån naáp nhö tröôùc ñôïi chia xong môùi böôc ra cheâ traùch, caùc Bí-soâ noùi: "hai vò haù khoâng nghe baïch chuùng vaø ñaùnh kieàn chuøy hay sao?", ñaùp: "tuy coù baïch chuùng vaø ñaùnh

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 19 43

kieàn chuøy nhöng khoâng coù phaùt theû ñeám", baïch Phaät, Phaät noùi: "baïch chuùng, ñaùnh kieàn chuøy roài neân phaùt theû môùi chia vaät". Caùc Bí-soâ laïi thu hoài vaät ñaõ chia vaø laøm ba vieäc nhö treân, hai ngöôøi cuõng aån naáp ñôïi chia xong môùi böôùc ra cheâ traùch nhö tröôùc, caùc Bí-soâ noùi: "caùc vò côù sao laïi xuùc naõo chuùng taêng, ñaõ baïch chuùng, ñaùnh kieàn chuøy vaø phaùt theû, caùc vò vaãn khoâng hieän dieän, ñôïi chia xong môùi böôùc ra", ñaùp: "vì sao laïi noùi laø chuùng toâi xuùc naõo Taêng, caùc vò coù ñoái tröôùc Taêng laøm laøm khoâng, chuùng toâi nay khoâng caàn nöõa", baïch Phaät, Phaät noùi: "tuy ñaõ laøm ba vieäc treân nhöng vaãn phaûi laøm tröôùc chuùng, ai khoâng hieän dieän thì khoâng neân chia cho hoï, ñaây goïi laø thieän phaân chia, khoâng neân nghi hoaëc. Bí-soâ cuõng khoâng neân xuùc naõo Taêng, ai coá yù xuùc naõo thì phaïm toäi Vieät phaùp". Duyeân xöù nhö treân, tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc sau khi xaây tinh xa cuùng cho Phaät vaø Taêng xong lieàn duøng ñuû loaïi maøu saéc thöôïng dieäu toâ veõ beân trong vaø beân ngoaøi chuøa. Daân chuùng trong thaønh nghe tröôûng giaû ñaõ toâ veõ xong lieàn keùo nhau ñeán chieâm ngöôõng, coù ñeán voâ löôïng traêm ngaøn ngöôøi taäp hoïp trong chuøa. Luùc ñoù trong thaønh coù moät Baø-la- moân cho laø thaéng nhaân ñöôïc moïi ngöôøi toân kính, oâng ñöôïc moät taám giaï thöôïng haïng töø vò ñaïi vöông gia lieàn khoaùc maëc vôùi taâm vui thích. Khi vaøo trong röøng Theä ña, oâng phaùt taâm hy höõu ñem taám giaï naøy cuùng cho Töù phöông taêng (yù chæ cho Hieän tieàn taêng), nhö Phaät ñaõ daïy, neáu ñöôïc y vaät neân caét nhoû ñoàng chia ñeàu; luùc ñoù Taêng ñem caét nhoû ra ñeå chia ñoàng ñeàu. Ñeâm ñeán, Baø-la-moân suy nghó: "ñoù laø taám giaï thöôïng haïng, ta neân tính theo giaù chuoäc laïi mang veà", saùng hoâm sau lieàn vaøo chuøa, thaáy caùc Bí-soâ lieàn hoûi: "taám giaï toâi cuùng hoâm qua, caùc thaày duøng laøm gì?", ñaùp: "nhaân giaû neân tuøy hæ, chuùng toâi ñaõ caét ra chia ñoàng ñeàu cho Taêng", moät Bí-soâ noùi: "toâi duøng laøm maõo ñoäi ñaàu", moät ngöôøi noùi toâi duøng laøm deùp, moät ngöôøi noùi toâi duøng laøm daây löng, moät ngöôøi noùi toâi duùng laøm khaên lau baùt. Baø-la-moân nghe roài lieàn noùi: "caùc Thaùnh giaû, ñoù laø taám giaï thöôïng haïng, vì sao laïi caét phaù ra nhö theá, neân ñem baùn laáy tieàn roài cuøng chia cho Taêng", Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Baø-la-moân aáy noùi raát ñuùng, neáu laø giaï thöôïng haïng neân baùn laáy tieàn roài cuøng chia". 10 - Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù naêm: Khoâng duøng naêm loaïi da, Caùc loaïi khaùc cuõng vaäy. Neáu nhö bò bònh tró, Ñöôïc duøng loaïi da gaáu. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ noùi vôùi nhau: "nhöõng ngöôøi ñaõ soáng trong thaønh naøy, chuùng ta ñeán xin ñeàu ñöôïc cho tieàn baùnh

traùi, chæ rieâng coù ngöôøi ñieàu phuïc voi cuûa vua laø chöa cho bao giôø. Nay haõy ñeán xin thöû", moät ngöôøi noùi: "neân ñeán nhö tröôùc phaûi tính keá, haõy laáy da sö töû laøm giaøy roài ôû choã coät voi ñöùng treân höôùng gioù, voi nghe muøi naøy seõ raát kinh sôï", moät ngöôøi noùi: "keá hay, chuùng ta haõy ñeán xin thöû, neáu cho thì toát, neáu khoâng cho thì khuûng boá voi cuõng chöa muoän". Saùng hoâm sau hoï ñeán nhaø ngöôøi ñieàu phuïc voi noùi raèng: "Hieàn thuû, vì sao oâng khoâng coù taâm caàu phöôùc baùo, töø tröôùc ñeán nay oâng chöa heà cho chuùng toâi tieàn baùnh traùi", ñaùp: "toâi haù leä thuoäc caùc Thaùnh giaû hay sao maø phaûi cung caáp tieàn baùnh traùi", Luïc chuùng Bí-soâ nghe roài gaät ñaàu boû ñi. Vaøo moät ngaøy khaùc hoï mang giaøy da sö töû ñöùng treân höôùng gioù ôû choã coät voi, baày voi nghe muøi sö töû ñeàu kinh sôï nhoán nhaùo caû leân, vaõi caû ñaïi tieåu; ngöôøi ñieàu phuïc voi duøng moùc saét keùo laïi vaãn khoâng laøm cho chuùng ñöùng yeân. Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ töø xa baûo ngöôøi ñieàu phuïc voi: "haõy mau keùo chuùng laïi", ñaùp: "toâi duøng moùc saét vaãn khoâng keùo giöõ laïi ñöôïc", Luïc chuùng Bí-soâ noùi: "chuùng toâi coù theå laøm cho chuùng ñöùng yeân laïi", ngöôøi ñieàu phuïc voi noùi: "neáu caùc Thaùnh giaû laøm cho chuùng ñöùng yeân thì thaät laø aân lôùn", Luïc chuùng Bí-soâ noùi: "hay cam keát vôùi chuùng toâi laø neáu chuùng toâi laøm cho chuùng ñöùng yeân thì phaûi cho chuùng toâi tieàn baùnh traùi", ñaùp laø seõ cho, Luïc chuùng Bí-soâ lieàn ñi xuoáng phía döôùi gioù, voi khoâng nghe muùi sö töû nöõa neân ñeàu ñöùng yeân. Ngöôøi ñieàu voi thaáy roài lieàn hoûi: "caùc Thaùnh giaû bieát chuù thuaät phaûi khoâng?", ñaùp laø khoâng coù, laïi hoûi: "vì sao coù theå laøm cho voi khoâng kinh sôï nöõa?", Luïc chuùng Bí-soâ noùi cho ngöôøi ñieàu phuïc voi bieát söï thaät, ngöôøi ñieàu phuïc voi noùi: "vì sao caùc Thaùnh giaû laïi laøm vieäc phi phaùp khoâng lôïi ích nhö theá, neáu voi lôùn uy duõng cuûa voi vì kinh sôï maø boû chaïy vaøo röøng thì caùc vò chaéc chaén seõ bò phaït toäi naëng", Luïc chuùng Bí-soâ nghe roài lieàn móm cöôøi khoâng ñaùp. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "do Bí-soâ mang giaøy baèng da sö töû neân coù loãi naøy, töø nay Bí-soâ khoâng ñöôïc mang giaøy baèng da sö töû, ai mang thì phaïm toäi Vieät phaùp", sau ñoù Luïc chuùng Bí-soâ laïi mang giaøy baèng da hoå, Phaät noùi: "cuõng khoâng ñöôïc, da cuûa naêm loaïi thuù coù nanh vuoát ñeàu khoâng ñöôïc duøng, ñoù laø voi coù trí, ngöïa coù trí, sö töû, coïp vaø beo". Luùc ñoù cuï thoï Öu-ba-ly baïch Phaät: "neáu da cuûa caùc loaïi thuù coù nanh vuoát khaùc thì coù ñöôïc duøng hay khoâng?", Phaät noùi: "ñeàu khoâng neân duøng, ai duøng thì phaïm AÙc taùc". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù Bí-soâ bònh tró ñeán thaày thuoác yeâu caàu ñieàu trò, thaày thuoác noùi: "neân mang giaøy baèng da gaáu thì bònh ñöôïc laønh", Bí-soâ noùi Phaät chöa cho, thaày thuoác noùi: "Theá toân ñaïi bi aét seõ khai cho", Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "neáu bònh thì ñöôïc mang", Bí-soâ

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 19 45

laøm giaøy nhieàu lôùp khoù tìm ñöôïc da gaáu, Phaät noùi: “neáu tìm khoâng ñöôïc thì neân laøm moät lôùp roài duøng loâng loùt beân trong ñeá giaøy”.

46 BOÄ LUAÄT 10

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ

QUYEÅN 20

VI. TOÅNG NHIEÁP TUÏNG CUÛA BIEÄT MOÂN THÖÙ SAÙU: Gaân thuù döõ khoâng duøng, Ñaêng quang vaø Duõng kieän, Ñaø sa, phaùp ñoä ni, Nhaân cho Kieàu ñaùp di, Ni khoâng tröôùc, tröôûng giaû, Neân cho ngoïa cuï khaùc, Khoâng cho vaåy nöôùc dô, Toång thöù saùu neân bieát. 1 - Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù saùu: Gaân thuù döõ khoâng duøng, Coù che tröôùc, che sau, Hai beân vaø muõi giaøy, Caùc giaøy ñeàu khoâng cho. Duyeân khôûi taïi thaønh Thaát-la-phieät, Phaät ñaõ cheá Bí-soâ khoâng neân duøng da cuûa naêm loaïi thuù coù nanh vuoát ñeàu khoâng ñöôïc duøng, ñoù laø voi coù trí, ngöïa coù trí, sö töû, coïp vaø beo. Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ duøng gaân cuûa caùc loaïi thuù treân laøm giaøy coù loãi nhö treân, Phaät noùi khoâng neân; hoï laïi duøng da ñeå vaù giaøy, Phaät noùi: “ñeàu khoâng neân, nhö vaäy neân bieát caùc loaïi giaøy deùp coù che tröôùc, che sau, hai beân vaø muõi giaøy nhoïn, giaøy gai, giaøy uûng ñeàu khoâng neân mang. Ai mang thì phaïm toäi Vieät phaùp, tröø giaøy da hai ba lôùp”. Nhieáp tuïng noäi dung: Boán vöông töû môùi sanh, AÙnh saùng ñeàu chieáu khaép, Cha meï nhaân vieäc naøy, Ñaët teân cho con mình.

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 20 47

Luùc ñoù Boà-taùt ñang ôû treân coõi trôøi Ñoå-söû-ña, döôùi theá gian coù boán ñaïi vöông: moät laø vua Ñaïi lieân hoa ôû thaønh Vöông xaù duøng chaùnh phaùp cai trò, ñaát nöôùc phoàn thònh, daân chuùng an vui khoâng coù troäm caép... ; hai laø vua Phaïm thoï ôû thaønh Thaát-la-phieät ; ba laø vua Ñaïi luaân ôû thaønh Xöôùng theä ni; boán laø vua Baùch quaân ôû thaønh Kieàu-thieåm-tyø. Caû boán vò ñeàu laø phaùp vöông duøng chaùnh phaùp cai trò... nhö treân. Luùc ñoù Boà-taùt ôû treân thieân cung quaùn naêm vieäc ôû theá gian: moät laø quaùn veà toå tieân, hai laø quaùn veà thôøi tieát, ba laø quaùn veà quoác ñoä, boán laø quaùn veà doøng hoï gaàn, naêm laø quaùn ngöôøi meï thaân sanh. Sau khi chö thieân ôû coõi trôøi Luïc duïc ba laàn laøm cho buïng baø meï thanh tònh, phu nhaân Ma da moäng thaáy voi traéng saùu ngaø giaùng haï vaøo buïng. Luùc ñoù ñaïi ñòa lieàn chaán ñoäng ñuû saùu caùch vaø khaép theá giôùi ñeàu ñöôïc chieáu soi, cho ñeán nhöng nôi maø aùnh saùng maët trôøi maët traêng khoâng chieáu tôùi, cuõng ñeàu ñöôïc chieáu soi ñeán khieán cho caùc höõu tình ôû nhöõng nôi naøy ñeàu ñöôïc thaáy nhau... Luùc ñoù vua cuûa boán ñaïi quoác ñeàu sanh Thaùi töû, thaáy aùnh saùng maøu vaøng roøng chieáu soi, hoï ñeàu cho laø do con trai cuûa ta coù oai thaàn, laøm cho trôøi ñaát ñeàu saùng röïc laï kyø neân hoï ñaët teân cho hoï döïa theo ñieàm laønh naøy. Vua Ñaïi lieân hoa noùi vôùi moïi ngöôøi: “khi con ta sanh ra coù aùnh saùng nhö boùng saùng cuûa maët trôøi, ñaát trôøi röïc saùng laï kyø neân ñaët teân cho con ta laø AÛnh

Thaéng"; vua Phaïm thoï noùi vôùi moïi ngöôøi: "khi con ta sanh ra coù aùnh saùng thuø thaéng chieáu khaép theá gian, neân ñaët teân cho con ta laø Thaéng qaung"; vua Ñaïi luaân noùi vôùi moïi ngöôøi: "khi con ta sanh ra coù aùnh saùng nhö aùnh ñeøn lôùn chieáu saùng khaép nôi, neân ñaët teân cho con ta laø Ñaêng quang"; vua Baùch luaân noùi vôùi moïi ngöôøi: "khi con ta sanh ra coù aùnh saùng nhö maët trôøi moïc chieáu saùng khaép nôi, neân ñaët teân cho con ta laø Xuaát quang". Hoï ñeàu cho laø do oai thaàn cuûa con mình maø khoâng bieát ñoù laø do oai löïc cuûa Boà-taùt. Nhieáp tuïng noäi dung: Trong buïng trôøi thuû hoä, Sanh ra böôùc treân Sen, Giô tay xöng ñoäc toân, Taém röûa, hoa trôøi rôi. Khi Boà-taùt giaùng thaàn vaøo thai meï, Thích ñeà hoaøn nhôn lieàn baûo thieân thaàn coõi trôøi Töù thieân vöông theo thuû hoä ngöôøi meï, vì sôï ngöôøi meï bò aùc ma laøm haïi. Khi Boà-taùt thoï sanh, caùc chaát nhô ueá trong thai meï khoâng dính ñeán thaân, gioáng nhö haït chaâu Minh nguyeät ñöôïc vaät bao boïc khoâng bò nhieãm oâ. Thöôøng phaùp cuûa Boà-taùt laø khi ôû trong thai, ngöôøi meï thöôøng thaáy nhö ngöôøi coù maét tueä thaáy vaät baùu ñöôïc bao boïc bôûi caùc chæ

sôïi xanh vaøng ñoû traéng, phaân bieät roõ raøng. Thöôøng phaùp cuûa Boà-taùt laø khi ôû trong thai, khoâng laøm cho ngöôøi meï meät moõi maø luoân ñöôïc an vui, töï nhieân ngöôøi meï giöõ naêm hoïc xöù: khoâng saùt sanh, troäm caép... cho ñeán khoâng coøn khôûi tham duïc. Ñuû möôøi thaùng, ngöôøi meï ñi ñeán trong vöôøn Laâm tyø ni, tay vòn caønh caây Voâ öu, trong choác laùt lieàn ñaûn sanh Boà-taùt töø hoâng beân phaûi. Luùc ñoù ñaïi ñòa chaán ñoäng saùu caùch... nhö luùc môùi nhaäp thai; khi Boà-taùt ñaûn sanh, vua trôøi Ñeá thích ñöa tay ñôõ laáy roài ñaët Boà-taùt leân hoa sen, Boà-taùt ñöùng khoâng caàn vòn ñôõ roài böôùc ñi baûy böôùc treân hoa sen, nhìn khaép boán phöông, moät tay chæ leân, moät tay chæ xuoáng noùi raèng: "ñaây laø thaân sau cuøng cuûa ta, treân trôøi döôùi trôøi chæ coù ta laø ñoäc toân". Luùc ñoù Phaïm thieân vöông caàm loïng, vua trôøi Ñeá thích caàm phaát, Long vöông trong hö khoâng phun nöôùc aám vaø laïnh ñeå taém cho Boà-taùt. Khi vöøa ñaûn sanh, tröôùc maët ngöôøi meï lieàn xuaát hieän moät doøng suoái ñeå ngöôøi meï tuøy yù thoï duïng; treân khoâng trung chö thieân raûi caùc loaïi hoa nhö hoa Öu baùt la, hoa Ba ñaàu ma, hoa Phaân ñaø lôïi... vôùi caùc loaïi höông boät vi dieäu; nhaïc trôøi töï nhieân troãi leân vaø thieân y töø khoâng trung rôi xuoáng, laïi coù raát nhieàu ñieàm laønh kyø dieäu... Nhieáp tuïng noäi dung: A-tö-ñaø xem töôùng, Na-thích-ñaø khuyeân thaày, Naêm traêm ñieàm laønh hieän, Phu vöông ñaët ba teân. Luùc ñoù trong nuùi lôùn ôû phöông Nam coù tieân nhaân giaø teân laø A-tö- ñaø bieát roõ thôøi tieát thaønh hoaïi cuûa theá gian, laïi coù moät ngöôøi teân laø Na- thích-ñaø thoâng minh maãn tueä, thöôøng ñeán gaëp tieân nhaân baøn luaän veà söï thaønh hoaïi cuûa theá gian, nhaân ñoù theo tieân nhaân xuaát gia. Moät hoâm ñang ôû cuøng tieân nhaân trong hang ñaù, Na-thích-ñaø boãng thaáy aùnh saùng chieáu soi röï rôõ laï kyø, lieàn noùi keä hoûi thaày: "Vì sao aùnh saùng naøy, Chieáu khaép nhö maët trôøi, Vì sao khaép nuùi röøng, Boãng hieän ñieàm laùnh naøy?", Tieân nhaân ñaùp: "Neáu aùnh maët trôøi thì noùng böùc, Coøn aùnh saùng naøy maùt laï kyø. Chaéc laø Voâ

thöôïng Maâu ni toân, Vöøa xuaát thai lieàn hieän ñieàm laønh. Ñaây laø töôùng Boà-taùt ñaûn sanh,

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 20 49

AÙnh saùng thanh tònh thaát kyø dieäu, Khaép möôøi phöông nhö aùnh saéc vaøng, Chieáu saùng röïc khaép caû ba coõi". Na-thích-ñaø baïch thaày: "OÂ-ba-ñaø-da, neáu vaäy chuùng ta cuøng ñeán gaëp Boà-taùt", tieân nhaân noùi: "Boà-taùt coù ñaïi oai ñöùc, laïi coù thieân long baùt boä vaây quanh, duø chuùng ta coù ñeán cuõng khoâng gaëp ñöôïc; haõy ñôïi khi Boà-taùt vaøo thaønh Kieáp-tyû-la vaø ñöôïc ñaêït ba teân, chuùng ta ñeán môùi ñöôïc gaëp". Khi Boà-taùt ñaûn sanh coù naêm traêm thò nam nhö Xieån ñaïc ca... cuõng ñoàng thôøi sanh; naêm traêm thò nöõ nhö Xieån tró ca... cuõng ñoàng thôøi sanh; voi, ngöïa hay trong chuoàng cuõng ñeàu sanh naêm traêm con, naêm traêm phuïc taøng baùu ñeàu töï hieån loä ra, caùc quoác vuông ôû boán phöông ñeàu haøng phuïc vaø ñem ñuû loaïi taïp vaät ñeán coáng hieán ñeå phuïng söï. Quaàn thaàn thaáy caùc hieän töôïng naøy roài lieàn taâu cho vua bieát, vua nghe roài lieàn suy nghó: "con ta sanh ra, caùc vieäc ñeàu thaønh töïu", do ñaây vua lieàn ñaët teân cho Thaùi töû laø Nhaát thieát söï thaønh. Ñaây laø teân ñaàu tieân cuûa Boà-taùt. Khi Boà- taùt ñöôïc chôû treân xe baùu vôùi traêm ngaøn tuøy tuøng ñi vaøo thaønh Kieáp-tyû-la, nhöõng ngöôøi thuoäc chuûng toäc Thích ca taùnh tình voán thoâ thaùo hung baïo, thöôøng phaân bieät ta ngöôøi nhöng khi thaáy Thaùi töû hoï lieàn trôû neân tòch tónh ñöùng yeân; do vieäc naøy neân vua Tònh phaïn ñaët theâm teân laø Thích ca Maâu ni. Ñaây laø teân thöù hai cuûa Boà-taùt. Tröôùc nay trong thaønh Kieáp-tyû- la coù moät Döôïc xoa teân laø Thích ca taêng tröôûng ñöôïc ngöôøi trong thaønh kính troïng laäp mieáu thôø. Nhöõng ngöôøi thuoäc chuûng toäc Thích ca trong thaønh naøy neáu coù sanh trai hay gaùi sau khi taém röûa saïch, phaûi ñöa ñeán mieáu leã baùi Döôïc xoa naøy tröôùc. Vì theá vua baûo ñaïi thaàn ñöa Thaùi töû ñeán leã baùi, ñaïi thaàn vaâng lònh ñaët Thaùi töû treân xe baùu roài ñöa ñeán choã Döôïc xoa. Khi Thaùi töû ñöôïc ñöa ñeán mieáu, Döôïc xoa naøy thaáy Boà-taùt töø xa lieàn hieän thaân, töø choã ngoài ñöùng daäy ñeán ñaûnh leã Boà-taùt; moïi ngöôøi thaáy roài heát söùc kinh ngaïc lieàn ñem vieäc naøy taâu cho vua bieát, vua nghe roài heát söùc vui möøng noùi: "Thaùi töû cuûa ta laø baäc toân thaéng trong caùc thieân thaàn" neân ñaët theâm teân cho Thaùi töû laø Thieân trung thieân. Ñaây laø teân thöù ba cuûa Boà-taùt. Nhieáp tuïng noäi dung: Nhuõ maãu nuoâi Thaùi töû, Khieán xem töôùng ñaïi nhaân, A-tö-ñaø xa ñeán, Xem hình töôùng Maâu ni. Phuï vöông giao Thaùi töû cho caùc nhuõ maãu tuøy thôøi taém röûa, cho buù

50 BOÄ LUAÄT 10

môùm, thöôøng laøm cho thaân taâm Thaùi töû an oån vui veû. Nhuõ maãu duøng höông thôm thöôïng dieäu thoa thaân, trang söùc baèng caùc chuoãi anh laïc roài boàng Thaùi töû trao cho vua, vua ñaêït Thaùi töû leân ñaàu goái ngaém nhìn töôùng maïo cuûa Thaùi töû, trong loøng raát vui söôùng. Sau ñoù vua ra lònh trieäu taäp caùc Baø-la-moân vaø caùc töôùng sö trong nöôùc ñeán xem töôùng Thaùi töû, vua

noùi: “caùc vò neân xem töôùng Thaùi töû, ta nghe caùc baäc tieân xöa noùi raèng: ngöôøi coù ñuû ba möôi hai töôùng ñaïi tröôïng phu, neáu taïi gia thì laøm Kim luaân thaùnh vöông thoáng trò boán thieân haï, duøng thieän phaùp giaùo hoùa; laïi coù ñuû baûy baùu: baùnh xe baùu, voi baùu, ngöïa baùu, nöõ baùu, thaàn coi giöõ phuïc taøng baùu, thaàn chæ huy quaân ñoäi baùu vaø ngoïc ma ni baùu; laïi coù ñuû ngaøn con duõng kieän coù theå haøng phuïc quaân ñòch; nhöõng ngöôøi treân theá gian soáng hoøa bình khoâng xaâm phaïm laãn nhau, cuøng haønh thieän phaùp thuø thaéng. Neáu Thaùi töû xuaát gia seõ ôû ngoâi vò Phaùp vöông Nhö lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc, danh vang khaép nôi”, caùc töôùng sö nghe vua noùi roài lieàn cuøng xem töôùng Thaùi töû, hoï noùi: “ñuùng nhö ñaïi vöông ñaõ noùi, ai thaønh töïu ba möôi hai töôùng… nhö treân cho ñeán caâu danh vang khaép nôi”, vua hoûi: “ba möôi hai töôùng toát laø nhöõng töôùng naøo?”, Töôùng sö noùi roõ ba hai töôùng cho vua nghe. Luùc ñoù tieân A-tö-ñaø baûo Na-thích-ñaø: “nay Boà-taùt ñaõ vaøo thaønh Kieáp-tyû-la, vua Tònh phaïn cuõng ñaõ ñaët ba teân cho Boà-taùt, chuùng ta cuøng ñeán ñoù chieâm ngöôõng Boà-taùt”, caû hai duøng thaàn thoâng löïc nöông hö khoâng maø ñi, nhöng do oai löïc cuûa Boà-taùt khi hoï coøn caùch thaønh Kieáp-tyû-la chöøng moät traïm ngöïa thì thoái thaát thaàn thoâng, khoâng theå nöông hö khoâng maø ñi, ñaønh phaûi ñi boä vaøo thaønh Kieáp-tyû-la. Khi ñaõ vaøo thaønh ñeán tröôùc cöûa cung, tieân A-tö-ñaø noùi vôùi ngöôøi giöõ cöûa: “oâng haõy vaøo taâu vua coù tieân A-tö-ñaø ñang ôû ngoaøi cöûa xin ñöôïc gaëp vua”, vua nghe roài lieàn baûo cho vaøo tuøy yù, tieân nhaân vaøo trong cung, vua töø xa thaáy tieân nhaân ñeán lieàn chaøo hoûi thieän lai roài môøi tieân ngoài treân toøa sö töû, ñaûnh leã roài noùi: “ñaïi tieân töø xa ñeán coù vieäc gì?”, tieân nhaân noùi keä: “Ñaïi vöông, toâi nay ñeán, Muoán ñöôïc gaëp Thaùi töû, Chieâm ngöôõng ñaáng Maâu ni, Baäc ñaïo sö ñeä nhaát”. Vua noùi Thaùi töû ñang nguû, tieân noùi: “duø ñang nguû, toâi cuõng muoán ñöôïc gaëp”, vua boàng ra, tieân nhaân thaáy hai mí maét cuûa Thaùi töû khoâng kheùp kín lieàn noùi keä: “Ngöïa gioûi khoâng nguû nhieàu, Nöûa ñeâm taïm thôøi nguû,

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 20 51

Vieäc muoán laøm chöa thaønh,
Laøm sao an nghæ laâu”.
Tieân nhaân laïi hoûi: “caùc töôùng sö ñoaùn nhö theá naøo?”, vua noùi: “hoï noùi seõ laøm Luaân vöông cai trò boán chaâu”, tieân nhaân noùi keä:
“Töôùng sö noùi ñeàu sai,
Kieáp cuoái khoâng Luaân vöông,
Baäc coù thaéng phöôùc naøy,
Seõ ñoaïn hoaëc thaønh Phaät.
Neáu giaùo hoùa boán chaâu,
Töôùng Luaân vöông khoâng hieån,
Töôùng Ñaïi sö phaân minh,

Quyeát thaønh Phaät khoâng nghi”.
Tieân nhaân thaáy töôùng thaønh Phaät roài lieàn quaùn bao laâu nöõa môùi chöùng Voâ thöôïng cam loà, chuyeån phaùp luaân vi dieäu; lieàn quaùn thaáy Boàtaùt möôøi chín tuoåi xuaát gia, sau saùu naêm khoå haïnh ñöôïc phaùp Cam loà;
laïi quaùn bieát mình khoâng bao laâu nöõa seõ qua ñôøi, khoâng theå thaáy ñöôïc Boà-taùt thuyeát phaùp ñoä sanh neân töï buoàn thöông rôi leä. Vua nhìn thaáy raát kinh ngaïc, lieàn duøng keä hoûi:
“Duø nam hay nöõ ñeán nhìn thaáy,
Cuõng ñeàu hoan hæ khaép thaân taâm.
Nay tieân nhìn thaáy töôùng phi thöôøng,
Vì sao hai maét laïi rôi leä,
Neáu nhö töôùng Thaùi töû khoâng toát,
Ñoaûn meänh, nhieàu bònh, khoâng an laønh,
Raát mong ñaïi tieân noùi thaät ra,
Chôù ñeå taâm toâi theâm lo laéng”.
Tieân noùi keä:
“Cho duø saám seùt treân khoâng xuoáng,
Ñaùng sôï ñeán beân thaân Thaùi töû,
Ñoái vôùi ñaáng Voâ thöôïng Maâu ni,
Chæ nhö loâng toùc khoâng theå haïi.
Cho duø löûa döõ buøng theo gioù,
Kieám beùn nhö söông ngay tröôùc maët,
Ñoäc döôïc, ñoäc xaø ñeán cuøng luùc,
Ñeán choã Thaùi töû ñeàu tan hoaïi.
Toâi buoàn cheát sôùm khoâng gaëp Phaät,
Nöôùc maét ñong ñaày khoâng ngaên ñöôïc,
Vì khoâng ñöôïc nghe phaùp voâ thöôïng,

Nay chöa thaønh töïu söï nghieäp gì. Baäc thaéng phöôùc naøy tröø khoå naõo, Seõ chöùng cam loà laøm Ñaïo sö, Ai nghe phaùp, nhö thuyeát tu haønh, Ñeàu chöùng ñöôïc Tòch dieät voâ vi”. Vua nghe tieân nhaân noùi Thaùi töû seõ chöùng cam loà neân im laëng khoâng noùi. Taát caû ngöôøi ñôøi do bò taâm taø quaáy nhieãu neân noùi ra lôøi hö doái khoâng thaät, luùc ñoù tieân nhaân noùi vôùi vua: “nhöõng ngaøy gaàn ñaây vua thöôøng suy nghó: bao giôø ñöôïc tieân A-tö-ñaø ñi boä vaøo thaønh gaëp ta ñeå moïi ngöôøi aân caàn kính troïng. Vì thöông xoùt vua neân toâi ñeán ñaây, nay vieäc ñaõ xong toâi muoán ra khoûi thaønh, xin vua ra lònh queùt doïn saïch seõ ñöôøng phoá”, vua Tònh phaïn lieàn ra lònh daân chuùng trong thaønh cuøng queùt doïn saïch seõ ñöôøng phoá, röôùi nöôùc thôm chieân ñaøn, raûi hoa Chieâm baùt ca, treo phan loïng... nhö trong vöôøn Hoan hæ vaø thoâng baùo cho daân chuùng trong thaønh cuøng nhöõng ngöôøi töø xa ñeán saùng mai ñeàu cuøng ra tieãn ñöa Ñaïi

tieân. Saùng hoâm sau, moïi ngöôøi ra ñöôøng tieãn ñöa tieân nhaân ra thaønh, buoàn baõ nhìn theo roài môùi quay veà. Tieân A-tö-ñaø veà ñeán nuùi beøn truï taâm thieàn ñònh, duøng trí phöông tieän phaùt khôûi laïi thaàn thoâng, baùo maïng saép qua ñôøi neân sanh bònh, duø coù uoáng thuoác vaãn khoâng thuyeân giaûm. Luùc ñoù Na-thích-ñaø ñeán ñaûnh leã thaày baïch raèng: "ñaïi sö, con xuaát gia vì caàu vò cam loà, ñieàu maø thaày ñaõ chöùng ñöôïc xin ban cho con", tieân nhaân noùi: "ta cuõng nhö con, khi xuaát gia vì caàu vò cam loà nhöng cuoái cuøng laïi chaúng ñöôïc gì, chæ lao nhoïc uoång coâng. Thaønh Kieáp-tyû-la beân nuùi Tuyeát coù Thaùi töû ra ñôøi, caùc töôùng sö ñeàu ñoaùn laø seõ thaønh baäc Chaùnh giaùc hieäu Thieân nhaân sö, xöng laø Nhaát-thieát-trí. Con neân caàu xuaát gia nôi vò aáy, phaûi töï khieâm haï, boû taâm kieâu maïn, sieâng tu phaïm haïnh, chôù coù phoùng daät thì con seõ ñöôïc vò cam loà", lieàn noùi keä: "Nhö lai xuaát theá khoù ñöôïc gaëp, Maø nay ñöôïc gaëp, thaät hi höõu. Con chôù phoùng daät, chí taâm caàu, Seõ ñöôïc vò cam loà voâ sanh". Tieân nhaân noùi xong lieàn qua ñôøi, nhö keä tuïng: "Tích tuï ñeàu tieâu taùn, Cao ngaát aét rôi rôùt, Hoäi hoïp aét bieät ly, Coù maïng ñeàu phaûi cheát". Luùc ñoù Na-thích-ñaø nhö phaùp hoûa thieâu tieân nhaân roài xaû lo buoàn, ñi ñeán thaønh Baø-la-neâ-tö, trong choã chö tieân cuøng ôû tu. Na-thích-ñaø voán

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 20 53

thuoäc chuûng toäc Ca-ña-dieãn-na neân ngöôøi ñöông thôøi kính trong goïi laø tieân Ca-ña-dieãn-na. Luùc ñoù vua nöôùc OÂn theä ni sanh Thaùi töû ñaët teân laø Ñaêng quang, giao cho caùc nhuõ maãu nuoâi döôõng... cho ñeán khi tröôûng thaønh, hoïc thoâng caùc moân kyõ ngheä, tinh thoâng caû vaên laãn voõ. Luùc Boà-taùt coøn laø ñoàng töû vui chôi thì Thaùi töû Ñaêng quang cuõng laø ñoàng töû vui chôi, khi Boà-taùt thoï leã Thaùi töû quaùn ñaûnh thì Ñaêng quang cuõng thoï leã Thaùi töû quaùn ñaûnh. Sau ñoù Boà-taùt ra ngoaøi thaønh daïo chôi nhìn thaáy caûnh khoå cuûa giaø bònh cheát, lieàn sanh taâm nhaøm lìa ba phu nhaân ñöùng ñaàu saùu ngaøn theå nöõ, ñoù laø phu nhaân Ngöu hoä, phu nhaân Loäc döôõng vaø phu nhaân Danh xöng. Boà-taùt vaøo nöûa ñeâm vöôït thaønh ñi ñeán trong röøng vaéng tu nghieäp xuaát gia, y chæ tieân nhaân tu thaéng ñònh ly duïc cuûa duïc giôùi; keá theo Yeát la ma töû tu ñònh Voâ sôû höõu xöù, ñoaïn duïc cuûa Voâ sôû höõu xöù nhöng khoâng coù ngöôøi daãn daét, sau ñoù chuyeân tu khoå haïnh trong saùu naêm, thaáy khoâng ñöôïc chöùng ngoä neân cho laø voâ ích, beøn soáng thuaän töï nhieân khoâng goø boù, aên uoáng thöùc aên ngon, duøng daàu thoa thaân, taém baèng nöôùc noùng vaø ñi vaøo tuï laïc. Nôi choã hai muïc nöõ Nan ñaø vaø Nan ñaø löïc, Boà-taùt thoï moùn chaùo söõa thöôïng dieäu ñöôïc naáu qua möôøi saùu laàn chuyeån, ñöôïc Long vöông Ca lôïi ca toân troïng taùn thaùn. Boà-taùt ôû beânThieän caùt thoï coû Caùt töôøng roài ñeán beân coäi Boà ñeà traûi toøa coû, ñoan thaân chaùnh nieäm taâm nghó mieäng noùi: "neáu khoâng ñoaïn tröø heát caùc laäu hoaëc, ta quyeát khoâng xaû kieát giaø". Boà-taùt duøng khí tröôïng Töø taâm ñeå haøng phuïc ba möôi saùu öùc ngaøn chuùng ma, chöùng ñöôïc Voâ thöôïng trí; sau ñoù nhaän lôøi thænh cuûa Phaïm thieân ñi ñeán thaønh Baø-la-neâ-tö ba laàn chuyeån phaùp luaân möôøi hai

haønh töôùng. Cuõng trong thôøi gian naøy Thaùi töû Ñaêng quang leân ngoâi vò vua quaùn ñaûnh, duøng phaùp trò nöôùc, ñaát nöôùc phoàn thònh, nhaân daân no aám... Nhôø oai löïc cuûa vua neân traêm hoï hoan ca, tuøy choã cuùng döôøng thieân thaàn thaéng thöôïng, vua cho ñaøo naêm traêm ao, naêm traêm ngoøi nöôùc ñeå daân chuùng thoï duïng khoâng bò thieáu thoán. 2 - Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù saùu: Ñaêng quang ñöôïc laøm vua, Coù naêm vaät thuø thaéng, Nhaân noùi vieäc kyø laï, Kieän-ñaø-la noùi roõ. Vua Ñaêng quang coù naêm vaät thuø thaéng, ñoù laø voi ñöïc thuø thaéng teân Vó sôn, voi meï thuø thaéng teân Hieàn thieän, laïc ñaø thuø thaéng teân Haûi tuùc, ngöïa thuø thaéng teân Y caûnh vaø söù giaû thuø thaéng teân Phi oâ. Trong moät ngaøy ñeâm voi ñöïc ñi ñöôïc moät traêm traïm dòch, voi meï ñi ñöôïc taùm möôi

traïm dòch, laïc ñaø ñi ñöôïc baûy möôi traïm dòch, ngöïa ñi ñöôïc naêm möôi traïm dòch, Phi oâ ñi ñöôïc hai möôi laêm traïm dòch. Tuy coù nhöõng vaät thuø thaéng nhö vaäy nhöng töù ñaïi cuûa vua khoâng ñieàu hoøa, maéc chöùng bònh maát nguû; do maéc bònh naøy neân vua gheùt Toâ thích röôïu. Caùc thaày thuoác ñieàu cheá thuoác vôùi Toâ daâng vua, vua ñeàu khoâng chòu uoáng, Thaùi töû vaø caùc cung nhaân ñeàu bieát loaïi thuoác ñieàu cheá vôùi Toâ coù theå trò bònh maát nguû neân daâng cho vua uoáng, vua caøng giaän theâm neân ra lònh: "ai ôû tröôùc maët ta noùi ñeán Toâ seõ bò cheùm ñaàu". Do khoâng nguû ñöôïc neân vaøo ñaàu ñeâm vua cung caùc cung nhaân hoan laïc, giöõa ñeâm vua ñi xem xeùt chuoàng voi ngöïa, cuoái ñeâm ñi xem xeùt kho taøng roài caàm göôm ñeán hoûi ngöôøi giöõ canh: "ai laø ngöôøi baùo thöùc?". Neáu vua hoûi laàn thöù nhaát, laàn thöù hai maø khoâng traû lôøi thì coøn dung thöù; neáu ñeán laàn thöù ba maø khoâng traû lôøi thì bò vua cheùm ñaàu. Do vua taøn baïo nhö vaäy neân khoâng coøn goïi laø Ñaêng quang, maø goïi laø Maõnh quang (vua Ñaêng quang hung baïo). Vaøo moät thôøi khaùc, vua hoûi phu nhaân vaø noäi cung: "ta töï thaân baùo thöùc, vì sao caùc ngöôøi laïi nguû say?", ñaùp: "ñaïi vöông, thaàn cuõng baùo thöùc"; sau nhieàu ñeâm khoâng ñöôïc nguû, hoï taâu vua: "neáu khieán chuùng thaàn nhieàu ñeâm khoâng ñöôïc nguû nhö vaäy thì chuùng thaàn khoâng laøm sao thuaän theo yù vua, vì nhö vaäy chuùng thaàn seõ boû beâ coâng vieäc cuûa thaàn", vua hoûi: "neáu vaäy thì ai neân laøm vieäc naøy?", ñaùp laø Thaùi töû neân laøm. Thaùi töû laøm ngöôøi baùo thöùc, sau ñoù cuõng khoâng kham noåi neân taâu vua: "neáu con maõi laøm ngöôøi baùo thöùc thì seõ boû beâ vöông nghieäp", vua hoûi: "neáu vaäy thì ai neân laøm?", ñaùp laø ñaïi thaàn neân laøm. Ñaïi thaàn laøm ngöôøi baùo thöùc, sau ñoù cuõng khoâng kham noåi neân taâu vua: "neáu thaàn cöù laøm ngöôøi baùo thöùc thì ai seõ giuùp vua trò nöôùc nhö phaùp", vua hoûi: "neáu vaäy thì ai neân laøm?", ñaùp laø binh lính neân laøm. Caùc binh lính laøm ngöôøi baùo thöùc, sau ñoù cuõng khoâng kham noåi neân taâu vua: "neáu chuùng thaàn cöù laøm ngöôøi baùo thöùc thì ai seõ vì vua giao chieán vôùi keû ñòch", vua hoûi: "neáu vaäy thì ai neân laøm?", ñaùp laø daân chuùng neân laøm. Luùc ñoù daân chuùng trong nöôùc luaân phieân laøm ngöôøi giöõ canh baùo thöùc, ñeâm ñoù ñeán phieân ñoàng töû baùn höông baùo thöùc, ñoàng töû lo sôï seõ bò vua gieát cheát

neân ngoài choáng caèm buoàn baõ. Moät ngöôøi thaân quen thaáy vaäy lieàn hoûi roõ nguyeân do roài noùi: “caùch nhaø anh khoâng xa coù moät ngöôøi teân laø Kieän-ñaø-la, sao khoâng nhôø ngöôøi aáy laøm vieäc giöõ canh baùo thöùc?”, ñaùp: “cuõng nhö toâi tieác maïng soáng thì coù ai chòu laøm”, ngöôøi kia noùi: “neáu cho taøi vaät thì chaéc chaén chòu laøm”. Ñoàng töû lieàn ñeán nhôø laøm, Kieän-ñaø-la noùi: “neáu ñöa cho toâi naêm traêm tieàn vaøng thì toâi seõ laøm”, ñoàng töû baèng loøng, Kieän-ñaø-la noùi: “haõy ñöa tröôùc cho toâi phaân nöûa, neáu toâi coøn soáng ñöa theâm khoâng

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 20 55

muoän; neáu toâi bò gieát thì phaàn coøn laïi ñoù thuoäc cuûa anh tuøy yù thoï duïng”. Kieän-ñaø-la nhaän phaân nöûa soá tieàn lieàn ñi mua röôïu thòt baùnh traùi ñeán môøi nhöõng ngöôøi caän veä cuûa vua aên uoáng no neâ roài noùi: “nay tôùi phieân toâi laøm ngöôøi baùo thöùc”, noùi roài lieàn hoûi hoï nguyeân do vì sao vua baét laøm vieäc baùo thöùc vaø nhôø hoï giuùp ñôõ, hoï noùi: “chuùng toâi ñöôïc anh cho aên no, thöùc aên trong buïng coøn chöa tieâu thì laøm sao laïi khoâng giuùp ñôõ”, Kieän-ñaø-la noùi: “neáu vua ñeán hoûi ai laø ngöôøi baùo thöùc thì xin haõy goïi toâi daäy”, hoï nhaän lôøi. Ñeâm ñoù Kieän-ñaø-la duøng taám meàn loâng phuû chaân ngoài nguû, ñeán cuoái ñeâm nhöõng ngöôøi kia goïi Kieän-ñaø-la thöùc daäy: “haõy thöùc daäy, vua saép ñeán”, Kieän-ñaø-la lieàn thöùc daäy. Vua ñeán hoûi ai laø ngöôøi baùo thöùc, Kieän-ñaø-la suy nghó: “neáu vua hoûi laàn ñaàu maø ta ñaùp ngay thì laàn thöù hai neáu khoâng ñaùp kòp seõ bò vua cheùm ñaàu”, vì suy nghó nhö theá neân khoâng ñaùp, ñeán khi vua hoûi laàn thöù ba, Kieän-ñaø-la môùi ñaùp: “ñaïi vöông, thaàn laø Kieän-ñaø-la”, vua hoûi: “ngöôi ñang suy nghó vieäc gì?”, Kieän-ñaø-la laø ngöôøi coù trí hueä, kheùo aên noùi neân ñaùp: “Thaàn nghó veà vieäc theá gian”. Nhieáp tuïng noäi dung: Tu huù, haïc uoáng söõa, Coû lau, ñuoâi thaân baèng, Loang loã vaø loâng ñoàng, Boàn caùt, nöôùc khoâng traøn, Muoái, mieán, nöôùc sai khaùc, Vaûi, ngoùi hoùa thaønh buïi. Kieän-ñaø-la suy nghó, Möôøi vieäc theá gian naøy. Vua hoûi: “ñoái vôùi vieäc theá gian, ngöôi nghó veà vieäc gì?”, ñaùp: “ôû theá gian coù vieäc kyø laï nhö chim Tu huù coù loâng vaø khoâng loâng, neáu ñem caân thì naëng nheï nhö nhau”, vua hoûi: “vieäc naøy coù thaät khoâng?”, ñaùp laø vua seõ töï nghieäm bieát, vua noùi: “vaäy thì toát”. Ñeán trôøi saùng, Kieän-ñaø-la baét chim Tu huù khi coøn loâng vaø khi nhoå heát loâng ñem caân cho vua xem thì thaáy naëng nhö nhau, vua hoûi vì sao laïi nhö vaäy, ñaùp laø vì gioù laøm cho loâng nheï leân, vua khen: “ngöôi coù dieäu trí”, ñaùp laø nhôø vua neân ñöôïc nhö vaäy, vua im laëng. Sau moät ñeâm lo aâu, Kieän-ñaø-la ñöa tay sôø ñaàu roài trôû veà nhaø, ñoàng töû baùn höông ñem nöûa soá tieàn coøn laïi ñeán ñöa cho Kieän-ñaø-la. Töø ñoù trôû ñi ai ñeán phieân laøm vieäc baùo thöùc ñeàu ñem naêm traêm tieàn vaøng ñeán nhôø Kieän-ñaø-la laøm thay, ñeán cuoái ñeâm vua laïi ñeán hoûi ai laø ngöôøi baùo thöùc, ñaùp thaàn laø Kieän-ñaø-la, vua laïi hoûi: “ngöôi suy nghó gì?”, ñaùp laø nghó veà vieäc theá gian, vua laïi hoûi laø nghó veà vieäc gì,

ñaùp: “con baïch haïc coå daøi neáu cho noù uoáng nöôùc söõa thì noù chæ uoáng söõa, chöøa laïi nöôùc”, vua hoûi: “vieäc naøy coù thaät khoâng?”, ñaùp laø vua seõ töï nghieäm bieát, vua noùi: “vaäy thì toát”. Ñeán trôøi saùng, Kieän-ñaø-la ôû tröôùc vua cho Haïc uoáng nöôùc söõa thì ñuùng nhö lôøi ñaõ noùi, vua hoûi nguyeân do, ñaùp: “vì mieäng Haïc voán coù chaát giaàm chua, khi uoáng söõa seõ laøm söõa hoùa thaønh laïc, vì theá neân chöøa laïi nöôùc”, vua khen: “ngöôi coù dieäu trí”, ñaùp laø nhôø vua neân ñöôïc nhö vaäy, vua im laëng. Ñeâm khaùc, ñeán cuoái ñeâm vua laïi ñeán hoûi ai laø ngöôøi baùo thöùc, ñaùp thaàn laø Kieän-ñaø-la, vua laïi hoûi: “ngöôi suy nghó gì?”, ñaùp laø nghó veà vieäc theá gian, vua laïi hoûi laø nghó veà vieäc gì, ñaùp: “theá gian coù loaïi coû lau ñaõ bò ñaäp giaäp vaø loaïi chöa bò ñaäp giaäp, neáu ñem caân thì naëng nheï nhö nhau, loaïi coû khaùc thì khoâng nhö vaäy”, vua hoûi: “vieäc naøy coù thaät khoâng?”, ñaùp laø vua seõ töï nghieäm bieát, vua noùi: “vaäy thì toát”. Ñeán trôøi saùng, Kieän-ñaø-la ôû tröôùc vua laáy coû lau ñaõ bò ñaäp giaäp vaø loaïi khoâng bò ñaäp giaäp ñem caân thì ñuùng nhö lôøi ñaõ noùi, vua hoûi nguyeân do, ñaùp: “vì khi ñaäp coù gioù loàng vaøo”, vua im laëng. Ñeâm khaùc, ñeán cuoái ñeâm vua laïi ñeán hoûi ai laø ngöôøi baùo thöùc, ñaùp thaàn laø Kieän-ñaø-la, vua laïi hoûi: “ngöôi suy nghó gì?”, ñaùp laø nghó veà vieäc theá gian, vua laïi hoûi laø nghó veà vieäc gì, ñaùp: “theá gian coù loaïi chuoät Kieát linh, ñuoâi vaø thaân baèng nhau”, vua hoûi: “vieäc naøy coù thaät khoâng?”, ñaùp laø vua seõ töï nghieäm bieát, vua noùi: “vaäy thì toát”. Ñeán trôøi saùng, Kieän- ñaø-la ôû tröôùc vua ñem chuoät Kieát linh ra ño thì ñuùng nhö lôøi ñaõ noùi, vua hoûi nguyeân do, ñaùp: “vaøo muøa xuaân, thaàn thaáy noù döôùi goác caây, ñuoâi vaø thaân baèng nhau”, vua im laëng. Ñeâm khaùc, ñeán cuoái ñeâm vua laïi ñeán hoûi ai laø ngöôøi baùo thöùc, ñaùp thaàn laø Kieän-ñaø-la, vua laïi hoûi: “ngöôi suy nghó gì?”, ñaùp laø nghó veà vieäc theá gian, vua laïi hoûi laø nghó veà vieäc gì, ñaùp: “theá gian coù loaøi chim Tró treân thaân loang loã nhieàu maøu cho ñeán töøng sôïi loâng, chæ töø ñuoâi”, vua hoûi: “vieäc naøy coù thaät khoâng?”, ñaùp laø vua seõ töï nghieäm bieát, vua noùi: “vaäy thì toát”. Ñeán trôøi saùng, Kieän-ñaø-la ôû tröôùc vua ñem chim Tró ra cho vua xem thì ñuùng nhö lôøi anh ñaõ noùi, vua hoûi nguyeân do, ñaùp: “vì thaàn ñaõ ñeám bieát tröôùc”, vua khen: “ngöôi coù dieäu trí”, ñaùp laø nhôø vua neân ñöôïc nhö vaäy, vua im laëng. Ñeâm khaùc, ñeán cuoái ñeâm vua laïi ñeán hoûi ai laø ngöôøi baùo thöùc, ñaùp thaàn laø Kieän- ñaø-la, vua laïi hoûi: “ngöôi suy nghó gì?”, ñaùp laø nghó veà vieäc theá gian, vua laïi hoûi laø nghó veà vieäc gì, ñaùp: “ñaïi vöông, neáu caùi boàn ñaõ ñöïng ñaày caùt, duø cho nöôùc vaøo ñaày, nöôùc vaãn khoâng traøn, caùt vaø nöôùc cuøng moät choã nhöng caû hai vaãn khoâng trôû ngaïi nhau”, vua hoûi: “vieäc naøy coù thaät khoâng?”, ñaùp laø vua seõ töï nghieäm bieát, vua noùi: “vaäy thì toát”. Ñeán trôøi saùng, Kieän-ñaø-la ôû tröôùc vua laáy boàn ñöïng ñaày caùt roài ñoå nöôùc vaøo cho

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 20 57

ñaày thì ñuùng nhö lôøi ñaõ noùi, vua im laëng. Ñeâm khaùc, ñeán cuoái ñeâm vua laïi ñeán hoûi ai laø ngöôøi baùo thöùc, ñaùp thaàn laø Kieän-ñaø-la, vua laïi hoûi: “ngöôi suy nghó gì?”, ñaùp laø nghó veà vieäc theá gian, vua laïi hoûi laø nghó veà vieäc gì, ñaùp: “ñaïi vöông, neáu duøng moät thaêng muoái hoøa vôùi moät thaêng nöôùc, nöôùc vaãn khoâng taêng”, vua hoûi: “vieäc naøy coù thaät khoâng?”, ñaùp laø vua seõ töï nghieäm bieát, vua noùi: “vaäy thì toát”. Ñeán trôøi saùng, Kieän- ñaø-la ôû tröôùc vua laáy moät thaêng muoái hoøa vôùi moät thaêng nöôùc thì ñuùng nhö lôøi anh ñaõ noùi, vua hoûi nguyeân do, ñaùp: “vì muoái laáy töø nöôùc ra neân boû vaøo nöôùc thì nhö cuõ”, vua im laëng. Ñeâm khaùc, ñeán cuoái ñeâm vua laïi ñeán hoûi ai laø ngöôøi baùo thöùc, ñaùp thaàn laø Kieän-ñaø-la, vua laïi hoûi: “ngöôi suy nghó gì?”, ñaùp laø nghó veà vieäc theá gian, vua laïi hoûi laø nghó veà vieäc gì, ñaùp: “ñaïi vöông, neáu duøng moät thaêng nöôùc hoøa vôùi moät thaêng mieán khoâ thì nöôùc khoâng keát dính”, vua hoûi: “vieäc naøy coù thaät khoâng?”, ñaùp laø vua seõ töï nghieäm bieát, vua noùi: “vaäy thì toát”, vua hoûi nguyeân do, ñaùp: “vì ngöôøi trong nöôùc toâi phaàn ñoâng ñeàu aên mieán khoâ neân toâi thöôøng thaáy”, vua khen: “ngöôi kheùo nhôù söï vieäc”, ñaùp laø nhôø vua neân ñöôïc nhö vaäy, vua im laëng. Ñeâm khaùc… nhö treân cho ñeán caâu Kieän-ñaø-la ñaùp: “thaàn thaáy ngöôøi ñôøi ngaøy ñeâm deät ra vaûi luïa maø khoâng bieát roát cuoäc chuùng ñi veà ñaâu”, vua noùi: “ta cuõng khoâng bieát chuùng ñi veà ñaâu”, Kieän- ñaø-la ñaùp: “chuùng cuoái cuøng cuõng trôû veà ñaát”, vua noùi: “ñuùng nhö ngöôi noùi, chuùng roát cuoäc cuõng trôû veà ñaát”. Ñeâm khaùc… nhö treân cho ñeán caâu Kieän-ñaø-la ñaùp: “thaàn thaáy ngöôøi thôï goám ngaøy ñeâm laøm ra caùc loaïi ñoà goám maø khoâng bieát roát cuoäc chuùng ñi veà ñaâu”, vua noùi: “ta cuõng khoâng bieát chuùng ñi veà ñaâu”, Kieän-ñaø-la ñaùp: “chuùng cuoái cuøng cuõng trôû thaønh ñaát buøn”, vua noùi: “ñuùng nhö ngöôi noùi, chuùng roát cuoäc cuõng trôû thaønh ñaát buøn”. Nhieáp tuïng noäi dung: Maõnh quang töï hoûi meï, Bieát töø Boø caïp sanh, Cho naêm traêm tieàn vaøng, Roài ñuoåi ra khoûi nöôùc. Luùc ñoù vua thaáy Kieän-ñaø-la thoâng minh gioûi öùng ñoái neân hoûi: “ngöoi coù dieäu trí, hieåu bieát nhieäc vieäc theá gian, vaäy ngöôi coù bieát vì sao ta khoâng nguû ñöôïc?”, ñaùp: “neáu ñaïi vöông tha toâi, ban cho voâ uùy thì thaàn môùi daùm noùi”, vua noùi: “ta ban cho voâ uùy, ngöôøi haõy tuøy yù noùi”, ñaùp: “vua töø boø caïp sanh”, vua noùi: “ngöôi ñang maéng ta”, ñaùp: “vua baûo thaàn noùi thaät thì thaàn naøo daùm maéng ñaïi vöông, neáu vua khoâng tin saùng mai seõ töï nghieäm bieát”, vua noùi toát. Ñeán trôøi saùng, Kieän-ñaø-la ñaøo

moät caùi hoá roài ñoå ñaày phaân boø, duøng taám ñeäm phuû leân roài baûo vua naèm leân, vua lieàn nguû ñöôïc. Tuy vua töï nghieäm bieát hö thöïc nhöng vaãn coøn nghi, lieàn vaøo cung hoûi meï: “con coù moät vieäc muoán hoûi cho bieát, meï neân noùi thaät con töø ñaâu sanh?”, baø meï noùi: “neáu ñaïi vöông ban cho voâ uùy thì meï seõ noùi thaät”, vua noùi: “con ban cho meï voâ uùy”, baø meï noùi: “xöa kia, phuï vöông cuûa con coù nhieàu theå nöõ, luùc ñoù vua ñi sang nöôùc khaùc traûi qua nhieàu naêm, meï sanh duïc taâm boãng thaáy con boø caïp neân suy nghó: “neáu

ñaây laø nam töû cuøng ta haønh duïc thì haù khoâng khoaùi laïc hay sao", vöøa nghó xong lieàn thaáy boø caïp bieán thaønh nam töû cuøng meï giao hôïp, nhaân ñoù coù thai sanh ra con", vua nghe roài suy nghó: "Kieän- ñaø-la coù trí hueä, bieát roõ ta töø boø caïp sanh. Ta ñaõ ban cho voâ uùy thì khoâng theå gieát, ta neân troïng thöôûng roài ñuoåi ra khoûi nöôùc, chôù ñeå moïi ngöôøi bieát ñöôïc vieäc naøy", nghó roài vua lieàn ban thöôûng cho Kieän-ñaø-la naêm traêm tieàn vaøng vaø ñuoåi ra khoûi nöôùc.

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 21 59

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ

QUYEÅN 21

Nhieáp tuïng noäi dung: Maõnh quang, Thò phöôïc ca, Kim quang, Y baùt la, Na-thích-ñaø ñaéc quaû, Dieäu phaùt, baùt ñöïng daàu. Luùc ñoù vua Maõnh quang suy nghó: "ta maéc bònh maát nguû naøy ngaøy caøng naëng theâm, ta neân trieäu taäp taát caû thaày thuoác trong nöôùc ñeán tìm phöông caùch gì trò bònh cho ta", nghó roài lieàn trieäu taäp taát caû thaày thuoác trong nöôùc ñeán noùi raèng: "ta maéc bònh khoâng nguû ñöôïc, caùc khanh haõy cuøng tìm caùch trò heát bònh cho ta", caùc thaày thuoác taâu: "bònh naøy khoâng taàm thöôøng, chuùng toâi khoâng theå trò heát bònh ñöôïc cho vua, nhöng vua Taàn-tyø-sa-la ôû thaønh Vöông xaù coù vöông töû laø Thò phöôïc ca, voán laø ñaïi y vöông moïi ngöôøi ñeàu bieát tieáng, vò naøy môùi coù ñuû trí hueä trò heát bònh cho vua", vua nghe roài lieàn sai söù mang thö ñeán cho vua Taàn-tyø-sa-la, trong thö vieát: "baïch vua AÛnh Thaéng, xin vua cho ñaïi y vöông Thò phöôïc ca taïm qua nöôùc toâi, toâi muoán ñöôïc trò bònh, mong vua ñöøng traùi lôøi. Neáu ñaïi y vöông khoâng ñeán thì vua neân döï tröõ löông thaûo vaø quaân binh ñeå nghinh ñoùn toâi". Vua Taàn-tyø-sa-la xem thö xong, ngoài choáng caèm vôùi daùng veû lo buoàn suy nghó: "neáu cho vöông töû ñi, thuaän theo lôøi yeâu caàu thì sôï bò leä thuoäc, neáu khoâng cho ñi thì sôï hoï ñem binh löïc huøng cöôøng sang gaây roái", Thò phöôïc ca thaáy vua öu tö lieàn hoûi roõ nguyeân do, vua noùi: "vì khanh coù nhieàu taøi, laïi gioûi y thuaät neân khieán ta öu tö", noùi roài lieàn noùi roõ yù töù trong thö, Thò phöôïc ca nghe roài lieàn taâu: "xin vua ra saéc chæ, thaàn seõ phuïng chæ leân ñöôøng", vua noùi: "vua Maõnh quang hung baïo, baát luaän coù trò heát bònh hay khoâng, chæ caàn vua noåi giaän thì seõ saùt haïi ngay, sôï vua kia voâ ñaïo gieát cheát khanh oan uoång", Thò phöôïc ca taâu: "neáu khoâng cöùu ñöôïc thaân mình thì sao goïi laø ñaïi y vöông, xin ñaïi

60 BOÄ LUAÄT 10

vöông chôù öu saàu, thaàn seõ ñi nhö lôøi giao heïn", vua noùi: "khanh tuøy yù ñi nhöng kheùo phoøng hoä, ñöøng ñeå ta vaø quoác daân, noäi cung phaûi lo buoàn", Thò phöôïc ca noùi: "xin ñaïi vöông chôù lo aâu, seõ khoâng coù vieäc aáy ñaâu. Con xem bònh tình roài seõ trò cho thuyeân giaûm khieán vua kia khoâng noåi giaän", vua im laëng. Thò phöôïc ca hoûi söù giaû: "vua Maõnh quang maéc bònh gì, hieän aên

ñöôïc gì vaø khoâng aên ñöôïc gì?”, söù giaû noùi roõ bònh tình cuûa vua, Thò phöôïc ca nghe roài lieàn duøng Toâ ñieàu cheá thaønh loaïi thuoác cao coù saéc höông vò nhö saéc höông vò cuûa röôïu, sau ñoù choïn giôø toát laøm leã caàu an roài töø giaõ thaân thuoäc theo söù giaû leân ñöôøng. Treân ñöôøng ñi ñeán nöôùc OÂn theä ni, ngang qua thaønh Khuùc nöõ, coù moät thaày thuoác treû ôû trong thaønh naøy nghe tin ñaïi y vöông saép ñeán nöôùc OÂn theä ni, lieàn ñem traùi Ha leâ laëc daâng cho Y vöông. Sau khi cuøng noùi chuyeän, Y vöông caûm thaáy yù hôïp neân hoûi thaày thuoác treû: “vua Maõnh quang bò bònh nhö vaäy, vì sao caùc vò khoâng trò lieäu?”, ñaùp: “bònh maát nguû cuûa vua voán neân duøng Toâ ñeå trò nhöng vua laïi gheùt Toâ thích röôïu, laïi ra lònh ai ôû tröôùc vua noùi ñeán teân Toâ thì bò chaët ñaàu. Do vua baïo aùc neân caùc thaày thuoác ñeàu cao chaïy xa bay, khoâng daùm ñieàu trò cho vua”, Y vöông noùi: “phaùp ñeä neân bieát, ta ñaõ duøng Toâ ñieàu cheá thaønh thuoác cao coù saéc höông vò nhö röôïu, ñeä neân cuøng ta ñeán choã vua, khi naøo ta hieän töôùng chæ trao thì ñeä lieäu löôïng ñöa thuoác cho vua uoáng. Ñeä seõ ôû laïi ñoù cho vua uoáng thuoác, coøn ta seõ trôû veà nöôùc; khi naøo vua heát bònh, ta seõ thöôûng cho ñeä, cuõng khieán cho vua troïng thöôûng ñeä”, thaày thuoác treû baèng loøng cuøng ñi ñeán choã vua. Luùc ñoù vua nghe tin Y vöông ñeán lieàn suy nghó: “Thò phöôïc ca laø vöông töû laïi laø Y vöông, ta neân duøng nghi leã long trong nghinh ñoùn”, nghó roài lieàn ra lònh trang hoaøng ñöôøng saù... roài cuøng Thaùi töû quaàn thaàn ra nghinh ñoùn, Y vöông ñi vaøo thaønh giöõa traêm ngaøn ngöôøi vaây quanh. Sau ñoù vua noùi vôùi Y vöông: “toâi maéc bònh maát nguû ngaøy caøng naëng, xin Y vöông chöõa trò cho”, Y vöông noùi: “toâi seõ chöõa trò nhöng caàn döôïc lieäu, nhöõng döôïc lieäu naøy coù ôû nhieàu nôi chæ rieâng toâi bieát, ngöôøi khaùc khoâng bieát, hoaëc ngöôøi khaùc bieát maø toâi khoâng bieát, hoaëc cuøng bieát, hoaëc gaàn hoaëc xa. Vì theá xin vua cho pheùp toâi ñöôïc cõõi voi Hieàn thieän tuøy yù ñi tìm”, vua noùi laønh thay roài ra lònh cho Quaûn töôïng: “neáu Y vöông caàn voi Hieàn thieän neân ñeå vò aáy tuøy yù cõõi, khoâng neân caûn trôû”, laïi baûo ngöôøi giöõ cöûa cung: “Y vöông coù theå sôùm ñi tröa veà hoaëc tröa ñi toái veà, ñöôïc tuøy yù cõõi voi Hieàn thieän ra vaøo, khoâng neân ngaên caûn”. Ñöôïc vua cho pheùp, luùc ñoù Y vöông hoaëc ban ngaøy hoaëc nöûa ñeâm khoâng nhaát ñònh, tuøy yù cõõi voi ñi ñi veà veà neân moïi ngöôøi khoâng ñeå yù nöõa. Sau ñoù Y vöông baûo vua taém röûa, taém xong baûo vua aên no, ñôïi vua aên xong môùi taâu: “ta coù ñem röôïu

thöôïng haïng cuûa nöôùc Ma-kieät-ñaø ñeán, vua haõy uoáng thöû”, vua nghe ñeán röôïu ngon, vui möøng baûo mang ñeán, Y vöông lieàn hieän töôùng baûo thaày thuoác treû mang thuoác cao ñeán, vua uoáng xong lieàn nguû say. Y vöông bieát vua ñaõ nguû say lieàn cõõi voi Hieàn thieän boû chaïy, ñeán nöûa ñeám vua tænh daäy, thôû ra nghe thaáy coù muøi Toâ lieàn noåi giaän ra lònh taû höõu baét Thò phöôïc ca ñem ra chaët ñaàu. Taû höõu ñeán baét môùi bieát Y vöông ñaõ boû chaïy lieàn trôû veà baùo laïi, vua nghe roài caøng töùc giaän ra lònh söù giaû Phi oâ: “khanh haõy cõõi voi Vi sôn ñuoåi theo baét Y vöông, troùi ñem veà ñaây chaët ñaàu. Nhôù khi gaëp

chôù coù nhaän vaät gì, vì Y vöông raát gioûi huyeãn thuaät". Phi oâ tuaân lònh vua côõi voi Vi sôn noi theo daáu chaân voi ñuoåi theo, ñeán vöôøn caây Yeâm la thì baét kòp Y vöông lieàn keâu goïi: "vua goïi Y vöông, mau quay trôû laïi", Y vöông noùi: "oâng sao voäi vaäy, haõy döøng laïi ôû ñaây aên traùi Yeâm la", Phi oâ noùi: "vua noùi oâng gioûi huyeãn thuaät neân khoâng ñöôïc nhaän vaät gì töø oâng", Y vöông noùi: "oâng khoâng phaûi sôï, hieän ñang ñoùi khaùt haõy cuøng toâi aên chung moät traùi, moãi ngöôøi moät nöûa", Phi oâ nghó aên chung moät traùi thì khoâng haïi gì neân baèng loøng, Y vöông aên tröôùc nöûa traùi roài baám moùng tay coù chöùa thuoác vaøo nöûa traùi coøn laïi ñöa cho Phi oâ aên, Phi oâ vöøa aên xong, thuoác trong nöûa traùi naøy coâng phat bònh Laïi maø Phi oâ ñaõ maéc phaûi tröôùc ñoù, neân lieàn tieâu chaûy khoâng sao caàm ñöôïc. Y vöông vaøo thoân noùi vôùi ngöôøi trong thoân: "ñaây laø voi lôùn baäc nhaát vaø voi meï Hieàn thieän cuøng söù giaû Phi oâ cuûa vua Maõnh quang, caùc ngöôøi neân chaêm soùc cho kyõ chôù ñeå cho toån thaát, neáu khoâng seõ bò vua trò toäi naëng", ngöôøi trong thoân theo nhö lôøi ñaõ daën chaêm soùc Phi oâ cho ñeán khi heát bònh, Y vöông lieàn trôû veà nöôùc. Sau ñoù thaày thuoác treû cuõng theo lôøi Y vöông daën trò cho vua heát bònh, khi thaáy Phi oâ trôû veà, vua hoûi Y vöông ñaáu, Phi oâ hoûi: "neáu baét ñöôïc Y vöông thì vua seõ laøm gì?", vua noùi laø seõ ñem chaët ñaàu, Phi oâ noùi: "nay vua ñaõ heát bònh, bònh Laïi cuûa thaàn cuõng ñaõ tröø, phaûi cuøng nhau troïng thöôûng côù sao laïi ñem chaët ñaàu?", vua nghe roài lieàn noùi: "laønh thay, neân troïng thöôûng ñeå baùo ñaïi aân". Phi oâ lieàn ñöa saéc thö baùo cho Y vöông bieát: "vöông töû laø Y vöông ñaùng ñöôïc troïng thöôûng, vì sao laïi boû chaïy troán. Nhaän döôïc thö naøy xin haõy trôû laïi ñeå nhaän söï ban thöôûng cuûa vua", Y vöông lieàn gôûi thö phuùc ñaùp: "toâi nhôø aân vua neân taøi saûn khoâng thieáu, neáu vua sanh hoan hæ ñoái vôùi toâi thì xin cho toâi hoài chuyeån nhöõng vaät maø vua ban thöôûng cho thaày thuoác treû". Sau ñoù vua y lôøi ban thöôûng nhieàu taøi vaät cho thaày thuoác treû roài sai söù mang moät xaáp vaûi baèng giaï thöôïng haïng trò giaù traêm ngaøn löôïng vaøng ñöa ñeán thöôûng ban cho Y vöông, Y vöông suy nghó: "Theá toân laø baäc ñaïi sö voâ thöôïng, laø ñaáng cha laønh cuûa ta, ta neân ñem taám Giaï naøy daâng

cuùng cho Phaät", nghó roài lieàn ñem taám Giaï ñeán daâng cuùng Phaät. Phaät thoï roài ñöa cho A-nan may thaønh y. A-nan caét roïc may thaønh ba y cho Phaät xong vaãn coøn dö, baïch Phaät, Phaät noùi: "thaày vaø La hoã la tuøy yù thoï duïng", A-nan may xong hai y thöôïng haï cho mình xong, ñöa phaàn coøn laïi cho La hoã la may y Taêng khöôùc kyø. Noùi veà nhaân duyeân cuûa Long vöông Y la baùt: Thuôû xöa treân coõi trôøi Ñoå-söû-ña, trong cung ñieän coù ghi laïi baøi vaán tuïng cuûa Phaät noùi nhö sau: "Vua nôi ñaâu laø lôùn, Ñoái vôùi Nhieãm nhieãm ñaém, Khoâng nhieãm maø bò nhieãm, Haïng naøo laø keû ngu? Keû ngu nôi ñaâu buoàn? Baäc trí nôi ñaâu vui? Ai bieät ly hoøa hôïp, Goïi ñoù laø an laïc?". Neáu Phaät khoâng ra ñôøi thì khoâng coù ai thoï trì vaø hieåu ñöôïc yù nghóa cuûa baøi vaán tuïng naøy, nhöng neáu coù Phaät ra ñôøi thì seõ coù ngöôøi thoï trì vaø hieåu nghóa. Luùc ñoù Baéc

thieân vöông döôïc xoa Ña vaên coù vieäc leân ñeán coõi trôøi Ñoå-söû-ña, nhìn thaáy baøi vaán tuïng naøy, sanh taâm hi höõu lieàn ghi nhôù nhöng khoâng hieåu ñöôïc nghóa, sau khi trôû veà cung trôøi cuûa mình lieàn cheùp laïi treân baûng. Taïi nöôùc Ñaéc xoa thi ca coù moät Long vöông cöïu truï teân laø Y la baùt, ngaøy ñeâm mong moõi luùc naøo ñoù ñöôïc gaëp Phaät ra ñôøi. Long vöông naøy coù moät Döôïc xoa thaân höõu teân laø Kim quang, Döôïc xoa naøy nhaân ñeán trong cung cuûa thieân vöông Ña vaên, nhìn thaáy baøi vaán tuïng naøy lieàn nhôù thuoäc loøng nhöng vaãn khoâng hieåu nghóa. Sau ñoù ñeán noùi vôùi Long vöông Y baùt la: “naøy baïn, ñaây laø lôøi Phaät daïy, yù nghóa saâu xa khoâng ai hieåu ñöôïc. Baïn haõy ghi nhôù baøi phaùp tuïng naøy, sau ñoù mang moät röông ñöïng ñaày vaøng ñeán khaép trong caùc thaønh aáp xöôùng leân raèng: “neáu ai giaûi nghóa ñöôïc baøi vaán tuïng naøy thì toâi seõ daâng cuùng moät röông vaøng”. Neáu nôi naøo khoâng coù ai ñaùp ñöôïc thì baïn neân noùi: “nôi naøy khoâng coù ngöôøi thì khoâng goïi laø thaønh aáp”, noùi xong môùi ñi ñeán nöôùc khaùc”, Long vöông nghe roâi cung kính thoï trì roài hoùa thaønh moät Ma-naïp-baø mang röông vaøng ñi khaép nôi xöôùng leân nhö treân, vaãn khoâng coù ai giaûi ñaùp ñöôïc, daàn daàn ñeán thaønh Baø-la-neâ-tö. Nôi ngaõ tö ñöôøng xöôùng leân nhö treân, luùc ñoù coù voâ löôïng traêm ngaøn ngöôøi tuï taäp laïi nhö maây. Trong soá ñoù coù ngöôøi thoâng minh baùc hoïc, taâm yù kieâu ngaïo sau khi nghe baøi vaán tuïng naøy roài taâm sanh hi höõu vaø kinh ngaïc nhöng vaãn

khoâng giaûi nghóa ñöôïc, Hoùa long vöông lieàn noùi: “thaønh Baø-la-neâ-tö khoâng coù baäc trí thì khoâng goïi laø thaønh aáp”, caùc cö só, Baø-la-moân nghe lôøi naøy lieàn noùi: “xin chôù noùi lôøi naøy, trong thaønh naøy coù baäc thöôïng trí truï nôi A-lan-nhaõ, xin haõy chôø vò aáy ñeán ñeå giaûi nghóa”, Hoùa long vöông hoûi teân, ñaùp laø Na-thích-ñaø. Luùc ñoù Na-thích-ñaø ôû trong röøng vaéng nghe tin lieàn ñi ñeán, Hoùa long vöông ñeán tröôùc maët noùi: “neáu ñaïi tieân giaûi nghóa ñöôïc baøi vaán tuïng naøy thì toâi seõ daâng cuùng röông vaøng”, noùi roài lieàn noùi ra baøi vaán tuïng, Na-thích-ñaø nghe roài lieàn ghi nhôù vaø noùi: “toâi seõ giaûi thích cho oâng”, hoûi laø luùc naøo, ñaùp laø möôøi hai naêm, Hoùa long vöông noùi laâu quaù, Na-thích-ñaø laïi heïn saùu naêm, noùi vaãn laâu, laïi heïn ba naêm, moät naêm, saùu thaùng, moät thaùng... cho ñeán baûy ngaøy, Hoùa long vöông noùi: “ñaïi tieân, toâi seõ ñôïi baûy ngaøy”. Tröôùc kia Na-thích-ñaø voán quen thaân vôùi naêm Bí-soâ neân ñeán choã hoï vaø ñem vieäc treân keå laïi roài noùi: “baøi vaán tuïng aáy chöõ ít nghóa nhieàu, laïi saâu xa khoù hieåu thì phaûi laøm sao?”, Bí-soâ baûo ñeán hoûi Phaät, Na-thích-ñaø hoûi: “Phaät ñaõ ra ñôøi roài sao?”, ñaùp laø ñaõ ra ñôøi, lieàn hoûi hieän ñang ôû ñaâu, ñaùp: “hieän ñang ôû vöôøn Thi loäc, choã Tieân nhôn ñoïa xöù thuoäc thaønh Baø-la-neâ-tö”. Na- thích-ñaø vui möøng voäi ñeán choã Phaät, thaáy Phaät coù ba möôi hai töôùng toát, taùm möôi veû ñeïp trang nghieâm thaân, aùnh saùng bao quanh treân ñaûnh roäng moät taàm saùng rôõ nhö traêm ngaøn maët trôøi, saéc töôùng thuø dieäu, thaân nhö nuùi baùu... Na-thích-ñaø taän maët thaáy roài sanh taâm hoan hæ nhö ngöôøi khoâng con boãng nhieân coù con, nhö

ngöôøi ngheøo ñöôïc cuûa baùu, nhö Thaùi töû ñöôïc keá vò vua, nhö höõu tình tích chöùa thieän caên ñaõ laâu môùi ñöôïc gaëp Phaät; thaân taâm cuûa Na-thích-ñaø hoan hæ cuõng nhö vaäy, lieàn ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân, Phaät quaùn bieát caên taùnh tuøy mieân cuûa Na-thích-ñaø, noùi phaùp Töù ñeá khieán cho ñöôïc khai ngoä vaø chöùng quaû Döï löu. Sau khi chöùng quaû lieàn chaép tay baïch Phaät: "Theá toân, xin cho con ñöôïc ôû trong thieän phaùp luaät xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc, thaønh taùnh Bí-soâ, tu taäp phaïm haïnh", Phaät noùi: "tröôùc ñaây oâng ñaõ höùa giaûi nghóa baøi vaán tuïng cho Ma-naïp-baø, oâng neân ñeán ñoù thöïc hieän lôøi ñaõ höùa roài môùi xuaát gia", ñaùp: "tuy con ñaõ ñöôïc Kieán ñeá nhöng ñoái vôùi nghóa cuûa baøi vaán tuïng vaãn chöa hieåu roõ, ñaõ khoâng hieåu thì coù ñeán ñoù cuõng khoâng ích gì", Phaät noùi: "oâng haõy ñeán ñoù noùi raèng: ngöôøi haõy noùi ra baøi vaán tuïng cho toâi nghe. Sau khi nghe xong neân ñaùp: "Vua thöù saùu laø lôùn, Nôi choã nhieãm ñùaém nhieãm, Khoâng nhieãm maø khôûi nhieãm, Laø ngu phu tham aùi,

64 BOÄ LUAÄT 10

Keû ngu vì vaäy buoàn, Coøn ngöôøi trí vaãn vui. Xa lìa ñöôïc tham aùi, Ñaây goïi laø an laïc". Neáu ngöôøi kia noùi khoâng hieåu thì neân noùi keä: "Ngöôøi naøo nghe dieäu ngöõ, Hieåu roài tu thaéng ñònh, Ai nghe khoâng hieåu nghóa, Ngöôøi aáy do phoùng daät". Neáu ngöôøi kia nghe keä xong laïi noùi raèng: "OÂng noùi ra lôøi Phaät, Nhöng toâi chöa roõ nghóa, YÙ coøn meâ chöa hieåu, Xin giaûi nghi giuøm toâi". Luùc ñoù oâng neân duøng tay xeù laù tröôùc maët ngöôøi aáy, neáu hoûi Phaät ñaõ ra ñôøi roài sao thì neân ñaùp ñaõ ra ñôøi, neáu hoûi hieän ñang ôû ñaâu thì neân ñaùp ñang ôû trong vöôøn Thi loäc". Na-thích-ñaø thoï trì lôøi Phaät daïy roài lieàn ñeán gaëp Ma-naïp-baø noùi y nhö lôøi Phaät ñaõ daïy, hoûi ñaùp gioáng nhö treân... cho ñeán caâu Phaät ñang ôû trong vöôøn Thi loäc. Luùc ñoù Hoùa long vöông suy nghó: "neáu tröôùc maët Na-thích-ñaø maø ta hieän thaân roàng thì oâng ta seõ khinh ta, neáu mang thaân Baø-la-moân ñeán gaëp Phaät thì caùc Baø-la-moân thoâng hieåu Töù minh trong thaønh Baø-la-neâ-tö seõ cheâ traùch ta laø Baø-la-moân voán thuoäc doøng toäc cao quyù vì sao laïi töï haï mình ñeán gaëp Kieàu-ñaùp- ma. Neáu ta mang thaân roàng ñeán gaëp Phaät thì roàng coù nhieàu oaùn gheùt, sôï gaëp chöôùng ngaïi; ta neân hoùa thaønh Chuyeån luaân thaùnh vöông ñeán gaëp Phaät", nghó roài lieàn hoùa thaønh Chuyeån luaân thaùnh vöông coù baûy baùu daãn ñaàu, cuøng chín möôi chín Caâu ñeâ binh kyø theo sau; vôùi ngaøn ngöôøi con vaây quanh theo hình baùn nguyeät, thaân trang nghieâm baèng caùc loaïi vaät baùu; laïi coù voâ löôïng ngoaïi ñaïo, Sa moân, Phaïm chí vaø traêm ngaøn tuøy tuøng caàm loïng traêm nan che treân ñaàu cuûa vua, oai quang röïc rôõ nhö vaàng nhaät nguyeät, ñeå ñi ñeán choã Phaät. Luùc ñoù Phaät ñang thuyeát phaùp cho voâ löôïng traêm ngaøn ngöôøi, ñaïi chuùng töø xa nhìn thaáy vò Luaân vöông naøy roài lieàn sanh taâm hi höõu, noùi vôùi nhau: "Luaân vöông naøy töø ñaâu ñeán, sao chöa töøng thaáy treân ñôøi hay laø Phaïm thieân vöông...", ngöôøi coù taâm aùi laïc ngaém nhìn thaân vua ñeàu sanh tham ñaém. Hoùa long vöông naøy ñeán ñaûnh leã Phaät roài ngoài moät beân, Phaät noùi: "ngöôi laø ngöôøi ngu si, trong thôøi Phaät Ca-dieáp-ba tuy thoï caám giôùi cuûa Phaät

nhöng laïi khoâng hoä trì, laïi huûy baùng giôùi neân bò quaù baùo laøm thaân

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 21 65

roàng haï lieät. Côù sao ngöôi laïi sanh taâm hö doái ñeå gaït ñoà chuùng cuûa ta, ngöôi hay mau hieän trôû laïi thaân roàng", Hoùa long vöông noùi: "con mang thaân roâng coù nhieàu oaùn gheùt neân sôï coù chuùng sanh laøm haïi", Phaät baûo Kim cang thuû baûo hoä Long vöông ñöøng ñeå bò haïi, Kim cang thuû vaâng lôøi Phaät daïy ñi theo sau Long vöông ñeå baûo hoä. Luùc ñoù Hoùa long vöông ñöùng daäy ñi ñeán moät nôi khaùc hieän trôû laïi thaân roàng coù baûy ñaàu, thaân daøi lôùn voâ cuøng: ñaàu gaùt treân thaønh Baø-la-neâ-tö, ñuoâi naèm ôû nöôùc Xoa thi ca (caùch nhau hai traêm traïm ngöïa). Do nghieäp ñôøi tröôùc neân treân moãi ñaàu roàng ñeàu coù caây Y la, khi bò gioù lay ñoäng treân ñaàu chaûy maùu laøm dô thaân roàng boác muøi hoâi haùm, laïi bò gioøi nhaëng bu ñeán ruùc ræa ngaøy ñeâm khieán moïi ngöôøi khoâng muoán nhìn. Luùc ñoù Long vöông ñeán ñaûnh leã Phaät roài ngoài moät beân, ñaïi chuùng nhìn thaáy thaân roàng gheâ sôï nhö vaäy, nhöõng ngöôøi ñaõ ly duïc coøn kinh sôï huoáng chi laø ngöôøi chöa ly duïc. Khi hoï nhìn thaáy thaân roàng vôùi vi vaåy thoâ rít bò teùt nöùt, maùu muû chaûy ra coù ñuû maøu saéc kyø laï, thaân daøi lôùn vôùi nhieàu choã cao thaáp khoâng baèng phaúng, lieàn hoûi Phaät laø vaät gì. Phaät noùi: "ñaây laø thaân Chuyeån luaân thaùnh vöông ñaõ ñeán luùc naõy, caùc vò sanh taâm tham aùi ñoái vôùi thaân vinh hoa sanh töû cuûa noù. Thaân tröôùc laø bieán hoùa, ñaây môùi laø thaân thaät, do nghieäp aùc ñôøi tröôùc neân phaûi chòu khoå baùo naøy", ñaïi chuùng nghe Phaät noùi roài ñeàu öu saàu im laëng. Long vöông hoûi Phaät: "xin Theá toân thoï kyù cho con bieát ñeán luùc naøo con môùi boû ñöôïc thaân roàng naøy?", Phaät noùi: "ñôøi vò lai luùc con ngöôøi thoï ñeán taùm vaïn tuoåi, coù Phaät Töø thò ra ñôøi ñuû möôøi hieäu seõ thoï kyù cho ngöôi thoaùt ñöôïc thaân roàng", Long vöông nghe roài ñau buoàn, maét ôû treân caùc ñaàu roàng lieàn ôû tröôùc maët Phaät ñoàng thôøi rôi leä, nöôùc maét chaûy thaønh möôøi boán doøng soâng. Phaät noùi: "ngöôi haõy ngöøng khoùc, nöôùc maét chaûy thaønh soâng seõ laøm cho quoác ñoä tieâu vong", Long vöông noùi: "baûn taâm con khoâng laøm haïi ñeán maïng nhoû huoáng chi laø laøm cho quoác ñoä tieâu vong", noùi roài ñaûnh leã Phaät vaø bieán maát. Luùc ñoù ñaïi chuùng ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: "ñôøi tröôùc Long vöông naøy ñaõ taïo nghieäp gì maø laïi mang thaân roàng vôùi caây Y la moïc treân ñaàu... nhö theá?", Phaät noùi: "nghieäp maø Long vöông ñaõ taïo ñôøi tröôùc, töï chòu quaû baùo khoâng ai thay theá ñöôïc, nhö baøi keä: "Duø traûi qua traêm kieáp, Nghieäp ñaõ taïo khoâng maát, Khi nhaân duyeân hoäi hoïp, Töï thoï laáy quaû baùo". Caùc thaày laéng nghe: Quaù khöù Hieàn kieáp, luùc con ngöôøi thoï hai vaïn tuoåi coù Phaät Ca-dieáp-ba ra ñôøi ñaày ñuû möôøi hieäu, truï trong vöôøn Thi

66 BOÄ LUAÄT 10

loäc, choã Tieân nhôn ñoïa xöù thuoäc thaønh Baø-la-neâ-tö. Luùc ñoù Long vöông ôû trong giaùo phaùp cuûa vò Phaät aáy xuaát gia, thoâng suoát ba taïng, tu thieàn ñònh

ôû nôi yeân tónh döôùi caây Y la. Khi ñang kinh haønh, laù caáy Y la rôi xuoáng truùng vaøo traùn, tuy ñau nhöng vò naøy vaãn chòu ñöïng; sau ñoù vì quaù chuù taâm neân meät moõi, laïi bò laù caây y la rôi xuoáng truùng vaøo traùn raát ñau, vò naøy lieàn noåi giaän duøng hai tay xeù laù caây Y la neùm xuoáng ñaát vaø noùi: “Phaät Ca-dieáp-ba ôû treân vaät voâ tình, thaáy coù loãi gì maø cheá hoïc xöù laøm cho ta phaûi chòu khoå naøy”. Do saân giaän neân huûy baùng giôùi, do huûy baùng giôùi neân sau khi qua ñôøi bò ñoïa vaøo loaøi roàng chòu quaû baùo nhö theá. Naøy caùc Bí-soâ, Bí-soâ thoâng suoát ba taïng thuôû xöa chính laø Long vöông ngaøy nay. Naøy caùc Bí-soâ, heã taïo nghieäp thuaàn ñen thì caûm quaû baùo dò thuïc thuaàn ñen; taïo nghieäp thuaàn traéng thì caûm quaû baùo dò thuïc thuaàn traéng; taïo nghieäp xen taïp thì ñöôïc quaû baùo xen taïp, caùc thaày neân boû nghieäp thuaàn ñen vaø nghieäp xen taïp, phaûi sieâng tu taäp nghieäp traéng”. Luùc ñoù Na-thích-ñaø ñeán ñaûnh leã Phaät roài ngoài moät beân baïch Phaät: “Theá toân, ñieàu con höùa tröôùc ñaây nay ñaõ laøm xong, cuùi xin Theá toân cho con xuaát gia trong thieän phaùp luaät cuûa Nhö lai”, Phaät noùi: “thieän lai Bí-soâ, haõy xuaát gia tu phaïm haïnh”, Phaät vöøa noùi xong, raâu toùc cuûa Na- thích-ñaø töï ruïng, ca sa hieän treân thaân trôû thaønh Bí-soâ, gioáng nhö ngöôøi ñaõ ñöôïc xuaát gia baûy ngaøy, oai nghi nghieâm tuùc gioáng nhö Bí-soâ traêm tuoåi haï. Phaät noùi keä: “Theá toân goïi “Thieän lai”, Toùc ruïng, ñuû y baùt, Caùc caên ñeàu tòch tónh, Thaønh töïu theo yù nieäm”. Caùc Bí-soâ thaáy Na-thích-ñaø xuaát gia roài, nhöõng vò ñoàng phaïm haïnh khoâng bieát neân goïi teân nhö theá naøo, baïch Phaät, Phaät noùi: “Bí-soâ naøy mang hoï Ca-ña-dieãn-na, neân duøng hoï naøy goïi thaønh teân”. Luùc ñoù Phaät baûo Ca-ña-dieãn-na: “theá gian coù hai choã y cöù laø Höõu kieán vaø Voâ kieán (chaáp coù vaø chaáp khoâng), do phieàn naõo buoäc raøng neân sanh coá chaáp vaøo hai kieán naøy, phieàn naõo khoâng tröø thì oâng loøng ngaõ maïn, cuøng vôùi khoå coù Sanh, theo khoå neân coù Dieät. Naøy Ca-ña-dieãn-na, do khoâng coøn nghi hoaëc neân trí hueä töï phaùt sanh, chaùnh kieán hieän tieàn nhö tri kieán Phaät, vì sao, vì vôùi chaùnh trí thaáy ñöôïc phaùp Sanh ôû theá gian neân khoâng coøn chaáp khoâng; vôùi chaùnh trí thaày roõ phaùp Dieät ôû theá gian neân khoâng coøn chaáp coù. Naøy Ca-ña-dieãn-na, ñoái vôùi caùi thaáy hai beân (coù vaø khoâng) khoâng neân chaáp tröôùc, Nhö lai thöôøng nöông theo lyù trung ñaïo maø thuyeát phaùp. Ñoù laø:

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 21 67

1. Heã caùi naøy coù thì caùi kia sanh neân Voâ minh duyeân Haønh, Haønh duyeân Thöùc, thöùc duyeân Danh saéc, Danh saéc duyeân Luïc xöù, Luïc xöù duyeân Xuùc, Xuùc duyeân Thoï, Thoï duyeân AÙi, AÙi duyeân Thuû, Thuû duyeân Höõu, Höõu duyeân Sanh, Sanh duyeân Laõo töû, öu bi khoå naõo. 2. Heã caùi naøy dieät thì caùi kia dieät neân Voâ minh dieät thì Haønh dieät, Haønh dieät thì Thöùc dieät, Thöùc dieät thì Danh saéc dieät, Danh saéc dieät thì Luïc xöù dieät, Luïc xöù dieät thì Xuùc dieät, Xuùc dieät thì Thoï dieät, Thoï dieät thì AÙi dieät, AÙi dieät thì Thuû dieät, Thuû dieät thì Höõu dieät, Höõu dieät thæ Sanh dieät, Sanh dieät thì Laõo töû, öu bi khoå naõo ñeàu dieät. Ca-ña-dieãn-na vöøa nghe xong lieàn ngay nôi choã ngoài quaùn

thaáy naêm ñuôøng luaân hoài sanh töû höõu vi laø khoå khoâng, voâ thöôøng, voâ ngaõ, taâm yù khai ngoä, ñoaïn tröø caùc phieàn naõo, chöùng A-la-haùn, ba minh, saùu thoâng, ñuû taùm giaûi thoaùt, ñöôïc nhö thaät tri: sanh töû ñaõ heát, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc neân laøm ñaõ laøm xong, khoâng coøn thoï thaân sau. Taâm khoâng chöôùng ngaïi nhö tay naém hö khoâng, nhö dao caét muøi thôm, yeâu gheùt khoâng khôûi, xem vaøng vaø ñaát nhö nhau khoâng khaùc, taát caû danh lôïi ñeàu xaû boû, Thích Phaïm chö thieân thaûy ñeàu cung kính. Do Phaät ñaë teân laø Ca-ña-dieãn-na neân töø ñoù veà sau toân giaû ñöôïc goïi laø Ñaïi Ca-ña-dieãn-na. Luùc ñoù ôû nöôùc OÂn theä ni, daân chuùng maéc bònh dòch cheát raát nhieàu, xe tang noái nhau, thaây cheát ñaày ñoàng neân vua vaø daân ñeàu buoàn khoå. Quaàn thaàn taâu vua neân tu phöôùc nghieäp; coù ngöôøi taâu neân cuùng döôøng Sa moân, Baø-la-moân; coù ngöôøi taâu neân laøm chuù thuaät trò bònh dòch. Vua nghe xong nhöõng lôøi luaän baøn naøy roài lieàn laøm ñuû vieäc caàu thænh tröø tai, muoán cho baù taùnh ñöôïc an oån vaø baûo ngöôøi giöõa cöûa thaønh: " neáu caùc khanh thaáy coù Sa moân, Baø-la-moân naøo ñeán thaønh naøy maø coù theå tröø ñöôïc bònh dòch thì baùo ngay cho ta bieát". Luùc ñoù Phaät cuõng nghe bieát daân chuùng nöôùc aáy gaëp bònh dòch cheát nhieàu voâ soá neân muoán cöùu hoä. Thöôøng phaùp cuûa chö Phaät laø khôûi taâm ñaïi töø bi cöùu giuùp chuùng sanh, truï trong chaùnh quaùn, khoâng noùi hai lôøi, döïa treân ñònh hueä hieån phaùt ba minh, thaønh töïu ba hoïc, ñieåu phuïc hoaøn toaøn ba nghieäp, vöôït qua boán Boäc löu, an truï nôi boán Thaàn tuùc, thöôøng tu boán nhieáp haïnh, xaû tröø naêm trieàn caùi, ñaày ñuû naêm chi, naêm löïc, vieân maõn saùu ñoä, boá thí khaép taát caû baèng baûy Thaùnh taøi, nôû hoa baûy giaùc ngoä, chæ baøy taùm chi Thaùnh ñaïo, xa lìa taùm naïn, ñoaïn döùt haún chín keát, phöông tieän thieän xaûo tuøy yù nhaäp Cöûu ñònh, ñuû möôøi Löïc, danh vang khaép möôøi phöông, töï taïi voâ uùy, haøng phuïc ma oaùn, caát tieáng saám lôùn, roáng leân tieáng roáng cuûa sö töû, ngaøy ñeâm ba thôøi thöôøng duøng Phaät nhaõn quaùn saùt chuùng sanh: trí hueä tuøy chuyeån cuûa ai taêng, cuûa ai giaûm; ai gaëp khoå naïn, ai böùc baùch, ai bò

böùc baùch; ai xuoáng neõo aùc, ai leân ñöôøng laønh, ai moät beà thuù höôùng, ai coøn mang gaùnh naëng. Neân duøng phöông tieän gì ñeå cöùu ñoä chuùng sanh ra khoûi ñöôøng aùc, vaøo coõi trôøi ngöôøi vaø ñöôïc giaûi thoaùt; ngöôøi chöa tu thieän caên khieán tu taäp thieän caên, ngöôøi ñaõ tu thieän caên chöa thaønh thuïc khieán cho ñöôïc thaønh thuïc, ñaõ thaønh thuïc roài khieán ñöôïc giaûi thoaùt höôùng tôùi Nieát-baøn. Nhö baøi keä: Cho duø haûi trieàu lôùn, Cuõng coù khi treã haïn, Ñoái vôùi ngöôøi ñaùng ñoä, Phaät lieàn ñoä, khoâng boû. Nhö meï coù con moät, Luoân giöõ gìn maïng noù. Ñoái vôùi ngöôøi ñaùng ñoä, Phaät thöông hôn caû meï. Ñoái vôùi caùc höõu tình, Phaät töø bi thöông töôûng, Nghó cöùu hoï thoaùt khoå, Nhö boø meï theo con. Luùc ñoù Phaät khôûi nieäm: "ai coù theå ñieàu phuïc vua Maõnh quang cuøng cung phi theå nöõ vaø daân chuùng nöôùc OÂn theä ni", lieàn quaùn bieát Ñaïi Ca-ña-dieãn-na coù theå ñieàu phuïc ñöôïc hoï neân baûo Ñaïi Ca-ña-dieãn-na: "thaày neân quaùn vua Maõnh quang... vaø khieán cho hoï ñöôïc an laïc", toân giaû vaâng

lôøi Phaät daïy. Saùng hoâm sau toân giaû ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc, sau khi thoï thöïc xong cuøng naêm traêm Bí-soâ ñi ñeán nöôùc oân theä ni, treân ñöôøng ñi ngang qua nöôùc Kieán noa cuùc xaõ. Trong thaønh naøy coù moät Baø-la-moân laø baïn cuõ cuûa toân giaû, oâng ta coù moät ngöôøi con gaùi dung nghi ñoan chaùnh vôùi maùi toùc saùng möôït khoâng ai saùnh baèng, neân coù teân laø Dieäu phaùt. Moät nhaïc coâng töø phöông Nam ñeán thaáy coâ coù maùi toùc tuyeät ñeïp neân ñeán yeâu caáu Baø-la-moân baùn toùc cuûa coâ con gaùi vôùi giaù ngaøn tieàn vaøng, Baø-la-moân noùi: “phaùp cuûa Baø-la-moân laø khoâng ñöôïc baùn toùc, vì sao oâng laïi noùi lôøi phi phaùp naøy?”, ngöôøi kia nghe roài im laëng boû ñi. Thôøi gian sau ngöôøi cha qua ñôøi, ngöôøi meï nghe tin toân giaû Ca-ña-dieãn- na cuøng naêm traêm Bí-soâ gheù laïi trong thaønh naøy, ôû caùch ñaây khoâng xa lieàn ngoài choáng caèm suy tö. Dieäu phaùt thaáy meï suy tö lieàn hoûi roõ nguyeân do, ngöôøi meï noùi: “toân giaû Ñaïi Ca-ña-dieãn-na voán laø baïn cuõ cuûa cha con, nay ñaõ ñeán ñaây nhöng cha con ñaõ qua ñôøi, nhaø ta laïi ngheøo khoâng theå lo lieäu moät böõa aên thònh soaïn cuùng döôøng neân meï lo buoàn”, Dieäu phaùt noùi: “neáu vaäy haõy baùn toùc cuûa con cho ngöôøi nhaïc coâng vôùi giaù

ngaøn vaøng ñeå lo vieäc cuøng döôøng. Thôøi gian sau toùc con seõ moïc ra laïi, meï chôù lo buoàn”, ngöôøi meï nghe roài bieát con coù tín taâm lieàn mang toùc ñeán noùi vôùi nhaïc coâng: “tröôùc ñaây nhaân giaû hoûi mua toùc cuûa con gaùi toâi vôùi giaù ngaøn vaøng, nay mang tôùi ñaây xin oâng traû theo giaù tröôùc”, nhaïc coâng noùi: “luùc ñoù toâi caàn coù toùc naøy nhöng nay thì khoâng caàn nöõa, neáu baø ñaõ caét mang ñeán thì toâi traû cho nöûa giaù”, ngöôøi meï baèng loøng baùn vôùi nöûa giaù, ñöa toùc roài nhaän tieàn mang veà. Sau ñoù baø ñi ñeán choã toân giaû Ñaïi Ca-ña-dieãn-na ñaûnh leã roài baïch raèng: “Thaùnh giaû ñi ñöôøng coù an oån khoâng, choàng con luùc sanh tieàn laø baïn cuûa Thaùnh giaû, xin thænh Thaùnh giaû tröa mai ñeán nhaø con thoï thöïc”, toân giaû noùi: “chuùng toâi raát ñoâng ngöôøi laøm sao baø daâng cuùng cho ñuû?”, hoûi coù bao nhieâu vò, ñaùp laø naêm traêm, baø noùi ñöôïc, toân giaû im laëng nhaän lôøi. Baø meï bieát toân giaû ñaõ nhaän lôøi, ñaûnh leã roài trôû veà lo lieäu ñuû caùc moùn aên ngon cuùng döôøng, saùng hoâm sau traûi toøa ngoài vaø ñeå nöôùc saïch xong, baø ñeán baïch thôøi ñaùo (ñaõ ñeán giôø thoï thöïc). Toân giaû ñaép y mang baùt cuøng naêm traêm Bí-soâ ñeán nhaø baø vaø ngoài vaøo choã ngoài, baø töï tay daâng cuùng caùc moùn aên ngon, ñôïi ñaïi chuùng thoï thöïc xong, baø laáy chieác gheá nhoû ngoài tröôùc toân giaû muoán nghe thuyeát phaùp. Toân giaû thuyeát phaùp xong roài hoûi: “Dieäu phaùt con baø ñang ôû ñaâu?”, ñaùp: “vì dung nghi khoâng teà chænh neân khoâng daùm ñeán”, baäc A-la-haùn neáu khoâng quaùn saùt thì khoâng theå bieát ñöôïc, toân giaû lieàn nhieáp nieäm quaùn bieát taâm Dieäu phaùt thuaàn thieän neân noùi vôùi baø meï: “con gaùi baø coù taâm thieän, haõy goïi ñeán ñaây”. Dieäu phaùt ra khoûi phoøng ñeán choã toân giaû ñaûnh leã roài ngoài moät beân, baø meï baïch: “ñaây laø Dieäu phaùt, tuy bieát maïo phaïm nhöng xin thænh toân giaû cho laøm con gaùi”, laïi

noùi: “ñaõ heä thuoäc nhau, nay coù vieäc nhaân duyeân xin thænh hoûi toân giaû: ñöùa con gaùi neân gaû cho nhaø naøo?”, toân giaû noùi: “toâi laø ngöôøi xuaát gia khoâng neân ñem vieäc theá tuïc ra hoûi, nhöng coâ gaùi naøy seõ ñöôïc vaät trang söùc vaø chuoãi anh laïc trong ngoaøi soá löôïng ñeàu baèng naêm traêm tieàn vaøng, laïi ñöôïc phong aáp baèng naêm tuï laïc”, baø meï noùi: “laø con cuûa nhaø ngheøo, ai laïi ban cho thaéng söï nhö vaäy”, toân giaû noùi: “baø chôù noùi lôøi naøy, coâ gaùi naøy coù phöôùc ñöùc do taâm aân troïng cuùng döôøng thaéng phöôùc ñieàn neân ñaùng ñöôïc höôûng quaû baùo thuø thaéng naøy, xin chôù lo buoàn”, baø meï im laëng. Sau khi thuyeát dieäu phaùp khieán cho hai meï con ñöôïc lôïi hæ, toân giaû ñöùng daäy töø giaõ, tieáp tuïc leân ñöôøng ñeán nöôùc OÂn theä ni, khi cuùng taêng vöøa vaøo thaønh thì phaân nöûa tai hoïa ñaõ coù ñeàu döùt töø. Ngöôøi giöõ cöûa ñeán taâu vua: “ñaïi vöông bieát khoâng, coù naêm traêm ngöôøi vôùi dung nghi thuø ñaëc, vöøa vaøo trong thaønh thì phaân nöûa tai hoïa ñaõ coù ñeàu döùt töø”, vua noùi: “ñaây laø vieäc toát, ta neân ñích thaân cuùng döôøng”, caùc Baø-la-moân ñeán

taâu vua: “chuùng toâi cöïc khoå ngaøy ñeâm laøm vieäc töø tai chöôùng, nhôø oai löïc cuûa chuùng toâi neân phaân nöûa tai chöôùng ñöôïc tieâu töø, khoâng bao laâu nöõa seõ töø heát, khoâng phaûi do ai khaùc, sao nay laïi noùi laø do caùc Sa moân kia”, vua baûo ñaïi thaàn: “ta nghe ngöôøi giöõ cöûa thaønh noùi coù naêm traêm ngöôøi vôùi dung nghi thuø ñaéc, vöøa môùi vaøo thaønh thì phaân nöõa tai hoïa ñaõ coù ñeàu döùt töø. Ta khoâng bieát do coâng söùc cuûa ai, vaäy caùc khanh haõy ñöa caùc Bí-soâ vaø Baø-la-moân ñeán trong chuoàng voi, ôû choã khoâng saïch daâng baùnh gaïo thoâ coù taåm nöôùc daám cho hoï aên, ñôïi hoï aên xong roài hoûi: caùc vò hoâm nay thoï thöùc aên cuûa vua cuùng döôøng nhö theá naøo?”. Ñaïi thaàn laøm theo lôøi vua daën baûo, ñôïi hoï aên xong lieàn hoûi caùc Baø-la-moân tröôùc, Baø-la-moân töùc giaän cao gioïng noùi lôùn raèng: “cuùng döôøng nhö vaäy laø phi phaùp, vua ñem baùnh gaïo thoâ coù taåm nöôùc daám cuùng döôøng thì laøm sao coù phöôùc”, keá hoûi caùc Bí-soâ, Bí-soâ ñaùp: “thöùc aên maø thí chuû cuùng, gnöôøi thoï neân aên ñeå nuoâi thaân troïn ngaøy ñeâm”. Ñaïi thaàn ñem vieäc treân taâu laïi vua, vua nghe roài noùi: “hoâm nay ôû nôi saïch trong chuoàng voi, daâng cuùng caùc moùn aên ngon roài hoûi nhö tröôùc”, ñaïi thaàn laøm theo lôøi vua daën baûo, ñôïi hoï aên xong lieàn hoûi caùc Baø-la-moân tröôùc, Baø-la-moân noùi: “vua doøng Saùt-ñeá-lî quaùn ñaûnh cuùng döôøng thöùc aên ngon nhö theá ñöôïc phöôùc voâ löôïng”, ñaïi thaàn noùi: “nhaø beáp cuûa vöông cung laøm vieäc khoâng chuaån möïc, hoâm nay hoï may maén khoâng bò cheâ traùch”, Baø-la-moân im laëng; keá hoûi caùc Bí-soâ, Bí-soâ cuõng ñaùp nhö tröôùc. Ñaïi thaàn ñem vieäc treân taâu laïi vua, vua nghe roài laïi baûo ñem thöùc aên thoâ dôû vaø thöùc aên ngon cho hoï aên trong choàng ngöïa, nhö trong chuoàng voi roài hoûi nhö treân, hoï cuõng ñaùp gioáng nhö treân. Vua nghe roài suy nghó: “chuùng Bí-soâ môùi laø ruoäng phöôùc, khoâng phaûi laø Baø-la-moân”, nghó roài sanh tín taâm ñeán choã toân giaû Ñaïi Ca-ña-dieãn-na, ñaûnh leã roài ngoài moät beân, toân giaû vì noùi dieäu phaùp khieán ñöôïc lôïi hæ roài im laëng, vua ñöùng daäy ñaûnh leã roài baïch: “xin thænh toân giaû cuøng caùc

Thaùnh chuùng ngaøy mai ñeán trong vöông cung thoï thöïc", toân giaû im laëng nhaän lôøi, vua töø giaû trôû veà cung. Ngay trong ñeâm aáy, vua cho lo lieäu ñaày ñuû caùc moùn aên ngon, saùng hoâm sau traûi toøa ngoài ñeå nöôùc saïch roài sai söù ñeán baïch thôøi ñaùo, toân giaû ñaép y mang baùt cuøng caùc Bí-soâ ñeán trong cung ngoài vaøo choã ngoài. Luùc ñoù, vua ra lònh cho nhaïc coâng troãi nhaïc, caùc vuõ coâng ca muùa; toân giaû cuøng chuùng taêng ngoài nghieâm trang thu nhieáp caùc caên, vua hoûi toân giaû: "toân giaû nghe nhaïc vaø nhìn thaáy ca muùa nhö theá naøo?", toân giaû noùi: "ñaïi vöông, ngöôøi coù nghe thaáy môùi bieát hay dôõ", vua noùi: "caùc caên ñoùng kín coù theå cho laø khoâng bieát, nhöng taâm theo ngoaïi caûnh sao noùi laø khoâng thaáy nghe?", toân giaû muoán duøng phöông tieän khieán cho vua hieåu roõ vieäc naøy neân hoûi vua: "hieän

nay coù ngöôøi naøo saép bò xöû toäi cheát hay khoâng?", vua hoûi ñeå laøm gì, ñaùp: "vua coù theå ñeå moät baùt ñöïng ñaày daàu vaøo trong tay hoï roài sai ngöôøi caàm dao ñi sau, tuy laøm cho hoï kinh sôï nhöng khoâng neân laøm toån haïi, keá baûo hoï ñi moät voøng ôû tröôùc choã caùc kyõ nöõ taáu nhaïc vaø noùi vôùi hoï raèng: neáu ñeå cho moät gioït daàu vaêng ra ñaát thì seõ bò chaët ñaàu. Khi hoï ñi xong moät voøng, vua hoûi hoï coù thaáy kyõ nöõ ñeïp vaø coù nghe taáu nhaïc hay khoâng. Vua nghe hoï noùi roài seõ tin lôøi toâi noùi laø thaät". Vua lieàn cho laøm theo lôøi toân

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ

QUYEÅN 22

Nhieáp tuïng noäi dung:
Treân laàu, gaëp Taêng tröôûng,
Daâm nöõ, ñeâm xem sao,
Do laøm tieáng ngöïa hí,

noùi: "vieäc ñoù laø thaät", noâng phu naøy khoâng bieát ngöôøi naøy laø vua Maõnh quang neân noùi: "vua kia laø khaùch, vua Maõnh quang ôû trong nöôùc mình bò vua kia ñeán xaâm laán phaûi boû chaïy, vaäy thì möu thaàn töôùng maïnh duøng vaøo vieäc gì. Neáu tröôùc ñoù vua duøng toâi laøm ngöôøi phoø taù thì toâi ñaõ duøng daây coät coå vua Vieân thaéng loâi vaøo trong thaønh roài". Noùi chuyeän chöa xong thì ngöôøi vôï ñöa thöùc aên ñeán, vaät ñöïng ñöôïc keát baèng laù, ngöôøi choàng röûa tay muoán aên, nhìn sang vua thaáy boä daïng coù veû ñoùi neân noùi: "toâi laø keû ngheøo heøn, chæ coù thöùc aên thoâ dôõ naøy, neáu khoâng cheâ thì haõy cuøng aên", vua suy nghó: "neáu ta khoâng aên thì seõ cheát ñoùi", nghó roài lieàn xuoáng

ngöïa laáy vaät loùt ngoài, röûa tay roài cuøng ngoài aên. Luùc ñoù ngöôøi vôï roùt röôïu trong cheùn meû cho uoáng, vua suy nghó: “tuy bieát cheùn meû nhöng ta seõ choã khoâng bò meû”, vua voán coù trí saùch löôïc bieát tuøy thôøi öùng xöû neân nghó laïi: “neáu ta uoáng choã khoâng bò meû thì ngöôøi kia seõ cho laø ta khinh khi hoï, ta neân uoáng choã bò meû ñeå hoï coù caûm tình saâu ñaäm vôùi ta”. Luùc ñoù noâng phu uoáng ngay choã bò meû ñeå traùnh ñoäc roài roùt röôïu vaøo cheùn ñöa cho vua, vua nhaän laáy roài uoáng ngay choã bò meû, noâng phu thaáy roài lieàn suy nghó: “ngöôøi naøy laø baäc tröôïng phu, yù khoâng phaân bieät môùi cuøng uoáng chung cheùn röôïu vôùi ta ôû choã bò meû, ta neân kính troïng vaø keát giao haûo”, nghó roài lieàn noùi vôùi vôï: “baäc ñaïi tröôïng phu naøy laø ngöôøi baïn thaân thieän ñaéc yù cuûa ta, naøng haõy ñöa vò naøy veà naøh mình, ñöa daàu thoa thaân vaø nöôùc noùng ñeå taém roài doïn thöùc aên cho aên; cuõng lo coû nöôùc ñaày ñuû cho con ngöïa”, ngöôøi vôï laøm y theo lôøi ngöôøi choàng daën cung caáp cho vua ñaày ñuû. Luùc ñoù coù moät nöôùc nhoû teân laø Kieät sa leùn ñeán cöôùp phaù, laáy caù cuûa daân ôû trong nöôùc cuûa vua Vieân thaéng, ñaïi thaàn ñöa tin taâu roõ moïi vieäc ñeå vua kheùo xöû trí, cuoái thö coù vieát keä: Vua ñang ôû nöôùc khaùc, Khoå nhoïc chinh phuïc ngöôøi, Ngay taïi ñaát nöôùc mình, Cuõng phaûi caàn baûo veä. Vua Vieân thaéng ñoïc thö xong suy nghó: “neáu ta daãn binh trôû veà, moïi ngöôøi seõ cho laø ta bò thua neân trôû veà, vaäy ta neân keát giao haûo vôùi vua nöôùc naøy roài haõy ruùt binh trôû veà”, nghó roài lieàn ñöa tin ñeán noùi vôùi vua Maõnh quang: “vieäc ñaõ qua khoâng neân nhaéc laïi, vua haõy taïm ra ngoaøi cuøng toâi gaëp maët, vieäc thaéng baïi khoâng luaän tôùi nöõa, töø nay hai nöôùc keát giao haûo, khoâng choáng ñoái nhau, ñoàng hoøa bình nhö xöa, toâi seõ ruùt binh trôû veà nöôùc mình”. Caùc ñaïi thaàn xem thö xong cuøng luaän baøn: “neáu chuùng ta noùi laø khoâng coù vua thì vua kia taát seõ khinh thöôøng, chuùng

ta haõy phöông tieän öùng phoù”, baøn xong lieàn ñöa tin noùi raèng: “ñaïi vöông, toâi xem thö xong tuy bieát söï vieäc thaät nhö vaäy nhöng vaãn coøn do döï, neáu hai beân gaëp maët nhau aét coù hoà nghi neân khoâng theå cuøng tieáp kieán. Toâi cho con ruoät cuûa toâi laø Thaùi töû Ngöu hoä ra gaëp ñaïi vöông, neáu vua hoan hæ thì tuøy yù ñi hay ôû laïi”, Ngöu hoä lieàn ra thaønh gaëp vua Vieân thaéng keát giao haûo, hai beân hoan hæ, vua Vieân thaéng ruùt binh trôû veà nöôùc. Luùc ñoù quaàn thaàn noùi vôùi nhau: “vieäc oaùn ñöch nay nhö möa ñaõ taïnh, chuùng ta haõy mau tìm kieám quoác vöông”, noùi roài lieàn cho söù giaû ñi khaép boán phöông tìm kieám vua Maõnh quang. Luùc ñoù vua Maõnh quang nghe tin vua Vieân thaéng ñaõ ruùt binh veà nöôùc lieàn noùi vôùi noâng phu: “nay toâi ñaõ heát sôï, xin töø giaõ trôû veà, neáu baïn coù vaøo thaønh thì haõy gheù ñeán nhaø toâi”, noâng phu noùi: “baäc ñaïi tröông phu teân gì, nhaø ôû ñaâu toâi coøn chöa bieát thì laøm sao hoûi thaêm ñeå ñeán nhaø?”, vua noùi: “trong thaønh ai laïi khoâng bieát nhaø toâi, khi baïn vaøo thaønh cöù hoûi nhaø ngöôøi coù nhieàu ngöïa ôû ñaâu, thì seõ coù ngöôøi daãn tôùi”, noùi xong vua leân ngöïa trôû veà. Khi ñeán cöûa thaønh, vua baûo ngöôøi giöõ cöûa thaønh raèng: “caùc ngöôi neân bieát, neáu coù ngöôøi naøo hoûi thaêm nhaø ngöôøi

coù nhieàu ngöïa ôû ñaâu thì haõy daãn ñeán gaëp ta", noùi roài vua trôû vaøo cung. Thôøi gian sau, nöôùc OÂn theä ni coù leã hoäi lôùn neân daân chuùng gaàn xa ñeàu tuï taäp veà thaønh, vôï noâng phu noùi vôùi choàng: "hoâm nay trong thaønh coù leã hoäi lôùn, chuùng ta ñeán döï hoäi, nhaân dòp ñoù hoûi thaêm nhaø cuûa ngöôøi coù nhieàu ngöïa", noâng phu noùi: "lôøi cuûa nhöõng keû haøo só leõ naøo laïi thaät, coù theå gaëp ñöôïc hoï trong ba tröôøng hôïp: moät laø bò ngöôøi khaùc ñaùnh phaù, hai laø bò ngöôøi khaùc khinh khi, ba laø baäc quoác chuû tan nhaø maát nöôùc. Ngoaøi ba tröôøng hôïp naøy ra khoâng laøm sao gaëp ñöôïc hoï", ngöôøi vôï noùi: "tuy bieát khoù gaëp nhöng vaãn neân hoûi thöû", noùi roài hai vôï choàng cuøng vaøo thaønh vaø hoûi thöû ngöôøi giöõ cöûa thaønh nhaø cuûa ngöôøi coù nhieàu ngöïa ôû ñaâu, ngöôøi giöõ cöûa thaønh theo nhö lôøi vua ñaõ daën lieàn daãn hai ngöôøi ñeán choã vua. Vua töø xa troâng thaáy vöøa kinh ngaïc vöøa vui möøng chaøo hoûi thieän lai, luùc ñoù noâng phu Taêng tröôûng thaáy vua ngoài treân toøa sö töû vôùi caùc quan vaây quanh, vì chöa nhaän bieát vua neân trong loøng thaàm nghó khoâng bieát phaïm toäi gì maø bò baét ñeán ñaây. Vua bieát hoï nghi sôï, muoán laøm cho hoï nhôù laïi neân böôùc xuoáng toøa, giôû thieân quan xuoáng ñeå loä caùi traùn roäng ra. Taêng tröôûng vöøa thaáy lieàn nhôù bieát vua chính laø ngöôøi ñaõ gaëp tröôùc kia, hai vôï choäng voäi quyø xuoáng tröôùc vua, vua vôùi nghi thöùc long troïng ñöa hoï vaøo trong haäu cung taém röûa baèng nöôùc thôm vaø cho maëc y phuïc ñeïp, ôû trong nhaø khaùch thoï traêm moùn thöùc aên thöôïng dieäu vaø cho hoï nghæ ngôi trong cung, treân giöôøng neäm vôùi maøn tröôùng thôm ngaùt. Vua baûo haäu cung: "ñaây laø cha meï ta, thöùc aên y

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 22 77

phuïc, ñoà naèm vaø ngöôøi haàu, neáu hoï caàn gì ñeàu phaûi cung caáp ñaày ñuû", thaáy vua kính troïng hoï neân töø vöông töû, ñaïi thaàn cho ñeán thöù daân cuõng ñeàu kính tronïg hoï. Taêng tröôûng thaáy mình ñöôïc kính troïng nhö vaäy cuõng caûm thaáy ngöôïng nguøng neân sau baûy ngaøy ñeán gaëp vua xin töø giaõ, vua noùi: "khanh haõy ôû laïi cuøng ta trò nöôùc", ñaùp: "toâi laø noâng phu laøm sao bieát ñöôïc vieäc nöôùc", vua noùi: "chaúng phaûi tröôùc kia khanh coù noùi raèng neáu ñöôïc vua troïng duïng thì seõ duøng daây troùi coå vua Vieân thaéng loâi vaøo trong thaønh hay sao. Sao baây giôø laïi noùi laø khoâng bieát ñöôïc vieäc nöôùc, haõy taïm ôû laïi chôù nghó ñeán vieäc trôû veà nhaø", Taêng tröôûng im laëng. Sau ñoù vua coá laäp chöùc ñaïi töôùng vaø phong laøm teã phuï nhöng cung caáp thöùc aên coøn sô saøi, thôøi gian sau hoûi thaêm soáng coù toát khoâng, ñaùp: "aên saùng chöa no laøm sao soáng toát ñöôïc", vua nghe roài lieàn baûo ñaïi thaàn cung caáp ñaày ñuû cho Taêng tröôûng veà thöùc aên aùo maëc, do ñaây ñöôïc coù teân laø Taêng döôõng. Thôøi gian sau, vua laïi hoûi thaêm coù soáng toát khoâng, ñaùp: "tuy aên maëc ñaày ñuû nhöng bò caùc quan ñaïi thaàn khinh khi laøm sao soáng toát ñöôïc", vua noùi: "khi naøo caùc quan ñang baøn luaän, khanh haõy ñeán trong ñoù thì hoï seõ khoâng daùm coi thöôøng", ñaùp: "toâi laø noâng phu laøm sao daùm ñeán choã caùc baäc quyeàn quyù trong trieàu ñang baøn luaän", vua noùi: "khanh cöù ñeán döï, ta seõ

laøm cho hoï quyù troïng khanh", sau ñoù khi trieâu ñình hoäi hoïp, vua muoán caùc ñaïi thaàn quyù troïng Taêng döôõng neân phöông tieän hoûi: "hieän nay trong nöôùc coù caùc vieäc baát an nhö vaäy, caùc khanh laøm theá naøo ñeå chaám döùt?", khi caùc quan laàn löôït trình baøy yù kieán cuûa mình, vua ñeàu noùi khoâng ñöôïc nhöng khi hoûi yù kieán cuûa Taêng döôõng, nghe Taêng döôõng trình baøt vua lieàn chaáp nhaän cho laø ñuùng lyù; caùc quan thaáy vieäc naøy roài ñeàu suy nghó: "lôøi Taêng döôõng noùi vua ñeàu tin duøng, vaäy khoâng neân coi thöôøng ngöôøi naøy". Thôøi gian sau, vua laïi hoûi thaêm soáng coù toát khoâng, ñaùp: "choã ôû chöa roäng laøm sao soáng toát ñöôïc", vua lieàn baûo ñaïi thaàn cung caáp nhaø roäng cho Taêng döôõng, ñaùp: "coù ñaïi thaàn --- vöøa qua ñôøi, theâ thieáp hieän coøn ñang ôû trong nhaø", vua noùi: "haõy ban nhaø naøy cuøng theâ thieáp vaø caùc taøi vaät cho Taêng döôõng". Thôøi gian sau, vua laïi hoûi tham soáng coù toát khoâng, ñaùp: "nhöõng ngöôøi trong nhaø cho toâi laø noâng phu neân ñeàu khinh maïn", vua noùi: "neáu nhö vaäy khi khanh ñang taém, ta sai söù ñeán goïi, khanh noùi laø ñôïi ta taém xong seõ ñeán gaëp vua", ñaùp: "laøm sao toâi daùm traùi laïi lònh cuûa ñaïi vöông", vua noùi: "vieäc naøy do ta saép ñaët, khanh khoâng coù loãi; laïi nöõa, khi khanh ñang aên, ta sai söù ñeán goïi, khanh noùi laø ñôïi ta aên xong seõ ñeán gaëp vua; hoaëc laø ta seõ ñeán nhaø cuøng aên chung maâm vôùi khanh", ñaùp: "toâi laøm sao daùm aên chung vôùi ñaïi vöông", vua noùi: "ta cho pheùp, khanh khoâng coù loãi". Sau ñoù khi Taêng

döôõng ñang taém, vua sai söù ñeán goïi, Taêng döôõng noùi ñôïi toâi taém xong seõ ñeán, söù ra veà, ngöôøi trong nhaø nghe roài lieàn noùi vôùi nhau: "chuû nhaø naøy daùm traùi lònh vua, ai khinh maïn aét röôùc laáy hoïa; nhöng voán khoâng phaûi laø ngöôøi sang troïng, khi ñöôïc chuùt theá löïc lieàn sanh cao ngaïo. Ngöôøi treøo cao aét seõ teù naëng, hoâm nay ngöôøi naøy chaéc seõ bò vua gieát, vieäc naøy seõ thaáy ngay thoâi". Sau ñoù khi Taêng döôõng ñang aên, vua sai söù ñeán goïi, Taêng döôõng noùi ñôïi toâi aên xong seõ ñeán, söù ra veà, vua nghe söù baùo roài lieàn côõi voi ñeán nhaø, Taêng döôõng môøi vua duøng. Ngöôøi trong nhaø thaáy vua khoâng noåi giaän, cuøng chuû nhaø noùi chuyeän bình thöôøng neân ngaïc nhieân tröông maét ra nhìn; khi thaáy vua röûa tay ngoài vaøo baøn aên chung vôùi chuû nhaø, ngöôøi trong nhaø ñeàu sôï haõi noùi vôùi nhau: "vua cuøng aên chung vôùi ngöôøi noâng phu naøy, töø nay veà sau, chuùng ta chôù coù khinh thöôøng, neáu khoâng aét bò tai hoïa". Thôøi gian sau, vua laïi hoûi thaêm soáng coù toát khoâng, ñaùp: "coù moät ñaïi thaàn laø thaân toäc cuûa vua thöôøng khinh maéng toâi, laøm sao soáng toát ñöôïc", vua noùi: "neáu ta noùi ra thì coù trôû ngaïi, khi caàn xöû söï, khanh töï bieát tieán thoái", ñaùp: "xin vua ñöøng traùch haønh ñoäng cuûa toâi", vua noùi seõ khoâng traùch. Sau ñoù, khi Taêng döôõng ñang ñi treân ñöôøng thaáy hai ñoàng töû ngheøo, khoâng thaân thuoäc ñang caàm naù vaø ñaïn ñöùng chôi beân ñöôøng. Luùc ñoù coù moät noâ tyø ñoäi moät voø nöôùc ñi ngang qua, moät ñoàng töû noùi: "toâi seõ duøng ñaïn khoâ baén luûng voø nöôùc", ñoàng töû kia noùi: "duøng ñaïn khoâ baén luûng thì khoâng coù gì laø laï, toâi seõ duøng ñaïn öôùt baén laáp loå thuûng ñoù môùi thaät

laø vieäc laï", noùi xong moät ngöôøi duøng ñaïn khoâ baén luûng voø nöôùc, moät ngöôøi duøng ñaïn öôùt laáp laïi loã thuûng. Taêng döôõng thaáy roài lieàn suy nghó: "hai ñoàng töû naøy coù theå giuùp ta haøng phuïc vò vöông thaân kia, ñoàng thôøi tröø ñöôïc noãi oaùn haän bò khinh maéng", nghó roài lieàn hoûi hai ñoàng töû laø con nhaø ai, ñaùp: "chuùng chaùu khoâng thaân thích, töï kieám soáng qua ngaøy", Taêng döôõng noùi: "neáu vaäy haõy veà soáng vôùi ta". Sau khi veà soáng vôùi Taêng döôõng, chuùng hoûi: "chuùng chaùu neân laøm vieäc gì?", ñaùp: "hai chaùu chæ caàn taäp baén ñaïn, sau naøy khi thaáy coù ai caïnh tranh vôùi ta thì chaùu neân baén vieân ñaïn buøn, baát tònh vaøo mieäng ngöôøi ñoù laø ñöôïc". Sau ñoù khi Taêng döôõng ñang cuøng vò vöông thaân kia tranh caõi, ñoàng töû naøy töø xa baén ñaïn buøn baån vaøo mieäng cuûa ngöôøi aáy, ngöôøi aáy möûa ra roài oâm mieäng boû chaïy, töø ñoù veà sau khoâng coøn ñeán khinh maéng nöõa. Thôøi gian sau, vua laïi thaêm hoûi soáng coù toát khoâng, ñaùp: "noäi cung cuûa vua cho toâi laø noâng phu neân ñeàu khinh thöôøng", vua noùi: "neáu vaäy khi ta ôû trong cung, khanh ôû ngoaøi cöûa hoûi vua ñang ôû ñaâu, neáu noùi laø ôû trong cung, khanh neân noùi laø vieäc nöôùc ngoån ngang, neáu ôû maõi trong haäu cung thì laøm sao giaûi quyeát ñöôïc. Laïi

nöõa khi ta ôû trong cung thì khanh leân giöôøng beân cung ñieän cuûa ta naèm duoãi chaân nguû, ta seõ ra ñôõ chaân khanh leân", ñaùp: "ñaïi vöông, chaúng leõ toâi coù hai ñaàu hay sao maø khieán vua ñôõ chaân. Vua toâi coù sai bieät, cao thaáp khaùc nhau ñaâu theå laøm traùi ngöôïc", vua noùi: "ñoù laø söï yeâu meán cuûa ta, khanh coù loãi gì". Sau ñoù Taêng döôõng laøm y theo lôøi vua ñaõ daën, khi thaáy vua ñôõ chaân cuûa Taêng döôõng, noäi cung ñeàu khoâng nhòn noåi muoán tôùi laøm nhuïc Taêng döôõng, vua noùi: "caùc khanh chôù haønh ñoäng, ñaây laø söï yeâu meán cuûa ta, ngöôøi naøy coù loãi gì", hoï nghe roài lieàn noùi vôùi nhau: "ngöôøi naøy ñöôïc vua yeâu meán, neáu chuùng ta coøn khinh maïn, vua aét seõ trò toäi chuùng ta", thôøi gian sau vua hoûi thaêm soáng coù toát khoâng, ñaùp laø toát. Vua Maõnh quang taùnh öa nöõ saéc, moät hoâm cuøng caùc thieáu nieân leân laàu cao luaän baøn theá söï lieàn hoûi: "caùc ngöôøi coù bieát ôû ñoâ thaønh naøo coù gaùi ñeïp khoâng?", moät ngöôøi noùi laø ôû thaønh Khuùc nöõ, moät ngöôøi noùi laø ôû thaønh Xuaát xaø caùi, moät ngöôøi noùi: "caùc thaønh ôû nöôùc khaùc chöa ñaùng keå, trong thaønh naøy coù moät daâm nöõ teân laø Thieän hieàn, nhan saéc tuyeät traàn hieám coù trong ñôøi nhö thieân nöõ treân cung trôøi Ñeá thích, nhö maët traêng che heát muoân sao", vua nghe roài vui möøng, yù muoán ñöôïc gaëp neân ngay trong ñeâm aáy côûi boû ngöï baøo, maëc y phuïc thöôøng daân mang theo naêm traêm tieàn vaøng ñeán nhaø daâm nöõ. Thieän hieàn thaáy vui möøng chaøo ñoùn roài baûo nöõ tyø phuïc vuï cho vò tröôïng phu naøy taém, nöõ tyø tuaân lôøi taém röûa cho vua; luùc ñoù boãng coù ngöôøi ñem ñeán naêm traêm tieàn vaøng, muoán cuøng qua ñeâm. Daâm nöõ naøy coù quy taéc laø neáu coù ngöôøi ñeán sau thì gieát ngöôøi ñeán tröôùc ñeå cuøng ngöôøi ñeán sau hoan laïc, nöõ tyø thaáy vua dung maïo ñoan chaùnh khoâng

gioáng nhö ngöôøi thöôøng neân rôi leä suy nghó: “phaûi chaêng ngöôøi naøy laø thuoäc doøng Saùt-ñeá-lî, vì dung maïo raát ñoan chaùnh hieám coù treân ñôøi. Vì sao daâm nöõ laïi aùc taâm phi lyù gieát cheát”. Luùc ñoù nöôùc maét rôi treân ngöôøi vua, vua ngöôùc leân hoûi vì sao, ñaùp laø khoâng coù gì caû, vua nghi ngôø neân gaïn hoûi, nöõ tyø naøy lieàn noùi roõ nguyeân do, vua hoûi: “nay ta ñaõ thaát theá, coù caùch gì chaïy thoaùt khoûi nôi ñaây khoâng?”, ñaùp: “boán phía nhaø ñeàu coù ngöôøi caàm dao phoøng veä, khoâng theå chaïy thoaùt ñöôïc; tuy coù choã ra nhöng raát dô baån”, vua noùi: “baát luaän dô baån nhö theá naøo, haõy chæ cho ta, ta caàn phaûi soáng”, ñaùp: “nôi ñoù laø oáng coáng cuûa nhaø xí ñöôïc ñoùng baèng coïc saét, neáu nhoå ra ñöôïc thì ñoù laø ñöôøng thoaùt”, vua noùi: “haõy chæ choã, ta seõ nhoå thöû xem”, nöõ tyø lieàn chæ choã. Luùc ñoù vua ñöa ngöôøi xuoáng oáng coáng ñeå nhoå coïc saét, tuy raùng heát söùc vaãn khoâng theå nhoå ñöôïc; beân ngoaøi töôøng caùch choã aáy khoâng xa coù moät Baø-la-moân gioûi xem thieân vaên, ban ñeâm ra ngoaøi ngöôùc nhìn sao, ngöôøi vôï böng nöôùc theo sau.

80 BOÄ LUAÄT 10

Baø-la-moân noùi: “ta xem sao thaáy vua ñang gaëp naïn khoå lôùn”, ngöôøi vôï noùi: “vieäc cô maät quoác gia ñaâu neân noùi ra, neáu ngöôøi khaùc nghe ñöôïc aét seõ bò hình phaït”, Baø-la-moân noùi: “ta ñöôïc che chôû, treân heát laø nhôø vua, vua nay gaëp naïn ta laøm sao an oån”, noùi roài lieàn quyø xuoáng giöõa saân höôùng veà ngoâi sao tai aùch caàu nguyeän. Trong oáng coáng vua nghe ñöôïc lôøi caàu nguyeän ñoù neân taän löïc nhoå ñöôïc coïc saét, lieàn theo höôùng ñoù thoaùt ra ngoaøi, mình dính daày chaát baát tònh, vua vöøa thoaùt ra ngoaøi thì sao tai aùch cuõng bieán ñoåi; Baø-la-moân thaáy sao bieán ñoåi lieàn noùi vôùi vôï: “vua tuy maéc naïn nhöng nay ñaõ ñöôïc thoaùt roài, taùnh maïng vaãn coøn, thaät laø may maén”. Luùc ñoù vua voäi chaïy leùn vaøo trong thaønh ñeán choã phu nhaân An laïc, phu nhaân vöøa nhìn thaáy lieàn noùi: “ñaïi vöông vì sao laïi ra noâng noãi nhö theá naøy”, vua keå laïi vieäc treân. Phu nhaân nghe roài rôi leä, duøng löôïc tre chaõi saïch chaát baát tònh roài duøng ñaát thôm taåy saïch, sau ñoù duøng caùc loaïi höông boät vaø nöôùc thôm taém cho vua, thoa daàu thôm roài ñöa y phuïc thöôïng dieäu cho vua maëc. Saùng hoâm sau vua thöôïng trieàu baûo ñaïi thaàn: “haõy goïi taát caû caùc töôùng sö bieát xem thieân vaên ñeán ñaây”, ñaïi thaàn lieàn cho goïi ñeán, vua hoûi: “ñeâm qua coù thaáy vieäc gì laï ñoái vôùi ta hay khoâng?”, ñaùp laø khoâng coù thaáy gì laï, vua lieàn baûo ñaïi thaàn: “haõy ñeán choã --- cho goïi Baø-la-moân gioûi xem thieân vaên ñeán ñaây”, söù giaû lieàn ñeán goïi, Baø-la-moân maëc aùo ñònh ñi, ngöôøi vôï noùi: “ta ñaõ noùi vieäc cô maät quoác gia ñaâu caàn noùi ra, oâng khoâng chòu nghe neân nay bò goïi ñeán hoûi”, Baø-la-moân lieàn quan saùt aùnh maët trôøi buoåi saùng, bieát laø khoâng coù vieäc xaáu neân noùi vôùi vôï: “baø khoâng neân sôï, ñaây laø ñieàm toát laønh”. Vua töø xa troâng thaáy lieàn chaøo hoûi vaø goïi ñeán gaàn vua, Baø-la-moân chuùc vua ñöôïc tröôøng thoï, vua môøi ngoài roài hoûi: “oâng bieát xem thieân vaên phaûi khoâng?”, ñaùp laø bieát chuùt ít, laïi hoûi: “ñeâm qua oâng thaáy coù vieäc gì ñoái vôùi ta?”, ñaùp: “thaàn thaáy vua gaëp naïn khoå, may nhôø phöôùc löïc cuûa vua neân vaãn ñöôïc toaøn maïng soáng”, vua nghe roài lieàn baûo caùc quan: “ñuùng nhö

lôøi ñaïi sö ñaõ noùi, ñeâm qua maïng ta gaëp nguy, caùc töôùng sö kia khoâng thoâng thieân vaên, töø nay veà sau töôùc boû boång loäc. Haõy baét daâm nöõ Thieän hieàn ñem coät toùc döôùi chaân ngöïa cho noù ñaïp cheát, nhaø noù ñang ôû cho löøa ñeán caøy xôùi leân, ngöôøi nöõ tyø ôû trong nhaø ñoù taém cho ta ñöa vaøo trong haäu cung", ñaïi thaàn laøm theo lònh vua ban ra. Luùc ñoù vua baûo Baø-la-moân: "khanh ñaõ caàu nguyeän cho ta neân ta coøn soáng, nay muoán baùo aân, vaäy khanh muoán gì?", Baø-la-moân ñaùp: "xin cho thaàn hoûi laïi ngöôøi trong nhaø roài seõ ñeán taâu vua", vua noùi tuøy yù. Baø-la-moân trôû veà hoûi ngöôøi trong nhaø: "vua ban cho ta ñieàu nguyeän, vaäy caùc ngöôøi muoán gì?", ngöôøi vôï hoûi: "vaäy oâng muoán gì?", ñaùp laø muoán ñöôïc phong aáp baèng naêm tuï laïc

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 22 81

lôùn; ngöôøi vôï noùi muoán ñöôïc moät traêm con boø meï ñeå laáy söõa; con trai noùi muoán ñöôïc xe ngöïa baùu ñeå côõi ñi; con gaùi noùi muoán ñöôïc ñoà trang söùc baèng chuoãi anh laïc thöôïng dieäu, ngöôøi haàu noùi muoán ñöôïc cuïc ñaù nghieàn höông duøng ñeå laøm thöùc aên. Baø-la-moân nghe roài lieàn suy nghó: "muoán nhieàu ñieàu nhö vaäy thì khoâng neân noùi thaúng ra, ta neân laøm baøi keä", sau ñoù ñeán choã vua taâu raèng: "nhöõng ñieàu maø ngöôøi trong nhaø cuûa thaàn mong muoán, xin vua tha toäi thaàn môùi daùm noùi", noùi roài lieàn trình leân vua baøi keä: "Thaàn muoán naêm aáp phong, Vôï xin traêm con boø, Trai muoán xe ngöïa baùu, Gaùi thích chuoãi anh laïc, Ngöôøi giuùp vieäc trong nhaø, Caàn ñaù ñeå nghieàn höông, Nhöõng mong caàu nhö theá, Xin vua thöông ban cho". Vua lieàn noùi keä ñaùp: "Cho oâng naêm aáp phong, Moät traêm boø cho vôï, Xe ngöïa baùu cho trai, Chuoãi anh laïc cho gaùi, Ngöôøi giuùp vieäc trong nhaø, Cho ñaù quyù nghieàn höông. Nhöõng mong caàu nhö vaäy, Ta ñeàu cho maõn nguyeän". Sau khi ban cho taát caû theo yeâu caàu, vua baûo Baø-la-moân: "khanh haõy ôû laïi giuùp ta trò nöôùc, cuøng luaän baøn chính söï", ñaùp: "thaàn laø Baø-la- moân voán khoâng neân bieát vieäc nöôùc", vua vaãn coá naøi eùp ñöa Baø-la-moân leân laøm ñaïi thaàn. Luùc ñoù coù nöôùc laân caän teân Kieät sa phaûn nghòch, vua sai Taêng döôõng ñem binh ñaùnh deïp; Taêng döôõng deïp xong phaûn nghòch, thu ñöôïc nhieàu taøi vaät, ñoùng binh ôû beân ngoaøi. Vua nghe hoï saép vaøo thaønh neân ñích thaân ra thaønh ñoùn, thaáy moät thieáu nöõ cuûa nöôùc Kieät sa treân thaân coù nhieàu gheû lôû lieàn hoûi Taêng döôõng: "coù tröôïng phu naøo laïi nguû vôùi coâ gaùi naøy hay khoâng?", ñaùp: "khoâng nhöõng ñoàng chaên goái maø coøn coù theå côõi treân löng choàng baét laøm tieáng ngöïa hí", vua noùi: "haù coù vieäc nhö theá hay sao?", ñaùp: "vua seõ töï nghieäm bieát". Luùc ñoù Taêng döôõng ñöa coâ gaùi naøy ñeán choã thaày thuoác baûo raèng: "thaày haõy kheùo chöõa trò cho

82 BOÄ LUAÄT 10

coâ gaùi naøy, toán bao nhieâu ta cuõng khoâng tieác", thaày thuoác theo nhö lôøi daën trò laønh bònh cho coâ gaùi, Taêng döôõng laïi cung caáp ñaày ñuû y thöïc neân khoâng bao laâu sau coâ gaùi xinh ñeïp hôn tröôùc boäi phaàn. Taêng döôõng ñöa veà

nhaän laøm con gaùi ñaët teân laø Tinh quang, sau ñoù noùi vôùi Tinh quang: “khi ta thænh vua veà nhaø thoï thöïc, con haõy trang ñieåm cho thaät ñeïp vôùi caùc chuoãi anh laïc nghieâm thaân roái xuaát hieän tröôùc vua”. Vaùo thôøi khaùc, Taêng döôõng thænh vua ngaøy mai ñeán nhaø thoï thöïc, vua noùi laønh thay, Taêng döôõng lieàn trôû veà cho lo lieäu ñuû caùc moùn aên thònh soaïn, khi vua ñeán taém cho vua baèng nöôùc thôm vaø daâng cho vua y phuïc voâ giaù. AÊn saép xong, coøn ñang noùi chuyeän thì Tinh quang töø trong maøn neùm traùi caàu nhoû ra, keá veùn maøn noùi vôùi Taêng döôõng: “cha ñöa traùi caàu cho con”. Vua nhìn thaáy Tinh quang nhan saéc tuyeät ñeïp lieàn sanh taâm luyeán aùi, hoûi Taêng döôõng: “ngöôøi naøy laø gì cuûa khanh?”, ñaùp laø con gaùi, vua hoûi ñaõ gaû chöa, ñaùp laø chöa, vua noùi: “sao khanh khoâng daâng cho ta”, ñaùp: “neáu vua khoâng cheâ thì tuøy yù daãn ñi”, vua lieàn duøng nghi leã ñoùn Tinh quang vaøo cung. Thöôøng tình laø ñöôïc môùi nôùi cuõ, töø khi coù Tinh quang vua say meâ neân khoâng ñeán caùc cung khaùc nöõa, cuõng boû beâ caùc vieäc khaùc. Luùc ñoù Taêng döôõng suy nghó: “ñaõ ñeán luùc cho vua nghieäm bieát vieäc ñaõ noùi tröôùc kia”, nghó roài lieàn hoûi Tinh quang: “con coù theå côõi treân löng vua vaø baét vua laøm tieáng ngöïa hí hay khoâng?”, ñaùp: “ñeå con suy nghó, chöa bieát coù theå ñöôïc hay khoâng?”. Ngöôøi nöõ coù trí hueä, khoâng hoïc cuõng töï bieát, luùc ñoù coâ maëc y phuïc dô, naèm treân giöôøng hö; khi vua ñeán thaáy lieàn hoûi nguyeân do, coâ ñaùp laø bò thieân thaàn giaän traùch phaït, vua laïi hoûi ñaõ töøng caàu nguyeän vieäc gì, ñaùp: “khi vua sai cha thieáp ñi ñaùnh deïp nöôùc Kieät sa, thieáp ñaõ caàu nguyeän: neáu cha thieáp ñaùnh deïp ñöôïc nöôùc kia bình an trôû veà, khi naøo thieáp xuaát giaù seõ côõi treân löng choàng vaø baûo choàng laøm tieáng ngöïa hí. Nay vua tuy cöôùi thieáp nhöng ñaõ coù ñaày ñuû noäi cung, ai laïi coù theå vì thieáp ñaùp traû laïi nguyeän xöa”. Khi bò aùi duïc loâi cuoán thì vieäc gì cuõng chòu laøm caû, luùc ñoù vua noùi: “ñieàu maø naøng nguyeän caàu, thaät laø vì ta nguyeän khoâng bònh hoaïn, ta seõ laøm theo lôøi caàu nguyeän cuûa naøng”, Tinh quang im laëng, vua hoûi vì sao im laëng hay laø coøn caàu vieäc gì khaùc nöõa, ñaùp: “khoâng coù nguyeän khaùc, chæ laø thieáp muoán coù Baø-la-moân ñaïi thaàn chuù nguyeän vaø moät nhaïc só ñaùnh ñaøn tyø baø”, vua noùi: “Baø-la-moân ñaïi thaàn laø ngöôøi cuûa ta, coøn ngöôøi ñaùnh ñaøn tyø baø cuõng coù theå tìm ñöôïc”, ñaùp: “xin ñaïi vöông tìm cho”. Luùc ñoù trong nöôùc Kieàn-ñaø-la coù moät thöông nhaân mang haøng hoùa ñeán trong thaønh OÂn theä ni buoân baùn, vì say meâ daâm nöõ neân khoâng bao laâu sau tieàn taøi ñeàu tieâu saïch heát, tuøy tuøng thaûy ñeàu boû ñi heát. Daâm nöõ

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 22 83

thaáy ngöôøi naøy trôû neân ngheøo cuøng lieàn noùi raèng: “toâi khoâng coù ruoäng ñaát ñeå caøy, cuõng khoâng coù cöûa haøng buoân baùn, chæ laáy vieäc baùn saéc ñeå kieám soáng. Ai coù tieàn thì ñeán, ai khoâng coù thì ñi choã khaùc ñeå toâi tieáp ngöôøi ñeán sau”, ngöôøi naøy ñaùp: “toâi nay trôû neân ngheøo cuøng, khoâng coøn gì caû nhöng toâi raát yeâu meán naøng, xin naøng haõy dung thoï toâi chôù coù ñuoåi ñi, cho toâi ôû trong nhaø môùi goïi laø bieát thöông nhau”, daâm nöõ noùi: “neáu coù

theå laøm theo lôøi toâi thì toâi cho ôû laïi", ñaùp laø seõ laøm taát caû. Daâm nöõ muoán ñuoåi ñi neân sau khi ñaïi tieän xong, caém moät khuùc caây treân baõi phaân roài baûo ngöôøi naøy duøng mieäng caén laáy khuùc caây leân, ngöôøi kia nghe lôøi laøm theo, daâm nöõ thaáy roài lieàn duøng chaân ñaïp vaøo hoâng vaø noùi: "vaät baàn tieän, vieäc dô baån nhö vaäy maø ngöôi cuõng laøm, ngöôi laø keû khoâng saïch seõ, hay rôøi khoûi nôi ñaây", ngöôøi naøy bò daâm nöõ ñuoåi ñi ñaønh phaûi trôû laïi ngheà ñaùnh ñaøn tyø baø ñeå kieám soáng. Luùc ñoù vua baûo Taêng döôõng: "con gaùi khanh coù caàu nguyeän thieân thaàn, khanh neân tìm moät ngöôøi bieát ñaùnh ñaøn tyø baø cho ta", ñaùp: "coù moät ngöôøi nöôùc Kieàn-ñaø-la soáng baèng ngheà ñaùnh ñaøn tyø baø, neân duøng khaên bòt maët roài daãn vaøo trong cung", vua chaáp thuaän. Sau ñoù vua cuøng ñaïi thaàn leân laàu cao ôû taàng thöù baûy, Taêng döôõng duøng khaên bòt maét ngöôøi ñaùnh ñaøn daãn leân ñeå ñaùnh ñaøn, Baø-la-moân ñaïi thaàn chuù nguyeän, Tinh quang maëc y phuïc traéng saïch côõi treân löng vua baét vua laøm tieáng ngöïa hí. Ngöôøi ñaùnh ñaøn naøy nghe tieáng ngöïa hí lieàn suy nghó: "ôû treân taàng laàu thöù baûy sao laïi coù tieáng ngöïa hí, chaéc laø chuùng ta ñaõ bò phuï nöõ khinh loäng", nghó roài trong loøng caûm khaùi lieàn caát tieáng ca: "Vieäc naøy gioáng heät nhau, Vieäc naøy ngöôøi cuøng bieát, Tieàn taøi tieâu taùn heát, Khuùc caây dô raêng mình". Vua nghe roài lieàn hoûi: "caâu haùt laï thöôøng laø coù yù nghóa gì?", ngöôøi ñaùnh ñaøn lieàn ñem vieäc cuûa mình keå laïi cho vua nghe, vua nghe roài suy nghó: "ngöôøi naøy ñaõ bieát ta, khoâng neân giöõ ôû laïi ñaây", nghó roài lieàn ban cho naêm traêm tieàn vaøng roài ñuoåi ra khoûi nöôùc. Luùc ñoù ñaïi thaàn can giaùn vua: "baäc laøm vua khoâng neân ñeå phuï nöõ ñem ra laøm troø ñuøa", vua nghe roài xaáu hoå im laëng, sau ñoù vua hoûi Taêng döôõng: "Baø-la-moân ñaïi thaàn cheâ traùch ta, khanh coù theå laøm cho vôï cuûa haén caïo ñaàu haén hay khoâng?, ñaùp: "ñeå thaàn thöû xem sao". Taêng döôõng trôû veà nhaø hoûi vôï: "Baø-la-moân ngay tröôùc maët vua cheâ traùch, baø coù caùch gì laøm cho vôï haén caïo ñaàu haén hay khoâng?", ñaùp: "khoâng neân noùi tröôùc, ñôïi caïo xong roài xem", Taêng döôõng noùi: "neáu laøm ñöôïc thì toát, choàng gioûi taát coù vôï taøi ba". Ngöôøi

vôï lieàn tìm caùch giao haûo vôùi vôï ñaïi thaàn, sau khi hôïp yù nhau, vôï Taêng döôõng noùi vôùi vôï ñaïi thaàn: "phu nhaân, choàng toâi raát thöông yeâu toâi, toâi yeâu caàu gì chaøng cuõng ñaùp öùng", vôï ñaïi thaàn noùi: "tuy chò noùi choàng chò yeâu thöông chò nhö vaäy, nhöng cuõng khoâng hôn ñöôïc toâi; ñoái vôùi choàng toâi thöôøng ñöôïc töï taïi", vôï Taêng döôõng noùi: "neáu ñoái vôùi choàng phu nhaân ñöôïc töï taïi, vaäy thì thöû caïo ñaàu oâng aáy xe, toâi chaéc chò khoâng theå laøm ñöôïc", vôï ñaïi thaàn noùi: "haõy ñôïi caét roài môùi bieát laø coù theå hay khoâng". Sau ñoù vôï ñaïi thaàn lieàn maëc y phuïc dô naèm treân giöôøng hö reân ræ, ñaïi thaàn hoûi nguyeân do, ñaùp laø bò thieân thaàn giaän traùch, ñaïi thaàn noùi: "chaúng leõ nhaø ta ngheøo khoâng ñaùp ñuû leã neân thieân thaàn giaän traùch naøng hay sao, naøng ñaõ caàu nguyeän gì, ta seõ ñaùp traû ñeå thieân thaàn hoan hæ", ñaùp: "khi chaøng chöa ra laøm quan, ñöôïc vua trieäu laàn ñaàu, thieáp ñaõ

caàu nguyeän sao cho chaøng ñöôïc vua goïi ñi; neáu ñöôïc toaïi yù mong caàu, chaøng bình an trôû veà, thieáp seõ caïo ñaàu taï leã. Töø ñoù ñeán nay gia ñình höng thaïnh, tieàn taøi dö daõ, thieáp tham höôûng sung söôùng neân queân ñaùp taï. Do taâm ngaïo maïn naøy neân thieân thaàn giaän traùch, chaéc laø thieáp seõ cheát, khoâng theå naøo soáng ñöôïc", ñaïi thaàn noùi: "ñieàu maø naøng caàu nguyeän thaät laø vì ta, ñeå ta taâu vua roài seõ ñaùp traû cho naøng". Vôi ñaïi thaàn nghe roài lieàn ñöa tin cho vôi Taêng döôõng: "choàng toâi ñaõ höùa, chaéc seõ laøm theo", vôi Taêng döôõng lieàn ñöa tin baùo cho Taêng döôõng bieát, Taêng döôõng lieàn vaøo taâu laïi cho vua bieát. Sau ñoù, ñaïi thaàn ñeán gaëp vua taâu raèng: "ñaïi vöông, thaàn coù lôøi nguyeän phaûi ñaùp taï thieân thaàn neân khoâng theå ra khoûi cöûa trong saùu thaùng, xin ñaïi vöông ban aân cho ñöôïc toaïi nguyeän", vua noùi laønh thay. Ñaïi thaàn trôû veà nhaø caïo toùc xong caûm thaáy xaáu hoå neân khoâng ra ngoaøi, ngöôøi vôi sai söù baùo cho vôi Taêng döôõng bieát, vôi Taêng döôõng baùo cho Taêng döôõng bieát, Taêng döôõng taâu laïi cho vua bieát, vua nghe roài vui möøng lieàn sai söù goïi ñaïi thaàn ñeán. Ñaïi thaàn nghe vua trieäu kieán voäi ñoäi maõo vaøo cung, vua baûo ngoài moät beân; luùc ñoù hai ñoàng töû theo nhö lôøi Taêng döôõng ñaõ daïy baûo lieàn ca baøi ca: "Neáu gaùi nhaø laønh laïi xinh ñeïp, Coù theå khieán choàng theo yù mình, Treân laàu taàng baûy laøm ngöïa hí, Vaø xem ñaïi thaàn ñaõ caïo toùc". Ca xong tieán tôùi saùt beân ñaïi thaàn côûi boû maõo ra, baù quan trong trieàu thaáy ñaõ caïo toùc ñeàu voã tay cöôøi lôùn; ñaïi thaàn xaáu hoå ngöôïng nguøng tröôùc moïi ngöôøi neân ruït vai cuùi ñaàu im laëng roài boû ñi ra cöûa. Sau ñoù Taêng döôõng töï maõn cao gioïng noùi vôùi moïi ngöôøi: "ai bò phuï nöõ khinh loäng nhö vaäy thì laøm sao laøm ñöôïc vieäc lôùn cho ñaát nöôùc", vua nghe roài

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 22 85

lieàn ôû choã khuaát hoûi ñaïi thaàn: "khanh coù caùch gì laøm cho Taêng döôõng bò só nhuïc khoâng?", ñaùp: "ñeå thaàn thöû xem xeùt, khoâng bieát coù ñöôïc hay khoâng". Sau ñoù ñaïi thaàn hoûi con trai cuûa em gaùi mình laø ngöôøi ioûi huyeãn thuaät: "khi laâm trieàu, Taêng döôõng ñaõ khinh loäng ta, con coù theå laøm cho haén bò só nhuïc, töùc laø tröø ñöôïc moái só nhuïc lôùn cho ta?", ñaùp: "caäu cho chaùu suy nghó xem neân laøm nhö theá naøo". Sau khi suy tính xong, ngöôøi naøy noùi laø laøm ñöôïc, lieàn duøng huyeãn thuaät hoùa laøm moät ñoaøn thöông nhaân, nôi ñoáng phaân lôùn hoùa laøm phoøng thaát, duøng boä xöông khoâ hoùa laøm vôi thöông chuû xinh ñeïp tuyeät traàn. Theo quoác phaùp heã coù ñoaøn thöông nhaân ñeán thì vua phaûi ñích thaân thu thueá hoaëc sai Taêng döôõng, luùc ñoù vua sai Taêng döôõng ñi thu thueá. Taêng döôõng ñeán choã thöông nhaân hoûi thöông chuû ôû ñaâu, hoï chæ choã, Taêng döôõng ñeán nôi thaáy vôi thöông chuû quaù xinh ñeïp lieàn ñaém nhieãm noùi raèng: "neáu naøng chòu cuøng ta hoan laïc, ta seõ khoâng thu thueá", ñaùp: "tuøy yù, nhöng khoâng neân vaøo ban ngaøy, neân ñôïi ñeán ñeâm". Huyeãn sö lieàn duøng huyeãn thuaät che ngaøy thaønh ñeâm, Taêng döôõng lieàn cuøng huyeãn nöõ laøm vieäc phi phaùp roài oâm coå nguû say. Luùc ñoù huyeãn sö giaûi phaùp thuaät, Taêng döôõng ñang naèm oâm boä xöông khoâ treân

ñoáng phaân. Ñaïi thaàn ñeán taâu vua: “xin vua ngöi giaù ñeán xem Taêng döôõng”, vua lieàn xuaát thaønh ñeán xem, ñeán nôi nhòp tay ñaùnh thöùc Taêng döôõng daäy roài noùi: “naøy Taêng döôõng, ngöôi ñaõ giao hôïp vôùi ngöôøi nöõ nôi ñoàng vaéng, laïi coøn aên caû thòt nöõa hay sao?”. Luùc ñoù Taêng döôõng môùi bieát laø vieäc naøy do vua saép baøy neân trong loøng hoå theïn, suy nghó: “laøm sao ta soáng ñöôïc nöõa, thaø cheát coøn hôn, nhöng boû thaân maïng raát khoù, ta neân ñeán choã toân giaû Ñaïi Ca-ña-dieãn-na xin xuaát gia”, nghó roài lieàn ñeán choã toân giaû xin xuaát gia, toân giaû lieàn cho xuaát gia vaø laàn löôït cho thoï Caän vieân, sau khi giaùo giôùi xong baûo hoïc kinh A Caáp ma. Luùc ñoù vua Maõnh quang khoâng coù Taêng döôõng beân canh neân taâm yù baát an, vua lieàn baét Taêng döôõng hoaøn tuïc vaø cho trôû laïi chöùc vuï cuõ.

86 BOÄ LUAÄT 10

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ

QUYEÅN 23

Nhieáp tuïng noäi dung: Ngöu hoä, thôï saên cheát, Thaû cho ra khoûi cung, Vöông nöõ Thieân thoï ñi, Maõnh quang ñeán Ñaéc xoa, Gieát ngöôøi, tieáng, taùm moäng. Moät hoâm sau khi thöùc daäy, vua Maõnh quang suy nghó: “sau khi ta qua ñôøi, Thaùi töû Ngöu hoä coù ñuû trí löïc ñeå keá thöøa vöông vò hay khoâng, ta neân thöû trí möu cuûa noù”, nghó xong vua lieàn cho goïi Ngöu hoä ñeán noùi raèng: “trong noäi cung coù ít vieäc, ta caàn giaûi quyeát trong voøng baûy ngaøy, trong baûy ngaøy naøy con thay ta trò nöôùc”. Thaùi töû vaâng lònh trò nöôùc vaø thöôûng phaït thích ñaùng vieäc lôïi haïi, luùc ñoù quan giaûi tôùi hai keû thoâng daâm cho Thaùi töû xöû, Thaùi töû hoûi hoï coù yeâu nhau khoâng, ñaùp laø yeâu nhau, Thaùi töû nghe roài lieàn noùi: “neáu ñaõ yeâu nhau sao laïi khoâng cho hoï tuøy tình, töø nay khoâng caám vieäc thoâng daâm”, moïi ngöôøi nghe roài lieàn tuøy tình taïo loãi. Sau baûy ngaøy vua xuaát cung hoûi Taêng döôõng: “sau khi ta qua ñôøi, Thaùi töû coù theå keá vò ñöôïc khoâng?”, ñaùp: “coù theå ñöôïc, tuy Thaùi töû trò nöôùc nghieâm tuùc, nhöng ñoái vôùi vieäc thoâng daâm laïi cho tuøy tình taïo loãi”, noùi roài lieàn keå laïi vieäc treân, vua nghe roài suy nghó: “khoâng coù ñoá kî vôùi phuï nöõ cuûa ngöôøi, nhöng ñoái vôùi theâ thieáp cuûa mình haù laïi khoâng ñoá kî hay sao, ta haõy thöû xem”. Luùc ñoù coù ngöôøi ôû nöôùc Kieàn-ñaø-la töø phöông Baéc ñeán truù trong thaønh naøy, vua nghe noùi ngöôøi naøy coù trí lieàn cho goïi ñeán hoûi: “ngöôi coù theå laøm vieäc phi phaùp vôùi ñaïi phi cuûa Thaùi töû Ngöu hoä khoâng?”, ngöôøi naøy nghe roài lieàn bòt tai noùi: “neáu laøm vieäc phi phaùp naøy thì thaàn heát coøn ñöôøng soáng”, vua noùi: “vua muoán laøm nhö vaäy neân khoâng coù loãi, neáu khoâng laøm töùc laø traùi lònh vua”, ñaùp: “thaàn seõ tuaân lònh nhöng vieäc naøy khoâng theå gaáp ñöôïc, phaûi töø töø môùi coù theå thi

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 23 87

haønh", vua noùi: "tuaàn töï laøm nhö theá naøo laø tuøy yù ngöôi", ñaùp: "xin vua caáp cho thaàn chi phí xaây caát moät cöûa haøng lôùn gaàn cung cuûa Thaùi töû ñeå tìm caùch thaân caän", vua lieàn caáp tieàn baïc cho ngöôøi naøy, ngöôøi naøy lieàn döïng leân moät cöûa haøng mua baùn höông lieäu. Sau ñoù coù tyø nöõ cuûa meï vôï Thaùi töû ñeán mua höông lieäu, chuû cöûa haøng hoûi laø mua cho ai, ñaùp laø mua cho meï vôï cuûa Thaùi töû, lieàn hoûi baø aáy teân gì, ñaùp: "teân hoï laø ----, vì baø aáy cuøng hoï vôùi meï toâi neân toâi xem nhö meï", chuû cöûa haøng nghe roài lieàn laáy ít tieàn nhöng laïi ñöa nhieàu höông lieäu. Tyø nöõ mang veà, baø meï thaáy nhieàu höông lieäu hôn tröôùc kia neân hoûi nguyeân do, tyø nöõ ñem vieäc treân keå laïi, baø meï noùi: "toát, ngöôøi aáy nhö con ta", ba laàn ñeán mua nhö vaäy ñeàu ñöôïc nhieàu höông lieäu neân baø meï raát vui möøng. Thôøi gian sau, chuû cöûa haøng hoûi tyø nöõ: "coâ haõy thöa vôùi meï laø toâi muoán ñeán vieáng thaêm", tyø nöõ veà baïch laïi, baø meï noùi haõy ñeán, tyø nöõ sang baùo laïi, chuû cöûa haøng lieàn ñem nhieàu höông lieäu ñeán. Vöøa gaëp nhau, chuû cöûa haøng lieàn oâm chaàm baø meï naøy maø khoùc, baø hoûi nguyeân do, lieàn ñaùp: "vì meï gioáng heät meï con neân con xuùc ñoäng", baø meï noùi: "töø nay ta laø meï con, ñöøng khoùc nöõa". Chuû cöûa haøng kheùo laøm cho tình caûm hai beân theâm saâu ñaäm, luùc ñoù vôï Ngöu hoä ñöùng beân caïnh, baø meï baûo: "con haõy ñeán ñaây, ñaây laø anh con, haõy oâm laáy chaân aân caàn cung kính", vôï Ngöu hoä laøm theo lôøi meï daïy, chuû cöûa haøng hoûi teân, ñaùp teân laø ---, chuû cöûa haøng lieàn noùi: "chò daâu cuûa toâi ôû nhaø cuõng ñoàng teân, daùng voùc cuõng gioáng, töø nay chò laø chò daâu cuûa toâi", baø meï noùi laønh thay. Sau ñoù chuû cöûa haøng giaû bònh, khi thaáy tyø nöõ ñeán mua höông thoa lieàn noùi vôùi tyø nöõ: "toâi bònh raát naëng, sao meï khoâng ñeán thaêm", tyø nöõ noùi: "baø khoâng bieát, ñeå toâi veà baùo", khi nghe tyø nöõ baùo baø meï lieàn ñeán thaêm vaø hoûi bònh nhö theá naøo, ñaùp laø bònh raát naëng, baø meï noùi: "neân hoûi thaày thuoác, tuøy bònh uoáng thuoác", ñaùp: "thuoác khoâng trò bònh naøy ñöôïc, con maéc bònh naøy chaéc phaûi cheát", baø meï noùi: "con chôù öu saàu, chaéc cuõng coù caùch gì trò heát bònh chöù?", ñaùp: "tuy coù thuoác trò bònh nhöng khoâng sao tìm ñöôïc", baø meï noùi: "chæ caàn coù, ta seõ lo lieäu cho con", ñaùp: "neáu con ñöôïc cuøng ñaïi phi tö thoâng thì seõ heát bònh", baø meï nghe roài lieàn töùc giaän noùi: "ngöôi laø keû baàn haøn muoán ñöôïc vöông phi laøm sao toaøn maïng", noùi xong lieàn giuõ aùo ra veà. Sau ñoù chuû cöûa haøng laäp keá laøm di chuùc, trong ñoù ghi laø neáu sau khi toâi cheát, nhaø cöûa taøi saûn ñaõ coù ñeàu giao cho vôï Thaùi töû. Vieát di chuùc xong gôûi cho baø meï, baø meï xem di chuùc xong lieàn heát giaän, suy nghó: "ta töùc giaän boû ñi maø noù laïi ñoái vôùi ta aân naëng, tình nghóa khoâng giaûm. Ngöôøi nhö theá khoù ñöôïc, nhöng vieäc naøy ta neân hoûi yù con gaùi, ñöøng ñeå vì vieäc naøy maø noù phaûi cheát", nghó roài lieàn baûo con gaùi: "chuû cöûa haøng laâu nay

coù aân tình, ñaõ xem nhö em choàng, nay noù bò bònh sao con khoâng ñeán thaêm?", ñaùp: "sao khoâng môøi thaày thuoác chöõa trò?", baø meï noùi: "bònh aáy khoù trò chaéc phaûi cheát, nhöng meï nghe noùi neáu ñöôïc cuøng tö thoâng vôùi chò daâu thì

heát bònh", ñaïi phi nghe roài lieàn töùc giaän noùi: "haén laø keû baàn haøn, muoán cuøng ñaïi phi laøm vieäc phi phaùp haù khoâng bò maát maïng hay sao?", baø meï noùi: "sang heøn khoù ñònh, hieän taïi laøm sao con bieát ñöôïc, chuùa coâng voán töø ai maø ñöôïc sanh ra, con coù bieát khoâng?", ñaùp laø khoâng bieát, baø meï noùi: "laø töø boà caïp maø ñöôïc sanh ra, nay ñöôïc laøm vua coù nhieàu quyeàn löïc; choàng con cuõng töø vôï tröôûng giaû sanh ra, sau naøy cuõng seõ laøm vua. Neáu con cuøng anh ta tö thoâng maø coù con, con cuûa con cuõng seõ laøm vua, ñaâu coù haïi gì", ñaïi phi nghe baø meï noùi roài lieàn baèng loøng cuøng tö thoâng, baø meï lieàn ñöa tin cho chuû cöûa haøng: "thaáy ngöôi tha thieát neân con ta baèng loøng, ngöôøi haõy bieát thôøi ñeán ñeå gaëp nhau", chuû cöûa haøng lieàn baùo tin cho vua bieát: "vieäc saép thaønh, xin vua khieán cho Thaùi töû taïm rôøi khoûi nhaø". Luùc ñoù vua suy nghó: "sau khi ta qua ñôøi, Ngöu hoä seõ laøm vua, con cuûa Ngöu hoä cuõng seõ keá vò; neáu Kieàn-ñaø-la cuøng vöông phi tö thoâng coù con, con noù leân laøm vua thì tuyeät doøng doõi cuûa ta. Ta neân cho noù uoáng thuoác ñeå khoâng sanh con", nghó roài vua lieàn ñöa thuoác cho Kieàn-ñaø-la vaø noùi raèng: "tröôùc khi ngöôi cuøng ñaïi phi laøm vieäc phi phaùp, haõy uoáng thuoác naøy", sau ñoù baûo Ngöu hoä taïm vaéng nhaø, Ngöu hoä vaâng lôøi vua khoâng veà nhaø. Luùc ñoù Kieàn-ñaø-la sau khi uoáng thuoác xong cuøng ñaïi phi tö thoâng, nguû chung treân giöôøng, vua nghó vieäc aét ñaõ xong neân baûo Ngöu hoä trôû veà nhaø. Ngöu hoä veà ñeán nhaø, thaáy hai ngöôøi hoï naèm chung treân giöôøng, buoâng thoõng tay xuoáng giöôøng; Thaùi töû lieàn ñôõ tay hoï leân roài laáy chaên ñaép cho caû hai. Hai ngöôøi nguû chung ñeán saùng nghó laø khoâng ai nhìn thaáy, Kieàn-ñaø-la trôû veà cöûa haøng. Hoâm sau vua noùi vôùi Thaùi töû: "ñeâm qua ta naèm moäng thaáy vôï con tö thoâng vôùi ngöôøi ngoaøi", Thaùi töû ñaùp: "ñaïi vöông thaáy trong moäng, coøn con chính maét nhìn thaáy", vua hoûi thaáy nhö theá naøo, Thaùi töû keå laïi vieäc ñaõ thaáy hoâm qua, vua hoûi: "con khoâng ghen sao?", ñaùp laø khoâng ghen, vua hoûi vì sao, ñaùp: "töø khi sanh ra ñeán nay con bieát ñöôïc tuùc meänh, ñôøi tröôùc con laø vôï moät thöông chuû, khi choàng con ñi ñeán phöông xa buoân baùn, con ñoøi ñi theo; choàng con noùi ñöôøng ñi xa khoù nhoïc, khoâng coù ai saên soùc neân khoâng cho con ñi theo. Thaáy con khoùc, caùc thöông nhaân khaùc noùi vôùi choàng con laø cöù cho ñi theo, neáu caàn gì chuùng toâi seõ cung caáp; vì theá con ñöôïc ñi theo. Khi ñi ñeán ñöôøng hieåm gaëp phaûi naêm traêm teân cöôùp gieát ngöôøi cöôùp cuûa, gieát cheát choàng con roài laøm vieäc phi phaùp vôùi con. Thôøi gian sau boïn cöôùp naøy ñaùnh cöôùp moät ñoaïn thöông buoân khaùc

vaø baét ñöôïc moät ngöôøi nöõ, con thaáy ngöôøi nöõ kia ñöôïc hoï yeâu thöông neân khôûi taâm ghen töùc vaø sai ngöôøi neùm xuoáng gieáng cho cheát. Ñaïi vöông, con nghó thuôû xöa con ñaõ laøm vieäc daâm duïc vôùi naêm traêm teân cöôùp coøn chöa vöøa yù, huoáng chi laø vôùi moät ngöôøi. Do nhôù ñöôïc vieäc thuôû xöa neân con ñoái vôùi phuï nöõ khoâng coù taâm ghen töùc, ngöôøi ngu treân ñôøi phaàn ñoâng ñem phuï nöõ vaøo trong cung ñeå hoä veä, thaät ra ñaøn oâng phaûi ñeà phoøng

ñaøn baø, khoâng phaûi ñaøn baø ñeà phoøng ñaøn oâng", vua noùi: "ñuùng nhö lôøi con noùi, boû ñöôïc taâm ghen töùc laø vieäc khoù trong ñôøi; tuy lyù naøy ñuùng nhöng ta chöa laøm ñöôïc". Luùc ñoù trong thaønh OÂn theä ni coù moät thôï saên, vì vôï anh raát ñeïp vaø anh raát yeâu thöông neân khi muoán ñi saên baén, anh sôï ñeå vôï ôû nhaø seõ cuøng keû khaùc laøm vieäc phi phaùp; nhöng neáu khoâng ñi saên thì khoâng theå sinh soáng ñöôïc, cho neân anh ñöa vôï cuøng ñi vaøo röøng, ôû trong moät choøi laù, saên baén ñöôïc caàm thuù ñem baùn ñeå ñoåi laáy löông thöïc. Moät hoâm, vua Maõnh quang vaøo röøng saên baén, ngöïa chaïy ñeán choã thôï saên, thôï saên nhôù bieát neân leân tieáng chaøo ñoùn, vua beøn xuoáng ngöïa ngoài nghæ döôùi goác caây. Luùc ñoù thôï saên suy nghó: "ta khoâng neân ñem thòt cuõ caùch ñeâm daâng cho vua quaùn ñaûnh, ta neân saên baét thòt môùi ñeå daâng vua", nghó roài lieàn mang cung teân vaøo röøng. Vua luùc ñoù ñöa maét nhìn khaép nôi, boãng thaáy vôï thôï saên coù thaân hình khaû ai neân khôûi duïc taâm, cuøng vôï thôï saên laøm vieäc phi phaùp. Khi thôï saên trôû veà vôùi con vaät môùi saên baét ñöôïc, thaáy vua cuøng vôï mình laøm vieäc phi phaùp lieàn noåi giaän muoán gieát cheát vua, nhöng laïi suy nghó: "leõ naøo vì moät ngöôøi nöõ maø ta laïi gieát vua". Luùc anh khôûi taâm töø khoâng nôû gieát vua thì coù sö töû voà tôùi gieát anh cheát, thôï saên sau khi maïng chung thaùc sanh leân coõi trôøi Töù thieân vöông. Vua thaáy thôï saên cheát lieàn suy nghó: "ngöôøi nöõ naøy ñaõ cuøng ta tö thoâng, ta khoâng neân ruoàng boû", nghó roài lieàn an uûi vôï thôï saên. Luùc ñoù ñaïi thaàn cuûa vua tìm kieám vua, ñeán nôi thaáy coù ngöôøi nöõ beân caïnh lieàn hoûi, vua baûo ñöa veà cung. Khi trôû veà cung nhìn thaáy noäi cung ñoâng, vua suy nghó: "thôï saên kia ñöa vôï vaøo trong röøng maø coøn khoâng theå giöõ ñöôïc, huoáng chi noäi cung cuûa ta ñoâng, laøm sao ta giöõ ñöôïc", nghó roài vua lieàn cho ñaùnh troáng thoâng baùo cho daân chuùng trong thaønh, ngoaøi thaønh hoaëc töø phöông xa ñeán ñöôïc bieát: "töø nay ta cho taát caû noäi cung ñöôïc töï do ra khoûi cung, tuøy yù gaëp gôõ tö thoâng vôùi ngöôøi maø mình öa thích, ta khoâng cho laø loãi", vua laïi baûo noäi cung: "ta cho caùc khanh ñöôïc töï do ban ñeâm ra khoûi cung tuøy yù tìm hoan laïc, nhöng khi nghe tieáng troáng thì phaûi trôû veà, ai traùi lònh seõ gieát cheát". Phuï nöõ voán thích nam töû, huoáng chi hoï laø nhöõng ngöôøi töø laâu ñaõ bò giam giöõ trong thaâm cung; cho neân caùc cung nöõ ban

90 BOÄ LUAÄT 10

ñeâm ñeàu ra khoûi cung tìm hoan laïc, chæ rieâng coù phu nhaân An laïc laø meï cuûa Ngöu hoä vaø Tinh quang vì giöõ tình vôùi vua neân khoâng ñi. Vua baûo phu nhaân An laïc neân ñi, phu nhaân ñaùp laø khoâng theå; vua laïi baûo Tinh quang neân ñi, Tinh quang voán coøn treû laïi xinh ñeïp neân yù cuõng muoán ra ngoaøi, khi nghe vua noùi lôøi naøy lieàn im laëng. Ñeâm ñoù, coâ vaøo chôï nhìn thaáy ñoàng töû baùn höông coù dung maïo ñoan chaùnh lieàn ngoû lôøi, ñoàng töû ñaùp: "haõy caàm ñeøn cho toâi tính toaùn soå saùch roài seõ tuøy tình", do ñoàng töû buoân baùn ñaéc neân tính toaùn maõi cho ñeán trôøi saùng, Tinh quang nghe tieáng troáng lieàn vöùt ñeøn xuoáng ñeå trôû veà cung, ñoàng töû noùi: "xin haõy ñôïi theâm moät chuùt", ñaùp: "toâi khoâng theå vì vua coù lònh neáu khi nghe tieáng troáng maø khoâng trôû

veà cung thì seõ gieát cheát, toâi khoâng coù hai ñaàu neân khoâng daùm ôû laïi", noùi roài lieàn boû ñi. Trôû veà trong cung, vua gaëp lieàn hoûi coù ñöôïc vui veû khoâng, ñaùp laø khoâng raûnh, vua hoûi vì sao, lieàn keå laïi vieäc treân. Tieáng ñoàn vua Maõnh quang thaû cho caùc cung nhaân ñöôïc ra khoûi cung tuøy yù tìm hoan laïc, lan sang caùc nöôùc khaùc; luùc ñoù vua Xuaát quang nöôùc Kieàu-thieåm-tyø nghe bieát tin naøy lieàn hoûi ñaïi thaàn Du-kieän-na: "ta muoán ñeán nöôùc ñoù höôûng laïc moät chuùt", ñaùp: "vua Maõnh quang ñoái vôùi vua coù ñieàu khoâng vöøa yù, neáu nghe vua ñeán aét seõ laøm ñieàu baát lôïi cho vua", vua noùi: "tröôïng phu haønh söï duø toát hay xaáu ñeàu phaûi cöông quyeát, khanh ôû laïi ñaây, chæ moät mình ta ñi ñeán ñoù", ñaùp: "vua ñaõ quyeát yù, thaàn ñaâu daùm ngaên giöõ, chæ mong vua leân ñöôøng neân caån thaän". Vua Xuaát quang voán thích nöõ saéc neân khoâng nghe ñaïi thaàn can ngaên, moät mình ñi ñeán nöôùc OÂn theä ni, ñeâm ñoù vua gaëp Tinh quang. Sau khi bieát roõ lai lòch Tinh quang vua noùi: "naøy coâ gaùi ñeïp Tinh quang doøng Saùt-ñeá-lî haõy ñeán ñaây cuøng ta hoanlaïc", Tinh quang yeâu caàu vua traûi thaûm, vua laïi baûo Tinh quang traûi, caû hai vì kieâu ngaïo neân khoâng ai chòu traûi, maõi nhö theá cho ñeán saùng, Tinh quang nghe tieáng troáng lieàn muoán trôû veà cung, vua baûo haõy ôû laïi, Tinh quang noùi: "vua coù lònh neáu nghe tieáng toáng maø khoâng trôû veà cung thì seõ gieát cheát neân toâi khoâng daùm ôû laïi", noùi roài lieàn ruùt chieác nhaãn treân tay vua mang veà cung, vua Xuaát quang cuõng trôû veà nöôùc mình. Veà ñeán trong cung gaëp vua, vua hoûi coù vui veû khoâng, Tinh quang lieàn keå laïi vieäc treân roài ñöa chieác nhaãn cho vua xem, vua nhìn thaáy daáu treân nhaãn bieát laø cuûa vua Xuaát quang lieàn baûo Taêng döôõng: "vua Xuaát quang ñem caû ñaïi binh vaøo trong thaønh maø khoâng ai hay bieát, laïi coøn muoán hoan laïc cuøng cung nhaân cuûa ta, laøm sao laïi ñeå cho haén thoaùt ñi nhö theá", Taêng döôõng taâu: "ñaïi vöông, laàn naøy laø leùn ñeán neân thaàn khoâng tính tröôùc, neáu laàn sau trôû laïi, thaàn nhaát ñònh seõ khoâng ñeå cho vua aáy chaïy thoaùt". Vua Xuaát quang sau ñoù tuy nghe bieát tin naøy

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 23 91

vaãn noùi vôùi ñaïi thaàn Du-kieän-na nhö tröôùc, ñaïi thaàn noùi: "laàn tröôùc do

92 BOÄ LUAÄT 10

laïc ñeán. Quaàn thaàn nghe bieát lieàn taâu vua: "do phöôùc löïc cuûa vua neân voi lôùn vi sôn cuûa vua Maõnh quang chaïy ñeán ñaây, nay ñaõ coù ngaøn öùc ngöôøi khaép gaàn xa keùo ñeán xem", vua nghe roài vui möøng baûo Du-kieän- na ñaùnh troâng thoâng baùo khaép trong thaønh roài thoáng lónh boán binh caàm nhieàu löôùi daây ra khoûi thaønh baét voi. Quan vaø daân töø trong thaønh keùo ra nhö maây tuï taäp ngoaøi ñoàng ñeå xem baét voi, luùc ñoù nhöõng ngöôøi ôû beân trong voi maùy thaáy quaân binh cuûa vua ñeán lieàn ñieàu khieån cho voi chaïy xa. Ñaïi thaàn taâu vua: "vua voán ñieàu khieån voi raát thieän ngheä, laøm caùch naøo daãn duï ñeå ñeán gaàn noù?", vua lieàn baûo boán binh lui laïi, moät mình vua caàm ñaøn tyø baø khaûy leân aâm thanh vi dieäu ñi ñeán gaàn voi. Ngöôøi beân trong voi maùy thaáy

moät mình vua ñeán lieàn cho voi ñöùng laïi, vua vöøa ñeán gaàn beân voi, nhöõng ngöôøi beân trong voi lieàn aøo ra baét vua ñöa vaøo trong buïng voi roài voäi ñieàu khieån voi chaïy nhanh trôû veà nöôùc. Thaáy vua Xuaát quang bò baét, ñaïi thaàn gia taêng binh lính ñuoåi röôït theo tôùi bieân giôùi nöôùc kia lieàn noùi: “ñaõ ñeán bieân giôùi nöôùc hoï, khoâng theå röôït theo ñöôïc nöõa, ñaønh phaûi trôû veà suy nghó tìm caùch cöùu vua”. Luùc ñoù Taêng döôõng daãn vua Xuaát quang ñeán gaëp vua Maõnh quang, vua thaáy raát vui möøng lieàn ra lònh ñaùnh troáng thoâng baùo daân trong thaønh tuï ñeán xem roài baûo Taêng döôõng ñem vua Xuaát quang ra gieát. Taêng döôõng taâu: “vua Xuaát quang gioûi thuaät huaán luyeän voi, neáu ñem gieát thì thuaät naøy bò maát. Neân cho ngöôøi ñeán hoïc dieäu thuaät naøy vôùi vua aáy, hoïc xong roài ñem gieát cuõng khoâng muoän”, vua noùi: “vaäy khanh haõy theo hoïc ñi”, ñaùp: “neáu vaäy thì vua aáy laø thaày daïy hoïc cuûa thaàn, thaàn laøm sao gieát ñöôïc, neáu gieát laø traùi ñaïo lyù”, vua hoûi: “vaäy ai coù theå theo hoïc ñöôïc”, ñaùp: “vöông nöõ Thieân thoï thoâng minh, sieâng naêng ai cuõng bieát, neáu baûo vöông nöõ theo hoïc aét seõ hoïc ñöôïc dieäu thuaät naøy”. Sau ñoù, vua baûo vöông nöõ Thieân thoï: “coù moät ngöôøi nam ñuû möôøi taùm töôùng xaáu nhöng haén raùt gioûi thuaät huaán luyeän voi, con haõy ñeán hoïc dieäu thuaät cuûa haén ôû sau böùc maøn ngaên. Sau naøy cha seõ hoïc laïi nôi con, nhöng con khoâng ñöôïc nhìn maët keû xaáu töôùng aáy, neáu ai nhìn thaáy chaéc chaén seõ cheát”, vöông nöõ vaâng lôøi cha ñeán hoïc dieäu thuaät ñieàu luyeän voi ôû sau böùc maøn. Luùc ñoù taïi nöôùc Kieàu- thieåm-tyø, Du-kieän-na suy nghó: “ta phaûi nghe ngoùng tin töùc cuûa vua, neáu coøn soáng thì tìm caùch cöùu ra, neáu ñaõ cheát thì tìm ngöôøi keá vò”, nghó roài lieàn baûo em gaùi teân Kim lan laø ngöôøi thoâng minh trí hueä hôn anh gaáp boäi: “em haõy ñeán trong thaønh OÂn theä ni hoûi thaêm tin töùc cuûa vua, neáu vua coøn soáng thì chuùng ta tìm caùch cöùu ra, neáu ñaõ cheát thì tìm ngöôøi keá vò”. Kim lan nghe roài lieàn laëng leõ suy tính, coâ thay ñoåi y phuïc giaû laøm moät nöõ ngoaïi ñaïo vôùi y phuïc dô baån ñi daàn ñeán thaønh OÂn theä ni. Ñeán

nôi, coâ hoûi thaêm ngöôøi giöõ cöûa thaønh: “vua Xuaát quang coøn soáng khoâng?”, ngöôøi giöõ cöûa hoûi: “vua aáy cuøng coâ coù oaùn thuø gì?”, ñaùp: “thuø gieát choàng con vaø thu ñoaït taøi saûn”, ngöôøi giöõ cöûa noùi: “vua aáy chöa cheát, hieän ñang daïy dieäu thuaät ñieàu luyeän voi vho vöông nöõ”. Kim man laàn löôït ñi ñeán boán cöûa thaønh hoûi vaø hoï ñeàu ñaùp gioáng nhö theá, coâ tìm caùch ñuùc loùt ñeå ñeán ñöôïc choã giam vua. Sau khi nhìn ngoù khaép boán phía, coâ nhoû gioïng hoûi: “ñaïi vöông vaãn coøn soáng phaûi khoâng?”, vua kinh hoaøng nhìn ngoù boán phía roài ñaùp laø coøn soáng. Coâ beøn tìm caùch thaân caän Thieân thoï roài hoûi: “vöông nöõ hoïc thuaät ñieàu luyeän voi vôùi ai vaäy?”, ñaùp: “toâi hoïc vôùi moät ngöôøi nam coù ñuû möôøi taùm töôùng xaáu ôû sau böùc maøn”, Kim man noùi: “laøm gì coù ngöôøi nam naøo laïi coù ñuû möôøi taùm töôùng xaáu, ngöôøi ñoù chính laø vua Xuaát quang oai nghieâm ñoan chaùnh vôùi ñaày ñuû töôùng toát, hieám coù treân ñôøi. Neáu vöông nöõ khoâng tin thì haõy giôû maøn leân nhìn xem”, vöông nöõ

nghe roài lieàn giôû maøn leân nhìn thöû, vöøa nhìn thaáy vua lieàn sanh loøng yeâu meán neân noùi vôùi Kim man: “ñuùng nhö lôøi coâ noùi, coù caùch gì laøm cho vua tö thoâng vôùi toâi khoâng?”, Kim man noùi: “tuy ñoù laø vieãn voâng vì khoù gaëp ñöôïc tröôøng hôïp naøy, nhöng neáu vöông nöõ ñem loøng yeâu meán thì thaät laø ñuùng luùc. Ñaây chính laø vua doøng Saùt-ñeá-lî quaùn ñaûnh thoï vöông vò, toâi seõ tìm caùch laøm cho vöông nöõ toaïi yù”. Sau khi bieát ñöôïc caû hai ñeàu hôïp yù, vöông nöõ Thieân thoï cuøng vua raát yeâu meán nhau, Kim man lieàn baùo tin naøy cho anh bieát. Du-kieän-na bieát ñöôïc tin naøy roài lieàn giaáu trong ngöôøi naêm loaïi anh laïc, beân ngoaøi maëc aùo coû xöng laø Xuaân hoa, giaû daïng ñieân cuoàng ñi ñeán thaønh OÂn theä ni, naèm ngoài ngoaøi ñöôøng noùi ra nhöõng lôøi ñieân cuoàng nhö: “Muøa xuaân haõy daïo chôi, Muøa xuaân haõy höôûng laïc, Ta teân laø Xuaân hoa, Cuøng daïo chôi thöôûng ngoaïn”. Neáu coù ai nhaän ra, noùi chính laø Du-kieän-na thì oâng lieàn ngaàm ñöa vaøng ngoïc cho hoï; neáu khoâng coù ai nhaän bieát, noùi laø keû ñieân thì oâng cuõng khoâng ñaùp laïi. Khi ñi ñeán nhöõng nôi giaøu coù ñöôïc cho y thöïc, oâng ñeàu ñem cho keû ngheøo ñoùi, daàn daàn leùn ñeán choã giam giöõ vua. Moät hoâm, vöông nöõ Thieân thoï noùi vôùi vua Xuaát quang: “neáu cha thieáp bieát ñöôïc chaéc seõ gieát cheát, chuùng ta neân tìm caùch chaïy troán laø thöôïng saùch”, vua noùi: “neáu nhö vaäy thì naøng neân taâu vôùi vua cha raèng: con hoïc thuaät ñieàu luyeän voi chæ treân saùch vôû, chöa ñích thaân thöïc haønh. Xin cha cho con voi meï Hieàn thieän ñeå con tuøy yù côõi, thöïc haønh ñieàu ñaõ hoïc”, vöông nöõ lieàn laøm theo lôøi vua Xuaát quang noùi. Luùc ñoù vua Maõnh quang

nghe vöông nöõ noùi roài lieàn baûo Quaûn töôïng ñöa voi meï Hieàn thieän cho vöông nöõ thöïc taäp, vöông nöõ luùc thì côõi voi saùng ñi tröa veà, luùc thì xeá ñi chieàu veà khieán cho moïi ngöôøi khoâng ñeå yù. Du-kieän-na sau khi baøy keá chaïy troán cho vua lieàn gaùnh mang phaân voi ra cöûa thaønh, ngöôøi giöõ cöûa hoûi thì ñaùp laø vua baøy tieäc trong vöôøn Hoan hæ, ngöôøi giöõ cöûa cho laø lôøi ñieân khuøng neân khoâng ñeå yù. Du-kieän-na ñem phaân naøy troän vôùi coû treo treân caønh caây ôû hai beân ñöôøng ñi ñeán nöôùc Kieàu-thieåm-tyø. Sau ñoù oâng laïi xaùch bình ñöïng ñaày nöôùc tieåu voi ra cöûa thaønh, ngöôøi giöõ cöûa hoûi thì ñaùp laø vua baøy tieäc duøng laøm nöôùc uoáng, ngöôøi giöõ cöûa cuõng khoâng ñeå yù nhö laàn tröôùc, oâng ñem treo bình nöôùc tieåu voi naøy leân nhaùnh caây treân ñöôøng maø vua ñònh chaïy troán. Sau ñoù ñuùng thôøi gian ñaõ heïn öôùc nhau, vua Xuaát quang vôùi caây ñaøn tyø baø cuøng Thieân thoï côõi voi meï Hieàn thieän ñi ñeán choã ñaõ öôùc heïn vôùi Du-kieän-na vaø Kim man ñeå cuøng chaïy troán. Luùc ñoù vua ñaùnh ñaøn, ñaïi thaàn ca nhö sau: “Cuøng côõi voi Hieàn thieän, Vaø ñaøn khuùc Dieäu aâm, Thieân thoï cuøng chuùng toâi, Vaãy tay ñeå töø giaõ, Vua chính laø thöông chuû, Trôû veà Kieàu-thieåm-tyø, Nguyeän cuûa toâi ñaõ maõn, Ca haùt thaät vui veû”. Luùc ñoù vua Maõnh quang khoâng thaáy vöông nöõ Thieân thoï vaøo cung lieàn hoûi Taêng döôõng, Taêng döôõng tìm kieám môùi bieát laø vua Xuaát quang cuøng Thieân thoï ñaõ côõi voi Hieàn thieän chaïy troán, lieàn baùo cho vua bieát, vua

nghe roài lieàn noåi giaän baûo Taêng döôõng cõõi voi Vi sôn ñuoåi theo baét laïi. Taêng döôõng voäi cõõi voi lôùn ñuoåi röôït theo, thaáy voi lôùn saép ñuoåi kòp, Du-kieän-na lieàn laáy phaân voi treo saün treân nhaùnh caây vaát ra ñaát roài chaïy. Voi lôùn chaïy tôùi gaëp phaûi vaät baát tònh neân khoâng chòu tieán tôùi, voi meï Hieàn thieän nhôø theá chaïy ñöôïc xa. Traûi qua nhieàu daëm voi lôù laïi ñuoåi kòp, Du-kieän-na laïi laáy bình nöôùc tieåu voi treo saün treân caønh caây vaát ra ñaát, voi lôùn chaïy tôùi gaëp phaûi vaät baát tònh neân khoâng chòu tieán tôùi, nhôø vaäy hoï chaïy ñöôïc tôùi bieân giôùi cuûa nöôùc mình. Taêng döôõng ñuoåi theo tôùi bieân giôùi lieàn suy nghó: "ñaõ tôùi bieân giôùi ta neân quay trôû veà, neáu khoâng voi lôùn cuõng seõ bò baét", nghó roài lieàn quay veà baùo cho vua bieát, vua nghe roài ngoài choáng caèm vôùi daùng veû öu saàu. Vua Xuaát quang sau khi chaïy thoaùt ñöôïc trôû veà nöôùc mình, vui möøng môû ñaïi hoäi boá thí, thænh môøi caùc Sa moân, Baø-la-moân… cho ñeán keû ngheøo heøn xa gaàn tuï veà

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 23 95

choã vua döï hoäi. Moät hoâm cuøng phu nhaân Thieân thoï leân laàu, vua noùi: "ta duøng thuaät doái gaït maø ñöa ñöôïc naøng veà ñaây", phu nhaân noùi: "cha thieáp cuõng duøng thuaät doái gaït môùi baét giöõ ñöôïc vua", vua noùi: "neáu khoâng ñöa ñöôïc cha naøng veà thaønh Kieàu-thieåm-tyø naøy laøm thôï deät thì ta khoâng xöùng goïi laø vua Xuaát quang", phu nhaân nghe roài trong loøng töùc giaän nhöng im laëng. Sau ñoù vua Xuaát quang hoûi Du-kieän-na: "khanh coù caùch naøo laøm cho ta heát öu saàu chaêng?", Du-kieän-na hoûi: "vua muoán laøm gì?", vua noùi: "ta muoán duøng daây coät coå vua Maõnh quang keùo veà ñaây baét laøm thôï deät", Du-kieän-na noùi: "hoùa ra ñem ñöôïc voi Hieàn thieän vaø Thieân thoï veà ñaây, vua vaãn khoâng heát öu saàu. Ñeå thaàn nghó caùch, khoâng bieát coù ñöôïc khoâng", suy tinh xong lieàn baùo cho vua bieát laø ñöôïc. Sau ñoù oâng lieàn thu mua haøng hoùa roài tìm moät thöông chuû gioûi vaø moät myõ nhaân cho giaû laøm vôï thöông chuû vôùi nhieàu moùn trang söùc trang nghieâm thaân, saép xeáp xong xuoâi, oâng cuøng ñoaøn thöông buoân leân ñöôøng ñi ñeán nöôùc OÂn theä ni. Luùc ñoù vua Maõnh quang nghe coù ñoaøn thöông buoân lôùn ñeán nöôùc mình lieàn ñích thaân ñeán thu thueá, ñeán nôi, vua hoûi thöông chuû ôû ñaâu, hoï chæ choã, khi vua böôùc vaøo trong thì thaáy vôï thöông chuû xinh ñeïp tuyeät traàn neân sanh taâm ñaém nhieãm, yeâu caàu cuøng giao hoan, vôï thöông chuû noùi: "ñaây laø giöôøng neäm, vua cöù tuøy yù". Khi bò aùi duïc troùi buoäc thì khoâng coù vieäc gì maø khoâng daùm laøm, luùc ñoù vua lieàn leân giöôøng cuøng vôï thöông chuû giao hoan. Trong luùc vua ñang môø mòt trong hoan laïc thì thöông chuû duøng vaûi phuû kín roài sai boán ngöôøi khieân caû giöôøng ñi ra khoûi thaønh OÂn theä ni baèng cöûa sau, ñoaøn tuøy tuøng theo sau ca raèng: "ÔÛ nhaân gian muoãi aên ñöôïc Traêng, Vua Tyø sa moân bò ñoøi nôï, Maët ñaát, caây coái bay leân trôøi, Daâm nöõ baét vua Maõnh quang ñi". Luùc ñoù moïi ngöôøi trong thaønh OÂn theä ni khoâng bieát vua ñi ñaâu, Taêng döôõng kinh haõi cho ngöôøi ñi khaép nôi tìm kieám. Khi ñöa ñöôïc vua Maõnh quang veà nöôùc Kieàu-thieåm-tyø, caùc quan möøng rôõ taâu vua: "ñaïi vöông, ñaát nöôùc

ñöôïc höng thònh, caùc nguyeän ñeàu nhö yù", vua Xuaát quang noùi: "haõy goâng cuøm haén laïi vaø baét laøm thôi deät, khoâng ai ñöôïc baùo cho Thieân thoï bieát". Sau ñoù, nhaân luùc cuøng Thieân thoï leân laàu ngaém caûnh, vua Xuaát quang töø treân laàu cao thaáy vua Maõnh quang töø trong nhaø thôi deät ñi ra lieàn hoûi Thieân thoï: "naøng coù nhaän bieát ngöôøi kia khoâng?", vua Maõnh quang voán coù caùi traùn roäng, Thieân thoï nhìn kyõ lieàn nhaän ra ngay, rôi nöôùc maét öôùt aùo suy nghó: "aùc vöông naøy baét giam cha ta ñeán ôû choã khoå sôû nhö theá, neáu ta khoâng gieát ñöôïc aùc vöông naøy thì ta khoâng

xöùng goïi laø Thieân thoï nöõa. Tuy ta ra tay gieát nhöng laøm cho aùc vöông khoâng theå bieát ñöôïc". Vôùi baûn taùnh thoâng minh, vua Xuaát quang nhaän bieát trong loøng Thieân thoï oaùn haän neân baûo ñaïi thaàn: "ñoái vôùi vua Maõnh quang, ta ñaõ baùo oaùn xong, khanh haõy cho taém röûa thaân haén saïch seõ, cho aên caùc moùn aên ngon, laøm cho thaân trang nghieâm roài thaû veà nöôùc, ñaïi thaàn laøm theo lôøi vua baûo roài thaû cho vua Maõnh quang veà nöôùc. Luùc ñoù Thieân thoï suy nghó: "neáu ta tìm caùch gieát ngay, aùc vöông seõ sanh nghi. Ta haõy chôø ñôïi moät thôøi gian nöõa", nghó roài lieàn göôïng cöôøi noùi ñeå xua tan noãi öu saàu. Thôøi gian sau, Thieân thoï maëc y phuïc dô naèm treân giöôøng hö cuõ, vua hoûi nguyeân do, ñaùp laø vì thieân thaàn giaän, vua hoûi: "naøng ñaõ caàu nguyeän gì maø khoâng taï leã?", ñaùp: "ñieàu maø thieáp ñaõ höùa tröôùc ñaây nay khoâng theå laøm ñöôïc", vua hoûi: "naøng ñaõ höùa ñieàu gì?", ñaùp: "tröôùc kia khi cha thieáp giam giöõ ñaïi vöông, thieáp caàu khaån thieân thaàn raèng neáu thieáp cuøng vua trôû veà nöôùc Kieàu-thieåm-tyø ñöôïc an toaøn thì thieáp seõ cuøng vua nhòn aên uoáng trong baûy ngaøy ñeâm, maõn baûy ngaøy seõ duøng daây hoa ñeïp quaán töø ngoùn chaân leân ñaàu roài kieäu leân ñaàu thaønh, luùc ñoù thieáp seõ vì vua môû hoäi ñaïi thí, thænh cuùng döôøng moät ngaøn vò Sa moân, Baø-la-moân. Nay trong cung vua coù nhieàu cung phi, chaéc laø khoâng coøn öu aùi thieáp nöõa, thieáp chaéc seõ cheát khoâng sai", vua noùi: "naøng ñaõ vì ta maø caàu khaån thieân thaàn, naøng khoâng neân buoàn nöõa, ta seõ laøm theo ñieàu nguyeän cuûa naøng". Baét ñaàu töø hoâm ñoù, Thieân thoï laøm phöông tieän gieát vua, nuoâi hai con choù coät döôùi chaân thaønh, haèng ngaøy cho aên thòt ngon neân chuùng to lôùn ñeán noãi aên moät löôïng thòt baèng thaân ngöôøi. Luùc ñoù Thieân thoï cuøng vua nhòn aên uoáng trong baûy ngaøy, nhöng ban ñeâm laïi leùn aên uoáng no neâ; vua vì quyeát taâm nhòn aên uoáng neân thaân theå suy nhöôïc, khoâng theå ñi ñöùng ñöôïc. Maõn baûy ngaøy, Thieân thoï baûo ngöôøi heát voøng hoa: "haõy duøng daây thoâ laøm daây hoa thôm roài mau ñem ñeán", laïi baûo Du-kieän-na: "hoâm nay ñaïi vöông ñaõ maõn giôùi kyø, khanh haõy cho trang trí hoaøng thaønh ñeå môû hoäi ñaïi thí, cuùng döôøng moät ngaøn vò Sa moân, Baø- la-moân. Caùc khanh haõy laøm cho nhanh, khoâng ñeå cho hoï bieát ñöôïc vieäc kín trong cung". Du-kieän-na nghe roài lieàn cho ngöôøi queùt doïn saïch seõ ñöôøng saù, röôùi nöôùc thôm, ñoát höông thôm, raõi hoa thôm... trang hoaøng ñeïp ñeõ nhö trong vöôøn Hoan hæ. Luùc ñoù trong thaønh khaép nôi ñeàu huyeân naùo bôûi tieáng troáng nhaïc vôùi caùc vuõ coâng löôïn

muùa, Thieân thoï lieàn ñöa vua leân thaønh, cho vua naèm treân ñaát roài duøng daây hoa quaán vua töø chaân leân ñaàu, khoâng moät choã naøo hôû kín roài ñaåy vua xuoáng chaân thaønh cho hai con choù tranh nhau aên thòt, chöøa laïi xöông traéng ñeå cho dieàu haâu, keân keân bay ñeán ræa xöông. Luùc ñoù daân chuùng trong thaønh thaáy vieäc naøy

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 23 97

roài kinh hoaøng lôùn tieáng keâu khoùc, khoâng maáy choác tin töùc lan truyeàn, caû kinh thaønh chaán ñoäng. Caùc ñaïi thaàn tuï hoïp baøn taùn: “vì sao ñaïi vöông laïi töï leân thaønh, vì sao döôùi chaân thaønh laïi coù choù aên thòt vua?”, sau khi kieåm tra phaùt hieän ra daây hoa, hoï môùi bieát chính laø do Thieân thoï ñaõ tính keá aùc ñeå gieát vua. Hoï töùc giaän laøm nhaø baèng ñoàng ñoû roài nhoát Thieân thoï trong ñoù, duøng löûa thieâu ñoát cho Thieân thoï chòu ñau khoå ñeán cheát. Theá neân bieát oaùn thuø töông baùo ngaøy naøo môùi döùt. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: “Theá toân, vua Xuaát quang ñôøi tröôùc ñaõ taïo nghieäp gì maø nay phaûi chòu quaû baùo bò choù aên thòt?”, Phaät noùi: “nghieäp maø vua Xuaát quang ñaõ taïo, nhaân duyeân hoäi hoïp neân phaûi chòu quaû baùo, ñaõ taïo nghieäp roài, theo thôøi gian nghieäp aáy taêng tröôûng thuaàn thuïc, duyeân bieán hieän tieàn nhö boäc löu (thaùc nöôùc) khoâng theå chaûy ngöôïc laïi, quyeát ñònh phaûi chieâu laáy quaû baùo khoâng ai coù theå thoï thay. Naøy caùc Bí-soâ, neáu ngöôøi naøo ñaõ taïo nghieäp thieän aùc, khoâng phaûi ñòa thuûy hoûa phong ôû ngoaøi giôùi môùi khieán ngöôøi ñoù thoï baùo, maø ñeàu ôû trong uaån xöù giôùi cuûa töï thaân chieâu caûm quaû dò thuïc. Nhö baøi keä: “Duø traûi qua traêm kieáp, Nghieäp ñaõ taïo khoâng maát, Khi nhaân duyeân hoäi hoïp, Töï thoï laáy quaû baùo”. Caùc thaày laéng nghe: Quaù khöù trong moät ñoâ thaønh kia coù moät ñaïi thaàn Baø-la-moân nuoâi moät baày choù ñeå ñi saên. Vaøo thôøi ñoù khoâng coù Phaät, chæ coù Phaät Bích chi ra ñôøi thöôøng thöông xoùt ngöôøi ngheøo khoå, thích truï nôi yeân tónh, laø phöôùc ñieàn duy nhaát ôû theá gian. Vò Ñoäc giaùc naøy du haønh ñeán trong thaønh naøy, döøng ôû qua ñeâm trong khu röøng vaéng, saùng hoâm sau ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc. Ñuùng luùc ñoù Baø-la-moân daãn baày cho ra khoûi thaønh ñi saên lieàn gaëp vò Ñoäc giaùc, vò Ñoäc giaùc naøy khoâng coù loãi laïi coù töông cuûa baäc ñaïi nhaân, nhöng Baø-la-moân cho laø ñieàm xaáu neân thaû choù chaïy ñeán aên thòt vò Ñoäc giaùc. Naøy caùc Bí-soâ, ñaïi thaàn Baø-la-moân thuôû xöa chính laø vua Xuaát quang ngaøy nay, do thaû choù ñeán aên thòt baäc Thaùnh nhaân neân trong naêm traêm ñôøi chòu quaû baùo thöôøng bò choù aên thòt. Naøy caùc Bí-soâ, heã taïo nghieäp thuaàn ñen thì caûm quaû baùo dò thuïc thuaàn ñen; taïo nghieäp thuaàn traéng thì caûm quaû baùo dò thuïc thuaàn traéng; taïo nghieäp xen taïp thì ñöôïc quaû baùo xen taïp, caùc thaày neân boû nghieäp thuaàn ñen vaø nghieäp xen taïp, phaûi sieâng tu taäp nghieäp traéng”.

98 BOÄ LUAÄT 10

Sau khi vua Xuaát quang nöôùc Kieàu-thieåm-tyø qua ñôøi, vua Maõnh quang nöôùc OÂn theä ni khoâng coøn oaùn thuø neân soáng an laïc. Moät hoâm, vua ôû treân laàu cao cuøng caùc ñaïi thaàn noùi chuyeän phi phaùp, vua hoûi: “trong thaønh aáp naøo coù daâm nöõ ñeïp?”, coù ngöôøi noùi: “trong thaønh Ñaéc xoa thi la cuûa vua Vieân thaéng cai trò coù moät kyõ nöõ, dung nhan thuø dieäu, gioûi saùu möôi boán kyõ naêng, nam töû trong theá gian naøy gaëp naøng roài khoâng ai laø khoâng say ñaém”, vua nghe roài sanh taâm yeâu thích muoán gaëp, lieàn noùi vôùi Taêng döôõng: “cho duø phaûi ñi ñeán nôi xa ñeå tìm gaëp moät coâ gaùi nhö theá laø khoù, ta cuõng muoán ñeán ñoù gaëp”, Taêng döôõng noùi: “vua Vieân thaéng töø laâu ñaõ coù oaùn thuø vôùi vua, neáu vua moät mình ñi ñeán Ñaùc xoa thi la, vua ñoù bieát ñöôïc thì khoâng toát”, vua noùi: “ta ñaõ quyeát yù, khanh haõy ôû laïi ñaây coøn ta ñi moät mình”, Taêng döôõng noùi: “vua ñaõ quyeát yù thì tuøy yù ra ñi nhöng phaûi caån thaän”. Vua côõi voi Vi sôn ñeán thaønh kia roài ñeå voi ôû trong nuùi Thaïch chöû, moät mình vaøo thaønh ñeå ñeán gaëp daâm nöõ kia vaø trao cho daâm nöõ chieác voøng ngoïc trò giaù ngaøn vaïn ñeå ñöôïc cuøng giao hoan. Luùc ñoù trong nöôùc OÂn theä ni, caùc ñaïi thaàn Baø-la-moân ngaïc nhieân vì khoâng thaáy vua, khoâng bieát vua ñi ñaâu neân noùi vôùi nhau: “vua khoâng phaûi ngöôøi taàm thöôøng, neáu ñi aét coù ngöôøi bieát”, moät ngöôøi noùi: “vua ñaõ coù ñuû noäi cung, coøn ñi ñaâu nöõa”, moät ngöôøi noùi: “chuùng ta neân ñeán hoûi Taêng döôõng”, noùi roài cuøng ñeán gaëp vaø hoûi vua hieän ñang ôû ñaâu, Taêng döôõng noùi: “caùc vò voäi gì maø muoán gaëp vua, xin haõy chôø, khoâng bao laâu seõ gaëp”, laïi hoûi bao giôø, ñaùp laø hai naêm, moïi ngöôøi töùc giaän noùi: “oâng ñaõ gieát vua ñeå töï laäp neân noùi ra lôøi baát nghóa nhö theá, neáu noäi trong baûy ngaøy, gaëp ñöôïc vua thì toát, neáu khoâng gaëp thì chuùng toâi seõ laäp vua khaùc vaø gieát cheát oâng”, Taêng döôõng nghe roài trong loøng öu saàu. Luùc ñoù phu nhaân An laïc thaáy Taêng döôõng öu saàu neân hoûi nguyeân do, Taêng döôõng keå laïi vieäc treân, phu nhaân nghe roài lieàn noùi: “khanh haõy duøng maät hoøa vôùi Toâ roài troän vaøo trong caùm gaïo, ñöïng trong maâm vaøng mang ñeán trong chuoàng ngöïa quyø noùi raèng: ai coù theå noäi trong ngaøy nay ñi ñeán nöôùc Ñaéc xoa thi la thì haõy aên caùm gaïo troän bô vaø maät trong maâm vaøng naøy”, Taêng döôõng laøm theo lôøi, sau khi noùi lôøi treân thì khoâng thaáy coù con ngöïa naøo ñeán aên caû. Luùc ñoù coù moät con ngöïa giaø yeáu, ñöùng moät beân ruõ tai, oâng lieàn böng maâm vaøng ñeán tröôùc ngöïa naøy noùi nhö tröôùc, ngöïa naøy nghe xong lieàn ñeán beân maâm aên heát, oâng voäi ñi baùo cho phu nhaân bieát. Phu nhaân noùi: “haõy ñi gaén yeân cöông, neáu thaáy coù hieän töôïng laï thì khanh khoâng neân sôï. Haõy ñoái tröôùc noù bieåu loä duõng khí oai huøng, ngöôøi coù duõng khí thì vaät khoâng xem thöôøng”, Taêng döôõng nghe theo lôøi ñeán choã con ngöïa kia, vöøa ñaët yeân cöông leân löng thì con ngöïa boãng

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 23 99

bieán ñoåi hình daïng lôùn leân, noùi vôùi Taêng döôõng: “naøy tröôïng phu, oâng coù töøng thaáy con ngöïa nhö theá naøy chöa?”, Taêng döôõng ruùt dao ra noùi: “naøy Trí

maõ Döôïc xoa, ngöôi coù töøng thaáy kî maõ nhö theá naøy chöa?", ñaùp laø chöa thaáy, Taêng döôõng noùi: "naøy Trí maõ Döôïc xoa, neáu bieán ñoåi laïi hình daïng cuõ vaø chaïy ñi thì toát, neáu khoâng thì ta seõ chaët rôi ñaàu", ngöïa noùi: "tröôïng phu haõy giao öôùc laø seõ khoâng ñöa toâi trôû laïi nôi naøy thì toâi seõ chaïy ñi", Taêng döôõng noùi: "neáu ñoàng yù cuøng ñi thì ta höùa seõ khoâng phuï loøng ngöôi", ngöïa baèng loøng cuøng ñi, Taêng döôõng lieàn leân ngöïa ñi ñeán thaønh Ñaéc xoa thi la.

100 BOÄ LUAÄT 10

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ

QUYEÅN 24

Tieáp theo phaàn nhieáp tuïng treân: Luùc ñoù vua Maõnh quang ñang ôû trong nhaø daâm nöõ taïi thaønh Ñaéc xoa thi la, boãng thaáy Taêng döôõng ñeán lieàn hoûi: "khanh tôùi ñaây laøm gì?", Taêng döôõng keå laïi vieäc treân, vua nghe roài noùi: "ñôïi ta höôûng laïc heát baûy ngaøy roài seõ cuøng veà". Qua baûy ngaøy, vua ñeán trong nuùi Thaïch chöû côõi voi ñi thì voi roáng to tieáng leân, caùch ñoù khoâng xa coù ngöôøi nghe bieát tieáng voi roáng lieàn noùi vôùi vua: "toâi nghe tieáng voi hieåu ñöôïc yù noù, khi ñi ñöôïc traêm traïm phaûi cho noù trôû laïi bieån Nam ñeå uoáng nöôùc cho no". Khi vua cuøng Taêng döôõng côõi voi ñi ñeán gaàn choã laøm ñoà goám, voi lieàn ñaïp beå caùc ñoà goám ñang tröng baøy; thaáy thôï goám öu saàu, Taêng döôõng noùi: "nhöõng ngöôøi soáng nhôø vaøo ñaát neân môùi nhö vaäy", vua nghe roài coù yù nghi, im laëng ñi suy nghó: "Taêng döôõng noùi lôøi naøy roõ raøng laø cheâ traùch ta, vì chæ coù mình ta laø ngöôøi thoï duïng ñaát nöôùc naøy, lôøi noùi naøy sau naøy ta seõ nhôù laïi". Laùt sau, voi laïi ñaïp beå tröùng cuûa chim Chìa voâi ñeû treân ñöôøng, chim meï thaáy lieàn keâu bi thöông, Taêng döôõng noùi: "khoâng neân laøm vieäc ñöa ñeán lo buoàn", vua nghe roài lieàn suy nghó: "lôøi noùi naøy cuõng coù yù cheâ traùch ta laø ta ñeán nhaø daâm nöõ laø vieäc khoâng neân laøm, lôøi noùi naøy sau naøy ta seõ nhôù laïi". Laùt sau, khi côõi voi ñi qua döôùi moät taøng caây, töø treân caønh caây coù moät con raén ñen buoâng mình xuoáng muoán moå caén vua, Taêng döôõng lieàn ruùt dao cheùm raén ñöùt töøng khuùc rôi xuoáng ñaát roài noùi: "vieäc khoâng neân laøm maø laïi coá laøm", vua nghe roài lieàn suy nghó: "lôøi noùi naøy cuõng laø coù yù cheâ traùch ta, ñaõ ba laàn cheâ traùch sau naøy ta seõ nhôù laïi". Khi saép ñeán thaønh, voi boãng ñi thaät nhanh khoâng chòu ñi chaäm, Taêng döôõng taâu vua: "tröôùc ñaây coù thaày töôùng noùi voi ñi ñöôïc traêm traïm phaûi cho noù trôû laïi bieån Nam ñeå uoáng nöôùc cho no, xem noù chaïy nhanh chaéc laø khoâng chòu ôû laïi, neân oâm laáy caønh caây ñeå xuoáng", vua vaø Taêng döôõng cuøng oâm caønh caây ñeå xuoáng roài vaøo trong moät khu vöôøn döøng

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 24 101

nghæ ñeå voi ñöôïc tuøy yù ñi, vua baûo Taêng döôõng: “khanh haõy ñi ngaàm baùo vôùi phu nhaân An laïc laø ta ñang ôû trong vöôøn thôm”, Taêng döôõng theo lôøi vua ñi baùo, phu nhaân nghe roài raát vui möøng. Luùc ñoù vua vì xaáu hoå neân khoâng vaøo cung baèng cöûa lôùn maø ñi vaøo baèng cöûa nhoû, boãng nghe hai ngöôøi nöõ noùi vôùi nhau: “toâi nghe vua ñaõ veà ñeán”, ngöôøi kia noùi: “theo nhö toâi suy ñoaùn thì vua aét seõ ñi vaøo cung baèng cöûa nhoû”, vua nghe roài lieàn suy nghó: “ta baûo Taêng döôõng ñi ngaàm baùo vôùi phu nhaân, haén laïi ñi loan baùo khaép thaønh”. Vaøo ngaøy khaùc, vua khoâng nhòn ñöôïc nöõa lieàn noùi vôùi Taêng döôõng: “ñoái vôùi ta khanh ñaõ töøng noùi ra nhöõng lôøi cheâ traùch nhö: chaúng phaûi ta laø ngöôøi thoï duïng caû ñaát nöôùc naøy hay sao maø chôû choã---, khanh ñaõ noùi laø nhöõng ngöôøi naøy nhôø ñaát ñeå töï soáng; laïi ôû choã ----, khanh noùi laø khoâng neân laøm vieäc ñöa ñeán lo buoàn, töùc laø ta khoâng neân ñeán nhaø daâm nöõ; laïi ôû choã, khanh noùi laø vieäc khoâng neân laøm maø coá laøm, töùc laø noùi vieäc ta ñeán nhaø daâm nöõ laø khoâng neân laøm; laïi nöõa ôû trong vöôøn thôm, ta sai khanh ñeán ngaàm baùo cho phu nhaân bieát ñang ñaõ veà vaø ñang ôû trong vöôøn aáy, vaäy maø khanh laïi baùo cho khaép caû thaønh hay, chính laø laøm vieäc baát lôïi cho ta”, Taêng döôõng kinh sôï taâu: “xin linh kyø laøm chöùng soi xeùt loøng thaàn, thaät söï thaàn khoâng daùm cheâ traùch vua. Tröôùc ñaây taïi nhaø thôï goám, thaàn thaáy voi ñaïp beå ñoà goám cuûa hoï laøm hoï öu saàu neân noùi ngöôøi soáng nhôø vaøo ñaát môùi nhö theá. Laàn sau thaáy chim meï ñeû tröùng treân ñöôøng ñi bò voi giaãm ñaïp, chim meï keâu bi thöông neân thaàn môùi noùi vieäc khoâng neân laøm maø laïi laøm, töùc laø khoâng neân ñeû tröùng treân ñöôøng ñi. Sau ñoù thaáy raén buoâng mình töø treân caønh caây xuoáng muoán caén vua, thaàn chaët ñöùt thaønh töøng khuùc roài noùi ñoái vôùi ngöôøi khoâng neân laøm haïi maø laïi coá laøm. Ñoù ñeàu laø thaàn noùi thaúng söï vieäc, khoâng phaûi cheâ traùch vua; laïi nöõa khi vua sai thaàn ngaàm baùo cho phu nhaân bieát, thaàn khoâng coù loan baùo khaép thaønh, khoâng daùm laøm vieäc baát lôïi cho vua”, vua noùi: “tuy khanh phaân giaûi cho laø mình khoâng loãi, nhöng taïi cöûa nhoû chính tai ta nghe hai ngöôøi nöõ noùi vôùi nhau laø vua veà seõ ñi vaøo cung baèng cöûa nhoû, neáu khoâng coù ai noùi thì laøm sao hoï bieát?”, ñaùp: “hoï laø yeâu nöõ phi haønh, aån thaân leùn nghe lôøi vua noùi, thaät khoâng phaûi thaàn laøm vieäc baát lôïi cho vua”, vua noùi: “neáu khanh khoâng coù loãi thì cöù an taâm, khoâng caàn lo sôï. Laïi nöõa, trong luùc ta ñi coù Baø-la-moân naøo noùi laø neáu ta khoâng trôû laïi thì seõ laäp vua khaùc, nay ñaõ ñeán luùc neân gieát heát chuùng”, Taêng döôõng noùi: “neân taïm ñeå Baø-la-moân laïi maø gieát yeâu nöõ phi haønh tröôùc”, vua hoûi gieát nhö theá naøo, ñaùp: “phaûi laäp keá môùi gieát ñöôïc”, vua noùi: “neáu gieát ñöôïc laø vieäc toát”. Sau ñoù Taêng döôõng tìm ñeán choã con cuûa ñaïi thaàn laø ngöôøi gioûi phaùp thuaät hoûi raèng: “yeâu nöõ phi

haønh taøn haïi sanh linh phaûi laäp keá gì ñeå tröø dieät heát?”, ñaùp laø coù theå, lieàn chaët tay ngöôøi cheát hoa thaønh hoa sen xanh ñöa cho ngöôøi ñem ñi baùn vaø daën raèng: “haõy ñem hoa naøy ra chôï baùn, nhöng khoâng ñöôïc baùn cho ngöôøi

mua baèng tieàn, neáu thaáy hoï móm cöôøi thì hoûi teân vaø ghi nhôù hình daïng", ngöôøi aáy laøm theo lôøi vaø ghi ñöôïc teân naêm traêm ngöôøi móm cöôøi. Vua nghe bieát roài lieàn hoûi Taêng döôõng: "nhieàu ngöôøi nhö vaäy laøm sao gieát heát?", ñaùp laø coù caùch, vua noùi tuøy yù laøm. Sau ñoù Taêng döôõng choïn moät choã gaàn beân thaønh, cho queùt doïn saïch seõ roài môøi caùc coâ gaùi coù teân ñeán, noùi raèng: "vua muoán môû hoäi caàu nguyeän chö thaàn, caùc chò em neân ñeán döï", hoï ñöôïc môøi lieàn ñeán, laïi coù ngöôøi khoâng ñöôïc môøi cuõng ñeán, toång coäng coù hôn naêm traêm ngöôøi. Luùc ñoù ngöôøi con cuûa ñaïi thaàn duøng chuù thuaät troùi hoï laïi, Taêng döôõng sai ngöôøi caàm ñao gieát heát. Sau ñoù vua noùi vôùi Taêng döôõng: "yeâu nöõ ñaõ gieát heát nhöng coøn caùc Baø-la-moân", noùi roài lieàn cho ngöôøi thoâng baùo ñeán caùc Baø-la-moân khaép nôi raèng: "vua ñaõ gaây voâ soá nghieäp baát thieän laïi gieát naêm traêm yeâu nöõ phi haønh, ñeå cöùu giuùp vua mong caùc vò haèng ngaøy ñeán moät nôi cho vua cuùng döôøng", vua laïi ra lònh daân trong thaønh neân laøm thöùc aên ngon cuùng döôøng caùc Baø-la-moân. Caùc Baø-la-moân nghe roài ñeàu ñeán thoï cuùng döôøng, khi hoï aên xong saép ra veà, moân nhaân ñeám toång soá coù hôn taùm vaïn ngöôøi lieàn taâu cho vua bieát, vua nghe roài suy nghó: "soá ngöôøi ñoâng nhö vaäy laøm caùch gì coù theå gieát cuøng moät luùc", nghó roài lieàn ra lònh cho moät ñao phuû ñöùng sau moät Baø-la-moân ñang ngoài aên, ñôïi khi hoï aên xong nghe vua leân tieáng baûo laáy Laïc thì chaët ñaàu hoï cuøng moät luùc. Sau khi khi ra lònh gieát heát caùc Baø-la-moân aáy roài, ngay trong ñeâm ñoù vua naèm moäng thaáy ñaát rung chuyeån phaùt ra saùu tieáng, ñoù laø: saùu, voâ, ta, bæ, taâm, neáu; thaáy hö khoâng cuõng phaùt ra saùu tieáng, ñoù laø: nhöõng, ai, baèng, nay, kia, ta; laïi thaáy coù taùm ñieàm moäng khaùc: 1. Thaáy khaép thaân ñöôïc thoa baèng boät thôm chieân ñaøn traéng. 2. Thaáy thaân ñöôïc röôùi baèng nöôùc thôm chieân ñaøn ñoû. 3. Thaáy löûa chaùy treân ñaàu. 4. Thaáy döôùi naùch thoø ra hai con raén ñoäc lôùn. 5. Thaáy hai con caù lyù ngö lieám hai chaân cuûa mình. 6. Thaáy hai con ngoãng töø treân khoâng bay xuoáng. 7. Thaáy nuùi ñen lôùn hieän ôû tröôùc maët. 8. Thaáy chim baïch aâu phoùng ueá treân ñaàu. Vua tænh moäng roài raát sôï haõi, toaøn thaân noåi oác suy nghó: "phaûi chaêng moäng naøy baùo ñieàm vöông vò bò suïp ñoå vaø thaân maïng coù toån", saùng hoâm sau vua lieàn trieäu caùc Baø-la-moân ñeán giaûi moäng, caùc Baø-

la-moân noùi vôùi nhau: "ñaây laø moäng toát laønh nhöng chuùng ta seõ noùi laø moäng xaáu, neáu noùi toát thì oâng ta seõ theâm cao ngaïo, taêng theâm aùc kieán vaø seõ gieát theâm nhieàu Baø-la-moân khaùc nöõa", baøn xong hoï lieàn taâu: "ñaïi vöông, ñaây khoâng phaûi laø moäng laønh", vua hoûi: "haõy noùi xem moäng baùo ñieàm gì?", ñaùp: "moäng baùo ñieàm vöông vò seõ suïp ñoå vaø vua seõ qua ñôøi", vua nghe roài raát öu saâu suy nghó: "coù caùch gì khieán thaân ta an oån vaø vöông vò vaãn beàn hay khoâng. Ta neân ñeán hoûi toân giaû Ñaïi Ca-ña-dieãn- na vieäc laønh döõ nhö theá naøo", nghó roài lieàn ñeán choã toân giaû ñaûnh leã roài ngoài moät beân keå laïi giaác moäng treân. Toân giaû nghe roài hoûi vua: "vua ñaõ hoûi ai

khaùc veà ñieàm moäng naøy chöa?", ñaùp laø ñaõ coù hoûi caùc Baø-la-moân, noùi roài lieàn thuaät laïi lôøi hoï noùi, toân giaû noùi: "hoï thích höôûng duïc laïc, chæ caàu sanh thieân neân khoâng theå bieát vieäc khaùc. Ñaïi vöông, ñaây laø moäng laønh, vua khoâng neân sôï haõi, moäng naøy khoâng phaûi baùo ñieàm maát vöông vò vaø boû maïng. Vua haõy laéng nghe: vua moäng thaáy ñaát rung chuyeån phaùt ra saùu tieáng, ñeàu laø nhöõng tieáng khuyeân nhaéc vua haõy boû aùc laøm laønh. Ngaøy xöa coù sau vò vua duøng phi phaùp trò nöôùc, sau khi qua ñôøi bò ñoïa vaøo ñòa nguïc. Vua thöù nhaát ôû trong ñòa nguïc chòu ñau khoå noùi keä coù chöõ Saùu ñöùng ñaàu, ñoù laø: "Saùu vaïn saùu ngaøn naêm, Ñoát naáu trong ñòa nguïc, Ñang chòu khoå cuøng cöïc, Khoâng bieát khi naøo heát". Vua thöù hai noùi keä coù chöõ Voâ ñöùng ñaàu, ñoù laø: "Voâ löôïng khoå khoâng bôø, Khoâng bieát ngaøy naøo heát, Chuùng ta cuøng bò ñoát, Do nghieäp aùc ñaõ taïo". Vua thöù ba noùi keä coù chöõ Ta ñöùng ñaàu, ñoù laø: "Ta coù ñöôïc y thöïc, Hôïp lyù hay phi lyù, Ngöôøi khaùc höôûng thoï laïc, Rieâng ta chòu khoå ñau". Vua thöù tö noùi keä coù chöõ Bæ, töùc laø thoâ bæ ñöùng ñaàu: "Thoâ bæ thay thaân ta, Coù vaät khoâng theå boû, AÊn uoáng khoâng cho ngöôøi, Khieán thaân khoâng lôïi ích". Vua thöù naêm noùi keä coù chöõ Taâm ñöùng ñaàu, ñoù laø:

"Taâm thöôøng doái gaït ta, Traán aùp, ngu si keùo, Chòu khoå nôi ñòa nguïc, Khoâng ai thay theá ñöôïc". Vua thöù saùu noùi keä coù chöõ Neáu ñöùng ñaàu, ñoù laø: "Neáu ta sanh laøm ngöôøi, Thöôøng tu taäp vieäc thieän, Do söùc cuûa phöôùc nghieäp, Seõ ñöôïc sanh coõi trôøi". Vua neân bieát saùu tieáng aáy ñeàu noùi roõ nghieäp ñaõ laøm tröôùc kia cuûa hoï. Laïi nöõa naøy ñaïi vöông, trong hö khoâng phaùt ra saùu tieáng: moät laø trong cung vua coù caây tre lôùn, nhieàu truøng nhoû soáng trong ñoù ñaõ aên heát phaàn meàm, chæ coøn phaàn voû cöùng. Caùc truøng naøy khoâng vui, sôï khoâng soáng ñöôïc neân cuøng nhau noùi keä ñeå baùo cho chuû nhaø bieát, keä naøy coù chöõ Nhöõng ñöùng ñaàu: "Nhöõng phaàn meàm aên heát, Chæ coøn phaàn voû cöùng, Mong vua bieát khoâng vui, Neân thay cho caây khaùc". Vì vaäy vua neân thay caây tre cuõ baèng caây tre môùi ñeå caùc truøng naøy ñöôïc soáng. Hai laø trong cung vua coù ngöôøi giöõ ngöïa teân laø Caän thaân ñaõ muø moät maét, ngöôøi naøy haèng ngaøy ñaäp phaù tröùng trong toå Quaï, Quaï meï thaáy con cheát neân oaùn haän cuøng noùi ra keä coù chöõ Ai ñöùng ñaàu, ñoù laø: "Ai coù theå giuùp nhau Ñaâm keû kia muø maét, Ñeå khoâng gieát con toâi, Ñeå toâi khoâng ñau buoàn". Vì theá vua neân caám ngaên keû kia ñöøng laøm nhö theá nöõa. Ba laø trong vöôøn cuûa vua coù moät caùi ao, nöôùc daâng ñaày traøn neân nhieàu loaøi caù, ba ba, toâm, eách soáng trong ñoù. Coù moät con coø thöôøng bay ñeán baét caù aên heát, nay nöôùc trong ao khoâ caïn, chim thaáy vieäc naøy neân noùi keä than thôû coù chöõ Baèng, töùc laø ñaát baèng: "Ñaát baèng ngang vôùi nöôùc, Trong nöôùc coù caù ruøa, Bò coø aên nuoâi thaân, Nay nöôùc laïi khoâ caïn". Vì theá vua neân cho theâm nöôùc vaøo vaø ñuoåi coø ñi nôi khaùc. Boán laø trong nöôùc cuûa vua coù moät ngoïn nuùi lôùn teân laø Khaû uyù, treân nuùi coù hai

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 24 105

vôï choàng voi ñeàu bò muø, nhôø coù voi con nuoâi döôõng. Voi con naøy thöôøng ra ngoaøi tìm thöùc aên veà nuoâi cha meï, boãng gaëp moät voi caùi duï doã ñi theo neân bò baét troùi trong vöôøn, noù nhôù cha meï neân khoâng aên coû nöôùc, ñau khoå noùi keä coù chöõ nay ñöùng ñaàu: “Nay cha meï coâ ñoäc, Muø khoâng ai daãn daét, Soáng ôû trong röøng saâu, Ai saên soùc cho aên”. Vì theá vua neân thaû voi aáy cho veà vôùi cha meï noù. Naêm laø trong cung vua coù con Nai bò baét nhoát phaûi xa baày cuõ, noù buoàn khoå neân noùi keä coù chöõ Kia ñöùng ñaàu, ñoù laø: “Baày kia ñeàu vui söôùng, Coû nöôùc, maëc tình ñi, Rieâng ta bò baét nhoát, Ngaøy ñeâm luoân öu saàu”. Vì theá vua neân thaû cho Nai kia trôû laïi röøng. Saùu laø trong cung vua coù moät con Thieân nga bò nhoát, noù nhìn leân baàu trôøi thaáy baày Nga bay ngang qua neân ñau buoàn noùi keä coù chöõ Ta ñöùng ñaàu, ñoù laø: “Baïn ta ñaõ bay roài, AÊn uoáng tuøy yù thích, Ta coù toäi nghieäp gì, Bò troùi khoâng muoán soáng”. Vì theá vua neân khôûi taâm Töø thaû cho noù ñöôïc töï do. Laïi nöõa, vua thaáy taùm caûnh moäng laø ñieàm baùo tröôùc vieäc gì?: 1. Vua thaáy khaép thaân ñöôïc thoa nöôùc thôm chieân ñaøn traéng, ñaây laø ñieàm baùo tröôùc vöông quoác Thaéng phöông seõ ñem xaáp vaûi traéng baèng Giaï quyù ñeán daâng cho vua, hieän ñang ñi treân ñöôøng, baûy ngaøy sau seõ ñeán. 2. Vua thaáy thaân ñöôïc röôùi nöôùc thôm chieân ñaøn ñoû, ñaây laø ñieàm baùo tröôùc vöông quoác Kieàn-ñaø-la seõ ñem xaáp vaûi ñoû baèng Giaï quyù ñeán daâng cho vua, hieän ñang ñi treân ñöôøng, baûy ngaøy sau seõ ñeán. 3. Vua thaáy löûa chaùy treân ñaàu laø ñieàm baùo tröôùc vöông quoác baøn na seõ ñem voøng hoa baèng vaøng ñeán daâng cho vua, hieän ñang ñi treân ñöôøng, baûy ngaøy sau seõ ñeán. 4. Vua döôùi naùch loù ra hai con raén ñoäc laø ñieàm baùo tröôùc vöông quoác Chi na seõ ñem hai baûo kieám ñeán daâng cho vua, hieän ñang ñi treân ñöôøng, baûy ngaøy sau seõ ñeán. 5. Vua thaáy hai con Lyù ngö lieám hai chaân laø ñieàm baùo tröôùc vöông

106 BOÄ LUAÄT 10

quoác ñaûo Sö töû seõ ñem moät ñoâi giaøy baùu ñeán daâng cho vua, hieän ñang ñi treân ñöôøng, baûy ngaøy sau seõ ñeán. 6. Vua thaáy hai con ngoãng traéng töø khoâng trung bay ñeán laø ñieàm baùo tröôùc vöông quoác Thoå hoûa la seõ ñem hai con tuaán maõ ñeán daâng cho vua, hieän ñang ñi treân ñöôøng, baûy ngaøy sau seõ ñeán. 7. Vua thaáy nuùi ñen hieän tôùi tröôùc maët laø ñieàm baùo tröôùc vöông quoác Yeát-laêng-giaø seõ ñem voi chuùa hai ñaàu ñeán daâng cho vua, hieän ñang ñi treân ñöôøng, baûy ngaøy sau seõ ñeán. 8. Vua thaáy chim baïch aâu phoùng ueá treân ñaàu laø ñieàm baùo tröôùc veà ñaïi phu nhaân An laïc maø töï vua seõ bieát. Taát caû ñeàu laø khuyeân vua khoâng neân khôûi taâm aùc vôùi Baø-la-moân nöõa”. Vua Maõnh quang nghe roài raát vui nhö saép cheát ñöôïc cöùu soáng laïi, caøng theâm tín kính lieàn ñaûnh leã toân giaû roài trôû veà cung. Sau ñoù vua theo nhö lôøi toân giaû chæ daïy thay caây tre lôùn, caám ngaên ngöôøi giöõ ngöïa, ñoå nöôùc vaøo ao cho ñaày, thaû voi cuøng nai vaø thieân nga ñöôïc töï do; baûy ngaøy sau quaû nhö lôøi

toân giaû noùi, caùc nöôùc ñeàu ñöa coáng vaät ñeán. Vua thaáy söï vieäc naøy roài caøng theâm kính troïng toân giaû, suy nghó: “nhöõng ñieàu may maén vöøa xaûy ra ñeàu laø nhôø phöôùc löïc cuûa toân giaû, ta neân ñem taám vaûi traéng baèng giaï quyù cuùng döôøng roài sau ñoù ñem vöông vò nhöôøng laïi cho toân giaû”, nghó roài lieàn sai söù ñem taám giaõ quyù ñeán cuùng cho toân giaû Ñaïi Ca-ña-dieãn-na, Sau ñoù vua baûo phu nhaân An laïc, Tinh quang, Ngöu hoä, Taêng döôõng vaø ñaïi thaàn: “caùc khanh neân bieát, caùc nöôùc ñem coáng vaät ñeán, caùc khanh thích thöù gì thì tuøy yù laáy duøng”, phu nhaân An laïc laáy voøng hoa baèng vaøng, Tinh quang laáy taám Giaï quyù ñoû, Ngöu hoä laáy hai con tuaán maõ, Taêng döôõng laáy hai baûo kieám, ñaïi thaàn laáy ñoâi giaøy baùu, rieâng voi quùy thuoäc cuûa vua. Sau ñoù vua ñeán choã toân giaû Ca-ña-dieãn-na ñaûnh leã roài ngoài moät beân baïch raèng: “vieäc laøm xuaát phaùt töø taâm Töø thaät roäng saâu, khoù theå noùi heát, con xin ñem vöông vò nhöôøng laïi cho toân giaû, xin toân giaû thöông xoùt thoï nhaän”, toân giaû noùi: “ñaïi vöông, Theá toân coù cheá ngaên caùc Bí-soâ thoï nhaän vöông vò”, vua noùi: “neáu vaäy xin toân giaû nhaän laáy nöûa nöôùc”, ñaùp cuõng khoâng ñöôïc, vua noùi: “neáu laøm vua laø ñieàu Phaät cheá ngaên, vaäy thì thoï höôûng naêm duïc ñuùng lyù laø khoâng coù toån”, toân giaû noùi: “Theá toân cuõng cheá ngaên thoï naêm duïc”, vua noùi: “neáu vaäy xin toân giaû thoï nhöõng vaät duïng vaø thöôïng thoï duïng ñeå tuøy yù thoï duïng”, toân giaû noùi: “ñeå toâi baïch Phaät”, vua noùi tuøy yù toân giaû. Luùc ñoù Theá toân tuy ñang ôû taïi röøng Theä ña, thaønh Thaát-la-phieät nhöng vaãn bieát heát moïi vieäc neân suy nghó: “cho duø Ca-ña-dieãn-na khoâng caàn nhöõng vaät thoï duïng vaø thöôïng thoï duïng naøy, nhöng vì caùc Bí-soâ vò lai cuõng neân thoï nhaän”, suy nghó roài lieàn vaän taâm

theá tuïc. Thöôøng phaùp cuûa chö Phaät laø heã khôûi taâm theá tuïc thì ngay ñeán loaøi kieán cuõng hieåu ñöôïc yù Phaät, neáu khôûi taâm xuaát theá thì ngay ñeán baäc Thanh vaên, Ñoäc giaùc cuõng khoâng theå hieåu. Khi Phaät vaän taâm theá tuïc, toân giaû Ca-ña-dieãn-na duøng thieân nhaõn thieân nhó coù theå nghe bieát ñöôïc yù Phaät, luùc ñoù toân giaû baïch Phaät: “Theá toân, Bí-soâ coù ñöôïc thoï thí chuû cuùng nhöõng vaät thoï duïng vaø thöôïng thoï duïng hay khoâng?”, Phaät noùi: “vì thöông töôûng caùc Bí-soâ ñôøi vò lai vaø muoán cho thí chuû ñöôïc phöôùc baùu taêng tröôûng, ta khai cho Bí-soâ vì Töù phöông taêng ñöôïc thoï nhöõng vaät thoï duïng vaø thöôïng thoï duïng, khoâng ñöôïc vì caù nhaân. Trong ñaây vaät thoï duïng laø ruoäng vöôøn..., thöôïng thoï duïng laø traâu boø deâ...”. Sau khi thænh yù Phaät xong toân giaû lieàn noùi cho vua Maõnh quang bieát, vua nghe roài lieàn cho xaây caát chuøa lôùn, cuùng döôøng töù söï ñaày ñuû cho toân giaû vaø cuùng döôøng ruoäng vöôøn..., boø deâ... cho Töù phöông taêng. Luùc ñoù Phaät baûo caùc Bí-soâ: “laàn ñaàu tieân ta khai cho OÂ-ba-saùch-ca cuùng döôøng nhöõng vaät thoï duïng cho Töù phöông taêng Thanh vaên, vua Maõnh quang ôû nöôùc OÂn theä ni laø ngöôøi cuùng ñaàu tieân. Laàn ñaàu tieân ta khai cho OÂ-ba-saùch-ca cuùng döôøng baùnh cho Töù phöông taêng Thanh vaên, vua AÛnh Thaéng ôû nöôùc Ma- kieät-ñaø laø ngöôøi cuùng ñaàu

tieân. Laàn ñaàu tieân ta khai cho OÂ-ba-saùch-ca cuùng döôøng ngoïa cuï phoøng xaù cho Töù phöông taêng Thanh vaên, tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc ôû thaønh Thaát-la-phieät laø ngöôøi cuùng ñaàu tieân. Laàn ñaàu tieân ta khai cho OÂ-ba-saùch-ca cuùng döôøng Tyø-ha-la cho Tö phöông taêng Thanh vaên, tröôûng giaû Thieän hieàn ôû thaønh Baø-la-neâ-tö laø ngöôøi cuùng ñaàu tieân". Nhieáp tuïng noäi dung ñoaïn treân: Maõnh quang cuùng taát caû, Vua AÛnh Thaéng cuùng baùnh, Caáp coâ cuùng ngoïa cuï, Thieän hieàn laäp chuøa Taêng. Sau ñoù vaøo moät ñeâm, vua cuøng Phu nhaân An laïc ñang ngoài aên, vì vua thích Toâ neân phu nhaân ñem moät cheùn Toâ ñeán tröôùc vua. Luùc ñoù Tinh quang khoaùc taám Giaï quyù loâng ñoû ñi qua tröôùc hieân, aùnh saùng cuûa taám Giaï naøy chieáu vaøo phoøng nhö laøn chôùp vaø chieáu vaøo ngöôøi cuûa vua cuøng phu nhaân, phu nhaân kinh ngaïc noùi: "caùi gì chieáu saùng, laø aùnh chôùp hay aùnh ñeøn?", vua noùi: "khoâng phaûi aùnh chôùp, cuõng khoâng phaûi aùnh ñeøn, maø laø aùnh saùng chieáu ra töø Taám Giaï quyù loâng ñoû maø Tinh quang ñang maëc. Taám Giaï quyù nhö vaäy maø naøng laïi khoâng laáy, laïi laáy voøng hoa baèng vaøng, chaúng leõ trong cung cuûa ta laïi khoâng coù voøng hoa baèng vaøng hay sao. Ai noùi laø phuï nöõ phöông ngoaøi coù theå phaân bieät ñöôïc toát

xaáu", phu nhaân noùi: "naøng aáy laøm sao coù trí hueä nhö theá, haù chaúng phaûi ñaïi vöông ñaõ baûo naøng aáy laáy taám Giaï quyù hay sao?", vua noùi: "naøng aáy töï laây, khoâng phaûi do ta baûo". Vua vaø phu nhaân chæ vì vieäc naøy maø giaän nhau, phu nhaân neùm cheùn Toâ vaøo ñaàu vua, vua ñöa tay xoa traùn thaáy bò thöông chaûy maùu lieàn keâu leân: "ñaàu ta bò vôõ, maùu naõo chaûy ra, chaéc laø cheát khoâng soáng ñöôïc, tröôùc khi chöa cheát haõy gieát naøng aáy cho ta", noùi roài ra lònh Taêng döôõng ñem gieát phu nhaân, Taêng döôõng nghe roài lieàn suy nghó: "vua raát yeâu meán phu nhaân, nay chæ vì quaù töùc giaän neân môùi noùi lôøi naøy, ta khoâng neân voäi ñem gieát ngay, chôø vua heát giaän xem yù töù vua theá naøo roài ñem gieát cuõng khoâng muoän. Haõy ñem phu nhaân giaáu nôi kín ñaùo, khoâng ñeå cho vua bieát", nghó roài lieàn ñaùp: "thaàn seõ ñem gieát ngay", ñaùp roài lieàn ñem phu nhaân giaáu nôi kín ñaùo. Sau ñoù vua heát giaän lieàn hoûi Taêng döôõng phu nhaân ñaâu, ñaùp: "ñaïi vöông ra lònh gieát, thaàn ñaõ ñem gieát cheát roài", vua noùi: "khanh neân gieát luoân ta cuøng Tinh quang vaø Thaùi töû roài töï leân ngoâi quaùn ñaûnh. Tuy naøng aáy coù haønh ñoäng khinh thöôøng ta, nhöng raên daïy tröôùc roài sau môùi phaùn ñoaùn, leõ naøo laïi ñem gieát ngay", Taêng döôõng noùi: "thaàn xin noùi ví duï, ngöôøi coù trí nghe ví duï lieàn hieåu ñöôïc söï vieäc" Toång nhieáp tuïng noäi dung: Chim Cöu cheát, traàn truïi, Ba haïng, khoù, khoâng neân, Xem khoâng chaùn, khoâng nguû, Nhieáp trong baûy baøi tuïng. 1. Nhieáp tuïng noäi dung thöù nhaát: Chim Cöu cheát trong röøng, Con khæ cheát döôùi caây, Trong ñôøi naøy, ñôøi khaùc, Boán toái taêm neân bieát. Taêng döôõng noùi: "ñaïi vöông laéng nghe: Thuôû xöa, taïi moät danh sôn coù suoái chaûy trong maùt vaø caây traùi sum sueâ, treân moät ñaïi thoï coù ñoâi chim Cöu laøm toå, chuùng haùi traùi ngon chaát ñaày trong toå, chim troáng baûo chim maùi: "chuùng ta khoâng

neân aên nhöõng traùi naøy, neân ñeå daønh phoøng khi gioù möa tìm khoâng ñöôïc thöùc aên, chuùng ta neân tìm thöùc aên khaùc", chim maùi ñoàng yù. Sau ñoù do trôøi naéng noùng, nhöõng traùi ñeå daønh trong toå bò khoâ neân thaáy thieáu ít laïi, chim troáng traùch chim maùi: "ta ñaõ noùi vôùi naøng laø khoâng neân aên nhöõng traùi naøy, neân ñeå daønh phoøng khi coù gioù möa môùi aên, vì sao naøng laïi laáy aên", ñaùp laø khoâng coù aên, chim troáng noùi: "traùi caây ñöôïc chaát ñaày toå, nay sao

thaáy thieáu ít laïi, neáu khoâng aên thì noù ñi ñaâu?", chim maùi noùi: "em cuõng khoâng bieát vì sao laïi thieáu ít nhö theá". Luùc ñoù chæ vì vieäc naøy maø hai con chim tranh caõi nhau loaïn xaï, ñeán noãi chim troáng moå maïnh vaøo ñaàu chim maùi, nhaân ñoù chim maùi cheát. Sau ñoù trôøi boãng möa, traùi caây gaëp möa nôû ra ñaày trong toå nhö tröôùc, chim troáng thaáy vieäc naøy roài suy nghó: "traùi caây nay ñaày trong toå nhö tröôùc, roõ raøg khoâng phaûi naøng aáy aên", nghó roài lieàn ñeán choã chim maùi noùi lôøi saùm taï: "Cöu maùi khaû aùi mau soáng laïi, Khoâng phaûi naøng aên traùi trong toå, Vì thaáy choã thieáu ñaày nhö cuõ, Xin naøng haõy tha thöù cho ta". Luùc ñoù treân hö khoâng, chö thieân thaáy vieäc naøy roài lieàn noùi keä: "Ngöôi cuøng chim xinh ñeïp, Vui soáng nôi nuùi röøng, Vì ngu si voâ trí,

"Vì ngöôøi nhaän vaät göûi,
Baûo hoä vaø laøm chöùng,
Ñi ñöôøng khoâng löông thöïc,
Keû ngu laøm vieäc naøy".
Vua noùi: "ngöôøi gieát cheát phu nhaân khieán cho ta coâ ñoäc", ñaùp:
"vua haù khoâng nghe coù vieäc coâ ñoäc, ñoù laø:
"Khi sanh moät mình ñeán,
Khi cheát moät mình ñi,
Gaëp khoå moät mình chòu,
Luaân hoài ñi moät mình".
Vua noùi: "ngöôi laøm vieäc hö nhieàu thaät ít neân môùi gieát phu nhaân cuûa ta", ñaùp: "haù vua khoâng nghe coù boán vieäc hö nhieàu thaät ít, ñoù laø:
"Ngheøo khoå ñeán ngöôøi xin,
Tröùng caù vaø hoa taùo,
Muøa thu noåi nhieàu maây,
Hö nhieàu maø thaät ít".
Vua noùi: "ngöôi haønh ñoäng traùi nghòch neân gieát cheát phu nhaân cuûa ta", ñaùp: "haù vua khoâng nghe coù vieäc thöôøng traùi nghòch nhau, ñoù laø:
"Boùng saùng vôùi saùng toái,

Ngaøy ñeâm vôùi thieän aùc,
Boán vieäc naøy treân ñôøi,
Thöôøng laø traùi nghòch nhau”.
Vua noùi: “ngöôi ñaùng bò ñaùnh naëng vì ñaõ gieát phu nhaân cuûa ta”,
ñaùp: “haù vua khoâng nghe coù boán vieäc ñaùng ñaùnh, ñoù laø:
“Vaûi bò ñaäp theâm laùng,
Löøa bò ñaùnh môùi ñi,
Vôï bò ñaùnh nghe choàng,
Troáng bò ñaùnh môùi keâu”.
Vua noùi: “ngöôøi ñaõ gieát phu nhaân cuûa ta, haõy ñi maát ñi”, ñaùp: “haù vua khoâng nghe coù boán vieäc maát ñi, ñoù laø:
“Gioù thoåi buïi bay maát,
Tieáng oàn maát gioïng ca,
Phuïc vuï ngöôøi voâ duïng,
Traùi nghòch baäc coù ñöùc”.
Vua noùi: “ngöôøi ñaõ laøm vieäc khoâng ñuùng laø ñaõ gieát phu nhaân cuûa ta”,
ñaùp: “haù vua khoâng nghe coù boán vieäc laøm khoâng ñuùng, ñoù laø:
“Laøm vua maø noùi doái,
Thaày thuoác maø laêng xaêng,

gieát cheát phu nhaân”, ñaùp: “vua haù khoâng nghe treân ñôøi coù ba haïng töï chieâu hoïa haïi, ñoù laø: “Keû yeáu laïi maëc giaùp, Khoâng baïn, coù nhieàu tieàn, Giaø suy laáy thieáu nöõ, Ba haïng naøy töï haïi”. Vua noùi: “ta nghi khanh coù yù ñoà, vì sao chæ vì moät lôøi noùi maø lieàn gieát phu nhaân”, ñaùp: “vua haù khoâng nghe treân ñôøi coù ba haïng ngöôøi, khi gaëp ñeàu khieán ngöôøi khaùc nghi, ñoù laø: “Thaáy keû ít trí tu haïnh cao, Thaáy ngöôøi duõng maõnh khoâng coù seïo, Thaáy gaùi giaø suy noùi coøn trinh, Ba haïng naøy khieán ngöôøi khaùc nghi”. Vua noùi: “khanh thaät khinh thöôøng ta neân môùi voäi gieát phu nhaân”, ñaùp: “vua haù khoâng nghe treân ñôøi coù ba haïng ngöôøi bò ngöôøi khaùc khinh, ñoù laø: “Ngöôøi raûnh roãi noùi nhieàu, Ngöôøi maëc y cuõ dô, Ngöôøi khoâng môøi maø ñeán, Ba haïng naøy bò khinh”. Vua noùi: “khanh muoán töø töø trôû thaønh oan gia cuûa ta hay sao, ñaõ gieát phu nhaân yeâu quyù cuûa ta roài thì ta coøn gì nöõa”, ñaùp: “vua haù khoâng nghe coù vieäc phaûi töø töø, ñoù laø: “AÊn caù phaûi töø töø, Leo nuùi cuõng nhö vaäy, Ñaïi söï khoâng thaønh ngay, Ba vieäc naøy tieán daàn”. 3. Nhieáp tuïng noäi dung thöù ba: Ba haïng ngöôøi ngu si, Chia caùch coù ba vieäc, Haï löu, xe caùn cheát, Vieäc gian traù neân bieát. Vua noùi: “khanh laø ngöôøi ngu si, vì sao ñem gieát phu nhaân yeâu daáu cuûa ta”, ñaùp: “vua haù khoâng nghe theá gian coù ba haïng ngöôøi ngu si, ñoù laø: “Göûi cho ngöôøi khoâng bieát, Phuïc vuï ngöôøi noùng tính, Voäi laøm roài boû ngay,

Laø ba haïng ngu si”.
Vua noùi: “khanh muoán chia caùch ngöôøi thaân cuûa ta neân môùi gieát phu nhaân”, ñaùp: “vua haù khoâng nghe coù ba haïng bò chia caùch, ñoù laø:
“Bieát baïn nhöng khoâng thaân,
Hoaëc thaân maät thaùi quaù,
Caàu xin khoâng ñuùng luùc,
Ba haïng ñaùng chia caùch”.
Vua noùi: “ngöôi laø keû haï löu vì ñaõ gieát phu nhaân cuûa ta”, ñaùp:
“vua haù khoâng nghe coù ba keû haï löu, ñoù laø:
“Tham muoán vaät cuûa ngöôøi,
Yeâu tieác vaät cuûa mình,
Vui khi thaáy ngöôøi khoå,
Laø ba keû haï löu”.
Vua noùi: “ngöôi ñaùng bò xe caùn cheát vì ñaõ gieát phu nhaân cuûa ta”,
ñaùp: “vua haù khoâng nghe coù ba haïng ngöôøi ñaùng bò xe caùn cheát, ñoù laø:
“Vuïng maø laøm maùy moùc,
Veõ maø khoâng bieát maøu,
Treû maø khoâng ngheà kheùo,
Ba haïng ñaùng xe caùn”.
Vua noùi: “ngöôi raát gian traù neân môùi gieát phu nhaân cuûa ta”, ñaùp:
“vua haù khoâng nghe coù ba haïng gian traù, ñoù laø:
“Gaùi laáy choàng ba laàn,
Xuaát gia laïi hoaøn tuïc,
Chim bò baãy bay thoaùt,
Ba haïng naøy gian traù”.
4. Nhieáp tuïng noäi dung thöù tö:
Khoù ñöôïc, vì ngöôøi khaùc,
Coâ ñoäc, vieäc nhieàu hö,
Traùi nghòch, ñaùng ñaùnh naëng,
Ñi maát, laøm, voâ ích.
Vua noùi: “phu nhaân laø ngöôøi khoù coù ñöôïc nay ñaõ bò ngöôi gieát cheát roài”,
ñaùp: “vua haù khoâng nghe theá gian coù boán vieäc khoù ñöôïc, ñoù laø:
“Ñaàu thoû khoù coù söøng,
Löng ruøa khoù coù loâng,
Daâm nöõ khoù moät choàng,
Keû xaûo khoù noùi thaät”.
Vua noùi: “ngöôøi vì ngöôøi khaùc neân gieát cheát phu nhaân cuûa ta”,

ñaùp: “vua haù khoâng nghe coù boán haïng ngöôøi vì ngöôøi khaùc, ñoù laø:
114 BOÄ LUAÄT 10

“Vì ngöôøi nhaän vaät göûi,
Baûo hoä vaø laøm chöùng,
Ñi ñöôøng khoâng löông thöïc,
Keû ngu laøm vieäc naøy”.
Vua noùi: “ngöôøi gieát cheát phu nhaân khieán cho ta coâ ñoäc”, ñaùp:
“vua haù khoâng nghe coù vieäc coâ ñoäc, ñoù laø:
“Khi sanh moät mình ñeán,
Khi cheát moät mình ñi,
Gaëp khoå moät mình chòu,
Luaân hoài ñi moät mình”.
Vua noùi: “ngöôi laøm vieäc hö nhieàu thaät ít neân môùi gieát phu nhaân cuûa ta”,
ñaùp: “haù vua khoâng nghe coù boán vieäc hö nhieàu thaät ít, ñoù laø:
“Ngheøo khoå ñeán ngöôøi xin,
Tröùng caù vaø hoa taùo,
Muøa thu noåi nhieàu maây,
Hö nhieàu maø thaät ít”.
Vua noùi: “ngöôi haønh ñoäng traùi nghòch neân gieát cheát phu nhaân cuûa ta”,
ñaùp: “haù vua khoâng nghe coù vieäc thöôøng traùi nghòch nhau, ñoù laø:
“Boùng saùng vôùi saùng toái,
Ngaøy ñeâm vôùi thieän aùc,
Boán vieäc naøy treân ñôøi,
Thöôøng laø traùi nghòch nhau”.
Vua noùi: “ngöôi ñaùng bò ñaùnh naëng vì ñaõ gieát phu nhaân cuûa ta”,
ñaùp: “haù vua khoâng nghe coù boán vieäc ñaùng ñaùnh, ñoù laø:
“Vaûi bò ñaäp theâm laùng,
Löøa bò ñaùnh môùi ñi,
Vôï bò ñaùnh nghe choàng,
Troáng bò ñaùnh môùi keâu”.
Vua noùi: “ngöôøi ñaõ gieát phu nhaân cuûa ta, haõy ñi maát ñi”, ñaùp: “haù vua khoâng nghe coù boán vieäc maát ñi, ñoù laø:
“Gioù thoåi buïi bay maát,
Tieáng oàn maát gioïng ca,
Phuïc vuï ngöôøi voâ duïng,
Traùi nghòch baäc coù ñöùc”.
Vua noùi: “ngöôøi ñaõ laøm vieäc khoâng ñuùng laø ñaõ gieát phu nhaân cuûa ta”,
ñaùp: “haù vua khoâng nghe coù boán vieäc laøm khoâng ñuùng, ñoù laø:
“Laøm vua maø noùi doái,

Thaày thuoác maø laêng xaêng,
SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 24 115

Sa moân maø noåi giaän,
Ngöôøi trí laøm vieäc ngu".
Vua noùi: "ngöôi ñaõ laøm vieäc voâ ích laø ñaõ gieát phu nhaân cuûa ta",
ñaùp: "haù vua khoâng nghe coù boán vieäc voâ ích, ñoù laø:
"Thaép ñeøn döôùi maët trôøi,
Möa rôi xuoáng bieån lôùn,
Ñaõ no laïi aên theâm,
Phuïc vuï ngöôøi raûnh roãi".
5. Nhieáp tuïng noäi dung thöù naêm:
Vieäc khoâng neân, khoâng xem,
Baát thieän, ñaùng ñuoåi ñi,
Sôï, khoâng vui, boû ñi,
Mong nhôù, khoù nghó, buoàn.
Vua noùi: "ngöôøi ñaõ laøm vieäc khoâng neân laøm laø ñaõ gieát phu nhaân cuûa ta",
ñaùp: "haù vua khoâng nghe coù boán vieäc khoâng neân laøm, ñoù laø:
"Khoâng thænh maø coá daïy,
Thuyeát phaùp cho ngöôøi nguû,
Khoâng xin ñöôïc, coá xin,
Ñaáu söùc vôùi keû maïnh".
Vua noùi: "ngöôi khoâng xem xeùt kyõ lieàn gieát cheát phu nhaân cuûa ta", ñaùp:
"tuy thaàn khoâng xem xeùt kyõ nhöng coù boán vieäc neân xem, ñoù
laø:
"Duõng só ñaùnh neân xem,
Chuù tröø ñoäc neân xem,
Tieäc thaân toäc neân xem,
Giaûng nghóa ñöôïc neân xem".
Vua noùi: "ngöôi gieát phu nhaân laø vieäc laøm baát thieän", ñaùp: "haù vua khoâng nghe coù boán vieäc baát thieän, ñoù laø:
"Taïi gia khoâng sieâng laøm,
Xuaát gia coù tham duïc,
Vua khoâng bieát truø löôïng,
Ñaïi ñöùc laïi noåi saân".
Vua noùi: "ngöôi gieát phu nhaân cuûa ta, toäi ñaùng bò ñuoåi ñi", ñaùp:
"haù vua khoâng nghe coù boán vieäc ñaùng bò ñuoåi ñi, ñoù laø:
"Laùi xe laøm xe ngaû,
Khoâng löôøng bieát söùc boø,

Boø caùi nhieàu söõa caën,
Gaùi ôû laâu nhaø meï”.
116 BOÄ LUAÄT 10

Vua noùi: “ngöôi gieát phu nhaân cuûa ta, ta thaáy ngöôi thaät ñaùng sôï”, ñaùp: “haù vua khoâng nghe coù boán vieäc khoâng neân sôï maø sôï, ñoù laø:
“Chim Ri vaø Chìa voâi,
Coø traéng vaø nhaïn xanh,
Caû boán loaïi chim naøy,
Thöôøng coù taâm sôï haõi”.
Vua noùi: “neáu ta khoâng coù phu nhaân, loøng ta khoâng vui, taïi sao ngöôi laïi gieát?”, ñaùp: “haù vua khoâng nghe coù boán vieäc khoâng vui, ñoù laø:
“Vöôïn khoâng thích xoùm laøng,
Caù khoâng thích nuùi ñaù,
Troäm khoâng thích thieàn thaát,
Cuoàng phu chaùn vôï mình”.
Vua noùi: “ngöôi gieát phu nhaân cuûa ta, ngöôi thaät ñaùng boû ñi”, ñaùp: “haù vua khoâng nghe coù boán vieäc ñaùng boû, ñoù laø:
“Vì nhaø boû moät ngöôøi,
Vì laøng boû moät nhaø,
Vì nöôùc boû moät laøng,
Vì thaân boû caû nöôùc”.
Vua noùi: “ngöôi gieát phu nhaân khieán ta mong nhôù khoâng bieát ñeán bao giôø”, ñaùp: “vua haù khoâng nghe coù boán vieäc khoâng coù ngaøy heát, ñoù laø:
“Coû khoâng ñuû löûa ñoát,
Vaø daâm vôï cuûa ngöôøi,
Khaùt chæ uoáng moät nguïm,
Vaø uoáng röôïu cuûa ngöôøi”.
Vua noùi: “ngöôi gieát phu nhaân laø vieäc khoù suy löôøng”, ñaùp: “vua haù khoâng nghe coù boán vieäc khoù löôøng, ñoù laø:
“Vua chuùa giaän khoù löôøng,
Giöõa ñöôøng boãng gaëp giaëc,
Nöõ ñaùnh nhau trong nhaø,
Khoù löôøng vaät thí ñeán”.
Vua noùi: “ngöôi gieát phu nhaân, thaät ñaùng buoàn thöông”, ñaùp: “vua haù khoâng nghe coù boán vieäc ñaùng buoàn thöông, ñoù laø:
“Giaø suy khôûi daâm duïc,
AÙc phuï bò choàng ñuoåi,

Daâm nöõ tuoåi giaø suy,
Xuaát gia coù saân haän,
SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 24 117

Coù boán vieäc nhö vaäy,
Thaûy ñeàu ñaùng buoàn thöông".
6. Nhieáp tuïng noäi dung thöù saùu:
Khoâng chaùn, vieäc ñaùng yeâu,
Khoâng cuøng chôi, ñoaït taøi,
Khoâng caïnh tranh, taâm aùc,
Khoâng nöông, baïn, khoâng tin.
Vua noùi: "ta nhìn ngaém phu nhaân khoâng chaùn maø ngöôi laïi gieát ñi", ñaùp: "vua haù khoâng nghe coù naêm vieäc khoâng chaùn, ñoù laø:
"Vua chuùa vaø voi chuùa,
Danh sôn vaø bieån lôùn,
Töôùng haûo cuûa Theá toân,
Nhìn maõi khoâng bieát chaùn".
Vua noùi: "phu nhaân thaät ñaùng yeâu maø ngöôi laïi gieát ñi", ñaùp: haù vua khoâng nghe coù naêm vieäc ñaùng yeâu, ñoù laø:
"Töôùng ñeïp, nhaø danh giaù,
Nhu hoøa, khoâng laøm aùc,
Phuï nöõ coù ñöùc haïnh,
Ngöôøi aáy thaät ñaùng yeâu".
Vua noùi: "ta khoâng neân cuøng ngöôi vui chôi nöõa vì ngöôi ñaõ gieát phu nhaân", ñaùp: "haù vua khoâng nghe coù naêm vieäc khoâng neân cuøng vui chôi, ñoù laø:
"Treû con vaø raén ñoäc,
Keû bò thieán, ngöôøi ñieân,
Keû tuøy tieän voâ trí,
Khoâng neân chôi vôùi hoï".
Vua noùi: "ngöôi gieát phu nhaân töùc laø ñoaït taøi cuûa ta", ñaùp: "haù vua khoâng nghe coù naêm vieäc ñoaït taøi cuûa ngöôøi, ñoù laø:
"Ca muùa vaø uoáng röôïu,
Keû troäm vaø cai nguïc,
Vöông gia thöôøng tôùi lui,
Naêm loaïi ñoaït taøi ngöôøi".
Vua noùi: "ngöôi ñaõ gieát phu nhaân, nay khoâng theå tranh caõi gì ñöôïc nöõa", ñaùp: "haù vua khoâng nghe coù saùu vieäc khoâng neân cuøng caïnh tranh, ñoù laø:
"Ñaïi phuù vaø quaù ngheøo,
Haï tieän, cöïc cao quyù,

Quaù xa vaø quaù gaàn,

Saùu vieäc khoâng neân tranh”.
Vua noùi: “ngöôi coù aùc taâm neân gieát cheát phu nhaân”, ñaùp: “haù vua khoâng nghe coù saùu haïng ngöôøi coù aùc taâm, ñoù laø:
“Tuy gaëp nhöng khoâng nhìn,
Choáng traùi khoâng thaân caän,
Öa noùi loãi cuûa ngöôøi,
Cho roài mong baùo ñaùp,
Thí roài tính chuyeän ñoøi,
Laø töôùng traïng taâm aùc”.
Vua noùi: “ngöôi gieát phu nhaân khieán ta khoâng coøn choã nöông caäy”,
ñaùp: “haù vua khoâng nghe coù baûy vieäc khoâng neân nöông caäy, ñoù laø:
“Taêng giaø bònh, vua aùc,
Gia tröôûng aùc, aùc khaåu,
Khoâng hieåu roõ phaùp luaät,
Bònh naëng khoâng thaày thuoác,
Khoâng nghe lôøi toân tröôûng,
Baûy vieäc khoâng neân nöông”.
Vua noùi: “ngöôi ñaõ gieát phu nhaân, khoâng xöùng laø baïn nöõa”, ñaùp:
“haù vua khoâng nghe coù baûy haïng ngöôøi khoâng xöùng laø baïn, ñoù laø:
“Teân heà vaø nhaïc nhi,
Keû côø baïc, daâm nöõ,
Meâ röôïu, giaëc, huyønh moân,
Baûy haïng khoâng laø baïn”.
Vua noùi: “ngöôi ñaõ gieát phu nhaân, ta khoâng coøn tin töôûng nöõa”,
ñaùp: “haù vua khoâng nghe coù baûy haïng khoù tin, ñoù laø:
“Nöôùc saâu ngang ñeán coå,
Khæ vöôïn vaø voi ngöïa,
Raén ñen, treû ñeå choûm,
Maët gaày, ít raâu toùc,
Ñoái vôùi baûy haïng naøy,
Khoâng neân tin töôûng laém”.
7. Nhieáp tuïng noäi dung thöù baûy:
Khoâng nguû, khoâng öa thích,
Chín naõo, khoâng taâm bi,
Möôøi aùc, möôøi traùi nghòch,
Möôøi löïc, phu nhaân hieän.
Vua noùi: “ngöôi gieát phu nhaân roài khieán ta khoâng nguû ñöôïc”, ñaùp:

“haù vua khoâng nghe treân ñôøi coù taùm vieäc khieán ngöôøi khoâng nguû ñöôïc, SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 24 119

ñoù laø:
“Bònh soát, bònh gaày vaø ho hen,
Bònh ngheøo, suy nghó vaø quaù giaän,
Taâm ñang kinh sôï, bò giaëc baét,
Gaëp taùm vieäc naøy khoâng nguû ñöôïc”.
Vua noùi: “ngöôi ñaõ gieát phu nhaân, ta khoâng öa thích ngöôi nöõa”,
ñaùp: “haù vua khoâng nghe treân ñôøi coù taùm vieäc khieán ngöôøi khoâng öa thích, ñoù laø:
“Bònh, giaø, cheát, ñoùi, ngheøo,
AÙi bieät ly, oaùn gaëp,
Möa ñaù laøm haïi nöôùc,
Taùm vieäc ngöôøi khoâng thích”.
Vua noùi: “ngöôi ñaõ gieát phu nhaân laøm cho ta öu naõo”, ñaùp: “haù vua khoâng nghe treân ñôøi coù chín vieäc laøm cho öu naõo, ngay trong hieän taïi phaûi chaáp nhaän, ñoù laø:
“Ai yeâu keû thuø ta,
Gheùt baïn toát cuûa ta,
Vaø gheùt baûn thaân ta,
Ñaõ vaø ñang, seõ laøm,
Neáu coù chín vieäc naøy,
Caàn phaûi khai giaûi ngay,
Khoâng neân sanh thuø haän,
Töï khoå, laøm khoå ngöôøi”.
Vua noùi: “ngöôi khoâng coù taâm bi môùi gieát cheát phu nhaân”, ñaùp:
“haù vua khoâng nghe treân ñôøi coù möôøi haïng khoâng coù taâm bi, ñoù laø:
“Ñoà teå gieát heo, boø, deâ, gaø,
Baét chim, löôùi caù, saên caàm thuù,
Baãy thoû, aên cöôùp, teân ñao phuû,
Laøm möôøi aùc naøy, khoâng taâm bi”.
Vua noùi: “ngöôi laø keû hung aùc neân môùi gieát cheát phu nhaân”, ñaùp:
“haù vua khoâng nghe con ngöôøi coù möôøi ñieàu aùc, ñoù laø:
“Tieáng aùc, mieäng aùc, khoâng xaáu hoå,
Boäi thaân, vong aân, khoâng töø bi,
Giaëc cöôùp, troäm caép, aên moät mình,
Noùi lôøi taø kieán laø möôøi vieäc”.

Vua noùi: “ngöôi ñaõ laøm vieäc traùi nghòch, khoâng ñaùng tin vì ñaõ gieát cheát phu nhaân”, ñaùp: “haù vua khoâng nghe coù möôøi vieäc traùi nghòch nhau, ñoù laø:
120 BOÄ LUAÄT 10

“Maët trôøi, traêng, löûa, nöôùc, Ñoàng nöõ vaø phuï nöõ, Bí-soâ, Baø-la-moân, Keû loûa hình, phaân ngöôøi”. Maët trôøi traùi nghòch nhau laø muøa ñoâng maët trôøi xuoáng thaáp nhöng laïi khoâng noùng, muøa xuaân maët trôøi leân cao thì laïi raát noùng. Maët traêng traùi nghòch nhau laø ngaøy ñaàu thaùng traêng khuyeát, moïi ngöôøi ñeàu kính leã; ñeán khi traêng troøn ñaày thì khoâng ai leã nöõa. Töôùng löûa traùi nghich nhau laø khi bònh nhieät thì phaûi hô löûa, khi bò muït noùng cuõng caàn hô löûa. Töôùng nöôùc traùi nghòch nhau laø vaøo muøa ñoâng nöôùc ao hoà laïnh thì khoâng ai muùc uoáng, nöôùc gieáng aám neân ai cuõng uoáng; vaøo muøa xuaân nöôùc ao hoà aám neân ai cuõng uoáng, nöôùc gieáng maùt laïnh thì ngöôøi laïi khoâng thích uoáng. Ñoàng nöõ traùi nghòch nhau laø khi choàng chöa cöôùi thì thöôøng nghó ñeán nhaø choàng, ñeán khi cöôùi roài thì laïi thöôøng khoùc nhôù nhaø mình. Phuï nöõ traùi nghòch nhau laø khi coøn treû tuoåi xinh ñeïp, moïi ngöôøi thích nhìn thì khi ra ñöôøng che phuû kín maët; ñeán khi tuoåi giaø khoâng coøn xinh ñeïp, moïi ngöôøi khoâng coøn thích nhìn thì laïi loä ñaàu maët khi ra ñöôøng. Bí-soâ traùi nghòch nhau laø khi coøn treû khoûe aên nhieàu bieát ngon, aên roài lieàn tieâu hoùa ngay nhöng laïi khoâng ñöôïc cuùng döôøng nhieàu; ñeán khi tuoåi giaø suy, aên ít khoâng bieát ngon, aên roài khoù tieâu thì laïi ñöôïc cuùng döôøng nhieàu. Baø-la-moân traùi nghòch nhau laø treû con leân baûy chöa phaùt duïc laïi baét chuùng thoï giôùi naêm naêm chuyeân tu phaïm haïnh; ñeán tuoåi thanh nieân, duïc tình maïnh meõ thì laïi khoâng ngaên caám neân buoâng lung laøm vieäc phi phaùp. Ngoaïi ñaïo loûa hình traùi nghòch nhau laø khi ôû trong phoøng laïi maëc y phuïc, coøn khi ra ñöôøng thì laïi loûa hình. Phaân ngöôøi traùi nghòch nhau laø khi coøn öôùt thì noåi treân maët nöôùc, ñeán khi khoâ cöùng thì laïi chìm döôùi nöôùc”. Vua noùi: “naøy Taêng döôõng, haõy boû qua vieäc aáy khoâng neân noùi nöõa, ta hoûi laïi ngöôi phaûi noùi thaät, ngöôi döïa vaøo theá löïc gì maø ñem gieát phu nhaân?”, ñaùp: “ñaïi vöông, thaàn döïa vaøo theá löïc gì ñeå gieát phu nhaân, ñaïi vöông neân bieát, thaày cuûa toân giaû Ca-ña-dieãn-na laø Phaät coù ñuû möôøi hieäu Nhö lai, Baïc-giaø-phaïm, ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc, Minh haïnh tuùc, Thieän theä, Theá gian giaûi, Voâ thöôïng só, Ñieàu ngöï tröôïng phu, Thieân nhôn sö, Phaät, Theá Toân coù trí löïc töï taïi, laø vua chaùnh phaùp thaønh töïu möôøi trí löïc thuø thaéng, trí hueä vieân maõn, chuyeån ñaïi phaùp luaân, caát tieáng roáng cuûa sö töû, nhö theá môùi goïi laø baäc coù ñaïi theá löïc. Möôøi löïc laø: 1. Trí löïc thuø thaéng bieát roõ xöù vaø phi xöù neân môùi coù theå ôû trong boán chuùng caát tieáng roáng sö töû, chuyeån ñaïi phaùp luaân. 2. Trí löïc bieát roõ nhö thaät veà nghieäp baùo ba ñôøi cuûa caùc chuùng sanh

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 24 121

vaø nhaân duyeân dò thuïc cuûa xöù hay söï vieäc. 3. Trí löïc bieát roõ nhö thaät veà caùc tónh löï, giaûi thoaùt, Tam-ma-ñòa, tam ma baùt ñeà, phieàn naõo vaø thanh tònh. 4. Trí löïc bieát roõ nhö thaät veà caên taùnh sai khaùc cuûa chuùng sanh. 5. Trí löïc bieát roõ nhö thaät veà thaéng giaûi ñaõ coù cuûa chuùng sanh. 6. Trí löïc bieát roõ nhö thaät veà caùc theá giôùi. 7. Trí löïc bieát roõ nhö thaät veà bieán haønh cuûa taát caû xöù. 8. Ñoái vôùi caùc sanh xöù cuûa ñôøi tröôùc thaûy ñeàu nhôù bieát töø moät ñôøi, hai ñôøi... cho ñeán traêm ngaøn ñôøi; kieáp thaønh, kieáp hoaïi cho ñeán voâ löôïng kieáp thaønh hoaïi thaûy ñeàu nhôù bieát coù chuûng loaïi nhö vaäy, coù chuùng sanh nhö vaäy...; cho ñeán nhôù bieát ta ôû taïi ---- coù teân --- thuoäc doøng hoï --- ñaõ sinh hoaït nhö vaäy, coù khoå vui nhö vaäy..., thoï sanh nhö vaäy, tuoåi thoï daøi hay ngaén, cheát ñaây sanh kia, nhöõng nôi ñaõ thoï sanh thaûy ñeàu nhôù bieát. 9. Ñöôïc thieân nhaõn thanh tònh thaáy bieát roõ caùc höõu tình hoaëc soáng hoaëc cheát, ñeïp xaáu, giaøu ngheøo, laøm nghieäp thieän hay laøm nghieäp aùc.... Nhöõng chuùng sanh laøm nghieäp aùc nôi thaân khaåu yù nhö phæ baùng Thaùnh hieàn, chaáp chaët taø kieán, taïo nghieäp taø kieán; do laøm nghieäp naøy neân sau khi cheát bò ñoïa trong ba ñöôøng aùc. Nhöõng chuùng sanh laøm nghieäp thieän nôi ba nghieäp thaân khaåu yù nhö cung kính Thaùnh hieàn, thöïc haønh chaùnh kieán; do laøm nghieäp naøy neân sau khi maïng chung ñöôïc sanh vaøo ñöôøng laønh. 10. trí löïc bieát nhö thaät caùc laäu taâm ñaõ heát, taâm ñöôïc giaûi thoaùt, töï giaùc ngoä vaø chöùng ñöôïc phaùp vieân maõn, hieåu roõ sanh töû ñaõ taän, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc laøm ñaõ xong, khoâng thoï thaân sau. Ñaïi vöông, Theá toân coù ñaïi theá löïc khoâng ai hôn ñöôïc neân môùi goïi laø baäc coù ñaïi theá löïc". Luùc ñoù vua nghe Taêng döôõng noùi caùc yeáu nghóa xong lieàn im laëng, Taêng döôõng suy nghó: "vua ñaõ im laëng thì ta khoâng neân ñuøa côït nöõa, ta neân ñöa phu nhaân ra", nghó roài lieàn ñöa phu nhaân ra, nöôùc maét ñoanh troøng cung kính laïy döôùi chaân roài noùi keä taï loãi: "Vua nhôø vieäc naøy hieåu voâ thöôøng, Laàn löôït truyeàn nhau theo gia phaùp, Thaáy vöông phaùp aùc, khoâng thi haønh. Phu nhaân An laïc mong ñöôïc tha, Lôøi hay treân ñôøi vua vöøa nghe, Thaàn nhaân hoûi ñaùp ñeå trình baøy, Söùc vua ñieàu phuïc ñöôïc voi döõ, Huoáng chi vôï mình laøm vieäc traùi, Bieát toân troïng choàng vaø ñuû ñöùc,

Thuûy chung ñoaøn tuï chæ laàn naøy.
Thaàn thaáy ñaïi vöông coøn traàm ngaâm,
Phu nhaân ñang mong vua tha thöù".
Vua nhìn thaáy phu nhaân heát söùc vui möøng lieàn noùi keä:
"Khanh noùi lôøi hay ñeïp nhö vaäy,
Ñeàu vì loøng thöông ñoái vôùi ta,
Nay ban cho khanh thaønh Khuùc nöõ,
Ta tha thöù toäi cho phu nhaân".
SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 25 123

3. Nhieáp tuïng thöù ba trong Bieät moân thöù saùu: Duõng kieän vaø ñoà baùu, Dieäu quang, trong Lan nhaõ, Neáu trò (bònh) ñöôïc cho trò, Khoâng ñoä ngöôøi toån chuùng. Phaät ôû trong giaûng ñöôøng Cao caùc, beân ao Di haàu, thaønh Quaûng nghieâm. Luùc ñoù coù nhieàu Baø-la-moân, tröôûng giaû tuï taäp ôû moät nôi baøn taùn raèng: “Sa moân Kieàu-ñaùp-ma tham duïc vaø caùc Thanh vaên cuõng raát tham”, tröôûng giaû Duõng kieän ñang ngoài trong chuùng nghe lôøi noùi naøy roài lieàn leân tieáng: “vieäc aáy chöa bieát hö thaät, toâi mong caùc vò töï chöùng nghieäm ñeå bieát Theá toân laø thieåu duïc hay ña duïc vaø caùc Thanh vaên cuõng nhö vaäy”. Sau khi veà ñeán nhaø tröôûng giaû lieàn xem laïi heát nhöõng vaät duïng laøm baèng vaøng baïc… ñaõ coù roài ñeán choã Phaät ñaûnh leã ngoài moät beân nghe Phaät noùi phaùp, Theá toân tuøy thuaän noùi phaùp chæ daïy cho tröôûng giaû ñöôïc lôïi hæ roài im laëng. Tröôûng giaû rôøi khoûi toøa chaép tay thænh Phaät vaø Taêng vaøo ngaøy mai ñeán nhaø thoï thöïc, Phaät im laëng nhaän lôøi, tröôûng giaû bieát Phaät ñaõ nhaän lôøi lieàn ñaûnh leã Phaät höõu nhieãu roài ra veà. Sau ñoù ñeán thænh caùc ngoaïi ñaïo cuõng vaøo ngaøy mai ñeán nhaø thoï thöïc; laïi ñeán môøi caùc Baø-la-moân, cö só trong thaønh cuõng vaøo ngaøy mai ñeán nhaø cuøng tuøy hæ cuùng döôøng Phaät vaø Taêng. Tröôûng giaû veà ñeán nhaø ngay trong ñeâm ñoù lo söûa soaïn ñuû caùc moùn aên thôm ngon, saùng sôùm traûi toøa, ñeå nöôùc saïch vaø taêm roài sai söù ñeán baïch Phaät: “ñaõ ñeán giôø thoï thöïc, xin Phaät töï bieát thôøi”. Luùc ñoù Phaät cuøng Thaùnh chuùng ñaép y mang baùt ñeán nhaø tröôûng giaû ngoài vaøo choã ngoài, tröôûng giaû cuøng caùc Baø-la-moân, cö só ñem nhöõng vaät ñöïng nhö maâm cheùn… baèng vaøng baïc… ñeå doïn thöùc aên daâng cuùng Phaät vaø Taêng. Phaät baûo A-nan: “thaày haõy ñeán thoâng baùo caùc Bí-soâ: do tröôûng giaû muoán thöû nghieäm neân duøng caùc vaät ñöïng baèng vaøng baïc vaät quyù ñeå

doïn thöùc aên, caùc thaày khoâng neân thoï”, toân giaû A-nan vaâng lôøi Phaät daïy ñi thoâng baùo neân caùc Bí-soâ khoâng ai thoï duïng caùc loaïi vaät duïng quyù ñoù. Tröôûng giaû thaáy vaäy beøn duøng vaät duïng baèng coû traéng ñeå doïn thöùc aên daâng cuùng cho taát caû ñeàu ñöôïc no ñuû. Ñôïi Phaät vaø Taêng thoï thöïc xong, tröôûng giaû laáy caùi gheá thaáp ngoài tröôùc Phaät, Phaät thuyeát phaùp roài noùi keä boá thí chuù nguyeän cho tröôûng giaû roài ñöùng daäy cuøng chuùng taêng ra veà. Luùc ñoù caùc ngoaïi ñaïo ñöôïc thænh ñeán thoï thöïc laïi khoâng giöõ oai nghi, vaøo choã ngoài ngoài loän xoän khoâng theo thöù lôùp. Tröôûng giaû daën ngöôøi giöõ cöûa: “neáu thaáy caùc ngoaïi ñaïo caàm caùc vaät duïng baèng vaøng baïc... ra cöûa thì neân laáy laïi. Neáu hoï noùi tröôûng giaû cho ta thì neân noùi vôùi hoï raèng: chæ doïn ñöa trong khi aên chöù khoâng phaûi cho luoân. Neáu hoï khoâng ñöa traû laïi thì neân ñoaït laáy laïi”. Khi tröôûng giaû duøng caùc vaät duïng nhö vaøng baïc... doïn ñöa thöùc aên cho caùc ngoaïi ñaïo, hoï lôùn tieáng ñoøi nhö noùi: ñöa cho ta

maâm vaøng, hoaëc noùi ñöa cho ta maâm baïc... ñeán noãi giaønh vôùi nhau vaø ñaùnh chöôi nhau. Tröôûng giaû phaûi bieåu hieän töôùng töùc giaän khieán cho hoï laéng yeân roài môùi doïn thöùc aên leân daâng cuùng. Sau khi aên xong, hoï mang caùc vaät duïng ñoù ra cöûa vaø bò ngöôøi giöõ cöûa ñoaït laáy laïi nhö tröôûng giaû ñaõ noùi ôû treân neân gaây huyeân naùo vang ra ngoaøi, daân chuùng trong thaønh nghe tieáng huyeân naùo naøy cuøng keùo ñeán nhaø tröôûng giaû xem, tröôûng giaû noùi vôùi moïi ngöôøi: "caùc vò coù thaáy söï khaùc nhau giöõa Phaät vaø Taêng vôùi caùc ngoaïi ñaïo khoâng?", ñaùp laø ñaõ thaáy, tröôûng giaû noùi: "Phaät vaø Thaùnh chuùng thieåu duïc tri tuùc, coøn ngoaïi ñaïo laïi duøng phaùp luaät xaáu aùc ñeå duï doã nhau". Do vieäc naøy neân moïi ngöôøi ñoái vôùi Phaät vaø Taêng caøng theâm tín kính, ngöôøi naøo tröôùc ñoù khoâng tín kính hay nöûa tin nöûa ngôø nay cuõng phaùt sanh tín taâm. Sau khi trôû veà truù xöù röûa chaân xong, Phaät ngoài tröôùc ñaïi chuùng baûo caùc Bí-soâ: "haïnh thieåu duïc coù lôïi ích lôùn nhö theá, vì vaäy caùc Bí-soâ khoâng neân thoï thöùc aên trong caùc vaät ñöïng baèng vaøng baïc.... Neáu ai thoï thì phaïm toäi Vieät phaùp, neáu laø baäc lìa duïc thì ñöôïc tuøy yù thoï theo yù cuûa thí chuû". Luùc ñoù caùc Bí-soâ phaøm phu khi leân coõi trôøi hay xuoáng long cung, do phöôùc nghieäp löïc cuûa hoï neân caùc vaät duïng ñöïng thöùc aên toaøn baèng baûy baùu, caùc Bí-soâ naøy sôï phaïm giôùi neân khoâng daùm thoï, baïch Phaät, Phaät noùi: "neáu nhöõng nôi aáy khoâng coù vaät duïng naøo khaùc ñeå ñöïng thöùc aên thì ñöôïc thoï, khoâng neân nghi sôï". Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, trong thaønh coù moät tröôûng giaû giaøu coù, thoï dung ñaày ñuû nhö Tyø sa moân thieân vöông, oâng cöôùi vôï chöa bao laâu thì vôï coù thai. Töø khi coù thai, thaân töôùng cuûa ngöôøi vôï saùng ñeïp khaùc hôn tröôùc, ñuû ngaøy thaùng sanh ñöôïc moät beù gaùi, dung maïo ñoan chaùnh

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 25 125

ai cuõng thích nhìn, coù ñuû caùc töôùng toát. Khi vöøa sanh ra aùnh saùng chieáu saùng röïc nhö aùnh maët trôøi, tin naøy khoâng bao laâu lan truyeàn khaép nôi neân moãi ngaøy coù ñeán ngaøn vaïn ngöôøi ñeán nhaø tröôûng giaû xem vieäc laï naøy. Luùc ñoù ôû phöông khaùc coù moät töôùng sö gioûi cuõng nghe bieát vieäc laï naøy neân tìm ñeán, sau khi nhìn thaáy beù gaùi naøy, oâng lieàn noùi vôùi moïi ngöôøi: "beù gaùi naøy coù ñuû caùc töôùng toát, hieám coù treân ñôøi nhöng chuaån theo saùch töôøng thì sau naøy noù seõ tö thoâng cuøng vôùi naêm traêm ñaøn oâng", moïi ngöôøi nghe roài noùi raèng: "coù töôùng maïo nhö theá, tö thoâng vôùi naêm traêm ñaøn oâng cuõng khoâng phaûi laø kyø laï". Do töôùng sö tieân ñoaùn nhö theá neân tin ñoàn lan xa, moïi ngöôøi tranh nhau ñeán xem ñöùa beù gaùi laøm huyeân naùo caû ñöôøng phoá. Ñuû hai möôi moát ngaøy, tröôûng giaû môû tieäc aên möøng vaø ñaët teân cho beù, do vöøa môùi sanh aùnh saùng chieáu saùng röïc nhö aùnh maët trôøi neân ñaët teân laø Dieäu quang. Tröôûng giaû giao con gaùi cho taùm baø nhuõ maãu nuoâi döôõng, ñeán tuoåi tröôûng thaønh Dieäu quang caøng dieãm leä, khoâng ai saùnh baèng. Dieäu quang hoïc thoâng caùc loaïi kyõ nhaïc vaø vôùi voùc daùng xinh ñeïp cuûa mình qua y phuïc luïa laø thôm ngaùt, coâ gioáng nhö thieân nöõ trong

vöôøn Dieäu hoa. Cho duø laø tieân nhaân aån cö lìa duïc, neáu nhìn thaáy coâ vaãn khôûi taâm daâm duïc huoáng chi laø nhöõng chaøng trai treû, taâm duïc höøng thaïnh, khoâng ai laø khoâng bò coâ meâ hoaëc. Do nguyeân nhaân naøy neân tröôûng giaû cuøng caùc gia nhaân ngaøy ñeâm giöõ gìn nghieâm maät, khoâng ñeå cho coâ ra ngoaøi. Luùc ñoù Thaùi töû, ñaïi thaàn cuûa vua Thaéng quang nöôùc Kieàu-taùt-la vaø vöông töû caùc nöôùc khaùc ñeàu muoán ñeán caàu hoân Dieäu quang, nhöng khi nghe bieát ñöôïc lôøi tieân ñoaùn cuûa töôùng sö, ai naáy ñeàu xaáu hoå khoâng vui vaø ruùt lui. Tuy nhö vaäy nhöng beân ngoaøi cöûa nhaø cuûa tröôûng giaû luoân luoân coù nhieàu ngöôøi ngaém ngheù Dieäu quang, tröôûng giaû tuy coù cho ngöôøi canh giöõ nhöng vaãn sôï khoù caám ngaên ñöôïc hoï laøm baäy, gaây hoïa cho caû nhaø neân trong loøng khoâng yeân. Tröôûng giaû suy nghó: “con gaùi ta ñaõ lôùn, duø gaëp ngöôøi khoâng töông xöùng ñeán daïm hoûi, ta cuõng gaû cho roài”, vì ai cuõng sôï lôøi tieân ñoaùn cuûa töôùng sö neân khoâng ai daùm ñeán hoûi cöôùi, tröôûng giaû do vaäy buoàn baõ maø sanh bònh. Trong thaønh cuõng coù moät tröôûng giaû giaøu coù, keát hoân chöa bao laâu thì vôï cheát, laàn löôït cöôùi theâm vôï khaùc cho ñeán ngöôøi vôï thöù baûy cuõng cheát, neân ngöôøi ñöông thôøi goïi oâng laø tröôûng giaû gieát vôï. Do khoâng theå soáng coâ ñoäc neân oâng tìm ñeán nhöõng nhaø coù con gaùi ñeå caàu hoân, cha meï cuûa coâ gaùi ñeàu noùi: “chaúng leõ chuùng toâi muoán gieát con gaùi cuûa mình hay sao?”, sau ñoù oâng laïi tìm ñeán caùc quaû phuï ñeå caàu hoân, hoï ñeàu noùi: “chaúng leõ chuùng toâi laïi muoán töï saùt hay sao?”. Do tìm vôï theâm khoâng ñöôïc neân oâng döùt taâm mong caàu, muoán ñeán soáng chung vôùi caùc Sa moân ngoaïi ñaïo tu

phaïm haïnh. Sau ñoù laïi suy nghó: “cha ta tröôùc ñaây laø OÂ-ba-saùch-ca cuûa Phaät, ta nay caàn gì phaûi theo ngoaïi ñaïo, ta neân ñeán ôû chung vôùi caùc ñeä töû cuûa Phaät, ban ñaàu thaân caän cuùng döôøng sau ñoù seõ xuaát gia”, moät ngöôøi baïn cuõ thaáy oâng thöôøng lui tôùi trong röøng Theä ña lieàn hoûi: “coù phaûi baïn muoán caàu xuaát gia hay khoâng?”, ñaùp: “nay toâi ôû moät mình cuõng nhö laø xuaát gia, caàn gì phaûi caàu nöõa”, ngöôøi baïn hoûi roõ nguyeân do roài noùi: “sao baïn khoâng ñeán caàu hoân myõ nöõ Dieäu quang”, ñaùp: “töôùng sö tieân ñoaùn coâ aáy seõ tö thoâng vôùi naêm traêm ñaøn oâng, neáu cöôùi coâ aáy veà nhaø thì nhaø toâi seõ trôû thaønh nhaø daâm nöõ hay sao”, ngöôøi baïn noùi: “baïn coù tín taâm, ai laïi töï tieän vaøo nhaø, ngoaïi tröø Bí-soâ. Baïn neân ñeán daïm hoûi”, ñaùp: “sôï hoï khoâng chòu gaû”, ngöôøi baïn noùi: “hoï cuõng ñang lo buoàn, neáu baïn ñeán hoûi, nhaát ñònh hoï seõ gaû”. Tröôûng giaû nghe roài lieàn ñeán nhaø Dieäu quang, ngöôøi cha thaáy ñeán vui veû chaøo hoûi: “thieän lai, oâng ñeán coù vieäc gì?”, ñaùp: “coù öôùc nguyeän trong loøng, chöa daùm noùi ra”, ngöôøi cha noùi cöù noùi, ñaùp laø muoán hoûi cöôùi Dieäu quang, ngöôøi cha vui möøng chaáp thuaän. Tröôûng giaû lieàn laøm leã cöôùi long troïng röôùc daâu veà nhaø, sau ñoù giao chìa khoùa trong nhaø cho vôï roài noùi: “hieàn thuû, tröôùc ñaây nhaø ta quy y Tam baûo, xem ñoù laø phöôùc ñieàn neân khoâng tín ngöôõng phaùi khaùc, naøng cuõng neân tuøy thuaän cuùng döôøng”, ñaùp laønh thay. Sau ñoù tröôûng giaû haèng ngaøy thænh caùc

Bí-soâ veà nhaø thoï thöïc, Dieäu quang töï tay cuùng döôøng, thaáy Bí-soâ naøo coù töôùng maïo ñoan nghieâm thì ghi nhôù trong loøng. Moät hoâm tröôûng giaû coù vieäc phaûi vaéng nhaø neân daën vôï: “ta coù vieäc phaûi vaéng nhaø ít hoâm, naøng ôû nhaø neân haèng ngaøy cuùng döôøng phöôùc ñieàn, chôù coù giaùn ñoaïn”, Dieäu quang vaâng lôøi; sau ñoù tröôûng giaû laïi ñeán choã caùc Bí-soâ baïch raèng: “con tuy coù vieäc vaéng nhaø ít hoâm, nhöng haèng ngaøy caùc Thaùnh giaû vaãn ñeán nhaø con thoï thöïc nhö thöôøng leä”, ñaùp laø seõ ñeán vaø chuùc tröôûng giaû ñi ñöôøng bình an. Hoâm sau khi caùc Bí-soâ ñeán nhaø thoï thöïc, Dieäu quang lieàn bieåu hieän thaùi ñoä laúng lô, caùc Bí-soâ thoï thöïc xong trôû veà chuøa noùi vôùi nhau: “töôùng toäi loãi hoâm nay hieän ra, aäy chuùng ta phaûi laøm sao?”, moät ngöôøi noùi: “ngaøy mai chuùng ta seõ khoâng ñeán thoï thöïc nöõa”, moät ngöôøi noùi: “chuùng ta seõ ñi khaát thöïc”, moïi ngöôøi ñeàu noùi laønh thay vaø nhaát trí ngaøy mai khoâng ñeán nhaø Dieäu quang thoï thöïc nöõa. Sau khi laøm xong coâng vieäc tröôûng giaû trôû veà nhaø hoûi vôï: “caùc thaùnh giaû coù ñeán thoï thöïc hay khoâng?”, ñaùp: “chæ ñeán coù moät ngaøy, sau ñoù khoâng ñeán nöõa”, tröôûng giaû nghe roài suy nghó: “chaéc laø coâ aáy hieän töôùng daâm nhieãm khieán caùc Thaùnh giaû sôï phaïm toäi neân môùi khoâng ñeán nöõa”, nghó roài lieàn ñeán aân caàn thænh laïi, caùc Bí-soâ noùi: “chuùng toâi haønh theo phaùp khaát thöïc nhö tröôùc kia”, tröôûng giaû noùi:

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 25 127

“con ñaõ hieåu nguyeân do, con seõ khoâng ñeå sanh loãi laàm nhö tröôùc nöõa”, caùc Bí-soâ nhaän lôøi, tröôûng giaû ñaûnh leã roài ra veà. Hoâm sau caùc Bí-soâ ñeán nhaø thoï thöïc, tröôûng giaû ñöa Dieäu quang vaøo phoøng roài ñoùng cöûa laïi, Dieäu quang ôû trong phoøng sanh voïng töôûng phaân bieät nhôù nghó ñeán hình daùng cuûa caùc Bí-soâ, do voïng töôûng neân sanh luyeán aùi khieán cho löûa duïc höøng thaïnh, töø trong boác ra thieâu ñoát thaân khieán cho toaøn thaân xuaát moà hoâi, sinh khí thoaùt ra heát neân qua ñôøi. Luùc ñoù caùc Bí-soâ thoï thöïc xong, noùi keä chuù nguyeän roài ra veà, tröôûng giaû môùi môû cöûa phoøng keâu Dieäu quang ra cuøng aên côm, khoâng nghe Dieäu quang leân tieáng, tröôûng giaû vaøo phoøng thaáy Dieäu quang naèm treân ñaát, cho laø nguû neân lay goïi daäy, môùi bieát laø Dieäu quang ñaõ cheát. Tröôûng giaû ñau buoàn cho ngöôøi ñeán baùo cho beân ngoaïi thaân bieát tin, beân ngoaïi thaân hay tin lieàn ñeán, thaáy Dieäu quang ñaõ cheát lieàn ñau buoàn keâu khoùc vaø maéng chöûi tröôûng giaû, nhö theá cho ñeán chieàu toái môùi duøng vaûi nguõ saéc lieäm thi theå roài ñaët treân xe tang ñöa ñeán trong röøng thaây cheát. Luùc ñoù caùch röøng thaây cheát khoâng xa coù naêm traêm teân cöôùp töø nôi khaùc ñeán, moät ngöôøi ñi ñöôøng nhìn thaáy boïn cöôùp roài lieàn suy nghó: “myõ nöõ Dieäu quang vöøa cheát, thaân toäc ñaõ ñöa ñeán trong röøng thaây cheát, neáu gaëp boïn cöôùp aét seõ bò haïi, ta neân ñeán baùo cho hoï bieát”, nghó roài lieàn ñeán baùo, thaân toäc nghe xong lieàn baûo ngöôøi ôû laïi coi giöõ roài gaït leä cuøng trôû veà. Khi thaáy boïn giaëc keùo ñeán, ngöôøi coi giöõ thi cuõng boû troán, boïn giaëc ñeán thaáy ngöôøi nöõ naøy tuy ñaõ cheát nhöng dung

nghi vaãn töôi saùng nhö soáng, lieàn noùi vôùi nhau: “coâ gaùi naøy xinh ñeïp hieám coù, khoù tìm ñöôïc ôû ñaâu moät ngöôøi ñeïp nhö theá”, do sanh taâm nhieãm oâ neân hoï cuøng nhau laøm vieäc phi phaùp vôùi ngöôøi cheát, sau ñoù cuøng nhau goùp ñöôïc naêm traêm tieàn vaøng, lieàn ñeå laïi beân caïnh töû thi roài boû ñi. Saùng hoâm sau, khaép nôi trong ngoaøi thaønh ñeàu nghe bieát Dieäu quang tuy cheát maø thaân vaãn cuøng naêm traêm teân cöôùp tö thoâng vaø ñöôïc naêm traêm tieàn vaøng. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: “Theá toân, Dieäu quang ñôøi tröôùc ñaõ taïo nghieäp gì maø nay coù thaân töôùng xinh ñeïp, vöøa sanh ra ñaõ coù aùnh saùng chieáu röïc nhö aùnh maët trôøi. Nay tuy ñaõ cheát maø thaân vaãn cuøng naêm traêm ngöôøi tö thoâng vaø ñöôïc naêm traêm tieàn vaøng?”, Phaät noùi: “nghieäp maø Dieäu quang ñaõ taïo, nay quaû baùo thuaàn thuïc, khoâng ai chòu thay ñöôïc… Caùc thaày laéng nghe nhaân duyeân naøy: Quaù khöù Hieàn kieáp, luùc con ngöôøi thoï hai vaïn tuoåi coù Phaät Ca- dieáp-ba ra ñôøi ñaày ñuû möôøi hieäu ôû trong vöôøn Thi loäc, choã Tieân nhôn ñoïa xöù thuoäc thaønh Baø-la-neâ-tö. Trong thaønh ñoù coù vua Ngaät laät chæ laø ñaïi phaùp vöôøng, duøng phaùp trò nöôùc khieán cho daân chuùng ñöôïc an cö laïc

nghieäp… Sau khi nhaân duyeân giaùo hoùa ñaõ maõn, Phaät aáy nhaäp Nieát-baøn voâ dö nhö cuûi heát löûa taét. Vua lieàn thu laáy xaù lôïi Phaät roài cho xaây baûo thaùp roäng moät du thieän na, cao nöûa du thieän na ñeå cuùng döôøng. Luùc ñoù coù moät cö só nöõ thaáy baûo thaùp uy nghi neân sanh tín taâm, ñem taám göông soi treo vaøo töôïng phaùp luaân treân thaùp roài phaùt nguyeän: “nguyeän cho con ôû ñôøi vò lai duø sanh ra nôi naøo, thaân cuõng phaùt ra aùnh saùng röïc rôõ nhö aùnh maët trôøi”. Naøy caùc Bí-soâ, cö só nöõ thuôû xöa chính laø Dieäu quang ngaøy nay, do nguyeän löïc ñaõ phaùt thuôû xöa neân nay ñöôïc quaû baùo thaân quang chieáu saùng nhö aùnh maët trôøi. Caùc thaày haõy laéng nghe nhaân duyeân Dieäu quang tuy ñaõ cheát maø thaân vaãn tö thoâng cuøng naêm traêm ngöôøi vaø ñöôïc naêm traêm tieàn vaøng: Thuôû xöa ôû thaønh Baø-la-neâ-tö, coù vua teân Phaïm thoï laø ñaïi phaùp vöông…, trong thaønh coù moät daâm nöõ teân laø Hieàn thieän raát xinh ñeïp, tröôùc ñaây coù tö thoâng vôùi em vôï vua. Luùc ñoù coù naêm traêm ñoàng töû cuøng vui chôi ôû trong vöôøn thôm, chuùng noùi vôùi nhau: “chuùng ta ñaõ chôi ñuû caùc troø chôi, chæ coù chöa cuøng thieáu nöõ giao hoäi”, noùi roài ñeàu nhaát trí môøi Hieàn thieän ñeán trong vöôøn ñeå cuøng hoan laïc, Hieàn thieän noùi: “neáu coù moät ngaøn tieàn vaøng thì toâi môùi ñeán, neáu khoâng coù thì thoâi”, hoï noùi: “haõy laáy tröôùc naêm traêm, sau khi hoan laïc xong seõ ñöa theâm naêm traêm nöõa”, Hieàn thieän ñoàng yù roài nhaän laáy naêm traêm tieàn vaøng vaø noùi ñôïi trang ñieåm, thay ñoåi y phuïc xong seõ ñeán. Sau khi hoï ñi roài coâ suy nghó: “neáu ta cuøng naêm traêm ngöôøi naøy giao hoan chaéc laø khoâng soáng noåi, nhöng hoï ñaõ ñöa naêm traêm tieàn vaøng tröôùc roài, ta bieát tính sao ñaây. Em vôï vua töøng coù giao tình vôùi ta, neáu nhôø giuùp ñôõ chaéc laø seõ giuùp”, nghó roài lieàn sai tyø nöõ ñöa thö ñeán cho em vôï vua, trong thö vieát: “em voâ yù nhaän naêm traêm tieàn vaøng ñeå hoan laïc vôùi naêm traêm ngöôøi, neáu nhö vaäy thì chaéc laø em khoâng

soáng noåi, neáu khoâng chòu ñi thì em seõ boài thöôøng gaáp boäi tieàn vaøng ñaõ nhaän, neáu ñaïi nhaân nghó tình tröôùc ñaây thì xin nghó caùch gì cöùu giuùp", em vôï vua döïa vaøo theá löïc vua giuùp cho Hieàn thieän khoûi phaûi ñi, cuõng khoâng phaûi boài thöôøng tieàn. Vaøo thôøi ñoù khoâng coù Phaät, chæ coù Phaät Bích chi ra ñôøi thöôøng thöông xoùt ngöôøi ngheøo khoå, laø ruoäng phöôùc baäc nhaát treân theá gian. Khi vò naøy du haønh ñeán thaønh Baø-la-neâ- tö, ñang tìm nôi tòch tónh ñeå ñöøng nghæ thì thaáy naêm traêm ñoàng töû naøy tuï taäp moät choã. Hoï thaáy vò Ñoäc giaùc caùc caên tòch tónh khaùc haún ngöôøi thöôøng neân phaùt taâm cuùng döôøng ñeå gieo troàng nhaân laønh cho ñôøi sau. Hoï ñem caùc moùn aên thôm ngon saün coù sôùt vaøo ñaày baùt, chí thaønh cuùng döôøng, vò Ñoäc giaùc muoán cho hoï phaùt thieän taâm neân ôû treân hö khoâng

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 25 129

hieän caùc thaàn bieán: treân thaân phoùng löûa, döôùi thaân phun nöôùc... roài haï xuoáng ñaát. Thöôøng tình heã phaøm phu nhìn thaáy thaàn bieán naøy lieàn nhö caây ñaïi thoï suïp ñoå, hoï suïp xuoáng ñaûnh leã vò Ñoäc giaùc roài phaùt nguyeän: "chuùng con nguyeän ñem thieän caên cuùng döôøng baäc chôn thaät phöôùc ñieàn naøy ñeå ñöôïc cuøng giao hoan vôùi daâm nöõ Hieàn thieän, duø laø töû thi cuõng seõ traû naêm traêm tieàn". Naøy caùc Bí-soâ, Hieàn thieän thuôû xöa nay chính laø Dieäu quang, naêm traêm ñoàng töû thuôû xöa nay chính laø naêm traêm teân cöôùp, do söùc phaùt nguyeän ngaøy xöa neân tuy löu chuyeån sanh töû trong naêm traêm ñôøi, nay Dieäu quang tuy ñaõ cheát nhöng hoï vaãn cuøng töû thi laøm vieäc phi phaùp roài ñöa naêm traêm tieàn vaøng. Naøy caùc Bí-soâ, heã taïo nghieäp thuaàn ñen thì caûm quaû baùo dò thuïc thuaàn ñen; taïo nghieäp thuaàn traéng thì caûm quaû baùo dò thuïc thuaàn traéng; taïo nghieäp xen taïp thì ñöôïc quaû baùo xen taïp, caùc thaày neân boû nghieäp thuaàn ñen vaø nghieäp xen taïp, phaûi sieâng tu taäp nghieäp traéng, chôù coù buoâng lung", nghe Phaät daïy roài, caùc Bí-soâ ñeàu hoan hæ tín thoï phuïng haønh. Luùc ñoù Phaät suy nghó: "do caùc Bí-soâ ñeán nhaø thoï thöïc neân môùi coù tai hoïa naøy", nghó roài lieàn baûo caùc Bí- soâ: "do Dieäu quang khôûi voïng töôûng phaân bieät ñoái vôùi caùc Bí-soâ neân môùi boû maïng, vì theá caùc thaày khoâng neân ñeán nhöõng nhaø nhö vaäy ñeå thoï cuùng döôøng, ñeán noãi sanh laàm loãi. Neáu ai ñeán nhaø nhö theá thì phaïm toäi Vieät phaùp". Phaät taïi thaønh Vöông xaù, luùc ñoù coù moät Bí-soâ thöôøng ñeán trong A-lan-nhaõ tu taäp thieàn ñònh, coù moät ma nöõ khôûi taâm nhieãm muoán cuøng Bí-soâ laøm vieäc phi phaùp, Bí-soâ khoâng chòu, Ma nöõ noùi: "neáu thaày khoâng chòu thì toâi seõ laøm vieäc baát lôïi cho thaày", ñaùp: "toâi laø ngöôøi trì giôùi thì laøm sao gaây baát lôïi cho toâi ñöôïc". Töø ñoù Ma nöõ thöôøng theo rình tìm dòp thuaän tieän, moät hoâm thaáy Bí-soâ ngoài quaán y thieàn ñònh roài nguû queân, Ma nöõ lieàn vaùc Bí-soâ tôùi choã vua Thaéng quang ôû treân laàu roài neùm Bí-soâ leân ngöôøi cuûa vua luùc vua ñang nguû. Vua giaät mình tænh thöùc lieàn hoûi laø ai, ñaùp laø Sa moân Thích töû, laïi hoûi vì sao ñeán ñaây, Bí-soâ keå laïi vieäc treân, vua nghe roài noùi: "vì sao laïi ñeán ôû nôi coù naïn khuûng boá nhö theá, neáu toâi khoâng phaûi laø Phaät töû

thì thaùnh giaû ñaõ khoâng toaøn maïng soáng, laïi coøn laøm cho Thaùnh giaùo bò hoaïi", Bí-soâ nghe roài im laëng. Sau ñoù trôû veà keå laïi vieäc treân cho caùc Bí-soâ nghe, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät baûo: "vua Thaéng quang noùi ñuùng, do Bí-soâ ôû nôi coù naïn khuûng boá neân coù loãi naøy, töø nay Bí-soâ khoâng ñöôïc ôû nôi coù naïn khuûng boá nhö theá, neáu ai ôû thì phaïm toäi Vieät phaùp". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù Bí-soâ bò ung nhoït, thaày thuoác ñeán

moå ung nhoït roài nhöng vì coù vieäc gaáp neân chöa ñaép thuoác lieàn boû ñi, Bí-soâ naøy ñau nhöùc keâu la neân caùc Bí-soâ noùi vôùi nhau: "coù ai bieát caùch ñaép thuoác haõy laøm cho vò aáy bôùt ñau nhöùc", coù moät Bí-soâ treû bieát caùch lieàn ñeán ñaép thuoác cho Bí-soâ kia. Luùc ñoù thaày thuoác chôït nhôù laø chöa ñaép thuoác cho Bí-soâ lieàn quay trôû laïi thaáy ñaõ ñaép thuoác lieàn hoûi laø ai laøm, ñaùp laø Bí-soâ treû tuoåi, thaày thuoác xem laïi thaáy laø laøm raát toát lieàn noùi: "hoâm sau neâu khoâng coù toâi ñeán thì neân laøm nhö theá", Bí-soâ treû noùi: "toâi tuy tuøy nghi laøm nhöng Theá toân chöa khai cho", thaày thuoác noùi: "Theá toân ñaïi bi aét seõ khai cho laøm", Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "neáu coù ngöôøi bieát veà thuoác thì cho ngöôøi ñoù ñöôïc ñieàu trò, nhöng neân ôû choã khuaát chôù cho ngöôøi tuïc thaáy, neáu ôû choã hieån loä thì phaïm toäi Vieät phaùp". Duyeân khôûi taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù caùc Baø-la-moân, cö só ñeán hoûi caùc Bí-soâ: "con coù bònh nhö theá neân uoáng thuoác gì vaø neân aên nhöõng gì?", trong caùc Bí-soâ, ngöôøi khoâng bieát veà thuoác thì khoâng ñaùp ñöôïc, coøn ngöôøi bieát thì sôï phaïm toâi neân cuõng khoâng noùi khieán cho hoï buoàn baõ trôû veà. Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "neáu Bí-soâ naøo bieát veà thuoác thì neân chæ cho hoï, khoâng phaïm". Duyeân xöù nhö treân, sau khi Phaät hieän thaàn bieán haøng phuïc ngoaïi ñaïo laøm cho trôøi ngöôøi vui möøng neân caùc Bí-soâ ôû caùc nôi khaùc vaø caùc phi nhaân ôû ngoaøi thaønh ñeàu tuï veà thaønh Thaát-la-phieät. Taïi ñaây Theá toân vaø ñaïi chuùng ñöôïc caùc chuùng trôøi ngöôøi nhö vua Thaéng quang, phu nhaân Thaéng man, phu nhaân Haønh vuõ… Tyø-xaù-khö... cuùng döôøng y thöïc ñaày ñuû, neân caùc phi nhaân naøy sanh taâm tham ñaém khoâng muoán trôû veà choã cuõ. Phi nhaân naøo coù taâm duïc thì hoùa thaønh hình daùng cuûa ngöôøi choàng ñeå haønh duïc vôùi vôï hoï, khieán cho ngöôøi vôï sau khi saùnh ra hoaëc trai hay gaùi ñeàu coù ñaàu maët cuûa phi nhaân, khaùc vôùi ngöôøi thöôøng, nhö maét ñoû ñaàu to hoaëc toùc xanh, toùc vaøng. Ngöôøi meï thaáy roài kinh hoaøng neân ñem con boû ôû choã hieåm vaéng, ngöôøi cha phi nhaân thaáy roài lieàn truyeàn tinh khí cho ñöùa con ñöôïc soáng. Laïi coù tröôøng hôïp khi môùi sanh ra thì hình ngöôøi nhöng khi lôùn leân laïi hieän töôùng phi nhaân vaø cuõng bò ngöôøi meï vaát boû nhö treân, phi nhaân cha thaáy lieàn nuoâi döôõng chuùng ñeán tröôûng thaønh. Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ noùi vôùi nhau: "boïn haéc baùt thöôøng duï daãn moân ñoà cuûa chuùng ta, chuùng ta neân thu nhaän moân ñoà coù töôùng khaùc thöôøng thì boïn Haéc baùt môùi khoâng duï daãn ñi", saùng hoâm sau OÂ-ba-nan-ñaø ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc, gaëp moät ngöôøi toùc vaøng lieàn hoûi laø con nhaø ai, ñaùp laø coâ ñoäc moät mình khoâng coù nhaø, laïi hoûi vì sao khoâng xuaát

tuïc, ñaùp: “toâi toùc vaøng khaùc ngöôøi, ai laïi chòu laøm thaày cho toâi xuaát gia”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “giaùo phaùp cuûa Ñaïi sö laáy töø bi laøm treân, neáu

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 25 131

ngöôøi chòu xuaát tuïc thì ta seõ laøm thaày cho ngöôi xuaát gia”, ngöôøi kia vui möøng lieàn theo veà chuøa, OÂ-ba-nan-ñaø cho xuaát gia vaø cho thoï Caän vieân. Sau vaøi ngaøy daïy cho bieát phaùp taéc lieàn baûo taân Bí-soâ: “nai khoâng nuoâi nai, thaønh Thaát-la-phieät naøy roäng lôùn, con neân vaøo thaønh khaát thöïc töï soáng”, taân Bí-soâ vaâng lôøi saùng hoâm sau ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc, moät phuï nöõ khi mang thöùc aên ra cuùng döôøng, vöøa nhìn thaáy taân Bí-soâ naøy lieàn ñaám ngöïc la leân: “ai laïi cho ngöôøi toùc vaøng nhö theá xuaát gia chöù”, ñaùp: “toân giaû OÂ-ba-nan-ñaø laø Thaân giaùo sö cuûa toâi”, ngöôøi nöõ nghe roài lieàn noùi: “tröø vò aáy ra, coù ai laïi laøm haïnh xaáu nhö theá”, luùc ñoù nhöõng ngöôøi baát tín nghe bieát lieàn cuøng nhau cheâ traùch: “Sa moân Thích töû laøm vieäc phi phaùp, ñoä cho haïng ngöôøi toùc vaøng xuaát gia”. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “do Bí-soâ ñoä haïng ngöôøi nhö vaäy neân coù loãi naøy, töø nay Bí-soâ khoâng ñöôïc ñoä haïng ngöôøi toùc vaøng cho xuaát gia, phaù phaùp taéc cuûa moïi ngöôøi. Ai laøm theá thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Luùc ñoù Bí-soâ khoâng bieát nhö theá naøo laø phaù phaùp taéc cuûa moïi ngöôøi, Phaät noùi: “coù hai loaïi neáu ñoä cho xuaát gia laø phaù phaùp taéc cuûa moïi ngöôøi, ñoù laø chuûng toäc vaø hình töôùng. Chuûng toäc laø thuoäc doøng hoï haï tieän, ngheøo heøn aên maëc khoâng ñuû nhö Chieân-ñaø-la, ngöôøi laøm thueâ möôùn, hoaëc naáu röôïu, hoaëc thôï saên… Hình töôùng laø ngöôøi coù toùc vaøng, xanh hay ñoû, hoaëc khoâng toùc, hoaëc ñaàu to, ñaàu tai löøa, ñaàu heo… hoaëc khoâng tai; hoaëc maét quaù to, quaù nhoû… hoaëc thaân quaù lôùn, quaù gaày... hoaëc tay chaân khoâng ñuû… ngöôøi coù caùc bònh nhö theá thì khoâng neân ñoä cho xuaát gia thoï Caän vieân”. Phaät noùi keä: “Ngöôøi trong phaùp toái thaéng, Ñaày ñuû thoï Thi la, Chí taâm thöôøng phuïng trì, Khoù ñöôïc thaân khoâng chöôùng, Thaân ñoan nghieâm xuaát gia, Thanh tònh thoï Caän vieân, Noùi ra lôøi chaân thaät, Ñaáng chaùnh giaùc ñeàu bieát”. Luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø ñem soá toùc

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 26 133

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ

QUYEÅN 26

4. Nhieáp tuïng thöù töï (Tieáp Theo) - Phaät hieän ñaïi thaàn thoâng: Phaät taïi thaønh Vöông xaù, trong Truùc laâm beân bôø ao Yeát lan ñaïc ca. Luùc ñoù quoác vöông, vöông töû, ñaïi thaàn, Baø-la-moân, caùc cö só vaø daân chuùng trong caùc thaønh aáp ñeàu cung kính toân troïng Phaät vaø Taêng neân cuùng döôøng töù söï vaø nhöõng vaät caàn duøng khoâng coù thieáu thoán; nhöng caùc ngoaïi ñaïo thì laïi khoâng ñöôïc nhö theá. Luùc ñoù Ma vöông Ba tuaàn suy nghó: “töø laâu ta ñoái vôùi Sa moân

Kieàu-ñaùp-ma khoâng tìm ñöôïc dòp thuaän tieän naøo ñeå laøm haïi, nay ta neân döïa vaøo caùc ngoaïi ñaïo ñeå gaây naõo loaïn", nghó roài lieàn hoùa thaønh ngoaïi ñaïo Boä thích noa, moät trong Luïc sö ngoaïi ñaïo, vì Luïc sö tuy khoâng phaûi laø baäc Nhaát-thieát-trí nhöng laïi kieâu maïn töï xöng laø Nhaát-thieát-trí, cuõng ñang ôû trong thaønh Vöông xaù. Hoùa Boä thích noa naøy laàn löôït ñeán choã Maït yeát lò cuø xaù leâ töû... naêm vò sö ngoaïi ñaïo kia, hieän thaàn thoâng nhö thaân phoùng ra nöôùc, löûa, noåi möa laøm saám chôùp... naêm vò sö kia thaáy roài ñeàu hoûi: "naøy Boä thích noa,oâng ñaõ thaønh töïu ñöôïc coâng ñöùc thuø thaéng nhö vaäy sao?", ñaùp laø ñaõ chöùng ñaéc. Sau ñoù ma Ba tuaàn laïi hoùa thaønh Maït yeát lò cuø xaù leâ töû laàn löôït ñi ñeán choã naêm vò sö ngoaïi ñaïo kia vaø cuõng hieän caùc thaàn bieán nhö treân, naêm vò sö kia thaáy roài ñeàu hoûi vaø ñaùp nhö treân. Sau ñoù ma Ba tuaàn laïi hoùa thaønh San theä di beä thích tri töû laàn löôït ñi ñeán choã naêm vò sö ngoaïi ñaïo kia vaø cuõng hieän caùc thaàn bieán nhö treân, naêm vò sö kia thaáy roài ñeàu hoûi vaø ñaùp cuõng nhö treân. Sau ñoù ma Ba tuaàn laïi hoùa thaønh A thò ña keâ xaù cam baït la laàn löôït ñi ñeán choã naêm vò sö ngoaïi ñaïo kia vaø cuõng hieän caùc thaàn bieán nhö treân, naêm vò sö kia thaáy roài ñeàu hoûi vaø ñaùp nhö treân. Sau ñoù ma Ba tuaàn laïi hoùa thaønh Khöôùc caâu ñaø Ca-ña-dieãn-na laàn löôït ñi ñeán choã naêm vò sö ngoaïi ñaïo kia... nhö treân. Sau ñoù ma Ba tuaàn laïi hoùa thaønh Ni yeát lan ñaø thaân nhaõ ñeâ töû cuõng laàn löôït ñi ñeán choã naêm vò sö ngoaïi ñaïo kia... nhö treân. Laøm nhö theá khieán cho moãi ngöôøi trong

nhoùm Luïc sö ñeàu nghó raèng: "nhöõng vò kia ñeàu coù ñaïi oai thaàn löïc, chæ rieâng mình ta laø khoâng coù". Vaøo moät thôøi khaùc, Luïc sö ngoaïi ñaïo ñeàu tuï taäp taïi Xöôùng tuïng ñöôøng baøn luaän cuøng nhau, hoï noùi: "tröôùc kia chuùng ta ñeàu ñöôïc quoác vöông, ñaïi thaàn... cung kính toân troïng neân ñöôïc nhieàu lôïi döôõng, töù söï cuùng döôøng ñaày ñuû nhöng nay thì khoâng ñöôïc nhö vaäy nöõa, trong khi ñoù Sa moân Kieàu-ñaùp-ma laïi ñöôïc. Chuùng ta phaûi thaùch ñaáu vôùi Sa moân Kieàu-ñaùp-ma veà thaàn thoâng ñaïo löïc, neáu Sa moân Kieàu- ñaùp-ma hieän moät thaàn thoâng thì chuùng ta seõ hieän hai, neáu hieän hai thì chuùng ta seõ hieän boán, neáu hieän boán thì chuùng ta seõ hieän taùm..., noùi chung laø chuùng ta seõ hieän gaáp ba boán laàn so vôùi Sa moân Kieàu-ñaùp-ma", baøn xong, hoï cuøng ñeán choã vua AÛnh Thaéng, chuù nguyeän cho vua roài taâu raèng: "ñaïi vöông neân bieát, chuùng toâi coù ñuû ñaïi thaàn thoâng löïc, coù ñaïi trí hueä; Sa moân Kieàu-ñaùp-ma cuõng töï xöng laø coù ñaïi thaàn thoâng löïc, coù ñaïi trí hueä. Xin ñaïi vöông chaáp thuaän cho chuùng toâi thaùch ñaáu vôùi Sa moân Kieàu-ñaùp-ma veà thaàn thoâng löïc, neáu Sa moân aáy hieän moät thaàn thoâng thì chuùng toâi seõ hieän gaáp hai, ba laàn nhö theá; neáu Sa moân aáy ñi ñeán giöõa ñöôøng, chuùng toâi cuõng ñi theo ñeán giöõa ñöôøng ñeå cuøng ñaáu thaàn thoâng", vua AÛnh Thaéng noùi: "naøy luïc sö, caùc vò tuy soáng maø khoâng kaùc gì thaây cheát, vì sao coù theå thaùch ñaáu vôùi Nhö lai veà thaàn thoâng ñöôïc", hoï nghe vua noùi roài lieàn töø giaõ ra veà. Sau ñoù khi vua ra khoûi thaønh ñeå ñeán kính leã Phaät, Luïc sö gaëp vua ôû giöõa ñöôøng cuõng taâu gioáng nhö laàn tröôùc, vua noùi: "ñaõ hai laàn ñeán noùi nhöng ta

ñeàu boû qua, neáu coøn ñeán noùi nöõa thì ta seõ ñuoåi ra khoûi nöôùc", hoï nghe roài im laëng boû ñi. Veà ñeán truù xöù, hoï noùi vôùi nhau: "vua aáy ñoái vôùi Sa moân Kieàu-ñaùp-ma raát tín kính, khoâng theå troâng mong vaøo vò vua naøy ñöôïc. Nghe noùi vua Thaéng quang nöôùc Kieàu-thieåm-tyø, taùnh trung dung khoâng thieân leäch; neáu Sa moân Kieàu- ñaùp-ma ñi ñeán thaønh kia, chuùng ta seõ xin vua cho thaùch ñaáu vôùi Kieàu- ñaùp-ma". Thôøi gian sau, do tuøy duyeân hoùa ñoä neân Phaät rôøi khoûi thaønh Vöông xaù ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät, truù trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc. Luïc sö cuõng ñi theo sau, sau ñoù ñeán choã vua Thaéng quang, chuù nguyeän cho vua roài taâu cuõng gioáng nhö ñaõ taâu vôùi vua AÛnh Thaéng ôû treân, vua Thaéng quang noùi: "caùc vò chôø toâi baïch Phaät", noùi roài lieàn ñi ñeán choã Phaät, ñaûnh leã roài ngoài moät beân chaép tay baïch Phaät: "Theá toân, Luïc sö ngoaïi ñaïo muoán thaùch ñaáu vôùi Theá toân veà thaàn thoâng löïc, xin Theá toân chaáp thuaän ñaáu vôùi hoï, töø bi haøng phuïc hoï ñeå trôøi ngöôøi ñöôïc vui möøng, khieán cho ngöôøi coù tín taâm ñöôïc hoan hæ, ngöôøi chöa coù tín taâm dieät ñöôïc goác toäi aùc", Phaät noùi: "ñaïi vöông neân bieát, ta cheá ngaên caùc ñeä töû Thanh vaên khoâng ñöôïc qua laïi ôû choã caùc Sa moân, Baø-la-moân, tröôûng giaû, cö só maø

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 26 135

hieän phaùp thaàn thoâng; ta cuõng khuyeân nhaéc caùc ñeä töû neáu coù thieän phaùp thì neân che giaáu, neáu coù toäi loãi thì neân phaùt loà". Luùc ñoù vua ba laàn caàu thænh, Theá toân ñeàu ñaùp nhö vaäy, laïi noùi: "ñaïi vöông, Phaät coù naêm vieäc neân laøm, ñoù laø: 1. Ñoái vôùi höõu tình chöa phaùt taâm seõ laøm cho hoï phaùt taâm Voâ thöôïng Boà ñeà. 2. Thoï kyù cho Thaùi töû quaùn ñaûnh ñaõ gieo troàng thieän caên töø laâu nôi ñaáng phaùp vöông. 3. Laøm cho cha meï ñöôïc Kieán ñeá. 4. Hieän ñaïi thaàn thoâng nôi thaønh Thaát-la-phieät. 5. Hoùa ñoä cho chuùng sanh höõu duyeân ñeàu ñöôïc giaûi thoaùt." Luùc ñoù Phaät suy nghó: "chö Phaät quaù khöù hieän ñaïi thaàn thoâng ôû ñaâu", lieàn quaùn bieát laø ôû taïi thaønh Thaát-la-phieät, laïi quaùn bieát baûy ngaøy sau ñaïi chuùng seõ vaân taäp. Quaùn bieát roài Phaät lieàn noùi vôùi vua Thaéng quang: "ñaïi vöông haõy veà ñi, ñuùng thôøi ta seõ hieän ñaïi thaàn thoâng", vua hoûi luùc naøo, ñaùp laø baûy ngaøy sau, vua lieàn ñaûnh leã Phaät roài ra veà. Sau ñoù vua ñeán choã Luïc sö ngoaïi ñaïo noùi: "caùc vò neân bieát sau baûy ngaøy nöõa, Nhö lai seõ hieån ñaïi thaàn thoâng, caùc vò caàn laøm gì thì cöù tuøy yù", Luïc sö nghe roài noùi vôùi nhau: "coù theå Sa moân Kieàu-ñaùp-ma chaïy troán hoaëc tìm ñoàng baïn, chuùng ta cuõng neân tìm ñoàng baïn". Luùc ñoù trong thaønh Caâu-thi-na coù moät ngoaïi ñaïo teân Thieän hieàn ñaõ ñöôïc moät traêm hai möôi tuoåi, caùc löïc só trong thaønh naøy ñeàu cung kính toân troïng cuùng döôøng vaø cho laø baäc A-la-haùn. Luïc sö lieàn ñeán noùi vôùi Thieän hieàn: "Thaùnh giaû laø ngöôøi ñoàng phaïm haïnh vôùi chuùng ta, nay chuùng ta thaùch ñaáu vôùi Sa moân Kieàu-ñaùp-ma veà thaàn thoâng löïc, xin Thaùnh giaû haõy ñeán töông trôï", ñaùp: "caùc vò khoâng neân thaùch ñaáu vôùi Sa moân aáy, vì sao, vì vò aáy coù ñaïi oai ñöùc, ñaïi theá löïc", hoûi laøm sao bieát ñöôïc, ñaùp: "luùc

ñaïi Sa moân aáy chöa ra ñôøi, ta truù ôû beân bôø hoà Maïn ñaø chæ nhó ñeå tónh toïa. Saùng sôùm sau khi khaát thöïc xong, ta ñeán beân bôø ao Voâ nhieät laëng leõ thoï thöïc, thieân thaàn truï ôû trong ao naøy luùc ñoù ñích thaân mang nöôùc ñeán cho ta uoáng. Sau khi ñaïi Sa moân aáy ra ñôøi, ñeä töû baäc nhaát cuûa vò aáy laø Xaù-lôïi-phaát, ñeä töû cuûa vò toân giaû naøy laø Caàu tòch Chuaån ñaø mang y phaán taûo ñeán giaët ôû trong ao Voâ nhieät. Thieân thaàn truï trong ao naøy laáy y ñem giaët roài ñöa laïi cho Caàu tòch naøy, sau ñoù laáy nöôùc giaët y naøy röôùi leân mình. Ta thaáy vieäc naøy roài suy nghó ta khoâng baèng ñeä töû cuûa ñeä töû cuûa ñaïi Sa moân aáy. Nay caùc vò muoán thaùch ñaáu vôùi ñaïi sö cuûa hoï veà thaàn thoâng thì khoâng phaûi laø vieäc toát", luïc sö nghe roài lieàn noùi vôùi nhau: "vò naøy laø beø ñaûng cuûa Sa moân aáy, chuùng ta neân tìm ñeán vò khaùc", noùi roài giaû boä cung kính töø giaõ ra veà. Ñeán moät

choã vaéng veû lieàn noùi vôùi nhau: "chuùng ta ñi ñaâu tìm?", moät ngöôøi noùi: "trong thaønh kia coù moät vò ñaõ chöùng naêm thoâng, haõy ñeán ñoù caàu töông trôï", moät ngöôøi noùi: "ngöôøi aáy khoâng ñuû söùc, nhöng ôû choã tòch tónh trong nuùi Tuyeát coù naêm traêm tieân nhaân, phaàn ñoâng ñeàu ñaõ chöùng naêm thoâng, chuùng ta neân ñeán ñoù caàu töông trôï", noùi roài cuøng ñi ñeán choã naêm traêm tieân nhaân chaøo hoûi roài yeâu caàu töông trôï, hoï noùi: "ñaây laø vieäc toát, chuùng toâi baèng loøng töong trôï, neáu khi thi ñaáu neân hieän töôùng laï, chuùng toâi seõ ñeán", Luïc sö nghe roài töø giaõ ra veà. Luùc ñoù vöông töû Ca la laø em khaùc meï vôùi vua Thaéng quang, maëc y phuïc chænh teà vôùi traøng hoa thôm, chuoãi anh laïc trang nghieâm thaân ñi ngang qua cung vua. Luùc ñoù treân laàu cao, noäi nhaân cuûa vua thaáy vöông töû ñi qua, do khôûi taâm yeâu meán neân neùm voøng hoa xuoáng dính treân ngöôøi cuûa vöông töû. Coù ngöôøi oaùn gheùt vöông töû thaáy vieäc naøy roài lieàn maùch vôùi ñaïi thaàn, ñaïi thaàn taâu leân vua laø vöông töø Ca la coù tö tình vôùi noäi nhaân cuûa vua. Vua nghe roài khoâng xeùt kyõ lieàn ra lònh chaët tay chaân vöông töû, ñaïi thaàn tuaân lònh vua ñöa vöông töû ra giöõa chôï baûo ñao phuû chaët tay chaân. Thaân toäc cuûa vöông töû vaø daân chuùng trong thaønh vaây quanh thöông khoùc, thaáy coù ngoaïi ñaïo ñi ngang qua, hoï noùi: "vua giaän ra lònh chaët tay chaân vöông töû, Thaùnh giaû coù theå duøng naêng löïc cuûa lôøi noùi thaät laøm cho vöông töû ñöôïc bình phuïc nhö cuõ hay khoâng?", ngoaïi ñaïo nghe roài im laëng. Luùc ñoù thaân toäc cuûa vöông töû laïi thaáy toân giaû A- nan khaát thöïc ngang qua lieàn noùi nhö ñaõ noùi vôùi ngoaïi ñaïo, toân giaû ñaùp: "haõy ñôïi toâi veå baïch Phaät roài seõ trôû laïi noùi cho bieát", thaân toäc nghe roài raát vui möøng. Toân giaû voäi trôû veà trong röøng Theä ña ñem vieäc treân baïch Phaät, Phaät noùi: "thaày haõy trôû laïi choã ñoù baûo thaân toäc saép xeáp tay chaân cuûa vöông töû laïi nhö cuõ roài môùi duøng lôøi noùi thaät ñeå chuù nguyeän nhö sau: "trong caùc chuùng sanh, loaøi khoâng chaân, hai chaân, nhieàu chaân, loaøi coù saéc hay khoâng saéc, coù töôûng hay khoâng töôûng, loaøi phi töôûng hay phi phi töôûng thì Nhö lai laø toái thöôïng. Trong caùc phaùp höõu vi hay voâ vi thì phaùp khoâng duïc nhieãm laø toái thöôïng. Trong caùc taäp theå ñaïi

chuùng thì chuùng ñeä töû Thanh vaên cuûa Phaät laø toái thöôïng. Trong caùc giôùi caám tinh caàn tu taäp khoå haïnh thì Thaùnh giôùi thanh tònh laø toái thöôïng. Neáu lôøi naøy laø chaân thaät khoâng hö doái thì nguyeän cho tay chaân cuûa vöông töû Ca la ñaõ bò chaët ñöùt ñöôïc bình phuïc nhö cuõ". Toân giaû A-nan vaâng theo lôøi Phaät daïy ñeán choã vöông töû Ca la, sau khi baûo thaân toäc saép xeáp tay chaân cuûa vöông töû laïi nhö cuõ roài duøng lôøi noùi thaät ñeå chuù nguyeän nhö Phaät ñaõ daïy, sau khi toân giaû noùi xong, tay chaân daõ bò chaët ñöùt cuûa vöông töû ñöôïc bình phuïc nhö cuõ. Moïi ngöôøi thaáy vieäc naøy roài ñeàu vui möøng reo vang daäy, khen

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 26 137

laø vieäc chöa töøng coù vaø noùi laø toân giaû ñaõ thaéng ngoaïi ñaïo. Toân giaû ñöa vöông töû Ca la ñeán choã Phaät, ñaûnh leã roài ñöùng moät beân baïch Phaät: "Theá toân, ñaây laø vöông töû Ca la", vöông töû ñaûnh leã Phaät roài ngoài moät beân, Phaät thuaän theo caên taùnh vaø yù thích cuûa vöông töû maø noùi phaùp yeáu, vöông töû nghe phaùp xong lieàn chöùng quaû Baát hoaøn vaø ñöôïc thaàn thoâng. Luùc ñoù vua Thaéng quang nghe bieát vöông töû nhôø toân giaû A-nan duøng lôøi noùi thaät chuù nguyeän khieán cho tay chaân ñöôïc bình phuïc nhö cuõ, lieàn ñeán xin loãi vöông töû: "khanh haõy tha thöù cho ta", vöông töû ñaùp laø ñaõ tha thöù, vua baûo Ca la trôû veà nhaø, Ca la noùi: "ñaïi vöông, toâi nay ñaõ lìa duïc, xin ñöôïc ôû laïi ñaây thöøa söï Nhö lai, khoâng muoán veà nöõa", vua noùi: "laønh thay, haõy laøm theo yù cuûa khanh", sau ñoù vua cho laøm nôi kinh haønh trong röøng cho vöông töû ôû, vì caùc chi phaàn cuûa vöông töû ñöôïc noái laïi töøng phaàn neân röøng naøy ñöôïc goïi laø röøng Töøng phaàn. Luùc ñoù vua Thaéng quang baïch Phaät: "Theá toân, neáu Phaät chaáp thuaän, con seõ cho laøm nhaø hieän thaàn thoâng töø cöûa thaønh ñeán röøng Theä ña", Phaät noùi tuøy yù, vua lieàn cho laøm nhaø hieän thaàn thoâng vôùi naêm traêm caây loïng thuø dieäu, cho röôùi nöôùc thôm chieân ñaøn, raûi hoa quyù; treo côø phöôùn ñeïp, gioù thoåi bay phaát phôùi raát ñaùng yeâu vôùi linh baùu keâu vang; laïi cho ñoát höông Haûi ngaïn, khoùi toûa thaønh loïng, quang caûnh gioáng nhö vöôøn Hoan hæ treân coõi trôøi Ñao lôïi; laïi cho laøm moät baûo toøa sö töû thaéng dieäu cho Phaät baèng baûy baùu. Caùc ñeä töû cuûa Luïc sö ngoaïi ñaïo cuõng tuøy söùc mình laøm saùu toøa ngoài cho thaày mình, khi Luïc sö ñi ñeán nhaø hieän thaàn thoâng, caùc ngoaïi ñaïo ñeàu theo sau hoä veä, Luïc sö ñeán toøa ngoài roài sai söù ñeán taâu vua: "ñaïi vöông, chuùng toâi ñaõ ñeán, xin vua cho goïi Sa moân Kieàu-ñaùp-ma ñeán". Vua nghe baùo roài lieàn cuøng noäi cung, ñaïi thaàn vaø taát caû daân chuùng trong thaønh ñeàu ñi ñeán nhaø hieän thaàn thoâng; laïi sai söù giaû Ma-naïp-baø: "khanh ñeán ñaûnh leã Phaät vaø ñem lôøi cuûa ta thaêm hoûi Phaät coù ñöôïc khoûe maïnh, khinh an hay khoâng vaø baïch Phaät raèng caùc ngoaïi ñaïo ñaõ ñeán ñoâng ñuû, xin Phaät bieát thôøi", söù giaû tuaân lònh ñeán ñaûnh leã Phaät vaø noùi laïi nhöõng lôøi vua ñaõ noùi, Phaät nghe roài lieàn baûo söù giaû trôû veà. Luùc ñoù Phaät duøng thaàn thoâng löïc gia bò cho söù giaû nhö Nhaïn vöông xoùe hai caùnh, bay leân hö khoâng ñi ñeán nhaø hieän thaàn thoâng, moïi ngöôøi coù

maët nôi ñoù thaáy söù giaû töø treân hö khoâng ñeán ñeàu vui möøng khen laø hi höõu. Vua caøng theâm tín kính lieàn baûo Luïc sö ngoaïi ñaïo: “Nhö lai ñaõ hieän thaàn thoâng, caùc vò haõy tuaàn töï hieän thaàn bieán”, Luïc sö ñaùp: “ñaïi vöông, coù voâ bieân ñaïi chuùng vaân taäp, neáu hieän thaàn thoâng thì khoâng bieát thaàn thoâng hieän laø cuûa ai”. Luùc ñoù vöông töû Ca la duøng thaàn löïc ñi ñeán nuùi Höông tuùy laáy caùc loaïi caây röøng vôùi hoa traùi kyø laï vaø coù chim ñeïp laï bay theo, mang

veà trang trí ôû phía baéc cuûa nhaø hieän thaàn thoâng. Vua thaáy roài caøng theâm tín kính lieàn baûo Luïc sö ngoaïi ñaïo: “Nhö lai ñaõ hieän thaàn thoâng, caùc vò haõy tuaàn töï hieän thaàn bieán”, Luïc sö ñaùp: “ñaïi vöông, nhö tröôùc ñaõ noùi coù voâ bieân ñaïi chuùng vaân taäp, neáu hieän thaàn thoâng thì khoâng bieát thaàn thoâng hieän laø cuûa ai”. Keá ñoù, tröôûng giaû Tu ñaït ña (Caáp-coâ-ñoäc) cuõng duøng thaàn thoâng löïc leân coõi trôøi Tam thaäp tam laáy caây Nhö yù mang veà trang trí ôû phía baéc cuûa nhaø hieän thaàn thoâng. Vua caøng theâm hoan hæ lieàn baûo Luïc sö ngoaïi ñaïo: “Nhö lai ñaõ hieän thaàn thoâng, caùc vò haõy tuaàn töï hieän thaàn bieán”, Luïc sö ñaùp: “ñaïi vöông, coù voâ bieân ñaïi chuùng vaân taäp, neáu hieän thaàn thoâng thì khoâng bieát thaàn thoâng hieän laø cuûa ai”. Luùc ñoù coù traêm ngaøn daân chuùng caùc nöôùc xa gaàn ñeàu ñaõ ñeán, treân hö khoâng cuõng coù traêm ngaøn öùc chö thieân hieän ñeán ñeå xem thaàn thoâng. Phaät luùc ñoù taïm ra khoûi phoøng röûa tay chaân roài trôû vaøo trong phoøng, ngoài kieát gia nhaäp ñònh Hoûa quang, töø loã khoùa cuûa phoøng Theá toân, löûa phun ra uïp xuoáng nhaø hieän thaàn thoâng, caùc ngoaïi ñaïo thaáy lieàn noùi: “Sa moân hieän thaàn thoâng laøm cho nhaø bò chaùy, hay mau goïi Sa moân aáy daäp taét löûa”, vua im laëng toû veû buoàn baõ; phu nhaân Thaéng man, phu nhaân Haønh vuõ… thaáy vieäc naøy roài ñeàu raát kinh ngaïc; Luïc sö ngoaïi ñaïo vaø caùc ñeä töû thì vui möøng. Luùc ñoù ngoïn löûa töø ñònh Hoûa quang naøy sau khi ñoát heát caùc traàn caáu laøm cho ñöôïc thanh tònh xong lieàn taét maø khoâng laøm toån haïi gì caû. Vua vui möøng lieàn baûo Luïc sö ngoaïi ñaïo: “Nhö lai ñaõ hieän thaàn thoâng, caùc vò haõy tuaàn töï hieän thaàn bieán”, Luïc sö cuùi ñaàu im laëng. Luùc ñoù Phaät taùc yù ñaïp chaân phaûi leân höông ñieän, ñaïi ñòa lieàn chaán ñoäng saùu caùch: rung nheï, rung vöøa, rung cöïc maïnh; ñoäng nheï, ñoäng vöøa vaø ñoäng cöïc maïnh. Phöông Ñoâng noåi leân, phöông Taây chìm xuoáng; phöông Taây noåi leân, phöông Ñoâng chìm xuoáng; phöông Nam noåi leân, phöông Baéc chìm xuoáng; phöông Baéc noåi leân, phöông Nam chìm xuoáng; ôû giöõa noåi leân, hai beân chìm xuoáng; hai beân noåi leân, ôû giöõa chìm xuoáng. Luùc ñoù ôû nuùi Tuyeát, naêm traêm tieân nhaân thaáy hieän töôïng naøy roài lieàn noùi vôùi nhau: “caùc vò ñoàng phaïm haïnh aáy ñaõ hieän töôùng laï naøy, chuùng ta neân ñeán ñoù”, noùi roài lieàn leân ñöôøng. Phaät muoán giaùo hoùa hoï neân phoùng aùnh saùng maøu hoaøng kim chieáu ñeán, trong aùnh saùng naøy caùc tieân nhaân thaáy thaáy Phaät coù ba möôi hai töôùng toát, taùm möôi veû ñeïp trang nghieâm thaân, aùnh saùng bao quanh treân ñaûnh roäng moät taàm saùng rôõ nhö traêm ngaøn maët trôøi. Thaáy roài taâm caùc tieân

nhaân naøy trôû neân thanh tònh nhö tu thieàn ñònh ñaõ laâu, nhö ngöôøi khoâng con ñöôïc con, nhö ngöôøi ngheøo ñöôïc cuûa baùu, nhö Thaùi töû ñöôïc quaùn ñaûnh leân ngoâi vua, nhö ngöôøi ñaõ gieo troàng thieän caên nhieàu ñôøi laàn ñaàu tieân ñöôïc gaëp Phaät. Caùc tieân nhaân naøy lieàn ñeán

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 26 139

choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân, Phaät quaùn bieát caên taùnh tuøy mieân cuûa hoï noùi phaùp töù ñeá khieán cho hoï ñöôïc khai ngoä vaø chöùng quaû Döï löu. Sau khi chöùng quaû, hoï chaép tay baïch Phaät: “Theá toân, xin cho con ñöôïc ôû trong thieän phaùp luaät xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc, thaønh taùnh Bí-soâ, tu taäp phaïm haïnh”, thieän lai caùc Bí-soâ, haõy xuaát gia tu phaïm haïnh”, Phaät noùi: “thieän lai Bí-soâ, haõy tu taäp phaïm haïnh”, Phaät vöøa noùi xong, raâu toùc cuûa caùc tieân nhaân naøy ñeàu töï ruïng, ca sa hieän treân thaân trôû thaønh Bí-soâ, gioáng nhö ngöôøi ñaõ ñöôïc xuaát gia baûy ngaøy, ñaày ñuû oai nghi gioáng nhö Bí-soâ traêm tuoåi haï. Caùc Bí-soâ naøy chuyeân taâm tu taäp ñoaïn tröø caùc phieàn naõo, chöùng A-la-haùn, ba minh, saùu thoâng, ñuû taùm giaûi thoaùt, ñöôïc nhö thaät tri: sanh töû ñaõ heát, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc neân laøm ñaõ laøm xong, khoâng coøn thoï thaân sau. Taâm khoâng chöôùng ngaïi nhö tay naém hö khoâng, nhö dao caét muøi thôm, yeâu gheùt khoâng khôûi, xem vaøng vaø ñaát nhö nhau khoâng khaùc, taát caû danh lôïi ñeàu xaû boû, Thích Phaïm chö thieân thaûy ñeàu cung kính. Luùc ñoù Phaät cuøng naêm traêm taân Bí-soâ tieân nhaân naøy vaø caùc Bí-soâ khaùc tröôùc sau vaây quanh ñi ñeán nhaø hieän thaàn thoâng, Phaät leân toøa sö töû ngoài tröôùc ñaïi chuùng. Luùc ñoù coù moät OÂ-ba-saùch-ca teân laø Thaàn tieân maãu ñeán tröôùc Phaät baïch raèng: “Theá toân, xin cho con ñöôïc cuøng caùc ngoaïi ñaïo kia ñaáu thaàn thoâng hieån baøy phaùp thöôïng nhaân ñeå haøng phuïc hoï, laøm cho trôøi ngöôøi vui möøng, khieán ngöôøi coù tín taâm ñöôïc taêng tröôûng, ngöôøi chöa tin ñöôïc keát nhaân duyeân”, Phaät noùi: “tuy oâng coù khaû naêng thi trieån thaàn thoâng ñeå haøng phuïc ngoaïi ñaïo, nhöng hoï seõ noùi raèng: Sa moân Kieàu-ñaùp-ma khoâng coù khaû naêng hieän thaàn thoâng, hieån phaùp thöôïng nhaân, chæ nhôø ñeä töû Thanh vaên hieån hieän. Vì vaäy oâng neân trôû laïi choã ngoài”. Keá ñoù, tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc, Caàu tòch Chuaån ñaø, Caàu tòch nöõ Toång keá, Bí-soâ ni Lieân hoa saéc… cho ñeán toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân ñeàu laàn löôït ñeán tröôùc Phaät baïch gioáng nhö Thaàn tieân maãu ñaõ baïch vaø Phaät cuõng ñaùp gioáng nhö vaäy. Luùc ñoù Phaät hoûi vua Thaéng quang: “ai seõ thænh Nhö lai cuøng Luïc sö ngoaïi ñaïo ñaáu thaàn thoâng?”, vua lieàn ñöùng daäy chaép tay baïch Phaät: “Theá toân, nay con xin thænh Phaät cuøng Luïc sö ngoaïi ñaïo ñaáu thaàn thoâng, hieån baøy phaùp thöôïng nhaân ñeå haøng phuïc hoï, laøm cho trôøi ngöôøi vui möøng, khieán ngöôøi coù tín taâm ñöôïc taêng tröôûng, ngöôøi chöa tin ñöôïc keát nhaân duyeân; khieán cho Sa moân, Baø-la-moân trong ñôøi vò lai ñöôïc lôïi ích vaø an laïc maõi maõi”, Phaät im laëng nhaän lôøi, vua bieát Phaät ñaõ nhaän lôøi lieàn trôû laïi choã ngoài. Ngay luùc ñoù Phaät lieàn nhaäp Tam-ma-ñòa Nhö thò thaéng, töø treân toøa ngoài boãng nhieân aån maát roài hieän ra ôû phöông ñoâng ñi

ñöùng naèm ngoài treân hö khoâng. Laïi nhaäp ñònh Hoûa quang, thaân phoùng ra caùc aùnh saùng xanh, vaøng, ñoû, traéng, hoàng;

hoaëc hieän thaàn bieán nhö treân thaân tuoân ra nöôùc, döôùi thaân tuoân ra löûa, hoaëc treân thaân tuoân ra löûa, döôùi thaân tuoân ra nöôùc. Phöông Ñoâng ñaõ nhö vaäy, caùc phöông Nam, Taây, Baéc cuõng hieän nhö vaäy. Hieän caùc thaàn bieán xong, Phaät thu nhieáp thaàn thoâng hieän trôû laïi treân baûo toøa roài baûo vua: “thaàn thoâng naøy Phaät vaø chuùng Thanh vaên ñeàu coù ñöôïc. Ñaïi vöông, ai seõ thænh Nhö lai hieän voâ löôïng ñaïi thaàn thoâng cuûa Phaät?”, vua laïi ñöùng daäy thænh Phaät gioáng nhö laàn tröôùc, Phaät im laëng nhaän lôøi roài döa baøn tay thí voâ uùy coù luaân töôùng thöôïng dieäu vôùi maøn löôùi kieát töôøng coù chöõ vaïn, do voâ löôïng phöôùc trang nghieâm ñeå chaïm xoa treân maët ñaát vaø khôûi taâm theá tuïc: “neáu Long vöông mang hoa sen ñeïp lôùn nhö baùnh xe coù ñuû ngaøn caùnh, vaät baùu laøm ñaøi, kim cöông laøm nhuïy ñeán ñaây thì toát”. Thöôøng phaùp cuûa chö Phaät laø heã khôûi taâm theá tuïc thì ngay ñeán loaøi kieán cuõng hieåu ñöôïc yù Phaät, neáu khôûi taâm xuaát theá thì ngay ñeán baäc Thanh vaên, Ñoäc giaùc cuõng khoâng theå hieåu. Do Phaät khôûi taâm theá tuïc neân Long vöông bieát Phaät muoán hieän thaàn bieán caàn coù loaïi hoa sen naøy, Long vöông lieàn mang hoa sen naøy hieän ñeán ôû tröôùc Phaät, Phaät lieàn leân ngoài treân hoa sen naøy. Ngay luùc ñoù, ôû hai beân vaø sau löng Phaät ñeàu coù voâ löôïng hoa sen baùu gioáng nhö hoa sen naøy ñoàng thôøi hieän ra, treân moãi hoa sen ñoù ñeàu coù vò Hoùa phaät ngoài ôû treân. Hai beân vaø sau löng cuûa moãi Hoùa Phaät laïi coù voâ löôïng hoa sen baùu gioáng nhö theá ñoàng thôøi hieän ra vaø ñeàu coù vò Hoùa phaät ngoài ôû treân, nhö theá hieän ra truøng truøng lôùp lôùp hoa sen noái nhau leân tôùi taän coõi trôøi Cöùu caùnh. Thaân cuûa caùc Hoùa Phaät aáy ñeàu xuaát hoûa quang hoaëc tuoân möa, hoaëc phoùng aùnh saùng, hoaëc thoï kyù hoaëc hoûi ñaùp hoaëc hieän boán oai nghi… Nhôø thaàn löïc cuûa Phaät neân ngay caû treû con cuõng nhìn thaáy ñöôïc quang caûnh naøy. Luùc ñoù vua Thaéng quang cuøng noäi cung, vöông töû, ñaïi thaàn cuøng voâ löôïng traêm ngaøn ngöôøi trong vaø ngoaøi thaønh ñeàu chaêm chuù nhìn ñaïi thaàn thoâng naøy; voâ löông traêm ngaøn chö thieân treân hö khoâng cuõng chaêm chuù nhìn ñaïi thaàn thoâng naøy khoâng nhaøm chaùn. Khaép nôi ñeàu vang leân tieáng troáng nhaïc, tieáng tuø vaø… cho ñeán loaøi caàm thuù cuõng vui möøng phaùt ra tieáng nhö ngöïa hí, voi roáng, boø keâu, chim hoùt…; chö thieân taáu thieân nhaïc, raûi thieân hoa, höông hoa vaø thieân y thöôïng dieäu… Phaät hieän ñaïi thaàn thoâng roài, vì muoán ñieàu phuïc giaùo hoùa caùc höõu tình neân noùi keä: “Ngöôøi neân caàu xuaát ly, Sieâng tu lôøi Phaät daïy, Haøng phuïc quaân sanh töû, Nhö voi xoâ nhaø coû, ÔÛ trong phaùp luaät naøy,

Neân tu khoâng phoùng daät, Khoâ ñöôïc bieån phieàn naõo, Döùt heát bôø meù khoå”. Caùc Hoùa Phaät cuõng ñoàng thanh noùi keä: “Khi maët trôøi chöa moïc, AÙnh

ñuoác saùng laäp loøe, Maët trôøi moïc treân khoâng, Laøm maát aùnh saùng ñuoác, AÙnh saùng Phaät chöa chieáu, Lôøi ngoaïi ñaïo coøn laï, Phaät quang chieáu khaép nôi, Haøng phuïc thaày troø hoï". Luùc ñoù Phaät baûo caùc Bí-soâ: "caùc thaày haõy ghi nhôù thaàn bieán naøy, ñaïi thaàn thoâng saép bieán maát", Phaät vöøa noùi xong, thaàn bieán lieàn tan bieán maát. Vua Thaéng quang laïi baûo Luïc söï hieän thaàn bieán, Boä thích noa im laëng ñöa cuøi choû thuùc vaøo ngöôøi cuûa Maït yeát lò cuø xaù leâ töû, laàn löôït ngöôøi naøy laïi thuùc ngöôøi kia, caû Luïc sö ñeàu im laëng cuùi ñaàu nhö ñang nhaäp thieàn ñònh. Döôïc xoa Kim cang thuû suy nghó: "nhoùm Luïc sö ngu si naøy ñaõ xuùc naõo Theá toân, ta neân laøm cho hoï söûa ñoåi loãi loãi tröôùc ñeå hoï khoâng daùm taùi phaïm nöõa vaø ñeàu phaûi boû ñi", nghó roài lieàn phoùng ra möa to gioù lôùn laøm saäp ngaõ choã ngoaïi ñaïo ñang ôû trong nhaø hieän thaàn thoâng, khieán hoï kinh sôï boû chaïy töù taùn hoaëc chaïy vaøo buïi caây, hoaëc mieáu thôø trôøi ñeå aån naáp; coøn choã cuûa Phaät vaø taêng chuùng ôû thì khoâng sao caû. Luùc ñoù Theá toân noùi keä: "Moïi ngöôøi bò sôï böùc, Thöôøng quy y thaàn nuùi, Vöôøn caây, goác ñaïi thoï, Ñeàn mieáu, röøng hoang vu. Quy y naøy khoâng thaéng, Quy y naøy khoâng toân. Khoâng nhôø quy y naøy, Maø thoaùt khoûi caùc khoå. Ai quy y Phaät ñaø, Chaùnh phaùp vaø Taêng giaø, Thöôøng duøng tueä quaùn saùt, ÔÛ trong boán Thaùnh ñeá, Bieát Khoå, bieát Khoå taäp, Bieát Dieät ñeá thoaùt khoå,

Bieát taùm chi Thaùnh ñaïo, Ñeán Nieát-baøn an oån. Quy y naøy toái thaéng, Quy y naøy toái toân, Nhôø phaùp quy y naøy, Giaûi thoaùt heát caùc khoå". Luùc ñoù, Phaät quaùn bieát taâm nieäm sai khaùc cuûa moïi ngöôøi lieàn öùng cô thuyeát phaùp khieán cho hoï sau khi nghe phaùp, coù ngöôøi ñöôïc Noaõn phaùp, hoaëc ñöôïc Ñaûnh phaùp, hoaëc ñöôïc Nhaãn phaùp; coù ngöôøi ñöôïc vôi bôùt ba ñoäc, lìa tham duïc, coù ngöôøi ñöôïc Theá ñeä nhaát phaùp, coù ngöôøi ñaéc quaû Tu ñaø hoaøn, hoaëc quaû Tö-ñaø-haøm, hoaëc quaû A-na-haøm, coù ngöôøi gieo troàng nhaân duyeân vôùi Thanh vaên thöøa, coù ngöôøi gieo troàng nhaân duyeân vôùi Bích chi Phaät thöøa, coù ngöôøi gieo troàng nhaân duyeân vôùi Phaät thöøa. Sau khi thuyeát phaùp laøm cho hoï ñöôïc lôïi hæ, Phaät rôøi khoûi toøa ra veà. Luùc ñoù caùc ñeä töû cuûa Boä thích noa... cuøng thaày ngoài chung moät choã lieàn hoûi thaày: "caùi gì laø thaät", Boä thích noa... Luïc sö ñeàu khôûi taâm khi doái ñeä töû, noùi theá gian thöôøng coøn laø thaät, hoaëc noùi voâ thöôøng laø thaät, hoaëc noùi vöøa thöôøng vöøa voâ thöôøng laø thaät, hoaëc noùi khoâng phaûi thöôøng cuõng khoâng phaûi voâ thöôøng laø thaät; hoaëc noùi höõu bieân, hoaëc noùi voâ bieân, hoaëc noùi vöøa höõu bieân vöøa voâ bieân, hoaëc noùi khoâng phaûi höõu bieân cuõng khoâng phaûi voâ bieân; hoaëc noùi maïng trong thaân laø thaät, hoaëc noùi maïng ngoaøi thaân laø thaät, hoaëc noùi sau khi cheát coù ngaõ laø thaät, hoaëc noùi sau khi cheát khoâng coù ngaõ laø thaät, hoaëc noùi sau khi cheát vöøa coù ngaõ vöøa khoâng coù ngaõ, hoaëc noùi khoâng phaûi coù ngaõ cuõng khoâng phaûi khoâng coù ngaõ laø thaät, ngoaøi ra ñeàu laø hö voïng. Tuy hoï ñaùp nhö vaäy nhöng trong loøng laïi xaáu hoå, cuùi ñaàu buoàn baõ, do löûa saàu naõo ñoát chaùy trong taâm neân Boä thích noa

muoán tìm ao nöôùc ñeå uoáng nöôùc. Treân ñöôøng ñi, moät huyønh moân gaëp lieàn noùi keä hoûi: “OÂng ñi moät mình muoán ñeán ñaâu, Daùng veû nhö boø thua gaõy söøng, Khoâng bieát dieäu phaùp Phaät Thích ca, Thì nhö boø röøng chaïy ñi maõi”. Boä thích noa nghe roài lieàn noùi keä: “Thaàn cheát thöôøng ñi tröôùc maét ta, Thaân ta leâ böôùc khoâng coøn söùc, Luaân hoài caùc coõi thoï khoå vui, Ta nay giaûi thoaùt caàu choã an.

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 26 143

AÙnh naéng maët trôøi chieáu noùng böùc, Thaân taâm cuûa ta ñeàu meät moõi, Ngöôi haõy thaät loøng chæ cho ta, Nôi naøo coù ao nöôùc trong maùt?” Huyønh moân noùi keä ñaùp: “Gaàn ñaây coù ao nöôùc trong maùt, Vòt trôøi, hoa thôm moïc khaép nôi. OÂng vì quaù aùc neân muø toái, Khoâng thaáy ao thôm neân hoûi ta”. Boä thích noa noùi keä: “Hôõi naøy keû phi nam phi nöõ, Sao khoâng chæ ñöôøng ñeán ao nöôùc, Ta ñang muoán ñeán ao nöôùc maùt, Uoáng cho thaân taâm heát noùng böùc”. Huyønh moân lieàn chæ ñöôøng, Boä thích noa ñeán beân ao nöôùc, duøng caùi voø ñöïng caùt roài coät vaøo coå traàm mình xuoáng ao nöôùc maø qua ñôøi. Luùc ñoù caùc ñeä töû cuûa Boä thích noa hoûi nhau: “caùc vò coù thaáy OÂ-ba-ñaø-da cuûa toâi khoâng?”, ñaùp laø khoâng thaáy, hoï laïi hoûi nhau: “caùc vò ñaõ nghe OÂba-ñaø-da noùi nhöõng gì?”, coù ngöôøi ñaùp: “thaày noùi theá gian thöôøng coøn laø thaät, ngoaøi ra ñeàu laø hö voïng”, ngöôøi khaùc noùi: “thaày noùi theá gian voâ thöôøng laø thaät…”, nhö ñoaïn vaên treân. Caùc ñeä töû nghe roài lieàn noùi vôùi nhau: “caùc thuyeát naøy ñeàu khoâng gioáng nhau, chuùng ta neân tìm Thaân giaùo sö ñeå hoûi cho roõ caùi gì laø thaät”, noùi roài cuøng ñi tìm, treân ñöôøng ñi gaëp moät ñoàng nöõ lieàn noùi keä hoûi: “Hieàn thuû, coâ coù gaëp, Ñaïi sö Boä thích noa, Thaân khoâng maëc y phuïc, Ñöùng treân ñaát, aên boác”. Ñoàng nöõ noùi keä ñaùp: “OÅng laø ngöôøi ñòa nguïc, Giang tay theo ngöôøi xin, Tay chaân ñeàu traéng beät, Thaáy ñaøng chìm trong nöôùc”. Ñeä töû noùi keä: “Coâ ñöøng noùi nhö vaäy, Ñoù laø lôøi baát thieän, Duøng phaùp laøm y phuïc, Maâu ni truï phaùp naøy”.

144 BOÄ LUAÄT 10

Ñoàng nöõ noùi keä: “Loûa hình ñi khaép nôi, Sao laïi cho laø trí, Moïi ngöôøi ñeàu nhìn thaáy, Maø khoâng bieát xaáu hoå, Trô maët, loä hình theå, Laïi cho ñoù laø phaùp, Vua Tyø sa moân thaáy, Duøng ñao cheùm khoâng tha”. Caùc ñeä töû nghe roài ñeàu im laëng boû ñi, khi ñeán ao nöôùc thaáy thaày mình duøng caùi voø ñöïng caùt coät vaøo coå traàm mình xuoáng ao ñaõ cheát. Trong caùc ñeä töû, ngöôøi öa thích giôùi noùi: “ñaây chính laø söï thaät, ngoaøi ra ñeàu laø hö voïng”, noùi roài cuøng duøng caùi voø ñöïng caùt coät vaøo coå traàm mình xuoáng ao nöôùc cheát gioáng nhö thaày; caùc ngoaïi ñaïo khaùc töù taùn khaép nôi, ra ôû choán bieân phöông. Khi Phaät hieän ñaïi thaàn thoâng haøng phuïc caùc ngoaïi ñaïo nhö vaäy, ñaïi chuùng trôøi ngöôøi thaûy ñeàu hoan hæ.

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 27 145

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ

QUYEÅN 27

4. Nhieáp tuïng thöù tö (tt) Noùi veà Ñaïi döôïc: Khi thaáy Phaät hieän ñaïi thaàn thoâng haøng phuïc caùc ngoaïi ñaïo khieán cho hoï phaûi boû ñi töù taùn, ñeán ôû nôi bieân phöông; caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: "Theá toân duøng thaàn thoâng löïc, ñoát ñuoác chaùnh phaùp, phaù côø voïng kieán, haøng phuïc taø ñaïo thaät laø hi höõu. Laønh thay baäc Ñaïi thaùnh ñaõ laøm moät vieäc khoù nghó baøn, coù theå laøm lôïi ích lôùn nhö vaäy", Phaät noùi: "caùc thaày neân bieát, nay ta ñaõ lìa ba ñoäc, ñaày ñuû Nhaát-thieát-trí, ñöôïc ñaïi oai löïc, ñeán bôø giaûi thoaùt, chöùng quaû Voâ thöôïng, ñieàu ngöï tröôïng phu, thieân nhaân sö, neân haøng phuïc ñöôïc hoï khoâng phaûi laø ñieàu hi höõu. Vì sao, vì ta nhôù laïi ñôøi quaù khöù, luùc ñoù ta chöa lìa duïc nhieãm, saân haän vaø ngu si, sanh laõo bònh töû vaø öu bi khoå naõo, ñaày ñuû trieàn phöôïc maø ta coøn coù theå haøng phuïc ñöôïc Luïc sö vaø caùc quyeán thuoäc, ñoù môùi laø ñieàu hi höõu. Caùc thaày laéng nghe: Quaù khöù taïi nöôùc Tyø-ñeà-eâ coù vua hieäu laø Thieän sanh duøng chaùnh phaùp trò nöôùc..., phu nhaân cuûa vua dung maïo raát ñoan nghieâm neân ñöôïc vua suõng aùi. Phu nhaân sanh ñöôïc moät hoaøng töû, nhôø phöôùc löïc cuûa hoaøng töû naøy maø trong nöôùc ñöôïc möa thuaän gioù hoøa, nguû coác ñöôïc muøa neân thöùc aên uoáng deã ñöôïc. Sau hai möôi moát ngaøy, vua môû tieäc aên möøng ñeå ñaët teân cho hoaøng töû, vua suy nghó: "khi con ta sanh ra, trong nöôùc ñöôïc muøa, thöùc aên uoáng deã ñöôïc, neân ñaët teân cho con laø Tuùc aåm thöïc", sau ñoù vua giao hoaøng töû cho taùm baø nhuõ maâu nuoâi döôõng. Ñeán tuoåi tröôûng thaønh, hoaøng töû hoïc thoâng caùc kyõ ngheä, duõng kieän trung löông khoâng ai hôn. Luùc ñoù ñaïi phu nhaân yû vaøo taøi ngheä cuûa con neân sanh kieâu ngaïo, thöôøng khoâng tuaân theo lònh vua neân vua thöôøng coù saéc buoàn. Ñaïi thaàn thaáy vua khoâng vui, hoûi roõ nguyeân nhaân roài taâu: "neáu ñaõ nhö vaäy sao vua khoâng cöôùi theâm moät ngöôøi nhu hoøa ñöùc haïnh, ñeå ñaïi phu nhaân daàn daàn hoøa thuaän theo", vua hoûi cöôùi ai, ñaùp: "cöôùi vöông nöõ beân nöôùc laân

146 BOÄ LUAÄT 10

caän", vua noùi: "hoï voán coù hieàm khích vôùi nöôùc ta thì laøm sao hoûi cöôùi ñöôïc?", ñaïi thaàn taâu: "xin vua yeân taâm, ñeå thaàn tìm caùch laøm thaân vôùi hoï". Sau ñoù ñaïi thaàn ñeán gaëp vua nöôùc laân caän xin caàu hoân cho vua nöôùc mình, vua nöôùc kia noùi: "neáu muoán tính vieäc hoân nhaân thì phaûi giao öôùc tröôùc: neáu con gaùi ta sanh con trai thì phaûi laäp laøm töï quaân (noái ngoâi vua) thì ta môùi gaû", ñaïi thaàn lieàn ñaùp: "seõ laøm theo yù vua", vua nöôùc kia noùi: "khanh haõy trôû veà nöôùc baùo cho vua cuûa khanh bieát, neáu vua aáy chaáp thuaän lôøi giao öôùc naøy thì khanh haõy trôû laïi", ñaïi thaân taâu: "vieäc laäp Thaùi töû, thaàn ñaõ höùa thì khoâng daùm hai lôøi". Sau khi hoûi cöôùi röôùc ñöôïc vöông

nöõ veà, vua vôùi vöông nöõ raát töông ñaéc, moät hoâm vua hoûi: “naøng raát nhu hoøa hieàn thuïc, naøng caàu ñieàu gì, ta seõ ban cho”, ñaùp: “neáu thieáp sanh con trai thì xin vua laäp laøm töï quaân”, vua nghe roài öu saàu khoâng ñaùp öùng ngay, vua suy nghó: “neáu ta chaáp thuaän lôøi caàu xin naøy thì ta phaûi pheá vöông töû Tuùc aåm thöïc, nhöng vöông töû laø ngöôøi taøi ngheä duõng kieän trung löông khoâng ai hôn, laøm sao pheá ñöôïc. Ta thaät khoù xöû”. Luùc ñoù ñaïi thaàn thaáy vua coù saéc buoàn, hoûi roõ nguyeân do roài taâu: “tröôùc ñaây khi thaàn qua nöôùc ñoù caàu hoân cuõng ñaõ giao öôùc vôùi vua nöôùc ñoù veà vieäc laäp töï quaân. Nay vua neân taïm thuaän theo yù cuûa nhò phu nhaân, chöa bieát nhò phu nhaân coù phaûi laø thaïch nöõ hay khoâng, cho duø coù sanh con cuõng chöa bieát seõ sanh trai hay gaùi, vua cöù taïm thuaän theo”, vua nghe roài lieàn noùi vôùi nhò phu nhaân: “ta chìu theo yù naøng”. Sau ñoù khoâng laâu, nhi phu nhaân coù thai, ñuû ngaøy thaùng sanh ñöôïc moät trai khoâi ngoâ tuaán tuù, sau hai möôi moát ngaøy vua môû tieäc aên möøng vaø ñaët teân cho ñöùa beù. Vua noùi: “ñöùa beù naøy chöa sanh ra ñaõ caàu vöông vò neân ñaët teân laø Caàu vöông”, sau ñoù vua giao hoaøng töû cho taùm baø nhuõ maãu nuoâi döôõng, nhöng khi ñeán tuoåi tröôûng thaønh, vua vaãn chöa saùch laäp laøm töï quaân. Phuï vöông cuûa nhò phu nhaân sôï vua boäi tín neân sai söù ñeán nhaéc laïi lôøi giao öôùc tröôùc kia, neáu vua khoâng giöõ lôøi thì seõ caát binh sang hoûi toäi. Vua nghe roài kinh sôï khoâng bieát tính sao neân öu saàu, ñaïi thaàn taâu: “ñaïi vöông, khoâng coøn caùch naøo khaùc, neân saùch laäp Caàn vöông vaø pheá boû vöông töû Tuùc thöïc”, vua noùi: “khoâng neân noùi vieäc phi phaùp naøy, ta töøng nghe con gieát cha chöù chöa nghe cha gieát con, vieäc baát nhaân naøy ta khoâng laøm ñöôïc”, ñaïi thaàn taâu: “neáu khoâng gieát thì laøm haïi”, vua noùi: “laøm haïi ñaâu coù khaùc gì gieát”, ñaïi thaàn taâu: “neáu khoâng nhö theá thì ñuoåi ra khoûi nöôùc”, vua noùi: “vöông töû voâ toäi laøm sao ñuoåi ñöôïc”, ñaïi thaàn taâu: “khi ñaïi vöông laäp Caàn vöông laøm töï quaân thì vöông töû Tuùc thöïc töï bieát xöû trí nhö theá naøo”. Vua nghe roài lieàn choïn ngaøy toát saùch laäp Caàn vöông laøm töï quaân, vöông töû Tuùc thöïc nghe bieát roài lieàn suy nghó: “phuï

vöông ñaõ pheá boû ta, neáu ta coøn ôû ñaây seõ bò gieát cheát”, nghó roài lieàn ñeán noùi vôùi meï: “con muoán ñeán nöôùc Baùn-giaø-la ñeå baûo toàn tính maïng”, ngöôøi meï nghe roài ñau loøng oâm con khoùc roài noùi keä: “Con thöôøng naèm ngoài giöôøng neäm cao, Y phuïc ñaõ maëc ñeàu ñeïp ñeõ, Sao laïi moät mình qua nöôùc khaùc, Naèm ñaát, aùo thoâ laøm sao soáng? Trong cung nguû thöùc thöôøng an oån, Ngoaøi ñieän con thöôøng du ngoaïn khaép, Laøm sao chòu ñöôïc khoå noùng laïnh, Linh ñinh ñoùi khaùt ôû ngoaøi ñoàng? ÔÛ vöông cung thöôøng côõi voi ngöïa, Cao löông myõ vò tuøy thôøi aên, Y phuïc thöôïng dieäu ngaên noùng laïnh, Sao laïi vaát boû ñeán nöôùc khaùc? Trong cung kyõ nhaïc luoân hoøa taáu, Laøm cho ngöôøi nghe taâm thaàn vui, Moïi ngöôøi kính ngöôõng theo haàu haï, Nay con buoàn, con muoán ñi ñaâu?” Vöông töû noùi keä ñaùp: “Ai höôûng an laïc maõi, Ai chòu gian khoå maõi, AÙch naïn ai cuõng coù, Theá thua phaûi tuøy thuaän. Heát khoå seõ ñöôïc vui,

Nhö sao treân trôøi chuyeån, Hoäi hoïp sanh öu khoå, Theá phaùp ñeàu nhö theá". Vöông töû noùi keä xong lieàn töø bieät meï ñi ñeán nöôùc Baùn-giaø-la, gaàn tôùi nöôùc aáy vì ñoùi khaùt neân vöông töû döøng laïi nghæ ngôi döôùi moät goác caây beân ñöôøng, nhìn boán phía khoâng bieát tính sao, moät laùt sau lieàn nguû queân. Luùc ñoù ñaïi thaàn cuûa nöôùc Baùn-giaø-la coù vieäc ñi ngang qua choã naøy, nhìn thaáy töôùng maïo cuûa vöông töû khaùc hôn ngöôøi thöôøng neân ñöùng nhìn hoài laâu, sau ñoù goïi daäy roài hoûi laø ai, ñaùp: "toâi teân Tuùc aåm thöïc, vöông töû nöôùc Tyø-ñeà-eâ", laïi hoûi vì sao laïi ñeán nôi ñaây, vöông töû keå laïi vieäc treân, ñaïi thaàn nghe roài lieàn ñöa ñeán gaëp vua taâu raèng: "ñaïi vöông, ñaây laø vöông töû cuûa vua Thieän sanh teân laø Tuùc aåm thöïc, do cha laäp con thöù boû con tröôûng neân vöông töû chaïy ñeán ñaây", vua nghe roài lieàn hoûi

ñoùi neân naèm döôùi moät goác caây nguû. Luùc ñoù vua Caàn vöông bònh naëng neân qua ñôøi, theo quoác phaùp neáu chöa laäp vua môùi thì khoâng ñöôïc ñöa xe tang cuûa vua ñi. Vì vua khoâng coù con neân quaàn thaàn khoâng bieát laäp ai, coù ngöôøi noùi thaáy moät ngöôøi töôùng maïo khaùc thöôøng naèm nguû döôùi moät goác caây, maët trôøi tuy cheách boùng nhöng boùng caây khoâng nghieâng ñeå che maùt cho ngöôøi naøy, haún laø baäc phi phaøm ñaùng toân laøm vua. Quaàn thaàn nghe noùi roài lieàn ñeán choã thanh nieân lay goïi thöùc daäy, thanh nieân bò ñaùnh thöùc lieàn hoûi vì sao, ñaùp laø muoán toân laøm vua, thanh nieân noùi: "phaùp taéc goïi vua daäy khoâng phaûi nhö theá", hoûi phaûi goïi nhö theá naøo, ñaùp: "phaûi taáu aâm nhaïc töø töø laøm cho thöùc daäy", quaàn thaàn nghe roài lieàn suy nghó: "ngöôøi naøy khoâng phaûi con nhaø ngheøo, haún laø xuaát thaân töø nhaø cao sang", nghó roài lieàn hoûi töø ñaâu ñeán laø con cuûa ai. Thanh nieân naøy tuy tuoåi vöøa hai möôi nhöng thaân traùng kieän nhö sö töû vöông, gioïng noùi sang saûng, lieàn noùi toå toâng cuûa mình cho moïi ngöôøi bieát: "tieân vöông cuûa toâi laø Thieän sanh, con cuûa tieân vöông hieäu laø Tuùc aåm thöïc, toâi laø con cuûa ngöôøi", quaàn thaàn nghe roài vui möøng noùi: "chuùng ta gaëp laïi vua cuõ". Hoï lieàn toå chöùc nghi leã vôùi aâm nhaïc ñaày ñuû, ngöôøi xe ñoâng ñaûo ñoùn röôùc vöông töû vaøo thaønh laøm leã quaùn ñaûnh leân ngoâi vua. Tröôùc kia vöông töû teân Ña tuùc thöïc, nay ñoåi laïi laø Toaïi aån, do toâng toäc ñöôïc höng thaïnh trôû laïi neân laáy hieäu laø Truøng höng, vì vua coøn nhoû tuoåi neân caùc ñaïi thaàn xem thöôøng ít khi nghe theo lònh vua. Nhöõng luùc roãi raûnh vua ra khoûi thaønh du ngoaïn, hoûi thaêm daân chuùng nhöõng phong aáp naøy thuoäc quyeàn cuûa ai, hoï ñeàu ñaùp laø cuûa ñaïi thaàn. Vua suy nghó: "taát caû thaønh aáp ñeàu thuoäc sôû höõu cuûa caùc ñaïi thaàn, ta tuy laø vua cuõng chæ coù cung ñieän vaø thöùc aên uoáng haèng ngaøy, ngoaøi ra khoâng coù gì caû. Neáu hoï laøm traùi quoác phaùp thì ta bieát tính sao ñaây", luùc ñoù coù moät thieân thaàn ôû treân hö khoâng bieát taâm nieäm cuûa vua neân noùi: "vua khoâng neân buoàn, trong nöôùc naøy coù moät

thaønh teân laø Maõn taøi, trong thaønh coù moät ngöôøi teân laø Vieân maõn, vôï cuûa ngöôøi naøy seõ sanh con trai teân laø Ñaïi döôïc, sau khi Ñaïi döôïc tröôûng thaønh ñöôïc laäp laøm ñaïi thaàn seõ giuùp vua lo lieäu moïi vieäc, tuøy cô cheá ñoaùn khoâng ai laø khoâng phuïc, vua haõy an taâm". Vua nghe roài lieàn sai söù ñeán thaønh Maõn taøi tìm hieåu xem coù ai teân Vieân maõn hay khoâng, neáu coù thì vôï cuûa ngöôøi naøy coù thai hay khoâng. Sö giaû tuaân lònh vua ñeán thaønh kia tìm hieåu roài trôû veà baùo laïi laø thaät coù nhö theá, vua nghe roài lieàn cho goïi Vieân maõn ñeán, kheùo duøng lôøi phuû duï roài ban cho thaønh Maõn taøi laøm phong aáp vaø noùi: "vôï khanh coù thai, haõy chaêm soùc baûo hoä chôù ñeå bò toån thöông". Ñuû ngaøy thaùng, vôï cuûa Vieân maõn hai sanh moät beù trai, dung maïo ñoan nghieâm khoâng ai saùnh ñöôïc. Sau hai möôi moát ngaøy hoï

môû tieäc aên möøng vaø ñaët teân cho beù, ngöôøi meï noùi: "toâi voán bò bònh sôûi, tuy thaày thuoác ñaõ cho uoáng nhieàu loaïi thuoác nhöng vaãn khoâng heát. Khi mang thai ñöùa con naøy, bònh aáy boãng khoâng coøn nöõa neân ñaët teân cho con

chuùng ñoàng loøng toân Ñaïi döôïc laøm vua, Ñaïi döôïc choïn ngöôøi laøm phuï taù cho mình, töø ñoù veà sau, nhoùm ñoàng töû naøy caøng ñoâng theâm. Luùc ñoù coù moät Baø-la-moân vöøa cöôùi ñöôïc moät coâ vôï treû, treân ñöôøng ñi ngang qua moät thoân, oâng gheù vaøo moät röøng thöa ñeå tieåu tieän thì coù moät thanh nieân ñeán choã ngöôøi vôï hoûi: "oâng aáy laø cha hay laø oâng cuûa coâ?", ñaùp: "khoâng phaûi cha hay oâng, maø laø choàng toâi", thanh nieân noùi: "coâ khoâng bieát xaâu hoå vôùi baïn beø hay sao, treân ñôøi coù raát nhieàu ngöôøi nam tuaán tuù, vì sao laïi ñi theo Baø-la-moân giaø aáy? Coâ coøn treû xinh ñeïp, haõy boû laõo aáy ñeå laøm vôï toâi, neáu laõo aáy ñeán giaønh laïi thì ôû giöõa ñaïi chuùng, coâ noùi toâi laø choàng", ngöôøi vôï naøy chaáp thuaän ñi theo thanh nieân. Luùc ñoù Baø- la-moân trôû laïi tìm vôï khoâng thaáy neân leân choã cao nhìn khaép nôi, lieàn thaáy hai ngöôøi ñang daét tay nhau ñi. OÂng voäi chaïy theo, baét kòp hoï lieàn naém laáy tay ngöôøi vôï keùo laïi, thanh nieân kia cuõng naém tay kia giöõ laïi, Baø-la-moân noùi: "ngöôøi cöôùp vôï ta", thanh nieân noùi: "toâi theà ñaây chính laø vôï toâi, khoâng phaûi vôï oâng", hai beân vöøa loâi keùo vöøa caõi coï nhau, thanh nieân khoûe hôn neân keùo ñöôïc coâ gaùi veà phía mình, Baø-la-moân sôï maát vôï neân la to: "giaëc cöôùp vôï toâi". Ñaïi döôïc cuøng caùc ñoàng töû ñang vui chôi ngoaøi ñoàng, caùc ñoàng töû nghe tieáng keâu la naøy lieàn noùi vôùi Ñaïi döôïc: "anh ñaõ xöng vöông, nghe tieáng keâu la aét laø coù vieäc phi lyù, sao anh khoâng cöùu hoï?", Ñaïi döôïc baûo ñoàng töû phuï taù keâu ba ngöôøi ñoù ñeán hoûi tranh caõi veà vieäc gì, Baø-la-moân noùi: "ngöôøi naøy cöôùp vôï toâi", thanh nieân noùi: "ngöôøi naøy noùi doái, ñaây chính laø vôï toâi", Ñaïi döôïc hoûi coâ gaùi: "ai laø choàng chò?", coâ gaùi chæ thanh nieân noùi laø choàng. Ñaïi döôïc thaáy Baø-la-moân ñaám ngöïc loä veû ñau buoàn neân muoán kieåm tra hö thaät, lieàn hoûi thanh nieân: "anh daãn vôï töø ñaâu ñeán ñaây?", ñaùp

laø töø nhaø vôi ñeán, laïi hoûi ñaõ aên nhöõng gì, ñaùp laø aên côm canh thòt vaø uoáng röôïu, Ñaïi döôïc noùi: “neáu vaäy haõy cho toâi xem hö thaät theá naøo”, noùi roài lieàn ñöa tay vaøo mieäng thanh nieân laøm cho oùi ra, chæ thaáy toaøn nöôùc mieáng khoâng thaáy thöùc aên. Ñaïi döôïc laïi hoûi Baø-la-moân gioáng nhö treân ñeán caâu ñaùp laø aên söõa chua, baùnh vaø rau caûi; Ñaïi döôïc laïi baûo laøm cho oùi ra thì thaáy ñuùng nhö lôøi ñaõ noùi, lieàn bieát thanh nieân noùi doái lieàn cho ñaùnh nhieàu gaäy roài ñaøo ñaát choân ñeán taän coå, laáy möïc vieát treân traùn laø cöôùp vôï; nhö theá laàn löôït coù ñeán naêm traêm teân troäm boø deâ cuõng bò xöû nhö theá. Luùc ñoù vua Truøng höng suy nghó: “caùc thaønh aáp trong nöôùc ñeàu thuoäc cuûa saùu ñaïi thaàn, ta ñang theá yeáu phaûi laøm sao ñaây”, boãng nhôù tôùi Ñaïi döôïc lieàn khoâng noùi ho ñquaàn tha

phaûi choã raâm maùt; moät chaân ñi giaøy, moät chaân ñi raàn töùc laø khoâng ñi boä cuõng khoâng ñi ngöïa; ngöôøi mang côm laø ngöôøi ñaõ bò thieán neân khoâng phaûi nam cuõng khoâng phaûi nöõ. Vua thaáy côm ñöôïc mang ñeán lieàn hoûi laø do ai laøm, ñaùp laø Ñaïi döôïc, vua kinh ngaïc noùi: “Ñaïi döôïc quaû coù trí möu, trí hueä lôùn, hieåu thoâng phaùp thöùc, thaät laø ngöôøi coù taøi giuùp vua”. Sau ñoù vua laïi sai söù giaû ñeán baûo Vieân maõn: “vua caàn moät khu vöôøn coù ñuû loaïi caây hoa traùi vaø ao, haõy mau ñem ñeán”, Vieân maõn nghe roài vöøa lo buoàn vöøa sôï haõi vì khu vöôøn laøm sao di chuyeån, ñem ñeán cho vua ñöôïc, Ñaïi döôïc hoûi roõ nguyeân do roài noùi: “cha khoâng phaûi lo, ñeå cho con lo lieäu”, noùi roài lieàn baûo söù giaû: “lònh vua ban ra naøo daùm khoâng laøm theo, nhöng vì xöù naøy vöôøn ao mang tính thoân daõ, neáu mang ñeán kinh thaønh sôï coù xuùc chaïm. Xin vua ban cho moät khu vöôøn nhoû ñeå laøm theo caùch thöùc thì vieäc môùi thaønh”, söù giaû veà trieàu taâu laïi, vua hoûi laø lôøi cuûa ai, ñaùp laø cuûa Ñaïi döôïc, vua nghe roài vöøa kinh ngaïc vöøa boäi phuïc cho laø kyø laï. Sau ñoù vua laïi sai söù ñöa ñeán naêm traêm con boø ñöïc giao cho Vieân maõn nuoâi ñeå cung caáp söõa laïc laïi cho vua, vieân maõn nghe roài vöøa lo buoàn vöøa sôï haõi vì boø ñöïc laøm sao coù theå cung caáp söõa laïc ñöôïc. Ñaïi döôïc hoûi roõ nguyeân do roài noùi: “xin cha chôù lo, con seõ nghó caùch khieán vua khoâng ñoøi laáy söõa laïc nöõa”, Ñaïi döôïc lieàn baûo hai cha con cuûa ñoàng töû phuï taù ñeán noùi raèng: “hai cha con anh ñi ñeán kinh thaønh rình chôø khi vua ra ngoaøi roài ôû moät choã caùch ñoù khoâng xa, laáy moät baùt goã lôùn ñoän vaøo buïng cuûa cha, keùo quaàn leân cao che phuû laïi. Cha anh naèm laên loän treân ñaát reân ræ, coøn anh thì laáy höông hoa caàu khaån chö thieân gia hoä cho cha anh sanh ñöôïc an oån”. Hai cha con ñoàng töû lieàn ñi ñeán kinh thaønh laøm y theo lôøi Ñaïi döôïc ñaõ daën, luùc ñoù vua cho goïi hai cha con laïi hoûi roõ söï vieäc, ngöôøi con noùi: “cha toâi saép sanh nhöng sanh khoâng ñöôïc neân keâu la, toâi caàu khaån chö thieân gia hoä”, vua nghe roài baät cöôøi noùi: “ta chöa töøng nghe ñaøn oâng sanh con”, ngöôøi con noùi: “ñuùng nhö lôøi vua noùi ñaøn oâng khoâng theå sanh con, vì sao vua laïi giao naêm traêm boø ñöïc cho Vieân maõn nuoâi ñeå cung caáp söõa laïc, boø ñöïc khoâng theå sanh con thì laøm sao coù

söõa laïc", vua hoûi: "ai ñaõ baøy keá naøy?", ñaùp laø cuûa Ñaïi döôïc, vua nghe roài raát thaùn phuïc trí möu. Sau ñoù vua baûo söù giaû: "Ñaïi döôïc nhieàu trí ít ngöôøi saùnh baèng, neân duøng vieäc khaùc ñeå thöû nghieäm. Haõy ñöa ñeán moät con la cho Vieân maõn nuoâi giöõ nhöng khoâng ñöôïc coät, khoâng nhoát trong chuoàng maø thaû cho noù töï do, cuõng khoâng ñeå noù bò ñoùi", Vieân maõn nghe roài vöøa lo buoàn vöøa sôï haõi... nhö treân cho ñeán caâu Ñaïi döôïc noùi cha ñöøng lo. Ban ngaøy Ñaïi döôïc thaû con la ra ngoaøi ñoàng cho noù töï do aên coû, ban ñeâm luøa vaøo saân nhaø, khoâng coät daây roài baûo hai möôi ngöôøi luaân

phieân coi giöõ, moãi phieân naêm ngöôøi luaân phieân côõi la ñeå giöõ. Söù giaû theo lònh vua aâm thaàm theo doõi söï vieäc roài veà taâu laïi, vua nghe roài noùi: "neáu nhö vaäy thì con la khoâng theå chaïy thoaùt thì laøm sao baét toäi", ñaïi thaàn noùi: "neân ra lònh cho ngöôøi côõi la vaøo ñeâm khuya, luùc moïi ngöôøi ñang nguû côõi la boû ñi", söù giaû laøm theo lònh vua. Saùng hoâm sau nhöõng ngöôøi coi giöõ baùo cho Vieân maõn bieát con la ñaõ ñi maát, Vieân maõn nghe roài heát söùc sôï haõi, Ñaïi döôïc suy nghó: "vieäc chaäm raõi thì môùi nghó ra keá, coøn gaáp quaù thì trong loøng cuõng sôï haõi", nghó roài lieàn noùi vôùi cha: "con coù moät keá nhöng hôi khoù laøm, neáu cha chòu ñöïng ñöôïc hoå nhuïc thì hy voïng thoaùt ñöôïc toäi", ngöôøi cha noùi: "neáu ñöôïc thoaùt cheát thì cha seõ chòu ñöïng". Ñaïi döôïc lieàn caïo ñaàu ngöôøi cha thaønh baûy ñöôøng roài laáy maøu saéc xanh vaøng ñoû traéng boâi leân roài cuøng cha côõi treân moät con löøa ñi ñeán kinh thaønh. Ñeán nôi rao to leân raèng: "Ñaïi döôïc ñang cuøng cha di ñeán, caïo toùc ngöôøi cha roài trang söùc thaät kyø dò", ñaïi thaàn nghe ñöôïc vieäc naøy lieàn taâu vua, vua noùi: "Ñaïi döôïc töø xa ñeán laø toát, nhöng laøm nhuïc cha mình thì phaïm vöông phaùp", vua cuøng moïi ngöôøi ra ngoaøi thaønh xem hö thaät theá naøo, môùi thaáy vieäc ñoù laø thaät. Luùc ñoù ñaïi thaàn taâu vua: "vua khen ngôïi Ñaïi döôïc thoâng minh möu trí hôn ngöôøi, nhöng xem vieäc naøy thì thaät laø ñeâ tieän", vua hoûi Ñaïi döôïc: "vì sao ngöôøi laïi laøm vieäc huûy nhuïc cha mình", ñaùp: "ñaïi vöông, thaàn cho laø vinh maø khoâng cho laø nhuïc, thaàn coù nhieàu trí hueä neân laáy vieäc naøy daâng cha", vua hoûi: "trí cuûa ngöôøi vaø cuûa cha, ai hôn?", ñaùp laø thaàn hôn, vua noùi: "ta chöa nghe con hôn cha, con do cha sanh ra, nuoâi döôõng khoù nhoïc neân noùi laø cha hôn con", Ñaïi döôïc taâu: "xin ñaïi vöông xeùt kyõ, cha vôùi con thì ai hieàn hôn?", vua vaø ñaïi thaàn ñeàu noùi laø cha hôn, Ñaïi döôïc lieàn quyø tröôùc vua taâu: "tröôùc ñaây vua sai coi giöõ con la, khoâng may noù ñaõ chaïy maát. Con löøa naøy laø cha cuûa con la, theo lyù thì noù hôn con la, xin vua nhaän laáy con löøa naøy vaø ñöøng traùch phaït cha thaàn", vua vaø ñaïi thaàn nghe roài ñeàu thaùn phuïc laø möu keá hieám coù. Vua raát vui möøng lieàn phong Ñaïi döôïc laøm ñaïi thaàn, taát caû vieäc nöôùc ñeàu giao cho Ñaïi döôïc quyeát ñoaùn, xeùt roõ ñöôïc nhieàu vieäc neân xa gaàn ñeàu tin töôûng, tieáng taêm ngaøy caøng vang xa. Coù moät Baø-la-moân thoâng suoát luaän thö, vì cöôùi vôï neân chi duøng raát nhieàu tieàn, sau ñoù oâng suy nghó: "ta vì cöôùi vôï chi phí quaù nhieàu neân tieàn taøi trong nhaø khoâng coøn, saép bò ngheøo tuùng, phaûi laøm sao ñaây", nghó roài lieàn ñi ñeán

phöông khaùc laøm ngheà huyeãn thuaät, kieám ñöôïc naêm traêm tieàn vaøng mang veà. Khi veà gaàn tôùi laøng lieàn suy nghó: “vôï ta xinh ñeïp laïi xa nhau ñaõ laâu, trong nhaø khoâng coù ta thì maëc tình muoán laøm gì thì laøm, khoâng bieát taâm noù coù ñaùng tin hay khoâng, vì vaäy ta khoâng neân mang soá

vaøng naøy veà nhaø”, nghó roài oâng lieàn ñôïi ñeán hoaøng hoân, vaøo trong röøng ñeán beân goác caây ña caên ñaøo loã choân caát vaøng roài môùi veà nhaø. Trong thôøi gian oâng vaéng nhaø, ngöôøi vôï ñaõ cuøng ngöôøi ngoaøi teân laø Thieän thính tö thoâng; ñeâm ñoù sau khi hoï cuøng aên toái xong vöøa ñònh ñi nguû thì nghe tieáng goõ cöûa, ngöôøi vôï hoûi laø ai, Baø-la-moân ñaùp xong, ngöôøi vôï voäi baûo Thieän thính troán döôùi gaàm giöôøng roài ra môû cöûa, giaû boä vui möøng hoûi thaêm roài doïn leân thöùc aên coøn dö cho Baø-la-moân aên. Baø-la-moân vöøa aên vöøa suy nghó: “ngöôøi vôï naøy haù ñaõ cuøng ngöôøi ngoaøi tö thoâng hay sao maø ban ñeâm laïi coù saün thöùc aên ngon nhö theá naøy”, nghó roài lieàn hoûi vôï: “hieàn thuû, hoâm nay khoâng phaûi ngaøy toát cuõng khoâng phaûi leã hoäi, vì sao laïi coù caùc moùn aên ngon nhö theá naøy?”, ñaùp: “ñeâm qua naèm moäng thaáy thieân thaàn maùch baûo laø chaøng saép veà, neân thieáp laøm saün caùc moùn aên ñôïi chaøng”, ngöôøi choàng noùi: “ta thaät coù phuùc, saép veà ñeán nhaø lieàn coù thieân thaàn maùch baûo”. Sau khi aên uoáng xong, khi cuøng leân giöôøng naèm, ngöôøi vôï lieàn hoûi: “chaøng boû em ñi xa nhieàu naêm nhö vaäy coù kieám ñöôïc tieàn hay khoâng?, ñaùp laø cuõng ñöôïc chuùt ít, ngöôøi vôï lieàn duøng aùm ngöõ baùo cho Thieän thính ôû döôùi gaàm giöôøng neân laéng nghe kyõ roài hoûi choàng: “chaøng kieám ñöôïc bao nhieâu?”, ñaùp laø ñöôïc naêm traêm tieàn vaøng, laïi hoûi ñaõ ñeå ôû ñaâu, ñaùp: “haõy yeân taâm saùng mai seõ ñem veà”, ngöôøi vôï noùi: “thieáp vaø chaøng ñaõ laø moät theå, vì sao coøn giaáu khoâng noùi cho bieát”, ñaùp laø ñeå ôû ngoaøi thaønh, ngöôøi vôï laïi duøng aùm ngöõ baûo Thieän thính laéng nghe choã giaáu vaøng roài hoûi choàng: “chaøng caát ôû ñaâu?”, ñaùp laø ôû trong röøng döôùi goác caây ña caên, ngöôøi vôï noùi: “chaøng ñi ñöôøng ñaõ meät nhoïc, haõy nguû ñi”. Sau khi bieát choàng ñaõ nguû say, ngöôøi vôï baûo Thieän thính: “chaøng ñaõ nghe bieát choã caát vaøng, vaäy thì haõy laøm cho mau”, Thieän thính lieàn chui ra khoûi gaàm giöôøng ñi ñeán trong röøng döôùi goác caây ña caên ñaøo laáy heát vaøng mang veà nhaø mình. Saùng hoâm sau, Baø-la-moân ñeán choã caát giaáu vaøng thì thaáy vaøng khoâng caùnh maø bay ñaâu maát, oâng lieàn ñaám ngöïc khoùc lôùn roài thieåu naõo trôû veà. Thaân thuoäc vaø ngöôøi quen thaáy vaäy lieàn hoûi roõ nguyeân do roài noùi: “uaån khuùc naøy ngöôøi khaùc khoù bieát ñöôïc, oâng neân ñeán hoûi Ñaïi döôïc, vò aáy coù trí hueä hôn ngöôøi coù theå giuùp oâng tìm laïi soá vaøng ñaõ maát. Ngoaøi caùch naøy ra khoâng coøn caùch naøo khaùc”, Baø-la-moân lieàn ñeán choã Ñaïi döôïc, chaøo hoûi roài ñem vieäc treân keå laïi, Ñaïi döôïc hoûi: “vieäc caát giaáu vaøng oâng coù noùi cho ai bieát khoâng?”, Baø-la-moân keå laïi vieäc ñeâm qua, Ñaïi döôïc nghe roài bieát chaéc ngöôøi vôï ñaõ tö thoâng vôùi ngöôøi ngoaøi roài laøm vieäc traùi ñaïo naøy, lieàn an uûi Baø-la- moân: “oâng haõy

taïm nhaãn naïi, ñöøng lo buoàn, toâi seõ giuùp oâng tìm laïi vaät ñaõ maát", laïi hoûi: "nhaø oâng coù nuoâi choù khoâng?", ñaùp laø coù, Ñaïi döôïc

noùi: "oâng haõy veà baûo vôï: tröôùc kia toâi coù nguyeän tröôùc töôïng Ñaïi töï taïi thieân laø neáu bình an trôû veà thì seõ thænh taùm Baø-la-moân veà nhaø cuùng döôøng. Naøng haõy thænh giuùp toâi boán vò, coøn toâi thænh boán. Khi taùm ngöôøi aáy ñeán nhaø, oâng ñeå cho söù giaû cuûa toâi ñöùng ôû cöûa xem xeùt nhöõng ngöôøi naøy", Ñaïi döôïc laïi baûo söù giaû: "ngöôi haõy xem xeùt kyõ taùm Baø-la-moân ñeán nhaø, ngöôøi naøo bò choù suûa, ngöôøi naøo khoâng bò maø coøn ñöôïc con choù vaåy ñuoâi chaïy tôùi thì haõy ghi nhôù kyõ ngöôøi naøy. Khi ngöôøi vôï töï tay doïn ñöa thöùc aên leân, ngöôi haõy xem xeùt ñeán choã ngöôøi naøo thì coâ ta lieác maét móm cöôøi". Baø-la-moân vaø söù giaû laøm y nhö lôøi Ñaïi döôïc ñaõ daën, khi taùm ngöôøi ñöôïc thænh vaøo nhaø thì baûy ngöôøi ñeàu bò choù suûa, chæ coù moät ngöôøi laø Thieän thính thì choù khoâng suûa maø coøn vaåy ñuoâi chaïy tôùi; khi ngöôøi vôï doïn ñöa thöùc aên ñeán choã Thieän thính thì lieác maét móm cöôøi, khaùc vôùi nhöõng ngöôøi khaùc. Khi söù giaû trôû veà thuaät laïi vieäc treân, Ñaïi döôïc lieàn buùng tay noùi: "chính ngöôøi aáy laø keû troäm vaøng roài", noùi roài lieàn baûo söù giaû goïi Thieän thính ñeán traùch raèng: "leõ naøo Baø-la-moân coù phaùp troäm vaät cuûa ngöôøi laáy laøm cuûa mình hay sao, ngöôi neân traû laïi cho hoï", Thieän thính noùi: "toâi xin theà laø khoâng coù laáy vaät cuûa ngöôøi khaùc", Ñaïi döôïc lieàn baûo söù giaû: "ñaây laø keû aùc, haõy ñem nhoát vaøo trong nguïc, theo vöông phaùp duøng hình phaït trò cho noù thaät ñau khoå". Thieän thính nghe roài sôï haõi lieàn noùi: "xin ñaïi thaàn cöùu hoä, toâi seõ traû laïi", noùi roài lieàn chæ choã ñaõ caát giaáu vaøng, soá vaøng vaãn coøn nguyeân. Baø-la-moân sau khi laáy laïi ñöôïc soá vaøng lieàn suy nghó: "ta nay ñaõ giaø, vaøng ñaõ maát nay boãng ñöôïc laïi ñeàu laø nhôø söùc cuûa Ñaïi döôïc, ta neân baùo aân", nghó roài lieàn ñöa moät nöûa soá vaøng cho Ñaïi döôïc ñeå baùo aân, Ñaïi döôïc nhaän roài ñöa trôû laïi noùi raèng: "toâi laøm vieäc giuùp ngöôøi khoâng phaûi vì caàu lôïi rieâng cho mình". Luùc ñoù tieáng toát lan xa, vua vaø quaàn thaàn cuøng daân chuùng ñeàu nghe bieát, noùi raèng: "chuùng ta coù phöôùc ñöôïc ngöôøi taøi gioûi naøy baûo hoä neân khoâng bò xaâm phaïm oan uoång". Coù moät ngöôøi ñi ñeán nöôùc khaùc, sau ñoù trôû veà nöôùc mình, khi ñeán bôø hoà ôû ngoaøi thaønh döøng laïi nghæ ngôi, laáy löông khoâ trong tuùi ra aên, ñöùng daäy ñi tieåu maø queân coät mieäng tuùi laïi. Luùc ñoù coù con raén ñoäc boø vaøo naèm khoanh trong tuùi, khi quay trôû laïi khoâng nhìn kyõ lieàn coät mieäng tuùi roài xaùch ñi. Khi tôùi cöûa thaønh gaëp moät töôùng sö, töôùng sö nhìn anh ta roài noùi: "xem saéc dieän cuûa anh thì saép cheát ñeán nôi", ngöôøi naøy tuy nghe nhöng khoâng ñeå yù, ñi ñöôïc moät ñoaïn lieàn hoái haän laø khoâng hoûi kyõ, anh suy nghó: "ta neân ñeán hoûi Ñaïi döôïc roài haõy veà nhaø, oâng aáy coù trí hueä seõ giaûi thích cho ta", nghó roài lieàn ñi ñeán choã Ñaïi döôïc thuaät laïi lôøi töôùng sö noùi. Ñaïi döôïc nghe roài suy nghó: "hay laø trong tuùi coù raén ñoäc neân töôùng

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 27 157

sö môùi noùi nhö theá", nghó roài lieàn baûo ñeå caùi tuùi xuoáng ñaát, Ñaïi döôïc ôû tröôùc moïi ngöôøi duøng caây gaäy kheàu mieäng tuùi ra, con raén ñoäc töø trong tuùi boø ra phoàng mang phun ñoäc roài phoùng mình ñi maát, moïi ngöôøi thaáy vieäc naøy roài ñeàu khen ngôïi laø kyø laï.

158 BOÄ LUAÄT 10

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ

QUYEÅN 28

4. Nhieáp tuïng thöù töï - vieäc cuûa Ñaïi döôïc (tieáp theo): Luùc baáy giôø Ñaïi döôïc ñaõ troâng coi vieäc nöôùc neân thoáng lónh boán binh ñi xem xeùt khaép nôi trong nöôùc, moãi khi ñeán thaønh aáp naøo ñeàu hoûi nôi naøy thuoäc sôû höõu cuûa ai, daân chuùng ñeàu ñaùp laø cuûa ñaïi thaàn. Luùc ñoù Ñaïi döôïc môùi bieát taát caû thaønh aáp trong nöôùc ñeàu thuoäc veà cuûa saùu vò ñaïi thaàn, vua chæ coù cung ñieän vaø thöùc aên uoáng haèng ngaøy maø thoâi. Sau khi trôû veà cung, Ñaïi döôïc taâu vua: "thaønh aáp naøo ôû trong nöôùc laø thuoäc cuûa vua?", vua noùi: "tröôùc nay ta ñeàu baát löïc,bieát laøm sao ñaây. May maén laø coù chö thieân baùo cho ta bieát trong thaønh Maõn taøi coù ngöôøi teân laø Vieân maõn seõ coù con trai teân laø Ñaïi döôïc, ñeán tuoåi tröôûng thaønh laäp laøm ñaïi thaàn seõ giuùp ta lo lieäu vieäc nöôùc. Do nhaân duyeân naøy neân töø khi khanh coøn trong thai, ta ñaõ chu caáp moïi vieäc, nay khanh ñaõ thaønh nhaân neân thaân caän ta, chöùc vò ñaïi thaàn nay khanh ñaõ ñöôïc, haõy thuaän theo thieân meänh roäng duøng trí möu giuùp ta lieäu lyù vieäc nöôùc ñeå ta ñöôïc töï taïi laøm vua", Ñaïi döôïc nghe roài suïp xuoáng laïy vaø cung kính taâu vua: "xin ñaïi vöông chôù lo, thaàn seõ giuùp cho vua ñöôïc an laïc". Sau ñoù Ñaïi döôïc sai söù ñeán caùc thaønh aáp trong nöôùc baûo daân chuùng caùc nôi aáy raèng: "moïi ngöôøi neân bieát, xeùt thaáy caùc ñaïi thaàn khoâng tuaân phaùp nöôùc ñaõ thu thueá laïi baét daân lao dòch cöïc khoå. Baèng lôøi chaân thaät ta khuyeân moïi ngöôøi, neáu thuaän theo thì ñöôïc an laïc maõi maõi, chæ ñoùng thueá theo khaû naêng cuûa mình, khoâng bò lao dòch nöõa. Moïi ngöôøi haõy töï coá thuû trong thaønh, neáu nhö coù lònh vua vaø saùu ñaïi thaàn ñeán baûo môû cöûa thaønh cuõng chôù nghe theo, duø ñích thaân ñeán cuõng chôù coù môû maø neân noùi raèng: neáu ñaïi thaàn Ñaïi döôïc ñeán thì chuùng toâi seõ môû", daân chuùng trong caùc thaønh nghe roài ñeàu laøm theo nhö lôøi Ñaïi döôïc ñaõ daën. Luùc ñoù saùu vò ñaïi thaàn nghe bieát vieäc naøy roài lieàn taâu vua: "daân trong caùc thaønh muoán taïo phaûn phaûi laøm sao ñaây?", vua noùi: "caùc khanh thoáng lónh boán binh ñeán hoûi

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 28 159

toäi", caùc ñaïi thaàn thoáng lónh binh ñeán hoï cuõng khoâng nghe theo neân trôû veà taâu vua: "chuùng thaàn baát löïc, xin vua ñích thaân ñeán", vua lieàn ñích thaân

ñeán hoï cuõng khoâng tuaân phuïc, uoång coâng hai beân ñaùnh nhau keùo daøi nhieàu ngaøy. Cuoái cuøng daân chuùng taâu vua: “chuùng thaàn khoâng coù yù phaûn nghòch laïi vua, chæ laø khoâng muoán thuaän theo saùu vò ñaïi thaàn baïo ngöôïc. Neáu ñaïi thaàn Ñaïi döôïc ñeán thì chuùng thaàn seõ tuaân phuïc”, vua lieàn sai söù goïi Ñaïi döôïc ñeán, Ñaïi döôïc nghe saéc lònh voäi ñeán gaëp vua. Thaáy Ñaïi döôïc ñeán, daân chuùng trong caùc thaønh ñeàu môû cöûa phuïc tuøng, Ñaïi döôïc hoä giaù vua ñi ñeán caùc thaønh, thay vua baõi boû chính saùch baïo ngöôïc, cheá ñònh laïi phaùp luaät nheï hôn vaø hôïp lyù khieán cho khoâng coøn ai oaùn traùch nöõa. Moïi ngöôøi ñeàu ca ngôïi söï thay ñoåi naøy, vui möøng nhö ñöôïc soáng laïi, luùc ñoù Ñaïi döôïc chu caáp cho ngöôøi ngheøo khoå coâ quaû, cuõng nhö cha meï thöông yeâu taát caû. Tieáng toát vang xa, caùc nöôùc xa gaàn ñeàu khen ngôïi, vua gaû con gaùi cho Ñaïi döôïc, tuy ñöôïc vua xem troïng nhöng Ñaïi döôïc khoâng coù kieâu caêng. Thôøi gian sau, coù moät ngöôøi ngheøo ôû phöông khaùc ñeán xin ñöôïc phuïng söï cho vua ñeå mong caàu boãng loäc, vua khoâng chaáp nhaän neân ngöôøi naøy ñeán caàu nôi Ñaïi döôïc, Ñaïi döôïc thöông xoùt neân thu nhaän vaø chu caáp y thöïc ñaày ñuû. Laïi coù moät Baø-la-moân thöôøng ñeán xin luùa gaïo, Ñaïi döôïc baûo ngöôøi giöõ kho cho nhöng ngöôøi naøy lô laø laàn löõa khoâng chòu ñöa cho ngay. Moät hoâm vua cuøng quaàn thaàn hoäi hoïp, vua hoûi: “vieäc bí maät cuûa mình neân noùi cho ai bieát?”, coù ngöôøi ñaùp neân noùi cho thaân höõu, coù ngöôøi ñaùp neân noùi cho cha meï hoaëc vôï con, chæ rieâng Ñaïi döôïc im laëng khoâng noùi, vua hoûi vì sao, ñaùp: “ñaâu neân noùi deã nhö theá, theo thaàn thì heã laø vieäc bí maät thì khoâng neân noùi cho baát cöù ai, duø laø nam hay nöõ”, vua noùi: “leõ naøo laïi nhö vaäy hay sao”, ñaùp: “ñuùng hay sai vua seõ töï nghieäm bieát”. Sau ñoù vua maát chim Khoång töôùc, Ñaïi döôïc baét ñöôïc ñem giaáu moät nôi roài ñem moät con khaùc ñeán tröôùc maët vôï hoûi: “naøng coù nghe vua maát chim Khoång töôùc khoâng?”, ñaùp laø coù nghe, Ñaïi döôïc noùi: “chính laø chim naøy, naøng haõy ñem laøm thòt, ta muoán aên nhöng naøng khoâng neân noùi vieäc naøy cho ai bieát”, ngöôøi vôï nghe roài suy nghó: “phuï vöông tin töôûng nhö vaäy, vì sao laïi gieát chim cuûa vua ñeå aên, thaät laø xaáu xa, khoâng sôï vöông phaùp gì caû”. Sau ñoù Ñaïi döôïc laïi daãn moät coâ gaùi ñeïp vaøo nhaø noùi vôùi vôï: “ngöôøi naøy laø cung nöõ cuûa vua, ta yeâu meán neân ñöa veà, naøng ñöøng noùi vieäc naøy cho ai bieát”, ngöôøi vôï nghe roài caøng phaån noä suy nghó: “vì sao phuï vöông laïi khoâng xeùt kyõ, tin duøng moät keû voâ laïi phaûn phuùc khoâng coù toâng toäc nhö haén, coøn phong laøm ñaïi thaàn giao phoù vieäc nöôùc. Cung nöõ cuûa vua cuõng ñem veà nhaø mình, baét chim cuûa

vua laøm thòt aên, thu nhaän khaùch phöông khaùc vaø cung caáp y thöïc nuoâi laøm nghóa só”, nghó roài lieàn ñem heát söï vieäc naøy taâu cho vua bieát roài noùi: “phuï vöông haõy baõi chöùc vaø cho trôû veà vöôøn”. Vua nghe roài lieàn thay ñoåi taâm yù ñoái vôùi Ñaïi döôïc lieàn ra lònh ñao phuû baét Ñaïi döôïc ñem ñi haønh hình; khi ra khoûi thaønh, Baø-la-moân tröôùc ñoù ñeán nhaø Ñaïi döôïc xin luùa gaïo lieàn níu laáy vaït aùo Ñaïi döôïc ñoøi luùa gaïo. Luùc ñoù ñao phuû duøng hoa ñoû coät vaøo

coå, ñaùnh troáng ñi tröôùc thoâng baùo vaø caàm dao ñi sau ñöa Ñaïi döôïc ñeán trong Thi laâm ñeå xöû cheùm, nhöng khi ñeán giôø xöû cheùm thì khoâng ai chòu cheùm caû, ngöôøi ñi theo xem ñeàu khoùc suït suøi caàu khaån Phaät trôøi. Luùc ñoù ngöôøi khaùc phöông khaùc ñöôïc Ñaïi döôïc thu nhaän tröôùc ñoù lieàn böôùc ra noùi: "toâi coù theå gieát ngöôøi naøy"; Ñaïi döôïc lieàn noùi keä: "Khoâng neân thaân vôùi vua, Khoù gaàn guûi keû aùc, Neáu laø vieäc bí maät, Khoâng cho ngöôøi nöõ bieát. Ta khoâng aên chim Coâng, Cuõng khoâng duï cung nöõ, Khoâng coù taâm khi doái, Vaø nôï gaïo cuûa ngöôøi". Luùc ñoù söù giaû nghe keä roài lieàn hoûi Ñaïi döôïc: "ngöôøi coù trí hueä hôn ngöôøi sao laïi noùi ra lôøi voâ nghóa?", ñaùp: "ñaây khoâng phaûi laø lôøi voâ ng- hóa, ngöôi khoâng hieåu ñöôïc ñaâu, haõy ñem lôøi ta vöøa noùi noùi laïi cho vua nghe", söù giaû lieàn ñeán noùi laïi cho vua nghe, vua khoâng hieåu lieàn baûo söù giaû cho goïi Ñaïi döôïc ñeán ñeå hoûi nghóa baøi keä, Ñaïi döôïc noùi: "nghóa lyù cuûa noù raát saâu", vua hoûi saâu nhö theá naøo, ñaùp: "xin vua laéng nghe: Noùi khoâng neân thaân vôùi vua laø tröôùc ñaây taát caû thaønh aáp trong nöôùc ñeàu khoâng thuoäc veà vua, thaàn ñaõ duøng möu trí laøm cho vua ñöôïc quyeàn löïc, trong nöôùc ñöôïc an ninh thònh vöôïng, daân chuùng hoan ca ñeàu laø nhôø söùc cuûa thaàn, nhöng nay vua laïi ra lònh gieát thaàn ñeå baùo ñaùp aân aáy. Noùi khoù gaàn guûi keû aùc laø tröôùc ñaây coù ngöôøi khaùch phöông khaùc ñeán tìm caùch thaân caän vua ñeå mong ñöôïc boãng loäc, vua khoâng thu nhaän neân môùi ñeán caàu nôi thaàn. Thaàn thöông xoùt thu nhaän cung caáp y thöïc ñaày ñuû, khoâng nhöõng khoâng nhôù aân maø nay laïi ñöùng ra nhaän vieäc gieát thaàn. Noùi vieäc bí maät khoâng neân cho ngöôøi nöõ bieát laø tröôùc ñaây nhaân luùc hoäi hoäp vua hoûi vieäc bí maät neân noùi cho ai, coù ngöôøi ñaùp neân noùi cho cha meï hoaëc vôï con; nhöng thaàn laïi noùi khoâng neân noùi, vua seõ töï nghieäm bieát. Thaàn khoâng aên chim Coâng cuûa vua, cuõng khoâng daãn cung nöõ cuûa vua, chæ laø taïm möôïn chuoãi anh laïc cuûa cung nhaân ñöa cho moät ngöôøi nöõ ñem giaû

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 28 161

laøm cung nhaân ñang ôû trong nhaø thaàn. Neáu vua khoâng tin haõy goïi ñeán hoûi. Noùi khoâng nôï gaïo cuûa ngöôøi laø khi vua sai ñao phuû ñöa thaàn tôùi Thi laâm xöû cheùm thì coù moät Baø-la-moân ñeán níu aùo thaàn ñoøi gaïo maø khoâng coù yù töôûng thöông xoùt, khoâng bieát cô nghi", vua hieåu roõ nghóa roài lieàn cho ngöôøi tra xeùt söï vieäc, sau khi bieát Ñaïi döôïc voâ toäi lieàn tha vaø laøm nghi leã long troïng baùi laøm troïng thaàn. Luùc ñoù Ñaïi döôïc taâu vua: "coâng chua cuûa vua ban cho thaät voâ duïng ñoái vôùi thaàn, xin Ñaïi vöông thu nhaän laïi, thaàn xin ñöôïc töï mình tìm kieám coâ gaùi naøo chaân thaät ñöùc haïnh, laïi thoâng minh trí hueä vaø coù doøng hoï töông xöùng ñeå cöôùi laøm vôï", taâu xong lieàn töø giaõ vua ra ñi vôùi hình thöùc moät Baø-la-moân, tay caàm tònh bình vôùi daây kieát töôøng, maëc aùo da nai, veõ ba vaïch treân maët roài trôû veà thaønh cuõ ñeå tìm vôï. Treân ñöôøng ñi coù moät Baø-la-moân gaëp Ñaïi döôïc lieàn hoûi töø ñaâu ñeán, ñaùp laø töø nöôùc Tyø-ñeà-eâ ñeán, laïi hæ muoán ñi ñaâu, ñaùp laø veà thaønh Maõn taøi, laïi hoûi coù quen ai ñeå döùng nghæ qua ñeâm khoâng, ñaùp laø khoâng coù.

Baø-la-moân lieàn daãn Ñaïi döôïc veà nhaø nguû ñeâm, Ñaïi döôïc thaáy vôï cuûa Baø-la-moân laø ngöôøi khoâng trinh baïch neân saùng hoâm sau lieàn töø giaõ, Baø-la-moân noùi: “nhaø toâi cuõng laø nhaø cuûa baïn, sau naøy tuøy yù ñeán nghæ qua ñeâm, khoâng phaûi ngaïi gì caû”, Ñaïi döôïc nhaän lôøi, naém tay töø bieät roài theo ñöôøng phía tröôùc maø ñi, boãng thaáy trong ruoäng luùa maïch coù moät thieáu nöõ dung maïo ñoan nghieâm, daùng veû laø con nhaø löông thieän, coù yù yeâu meán neân hoûi teân hoï, coâ gaùi ñaùp teân laø Tyø-xaù-khö, laïi hoûi con nhaø ai, ñaùp laø con cuûa thoân tröôûng, Ñaïi döôïc suy nghó: “ngöôøi naøy tuy xinh ñeïp nhöng khoâng bieát trí hueä theá naøo, ta neân xeùt thöû”, nghó roài lieàn ñi xuoáng ruoäng, ñöa cao hai tay roài duøng chaân ñaïp luùa, Tyø-xaù-khö noùi: “ñaõ bieát giöõ tay thì chaân cuõng vaäy”, Ñaïi döôïc bieát laø ngöôøi coù trí lieàn noùi vôùi coâ gaùi: “voøng tai cuûa naøng thaät ñeïp, saéc saùng laï thöôøng”, Tyø-xaù- khö noùi: “chæ ñeå che thaân xaáu, ñaâu coù ñeïp gì”, Ñaïi döôïc noùi: “naøng raát xinh ñeïp”, Tyø-xaù-khö noùi: “do cha meï sanh, khoâng lieân quan tôùi trang söùc beân ngoaøi”, laïi hoûi veà ngöôøi cha, ñaùp: “cha toâi moät thaân laøm hai vieäc”, hoûi laø nghóa gì, ñaùp: “vöøa ñi laáy gai chaän ñöôøng cuõ, laïi laøm thoâng ñöôøng môùi”, laïi hoûi veà ngöôøi meï, ñaùp: “meï toâi veà nhaø laáy gioáng ñeå gieo ruoäng treã muøa”, laïi hoûi: “naøng coù baèng loøng laøm vôï ta khoâng?”, ñaùp: “vieäc naøy do cha meï, toâi khoâng quyeát ñoaùn ñöôïc”, laïi hoûi: “ñi veà thaønh Maõn taøi coù ñöôøng naøo baèng phaúng khoâng gai goùc, xin haõy chæ cho toâi ñi ñöôïc an oån”, Tyø-xaù-khö lieàn chæ con ñöôøng cong, töï ñi tröôùc ñeán beân bôø ao, thay ñoåi aùo roài ngoài ñoù, nheo moät maét ñeå xem Ñaïi döôïc coù nhaän ra mình hay khoâng. Moät laùt sau Ñaïi döôïc ñi ñeán, vöøa nhìn lieàn nhaän ra Tyø-xaù-khö neân noùi keä:

“Thaân maëc aùo khoâng deät baèng tô, Cuõng khoâng phaûi may baèng chæ len, Coâ nheo maét haõy chæ cho ta, Ñöôøng naøo ñi ñeán thaønh Dieäu hoa” Tyø-xaù-khö noùi keä ñaùp: “Ñöôøng trôn neân tieán böôùc, Chôù ñi ñöôøng goà gheà, Xa thaáy khu röøng lôùn, Gaàn beân neân ñi qua, Laïi thaáy ñaát troàng luùa, Coù caây nôû hoa ñoû, Boû traùi ñi qua phaûi, Theo ñöôøng aáy maø tôùi”. Ñaïi döôïc theo lôøi chæ daãn ñi ñeán thaønh Dieäu hoa, caùch thaønh khoâng xa laø nhaø cuûa Tyø-xaù-khö, nhöng khoâng gaëp cha meï Tyø-xaù-khö, Ñaïi döôïc lieàn noùi vôùi thaønh chuû: “neáu ñöôïc caùc vò gaû Tyø-xaù-khö cho toâi, toâi raát mang aân”, thaønh chuû nghe roài töùc giaän noùi: “ngöôøi caàu xin ngöôøi thaät khoâng bieát xaáu hoå, vì sao laïi voäi vaøng caàu hoân Tyø-xaù-khö, moät coâ gaùi xinh ñeïp nhö tieân nhö vaäy. Ngöôi haõy ra khoûi thaønh ngay, neáu trôû laïi ta seõ cho choù aên thòt ngöôi”. Ñaïi döôïc thaát voïng trôû laïi choã Tyø-xaù- khö, thaáy Ñaïi döôïc trôû laïi coâ lieàn hoûi, Ñaïi döôïc keå laïi vieäc treân vaø noùi suyùt bò ñaùnh, Tyø-xaù-khö noùi: “anh laøm vaäy laø khoâng coù möu trí, vieäc caàu thaân khoâng phaûi laøm nhö vaäy”, Ñaïi döôïc hoûi phaûi laøm theá naøo, lieàn ñaùp: “tröôùc phaûi laøm quen roài thaân caän, sau ñoù laøm tieäc môøi aên caùc moùn thôm ngon, luùc ñoù môùi noùi ñeán vieäc caàu thaân”. Ñaïi döôïc laøm theo lôøi chæ daãn, sau khi môøi aên uoáng xong môùi noùi ñeán vieäc caàu thaân thì moïi ngöôøi lieàn noùi: “seõ laøm theo yù oâng”, vöøa luùc

ñoù cha meï cuûa Tyø-xaù-khö ñeán, moïi ngöôøi noùi giuùp cho Ñaïi döôïc veà vieäc caàu thaân, cha meï Tyø-xaù-khö noùi: “haõy thö thaû ñeå toâi sy nghó”, moïi ngöôøi lieàn noùi: “coøn suy nghó gì nöõa, Baø-la-moân naøy treû tuoåi thoâng minh, hieåu roäng kinh thö, luaän töù minh cuõng ñeàu thoâng ñaït, khoâng neân keùo daøi naêm thaùng”, cha meï Tyø-xaù-khö thaáy moïi ngöôøi noàng nhieät vôùi Ñaïi döôïc nhö vaäy lieàn chaáp thuaän gaû con gaùi. Ñaïi döôïc lieàn daâng y phuïc thöôïng haïng cho cha meï vôï vaø ñeå laïi leã vaät taëng cho Tyø-xaù-khö roài trôû veà nöôùc Tyø-ñeà-eâ. Treân ñöôøng trôû veà gaëp hoäi thí, Ñaïi döôïc ñöôïc moät thaêng luùa maïch lieàn goùi laïi mang ñi ñeán nhaø Baø-la-moân maø tröôùc ñoù ñaõ nguû nhôø moät ñeâm. Khi Ñaïi döôïc goõ cöûa, ngöôøi vôï ra hoûi laø ai, ñaùp laø baïn cuûa choàng baø, ngöôøi vôï kia noùi: “choàng toâi khoâng coù ôû nhaø neân toâi khoâng theå tieáp oâng, oâng haõy ñeán nhaø khaùc

nguû nhôø”, Ñaïi döôïc nghe roài suy nghó: “chaéc laø coù vieäc rieâng tö gì neân môùi khoâng cho ta ôû laïi nguû nhôø”, vöøa ñi ñöôïc moät ñoaïn lieàn thaáy coù moät ngöôøi khaùc böôùc vaøo nhaø aáy, Ñaïi döôïc lieàn suy nghó: “vì coù ngöôøi ngoaøi neân môùi khoâng cho ta ôû laïi”, trong luùc coøn ñang taàn ngaàn thì ngöôøi choàng veà ñeán, keùo Ñaïi döôïc tôùi nhaø vaø goõ cöûa. Ngöôøi vôï nghe tieáng choàng goïi thaát kinh voäi baûo ngöôøi kia troán vaøo trong boà luùa, Ñaïi döôïc theo ngöôøi choàng cuøng böôùc vaøo nhaø roài hoûi: “thaêng luùa maïch naøy neân ôû ôû ñaâu?”, ngöôøi vôï baûo ñeå döôùi ñaát, Ñaïi döôïc noùi sôï chuoät aên, noùi roài nhìn khaép trong nhaø, thaáy döôùi gaàm giöôøng khoâng coù lieàn nghi laø troán ôû trong boà luùa lieàn noùi: “neân ñeå trong boà luùa”, ngöôøi vôï lieàn noùi: “taøi vaät cuûa toâi ñeàu ñeå trong ñoù neân khoâng theå ñeå luùa maïch ñöôïc”, ngöôøi choàng noùi: “baø naøy sao khoâng laáy taøi vaät ra roài ñeå thaêng luùa maïch vaøo trong ñoù”, ngöôøi vôï bieát choàng ñaõ quyeát yù khoâng theå ngaên caûn ñöôïc lieàn noùi: “trong boà luùa aåm öôùt sôï laøm hö luùa maïch”, Ñaïi döôïc noùi: “chò khoâng phaûi lo, toâi seõ khoâng ñeå cho noù hö”, noùi roài lieàn laáy cuûi vaø phaân boø khoâ ñaët boán phía boà luùa roài muoán laáy löûa ñoát. Ngöôøi vôï kia sôï ngöôøi tình trong boà luùa bò ñoát chaùy neân leùn sai ngöôøi ñeán baùo cho ngöôøi cha bieát con oâng ñang gaëp naïn mau ñeán cöùu. Ngöôøi cha nghe baùo voäi chaïy ñeán, bieát con mình ñang troán trong boà luùa lieàn noùi vôùi Ñaïi döôïc: “toâi caàn mua caùi boà, oâng muoán bao nhieâu?”, ñaùp laø naêm traêm tieàn vaøng, ñang luùc trao ñoåi thì thaáy löûa boác chaùy, ngöôøi cha sôï ngöôøi con cheát neân voäi ñöa tieàn vaø chôû boà luùa ñi. Saùng hoâm sau Ñaïi döôïc ñöa cho chuû nhaø moät traêm tieàn vaøng, keå heát moïi vieäc ñaõ thaáy bieát hoâm qua roài noùi: “vôï baïn coù haïnh xaáu, phaûi töï bieát ngaên ngöøa”, noùi roài lieàn vieát thö nhôø chuû nhaø ñöa thö vôùi boán traêm tieàn vaøng ñeán thaønh Dieäu hoa ñöa cho Tyø-xaù-khö vaø baùo cho chuû thaønh bieát: vò khaùch ñeán caàu thaân khoâng phaûi laø Baø-la-moân maø laø ñaïi thaàn cuûa vua, neân kheùo ñoái xöù vôùi Tyø-xaù-khö, daên roài lieàn trôû veà nöôùc Tyø-ñeà-eâ. Chuû nhaø caàm thö vaø tieàn ñeán giao cho Tyø-xaù-khö nhöng

chæ coù ba traên tieàn vaøng, Tyø-xaù-khö môû thö thaáy vieát: “Boán maûnh môùi thaønh aùo, Thieáu moät khoâng theå may, Neáu thieáu ñi moät maûnh, Caàm chaân thu laïi ñöôïc”. Tyø-xaù-khö ñoïc thö xong ñeám laïi tieàn thaáy chæ coù ba traêm lieàn tìm caùi cuøm, chuû nhaø kia hoûi tìm caùi gì, ñaùp laø tìm caùi cuøm, tìm ñöôïc roài lieàn noùi: “toâi khoâng bieát söû suïng nhö theá naøo, oâng haõy ñöa chaân cho toâi laøm thöû”, chuû nhaø tình thaät lieàn ñöa chaân ra, Tyø-xaù-khö ñoùng cuøm maø khoâng môû ra laïi, chuû nhaø lieàn hoûi, Tyø-xaù-khö noùi: “trong thö anh aáy noùi gôûi

boán traêm nhöng oâng ñaõ laáy bôùt moät traêm”, chuû nhaø nghe roài suy nghó: “thaät kyø laï, caû hai ñeàu coù trí, khoâng theå doái gaït hoï ñöôïc”, nghó roài lieàn traû laïi moät traêm tieàn. Sau ñoù Tyø-xaù-khö ñöa tieàn cho cha meï vaø noùi: “ngöôøi tröôùc ñaây caàu hoân con khoâng phaûi laø Baø-la-moân ngheøo, maø laø ñaïi thaàn cuûa vua nöôùc Tyø-ñeà-eâ teân laø Ñaïi döôïc”, cha meï vaø thaân thuoäc nghe bieát roài ñeàu raát vui möøng noùi raèng: “chuùng ta coù phöôùc neân ñöôïc ngöôøi reã laø ñeä nhaát ñaïi thaàn. Laøm cho gia toäc thònh vöôïng aét phaûi nhôø nôi ngöôøi naøy”. Töø ñoù trôû ñi hoï chaêm soùc cho Tyø-xaù-khö moïi thöù neân Tyø-xaù-khö caøng trôû neân xinh ñeïp hôn tröôùc. Luùc ñoù vua vaø quaàn thaàn nghe Ñaïi döôïc trôû veà ñeàu vui möøng, khi Ñaïi döôïc vaøo chaàu, vua hoûi coù tìm ñöôïc vôï khoâng, ñaùp laø ñaõ tìm ñöôïc, vua hoûi nhö theá naøo, ñaùp: “naøng xinh ñeïp nhö hoa, thoâng minh nhieàu trí, taøi gioûi hôn ngöôøi, thaät xöùng laøm vôï thaàn, xin vua cho thaàn ñöôïc ñem naøng veà”, vua noùi: “khanh laø ñaïi thaàn neân khoâng coù loãi, neân laøm nghi leã troïng haäu ñoùn röôùc cho moïi ngöôøi vui möøng”. Ñaïi döôïc ñöôïc vua cho pheùp lieàn laøm nghi leã troïng haäu, daãn binh sang thaønh Dieäu hoa ñoùn röôùc Tyø-xaù-khö veà nöôùc Tyø-ñeà- eâ cuøng soáng an laïc beân nhau. Thôøi gian sau coù naêm traêm thöông nhaân ôû phöông baéc ñeán nöôùc Tyø-ñeà-eâ, trong thaønh coù naêm traêm daâm nöõ raát xinh ñeïp, ca muùa yeåu ñieäu ñeå meâ hoaëc caùc thöông khaùch, khieán cho hoï tieâu taùn heát tieàn baïc. Khi naêm traêm daâm nöõ naøy gaëp naêm traêm thöông nhaân, caùc thöông nhaân ñeàu bò meâ hoaëc, chæ rieâng coù thöông chuû laø khoâng bò. Daâm nöõ ñöùng ñaàu lieàn tìm moïi caùch thaân caän ñeå meâ hoaëc nhöng vò thöông chuû naøy vaãn kieân taâm khoâng bò lay chuyeån, oâng noùi vôùi daâm nöõ: “ta khoâng coù taø nieäm, coâ tìm caùch thaân caän uoång coâng”, daâm nöõ noùi: “neáu em laøm cho nhaân giaû ñoåi yù thì seõ thöôûng cho em vaät gì?”, thöông chuû noùi: “ta seõ cho naêm con ngöïa thöôïng haïng, neáu ta khoâng laàm loãi thì naøng phaûi ñöa laïi cho ta naêm traêm tieàn vaøng”, daâm nöõ chaáp thuaän vaø tìm ñuû moïi caùch kheâu gôïi vaãn khoâng laøm cho thöông chuû chuyeån yù, nhöõng thöông nhaân khaùc thaáy vaäy lieàn noùi: “coâ aáy laø ngöôøi ñeïp nhaát trong thaønh naøy, thöông chuû khoâng neân phuï loøng”, thöông chuû noùi: “trong ñeâm ta naèm moäng thaáy cuøng naøng aáy giao hoäi thì khoâng caàn naøng aáy ñeán nöõa”. Daâm nöõ nghe caùc thöông nhaân noùi laïi lieàn daãn theo naêm traêm ngöôøi caàm dao ñeán ñoøi thöông chuû ñöa naêm con ngöïa thöôïng haïng nhö ñaõ cuøng giao öôùc, thöông

chuû noùi: “naøng thaät khoâng bieát xaáu hoå, ñaõ vu oan cho ta”, daâm nöõ kieän tôùi quan phaân xöû. Ñaïi döôïc xöû tôùi chieàu vaãn khoâng giaûi quyeát ñöôïc neân heïn ñeán saùng mai xöû laïi, do nguyeân nhaân naøy neân veà nhaø muoän, Tyø-xaù-khö hoûi nguyeân do, Ñaïi döôïc keå laïi vieäc treân roài noùi

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 28 165

vaãn chöa xöû xong, heïn ñeán saùng mai xöû laïi, Tyø-xaù-khö noùi: “chaøng thoâng hieåu ñaïo lyù maø sao khoâng xöû ñöôïc vieäc naøy”, Ñaïi döôïc hoûi: “vaäy naøng coù theå xöû ñöôïc khoâng?”, Tyø-xaù-khö noùi: “em seõ thöû xöû ñoaùn cho chaøng nghe: tröôùc heát chaøng taâu vua trieäu caùc quan ñeán vaø daãn theo naêm con ngöïa cuøng ñeán beân ao nöôùc. Sau ñoù trieäu daâm nöõ ñeán chæ boùng ngöïa trong ao noùi raèng: “thöông chuû cuøng coâ laøm vieäc phi phaùp ôû trong moäng thì phaûi giao ngöïa cho coâ nhö trong moäng. Vaäy coâ haõy daãn boùng naêm con ngöïa naøy veà ñi”. Neáu luùc ñoù daâm nöõ noùi boùng ngöïa khoâng thaät khoâng theå daãn ñi thì chaøng neân noùi vieäc haønh duïc trong moâng cuõng gioáng nhö vaäy”, Ñaïi döôïc nghe roài raát thaùn phuïc neân saùng hoâm sau laøm theo nhö lôøi Tyø-xaù-khö noùi. Sau khi xöû xong vua vaø caùc quan ñeàu thaùn phuïc, vua hoûi: “neáu chieàu qua khanh xöû nhö vaäy thì ñaâu caàn saùng nay phaûi xöû laïi, trí möu naøy chaéc khoâng phaûi cuûa khanh, vaäy laø cuûa ai?”, ñaùp laø cuûa Tyø-xaù-khö, nhaân vieäc naøy tieáng taêm cuûa Tyø-xaù-khö vang xa. Sau ñoù ôû phöông Baéc ñem ñeán hai con thaûo maõ, moät con laø meï, moät con laø con nhöng laïi gioáng heät nhau veà hình daùng, kích côõ vaø maøu loâng neân khoù theå phaân bieät ñöôïc, Tyø-xaù-khö nghe bieát roài lieàn noùi: “con coù loâng cöùng laø meï, con coù loâng meàm laø con”. Thôøi khaùc, coù ngöôøi gioûi duøng chuù thuaät raén, mang ñeán hai con raén gioáng heät nhau, khoâng theå phaân bieät ñöôïc con naøo laø ñöïc, con naøo laø caùi. Tyø-xaù-khö nghe bieát roài móm cöôøi noùi: “duøng moät vaät meàm maïi coät vaøo ñaàu caây gaäy chaïm nheï treân xöông soáng cuûa raén, con naøo cong laïi cöû ñoäng laø con ñöïc, con naøo naèm im laø con caùi”. Laïi coù moät thöông nhaân töø phöông Nam ñeán daâng cho vua moät khuùc caây chieân ñaøn coù hai ñaàu gioáng nhau, khoâng phaân bieät ñöôïc goác ngoïn, Tyø-xaù-khö nghe bieát roài móm cöôøi noùi: “boû caây aáy vaøo trong nöôùc, ñaàu naøo chìm xuoáng laø goác, ñaàu naøo noåi leân laø ngoïn”. Luùc ñoù vua suy nghó: “ta thöû xeùt xem trong caùc ñaïi thaàn ai laø ngöôøi coù trí nhaát”, nghó roài lieàn cho döïng moät caây phöôùn cao treân laàu, treân ñaàu caây phöôùn coù ñaët haït ngoïc quyù chieáu saùng röïc, khi aùnh maët trôøi phaûn chieáu, boùng cuûa vieân ngoïc quyù naøy hieän xuoáng trong hoà nöôùc nhö thaät. Sau ñoù vua baûo quaàn thaàn: “ai xuoáng hoà laáy ñöôïc haït chaâu, ta seõ ban thöôûng”, moïi ngöôøi xuoáng hoà tìm nhöng khoâng tìm thaáy, Tyø-xaù-khö nghe bieát roài móm cöôøi noùi vôùi Ñaïi döôïc: “haõy nhìn ngöôïc leân seõ tìm ñöôïc haït chaâu thaät”, Ñaïi döôïc laøm theo lôøi vôï neân laáy ñöôïc ngoïc quyù, vua hoûi laø trí cuûa ai, ñaùp laø cuûa Tyø-xaù-khö, vua lieàn taëng ngoïc vaø khen ngôïi. Thaáy Tyø-xaù-khö xinh ñeïp taøi trí neân caùc ñaïi thaàn ñeàu luyeán aùi, ñem taêng nhieàu chaâu baùu ñeå mong ñöôïc qua laïi tö thoâng, nhöng Tyø-xaù-khö

khoâng thay ñoài taâm yù. Thaáy hoï mong caàu maõi, Tyø-xaù-khö noùi vôùi Ñaïi döôïc:

166 BOÄ LUAÄT 10

“trong nöôùc cuûa chaøng coù moät vieäc heã thaáy vôï cuûa ngöôøi xinh ñeïp lieàn muoán cuøng tö thoâng, thaät laø xaáu xa”, Ñaïi döôïc noùi: “ñoù laø taäp quaùn cuûa theá gian, nhöng neáu laø ngöôøi vôï kieân trinh thì khoâng thuaän theo”, Tyø-xaù-khö noùi: “thieáp muoán laøm nhuïc hoï, xin chaøng ñöøng traùch”, lieàn ñaùp tuøy yù, Tyø-xaù-khö noùi: “chaøng caùo bònh, moïi vieäc ñeå thieáp lo”. Ñaïi döôïc lieàn caùo bònh, caùc ñaïi thaân nhaân ñoù sai söù ñeán hoûi Tyø-xaù-khö, liaàn ñaùp: “choàng bònh, toâi khoâng traùi”, noùi roài lieàn sai thôï laøm nhình nhaân baèng goã gioáng nhö Ñaïi döôïc ñaët treân giöôøng, phuû moät taám vaûi moûng leân roài noùi vôùi caùc ñaïi thaàn: “choàng toâi bònh naëng, maïng soáng khoâng coøn bao laâu, caùc vò neáu thaân thieát vôùi toâi cuõng chôù ñeå ngöôøi ngoaøi nhìn thaáy”. Sau ñoù lieàn sai laøm saùu caùi röông lôùn ñeå trong saùu phoøng, ñaïi thaàn naøo ñeán cuõng baûo nuùp vaøo röông, khi vaøo trong röông roài lieàn khoùa laïi. Sau khi nhoát ñuû saùu ñaïi thaàn vaøo saùu caùi röông roài, Tyø-xaù-khö noùi vôùi moïi ngöôøi laø Ñaïi döôïc ñaõ cheát, vua vaø caùc quan khaùc nghe tin lieàn suy nghó: “ngöôøi taøi gioûi nhaát trieàu nhö vaäy maø laïi cheát”, nghó roài lieàn buoàn khoùc. Luùc ñoù Tyø-xaù-khö sai ngöôøi mang saùu caùi röông naøy ñeán choã vua taâu raèng: “ñaïi vöông, Ñaïi döôïc ñaõ qua ñôøi, taøi saûn ñaõ coù ñeàu ôû trong saùu caùi röông naøy, xin ñaïi vöông thu nhaän” roài noùi hai baøi keä, vua ñau buoàn noùi: “Ñaïi döôïc ñaõ cheát maø coøn ñem taøi saûn ñeán”. Luùc ñoù Ñaïi döôïc töø beân cöûa hoâng vôùi chuoãi anh laïc trang nghieâm ñi vaøo trong cung gaëp vua noùi: “ñaïi vöông thöông yeâu thaàn, vaäy maø vöøa môùi cheát, vua ñaõ thu heát taøi saûn”, vua noùi: “khoâng phaûi ta tòch thu maø laø do Tyø-xaù-khö ñích thaân mang ñeán vaø noùi keä: “Ñaïi vöông nay neân bieát, Ñaïi döôïc ñaõ qua ñôøi, Chaâu baùu naøy cuûa chaøng, Xin vua ñích thaân xem, Choàng thieáp khoâng coøn nöõa, Thieáp coâ quaû bô vô, Sôï bò ngöôøi ngoaøi gaït, Maát vaät naøy cuûa vua”. Ñaïi döôïc noùi: “neáu vaäy ñaïi vöông neân môû röông ra xem thöû”, sau khi môû röông, saùu vò ñaïi thaàn töø röông böôùc ra, vua hoûi nguyeân do, saùu ngöôøi ñaùp: “Chuùng thaàn vì tình duïc, Neân bò nöõ nhaân gaït, Xin ñaïi vöông ban aân, Khoâng daùm nhö theá nöõa”.

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 28 167

Vua noùi: “theá gian luaân hoài ñeàu do saéc duïc, ñaõ bò nhuïc naøy laïi bò loãi naëng, caùc khanh veà sau haõy töï xeùt mình”, vua nghó: “ngöôøi nöõ coù tieát thaùo, trinh baïch laïi coù möu keá nhö theá, xöa nay chöa töøng coù, coù theå laøm cho ñaïi thaàn phuï töôùng bò nhuïc ñeán nhö vaäy”, nhaân vieäc naøy vua caám cheá vieäc ñam meâ daâm duïc roài ban thöôûng theâm töôùc loäc cho Tyø-xaù-khö, tieáng taêm vang xa ñeán taän nöôùc khaùc. Luùc ñoù vua laïi nghó: “Ñaïi döôïc coù phuùc lôùn neân môùi gaëp ngöôøi vôï taøi trí nhö vaäy”, nghó roài lieàn baûo Ñaïi döôïc: “khanh

haõy tìm giuùp cho ta moät phu nhaân coù ñuû taøi trí coù theå laøm cho chính trò trong vaø ngoaøi nöôùc ñeàu ñöôïc an ninh, ñeå ta ñöôïc ngoài khoanh tay höôûng an laïc", Ñaïi döôïc hoûi tìm ôû ñaâu, vua noùi: "ta nghe nöôùc Baùn-giaø-la coù vöông nöõ teân laø Dieäu döôïc laø tuyeät theá giai nhaân, yù chí thanh cao, neáu ñeán caàu hoân chaéc ñöôïc", Ñaïi döôïc noùi: "nöôùc ñoù hay gaây oaùn thuø, neáu muoán caàu hoân phaûi laøm phöông tieän tröôùc". Vua sai phuï töôùng ñeán nöôùc ñoù caàu hoân, vua quan nöôùc kia thaáy söù giaû ñeán lieàn cuøng baøn luaän: "vua nöôùc Tyø-ñeà-eâ coù nhieàu binh löïc, muoán cuøng ta keát thoâng gia laø muoán keát thaân tình. Nay hoï töï ñeán, vieäc laønh hay döõ ta tuøy yù maø laøm", baøn luaän xong, vua nöôùc kia chaáp thuaän lôøi caàu hoân vaø öôùc heïn ngaøy giôø ñem sính leã qua laøm hoân leã, söù giaû trôû veà taâu laïi. Ñeán ngaøy, vua nöôùc Baùn-giaø-la môû tieäc thònh soaïn nhöng laïi cho thuoác ñoäc vaøo trong thöùc aên roài sai söù sang baùo laø tieäc ñaõ chuaån bò xong. Vua nghe roài ñònh ñi, Ñaïi döôïc taâu: "vua khoâng neân voäi vì nöôùc laân caän kia thöôøng gaây chieán tranh, thaàn coù con chim Anh vuõ teân Cuï töôùng coù trí hueä, hieåu roõ nhaân tình. Thaàn sai noù ñeán nöôùc kia thaùm thính veà baùo laïi nhö theá naøo roài vua haõy ñi", vua baèng loøng. Chim anh vuõ sau khi nghe chuû daën baûo xong lieàn bay ñeán nöôùc kia ñaäu treân ngoïn caây, quan saùt boán höôùng xem coù theå hoûi ñöôïc thoâng tin töø ai, nhöng khoâng tìm thaáy coù chim naøo, lieàn vaøo trong röøng tre. Thaáy coù toå chim Xaù lôïi lieàn bay ñeán chaøo hoûi, chim Xaù lôïi hoûi töø ñaâu ñeán, ñaùp: "toâi töø choã vua Thaát lò ôû phöông baéc ñeán ñaây, toâi voán laø söù troâng coi vöôøn töôïc, coù cöôùi chim Xaù lôïi laøm vôï. Naøng aáy treû ñeïp laïi sieâng naêng coù trí hueä vaø hieåu roõ ngoân ngöõ, nhöng khi naøng bay ra ngoaøi chaúng may bò dieàu haâu baét. Toâi ñau buoàn nhö teân baén vaøo tim neân bay khaép nôi tìm kieám, laàn hoài bay ñeán ñaây. Toâi khoâng coù baïn nay muoán laáy naøng laøm vôï", ñaùp: "toâi chöa töøng nghe cuõng chöa töøng thaáy chim anh vuõ laáy chim Xaù lôïi laøm vôï, chæ nghe laáy chim anh vuõ laøm vôï thoâi", Cuï töôùng lieàn noùi keä khuyeán duï: "Ta beân vua phöông baéc, Giöõ vöôøn thaønh Thaát lò, Vôï ta chim Xaù lôïi,

Coù trí, gioûi ngoân ngöõ,
Khi ra ngoaøi vui chôi,
Bò dieàu haâu baét ñi,
Ta vì tìm naøng aáy,
Phieâu baït ñeán nôi ñaây".
Chim Xaù lôïi noùi:
"Xaù lôïi vôï Anh vuõ,
Chöa töøng nghe vieäc naøy,
Anh vuõ tìm anh vuõ, Ngöôøi trí ñeàu bieát theá".
Sau khi noùi chuyeän cuøng nhau thaáy hôïp yù nhau neân chim Xaù lôïi chòu laøm vôï Anh vuõ, giao tình thaân thieát khoù theå chia lìa. Luùc ñoù Cuï töôùng thaáy vua môû tieäc thònh soaïn vôùi caùc moùn aên ngon lieàn noùi vôùi Xaù

lôïi: “vì sao trong cung laïi môû tieäc thònh soaïn nhö vaäy, chuùng ta coù theå neám thöû ñöôïc khoâng?”, ñaùp: “tuy thònh soaïn thôm ngon nhö vaäy nhöng trong ñoù ñeàu coù thuoác ñoäc”, laïi hoûi vì sao, ñaùp: “vì vua nöôùc Tyø-ñeà-eâ saép ñeán caàu hoân, muoán ngaàm haïi vua toâi hoï neân môùi laøm caùc moùn aên naøy”, Cuï töôùng hoûi bieát roõ roài noùi keä:

“Nghe noùi vöông nöõ naøy,
Gaû cho vua nöôùc kia,
Lôøi ñoàn ñaõi nhö theá,
Khoâng bieát thaät hay hö?”.

Xaù lôïi noùi:

“Vua khoâng gaû vöông nöõ,
Keû ngu khoâng töï löôïng,
Môùi duøng phöông phaùp naøy,
Ñeå haïi vua nöôùc kia”.

Cuï töôùng bieát roõ söï vieäc roài vui möøng nhö ñaïi thöông chuû tìm ñöôïc traân baûo kyø laï, lieàn noùi vôùi Xaù lôïi:

“Ta bay veà phöông baéc,
Baùo vua nöôùc Thaát lò,
Ñöôïc vôï ñeïp thoâng minh,
Nhö bieát noùi ñöôïc tieáng”.

Xaù lôïi noùi:

“Thaùnh töû, chaøng haõy bay,
Veà thaêm vua Thaát lò,
Baûy hoâm mau trôû laïi,
Khoâng neân ôû laâu ngaøy”.

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 28 169

Cuï töôùng bay veà keå laïi moïi vieäc ñaõ nghe bieát ñöôïc cho Ñaïi döôïc nghe, Ñaïi döôïc taâu laïi vua vaø khuyeân ñöøng ñi. Vua nöôùc kia thaáy vua nöôùc naøy khoâng ñeán lieàn keùo binh saùng vaây boán phía thaønh, vua hoûi Ñaïi döôïc neân tính keá gì, Ñaïi döôïc taâu: “khoâng neân giao chieán, neân laøm keá ly giaùn”. Ñaïi döôïc lieàn ñöa saùng ñuùc loùt cho naêm traêm ñaïi thaàn cuûa vua nöôùc kia raát nhieàu chaâu baùu ñeå hoï khoâng muoán chieán ñaáu nöõa. Sau ñoù Ñaïi döôïc sai söù ñeán baøo cho vua kia bieát: “chaúng phaûi chuùng toâi khoâng theå cuøng vua giao chieán, maø vì vua laø cha vôï raát thaân thieát. Vua haõy suy nghó giöõ thaân cho kyõ, neáu bò ñöa ñeán choã chuùng toâi thì khoâng ñöôïc töï do nöõa. Neáu khoâng tin vua haõy kieåm tra, chuùng toâi ñaõ ñuùt loùt cho naêm traêm ñaïi thaàn cuûa vua raát nhieàu chaâu baùu, hoï khoâng coøn muoán chieán ñaáu nöõa”, vua nghe roài lieàn cho kieåm tra, môùi bieát noäi boä ñaõ chia reõ neân vaøo nöûa ñeâm lieàn ra lònh ruùt quaân veà. Veà ñeán trong cung lieàn ra lònh gieát cheát naêm traêm ñaïi thaàn vaø

ñöa con cuûa hoï leân thay. Luùc ñoù Ñaïi döôïc taâu vua: “söï vieäc ñaõ nhö vaäy thì caàu hoân khoâng coøn khoù nöõa, thaàn seõ ñeán ñoù caàu hoân nhöng ñöôïc hay khoâng vaãn coøn chöa bieát, phaûi ñôïi xem yù cuûa hoï theá naøo”, vua noùi tuøy yù, Ñaïi döôïc lieàn daãn binh ñi ñeán nöôùc Baùn-giaø- la roài taïm truù trong vöôøn hoa, vua nöôùc aáy lieàn cho goïi vaøo thaønh, ñaùp: “toâi khoâng vaøo thaønh, taïm thôøi xin ôû nhaø cuûa ñaïi thaàn”, vua noùi tuøy yù. Luùc ñoù caùc con cuûa caùc ñaïi thaàn noùi vôùi nhau: “cha chuùng ta bò gieát ñeàu laø do Ñaïi döôïc, chuùng ta khoâng neân ñeå keû thuø naøy ñöôïc thoaùt”, noùi roài lieàn taâu vua: “Vua nöôùc Tyø-ñeà-eâ voán khoâng coù saùch löôïc gì caû, vöông nghieäp ñöôïc höng thònh ñeàu nhôø coâng cuûa Ñaïi döôïc neân chuùng ta môùi khoâng xaâm laán nöôùc hoï ñöôïc. Nay phaûi löu giöõ oâng ta ôû laïi ñaây, thaàn seõ mang binh sang nöôùc ñoù phaù thaønh”, vua khen hay roài thoáng lónh boán binh sang nöôùc Tyø-ñeà-eâ vaây thaønh. Ñaïi döôïc bieát vua ñaõ daãn binh sang nöôùc Tyø-ñeà-eâ, cuõng ñoaùn bieát nôi caát chöùa chaâu baùu cuûa vua laïi laø choã ôû cuûa vöông nöõ Dieäu döôïc, lieàn ñoät nhaäp vaøo mang heát chaâu baùu vaø Dieäu döôïc ñi theo ñöôøng khaùc ñeå trôû veà nöôùc mình. Luùc ñoù ngöôøi nöôùc Baùn-giaø-la ñeán baùo tin naøy cho vua bieát, vua nghe roài lieàn voäi ruùt quaân veà, vua nöôùc naøy lieàn toå chöùc hoân leã vaø phong Dieäu döôïc laøm ñaïi phu nhaân. Vua nöôùc Baùn giaø sai söù ñöa thö cho Dieäu döôïc, trong thö vieát: “ta raát öu saàu con khoâng bieát hay sao, con haõy giuùp cha tìm hieåu ai ñaõ thoâng baùo cho vua aáy bieát vieäc haï ñoäc vaøo thöùc aên ñeå haïi vua toâi nöôùc aáy”, Dieäu döôïc tìm hieåu lieàn bieát laø do chim anh vuõ, sai söù baùo cho vua cha bieát, vua cha laïi sai söù bí maät baùo tin: “do chim anh vuõ naøy neân söï vieäc môùi ñeán noãi naøy, con haõy baét noù ñöa ñeán ñaây”, Dieäu döôïc tìm caùch baét chim anh vuõ nhoát vaøo loàng roài göûi sang cho vua cha, vua thaáy anh

170 BOÄ LUAÄT 10

vuõ töùc giaän noùi: “haõy gieát noù ngay”, Anh vuõ taâu vua: “xin vua cho toâi ñöôïc cheát theo phaùp toå tieân, toâi seõ khoâng oaùn haän”, vua hoûi phaùp cheát aáy nhö theá naøo, ñaùp: “coät daây gai coù nhuùng daàu môû vaøo ñuoâi cuûa toâi roài ñoát, ñeå maëc cho toâi cheát”, vua chaáp thuaän cho cheát theo caùch aáy. Luùc ñoù chim anh vuõ bay leân hö khoâng giuõ loâng caùnh laøm cho ñuoâi löûa rôùt xuoáng ñoát chaùy vöông cung, sau ñoù laën xuoáng ao laøm chco saïch roài bay trôû veà choã Ñaïi döôïc keå laïi moïi vieäc, Ñaïi döôïc nghe roài raát vui möøng. Vua nöôùc Baùn giaø caøng theâm töùc giaän göûi thö cho Dieäu döôïc, noùi roõ söï vieäc roài baûo baét anh vuõ ñöa sang. Khi thaáy anh vuõ, vua lieàn sai nhoå saïch loâng ñeå naáu; luùc ñoù coù chim dieàu haâu bay xuoáng caép anh vuõ mang ñi. Thaáy dieàu haâu muoán aên thòt mình, anh vuõ noùi: “oâng aên thòt toâi chæ ñöôïc moät ngaøy, neáu tha cho toâi, haèng ngaøy toâi seõ daâng thòt ngon cho oâng ñöôïc no ñuû”, dieàu haâu noùi: “ai laïi tin ngöôi”, ñaùp: “toâi xin theà, laïi nöõa toâi khoâng coøn loâng caùnh khoâng theå naøo bay ñöôïc, oâng haõy ñöa toâi ñeán beân mieáu Thieân vöông, thaû nheï toâi xuoáng roài trong moät hai ngaøy nöõa oâng seõ thaáy laø toâi noùi thaät”, Dieàu haâu laøm theo lôøi thaû chim xuoáng trong mieáu, chim aån vaøo trong loã nhoû sau löng

töôïng thaàn. Khi ngöôøi giöõ mieáu ñem höông hoa ñeán cuùng döôøng töôïng thaàn, chim anh vuõ leân tieáng: “ngöôi haõy ñi baùo vôùi vua laø do vua coù haønh ñoäng aùc laøm cho chö thaàn noåi giaän neân ta seõ giaùng hoïa cho vua. Neáu vua khoâng cuùng döôøng thì seõ gaëp tai hoïa khoâng ngöøng, neáu haèng ngaøy cuùng nhieàu thöt töôi, meø vaø ñaäu naønh ñeán thì ta seõ ban aân, khoâng giaùng hoïa”, ngöôøi giöõ mieáu lieàn ñeán baùo cho vua bieát, vua noùi: “haõy laøm theo nhö lôøi thaàn noùi”. Qua nhieàu ngaøy thaùng, dieàu haâu aên thöt, anh vuõ aên meø neân loâng caùnh moïc trôû laïi coù theå bay ñöôïc, lieàn noùi vôùi ngöôøi giöõ mieáu: “ngöôi haõy taâu vua raèng: laâu nay cuùng döôøng cho ta, ta seõ ban aân khoâng giaùng hoïa nöõa nhöng vua vaø noäi cung, caùc quan ñeàu phaûi caét toùc roài ñeán ñaây laøm leã”, ngöôøi giöõ mieáu baùo xong, vua lieàn caét toùc roài cuøng quaàn thaàn ñi ñeán trong mieáu leã taï thieân thaàn. Luùc ñoù chim anh vuõ bay leân khoâng roài noùi keä: “Nhöõng vieäc gì ñaõ laøm, Thaûy ñeàu coù quaû baùo, Ngöôi nhoå loâng cuûa ta, Nay ta caïo ñaàu ngöôi”. Bay veà ñeán choã Ñaïi döôïc, Ñaïi döôïc noùi: “ta laáy laøm laï vì sao ngöôi laïi ôû laâu beân ñoù nhö theá”, anh vuõ keå laïi moïi vieäc, Ñaïi döôïc vui möøng taâu laïi cho vua bieát, vua noùi: “khanh thaät coù phuùc neân ñöôïc quyeán thuoäc ñeàu thoâng minh, Tyø-xaù-khö trí hueä hôn nguôøi, chim anh vuõ trong ñôøi khoù coù”.

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 28 171

Sau ñoù vua muoán bieát trong caùc quan ai coù trí hueä nhaát neân giao cho moãi ñaïi thaàn moät con choù nuoâi trong moät thôøi gian vaø daïy laøm sao cho noù noùi ñöôïc tieáng ngöôøi. Caùc quan ñem choù veà nuoâi vaø ra söùc daïy nhöng vaãn khoâng laøm cho noù noùi ñöôïc tieáng ngöôøi. Luùc ñoù Ñaïi döôïc ñem choù veà coät gaàn choã ngoài aên, haèng ngaøy ôû tröôùc maët choù aên nhöõng thöùc aên thôm ngon maø khoâng cho choù aên moät mieáng naøo, chæ cho aên thöùc aên dôû ñuû ñeå soáng maø thoâi neân choù gaày oám, chæ coøn da boïc xöông. Ñeán heát thôøi haïn, taát caû ñaïi thaàn mang choù ñeán choã vua, caùc con choù cuûa caùc quan khaùc ñeàu maäp maïp vaø ñeàu khoâng noùi ñöôïc. Vua thaáy choù cuûa Ñaïi döôïc quaù gaày oám neân hoûi nguyeân do, ñaùp: “vì thaàn cho noù aên thöùc aên nhö cuûa thaàn”, con choù nghe roài lieàn noùi ra tieáng: “ngöôøi naøy noùi doái, toâi thöôøng bò ñoùi, ñoùi muoán cheát”, Ñaïi döôïc lieàn noùi: “vua ñaõ nghe thaáy choù noùi ñöôïc tieáng ngöôøi”, vua vui möøng khen ngôïi. Thôøi gian sau, vua laïi giao cho caùc ñaïi thaàn deâ baûo nuoâi sao cho maáp maø trong thöt khoâng coù môõ, Ñaïi döôïc ñem deâ veà haèng ngaøy cho aên uoáng ñaày ñuû neân raát maäp maïp, nhöng laïi ñöa con soùi baèng goã thöôøng xuyeân ñeán khuûng boá deâ laøm cho noù sôï haõi, neân tuy noù maäp maïp nhöng trong thöt khoâng sinh ra môõ. Sau khi ñem deâ gieát laáy thöt quaû laø khoâng coù môõ, vua hoûi nguyeân do, Ñaïi döôïc keå roõ moïi vieäc, vua khen laø kyø trí. Thôøi gian sau, naêm traêm ngöôøi con cuûa naêm traêm ñaïi thaàn cuøng ôû trong vöôøn hoa vui chôi, sau ñoù chuùng noùi vôùi nhau: “trong nhaø ai coù vaät gì laï kyø hoaëc thaáy ôû ñaâu thì haõy noùi ra cho taát caû cuøng bieát”, taát caû ñeàu laàn löôït noùi ra, tôùi con cuûa Ñaïi döôïc noùi: “nhaø toâi coù

cuïc ñaù nhôø söùc thaàn chuù hoä trì neân khi thaû xuoáng nöôùc thì noåi chöù khoâng chìm", taát caû ñeàu noùi: "chuùng toâi chöa töøng thaáy ñaù noåi treân maët nöôùc, neáu thaät coù ñaù aáy thì chuùng toâi ñöa cho anh naêm traêm tieàn vaøng, ngöôïc laïi neáu khoâng coù thì anh phaûi ñöa cho chuùng toâi naêm traêm tieàn vaøng", ngöôøi con lieàn trôû veà nhaø keå laïi vieäc treân cho cha nghe, Ñaïi döôïc noùi: "khoâng neân ñöa ñaù aáy ra, haõy ñöa cho chuùng naêm traêm tieàn vaøng". Trong nhaø Ñaïi döôïc coù daïy cho moät con khæ gioûi veà aâm nhaïc, Ñaïi döôïc baûo con: "khi naøo caùc con tuï taäp vui vhôi nhö laàn tröôùc thì con neân hoûi ai thaáy coù vieäc kyø laï, ñôïi chuùng noùi xong heát con môùi noùi raèng: nhaø toâi coù moät con khæ raát gioûi aâm nhaïc, thoâng thaïo ca muùa vaø ñaøn saùo. Ngöôøi con laøm theo nhö lôøi cha daën, luùc ñoù taát caû ngöôøi con cuûa caùc ñaïi thaàn ñeàu noùi: "laàn tröôùc vì khoâng coù ñaù noåi neân bò phaït maát naêm traêm tieàn vaøng, laàn naøy neáu noùi khoâng thaät nöõa thì seõ bò phaït moät ngaøn tieàn vaøng, neáu laø noùi thaät thì chuùng toâi seõ ñöa cho anh moät ngaøn tieàn vaøng", con cuûa Ñaïi döôïc lieàn daãn con khæ ñeán vaø baûo noù bieåu dieãn. Söï vieäc ñuùng nhö lôøi ñaõ noùi neân

taát caû ngöôøi con kia ñeàu phaûi ñöa tieàn ra ñuû moät ngaøn cho con cuûa Ñaïi döôïc. Vua nghe bieát lieàn ban thöôûng theâm vaø khen trí cuûa Ñaïi döôïc laø baäc nhaát. Trong thaønh coù moät Baø-la-moân thoâng minh trí hueä, thoâng suoát boán boä Minh luaän, cöôùi vôï chöa bao laâu thì sanh ñöôïc moät con gaùi raát xinh ñeïp teân laø OÂ ñaøm, Baø-la-moân coù lôøi theà raèng: "neáu coù chaøng trai naøo ñeán hoïc vôùi ta vaø gioûi baèng ta thì ta seõ gaû ñöa con gaùi xinh ñeïp naøy cho ngöôøi aáy".Trong thaønh cuõng coù moät Baø-la-moân, vôï sanh ñöôïc moät trai nhöng dung maïo raát xaáu xí, ñuû möôøi taùm töôùng xaáu. Cha meï thaáy vaäy khoâng vui neân ñaët teân laø AÙc töôùng (töôùng xaáu), vì ñöùa con coù töôùng xaáu laøm cha meï xaáu hoå neân tuy tuoåi vöøa lôùn cuõng khoâng ñöôïc hoïc haønh gì. Ñeán tuoåi tröôûng thaønh, AÙc töôùng tìm thaày caàu hoïc, ñeán choã Baø-la-moân thoâng tueä kia laøm leã roài baïch raèng: "con vì caàu lôïi ích, xin thaày thöông xoùt", Baø-la-moân kia lieàn thu nhaän. Khoâng bao laâu sau AÙc töôùng hoïc thoâng heát luaän thö cuûa thaày, Baø-la-moân lieàn suy nghó: "tröôùc kia ta coù lôøi theà, nay AÙc töôùng ñaõ hoïc thoâng heát luaän thö cuûa ta, tuy töôùng maïo xaáu xí nhöng ta khoâng neân traùi lôøi theà, vì ai phuï taâm mình thì khoâng ñöôïc sanh thieân. Duø bò moïi ngöôøi cöôøi cheâ, ta cuõng khoâng neân traùi lôøi theà", nghó roài lieàn ñem con gaùi gaû cho AÙc töôùng. AÙc töôùng thaáy OÂ ñaøm tuy xinh ñeïp nhöng oai nghieâm neân khoâng daùm ñeán gaàn, lieàn suy nghó: "nay ta laø khaùch neân trong loøng e deø, neáu daãn veà nhaø thì ta coù theå tuøy tình"; luùc ñoù OÂ ñaøm thaáy AÙc töôùng xaáu xí neân trong loøng khoâng vui, suy nghó: "ta coù ñuû töôùng ñeïp coøn ngöôøi choàng naøy laïi ñuû caùc töôùng xaáu, bò moïi ngöôøi cheâ cöôøi ta laøm sao soáng ñöôïc". Khi AÙc töôùng ñöa vôï veà queâ nhaø mình, treân ñöôøng ñi heát löông thöïc neân bò ñoùi, ñeán beân hoà nöôùc thaáy coù ngöôøi laáy löông khoâ ra aên, OÂ ñaøm lieàn theo xin, ñöôïc cho moät phaàn laïi bò AÙc töôùng laáy mang ñeán

choã khaùc ngoài aên moät mình, OÂ ñaøm baûo chia phaàn thì AÙc töôùng noùi: “baäc Coå tieân coù quy cheá phuï nöõ khoâng ñöôïc aên löông khoâ”. Sau ñoù, ñi ñeán moät ñoàng hoang gaëp ñöôïc thòt dö, AÙc töôùng cuõng aên moät mình khoâng chia cho OÂ ñaøm vaø noùi nhö treân, OÂ ñaøm suy nghó: “ta thaät khoâng coù phuùc neân bò cha meï ñem gaû cho keû xaáu xa naøy, thaät ñaùng hoái haän”. Sau ñoù ñi ñeán caây OÂ ñaøm baïc la, AÙc töôùng leo leân caây haùi traùi chín aên, quaêng traùi xanh xuoáng cho OÂ ñaøm, OÂ ñaøm baûo quaêng traùi chín, AÙc töôùng noùi: “muoán aên traùi chín thì töï leo leân haùi”, OÂ ñaøm vì quaù ñoùi neân töï leo leân caáy haùi traùi aên. AÙc töôùng thaáy vaäy lieàn suy nghó: “ta khoâng coù töôùng maïo ñeïp laïi gaëp phaûi ngöôøi vôï thoâ thaùo nhö vaäy, töï leo leân caáy haùi traùi aên. Töï ta coøn chöa nuoâi noåi thaân, sao laïi nuoâi theâm ngöôøi vôï voâ duïng naøy”, nghó roài sanh khinh gheùt lieàn leo

xuoáng laáy caây gai chaát chung quanh döôùi goác caây roài boû ñi. Luùc ñoù vua Trung höng nhaân ra ngoaøi saên baén, khi ñeán gaàn khu röøng caây aáy nghe coù tieáng keâu khoùc, lieàn hoûi: “ñaây laø khu röøng vaéng, ai ñang keâu khoùc vaäy?”, vua laàn theo tieáng keâu khoùc tìm ñeán, thaáy OÂ ñaøm xinh ñeïp nhö tieân nöõ giaùng phaøm, cho laø thaàn tieân neân hoûi: “vì sao thaàn tieân laïi ñeán nôi naøy?”, OÂ ñaøm noùi keä: “Xin ñaïi vöông bieát cho, Thieáp khoâng phaûi thieân nöõ, Cuõng khoâng phaûi thaàn tieân, Khoâng choàng neân chòu khoå”. Vua sai ngöôi ñôû xuoáng, OÂ ñaøm vui möøng lieàn leân xe ngoài chung vôùi vua vaøo trong cung. Luùc ñoù AÙc töôùng ñang ñi treân ñöôøng boãng hoái haän nghó: “ta sai roài, vì sao laïi vaát boû ngöôøi vôï nhoû nôi röøng vaéng nhö theá, haõy quay laïi ñöa naøng aáy veà nhaø”, nghó roài lieàn quay trôû laïi, ñeán beân goác caây thì khoâng thaáy OÂ ñaøm ñaâu, coù ngöôøi noùi cho bieát OÂ ñaøm ngoài chung xe vôùi vua vaøo trong cung roài. AÙc töôùng nghe roài buoàn baõ ñi ñeán tröôùc cöûa cung vua nhöng khoâng theå vaøo ñöôïc, sau ñoù ñi theo ngöôøi chôû bình vaøo trong cung môùi vaøo ñöôïc beân trong. AÙc töôùng thaáy vôï ñang ngoài cuøng vua vui veû, bieát khoâng theå cuøng vôï noùi chuyeän neân möôïn vieäc khaùc noùi keä: “Naøng ngoài treân gheá vaøng, Maët hoa töï trang nghieâm, Khoâng cuøng ta vui veû, Ngöôøi thôï gioûi caàm buùa”. OÂ ñaøm nghe roài lieàn noùi keä: “Ñoùi khaùt ñeán bôø ao, Theo choàng xin löông khoâ, Baûo coå tieân khoâng cho, Raát haän ñaùng gioùng troáng. Khi ñi qua ñoàng hoang, Ñöôïc thòt khoâng chia phaàn, Nghó aên ñeán khoâ thaân, Khi muùa neân theo nhòp. Töï leân caây OÂ ñaøm, AÊn traùi chin khoâng cho, Nghó ñeán thaân taâm buoàn, Choàng boû ñi phía tröôùc”. AÙc töôùng noùi keä:

“Naøng khoâng nghó ñeán ta, Hoïc roäng nhieàu taøi trí, Vì ta phaïm loãi nhoû, Maø boû ta bieät ly, Ta leân nuùi nhaûy xuoáng, Hoaëc uoáng thuoác ñoäc cheát, Toäi cheát naøng phaûi mang, Thôï kheùo caàm chaët buùa”. OÂ ñaøm noùi keä: “Maëc yù cheát ñaàu nui, Tuøy tình uoáng thuoác ñoäc, Ta ñaùng yeâu, oâng khinh, Laøm sao maø

ñaùnh troáng". Luùc ñoù vua nghe hai ngöôøi noùi keä ñoái ñaùp nhau lieàn hoûi: "lôøi phu nhaân noùi coù nghóa gì, ta khoâng hieåu, haõy noùi laïi cho ta nghe", OÂ ñaøm taâu: "ngöôøi naøy laø choàng thieáp do cha meï gaû cho, coù nhieàu trí hueä, thoâng suoát boán boä Minh luaän, nay vì mong caàu thieáp neân ñeán", vua noùi: "naøng haõy im laëng, khoâng caàn noùi nöõa, ta muoán bieát yù naøng nhö theá naøo, coù coøn tình caûm vôùi ngöôøi choàng cuõ nöõa khoâng?", ñaùp: "laøm gì coù vieäc aáy, thieáp ñaõ noùi roõ yù cuûa thieáp cho ngöôøi aáy bieát roài, nhöng Baø-la-moân naøy bieát nhieàu chuù thuaät, khoâng neân voäi laøm khoå y". Vua ñem vieäc naøy noùi vôùi Ñaïi döôïc, Ñaïi döôïc noùi: "xin vua ñöøng lo, Baø-la-moân aáy töôùng maïo xaáu xí, phu nhaân laïi xinh ñeïp tuyeät traàn, haén seõ khoâng daùm thaân caän", Ñaïi döôïc lieàn hoûi Baø-la-moân: "oâng vaøo trong cung ñeå caàu vieäc gì?", ñaùp laø tìm vôï, laïi hoûi: "oâng coù nhaän ra vôï khoâng?", ñaùp laø nhaän ra, Ñaïi döôïc noùi: "neáu vaäy toâi goïi heát naêm traêm cung nöõ ñeán ñi qua tröôùc maët oâng, ai laø vôï thì oâng ñöôïc daãn ñi, neáu oâng nhaän laàm thì seõ bò cheùm ñaàu", Baø-la-moân baèng loøng. Vua lieàn ra lònh caùc cung nhaân trang ñieåm roài ñeán choã vua, hoï trang ñieåm xong, taát caû ñeàu nhö thieân nöõ trong cung Ñeá thích laàn löôït ñi ñeán choã vua. AÙc töôùng thaáy hoï xinh ñeïp röïc rôõ lieàn nhö roàng raén bò caám chuù, maét nhö bò aùnh maët trôøi chieáu vaøo khoâng môû ra ñöôïc, voïng nhìn theo caùc cung nöõ cho ñeán khi hoï ñi qua heát, coøn laïi moät ngöôøi ñi sau cuøng vôùi dung maïo xaáu xí nhö ngaï quyû, AÙc töôùng lieàn naém tay coâ naøy noùi laø vôï toâi, Ñaïi döôïc noùi: "neáu laø vôï oâng thì tuøy yù daãn ñi", AÙc töôùng daãn ñi roài noùi keä: "Baäc thöôïng yeâu baäc thöôïng, Baäc trung yeâu baäc trung, Ta xaáu nhö ngaï quyû,

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 28 175

Neân yeâu ngöôøi nhö ta. Rôøi boû thieân cung naøy, Ñöa nhau veà nhaø quyû, Hình saéc phaûi töông xöùng, Muoán khaùc cuõng khoâng ñöôïc". Sau ñoù Ñaïi döôïc coù loãi nhoû, vua khoâng vöøa yù neân khoâng cuøng noùi chuyeän. Luùc ñoù vua cuøng caùc cung nhaân vaøo trong vöôøn uyeån vui chôi, phu nhaân côûi chuoãi anh laïc trò giaù traêm ngaøn laïng vaøng maéc treân caønh caây roài queân khoâng laáy xuoáng, ñeán khi trôû veà cung vaøo phoøng nguû môùi nhôù ra. Luùc ñoù coù con khæ ôû treân caây laáy chuoãi anh laïc naøy roài leo leân treân cao neân khi söù giaû ñeán tìm thì khoâng tìm thaáy, chôït thaáy coù ngöôøi aên xin ôû trong vöôøn löôïm thöùc aên thöøa ñi ra, lieàn giöõ laïi baûo phaûi traû chuoãi ngoïc, ñaùp: "toâi laø ngöôøi aên xin, khoâng coù laáy chuoãi ngoïc", söù giaû ñaùnh khaûo roài ñöa ñeán quan giam giöõ, ngöôøi aên xin lieàn suy nghó: "ta neân tìm caùch, neáu ôû ñaây laâu ta seõ cheùt ñoùi", nghó roài lieàn noùi vôùi söù giaû: "toâi laáy chuoãi ngoïc ñöa cho con cuûa tröôûng giaû -----", söù giaû lieàn baét con cuûa tröôûng giaû giam chung moät cuøm vôùi ngöôøi aên xin. Ngöôøi nhaø ñi thaêm ñem thöùc aên ngon ñeán cho aên, ngöôøi aên xin theo xin, con cuûa tröôûng giaû noùi: "ngöôi laøm vieäc naøy laïi keùo luoân ta vaøo trong naøy neân ta khoâng cho ngöôi aên". Sau ñoù con cuûa tröôûng giaû muoán ñi tieåu, ngöôøi aên xin khoâng chòu ñi, con cuûa tröôûng giaû naên næ,

ngöôøi aên xin noùi: “haõy giao öôùc vôùi toâi laø cho toâi moät phaàn côm thì toâi seõ cuøng ñi”, con cuûa tröôûng giaû baèng loøng vaø baûo ngöôøi nhaø baét ñaàu töø ngaøy mai mang ñeán hai phaàn côm. Ngöôøi aên xin ñöôïc thöùc aên ngon lieàn suy nghó: “tröôùc ñaây ta ñi xin khaép trong thaønh cuõng khoâng coù ñuû thöùc aên dôû ñeå nuoâi thaân, nay laïi khoâng thieáu moät moùn aên ngon naøo caû. Ta neân khai theâm kyõ nöõ baäc nhaát trong thaønh vaøo ñaây cho vui”, nghó roài lieàn khai kyõ nöõ cuõng coù chia phaàn, kyõ nöõ lieàn bò baét giam chung, ngöôøi aên xin sau ñoù cuøng kyõ nöõ naøy tö thoâng roài suy nghó: “duø cho bò nhoát ñeán möôøi hai naêm, ta cuõng khoâng caàu thoaùt ra”. Ñoái vôùi naêm duïc vaãn chöa thoûa maõn neân sau ñoù anh laïi khai theâm nhaïc coâng cuõng coù chia phaàn, nhaïc coâng cuõng bò baét vaø ngöôøi aên xin maëc tònh thoï höôûng aâm nhaïc. Traûi qua nhieàu thaùng moïi ngöôøi chòu cöïc khoå ñeàu naên næ ngöôøi aên xin tha cho hoï, ngöôøi aên xin suy nghó: “neáu hoï ra heát thì ai lo cho ta, neáu ta khoâng nhôø ñeán trí hueä saùng suoát cuûa Ñaïi döôïc cöùu xeùt vieäc naøy thì khoâng laøm sao thoaùt ra khoûi choã naøy”, nghó roài lieàn khai con cuûa Ñaïi döôïc cuõng coù chia phaàn, con cuûa Ñaïi döôïc cuõng bò baét. Ñaïi döôïc suy nghó: “con ta bò baét giam, ta laøm sao ôû yeân ñöôïc”, nghó roài lieàn ñeán taâu vua: “thaàn tuy coù toäi nhöng con thaàn voâ toäi, vì sao laïi

baét giam?”, vua noùi: “chuoãi ngoïc trò giaù traêm ngaøn löôïng vaøng bò ngöôøi aên xin laáy, sau ñoù ñem ra ngoaøi chia cho nhau”, Ñaïi döôïc sau khi hieåu roõ nguyeân do lieàn noùi: “theo thaàn thì chuoãi ngoïc quyù aáy khoâng coù ai laáy ñi caû, ñeå thaàn nghó keá aét seõ laáy laïi ñöôïc, nhöng xin haõy thaû heát nhöõng ngöôøi kia ra”, vua lieàn cho thaû heát ra. Ñaïi döôïc vaøo trong vöôøn hoa, ñeán choã bò maát ngoïc, nhìn leân treân cao thaáy coù con khæ lieàn bieát laø do con khæ laáy, nhöng muoán laáy laïi phaûi nghó caùch, lieàn ñeán taâu vua: “xin vua cho cac cung nhaân trang söùc chuoãi ngoïc vaøo trong vöôøn nhö laàn tröôùc”. Luùc ñoù con khæ thaáy caùc cung nhaân ñeo chuoãi ngoïc ôû coå cuõng ñeo chuoãi ngoïc vaøo coå; Ñaïi döôïc baûo caùc cung nhaân muùa, con khæ cuõng muùa theo; Ñaïi döôïc baûo khom ngöôøi cuùi ñaàu, con khæ cuõng khom ngöôøi cuùi ñaàu, chuoãi ngoïc lieàn rôi xuoáng ñaát. Vua thaáy vieäc naøy roài khen ngôïi taøi trí vaø ban theâm boãng loäc cho Ñaïi döôïc. Luùc ñoù saùu ñaïi thaàn nhaân luùc tuï hoïp laïi moät nôi lieàn noùi vôùi nhau: “tröôùc ñaây chuùng ta ñöôïc vua quyù troïng, ban cho laõnh thoå laøm phong aáp neân chuùng ta soáng raát an nhaøn. Nay bò tieáp thu, chuùng ta trôû neân ngheøo, loäc vò cuõng bò töôùc maát, phaûi laøm sao ñaây”, moät ngöôøi noùi: “chuùng ta haõy cuøng tuyeân theä laø khoâng phaûn boäi lôøi giao öôùc, ñoàng taâm baùo thuø Ñaïi döôïc. Neáu vua khoâng coøn giaän chuùng ta thì chuùng ta seõ ñöôïc phuïc hoài loäc vò nhö tröôùc”. Saùng hoâm sau hoï cuøng vaøo trong vöôøn hoa môû tieäc cuøng giao öôùc, Ñaïi döôïc lieàn cho chim anh vuõ bay ñeán nghe xem hoï hoùi nhöõng gì. Luùc ñoù saùu ñaïi thaàn ñem con trai con gaùi cuûa mình ñính öôùc vôùi nhau roài noùi: “nay chuùng ta ñaõ trôû thaønh thaân thuoäc, khoâng neân nghi ngôø nhau nöõa, maø haõy noùi thaät vôùi nhau”, trong khi cuøng aên uoáng vui veû, moät

ngöôøi noùi: “tröôùc ñaây toâi ñaõ aên thòt chim coâng cuûa vua”, moät ngöôøi noùi: “toâi ñaõ cuøng cung nhaân cuûa vua tö thoâng”... Chim anh vuõ nghe roài veà thuaät laïi ñaày ñuû cho Ñaïi döôïc nghe, Ñaïi döôïc taâu laïi cho vua bieát, vua ñieàu tra söï vieäc roài ñuoåi taát caû boïn hoï ra khoûi nöôùc. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Ñaïi döôïc thuôû xöa chính laø thaân ta ngaøy nay, vua Trung höng chính laø Xaù-lôïi-phaát, saùu ñaïi thaàn chính laø Luïc sö. Thuôû xöa ta cuõng ñaõ ñuoåi boïn hoï ra khoûi nöôùc nay cuõng vaäy, hieän ñaïi thaàn thoâng ñuoåi Luïc sö ngoaïi ñaïo ra nôi bieân phöông. Caùc Bí-soâ neân thaân caän thieän tri thöùc, nhôø thaân caän thieän tri thöùc neân thoâng ñaït taát caû noäi ngoaïi ñieån, coù theå thaønh töïu thaïnh ñöùc nhö theá, caùc thaày neân tu hoïc nhö vaäy”.

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 29 177

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ

QUYEÅN 29

4. Nhieáp tuïng thöù tö trong Bieät moân thöù saùu (tieáp theo) - Vieäc Phaät töø cung trôøi xuoáng: Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät hieän ñaïi thaàn thoâng haøng phuïc ngoaïi ñaïo laøm cho chuùng sanh ñöôïc lôïi ích neân hoï ñeàu quy y theo Phaät. Taát caû trôøi ngöôøi ñeàu hoan hæ neân coù nhieàu Baø-la-moân vaø thôï gioûi töø caùc thaønh aáp gaàn xa ñeàu tuï ñeán trong thaønh Thaát-la-phieät ñeå xuaát gia theo Phaät, quyeán thuoäc cuûa hoï cuõng ñeán ñeå thaêm vaø cuõng boû tuïc xuaát gia theo. Caùc Baø-la-moân thaáy vieäc naøy roài lieàn cô hieàm: “nhöõng ngöôøi thôï naøy boû tuïc xuaát gia, neáu ta coù vieäc caàn laøm thì ai seõ laøm ñaây”, caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “do caùc thôï gioûi sau khi xuaát gia roài vaãn coøn caát giöõ ñoà ngheà tröôùc kia cuûa mình neân môùi coù lôøi cô hieàm naøy, töø nay caùc Bí-soâ khoâng ñöôïc caát chöùa ñoà ngheà tröôùc kia cuûa mình, ai caát chöùa thì phaïm toäi AÙc taùc”. Sau ñoù coù moät thaày thuoác sau khi xuaát gia du haønh ñeán thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù cöïu truï Bí-soâ bò bònh naëng yeâu caàu vò naøy trò bònh, Bí-soâ thaày thuoác naøy noùi: “Phaät ñaõ cheá sau khi xuaát gia khoâng ñöôïc caát chöùa ñoà ngheà tröôùc kia, toâi laáy gì ñeå trò bònh cho thaày”, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “töø nay caùc Bí-soâ naøo tröôùc ñaây laø thaày thuoác thì ñöôïc caát giöõ y cuï ñeå trò bònh, neáu laø Thö laïi thì ñöôïc caát giöõ buùt möïc, neáu laø thôï caïo toùc thì ñöôïc caát giöõ dao caïo...”. Duyeân xöù nhö treân, do Phaät hieån ñaïi thaàn thoâng khieán trôøi ngöôøi ñeàu hoan hæ neân Phaät vaø Taêng ñöôïc nhieàu lôïi döôõng. Ñeå ñoaïn tröø loãi veà lôïi döôõng neân Phaät leân coõi trôøi Tam thaäp tam an cö ba thaùng vaø thuyeát phaùp cho meï cuøng chö thieân khaùc trong ñieän Ngoïc thaïch, gaàn caây Vieân sanh. Luùc ñoù toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân ñang ôû trong röøng Theä ña, boán chuùng khoâng thaáy Theá toân lieàn ñeán choã toân giaû ñaûnh leã roài ngoài moät beân, toân giaû tuøy cô thuyeát phaùp khieán cho hoï ñöôïc lôïi hæ roài im laëng. Boán chuùng chaép tay cung kính baïch raèng: “Ñaïi ñöùc coù bieát ñaïi sö ñang

an cö ôû ñaâu khoâng?", ñaùp: "Phaät ñaõ leân coõi trôøi Tam thaäp tam an cö ba thaùng vaø thuyeát phaùp cho meï cuøng chö thieân khaùc trong ñieän Ngoïc thaïch, gaàn caây Vieân sanh", sau khi nghe phaùp xong vaø bieát ñöôïc Theá toân ñang an cö ôû ñaâu, boán hcuùng hoan hæ ñaûnh leã toân giaû roài ra veà. Sau muøa an cö, boán chuùng laïi ñeán choã toân giaû roài ngoài moät beân, sau khi nghe thuyeát phaùp xong, hoï chaép tay baïch toân giaû: "Ñaïi ñöùc, chuùng con ñaõ laâu khoâng ñöôïc gaëp Phaät neân raát khao khaùt muoán gaëp. Laønh thay xin Ñaïi ñöùc khoâng töø khoù nhoïc vì chuùng con ñeán gaëp Theá toân, cho chuùng con gôûi lôøi thaêm hoûi Theá toân trong ba thaùng an cö coù ñöôïc khinh an khoâng, chuùng con trong chaâu Thieäm boä mong muoán ñöôïc gaëp Theá toân vì xa caùch ñaõ laâu. Chuùng con khoâng coù thaàn thoâng, khoâng theå leân coõi trôøi Tam thaäp tam ñeå thaân caän cuùng döôøng Theá toân, nhöng chö thieân coõi aáy coù theå ñeán ñöôïc coõi naøy, xin Theá toân thöông xoùt chuùng con", toân giaû im laëng nhaän lôøi, boán chuùng bieát toân giaû ñaõ nhaän lôøi lieàn ñaûnh leã roài ra veà. Sau khi boán chuùng ñaõ ñi khoûi, toân giaû lieàn nhaäp Thaéng ñònh, nhanh nhö traùng só co duoãi caùnh tay, toân giaû aån thaân nôi coõi naøy vaø hieän thaân treân coõi trôøi Tam thaäp tam. Troâng thaáy Theá toân ñang thuyeát dieäu phaùp cho voâ löông chö thieân vaây quanh trong ñieän Ngoïc thaïch, toân giaû baát giaùc móm cöôøi suy nghó: "Theá toân leân ñaây, chö thieân vaây quanh cuõng gioáng nhö ñaïi chuùng ôû chaâu Thieäm boä". Luùc ñoù Theá toân bieát taâm nieäm cuûa toân giaû lieàn noùi: "naøy Muïc lieân, ñaïi chuùng ôû ñaây khoâng phaûi töï ñeán maø laø do oai löïc cuûa ta neân môùi ñeán", toân giaû ñeán ñaûnh leã Phaät roài ngoài moät beân, quaùn saùt khaép ñaïi chuùng roài baïch Phaät: "Theá toân, con nghó ñaïi chuùng naøy raát ñaëc bieät, hoï taäp hoïp nôi ñaây ñeàu laø do ñôøi tröôùc ñoái vôùi Tam baûo vaø Thaùnh giôùi thanh tònh ñaõ thaønh töïu loøng tin kieân coá baát hoaïi, ôû coõi kia sau khi cheát sanh leân coõi naøy", Phaät noùi: "ñuùng vaäy, ñaïi chuùng naøy do ñôøi tröôùc ñoái vôùi Tam baûo vaø Thaùnh giôùi thanh tònh ñaõ thaønh töïu loøng tin kieân coá baát hoaïi, ôû coõi kia sau khi cheát sanh leân coõi naøy". Vua trôøi Ñeá thích nghe Phaät vaø toân giaû noùi nhö theá roài lieàn ôû tröôùc Phaät noùi vôùi Muïc lieân: "quaû thaät nhö vaäy, ñaïi chuùng naøy do ñôøi tröôùc ñoái vôùi Tam baûo vaø Thaùnh giôùi thanh tònh ñaõ thaønh töïu loøng tin kieân coá baát hoaïi, ôû coõi kia sau khi cheát sanh leân coõi naøy", caùc thieân töû cuõng laàn löôït ñöùng daäy tròch baøy vai höõu chaép tay cung kính baïch Phaät: "Theá toân, do ñôøi tröôùc con ñoái vôùi Tam baûo vaø Thaùnh giôùi thanh tònh ñaõ thaønh töïu loøng tin kieân coá baát hoaïi, ôû coõi kia sau khi cheát sanh leân coõi naøy", voâ löôïng chö thieân naøy ôû tröôùc Phaät töï thaân chöùng quaû Döï löu ñaûnh leã Phaät roài bieán maát. Luùc ñoù toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân ñöùng daäy trích baøy vai höõu chaép tay baïch Phaät: "Theá toân, boán chuùng ôû chaâu Thieäm boä ñeán choã

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 29 179

con chí thaønh baïch raèng: “Ñaïi ñöùc, chuùng con ñaõ laâu khoâng ñöôïc gaëp Phaät neân raát khao khaùt muoán gaëp. Laønh thay xin Ñaïi ñöùc khoâng töø khoù nhoïc vì chuùng con ñeán gaëp Theá toân, cho chuùng con gôûi lôøi thaêm hoûi Theá toân trong ba thaùng an cö coù ñöôïc khinh an khoâng, chuùng con trong chaâu Thieäm boä mong muoán ñöôïc gaëp Theá toân vì xa caùch ñaõ laâu. Chuùng con khoâng coù thaàn thoâng, khoâng theå leân coõi trôøi Tam thaäp tam ñeå thaân caän cuùng döôøng Theá toân, nhöng chö thieân coõi aáy coù theå ñeán ñöôïc coõi naøy, xin Theá toân thöông xoùt chuùng con trôû xuoáng chaâu Thieäm boä” Phaät noùi: “thaày haõy trôû veà chaâu Thieäm boä noùi vôùi boán chuùng sau baûy ngaøy Phaät seõ töø coõi trôøi trôû xuoáng chaâu Thieäm boä, taïi thaønh Taêng yeát xa trong ñoàng hoang thanh tònh beân caây OÂ ñaøm baït la”, toân giaû nghe Phaät daïy roài ñaûnh leã Phaät, nhaäp ñònh, nhanh nhö traùng só co duoãi caùnh tay aån thaân nôi coõi trôøi, hieän thaân nôi chaâu Thieäm boä noùi cho boán chuùng bieát tin treân. Boán chuùng nghe bieát roài lieàn ñem höông hoa ñeán thaønh Taêng yeát xa, daân chuùng trong thaønh naøy nghe bieát tin cuõng lo queùt doïn saïch seõ caùc ñöôøng phoá, röôùinöôùc thôm, treo côø phöôùn… vaø ñaët moät toøa cao ôû nôi toát nhaát ñeå chôø ñoùn Nhö lai. Luùc ñoù treân coõi trôøi, Phaät tuøy cô thuyeát phaùp cho chö thieân ôû coõi trôøi Tam thaäp tam ñöôïc lôïi hæ roài lieàn bieán maát nôi ñoù, hieän thaân ñeán coõi trôøi Daï ma thuyeát phaùp cho chö thieân ôû ñoù roài laïi bieán maát, saùu ñoù hieän thaân ñeán coõi trôøi Ñoå-söû-ña thuyeát phaùp cho chö thieân ôû ñoù… laàn löôït ñeán khaép caùc coõi trôøi nhö vaäy cho ñeán coõi trôøi Saéc cöùu caùnh thueát phaùp khieán cho hoï ñöôïc lôïi hæ xong roài quay trôû laïi cho ñeán coõi trôøi Tam thaäp tam. Luùc ñoù vua trôøi Ñeá thích baïch Phaät: “Theá toân muoán ñeán chaâu Thieäm boä phaûi khoâng?”, ñaùp laø muoán ñeán, laïi hoûi: “Theá toân duøng thaân thoâng hay ñi boä?”, ñaùp laø ñi boä. Vua trôøi Ñeá thích lieàn ra lònh cho thôï gioûi treân trôøi laøm ba loaïi caàu thang baéng vaøng roøng, löu ly vaø pha leâ; khi laøm xong Phaät ñi caàu thang baèng löu ly ôû giöõa; Ñaïi phaïm thieân vöông, chuû coõi Ta baø ñi caàu thang baèng vaøng beân phaûi, tay caàm phaát traéng vi dieäu trò giaù traêm ngaøn löôïng vaøng, cuøng chö thieân coõi Saéc laøm tuøy tuøng theo tieãn ñöa Phaät; vua trôøi Ñeá thích ñi caàu thang baèng pha leâ beân traùi, tay caàm loïng baùu trò giaù traêm ngaøn löôïng vaøng che phía treân Phaät, cuøng chö thieân coõi Duïc laøm tuøy tuøng theo tieãn ñöa Phaät. Luùc ñoù Phaät suy nghó: “neáu ta chæ ñi boä thì sôï ngoaïi ñaïo seõ cheâ bai laø Sa moân Kieàu-ñaùp-ma duøng thaân thoâng leân coõi trôøi Tam thaäp tam, do thaáy caûnh saéc vi dieäu sanh taâm tham aùi neân maát heát thaàn thoâng phaûi ñi boä trôû veà; neáu duøng thaàn thoâng chæ uoång coâng thôï trôøi ñaõ nhoïc meät laøm caàu thang. Ta neân vöøa duøng thaàn thoâng vöøa ñi boä trôû veà chaâu Thieäm boä”, khi Phaät töø treân caàu thang ñi xuoáng khoaûng chöøng möôøi hai Du thieän na thì hôi

ngöøoi xoâng leân hoâi thoái nhö töû thi khieán chö thieân khoâng theå ngöûi noåi. Phaät bieát ñieàu naøy neân hoa ra röøng Ngöu ñaàu chieân ñaøn toûa höông thôm ngaùt khieán cho chö thieân ñeàu hoan hæ, Phaät laïi suy nghó: “neáu ngöôøi nam ôû

chaâu Thieäm boä thaáy thieân nöõ hay ngöôøi nöõ ôû chaâu Thieäm boä thaáy thieân nam aét seõ sanh aùi nhieãm, do taâm duïc höøng thaïnh hoï coù theå hoäc maùu maø cheát. Ta neân duøng thaàn löïc laøm cho ngöôøi nam chæ thaáy thieân nam, ngöôøi nöõ chæ thaáy thieân nöõ ñeå taâm hoï khoâng bò aùi nhieãm quaáy nhieãu". Luùc ñoù cuï thoï Tu-boà-ñeà nhaäp ñònh döôùi goác caây bieát Phaät cuøng chö thieân ñang töø coõi trôøi Tam thaäp tam trôû xuoáng coõi naøy, lieàn suy nghó: "chö thieân kia theo tieãn ñöa roài cuõng seõ töø giaõ ñeå trôû laïi thieân giôùi, ñaïi chuùng coõi naøy trong moät traêm naêm cuõng seõ qua ñôøi heát, Phaät sau khi hoùa duyeân ñaõ maõn cuõng seõ nhaäp Nieát-baøn, nhöõng uy nghieâm nhö theá cuõng seõ bò tieâu dieät. ÔÛ baát cöù nôi ñaâu Phaät cuõng ñeàu daïy raèng: chö haønh voâ thöôøng, theå haèng bieán ñoåi, phaùp sanh dieät naøy thaät ñaùng nhaøm lìa. Ta neân sanh nhaøm lìa quaùn naêm aám laø voâ thöôøng khoå khoâng vaø voâ ngaõ", sau khi quaùn chieáu nhö vaäy, ngay nôi choã ngoài toân giaû chöùng ñöôïc quaû Döï löu, ñöôïc loøng tin baát hoaïi. Toân giaû lieàn xuaát ñònh cung kính höôùng veà phía Theá toân ñaûnh leã. Luùc ñoù Bí-soâ ni OÂn-baùt-la (Lieân hoa saéc) suy nghó: "Phaät töø coõi trôøi trôû xuoáng chaâu Thieäm boä, ta phaûi laøm theá naøo ñeå laø ngöôøi leã baùi Phaät ñaàu tieân. Nay ñaïi chuùng ñaõ vaân taäp ñoâng ñaûo khoâng coøn choã chen chaân, neáu ta ñeán vôùi hình daùng Bí-soâ ni thì hoï seõ xem thöôøng, ta neân ñaïi thaàn thoâng", nghó roài lieàn hoùa thaân laøm Chuyeån luaân thaùnh vöông coù baûy baùu daãn ñaàu, cuøng chín möôi chín Caâu ñeâ binh kyø theo sau; vôùi ngaøn ngöôøi con vaây quanh theo hình baùn nguyeät, thaân trang nghieâm baèng caùc loaïi vaät baùu; laïi coù voâ löôïng ngoaïi ñaïo, Sa moân, Phaïm chí vaø traêm ngaøn tuøy tuøng caàm loïng traêm nan che treân ñaàu cuûa vua, oai quang röïc rôõ nhö vaàng nhaät nguyeät, ñeå ñi ñeán choã Phaät. Ñaïi chuùng thaáy roài ñeàu thaùn phuïc chieâm ngöôõng khoâng chaùn vaø suy nghó: "ôû ñaâu coù vua vaø binh lính khaû aùi nhö vaäy, hay laø Luaân vöông ñeá chuû töø nôi khaùc ñeán. Ta laøm theá naøo ñeå ñöôïc thoï phöôùc laïc nhö theá", nghó roài lieàn cuøng môû ñöôøng cho hoï tieán vaøo choã Phaät. Luùc ñoù Bí-soâ OÂ-ñaø-di ñang ôû trong chuùng hoäi lieàn noùi vôùi ñaïi chuùng: "ñaây khoâng phaûi laø Chuyeån luaân thaùnh vöông maø laø Bí-soâ ni Lieân hoa saéc hieän thaàn thoâng ñeán leã baùi Phaät", ñaïi chuùng hoûi laøm sao bieát ñöôïc, ñaùp: "hoa OÂn-baùt-la coù muøi thôm phaûng phaát, saéc hoa cuõng vöôït tr6n caùc laoøi hoa khaùc, cho neân toâi nhaän bieát laø do vò aáy hieän thaàn bieán". Khi ñeán choã Phaät, Bí-soâ ni naøy thu thaàn bieán ñaûnh leã Phaät roài ñöùng moät beân. Phaät ngoài treân toøa xong lieàn baûo Lieân hoa saéc: "ñoái

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 29 181

tröôùc ñaïi sö, Bí-soâ ni hieän thaàn thoâng laø vieäc khoâng hôïp lyù", Phaät laïi nghó: "Bí-soâ ni ôû tröôùc Phaät hieän thaàn thoâng coù loãi nhö theá, ta neân cheá ngaên khoâng chp Bí-soâ ni hieän thaàn thoâng tröôùc ñaïi sö", nghó roài lieàn baûo caùc Bí-soâ: "töø nay Bí-soâ ni khoâng ñöôïc hieän thaàn thoâng ôû tröôùc ñaïi sö, neáu ai laøm nhö theá thì phaïm toäi Vieät phaùp". Luùc ñoù ñaïi chuùng coù ngöôøi thaáy Chuyeån luaân thaùnh vöông coù oai löïc lôùn lieàn khôûi taâm muoán sanh vaøo coõi

ngöôøi, coù ngöôøi thaáy chö thieân oai quang khaû aùi lieàn khôûi taâm muoán sanh leân coõi trôøi. Phaät quaùn bieát taâm moïi ngöôøi, muoán ngaên chaän yù nguyeän sanh vaøo coõi trôøi ngöôøi cuûa hoï neân tuøy cô thuyeát phaùp khieán cho hoï sau khi nghe phaùp, coù ngöôøi ñöôïc Noaõn phaùp, hoaëc ñöôïc Ñaûnh phaùp, hoaëc ñöôïc Nhaãn phaùp; coù ngöôøi ñöôïc vôi bôùt ba ñoäc, lìa tham duïc, coù ngöôøi ñöôïc Theá ñeä nhaát phaùp, coù ngöôøi ñaéc quaû Tu ñaø hoaøn, hoaëc quaû Tö-ñaø-haøm, hoaëc quaû A-na-haøm, coù ngöôøi gieo troàng nhaân duyeân vôùi Thanh vaên thöøa, coù ngöôøi gieo troàng nhaân duyeân vôùi Bích chi Phaät thöøa, coù ngöôøi gieo troàng nhaân duyeân vôùi Phaät thöøa. Do nhaân duyeân naøy, Theá toân lieàn noùi keä: “Duø laøm vua Chuyeån luaân, Hay sanh leân coõi trôøi, Tuy ñaéc ñöôïc Thaéng ñònh, Khoâng baèng quaû Döï löu”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: “Theá toân, vì sao cuï thoï OÂ-ñaø-di nghe muøi höông OÂn-baùt-la lieàn bieát ngay chính laø vò ni aáy?”, Phaät noùi: “khoâng phaûi chæ ngaøy nay vöøa nghe muøi höông lieàn bieát ngay, maø thôøi quù khöù cuõng vaäy. Caùc thaày laéng nghe: Quaù khöù taïi thaønh Baø-la-neâ-tö coù moät thöông chuû cöôùi vôï chöa bao laâu thì vôï coù thai, luùc ñoù thöông chuû muoán vaøo bieån lôùn tìm chaâu baùu neân baûo vôï ôû nhaø haõy kheùo duïng taâm, ngöôøi vôï ñoøi ñi theo, thöông chuû noùi: “ai seõ saên soùc cho naøng?”, ngöôøi vôï khoùc loùc ñoøi theo, caùc thöông nhaân thaáy vaäy hoûi roõ nguyeân do roài noùi: “cöù cho coâ aáy ñi theo, chuùng toâi seõ chaêm soùc cho”. Khi thuyeàn ra bieån lôùn bò caù Ma kieät laøm vôõ thuyeàn, thöông chuû vaø moïi ngöôøi ñeàu cheát, ngöôøi vôï baùm vaøo maûnh vaùn troâi noåi, gaëp gioù ñöa taït vaøo bôø. Coù vua Kim suùy ñieåu ôû ñoù thaáy lieàn ñöa coâ veà laøm vôï, khoâng bao laâu sau baøo thai tröôùc ñoù ñuû ngaøy thaùng, coâ sanh ra moät beù trai dung maïo ñoan nghieâm; sau ñoù coâ laïi sanh theâm moät con Kim suùy ñieåu con, khi chim cha qua ñôøi, baày chim laäp chim con naøy leân ngoâi vua, ngöôøi meï lieàn baûo con: “con nay ñaõ thöøa keá toäc hoï cha maø leân ngoâi, ñaây laø anh con, con haõy ñöa veà thaønh Baø-la-neâ-tö laäp laøm vua giöõa moïi ngöôøi”, ngöôøi con vaâng lôøi. Luùc ñoù ôû thaønh Baø-la-neâ-tö,

vua Phaïm thoï duøng chaùnh phaùp trò nöôùc..., luùc vua ñang laâm trieàu, vua Kim suùy ñieåu bay ñeán duøng hai chaân caép laáy hai caùnh tay cuûa vua mang ra bieån neùm xuoáng. Sau ñoù ñem caùc chuoãi anh laïc trang söùc cho anh mình roài ñöa vaøo trong cung, ñaët ngoài treân ngai roài baûo vôùi moïi ngöôøi: “ñaây laø vua cuûa caùc ngöôi, caùc ngöôi haõy kheùo eùm nheïm vieäc naøy, neáu khoâng ta seõ nem vaøo trong bieån lôùn”. Quaàn thaàn sôï haõi khoâng daùm tieát loä vieäc naøy ra ngoaøi neân nhaân daân ñeàu cho ñoù laø vua Phaïm thoï, luùc ñoù vua baûo Kim suùy ñieåu: “em haõy thöôøng xuyeân ñeán thaêm anh nheù”, ñaùp laø seõ ñeán. Thôøi gian sau trong cung coù moät voi meï mang thai, ñuû thaùng sanh voi con nhöng chæ ra ñöôïc phaàn ñaàu, phaàn chaân khoâng ra ñöôïc. Vua nghe taâu lieàn noùi: “haõy baûo caùc cung nhaân phaùt lôøi theä baèng lôøi noùi thaät chuù nguyeän cho voi sanh ñöôïc con ra. Neân noùi raèng: ngoaøi vua ra, toâi khoâng quan heä vôùi ngöôøi nam naøo khaùc. Neáu laø lôøi noùi thaät thì voi seõ sanh con ra an oån”. Khi

caùc cung nhaân phaùt lôøi theä naøy xong, khoâng nhöõng voi con khoâng ra ñöôïc maø voi meï caøng khoå sôû hôn khieán moïi ngöôøi khoâng bieát phaûi laøm sao. Luùc ñoù coù ngöôøi nöõ chaên boø ôû gaàn ñoù nghe bieát vieäc naøy lieàn noùi vôùi moïi ngöôøi: “toâi seõ phaùt theä laøm cho voi sanh ra ñöôïc an oån”, moïi ngöôøi nghe roài lieàn baùo cho ñaïi thaàn, ñaïi thaàn taâu vua, vua cho goïi vaøo cung. Muïc nöõ lieàn ôû tröôùc voi meï noùi lôøi chaân thaät chuù nguyeän raèng: “töø khi sanh ra ñeán nay, töø choàng toâi ra, toâi khoâng qun heä vôùi ngöôøi nam naøo khaùc. Neáu laø lôøi chaân thaät thì voi con sanh ra ñöôïc an oån”, vöøa noùi xong voi con lieàn sanh ra ñöôïc an oån nhöng vaãn con dính laïi phaàn ñuoâi, muïc nöõ móm cöôøi noùi: “coøn coù chuùt loãi maø vaàn khoâng ra heát”, noäi nhaân hoûi loãi gì, ñaùp: “tröôùc ñaây toâi boàng con trai cuûa ngöôøi khaùc, noù tieåu ra chaûy xuoáng choã kín cuûa toâi, toâi lieàn caûm thaáy thoï laïc. Do chuùt loãi naøy neân phaân ñuoâi khoâng chòu ra”, khi muïc nöõ noùi thaät ra, phaàn ñuoâi lieàn ra heát. Quan ñem vieäc naøy taâu vua, vua nghe roài than thôû: “cung nhaân cuûa ta ñeàu khoâng trinh löông, chæ rieâng coù muïc nöõ laø thanh baïch. Haõy goïi muïc nöõ vaøo ñaây”, vua lieàn hoûi muïc nöõ: “baø duøng lôøi noùi thaät laøm cho voi sanh ra ñöôïc phaûi khoâng?”, ñaùp phaûi, vua suy nghó: “neáu meï ñaõ hieàn thieän thì con chaéc cuõng theá”, nghó roài lieàn hoûi: “baø coù con gaùi khoâng?”, ñaùp laø coù, laïi hoûi teân gì, ñaùp laø Dieäu dung, laïi hoûi ñaõ gaû chöa, ñaùp laø chöa, vua noùi: “neáu vaäy meï haõy gaû cho con”, ngöôøi meï chaáp thuaän, vua lieàn duøng nghi leã ñoùn röôùc Dieäu dung vaøo cung. Luùc ñoù vua laïi suy nghó: “cung nhaân khoâng trinh thuaän, neáu ñeå naøng naøy ôû ñaây aét cuõng seõ laøm ñieàu phi phaùp”, sau ñoù khi vua Kim suùy ñieåu ñeán, vua keå laïi vieäc treân roài noùi: “ban ngaøy em ñem vôï anh ñeå ôû ôø bieån, ban ñeâm ñöa ñeán ñaây”, vua Kim suùy ñieåu laøm theo lôøi anh ñöa

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 29 183

Dieäu dung ñeán beân bôø bieån, ôû nôi ñaây coù caây hoa teân laø Khöù y, haèng ngaøy Dieäu dung keát voøng hoa naøy ñeå taëng cho vua. Luùc ñoù trong thaønh Baø-la-neâ-tö coù moät Baø-la-moân vaøo trong nuùi löôïm cuûi khoâ gaëp thaàn nöõ Khaån-na-la, thaàn nöõ naøy baét ñöa vaøo trong ñoäng ñaù cuøng giao hôïp, khi ra ngoaøi haùi hoa quaû thì duøng taûng ñaù lôùn laáp cöûa ñoäng laïi, söùc ngöôøi khoâng theå dôøi ñi ñöôïc. Thôøi gian sau thaàn nöõ naøy sanh ñöôïc moät trai, ñöùa con trai naøy coù thaân hình nheï ñi nhanh neân ñöôïc ñaët teân laø Toác taät (nhanh choùng), ngöôøi cha thöôøng noùi vôùi con laø thaønh Baø-la-neâ-tö raát ñeïp laø queâ höông cuûa cha, ngöôøi con hoûi vì sao khoâng veà, ngöôøi cha noùi: “meï con moãi khi ra ngoaøi ñeàu duøng taûng ñaù laáp kín cöûa ñoäng, söùc ngöôøi khoâng theå dôøi ñi ñöôïc”, ngöôøi con noùi laø seõ dôøi giuùp ngöôøi cha. Sau ñoù ngöôøi con thöôøng taäp di chuyeån ñaù cho ñeán khi ñuû söùc dôøi ñöôïc taûng ñaù lôùn roài baûo ngöôøi cha cuøng chaïy troán, ngöôøi cha noùi: “meï con vöøa ñi haùi traùi, laùt nöõa seõ veà ngay, neáu treân ñöôøng gaëp nhau aét seõ haïi ta”, ngöôøi con noùi: “con seõ laøm phöông tieän khieán meï veà chaäm”. Sau ñoù khi ngöôøi meï mang

traùi veà, nguôøi con caén roài laïi nhaû ra, ngöôøi meï hoûi vì sao, ñaùp: “meï löôøi ñi xa, chæ haùi traùi ñaéng ôû gaàn, con khoâng aên ñöôïc neân phaûi nhaû ra”, ngöôøi meï noùi: “neáu vaäy mai meï seõ ñi xa haùi traùi ngon veà”. Saùng hoâm sau ngöôøi meï ñi xa ñeå haùi traùi ngon, hai cha con lieàn dôøi taûng ñaù vaø boû chaïy troán veà thaønh Baø-la-neâ-tö; khi ngöôøi meï trôû veà thaáy hang ñoäng troáng trôn lieàn ñaám ngöïc keâu khoùc, laùng gieàng hoûi roõ nguyeân do roài noùi: “hoï laø loaøi ngöôøi aét laø chaïy veà nhaân gian, coù gì phaûi buoàn khoå”, ngöôøi meï noùi: “toâi khoâng buoàn vì bieät ly naøy maø haän laø chöa daïy cho noù ngheà kieám soáng”, laùng gieàng noùi: “toâi cuõng thöôøng ñi ñeán thaønh Baø-la-neâ-tö, baø muoán ñöa vaät gì cho noù kieám soáng thì haõy ñöa cho toâi, khi gaëp con baø toâi seõ trao cho noù”, ngöôøi meï lieàn ñöa caây ñaøn Khoâng haàu vaø noùi raèng: “xin haõy ñöa vaät naøy taän tay con toâi vaø baûo noù coù theå ñaøn caây ñaøn naøy ñeå kieám soáng nhöng khoâng ñöôïc ñaøn sôïi daây thöù nhaát, neáu chaïm ñeán noù aét seõ bò toån haïi”, laùng gieàng nhaän ñaøn roài ñi. Luùc ñoù Baø-la-moân kia ñöa ngöôøi con laø Toác taät ñeán choã thaày daïy hoïc ñeå hoïc, nhöõng luùc raûnh roãi noù vaøo röøng löôïm cuûi vaø gaëp vò laùng gieàng kia, sau khi thaêm hoûi xong vò laùng gieàng noùi: “meï con thöông nhôù thöôøng buoàn khoùc, vì sao con khoâng trôû veà?”, ñaùp: “meï laø Döôïc xoa laøm sao chung soáng ñöôïc”, vò laùng gieàng noùi: “neáu con khoâng trôû veà thì ta ñöa cho con caây ñaøn naøy ñeå kieám soáng, con khoâng ñöôïc ñöa cho ngöôøi khaùc”, khi ñöa caây ñaøn vò laùng gieàng noùi: “khi ñaøn con khoâng ñöôïc ñaøn sôïi daây thöù nhaát, neáu chaïm vaøo seõ bò toån haïi”. Toác taät vaâng lôøi roài oâm ñaøn veà choã ñang hoïc, caùc baïn thaáy oâm ñaøn lieàn hoûi coù ñaøn ñöôïc khoâng, ñaùp laø ñöôïc, noùi roài

lieàn ñaøn nhöng khoâng ñaøn sôïi daây thöù nhaát, caùc baïn hoûi, ñaùp: “neáu chaïm vaøo seõ bò toån haïi”, caùc baïn noùi: “chæ chaïm vaøo thì coù haïi gì”, Toác taät lieàn chaïm vaøo daây thöù nhaát, caùc baïn lieàn khoâng töï chuû cuøng nhau nhaûy muùa cho ñeán chieàu. Sau ñoù ñeán thaày daïy hoïc baûo Toác taät ñaøn… gioáng nhö treân cho ñeán caâu vöøa chaïm vaøo daây thöù nhaát thì thaày vaø vôi thaày ñeàu khoâng töï chuû cuøng nhaûy muùa khieán cho ñoà vaät trong nhaø ñoå ngaõ, thaày daïy hoïc töùc giaän ñuoåi ñi, Toác taát bò ñuoåi lang thang kieám soáng vôùi caùi ñaøn Khoâng haàu. Thôøi gian sau coù naêm traêm thöông nhaân saép ra bieån noùi vôùi nhau: “taát caû ñaõ chuaån bò ñaày ñuû, chæ thieáu coù aâm nhaïc, khi ra bieån roài laøm sao giaûi buoàn”, moät ngöôøi noùi: “coù con cuûa Baø-la-moân teân Toác taát raát gioûi ñaùnh ñaøn Khoâng haàu, haõy ñöa anh ta ñi theo”. Khi ra bieån moïi ngöôøi baûo Toác taät ñaøn… gioáng nhö treân cho ñeán caâu vöøa chaïm vaøo daây thöù nhaát thì chieác thuyeàn nghieâng ngaõ chìm xuoáng bieån, moïi nguôøi ñeàu cheát heát, Toác taät baùm vaøo maûnh vaùn troâi giaït vaøo bôø. Taïi ñaây Toác taät gaëp Dieäu dung, sau ñoù cuøng Dieäu dung tö thoâng, ban ngaøy gaàn guõi, ban ñeâm chia tay, Toác taät hoûi ban ñeâm ñi ñaâu, Dieäu dung keå laïi moïi vieäc cho Toác taät nghe, Toác taät noùi: “haõy ñöa toâi cuøng veà thaønh Baø-la-neâ-tö”, ñaùp: “cuøng ñi cuõng toát”. Sau ñoù Dieäu dung tìm caùch mang theo ñaù

nhoû, daàn daàn mang ñaù baèng troïng löôïng cuûa ngöôøi, thaáy chôû ñöôïc môùi baûo Toác taät cuøng côõi Kim suùy ñieåu bay veà thaønh Baø-la-neâ-tö. Treân ñöôøng ñi Dieäu dung baûo nhaém maét laïi, khi saép tôùi thaønh, Toác taát nghe tieáng ngöôøi noùi lieàn môû maét ra xem thöû, vöøa môû ra lieàn bò muø vì gioù thoåi quaù maïnh, Dieäu dung phaûi ñeå Toác taät ôû trong vöôøn coøn mình ñeán choã vua. Ñeán muøa xuaân traêm hoa ñua nôû, vua cuøng Dieäu dung vaø caùc cung nhaân vaøo vöôøn du ngoaïn, Toác taät nghe muøi höông cuûa hoa Khöù y lieàn noùi keä: “Gioù thoaûng muøi Y hoa, Höông thôm thaät ñaùng yeâu, Nhö luùc treân bôø bieån, Cuøng soáng vôùi Dieäu dung”. Vua nghe roài lieàn baûo noäi nhaân tìm ngöôøi ñaõ noùi ra keä aáy, noäi nhaân ñöa ngöôøi muø ñeán, vua baûo noùi laïi baøi keä treân roài hoûi: “bôø bieån aáy caùch ñaây bao xa?”, ñaùp: “Nôi Dieäu dung cö truù, Caùch ñaây khoaûng traêm daëm, Vöôït qua khoûi bieån lôùn, Coù bôø bieån thaät ñeïp”. Vua noùi keä:

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 29 185

“Ngöôi ñaõ töøng nghe thaáy, Ngöôøi maø ta yeâu thöông, Neáu thaät laø Dieäu dung, Ngöôøi haõy noùi hình töôùng”. Ngöôøi muø noùi keä: “Giöõa eo coù chöõ vaïn, Treân ngöïc coù loâng xoaén, Thöôøng keát voøng Y hoa, Ñeå taëng cho Nhaân chuû”. Vua nghe roài suy nghó: “naøng ta coù haïnh xaáu, tuy ñeå ôû haûi ñaûo vaãn cuøng ngöôøi ngoaøi tö thoâng, ñaõ laø voâ duïng thì haõy gaû cho ngöôøi muø naøy”, nghó roài noùi keä: “Cho Dieäu dung chuoãi ngoïc, Roài gaû cho ngöôøi muø, Cho cuøng côõi löøa ñi, Ñuoåi ra khoûi thaønh aáp”. Bò vua ñuoåi ra khoûi thaønh, ngöôøi muø daãn vôï ñi lang thang khaép nôi maõi ñeán chieàu môùi tôùi moät tuï laïc, taïm döøng ôû trong moät mieáu hoang thôø trôøi. Ñeâm ñoù coù boïn cöôùp vaøo tuï laïc ñaùnh cöôùp, ngöôøi trong tuï laïc ñaõ phoøng bò tröôùc neân tröø dieät ñöôïc boïn cöôùp, teân chuùa giaëc boû chaïy vaøo trong mieáu hoang ñoùng cöûa laïi. Moïi ngöôøi chaïy ñuoåi theo ñeán mieáu keâu cöûa, ngöôøi muø ôû beân trong ñaùp: “toâi laø khaùch truù khoâng lieân can gì ñeán teân cöôùp”, moïi ngöôøi noùi: “neáu coù teân cöôùp trong ñoù thì haõy ñuoåi ra”. Luùc ñoù chuùa giaëc noùi vôùi Dieäu dung: “naøng caàn gì keû muø naøy, haõy ñaåy haén ra ngoaøi roài cuøng soáng vôùi ta”, Dieäu dung baèng loøng lieàn ñaåy ngöôøi muø ra cöûa, moïi ngöôøi cho laø chuùa giaëc neân chaët ñaàu ngöôøi muø. Saùng hoâm sau chuùa giaëc daãn Dieäu dung ra ñi, khi ñeán bôø soâng vì khoâng coù thuyeàn beø neân khoâng qua soâng ñöôïc, chuùa giaëc noùi: “nöôùc soâng daâng cao khoâng theå cuøng qua ñöôïc, naøng haõy ôû trong nöôùc taém röûa, ta mang chuoãi ngoïc quyù cuûa naøng qua beân bôø kia tröôùc, sau ñoù trôû qua ñöa naøng sang”, Dieäu dung lieàn côûi chuoãi ngoïc quyù ñöa cho chuùa giaëc roài ôû trong nöôùc taém, sau ñoù laïi suy nghó: “hay laø haén mang chuoãi ngoïc cuûa ta boû ñi maát”, nghó roài lieàn noùi keä: “Nöôùc soâng ñang daâng cao, Chaøng mang chuoãi ngoïc ñi, Em lieàn coù yù nghó, Chaøng seõ mang ñi luoân”. Chuùa giaëc noùi keä:

186 BOÄ LUAÄT 10

“Naøng haïi cheát ngöôøi choàng voâ toäi, Ai tin naøng thaät taâm vôùi ta, Chuoãi ngoïc quyù naøy ta mang ñi, Sôï naøng ñöôïc dòp seõ haïi ta”. Noùi roài chuùa giaëc mang chuoãi ngoïc ñi, boû Dieäu dung ôû laïi beân bôø naøy, Dieäu dung loä hình ra khoûi nöôùc vaøo trong buïi raäm aån naáp. Caùch ñoù khoâng xa coù moät con daõ can giaø ñang ngaäm mieáng thòt hoâi ñi doïc theo bôø soâng, boãng thaáy moät con caù töø döôùi soâng voït leân khoûi nöôùc naèm treân bôø, daõ can lieàn nhaû mieáng thòt ra ñeå chuïp con caù, con caù laïi nhaûy trôû xuoáng nöôùc, mieáng thòt laïi bò con chim caét tha maát. Bò maát caû hai mieáng moài, con daõ can cuïp tai buoàn raàu, Dieäu dung ôû trong buïi raäm thaáy roài lieàn noùi keä: “Thòt bò chim Caét tha, Caù laïi nhaûy xuoáng soâng, Hai mieáng moài ñeàu maát, Buoàn khoå naøo ích chi”. Daõ can nghe tieáng nhìn khaép nôi khoâng thaáy ai lieàn noùi keä: “Ta khoâng laøm troø cöôøi, Cuõng khoâng dieãn ca muùa, Keû naøo trong buïi caây, Noùi keä treâu choïc ta”. Dieäu dung töø trong buïi raäm ñaùp: “ta laø Dieäu dung”, daõ can lieàn noùi keä: “Ngöôi ñaõ gieát choàng cuõ, Choàng môùi laáy cuûa ñi, Ngöôi khoâng bieát ñi ñaâu, Nuùp trong buïi buoàn than”. Dieäu dung noùi keä: “Ta trôû veà nhaø cuõ, Kieân trinh thôø moät choàng, Sôï toån haïi thaân toäc, Khoâng laøm vieäc daïi nöõa”. Daõ can noùi keä: “Neáu soâng Haèng chaûy ngöôïc, Loâng con quaï maøu traéng, Töôïng goã sanh Ña-la, Ngöôi coù theå chính chuyeân. Neáu quaï vaø chim cuù,

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 29 187

Cuøng soáng treân moät caây, Caû hai hoøa thuaän nhau, Ngöôi coù theå chính chuyeân. Neáu nhö raén vaø chuoät, Cuøng soáng trong moät hang, Coù theå yeâu meán nhau, Ngöôi coù theå chính chuyeân. Neáu nhö duøng loâng ruøa, Deät thaønh aùo thöôïng dieäu, Ñeå maëc aám khi laïnh, Ngöôi coù theå chính chuyeân. Neáu nhö duøng chaân muoãi, Xaây döïng thaønh laâu ñaøi, Kieân coá khoâng lay chuyeån, Ngöôi coù theå chính chuyeân. Neáu nhö duøng coïng sen, Laøm caàu cho ngöôøi ñi, Voi lôùn cuõng qua ñöôïc, Ngöôi coù theå chính chuyeân. Neáu nhö giöõa bieån lôùn, Trong nöôùc löûa chaùy to, Moïi ngöôøi ñeàu nhìn söõng, Ngöôi coù theå chính chuyeân”. Daõ can noùi tieáp: “ta chæ noùi ñuøa nhö vaäy thoâi, ta cuõng coù theå giuùp ngöôi trôû laïi vò trí cuõ laø laøm phu nhaân cuûa vua, ngöôi seõ ñeàn ñaùp ta nhö theá naøo?”, Dieäu dung noùi: “neáu ñöôïc nhö theá thì ta seõ cung caáp thòt töôi haèng ngaøy cho ngöôi khoâng ñeå thieáu thoán”, daõ can noùi: “neáu ñöôïc nhö vaäy thì ngöôi haõy nghe lôøi ta, trôû xuoáng soâng Haèng ñeán choã nöôùc vöøa ñeán coå, chaép tay höôùng veà maët trôøi caàu nguyeän chö thieân, ta seõ ñi baùo cho vua bieát”. Daõ can lieàn ñi ñeán choã maø vua coù theå nghe ñöôïc, noùi to leân raèng: “Dieäu dung ñang ngaâm mình trong soâng Haêng ñeå taåy taâm tu luyeän, haõy mau goïi trôû veà haäu cung”, vua nghe ñöôïc tieáng daõ can lieàn baûo ñaïi thaàn: “khanh haõy ñi ñeán bôø soâng Haèng, ta nghe noùi Dieäu dung ñang ôû ñoù caàn khoå tu taâm, haõy mau ñöa veà ñaây cho ta gaëp”, ñaïi thaàn ñeán nôi thaáy Dieäu dung roài lieàn ñem y phuïc vaø chuoãi anh laïc trang söùc cho Dieäu dung roài ñöa veà cung, vua gaëp laïi raát vui möøng lieàn phong cho laøm phu nhaân nhö cuõ. Haèng ngaøy coâ ñem thöùc aên ngon cung caáp cho daõ can, ñöôïc moät thôøi gian thì ngöng, daõ

can lieàn ñi ñeán gaàn haäu cung noùi

188 BOÄ LUAÄT 10

to leân: “naøy Dieäu dung, neáu ngöôi khoâng tieáp tuïc cung caáp thòt ngon cho ta, ta seõ laøm cho vua ñaùnh ngöôi nhöø töû khoâng khaùc gì ngaøy tröôùc”, Dieäu dung nghe roài raát sôï haõi lieàn cung caáp thòt cho daõ can nhö cuõ. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Dieäu dung thuôû xöa nay chính laø Bí-soâ ni OÂn-baùt-la, Toác taät chính laø Bí-soâ OÂ-ñaø-di, thuôû xöa nghe muøi höông cuûa hoa Khöù y lieàn bieát laø Dieäu dung, nay nghe muøi höông OÂn-baùt-la lieàn bieát laø Bí-soâ ni aáy. Taát caû söï vieäc ñeàu do taäp nghieäp lieân keát laøm nhaân duyeân cho nhau”. Ñaïi chuùng nghe Phaät noùi roài hoan hæ phuïng haønh. 5. Nhieáp tuïng thöù naêm trong Bieät moân thöù saùu: Taùm kænh phaùp ñoä ni, Ni muoán theo thöù baäc, Vieäc hai boä khaùc nhau, Khoâng ñoä ni hoaøn tuïc. Phaät taïi thaønh Kieáp-tyû-la trong vöôøn caây ña caên, luùc ñoù Ñaïi theá chuû vaø naêm traêm Thích nöõ ñeán choã Phaät ñaûnh leã ngoài moät beân nghe Phaät noùi phaùp, Theá toân tuøy thuaän noùi phaùp chæ daïy cho taát caû ñöôïc lôïi hæ roài lieàn im laëng. Ñaïi theá chuû lieàn ñöùng daäy chaép tay baïch Phaät: “Theá toân, neáu coù ngöôøi nöõ xuaát gia trong Phaät phaùp, thoï Caän vieân thaønh töïu taùnh Bí-soâ ni, kieân trì phaïm haïnh thì coù ñöôïc chöùng quaû Sa moân thöù tö hay khoâng?”, Phaät noùi: “naøy Ñaïi theá chuû, baø neân soáng taïi gia maëc y phuïc traéng, tu phaïm haïnh thuaàn nhaát vieân maõn, thanh tònh voâ nhieãm. Nhö theá cuõng ñöôïc thöôøng an laïc lôïi hæ”, Ñaïi theá chuû thöa thænh ba laàn, Phaät ñeàu khoâng chaáp thuaän neân ñaûnh leã Phaät roài ñi ra. Sau ñoù Phaät ñaép y mang baùt töø thaønh Kieáp-tyû-la ñi ñeán laøng Phieán vi, Ñaïi theá chuû vaø naêm traêm Thích nöõ töï caïo toùc, maëc y Taêng giaø chi maøu ñoû saãm ñi theo sau Phaät chæ caùch coù moät ñeâm. Sau ñoù Phaät ñeán truï trong röøng Töông tö, Ñaïi theá chuû loäi boä meät nhoïc, toaøn thaân ñaày buïi baäm ñeán choã Phaät ñaûnh leã ngoài moät beân, Theá toân tuøy thuaän noùi phaùp chæ daïy cho baø ñöôïc lôïi hæ roài lieàn im laëng. Ñaïi theá chuû ñöùng daäy chaép tay baïch Phaät: “Theá toân, neáu coù ngöôøi nöõ xuaát gia trong Phaät phaùp, thoï Caän vieân thaønh töïu taùnh Bí-soâ ni, kieân trì phaïm haïnh thì coù ñöôïc chöùng quaû Sa moân thöù tö hay khoâng?”, Phaät noùi: “naøy Ñaïi theá chuû, baø chæ caàn caïo toùc, ñaép y man ñieàu cho ñeán troïn ñôøi, kieân trì tu phaïm haïnh thuaàn nhaát vieân maõn, thanh tònh voâ nhieãm. Nhö theá cuõng ñöôïc thöôøng an laïc lôïi hæ”, Ñaïi theá chuû thöa thænh ba laàn, Phaät ñeàu khoâng chaáp thuaän neân baø ra ñöùng ngoaøi cöûa khoùc. Cuï thoï A-nan thaáy lieàn hoûi roõ nguyeân do roài noùi: “naøy Cuø ñaøm di, baø haõy ñöùng ôû ñaây ñôïi toâi baïch Phaät”, A-nan lieán ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài baïch Phaät: “Theá toân, neáu coù ngöôøi nöõ xuaát gia trong Phaät phaùp, thoï Caän

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 29 189

vieân thaønh töïu taùnh Bí-soâ ni, kieân trì phaïm haïnh thì coù ñöôïc chöùng quaû Sa moân thöù tö hay khoâng?”, Phaät noùi ñöôïc, A-nan lieàn noùi: “neáu vaäy xin Theá toân cho ngöôøi nöõ ñöôïc xuaát gia”, Phaät noùi: “naøy A-nan, thaày khoâng neân xin

cho ngöôøi nöõ ñöôïc xuaát gia trong phaùp luaät thieän thuyeát cuûa ta, thoï Caän vieân, thaønh töïu taùnh Bí-soâ ni. Vì sao, vì neáu cho ngöôøi nöõ xuaát gia thì chaùnh phaùp seõ khoâng truï laâu, ví nhö nhaø naøo coù ít con trai, nhieàu con gaùi thì nhaø aáy seõ bò keû aùc phaù hoaïi. Laïi nöõa, ví nhö nhaø laøm ruoäng, ruoäng luùa vuøa chín lieàn bò gioù söông, möa ñaù laøm hö haïi; ví nhö ruoäng mía ñuùng luùc thu hoaïch thì loùng mía maéc phaûi bònh ñoû neân bò hö haïi; cuõng nhö vaäy, neáu cho ngöôøi nöõ xuaát gia, chaùnh phaùp seõ mau dieät taän, khoâng ñöôïc truï laâu", A-nan baïch Phaät: "Ñaïi theá chuû coù aân lôùn ñoái vôùi Theá toân, khi Phaät maãu qua ñôøi, baø ñaõ nuoâi döôõng Theá toân ñeán lôùn, leõ naøo Theá toân khoâng töø bi nhieáp thoï hay sao?", Phaät noùi: "di maãu ñoái vôùi ta coù aân nhöng ta cuõng ñaõ baùo aân roài. Nhôø ta neân di maãu bieát ñeán Tam baûo, quy y Phaät phaùp taêng vaø thoï trì naêm hoïc xöù, ñoái vôùi boán Thaùnh ñeá khoâng coøn nghi hoaëc, chöùng ñöôïc quaû Döï löu, seõ khoâng coøn khoå nöõa vaø seõ chöùng Voâ sanh. AÂn nhö theá môùi khoù baùo ñeán, khoâng theå ñem y thöïc so saùnh ñöôïc. Neáu thaày xin cho ngöôøi nöõ xuaát gia thaønh Bí-soâ ni thì ta seõ cheá ñònh taùm kænh phaùp phaûi troïn ñôøi thoï trì khoâng ñöôïc traùi. Taùm phaùp naøy ví nhö ngöôøi laøm ruoäng vaøo cuoái muøa haï ñaàu muøa thu, ôû ngay bôø soâng ñaép ñeâ chaéc chaén khoâng cho nöôùc chaûy traøn, ñeå töôùi ruoäng luùa cho tuøy choã ñöôïc sung tuùc. Taùm kænh phaùp goàm coù: 1. Bí-soâ ni phaûi theo Bí-soâ caàu xuaát gia thoï Caän vieân, thaønh töïu taùnh Bí-soâ ni. Bí-soâ ni phaûi troïn ñôøi thoï trì kænh phaùp naøy khoâng ñöôïc traùi. 2. Bí-soâ ni phaûi moãi nöûa thaùng theo Bí-soâ caàu giaùo thoï. Bí-soâ ni phaûi troïn ñôøi thoï trì kænh phaùp naøy khoâng ñöôïc traùi. 3. Bí-soâ ni khoâng ñöôïc an cö ôû choã khoâng coù Bí-soâ. Bí-soâ ni phaûi troïn ñôøi thoï trì kænh phaùp naøy khoâng ñöôïc traùi. 4. Bí-soâ ni khoâng ñöôïc caät vaán vaø cho Bí-soâ öùc nieäm veà nhöõng loãi laàm ñaõ coù nhö huûy giôùi, kieán, oai nghi vaø chaùnh maïng. Neáu Bí-soâ ni thaáy Bí-soâ coù choã huûy phaïm veà giôùi, kieán, oai nghi vaø chaùnh maïng thì khoâng ñöôïc caät vaán, cheâ traùch; nhöng Bí-soâ thaáy Bí-soâ ni coù choã huûy phaïm thì ñöôïc caät vaán, cheâ traùch. Bí-soâ ni phaûi troïn ñôøi thoï trì kænh phaùp naøy khoâng ñöôïc traùi. 5. Bí-soâ ni khoâng ñöôïc töùc giaän cheâ traùch, chöûi maéng Bí-soâ, nhöng Bí-soâ ñöôïc töùc giaän cheâ traùch Bí-soâ ni. Bí-soâ ni phaûi troïn ñôøi thoï trì kænh phaùp naøy khoâng ñöôïc traùi.

6. Bí-soâ ni tuy ñaõ thoï Caän vieân ñöôïc moät raêm tuoåi haï, neáu thaáy Bí- soâ môùi thoï Caän vieân cuõng phaûi toân troïng chaép tay nghinh ñoùn cung kính laøm leã. Bí-soâ ni phaûi troïn ñôøi thoï trì kænh phaùp naøy khoâng ñöôïc traùi. 7. Bí-soâ ni naøo phaïm phaùp Chuùng giaùo (Taêng taøn) thì phaûi ôû trong hai boä chuùng haønh phaùp Ma na ñoûa trong nöûa thaùng. Bí-soâ ni phaûi troïn ñôøi thoï trì kænh phaùp naøy khoâng ñöôïc traùi. 8. Bí-soâ ni sau ba thaùng haï an cö phaûi ôû trong hai boä chuùng noùi ba vieäc thaáy nghe nghi ñeå taùc phaùp Tuøy yù. Bí-soâ ni phaûi troïn ñôøi thoï trì kænh phaùp naøy khoâng ñöôïc traùi.

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 30 191

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ

QUYEÅN 30

Nhieáp tuïng noäi dung: Caän vieân theo Bí-soâ, Nöûa thaùng thænh giaùo thoï, Nöông Bí-soâ an cö, Thaáy loãi khoâng neân noùi, Khoâng giaän traùch, thieáu leã, Trong hai chuùng YÙ hæ (haønh Ma-na-ñoûa) Ñoái Bí-soâ Tuøy yù (taùc phaùp Töï töù) Ñaây laø taùm Kænh phaùp. Phaät baûo A-nan: "taùm kænh phaùp ñaõ cheá naøy, Bí-soâ ni khoâng ñöôïc traùi vöôït. Neáu Ñaïi theá chuû coù theå thoï trì taùm kænh phaùp naøy thì ñöôïc xuaát gia, thoï Caän vieân, thaønh töïu taùnh Bí-soâ ni", toân giaû A-nan nghe roài lieàn ñaûnh leã Phaät, trôû ra ngoaøi gaëp Ñaïi theá chuû noùi raèng: "Ñaïi theá chuû neân bieát, Theá toân ñaõ chaáp thuaän cho ngöôøi nöõ ñöôïc xuaát gia trong phaùp luaät thieän thuyeát cuûa Phaät, thoï Caän vieân, thaønh töïu taùnh Bí-soâ ni; nhöng Phaät cheá ñònh taùm kænh phaùp cho Bí-soâ ni troïn ñôøi thoï trì khoâng ñöôïc traùi vöôït, baø haõy laéng nghe vaø ghi nhôù kyõ", Ñaïi theá chuû noùi: "toân giaû cöù noùi, toâi ñang nhaát taâm laéng nghe", toân giaû lieàn noùi laïi taùm kænh phaùp cho Ñaïi theá chuû nghe, Ñaïi theá chuû nghe roài thaâm taâm hoan hæ phuïng trì roài noùi vôùi toân giaû A-nan: "Ñaïi ñöùc, ví nhö coâ gaùi thuoäc doøng quyù toäc cuûa boán giai caáp, sau khi taém röûa saïch seõ, thoa daàu thôm, chaûi toùc, laøm moùng tay vaø maëc y phuïc môùi ñeïp, coù ngöôøi duøng hoa Öu baùt la... keát thaønh voøng hoa trao cho coâ aáy, coâ aáy hoan hæ nhaän roài ñaët treân ñaàu. Toâi cuõng nhö vaäy, duøng caû thaân khaåu yù thoï trì taùm kænh phaùp naøy treân ñaàu", Ñaïi theá chuû sau khi thoï taùm kænh phaùp lieàn cuøng vôùi naêm traêm Thích nöõ ñöôïc xuaát gia, thoï Caän vieân, thaønh töïu taùnh Bí-soâ ni. Luùc ñoù toân giaû Öu-ba-ly baïch Phaät: "nhö Phaät ñaõ daïy, Ñaïi theá chuû

192 BOÄ LUAÄT 10

thoï trì taùm kænh phaùp naøy chính laø xuaát gia, vieân maõn giôùi cuï tuùc, thaønh töïu taùnh Bí-soâ ni. Khoâng bieát ñoái vôùi nhöõng ngöôøi nöõ khaùc thì phaûi nhö theá naøo?", Phaät noùi: "nhöõng ngöôøi nöõ khaùc phaûi nhö phaùp theo thöù lôùp cho xuaát gia vaø thoï Caän vieân". Luùc ñoù nhöõng ngöôøi nöõ khaùc khoâng bieát phaûi nhö phaùp theo thöù lôùp nhö theá naøo lieàn baïch Phaät, Phaät noùi: "Ñaïi theá chuû daãn ñaàu cuøng naêm traêm Thích nöõ thoï taùm kænh phaùp chính laø xuaát gia, thoï Caän vieân, thaønh töïu taùnh Bí-soâ ni; nhöng nhöõng ngöôøi nöõ khaùc muoán thoï Caän vieân phaûi theo trình töï nhö sau: ngöôøi nöõ naøo muoán caàu xuaát gia phaûi ñeán gaëp Bí-soâ ni, ñaûnh leã caàu xin, Bí-soâ ni aáy neân hoûi caùc chöôùng naïn, neáu thaáy khoâng coù chöôùng naïn môùi ñöôïc nhieáp thoï, cho thoï tam quy vaø naêm hoïc xöù theo nghi thöùc nhö sau: Tröôùc leã toân töôïng sau leã thaày, daïy chaép tay thöa thænh: Thaân giaùo sö nhôù nghó, con teân laø --- keå töø hoâm nay cho ñeán troïn ñôøi xin quy y Phaät ñaø Löôõng tuùc trung toân, quy y Ñaït ma Ly duïc trung toân, quy y Taêng giaø chö chuùng trung toân. Thaày neân noùi

toát, ñaùp laïi laø thieän. Keá truyeàn naêm hoïc xöù: Thaân giaùo sö nhôù nghó, nhö caùc vò Thaùnh giaû A-la-haùn troïn ñôøi khoâng saùt sanh, khoâng troäm caép, khoâng daâm duïc, khoâng noùi doái vaø khoâng uoáng röôïu. Con teân ---- keå töø hoâm nay cho ñeán troïn ñôøi cuõng khoâng saùt sanh, khoâng roäm caép, khoâng daâm duïc, khoâng noùi doái vaø khoâng uoáng röôïu. Naêm hoïc xöù naøy con nguyeän troïn ñôøi tuøy hoïc, tuøy haønh vaø tuøy thoï trì (ba laàn), thaày noùi toát, ñaùp laïi laø thieän. Duyeân xöù taïi thaønh Thaát-la-phieät, sau khi Phaät cho Ñaïi theá chuû daãn ñaàu cuøng naêm traêm Thích nöõ thoï taùm kænh phaùp chính laø xuaát gia, thoï Caän vieân, thaønh töïu taùnh Bí-soâ ni; töø ñoù veà sau chö ni tieáp tuïc cho caùc ngöôøi nöõ khaùc xuaát gia, thoï Caän vieân laøm cho ni chuùng ñöôïc höng thaïnh. Thôøi gian sau, caùc Thöôïng toøa Bí-soâ ni ñeán choã Ñaïi theá chuû baïch raèng: “laønh thay Thaùnh giaû, Bí-soâ ni chuùng con xuaát gia thoï Caän vieân ñaõ laâu, coøn caùc Bí-soâ treû khaùc xuaát gia thoï Caän vieân chöa bao laâu, neân khieán hoï cung kính laãn nhau theo thöù baäc lôùn nhoû”, Ñaïi theá chuû noùi: “caùc em haõy ñôïi toâi ñeán hoûi toân giaû A-nan vieäc naøy”, noùi roài lieàn ñeán hoûi toân giaû A-nan, toân giaû noùi: “Ñaïi theá chuû xin haõy ñôïi toâi baïch Phaät”, noùi roài lieàn ñeán choã Phaät, ñaûnh leã roài baïch Phaät vieäc treân, Phaät noùi: “thaày khoâng neân môû mieäng hoûi vieäc naøy coù ñöôïc hay khoâng, vì sao, vì neáu ngöôøi nöõ khoâng xuaát gia trong phaùp luaät thieän thuyeát thì caùc tröôûng giaû, Baø-la-moân coù tín taâm seõ mang thöùc aên ngon cuùng döôøng cho caùc Bí- soâ; laïi coù caùc tröôûng giaû, Baø-la-moân tín taâm duøng thaûm môùi traéng saïch traûi treân ñöôøng thænh caùc Bí-soâ ñi treân thaûm naøy ñeå cho hoï ñöôïc lôïi ích

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 30 193

laâu daøi vaø thöôøng ñöôïc an laïc; laïi coù caùc tröôûng giaû, Baø-la-moân traûi toùc treân ñaát thænh caùc Bí-soâ ñi treân toùc ñeå cho hoï ñöôïc lôïi ích laâu daøi. Neáu ngöôøi nöõ khoâng xuaát gia trong phaùp luaät thieän thuyeát thì duø laø aùnh saùng cuûa maët trôøi maët traêng cuõng khoâng che khuaát ñöôïc oailöïc cuûa caùc Bí-soâ, huoáng chi laù caùc ngoaïi ñaïo nhö thaây cheát khaùc. Laïi nöõa neáu ngöôøi nöõ khoâng xuaát gia thì giaùo phaùp cuûa ta seõ ñöôïc thanh tònh, hoaøn toaøn khoâng nhieãm oâ ñuû moät ngaøn naêm; do ngöôøi nöõ xuaát gia neân chaùnh phaùp giaûm coøn naêm traêm naêm. Vì theá neân Bí-soâ ni duø thoï Caän vieân ñaõ moät traêm tuoåi haï vaãn phaûi cung kính toân troïng laøm leã Bí-soâ môùi thoï Caän vieân”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù trong Ni chuùng phaùt sanh nhöõng taêng söï veà chuùng boán ngöôøi, chuùng naêm ngöôøi, chuùng hai möôi ngöôøi neân hoï taäp hoïp caû hai boä taêng laïi; do söï vuï theâm nhieàu neân laøm trôû ngaïi vieäc giaùo thoï, ñoïc tuïng, thieàn quaùn cuûa caùc Bí-soâ. Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “vieäc cuûa hai chuùng khaùc nhau, chæ tröø xuaát toäi, thoï Caän vieân vaø caùc phaùp söï trong moãi nöûa thaøng caàn phaûi laøm chung, caùc vieäc khaùc ñeàu phaûi laøm rieâng”. Trong thaønh Thaát-la-phieät coù moät tröôûng giaû cöôùi vôï chöa bao laâu thì ngöôøi vôï coù thai, ñuû thaùng sanh ra moät beù gaùi thì ngöôøi cha qua ñôøi, ngöôøi meï nuoâi con ñeán tuoåi vöøa lôùn khoân thì cuõng qua ñôøi. Sau ñoù ni

Thoå-la-nan-ñaø nhaân ñi khaát thöïc ñeán nhaø ñoù thaáy coâ gaùi lieàn hoûi thuoäc veà ai, ñaùp: “con moät thaân khoâng nôi nöông töïa, khoâng thuoäc veà ai”, laïi hoûi: “vì sao khoâng xuaát gia?”, ñaùp: “ai cho con xuaát gia”, ni noùi: “ta seõ cho, con haõy ñi theo ta”, noùi roài lieàn daãn veà trong truù xöù cho xuaát gia. Thôøi gian sau vì bò phieàn naõo loâi keùo neân coâ naøy hoaøn tuïc, sau ñoù Thoå- la-nan-ñaø gaëp laïi lieàn hoûi: “hieän nay con soáng ra sao?”, ñaùp: “con hieän nay soáng raát khoå sôû”, laïi hoûi: “vì sao khoâng xuaát gia laïi?”, ñaùp: “con ñaõ hoaøn tuïc, ai cho con xuaát gia trôû laïi”, ni noùi: “ta cho”, noùi roài lieàn daãn veà cho xuaát gia laïi. Khi coâ naøy ñi khaát thöïc, caùc tröôûng giaû Baø-la-moân thaáy lieàn cheâ traùch: “caùc Thích nöõ kheùo laøm vieäc thieän, luùc thì xuaát gia tu phaïm haïnh; luùc thì boû ñaïo, nhieãm buïi traàn, haønh ñoäng theo tình yù, haù khoâng phaûi laø vieäc thieän hay sao?”, caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo: “do ni ñaõ hoaøn tuïc neân môùi coù loãi naøy, töø nay ni ñaõ hoaøn tuïc khoâng cho xuaát gia trôû laïi, neáu cho xuaát gia trôû laïi thì boån sö phaïm toäi Vieät phaùp” 6. Nhieáp tuïng thöù saùu trong Bieät moân thöù saùu: Nhaân ñoä Cuø-ñaùp-di, Xuaát gia coù naêm lôïi, Khoâng ñöôïc trong naêm chuùng,

Vieäc traùch maéng neân bieát. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù trong thaønh Baø-la-neâ-tö coù moät tröôûng giaû teân Cuø-ñaùp-ma raát giaøu coù, cöôùi vôï chöa laâu lieàn mang haøng hoùa ñi ñeán thaønh Ñaéc xoa ñeå buoân baùn, gheù vaøo moät nhaø xin ôû laïi ñeâm, tröôûng giaû chuû nhaø teân laø Danh xöng nieàm nôû ñoùn tieáp, nhaân ñoù hai ngöôøi trôû neân thaân thieát, Cuø-ñaùp-ma baùn heát haøng hoùa mua laïi haøng khaùc roài trôû veà xöù mình. Thôøi gian sau, tröôûng giaû Danh xöng ñeán thaønh Baø-la-neâ-tö buoân baùn, gheù vaøo nhaø cuûa Cuø-ñaùp-ma nghæ laïi ñeâm, Cuø-ñaùp-ma cuõng nieàm nôû ñoùn tieáp, tröôûng giaû thaønh Ñaéc xoa noùi: “laøm caùch gì ñeå sau khi chuùng ta qua ñôøi, con chaùu cuûa chuùng ta vaãn thaân thieát khoâng xa lìa?”, Cuø-ñaùp-ma noùi: “laønh thay, töø nay chuùng ta chæ buïng keát thaân, hai nhaø chuùng ta neáu sanh nam nöõ thì keát thoâng gia vôùi nhau”, Ñaéc xoa noùi: “yù toâi cuõng nhö vaäy”, Ñaéc xoa baùn heát haøng cuûa mình mua laïi haøng hoùa khaùc roài trôû veà xöù mình. Thôøi gian sau vôï oâng coù thai, ñuû ngaøy thaùng sanh ñöôïc moät trai, ñuû hai möôi moát ngaøy môû tieäc aên möøng vaø ñaët teân cho con laø Du phöông. Cuø-ñaùp-ma nghe bieát tin naøy vui möøng suy nghó: “nhaø tröôûng giaû Ñaéc xoa sanh con trai thì nhaø ta neân sanh con gaùi, caäu beù kia laø reã, ta neân gôûi y phuïc vaø chuoãi anh laïc”, nghó roài lieàn göûi y vaät vaø thö sang chuùc möøng. Khoâng bao laâu sau, vôï cuûa Cuø-ñaùp-ma coù thai, ñuû ngaøy thaùng sanh ñöôïc moät gaùi, tuy xinh ñeïp nhöng raát oám gaày neân sau hai möôi moát ngaøy môû tieäc aên möøng, ñaët teân cho con gaùi laø Cuø-ñaùp- ma gaày. Ñaéc xoa nghe tin naøy lieàn suy nghó: “nhaø Cuø-ñaùp-ma sanh con gaùi, coâ beù aáy seõ laø con daâu, ta neân göûi y phuïc vaø anh laïc ñeå chuùc möøng”, nghó roài lieàn göûi y vaät vaø thö sang chuùc möøng, Cuø-ñaùp-ma hoài aâm noùi: “tröôùc ñaây ñaõ höùa keát thaân, nay ñöôïc toaïi nguyeän, ñôïi khi chuùng neân ngöôøi seõ tính chuyeän hoân nhaân”. Thôøi gian sau,

khi con gaùi vöøa ñeán tuoåi caäp keâ, Cuø-ñaùp-ma lieàn cho con ñi hoïc, Ñaéc xoa cuõng cho con trai hoïc thoâng caùc kyõ ngheä. Do tröôùc kia tröôûng giaû coù qua laïi vôùi moät daâm nöõ neân göûi con ñeán choã daâm nöõ ñeå hoïc aâm thö. Hoïc ñöôïc moät thôøi gian, Du phöông muoán trôû veà nhaø, daâm nöõ noùi: “con haõy hoïc cho gioûi ñaõ, chôù voäi veà nhaø”, ñaùp laø ñaõ hoïc gioûi nay nhôù nhaø muoán veà, daâm nöõ leùn goùi boät ñaù ñoû öôùt trong boïc vaûi roài noùi: “Neáu con nhaát quyeát veà thì ta seõ töï ñaäp beå ñaàu cheát”, Du phöông nghe vaäy neân ôû laïi, daâm nöõ noùi: “ñöùa con ngu si, con noùi laø ñaõ hoïc gioûi aâm thö sao laïi khoâng bieát, leõ naøo ta töï ñaäp beå ñaàu cheát vì con cuûa ngöôøi khaùc hay sao. Ta ñaõ goùi boät ñaù ñoû öôùt trong boïc vaûi ñònh ñeå treân ñaàu ñeø cho chaûy nöôùc ñoû ra, ngöôøi thaáy cho ñoù laø maùu chaûy. Con thaät voâ trí, chöa theå noùi veà nhaø ñöôïc”. Khoâng bao laâu sau, Du phöông laïi muoán veà nhaø, daâm nöõ noùi: “neáu con nhaát quyeát ñi thì

ta seõ nhaûy xuoáng gieáng cheát”, Du phöông nghe vaäy neân ôû laïi, daâm nöõ noùi: “ñöa con ngu si, con noùi laø ñaõ hoïc gioûi aâm thö sao laïi khoâng bieát, leõ naøo ta laïi nhaûy xuoáng gieáng cheát vì con cuûa ngöôøi khaùc hay sao. Ta ñaõ ñaët döôùi ñaùy gieáng moät taám neäm coû daày, khi nhaûy xuoáng ngöôøi thaáy cho laø cheát. Con thaät voâ trí chöa theå noùi veà nhaø ñöôïc”. Thôøi gian sau, Du phöông laïi muoán veà nhaø, daâm nöõ noùi: “con ñaõ ba phen ñoøi veà, vaäy haõy ñôïi ta naáu chaùo söõa, aên xong roài veà”, khi chaùo naáu chín, baø ñoå chaùo ra maâm ñoàng, theâm nhieàu bô maät roài ngoài aên heát, sau ñoù oùi trôû ra maâm ñoàng roài baûo Du phöông aên, ñaùp: “thöùc aên ñaõ oùi laøm sao aên ñöôïc”, daâm nöõ lieàn khoùc lôùn, haøng xoùm nghe tieáng khoùc chaïy ñeán hoûi roõ nguyeân do roài hoûi Du phöông vì sao khoâng chòu aên chaùo, ñaùp nhö treân, daâm nöõ ñaám ngöïc khoùc noùi: “coù ai laïi baûo ngöôøi khaùc aên thöùc aên ñaõ oùi ra khoâng chöù?”, moïi ngöôøi nghe noùi vaäy lieàn baét eùp Du phöông aên, bò böùc baùch Du phöông ñònh aên, daâm nöõ lieàn keùo tay ra roåi taùt vaøo maët maéng raèng: “ñöùa con ngu si, töï noùi laø ñaõ hoïc gioûi aâm thö, taïi sao chính maét thaáy oùi thöùc aên ra maø coøn aên haû?”, noùi roài lieàn ñuoåi ñi khoâng eùp ôû laïi nöõa. Du phöông trôû veà nhaø laøm thöông chuû cuøng naêm traêm thöông nhaân khaùc mang nhieàu haøng hoùa töø mieàn nam ñeán mieàn trung cuûa ñaát nöôùc, daàn daàn ñeán thaønh Baø-la-neâ-tö. Thöôøng tình thì caùc thöông nhaân khi qua laïi mua baùn ñeâu cuøng daâm nöõ tö thoâng, nhöng ñoaøn thöông nhaân naøy do thöôøng nghe thöông chuû noùi vieäc nhaøm lìa nöõ saéc neân khoâng vaøo nhaø daâm nöõ, caùc daâm nöõ noùi vôùi nhau: “tröôùc ñaây caùc thöông nhaân phaàn nhieàu ñeàu gheù choã chuùng ta, nhöng nay laïi ly duïc khoâng theøm ñeán”, moät ngöôøi noùi: “toâi nghe noùi thöông chuû gioûi aâm thö neân nhaøm lìa nöõ saéc, khieán caùc thöông nhaân khaùc cuõng khoâng ñeán choã chuùng ta”, moät daâm nöõ lôùn tuoåi nghe roài lieàn hoûi: “haén coù phaûi laø ñaøn oâng khoâng?”, ñaùp laø phaûi, daâm nöõ naøy noùi: “neáu con gaùi ta duï hoaëc ñöôïc haén thì caùc coâ phaûi baàu con ta laøm tröôûng”, caùc daâm

nöõ noùi: “neáu duï ñöôïc thì chuùng toâi seõ laäp laøm tröôûng, neáu khoâng ñöôïc thì sao?”, daâm nöõ naøy noùi: “ta seõ ñöa cho caùc coâ naêm traêm tieàn vaøng”, caùc daâm nöõ chaáp thuaän. Baø ta lieàn hoûi thueâ nhaø beân caïnh nhaø cuûa thöông chuû chöùa haøng hoùa, cuõng caát chöùa nhieàu haøng hoùa gioáng nhö thöông chuû. Khi gia nhaân cuûa thöông chuû ñeán kho haøng, baø lieàn hoûi thaêm, ñaùp laø gia nhaân cuûa thöông chuû, baø noùi: “con ta cuõng laø thöông chuû ñaõ mang haøng hoùa ñeán phöông khaùc baùn roài, neáu khoâng nhö vaäy thì ñaõ caàu caïnh thöông chuû cuûa anh roài. Töø nay anh caàn gì cöù ñeán nhaø ta tuøy yù laáy”, töø ñoù trôû ñi gia nhaân naøy thöôøng ñeán nhaø baø laáy vaät laï mang veà, thöông chuû thaáy lieàn hoûi laáy töø ñaâu, lieàn ñem vieäc treân keå laïi, thöông chuû nghe roài lieàn coù caûm tình vôùi baø ta neân noùi vôùi

gia nhaân: “baø aáy ñaõ cuùng caáp nhöõng vaät laø nhö theá cho ta thì ta cuõng coi nhö laø meï ta”, gia nhaân nghe roài sau ñoù ñeán noùi laïi, baø ta nghe roài lieàn noùi: “chöøng naøo toâi coù theå gaëp ñöôïc thöông chuû?”, ñaùp: “ñôïi toâi baùo laïi”, thöông chuû nghe roài lieàn vui veû ñi ñeán kho haøng cuûa baø ta ñeå gaëp maët, baø nieàm nôû ñoùn tieáp hoûi teân roài noùi: “con ta cuõng ñoàng teân vôùi thöông chuû, vaäy thöông chuû khaùc gì laø con ta, töø nay cöù lui tôùi nhaø ta ñöøng ngaïi”, noùi roài lieàn baûo con gaùi ra chaøo hoûi anh trai. Thöông chuû vöøa nhìn thaáy coâ gaùi coù dung maïo hieám coù treân ñôøi lieàn sanh taâm luyeán aùi, naát naây khoâng bieát phaûi laøm gì, giaây laâu môùi tænh roài hoûi baø meï: “coâ aáy ñaõ thuoäc veà ai chöa?”, ñaùp laø chöa, lieàn noùi: “neáu vaäy, xin meï gaû cho con”, baø meï noùi: “neáu ta muoán noù phuïc vuï cho con thì seõ khoâng gaû cho ngöôøi khaùc, nhöng ta chæ sôï con öa thích nhaát thôøi, chaùn roài seõ vaát boû”, ñaùp: “neáu meï gaû cho con thì con quyeát seõ khoâng vaát boû”, baø meï noùi: “neáu vaäy taøi vaät maø con ñaõ coù haõy ñöa sang nhaø meï, meï môùi tin con khoâng thay ñoåi”. Thöông chuû chaáp thuaän lieàn chuyeån taøi vaät ñaõ coù saùng nhaø baø meï, baø lieàn ñöa ra cöûa sau chuyeån ñi heát, sau khi chuyeån xong lieàn noùi vôùi baø meï choïn ngaøy toát thaønh thaân, baø lieàn baùo cho caùc daâm nöõ bieát ngaøy ñeán döï ñaùm cöôùi. Ñeán ngaøy cöôùi, thöông chuû thaáy laï vì sao chæ toaøn khaùch ñaøn baø khoâng coù ñaøn oâng, baø meï noùi khaùch nam chöa ñeán, luùc ñoù coù moät coâ noùi nhoû vaøo tai thöông chuû: “anh khoâng bieát chuùng toâi ñeàu la daâm nöõ hay sao?”, thöông chuû nghe roài lieàn bieát laø bò daâm nöõ gaït. Sau nhieàu ngaøy ôû chung vôùi nhau, daâm nöõ baûo thöông chuû ñöa tieàn, thöông chuû noùi: “taøi vaät maø ta ñaõ coù ñeàu ñöa heát qua nhaø em roài, laáy ñaâu nöõa maø ñöa”, daâm nöõ im laëng. Sau ñoù ñôïi khi thöông chuû say röôïu nguû meâ lieàn laáy daây troùi boù laïi quaêng ra ngoaøi ñöôøng. Saùng hoâm sau tænh röôïu nhìn thaáy thaân mình nhö vaäy lieàn hoái haän rôi nöôùc maét, sau ñoù vì ñoùi neân tìm choã caàn ngöôøi xin laøm thueâ. Luùc ñoù tröôûng giaû Cuø-ñaùp-ma xaây nhaø môùi caàn nhieàu ngöôøi laøm thueâ neân ñi tìm ngöôøi, khi goïi ñeán Du phöông, tröôûng giaû nhìn thaáy töôùng ngöôøi yeáu ôùt neân noùi: “ta xem töôùng ngöôøi naøy chöa töøng laøm vieäc, haõy tìm ngöôøi khaùc”, Du phöông vaäy lieàn rôi nöôùc

maét nhìn chaêm chaêm tröôûng giaû, tröôûng giaû ngaïc nhieân hoûi: “caäu laø con nhaø ai, töø ñaâu ñeán ñaây, teân hoï laø gì?”, ñaùp: “cha ôi, con laø ngöôøi phöông Baéc ôû thaønh Ñaéc xoa teân laø Du phöông. Con vì duyeân trôøi neân ñeán ñaây, nhöng khoâng bieát ñöôøng ñi, laïi gaëp phaûi khoå naïn naøy”, tröôûng giaû nghe roài lieàn hoûi: “caäu ôû thaønh Ñaéc xoa, vaäy coù nghe bieát tröôûng giaû Danh xöng hay khoâng?”, ñaùp: “cha ôi, vò aáy chính laø cha ruoät cuûa con”, tröôûng giaû nghe roài lieàn bieát laø cöïu thaân neân ñoàng loøng thöông xoùt ní: “con ñöøng buoàn raàu, haõy ôû ñaây laøm con reã cuûa

ta”. Du phöông nghe roài khoâng coøn buoàn raàu nöõa, tröôûng giaû lieàn cung caáp cho y phuïc, vaät trang söùc, thöùc aên uoáng vaø phoøng ôû vôùi taát caû vaät caàn duøng khoâng thieáu thöù gì. Sau ñoù tröôûng giaû baûo vôï lo lieäu moïi thöù cho con gaùi vaø chon ngaøy toát ñeå chuaån bò laøm hoân leã, Du phöông noùi: “thöa cha, con chöa theå thaønh thaân ñöôïc, xin ñôïi con tìm laïi taøi vaät vaø haøng hoùa ñaõ bò maát”, tröôûng giaû noùi: “taøi vaät ñaõ coù trong nhaø ta, con cöù tuøy yù thoï duïng, caàn gì phaûi tìm laïi?”, ñaùp: “con muoán lo lieäu ñaây ñuû nghi leã ñeå cöôùi vôï, khoâng theå nhö keû phaøm tuïc tuøy nghi cöôùi vôï”, tröôûng giaû giaû nghe roài im laëng. Du phöông muoán baùo thuø daâm nöõ kia tröôùc khi cöôùi vôï neân noùi nhö theá, khi ra ngoaøi thaønh du ngoaïn boãng thaáy trong con soâng lôùn coù töû thi troâi theo doøng nöôùc, treân bôø coù con quaï muoán aên thòt töû thi nhöng ñöa moû khoâng tôùi, noù lieàn duøng chaân keïp chieác ñuõa chaø xaùt treân moû laøm cho moû daøi ra ñeå moå aên thòt töû thi, aên xong noù laïi ñöa ñuõa leân moû chaø xaùt laøm cho moû ngaén laïi nhö cuõ, Du phöông thaáy vieäc naøy roài lieàn nhaët laáy chieác ñuõa mang veà. Sau ñoù anh mang naêm traêm tieàn vaøng ñeán choã daâm nöõ noùi: “tröôùc ñaây ta heát tieàn neân bò quaêng ra ñöôøng, nay ñaõ coù tieàn naøng haõy cuøng ta vui thuù”, daâm nöõ thaáy coù tieàn lieàn chaáp thuaän, Du phöông ñöôïc dòp thuaän tieän lieàn ñöa chieác ñuõa coï xaùt vaøo muõi cuûa daâm nöõ laøm cho noùdaøi ra khoaûng möôøi taàm. Daâm nöõ kinh sôï môøi heát caùc thaày thuoác ñeán chöõa trò nhöng khoâng ai coù theå laøm cho muõi cuûa coâ trôû laïi nhö cuõ. Daâm nöõ kinh sôï caàu khaån Du phöông: “xin chaøng töø bi tha thöù loãi cuõ, ñöøng nghó vieäc traû thuø, xin haõy chöõa trò cho em”, Du phöông noùi: “phaûi giao öôùc traû laïi heát taøi vaät ñaõ laáy cuûa ta tröôùc ñaây roài ta môùi chöõa trò”, daâm nöõ noùi: “neáu em khoâng laøm ñuùng nhö lôøi giao öôùc thì em seõ ñeàn gaáp boäi, tröôùc maët moïi ngöôøi em khoâng daùm doái traù”, Du phöông lieàn ñöa chieác ñuõa coï vaøo muõi daâm nöõ khieán cho noù trôû laïi nhö cuõ, daâm nöõ lieàn ñem traû laïi heát taøi vaät ñaõ ñoaït laáy tröôùc ñaây. Du phöông nhaän laïi taøi vaät mang veà roài toå chöùc hoân leã thaät lôùn, Cuø-ñaùp-ma cho hai vôï choàng Du phöông caên nhaø ngoaøi thaønh vaø nhöõng thoân thuoäc nôi aáy. Khoâng bao laâu sau ngöôøi vôï coù thai, khi gaàn ngaøy sanh coâ noùi vôùi choàng: “em muoán trôû veà nhaø ñeå nhôø meï chaêm soùc khi sanh”, ngöôøi choàng chaáp thuaän, sau ñoù coâ sanh ñöôïc moät trai, khoâng bao laâu sau laïi coù thai vaø cuõng

nhö laàn tröôùc muoán trôû veà nhaø meï ñeå sanh con. Laàn naøy coâ ñi cuøng choàng vaø con, giöõa ñöôøng ngöôøi choàng xuoáng xe ñeán beân goác caây naèm nguû, khoâng may bò raén ñoäc raén maø qua ñôøi. Ngöôøi vôï ôû trong xe laïi sanh moät beù trai, sanh xong xuoáng xe ñeán beân goác caây noùi cho choàng bieát, nhöng goïi maõi khoâng thaáy noùi gì, môùi bieát laø choàng ñaõ cheát, coâ gaøo khoùc thaûm thieát. Luùc ñoù coù keû troäm thöøa

198 BOÄ LUAÄT 10

dòp troäm laáy con boø ñeå laïi chieác xe, coâ nhìn quanh khoâng thaáy ai, trong loøng ñau buoàn boàng hai con trôû veà queâ cuõ. Tôùi beân bôø soâng, luùc ñoù trôøi möa nöôùc soâng daâng cao khoâng theå loäi qua bôø kia ñöôïc, coâ suy nghó: "neáu mang caû hai con cuøng loäi qua thì sôï ba meï con khoâng an toaøn", nghó roài coâ lieàn ñeå ñöùa lôùn laïi, boàng ñöùa nhoû qua ñeå beân bôø kia; trong khi coâ ñang loäi trôû qua ñeå boàng ñöùa lôùn thì nghe tieáng ñöùa nhoû khoùc, quay laïi nhìn thì thaáy moät con soùi ñi tôùi caén laáy ñöùa nhoû, coâ la lôùn leân. Ñöùa lôùn beân bôø naøy töôûng meï keâu loäi qua neân böôùc xuoáng soâng vaø bò nöôùclôùn cuoán troâi maát. Khi ngöôøi meï trôû leân bôø chaïy theo con soùi giaønh laïi ñöôïc ñöùa con nhoû thì noù ñaõ qua ñôøi, ngöôøi meï ñau buoàn khoùc lôùn roài thaû con xuoáng soâng thì thaáy xaùc ñöùa con lôùn troâi ñeán, cho laø coøn soáng neân vôùt leân nhöng noù cuõng ñaõ cheát. Ngöôøi meï ñau buoàn vöøa ñi vöøa gaøo khoùc trôû veà queâ nhaø. Luùc ñoù cha meï quyeán thuoäc ôû queâ nhaø laïi bò seùt ñaùnh cheát, chæ coøn coù moät noâ tyø soáng soùt, khi nhìn thaáy Cuø-ñaùp-di gaày veà ñeán, noâ tyø naøy lieàn chaïy nhanh ñeán baùo tin, Cuø-ñaùp-di nghe roài ñau khoå khoâng töï kieàm cheá ñöôïc neân gaøo khoùc noùi keä: "Ta ôû trong ñôøi tröôùc, Ñaõ taïo nghieäp aùc gì, Maø choàng con, cha meï, Quyeán thuoäc ñoàng thôøi cheát. Ta laø keû baïc phöôùc, Lang thang ñi moät mình, Thaân toäc ñeàu tan naùt, Khoâng coøn muoán soáng nöõa. Thaø ôû trong röøng nuùi, Nôi ñoàng troáng khoâng ngöôøi, Ngaøy ñeâm caøng öu saàu". Cuø-ñaùp-di lang thang ñi maõi, cuoái cuøng ñeán tröôùc nha trong moät thoân, thaáy coù moät baø giaø ñang ngoài se sôïi Kieáp boái lieàn xin ôû taïm, baø giaø chaáp thuaän, Cuø-ñaùp-di ñeán ngoài se sôïi giuùp baø giaø. Coù moät thôï deät treû thöôøng mua sôïi cuûa baø giaø, hoâm ñoù thaáy baø mang sôïi mòn ñeán lieàn hoûi: "vì sao hoâm nay sôïi mòn nhö theá?", ñaùp laø khoâng phaûi ta laøm, laïi hoûi ai laøm, baø giaø keå laïi vieäc treân, thôï deät nghe roài noùi: "meï ôi con chæ coù moät mình, meï cho coâ aáy sang ñaây, con seõ cung caáp y thöïc ñaày ñuû", ñaùp: "ñeå ta hoûi yù coâ aáy nhö theá naøo roài seõ baùo laïi", thôï deät lieàn traû giaù cao vaø ñöa theâm höông hoa cho baø mang veà. Cuø-ñaùp-di thaáy vaäy lieàn hoûi nguyeân do, baø giaø keå laïi vieäc treân vaø noùi: "thôï deät aáy chöa coù vôï, neáu con baèng loøng soáng chung thì y thöïc seõ khoâng lo thieáu thoán", ñaùp: "xin meï ñöøng

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 30 199

noùi nöõa, chuyeän choàng con con ñaõ chaùn ngaùn roài, chæ mong soáng qua ngaøy, khoâng mong gì hôn", baø giaø noùi: "ngöôøi nöõ khoâng nôi nöông töïa thì khoù ñöôïc giuùp ñôõ, con haõy tìm nôi an thaân". Sau ñoù baø giaø noùi ñuû caùch, cuoái cuøng thuyeát phuïc ñöôïc Cuø-ñaùp-di caûi giaù, thôï deät lieàn ñem leã vaät ñeán röôùc veà nhaø mình, nhöng thôï deät naøy taùnh tình noùng naûy hung baïo neân coâ thöôøng bò ñaùnh khoå sôû. Khi gaëp laïi baø giaø coâ than traùch: "vì sao laïi gaû toâi cho moät Döôïc xoa nhö vaäy khieán toâi phaûi khoå sôû, toâi bieát laøm sao ñaây", ñaùp: "con chôù lo buoàn, neáu con coù con trai, con seõ ñöôïc yeâu meán vaø taøi saûn seõ thuoäc veà con". Khoâng bao laâu sau coâ coù thai vaø ngöôøi choàng khoâng haønh haï nöõa, coâ nhaân ñoù sanh kieâu maïn khieán cho ngöôøi choàng töùc giaän trong loøng. Sau ñoù, ngöôøi choàng ñi döï tieäc uoáng röôïu say trôû veà nhaø goõ cöûa, ngöôøi vôï ñang luùc saép sanh khoâng theå ra môû cöûa ñöôïc, ngöôøi choàng ñöùng ôû ngoaøi caøng theâm töùc giaän trong loøng. Sau khi sanh con xong, ngöôøi vôï môùi ra môû cöûa vaø baùo cho choàng bieát, ngöôøi choàng nghe roài suy nghó: "khi ñang coù thai ñaõ sanh kieâu maïn, nay ñaõ sanh con trai laïi caøng kieâu maïn theâm, neáu ta khoâng gieát thì sau aét seõ thaønh keû thuø", nghó roài lieàn baûo vôï baéc chaûo daàu leân beáp, khi chaûo daàu soâi lieàn baûo ngöôøi vôï boû ñöùa con vaøo chaûo, ngöôøi vôï kinh sôï van xin, ngöôøi choàng töùc giaän ñaùnh ñaäp, ngöôøi vôï môùi sanh neân khoâng theå chòu noåi söï ñaùnh ñaäp naøy neân ñaønh phaûi boû con vaøo chaûo daàu soâi. Khi ñöùa con bò naáu chín roài, ngöôøi choàng laïi baûo vôï aên thòt con, ngöôøi vôï noùi: "laøm sao toâi coù theå aên thòt con mình?", ngöôøi choàng laïi ñaùnh ñaäp, ngöôøi vôï chòu khoâng noåi neân phaûi aên thòt con mình. Nhö Phaät ñaõ daïy: "Nhieãm duïc laø loãi nhoû, Ngöôøi ngu cuõng tröø ñöôïc, Saân si laø hoïa lôùn, Ngöôøi trí neân xa lìa". Sau ñoù heát giaän, ngöôøi choàng hoái haän ñöùng ngoài khoâng yeân, trong loøng nhö löûa ñoát, do buoàn phieàn meät moõi neân nguû queân. Ngöôøi vôï nhaân dòp naøy lieàn chaïy troán ra ngoaøi thaønh, xin thaùp tuøng theo ñoaøn thöông nhaân ñeå trôû veà laïi queâ mình. Thöông chuû thaáy coâ xinh ñeïp neân sanh yeâu meán hoûi: "naøng thuoäc veà ai vaø ñònh ñi ñaâu?", coâ keå laïi vieäc cuûa mình roài noùi: "baây giôø toâi khoâng nôi nöông töïa, chöa bieát veà ñaâu", thöông chuû nghe roài lieàn thu nhaän laøm vôï, khoâng may treân ñöôøng ñi gaëp boïn cöôùp gieát cheát thöông chuû vaø ñoaït heát taøi vaät, chuùa giaëc thaáy coâ xinh ñeïp neân laáy laøm vôï. Sau ñoù, vua phöông Baéc ñem quaân thaûo tröø giaëc cöôùp, thaáy coâ xinh ñeïp neân ñöa veà laøm ñaïi phu nhaân. Khoâng bao laâu sau vua baêng haø, theo quoác phaùp neáu vua cheát, phi haäu ñeàu phaûi bò choân theo trong

moät laêng. Troäm phaù laêng ñeå laáy baùu vaät, Cuø-ñaùp-di ôû trong laêng bò buïi ñaát rôi xuoáng ñaàu maët neân nhaûy muõi, troäm nghe tieáng nhaûy muõi cho laø quyû neân sôï haõi boû chaïy töù taùn. Cuø-ñaùp-di noi theo loã ñaøo cuûa keû troäm maø ra ngoaøi, sau khi ra khoûi laêng hoang mang nhìn khaép nôi, khoâng bieát phaûi ñi ñaâu, ñau buoàn choàng chaát laïi theâm ñoùi khaùt neân coâ trôû neân ñieân daïi, loä hình lang thang ñi maõi daàn daàn ñeán röøng Theä ña ôû thaønh Thaát- la-phieät.

Nhö Phaät ñaõ daïy: “nghieäp baùo cuûa chuùng sanh laø baát khaû tö nghì, nghieäp ñaõ taïo phaûi töï chòu quaû baùo, quaû baùo aùc chòu heát roài thì quaù baùo thieän môùi sanh”. Luùc ñoù Phaät ñang thuyeát dieäu phaùp cho ñaïi chuùng, Cuø-ñaùp-di töø xa thaáy Phaät coù ba möôi hai töôùng toát, taùm möôi veû ñeïp trang nghieâm thaân, aùnh saùng bao quanh treân ñaûnh roäng moät taàm saùng rôõ nhö traêm ngaøn maët trôøi. Do nhìn thaáy Phaät neân coâ ñöôïc trôû laïi baûn taâm, nhìn laïi thaân mình lieàn caûm thaáy xaáu hoå ngoài beïp xuoáng ñaát. Thöôøng phaùp cuûa chö Phaät laø khôûi taâm ñaïi töø bi laøm lôïi ích chuùng sanh, truï trong chaùnh quaùn, khoâng noùi hai lôøi, döïa treân ñònh hueä hieån phaùt ba minh, thaønh töïu ba hoïc, ñieåu phuïc hoaøn toaøn ba nghieäp, vöôït qua boán Boäc löu, an truï nôi boán Thaàn tuùc, thöôøng tu boán nhieáp haïnh, xaû tröø naêm trieàn caùi, ñaày ñuû naêm chi, naêm löïc, vieân maõn saùu ñoä, boá thí khaép taát caû baèng baûy Thaùnh taøi, nôû hoa baûy giaùc ngoä, chæ baøy taùm chi Thaùnh ñaïo, xa lìa taùm naïn, ñoaïn döùt haún chín keát, phöông tieän thieän xaûo tuøy yù nhaäp Cöûu ñònh, ñuû möôøi Löïc, danh vang khaép möôøi phöông, töï taïi voâ uùy, haøng phuïc ma oaùn, caát tieáng saám lôùn, roáng leân tieáng roáng cuûa sö töû, ngaøy ñeâm ba thôøi thöôøng duøng Phaät nhaõn quaùn saùt chuùng sanh: trí hueä tuøy chuyeån cuûa ai taêng, cuûa ai giaûm; ai gaëp khoå naïn, ai böùc baùch, ai bò böùc baùch; ai xuoáng neõo aùc, ai leân ñöôøng laønh, ai moät beà thuù höôùng, ai coøn mang gaùnh naëng. Neân duøng phöông tieän gì ñeå cöùu ñoä chuùng sanh ra khoûi ñöôøng aùc, vaøo coõi trôøi ngöôøi vaø ñöôïc giaûi thoaùt; ngöôøi chöa tu thieän caên khieán tu taäp thieän caên, ngöôøi ñaõ tu thieän caên chöa thaønh thuïc khieán cho ñöôïc thaønh thuïc, ñaõ thaønh thuïc roài khieán ñöôïc giaûi thoaùt. Nhö keä tuïng: “Cho duø haûi trieàu lôùn, Cuõng coù khi treã haïn, Ñoái vôùi ngöôøi ñaùng ñoä, Phaät lieàn ñoä, khoâng boû. Ñoái vôùi caùc höõu tình, Phaät töø bi thöông töôûng, Nghó cöùu hoï thoaùt khoå, Nhö boø meï theo con”. Luùc ñoù Phaät baûo A-nan laáy thöôïng y ñem ra ñöa cho Cuø-ñaùp-di roài

daãn vaøo cho nghe phaùp, A-nan laøm theo lôøi Phaät daïy roài ñöa Cuø-ñaùp- di ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân, Phaät quaùn bieát caên taùnh tuøy mieân cuûa Cuø-ñaùp-di, noùi phaùp Töù ñeá khieán cho ñöôïc khai ngoä vaø chöùng quaû Döï löu. Sau khi chöùng quaû, coâ ñöùng daäy chaép tay baïch Phaät: “Theá toân, xin cho con ñöôïc ôû trong thieän phaùp luaät xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc, thaønh taùnh Bí-soâ ni, tu taäp phaïm haïnh”, Phaät chaáp thuaän vaø baûo Ñaïi theá chuû cho Cuø-ñaùp-di xuaát gia, thoï Caän vieân. Coâ ñöôïc nhö phaùp giaùo giôùi, chuyeân taâm hoïc taäp Tyø-naïi-da, quaùn bieát naêm ñöôøng luaân hoài khoâng ngöøng, caùc haønh voâ thöôøng roài seõ hoaïi dieät, ñoaïn tröø caùc phieàn naõo, chöùng A-la-haùn, ba minh, saùu thoâng, ñuû taùm giaûi thoaùt, ñöôïc nhö thaät tri: sanh töû ñaõ heát, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc neân laøm ñaõ laøm xong, khoâng coøn thoï thaân sau. Taâm khoâng chöôùng ngaïi nhö tay naém hö khoâng, nhö dao caét muøi thôm, yeâu gheùt khoâng khôûi, xem vaøng vaø ñaát nhö nhau khoâng khaùc, taát caû

danh lôïi ñeàu xaû boû, Thích Phaïm chö thieân thaûy ñeàu cung kính. Luùc ñoù Phaät baûo caùc Bí-soâ: “trong caùc Bí-soâ ni Thanh vaên, Cuø- ñaùp-di gaày laø baäc trì luaät ñeä nhaát”, caùc ni khaùc ôû trong chuùng nghe Phaät thoï kyù nhö vaäy lieàn ñeán nghe Cuø-ñaùp-di thuyeát phaùp, coâ giaûng thuyeát veà nhaân duyeân nghieäp baùo cuûa chính mình, caùc ni naøy nghe roài noùi laïi cho caùc Bí-soâ bieát. Moät hoâm Cuø-ñaùp-di ñeán ñaûnh leã Phaät, caùc Bí-soâ ró tai noùi cho nhau bieát veà nghieäp duyeân cuûa Cuø-ñaùp-di; sau khi Cuø-ñaùp- di ra veà, Phaät tuy bieát nhöng vaãn hoûi A-nan: “caùc Bí-soâ ró tai noùi nhöõng gì?”, A-nan baïch Phaät, Phaät noùi: “nghieäp baùo cuûa chuùng sanh laø baát tö nghì, theá gian ñeàu do nghieäp löïc maø thoï laáy quaû baùo, do nghieäp löïc maø sanh, do nghieäp löïc maø truï; taát caû chuùng sanh ñeàu tuøy theo nghieäp thieän aùc maø thoï laáy quaû baùo”, luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: “Theá toân, Cuø-ñaùp-di gaày ñôøi tröôùc ñaõ taïo nghieäp gì maø nay choàng bò raén caén cheát, moät ñöùa con bò soùi haïi cheát, moät ñöùa bò cheát troâi, cha meï thaân thuoäc ñeàu bò seùt ñaùnh cheát, baûn thaân laïi aên thòt con mình, loaïn taâm ñieân ñaûo lang thang ñi khaép nôi. Laïi do taïo nghieäp gì maø ñöôïc gaëp Phaät cho xuaát gia, thoï Caän vieân, ñoaïn tröø phieàn naõo chöùng quaû A-la-haùn, ñöôïc Phaät thoï kyù laø baäc trì luaät ñeä nhaát trong Ni chuùng?”, Phaät noùi: “Naøy caùc Bí-soâ, neáu ngöôøi naøo ñaõ taïo nghieäp thieän aùc, khoâng phaûi ñòa thuûy hoûa phong ôû ngoaøi giôùi môùi khieán ngöôøi kia thoï baùo, maø ñeàu ôû trong uaån xöù giôùi cuûa töï thaân chieâu caûm quaû dò thuïc... Caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa, taïi tuï laïc noï coù moät tröôûng giaû raát giaøu coù, tuy cöôùi vôï ñaõ laâu nhöng khoâng coù con, oâng lo buoàn suy nghó: “ta coù nhieàu taøi saûn nhöng khoâng coù ngöôøi thöøa keá, sau khi qua ñôøi aét seõ bò quan tòch thu heát”, ngöôøi vôï thaáy choàng buoàn hoûi roõ nguyeân do roài suy nghó: “khoâng

bieát do choàng ta nghieäp moûng hay laø do ta voâ phöôùc neân khoâng coù con. Haù chaúng phaûi choàng ta thay loøng muoán tìm vôï khaùc neân môùi coù daùng veû buoàn raàu ôû tröôùc ta nhö theá. Ta neân töï noùi tröôùc thì hôn”, nghó roài lieàn noùi vôùi choàng: “chaéc laø do em taïo nghieäp baát thieän neân môùi khoâng coù con, anh neân cöôùi theâm vôï hai ñeå sanh con cho anh”, ngöôøi choàng noùi: “haù em khoâng nghe nhaø naøo coù hai vôï thì muoán kieám nöôùc ñeå uoáng cuõng khoù, trong nhaø laïi hay coù tranh caõi hay sao?”, ngöôøi vôï noùi: “anh cöù cöôùi theâm vôï hai, neáu baèng tuoåi em thì em seõ xem nhö em gaùi, neáu nhoû tuoåi hôn em nhieàu thì em seõ xem nhö con gaùi”, ngöôøi choàng nghe noùi vaäy lieàn tìm theâm vôï hai. Trong tuï laïc cuõng coù moät tröôûng giaû, ngöôøi vôï sanh ñöôïc moät gaùi hai trai, khi coâ con gaùi tröôûng thaønh thì cha meï ñeàu qua ñôøi. Tröôûng giaû naøy nghe bieát lieàn ñeán gaëp hai ngöôøi em hoûi cöôùi coâ chò, hai ngöôøi em chaáp thuaän, oâng lieàn ñöa sính leã ñeán ñoùn röôùc ngöôøi chò veà nhaø. Thöôøng tình heã coù môùi thì nôùi cuõ, ngöôøi choàng coù vôï hai lieàn queân ngöôøi vôï chaùnh; ngöôøi vôï chaùnh tröôùc ñoù coù bònh neân khoâng theå sanh con, nay do sanh taâm ñoá kî neân heát bònh vaø coù thai, baø lieàn baùo cho choàng bieát,

ngöôøi choàng noùi: “neáu em sanh rai thì sau khi ta qua ñôøi, noù seõ thöøa keá saûn nghieäp cuûa ta”, vôï chaùnh noùi: “neáu ngöôøi vôï hai khoâng boû ñoäc laøm cho em saûy thai thì anh haõy nhôù laøm theo lôøi ñaõ noùi”, ngöôøi choàng noùi: “tröôùc ñaây ta coù noùi vôùi naøng, nhaø naøo coù hai vôï aét seõ tranh caõi nhau khoâng ngöøng, nay chöa gì maø em ñaõ noùi ra lôøi aáy”, vôï chaùnh im laëng. Ñuû ngaøy thaùng baø sanh trai lieàn suy nghó: “ñöùa beù naøy nhôø trôøi maø ñöôïc sanh ra, sôï bò ngöôøi vôï hai laøm haïi. Ta neân ñöa noù cho coâ ta nuoâi”, nghó roài lieàn noùi vôùi ngöôøi vôï hai: “chò ñöa ñöùa con naøy cho em nuoâi, noù laø con chung cuûa hai chuùng ta”, ngöôøi vôï hai nhaän lôøi nuoâi döôõng. Thôøi gian sau, ngöôøi vôï hai boãng sanh yù aùc suy nghó: “noù khoâng phaûi con ruoät cuûa ta, khi noù tröôûng thaønh, meï noù laø ñaïi phu nhaân, noù laø gia tröôûng thì ta seõ laø noâ boäc. Ta caàn gì nuoâi döôõng, neân gieát noù cheát tröôùc thì hôn”, nghó roài lieàn duøng daàm tre daâm vaøo coå hoïng cuûa ñöùa beù. Noù ñau ñôùn neân khoùc to leân, ngöôøi meï ruoät hoûi vì sao noù khoùc thì ñaùp laø khoâng bieát. Ngöôøi meï ruoät voã veà noù laïi caøng khoùc to hôn, baø vaïch mieäng noù ra thì thaáy coù daàm tre lieàn ñöa tay vaøo coå hoïng noù ñeå moùc ra, ñöùa beù ñau ñôùn khoâng chòu noåi neân qua ñôøi, ngöôøi meï ruoät ñaám ngöïc keâu khoùc thaûm thieát. Quyeán thuoäc keùo ñeán hoûi nguyeân do, baø noùi: “con toâi bò ngöôøi meï hai ganh gheùt ñaõ duøng daàm tre daâm vaøo coå hoïng cuûa noù, noù ñau ñôùn chòu khoâng noåi neân qua ñôøi”, quyeán thuoäc gaïn hoûi ngöôøi meï hai: “treû con voâ toäi, vì sao lai nôû gieát haïi nhö vaäy?”, ngöôøi vôï hai lieàn theà thoát: “neáu toâi coù taâm ñoá kî maø gieát ñöùa treû naøy thì ñôøi sau

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 30 203

choàng toâi bò raén caén cheát, moät ñöùa con bò soùi haïi cheát, moät ñöùa bò cheát troâi, cha meï thaân thuoäc ñeàu bò seùt ñaùnh cheát, baûn thaân toâi laïi aên thòt con mình, loaïn taâm ñieân ñaûo lang thang ñi khaép nôi”. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “ngöôøi vôï hai cuûa tröôûng giaû thuôû xöa nay chính laø Cuø-ñaùp-di gaày, do trong quaù khöù theà ñoäc neân nay phaûi chòu quaû baùo naøy. Laïi nöõa naøy caùc Bí-soâ, vaøo thôøi Phaät Ca-dieáp-ba, ni Cuø-ñaùp-di naøy xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa ñöùc Phaät aáy, tu phaïm haïnh troïn ñôøi maø khoâng ñöôïc chöùng quaû. Thaân giaùo sö cuûa ni naøy ñöôïc ñöùc Phaät aáy thoï kyù laø ngöôøi trì luaät baäc nhaát neân khi laâm chung ni Cuø-ñaùp-di naøy phaùt nguyeän: nguyeän ôû ñôøi vò lai luùc con ngöôøi thoï moät traêm tuoåi, coù Phaät Thích ca maâu ni ra ñôøi ñaày ñuû möôøi hieäu hieäu, con seõ ñöôïc xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa vò Phaät aáy, ñoaïn tröø phieàn naõo chöùng quaû A-la- haùn vaø gioáng nhö Thaân giaùo sö cuûa con, cuõng ñöôïc ñöùc Phaät aáy thoï kyù laø baäc trì luaät ñeä nhaát. Naøy caùc Bí-soâ, do nguyeän löïc xöa kia neân nay ni Cuø-ñaùp-di ñöôïc quaû baùo naøy”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ laïi coù nghi thænh hoûi Phaät: “cha meï cuûa ni Cuø-ñaùp-di ñôøi tröôùc ñaõ taïo nghieäp gì maø nay laïi bò seùt ñaùnh cheát, ngöôøi choàng taïo nghieäp gì maø bò raén caén cheát, hai ñöùa con ñaõ taïo nghieäp gì maø laïi bò soùi haïi vaø bò nöôùc cuoán troâi?”, Phaät noùi: “do nghieäp maø hoï ñaõ taïo nay ñaõ

thaønh thuïc neân phaûi chòu quaû baùo naøy. Caùc thaày laéng nghe: Quaù khöù Hieàn kieáp, luùc con ngöôøi thoï hai vaïn tuoåi coù Phaät Ca- dieáp-ba ra ñôøi ñaày ñuû möôøi hieäu, truï trong vöôøn Thi loäc, choã Tieân nhôn ñoïa xöù thuoäc thaønh Baø-la-neâ-tö. Trong thaønh naøy coù moät tröôûng giaû raát giaøu coù, oâng laøm moät truù xöù beân bôø soâng gaàn thaønh cho Töù phöông taêng ñeán ôû. Luùc ñoù tröôûng giaû ñöa taøi vaät cho moät ngöôøi trong thoân kinh doanh mua baùn, ngöôøi naøy nhaän taøi vaät ñeán ba laàn nhöng laàn naøo cuõng laøm cho taøi vaät tieâu taùn heát. Tröôûng giaû lieàn quôû traùch: "ngöôøi thaät laø voâ trí, vì sao ba laàn ñöa taøi vaät ñeàu laøm cho tieâu taùn heát, neáu ngöôi khoâng traû laïi thì ta seõ khoâng cho ngöôøi veà", ñaùp: "xin tröôûng giaû hoan hæ ñöa taøi vaät theâm moät laàn nöõa, neáu laàn naøy khoâng theå traû laïi heát thì vôï choàng vaø caû hai con toâi ñeàu seõ laøm noâ tyø ñeå ñaùp traû", tröôûng giaû nghe roài lieàn ñöa taøi vaät theâm laàn nöõa, khoâng ngôø laàn naøy cuõng laøm cho tieâu taùn. Nhö lôøi ñaõ giao öôùc, tröôûng giaû ñöa caû gia ñình boán ngöôøi vaøo laøm tònh nhôn cho chuøa nhöng hoï vaãn ôû trong thaønh, haèng ngaøy hoï qua soâng ñeán trong chuøa lo vieäc côm nöôùc cho Taêng. Moät hoâm gaëp trôøi möa lôùn, nöôùc soâng daâng cao neân gia ñình hoï khoâng qua soâng ñöôïc, vò Tri söï trong Taêng laø moät A-la-haùn thaáy hoï khoâng ñeán chuøa neân sau ñoù qua soâng ñeán gaëp

hoï traùch raèng: "vì sao hoâm nay laïi khoâng ñeán chuøa lo vieäc côm nöôùc, khieán cho chuùng Taêng treã maát böõa aên", cha meï hoï nghe traùch lieàn töùc giaän noùi: "trôøi möa nöôùc soâng daâng cao, oâng khoâng thaáy hay sao maø coøn sang ñaây traùch cöù, sao seùt khoâng ñaùnh oâng cheát cho roài", ngöôøi choàng cuõng töùc giaän noùi: "sao oâng khoâng bò raén caén cheát cho roài", moät ñöùa con noùi: "sao oâng khoâng bò cheát troâi cho roài", ñöùa con kia noùi: "sao oâng khoâng bò choù soùi haïi cho roài". Phaät baûo caùc Bí-soâ: "gia ñình tònh nhôn thuôû xöa chính laø gia ñình cuûa Cuø-ñaùp-di ngaøy nay. Do trong quaù khöù hoï noùi lôøi thoâ aùc vôùi taâm ñoäc haïi ñoái vôùi vò A-la-haùn neân nay maéc quaû baùo naøy. Naøy caùc Bí-soâ, heã taïo nghieäp thuaàn ñen thì caûm quaû baùo dò thuïc thuaàn ñen; taïo nghieäp thuaàn traéng thì caûm quaû baùo dò thuïc thuaàn traéng; taïo nghieäp xen taïp thì ñöôïc quaû baùo xen taïp, caùc thaày neân boû nghieäp thuaàn ñen vaø nghieäp xen taïp, phaûi sieâng tu taäp nghieäp traéng, chôù coù buoâng lung", nghe Phaät daïy roài, caùc Bí-soâ ñeàu hoan hæ tín thoï phuïng haønh. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù caùc Thích töû voâ toäi bò keû ngu si AÙc sanh taøn saùt, caùc Thích nöõ ñau buoàn vì thaân thuoäc ñaõ bò taøn saùt neân ñeàu xuaát gia trong phaùp luaät thieän thuyeát cuûa Phaät. Sau khi xuaát gia, noãi ñau buoàn cuûa hoï cuõng giaûm daàn nhöng sau ñoù laïi bò löûa duïc phieàn naõo böùc baùch. Nhö Phaät ñaõ noùi raén ñoäc coù naêm loãi laø nhieàu töùc giaän, keát haän, oaùn thuø, voâ aân vaø aùc ñoäc; ngöôøi nöõ cuõng coù naêm loãi nhö vaäy, ngöôøi nöõ aùc ñoäc chính laø coù taâm duïc nhieãm. Caùc Thích nöõ naøy lieàn ñeán choã ni Thoå-la-nan-ñaø ñaûnh leã roài ngoài moät beân baïch raèng: "Thaùnh giaû, taâm duïc nhieãm thaät khoù ngaên chaän, thöôøng xuùc naõo chuùng toâi, khoâng bieát phaûi laøm sao?",

ñaùp: “caùc coâ coøn treû ñeïp, haõy xaû hoïc xöù tìm moät thöông nhaân treû tuoåi naøo ñoù coù taøi saûn, sau khi cuøng hoï hoan laïc thì taâm duïc nhieãm seõ khoâng coøn. Neáu toâi coøn treû, toâi seõ cuøng ñi vôùi caùc coâ”, hoï nghe roài lieàn töø giaõ trôû veà vaø noùi vôùi nhau: “ni Thoå-la-nan-ñaø noùi nhö vaäy thì chuùng ta phaûi laøm theá naøo”, moät ngöôøi noùi: “ni Thoå-la-nan-ñaø noùi cuõng ñuùng”, moät ngöôøi noùi: “ngöôøi nöõ ñöôïc xuaát gia trong thieän phaùp luaät cuûa Phaät laø khoù, chuùng ta neân ñeán hoûi yù thaùnh giaû Cuø-ñaùp-di”, noùi roài cuøng ñi ñeán choã Cuø-ñaùp-di gaày, ñaûnh leã roài ngoài moät beân baïch raèng: “Thaùnh giaû, taâm duïc nhieãm thaät khoù ngaên chaän, thöôøng xuùc naõo chuùng toâi, khoâng bieát phaûi laøm sao?”, ñaùp: “caùc coâ chôù noùi ñeán duïc nhieãm, vì sao, vì vò ngoït cuûa noù thì ít maø nguy hieåm thì nhieàu. Nhö Phaät ñaõ day, ngöôøi trí bieát naêm loãi cuûa duïc nhieãm thì khoâng neân laøm, ñoù laø: 1. Quaùn saùt vò ngoït cuûa duïc thì ít maø loãi thì nhieàu, thöông coù caùc khoå.

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 30 205

2. Khi haønh duïc thöôøng bò troùi buoäc. 3. Ngöôøi laøm vieäc daâm duïc khoâng bieát nhaøm chaùn. 4. Ngöôøi laøm vieäc daâm duïc khoâng vieäc aùc naøo maø khoâng laøm. 5. Ñoái vôùi caùc caûnh duïc, Phaät vaø caùc Hieàn thaùnh Thanh vaên ñeàu duøng voâ soá phöông tieän noùi veà loãi laàm cuûa duïc, vì theá ngöôøi trí khoâng laøm vieäc daâm duïc. Laïi nöõa, ngöôøi trí thaáy naêm ñieàu lôïi neân caàu xuaát gia trong thieän phaùp luaät: moät laø ta ñöôïc töï lôïi, ngöôøi khaùc khoâng coù; hai laø töï bieát mình thuoäc giai caáp haï tieän bò ngöôøi sai khieán, sau khi xuaát gia trôû laïi ñöôïc hoï cung kính taùn thaùn, leã baùi cuùng döôøng; ba laø seõ chöùng ñöôïc Nieát-baøn voâ thöôïng; boán laø sau khi qua ñôøi seõ ñöôïc sanh leân coõi trôøi; naêm laø thöôøng ñöôïc chö Phaät, chuùng Thanh vaên vaø caùc baäc thaéng nhaân khen ngôïi. Caùc coâ neân quaùn naêm lôïi ích thuø thaéng naøy maø quyeát taâm caét boû löôùi tuïc ñeå caàu coâng ñöùc lôùn. Caùc coâ muoán nghe nhöõng toäi loãi ñôøi tröôùc cuûa toâi hay laø phieàn naõo cuûa ñôøi naøy khi toâi soáng theo duïc nhieãm?”, ñaùp: “xin noùi veà vieäc hieän taïi”, ni Cuø-ñaùp-di lieàn töï thuaät laïi ñôøi mình, caùc ni naøy nghe roài lieàn döïng caû toùc gaùy. Luùc ñoù Cuø-ñaùp-di quaùn bieát caên taùnh tuøy mieân cuûa hoï noùi phaùp Töù ñeá khieán cho hoï ñöôïc khai ngoä vaø chöùng quaû Döï löu. Sau khi chöùng quaû, hoï baïch raèng: “Thaùnh giaû, suyùt chuùt nöõa, chuùng toâi bò ni Thoå-la-nan-ñaø ñaåy xuoáng buøn duïc, traàm luaân maõi trong sanh töû”, noùi roài lieàn keå laïi vieäc treân, Cuø-ñaùp-di nghe roài lieàn noùi: “vò aáy laø ngöôøi aùc haïnh laøm toån hoaïi Phaät phaùp, bieát laøm theá naøo”. Caùc Bí- soâ ni thieåu duïc tri tuùc nghe bieát vieäc naøy lieàn cheâ traùch: “taïi sao Bí-soâ ni laïi xuùi baûo ngöôøi khaùc xaû hoïc xöù ñeå hoan laïc vôùi ngöôøi tuïc?”, lieàn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “Bí-soâ ni khoâng ñöôïc xuùi baûo ngöôøi khaùc xaû hoïc xöù, khuyeân hoï hoaøn tuïc. Neáu ai laøm theá thì phaïm Toát-thoå-la ñeå”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù moät Bí-soâ ni traùch maéng Bí-soâ, Bí-soâ xaáu hoå neân im laëng, caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “Bí-soâ ni khoâng ñöôïc

traùch maéng Bí-soâ, neáu ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp. Bí-soâ ni cuõng khoâng ñöôïc traùch maéng Bí-soâ ni, Chaùnh hoïc nöõ, Caàu tòch vaø Caàu tòch nöõ. Ba chuùng döôùi phaûi cuùi ñaàu nghe, khoâng ñöôïc traùch maéng naêm chuùng, neáu laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp".

206 BOÄ LUAÄT 10

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ

QUYEÅN 31

7. Nhieáp tuïng thöù baûy trong Bieät moân thöù saùu: Ni khoâng ñöôïc ñi tröôùc, Thaáy Taêng ñöùng daäy chaøo, Baïch taêng ngoài baùn giaø, Hoaøn tuïc, khoâng gaïn hoûi. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù taïi truù xöù Ñoâng laâm cuûa Loäc töû maãu, toân giaû Ñaïi Ca-dieáp saùng sôùm ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc, ni Thoå-la-nan-ñaø cuõng vaøo thaønh khaát thöïc vöøa thaáy toân giaû Ñaïi Ca-dieáp lieàn suy nghó: "ta neân trò keû ngu naøy", nghó roài heã thaáy toân giaû ñeán nhaø naøo lieàn ñi ñeán nhaø aáy tröôùc, ñöùng sau caùnh cöûa ngoõ ñôïi toân giaû ñeán lieàn noùi: "Thaùnh giaû xin haõy ñi qua vì nhaø naøy chöa coù thöùc aên naáu chín", toân giaû nghe roài lieàn ñi qua. Cöù nhö theá laàn löôït traûi qua nhieàu nhaø ñeàu nghe noùi nhö vaäy neân toân giaû laáy laøm ngaïc nhieân. Duø laø baäc A-la-haùn nhöng neáu khoâng quaùn saùt thì khoâng bieát ñöôïc, toân giaû lieàn nhaäp ñònh quaùn saùt, lieàn bieát laø ni Thoå-la-nan-ñaø xuùc naõo mình neân noùi vôùi ni raèng: "coâ khoâng coù loãi, loãi laø do nôi cuï thoï A-nan ñaõ gaéng göôïng xin Theá toân cho haïng phuï nöõ aùc haïnh nhö coâ xuaát gia vaø cho thoï Caän vieân". Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "do Bí-soâ ni ñi tröôùc Bí-soâ khaát thöïc neân coù loãi naøy, töø nay Bí-soâ ni khoâng ñöôïc ñi tröôùc Bí-soâ khaát thöïc". Sau ñoù caùc Bí-soâ ni khoâng daùm ñi tröôùc neân khaát thöïc khoù ñöôïc, baïch Bí-soâ, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "neáu gaëp Bí-soâ khaát thöïc thì Bí-soâ ni ñi traùnh qua choã khaùc". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù Bí-soâ ni Thoå-la-nan-ñaø ñang thuyeát phaùp cho ñaïi chuùng, boãng thaáy toân giaû Ñaïi Ca-dieáp ñi ñeán, ñaïi chuùng ñeàu ñöùng leân chæ coù ni Thoå-la-nan-ñaø vaãn ngoài yeân. Ñaïi chuùng noùi: "toân giaû Ñaïi Ca-dieáp laø baäc maø trôøi ngöôøi ñeàu cung kính, thaáy toân giaû ñeán chuùng toâi ñeàu ñöùng daäy, chæ rieâng Thaùnh giaû vaãn ngoài yeân laø khoâng

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 31 207

toát", ñaùp: "thaày aáy voán laø moân ñoà cuûa ngoaïi ñaïo raát ngu ñoän ñeán ñaây xuaát gia, ta laø Thích nöõ xuaát gia theo Phaät, thoâng suoát ba taïng, thuyeát phaùp hay, kheá hôïp caân lyù, hoûi ñaùp löu loaùt, vì sao thaáy thaày aáy ñeán ta phaûi ñöùng daäy", ñaïi chuùng nghe roài ñeàu cheâ traùch. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "caùc tröôûng giaû Baø-la-moân cheâ traùch ñuùng, töø nay Bí-soâ ni thaáy Bí-soâ ñeán phaûi ñöùng daäy, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Sau ñoù Bí-soâ ni Lieân hoa saéc ñang thuyeát phaùp cho ñaïi

chuùng, toân giaû A-nan nhaân ñi khaát thöïc ghe qua truù xöù cuûa ni, Lieân hoa saéc thaáy toân giaû ñeán lieàn ñöùng daäy chaøo, A-nan ñeán toøa ngoài roài hoûi ñang thuyeát phaùp gì, ñaùp laø ñang thuyeát kinh ---, toân giaû lieàn noùi nghóa lyù cuûa kinh aáy cho ñaïi chuùng nghe, Lieân hoa saéc ñöùng moät beân nhaát taâm laéng nghe. Vì maõi meâ thuyeát phaùp neân toân giaû khoâng baûo Bí-soâ ni ngoài, Lieân hoa saéc vì ñöùng laâu moõi meät laïi theâm bò naéng chieáu vaøo ngöôøi neân ngaát ngaõ xuoáng ñaát. Ngöôøi khoâng coù tín taâm thaáy vaäy lieàn cheâ traùch: "toâi nghe Bí-soâ ni Lieân hoa saéc khoâng coøn duïc nhieãm, vaäy maø nay thaáy toân giaû töôùng maïo ñoan nghieâm neân sanh nieäm khaùc, bò löûa duïc ñoát taâm neân môùi ngaát ngaõ xuoáng ñaát", caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "caùc tröôûng giaû Baø-la-moân cheâ traùch ñuùng, töø nay khi Bí-soâ ñeán choã Bí-soâ ni thuyeát phaùp neân baûo hoï ngoài. Neáu Bí-soâ thuyeát phaùp maø queân baûo ngoài thì Bí-soâ ni neân baïch roài tuøy choã maø ngoài". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù Phaät baûo caùc Bí-soâ: "nay ta noùi thí duï, nhôø thí duï naøy caùc thaày coù theå hieåu nghóa, haõy laéng nghe: noùi maët trôøi moïc laø yù noùi Nhö lai ra ñôøi nhö maët trôøi moïc chieáu raaùnh saùng röïc rôõ; noùi chim choùc hoùt vang laø yù noùi ngöôøi thuyeát phaùp phaûi caân nhaéc nghóa lyù; noùi noâng phu canh taùc laø yù noùi ñaøn na tín thí gieo troàng thieän caên treân ruoäng phöôùc trí cuûa caùc ñeä töû ta; noùi giaëc ñeàu töù taùn laø yù noùi ma quaân vaø ngoaïi ñaïo ñeàu chaïy troán. Nhö vaäy naøy caùc Bí-soâ, Nhö lai ñaïi sö ñoái vôùi caùc ñeä töû Thanh vaên ñieàu gì neân laøm thì baûo neân laøm, ñeàu laø phaùt xuaát töø taâm töø bi thöông xoùt muoán laøm cho ñöôïc lôïi ích. Vieäc neân laøm ta ñaõ laøm xong, ñieàu maø caùc thaày neân laøm laø haõy töï haønh trì, neân xa lìa nôi oàn naùo, ôû nôi yeân tónh hoaëc ôû döôùi goác caây trong röøng, hoaëc trong phoøng, hoaëc treân söôøn nuùi hoaëc trong hang ñoäng, hoaëc trong baõi tha ma, trong röøng thaây cheát, tuøy nghi duøng ngoïa cuï loùt thaân ñeå chuyeân tu thieàn quaùn, chôù coù buoâng lung maø sau naøy hoái haän. Ñaây laø lôøi giaùo giôùi cuûa ta", caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy ñeán nhöõng nôi aáy ñeå nhaát taâm thieàn quaùn. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ni cuõng ñeán trong röøng caây, tuøy nghi duøng ngoïa cuï loùt thaân roài kieát giaø thieàn ñònh tö duy, bò truøn chui vaøo trong ñöôøng tieåu tieän laøm cho ñau ñôùn, baïch Phaät, Phaät noùi: "Bí-soâ ni khoâng neân ngoài kieát giaø, chæ

neân ngoài baùn giaø". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù cuï thoï Öu-ba-ly baïch Phaät: "Theá toân, neáu Bí-soâ ni xaû giôùi hoaøn tuïc roài caàu xuaát gia laïi thì coù ñöôïc xuaát gia vaø thoï Caän vieân khoâng?", Phaät noùi: "Bí-soâ ni ñaõ xaû giôùi hoaøn tuïc thì khoâng ñöôïc xuaát gia laïi". Duyeân xöù nhö treân, cuï thoï Öu-ba-ly baïch Phaät: "Theá toân tröôùc ñaây ñaõ cheá ngaên Bí-soâ ni khoâng ñöôïc gaïn hoûi loãi laàm cuûa Bí-soâ veà phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi vaø phaù chaùnh maïng. Coù tröôøng hôïp naøo Bí- soâ ni ñöôïc gaïn hoûi nhö theá hay khoâng?", Phaät noùi: "khoâng coù tröôøng hôïp naøo Bí-soâ ni ñöôïc gaïn hoûi loãi laàm cuûa Bí-soâ". 8. Nhieáp tuïng thöù taùm trong Bieät moân thöù saùu: Ñöôïc cho thöùc aên dö, Vaø ñöôïc cho laãn nhau, Khoâng ñöôïc hoûi vieäc kín, Ni thoï giôùi ñöôïc ngoài. Duyeân

xöù nhö treân, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû raát giaøu coù, cöôùi vôï ñaõ laâu nhöng khoâng coù con, veà sai taøi saûn bò tieâi taùn heát neân oâng noùi vôùi vôï: “nay ta ñaõ giaø khoâng theå kieám ra tieàn, ta muoán ñeán trong röøng Theä ña caàu xuaát gia”, vôï noùi: “neáu oâng xuaát gia thì toâi cuõng xuaát gia”, ngöôøi choàng lieàn cuøng vôï ñi ñeán choã Ñaïi theá chuû, ñaûnh leã roài baïch raèng: “Thaùnh giaû, ñaây laø vôï con muoán ñöôïc xuaát gia trong phaùp luaät thieän thuyeát, xin Thaùnh giaû thöông xoùt nhieáp thoï. Con cuõng ñeán trong röøng Theä ña caàu xuaát gia”, ñaùp: “vôï choàng oâng neáu coù theå phaùt ñöôïc taâm thaéng dieäu naøy maø cuøng xuaát gia thì nhö Phaät noùi xuaát gia coù naêm lôïi thuø thaéng... Haõy ñeán ñaây ta seõ cho xuaát gia”, noùi roài lieàn cho ngöôøi vôï kia xuaát gia, ngöôøi choàng cuõng ñi ñeán trong röøng Theä ña caàu xuaát gia. Luùc ñoù trong thaønh nghe bieát vieäc naøy roài lieàn noùi vôùi nhau: “tröôûng giaû coù phöôùc neân nay ñaõ xuaát gia”, noùi roài ñem nhieàu taøi vaät ñeán cuùng döôøng. Sau ñoù Bí-soâ naøy khi vaøo thaønh khaát thöïc gaëp laïi ngöôøi vôï cuõ nay laø Bí-soâ ni cuõng ñang khaát thöïc, lieàn hoûi thaêm neáp soáng nhö theá naøo, ñaùp: “hieän nay thôøi theá maát muøa ñoùi keùm neân khaát thöïc khoù ñöôïc, raát khoå cöïc”, Bí-soâ noùi: “toâi ñöôïc cuùng döôøng nhieàu thöùc aên uoáng, neáu Phaät khai cho thì toâi seõ chia cho Bí-soâ ni moät nöûa”, Bí-soâ ni trôû veà truù xöù ñem vieäc naøy baïch laïi Ni chuùng, Ni chuùng baïch caùc Bí-soâ, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “neáu Bí-soâ thaáy Bí-soâ ni trong thôøi buoåi maát muøa ñoùi keùm khaát thöïc khoù ñöôïc nhö vaäy thì neân chia sôùt cho hoï”. Sau ñoù Bí-soâ kia thöôøng sôùt bôùt nöûa phaàn aên cho Bí-soâ ni vaø Bí-soâ ni aáy thöôøng ñeán nhaän, moät hoâm do khaát thöïc ñöôïc thöùc aên neân khoâng ñeán, Bí-soâ thaáy

khoâng ñeán neân hoâm sau khoâng sôùt ñeå daønh cho, Bí-soâ ni ñeán nhaän thì khoâng coù thöùc aên, Bí-soâ noùi: “hoâm qua coâ khoâng ñeán laáy neân nay toâi khoâng sôùt ñeå daønh, tuy cuõng coù thöùc aên nhöng ñaõ laø thöùc aên caùch ñeâm aùc xuùc, khoâng theå thoï duïng ñöôïc”. Phaät noùi: “thöùc aên caùch ñeâm cuûa Bí-soâ, Bí-soâ ni ñöôïc thoï duïng; thöùc aên caùch ñeâm cuûa Bí-soâ ni, Bí-soâ cuõng ñöôïc thoï duïng”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù Bí-soâ ôû trong Taêng hoûi Bí-soâ ni veà vieäc kín thuoäc giôùi khoâng ñoàng vôùi Taêng, ni xaáu hoå cuùi ñaàu. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “Bí-soâ khoâng neân hoûi Bí- soâ ni veà vieäc kín, Bí-soâ ni ñöôïc hoûi Bí-soâ ni. Bí-soâ naøo laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. sau ñoù laïi coù Bí-soâ hoûi veà vieäc kín thuoäc ñoàng giôùi vôùi Taêng, ni cuõng xaáu hoå cuùi ñaàu. Phaät noùi: “neân baûo ni khaùc hoûi ni naøy, sau khi ni naøy phaùt loà roài, ni kia seõ baïch laïi Bí-soâ, do khoâng ñoái dieän noùi neân ít bò xaáu hoå”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù cuï thoï Xaù-lôïi-phaát sau khi truyeàn thoï Caän vieân cho Bí-soâ ni roài noùi keä: “Ngöôøi trong phaùp toái thaéng, Ñaày ñuû thoï Thi la, Chí taâm thöôøng phuïng trì, Khoù ñöôïc thaân khoâng chöôùng, Thaân ñoan nghieâm xuaát gia, Thanh tònh thoï Caän vieân, Noùi ra lôøi chaân thaät, Ñaáng chaùnh giaùc ñeàu bieát”. Noùi xong lieàn baûo Bí-soâ ni ñi ra,

luùc ñoù do ngoài laâu neân nguyeät kyø xuaát ra, ni naøy xaáu hoå khoâng daùm ñöùng daäy. Toân giaû quaùn bieát vieäc naøy roài lieàn ñöùng daäy boû ñi. Ni khaùc traùch ni naøy: “vì sao coâ vöøa thoï Caän vieân, chöa rôøi khoûi ñaøn traøng ñaõ xuùc naõo Thaân giaùo sö, baûo ñi ra laïi khoâng tuaân theo vaäy?”, ñaùp: “vò aáy laø baäc ñaïi nhaân ñaõ quaùn bieát vieäc xaáu cuûa em, vì em ngoài xoåm quaù laâu neân nguyeät kyø xuaát ra, vì theá em khoâng daùm ñöùng daäy”. Phaät noùi: “töø nay, khi truyeàn thoï Caän vieân cho ni chôù ñeå hoï ngoài xoåm, neân baûo ngoài treân neäm nhoû hay treân toøa coû vì thaân ni yeáu ñuoái”. 9. Nhieáp tuïng thöù chín trong Bieät moân thöù saùu: Bí-soâ dö ngoïa cuï, Neân cho Bí-soâ ni, Ni khoâng ñaïp caàu vaùn, Khoâng duøng vaät boù thaân.

210 BOÄ LUAÄT 10

Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù Ñaïi theá chuû cuøng naêm traêm ni du hoùa trong nhaân gian, khi ñeán röøng Theä ña thì trôøi suïp toái, Ñaïi theá chuû noùi: “trôøi ñaõ suïp toái khoâng theå vaøo thaønh kòp, chuùng ta neân tuøy nghi nghæ ñeâm, chôø ñeán saùng môùi vaøo thaønh”, noùi roài cuøng nguû ngoaøi ñaát troáng neân y phuïc ñeàu bò dô. Saùng hoâm sau, hoï suy nghó: “neáu baây giôø khoâng ñeán ñaûnh leã ñaïi sö thì vaøo thaønh roài cuõng phaûi trôû laïi”, nghó roài neân ñeán ñaûnh leã Phaät, Phaät thaáy y phuïc cuûa hoï ñeàu bò dô, tuy bieát nhöng vaãn hoûi Ñaïi theá chuû nguyeân do, Ñaïi theá chuû ñem vieäc treân baïch Phaät, Phaät baûo A-nan: “ngoïa cuï dö cuûa Bí-soâ coù ñöa cho chö ni khoâng?”, ñaùp laø khoâng ñöa, Phaät noùi: “töø nay ngoïa cuï dö maø Bí-soâ ñaõ thoï duïng roài neân ñöa cho Bí-soâ ni”. Sau ñoù caùc Bí-soâ ñöa cho ni ngoïa cuï toát, giöõ laïi ngoïa cuï xaáu; Phaät noùi: “neân giöõ laïi ngoïa cuï toát, ñöa cho Bí-soâ ni ngoïa cuï thoâ xaáu; neáu caàn thöùc aên cuõng neân ñöa cho”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù cuï thoï Ñaïi Ca-dieáp ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc, ni Thoå-la-nan-ñaø treân ñöôøng trôû veà truù xöù, thaáy toân giaû ñang ñi treân caàu vaùn ñeå qua soâng, coâ lieàn suy nghó: “haõy trò keû ngu naøy”, nghó roài lieàn böôùc leân caàu duøng söùc ñaïp vaùn khieán cho rôùt xuoáng soâng, toân giaû rôi xuoáng soâng öôùt heát y phuïc, baùt vaø tích tröôïng bò nöôùc cuoán troâi. Toân giaû noùi: “coâ khoâng coù loãi, loãi laø do nôi cuï thoï A-nan ñaõ gaéng göôïng xin Theá toân cho haïng phuï nöõ aùc haïnh nhö coâ xuaát gia vaø cho thoï Caän vieân”, caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “do Bí-soâ ni neân coù loãi naøy, töø nay Bí-soâ ni khoâng ñöôïc ñi chung treân caàu vôùi Bí-soâ, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Sau ñoù caùc Bí-soâ ni gaëp caàu lôùn vöõng chaéc cuõng khoâng daùm ñi chung, Phaät noùi: “neáu caàu lôùn vöõng chaéc thì ñi chung khoâng phaïm”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù ni Thoå la-nan-ñaø saùng sôùm ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc, theo thöù lôùp ñeán choã phu nhaân Thaéng man, phu nhaân chaøo hoûi thieän lai roài môøi ngoài. Thoå la-nan-ñaø hoûi: “phu nhaân laøm theá naøo maø moâng to eo nhoû?”, ñaùp: “Thaùnh giaû caàn gì hoûi vieäc naøy, toâi chæ duøng vaät boù eo laïi neân moâng to ra, muoán cho vui loøng vua”, Thoå la-nan-ñaø noùi: “vì vaäy neân vua môùi yeâu meán”, Thaéng man im laëng. Thoå la-nan-ñaø trôû veà truù xöù cuõng duøng vaät boù eo, caùc ni thaáy lieàn noùi: “ni ñaâu neân duøng vaät phi phaùp naøy”, baïch

Bí-soâ, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “vaät phi phaùp naøy ai duøng thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Duyeân xöù nhö treân, ni Thoå la-nan-ñaø thaáy ngöïc phu nhaân troøn ñaày neân hoûi nhö tröôùc, phu nhaân noùi: “nhôø maëc aùo nòt ngöïc”, Thoå la-nan-ñaø trôû veà truù xöù cuõng duøng vaät naøy, Phaät noùi: “khoâng ñöôïc duøng, ai duøng thì phaïm toäi Vieät phaùp”.

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 31 211

10. Nhieáp tuïng thöù möôøi trong Bieät moân thöù saùu: Khoâng laøm vaêng nöôùc dô, Khoâng ñem boû thai cheát, Khoâng nuoát tinh baát tònh, Ñöôïc tieáp xuùc con mình. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù ni Thoå-la-nan-ñaø vaøo thaønh khaát thöïc thaáy toân giaû Ñaïi Ca-dieáp cuõng khaát thöïc vaø ñang ñi beân caïnh vuõng nöôùc, coâ lieàn caàm cuïc ñaù lôùn neùm vaøo vuõng nöôùc laøm cho nöôùc dô vaêng leân dính y cuûa toân giaû. Toân giaû noùi: “coâ khoâng coù loãi, loãi laø do nôi cuï thoï A-nan ñaõ gaéng göôïng xin Theá toân cho haïng phuï nöõ aùc haïnh nhö coâ xuaát gia vaø cho thoï Caän vieân”, caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “Bí-soâ ni khoâng ñöôïc laøm vaêng nöôùc dô laøm dô y Bí-soâ, ai laøm thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû giaøu coù, cöôùi vôï chöa bao laâu lieàn mang haøng hoùa ñeán phöông khaùc mua baùn, ngöôøi vôï ôû nhaø do taâm duïc höøng thaïnh neân tö thoâng vôùi ngöôøi ngoaøi coù thai, thai ñöôïc vaøi thaùng coâ lieàn suy nghó: “ta neân phaù thai, neáu khoâng phaù thì ngaøy trôû veà choàng seõ gieát ta”, nghó roài lieàn uoáng thuoác truïc thai, sau ñoù khoâng bieát ñem boû ôû ñaâu neân buoàn raàu lo laéng. Vöøa luùc ñoù ni Thoå-la-nan-ñaø ñeán nhaø khaát thöïc, ngöôøi vôï ôû trong nhaø noùi: “Thaùnh giaû haõy ñi ñi, toâi ñang buoàn khoå neân khoâng theå ñöa thöùc aên cho coâ ñöôïc”, ni naøy lieàn hoûi roõ nguyeân do roài noùi: “neáu ta ñem boû giuùp cho coâ thì coâ coù theå thöôøng xuyeân cuùng thöùc aên cho ta khoâng?”, ñaùp laø seõ cuùng,laïi hoûi: “coù cuùng luoân cho thò giaû vaø tri söï cuûa ta khoâng?”, ñaùp laø seõ cuùng heát. Ni naøy ñöïng thai cheát trong caùi baùt lôùn roài ñem ñeán choã vaéng ñeå vaát boû, khoâng ngôø nôi ñoù laïi coù nhoùm thanh nieân ñang tuï taäp, troâng thaáy lieàn hoûi muoán laøm gì, ni ñaùp: “laø do ñaøn oâng voâ laïi caùc ngöôøi tö thoâng vôùi vôï cuûa ngöôøi neân coù toäi loãi naøy roài nhôø ta vaát boû”, nhoùm thanh nieân naøy nghe vaäy lieàn traùch maéng roài boû ñi, treân ñöôøng gaëp caùc ni khaùc lieàn noùi: “ni Thoå-la- nan-ñaø ñang laøm nghieäp aùc laø vaát boû thai nhi”, caùc ni im laëng roài ñem vieäc naøy baïch Bí-soâ, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “do ni duøng baùt lôùn neân coù loãi naøy, ni Thoå-la-nan-ñaø ñaõ laøm traùi haïnh Sa moân, töø nay Bí-soâ ni khoâng ñöôïc laøm vieäc phi phaùp nhö theá vaø khoâng ñöôïc duøng baùt lôùn. Ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp “. Luùc ñoù caùc ni khoâng bieát neân duøng baùt côõ naøo, Phaät noùi: “baùt nhoû cuûa Bí-soâ laø baùt lôùn cuûa Bí-soâ ni”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù ni Caáp ña sau khi nuoát tinh baát tònh vaøo mieäng vaø ñeå vaøo haï caên, do nghieäp baùo cuûa chuùng sanh baát tö nghì neân coâ coù thai vaø sanh ra ñoàng töû Ca nhieáp ba. Sanh xong coâ khoâng daùm

boàng beá neân ñöùa treû khoùc lôùn, moïi ngöôøi hoûi nguyeân do, ni khaùc noùi: “Phaät cheá khoâng ñöôïc tieáp xuùc vôùi nam giôùi neân coâ aáy khoâng daùm aúm boàng”, moïi ngöôøi noùi: “Theá toân ñaïi bi aét seõ khai cho aúm boàng, neáu meï khoâng aúm boàng thì noù laøm sao soáng”, ni baïch Bí-soâ, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “ñöôïc aúm boàng con mình ñeå nuoâi döôõng thì khoâng coù loãi”. Sau ñoù caùc ni chuyeàn tay nhau aúm boàng ñöùa beù khieán cho noù gaày oám, Phaät noùi: “Bí-soâ ni khoâng ñöôïc aúm boàng con nhoû cuûa ngöôøi khaùc, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”.

VII. TOÅNG NHIEÁP TUÏNG BIEÄT MOÂN THÖÙ BAÛY: Ni Caáp ña, khoâng ôû, Taêng khöôùc kyø, nhò hình, AÂm ñaïo nhoû, yeát ma, Baùn röôïu, ni chuyeån caên, Ngoaøi chuøa, khoâng duøng xöông, Tuïng thöù baûy neân bieát. 1. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù baûy: Caáp ña nguû vôùi con, Döôïc xoa thaønh Vöông xaù, Cho treû, vaûi quaøng coå, Keâu teân vaø cho aên. Duyeân xöù nhö treân, do Phaät cheá ni khoâng ñöôïc nguû cuøng phoøng vôùi ngöôøi nam neân ban ñeâm ni Caáp ña ñöa con ra nguû ôû beân ngoaøi khieán noù khoùc lôùn. Moïi ngöôøi hoûi roõ nguyeân do roài noùi: “Theá toân ñaïi bi aét seõ khai cho nguû vôùi con nhoû, neáu noù khoâng nguû chung vôùi meï thì seõ bònh”, baïch Phaät, Phaät noùi: “ni Caáp ña neân theo Ni taêng xin yeát ma ñöôïc nguû ñeâm cuøng phoøng vôùi con. Taùc phaùp xin nhö sau: traûi toøa, ñaùnh kieàn chuøy, sau khi Ni chuùng taäp hoïp, ni Caáp ña chaép tay quyø tröôùc Thöôïng toøa ni baïch: Ñaïi ñöùc ni taêng laéng nghe, con laø Bí-soâ ni Caáp ña sanh con trai, muoán nguû ñeâm cuøng phoøng vôùi con. Nay theo Ni taêng xin yeát ma ñöôïc nguû ñeâm cuøng phoøng vôùi con, cuùi xin Ni taêng cho con ñöôïc nguû ñeâm cuøng phoøng vôùi con. Xin thöông xoùt (ba laàn). Ni taêng baûo Caáp ña ñeán choã chæ thaáy khoâng nghe roài sai moät Bí-soâ ni taùc baïch nhò yeát ma cho nhö sau:Ñaïi ñöùc ni taêng laéng nghe, Bí-soâ ni Caáp ña naøy sanh con trai, nay theo Ni taêng xin yeát ma ñöôïc nguû ñeâm cuøng phoøng vôùi con. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, nay Taêng taùc yeát ma cho Caáp ña ñöôïc nguû ñeâm cuøng phoøng

vôùi con. Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc ni taêng laéng nghe, Bí-soâ ni Caáp ña naøy sanh con trai, nay theo Ni taêng xin yeát ma ñöôïc nguû ñeâm cuøng phoøng vôùi con. Nay Taêng taùc yeát ma cho Caáp ña ñöôïc nguû ñeâm cuøng phoøng vôùi con, vò naøo chaáp thuaän cho Caáp ña ñöôïc nguû ñeâm cuøng phoøng vôùi con thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Taêng ñaõ chaáp thuaän cho C6aùp ña ñöôïc nguû ñeâm cuøng phoøng vôùi con xong roài. Taêng chaáp thuaän vì im laëng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. Sau khi ñöôïc Taêng yeát ma cho roài thì ñöôïc nguû ñeâm cuøng phoøng vôùi con khoâng phaïm”. Luùc ñoù baïn cuûa Caáp ña cuõng nguû chung phoøng, Phaät noùi: “Ni coù con ñöôïc nguû vôùi con mình, ni khaùc thì khoâng ñöôïc, neáu nguû thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Thôøi gian sau con ñaõ lôùn, Caáp ña

vaãn nguû chung phoøng, caùc ni baïch Bí-soâ, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “neáu con ñaõ lôùn thì khoâng ñöôïc nguû chung phoøng”. Phaät taïi Truùc laâm thaønh Vöông xaù, luùc ñoù coù thaàn Döôïc xoa teân Sa ña ôû beân söôøn nuùi trong thaønh naøy, nhôø vò thaàn naøy uûng hoä neân töø vua cho ñeán daân trong nöôùc ñeàu ñöôïc an laïc, möa thuaän gioù hoøa, ruoäng luùa ñöôïc muøa, thöùc aên deã ñöôïc; do nhaân duyeân naøy neân caùc Sa moân, Baø-la- moân… töø caùc nôi khaùc ñeàu ñeán nöôùc naøy. Luùc ñoù taïi nöôùc Kieän-ñaø-la ôû phöông Baéc cuõng coù moät Döôïc xoa teân laø Baùn-giaø-la thöôûng uûng hoä nöôùc naøy laøm cho ñöôïc an laïc vaø thònh vöôïng, khoâng khaùc gì nöôùc Ma- kieät-ñaø. Döôïc xoa Baùn-giaø-la laáy vôï doàng loaïi, Döôïc xoa Sa ña cuõng laáy vôï thuoäc ñoàng loaïi, nhaân döï ñaïi hoäi do Döôïc xoa phöông khaùc toå chöùc, hai Döôïc xoa naøy gaëp nhau, do meán moä nhau neân keát laøm baïn thaân. Khi töø bieät nhau ñeå trôû veà truù xöù, Döôïc xoa Sa ña göûi bieáu Döôïc xoa Baùn-giaø-la hoa quaû thôm ngon ôû nöôùc Ma-kieät-ñaø; Döôïc xoa Baùn- giaø-la cuõng göûi bieáu laïi hoa quaû thôm ngon ôû phöông Baéc. Nhieàu laàn nhö vaäy neân thaân tình ngaøy caøng toát ñeïp hôn, moät hoâm sau khi gaëp laïi nhau, Döôïc xoa Sa ña noùi: “laøm caùch gì ñeå sau khi chuùng ta qua ñôøi, con chaùu cuûa chuùng ta vaãn thaân thieát khoâng xa lìa?”, Baùn-giaø-la noùi: “laønh thay, töø nay chuùng ta chæ buïng keát thaân, hai nhaø chuùng ta neáu sanh nam nöõ thì keát thoâng gia vôùi nhau”, Sa ña noùi: “yù toâi cuõng nhö vaäy”. Khoâng bao laâu sau vôï cuûa Sa ña coù thai, ñuû thaùng sanh moät gaùi raát xinh ñeïp, quyeán thuoäc ñeàu vui möøng neân ñaët teân cho con laø Hoan hæ. Baùn-giaø-la nghe tin vui möøng suy nghó: “vôï Sa ña ñaõ sanh con gaùi thì vôï ta neân sanh trai, ta neân göûi y phuïc vaø chuoãi ngoïc cho con daâu cuûa ta”, nghó roài lieàn y phuïc vaø chuoãi ngoïc cuøng thö sang chuùc möøng. Khoâng bao laâu sau ñoù, vôï cuûa Baùn-giaø-la cuõng mang thai, ñuû thaùng sanh moät trai ñaët teân laø Baùn

chi ca. Sa ña nghe tin suy nghó: “vôï cuûa baïn ta ñaõ sanh trai, ta neân göûi y phuïc vaø chuoãi ngoïc cho con reã ta”, nghó roài lieàn göûi y phuïc vaø chuoãi ngoïc cuøng thö sang chuùc möøng. Baùn-giaø-la hoài aâm vieát: “tröôùc ñaây ñaõ höùa keát thaân, nay ñaõ toaïi nguyeän, ñôïi khi chuùng lôùn khoân seõ tính chuyeän hoân nhaân”. Sau ñoù vôï cuûa Sa Ña-laïi coù thai, luùc ñoù caùc nuùi phaùt ra tieáng vang nhö voi roáng, ñeán khi ñuû thaùng sanh ra, nuùi cuõng phaùt ra tieáng vang neân ñöôïc ñaët teân laø Sa ña sôn. Ñeán khi hai chò em tröôûng thaønh thì Sa ña qua ñôøi, ngöôøi em trai leân laøm gia chuû, ngöôøi chò noùi: “chò muoán ñeán trong thaønh Vöông xaù baét treû con môùi sanh aên thòt”, ngöôøi em noùi: “cha chuùng ta khi coøn soáng ñaõ thöôøng uûng hoä cho ngöôøi trong nöôùc naøy ñöôïc an laïc, khoâng coù buoàn khoå, nay chuùng ta neân noái tieáp hoä trì, neáu coù keû khaùc ñeán laøm haïi, chuùng ta coøn phaûi ngaên caûn hoï, sao chò laïi sanh nieäm aùc naøy, haõy boû nieäm aùc naøy ñi”. Do löïc cuûa lôøi nguyeàn aùc ñôøi tröôùc neân khoâng bao laâu sau ñoù ngöôøi chò laïi noùi vôùi em nhö laàn tröôùc. Ngöôøi em bieát yù chò ñaõ quyeát neân suy nghó: “söùc ta khoâng theå ngaên ñöôïc nieäm aùc naøy cuûa chò, nhöng cha khi coøn soáng ñaõ höùa gaû chò, ta neân thöïc hieän lôøi höùa naøy”, nghó roài lieàn göûi

thö cho Döôïc xoa Baùn-giaø-la nhaéc laïi vieäc keát thaân. Döôïc xoa Baùn-giaø-la lieàn ñöa nhieàu leã vaät ñeán ñeå röôùc daâu, veà soáng vôùi choàng ñöôïc moät thôøi gian, Hoan hæ lieàn noùi vôùi choàng: “em muoán ñeán trong thaønh Vöông xaù baét treû con môùi sanh aên thòt”, ngöôøi choàng noùi: “ñoù laø truù xöù maø gia toäc em hoä trì, neáu keû khaùc ñeán laøm haïi coøn phaûi ngaên caûn, sao em laïi muoán laøm vieäc taøn baïo naøy, ñöøng noùi nhö theá nöõa”, ngöôøi vôï trong loøng khoâng vui nhöng im laëng. Thôøi gian sau Hoan hæ laàn löôït sanh naêm traêm con trai, ñöùa uùt teân laø Yeâu thöông, Hoan hæ laïi khôûi nieäm aùc nhö tröôùc, ngöôøi choàng khuyeân can khoâng ñöôïc, bieát vôï ñaõ quyeát yù neân khoâng noùi nöõa. Hoan hæ lieàn vaøo trong thaønh Vöông xaù laàn löôït baét caùc treû môùi sanh aên thòt, daân trong thaønh maát con lieàn ñem vieäc naøy taâu vua, vua ra lònh quaân binh canh gaùc hoä veä khaép nôi trong thaønh, saùng ra quaân binh cuõng bò baét maát vaøi ngöôøi, cho ñeán phuï nöõ coù thai cuõng bò baét, khoâng bieát ñi ñaâu, noãi kinh hoaøng lan khaép trong thaønh Vöông xaù. Quaàn thaàn ñem vieäc naøy taâu vua, vua kinh sôï trieäu boác sö ñeán hoûi, ñaùp: “naïn khuûng boá naøy laø do Döôïc xoa gaây ra, neân lo lieäu ñaày ñuû thöùc aên thôm ngon cuùng teá”, vua nghe theo lôøi boác sö, ra lònh daân trong thaønh thaønh taâm cuùng teá; tuy ñaõ cuùng teá nhö vaäy nhöng tai hoïa vaãn khoâng heát, hoï lo buoàn khoå naõo khoâng bieát phaûi laøm sao. Luùc ñoù thieân thaàn thuû hoä thaønh Vöông xaù baùo moäng cho hoï bieát laø do nöõ Döôïc xoa Hoan hæ gaây ra hoïa naøy, chæ coù Theá toân môùi coù theå tröø dieät ñöôïc. Moïi ngöôøi noùi: “nöõ Döôïc xoa naøy aên thòt con chaùu chuùng ta phaûi goïi laø

aùc taëc, sao laïi goïi laø Hoan hæ”, nhaân ñoù hoï goïi laø nöõ Döôïc xoa Ha lò ñeå. Sau ñoù hoï ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài chaép tay baïch Phaät: “Theá toân, nöõ Döôïc xoa Ha lò ñeå ñaõ laøm vieäc baát lôïi cho daân chuùng trong thaønh Vöông xaù, taát caû treû con môùi sanh ñeàu bò noù baét aên thòt. Tröôùc ñaây chuùng con khoâng coù nieäm aùc vôùi noù, nhöng noù laïi coù taâm ñoäc haïi vôùi chuùng con, cuùi xin Theá toân thöông xoùt ñieàu phuïc nöõ Döôïc xoa naøy”, Phaät im laëng nhaän lôøi, bieát Phaät ñaõ nhaän lôøi, hoï ñaûnh leã Phaät roài ra veà. Saùng hoâm sau, Phaät ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc, sau khi thoï thöïc xong Phaät ñi ñeán choã ôû cuõa nöõ Döôïc xoa, Ha lò ñeå ñi vaéng, Phaät lieàn duøng caùi baùt uùp leân ñöùa con uùt teân Yeâu thöông, do thaàn löïc cuûa Phaät neân em thaáy anh maø anh khoâng thaáy ñöôïc em. Khi veà ñeán nhaø, Ha lò ñeå tìm khoâng thaáy Yeâu thöông ñaâu, hoûi caùc con thì chuùng ñeàu ñaùp laø khoâng thaáy. Nöõ Döôïc xoa naøy ñau khoå, meâ loaïn chaïy khaép nôi trong thaønh Vöông xaù tìm kieám vaãn khoâng tìm ñöôïc; lieàn chaïy khaép boán phöông trong chaâu Thieäm boä cuõng khoâng thaáy; chaïy ñeán caùc coõi Taây Caâu da ni, Ñoâng Tyø ñeà ha, Baéc Cu loâ chaâu cuõng khoâng tìm thaáy; chaïy xuoáng caùc ñòa nguïc nhö Ñaúng hoaït, Haéc thaèng… cuõng tìm khoâng thaáy; chaïy leân caùc coõi trôøi nhö coõi trôøi Töù thieân vöông, coõi trôøi Ñao lôïi… muoán vaøo trong cung Toái thaéng cuûa vua trôøi Ñeá

thích lieàn bò thaàn Kim cöông vaø voâ löôïng Döôïc xoa ôû ñoù ñuoåi ra. Cuoái cuøng baø ñeán choã thieân vöông Ña vaên gaøo khoùc, thieân vöông noùi: “chò khoâng neân ñau khoå gaøo khoùc nhö vaäy, chò haõy xem laïi gaàn choã chò, ai thöôøng qua laïi choã aáy?”, ñaùp: “thaáy coù Sa moân Kieàu- ñaùp-ma thöôøng aùu laïi nôi ñoù”, thieân vöông noùi: “neáu vaäy, chò neân ñeán quy y Theá toân thì coù theå gaëp laïi con cuûa chò”. Döôïc xoa nghe roài vui möøng trôû veà truù xöù, ñi ñeán choã Phaät, töø xa thaáy Phaät coù ba möôi hai töôùng toát, taùm möôi veû ñeïp trang nghieâm thaân, aùnh saùng bao quanh treân ñaûnh roäng moät taàm saùng rôõ nhö traêm ngaøn maët trôøi, taâm lieàn sanh kính ngöôõng khoâng coøn buoàn khoå nöõa. Baø ñeán ñaûnh leã Phaät roài ngoài moät beân baïch Phaät: “con bieät ly vôùi beù Yeâu thöông ñaõ laâu, cuùi xin Theá toân cho con ñöôïc gaëp”, Phaät hoûi: “ngöôi coù bao nhieâu ñöùa con?”, ñaùp laø naêm traêm, Phaät noùi: “ngöôi coù naêm traêm con, maát ñi moät ñöùa thì coù gì laø khoå”, Ha lò ñeå noùi: “Theá toân, neáu hoâm nay con gaëp beù Yeâu thöông thì con seõ hoäc maùu maø cheát”, Phaät noùi: “coù ñeán naêm traêm con, khoâng thaáy moät ñöùa maø khoå ñeán nhö vaäy, huoáng chi daân chuùng trong thaønh naøy, hoï chæ coù moät ñöùa con, ngöôi baét aên thòt thì hoï coøn khoå ñeán möùc naøo”, Ha lò ñeå noùi: “hoï coøn khoå hôn con gaáp boäi”, Phaät noùi: “ngöôi ñaõ bieát noãi khoå aùi bieät ly, sao laïi aên thòt con môùi sanh cuûa hoï. Neáu ngöôøi chòu thoï Phaät giôùi, töø nay ñem laïi an oån cho daân chuùng thaønh Vöông xaù thì ngay

nôi choã ngoài, ngöôi seõ gaëp laïi beù Yeâu thöông”, Ha lò ñeå noùi: “con xin tuaân theo lôøi Phaät daïy, töø nay seõ ñem laïi an oån cho daân chuùng trong thaønh Vöông xaù”, Phaät nghe roài lieàn laøm cho Ha lò ñeå ñöôïc gaëp laïi con. Sau khi Ha lò ñeå quy y thoï Phaät giôùi, daân chuùng trong thaønh Vöông xaù ñöôïc an oån khoâng coøn lo buoàn nöõa, Ha lò ñeå baïch Phaät: “thoï Tam quy nguõ giôùi roài töø nay con vaø caùc con aên gì?”, Phaät noùi: “ngöôi khoâng phaûi lo, caùc ñeä töû Thanh vaên trong chaâu Thieäm boä moãi khi aên ñeàu coù thí thöïc cho chuùng sanh. ÔÛ cuoái choã thoï thöïc coù ñeå moät maâm thöùc aên, caùc ñeä töû ta seõ goïi teân ngöôi vaø caùc con khieán cho ñöôïc no ñuû, khoâng bò khoå veà ñoùi khaùt; khoâng nhöõng vaäy, caùc ñeä töû ta coøn vaän taâm ñeán caùc chuùng sanh khaùc vaø caùc quyû thaàn ôû soâng nuùi bieån trong hieän taïi ñeàu ñöôïc no ñuû. Laïi nöõa, naøy Ha lò ñeå, töø nay cho ñeán khi naøo giaùo phaùp cuûa ta chöa dieät heát thì ngöôi vaø caùc con phaûi thöôøng uûng hoä truù xöù cuûa Taêng ni khaép trong chaâu Thieäm boä, khieán cho khoâng bò toån hai vaø ñöôïc an laïc”, Ha lò ñeå nghe Phaät daïy roài cuøng caùc con vaø chuùng Döôïc xoa coù maët ñeàu hoan hæ phuïng haønh. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: “Ha lò ñeå ñôøi tröôùc ñaõ taïo nghieäp gì maø sanh naêm traêm con, laïi huùt tinh khí cuûa ngöôøi vaø aên thòt treû con môùi sanh trong thaønh Vöông xaù?”, Phaät noùi: “nghieäp maø nöõ Döôïc xoa naøy vaø daân chuùng trong thaønh Vöông xaù ñaõ taïo nay phaûi chòu quaû baùo. Caùc thaày laéng nghe: Quaù khöù trong thaønh Vöông xaù, coù ngöôøi chaên boø cöôùi vôï chöa bao laâu thì vôï coù thai. Thuôû ñoù khoâng coù Phaät, chæ coù Phaät

Bích chi ra ñôøi thích nôi tòch tónh, thoï duïng ngoïa cuï tuøy nghi, thöôøng thöông xoùt ngöôøi ngheøo khoå, laø phöôùc ñieàn baäc nhaát. Khi vò naøy du haønh ñeán trong thaønh Vöông xaù, luùc ñoù coù naêm traêm ngöôøi tuï hoïp trong vöôøn hoa môû tieäc vui chôi, hoï thaáy vôï cuûa ngöôøi chaên boø ñang böng bình söõa laïc lieàn keâu goïi: "coâ haõy ñeán cuøng vui chôi nhaûy muùa vôùi chuùng toâi", vôï cuûa ngöôøi chaên boø sanh taâm tham muoán lieàn ñeán cuøng vui chôi nhaûy muùa vôùi hoï vaø ñoåi söõa laïc laáy traùi caâu thôm ngon. Sau ñoù do quaù meät nhoïc neân bò saåy thai neân ngoài buoàn raàu, boãng thaáy vò Ñoäc giaùc töø xa ñi ñeán vôùi oai nghi tòch tónh, lieàn sanh taâm kính ngöôõng, ñaûnh leã vaø daâng cuùng traùi caây thôm ngon. Thöôøng phaùp cuûa vò Ñoäc giaùc laø duøng thaân giaùo hoùa chöù khoâng thuyeát phaùp, luùc ñoù vì muoán laøm lôïi ích neân vò Ñoäc giaùc nhö con thieân nga bay leân hö khoâng, ôû treân hö khoâng hieän caùc thaàn bieán: treân thaân phoùng löûa, döôùi thaân phun nöôùc... roài haï xuoáng ñaát. Thöôøng tình heã phaøm phu nhìn thaáy thaàn bieán naøy lieàn nhö caây ñaïi thoï suïp ñoå, vôï ngöôøi chaên boø lieàn quyø moïp xuoáng vaø phaùt nguyeän: "nguyeän ñem coâng ñöùc cuùng döôøng baäc chaân thaät phöôùc ñieàn naøy, ôû ñôøi vò lai con seõ sanh trong

thaønh Vöông xaù vaø seõ aên thòt caùc treû môùi sanh trong thaønh naøy". Naøy caùc Bí-soâ, côï ngöôøi chaên boø thuôû xöa chính laø Ha lò ñeå ngaøy nay, do löïc phaùt nguyeän aùc ngaøy xöa neân nay coù quaû baùo naøy. Naøy caùc Bí-soâ, heã taïo nghieäp thuaàn ñen thì caûm quaû baùo dò thuïc thuaàn ñen; taïo nghieäp thuaàn traéng thì caûm quaû baùo dò thuïc thuaàn traéng; taïo nghieäp xen taïp thì ñöôïc quaû baùo xen taïp, caùc thaày neân boû nghieäp thuaàn ñen vaø nghieäp xen taïp, phaûi sieâng tu taäp chôù coù buoâng lung", nghe Phaät daïy roài, caùc Bí-soâ ñeàu hoan hæ tín thoï phuïng haønh. Duyeân xöù nhö treân, Ha lò ñeå sau khi thoï Tam quy nguõ giôùi thì thöôøng bò caùc Döôïc xoa khaùc laøm haïi, vì theá baø ñem caùc con thí cho Taêng. Khi caùc Bí-soâ ñi khaát thöïc, chuùng hoùa ra treû con ñi theo sau, caùc phuï nöõ trong thaønh thaáy chuùng sanh yeâu meán muoán ñeán boàng beá thì chuùng lieàn bieán maát, lieàn hoûi Bí-soâ chuùng laø ai, ñaùp laø con cuûa Ha lò ñeå, hoï noùi: "laø con cuûa oan gia Döôïc xoa aùc ñoäc hay sao?, Bí-soâ noùi: "baø aáy ñaõ boû taâm aùc, do thöôøng bò caùc Döôïc xoa khaùc laøm haïi neân ñem caùc con thí cho Taêng". Caùc phuï nöõ naøy nghe roài lieàn suy nghó: "nöõ Döôïc xoa ñaõ boû taâm aùc coøn ñöa con mình thí cho Taêng, ta cuõng neân ñem con thí cho Taêng", nghó roài lieàn ñem con ñeán thí cho Taêng, caùc Bí-soâ khoâng thoï, hoï noùi: "con cuûa nöõ Döôïc xoa aùc ñoäc, caùc thaày coøn thoï nhaän, vì sao laïi khoâng thoï nhaän con cuûa chuùng con?", baïch Phaät, Phaät noùi neân thoï. Sau ñoù khoâng coi giöõ ñöôïc ñeå chuùng töï do rong chôi khaép nôi, baïch Phaät, Phaät noùi: "neáu ñem ñeán cho moät beù rai, Bí-soâ nhaän roài neân duøng moät mieáng ca sa cuõ quaøng vaøo coå ñeå coi giöõ; neáu ñem ñeán nhieàu thì thöôïng trung haï toøa trong Taêng tuøy yù nhaän vaø laøm nhö treân ñeå coi giöõ". Sau ñoù cha meï chuùng ñem taøi vaät ñeán ñeå chuoäc chuùng veà, Bí-soâ khoâng nhaän, Phaät noùi neân nhaän; thôøi

gian sau, chuùng coù taâm meán moä ñem y vaät ñeán cuùng ñeå baùo aân, Bí-soâ khoâng nhaän, Phaät noùi neân nhaän. Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ nghe Phaät cho nhaän taøi vaät chuoäc laïi con, lieàn theo cha meï chuùng ñoøi traû cho ñuû, Phaät noùi: "khoâng ñöôïc ra giaù ñeå ñoøi, neân tuøy yù hoï ñöa bao nhieâu, bieát ñuû nhaän laáy baáy nhieâu". Duyeân xöù nhö treân, sau khi nöõ Döôïc xoa Ha lò ñeå ñem con cho Taêng, ban ñeâm chuùng ñoùi neân khoùc ñeán saùng, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "saùng sôùm neân ñem thöùc aên uoáng ñeán keâu teân cuùng teá cho chuùng", luùc ñoù coù ñöùa ñoøi aên vaøo giôø thoï trai, Phaät noùi neân cho; laïi coù ñöùa ñoøi aên vaøo phi thôøi, Phaät noùi neân cho; laïi coù ñöùa ñoøi aên thöùc aên dö trong baùt cuûa Bí-soâ, Phaät noùi neân cho; laïi coù ñöùa ñoøi aên thöùc aên baát tònh, Phaät noùi neân cho.

218 BOÄ LUAÄT 10

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ

QUYEÅN 32

2. Nhieáp tuïng thöù hai trong Bieät moân thöù baûy: Ni khoâng ôû Lan nhaõ, Khoâng ôû chuøa ngoaøi thaønh, Khoâng ñöùng ngoùng tröôùc cöûa, Khoâng nhìn qua cöûa soå. Phaät taïi Truùc laâm, thaønh Vöông xaù, luùc ñoù trong thaønh coù moät daâm nöõ teân laø Lieân hoa saéc haønh ngheà baùn saéc, coù moät Baø-la-moân ñeán muoán cuøng coâ hoan laïc, coâ hoûi coù tieàn khoâng, ñaùp laø khoâng coù, coâ noùi: "haõy ñi kieám tieàn, coù tieàn roài haõy ñeán", ñaùp laø seõ ñi kieám tieàn. Baø-la-moân naøy sau moät thôøi gian ñeán phöông Nam kieám ñöôïc naêm traêm tieàn vaøng, lieàn trôû laïi tìm Lieân hoa saéc. Luùc naøy Lieân hoa saéc nhôø baäc thieän tri thöùclaø toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân khai ngoä neân ñaõ xuaát gia thoï Caän vieân vaø ñöôïc chöùng quaû A-la-haùn. Hoâm ñoù coâ rôøi thaønh Vöông xaù ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Phaät chöa cheá ngaên Bí-soâ ni truù nôi A-lan-nhaõ neân Lieân hoa saéc ñeán trong röøng toái ñeå thieàn ñònh, thoï giaûi thoaùt laïc. Khi Baø-la-moân ñeán trong thaønh Vöông xaù tìm Lieân hoa saéc thì ñöôïc bieát coâ ñaõ xuaát gia trong Phaät phaùp vaø ñaõ ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät, anh lieàn ñeán trong röøng Theä ña hoûi, Bí-soâ noùi: "coâ aáy ñaõ töø boû vieäc phi phaùp, ñaõ xuaát gia hieän ñang thieàn ñònh trong röøng toái". Baø-la-moân naøy lieàn ñeán trong röøng toái, gaëp Lieân hoa saéc lieàn nhaéc laïi lôøi giao öôùc tröôùc ñaây, Lieân hoa saéc noùi: "naøy Baø-la-moân, nay toâi ñaõ vaát boû nghieäp aùc, oâng haõy ñi ñi", ñaùp: "tuy naøng boû ta nhöng ta khoâng boû naøng, haõy ñeán ñaây vôùi ta", Lieân hoa saéc hoûi: "oâng yeâu meán choã naøo treân thaân theå toâi?", ñaùp laø yeâu ñoâi maét, Lieân hoa saéc lieàn duøng thaàn löïc moùc troøng maét ra ñöa cho Baø-la-moân, Baø-la-moân suy nghó: "nöõ Sa moân troïc ñaàu naøy coù theå laøm yeâu thuaät", nghó roài lieàn cuù vaøo ñaàu Lieân hoa saéc roài boû ñi. Lieân hoa saéc trôû veà truù xöù keå laïi vieäc treân cho Ni chuùng nghe, Ni chuùng baïch Bí-soâ,

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 32 219

Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “do Bí-soâ ni truù trong A-lan-nhaõ neân coù loãi naøy, töø nay Bí-soâ ni khoâng ñöôïc thieàn quaùn trong röøng toái vaø ngoaøi ñoàng hoang vaéng. Ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Duyeân khôûi taïi thaønh Thaát-la-phieät, sau ñoù caùc Bí-soâ ni ngoài nôi ngaõ tö ñöôøng thieàn quaùn cuõng bò loãi nhö treân, Phaät noùi: “ni neân thieàn quaùn ôû trong chuøa”. Sau ñoù coù ngöôøi tuïc tín taâm xaây caát chuøa ngoaøi thaønh cho chö ni ôû, laïi bò giaëc vaø keû aùc ñeán quaáy nhieãu, Phaät noùi: “khoâng neân laøm chuøa ni ôû ngoaøi thaønh, neân laøm ôû trong thaønh”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù ni Thoå-la-nan-ñaø ñöùng tröôùc cöûa chuøa ngoùng troâng ñeå treâu choïc ngöôøi qua laïi, bò cheâ traùch, Phaät noùi: “ni ñöùng tröôùc cöûa chuøa neân coù loãi naøy, töø nay Bí-soâ ni khoâng ñöôïc ñöùng tröôùc cöûa chuøa, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Duyeân xöù nhö treân, sau khi Phaät cheá ngaên khoâng ñöôïc ñöùng tröôùc cöûa chuøa, ni kia lieàn ñöùng beân trong cöûa soå nhìn ra treâu choïc, bò cheâ traùch nhö tröôùc, Phaät noùi: “cuõng nhö tröôùc, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. 3. Nhieáp tuïng thöù ba trong Bieät moân thöù baûy: Cho maëc Taêng khöôùc kyø, Khoâng taém choã nam taém, Khoâng qua ngaõ tö ñöôøng, Phaûi ñi moät beân leà. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù ôû trong chuøa, khi caùc ni chaáp taùc maëc caû naêm y neân thaáy noùng böùc vaø meät nhoïc, baïch Bí-soâ, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “ôû trong chuøa, khi chaáp taùc, Bí-soâ ni ñöôïc maëc Taêng khöôùc kyø”. Luùc ñoù coù ngöôøi tuïc ñeán chuøa nhìn thaáy ni chæ maëc Taêng khöôùc kyø neân sanh nieäm duïc, ngöôøi coù tín taâm cheâ traùch, Phaät noùi: “töø nay khi chaáp taùc, ôû tröôùc caùc tröôûng giaû, Baø-la-moân, Bí-soâ ni khoâng ñöôïc maëc Taêng khöôùc kyø. Ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp. Neáu ôû tröôùc ngöôøi tuïc chaáp taùc thì Bí-soâ ni neân maëc Taêng khöôùc kyø phuû kín hai vai vaø tay, maëc y naêm ñieàu beân ngoaøi roài môùi chaáp taùc”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù ni Thoå-la-nan-ñaø ñeán taém choå ngöôøi nam taém, nhöõng ngöôøi nam ñang taém thaáy coâ xuoáng nöôùc lieàn noùi vôùi nhau: “haõy nhìn xem nöõ Sa moân troïc ñaàu kia, thaân hình nhö traâu hoang”, baïch Phaät, Phaät noùi: “töø nay, Bí-soâ ni khoâng ñöôïc ñeán taém choã ngöôøi nam taém, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù ni Thoå-la-nan-ñaø ñöùng ôû ngaõ tö ñöôøng treâu choïc ngöôøi tuïc qua laïi, bò cheâ traùch, Phaät noùi: “töø nay Bí-soâ ni khoâng ñöôïc ñi qua ngaõ tö ñöôøng, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”.

220 BOÄ LUAÄT 10

4. Nhieáp tuïng thöù tö trong Bieät moân thöù baûy: Neáu laø nöõ nhò hình, Hoaëc hai ñöôøng hieäp moät, Hoaëc ngöôøi thöôøng chaûy maùu, Vaø ngöôøi khoâng kinh nguyeät. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù Bí-soâ ni cho ngöôøi nöõ hai hình xuaát gia, ngöôøi naøy khi thaáy ni khaùc ñeán lieàn hieän töôùng khaùc, chö ni hoûi laø ngöôøi gì, ñaùp laø ngöôøi hai hình (huyønh moân), baïch Phaät, Phaät noùi: “ñaây laø haïng ngöôøi phi nam phi nöõ, khoâng neân cho xuaát gia, duø coù thoï Caän vieân

cuõng khoâng phaùt luaät nghi hoä, haõy ñuoåi ñi. Töø nay neáu coù ngöôøi ñeán caàu xuaát gia, neân hoûi hoï tröôùc raèng: coâ coù phaûi laø ngöôøi hai hình khoâng. Neáu khoâng hoûi maø cho xuaát gia thì Boån sö phaïm toäi Vieät phaùp". Duyeân xöù nhö treân, laïi coù Bí-soâ ni cho ngöôøi nöõ coù hai ñöôøng hieäp moät xuaát gia, khi tieåu tieän, ñaïi tieän lieàn ra theo neân laøm nhô nhôùp choã aáy, ni khaùc thaáy lieàn hoûi laø ai ñaõ laøm dô, ni naøy noùi roõ nguyeân do, baïch Phaät, Phaät noùi: "ñaây laø haïng ngöôøi phi nam phi nöõ, khoâng neân cho xuaát gia, duø coù thoï Caän vieân cuõng khoâng phaùt luaät nghi hoä, haõy ñuoåi ñi. Töø nay neáu coù ngöôøi ñeán caàu xuaát gia, neân hoûi hoï tröôùc raèng: coâ coù phaûi laø ngöôøi coù hai ñöôøng hieäp moät hay khoâng. Neáu khoâng hoûi maø cho xuaát gia thì boån sö phaïm toäi Vieät phaùp". Laïi coù Bí-soâ ni cho ngöôøi nöõ coù bònh thöôøng chaûy maùu xuaát gia, do thöôøng chaûy maùu neân noäi y dính dô, ruoài bay ñeán bu, caùc ni hoûi roõ nguyeân do, baïch Phaät, Phaät noùi cuõng nhö ngöôøi tröôïc, khoâng neân ôû chung. Laïi coù Bí-soâ ni cho ngöôøi nöõ khoâng coù kinh nguyeät xuaát gia, ngöôøi naøy thaáy caùc ni khaùc moãi thaùng coù kinh nguyeät lieàn cô hieàm, noùi raèng: "do caùc coâ coù nieäm xaáu, khoâng theå ly duïc neân thöôøng coù nguyeät kyø", ñaùp: "ñaây laø vieäc bình thöôøng cuûa phuï nöõ, vì sao coâ laïi cô hieàm, boä coâ khoâng coù hay sao?", ñaùp laø khoâng coù, baïch Phaät, Phaät noùi: "ñaây laø haïng ngöôøi phi nam phi nöõ, khoâng neân cho xuaát gia, duø coù thoï Caän vieân cuõng khoâng phaùt luaät nghi hoä, haõy ñuoåi ñi. Töø nay neáu coù ngöôøi ñeán caàu xuaát gia, neân hoûi hoï tröôùc raèng: coâ coù phaûi laø ngöôøi khoâng coù kinh nguyeät phaûi khoâng. Neáu khoâng hoûi maø cho xuaát gia thì boån sö phaïm toäi Vieät phaùp". 5. Nhieáp tuïng thöù naêm trong Bieät moân thöù baûy: AÂm ñaïo nhoû, noäi y, Beân Bí-soâ khoâng nhoå, Taêng ni khoâng ñoái thuù, Ñoái thuù chuùng beân mình. Duyeân xöù nhö treân, laïi coù Bí-soâ ni cho ngöôøi nöõ coù aâm ñaïo nhoû

xuaát gia, moãi khi ñi tieåu thöôøng ñi raát laâu, caùc ni hoûi roõ nguyeân do roài baïch Phaät, Phaät noùi: "ñaây cuõng laø haïng huyønh moân nöõ, neân ñuoåi ñi". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù ni bò nguyeät kyø laøm thaám öôùt y, ruoài bay ñeán bu, tuy ñaõ giaët kyõ nhöng vaãn coøn veát oá, Phaät noùi: "neáu nhö theá thì neân maëc noäi y (quaàn loùt)". Sau ñoù ni Thoå-la-nan-ñaø maëc noäi y, khi vaøo thaønh khaát thöïc, y naøy tuoät xuoáng neân bò cheâ traùch. Phaät noùi: "Bí-soâ ni maëc noäi y neân coät daây löng, neáu ai khoâng coät daây löng thì phaïm toäi Vieät phaùp". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù toân giaû Ñaïi Ca-dieáp vaøo buoåi saùng ñaép y vaøo thaønh khaát thöïc, ni Thoå-la-nan-ñaø thaáy lieàn ñi ñeán beân caïnh nhoå nöôùc boït xuoáng ñaát. Toân giaû noùi: "coâ khoâng coù loãi, loãi laø do nôi cuï thoï A-nan ñaõ gaéng göôïng xin Theá toân cho haïng phuï nöõ aùc haïnh nhö coâ xuaát gia vaø cho thoï Caän vieân", caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "ni Thoå-la-nan-ñaø ñaõ laøm ñieàu traùi vôùi haïnh Sa moân, töø nay Bí-soâ ni khoâng ñöôïc nhoå nöôùc mieáng beân Bí-soâ, ai laøm theá thì phaïm toäi Vieät phaùp". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù Bí-soâ phaïm loãi, thaáy Bí-soâ

ni ñeán lieàn môøi ngoài, ni hoûi muoán laøm gì, ñaùp laø muoán phaùt loà saùm hoái, noùi roài lieàn ñoái tröôùc ni phaùt loà: “Thaùnh giaû nhôù nghó, toâi laø Bí-soâ ---- phaïm toäi ----, nay ñoái tröôùc Thaùnh giaû phaùt loà khoâng coù che giaáu, nhôø phaùt loà neân ñöôïc an laïc”, ni hoûi: “Thaùnh giaû cuõng phaïm toäi aáy hay sao, ñaây khoâng phaûi laø vieäc thieän”, Bí-soâ xaáu hoå im laëng. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “Bí-soâ khoâng ñöôïc ñoái tröôùc ni phaùt loà saùm hoái, neân ñoái tröôùc Bí-soâ thanh tònh ñoàng kieán. Ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Duyeân xöù nhö treân, laïi coù Bí-soâ ni phaïm loãi, thaáy Bí-soâ ñeán lieàn cung kính môøi ngoài, hoûi muoán laøm gì, ñaùp laø muoán phaùt loà saùm hoái, noùi roài lieàn ñoái tröôùc Bí-soâ phaùt loà: “Thaùnh giaû nhôù nghó, toâi laø Bí-soâ ni --- - phaïm toäi ----, nay ñoái tröôùc Thaùnh giaû phaùt loà khoâng coù che giaáu, nhôø phaùt loà neân ñöôïc an laïc”, Phaät noùi: “Bí-soâ ni khoâng ñöôïc ñoái tröôùc Bí-soâ phaùt loà saùm hoái, neân ñoái tröôùc Bí-soâ ni thanh tònh ñoàng kieán. Ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. 6. Nhieáp tuïng thöù saùu trong Bieät moân thöù baûy: Bí-soâ taùc yeát ma, Ni duïng taâm laéng nghe, Traûi toøa môøi ngöôøi ngoài. Toøa ni neân phaân bieät. Duyeân xöù nhö treân, nhö Phaät ñaõ daïy vieäc yeát ma cuûa Bí-soâ vaø

Bí-soâ ni khaùc nhau, tröø vieäc cuøng yeát ma. Nhö tröôøng hôïp hai boä chuùng truyeàn giôùi cho ni, khi ôû trong Taêng, ni taùc yeát ma khoâng theå bình tónh neân taùc phaùp khoâng thaønh, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “Bí-soâ neân taùc yeát ma, ni neân laéng nghe”. Luùc ñoù ni khoâng bieát laéng nghe nhö theá naøo, Phaät noùi: “neân chí taâm laéng nghe vaø nhôù kyõ nhöõng lôøi nhö: ñaây laø yeát ma laàn thöù nhaát, ñaây laø yeát ma laàn thöù hai, laàn thöù ba”. Duyeân xöù nhö treân,nhö Phaät daïy neân tuïng kinh, caùc Bí-soâ khoâng traûi toøa ngoài, Phaät noùi neân traûi. Sau ñoù chö ni ñeánnghe phaùp, Bí-soâ traûi choã ngoài toát, coù moät ni bò xuaát nguyeät kyø laøm dô choã ngoài, sau khi hoï ra veà, vò tri söï thu xeáp ngoïa cuï thaáy ruoài bu neân ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “ni ñeán nghe phaùp, khoâng neân traûi toøa ngoài toát”. Sau ñoù, heã thaáy ni ñeán nghe phaùp, Bí-soâ ñeàu traûi toøa xaáu; hoâm ñoù Ñaïi theá chuû ñeán nghe phaùp thaáy toøa ngoài xaáu lieàn noùi: “khi coøn taïi gia, toâi cuõng chöa töøng ngoài toøa nhö theá naøy”, Bí-soâ noùi: “Ñaïi theá chuû, ñaây laø Theá toân daïy khoâng traûi toøa ngoài toát cho ni ñeán nghe phaùp”, Ñaïi theá chuû noùi: “tröôùc ñaây do ni kia khoâng chaùnh nieäm taïo loãi, toâi laøm sao coù theå taïo loãi nhö theá”, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “töø nay Bí-soâ ni naøo chaùnh nieäm ñeán nghe phaùp thì neân traûi toøa ngoài toát”. 7. Nhieáp tuïng thöù baûy trong Bieät moân thöù baûy: Baùn röôïu, nhaø daâm nöõ, Giöõa ñöôøng khoâng ñaùnh ni, Tuøy duyeân khai noäi y, Khoâng ñöôïc ca haùt muùa. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù ni Thoå-la-nan-ñaø vaøo saùng sôùm ñaép y mang baùt theo thöù lôùp khaát thöïc, gaëp moät coâ gaùi maëc y phuïc vôùi chuoãi anh laïc trang nghieâm thaân lieàn hoûi töø ñaâu coù ñöôïc nhö vaäy, ñaùp laø nhôø baùn röôïu môùi ñöôïc nhö theá, ni nghe roài cho laø phöông tieän toát. Vöøa ñi vöøa nghó veà vieäc naøy thì gaëp moät coâ gaùi khaùc gaày yeáu, maëc y phuïc cuõ dô lieàn hoûi ôû ñaâu thuoäc

veà ai, ñaùp: “con khoâng coù thaân thuoäc, chæ caàn ai cho con y thöïc laø con thuoäc veà ngöôøi aáy”, laïi hoûi: “neáu vaäy sao coâ khoâng baùn röôïu?”, ñaùp: “con laøm sao coù theå baùn röôïu ñöôïc, nhaø baùn röôïu phaûi roäng lôùn vôùi ñaày ñuû baøn gheá, choã ngoài, cheùn muoãng, maâm toâ, tieàn voán nhieàu, phuïc vuï ñuùng phaùp thì khaùch môùi ñeán ñoâng vaø môùi coù lôïi nhuaän”, ni noùi: “nhöõng vaät duïng ñoù ta seõ lolieäu ñaày ñuû, nhöng khi ñöôïc lôïi nhuaän, coâ phaûi ñöa cho ta”, ñaùp laø seõ ñöa. Thoå-la-nan-ñaø lieàn ôû gaàn chuøa ni môû moät quaùn röôïu lôùn vôùi ñaày ñuû vaät duïng vaø ñöa nhieàu tieàn voán cho coâ kia baùn röôïu, do nhieàu ngöôøi ñeán trong quaùn röôïu naøy neân Thoå-la-nan-ñaø thu ñöôïc nhieàu taøi lôïi, caùc quaùn röôïu khaùc thaáy vaäy

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 32 223

ñeàu sanh taät ñoá. Sau ñoù vua môû ñaïi hoäi neân keâu ñeán caùc quaùn röôïu cung caáp röôïu, caùc quaùn kia noùi vôùi söù giaû: “gaàn chuøa cuûa ni Thoå-la-nan-ñaø coù quaùn röôïu lôùn vôùi ñuû loaïi röôïu ngon, vì sao khoâng goïi ñeán hoï laïi laøm khoå chuùng toâi”, söù giaû nghe roài lieàn ñeán quaùn röôïu baét giöõ coâ gaùi, coâ la to leân: “Thaùnh giaû Thoå-la-nan-ñaø, coù quan cuûa vua ñeán baét con, Thaùnh giaû haõy mau ra ñaây”, Thoå-la-nan-ñaø nghe lieàn chaïy ñeán maéng söù giaû: “ñoà hung aùc, vì sao laïi baét coâ gaùi cuûa ta”, söù giaû noùi: “Thaùnh giaû cuõng môû quaùn röôïu hay sao?”, ñaùp: “ta ñaïp leân ñaàu keû oan gia, vieäc môû quaùn röôïu lieân can gì tôùi ngöôi”, söù giaû noùi: “Thaùnh giaû cuõng coù oan gia nöõa sao?”, ñaùp: “ngöôi chính laø oan gia, vì ñaõ baét coâ gaùi cuûa ta”. Nhaân vieäc naøy neân hai beân tranh caõi nhau, caùc tröôûng giaû, Baø-la-moân hoûi roõ nguyeân do roài cheâ traùch: “caùc Thích nöõ traïo cöû, laøm vieäc phi phaùp, khoâng giöõ tònh haïnh maø coøn baùn röôïu”. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “do ni Thoå-la-nan-ñaø laøm vieäc phi phaùp, töø nay Bí-soâ ni khoâng ñöôïc baùn röôïu, ai baùn thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù ni Thoå-la-nan-ñaø vaøo saùng sôùm ñaép y mang baùt theo thöù lôùp khaát thöïc, gaëp moät coâ gaùi maëc y phuïc vôùi chuoãi anh laïc trang nghieâm thaân lieàn hoûi töø ñaâu coù ñöôïc nhö vaäy, ñaùp laø nhôø baùn saéc môùi ñöôïc nhö theá, ni nghe roài cho laø phöông tieän toát. Vöøa ñi vöøa nghó veà vieäc naøy thì gaëp moät coâ gaùi khaùc gaày yeáu, maëc y phuïc cuõ dô nhöng xinh ñeïp, lieàn hoûi ôû ñaâu thuoäc veà ai, ñaùp: “con khoâng coù thaân thuoäc, chæ caàn ai cho con y thöïc laø con thuoäc veà ngöôøi aáy”, laïi hoûi: “neáu vaäy sao coâ khoâng laøm ngheà baùn saéc?”, coâ gaùi nghe roài bòt tai noùi: “Thaùnh giaû, gia toäc cuûa con chöa töøng laøm vieäc xaáu xa naøy”, ni noùi: “phaàn nhieàu coâ gaùi ñeàu laøm ngheà aáy, coâ khoâng phaûi laø vöông nöõ, cuõng khoâng phaûi ñöôïc sanh ra töø nhaø tröôûng giaû quyù toäc, Baø-la-moân; vaû laïi ngöôøi nöõ ñeàu thích ngöôøi nam, neáu ta khoâng xuaát gia, ta cuõng laøm ngheà aáy”, coâ gaùi noùi: “Thaùnh giaû, laøm ngheà baùn saéc haù coù theå laøm ngay ñöôïc hay sao, phaûi ñuû caùc duyeân môùi laøm ñöôïc, nhö phaûi coù nhaø roäng lôùn, y phuïc vaø ñoà trang söùc phaûi sang vaø ñeïp ñeå ai nhìn thaáy cuõng yeâu thích; khi coù ngöôøi nam ñeán môùi tuøy theo söï sang heøn cuûa hoï

maø phuïc vuï...", ni noùi: "nhöõng vaät duïng ta seõ lo lieäu ñaày ñuû vaø cung caáp y thöïc ñaày ñuû cho coâ, nhöng khi thu ñöôïc taøi vaät phaûi ñöa cho ta", ñaùp laø seõ ñöa. Thoå- la-nan-ñaø lieàn ôû gaàn chuøa laøm moät nhaø daâm nöõ roäng lôùn vôùi ñaày ñuû vaät duïng, cung caáp y thöïc cho coâ gaùi ñaày ñuû neân coâ gaùi trôû neân xinh ñeïp nhaát so vôùi caùc daâm nöõ khaùc, neân nhieàu ngöôøi chen chuùc nhau ñeán trong nhaø daâm nöõ naøy, Thoå-la-nan-ñaø thu ñöôïc nhieàu taøi lôïi neân caùc daâm nöõ khaùc ñeàu taät ñoá. Sau ñoù do vua môû ñaïi hoäi caàn nhieàu höông thoa neân söù

giaû taäp hoïp caùc daâm nöõ baûo cung caáp höông thoa, hoï noùi: "gaàn chuøa cuûa ni Thoå-la-nan-ñaø cuõng coù daâm nöõ, neân keâu ñeán". Söù giaû nghe roài lieàn ñeán nhaø daâm goïi coâ gaùi ra, coâ la to leân: "Thaùnh giaû Thoå-la-nan-ñaø, coù quan cuûa vua ñeán baét con, Thaùnh giaû haõy mau ra ñaây", Thoå-la-nan-ñaø nghe lieàn chaïy ñeán maéng söù giaû: "ñoà hung aùc, vì sao laïi baét coâ gaùi cuûa ta", söù giaû noùi: "Thaùnh giaû cuõng môû nhaø daâm hay sao?", ñaùp: "ta ñaïp leân ñaàu keû oan gia, vieäc môû nhaø daâm lieân can gì tôùi ngöôi", söï vieäc dieãn tieán gioáng nhö treân cho ñeán caâu Phaät noùi: "töø nay Bí-soâ ni khoâng ñöôïc laøm nhaø nuoâi daâm nöõ, ai laøm thì phaïm Toát-thoå-la ñeå". Duyeân xöù nhö treân, Thoå-la-nan-ñaø laïi ñem moät coâ gaùi ñeán choã vaéng veû gaàn ñaïi loä ñeå laøm ngheà baùn saéc kieám tieàn... söï vieäc dieãn tieán cuõng gioáng nhö treân cho ñeán caâu Phaät cheá ai laøm thì phaïm Toát-thoå-la ñeå. Duyeân khôûi taïi thaønh Vöông xaù, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ thöôøng ôû choã haùt xöôùng bieåu dieãn, hoï noùi vôùi nhau: "chuùng ta bò caùc nhaïc coâng baét chuùng ta bieåu dieãn ñeàu laø do nhoùm thaäp nhò Bí-soâ ni. Neáu hoï khoâng leùn ñöa y baùt... cho caùc ñaøo keùp haùt ñeå xuùc naõo chuùng ta thì chuùng laøm sao baét chuùng ta bieåu dieãn ñöôïc. Chuùng ta neân trò maáy ni ñoù", OÂ-ba- nan-ñaø noùi neân ñaùnh. Sau ñoù, khi Luïc chuùng Bí-soâ ñi ñeán choã kia thì gaëp Thoå-la-nan-ñaø lieàn noùi vôùi nhau: "ñaây laø coâ ni ñöùng ñaàu trong nhoùm, haõy tröøng trò ni aáy", noùi roài cuøng nhau tôùi gaàn, moät ngöôøi giöõ chaët, moät ngöôøi ñaùnh leân ñaàu, ngöôøi ñaù vaøo chaân, ngöôøi ñaùnh vaøo hoâng... khieán cho thaân theå cuûa coâ ni naøy baàm tím. Coâ trôû veà truù xöù thoa daàu roài naèm meïp treân giöôøng khoâng theå ñi laïi ñöôïc, caùc ni hoûi nguyeân do, ñaùp laø bò ñaùnh, laïi hoûi bò ai ñaùnh, ñaùp laø Luïc chuùng Bí-soâ, laïi hoûi ñaõ laøm loãi gì, ñaùp: "hoï laø phaùp huynh, toâi laø phaùp muoäi, raên daïy nhau laø vieäc thöôøng tình, neáu so vôùi ngöôøi khaùc thì caàn gì hoûi loãi", caùc ni nghe roài lieàn cheâ traùch: "vì sao Bí-soâ laïi ñaùnh Ni chuùng?", hoï ñem vieäc naøy baïch Bí-soâ, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "khi Bí-soâ ñaùnh Bí-soâ ni lieàn coù söï xuùc chaïm thaân theå, töø nay Bí-soâ khoâng ñöôïc ñaùnh Ni, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Duyeân xöù taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù tuy Phaät cho ni maëc noäi y nhöng maùu vaãn thaám ra ngoaøi laøm dô ngoïa cuï, ruoài bu ñeán neân hoï sanh nhôøm gôùm, baïch Phaät, Phaät noùi: "töø nay Bí-soâ ni neân maëc theâm quaàn loùt beân trong noäi y". Sau ñoù tuy coù maëc theâm quaàn loùt, maùu vaãn thaám dô, Phaät noùi: "neân thöôøng giaët cho saïch,

khi naèm nguû neân chaùnh nieäm, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Duyeân khôûi taïi thaønh Vöông xaù, luùc ñoù ni Baûn thaéng qua ñôøi, thi

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 32 225

theå ñöa vaøo Thi laâm ñeå hoûa taùng, nhoùm thaäp nhò Bí-soâ ni ñeán beân töû thi ca muùa, caùc ni ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "phaùp cuûa ni laø khoâng ñöôïc ca muùa, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". 8. Nhieáp tuïng thöù taùm trong Bieät moân thöù baûy: Neáu Taêng ni chuyeån caên, Ñeán ba laàn thì ñuoåi, Roäng noùi duyeân Phaùp döõ, Lieân hoa saéc laøm söù. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù cuï thoï Öu-ba-ly baïch Phaät: "Theá toân, neáu ni chuyeån caên thì phaûi nhö theá naøo?", Phaät noùi: "ñoàng Caän vieân vaø y theo haï laïp cuõ roài ñöa qua chuøa Taêng", laïi hoûi: "neáu Taêng chuyeån caên thì coù ñöôïc theo haï laïp cuõ roài ñöa qua chuøa Ni hay khoâng?", Phaät noùi cuõng ñöa qua chuøa Ni, laïi hoûi: "neáu caû hai khi ñöa qua chuøa kia lieàn chuyeån caên trôû laïi thì phaûi nhö theá naøo?", Phaät noùi: "cuõng nhö tröôùc ñöa traû veà choã cuõ", laïi hoûi: "neáu hoï chuyeån caên ñeán laàn thöù ba thì phaûi nhö theá naøo?", Phaät noùi: "neáu chuyeån caên ñeán laàn thöù ba thì hoï khoâng phaûi laø Taêng ni, phaûi cho hoï hoaøn tuïc". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû teân laø Thieân döõ raát giaøu coù, laïi coù moät tröôûng giaû teân laø Loäc töû cuõng raát giaøu coù, caû hai ñeàu ñaõ cöôùi vôï vaø trôû thaønh baïn thaân, coù vaät gì laï ñeàu göûi bieáu cho nhau. Sau ñoù coù vieäc, moïi ngöôøi trong thaønh tuï hoïp trong coâng vieân ñeå baøn luaän, hai tröôûng giaû naøy gaëp nhau, sau khi hoïp xong moïi ngöôøi ra veà, caû hai ôû laïi, luùc ñoù Thieân döõ noùi: "laøm caùch gì ñeå sau khi chuùng ta qua ñôøi, con chaùu cuûa chuùng ta vaãn thaân thieát khoâng xa lìa?", Loäc töû noùi: "laønh thay, töø nay chuùng ta chæ buïng keát thaân, hai nhaø chuùng ta neáu sanh nam nöõ thì keát thoâng gia vôùi nhau", Thieân döõ noùi: "yù toâi cuõng nhö vaäy". Sau ñoù vôï cuûa Thieân döõ sanh moät beù gaùi xinh ñeïp tuyeät traàn nhöng tính hay khoùc, moãi khi coù Bí-soâ ñeán nhaø thuyeát phaùp cho cha meï thì beù khoâng khoùc maø coùn laéng tai nghe. Sau hai möôi moát ngaøy, do beù thích phaùp neân laéng tai nghe, laïi laø con cuûa Thieân döõ neân ñöôïc ñaët teân laø Phaùp döõ, ngöôøi cha giao cho taùm baø nhuõ maãu nuoâi döôõng, beù daàn daàn lôùn leân nhö hoa sen vöôït leân khoûi maët nöôùc. Luùc ñoù tröôûng giaû Loäc töû suy nghó: "vôï baïn ta sanh con gaùi, ta neân göûi y phuïc vaø chuoãi ngoïc cho con daâu cuûa ta", nghó roài lieàn göûi y phuïc, chuoãi ngoïc vaø thö sang chuùc möøng. Khoâng bao laâu sau vôï cuûa Loäc töû coù thai, ñuû thaùng sanh moät trai, sau hia möôi moát ngaøy, do beù sanh vaøo ngaøy sao Tyø-xaù-khö neân ñöôïc ñaët teân laø Tyø-xaù- khö, ngöôøi cha cuõng giao con cho taùm baø nhuõ maãu nuoâi döôõng. Tröôûng giaû Thieân döõ nghe tin lieàn suy nghó: "vôï cuûa baïn ta sanh con trai, ta neân

226 BOÄ LUAÄT 10

göûi y phuïc vaø chuoãi ngoïc cho con reã cuûa ta", nghó roài lieàn göûi y phuïc, chuoãi ngoïc vaø thö sang chuùc möøng. Loäc töû hoài aâm noùi raèng: "tröôùc kia

ñaõ höùa keát thaân, nay ñöôïc toaïi nguyeän, chôø khi chuùng tröôûng thaønh seõ tính chuyeän hoân nhaân". Thôøi gian sau, Phaùp döõ ñaõ khoân lôùn nhöng laïi moät loøng muoán xuaát gia, ñem taâm yù naøy baïch vôùi cha nhöng ngöôøi cha noùi: "tröôùc kia cha ñaõ höùa gaû con cho Tyø-xaù-khö, con cuûa tröôûng giaû Loäc töû, vieäc naøy khoâng theå laøm khaùc ñi ñöôïc". Sau ñoù, khi coù boån sö laø Bí-soâ ni Lieân hoa saéc ñeán nhaø, Phaùp döõ baïch raèng: "Thaùnh giaû, con muoán ñöôïc ôû trong thieän phaùp luaät xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc, thaønh taùnh Bí-soâ ni, tu taäp phaïm haïnh. Xin Thaùnh giaû ñeán ñaây bí maät cho con xuaát gia, vì cha con ngaên caám neân con khoâng sao ñi ñöôïc", Lieân hoa saéc noùi: "laønh thay, con coù theå phaùt taâm öa thích caàu xuaát gia nhö vaäy. Ñoái vôùi caùc duïc, vò ngoït cuûa noù thì ít maø nguy hieåm thì nhieàu. Nhö Phaät ñaõ day, ngöôøi trí bieát naêm loãi cuûa duïc nhieãm thì khoâng neân laøm, ñoù laø: 1. Quaùn saùt vò ngoït cuûa duïc thì ít maø loãi thì nhieàu, thöông coù caùc khoå. 2. Khi haønh duïc thöôøng bò troùi buoäc. 3. Ngöôøi laøm vieäc daâm duïc khoâng bieát nhaøm chaùn. 4. Ngöôøi laøm vieäc daâm duïc khoâng vieäc aùc naøo maø khoâng laøm. 5. Ñoái vôùi caùc caûnh duïc, Phaät vaø caùc Hieàn thaùnh Thanh vaên ñeàu duøng voâ soá phöông tieän noùi veà loãi laàm cuûa duïc, vì theá ngöôøi trí khoâng laøm vieäc daâm duïc. Laïi nöõa ngöôøi trí bieát xuaát gia coù naêm lôïi ích thuø thaéng, nhö Phaät ñaõ daïy ngöôøi trí thaáy naêm ñieàu neân caàu xuaát gia trong thieän phaùp luaät: moät laø ta ñöôïc töï lôïi, ngöôøi khaùc khoâng coù; hai laø töï bieát mình thuoäc giai caáp haï tieän bò ngöôøi sai khieán, sau khi xuaát gia trôû laïi ñöôïc hoï cung kính taùn thaùn, leã baùi cuùng döôøng; ba laø seõ chöùng ñöôïc Nieát-baøn voâ thöôïng; boán laø sau khi qua ñôøi seõ ñöôïc sanh leân coõi trôøi; naêm laø thöôøng ñöôïc chö Phaät, chuùng Thanh vaên vaø caùc baäc thaéng nhaân khen ngôïi. Con haõy quaùn naêm lôïi ích naøy chí taâm xaû löôùi tuïc, caàu coâng ñöùc lôùn. Ta höùa seõ ñoä con xuaát gia, haõy chôø ôû ñaây, ñôïi ta baïch Phaät vieäc naøy", Sau ñoù Lieân hoa saéc ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ñöùng moät beân chaép tay baïch Phaät: "Theá toân, Phaùp döõ laø con gaùi cuûa tröôûng giaû Thieân döõ, öa thích xuaát gia, thoï Caän vieân, thaønh töïu taùnh Bí-soâ ni trong thieän phaùp luaät cuûa Phaät. Nhöng ngöôøi cha tröôùc ñaây ñaõ höùa gaû cho Tyø-xaù-khö, con trai cuûa tröôûng giaû Loäc töû neân ngaên caûn khoâng cho Phaùp döõ xuaát gia", Phaät baûo A-nan: "thaày haõy ñeán thoâng baùo Ni chuùng, Phaùp döõ laø con gaùi cuûa tröôûng giaû Thieân döõ muoán xuaát gia, Ni chuùng haõy taùc phaùp sai Lieân hoa saéc ñeán choã ôû cuûa Phaùp

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 32 227

döõ noùi laø vaâng theo lôøi Phaät daïy, cho Phaùp döõ Tam quy nguõ giôùi, keá cho caïo toùc vaø thoï möôøi giôùi ngay trong nhaø", toân giaû A-nan vaâng lôøi Phaät daïy ñeán thoâng baùo, Ni chuùng nhaát nhaát laøm theo lôøi Phaät daïy. Sau khi truyeàn giôùi xong, Lieân hoa saéc noùi vôùi Phaùp döõ: "nay con ñaõ xuaát gia, haõy chuyeân taâm tu hoïc, hoä trì phaùp nhö lôøi Phaät ñaõ daïy", Lieân hoa saéc laïi quaùn bieát caên taùnh tuøy mieân cuûa Phaùp döõ, noùi phaùp Töù ñeá khieán cho Phaùp döõ ñöôïc khai ngoä vaø chöùng quaû Döï löu. Sau ñoù trôû veà baïch Phaät: "vaâng lôøi

Phaät daïy, con ñaõ laøm xong", Phaät laïi baûo A-nan: "thaày haõy ñeán thoâng baùo Ni chuùng taùc phaùp sai Lieân hoa saéc ñeán nhaø truyeàn saùu hoïc phaùp vaø caùc tuøy phaùp cho Phaùp döõ, trong hai naêm laøm Thöùc xoa ma na", A-nan vaâng lôøi Phaät daïy ñeán thoâng baùo, Ni chuùng nhaát nhaát vaâng theo lôøi Phaät daïy. Sau khi truyeàn giôùi xong, Lieân hoa saéc noùi vôùi Phaùp döõ: "nay con ñaõ laø Chaùnh hoïc nöõ, neân tu taäp hoïc phaùp trong hai naêm, hoä trì phaùp nhö lôøi Phaät ñaõ daïy", Lieân hoa saéc laïi tuøy cô thuyeát phaùp, Phaùp döõ nghe phaùp xong lieàn chöùng quaû Nhaát lai. Sau hai naêm hoïc saùu phaùp vaø caùc tuøy phaùp, Phaùp döõ ñaõ tröôûng thaønh caøng xinh ñeïp hôn tröôùc, luùc ñoù tröôûng giaû Loäc töû sai söù ñeán noùi vôùi tröôûng giaû Thieân döõ: "hai treû ñaõ tröôûng thaønh, xin haõy choïn ngaøy laønh tính chuyeän thaønh thaân", Thieân döõ noùi laønh thay roài môøi thaày choïn ngaøy toát, sau ñoù thoâng baùo cho quyeán thuoäc gaàn xa bieát; tröôûng giaû Loäc töû cuõng baùo cho quyeán thuoäc gaàn xa bieát, taát caû ñeàu keùo nhau ñeán ñaày chaät thaønh Thaát-la-phieät. Vua Thaéng quang nöôùc Kieàu-taùt-la cuøng caùc quan daân trong thaønh ñeàu nghe bieát tin naøy, vua baûo caùc ñaïi thaàn ñeán trôï giuùp, caùc ñaïi thaàn cho ngöôøi ñöa ñeán nhöõng vaät kyø laï ñeå trang trí trong ngaøy cöôùi. Luùc ñoù khaép nôi trong thaønh ñeàu ñöôïc queùt doïn saïch seõ, röôùi höông thôm… caûnh trí ñeïp ñeõ nhö trong vöôøn Hoan hæ. Töø xa thaáy söï vieäc quaùi laï naøy, Phaùp döõ lieàn hoûi gia nhaân: "coù phaûi trong thaønh phi thôøi môû hoäi baïch hoa phaûi khoâng?", gia nhaân noùi: "nhôø phöôùc baùo cuûa coâ neân trong thaønh môû hoäi baïch hoa traùi thôøi ñeå laøm leã cöôùi cho coâ", Phaùp döõ nghe roài öu saàu lieàn ñeán noùi vôùi cha: "ñoái vôùi naêm duïc, loøng con khoâng coøn öa thích, xin cha cho con ñeán ôû trong giaø lam Vöông vieân cuûa Bí-soâ ni", ngöôøi cha noùi: "khi chöa sanh con, cha ñaõ höùa gaû con cho con trai cuûa tröôûng giaû Loäc töû roài. Vaû laïi, vua Thaéng quang cuøng quan daân trong nöôùc ñeàu ñaõ nghe bieát tin naøy, laøm sao coù theå cho con ñeán trong chuøa Vöông vieân. Con muoán cha vaø thaân toäc bò nhoát vaøo nhaø lao hay sao, ngaøy mai laø ñaùm cöôùi, con chôù coù khinh suaát", quyeán thuoäc cuøng ñeán khuyeân: "con khoâng neân haáp taáp laøm vieäc gì, con ñang tuoåi sung maõn khoù theå tu phaïm haïnh", Phaùp döõ nghe roài caøng tinh taán ñeå caàu chöùng Thaùnh ñaïom nhöng vaãn khoâng ñaït

ñöôïc quaû ly duïc. Thöôøng phaùp cuûa chö Phaät laø khôûi taâm ñaïi töø bi cöùu giuùp chuùng sanh, truï trong chaùnh quaùn, khoâng noùi hai lôøi, döïa treân ñònh hueä hieån phaùt ba minh, thaønh töïu ba hoïc, ñieåu phuïc hoaøn toaøn ba nghieäp, vöôït qua boán Boäc löu, an truï nôi boán Thaàn tuùc, thöôøng tu boán nhieáp haïnh, xaû tröø naêm trieàn caùi, ñaày ñuû naêm chi, naêm löïc, vieân maõn saùu ñoä, boá thí khaép taát caû baèng baûy Thaùnh taøi, nôû hoa baûy giaùc ngoä, chæ baøy taùm chi Thaùnh ñaïo, xa lìa taùm naïn, ñoaïn döùt haún chín keát, phöông tieän thieän xaûo tuøy yù nhaäp Cöûu ñònh, ñuû möôøi Löïc, danh vang khaép möôøi phöông, töï taïi voâ uùy, haøng phuïc ma oaùn, caát tieáng saám lôùn, roáng leân tieáng roáng cuûa sö töû, ngaøy ñeâm ba thôøi thöôøng duøng Phaät nhaõn quaùn saùt chuùng

sanh: trí hueä tuøy chuyeån cuûa ai taêng, cuûa ai giaûm; ai gaëp khoå naïn, ai böùc baùch, ai bò böùc baùch; ai xuoáng neõo aùc, ai leân ñöôøng laønh, ai moät beà thuù höôùng, ai coøn mang gaùnh naëng. Neân duøng phöông tieän gì ñeå cöùu ñoä chuùng sanh ra khoûi ñöôøng aùc, vaøo coõi trôøi ngöôøi vaø ñöôïc giaûi thoaùt; ngöôøi chöa tu thieän caên khieán tu taäp thieän caên, ngöôøi ñaõ tu thieän caên chöa thaønh thuïc khieán cho ñöôïc thaønh thuïc, ñaõ thaønh thuïc roài khieán ñöôïc giaûi thoaùt. Nhö baøi keä: Cho duø haûi trieàu lôùn, Cuõng coù khi treã haïn, Ñoái vôùi ngöôøi ñaùng ñoä, Phaät lieàn ñoä, khoâng boû. Ñoái vôùi caùc höõu tình, Phaät töø bi thöông töôûng, Nghó cöùu hoï thoaùt khoå, Nhö boø meï theo con. Luùc ñoù Phaät trong khi ñang ñi kinh haønh, Phaät móm cöôøi, töø trong mieäng phoùng ra haøo quang naêm saéc chieáu xuoáng hay chieáu leân, neáu chieáu xuoáng thì chieáu ñeán nguïc Voâ giaùn vaø caùc nguïc khaùc khieán cho chuùng sanh trong ñaây ñang bò ñoát noùng lieàn ñöôïc maùt meû, ñang bò laïnh coùng lieàn ñöôïc aám aùp. Hoï caûm thaáy an laïc lieàn suy nghó: “ta vaø moïi ngöôøi töø caûnh khoå ñòa nguïc cheát ñi, ñöôïc sanh vaøo coõi khaùc chaêng?”. Theá Toân sau khi laøm cho caùc höõu tình kia sanh tín taâm lieàn hieän nhieàu töôùng khaùc nöõa, thaáy nhöõng töôùng naøy hoï lieàn suy nghó: “chuùng ta khoâng phaûi cheát ôû ñaây sanh veà coõi kia, maø laø do söùc oai thaàn cuûa Ñaïi thaùnh ñaõ khieán thaân taâm chuùng ta hieän ñöôïc an laïc”. Ñaõ sanh tín kính thì coù theå dieät caùc khoå, ôû coõi nhôn thieân ñöôïc thoï thaân thaéng dieäu, thaønh chôn phaùp khí thaáy ñöôïc lyù chôn ñeá. Neáu haøo quang chieáu leân thì ñeán coõi

trôøi Saéc cöùu caùnh, trong haøo quang dieãn noùi caùc phaùp khoå, khoâng, voâ thöôøng, voâ ngaõ... vaø noùi keä: “Ngöôøi phaûi nghe Phaät daïy Doác caàu ñaïo xuaát ly Phaù ñöôïc quaân sanh töû Nhö voi phaù nhaø tranh. ÔÛ trong phaùp luaät Phaät Duõng tieán thöôøng tu hoïc Xa lìa ñöôøng sanh töû Bôø meù khoå khoâng coøn”. Haøo quang naøy sau khi chieáu khaép ba ngaøn Ñaïi thieân theá giôùi lieàn trôû veà choã Phaät, neáu Theá Toân noùi vieäc quaù khöù thì haøo quang trôû vaøo phía sau löng, neáu noùi vieäc vò lai thì haøo quang trôû vaøo phía tröôùc ngöïc, neáu noùi vieäc ñòa nguïc thì haøo quang trôû vaøo phía döôùi chaân, neáu noùi vieäc baøng sanh thì haøo quang trôû vaøo phía goùt chaân, neáu noùi vieäc ngaï quyû thì haøo quang trôû vaøo phía ngoùn chaân, neáu noùi vieäc loaøi ngöôøi thì haøo quang trôû vaøo ñaàu goái, neáu vieäc cuûa Löïc luaân vöông thì haøo quang trôû vaøo loøng baøn tay traùi, neáu noùi vieäc cuûa Chuyeån luaân vöông thì haøo quang trôû vaøo loøng baøn tay phaûi, neáu noùi vieäc coõi trôøi thì haøo quang trôû vaøo roán, neáu noùi vieäc cuûa Thanh vaên thì haøo quang trôû vaøo mieäng, neáu noùi vieäc cuûa Ñoäc giaùc thì haøo quang trôû vaøo phía giöõa hai chaân maøy, neáu noùi vieäc cuûa ñaïo quaû Chaùnh ñaúng chaùnh giaùc thì haøo quang trôû vaøo phía treân ñaûnh ñaàu. Luùc ñoù haøo quang nhieãu Phaät ba voøng roài vaøo mieäng cuûa Phaät, cuï thoï A-nan Ñaø baïch Phaät: “Theá Toân Nhö Lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc vui veû móm cöôøi chaúng phaûi laø khoâng coù nhôn duyeân”, lieàn noùi keä thænh Phaät:

“Töø mieäng Phaät phoùng haøo quang vi dieäu, Chieáu khaép Ñaïi thieân khoâng phaûi moät töôùng, Chieáu khaép caû möôøi phöông caùc quoác ñoä, Nhö maët trôøi chieáu saùng khaép hö khoâng. Phaät laø nhaân toái thaéng cuûa chuùng sanh, Coù theå töø kieâu maïn vaø lo buoàn. Khoâng nhaân duyeân, kim khaåu khoâng môû lôøi, Mieäng móm cöôøi aét noùi vieäc kyø laï. Con laëng leõ quan saùt ñaáng Maâu Ni, Ai muoán nghe, Phaät noùi cho nghe, Nhö sö töû vöông roáng tieáng vi dieäu, Cuùi xin Phaät quyeát nghi cho chuùng con,

230 BOÄ LUAÄT 10

Phaät nhö Dieäu sôn vöông trong bieån caû, Neáu khoâng nhaân duyeân, Phaät khoâng dao ñoäng, Töï taïi töø bi, mieäng Phaät hieän móm cöôøi, Noùi nhaân duyeân cho ngöôøi ñang khao khaùt”. Theá Toân baûo A-nan Ñaø: “Ñuùng vaäy A-nan Ñaø, khoâng phaûi khoâng coù nhaân duyeân maø Nhö Lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc mieäng hieän móm cöôøi. Thaày coøn nhôù Phaùp döõ maø tröôùc ñaây ta baûo thaày ñeán trong Ni chuùng thoâng baùo cho Ni chuùng sai Lieân hoa saéc ñeán nhaø tuaàn töï truyeàn Tam quy nguõ giôùi, muôøi giôùi vaø saùu hoïc phaùp laøm Thöùc xoa ma na trong hai naêm hay khoâng. Ngaøy mai coâ aáy seõ laáy choàng, quyeán thuoäc ñeàu ñaõ taäp hoïp”, ñaùp laø coøn nhôù, Phaät noùi: “naøy A-nan, khoâng theå ñeå cho coâ aáy ôû taïi gia aên thöùc aên dö caùch ñeâm, vì khoâng bao laâu nöõa, coâ aáy seõ chöùng quaû Baát hoaøn vaø A-la-haùn. Thaày neân ñeán thoâng baùo Ni chuùng, Phaùp döõ ñaõ hoïc xong saùu phaùp trong hai naêm, nay ni chuùng neân taùc phaùp sai Lieân hoa saéc ñeán nhaø truyeàn cho coâ aáy Boån phaùp phaïm haïnh”, Ni chuùng nhaát nhaát vaâng lôøi Phaät daïy. Sau khi truyeàn Boån phaùp xong, Lieân hoa saéc noùi vôùi Phaùp döõ: “khoâng bao laâu nöõa con seõ thoï Caän vieân”, noùi roài tuøy cô thuyeát phaùp khieán cho Phaùp döõ chöùng ñöôïc quaû Baát hoaøn vaø phaùt sanh thaàn thoâng löïc. Sau ñoù trôû veà baïch Phaät, Phaät baûo A-nan ñi thoâng baùo cho hai chuùng Taêng ni truyeàn thoï Caän vieân cho Phaùp söõ qua söù giaû laø ni Lieân hoa saéc. Sau ñoù Lieân hoa saéc ñeán nhaø truyeàn lôøi laïi cho Phaùp döõ roài noùi raèng: “hai boä taêng giaø ñaõ truyeàn thoï Caän vieân cho con, con haõy kheùo phuïng haønh”, noùi roài tuøy cô thuyeát phaùp, Phaùp döõ sau khi nghe phaùp saùnh taâm nhaøm lìa theá tuïc, quaùn naêm nguõ uaån laø voâ thöôøng khoå khoâng voâ ngaõ. Bí-soâ ni naøy chuyeân taâm tu taäp ñoaïn tröø caùc phieàn naõo, chöùng A-la-haùn, ba minh, saùu thoâng, ñuû taùm giaûi thoaùt, ñöôïc nhö thaät tri: sanh töû ñaõ heát, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc neân laøm ñaõ laøm xong, khoâng coøn thoï thaân sau. Taâm khoâng chöôùng ngaïi nhö tay naém hö khoâng, nhö dao caét muøi thôm, yeâu gheùt khoâng khôûi, xem vaøng vaø ñaát nhö nhau khoâng khaùc, taát caû danh lôïi ñeàu xaû boû, Thích Phaïm chö thieân thaûy ñeàu cung kính. Khoâng theå coù tröôøng hôïp moät A-la-haùn ñaõ heát laäu hoaëc maø laïi ôû trong nhaø baïch y, aên thöùc aên dö caùch ñeâm vaø thoï haønh phaùp theá tuïc. Luùc ñoù Phaùp döõ baïch vôùi cha meï: “cha meï bieát cho con ñaõ chöùng quaû A-la-haùn, nay muoán ñeán trong chuøa ni Vöông vieân”, cha meï noùi: “neáu con ñi nhö vaäy thì phaùp vua seõ baét toäi cha, haõy tính keá cho con cuøng ñi theo Phaät”, ñaùp: “laønh thay, nhôø cha laøm phöông tieän”. Luùc ñoù tröôûng giaû Thieân döõ lieàn thænh

Phaät vaø Taêng ñeán nhaø thoï thöïc, ñoàng thôøi sai söù ñeán noùi vôùi tröôûng giaû Loäc töû: “Phaùp döõ con toâi khoâng thích theá tuïc,

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 32 231

quyeát ñònh xuaát gia, xin haõy mau ñeán cöôõng eùp laøm leã cöôùi”, tröôûng giaû nghe roài lieàn taâu vua: “tröôùc ñaây thaàn vaø Thieân döõ coù chæ buïng keát thaân, nhöng nay con gaùi oâng aáy muoán boû tuïc xuaát gia, thaàn muoán cuøng thaân quyeán ñeán cöôõng eùp laøm leã cöôùi”, vua noùi tuøy yù. Luùc ñoù Thieân döõ lo lieäu ñaày ñuû caùc moùn aên ngon xong roài lieàn sai söù ñeán baïch Phaät ñaõ ñeán giôø thoï thöïc. Phaät ñaép y mang baùt cuøng caùc Bí-soâ ñi ñeán nhaø tröôûng giaû roài ngoài vaøo choã ngoài, tröôûng giaû töï tay daâng cuùng caùc moùn aên. Phaät vaø taêng thoï thöïc xong, tröôûng giaû laáy moät caùi gheå nhoû ngoài tröôùc Phaät muoán nghe phaùp, Phaät thuyeát dieäu phaùp laøm cho hoï ñöôïc lôïi hæ roài ñöùng daäy ra veà. Vöøa luùc ñoù, tröôûng giaû Loäc töû cuøng thaân thuoäc vaø quan daân trong thaønh ñöa Tyø-xaù-khö ñeán tröôùc cöûa ngoõ vôùi ñaày ñuû nghi leã ñeå röôùc daâu. Phaùp döõ ñi theo Theá toân ra ñeán tröôùc coång, Tyø-xaù-khö thaáy Phaùp döõ lieàn ñeán naém laáy tay Phaùp döõ. Giöõa traêm ngaøn ñaïi chuùng ñang nhìn, Phaùp döõ nhö con thieân nga bay leân hö khoâng hieän caùc thaàn bieán; vöông töû ñaïi thaàn vaø taát caû quyeán thuoäc cuûa tröôûng giaû Loäc töû thaáy thaàn thoâng löïc naøy roài ñeàu nhö caây ñaïi thoï ñoå ngaõ, hoï suïp xuoáng laïy xin saùm hoái vaø noùi lôùn: “Thaùnh nöõ ñaõ chöùng ngoä thaéng ñöùc thuø dieäu nhö theá maø muoán cho Thaùnh nöõ ôû taïi gia thoï höôûng duïc laïc vaø aên thöùc aên dö caùch ñeâm laø khoâng coù lyù ñoù”. Phaùp döõ hieän trôû xuoáng ñaát roài öùng cô thuyeát phaùp cho ñaïi chuùng, sau khi nghe phaùp, coù voâ löôïng traêm ngaøn ngöôøi ñöôïc kieán giaûi thuø thaéng, coù ngöôøi ñaéc quaû Tu ñaø hoaøn, hoaëc quaû Tö-ñaø-haøm, hoaëc quaû A-na-haøm, coù ngöôøi gieo troàng nhaân duyeân vôùi Thanh vaên thöøa, coù ngöôøi gieo troàng nhaân duyeân vôùi Bích chi Phaät thöøa, coù ngöôøi gieo troàng nhaân duyeân vôùi Phaät thöøa, caàu xuaát ly sanh töû. Thuyeát phaùp xong, Phaùp döõ ñaûnh leã Phaät roài ñi, luùc ñoù Phaät baûo caùc Bí-soâ: “chuùng Thanh vaên ni trong phaùp luaät cuûa ta thì Bí-soâ ni Phaùp döõ laø ngöôøi thuyeát phaùp baäc nhaát”. Sau ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: “ni Phaùp döõ ñôøi tröôùc ñaõ taïo nghieäp gì maø nay ñöôïc xuaát gia ngay taïi nhaø cuûa mình, laïi ñöôïc ñaéc giôùi nhôø Phaät khai cho sai söù ñeán truyeàn giôùi, Phaùp döõ ngay tai choã chöùng ñöôïc quaû A-la-haùn vaø ñöôïc Phaät thoï kyù laø ngöôøi thuyeát phaùp baäc nhaát trong Ni chuùng?”, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “nghieäp maø Phaùp döõ ñaõ taïo ñôøi tröôùc, nay quaû baùo thaønh thuïc neân ñöôïc thoï höôûng, nhö baøi keä: “Duø traûi qua traêm kieáp, Nghieäp ñaõ taïo khoâng maát, Khi nhaân duyeân hoäi hoïp, Töï thoï laáy quaû baùo”. Caùc thaày laéng nghe: Quaù khöù Hieàn kieáp, luùc con ngöôøi thoï hai vaïn tuoåi coù Phaät Ca-dieáp-ba ra ñôøi ñaày ñuû möôøi hieäu, ôû trong vöôøn Thi

232 BOÄ LUAÄT 10

loäc, choã Tieân nhôn ñoïa xöù thuoäc thaønh Baø-la-neâ-tö. Luùc ñoù trong thaønh coù moät tröôûng giaû raát giaøu coù, cöôùi vôï chöa bao laâu thì vô coù thai, ñuû thaùng sanh ra moät beù gaùi. Ñeán tuoåi tröôûng thaønh coâ gaùi naøy muoán xuaát gia nhöng cha meï khoâng cho, coâ lieàn baïch vôùi vò boån sö laø moät laõo ni: "Thaùnh giaû coù theå giuùp con ñöôïc xuaát gia, thoï Caän vieân, thaønh töïu taùnh Bí-soâ ni ôû ngay taïi nôi ñaây khoâng?", ñaùp: "con haõy an taâm ñôïi ta baïch Phaät". Phaät nghe laõo ni baïch roài lieàn sai laõo ni naøy ñeán truyeàn thoï phaùp Tam quy nguõ giôùi, cho xuaát gia, keá cho thoï phaùp chaùnh hoïc, cuoái cuøng ñöôïc hai boä taêng sai söù ni ñeán truyeàn thoï Caän vieân. Vò laõo ni quaùn caên taùnh, tuøy cô thuyeát phaùp khieán cho coâ gaùi ngay nôi choã ngoài chöùng quaû A-la-haùn; sau ñoù laïi ñöôïc Phaät thoï kyù laø ngöôøi thuyeát phaùp baäc nhaát trong chuùng Ni. Vò laõo ni naøy suy nghó: "coâ gaùi naøy ñöôïc xuaát gia, thoï Caän vieân, sau khi nghe phaùp toû ngoä chöùng quaû A-la-haùn ñeàu laø nhôø nôi ta maø ñöôïc lôïi ích thuø thaéng naøy", do suy nghó nhö vaäy neân vò laõo ni naøy phaùt nguyeän: "con troïn ñôøi tu phaïm haïnh trong giaùo phaùp cuûa Phaät Ca-dieáp-ba, nguyeän xin ñem coâng ñöùc thieän caên tu taäp naøy, ôû ñôøi vò lai luùc con ngöôøi thoï traêm tuoåi, coù Phaät Thích ca maâu ni ra ñôøi ñaày ñuû möôøi hieäu, con seõ nhö coâ gaùi naøy, ngay taïi nhaø mình ñöôïc thoï caùc hoïc xöù, nghe phaùp lieàn toû ngoä, ñöôïc xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa vò Phaät aáy, ñoaïn tröø phieàn naõo, chöùng quaû A-la-haùn vaø cuõng ñöôïc Phaät thoï kyù laø ngöôøi thuyeát phaùp baäc nhaát trong chuùng Ni". Naøy caùc Bí-soâ, laõo ni thuôû xöa chính laø Phaùp döõ ngaøy nay, do löïc cuûa lôøi phaùt nguyeän ngaøy xöa maø nay ñöôïc quaû baùo naøy. Naøy caùc Bí-soâ, heã taïo nghieäp thuaàn ñen thì caûm quaû baùo dò thuïc thuaàn ñen; taïo nghieäp thuaàn traéng thì caûm quaû baùo dò thuïc thuaàn traéng; taïo nghieäp xen taïp thì ñöôïc quaû baùo xen taïp, caùc thaày neân boû nghieäp thuaàn ñen vaø nghieäp xen taïp, phaûi sieâng tu taäp nghieäp traéng", nghe Phaät daïy roài, caùc Bí-soâ ñeàu hoan hæ tín thoï phuïng haønh, ñaûnh leã Phaät roài ñi ra.

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 33 233

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ

QUYEÅN 33

9. Nhieáp tuïng thöù chín trong Bieät moân thöù baûy: Ngoaøi chuøa khoâng ñöôïc saùm, Khoâng nhôø nam caïo toùc, Khoâng cho thueâ chuøa Ni, Khoâng duøng ñaù kyø coï. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù moät Bí-soâ ni theo hoïc vôùi Bí-soâ, do coù loãi neân bò quôû traùch, coâ trôû veà chuøa naèm buoàn baõ. Thaân giaùo sö hoûi roõ nguyeân do roài baûo ni ñeán choã vò aáy saùm hoái, ni naøy ñeán phoøng tìm khoâng thaáy, sau ñoù thaáy vò kia ñang kinh haønh ngoaøi chuøa, lieàn ñeán ñaûnh leã xin saùm hoái, vò naøy khoâng thoï saùm lieàn boû ñi. Ngöôøi tuïc thaáy vieäc naøy roài, cho ni naøy bò duïc nhieãm troùi taâm neân noùi: "toâi bieát Thaùnh giaû muoán saùm hoái nhöng vò aáy khoâng thoï, hay laø ñeán vôùi chuùng toâi, caàn gì chuùng toâi seõ ñaùp öùng cho", ni naøy nghe roài xaáu hoå im laêng trôû veà trong

chuøa, baïch Phaät, Phaät noùi: “do Bí-soâ khoâng thoï saùm neân khieán ngöôøi tuïc tham duïc hoân meâ khôûi phaân bieät xaáu xa naøy. Töø nay Bí-soâ ni ôû beân ngoaøi chuøa khoâng ñöôïc ñeán beân Bí-soâ xin saùm hoái, Bí-soâ neân thoï saùm, khoâng neân boû ñi. Ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù Bí-soâ ni nhôø thôï caïo caïo toùc cho mình, thaáy ngöôøi naøy treû trung, ni lieàn sanh taâm aùi, baïch Phaät, Phaät noùi: “caùc Bí-soâ ni taâm thöôøng loaïn ñoäng, neáu khoâng cheá phuïc taâm yù thì seõ bò phieàn naõo doái gaït. Laïi nöõa taùnh ngöôøi nöõ, taâm duïc raát maïnh, töø nay Bí-soâ ni khoâng ñöôïc moät mình nhôø ngöôøi nam caïo toùc. Neáu muoán nhôø caïo toùc neân keâu moät ni khaùc ngoài caïnh, neáu thaáy ngöôøi nam caïo toùc kia sanh taâm duïc nhieãm, hieän töôùng khaùc laï thì ni kia neân noùi: “hieàn thuû neân bieát, thaân ngöôøi nöõ do xöông thòt giaû gôïp taïo thaønh, hö voïng khoâng thaät, chôù sanh taø nieäm vôùi Bí-soâ ni maø chòu khoå nôi ñòa nguïc”. Neáu Bí- soâ ni sanh taø nieäm, ni kia neân noùi: “coâ ñaõ boû tuïc xuaát gia, haõy nhôù lai

khi ôû trong hai boä chuùng thoï Caän vieân coâ ñaõ theä nguyeän gì. Nhö Phaät ñaõ daïy ñoái vôùi caùc duïc vò ngoït thì ít maø nguy hieåm thì nhieàu, coâ haõy boû taø nieäm, giöõ taâm xuaát gia”. Noùi nhö vaäy thì toát, neáu khoâng noùi thì ni kia phaïm toäi Vieät phaùp”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù ni Thoå-la-nan-ñaø khuyeân moät tröôûng giaû laøm chuøa ni roài cuøng vôùi nhieàu ni ôû chung trong ñoù. Thôøi gian sau coù naêm traêm thöông nhaân töø phöông nam ñeán thaønh Thaát-la-phieät, muoán tìm nôi nghæ ñeâm nhöng khoâng coù neân phaûi döøng nghæ ôû beân ñöôøng. Thaáy chieàu toái trôøi saép möa, hoï öu saàu khoâng bieát tính sao, ni Thoå-la- nan-ñaø thaáy vaäy lieàn noùi: “trôøi saép möa vì sao khoâng thu doïn haøng hoùa tìm nôi döøng nghó?”, ñaùp: “Thaùnh giaû, chuùng toâi ñaõ tìm hoûi khaép nôi trong thaønh nhöng khoâng thueâ ñöôïc phoøng, bieát phaûi laøm sao”, ni noùi: “ban ñeâm trôøi seõ möa, vì sao khoâng traû giaù cao, haøng hoùa gaëp möa seõ bò hö toån, ai chòu mua nöõa”, ñaùp: “chuùng toâi ñaõ traû giaù cao nhöng vaãn khoâng tìm ñöôïc choã thueâ. Ñaây laø nghieäp cuûa toâi, ñaønh phaûi ñôïi ñeán saùng mai”, ni noùi: “neáu caùc vi cho giaù gaáp boäi thì coù theå vaøo trong chuøa truù”, ñaùp: “laønh thay nhö lôøi Thaùnh giaû noùi”. trong khi hoï vaän chuyeån haøng hoùa vaøo chuøa, ni Thoå-la-nan-ñaø vaøo trong chuøa ñuoåi heát caùc ni ra ngoaøi ñeå cho caùc thöông nhaân thueâ. Caùc ni phaûi chaïy sang chuøa khaùc trong ñeâm laïi bò möa laøm cho y phuïc öôùt vaø dính buøn dô. Caùc ni ôû chuøa khaùc thaáy vaäy lieàn hoûi roõ nguyeân do roài cheâ traùch: “taïi sao Bí-soâ ni laïi ñuoåi caùc ni ra ngoaøi chuøa ñeå cho ngöôøi tuïc thueâ?”, caùc ni ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “khoâng ñöôïc ñem chuøa cho ngöôøi tuïc thueâ, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù ni Thoå-la-nan-ñaø ñeán choã ngöôøi nam taém ñeå taém roài laáy gaïch ñaù kyø coï thaân, nhöõng ngöôøi nam thaáy vaäy lieàn sanh taâm duïc noùi vôùi nhau: “hay xem coâ ni kia hoïc caùch taém röûa cuûa chuùng ta”, do bò cheâ traùch neân baïch Phaät, Phaät noùi: “Bí-soâ ni khoâng ñöôïc ñeán choã cuûa nhöõng ngöôøi ngu aùm loaïn taâm daâm duïc ñeå taém, cuõng khoâng ñöôïc

duøng gaïch ñaù kyø coï thaân, neáu laøm theá thì phaïm toäi Vieät phaùp". 10. Nhieáp tuïng thöù möôøi trong Bieät moân thöù baûy: Khoâng duøng xöông vaø ñaù, Goã, söøng... ñeå kyø coï, Chæ duøng tay kyø coï, Vaät khaùc ñeàu khoâng cho. Duyeân xöù nhö treân, do Phaät cheá khoâng duøng gaïch kyø coï, ni kia lieàn duøng caùc vaät khaùc baèng xöông, söøng... ñeå kyø coï luùc taém, bò cheâ traùch

nhö tröôùc neân Phaät cheá chæ duøng tay kyø coï, taát caû vaät khaùc ñeàu khoâng cho, neáu duøng thì phaïm toäi Vieät phaùp.

VIII. TOÅNG NHIEÁP TUÏNG BIEÄT MOÂN THÖÙ TAÙM: Phaù thaùp, saùm, tröôùc cöûa, Ñöôïc sai, khoâng neân chöùa, Khoâng cuøng nöõ, do vôi, Thuoác taû, ba y, raén. 1. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù taùm: Phaù thaùp, haïi Ba ly, Taêng cheá khoâng neân traùi, Ni khoâng naïn cho vaøo, Tuøy thôøi maø giaùo giôùi. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù Bí-soâ ni Baûn thaéng qua ñôøi, sau khi hoûa thieâu xong, nhoùm thaäp nhi Bí-soâ ni thu laáy haøi coát xaây thaùp ôû nôi roäng raõi, treo phöôùn loïng ñeïp ñeõ, ñaêït voøng hoa treân thaùp vaø röôùi höông chieân ñaøn ñeå cuùng döôøng. Laïi sai hai ni bieát taùn tuïng haèng ngaøy ñem boät röûa vaø nöôùc saïch ñeán, heã thaáy coù Bí-soâ khaùch ñeán thì ñöa boät röûa ñeå röûa tay chaân, ñöa höông hoa roài xöôùng keä tuïng daãn hoï ñi nhieãu thaùp. Hoâm ñoù coù moät khaùch Bí-soâ A-la-haùn teân laø Kieáp tyø ñöùc cuøng naêm traêm moân ñoà du haønh trong nhaân gian, treân ñöôøng ñeán thaønh Thaát-la-phieät ñi ngang qua thaùp naøy. Baäc A-la-haùn neáu khoâng quaùn saùt thì seõ khoâng bieát ñöôïc vieäc phía tröôùc, thaáy thaùp lieàn sy nghó: "ai môùi xaây thaùp thôø toùc vaø moùng tay cuûa Phaät ôû ñaây, ta neân ñeán laøm leã", nghó roài lieàn ñeán thaùp. Hai ni kia ñöa boät röûa vaø nöôùc ñeå röûa tay chaân roài daãn naêm traêm ngöôøi ñi nhieãu thaùp, nhieãu thaùp xong roài ñi. Caùch thaùp ñoù khoâng xa, toân giaû Öu-ba-ly ñang ngoài tònh döôùi goác caây noùi vôùi tôùi: "cuï thoï Kieáp tyø ñöùc haõy quaùn saùt xem ñaõ leã baùi thaùp cuûa ai", Bí-soâ A-la-haùn nghe roài lieàn suy nghó: "vì sao cuï thoï Öu-ba-ly laïi noùi theá", nghó roài lieàn quaùn saùt môùi bieát trong thaùp an trí xöông coát cuûa Bí-soâ ni Baûn thaéng. Do coøn taäp khí saân neân vò naøy töùc giaän noùi: "cuï thoï Öu-ba-ly, ôû ñaây coù muït gheû sanh trong Phaät phaùp maø sao khoâng ñeå yù ñeán", Öu-ba-ly khoâng ñaùp, Bí-soâ A-la-haùn baûo caùc moân ñoà: "neáu caùc vò kính thoï giaùo phaùp cuûa baäc ñaïi sö thì haõy cuøng nhau ñeán ñoáng gaïch kia, moãi ngöôøi caàm moät vieân phaù huûy thaùp aây cho ta", moân ñoà vaâng lôøi laøm theo, trong choác laùt caùi thaùp bò phaù huûy. Hai ni kia thaáy vieäc naøy roài keâu khoùc roài chaïy ñi baùo, nhoùm thaäp nhò Bí-soâ ni vaø caùc ni chöa ly duïc nghe roài lieàn khoùc to, Thoå-la-nan-ñaø hoûi hai ni kia: "vöøa roài ai ñaõ noùi cho Bí-soâ kia bieát?", ñaùp laø toân giaû Öu-ba-ly,

Thoå-la-nan-ñaø noùi: “ta vöøa nghe noùi lieàn bieát ngay laø thôi caïo toùc tröôùc kia, tuy ñaõ xuaát tuïc nhöng taùnh khoâng thay ñoåi, haõy cuøng ñeán trò noù. Nhö Theá toân noùi coù keû phaù hoaïi ñoà chuùng thì ñoà chuùng khoâng ñeå yeân, chuùng ta leõ naøo laïi boû qua”, noùi roài lieàn caàm dao gaäy, daãn chuùng ni ñi ñeán choã toân giaû Öu-ba-ly ñeå gieát. Toân giaû thaáy lieàn suy nghó: “xem boä daïng caùc ni naøy voäi vaõ, aét coù yù muoán haïi ta”, nghó roài lieàn quaùn bieát hoï ñang töùc giaän muoán ñeán haïi mình, voäi nhieáp taâm nhaäp Dieät taän ñònh nhöng queân duøng thaàn löïc hoä ñaïi y. Caùc ni ñeán duøng dao gaäy daäp cheùm thaân toân giaû, do ñònh löïc neân toân giaû ngöøng hôi thôû, ngöôøi nhö thaây cheát, caùc ni töôûng ñaõ gieát xong neân boû veà chuøa. Sau khi xuaát ñònh thaáy ñaïi y ñaõ raùch naùt, toân giaû trôû veà truù xöù noùi vôùi caùc Bí-soâ: “caùc Bí-soâ ni suyùt gieát cheát toâi”, caùc Bí-soâ hoûi roõ nguyeân do roài noùi: “caùc Bí-soâ ni duø coù saân haän cuõng chæ neân khoâng leã kính, khoâng chaøo hoûi; sao laïi coù theå duøng dao gaäy ñeán ñeå gieát cuï thoï suyùt cheát?”, noùi roài cuøng nhau laäp cheá khoâng cho ni vaøo röøng Theä ña, sau khi Taêng laäp cheá roài,caùc ni ñeàu khoâng vaøo cuõng khoâng sanh cung kính. Luùc ñoù Ñaïi theá chuû ñeán ñeå leã kính Theá toân, caùc Bí-soâ khoâng cho vaøo, ni noùi: “khoâng leõ toâi laïi gioáng nhö caùc ni laàm loãi kia hay sao?”, Bí-soâ noùi: “Taêng ñaõ laäp cheá, toâi bieát laøm sao”, ni nghe roài quay veà. Luùc ñoù Phaät tuy bieát nguyeân do nhöng vaãn hoûi A-nan: “coù phaûi Ñaïi theá chuû bònh khoâng, vì sao khoâng thaáy ñeán?”, A-nan ñem vieäc treân baïch Phaät, Phaät noùi: “caùc Bí-soâ laäp cheá naøy tuy ñuùng nhöng caùc Bí-soâ ni tuøy thuoäc theo caùc Bí-soâ, neáu khoâng cho vaøo chuøa thì khoâng sanh cung kính. Töø nay caùc Bí-soâ ni muoán vaøo chuøa caàn phaûi baïch vôùi Bí-soâ roài môùi ñöôïc vaøo, cuõng khoâng neân giaùo giôùi ni”. Luùc ñoù caùc ni khoâng bieát phaûi baïch nhö theá naøo, Phaät noùi: “khi ni muoán vaøo chuøa Taêng baïch vôùi Bí-soâ laø muoán vaøo chuøa, Bí-soâ noùi neáu khoâng caàm dao gaäy vôùi yù laøm chöôùng naïn thì ñöôïc vaøo. Neáu khoâng baïch tröôùc maø lieàn vaøo thì phaïm toäi Vieät phaùp, Bí-soâ thaáy ni vaøo chuøa maø khoâng noùi nhö treân cuõng phaïm toäi Vieät phaùp”. Phaät ñaõ daïy Bí-soâ khoâng neân giaùo giôùi ni nhöng Luïc chuùng Bí-soâ vaãn khoâng ngöøng giaùo giôùi, Phaät noùi: “neáu Bí-soâ ni coù loãi, Taêng chöa hoan hæ thöù loãi cho hoï, Bí-soâ naøo lieàn giaùo giôùi thì phaïm toäi Vieät phaùp; phaùp Tröôûng tònh vaø Tuøy y ñeàu chuaån theo ñaây maø bieát”. 2. Nhieáp tuïng thöù hai trong Bieät moân thöù taùm: Ni saùm khoâng neân khinh, Tuøy yù (Töï töù) khoûi Tröôûng tònh (boá taùt) Neân laãn nhau thoï saùm, Ni chuùng ngoài neân bieát. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù moät Bí-soâ ni theo hoïc vôùi Bí-soâ,

phaïm loãi neân bò Bí-soâ quôû traùch… gioáng nhö treân, cho ñeán caâu khi ni naøy ñeán caàu saùm taï thì Bí-soâ naøy ñaïp chaân treân ñaàu roài boû ñi. Khi trôû veà chuøa, caùc ni hoûi ñaõ sam taï chöa thì ñaùp: “khoâng neân gaëp laïi vò thaày nhö vaäy nöõa”, caùc ni hoûi roõ nguyeân do roài noùi: “sao laïi coù thaùi ñoä khinh mieät nhö theá, ñeán xin saùm taï khoâng thoï thì thoâi, laïi coøn ñaïp chaân treân ñaàu roài

boû ñi", baïch Phaät, Phaät noùi: "ni traùch nhö vaäy laø ñuùng, töø nay khi ni ñeán saùm taï, Bí-soâ khoâng ñöôïc ñaïp chaân traân ñaàu roài boû ñi, ai laøm theá thì phaïm toäi Vieät phaùp. Ni khi bò quôû traùch cuõng khoâng neân voäi ñeán saùm taï, neân tuaàn töï caàu saùm taï". Luùc ñoù caùc ni khoâng bieát phaûi tuaàn töï nhö theá naøo, Phaät noùi: "tröôùc heát neân nhôø moät Bí-soâ hay Bí-soâ ni, Caän söï nam hay nöõ ñeán gaëp vò kia kheùo duøng phöông tieän khieán cho hoan hæ roài môùi ñeán saùm taï". Duyeân xöù nhö treân, nhö Phaät ñaõ daïy neân taùc phaùp tuøy yù veà ba vieäc thaáy nghe nghi, luùc ñoù Bí-soâ an cö xong lieàn taùc phaùp Tuøy yù roài laïi laøm Tröôûng tònh. Moät Bí-soâ noùi: "toâi thaáy Tröôûng tònh vaø Tuøy yù ñeàu laø laøm cho thanh tònh, neân bieát Tröôûng tònh töùc laø Tuøy yù", moät ngöôøi noùi: "Tröôûng tònh vaø Tuøy yù hai vieäc khaùc nhau", baïch Phaät, Phaät noùi: "tuy hai vieäc khaùc nhau nhöng ñeàu laø laøm cho thanh tònh, neân bieát Tuøy yù roài thì khoâng caàn laøm Tröôûng tònh nöõa". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù caùc Bí-soâ tröôùc ñaõ coù hieàm khích nhau neân hay tìm loãi cuûa nhau, khi ôû trong chuùng taùc phaùp Tuøy yù, hoï beøn ñem loãi cuûa nhau ra ñeå gaïn traùch veà ba vieäc thaáy nghe nghi, khieán cho caùc thaân höõu cho ñeán hai thaày vaø caùc baïn ñoàng hoïc ñeàu vì nhoùm phaùi cuûa mình maø cuøng tranh caõi nhau, thaønh vieäc phaù taêng vôùi yù kieán baát ñoàng nhau. Nhöõng vò trung laäp khuyeân can: "caùc cuï thoï chôù neân tranh caõi nhau, haõy truï taâm xuaát gia cuûa mình. Nhö Phaät ñaõ daïy: nôi naøo coù Bí-soâ tranh caõi nhau, töùc giaän ñoái choïi nhau thì ta khoâng muoán nghe noùi ñeán nôi aáy, huoáng chi laø muoán ñeán, khi naøo döùt tranh thì ta môùi ñeán. Neáu Bí-soâ naøo döùt boû ba thieän caên laø khoâng tham, khoâng saân, khoâng si maø taïo ba phaùp baát thieän caên laø tham saân si thì Bí-soâ aáy seõ töùc giaän tranh caõi, ñoái choïi nhau vaø oâm loøng haän thuø. Ngöôïc laïi neáu Bí-soâ naøo döùt boû ba phaùp baát thieän tham saân si thì Bí-soâ aáy seõ khoâng töùc giaän tranh caõi, khoâng oâm loøng haän thuø. Theá neân caùc thaày neân döùt boû phaùp aùc, tu taäp phaùp thieän". Nhöng caùc Bí-soâ naøy khoâng chòu döøng tranh caõi, ngöôøi tuïc thaáy vaäy lieàn cheâ traùch: "caùc Sa moân troïc ñaàu naøy khi taùc phaùp Tuøy yù, khoâng giöõ taâm xuaát gia, tranh caõi vôùi nhau", baïch Phaät, Phaät noùi: "hoï cheâ traùch nhö vaäy laø ñuùng, töø nay Bí-soâ naøo bieát coù Bí-soâ khaùc hieàm khích thì khoâng neân cuøng moät choã taùc phaùp Tuøy yù, phaûi saùm taï tröôùc

roài môùi cuøng taùc phaùp". Sau ñoù, caùc Bí-soâ saùm taï nhau trong ngaøy Tuøy yù khieán taêng theâm töùc giaän vaø laïi tranh caõi nhau, taâm khoâng theå xaû. Phaät noùi: "khoâng neân saùm taï ngay trong ngaøy Tuøy yù, neân saùm taï tröôùc khoaûng taùm chín ngaøy". Sau ñoù, caùc Bí-soâ theo lôøi Phaät daïy cuøng nhau saùm taï tröôùc, Phaät noùi: "khoâng phaûi taát caû Bí-soâ ñeàu saùm taï, chæ nhöõng ngöôøi coù hieàm khích nhau môùi saùm taï ñeå cuøng hoan hæ cho nhau". Duyeân xöù nhö treân, nhö Phaät ñaõ daïy caùch naêm naêm neân laøm ñaïi hoäi ñaûnh keá, luùc ñoù caùc tröôûng giaû, Baø-la-moân cuøng tranh hôn thua neân laøm ñaïi hoäi Voâ giaø, thænh hai boä taêng ñeán döï. Nhö Phaät ñaõ daïy neân ngoài theo thöù lôùp tuoåi haï,

khi caùc ni y theo thöù lôùp tuoåi haï ñeå ngoài thì gaây oàn naùo, Phaät noùi: “ngöôøi nöõ taùnh tham, trong ñaïi hoäi thì hai ba boán ngöôøi ñi tröôùc theo ngoài theo thöù lôùp tuoåi haï, soá coøn laïi cöù tuøy yù ngoài gaàn ngöôøi maø mình quen bieát”. 3. Nhieáp tuïng thöù ba trong Bieät moân thöù taùm: Tröôùc cöûa khoâng Tröôûng tònh (boá taùt) Caàn phaûi sai hai ni, Khi ñeán giôø Tröôûng tònh, Sai ngöôøi ñôïi Ni baïch. Duyeân xöù nhö treân, nhö Phaät ñaõ daïy tröø phaùp söï phaûi yeát ma chung, caùc phaùp söï khaùc Bí-soâ vaø Bí-soâ ni phaûi taùc phaùp rieâng. Luùc ñoù vaøo ngaøy Tröôûng tònh, caùc Bí-soâ ni tuï ñeán röøng Theä ña ñeå cuøng tröôûng tònh, Bí-soâ lieàn ôû ngay tröôùc cöûa coång cuøng Ni laøm tröôûng tònh. Caùc tröôûng giaû thaáy tuï ñoâng ñi ñeán xem thì hoï lieàn ñöùng yeân, Phaät baûo caùc Bí-soâ khoâng ñöôïc cuøng Ni laøm tröôûng tònh ngay tröôùc coång. Sau ñoù, caùc Bí-soâ cuøng Ni laøm tröôûng tònh trong chuøa thì laïi coù nhieàu lôøi baøn taùn, Phaät baûo caùc Bí-soâ khoâng ñöôïc cuøng Ni laøm tröôûng tònh trong chuøa. Luùc ñoù caùc ni khoâng bieát coù neân trôû veà chuøa mình hay khoâng, Phaät noùi: “ni ñi ñeán giöõa ñöôøng, caùc Bí-soâ seõ ñeán ñoù cuøng laøm tröôûng tònh”. Khi ñang ôû giöõa ñöôøng cuøng laøm tröôûng tònh; caùc tröôûng giaû, Baø-la-moân thaáy lieàn noùi vôùi nhau: “caùc Sa moân nam nöõ troïc ñaàu naøy ñang baøn noùi vieäc gì”, moät ngöôøi noùi: “coøn baøn vieäc gì nöõa, khi chuùng ta noùi chuyeän, ni im laëng nghe, ñeán ñaây noùi laïi cho Bí-soâ nghe, Bí-soâ sau ñoù ñeán noùi laïi cho vöông gia nghe, vua trò phaït chuùng ta ñeàu do ñaùm Sa moân naøy theâu deät maø ra”. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “khoâng neân laøm tröôûng tònh ôû giöõa ñöôøng, vaøo ngaøy tröôûng tònh moãi nöûa thaùng, Ni chuùng neân sai hai ni ñeán trong Taêng baïch thanh tònh vaø thænh giaùo thoï”. Sau ñoù Ni chuùng sai ngöôøi khoâng coù naêng löïc, khi vaøo trong Taêng khoâng theå töï baïch thanh tònh, Phaät baûo neân sai ngöôøi coù naêng löïc. Sau

ñoù khoù sai ñöôïc hai ngöôøi coù naêng löïc, Phaät noùi moät ngöôøi cuõng ñöôïc; ngöôøi naøy khi ñeán trong Taêng, nhìn thaáy uy nghieâm cuûa Phaät vaø Taêng, khoâng bieát phaûi höôùng ñeán ai ñeå baïch thanh tònh neân quay trôû veà, vì theá Ni chuùng khoâng laøm tröôûng tònh. Phaät noùi: “Ni chuùng sai moät ni ñeán baïch, trong Taêng neân sai moät Bí-soâ ra ñöùng ôû cöûa chôø Ni ñeán baïch, Bí- soâ thoï lôøi baïch naøy roài ñeán trong Taêng baïch, luùc ñoù Taêng taùc baïch nhò yeát ma sai ngöôøi giaùo thoï ni”. 4. Nhieáp tuïng thöù tö trong Bieät moân thöù taùm: Ñöôïc sai khoâng boû ñi, Phaûi hoûi teân Giaùo thoï, Ñoäi khaên, laøm ñaûy baùt, Ni khoâng ñöôïc keát hoa. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù Taêng sai Bí-soâ ñöùng ôû cöûa chôø Ni ñeán baïch thanh tònh, khi Ni ñeán gaàn baïch thì Bí-soâ naøy noùi: “chôù ñeán gaàn toâi, chôù ñuïng vaøo toâi”, noùi roài boû ñi. Ni ñaønh phaûi trôû veà chuøa vaø Ni chuùng khoâng laøm tröôûng tònh, Phaät noùi: “Bí-soâ ñöôïc sai khoâng neân boû ñi, phaûi thoï lôøi baïch cuûa hoï, neân noùi raèng: coâ haõy ngoài baïch, chôù ñeán gaàn cuõng chôù xuùc chaïm toâi. Neáu khoâng thoï lôøi baïch maø boû ñi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Laïi coù tröôøng hôïp Bí-soâ ñöôïc sai ñeán cöûa treã, ni ñeán baïch

khoâng thaáy ai, chæ thaáy moät ngöôøi truøm khaên loâng ñöùng xem böùc veõ baùnh xe sanh töû ôû cöûa, voäi ñeán choã ngöôøi naøy ñeå baïch thanh tònh: “Thaùnh giaû nhôù nghó, Ni chuùng chuøa Vöông vieân sai con ñeán ñaûnh leã Thaùnh chuùng trong röøng Theä ña vaø thaêm hoûi coù ñöôïc ít bònh, ít naõo, sôû haønh coù ñöôïc an laïc khoâng vaø baïch: vaøo ngaøy Bao-saùi-ñaø, Ni chuùng ñeàu thanh tònh”, ngöôøi kia im laêng khoâng bieát noùi gì, ni noùi: “Thaùnh giaû haõy noùi khaû nhó”, ngöôøi kia nghe nhöng khoâng hieåu gì neân cuùi ñaàu boû ñi, ni cuõng trôû veà chuøa; sau ñoù, Bí-soâ kia ñeán cöûa chôø laâu khoâng thaáy ai neân trôû veà phoøng mình. Ñeán luùc boá taùt, vò thoï söï ñôn baïch xong hoûi: “vò naøo ñem lôøi baïch thanh tònh cuûa Ni chuùng ñeán”, khoâng coù ai ñaùp, vò thoï söï suy nghó: “khoâng leõ Ni chuùng khoâng sai ngöôøi ñeán baïch thanh tònh”, nghó vaäy neân sau ñoù khoâng sai Bí-soâ ra cöûa chôø Ni ñeán baïch nöõa. Laàn thuyeát giôùi sau, Ni ñeán baïch thanh tònh chôø maõi khoâng thaáy ai neân quay trôû veà vaø Ni chuùng khoâng laøm tröôûng tònh. Saùng hoâm sau caùc ni ñeán hoûi caùc Bí-soâ nguyeân do, caùc Bí-soâ noùi: “laàn tröôûng tònh tröôùc, Ni chuùng ñaâu coù sai ai ñeán baïch thanh tònh, cho neân laàn naøy...”, ni ñöôïc sai ñeán baïch laàn tröôùc lieàn noùi laø coù ñeán roài keå laïi vieäc laàn tröôùc, caùc Bí-soâ nghe roài lieàn bieát ñoù laø ngoaïi ñaïo loûa hình neân noùi vôùi nhau: “ni nay baïch thanh tònh vôùi ngoaïi ñaïo loûa hình”, baïch Phaät, Phaät noùi: “vì

Ni ñeán baïch thanh tònh maø khoâng hoûi teân vò giaùo thoï neân coù loãi naøy, ni kia khoâng phaïm, töø nay Bí-soâ ni ñeán baïch thanh tònh neân hoûi teân vò giaùo thoï, neáu khoâng hoûi teân maø lieàn baïch thanh tònh thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Sau ñoù, khi Ni ñeán baïch thanh tình, duø ñaõ quen bieát vò Bí-soâ cuõng vaãn hoûi teân, Phaät noùi: “neáu ñaõ quen bieát thì khoâng caàn hoûi teân”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù Ñaïi theá chuû bònh, ni chuùng ñeán thaêm hoûi bònh gì, ñaùp bònh ----, laïi hoûi tröôùc kia duøng caùch gì ñeå trò bònh, ñaùp: “khi coøn taïi gia, ta thöôøng bòt khaên treân ñaàu ñeå trò bònh naøy”, laïi hoûi vì sao khoâng laøm nhö theá, ñaùp: “nay ta ñaõ xuaát gia, Phaät chöa khai cho neân ta khoâng daùm”, baïch Phaät, Phaät noùi: “töø nay ôû trong chuøa ni neân ñoäi khaên”. Duyeân khôûi taïi thaønh Vöông xaù, luùc ñoù coù moät Baø-la-moân ñeán töøng nhaø khaát thöïc, ñeán tröôùc moät nhaø xin thì chuû nhaø noùi: “khoâng coù, haõy ñi ñi”. Vöøa ñi ra lieàn thaáy Ñaïi theá chuû vaøo nhaø aáy khaát thöïc, ngöôøi naøy lieàn suy nghó: “hoï cuõng khoâng cho ngöôøi naøy hay chæ khoâng cho ta”, nghó roài lieàn ñöùng laïi nhìn xem. Luùc ñoù chuû nhaø noùi: “may maén thay ñöôïc Phaät maãu ñeán nhaø”, noùi roài nieàm nôû môøi ngoài, ñoùn laáy baùt sôùt ñaày thöùc aên thôm ngon roài daâng cho Ñaïi theá chuû. Khi Ñaïi theá chuû trôû ra, Baø-la-moân vôùi taâm ganh gheùt ñeán tröôùc noùi: “xin cho toâi xem thöùc aên trong baùt”, vöøa giôû baùt ra, Baø-la-moân naøy lieàn nhoå nöôùc mieáng vaøo, Ñaïi theá chuû noùi: “sao ngöôi laïi laøm baån thöùc aên trong baùt cuûa ta, neáu ngöôi muoán xin thì cöù noùi, ta seõ cho ngay”, Baø-la-moân im laëng. Baïch Phaät, Phaät noùi: “ngöôøi nöõ ít coù oai ñöùc neân môùi khieán keû ngu kia taïo aùc nghieäp phaûi chòu nhieàu khoå baùo. Töø nay

khi ñi khaát thöïc, ni neân ñaûy ñöïng baùt phuû kín ôû treân", luùc ñoù ni khoâng bieát laøm ñaûy ñöïng baùt nhö theá naøo, Phaät noùi: "neân laøm moät tuùi vaûi vuoâng moät thöôùc, ñeå baùt ôû trong, treân laøm daây ñeå xaùch mang ñi". Duyeân khôûi taïi thaønh Thaát-la-phieät, ngöôøi phöông Ñoâng thöôøng thích vöôøn hoa, luùc ñoù ngöôøi trong thaønh môû ñaïi hoäi vui chôi neân hoï ñem ñuû caùc moùn aên ngon cuøng aâm nhaïc ñeán trong vöôøn hoa. Luùc ñoù coù ngöôøi sai söù veà nhaø baûo vôï keát voøng hoa mang ñeán gaáp, vì trong nhaø ngöôøi naøy coù vöôøn hoa ñeïp. Ngöôøi vôï nghe roài vaøo trong vöôøn haùi hoa nhöng laïi khoâng bieát keát voøng hoa neân môøi ngöôøi keát voøng hoa ñeán nhaø ñeå keát, ngöôøi aáy ñang baän keát voøng hoa cho ngöôøi khaùc neân khoâng theå ñeán ngay ñöôïc, ngöôøi vôï buoàn baõ khoâng bieát phaûi laøm sao. Vöøa luùc aáy coù ni Thoå-la-nan-ñaø ñeán nhaø khaát thöïc, ngöôøi vôï naøy noùi: "coâ haõy ñi ñi, toâi ñang buoàn raàu, khoâng theå cho coâ thöùc aên", ni lieàn hoûi roõ nguyeân do roài hoûi: "vì sao coâ khoâng töï keát?", ñaùp: "toâi khoâng bieát keát, Thaùnh

giaû coù bieát khoâng?", ñaùp: "nay ta ñaõ giaø, nhöng hoài coøn treû thì vieäc gì ta cuõng bieát", ngöôøi vôï lieàn noùi: "xin Thaùnh giaû thöông xoùt giuùp toâi", ñaùp: "neáu coâ cho ta ñuû caùc moùn aên ngon thì ta seõ giuùp coâ", ngöôøi vôï baèng loøng. Ni lieàn ngoài xuoáng duoãi chaân keát voøng hoa, ngöôøi vôï naøy nhìn thaáy voøng hoa lieàn khen ñeïp, vui möøng sôùt thöùc aên ñaày baùt ñöa cho Thoå-la-nan-ñaø. Sau ñoù ngöôøi keát voøng hoa ñeán nhaø, ngöôøi vôï naøy noùi: "ngöôi ñaõ ñeán treã roài, voøng hoa ñaõ ñöôïc keát xong vaø ñaõ ñöa tôùi trong vuôøn hoa roài", lieàn hoûi laø ai ñaõ keát, ñaùp laø Thaùnh giaû Thoå-la-nan-ñaø, ngöôøi kia nghe roài lieàn cheâ traùch: "nöõ Sa moân ñaõ laøm vieäc phi phaùp, vì sao laïi ñoaït ngheà kieám soáng cuûa toâi". Baïch Phaät, Phaät noùi: "vieäc laøm naøy laø phi phaùp, bò cheâ traùch laø ñuùng, töø nay Bí-soâ ni khoâng ñöôïc keát voøng hoa, ai laøm thì phaïm toäi Vieät phaùp". Sau ñoù, trong ñaïi hoäi ñaûnh keá vaø trong nhöõng hoäi naêm naêm, saùu naêm cuûa Phaät; vua Thaéng quang... cho ñeán caùc Caän söï nam nöõ ñeàu caàu thaéng thöôïng neân tranh daâng voøng hoa. Hoa ñeïp raát nhieàu nhöng ngöôøi keát voøng hoa thì ít, ngöôøi tín taâm noùi vôùi caùc ni: "chuùng con keát voøng hoa ñeå cuùng döôøng ñaïi sö, xin caùc ni keát voøng hoa giuùp con", ni noùi: "Phaät ñaõ cheá ngaên khoâng cho ni keát voøng hoa, chuùng toâi laøm sao giuùp ñöôïc", baïch Phaät, Phaät noùi: "neáu vì Tam baûo thì ni ñöôïc keát voøng hoa". Luùc ñoù caùc ni hoaëc ngoài ôû ngay coång, hoaëc ngoài döôùi haønh lang duoãi chaân ñeå keát voøng hoa, ngöôøi tuïc nhìn thaáy lieàn noùi ñuøa: "chaéc caùc Thaùnh giaû ñeàu laø caùc coâ gaùi keát voøng hoa xuaát gia", caùc ni nghe roài xaáu hoå im laëng. Baïch Phaät, Phaät noùi: "ngöôøi tuïc cheâ traùch nhö vaäy laø ñuùng, töø nay ni khoâng neân ngoài keát voøng hoa ngay coång hay döôùi hieân, neân ngoài ôû choã khuaát kín khoâng ñeå cho ngöôøi tuïc nhìn thaáy. Ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". 5. Nhieáp tuïng thöù naêm trong Bieät moân thuù taùm: Khoâng neân chöùa baùt ñoàng, Laøm cho röôïu ngon laïi, Cho thueâ nhaø, cöûa

haøng, Doái gaït laøm thaày boùi. Duyeân xöù nhö treân, ni Thoå-la-nan-ñaø ñeán nhaø thôi laøm ñoàng hoûi: “hieàn thuû, coù theå laøm baùt baèng ñoàng ñöôïc khoâng?”, ñaùp: “ñaây laø ngheà cuûa con, coù gì khoâng laøm ñöôïc. Thaùnh giaû muoán laøm baùt lôùn hay baùt nhoû?”, ñaùp laø laøm lôùn côû ----, laïi hoûi: “Thaùnh giaû laøm baùt lôùn nhö theá ñeå laøm gì?”, ñaùp: “ngöôøi ngu si naøy, chaúng leõ oâng laøm khoâng, khoâng laáy tieàn hay sao maø hoûi”, ngöôøi thôi laøm ñoàng suy nghó: “laøm lôùn theo yù cuûa khaùch ñoái vôùi ta coù haïi gì”, nghó roài lieàn laøm baùt lôùn. Laøm xong, Thoå-la-nan-ñaø laïi baûo laøm theâm moät baùt nöõa ñaët loït vaøo trong baùt naøy,

thöù lôùp nhö theá ñeán caùi baùt thöù baûy. Sau khi laøm xong lieàn baûo ñeä töû ñaùnh boùng roài duøng chæ nguõ saéc ñan löôùi ñeå ñöïng caû baûy caùi baùt ñoù vaø baûo Caàu tòch nöõ ñoäi treân ñaàu maø ñi ñeán choã thoï thænh. Sau khi vaøo nhaø thí chuû, ngoài vaøo choã ngoài roài lieàn môû laáy baûy caùi baùt ra ñeå ôû tröôùc maët; caùc cö só thaáy roài lieàn noùi: “chaúng leõ Thaùnh giaû môû cöûa haøng baùn ñoà ñoàng hay sao?”, ñaùp: “caùc ngöôøi khoâng bieát gì caû, baûy caùi baùt naøy: baùt thöù nhaát ñöïng côm; baùt thöù hai ñöïng canh rau, nhöõng baùt coøn laïi ñöïng caùc noùn aên khaùc”, cö só noùi: “neáu vaäy caàn theâm moät vaät ñöïng nöõa ñeå ñöïng thöùc aên uoáng nhieàu hôn”, Bí-soâ ni nghe roài lieàn im laëng. Ni baïch Bí-soâ, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo: “do Bí-soâ ni chöùa baùt ñoàng neân coù loãi naøy, töø nay Bí-soâ ni khoâng ñöôïc chöùa baùt ñoàng. Ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp, nhöng caát chöùa muoãng ñoàng, maâm ñoàng ñöïng muoái, chung nöôùc baèng ñoàng thì khoâng phaïm”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû, vôï sanh moät gaùi coù con maét phaûi thoâng ngöôi (khoâng coù con ngöôi, chæ coù troøng traéng), bò cho laø töôùng aùc neân khoâng ai ñeán hoûi cöôùi laøm vôï. Trong thaønh cuõng coù moät tröôûng giaû giaøu coù, keát hoân chöa bao laâu thì vôï cheát, laàn löôït cöôùi theâm vôï khaùc cho ñeán ngöôøi vôï thöù baûy cuõng cheát, neân ngöôøi ñöông thôøi goïi oâng laø tröôûng giaû gieát vôï. Do khoâng theå soáng coâ ñoäc neân oâng tìm ñeán nhöõng nhaø coù con gaùi ñeå caàu hoân, cha meï cuûa coâ gaùi ñeàu noùi: “chaúng leõ chuùng toâi muoán gieát con gaùi cuûa mình hay sao?”, sau ñoù oâng laïi tìm ñeán caùc quaû phuï ñeå caàu hoân, hoï ñeàu noùi: “chaúng leõ chuùng toâi laïi muoán töï saùt hay sao?”. Do tìm vôï theâm khoâng ñöôïc neân oâng phaûi töï quaûn lyù vieäc nhaø, moät ngöôøi baïn ñeán thaêm thaáy vaäy hoûi roõ nguyeân do roài noùi: “sao oâng khoâng hoûi cöôùi coâ gaùi coù maét phaûi thoâng ngöôi”, ñaùp laø sôï hoï khoâng chòu gaû, ngöôøi baïn noùi: “toâi bieát nhaø aáy raát mong gaû ñöôïc con gaùi, oâng cöù ñeán hoûi ñi”. Tröôûng giaû nghe lôøi baïn lieàn ñeán nhaø kia hoûi cöôùi, ngöôøi cha cuûa coâ gaùi lieàn chaáp thuaän lôøi caàu hoân naøy vaø noùi: “neân vaøo ngaøy --- toå chöùc hoân leã”. Luùc ñoù röôïu trong nhaø vì noùng neân bò hö, ngöôøi nhaø phaûi ñaët mua röôïu ôû beân ngoaøi, caùc nhaø laøm röôïu ñeàu nhaän laøm röôïu cho hoï. Khi ni Thoå-la-nan-ñaø ñeán nhaø naøy khaát thöïc, gia nhaân noùi: “toâi ñang lo veà röôïu bò hö neân khoâng theå cho thöùc aên ñöôïc”, ni noùi: “vì sao khoâng laøm cho ngon laïi?”, ñaùp: “

toâi khoâng bieát laøm, Thaùnh giaû coù bieát khoâng?", ñaùp: "nay ta ñaõ giaø, nhöng hoài coøn treû thì vieäc gì ta cuõng bieát", gia nhaân lieàn noùi: "xin Thaùnh giaû thöông xoùt giuùp toâi", ñaùp: "neáu coù cho ta ñuû caùc moùn aên ngon thì ta seõ giuùp laøm cho röôïu ngon laïi", gia nhaân baèng loøng, lieàn baûo ñem noài röôïu ra xem thöû. Sau khi xem xeùt treân döôùi cuûa noài röôïu vì sao maø röôïu bò hö, lieàn bieátlaø

do noùng, ni lieàn môû naép, môû cöûa soå roài baûo ñaït noài röôïu treân caùt öôùt, keá duøng reâu xanh quaán boïc noài laïi roài quaït cho hôi noùng bay ra, do coù khí maùt laïnh neân röôïu ngon laïi. Sau ñoù thaân toäc ñeàu taäp hoïp ñeán, caùc nhaø laøm röôïu chôø maõi khoâng thaáy ai ñeán laáy röôïu lieàn sai ngöôøi ñeán hoûi, hoï ñaùp: "röôïu ñaõ ñöôïc laøm cho ngon laïi neân khoâng caàn laáy röôïu nöõa", laïi hoûi: "röôïu ñaõ hö coøn coù theå laøm cho ngon laïi hay sao, laø ai ñaõ laøm?", ñaùp laø Thaùnh giaû Thoå-la-nan-ñaø, ngöôøi kia nghe roài lieàn cheâ traùch: "nöõ Sa moân ñaõ laøm vieäc phi phaùp, vì sao laïi ñoaït ngheà kieám soáng cuûa toâi". Baïch Phaät, Phaät noùi: "ñaây khoâng phaûi laø phaùp cuûa Sa moân Thích töû, bò cheâ traùch laø ñuùng, töø nay Bí-soâ ni khoâng ñöôïc chæ daïy laøm cho röôïu ngon laïi, ai laøm theá thì phaïm Toát-thoå-la ñeå". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû thích boá thí, boãng bònh naëng ngaøy caøng nguy kòch, bieát mình soáng chaúng ñöôïc bao laâu neân ñem taøi vaät caáp thí cho Sa moân, Baø-la-moân vaø nhöõng ngöôøi ngheøo khoå coâ ñoäc, chæ coøn laïi moãi caên nhaø troáng khoâng. Luùc ñoù ni Thoå-la-nan-ñaø ñeán noùi vôùi tröôûng giaû: "thoâng thöôøng ngöôøi nöõ ñöôïc lôïi döôõng raát ít, oâng haõy hyû xaû ban cho ít nhieàu", tröôûng giaû noùi: "Thaùnh giaû ñaõ ñeán chaäm moät böôùc roài, taøi vaät ñaõ coù toâi ñeàu ñaõ cho heát, chæ coøn caên nhaø troáng khoâng naøy", ni noùi: "toâi voán hy vong neân vaùc maët ñeán ñaây, khoâng ngôø phaûi trôû veà tay khoâng", tröôûng giaû noùi: "caên nhaø naøy neáu Thaùnh giaû muoán laáy thì toâi cuõng khoâng tieác", ni noùi: "neáu vaäy thì toâi xin nhaän, nguyeän caàu oâng heát bònh khoå". Sau khi tröôûng giaû qua ñôøi, thaân toäc tuï ñeán ñöa thi theå ñeán trong Thi laâm ñeå hoûa thieâu, ni Thoå-la-nan-ñaø lieàn ñeán nhaø nieâm phong laïi roài ñöùng moät beân. Sau khi hoûa thieâu xong trôû veà thaáy nhaø bò nieâm phong lieàn hoûi laø ai ñaõ laøm, Thoå-la-nan-ñaø noùi: "ngöôøi thoï thí töï ñeán nieâm phong", hoûi laø ñaõ cho ai, ñaùp laø cho ta, coù ngöôøi noùi: "neáu vaäy haõy cho toâi thueâ, sau seõ traû tieàn", hoûi coù thaät khoâng, ñaùp laø thaät, ni lieàn môû cöûa cho ngöôøi aáy thueâ nhaø. Caùc tröôûng giaû, Baø-la-moân nghe bieát vieäc naøy ñeàu cheâ traùch: "Sa moân nöõ laøm vieäc phi phaùp, sao laïi ñem nhaø cuûa ngöôøi khaùc cho thueâ", baïch Phaät, Phaät noùi: "ñoù khoâng phaûi laø phaùp Sa moân, bò cheâ traùch laø ñuùng, töø nay Bí-soâ ni khoâng ñöôïc cho ngöôøi tuïc thueâ nhaø, ai laøm theá thì phaïm toäi Vieät phaùp". Duyeân xöù gioáng nhö treân, chæ khaùc laø cöûa haøng, cho ñeán caâu Phaät noùi: "ai cho thueâ cöûa haøng thì phaïm toäi Vieät phaùp". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù ni Thoå-la-nan-ñaø vaøo thaønh khaát thöïc, thaáy

coù moät baø thaày boùi laéc linh ñi ñeán caùc nhaø boùi vieäc laønh döõ, ñöôïc nhieàu taøi vaät ñuû ñeå nuoâi thaân, lieàn nghó ñaây laø phöông phaùp toát. Nghó vaäy roài sau khi coù linh, saùng sôm lieàn vaøo thaønh ñi ñeán töøng nhaø laéc linh

hoaëc laøm vieäc taém goäi thaân theå cho con trai con gaùi cuûa ngöôøi, hoaëc doái noùi vieäc laønh döõ vaø nhöõng ñieàm saép ñeán... khieán ngöôøi trong thaønh ñeàu nghe bieát tieáng. Do ai coù ñieàu thænh caàu ñeàu tìm ñeán ni neân khoâng hoûi tôùi baø thaày boùi kia nöõa, khi baø thaày boùi kia ñeán hoûi moïi ngöôøi coù caàn xem töôùng khoâng thì hoï ñeàu noùi: “khoâng caàn nöõa, chuùng toâi ñaõ coù thaùnh sö thoâng hieåu moïi vieäc...”, laïi hoûi laø ai, ñaùp laø Thaùnh giaû Thoå-la-nan-ñaø, ngöôøi kia nghe roài lieàn cheâ traùch: “nöõ Sa moân ñaõ laøm vieäc phi phaùp, vì sao laïi ñoaït ngheà kieám soáng cuûa toâi”. Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “do Bí- soâ ni laøm thaày boùi neân coù loãi naøy, töø nay Bí-soâ ni khoâng ñöôïc laøm thaày boùi, ai laøm thì phaïm toäi Vieät phaùp”.

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ

QUYEÅN 34

6. Nhieáp tuïng thöù saùu trong Bieät moân thöù taùm: Khoâng taém vôùi ngöôøi nöõ, Cuõng khoâng taém ngöôïc doøng, Ñeá baùt neân chaéc chaén, Khoâng chöùa cheùn löu ly. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù moät coâ gaùi sau khi xuoáng soâng taém xong lieàn leân bôø ngoài chaûi toùc, ni Thoå-la-nan-ñaø mang boät taém ñeán soâng taém thaáy vaäy lieàn taät ñoá suy nghó: “ngöôøi nöõ ngu si naøy muoán choïc töùc ta neân ngoài ñaây chaûi toùc, cho laø tröôùc ñaây ta khoâng coù toùc hay sao”, nghó roài lieàn laëng leõ caàm boät taém boû leân ñaàu toùc cuûa coâ gaùi, coâ gaùi noùi: “toâi coù loãi gì maø Thaùnh giaû boû boät taém leân ñaàu toùc maø toâi vöøa môùi goäi xong?”, ni noùi: “ngöôi cho laø tröôùc ñaây ta khoâng coù toùc hay sao maø ngoài ñaây chaûi toùc, nay ñaàu toùc ñaõ dô roài haõy goäi laïi ñi”, coâ gaùi lieàn cheâ traùch. Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “ni laøm vieäc phi phaùp bò cheâ traùch laø ñuùng, töø nay Bí-soâ ni khoâng ñöôïc boû boät taém leân ñaàu toùc saïch cuûa ngöôøi khaùc, ai laøm theá thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù ni Thoå-la-nan-ñaø cuøng caùc ni ñeán taém trong soâng, moät mình coâ ñöùng ôû choã ngöôïc doøng nöôùc chaûy maïnh ñeå thoï xuùc laïc, caùc ni hoûi roõ nguyeân do roài noùi: “ñaây khoâng phaûi laø tònh phaùp, coâ khoâng neân ñöùng ôû choã ngöôïc doøng nöôùc chaûy maïnh ñeå thoï xuùc laïc nhö theá”, ñaùp: “ñaây laø phaùp raát tònh, coù gì laø traùi lyù, neáu laø baát tònh thì ñaâu coù hoïc xöù naøo ngaên caám”. Baïch Phaät, Phaät noùi: “caùc ni cheâ traùch nhö vaäy laø ñuùng, töø nay Bí-soâ ni khoâng ñöôïc ñöùng ôû choã ngöôïc doøng nöôùc chaûy maïnh ñeå thoï xuùc laïc, ai laøm theá thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù caùc ni coù baùt saét baï ñaâu ñeå ñaây neân bò ræ seùt, do ñem ñaäp goõ neân baùt bò hö, baïch

Phaät, Phaät noùi: “caùc ni khoâng ñöôïc coù baùt saét baï ñaâu ñeå ñaáy, neân duøng mieáng thieác moûng laøm ñeá loùt

baùt”. Caùc ni lieàn duøng thieác boïc heát baùt, ngöôøi tuïc thaáy hoûi laø vaät gì, ñaùp laø Phaät cho duøng thieác loùt baùt, ngöôøi tuïc noùi: “leõ naøo Phaät baûo boïc thieác heát baùt hay sao, caùc vò noùi doái, ñaây khoâng phaûi vieäc maø Sa moân nöõ neân laøm”, ni xaáu hoå im laëng. Baïch Phaät, Phaät noùi: “ngöôøi tuïc cheâ traùch ñuùng, töø nay Bí-soâ ni khoâng ñöôïc duøng thieác boïc heát baùt, chæ duøng mieáng nhoû ñuû ñeå laøm ñeá baùt”. Sau ñoù, caùc ni laïi laøm ñeá baùt coù hình daùng kyø laï, Phaät noùi: “khoâng ñöôïc laøm theá, hình daïng ñeá baùt coù hai: moät laø nhö laù caây boà ñeà hay laù caây ña caên, hai laø nhö loøng baøn tay”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù ni Thoå-la-nan-ñaø coù cheùn löu ly, moät ngöôøi nöõ gaàn chuøa ñeán hoûi möôïn ni cheùn löu ly ñeå cho khaùch duøng, khoâng ngôø khi ñem veà duøng laïi lôû tay laøm rôi xuoáng ñaát bò beå. Sau ñoù Thaâu-la-nan ñaø khoâng thaáy ñem traû laïi neân ñeán ñoøi, ni ñoù noùi: “toâi ñaõ lôû tay laøm rôi beå, toâi mua caùi khaùc ñeàn traû laïi”, Thaâu-la-nan ñaø ñoøi phaûi traû caùi cuõ, coá yù laøm xuùc naõo nhau neân Bí-soâ ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo: “do Ni coù cheùn löu ly neân coù loãi naøy, töø nay Ni khoâng ñöôïc caát chöùa cheùn löu ly ñeå aên hay uoáng, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”.
7. Nhieáp tuïng thöù baûy trong Bieät moân thöù taùm: Do vôï, chöùa tích tröôïng, Khi nhaûy muùa chieâu toäi, Baùnh öôùt, thoï thænh thöïc, Baïn thuyeát phaùp ñi (neân) baïch. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû raát giaøu coù, do vôï sanh trai neân môû tieäc aên möøng, ñeâm ñoù hai vôï choàng nguû trong phoøng ñeán saùng vaãn chöa thöùc daäy. Coù moät Bí-soâ khaát thöïc vaøo nhaø, do nhaø coù nhieàu cöûa neân ñi laïc vaøo phoøng cuûa tröôûng giaû, tröôûng giaû vöøa thöùc daäy thaáy Bí-soâ ñi qua choã ngöôøi vôï ñang naèm nguû, cho laø ñaõ cuøng vôï laøm vieäc phi phaùp neân ñaùnh Bí-soâ vôõ ñaàu chaûy maùu vaø beå baùt, ngöôøi vôï thöùc daäy noùi Bí-soâ khoâng coù loãi neân cho Bí-soâ ñi. Veà ñeán trong röøng Theä ña, caùc Bí-soâ thaáy hình daïng cuûa Bí-soâ naøy lieàn hoûi roõ nguyeân do roài baïch Phaät, Phaät noùi: “Bí-soâ khaát thöïc khoâng neân voäi vaøo nhaø coù nhieàu cöûa, neân duøng baùnh boät laøm daáu tröôùc cöûa roài môùi vaøo”. Sau ñoù coù Bí-soâ laëng leõ vaøo nhaø gaëp ngöôøi nöõ ñang loûa hình neân boû chaïy ra, bò ngöôøi tuïc cheâ traùch, Phaät noùi: “khi saép vaøo nhaø neân leân tieáng cho hoï bieát”. Sau ñoù Bí-soâ tröôùc khi vaøo nhaø caát tieáng keâu ha ha, chuû nhaø noùi: “Thaùnh giaû ñaâu phaûi laø treû con maø caát tieáng keâu ha ha khi vaøo nhaø toâi”, ñaùp: “Phaät cheá tröôùc khi vaøo nhaø neân leân tieáng neân toâi môùi keâu ha ha”, hoï noùi: “khoâng coù caùch gì leân tieâng hay sao maø laïi keâu ha ha”. Baïch Phaät,

Phaät noùi: “töø nay khoâng neân keâu ha ha”, Bí-soâ laïi duøng tay ñaäp cöûa, chuû nhaø hoûi: “vì sao laïi ñaäp cöûa nhaø toâi?”, Phaät noùi: “töø nay khoâng neân ñaäp

cöûa, neân laøm tích tröôïng", Bí-soâ khoâng bieát laøm tích tröôïng nhö theá naøo, Phaät noùi: "treân ñaàu caây tích tröôïng coù gaén moät voøng troøn lôùn nhö mieäng cheùn, laïi keát theâm nhieàu voøng troøn nhoû vaøo voøng troøn lôùn naøy ñeå khi rung coù theå phaùt ra tieáng". Sau ñoù khi Bí-soâ rung caây tích tröôïng baùo cho chuû nhaø bieát thì bò choù suûa, Bí-soâ lieàn duøng tích tröôïng ñaùnh choù, Phaät noùi: "khoâng neân duøng tích tröôïng ñaùnh choù, chæ ñöa leân doïa laøm cho noù sôï"; gaëp phaûi choù döõ, khi doïa nhö theá noù caøng hung döõ hôn, Phaät noùi: "neân neùm mieáng baùnh xuoáng ñaát cho noù". Sau ñoù, coù Bí-soâ khaát thöïc ñeán tröôùc nhaø ngöôøi khoâng coù tín taâm, rung maõi caây tích tröôïng maø khoâng coù ai ra neân moõi meät, Phaät noùi: "khoâng neân rung hoaøi, chæ chöøng hai ba löôït, neáu khoâng coù ai ra thì neân boû ñi". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù tröôûng giaû thænh Phaät vaø Taêng ñeán nhaø thoï thöïc, caùc Bí-soâ ñeàu ñi, Phaät ôû laïi chuøa baûo thò giaû mang thöùc aên veà. Coù naêm nhaân duyeân Phaät ôû laïi chuøa vaø baûo ngöôøi nhaän laáy phaàn thöùc aên mang veà: moät laø muoán yeân tónh, xa lìa oàn aøo; hai laø muoán thuyeát phaùp yeáu cho chö thieân; ba laø muoán thaêm nom ngöôøi bònh; boán laø muoán xem xeùt ngoïa cuï; naêm laø muoán cheá hoïc xöù cho caùc ñeä töû. Tröôøng hôïp naøy laø Phaät muoán cheá hoïc xöù, luùc ñoù ôû trong nhaø tröôûng giaû, vì vaøo muøa möa laïnh neân tröôûng giaû daâng cuùng moùn chaùo noùng tröôùc, keá laø baùnh khoâ, baùnh nöôùng vaø rau cuû. Khi aên chaùo, caùc Bí-soâ huùp chaùo keâu roàn roät; khi aên baùnh, caén keâu taùch taùch… hoøa laãn tieáng möa rôi treân maùi nhaø keâu tí taùch, taïo thaønh aâm höôûng. Coù moät Bí-soâ tröôùc kia bieát ca muùa khi nghe aâm höôûng naøy, khoâng ñeø neùn ñöôïc thoùi quen cuõ neân ñöùng daäy vöøa muùa maùy tay chaân vöøa buùng tay nhòp theo caùc aâm höôûng aáy. Trong chuùng vò naøo khoâng truï taâm thì caát tieáng cöôøi, vò naøo coù duïng taâm thì kinh ngaïc, nhöõng ngöôøi doïn ñöa thöùc aên nhìn thaáy caûnh naøy ñeàu cöôøi roä leân, tröôûng giaû khoâng vui lieàn cheâ traùch. Khi Bí-soâ nhaän laáy phaàn thöùc aên mang veà cho Phaät, Phaät hoûi: "chuùng taêng thoï thöïc coù ñöôïc no ñuû khoâng?", ñaùp: "Theá toân, thoï thöùc aên ngon vaø ñeàu ñöôïc no ñuû nhöng thí chuû khoâng vui cheâ traùch", noùi roài lieàn keå laïi vieäc treân. Phaät thoï thöïc xong, ra ngoaøi röûa tay chaân roài trôû vaøo phoøng thieàn toïa cho ñeán xeá chieàu. Sau ñoù ñeán trong chuùng hoûi Bí-soâ ñaõ nhaûy muùa: "ôû trong nhaø thí chuû thaày duøng taâm gì maø ñöùng daäy nhaûy muùa?", ñaùp: "con do taâm traïo cöû vaø vôùi yù cheâ traùch neân ñöùng daäy nhaûy muùa", Phaät noùi: "neáu Bí-soâ nhaûy muùa vôùi taâm traïo cöû thì phaïm toäi Vieät phaùp, neáu vôùi yù cheâ traùch thì khoâng phaïm. Naøy caùc Bí-soâ, do aên phaùt ra tieáng neân coù loãi naøy,

töø nay Bí-soâ khoâng neân aên phaùt ra tieáng, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Sau ñoù coù ngöôøi tuïc tín taâm ñem baùnh khoâ, cuû, mía ñeán cuùng cho Taêng, Bí-soâ khoâng thoï neân caùc cö só noùi: "khi Phaät chöa ra ñôøi, chuùng toâi xem ngoaïi ñaïo laø choã tu phöôùc; nay Phaät ra ñôøi, chuùng toâi xem caùc vò laø ñaïi phöôùc ñieàn. Vì sao caùc vò khoâng thoï vaät cuûa chuùng toâi cuùng, haù

khoâng phaûi khieán chuùng toâi boû tö löông toát thuù höôùng cho ñôøi sau hay sao. Laïi nöõa Phaät coù daïy boá thí neân ñuùng luùc, ñaây laø löông thöïc môùi vaø traùi caây vöøa chín neân chuùng toâi ñem cuùng caùc vò coù giôùi ñöùc duøng tröôùc roài sau môùi töï duøng, coát laø mong ñöôïc phöôùc, xin haõy thöông xoùt thoï vaät cuùng naøy", baïch Phaät, Phaät noùi: "neân nhaän, baùnh khoâ thì troän vôùi canh côm cuøng aên, cuû mía thì cheû nhoû ra aên ñeå khoâng phaùt ra tieáng". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù tröôûng giaû thænh Phaät vaø Taêng ñeán nhaø thoï thöïc, caùc Bí-soâ khoâng ñeán cuøng moät luùc, do moãi ngöôøi ñi rieâng vôùi baïn neân ngöôøi ñeán tröôùc phaûi chôø ngöôøi ñeán sau, chôø laâu hoï baûo chuû nhaø doïn thöùc aên ñeå aên tröôùc... do doïn aên nhieàu löôït nhö vaäy neân chuû nhaø meät nhoïc cheâ traùch. Baïch Phaät, Phaät noùi: "khoâng neân nhö theá, ai ñeán tröôùc thì ñöùng ôû cöûa chôø roài môùi cuøng vaøo nhaø thí chuû moät löôït, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Sau ñoù coù Bí-soâ bònh, do ñôïi ngöôøi khaùn bònh thoï thænh thöïc xong môùi mang thöùc aên veà ñeán, neân bònh naëng theâm. Baïch Phaät, Phaät noùi: "coù naêm tröôøng hôïp ñöôïc aên tröôùc vaø aên trong phoøng: moät laø khaùch môùi ñeán, hai laø ngöôøi saép ñi xa, ba laø ngöôøi bònh, boán laø ngöôøi khaùn bònh, naêm laø vò trò söï ñang baän roän". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù tröôûng giaû thænh Phaät vaø Taêng ñeán nhaø thoï thöïc, Phaät ôû laïi chuøa baûo thò giaû nhaän phaàn thöùc aên mang veà... nhö treân cho ñeán caâu tröôøng hôïp naøy laø vì muoán cheá hoïc xöù. Luùc ñoù ôû nhaø thí chuû, caùc Bí-soâ sau khi thoï thöïc xong lieàn ñöùng daäy ra veà, boån yù thì chuû muoán ñöôïc nghe phaùp nhöng khoâng ai thuyeát neân cheâ traùch. Baïch Phaät, Phaät noùi: "thí chuû cheâ traùch ñuùng, töø nay Bí-soâ thoï thöïc xong khoâng neân boû veà ngay, neân thuyeát phaùp cho hoï roài môùi veà. Ai boû veà ngay thì phaïm toäi Vieät phaùp", Bí-soâ khoâng bieát ai neân thuyeát phaùp cho thí chuû, Phaät noùi: "Thöôïng toøa neân thuyeát, neáu vò thöù nhaát khoâng thuyeát ñöôïc thì vò thöù hai neân thuyeát... theo thöù lôùp nhö theá, hoaëc thænh tröôùc ngöôøi coù khaû naêng". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû tín taâm thöôøng lui tôùi trong röøng Theä ña nghe phaùp, hoâm ñoù thænh Phaät vaø Taêng ñeán nhaø thoï thöïc, Phaät ôû laïi chuøa vì naêm nhaân duyeân... nhö treân cho ñeán caâu tröôøng hôïp naøy laø vì muoán cheá hoïc xöù. Luùc ñoù ôû nhaø thí chuû, caùc Bí-soâ sau khi thoï thöïc xong ñeàu ra veà heát, chæ ñeå moät ngöôøi ñöôïc sai ôû laïi thuyeát phaùp

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 34 249

cho thí chuû. Thí chuû cuøng quyeán thuoäc cuøng tuï laïi moät choã coù oai löïc lôùn vaø raát oai nghieâm neân vò thuyeát phaùp sanh taâm sôï seät, khoâng theå thuyeát dieäu phaùp ñöôïc. Tröôûng giaû thaáy vaäy lieàn suy nghó: "do quyeán thuoäc cuûa ta quaù ñoâng neân laøm cho Bí-soâ e sôï, khoâng theå thuyeát dieäu phaùp; vaäy ta neân thuyeát", nghó roài lieàn noùi vôùi Bí-soâ: "Thaùnh giaû, nhö Phaät ñaõ daïy: Boá thí ñöôïc giaøu coù, Trì giôùi ñöôïc sanh thieân, Chuyeân tu ñoaïn phieàn naõo, Ñaây laø phaùp neân theo". Bí-soâ nghe roài khoâng bieát ñaùp laïi nhö theá naøo neân trôû veà chuøa, ñem vieäc treân keå laïi cho caùc Bí-soâ, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi:

“töø nay khoâng neân sai moät ngöôøi thuyeát phaùp, neân sai theâm boán ngöôøi laøm baïn”. Sau ñoù, khi Taêng sai theâm boán ngöôøi laøm baïn vôùi Bí-soâ thuyeát phaùp, caùc Bí-soâ laøm baïn naøy do coù duyeân söï ra ngoaøi khoâng baùo neân Bí-soâ thuyeát phaùp chæ coù moät mình laïi nhö tröôùc khoâng theå thuyeát phaùp ñöôïc. Baïch Phaät, Phaät noùi: “neáu Bí-soâ ñöôïc sai laøm baïn vôùi ngöôøi thuyeát phaùp thì khi ñi ñaâu neân baïch roài môùi ñi, ai khoâng baïch thì phaïm toäi Vieät phaùp”. 8. Nhieáp tuïng thöù taùm trong Bieät moân thöù taùm: Thuoác taû, raêng coù ñoäc, Caây naïo löôõi neân röûa, Do toäi nghieäp ñaõ döùt, Chöùng quaû A-la-haùn. Duyeân khôûi taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù moät Baø-la-moân cöôùi vôï chöa bao laâu thì vôï sanh ñöôïc moät trai, ngöôøi con trai naøy ñeán tuoåi tröôûng thaønh lieàn xuaát gia trong Phaät phaùp. Moät hoâm maéc bònh, Bí-soâ naøy ñeán yeâu caàu thaày thuoác chöõa trò, thaày thuoác noùi: “Thaùnh giaû neân uoáng thuoác taû seõ heát bònh”, sau khi uoáng thuoác taû xong, Bí-soâ ñi kieát lî, taåy tònh baèng nöôùc laïnh neân thuoác khoâng taùc duïng. Sau ñoù thaày thuoác ñeán thaêm bònh hoûi: “Thaùnh giaû uoáng thuoác taû roài thaáy coù khoûe hôn khoâng?”, ñaùp laø khoâng thaáy coù taùc duïng, thaày thuoác hoûi: “coù phaûi Thaùnh giaû taåy tònh baèng nöôùc laïnh khoâng?”, ñaùp laø phaûi, thaày thuoác noùi: “taåy tònh baèng nöôùc laïnh thì laøm sao thuoác coù taùc duïng, thaày neân uoáng thuoác taû nhö tröôùc nhöng khoâng taåy tònh, heát bònh roài môùi taåy tònh”, ñaùp laø Phaät chöa cho laøm theá, thaày thuoác noùi: “caùch duøng thuoác trò bònh laø phaûi nhö theá, khoâng laøm khaùc ñöôïc”. Baïch Phaät, Phaät noùi: “neáu nhö vaäy thì sau khi ñi kieát lî neân lau cho saïch”, Bí-soâ khoâng bieát duøng vaät gì lau, Phaät noùi: “neân duøng ñaát, laù caây, vaûi cuõ hay giaáy cuõ ñeå lau, khi bònh heát

môùi duøng nöôùc noùng taåy tònh”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù trong moät khu röøng coù con raén ñoäc neân caùc muïc ñoàng phoùng löûa ñoát röøng, löûa chaùy boán phía, raén kinh hoaøng boø treân löûa chaïy ra ngoaøi naèm cuoän mình beân goác ñaïi thoï. Khi toân giaû Xaù- lôïi-phaát du haønh trong nhaân gian, ñi ñeán goác caây naøy thaáy raén ñoäc naøy bò löûa ñoát chaùy, thaân lôû loùi ñang chòu khoå naõo. Toân giaû lieàn quaùn nhaân duyeân ñôøi tröôùc cuûa noù coù thieän caên hay khoâng, lieàn bieát laø coù thieän caên; laïi quaùn noù coù duyeân vôùi ai, lieàn bieát laø coù duyeân vôùi mình, lieàn duøng nöôùc röôùi leân mình noù vaø noùi ba caâu phaùp: “Hieàn thuû neân bieát, caùc haønh voâ thöôøng, caùc phaùp voâ ngaõ, Nieát-baøn tòch dieät. Haõy sanh thieän taâm thanh tònh vôùi ta ñeå boû thaân baøng sanh ñöôïc sanh vaøo coõi laønh”, noùi xong boû ñi. Luùc ñoù coù chim caét bay ñeán baét raén aên thòt, raên nhôø khôûi thieän taâm vôùi toân giaû neân sau khi qua ñôøi lieàn thaùc sanh vaøo nhaø moät Baø-la-moân gioûi veà saùu vieäc taïi thaønh Thaát-la-phieät. Gioûi veà saùu vieäc: moät laø bieát toå chöùc leã hoäi, hai laø daïy ngöôøi toå chöùc, ba laø gioûi ñoïc tuïng, boán laø bieát phaùp xaû thí, naêm laø bieát phaùp thoï vaät, saùu laø bieát tònh xuùc. Thôøi gian sau, toân giaû quaùn xem raén ñoäc sau khi cheát thoï sanh veà ñaâu, lieàn bieát noù thoï sanh vaøo nhaø Baø-la-moân naøy, ñeå hoùa ñoä noù, toân giaû thöôøng hay lui tôùi nhaø naøy vaø

truyeàn Tam quy nguõ giôùi cho caû hai vôï choàng. Moät hoâm, toân giaû moät mình ñi ñeán nhaø Baø-la-moân, Baø-la-moân hoûi vì sao laïi ñi moät mình khoâng coù thò giaû, toân giaû ñaùp: “thò giaû cuûa toâi khoâng ôû trong thaûo am maø ôû choã Baø-la-moân”, Baø-la-moân lieàn noùi: “vôï con ñang coù thai, sau naøy neáu sanh con trai seõ cho laøm thò giaû cuûa toân giaû”, toân giaû nghe roài lieàn chuù nguyeän cho ñöùa beù ñöôïc khoûe maïnh roài ra veà. Thôøi gian sau ñuû ngaøy thaùng, vôï tröôûng giaû haï sanh moät beù trai, khi noù buù söõa, raêng noù caén laøm vuù meï söng to; ñeán khi lôùn leân cuøng caùc ñoàng töû khaùc chôi giôõn, khi noù töùc giaän duøng raêng caén hay moùng tay caøo ñeàu gaây ra veát thöông raát laâu laønh. Khi quan bieát thôøi ñieåm xuaát gia cuûa ñoàng töû ñaõ ñeán, toân giaû lieàn ñeán nhaø thuyeát phaùp cho hai vôï choàng Baø-la-moân, thaáy ñoàng töû ñeán gaàn, toân giaû suy nghó: “ñaây chaéc laø thò giaû cuûa ta”. Luùc ñoù ngöôøi cha baûo con: “khi con chöa sanh ra, cha ñaõ höùa cho con laøm thò giaû cuûa toân giaû, nay con neân theo toân giaû, chôù coù löu luyeán”, ñoàng töû ñöùng nghieâm trang nhìn toân giaû moät hoài laâu roài môùi ñi theo, veà ñeán chuøa, toân giaû cho ñoàng töû xuaát gia, thoï Caän vieân vaø daïy cho giaùo phaùp. Moät hoâm sau khi ñaùnh raêng vaø naïo löôõi xong, Bí-soâ naøy lieàn vaát boû caùi naïo löôõi; luùc ñoù coù moät Bí-soâ khaùc thaáy ruoài bay ñeán ñaäu treân caùi naïo löôõi naøy lieàn cheát, raén moái ñeán aên ruoài cuõng bò cheát, meøo vaøng ñeán aên raén moái cuõng bò cheát, choù ñeán caén meøo cuõng bò cheát, kieán

bu ñeán cuõng bò cheát, taát caû ñeàu cuøng cheát chung moâït choã. Saùng hoâm sau, caùc Bí-soâ ñeán ñaùnh raêng thaáy caûnh töôïng naøy lieàn hoûi nhau vì sao, Bí-soâ thaáy söï vieäc hoâm qua lieàn keå laïi, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “caùc Bí-soâ neân bieát tuy thoï sanh trong loaøi ngöôøi nhöng vaãn coøn mang noïc raén, töø nay sau khi ñaùnh raêng naïo löôõi xong, röûa saïch caùi naïo löôõi roài môùi vaát boû, neáu ai laøm taùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Sau ñoù gaëp luùc thieáu nöôùc, caùc Bí-soâ khoâng bieát laøm sao, baïch Phaät, Phaät noùi neân duøng tro ñaát chaø saïch roài vaát boû. Moät hoâm, Bí-soâ coù noïc raén nhuoäm y roài ñem phôi, OÂ-ba-nan-ñaø ñeán noùi muoán giuùp ñôõ, ñaùp laø tuøy yù, OÂ-ba-nan-ñaø taùnh thích laøm vieäc xaáu neân khi giuùp phôi y lieàn phôi y môùi treân y cuõ vaø chuyeån ñoåi y öôït leân treân y khoâ, Bí-soâ naøy noùi ñöøng laøm theá ñeán ba laàn nhöng OÂ-ba-nan-ñaø vaãn khoâng chòu ngöøng. Bí-soâ naøy noåi giaän muoán baét giöõ laïi, OÂ-ba-nan-ñaø boû chaïy, Bí-soâ naøy röôït theo; toân giaû Xaù-lôïi- phaát ñi ñeán thaáy hoï ñang röôït ñuoåi nhau lieàn hoûi muoán laøm gì, luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø beû caønh caây doïa ñaùnh, Bí-soâ naøy vaãn röôït theo, toân giaû Xaù-lôïi-phaát phaûi dòu daøng an uûi ñeå Bí-soâ naøy khoâng röôït theo nöõa, baïch Phaät, Phaät noùi: “ñoái vôùi ngöôøi nhö vaäy thì khoâng neân xuùc naõo laøm cho noåi giaän”. Sau ñoù, khi OÂ-ba-nan-ñaø ñeán phieân laøm tri söï ñeán baûo Bí-soâ coù noïc raén laøm vieäc naøy, vieäc kia thì Bí-soâ naøy laïi töùc giaän, baïch Phaät, Phaät noùi: “ñoái vôùi ngöôøi tröôùc ñaây coù oaùn haän vôùi mình thì khoâng neân

töï ñeán baûo hoï laøm vieäc naøy vieäc kia, neân nhôø ngöôøi khaùc ñeán noùi thì hoï seõ laøm". Bí-soâ coù noïc raén ôû trong Phaät phaùp tinh taán tu taäp ñoaïn tröø phieàn naõo, khoâng bao laâu sau chöùng quaû A-la-haùn, caùc Bí-soâ noùi vôùi toân giaû Xaù-lôïi-phaát: "ngöôøi saân ñoäc nhö vaäy maø coù theå chöùng quaû A-la-haùn, thaät laø hi höõu", luùc ñoù toân giaû lieàn keã roõ vieäc tröôùc ñaây lieân quan tôùi Bí- soâ coù noïc raén cho caùc Bí-soâ nghe. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: "Theá toân, Bí-soâ aáy ñôøi tröôùc ñaõ taïo nghieäp gì maø nay boû ñöôïc thaân raén sanh vaøo coõi ngöôøi?", Phaät noùi: "nghieäp maø vò aáy ñaõ taïo, nay quaû baùo thaønh thuïc neân töï thoï, nhö baøi keä: "Duø traûi qua traêm kieáp, Nghieäp ñaõ taïo khoâng maát, Khi nhaân duyeân hoäi hoïp, Töï thoï laáy quaû baùo". Caùc thaày laéng nghe: Quaù khöù Hieàn kieáp, luùc con ngöôøi thoï hai vaïn tuoåi coù Phaät Ca- dieáp-ba ra ñôøi ñaày ñuû möôøi hieäu, truï trong vöôøn Thi loäc, choã Tieân nhôn ñoïa xöù thuoäc thaønh Baø-la-neâ-tö. Luùc ñoù Bí-soâ coù noïc raén naøy xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa ñöùc Phaät aáy, thöôøng tu phaùp quaùn töø bi neân caùc Bí-

soâ thöôøng goïi ñuøa laø Töø quaùn, Bí-soâ naøy noùi ñöøng goïi nhö theá, ñeán ba laàn maø caùc Bí-soâ vaãn khoâng ngöøng goïi neân töùc giaän noùi vôùi caùc Bí-soâ: "toâi laø Töø quaùn coøn caùc thaày laø raén ñoäc trong loaøi ngöôøi". Naøy caùc Bí-soâ, Bí-soâ tu quaùn töø bi thuôû xöa nay chính laø Bí-soâ coù noïc raén, do thuôû xöa töùc giaän noùi lôøi aùc vôùi ñeä töû Thanh vaên cuûa Phaät neân trong naêm traêm ñôøi thöôøng sanh laøm raén ñoäc ñeán ñôøi naøy laø thaân raén sau cuøng. Laïi do khi ôû trong giaùo phaùp cuûa Phaät xuaát gia thöôøng tinh taáùn ñoïc tuïng, tu taäp giôùi phaåm, thoâng hieåu caùc phaùp veà uaån, xöù, giôùi, nhaân duyeân, xöù vaø phi xöù neân nhôø thieän caên naøy maø sau khi boû thaân raén ñöôïc sanh vaøo coõi ngöôøi, ñöôïc xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa ta, ñoaïn tröø phieàn naõo chöùng quaû A-la-haùn. Naøy caùc Bí-soâ, heã taïo nghieäp thuaàn ñen thì caûm quaû baùo dò thuïc thuaàn ñen; taïo nghieäp thuaàn traéng thì caûm quaû baùo dò thuïc thuaàn traéng; taïo nghieäp xen taïp thì ñöôïc quaû baùo xen taïp, caùc thaày neân boû nghieäp thuaàn ñen vaø nghieäp xen taïp, phaûi sieâng tu taäp nghieäp traéng, chôù coù buoâng lung", nghe Phaät daïy roài, caùc Bí-soâ ñeàu hoan hæ tín thoï phuïng haønh. 9. Nhieáp tuïng thöù chín trong Bieät moân thöù taùm: Tuøy vieäc maëc ba y, Phaùp Lan nhaõ neân bieát, Taém giöõ cöûa, Dieäu hoa, Khoâng neân truï Phi xöù. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù caùc Bí-soâ khi laøm caùc coâng vieäc ôû trong chuøa nhö queùt doïn, traùt neàn chuøa, nhuoäm y, giaët giuõ cho ñeán vaøo nhaø xí ñaïi tieåu tieän ñeàu maëc y Taêng-giaø-leâ, gioáng nhö y baûy ñieàu vaø y naêm ñieàu. Moät Bí-soâ noùi: "y naøy neáu tuøy tieän maëc duøng nhö hai y kia laø khoâng hôïp lyù, vì nhö Phaät daïy: Taêng-giaø-leâ laø ñaïi y, leõ naøo laïi maëc khi laøm caùc vieäc nhö theá". Baïch Phaät, Phaät noùi: "Bí-soâ naøy noùi ñuùng, Taêng-giaø-leâ laø chuû trong caùc y, khoâng neân maëc tuøy tieän laøm caùc vieäc nhö theá. Naøy caùc Bí-soâ, khi vaøo tuï laïc khaát thöïc, khi thoï thöïc, khi vaøo trong chuùng thoï thöïc, leã thaùp, nghe phaùp, leã hai thaày vaø vò ñoàng phaïm haïnh... ñeàu neân maëc ñaïi y; y

Uaát Ña-la taêng maëc khi ôû nhöõng nôi saïch seõ nhö trong phoøng, hoaëc nhö khi aên uoáng...; y An-ñaø-hoäi ñöôïc tuøy yù maëc baát cöù ôû choã naøo vaø laøm caùc vieäc ñeàu khoâng phaïm". Duyeân xöù nhö treân, gioáng nhö ñoaïn treân khi Phaät noùi caùc ví duï nhö maëc trôøi moïc, chim hoùt, noâng phu canh taùc... ñeå khuyeân caùc Bí-soâ xa lìa nôi oàn naùo, ôû nôi tòch tónh ñeå chyeân tu thieàn quaùn. Luùc ñoù coù moät Bí-soâ ít hoïc ít hieåu bieát lieàn ñeán nôi A-lan-nhaõ, ôû trong moät am coû chuyeân tu, tröø khi khaát thöïc, cho ñeán keû chaên boø cuõng bieát roõ ñieàu naøy. Sau ñoù coù

boïn giaëc bò ngöôøi khaùc laøm haïi ñeàu bò thöông vaø ñoùi khaùt, khoâng bieát phaûi döøng nghæ ôû ñaâu, moät ngöôøi trong boïn noùi: "trong choã A-lan-nhaõ coù Sa moân Thích töû ôû, taát caø Sa moân taùnh öa caát chöùa laïi theâm coù loøng töø bi, khoâng bieát sôï haõi, chuùng ta tôùi ñoù coù theå nhôø giuùp ñôõ", noùi roài cuøng keùo nhau ñeán choã A-lan-nhaõ. Bí-soâ thaáy hoï lieàn chaøo hoûi thieän lai, boïn giaëc ngoài moät laùt lieàn noùi vôùi Bí-soâ: "chuùng toâi laïnh caàn löûa", ñaùp laø khoâng coù löûa, laïi noùi: "chuùng toâi khaùt caàn nöôùc", cuõng ñaùp laø khoâng coù, laïi noùi: "chuùng toâi caàn ít boät thuoác ñeå ñaép veát thöông", cuõng ñaùp khoâng coù, laïi noùi: "chuùng toâi caàn daàu ñeå thoa veát thöông", cuõng ñaùp laø khoâng coù, laïi noùi: "chuùng toâi ñoùi caàn thöùc aên", cuõng noùi laø khoâng coù. Giaëc laïi hoûi: "hoâm nay laø ngaøy gì thaùng gì, thôøi tieát gì?", ñaùp: "toâi ôû A-lan-nhaõ neân khoâng bieát roõ vieäc ñoù". Moät ngöôøi trong boïn coù bieát Phaät phaùp neân hoûi: "Thaùnh giaû coù chöùng ñöôïc caùc quaû A-la-haùn, quaû Baát hoaøn... quaû Döï löu khoâng?", Bí-soâ chæ ñaùp laø toâi soáng nôi A-lan-nhaõ, laïi hoûi: "Thaùnh giaû coù chöùng ñöôïc caùc tónh löï Phi töôûng phi phi töôûng xöù, Voâ sôû höõu xöù, Thöùc xöù vaø Khoâng xöù khoâng?", Bí-soâ cuõng ñaùp nhö treân, laïi hoûi: "Thaùnh giaû coù phaûi laø ngöôøi trì ba taïng kinh luaät luaän hay khoâng?", Bí-soâ cuõng ñaùp nhö treân, laïi hoûi teân gì, cuõng ñaùp nhö treân, laïi hoûi nôi ñaây thuoäc phöông naøo, cuõng ñaùp nhö treân. Boïn giaëc nghe roài töùc giaän noùi: "chuùng toâi tuy laø giaëc nhöng Bí-soâ môùi laø ñaïi taëc, vì sao, vì ngay caû teân mình cuõng khoâng bieát, laïi doái hieän oai nghi löøa gaït ngöôøi ñôøi", noùi roài cuøng ñaùnh Bí-soâ mang ñaày thöông tích roài boû ñi. Saùng hoâm sau, Bí- soâ gaéng göôïng trôû veà röøng Theä ña, caùc Bí-soâ thaáy lieàn hoûi nguyeân do, Bí-soâ keå laïi vieäc hoâm qua, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "nay ta cheá haønh phaùp cho Bí-soâ ôû nôi A-lan-nhaõ, Bí-soâ ôû A-lan-nhaõ neân caát chöùa nöôùc, löûa, daàu, toâ, boät thuoác, vaûi cuõ vaø ñeå daønh moät ít thöùc aên; cuõng neân bieát ngaøy giôø, thôøi tieát, phöông höôùng, thoâng hieåu ba taïng vaø bieát teân mình. Ai ôû A-lan-nhaõ maø khoâng tuaân theo haønh phaùp naøy thì phaïm toäi Vieät phaùp". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù moät ngoaïi ñaïo bònh naëng ñeán yeâu caàu thaày thuoác chöõa trò, thaày thuoác noùi: "neân laøm phoøng taém taém röûa saïch seõ thaân theå thì heát bònh", ñaùp: "toâi coù theå laøm phoøng taém ôû ñaâu, vì toâi chæ tuøy thôøi khaát thöïc maø soáng", thaày thuoác noùi: "Sa moân Thích töû moãi

nöûa thaùng taém röûa ôû phoøng taém, thaày coù theå ñeán ñoù taém". Nhaân khi caùc Bí-soâ taém, ngoaïi ñaïo lieàn maëc aùo ñoû vaøo beân trong ñeå taém, moïi ngöôøi töôûng laø Bí-soâ neân khoâng ai ngaên caûn, taém xong lieàn ra ngoaøi phôi naéng. Luùc ñoù coù moät Caàu tòch ñeán thaáy ngoaïi ñaïo naøy ngoài ôû ngoaøi neân ruõ vaøo trong taém, ngoaïi ñaïo laéc ñaàu yù khoâng muoán taém laïi, Caàu tòch lieàn

naém tay keùo ñi, ngoaïi ñaïo keâu lôùn: "Sa moân Thích töû khoâng saïch seõ, sao laïi duøng tay baát tònh chaïm vaøo thaân theå ñaõ taém saïch", Caàu tòch lieàn hoûi: "toâi laø Sa moân, coøn oâng laø ngöôøi gì?", ñaùp laø ngoaïi ñaïo, Caàu tòch lieàn noùi to leân: "ai laïi cho ngoaïi ñaïo naøy vaøo beân trong taém vaäy?". Caùc Bí- soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "töø nay khi taém röûa neân cho ngöôøi giöõ cöûa, thaáy Bí-soâ vaøo neân hoûi teân hoï", sau ñoù ngöôøi giöõ cöûa gaëp ngöôøi quen bieát cuõng hoûi teân, Phaät noùi khoâng neân nhö vaäy. Phaät taïi nöôùc Kieàu-taùt-la du haønh ñeán tuï laïc teân Duïc leâ roài döøng ôû trong moät vöôøn caây, trong tuï laïc naøy coù moät Baø-la-moân teân Dieäu hoa ñöôïc vua phong aáp nhieàu ñaát ñai, thoï duïng khoâng thieáu, cuõng ñöôïc vua thöôøng cuùng döôøng. Luùc ñoù Dieâu hoa nghe noùi coù sa moân Kieàu-ñaùp-ma thuoäc doøng hoï Thích ca töø boû vöông vò xuaát gia tu chöùng ñaïo quaû Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng boà ñeà, ñaày ñuû möôøi hieäu, danh tieáng vang khaép caùc nöôùc, ñöôïc trôøi ngöôøi cung kính, töï mình giaùc ngoäi khoâng nhôø thaày daïy, hieåu roõ "sanh töû ñaõ taän, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc laøm ñaõ xong, khoâng thoï thaân sau". Vôùi tri kieán nhö thaät noùi phaùp yeáu ban ñaàu, khoaûng giöõa vaø sau cuøng ñeàu thieän, vaên nghóa xaûo dieäu, thuaàn nhaát khoâng taïp, ñaày ñuû töôùng phaïm haïnh trong saïch; Phaät ôû trong nöôùc Kieàu-taùt-la giaùo hoùa, nay ñaõ ñeán nôi ñaây hieän ñang ôû trong moät vöôøn caây. Baø-la-moân suy nghó: "ta ñoïc saùch coå thaáy noùi ai coù töôùng maïo trang nghieâm, ñaày ñuû ba möôi hai töôùng cuûa baäc ñaïi nhaân thì ngöôøi ñoù neáu ôû taïi gia seõ laøm Chuyeån luaân thaùnh vöông, duøng phaùp giaùo hoùa cai trò boán chaâu thieân haï; coù ñuû baûy baùu: baùnh xe baùu, voi baùu, ngöïa baùu, nöõ baùu, thaàn coi giöõ phuïc taøng baùu, thaàn chæ huy quaân ñoäi baùu vaø ngoïc ma ni baùu; coù ñuû ngaøn ngöôøi con ñaïi oai ñöùc, duõng maõnh voâ song ñi ñeán ñaâu, moïi ngöôøi ñeàu quy phuïc, khaép nôi ñeàu ñöôïc caûm hoùa, khoâng coù oaùn ñòch... Neáu xuaát gia thì seõ chöùng ñaïi boà ñeà", nghó roài lieàn baûo ñeä töû Thoï sanh: "con bieát khoâng ta nghe noùi coù sa moân Kieàu-ñaùp-ma thuoäc doøng hoï Thích ca töø boû vöông vò xuaát gia tu chöùng ñaïo quaû Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng boà ñeà... nhö treân cho ñeán caâu neáu xuaát gia thì chöùng ñaïi boà ñeà. Con haõy ñeán xem thöû caùc töôùng haûo aáy laø thaät hay hö?", Thoï sanh vaâng lôøi thaày cuøng caùc baäc kyø tuùc Baø-la-moân ñi ñeán choã Phaät. Ñeán nôi Thoï sanh ñöùng moät beân, caùc Baø-la-moân thaêm hoûi Phaät roài ngoài tröôùc Phaät, Phaät thuyeát dieäu phaùp khieán hoï ñöôïc hoan hæ. Khi Phaät ñang thuyeát, Thoï sanh mang giaøy da ñi qua laïi tröôùc Phaät, laâu laâu ñöùng laïi nghe roài hoûi ngaét ngang, hoûi roài laïi ñi, thaùi ñoä raát cao ngaïo, loøng

khoâng kính sôï ñoái nghòch laïi, cho mình laø thaéng theá. Phaät traùch: “ngöôi thoâng hieåu Minh luaän sao laïi coù thaùi ñoä ngaïo maïn nhö vaäy?”, lieàn noùi: “naøy Kieàu-ñaùp-

ma, toâi coù loãi gì?”, Phaät noùi: “khi ta cuøng caùc baäc kyø tuùc coù hoïc thöùc baøn luaän, ngöôi mang giaøy da ñi qua ñi laïi, khoâng bieát lôùn nhoû, khoâng coù taâm kính thuaän, loaïn hoûi ñoái nghòch laïi”, ñaùp: “theo phaùp Baø-la-moân cuûa toâi laø vöøa ñi vöøa noùi chuyeän vôùi ngöôøi, ñöùng naèm ngoài ñeàu coù theå cuøng noùi chuyeän ñeàu khoâng coù loãi. Sa moân troïc ñaàu caùc vò bò phieàn naõo troùi buoäc, khoâng sanh con trai con gaùi, toâi hoûi ngaét ngang ñeå cuøng baøn luaän thì coù loãi gì”, Phaät noùi: “ngöôi coù vieäc neân môùi ñeán gaëp ta, nhöng ngöôi chöa ñuôïc baäc toân tröôûng chæ daïy phaûi nhö theá naøo”. Thoï sanh nghe roài töùc giaän lieàn noùi: “naøy Kieàu-ñaùp-ma, nhöõng ngöôøi thuoäc doøng hoï Thích ca nhö voi hoang daõ, ñoái vôùi Baø-la-moân khoâng bieát cung kính toân troïng cuùng döôøng”, Phaät hoûi: “caùc Thích ca töû coù loãi gì maø ngöôi noùi lôøi naøy?”, ñaùp: “tröôùc ñaây vì vieäc cuûa thaày vaø vieäc rieâng neân toâi ñeán thaønh Kieàu-taùt-la, caùc nam nöõ hoï Thích ñöùng treân laàu cao thaáy toâi vaøo thaønh ñang ñi treân ñöôøng, hoï chæ troû noùi vôùi nhau maø khoâng coù taâm cung kính, noùi: “ñaây laø Ma-naïp-baø Thoï sanh, ñeä töû cuûa Baø-la-moân Dieäu hoa”, Phaät noùi: “ví nhö chim saùo hoùt ñöôïc nhieàu tieáng, ôû trong toå mình maëc söùc hoùt vang, caùc Thích ca töû ôû trong choã cuûa mình neân tuøy yù ñaøm luaän thì coù loãi gì”, ñaùp: “trong theá gian coù boán giai caáp laø Saùt- ñeá-lî, Baø-la-moân, Pheä-xaù, Thuû-ñaø-la; hoï ñeàu cung kính toân troïng cuùng döôøng caùc Baø-la-moân, chæ rieâng coù doøng hoï Thích ca thì khoâng”. Luùc ñoù Phaät suy nghó: “Ma-naïp-baø naøy ví doøng hoï Thích nhö voi hoang daõ laø huûy nhuïc thaùi quaù, ta neân noùi veà nhaân duyeân nguoàn goác chuûng toäc trong quaù khöù ñeå haén khoâng coøn ngaïo maïn”, nghó roài lieàn quaùn bieát toå tieân cuûa Ma-naïp-baø laø do noâ tyø cuûa doøng hoï Thích ca sanh ra, Thích ca töû laø Taøo chuû cuûa Ma-naïp-baø neân Phaät hoûi: “ngöôi hoï gì?”, ñaùp laø hoï Tieån ñaïo, Phaät noùi: “ta quaùn thaáy toå phuï ñôøi tröôùc cuûa ngöôi laø do noâ tyø cuûa doøng hoï Thích ca sanh ra, caùc Thích ca töû hieän nay laø Taøo chuû cuûa ngöôi”. Caùc Baø-la-moân kyø tuùc noùi: “naøy Kieàu-ñaùp-ma, chôù noùi toä tieân cuûa Thoï sanh laø do noâ tyø sanh ra, vì sao, vì Thoï sanh laø ngöôøi ña vaên thoâng tueä, bieän luaän löu loaùt coù theå cuøng Kieàu-ñaùp-ma y theo chaùnh phaùp luaän nghò hoûi ñaùp”, Phaät noùi: “neáu noùi Thoï sanh ña vaên trí hueä thì caùc vò haõy im laëng ñeå Thoï sanh cuøng ta ñaøm luaän, neáu noùi khoâng ñöôïc thì caùc vò seõ traû lôøi”, caùc Baø-la-moân noùi: “vaäy thì chuùng toâi im laëng ñeå Thoï sanh nhieàu trí hueä ñaøm luaän cuøng Kieàu-ñaùp-ma”. Luùc ñoù Phaät baûo Thoï sanh: “thuôû xöa coù vua Cam giaù sanh ñöôïc boán con trai laø Cöï khaåu, Lö nhó, Töôïng kieân vaø Tuùc xuyeân. Do coù loãi neân caû boán ngöôøi con naøy ñeàu bò ñuoåi khoûi nöôùc, hoï daãn em gaùi ñi theo, khi ñeán beân bôø soâng caïnh nuùi Tuyeát laø nôi truù nguï cuûa tieân nhaân

Kieáp-tyû-la, hoï laøm nhaø caùch ñoù

256 BOÄ LUAÄT 10

khoâng xa ñeå ôû, sau ñoù, hoï laáy em gaùi khaùc meï laøm vôï vaø sanh con. Thôøi gian sau, vua Cam giaù nhôù caùc con neân hoûi ñaïi thaàn chuùng hieän ñang ôû ñaâu, ñaïi thaàn keå laïi moïi vieäc cho ñeán caâu hoï laáy em gaùi khaùc meï laøm vôï vaø ñaõ sanh con, vua nghe roài lieàn noùi: con ta coù naêng löïc nhö vaäy sao, ñaïi thaàn ñaùp laø thaät vaäy, vua lieàn giô tay phaûi leân khen ngôïi: con ta coù naêng löïc laøm ñöôïc vieäc nhö vaäy. Do ñaây chuûng toäc ñoù coù hieäu laø Thích ca (dòch laø Naêng), naøy Ma-naïp-baø, ngöôi coù töøng nghe chuûng toäc Thích ca coù vieäc nhö theá hay khoâng?", ñaùp laø coù nghe, Phaät noùi: "vua Cam giaù coù moät noâ tyø teân laø Tri phöông raát xinh ñeïp, coâ laáy moät tieân nhaân sanh ra moät trai, khi vöøa sanh ra noù lieàn keâu leân: ñöøng lau thaân toâi, haõy taém toâi cho saïch. Do vieäc naøy neân ngöôøi ñöông thôøi goïi ñöùa beù naøy laø Quyû tieãn ñaïo, ngöôi coù töøng nghe coù chuûng toäc naøy khoâng?", Thoï sanh im laëng, Phaät hoûi ba laàn Thoï sanh vaãn im laëng. Luùc ñoù thaàn Kim cang thuû caàm chaøy kim cang ôû treân ñaàu Thoï sanh, phoùng ra aùnh saùng nhö löûa, noùi raèng: "Phaät hoûi ñeán ba laàn maø ngöôi khoâng chòu ñaùp thì ta seõ caàm chaøy kim cang naøy ñaäp ñaàu ngöôi ra laøm baûy phaàn", do oai löïc cuûa Phaät neân Thoï sanh thaáy ñöôïc thaàn Kim cang, trong loøng kinh sôï ñeán noãi loâng toùc döïng ñöùng, lieàn ñaùp: "toâi coù nghe teân chuûng toäc naøy". Caùc Baø-la-moân kyø tuùc noùi: "ñuùng nhö lôøi Kieàu-ñaùp-ma noùi, chuùng toâi ñeàu tin chuùng toäc ñaàu tieân cuûa Thoï sanh laø con cuûa noâ tyø", Thoï sanh nghe roài buoàn baõ cuùi ñaàu im laëng, Phaät suy nghó: "ta neân an uûi", nghó roài lieàn noùi veà nhaân duyeân vôùi nhieàu ví duï khieán Thoï sanh döùt taâm kieâu maïn vaø khoâng coøn öu saàu nöõa roài noùi: "naøy Ma-naïp-baø, ngöôi ñeán ñaây vôùi muïc ñích gì?", Thoï sanh nghe roài lieàn quaùn saùt ba möôi hai töôùng treân thaân Phaät, chæ thaáy coù ba möôi töôùng, coøn hai töôùng aâm taøng vaø töôùng löôõi vì khoâng thaáy ñöôïc neân phaân vaân noùi keä: "Xöa nghe Ñaïi Maâu ni, Ñuû ba möôi hai töôùng, Nhöng con quaùn saùt thaáy, Thieáu hai töôùng treân thaân. Nhaân trung toân, chöa thaáy Töôùng aâm taøng trong thaân, Vaø töôùng löôõi roäng daøi, Trong mieäng khoâng ai bieát. Cuùi xin Phaät hieän töôùng, Cho con heát nghi ngôø, Chaùnh giaùc ñaïi danh vaên, Ngöôøi ñôøi khoù thaáy ñöôïc".

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 35 257

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ

QUYEÅN 35

9. Nhieáp tuïng thöù chín - Baø-la-moân Dieäu hoa (tt): Luùc ñoù Phaät suy nghó: "Thoï sanh ñeán ñaây laø muoán xem ba hai töôùng cuûa ta, nay ñaõ thaáy ba möôi töôùng coøn hai töôùng chöa thaáy neân nghi, ta neân phöông tieän hieän töôùng cho thaáy", nghó roài lieàn le löôõi ra daøi ñeán taän chaân toùc vaø roäng phuû caû maët, Thoï

sanh thaáy roài sanh taâm hoan hæ ñaûnh leã Phaät roài ra veà. Luùc ñoù Baø-la-moân Dieäu hoa ngoài trong vöôøn noùi chuyeän vôùi caùc baäc kyø tuùc ñeå chôø Thoï sanh veà, Thoï sanh veà ñeán nôi lieàn ñaûnh leã thaày vaø caùc vò kyø tuùc roài ngoài moät beân, Dieäu hoa hoûi: "tieáng ñoàn Kieàu-ñaùp-ma coù ñuû ba möôi hai töôùng toát laø thaät hay hö?", ñaùp laø thaät, laïi hoûi coù cuøng ñaøm luaän hay khoâng, ñaùp laø coù, lieàn baûo thuaät laïi ñaày ñuû, Thoï sanh vaâng lôøi thuaät laïi ñaày ñuû, Dieäu hoa nghe xong lieàn töùc giaän ñöa chaân ñaïp leân ñaàu Thoï sanh noùi: "Hay thay söù giaû ñaõ laøm vieäc nhö theá, khieán ta bò chìm trong ñöôøng aùc, khi ngöôi ñaøm luaän vôùi vò aáy, ngöôi ñaõ coù sai traùi, ta cuõng coù sai traùi trong ñoù. Baây giôø trôøi ñaõ xeá chieàu, khoâng theå ñeán ñoù cung kính thaêm hoûi, ñôïi saùng mai ta seõ ñích thaân ñeán ñoù". Ngay trong ñeâm ñoù, Dieäu hoa lo lieäu ñaày ñuû caùc moùn aên ngon, saùng sôùm cho xe chôû ñeán choã Phaät, chaøo hoûi roài ngoài moät beân baïch Phaät: "toâi ñaõ laøm caùc moùn aên thanh tònh naøy mang ñeán cuùng döôøng Kieàu-ñaùp-ma, xin thöông töôûng naïp thoï", Phaät baûo A-nan:" thaày ñi thoâng baùo taát caû Bí-soâ trong tuï laïc ñeàu ñeán tuï hoïp trong nhaø aên", A-nan vaâng lôøi Phaät ñi thoâng baùo. Khi caùc Bí-soâ ñeàu ñaõ tuï hoïp xong, A-nan ñeán baïch Phaät bieát thôøi, Phaät ñeán choã ngoài ngoài xong, Baø-la- moân Dieäu hoa töï tay daâng caùc moùn aên cuùng döôøng Phaät vaø Taêng, Phaät vaø Taêng thoï thöïc xong, Baø-la-moân laáy chieác gheá thaáp ngoài tröôùc Phaät muoán nghe phaùp, Phaät noùi keä boá thí: "Teá töï, löûa hôn heát, Tuïng ñaàu, nhaát trong luaän,

Vua ñöùng ñaàu muoân daân, Bieån lôùn nhaát caùc doøng, Caùc sao, traêng saùng nhaát, AÙnh maët trôøi saùng nhaát, Trong phaøm thaùnh möôøi phöông, Ñöùc Phaät laø toái thöôïng. Ngöôøi ñaõ laøm boá thí, Chaéc chaén ñöôïc nghóa lôïi. Neáu vì vui neân thí, Sau seõ ñöôïc an laïc". Khi Phaät ñang noùi keä naøy thì trong chuùng coù moät Bí-soâ giaø tuy ñaõ aên no vaãn coøn caén baùnh nöôùng phaùt ra tieáng, Baø-la-moân nghe roài lieàn hoûi Phaät: "Ñeä töû Thanh vaên cuûa Kieàu-ñaùp-ma coù vaâng theo lôøi daïy hay khoâng?", Phaät noùi coù ngöôøi vaâng theo, coù ngöôøi khoâng vaâng theo; laïi hoûi: "ôû trong ñaây coù ngöôøi öa phaùp, coù ngöôøi tham aên. Thoï sanh, ñeä töû cuûa toâi coù ñeán gaëp Phaät vaø cuøng ñaøm luaän hay khoâng?", ñaùp laø coù ñaøm luaän sô, Baø-la-moân noùi: "xin Kieàu-ñaùp-ma keå laïi cho toâi nghe", Phaät keå laïi ñaày ñuû, Baø-la-moân nghe roài lieàn noùi: "thöa Kieàu-ñaùp-ma, Thoï sanh hieåu bieát noâng caïn neân taâm kieâu maïn, khoâng bieát kính sôï ñaõ xuùc phaïm toân nhan, xin Kieàu-ñaùp-ma töø bi tha thöù", Phaät noùi laø ñaõ tha thöù, Baø- la-moân Dieäu hoa baïch Phaät: "thöa Kieàu-ñaùp-ma, khi toâi ñang ñi xe maø naém giöõ cöông ngöïa laïi hoaëc giô roi goïi lôùn thì ngay luùc ñoù xin Phaät bieát laø Baø-la-moân Dieäu hoa ñaûnh leã Phaät vaø thaêm hoûi söùc khoûe cuûa Phaät. Khi toâi ñang ñi boä maø thaùo giaøy ra hoaëc ñi traùnh qua beân ñöôøng hoaëc giô tay chaøo thì ngay luùc ñoù xin Phaät bieát laø Baø-la-moân Dieäu hoa ñaûnh leã Phaät vaø thaêm hoûi söùc khoûe cuûa Phaät. Khi thaáy toâi ñang baøn luaän vôùi moïi ngöôøi maø rôøi khoûi choã ngoài hoaëc côûi thöôïng y hoaëc laáy

muõ ra khoûi ñaàu thì ngay luùc ñoù xin Phaät bieát laø Baø-la-moân Dieäu hoa ñaûnh leã Phaät vaø thaêm hoûi söùc khoûe cuûa Phaät. Vì sao thöa Kieàu-ñaùp-ma, vì phaùp cuûa Baø-la-moân chuùng toâi chæ caàu danh tieáng, taát caû y thöïc vaø nhöõng vaät caàn duøng ñeàu nhôø danh tieáng maø coù ñöôïc, cuõng nhôø danh tieáng maø toâi giöõ ñöôïc ñoà chuùng". Luùc ñoù Phaät suy nghó: "Baø-la-moân naøy raát kieâu maïn, ta neân thuyeát phaùp ñieàu phuïc taâm kieâu maïn naøy", nghó roài phaät lieàn tuyeân döông giaùo phaùp khieán cho Baø-la-moân ñöôïc lôïi hæ, Thöôøng phaùp cuûa chö Phaät laø tröôùc tieân noùi veà phaùp boá thí, trì giôùi laø nhaân sanh leân coõi trôøi; keá noùi veà toäi loãi cuûa naêm duïc, vò ngoït thì ít maø toäi loãi thì nhieàu ñöa ñeán traàm luaân trong sanh töû, neân caàu xuaát ly ñeå chöùng Nieát-baøn thanh tònh. Khi bieát taâm Baø-la-moân hoan hæ, phaùt taâm thanh tònh coù theå

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 35 259

laøm baäc phaùp khí thoï laõnh thaéng phaùp, Phaät lieàn noùi veà phaùp xuaát theá, ñoù laø boán Thaùnh ñeá: khoå taäp dieät ñaïo. Gioáng nhö giaët aùo, tröôùc phaûi taåy saïch heát chaát dô, khi aùo ñaõ saïch môùi deã nhuoäm maøu; taâm Baø-la-moân naøy cuõng vaäy, nghe xong boán Thaùnh ñeá naøy lieàn chöùng ñöôïc quaû döï löu. Chöùng quaû roài lieàn ñöùng daäy ñaûnh leã, quyø goái chaép tay baïch Phaät: "Theá toân, hoâm nay con ñöôïc xuaát ly, töø nay xin quy y Phaät, quy y Phaùp, quy y Taêng laøm OÂ-ba-saùch-ca thoï trì naêm hoïc xöù vôùi ñaày ñuû nieäm thanh tònh", baïch xong ñaûnh leã Phaät roài ra veà. Luùc ñoù Phaät suy nghó: "Baø-la-moân cheâ cöôøi ñuùng, vì trong khi ta ñang noùi keä boá thí maø Bí-soâ kia vaãn tieáp tuïc aên", nghó roài lieàn baûo caùc Bí-soâ: "trong khi ta ñang noùi keä boá thí maø Bí-soâ kia vaãn tieáp tuïc aên neân môùi bò Baø-la-moân cheâ cöôøi, töø nay trong khi Bí-soâ ñang noùi keä boá thì thì khoâng ñöôïc aên, ai tieáp tuïc aên thì phaïm toäi Vieät phaùp". Sau ñoù, trong khi ñang noùi keä boá thí vì Bí-soâ khoâng daùm aên neân nhöõng ngöôøi ngoài cuoái haøng cuõng khoâng aên cho ñeán qua giôø aên, Phaät noùi: "khi ñang noùi keä boá thí, ngöôøi naøo khoâng nghe tieáng, khoâng hieåu nghóa, ñöôïc aên khoâng phaïm; neáu nghe tieáng maø khoâng hieåu nghóa cuõng ñöôïc aên khoâng phaïm; neáu nghe tieáng maø hieåu nghóa, aên thì phaïm toäi Vieät phaùp". Sau ñoù, taïi moät truù xöù coù nhieàu Taêng, khi thí chuû doïn ñöa thöùc aên laïi ñi ngöôïc töø döôùi leân treân, ngöôøi ngoài treân nghe noùi keä boá thí khoâng daùm aên cho ñeán qua giôø aên, Phaät noùi: "tuy nghe tieáng maø hieåu nghóa thì ñeàu khoâng ñöôïc aên, nhöng chôø noùi hai ba caâu roài môùi aên thì khoâng phaïm". Phaät ôû trong vöôøn Thi loäc, choã Tieân nhôn ñoïa xöù thuoäc thaønh Baø- la-neâ-tö. Saùng hoâm ñoù Phaät ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc, nhieàu Bí-soâ cuõng ñi khaát thöïc, khi ñi ngang moät khu vöôøn, coù moät Bí-soâ nhìn thaáy ngöôøi nöõ lieàn khôûi taàm tö aùc, khôûi nieäm taø duïc. Phaät quaùn thaáy Bí- soâ naøy coù taø nieäm töông öng baát thieän lieàn ñeán gaàn beân noùi raèng: "naøy Bí-soâ, ngay trong thaân thaày ñang troàng haït gioáng khoå, chaûy ra phaån hoâi thoái maø ruoài truøng khoâng aên laø khoâng coù lyù ñoù", Bí-soâ nghe roài lieàn suy nghó: "Phaät

ñaõ bieát taâm taø cuûa ta", trong loøng kinh sôï, loâng toùc ñeàu döïng ñöùng lieàn voäi boû ñi. Phaät suy nghó: "Bí-soâ ñöùng nôi phi xöù neân coù loãi naøy", sau khi khaát thöïc xong trôû veà truù xöù, thoï thöïc xong, thu xeáp y baùt röûa chaân roài vaøo phoøng thieàn toïa cho ñeán xeá chieàu. Saùu ñoù ñeán trong chuùng baûo caùc Bí-soâ: "saùng nay ta vaøo thaønh khaát thöïc, nhieàu Bí-soâ cuõng ñi khaát thöïc, khi ñi ngang moät khu vöôøn, coù moät Bí-soâ nhìn thaáy ngöôøi nöõ lieàn khôûi taàm tö aùc, khôûi nieäm taø duïc. Ta quaùn thaáy Bí- soâ naøy coù taø nieäm töông öng baát thieän lieàn ñeán gaàn beân noùi raèng: "naøy Bí-soâ, ngay trong thaân thaày ñang troàng haït gioáng khoå, chaûy ra phaån hoâi

260 BOÄ LUAÄT 10

thoái maø ruoài truøng khoâng aên laø khoâng coù lyù ñoù", Bí-soâ nghe roài lieàn suy nghó: "Phaät ñaõ bieát taâm taø cuûa ta", trong loøng kinh sôï, loâng toùc ñeàu döïng ñöùng lieàn voäi boû ñi. Töø nay Bí-soâ khoâng neân ñöùng laïi nôi phi xöù, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Bí-soâ kia nghe Phaät noùi roài töø choã ngoài ñöùng daäy, tròch baøy vai höõu chaép tay baïch Phaät: "Theá toân, trong Thaùnh giaùo nhöõng gì laø haït gioáng khoå, sao goïi laø phaån hoâ thoái chaûy ra, ruoài truøng ñeàu aên?", Phaät noùi: "naøy Bí-soâ, haït gioáng khoå laø ba phaùp toäi aùc baát thieän taø tö löông, ñoù laø taàm tö aùc duïc, taàm tö saân haän, taàm tö saùt haïi. Phaån hoâi thoái laø naêm duïc saéc thanh höông vò xuùc; chaûy ra laø duïc troùi buoäc taâm neân saùu caên chaïy theo saùu caûnh löu ñoäng khoâng ngöøng. Ruoài truøng laø theá gian ñoái vôùi saùu xuùc xöù khoâng coù taâm cheá ngaên neân khôûi ra tham saân... öu bi khoå naõo, taïo caùc nghieäp aùc", lieàn noùi keä: "Khoâng nhieáp hoä maét, tai... Bò aùi duïc keùo loâi, Troàng gioáng khoå trong thaân, Hoâi thoái thöôøng chaûy ra. Ai soáng trong tuï laïc, Hay nôi A-lan-nhaõ, Thöôøng ôû trong ngaøy ñeâm, Khoâng tö duy chaùnh phaùp, Do nöông theo nieäm aùc, Khôûi taàm tö baát thieän, Rôøi xa duyeân laïc truù, Seõ thoï laáy khoå baùo. Ngöôøi naøo tu tòch ñònh, Sieâng tu taäp thaéng hueä, Thöôøng ñöôïc nguû an oàn, Khoâng bò khoå ruoài truøng. Thaân caän thieän tri thöùc, Vaâng lôøi baäc hieàn trí, Ai hoïc ñöôïc nhö vaäy, Seõ khoâng taùi sanh nöõa". Luùc ñoù Bí-soâ khoâng bieát nhöõng nôi naøo laø phi xöù, Phaät noùi: "phi xöù coù naêm, ñoù laø nhaø ca haùt, nhaø daâm nöõ, nhaø baùn röôïu, nhaø vua chuùa vaø nhaø Chieân-ñaø-la. Naêm nôi naøy Bí-soâ ñeàu khoâng neân ñeán". 10. Nhieáp tuïng thöù 10 trong Bieät moân thöù taùm: Do raén xem ngoïa cuï, Moät y khoâng laøm leã,

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 35 261

Khi môùi ñeán trong chuøa, Leã boán vò kyø tuùc. Duyeân khôûi taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù Bí-soâ muoán du haønh neân ñem ngoïa cuï cuûa moät Bí-soâ baïn göûi ñeå laïi choã cuõ maø khoâng thoï duïng, coù moät con raén ñoäc tìm choã lieàn boø ñeán cuoän mình naèm döôùi taám neäm. Luùc ñoù coù moät Bí-soâ khaùch ñeán, sau khi leã thaùp vaø caùc Bí-soâ khaùc xong môùi trôû veà phoøng thì trôøi ñaõ chieàu toái, Bí-soâ cöïu truù noùi: "ñaây laø nöôùc, boät taåy, ñeøn, daàu...

cuï thoï neân traûi ngoïa cuï tröôùc". Do ñi ñöôøng meät nhoïc neân sau khi röûa chaân xong, Bí-soâ lieàn naèm xuoáng giöôøng neäm nguû, do nghieäp löïc ñôøi tröôùc neân khoâng xem xeùt ngoïa cuï, con raén ñang naèm döôùi neäm bò ñeø neân loù ñaàu ra moå Bí-soâ, Bí-soâ bò caén ñau neân laên loän treân mình raén, moät luùc sau caû hai ñeàu cheát. Saùng hoâm sau, Bí-soâ cöïu truï ñeán cöûa phoøng keáu thöùc daäy nhöng Bí-soâ ñaõ cheát, khoâng theå ñaùp ñöôïc; Bí-soâ cöïu truï cho laø khaùch vì ñi ñöôøng meät nhoïc neân nguû say, sau khi nguû ñaõ giaác seõ töï thöùc daäy. Ñeán giôø aên tröa, Bí-soâ cöïu truï laïi ñeán goïi, cuõng khoâng nghe ñaùp laïi lieàn môû cöûa vaøo phoøng môùi bieát Bí-soâ ñaõ cheát, keùo taám neäm ra laïi thaáy coù con raén ñoäc cuõng ñaõ cheát. Baïch Phaät, Phaät suy nghó: "do khoâng xem xeùt ngoïa cuï neân Bí-soâ kia môùi bò cheát nhö vaäy", nghó roài lieàn baûo caùc Bí-soâ: "Bí-soâ nhaän ngoïa cuï cuûa ngöôøi göûi neân giao laïi cho vò tri söï hoaëc tuøy thôøi ñem phôi naéng hoaëc ñeå treân giaù cao, coät chaët ñöøng cho rôùt xuoáng. Töø nay ai muoán duøng ngoïa cuï ñeå naèm nguû neân xem xeùt kyõ". Sau ñoù caùc Bí-soâ duøng ñeøn roïi ñeå xem xeùt, Phaät baûo: "khoâng neân laøm theá, neân xem xeùt tröôùc vaøo ban ngaøy", luùc ñoù caùc Bí-soâ khoâng luaän ngoaïi cuï cuõ hay môùi thaûy ñeàu xem xeùt, Phaät noùi: "neân laät xem caùi cuõ, khoâng caàn xem caùi môùi, vaûi traûi neäm neân thöôøng ñaäp giuõ, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Duyeân khôûi taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù hai Bí-soâ ôû chung moät phoøng, moät Bí-soâ vöøa ñoä moät ñeä töû treû tuoåi, ngöôøi ñeä töû naøy nguû nhieàu thöùc ít neân thöôøng bò thaày quôû traùch. Moät hoâm, ñeä töû boãng daäy sôùm, treân ngöôøi chæ maëc Taêng khöôùc kyø voäi ñi ñeán leã thaày, vò thaày ñöùng daäy muoán maëc haï y, ñeä töû ñeán gaàn beân thaày ñaûnh leã, vöøa ñöùng leân thì caùi ñaàu môùi caïo toùc vöôùng vaøo haï y cuûa thaày laøm cho ñeä töû naøy ngaõ laên ra ñaát, caû hai thaày troø ñeàu loä hình, Bí-soâ ôû chung phoøng noùi: "hoâm nay toâi môùi bieát caùc vò ñeàu laø tröôïng phu coù ñuû nam caên", hai thaày troø nghe roài xaáu hoå boû ñi, sau ñoù ñeä töû bò thaày quôû traùch, caùc Bí-soâ hoûi nguyeân do, ngöôøi ñeä töû keå laïi vieäc treân, caùc Bí-soâ noùi: "thaày coù loãi bò quôû traùch laø ñuùng", ngöôøi ñeä töû im laëng. Baïch Phaät, Phaät noùi: "vò thaày cheâ traùch laø ñuùng, töø nay Bí-soâ khoâng ñöôïc maëc moät y laøm leã ngöôøi khaùc, ai laøm

traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Duyeân khôûi taïi thaønh Vöông xaù, nhö Phaät ñaõ daïy neáu Bí-soâ khaùch ñeán nôi naøo maø khoâng ñeán laøm leã baäc toân tuùc thì seõ khoâng ñöôïc doïn choã cho nghæ ngôi. Luùc ñoù coù nhieàu Bí-soâ töø nôi khaùc ñeán leã thaùp xong, do khoâng ñöôïc doïn choã cho nghæ nhö bò taãn xuaát neân hoï baï ñaâu nghæ ñoù, hoaëc ôû tröôùc hieân, hoaëc ôû beân cöûa hoaëc döôùi goác caây. Caùc cö só coù tín taâm ñeán thaáy vaäy lieàn hoûi: "caùc thaày bò ñuoåi hay sao maø baï ñaâu nghæ ñoù nhö vaäy?", ñaùp: "chuùng toâi laø khaùch môùi ñeán, khoâng phaûi bò ñuoåi", laïi hoûi: "neáu laø khaùch vì sao khoâng ôû trong phoøng?", ñaùp: "ôû ñaây toâi khoâng coù ai quen, chuùng toâi ñeán leã thaùp Phaät, chæ taïm nghæ roài seõ ñi", caùc cö só nghe roài lieàn cheâ traùch: "toâi nghe noùi Sa moân Thích töû

bình ñaúng, nay môùi thaáy laø khoâng coù bình ñaúng gì caû, thaáy khaùch ñoàng phaïm haïnh ñeán maø laïi khoâng cho ôû", baïch Phaät, Phaät noùi: "töø nay khaùch taêng ñeán trong chuøa neân laøm leã baäc kyø tuùc tröôùc, neân leã boán vò, vò tri söï neân theo phaùp saép xeáp choã ôû cho hoï". Sau ñoù, coù moät Bí-soâ khaùch du haønh trong nhaân gian ñeán thaønh Vöông xaù thì trôøi ñaõ chieàu toái, muoán laøm leã boán vò kyø tuùc tröôùc neân hoûi caùc Bí-soâ choã ôû cuûa toân giaû Kieàu traàn nhö, ñaùp laø ñang ôû trong Truùc laâm; sau khi ñeán ñaûnh leã xong laïi hoûi choã ôû cuûa toân giaû Ñaïi Ca-dieáp, ñaùp laø ñang ôû trong hang Taát baùt la; sau khi ñeán ñaûnh leã roài laïi hoûi choã ôû cuûa toân giaû Chuaån ñaø, ñaùp laø ñang ôû treân nuùi Thöùu; sau khi ñeán ñaûnh leã roài laïi hoûi choã ôû cuûa toân giaû Thaäp löïc Ca-dieáp, ñaùp laø ñang ôû trong hang Teá nhó ca; sau khi ñeán ñaûnh leã xong, toân giaû baûo ôû laïi nghæ ngôi thì khaùch Bí-soâ ñaùp: "trôøi ñaõ saùng roài phaûi ñi khaát thöïc, khoâng theå nghæ ngôi. Nhö Phaät ñaõ daïy khaùch taêng ñeán nôi naøo phaûi ñaûnh leã boán vò kyø tuùc tröôùc, ñaáy chính laø phöông tieän trò phaït khaùch taêng khoâng cho an oån". Baïch Phaät, Phaät noùi: "tröôùc ñaây ta ñaâu coù baûo khaùch Bí-soâ phaûi ñaûnh leã heát caùc baäc kyø tuùc treân maët ñaát naøy, chæ laø baûo neân ñaûnh leã boán vò kyø tuùc taïi choã mình ñeán". Nhieáp tuïng noäi dung: Theá toân vì Cao thaéng, Roäng noùi haïnh ñeä töû. Haønh vuõ hoûi Ñaïi sö, Vì noùi baûy, saùu phaùp. Duyeân khôûi taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù vaøo xeá chieàu, cuï thoï Cao thaéng sau khi xuaát thieàn ñi ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân baïch Phaät: "cuùi xin Theá toân noùi veà haønh phaùp cuûa ñeä töû phuïng söï thaày", Phaät noùi: "thaày laéng nghe haønh phaùp cuûa moät ñeä töû phuïng söï thaày laø ñeä töû ñoái vôùi thaày phaûi coù taâm cung kính vaø taâm sôï seät, khoâng vì caàu danh

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 35 263

vaên lôïi döôõng. Neân daäy sôùm roài ñeán thaêm hoûi söùc khoûe cuûa thaày: töù ñaïi coù an oån khoâng, ñi ñöùng coù khinh an khoâng; keá neân ñoå boû boâ tieåu tieän vaø xoa boùp cho thaày. Neáu thaày noùi coù bònh neân hoûi bònh traïng roài ñeán thaày thuoác yeâu caàu ñieàu trò vaø laøm theo nhö lôøi thaày thuoác daën baûo. Neáu thaày coù saün thoác thì toát, neáu khoâng coù thì neân hoûi ngöôøi thaân quen, neáu thaày coù nhieàu quyeán thuoäc thì neân hoûi thaày ñeán ai xin giuùp ñôõ vaø laøm theo lôøi thaày daën baûo. Neáu thaày khoâng coù quyeán thuoäc thì töï mình tìm ngöôøi khaùc giuùp ñôõ, neáu cuõng khoâng coù thì tuøy söùc mình cung caáp cho ñeán khi thaày heát bònh. Khi thaày muoán ñi ñaùnh raêng neân ñeán ñoù queùt doïn saïch seõ tröôùc vaø ñeå saün nöôùc, caây ñaùnh raêng, caây naïo löôõi; thaày ñaùnh raêng xong neân thu doïn. Neáu thaày ñau maét neân ñöa thuoác nhoû maét cho thaày, thaày muoán leã thaùp neân trao y cho thaày vaø xeáp caát y khaùc khoâng ñeå laãn loän; sau ñoù queùt doïn saïch seõ phoøng thaày, moãi nöûa thaùng neân xem xeùt ngoïa cuï vaø ñem phôi. Moãi ngaøy ñeä töû neân ñeán leã baùi vaán an thaày ba laàn, ñoái vôùi caùc baäc toân tröôûng vaø caùc baäc ñoàng phaïm haïnh khaùc cuõng neân kính leã, töï mình cuõng phaûi sieâng naêng toïa thieàn ñoïc tuïng.

Khi theo thaày ñi khaát thöïc, mình oâm baùt naëng ñeå thaày mang baùt nheï, neáu khaát thöïc ñöôïc nhöõng moùn nhö buùn baùnh, nöôùc eùp chua thì ñeå vaøo baùt mình, neáu ñöôïc nhöõng moùn ngon nhö söõa taïc, côm baùnh, ñöôøng, thaïch maät... thì ñeå vaøo baùt thaày; khaát thöïc xong trôû veà, neân doïn saïch hai choã ngoài aên roài cuøng thaày thoï thöïc. Neáu khaát thöïc moät mình ñöôïc nhöõng moùn aên gì neân ñöa cho thaày, thaày muoán aên thì neân bieát laáy vöøa ñuû. Neáu ôû trong chuøa, ñeä töû neân ñeán nhaø beáp hoûi hoâm nay coù nhöõng moùn aên gì, sau ñoù noùi laïi cho thaày bieát vaø hoûi thaày coù muoán laáy phaàn aên khoâng vaø laøm theo lôøi thaày daën baûo. Thaày muoán taém neân ñeán trong nhaø taém queùt doïn tröôùc vaø ñeå saün boàn nöôùc, boät taém... vaø chuù yù nöôùc laïnh noùng, neáu thaày caàn kyø coï thì neân kyø coï cho thaày. Neáu thaày muoán ñeán choã khaùc toïa thieàn thì neân mang toïa cuï ñeán choã ñoù queùt doïn saïch seõ vaø ñeå saün; neáu ñeä töû muoán hoïc kinh, thaày neân daïy hoïc kinh, neáu ñeä töû muoán hoïc thieàn, thaày neân daïy taùc yù. Khi thaày muoán nguû neáu trôøi laïnh, mình ñaép meàn moûng ñeå thaày ñaép meàn daøy; neáu trôøi noùng thì quaït maùt; thaày cuõng neân bieát thôøi ñeå baûo ñeä töû lo tu taäp phaåm thieän, chôù ñeå thôøi giôø luoáng troâi qua. Naøy Cao thaéng, neáu laø moân nhaân ñeä töû cuõng phaûi phuïng söï hai thaày xem nhö cha meï, hai thaày cuõng neân xem hoï nhö con, neáu coù bònh neân chaêm soùc laàn nhau cho ñeán khi laønh hoaëc ñeán luùc cheát. Ta ñaõ noùi sô löôïc veà haønh phaùp cuûa ñeä töû phuïng söï thaày roài, thaày neân nhö phaùp maø laøm theo, neáu ai khoâng laøm theo haønh phaùp naøy thì phaïm toäi Vieät phaùp. Neáu ñeä töû phuïng söï thaày vôùi taâm kính thuaän nhö vaäy thì seõ laøm

cho thieän phaùp khoâng ngöøng taêng tröôûng, nhö hoa sen trong nöôùc ngaøy ñeâm taêng tröôûng. Caùc thaày neân tu hoïc nhö theá", luùc ñoù Cao thaéng vaø caùc Bí-soâ nghe Phaät daïy roài hoan hæ phuïng haønh. Phaät taïi nuùi Thöùu, thaønh Vöông xaù, luùc ñoù vua Vò sanh oaùn nöôùc Ma-kieät-ñaø muoán ñaùnh nöôùc Phaät laät thò, vua noùi: "nöôùc Phaät laät thò traùi nghòch, ta muoán höng binh thaûo phaït tieâu dieät nöôùc ñoù". Sau ñoù vua baûo ñaïi thaàn Haønh vuõ: "khanh haõy ñeán choã Phaät thay ta ñaûnh leã vaø thaêm hoûi Theá toân coù ñöôïc ít bònh, ít naõo, khí löïc coù an oån khoâng; sau ñoù baïch Phaät: nöôùc Phaät laät thò traùi nghòch, vua Vò sanh oaùn muoán höng binh thaûo phaït, Theá toân thaáy theá naøo. Khanh haõy ghi nhôù lôøi Phaät daïy roài veà taâu laïi cho ta nghe, vì sao, vì Phaät laø Nhö lai ÖÙng cuùng chaùnh bieán tri khoâng noùi lôøi hö voïng", Haønh vuõ tuaân lònh vua di xe ngöïa traéng, tay caàm gaäy vaøng, bình vaøng ñi ñeán nuùi Thöùu, xuoáng xe ñi boä tôùi choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân ñem lôøi cuûa vua baïch Phaät, Phaät noùi: "ta khoâng coù ôû laâu trong nöôùc Phaät laät thò, chæ coù an cö ba thaùng. Luùc ñoù ta coù thuyeát giaûng veà baûy phaùp baát thoái chuyeån cho daân chuùng nöôùc aáy, neáu daân chuùng nöôùc aáy haønh theo baûy phaùp baát thoái thì ñaát nöôùc ngaøy caøng thònh vöôïng vaø thieän phaùp khoâng coù suy toån", Haønh vuõ noùi: "con chöa hieåu ñöôïc nghóa yeáu dieäu, cuùi xin Theá toân töø bi noùi roõ cho con ñöôïc hieåu". Luùc ñoù toân giaû A-nan ñang ñöùng quaït haàu cho Phaät, Phaät

hoûi A-nan: “naøy A-nan, thaày coù nghe daân chuùng nöôùc Phaät laät thò thöôøng tuï hoïp baøn luaän veà phaùp nghóa hay khoâng?”, ñaùp laø coù nghe, Phaät baûo Haønh vuõ: “neáu nöôùc aáy, daân chuùng thöôøng tuï hoïp baøn luaän phaùp nghóa thì ñaát nöôùc ngaøy caøng thònh vöôïng vaø thieän phaùp khoâng coù suy toån”, Phaät laïi hoûi A-nan: “thaày coù nghe daân chuùng nöôùc Phaät laät thò hoøa hôïp cuøng ñöùng, cuøng ngoài ñeå baøn luaän quoác söï hay khoâng?”, ñaùp laø coù nghe, Phaät laïi baûo Haønh vuõ: “neáu nöôùc aáy, daân chuùng hoøa hôïp... thì ñaát nöôùc ngaøy caøng thònh vöôïng vaø thieän phaùp khoâng coù suy toån”, Phaät laïi hoûi A-nan: “thaày coù nghe daân chuùng nöôùc Phaät laät thò khoâng mong caàu nhöõng vieäc khoâng neân mong caàu vaø khoâng döùt boû nhöõng vieäc neân laøm, thöôøng vui veû tuaân haønh giaùo lònh trong nöôù hay khoâng?”, ñaùp laø coù nghe, Phaät laïi baûo Haønh vuõ: “neáu nöôùc aáy, daân chuùng khoâng mong caàu... thì ñaát nöôùc ngaøy caøng thònh vöôïng vaø thieän phaùp khoâng coù suy toån”, Phaät laïi hoûi A-nan: “thaày coù nghe nhöõng phuï nöõ vaø thieáu nöõ trong nöôùc aáy laø theâ thieáp cuûa ngöôøi khaùc hay ñaõ trao hoa chaáp thuaän laøm vôï cuûa ngöôøi, ñang thuoäc söï baûo hoä cuûa cha, meï, anh chò em hoaëc cuûa cha meï choàng, choàng vaø thaân toäc neáu coù loãi bò trò toäi thì nhöõng ngöôøi nam seõ khoâng cuøng hoï laøm vieäc phi phaùp hay khoâng?”, ñaùp laø coù nghe, Phaät laïi baûo Haønh vuõ: “neáu nhöõng

phuï nöõ vaø thieáu nöõ trong nöôùc aáy... thì ñaát nöôùc ngaøy caøng thònh vöôïng vaø thieän phaùp khoâng coù suy toån”, Phaät laïi hoûi A-nan: “thaày coù nghe daân chuùng nöôùc aáy ñoái vôùi cha meï, sö tröôûng thöôøng cung kính cuùng döôøng vaø thuaän theo lôøi daïy baûo, tình khoâng traùi nghòch xuùc naõo hay khoâng?”, ñaùp laø coù nghe, Phaät laïi baûo Haønh vuõ: “neáu daân chuùng nöôùc aáy ñoái vôùi cha meï, sö tröôûng... thì ñaát nöôùc ngaøy caøng thònh vöôïng vaø thieän phaùp khoâng coù suy toån”, Phaät laïi hoûi A-nan: “thaày coù nghe daân chuùng nöôùc aáy thöôøng cuùng döôøng thaùp vaø khoâng döùt boû nhöõng phaùp thöùc cung kính ñaõ coù töø xöa hay khoâng?”, ñaùp laø coù nghe, Phaät laïi baûo Haønh vuõ: “neáu daân chuùng nöôùc aáy thöôøng cuùng döôøng thaùp... thì ñaát nöôùc ngaøy caøng thònh vöôïng vaø thieän phaùp khoâng coù suy toån”, Phaät laïi hoûi A-nan: “thaày coù nghe daân chuùng nöôùc aáy thöôøng cung kính toân troïng vaø sanh chaùnh nieäm ñoái vôùi caùc baäc A-la-haùn: vò naøo chöa ñeán thì mong caàu neân ñeán, vò naøo ñaõ ñeán thì cung caáp ñaày ñuû y thöïc... vaø caùc vaät caàn duøng ñeå hoï ñöôïc an laïc truï, thì ñaát nöôùc aáy ngaøy caøng thònh vöôïng vaø thieän phaùp khoâng coù suy toån”, haønh vuõ baïch Phaät: “Theá toân, neáu daân chuùng nöôùc aáy chæ thöïc haønh ñöôïc moät trong baûy phaùp treân thì vua Vò sanh oaùn cuõng khoâng theå thaûo phaït ñöôïc, huoáng chi laø hoï thöïc haønh ñuû caû baûy phaùp. Theá toân, con coøn nhieàu vieäc xin ñöôïc caùo töø”, Phaät noùi tuøy yù. Sau ñoù Phaät baûo A-nan: “thaày haõy ñi thoâng baùo cho caùc Bí-soâ ôû treân nuùi Thöùu naøy ñeán taäp hoïp taïi Cung thò ñöôøng”, A-nan vaâng lôøi Phaät ñi thoâng baùo, ñôïi caùc Bí-soâ ñeán

taäp hoïp ñoâng ñuû roài ñeán baïch Phaät bieát thôøi. Phaät ñeán ngoài roài baûo caùc Bí-soâ: “caùc thaày laéng nghe, ta seõ noùi veà baûy phaùp baát thoái: 1. Neáu caùc Bí-soâ thöôøng taäp hoïp ñeå baøn luaän phaùp nghóa thì phöôùc ñöùc cuûa Bí-soâ caøng taêng tröôûng, thieän phaùp khoâng suy toån. 2. Neáu caùc Bí-soâ thöôøng hoøa hôïp cuøng ngoài cuøng ñöùng cuøng laøm caùc phaùp söï thì phöôùc ñöùc cuûa Bí-soâ caøng taêng tröôûng, thieän phaùp khoâng suy toån. 3. Neáu caùc Bí-soâ khoâng khoå caàu nhöõng vieäc khoâng neân caàu, khoâng laøm cho maát ñi nhöõng thieän phaùp ñaõ ñöôïc, thöôøng hoan hæ phuïng haønh chaùnh giaùo thì phöôùc ñöùc cuûa Bí-soâ caøng taêng tröôûng, thieän phaùp khoâng suy toån. 4. Neáu caùc Bí-soâ dieät tröø ñöôïc nhöõng khaùt aùi cuøng tham caâu sanh, öa thích nguyeän ñôøi sau khieán caùc höõu töông tuïc phaûi luaân hoài thì seõ ñöôïc an laïc truï vaø phöôùc ñöùc cuûa Bí-soâ caøng taêng tröôûng, thieän phaùp khoâng suy toån. 5. Neáu caùc Bí-soâ ñoái vôùi caùc vò xuaát gia ñaõ laâu, tinh tu phaïm haïnh

ñuû möôøi hai haï ñöôïc caùc baäc tröôûng laõo kyø tuùc khen ngôïi vaø caùc baäc ñoàng phaïm haïnh ñeàu nghe bieát, ñaïi chuùng ñeàu cung kính toân troïng cuùng döôøng maø hoan hæ nghe theo lôøi cuûa hoï daïy baûo thì phöôùc ñöùc cuûa Bí-soâ caøng taêng tröôûng, thieän phaùp khoâng suy toån. 6. Neáu caùc Bí-soâ ôû nôi A-lan-nhaõ thoï ngoïa cuï xaáu maø sanh taâm hoan hæ bieát ñuû thì phöôùc ñöùc cuûa Bí-soâ caøng taêng tröôûng, thieän phaùp khoâng suy toån. 7. Neáu caùc Bí-soâ ñoái vôùi caùc vò ñoàng phaïm haïnh duïng taâm aân troïng thöôøng sanh chaùnh nieäm: caùc vò aáy chöa ñeán thì mong ñeán, ñaõ ñeán thì khoâng nhaøm chaùn cung caáp ñaày ñuû y thöïc... vaø caùc vaät caàn duøng ñeå caùc vò aáy ñöôïc an laïc truï, thì phöôùc ñöùc cuûa Bí-soâ caøng taêng tröôûng, thieän phaùp khoâng suy toån. Naøy caùc Bí-soâ, neáu thöôøng thöïc haønh baûy phaùp baát thoái naøy thì phöôùc ñöùc cuûa Bí-soâ caøng taêng tröôûng, thieän phaùp khoâng suy toån. Laïi coù baûy phaùp khoâng suy toån: 1. Neáu caùc Bí-soâ ñoái vôùi baäc ñaïi sö cung kính cuùng döôøng, toân troïng taùn thaùn thì seõ ñöôïc an laïc truï vaø laøm cho chuùng Bí-soâ taêng tröôûng, thieän phaùp khoâng suy toån. 2 - 7 Neáu caùc Bí-soâ ñoái vôùi Phaùp, Giôùi, vieäc giaùo thoï, vieäc khoâng phoùng daät, vieäc ngoïa cuï, vieäc tu thieàn ñònh sanh taâm an troïng cung kính thì seõ ñöôïc an laïc truï vaø laøm cho chuùng Bí-soâ taêng tröôûng, thieän phaùp khoâng suy toån. Laïi coù baûy phaùp khoâng suy toån, ñoù laø neáu caùc Bí-soâ khoâng öa thích laøm vieäc theá tuïc, khoâng öa noùi nhieàu, khoâng öa nguû nghæ, khoâng öa tu taäp, khoâng öa thaân caän baïn xaáu, khoân tham danh lôïi, thöôøng ñeán tham vaán ngöôøi khaùc, thöôøng tu thieàn ñònh, khoâng sanh hæ tuùc ñoái vôùi söï chöùng phaùp taêng thöôïng, khoâng coù taâm thoái lui, tinh taán khoâng giaùn ñoaïn cho ñeán khi chöùng ñaéc chaân thaät teá, thì seõ ñöôïc an laïc truï vaø laøm cho chuùng Bí-soâ taêng tröôûng, thieän phaùp khoâng suy toån. Laïi coù baûy phaùp khoâng suy toån, ñoù laø neáu caùc Bí-soâ coù tín taâm thanh tònh, coù taøm, coù quyù, tinh taán, nieäm, ñònh vaø hueä, thì seõ ñöôïc an laïc truï vaø laøm cho chuùng Bí-soâ taêng tröôûng, thieän phaùp khoâng suy toån. Laïi coù baûy phaùp khoâng suy toån, ñoù laø neáu caùc Bí-soâ bieát phaùp, bieát nghóa, bieát thôøi,

bieát löôïng, bieát töï thaân, bieát moân ñoà, bieát haïnh cuûa ngöôøi khaùc, thì seõ ñöôïc an laïc truï vaø laøm cho chuùng Bí-soâ taêng tröôûng, thieän phaùp khoâng suy toån. Laïi coù baûy phaùp khoâng suy toån, ñoù laø khi caùc Bí-soâ quaùn veà Nieäm giaùc phaàn, traïch phaùp, tinh caàn, hyû, khinh an, ñònh vaø xaû giaùc phaàn, nöông ôû nôi tòch tónh, y chæ ly duïc, y chæ tòch dieät, xa lìa tai naïn, thì seõ

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 35 267

ñöôïc an laïc truï vaø laøm cho chuùng Bí-soâ taêng tröôûng, thieän phaùp khoâng suy toån. Naøy caùc Bí-soâ, treân ñaây laø baûy phaùp khoâng suy toån phaûi thöôøng tu taäp; neáu caùc thaày nhaát taâm aân caàn hoä trì, thì seõ ñöôïc an laïc truï vaø laøm cho chuùng Bí-soâ taêng tröôûng, thieän phaùp khoâng suy toån. Naøy caùc Bí-soâ, laïi coù saùu phaùp laøm cho ngöôøi khaùc hoan hyû, ñoù laø: 1. Ta nay neân ñem thaân nghieäp haønh töø, töùc laø ñoái vôùi baäc ñaïi sö vaø caùc Hieàn thaùnh ñoàng phaïm haïnh khôûi taâm töø thieän duøng thaân leã kính, queùt doïn saïch seõ neàn chuøa, raõi hoa ñoát höông cuùng döôøng, xoa boùp tay chaân...; neáu thaáy bònh khoå thì tuøy thôøi cung caáp laøm cho hoï hoan hæ, thöông yeâu kính troïng nhau, thaân caän nhieáp thoï khoâng tranh caõi, nhaát taâm hoøa hôïp nhö nöôùc hoøa vôùi söõa. 2. Ta nay neân ñem khaåu nghieäp haønh töø, töùc laø ñoái vôùi baäc ñaïi sö vaø caùc Hieàn thaùnh ñoàng phaïm haïnh khôûi taâm töø thieän duøng lôøi noùi khen ngôïi, hieån baøy thaät ñöùc, laøm cho ngöôøi chöa nghe ñöôïc nghe; ngaøy ñeâm tinh taán ñoïc tuïng kinh phaùp laøm cho hoï hoan hæ, thöông yeâu kính troïng nhau, thaân caän nhieáp thoï khoâng tranh caõi, nhaát taâm hoøa hôïp nhö nöôùc hoøa vôùi söõa. 3. Ta nay neân ñem yù nghieäp haønh töø, töùc laø ñoái vôùi baäc ñaïi sö vaø caùc Hieàn thaùnh ñoàng phaïm haïnh khôûi taâm töø thieän, khoâng khôûi töôûng haïi, xan tham taät ñoá. Ñoái vôùi thaân ngöõ nghieäp ñaõ coù haønh töø gì,thöôøng heä nieäm tö duy khoâng cho döùt maát, duø ôû trong nguy naøn cuõng khoâng taïm döøng chaùnh nieäm huoáng chi laø luùc bình thöôøng. Ñoái vôùi caùc loaøi haøm thöùc khôûi taâm töø maãn khoâng gieát, khoâng haïi, khoâng laøm cho chuùng ñau khoå, xa lìa phieàn naõo, ñeán choã giaûi thoaùt ñeå laøm cho hoï hoan hæ, thöông yeâu kính troïng nhau, thaân caän nhieáp thoï khoâng tranh caõi, nhaát taâm hoøa hôïp nhö nöôùc hoøa vôùi söõa. 4. Ñoái vôùi lôïi döôõng nhö phaùp coù ñöôïc, cho ñeán moät ít thöùc aên trong baùt, ta ñeàu hoan hæ cuøng thoï duïng vôùi vò khaùc, khoâng aên rieâng; ñoái vôùi caùc vò ñoàng phaïm haïnh khoâng coù phaân bieät kia ñaây ñeå laøm cho hoï hoan hæ, thöông yeâu kính troïng nhau, thaân caän nhieáp thoï khoâng tranh caõi, nhaát taâm hoøa hôïp nhö nöôùc hoøa vôùi söõa. 5. Ñoái vôùi giôùi ñaõ thoï khoâng phaù huûy, khoâng khuyeát toån, khoâng taïp, khoâng caáu ueá maø tònh trì töø ñaàu ñeán cuoái, ñöôïc caùc baäc trí khen ngôïi, khoâng bò caùc vò ñoàng phaïm haïnh khinh reõ; cuøng trì tònh giôùi, phaùp thöïc ñeàu ñoàng thoï duïng ñeå laøm cho hoï hoan hæ, thöông yeâu kính troïng nhau, thaân caän nhieáp thoï khoâng tranh caõi, nhaát taâm hoøa hôïp nhö nöôùc hoøa vôùi söõa.

268 BOÄ LUAÄT 10

6. Hay sanh chaùnh kieán khoâng coù nghi hoaëc, Thaùnh phaùp xuaát ly khoâng theå phaù hoaïi thì seõ mau döùt heát meù khoå; cuøng ñoàng tri kieán naøy vôùi caùc vò ñoàng phaïm haïnh thì seõ laøm cho hoï hoan hæ, thöông yeâu kính troïng nhau, thaân caän nhieáp thoï khoâng tranh caõi, nhaát taâm hoøa hôïp nhö nöôùc hoøa vôùi söõa. Naøy caùc Bí-soâ, treân ñaây laø saùu phaùp hoan hyû phaûi thöôøng tu taäp, aân troïng hoä trì, thì seõ ñöôïc an laïc truï vaø laøm cho chuùng Bí-soâ taêng tröôûng, thieän phaùp khoâng suy toån". Caùc Bí-soâ nghe Phaät daïy roài ñeàu hoan hæ tín thoï phuïng haønh.

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 36 269

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ

QUYEÅN 36

10. Nhieáp tuïng thöù 10 (tieáp theo): Nhieáp tuïng noäi dung: Chuùng taäp kính Ñaïi sö, Nghe phaùp sanh chaùnh tín. Töï noùi tuoåi giaø suy, Noùi nhaân duyeân Haønh vuõ. Luùc ñoù Phaät baûo cuï thoï A-nan: "ta muoán ñi ñeán aáp Ba-thaùt-li", noùi roài Phaät cuøng caùc Bí-soâ töø nöôùc Ma-kieät-ñaø tuaàn töï du haønh ñeán aáp Ba-thaùt-li, truï beân moät ngoâi thaùp. Daân chuùng nghe tin Phaät ñeán ñeàu tuï ñeán thaùp, ñaûnh leã Phaät roài ngoài moät beân, Phaät baûo ñaïi chuùng: "caùc vò laéng nghe phoùng daät coù naêm loãi, ñoù laø: 1. Neáu phoùng daät thì taøi baûo vaø vaät duïng ñaõ coù thaûy ñeàu seõ tieâu taùn maát. 2. Neáu phoùng daät thì khi ñeán trong chuùng hoäi seõ caûm thaáy hoå theïn vaø khieáp sôï. 3. Neáu phoùng daät thì tieáng xaáu seõ ñoàn khaép boán phöông. 4. Neáu phoùng daät thì khi laâm chung seõ hoái haän. 5. Neáu phoùng daät thì sau khi qua ñôøi seõ ñoïa trong ba ñöôøng aùc laø ñòa nguïc, ngaï quyû vaø suùc sanh. Ngöôïc laïi, khoâng nghe phoùng daät coù naêm lôïi, ñoù laø: 1. Neáu khoâng phoùng daät thì taøi baûo vaø vaät duïng ñaõ coù seõ khoâng bi tieâu taùn maát. 2. Neáu khoâng phoùng daät thì khi ñeán trong chuùng hoäi seõ khoâng caûm thaáy hoå theïn vaø khieáp sôï. 3. Neáu khoâng phoùng daät thì tieáng khen seõ ñoàn khaép boán phöông. 4. Neáu khoâng phoùng daät thì khi laâm chung seõ khoâng hoái haän. 5. Neáu khoâng phoùng daät thì sau khi qua ñôøi seõ ñöôïc sanh leân coõi

270 BOÄ LUAÄT 10

trôøi thoï laïc laâu daøi. Phaät noùi phaùp khieán cho daân chuùng trong aáp Ba-thaùt-li ñöôïc lôïi hæ roài im laëng, luùc ñoù caùc Baø-la-moân... töø choã ngoài ñöùng daäy, tròch baøy vai höõu chaép tay baïch Phaät: "cuùi xin Phaät töø bi ñeán ôû trong phoùng xaù yeân tònh cuûa chuùng con", Phaät im laëng nhaän lôøi, bieát Phaät ñaõ nhaän lôøi, hoï ñaûnh leã Phaät roài ra veà. Sau ñoù Phaät vaø caùc Bí-soâ ñeán ôû trong truù xöù yeân tònh cuûa hoï, sau khi röûa chaân xong, Phaät vaøo trong phoøng thieàn toïa. Luùc ñoù ôû beân ngoaøi, ñaïi thaàn Haønh vuõ ñang ño ñaïc ñaát ñai ôû boán phía cuûa aáp Ba-thaùt-li, muoán xaây döïng laïi thaønh aáp kieân coá neân caùc thieân thaàn coù ñaïi uy ñöùc ñeàu muoán tìm truù xöù ñeå ôû nôi ñaây.

Phaät ngay nôi choã ngoài vôùi thieân nhaõn thanh tònh quaùn thaáy caùc thieân thaàn ñeàu muoán tìm truù xöù ñeå ôû nôi ñaây; ñeán xeá chieàu sau khi xuaát thieàn, Phaät ñi ñeán moät choã maùt meû ngoài roài hoûi A-nan: “thaày coù nghe bieát vieäc ño ñaïc ñaát ñai trong aáp naøy khoâng?”, ñaùp laø coù nghe bieát, Phaät noùi: “ñaïi thaàn Haønh vuõ coù ñaïi trí hueä muoán xaây döïng thaønh aáp kieán coá nhö coõi trôøi Tam thaäp tam taïi truù xöù naøy. Ta vôùi thieân nhaõn thanh tònh quaùn thaáy caùc thieân thaàn ñeàu muoán tìm truù xöù ñeå ôû nôi ñaây; do chö thieân coù ñaïi uy ñöùc muoán ôû ñaây neân caùc ñaïi nhaân coù phöôùc ñöùc cuõng muoán tìm truù xöa ñeå ôû nôi ñaây; do chö thieân baäc trung muoán ôû nôi ñaây neân haïng ngöôøi baäc trung vaø caùc loaøi khaùc cuõng ñeàu muoán ôû nôi ñaây. Trong thaønh aáp naøy coù baäc thuø thaéng ôû neân coù ngoân luaän cuûa baäc thuø thaéng vaø coù caùc thöông nhaân thuø thaéng ñeán ñeå cuøng giao dòch mua baùn qua laïi khoâng ngôùt. Ñaây laø söï thònh vöôïng cuûa aáp ba-thaùt-li, nhöng aáp naøy seõ bò toån hoaïi bôûi ba tai laø nöôùc löûa vaø noäi phaûn”. Luùc ñoù ñaïi thaàn Haønh vuõ nghe bieát Phaät ñaõ ñeán nôi ñaây lieàn ñeán choã Phaät ñaûnh leã ngoài moât beân nghe Phaät noùi phaùp, Theá toân tuøy thuaän noùi phaùp chæ daïy cho Haønh vuõ ñöôïc lôïi hæ roài lieàn im laëng. Haønh vuõ töø choã ngoài ñöùng daäy, tròch baøy vai höõu chaép tay thænh Phaät vaø Taêng vaøo ngaøy mai ñeán nhaø oâng thoï thöïc, Phaät im laëng nhaän lôøi, bieát Phaät ñaõ nhaän lôøi Haønh vuõ lieàn ñaûnh leã Phaät roài ra veà. Veà ñeán nhaø ngay trong ñeâm ñoù Haønh vuõ cho söûa soaïn ñuû caùc moùn aên ngon, saùng sôùm traûi toøa ñeå nöôùc saïch roài sai söù ñeán baïch Phaät: “ñaõ ñeán giôø thoï thöïc, xin Phaät töï bieát thôøi”. Phaät ñaép y mang baùt cuøng chuùng Taêng ñeán nhaø Haønh vuõ, ngoài vaøo choã ngoài roài Haønh vuõ töï tay daâng cuùng caùc moùn aên ngon cho Phaät vaø Taêng. Khi Phaät vaø Taêng thoï thöïc xong, Haønh vuõ caàm bình vaøng roùt nöôùc cho Phaät roài phaùt nguyeän: “con xin nguyeän cho nghieäp ñaúng löu thaéng thieän do söï cuùng döôøng naøy seõ ñöôïc quaû baùo an laïc vaø xin ñem phöôùc löïc naøy hoài höôùng cho caùc thieân thaàn cöïu truù trong thaønh naøy thöôøng ñöôïc lôïi laïc thuø thaéng”, Phaät vì tuøy hæ neân noùi keä:

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 36 271

“Neáu ngöôøi naøo coù taâm tònh tín, Cung kính cuùng döôøng Phaät vaø Taêng, Nöông theo chaân thaät ngöõ cuûa Phaät, Thì thöôøng ñöôïc chö Phaät khen ngôïi. Neáu ngöôøi naøo thoâng minh trí hueä, Ñeán truï ôû nôi thaéng dieäu naøy, Cuùng döôøng baäc trì giôùi tònh haïnh, Ngöôøi aáy ñöôïc noùi keä chuù nguyeän. Neáu ai ñaùng cung kính boá thí, Taâm neân aân troïng tu cuùng döôøng. Do ñaây chö thieân khôûi taâm töø, Cuõng nhö cha meï thöông con ñoû, Ñaõ ñöôïc chö thieân thöôøng thuû hoä, Seõ ñöôïc an oån thoï thaéng laïc, Ñôøi ñôøi thöôøng gaëp baäc hieàn thieän, Roát raùo chöùng ñöôïc quaû voâ vi”. Phaät noùi dieäu phaùp laøm cho Haønh vuõ ñöôïc lôïi hæ roài ñöùng daäy ra veà, Haønh vuõ bieát phaùp theá gian seõ trôû veà choã tan hoaïi neân söûa soaïn laïi y phuïc roài theo sau Phaät, nghó raèng: “neáu Theá toân töø thaønh ñi ra ñöôøng naøo thì ngay nôi ñoù ta seõ cho xaây coång laàu

lôùn, neáu qua soâng Caêng giaø thì ta seõ cho xaây beán ñoø", Phaät bieát taâm nieãm cuûa Haønh vuõ neân töø thaønh ñi ra theo con ñöôøng phía Taây leân höôùng baéc, ñeán bôø soâng Caêng giaø vaø muoán qua soâng. Luùc ñoù coù raát nhieàu ngöôøi hoaëc duøng beø goã hoaëc phao noåi ñeå qua soâng, ôû treân soâng qua laïi khoâng ngôùt; Phaät thaáy vaäy lieàn suy nghó: "ta neân duøng thaàn löïc ñaët chaân löôùt treân maët nöôùc ñeå qua ñeán bôø kia", nghó roài lieàn nhaäp thaéng ñònh, theo nhö yù nieäm Phaät vaø caùc Bí-soâ bieán maát ôû bôø naøy vaø hieän ra ôû bôø beân kia, moät Bí-soâ noùi keä: "Nhieàu ngöôøi muoán qua soâng, Qua laïi maõi khoâng ngôùt, Duøng phao noåi, beø goã, Ñeå vöôït qua soâng Haèng, Theá toân duøng thaàn löïc, Cuøng taát caû chuùng taêng, Bôø naøy sang bôø kia, Khoâng moät chuùt meät nhoïc. Ñaát baèng nöôùc daâng traøn, Ñaøo gieáng ñeå laøm gì? Taâm phieàn naõo khoâng coøn,

Ñaâu caàn caàu vaät khaùc". Sau ñoù, ngay choã Phaät ra khoûi thaønh, ñaïi thaàn Haønh vuõ cho xaây coång laàu lôùn, ñaët teân laø coång Kieàu-ñaùp-ma; con ñöôøng ñi ñeán beán soâng ñaët teân laø ñöôøng Kieàu-ñaùp-ma. Luùc ñoù khi ñeán bôø soâng phía Baéc, Phaät baûo A-nan: "ta muoán ñeán thoân Tieåu xa phía baéc röøng Thaêng nhieáp ba", ñeán nôi, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "ñaây laø Thi la, ñaây laø Tam-ma-ñòa, ñaây laø Baùt nhaõ, do söùc trì giôùi laøm cho ñònh ñöôïc kieân coá khoâng thoái chuyeån; do tu ñònh neân phaùt sanh trí hueä, do söùc trí hueä neân taâm giaûi thoaùt khoûi tham saân si. Nhö vaäy naøy caùc Bí-soâ, taâm kheùo giaûi thoaùt seõ ñöôïc söï hieåu bieát chôn chaùnh, hieåu roõ: sanh töû ñaõ taän, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc laøm ñaõ xong, khoâng thoï thaân sau". Sau ñoù Phaät vaø caùc Bí-soâ ñi ñeán tuï laïc Phieán vi beân ngoaøi röøng, ñeán nôi thaáy daân chuùng trong thoân bò bònh dòch cheát raát nhieàu, caùc OÂ-ba-saùch-ca tònh tín nhö Hieàn thieän, Danh xöng... ñeàu qua ñôøi. Saùng hoâm sau, caùc Bí-soâ ñaép y mang baùt vaøo thoân khaát thöïc ñeàu nghe bieát vieäc naøy, sau khi trôû veà truù xöù thoï thöïc xong lieàn ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân baïch Phaät: "Theá toân, khi vaøo thoân khaát thöïc, chuùng con nghe bieát coù nhieàu OÂ-ba-saùch-ca qua ñôøi, khoâng bieát hoï sanhveà ñaâu?", Phaät noùi: "trong thoân aáy coù hai traêm naêm möôi OÂ-ba- saùch-ca qua ñôøi ñaõ ñoaïn naêm haï phaàn keát, ñöôïc thaân hoùa sanh, chöùng quaû Baát hoaøn khoâng trôû laïi coõi naøy nöõa vaø ñöôïc baát thoái chuyeån ñoái vôùi Nieát-baøn. Laïi coù hôn ba traêm OÂ-ba-saùch-ca qua ñôøi ñaõ laøm caïn moûng tham saân si, chöùng quûa Nhaát lai, coøn trôû laïi nhaân gian moät laàn nöõa môùi döùt heát meù khoå. Laïi coù naêm traêm OÂ-ba-saùch-ca qua ñôøi ñaõ ñoaïn ba kieát söû, chöùng quaû Döï löu, coøn qua laïi coõi trôøi ngöôøi baûy laàn nöõa môùi döùt heát meù khoå. Naøy caùc Bí-soâ, caàn gì phaûi hoûi nhö vaäy ñeå xuùc naõo ta, thöôøng tình heã coù sanh aét coù töû duø Phaät coù ra ñôøi hay khoâng, Nhö lai bieát roõ phaùp sanh töû neân ñaõ giaûng thuyeát phaân bieät cho caùc höõu tình, chæ baøy phaùp moân Thaäp nhò nhaân duyeân, ñoù laø: 1. Heã caùi naøy coù thì caùi kia sanh neân Voâ minh duyeân Haønh, Haønh duyeân Thöùc, thöùc duyeân Danh saéc, Danh saéc duyeân Luïc xöù, Luïc xöù duyeân Xuùc, Xuùc duyeân

Thoï, Thoï duyeân AÙi, AÙi duyeân Thuû, Thuû duyeân Höõu, Höõu duyeân Sanh, Sanh duyeân Laõo töû, öu bi khoå naõo. 2. Heã caùi naøy dieät thì caùi kia dieät neân Voâ minh dieät thì Haønh dieät, Haønh dieät thì Thöùc dieät, Thöùc dieät thì Danh saéc dieät, Danh saéc dieät thì Luïc xöù dieät, Luïc xöù dieät thì Xuùc dieät, Xuùc dieät thì Thoï dieät, Thoï dieät thì AÙi dieät, AÙi dieät thì Thuû dieät, Thuû dieät thì Höõu dieät, Höõu dieät thæ Sanh dieät, Sanh dieät thì Laõo töû, öu bi khoå naõo ñeàu dieät. Nhö theá Khoå uaån roäng lôùn thaûy ñeàu tröø dieät.

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 36 273

Ta nay noùi theâm kinh Phaùp caûnh, caùc thaày haõy laéng nghe, sao goïi laø Phaùp caûnh, töùc laø ñoái vôùi Phaät phaùp taêng vaø Thaùnh giôùi thanh tònh, caùc thaày neân cung kính toân troïng cuùng döôøng, khen ngôïi leã baùi, thöôøng truï chaùnh tín, chaùnh nieäm", caùc Bí-soâ nghe Phaät daïy roài ñeàu y giaùo phuïng haønh. Sau ñoù Phaät vaø caùc Bí-soâ ñi ñeán thaønh Quaûng nghieâm, truï trong vöôøn Am-moät-la. Trong thaønh naøy coù moät ngöôøi nöõ teân Am-moät- la laø chuû vöôøn naøy, dung maïo ñoan chaùnh, moïi ngöôøi ñeàu nghe bieát tieáng. Coâ nghe tin Phaät ñang ôû trong vöôøn mình lieàn maëc y phuïc trang nghieâm vôùi caùc chuoãi anh laïc cuøng vôùi caùc tyø nöõ tuøy tuøng ñi xe baùu ñeán gaëp Phaät. Ñeán nôi, coâ xuoáng xe ñi boä vaøo trong vöôøn, luùc ñoù Phaät ñang thuyeát phaùp cho caùc Bí-soâ, töø xa thaáy coâ saép ñeán, Phaät lieàn baûo caùc Bí- soâ: "ngöôøi nöõ kia saép ñeán, caùc thaày haõy heä nieäm tö duy, chôù khôûi nieäm khaùc. Heä nieäm tö duy nhö theá naøo?, töùc laø neáu Bí-soâ khôûi nieïâm taø aùc baát thieän thì haõy töø boû ngay, neân phaùt sanh chaùnh tín, tinh caàn, nhieáp taâm truï chaùnh nieäm, khoâng taùn loaïn, laøm cho thieän phaùp sanh khôûi, nieäm aùc döùt tröø, chaùnh trí huaân taäp vieân maõn taêng tröôûng. Khi qua laïi choã naøo neân kheùo quaùn saùt caùc haønh ñoäng co duoãi cuùi ngöûa, ñaép y, mang baùt, ñi ñöùng naèm ngoài, noùi nín, nguû thöùc ñeàu phaùi laøm phaùp ñoái trò ñeå truï nôi chaùnh nieäm. Truï nôi chaùnh nieäm nhö theá naøo?, töùc laø quaùn saùt noäi thaân, ngoaïi thaân, noäi ngoaïi thaân; noäi thoï, ngoaïi thoï, noäi ngoaïi thoï; noäi taâm, ngoaïi taâm, noäi ngoaïi taâm; noäi phaùp, ngoaïi phaùp, noäi ngoaïi phaùp neân saùch taán chaùnh caàn, kheùo ñieàu phuïc, bieát roõ caùc phaùp theá gian laø öu khoå. Caùc thaày neân heä nieäm tö duy nhö theá". Luùc ñoù Am-moät-la ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân nghe Phaät noùi phaùp, Theá toân tuøy thuaän noùi phaùp chæ daïy cho coâ ñöôïc lôïi hæ roài lieàn im laëng. Coâ töø choã ngoài ñöùng daäy, tròch baøy vai höõu chaép tay baïch Phaät: "Theá toân, con xin thænh Phaät vaø caùc Bí-soâ ngaøy mai ñeán nhaø con thoï thöïc", Phaät im laëng nhaän lôøi, coâ bieát Phaät ñaõ nhaän lôøi lieàn ñaûnh leã roài ra veà. Luùc ñoù caùc Laät coâ tyø töû ôû trong thaønh Quaûng nghieâm nghe tin Phaät ñang ôû trong vöôøn Am-moät- la lieàn cuøng côõi caùc loaïi xe baùu töù maõ tôùi gaëp Phaät. Ñoaøn ngöôøi côõi xe ngöïa maøu xanh vôùi caøng xe xanh, thuøng xe xanh, daây cöông xanh, roi xanh thì ñoäi maõo xanh, che loïng xanh, mang ñao xanh, caàm phaát xanh, maëc y phuïc xanh, chuoãi ngoïc vaø höông hoa ñeàu xanh cuøng vôùi ñoaøn tuøy tuøng ñeàu maëc y phuïc xanh.

Nhöõng ñoaøn ngöôøi khaùc hoaëc vaøng hoaëc ñoû hoaëc traéng tröôùc sau töøng ñoaøn ñeàu coù thoåi loa, ñaùnh troáng raàn roä ñi ñeán trong vöôøn Am-moät-la ñeå gaëp Phaät. Khi hoï saép tôùi nôi, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "ngöôøi naøo chöa thaáy chö thieân ôû coõi trôøi Tam thaäp tam du ngoaïn trong vöôøn hoa thì haõy nhìn caùc Laät coâ tyø töû ôû thaønh Quaûng nghieâm naøy.

Vôùi oai löïc vaø phuïc söùc trang nghieâm cuûa hoï khoâng khaùc chö thieân ôû coõi trôøi Tam thaäp tam du ngoaïn trong vöôøn hoa", ñeán nôi, caùc Laät coâ tyø töû xuoáng xe ñi boä ñeán choã Phaät ñaûnh leã ngoài moät beân nghe Phaät noùi phaùp, Theá toân tuøy thuaän noùi phaùp chæ daïy cho hoï ñöôïc lôïi hæ roài lieàn im laëng. Luùc ñoù trong chuùng coù moät Baø-la-moân laø Ma-naïp-baø teân Hoaøng phaùt töø choã ngoài ñöùng daäy, tròch baøy vai höõu chaép tay baïch Phaät: "cuùi xin Theá toân cho con tuøy hæ taùn thaùn", Phaät noùi tuøy yù, Ma-naïp-baø lieàn noùi keä: "Thaân ñaïi vöông trang nghieâm giaùp baùu, Baäc quoác chuû nay ñöôïc thieän lôïi, Vì coù Phaät xuaát hieän nôi naøy, Danh tieáng vang xa nhö Tu di, Nhö hoa sen traéng ôû trong ao, Ñeâm nôû toûa höông thôm ngaøo ngaït. Nhö aùnh maët trôøi chieáu treân khoâng, AÙnh saùng traøn ngaäp khaép theá gian. Haõy xem löïc trí hueä cuûa Phaät, Nhö aùnh ñuoác saùng phaù toái taêm, Thöôøng laøm maét trí cho trôøi ngöôøi, Ai gaëp ñöôïc roài ñeàu ñieàu phuïc". Caùc Laät coâ tyø töû nghe keä roài lieàn khen laø noùi keä hay, moãi ngöôøi ñeàu côûi thöôïng y taëng cho Ma-naïp-baø, Phaät laïi thuyeát phaùp cho hoï ñöôïc lôïi hæ, caùc Laät coâ tyø chaép tay baïch Phaät: "cuùi xin Theá toân vaø caùc Bí-soâ ngaøy mai thoï chuùng con thænh thöïc", Phaät noùi: "ta vaø caùc Bí-soâ ñaõ thoï coâ Am-moät-la thænh thöïc vaøo ngaøy mai roài", caùc Laät coâ tyø töû noùi: "chuùng con ñaõ thua coâ gaùi kia roài, coâ aáy coù trí hueä ñaõ thænh Theá toân tröôùc, chuùng con ñaõ khoâng kòp kính leã vaø thænh Theá toân, ñeå laàn sau chuùng con seõ cuùng döôøng", Phaät khen laønh thay, caùc Laät coâ tyø töû hoan hæ ñaûnh leã Phaät roài ra veà. Luùc ñoù Ma-naïp-baø Hoaøng phaùt chaép tay baïch Phaät: "Theá toân, caùc Laät coâ tyø töû nghe con noùi keä taùn thaùn Phaät, khen hay neân moãi ngöôøi côûi thöôïng y taëng cho con, con xin ñem caùc thöôïng y naøy daâng cuùng, cuùi xin Theá toân thöông xoùt naïp thoï", Phaät nhaän roài noùi: "naøy Ma-naïp-baø, khi Nhö lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc xuaát hieän trong theá gian, coù naêm vieäc hi höõu xuaát hieän, ñoù laø: 1. Nhö lai, Baïc-giaø-phaïm, ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc, Minh haïnh tuùc, Thieän theä, Theá gian giaûi, Voâ thöôïng só, Ñieàu ngöï tröôïng phu, Thieân nhôn sö, Phaät, Theá Toân xuaát hieän ôû theá gian, noùi ra phaùp yeáu ban ñaàu, khoaûng giöõa vaø sau cuøng ñeàu thieän, vaên nghóa xaûo dieäu, thuaàn nhaát khoâng taïp, ñaày ñuû töôùng phaïm haïnh trong saïch. Ñaây laø vieäc hi höõu thöù

nhaát. 2. Ngöôøi naøo nghe ñöôïc dieäu phaùp naøy, ngöôøi aáy coù theå kheùo taùc yù nhaát taâm ghi nhôù, thu nhieáp caùc caên tö duy quaùn saùt. Ñaây laø ñieàu hi

höõu thöù hai. 3. Sau khi nghe ñöôïc dieäu phaùp, ngöôøi aáy sanh taâm hoan hæ ñöôïc ñaïi thieän lôïi, nhaøm lìa vieäc theá tuïc. Ñaây laø vieäc hi höõu thöù ba. 4. Neáu ngöôøi naøo trieån chuyeån nghe dieäu phaùp aáy cuõng tuaàn töï y giaùo phuïng haønh. Ñaây laø vieäc hi höõu thöù tö. 5. Sau khi nghe dieäu phaùp, nhöõng ngöôøi aáy heä nieäm tö duy lieàn coù theå thoâng ñaït vaø ñöôïc trí hueä saâu xa. Ñaây laø vieäc hi höõu thöù naêm. Laïi nöõa, naøy Ma-naïp-baø, ngöôøi bieát aân vaø baùo aân laø baäc ñaïi nhaân, chuùt aân nhoû coøn khoâng queân huoáng chi laø aân lôùn. Ngöôi neân chuyeân caàn tu hoïc nhö vaäy", Ma-naïp-baø nghe Phaät daïy roài hoan hæ tín thoï, ñaûnh leã Phaät roài ñi. Luùc ñoù ngay trong ñeâm, Am-moät-la lo lieäu ñaày ñuû caùc moùn aên ngon, saùng sôùm traûi toøa ngoài, ñeå nöôùc saïch roài sai söù ñeán baïch Phaät ñaõ ñeán giôø thoï thöïc. Phaät vaø caùc Bí-soâ ñaép y mang baùt ñeán nhaø Am-moät-la roài ngoài vaøo choã ngoài, Am-moät-la töï tay daâng cuùng caùc moùn aên ngon, ñôïi Phaät vaø Taêng thoï thöïc xong, coâ laáy chieác gheá nhoû ngoài tröôùc Phaät nghe phaùp, Phaät lieàn noùi keä: "Ngöôøi khoâng keo kieät hay boá thí, Ai thaáy cuõng kính meán thaân caän, Vaøo trong chuùng hoäi khoâng sôï haõi, Ñöôïc lôïi ích lôùn vaø danh tieáng, Theá neân ngöôøi trí thöôøng boá thí, Laøm cho phöôùc baùo taêng tröôûng maõi, Tröø daàn phieàn naõo, döùt xan tham, Thoï laïc coõi trôøi Tam thaäp tam, Tu caùc nghieäp thieän ñöôïc coâng ñöùc, Sau khi qua ñôøi ñöôïc sanh thieân, Daïo vöôøn Hoan hæ cuøng thieân nöõ, Laøm ñeä töû Phaät thöôøng an laïc". Phaät laïi tuøy caên cô thuyeát phaùp laøm cho Am-moät-la ñöôïc lôïi hæ roài ra veà. Sau ñoù Phaät vaø caùc Bí-soâ ñi ñeán Truùc laâm phía baéc röøng Thaêng nhieáp ba, luùc ñoù thôøi theá maát muøa ñoùi keùm neân khaát thöïc khoù ñöôïc, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "trong thôøi buoåi ñoùi keùm naøy, caùc thaày neân tìm nôi quen bieát trong caùc tuï laïc trong thaønh Bích-xaù-ly naøy maø tuøy tieän an cö. Ta vaø A-nan seõ ôû truù xöù naøy an cö, neáu khoâng nhö theá thì vieäc khaát thöïc raát

khoù ñöôïc", caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy ñeàu ñeán caùc thaân höõu tuøy choã an cö, Phaät vaø A-nan ôû taïi truù xöù naøy an cö döôùi goác caây. Trong haï an cö, thaân Phaät mang bònh khoå suyùt maïng chung, Phaät suy nghó: "khoâng bao laâu nöõa thaân ta seõ dieät, nhöng caùc Bí-soâ ñang ôû khaép nôi, ta khoâng neân lìa ñaïi chuùng maø nhaäp Nieát-baøn, ta neân duøng tam muoäi Voâ töôùng quaùn saùt töï thaân ñeå laøm cho bònh khoå naøy ngöøng döùt", nghó roài Phaät lieàn nhaäp thaéng ñònh, caùc thoáng khoå ñeàu tuøy yù nieäm maø ñöôïc döùt tröø. Ñeán xeá chieàu, A-nan xuaát thieàn roài ñeán ñaûnh leã Phaät baïch raèng: "Theá toân, vöøa roài thaân taâm con meâ muoäi khoâng coøn bieát phaân bieät, cuõng khoâng trì tuïng ñöôïc phaùp ñaõ ñöôïc nghe, vì nhìn thaáy Theá toân chòu thoáng khoå vì bònh, sôï Theá toân seõ tòch dieät, nay thaáy Phaät chöa nhaäp Nieát-baøn, con môùi tænh taùo laïi, con nghó laø Phaät seõ noùi phaùp hi höõu", Phaät noùi: "thaày taùc yù cho laø ta chöa nhaäp Nieát-baøn vì coøn phaûi daïy baûo caùc Bí-soâ laø khoâng coù lyù ñoù, vì sao, vì leõ naøo ñeán nay ta môùi chæ daïy phaùp hi höõu cho caùc Bí-soâ hay sao. Naøy A-nan, ñieàu caàn noùi ta ñaõ noùi heát roài, taát caû ñeàu laø muoán caùc

thaày hieåu roõ caùc noäi ngoaïi phaùp, ñoù laø Töù nieäm xöù, Töù chaùnh caàn, Töù nhö yù tuùc, Nguõ caên, Nguõ löïc, Thaát boà ñeà phaàn, Baùt chaùnh ñaïo. Naøy A-nan, chö Phaät Theá toân thöôøng thuyeát giaûng caùc phaùp naøy roõ raøng, khoâng coù taâm xeûn tieác che giaáu. Nhöng naøy A-nan, khi thaân bò bònh khoå suyùt nhaäp Nieát-baøn, ta suy nghó: "khoâng bao laâu nöõa thaân ta seõ dieät, nhöng caùc Bí-soâ ñang ôû khaép nôi, ta khoâng neân lìa ñaïi chuùng maø nhaäp Nieát-baøn, ta neân duøng tam muoäi Voâ töôùng quaùn saùt töï thaân ñeå laøm cho bònh khoå naøy ngöøng döùt", nghó roài ta lieàn nhaäp thaéng ñònh, caùc thoáng khoå ñeàu tuøy yù nieäm maø ñöôïc döùt tröø. Naøy A-nan, nay thaân ta ñaõ giaø suy, ñaõ taùm möôi tuoåi maø coøn toàn taïi laø do hai vieäc, nhö chieác xe hö cuõ ñöôïc toàn taïi laø do hai vieäc, vì vaäy thaày chôù öu saàu, caùc phaùp höõu vi ôû theá gian töø nhaân duyeân sanh maø muoán thöôøng truï khoâng bò tieâu dieät laø ñieàu khoâng theå coù. Tröôùc ñaây ta ñaõ thöôøng giaûng: taát caû duïc laïc vinh hoa, aùi nieäm vöøa yù trong theá gian ñeàu seõ tan raõ, aân aùi bieät ly seõ khoâng toàn taïi maõi. Cho neân duø ta coøn taïi theá hay sau khi nhaäp dieät, caùc thaày haõy töï mình laøm hoøn ñaûo cho mình, töï mình laøm choã nöông cho mình; laáy phaùp laøm hoøn ñaûo, laáy phaùp laøm choã nöông, khoâng coù hoøn ñaûo hay choã nöông naøo khaùc. Vì sao, vì ai nöông vaøo phaùp, öa thích trì giôùi, ngöôøi aáy seõ laø ñeä töû baäc nhaát trong caùc Thanh vaên. Nhö theá naøo goïi laø töï mình laøm hoøm ñaûo cho mình, töï mình laøm choã nöông cho mình?, töùc laø Bí-soâ haõy heä nieäm tö duy quaùn saùt noäi thaân, ngoaïi thaân, noäi ngoaïi thaân; noäi thoï, ngoaïi thoï, noäi ngoaïi thoï; noäi taâm, ngoaïi taâm, noäi ngoaïi taâm; noäi phaùp, ngoaïi phaùp, noäi ngoaïi phaùp neân saùch taán chaùnh caàn, kheùo ñieàu phuïc tham saân si, bieát roõ

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 36 277

caùc phaùp theá gian laø öu khoå. Caùc thaày neân heä nieäm tö duy nhö theá". Nhieáp tuïng noäi dung: Haønh vuõ trong Truùc laâm, Xaây döïng aáp Ba tra, Qua soâng ñeán thoân nhoû, Daàn ñeán nhaäp Nieát-baøn. Luùc ñoù Phaät baûo A-nan laø muoán ñi ñeán thaønh Quaûng nghieâm, A- nan theo Phaät ñeán Truøng caùc ñöôøng trong thaønh Quaûng nghieâm. Saùng hoâm sau, A-nan theo sau Phaät vaøo thaønh khaát thöïc, sau ñoù trôû veà truù xöù, thoï thöïc roài Phaät ñeán ngoài döôùi goác caây beân thaùp Thuû cung, Phaät baûo A-nan: "thaønh Quaûng nghieâm naøy vaät saûn hoa leä, vöôøn caây hoa traùi sum sueâ, thaùp mieáu vaø ao maùt ñeàu laø quang caûnh ñeïp, laø nôi kyø ñaëc nhaát trong chaâu Thieäm boä naøy. Naøy A-nan, ngöôøi naøo tu taäp nhieàu veà boán thaàn tuùc, muoán truï laïi theá gian naøy moät kieáp hay hôn moät kieáp ñeàu nhö yù muoán. Nhö lai tu taäp nhieàu veà boán thaàn tuùc, muoán truï laïi theá gian naøy moät kieáp hay hôn moät kieáp ñeàu töï taïi nhö yù muoán", A-nan tuy nghe nhöng im laëng, Phaät noùi ba laàn A-nan ñeàu im laëng, Phaät suy nghó: "A-nan ñang bò Ma vöông meâ hoaëc neân thaân taâm meâ loaïn, ta ñaõ noùi ba laàn maø vaãn im laëng khoâng thænh truï theá thì chaéc laø bò Ma vöông meâ hoaëc", nghó roài lieàn baûo A-nan ñeán ngoài döôùi goác caây khaùc, khoâng neân ngoài chuùng moät choã vôùi Phaät, A-nan nghe lôøi Phaät ñeán döôùi goác caây

khaùc ngoài yeân laëng. Luùc ñoù Ma vöông Baø tyø hieän ñeán ñaûnh leã Phaät roài baïch Phaät: “Theá toân, ñaõ ñeán luùc nhaäp Nieát-baøn, xin Thieän theä haõy nhaäp Nieát-baøn”, Phaät hoûi: “vì sao ngöôi laïi noùi laø ñaõ ñeán luùc nhaäp Nieát-baøn vaø thænh ta nhaäp Nieát-baøn?”, Ma vöông noùi: “tröôùc ñaây khi Phaät thaønh ñaïo döôùi coäi caây Boà ñeà beân soâng Ni lieân thieàn, toâi coù ñeán thænh Phaät nhaäp Nieát-baøn, Phaät noùi: neáu Thaùnh chuùng ñeä töû Thanh vaên cuûa ta chöa coù trí hueä thoâng ñaït, chöa ñaày ñuû bieän taøi, chöa duøng chaùnh phaùp haøng phuïc caùc taø luaän ñeå hieån döông Thaùnh giaùo laøm cho löu thoâng; neáu caùc Bí-soâ, Bí-soâ ni, OÂ-ba-saùch-ca, OÂ-ba-tö-ca chöa ñöôïc giôùi phaåm kieân coá, laøm cho phaïm haïnh ñöôïc truyeàn baù khaép nôi vaø laøm cho trôøi ngöôøi ñöôïc lôïi ích thì ta chöa nhaäp Nieát-baøn. Theá toân, nay Thaùnh chuùng ñeä töû Thanh vaên cuûa Phaät ñaõ coù trí hueä thoâng ñaït, ñaõ ñaày ñuû bieän taøi, ñaõ duøng chaùnh phaùp haøng phuïc caùc taø luaän ñeå hieån döông Thaùnh giaùo laøm cho löu thoâng; caùc Bí-soâ, Bí-soâ ni, OÂ-ba-saùch-ca, OÂ-ba-tö-ca cuõng ñaõ ñöôïc giôùi phaåm kieân coá, laøm cho phaïm haïnh ñöôïc truyeàn baù khaép nôi vaø laøm cho trôøi ngöôøi ñöôïc lôïi ích. Vì theá neân toâi môùi noùi laø ñaõ ñeán luùc nhaäp Nieát-baøn, xin Thieän theä haõy nhaäp Nieát-baøn”, Phaät noùi: “ngöôi haõy chôø

278 BOÄ LUAÄT 10

theâm moät thôøi gian ngaén nöõa, seõ khoâng bao laâu khoaûng ba thaùng sau, Nhö lai seõ nhaäp Nieát-baøn voâ dö”, Ma vöông suy nghó: “Sa moân Kieàu- ñaùp-ma khoâng noùi hai lôøi, chaéc chaén seõ nhaäp Nieát-baøn”, nghó roài raát vui möøng lieàn bieán maát. Luùc ñoù Phaät suy nghó: “ta neân nhaäp ñònh nhö vaäy, theo ñònh löïc chæ giöõ laïi maïng soáng maø xaû boû tuoåi thoï”, nghó roài Phaät lieàn nhaäp ñònh, theo ñònh löïc chæ giöõ laïi maïng soáng maø xaû boû tuoåi thoï. Luùc ñoù trôøi ñaát chaán ñoäng, treân khoâng trung sao xeït, boán phöông ñeàu röïc saùng, troáng trôøi töï nhieân vang ñoäng khaép hö khoâng. Phaät xuaát ñònh lieàn noùi keä: “Höõu haïn hay voâ haïn, Nhö lai ñeàu töø boû, Do ñöôïc noäi chöùng ñònh, Nhö chim thoaùt khoûi tröùng”. A-nan lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, tròch baøy vai höõu chaép tay baïch Phaät: “Theá toân, do nhaân duyeân gì trôøi ñaát chaán ñoäng?”, Phaät noùi: “coù taùm nhaân duyeân laøm cho maët ñaát chaán ñoäng: 1. Maët ñaát döïa vaøo nöôùc, nöôùc döïa vaøo gioù, gioù döïa vaøo khoâng khí. Naøy A-nan, khi gioù lôùn noåi leân trong hö khoâng laøm cho maët nöôùc dao ñoäng, nöôùc dao ñoäng thì maët ñaát chaán ñoäng. Ñaây laø nhaân duyeân thöù nhaát. 2. Neáu Bí-soâ coù ñaïi oai ñöùc, ñaày ñuû ñaïi coâng duïng duøng thaàn thoâng löïc quaùn töôûng ñaïi ñòa naøy nhoû nhö haït buïi, töôûng vaøo nöôùc voâ bieân thì seõ laøm cho maët ñaát chaán ñoäng. Neáu Bí-soâ ni vaø chö thieân naøo coù ñaïi oai ñöùc khôûi phaùp quaùn töôûng naøy cuõng seõ laøm cho maët ñaát chaán ñoäng. Ñaây laø nhaân duyeân thöù hai. 3. Khi ñaïi Boà-taùt töø coõi trôøi Ñoå-söû-ña giaùng thaàn vaøo thai meï ñaïi ñòa lieàn chaán ñoäng vaø khaép theá giôùi ñeàu ñöôïc chieáu soi, cho ñeán nhöng nôi maø aùnh saùng maët trôøi maët traêng khoâng chieáu tôùi, cuõng ñeàu ñöôïc chieáu soi ñeán khieán cho caùc höõu tình ôû nhöõng nôi naøy ñeàu ñöôïc thaáy nhau vaø noùi raèng: “khoâng phaûi chæ coù moät mình ta maø coøn coù nhieàu chuùng sanh

khaùc nöõa". Ñaây laø nhaân duyeân thöù ba. 4. Khi ñaïi Boà-taùt ñaûn sanh, ñaïi ñòa lieàn chaán ñoäng... nhö treân. Ñaây laø nhaân duyeân thöù tö. 5. Khi ñaïi Boà-taùt thaønh ñaïo quaû Ñaúng chaùnh giaùc thì ñaïi ñòa chaán ñoäng... nhö treân. 6. Khi Nhö lai ba laàn chuyeån phaùp luaân thì ñaïi ñòa chaán ñoäng... nhö treân. 7. Khi Nhö lai xaû boû tuoåi thoï chæ löu laïi maïng soáng thì trôøi ñaát chaán

ñoäng, boán phöông ñeàu röïc saùng, tinh quang rôi ruïng, troáng trôøi töï nhieân vang ñoäng khaép hö khoâng. Ñaây laø nhaân duyeân thöù baûy. 8. Khoâng bao laâu nöõa khoaûng ba thaùng sau Nhö lai seõ nhaäp Nieát- baøn voâ dö, luùc ñoù trôøi ñaát chaán ñoäng, boán phöông ñeàu röïc saùng, tinh quang rôi ruïng, troáng trôøi töï nhieân vang ñoäng khaép hö khoâng. Ñaây laø nhaân duyeân thöù taùm". A-nan noùi: "theo nhö lôøi Theá toân vöøa noùi thì do Phaät xaû boû tuoåi thoï chæ giöõ laïi maïng soáng neân trôøi ñaát chaán ñoäng", Phaät noùi ñuùng vaäy, A-nan noùi: "con coù nghe Phaät noùi: ngöôøi naøo tu taäp nhieàu veà boán thaàn tuùc, muoán truï laïi theá gian naøy moät kieáp hay hôn moät kieáp ñeàu nhö yù muoán. Phaät ñaõ tu taäp nhieàu veà boán thaàn tuùc, muoán truï laïi theá gian naøy moät kieáp hay hôn moät kieáp ñeàu nhö yù muoán, cuùi xin Phaät truï theá moät kieáp hay hôn moät kieáp", Phaät noùi: "ñaây laø loãi cuûa thaày, luùc naõy ta ñaõ noùi roõ ñieàu naøy vôùi thaày ba laàn nhöng thaày vaãn khoâng hieåu yù vì thaày ñaõ bò Ma vöông meâ hoaëc. Thaày nghó sao, Nhö lai coù noùi hai lôøi hay khoâng?", ñaùp laø khoâng, Phaät noùi: "laønh thay A-nan, khoâng coù vieäc Nhö lai ñaïi sö noùi hai lôøi. Vöøa roài ta ñaõ nhaän lôøi thænh cuûa Ma vöông thì thaày khoâng neân thænh laïi nöõa, thaày haõy ñi thoâng baùo cho caùc Bí-soâ ôû chung quang thaùp Thuû cung taäp hoïp taïi nhaø aên", A-nan vaâng lôøi Phaät ñi thoâng baùo, khi caùc Bí-soâ ñeàu ñaõ taäp hoïp ôû trong nhaø aên, A-nan lieàn baïch Phaät bieát thôøi. Phaät ñeán trong nhaø aên ngoài tröôùc caùc Bí-soâ noùi raèng: "caùc thaày neân quaùn caùc haønh laø voâ thöôøng, laø phaùp bieán ñoåi, khoâng theå thöông nhaân töôûng, neân nhaøm lìa ñeå caàu giaûi thoaùt. Caùc thaày neân bieát coù phaùp thaéng dieäu, coù theå ngay ñôøi naøy vaø trong ñôøi sau ñöôïc an laïc truï. Caùc thaày neân thoï trì ñoïc tuïng, hieåu kyõ nghóa lyù vaø caån thaän phuïng haønh theo giaùo phaùp naøy, coù theå laøm cho phaïm haïnh truï laâu khoâng dieät. Phaùp nhö theá neân hoaøng truyeàn roäng raõi ñeå laøm lôïi ích cho caùc höõu tình, laøm cho trôøi ngöôøi ñöôïc an laïc. Phaùp thaéng dieäu ñoù laø Töù nieäm xöù, Töù chaùnh caàn, Töù nhö yù tuùc, Nguõ caên, Nguõ löïc, Thaát boà ñeà phaàn, Baùt chaùnh ñaïo". Phaät laïi baûo A-nan laø muoán ñeán thoân Truøng hoaïn ôû phía Taây baéc cuûa thaønh Quaûng nghieâm, luùc ñoù Phaät nhö voi chuùa quay ngöôøi veà beân phaûi ñeå nhìn laïi thaønh Quaûng nghieâm, A-nan hoûi Phaät: "Theá toân quay laïi nhìn thaønh Quaûng nghieâm khoâng phaûi laø khoâng coù nhaân duyeân", Phaät noùi: "ñuùng vaäy A-nan, ta quay laïi nhìn thaønh Quaûng nghieâm khoâng phaûi laø khoâng coù nhaân duyeân, vì ñaây laø laàn cuoái cuøng Nhö lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc nhìn laïi thaønh Quaûng nghieâm, ta saép ñi ñeán choã Ta la song thoï trong truù xöù Löïc só ñeå nhaäp Nieát-baøn, khoâng

coøn trôû laïi nôi naøy nöõa neân ta môùi quay laïi nhìn". Coù Bí-soâ nghe Phaät noùi lôøi naøy lieàn noùi keä: "Nhìn laïi thaønh Quaûng nghieâm laàn cuoái,

280 BOÄ LUAÄT 10

Vì baäc Chaùnh giaùc khoâng trôû laïi nöõa. Phaät saép ñeán Ta la song thoï, Truù xöù Löïc só, chöùng Voâ dö". Khi ñeán thoân Truøng hoaïn, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "ñaây laø Thi la, ñaây laø Tam-ma-ñòa, ñaây laø Baùt-nhaõ, do söùc trì giôùi laøm cho ñònh ñöôïc kieân coá khoâng thoái chuyeån; do tu ñònh neân phaùt sanh trí hueä, do söùc trí hueä neân taâm giaûi thoaùt khoûi tham saân si. Nhö vaäy naøy caùc Bí-soâ, taâm kheùo giaûi thoaùt seõ ñöôïc söï hieåu bieát chôn chaùnh, hieåu roõ: sanh töû ñaõ taän, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc laøm ñaõ xong, khoâng thoï thaân sau". Sau ñoù Phaät tuaàn töï ñi traûi qua hôn möôøi tuï laïc tuøy caên cô thuyeát phaùp cho chuùng sanh, khi ñeán truï trong röøng phía baêc cuûa thaønh Thoï duïng thì trôøi ñaát chaán ñoäng, treân khoâng trung sao xeït, boán phöông ñeàu röïc saùng, troáng trôøi töï nhieân vang ñoäng khaép hö khoâng. A-nan chaép tay baïch Phaät: "Theá toân, do nhaân duyeân gì trôøi ñaát chaán ñoäng?", Phaät noùi: "coù ba nhaân duyeân laøm cho maët ñaát chaán ñoäng: 1. Maët ñaát döïa vaøo nöôùc, nöôùc döïa vaøo gioù, gioù döïa vaøo khoâng khí. Naøy A-nan, khi gioù lôùn noåi leân trong hö khoâng laøm cho maët nöôùc dao ñoäng, nöôùc dao ñoäng thì maët ñaát chaán ñoäng. Ñaây laø nhaân duyeân thöù nhaát. 2. Neáu Bí-soâ coù ñaïi oai ñöùc, ñaày ñuû ñaïi coâng duïng duøng thaàn thoâng löïc quaùn töôûng ñaïi ñòa naøy nhoû nhö haït buïi, töôûng vaøo nöôùc voâ bieân thì seõ laøm cho maët ñaát chaán ñoäng. Neáu Bí-soâ ni vaø chö thieân naøo coù ñaïi oai ñöùc khôûi phaùp quaùn töôûng naøy cuõng seõ laøm cho maët ñaát chaán ñoäng. Ñaây laø nhaân duyeân thöù hai. 3. Neáu Nhö lai saép nhaäp Nieát-baøn thì maët ñaát chaán ñoäng, ñaây laø nhaân duyeân thöù ba", A-nan noùi: "thaät hi höõu thay Theá toân ñaõ thaønh töïu vieäc khoâng theå nghó baøn, Nhö lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc saép nhaäp Nieát- baøn neân maët ñaát hieän töôùng hi höõu nhö theá", Phaät noùi: "ñuùng theá, Nhö lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc ñaõ thaønh töïu vieäc hi höõu nhö vaäy. Naøy A-nan, quaù khöù ta ñaõ töøng ôû trong voâ löôïng traêm ngaøn chuùng Saùt-ñeá-lî, Sa moân, Baø-la-moân... cho ñeán coõi trôøi Saéc cöùu caùnh, ta mang hình daùng vaø noùi ngoân ngöõ ñoàng nhö hoï; neáu hoï khoâng hieåu ñieàu gì, ta coù theå noùi cho hoï hieåu, duøng phaùp thaéng thöôïng chæ baøy laøm cho hoï ñöôïc lôïi hæ vaø ñöôïc khai ngoä, roài ta aàn maát. Luùc ñoù hoï noùi vôùi nhau: vò aáy ñaõ ñi ñaâu roài, laø trôøi hay laø ngöôøi maø khoâng ôû trong caûnh giôùi cuûa ta. Ta coù theå thaønh töïu voâ löôïng phaùp hi höõu nhö vaäy".

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 37 281

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ

QUYEÅN 37

10. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù taùm (tt) - Noùi boán phaùp ñen, boán phaùp traéng, boán haïng Sa moân vaø saép chöùng nhaäp Nieát-baøn: Luùc ñoù Phaät baûo A-nan: “A-nan neân bieát giaùo phaùp coù thaät giaû, töø nay thaày neân nöông theo kinh giaùo khoâng neân nöông theo ngöôøi. Sao goïi laø nöông theo kinh giaùo, khoâng nöông theo ngöôøi?: 1. Neáu coù Bí-soâ ñeán noùi: “naøy cuï thoï, chính toâi ñöôïc nghe lôøi naøy töø Phaät, toâi ghi nhôù vaø thoï trì, ñaây chính laø kinh ñieån, laø luaät giaùo, chaân thaät laø lôøi Phaät daïy”, khi nghe Bí-soâ kia noùi, Bí-soâ naøy khoâng neân taùn thaùn cuõng chôù huûy baùng, haõy nghe vaø ghi nhôù töøng caâu roài trôû veà truù xöù kieåm tra laïi trong kinh vaên vaø luaät giaùo. Neáu lôøi Bí-soâ kia traùi vôùi kinh luaät thì Bí-soâ naøy neân noùi vôùi vò aáy raèng: “naøy cuï thoï, lôøi thaày noùi khoâng phaûi laø lôøi Phaät daïy, ñaây laø do thaày chaáp thuû sai, khoâng nöông theo kinh luaät, thaày neân töø boû”. 2. Neáu coù Bí-soâ ñeán noùi: “naøy cuï thoï, toâi thaáy ñaïi chuùng taïi truù xöù ---- toaøn laø baäc kyø tuùc thoâng hieåu taïng luaät, taïi nôi ñoù chính toâi ñöôïc nghe lôøi naøy, toâi ghi nhôù vaø thoï trì, ñaây chính laø kinh ñieån, laø luaät giaùo, chaân thaät laø lôøi Phaät daïy”, khi nghe Bí-soâ kia noùi, Bí-soâ naøy khoâng neân taùn thaùn cuõng chôù huûy baùng, haõy nghe vaø ghi nhôù töøng caâu roài trôû veà truù xöù kieåm tra laïi trong kinh vaên vaø luaät giaùo. Neáu lôøi Bí-soâ kia traùi vôùi kinh luaät thì Bí-soâ naøy neân noùi vôùi vò aáy raèng: “naøy cuï thoï, lôøi thaày noùi khoâng phaûi laø lôøi Phaät daïy, ñaây laø do thaày chaáp thuû sai, khoâng nöông theo kinh luaät, thaày neân töø boû”. 3. Neáu coù Bí-soâ ñeán noùi: “naøy cuï thoï, toâi thaáy taïi truù xöù --- coù nhieàu Bí-soâ ñeàu laø baäc trì kinh luaät luaän, taïi nôi ñoù chính toâi ñöôïc nghe lôøi naøy, toâi ghi nhôù vaø thoï trì, ñaây chính laø kinh ñieån, laø luaät giaùo, chaân thaät laø lôøi Phaät daïy”, khi nghe Bí-soâ kia noùi, Bí-soâ naøy khoâng neân taùn thaùn cuõng chôù huûy baùng, haõy nghe vaø ghi nhôù töøng caâu roài trôû veà truù xöù

kieåm tra laïi trong kinh vaên vaø luaät giaùo. Neáu lôøi Bí-soâ kia traùi vôùi kinh luaät thì Bí-soâ naøy neân noùi vôùi vò aáy raèng: “naøy cuï thoï, lôøi thaày noùi khoâng phaûi laø lôøi Phaät daïy, ñaây laø do thaày chaáp thuû sai, khoâng nöông theo kinh luaät, thaày neân töø boû”. 4. Neáu coù Bí-soâ ñeán noùi: “naøy cuï thoï, toâi thaáy taïi truù xöù kia coù moät Bí-soâ teân ---- laø baäc toân tuùc coù trí hueä, chính toâi ñöôïc nghe lôøi naøy töø vò aáy, toâi ghi nhôù vaø thoï trì, ñaây chính laø kinh ñieån, laø luaät giaùo, chaân thaät laø lôøi Phaät daïy”, khi nghe Bí-soâ kia noùi, Bí-soâ naøy khoâng neân taùn thaùn cuõng chôù huûy baùng, haõy nghe vaø ghi nhôù töøng caâu roài trôû veà truù xöù kieåm tra laïi trong kinh vaên vaø luaät giaùo. Neáu lôøi Bí-soâ kia traùi vôùi kinh luaät thì Bí-soâ naøy neân noùi vôùi vò aáy raèng: “naøy cuï thoï, lôøi thaày noùi khoâng phaûi laø lôøi Phaät daïy, ñaây laø do thaày chaáp thuû sai, khoâng nöông theo kinh luaät, thaày neân töø boû”. - Treân ñaây laø boán phaùp ñen, döôùi ñaây laø boán phaùp traéng: 1. Neáu coù Bí-soâ ñeán noùi: “naøy cuï thoï, chính toâi ñöôïc nghe lôøi naøy töø Phaät, toâi ghi nhôù vaø thoï trì, ñaây chính laø kinh ñieån, laø luaät giaùo, chaân thaät laø lôøi Phaät daïy”, khi nghe Bí-soâ kia noùi, Bí-soâ naøy khoâng neân taùn thaùn cuõng chôù huûy baùng, haõy nghe vaø ghi nhôù

töøng caâu roài trôû veà truù xöù kieåm tra laïi trong kinh vaên vaø luaät giaùo. Neáu lôøi Bí-soâ kia ñuùng vôùi kinh luaät thì Bí-soâ naøy neân noùi vôùi vò aáy raèng: “naøy cuï thoï, lôøi thaày noùi chaân thaät laø lôøi Phaät daïy, thaày ñaõ chaáp thuû ñuùng, nöông theo kinh luaät, thaày neân thoï trì”. 2. Neáu coù Bí-soâ ñeán noùi: “naøy cuï thoï, toâi thaáy coù ñaïi chuùng taïi truù xöù ---- ñeàu laø baäc kyø tuùc thoâng hieåu taïng luaät, taïi nôi ñoù chính toâi ñöôïc nghe lôøi naøy, toâi ghi nhôù vaø thoï trì, ñaây chính laø kinh ñieån, laø luaät giaùo, chaân thaät laø lôøi Phaät daïy”, khi nghe Bí-soâ kia noùi, Bí-soâ naøy khoâng neân taùn thaùn cuõng chôù huûy baùng, haõy nghe vaø ghi nhôù töøng caâu roài trôû veà truù xöù kieåm tra laïi trong kinh vaên vaø luaät giaùo. Neáu lôøi Bí-soâ kia ñuùng vôùi kinh luaät thì Bí-soâ naøy neân noùi vôùi vò aáy raèng: “naøy cuï thoï, lôøi thaày noùi chaân thaät laø lôøi Phaät daïy, thaày ñaõ chaáp thuû ñuùng, nöông theo kinh luaät, thaày neân thoï trì”. 3. Neáu coù Bí-soâ ñeán noùi: “naøy cuï thoï, toâi thaáy taïi truù xöù ---- coù nhieàu Bí-soâ ñeàu laø baäc trì kinh luaät luaät, taïi nôi ñoù chính toâi ñöôïc nghe lôøi naøy, toâi ghi nhôù vaø thoï trì, ñaây chính laø kinh ñieån, laø luaät giaùo, chaân thaät laø lôøi Phaät daïy”, khi nghe Bí-soâ kia noùi, Bí-soâ naøy khoâng neân taùn thaùn cuõng chôù huûy baùng, haõy nghe vaø ghi nhôù töøng caâu roài trôû veà truù xöù kieåm tra laïi trong kinh vaên vaø luaät giaùo. Neáu lôøi Bí-soâ kia ñuùng vôùi kinh luaät thì Bí-soâ naøy neân noùi vôùi vò aáy raèng: “naøy cuï thoï, lôøi thaày noùi

chaân thaät laø lôøi Phaät daïy, thaày ñaõ chaáp thuû ñuùng, nöông theo kinh luaät, thaày neân thoï trì”. 4. Neáu coù Bí-soâ ñeán noùi: “naøy cuï thoï, toâi thaáy taïi truù xöù --- coù moät Bí-soâ laø baäc toân tuùc coù trí hueä, taïi nôi ñoù chính toâi ñöôïc nghe lôøi naøy töø vò aáy, toâi ghi nhôù vaø thoï trì, ñaây chính laø kinh ñieån, laø luaät giaùo, chaân thaät laø lôøi Phaät daïy”, khi nghe Bí-soâ kia noùi, Bí-soâ naøy khoâng neân taùn thaùn cuõng chôù huûy baùng, haõy nghe vaø ghi nhôù töøng caâu roài trôû veà truù xöù kieåm tra laïi trong kinh vaên vaø luaät giaùo. Neáu lôøi Bí-soâ kia ñuùng vôùi kinh luaät thì Bí-soâ naøy neân noùi vôùi vò aáy raèng: “naøy cuï thoï, lôøi thaày noùi chaân thaät laø lôøi Phaät daïy, thaày ñaõ chaáp thuû ñuùng, nöông theo kinh luaät, thaày neân thoï trì”. Naøy A-nan, ñoái vôùi boán phaùp ñen, caùc Bí-soâ neân kheùo tö duy quaùn saùt ñeå nhaän bieát roõ raøng laø lôøi noùi sai, khoâng nöông theo kinh luaät, khoâng phaûi laø lôøi Phaät daïy, caàn phaûi töø boû. Ngöôïc laïi ñoái vôùi boán phaùp traéng, caùc Bí-soâ neân kheùo tö duy quaùn saùt ñeå nhaän bieát laø lôøi noùi ñuùng, nöông theo kinh luaät, chaân thaät laø lôøi Phaät daïy, caàn phaûi thoï trì. Ñaây goïi laø Bí-soâ neân nöông theo kinh giaùo, khoâng nöông theo ngöôøi, Bí-soâ neân hoïc nhö theá, neáu khaùc vôùi ñieàu naøy thì khoâng phaûi laø lôøi ta daïy”. Sau ñoù Phaät muoán ñeán tuï laïc Ba ba, ñeán nôi Phaät truï trong röøng Trieát loäc ca, daân chuùng trong aáp naøy nghe tin Phaät ñeán lieàn cuøng ñeán choã Phaät ñaûnh leã ngoài moät beân nghe Phaät noùi phaùp, Theá toân tuøy thuaän noùi phaùp chæ daïy cho hoï ñöôïc lôïi hæ roài im laëng. Moïi ngöôøi nghe phaùp xong ñaûnh leã Phaät roài ra veà, luùc ñoù trong chuùng naøy coù moät

ngöôøi con cuûa thôï reøn teân laø Chuaån ñaø chaép tay thænh Phaät vaø Taêng vaøo ngaøy mai ñeán nhaø thoï thöïc, Phaät im laëng nhaän lôøi, Chuaån ñaø bieát Phaät ñaõ nhaän lôøi lieàn ñaûnh leã Phaät höõu nhieãu roài ra veà. Veà ñeán nhaø ngay trong ñeâm ñoù lo söûa soaïn ñuû caùc moùn aên ngon, saùng sôùm traûi toøa, ñeå nöôùc saïch... roài sai söù ñeán baïch Phaät: "ñaõ ñeán giôø thoï thöïc, xin Phaät töï bieát thôøi". Phaät ñaép y mang baùt cuøng caùc Bí-soâ ñeán nhaø Chuaån ñaø roài ngoài vaøo choã ngoài, Chuaån ñaø töï tay daâng cuùng caùc moùn aên ngon cho Phaät vaø Taêng. Sau khi thoï thöïc xong, coù moät Bí-soâ taùnh xaáu leùn laáy caùi cheùn ñoàng giaáu döôùi naùch, Phaät duøng thaàn löïc laøm cho moïi ngöôøi khoâng thaáy vieäc phi phaùp naøy, tröø Phaät vaø Chuaån ñaø. Chuaån ñaø laáy chieác gheá thaáp ngoài tröôùc Phaät, noùi keä thænh hoûi Phaät: "Con nghe Maâu ni Nhaát-thieát-trí, Ñaõ qua bôø kia, heát caùc hoaëc, Ñaïo sö toái thaéng, baäc Ñieàu ngöï, Treân ñôøi coù maát haïng Sa moân?"

Phaät noùi keä ñaùp:
"Boán haïng Sa moân, khoâng coù naêm,
Ta theo thöù lôùp noùi cho oâng,
Ñoù laø Thaéng ñaïo vaø thò ñaïo,
Tònh ñaïo nuoâi soáng vaø OÂ ñaïo".
Laïi hoûi:
"Theá toân, theá naøo laø Thaéng ñaïo,
Ngöôøi nhö theá naøo laø Thò ñaïo,
Sao goïi laø Tònh ñaïo nuoâi soáng,
Xin noùi roõ veà ngöôøi OÂ ñaïo?".
Phaät ñaùp:
"Chaët ñöùt teân nghi heát caùc hoaëc,
Chæ caàu vieân tòch khoâng gì khaùc,
Laø baäc ñaïo sö cuûa trôøi ngöôøi,
Phaät goïi haøng naøy laø Thaéng ñaïo.
Hieåu roõ yù nghóa phaùp toái thaéng,
Phöông tieän thuyeát giaûng phaùp vi dieäu,
Ñaáng Maâu ni hay phaù löôùi nghi,
Ñaây laø thaày Thò ñaïo thöù hai.
Ai kheùo tuyeân thuyeát ñöôïc caâu phaùp,
Y theo giaùo phaùp soáng thieåu duïc,
Tu taäp troïn veïn phaùp vaø luaät,
Laø haïng soáng chaùnh ñaïo thöù ba.
Maëc y giaûi thoaùt cuûa Sa moân,
Laøm nhô nhaø ngöôøi khoâng hoå theïn,

Doái traù khoâng noùi lôøi chaân thaät,
Laø haïng ngöôøi OÂ ñaïo thöù tö.
Ñoái vôùi chuùng Thanh vaên chaân phaùp,
Nhöõng ngöôøi taïi gia neân xeùt kyõ,
Ñeä töû cuûa ta khoâng nhö nhau,
Vì theá caàn phaûi coù chaùnh tín.
Vì sao voâ toäi soáng cuøng toäi,
Tònh vaø baát tònh laïi ôû chung?
Do keû ngu kia laøm haïnh xaáu,
Laøm cho ngöôøi thieän bò nghi ngôø,
Chôù theo saéc töôùng maø tin ngöôøi,
Soáng chung thôøi gian seõ hieån loä,
Keû nhieàu hieåm aùc giaû hieàn thieän,
SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 37 285

Thöôøng soáng doái traù trong theá gian, Nhö duøng chuùt vaøng maï boâng tai, Theå tuy laø ñoàng, khoâng giaù trò, Trong giaû nhöng ngoaøi gioáng nhö thaät, Nhaän nhieàu moân ñoà loaïn ngöôøi thieän". Phaät laïi vì Chuaån ñaø noùi keä boá thí: "Boá thí phöôùc taêng tröôûng, Oaùn thuø ñeàu chaám döùt, Do kheùo tröø caùc aùc, Heát hoaëc chöùng Nieát-baøn". Phaät laïi thuyeát phaùp khieán cho gia chuû ñöôïc lôïi hæ roài ñöùng daäy ra veà. Nhieáp tuïng noäi dung: Phaät ra phía taây thaønh, Quay laïi nhìn Quaûng nghieâm, Ñi qua möôøi tuï laïc, Cuoái cuøng ñeán ba ba. Luùc ñoù Phaät baûo A-nan laø muoán ñeán thaønh Caâu-thi-na, treân ñöôøng ñi chöa ñeán soâng Kim, Phaät muoán taïm döøng nghæ neân baûo A-nan: "ta ñau löng, thaày haõy xeáp y Uaát Ña-la taêng laøm boán lôùp cho ta naèm nghæ", A-nan laøm theo lôøi roài baïch Phaät bieát thôøi, Phaät xeáp y Taêng-giaø-leâ ñeå goái ñaàu, naèm nghieâng beân phaûi, hai goùt chaân choàng leân nhau, töôûng aùnh quang minh, truï trong chaùnh nieäm, taùc yù seõ thöùc daäy roài baûo A-nan: "thaày haõy ñeán soâng Khöôùc caâu ña muùc moät baùt nöôùc ñaày, ta muoán uoáng nöôùc vaø lau thaân". Khi A-nan mang baùt ñeán beân soâng thì coù naêm traêm chieác xe vöøa chaïy ngang qua laøm cho nöôùc soâng bò ñuïc, A-nan muùc nöôùc mang veà roài baïch Phaät: "Theá toân, vöøa coù naêm traêm chieác xe chaïy ngang qua laøm cho nöôùc soâng bò ñuïc, xin Theá toân duøng nöôùc naøy röûa tay chaân, chôù neân uoáng, ñôïi ñeán soâng Kim coù nöôùc trong saïch", Phaät duøng nöôùc röûa tay chaân vaø lau maët roài ngoài daäy kieát giaø, chaùnh nieäm tónh giaùc. Luùc ñoù coù ñaïi thaàn teân Vieâm maõn ñi ngang qua thaáy Phaät ngoài kieát giaø döôùi goác caây vôùi oai nghi ngôøi saùng, thaân taâm tòch tónh nhö laù phöôùn vaøng lieàn ñeán ñaûnh leã roài ngoài moät beân, Phaät hoûi: "oâng öa thích phaùp thanh tònh cuûa Sa moân hay cuûa Baø-la-moân?", ñaùp: "Theá toân, con öa thích phaùp thanh tònh cuûa Ca-la-ma", Phaät hoûi vì sao, ñaùp: "Theá toân, moät hoâm ñang ñi con thaáy Thaùnh giaû Ca-la-ma ngoài döôùi goác caây beân ñöôøng, luùc ñoù coù naêm traêm chieác xe ñi

ngang qua. Con hoûi: Thaùnh giaû coù thaáy naêm traêm chieác xe vöøa ñi ngang qua khoâng, vò aáy ñaùp laø khoâng thaáy, con laïi hoûi coù nghe tieáng khoâng, ñaùp laø khoâng nghe, con laïi hoûi:

286 BOÄ LUAÄT 10

Thaùnh giaû ñang nguû phaûi khoâng, ñaùp laø khoâng nguû, con laïi hoûi: neáu khoâng nguû vì sao laïi noùi laø khoâng thaáy khoâng nghe, vò aáy ñaùp: toâi khoâng nguû, taâm tuy tónh thöùc nhöng nhôø ñònh löïc neân toâi khoâng thaáy nghe. Con nghe roài suy nghó: baäc thöôïng nhaân chuù taâm tòch tónh nhö vaäy thaät hieám coù; laïi nöõa khi naêm traêm chieác xe aáy chaïy ngang qua, buïi bay muø mòt phuû ñaày treân y phuïc maø vò aáy vaãn khoâng hay bieát. Cho neân con öa thích phaùp thanh tònh cuûa vò aáy", Phaät hoûi: "oâng nghó sao, tieáng ñoäng do naêm traêm chieác xe chaïy so vôùi tieáng saám seùt treân khoâng trung thì tieáng naøo lôùn hôn?", ñaùp laø tieáng saám seùt lôùn hôn, Phaät noùi: "tröôùc ñaây trong Truøng caùc ñöôøng taïi thoân naøy, vaøo saùng sôùm ta ñaép y mang baùt vaøo thoân khaát thöïc, trôû veà truù xöù thoï thöïc xong, ta thieàn ñònh trong Truøng caùc ñöôøng. Luùc ñoù trôøi boãng noåi saám seùt, coù hai noâng phu vôùi boán con boø vaø hai anh em con cuûa moät tröôûng giaû nghe tieáng saám seùt naøy vì quaù sôï haõi neân maïng chung, daân chuùng trong thoân thaáy vieäc naøy roài ñeàu keâu la vang daäy. Sau khi ta xuaát thieàn ra ngoaøi kinh haønh, coù moät ngöôøi ñeán choã ta vaø kinh haønh theo sau ta, ta hoûi: vì sao trong thoân coù tieáng keâu la vang daäy nhö vaäy, vò aáy keå laïi vieäc treân roài hoûi ta: Theá toân khoâng nghe tieáng saám seùt hay sao, ta ñaùp laø khoâng nghe, vò aáy laïi hoûi: Theá toân ñang nguû phaûi khoâng, ta ñaùp: ta khoâng nguû, taâm ta tónh giaùc nhöng vì thieàn ñònh neân khoâng nghe thaáy", ñaïi thaàn Vieân maõn nghe roài lieàn suy nghó: "Nhö lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc an truï tòch tónh, tieáng saám seùt nhö theá maø vaãn khoâng nghe thaáy, khieán ta khôûi taâm tònh tín", nghó roài lieàn baïch Phaät: "Theá toân, nay con ñaõ khôûi taâm tònh tín vôùi Phaät", noùi roài lieàn baûo söù giaû: "ngöôi haõy mang xaáp vaûi thöôïng haïng maøu hoaøng kim ñeán ñeå ta daâng cuùng Theá toân", söù giaû mang ñeán, Vieân maõn baïch Phaät: "con xin daâng cuùng xaáp vaûi thöôïng haïng naøy, cuùi xin Theá toân thöông xoùt naïp thoï", Phaät muoán cho oâng ta ñöôïc lôïi ích neân thoï, Vieân maõn laïi noùi: "con cuõng muoán daâng cuùng Phaät vaø Taêng, cuùi xin Phaät naïp thoï", Phaät noùi: "ñaây laø vieäc laøm toát", thaáy Phaät nhaän lôøi, Vieân maõn vui möøng ñaûnh leã Phaät roài ñi. Phaät baûo A-nan caét roïc xaáp vaûi naøy thaønh y cho Phaät ñaép, khi Phaät ñaép y naøy leân aùnh saùng treân thaân Phaät chieáu saùng che khuaát caû maøu vaøng kim cuûa vaûi, A-nan baïch Phaät: "con theo haàu Phaät ñaõ hôn hai möôi naêm, chöa bao giôø thaáy dung nhan Phaät ngôøi saùng nhö hoâm nay, vì sao hoâm nay laïi coù thaéng töôùng naøy?", Phaät noùi: "coù hai nhaân duyeân dung nhan Phaät ngôøi saùng hôn thöôøng ngaøy, ñoù laø vaøo ñeâm Boà-taùt chöùng quaû Voâ thöôïng chaùnh ñaúng chaùnh giaùc vaø vaøo ñeâm Nhö lai nhaäp Nieát- baøn voâ dö". Phaät laïi baûo A-nan laø muoán ñeán soâng Kim, ñeán nôi Phaät maëc y taém xuoáng soâng taém, sau ñoù baûo A-nan: "chaéc Chuaån ñaø seõ hoái

haän, sau naøy thaày haõy an uûi oâng aáy raèng: oâng ñaõ ñöôïc ñaïi lôïi ích vì ñaõ cuùng döôøng ñaïi sö laàn cuoái cuøng, vì sau laàn cuùng döôøng naøy Phaät nhaäp Nieát-baøn voâ dö. Toâi nghe Phaät daïy raèng: coù hai tröôøng hôïp thoï cuùng thí laøm cho ngöôøi thí ñöôïc phöôùc voâ cuøng: moät laø khi Boà-taùt thoï cuùng thí xong seõ chöùng quaû Voâ thöôïng chaùnh ñaúng chaùnh giaùc; hai laø Nhö lai thoï cuùng thí xong seõ nhaäp Nieát-baøn voâ dö. Naøy A-nan, Chuaån ñaø seõ ñöôïc hai thieän nghieäp: moät laø soáng laâu, giaøu coù; hai laø ñöôïc sanh thieân, quyeán thuoäc thuø thaéng". Luùc ñoù A-nan baïch Phaät: "Theá toân, Bí-soâ Xieån ñaø taùnh aùc, hay saân, noùng naûy thöôøng khoâng tuøy thuaän caùc Bí-soâ maø con noùi lôøi thoâ aùc. Sau khi Phaät dieät ñoä, caùc Bí-soâ neân coïng truù vôùi vò aáy nhö theá naøo?", Phaät noùi: "neân trò phaït baèng caùch maëc taãn, neáu bieát hoái caõi thì chuùng taêng neân hoan hæ giaûi taãn, cuøng noùi chuyeän laïi nhö tröôùc", Phaät laïi baûo A-nan laø muoán ñeán truù xöù Löïc só, thaønh Caâu-thi-na. Sau khi qua soâng Kim coøn caùch thaønh khoâng xa, Phaät muoán taïm döøng nghæ neân baûo A-nan: "ta ñau löng, thaày haõy xeáp y Uaát-Ña-la taêng laøm boán lôùp cho ta naèm nghæ", A-nan laøm theo lôøi roài baïch Phaät bieát thôøi, Phaät xeáp y Taêng-giaø-leâ ñeå goái ñaàu, naèm nghieâng beân phaûi, hai goùt chaân choàng leân nhau, töôûng aùnh quang minh, truï trong chaùnh nieäm, taùc yù seõ thöùc daäy roài baûo A-nan: "thaày haõy noùi veà phaùp giaùc phaàn", A-nan noùi: "Theá toân ñaõ töï chöùng töï giaùc phaùp giaùc phaàn naøy vaø daïy cho con raèng: nöông nôi tòch tónh, ly duïc, tòch dieät maø ñoaïn döùt caùc ngoaïi duyeân, chuyeân caàn tu taäp baûy phaùp giaùc phaàn laø nieäm, traïch phaùp, tinh taán, hyû, khinh an, ñònh vaø xaû", Phaät noùi: "neáu ngöôøi naøo tinh taán tu taäp nhieàu baûy phaùp giaùc phaàn naøy seõ chöùng ñaéc Voâ thöôïng Boà ñeà", Phaät noùi roài lieàn ngoài daäy ngay thaúng chaùnh nieäm tö duy, moät Bí-soâ noùi keä: "Theá toân töï khuyeán duï, Baûo noùi phaùp vi dieäu, Haõy vì nhöõng ngöôøi bònh, Noùi baûy Boà ñeà phaàn. Thaân ñaïi sö coù bònh, Vaø vì Bí-soâ bònh, Neân noùi phaùp Giaùc phaàn, Khieán cho ñöôïc khai ngoä. Laønh thay A-nan ñaø, Phaùp traéng ñeàu vieân maõn, Thoâng minh ñaïi trí hueä, Gioûi thuyeát phaùp cuûa Phaät, Veà chaùnh nieäm, traïch phaùp,

288 BOÄ LUAÄT 10

Tinh taán, hyû giaùc phaàn,
Khinh an, ñònh vaø xaû,
Kheùo hay phaân bieät thuyeát.
Voâ thöôïng Ñieàu ngöï sö,
Thích nghe phaùp giaùc phaàn,
Tuy thaân coù bònh khoå,
Vaãn nghe heát töøng caâu.
Phaät laø ñaáng phaùp vöông,
Ñuû khaû naêng höôùng daãn,

Maø coøn toân troïng phaùp,
Huoáng chi nhöõng ngöôøi khaùc.
Laïi coù nhöõng Hieàn thaùnh,
Trong giaùo phaùp möôøi löïc,
Neáu thaân gaëp bònh khoå,
Vaãn tinh taán laéng nghe.
Haïng ngöôøi gioûi trì kinh,
Vaø thoâng suoát luaät luaän,
Coøn thích nghe chaùnh phaùp,
Ngöôøi khaùc sao khoâng nghe.
Phaùp ly nhieãm cuûa Phaät,
Nghe roài nhö phaùp haønh,
Tinh caàn heä nieäm phaùp,
Seõ ñöôïc giaùc phaàn Hyû,
Do taâm coù ñöôïc Hyû,
Neân thaân naøy khinh an,
Do an neân sanh laïc, Töø laïc sanh ra ñònh, Do coù dieäu ñònh, xaû,
Hieåu caùc haønh voâ thöôøng,
Lìa sanh trong ba coõi,
Khoâng khôûi taâm nhieãm ñaém,
Lìa heát khoå ba coõi.
Khoâng thích coõi trôøi ngöôøi,
Chöùng Nieát-baøn voâ thöôïng,
Nhö cuûi heát löûa taét,
Ñaïi lôïi ích nhö vaäy,
Ñeàu töø nghe phaùp sanh.
Neân khuyeân ngöôøi laâm chung,
SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 37 289

Laéng nghe dieäu phaùp naøy". Phaät laïi baûo A-nan tieáp tuïc ñi ñeán trong röøng Sa la, truù xöù Löïc só, thaønh Caâu-thi-na. Ñeán nôi Phaät baûo A-nan: "thaày haõy saép xeáp giöôøng naèm ôû giöõa hai caây Sa la (Sa la song thoï), ta seõ naèm day ñaàu veà höôùng Baéc, vaøo nöûa ñeâm nay seõ nhaäp Nieát-baøn", A-nan laøm theo nhö lôøi Phaät daïy, Phaät tôùi naèm nghieâng beân phaûi, hai goùt chaân choàng leân nhau, töôûng aùnh quang minh, chaùnh nieäm tónh giaùc, taùc yù nhaäp Nieát-baøn. Luùc ñoù A- nan ñöùng töïa phía sau choã Phaät naèm, suït suøi khoùc ra tieáng vaø than raèng: "khoå thay, vì sao Nhö lai laïi mau nhaäp Nieát-baøn nhö vaäy, vì sao Thieän theä laïi mau nhaäp Nieát-baøn nhö vaäy, vì sao maét cuûa theá gian laïi dieät mau nhö vaäy! Tröôùc ñaây moãi khi caùc Bí-soâ töø caùc nôi ñeán gaëp Phaät nghe Phaät noùi phaùp yeáu, ban ñaàu, khoaûng giöõa vaø sau cuøng ñeàu thieän, vaên nghóa

xaûo dieäu, thuaàn nhaát khoâng taïp, ñaày ñuû töôùng phaïm haïnh trong saïch. Ta nhaân ñoù ñöôïc nghe dieäu phaùp, nay Phaät saép nhaäp Nieát-baøn, vì sao khoâng thaáy ai ñeán, laøm cho dieäu phaùp thuø thaéng nhö vaäy phaûi aån maát khoûi theá gian", Phaät hoûi caùc Bí-soâ laø A-nan ñang ôû ñaâu, ñaùp laø A-nan ñang ñöùng phía sau choã Phaät naèm, khoùc suït suøi vaø than... nhö treân. Phaät baûo A-nan: "thaày chôù aùo naõo buoàn khoùc nhö theá, vì sao, vì thaày ñaõ theo haàu Nhö lai taïo thaân nghieäp Töø neân ñöôïc ñaïi lôïi ích vaø ñöôïc phöôùc voâ bieân; taïo khaåu yù nghieäp Töø cuõng ñöôïc ñaïi lôïi ích vaø phöôùc voâ bieân nhö theá. Naøy A-nan, chö Phaät trong quaù khöù ñeàu coù thò giaû, gioáng nhö thaày ñaõ chuyeân taâm laøm thò giaû cho ta; chö Phaät vò lai cuõng ñeàu coù thò giaû gioáng nhö thaày khoâng khaùc. Naøy A-nan, töôùng theá gian voâ thöôøng, cuoái cuøng cuõng tan hoaïi; vì vaäy thaày khoâng neân ñau buoàn than khoùc. Ta khoâng thaáy coù moät phaùp naøo treân theá gian töø nhaân duyeân sanh maø laïi thöôøng coøn khoâng hoaïi dieät. Ta ñaõ töøng daïy phaùp yeáu cho thaày laø vieäc gì yeâu thích vöøa yù ñeàu voâ thöôøng, seõ phaûi bieät ly", Phaät khôûi ñaïi bi noùi phaùp laøm cho A- nan hoan hæ roài baûo caùc Bí-soâ: "Chuyeån luaân thaùnh vöông thaønh töï boán vieäc hi höõu, ñoù laø khi ñeán gaëp vua, caùc chuùng Saùt-ñeá-lî, Baø-la-moân, tröôûng giaû, Sa moân ñeàu raát hoan hæ, sau khi nghe dieäu phaùp laïi caøng hoan hæ. A-nan cuõng coù boán vieäc hi höõu nhö vaäy, ñoù laø caùc Bí-soâ, Bí-soâ ni, OÂ-ba-saùch-ca, OÂ-ba-tö-ca töø boán phöông ñeán gaëp thaày ñeàu hoan hæ, sau khi nghe dieäu phaùp laïi caøng hoan hæ. A-nan laïi coøn coù boán vieäc hi höõu, ñoù laø khi thuyeát phaùp cho caùc chuùng Bí-soâ, Bí-soâ ni, OÂ-ba-saùch-ca, OÂ-ba-tö-ca, A-nan coù theå laøm cho hoï hieåu roõ, khoâng coøn nghi hoaëc nöõa. Hoï noùi: laønh thay A-nan, haõy tueân thuyeát dieäu phaùp, chôù neân im laëng, chôù töø meät nhoïc vì ngöôøi nghe phaùp khoâng thaáy chaùn". Luùc ñoù A-nan nghe Phaät noùi roài hoan hæ baïch Phaät: "Theá toân, coù taát caû saùu thaønh lôùn

laø thaønh Thaát-la-phieät, Baø keâ ña, thaønh Chieâm ba, thaønh Baø-la-neâ-tö, thaønh Quaûng nghieâm vaø thaønh Vöông xaù. Vì sao Theá toân laïi boû caùc phöôùc ñòa vôùi ñòa hình thuø thaéng nhö theá ñeå ñeán nôi bieân ñòa heûo laùnh, hoang vu vaø caèn coãi naøy ñeå nhaäp Nieát-baøn?", Phaät noùi: "A-nan ñöøng noùi lôøi naøy, ñöøng cho thaønh Caâu-thi-na naøy laø nôi bieân ñòa heûo laùnh hoang vu, khoâng ñaùng öa thích, vì sao, vì thuôû xöa ngay nôi thaønh Caâu- thi-na naøy laø ñoâ thaønh teân Caâu xa phaït ñeå cuûa baäc Thaùnh vöông raát sung tuùc thònh vöông, daân chuùng aám no. Thaønh daøi möôøi hai Du thieän na, roäng baûy Du thieän na, coù baûy lôùp töôøng vieän baèng boán baùu laø vaøng baïc löu ly vaø thuûy tinh vaây boïc. Cöûa thaønh cuõng baèng boán baùu, moãi cöûa ñeàu coù boán coät truï lôùn chaïm troã hoa vaên cuõng baèng boán baùu, cao baèng baûy ngöôøi ñöùng choàng leân. Haøo thaønh beân ngoaøi saâu baèng ba ngöôøi röôõi, bôø haøo ñöôïc xaây baèng gaïch baùu. Trong baûy lôùp töôøng vieän ñeàu coù troàng caây Sa la thaønh haøng cuõng baèng boán baùu: caây Sa la baèng vaøng coù caønh laù hoa quaû baèng baïc, caây baèng baïc thì coù caønh laù hoa quaû baèng vaøng, caây baèng thuûy tinh

thì coù caønh laù hoa quaû baèng löu ly, caây baèng löu ly thì coù caønh laù hoa quaû baèng thuûy tinh. Khi gioù thoåi lay ñoäng caùc haøng caây naøy phaùt ra aâm thanh vi dieäu laøm vui loøng ngöôøi. Giöõa nhöõng haøng caây naøy coù ao taém, baäc caáp ñi xuoáng ñeàu laøm baèng boán baùu, lan can boán beân cuõng baèng boán baùu; trong ao coù ñuû caùc loaïi hoa nhö hoa Öu baùt la, hoa Ba ñaàu ma, hoa Phaân ñaø lôïi..., beân bôø ao laïi coù hoa Chieâm baùt la, hoa Ma lò ca, hoa Myõ yù... nôû theo muøa. Trong röøng caây coù nhieàu coâ gaùi trang söùc chuoãi anh laïc ñöôïc tuøy yù du ngoaïn vaø thoï duïc laïc; laïi coøn coù ñuû caùc loaïi nhaïc khí nhö troáng saùo... ñeàu phaùt ra aâm thanh vi dieäu, khuyeân tu phöôùc nghieäp vaø trì trai giôùi. Trong thaønh coù vua hieäu laø Ñaïi Thieän kieán, coù ñuû baûy baùu: baùnh xe baùu, voi baùu, ngöïa baùu, nöõ baùu, thaàn coi giöõ phuïc taøng baùu, thaàn chæ huy quaân ñoäi baùu vaø ngoïc ma ni baùu. Vua laïi coù boán vieäc hi höõu: moät laø soáng laâu, ban ñaàu laøm vöông töû, keá leân laøm Thaùi töû, roài leân ngoâi vua, cuoái cuøng laø tu phaïm haïnh. Moãi giai ñoaïn naøy keùo daøi taùm vaïn boán ngaøn naêm. Hai laø nghi dung ñoan chaùnh trong theá gian khoâng ai saùnh baèng; ba laø ít bònh, ít naõo, aên uoáng ñeàu thích hôïp theo thôøi; boán laø daân chuùng ñeàu trung hieáu vôùi vua töôûng nhö cha meï mình, vua cuõng thöông daân nhö con ñoû. Khi vua côõi xe ra ngoaøi thaønh, baûo ngöôøi ñaùnh xe neân cho xe ñi töø töø ñeå daân chuùng ñöôïc nhìn thaáy vua; luùc ñoù daân chuùng mang caùc loaïi baùu ñeán daâng cho vua, vua noùi: nhöõng vaät baùu naøy ta ñaõ coù nhieàu neân khoâng thoï nöõa; hoï caàu khaån ñeán ba laàn vua vaãn khoâng nhaän neân hoï ñeå ñaïi tröôùc vua roài ñi. Vua suy nghó: nhöõng vaät baùu naøy laø nhö phaùp ñöôïc, khoâng phaûi phi phaùp, ta

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 37 291

neân duøng ñeå xaây caát phaùp ñöôøng. Khi vua saép laøm phaùp ñöôøng thì coù taùm vaïn boán ngaøn tieåu vöông ñeán xin ñöôïc xaây caát cho vua, vua noùi laø ñaõ coù ñuû taøi vaät ñeå laøm neân khoâng chaáp thuaän. Hoï taâu ñeán ba laàn vua vaãn khoâng chaáp thuaän, hoï cuøng ñeán naém chaân vua hoaëc vaït aùo vaø xin vua cho hoï laøm, vua thaáy hoï aân caàn nhö vaäy neân im laëng nhaän lôøi. Caùc tieåu vöông moãi ngöôøi ñeàu mang vaät baùu ñeán roài taâu vua: khoâng bieát ñaïi vöông ñònh xaây caát nôi naøo vaø lôùn nhoû ra sao, vua noùi: choïn moät khu ñaát phía Ñoâng thaønh, ngang doïc moät Du thieän na ñeå xaây caát. Caùc tieåu vöông lieàn ñeán nôi ñoù xaây caát theo nhö lôøi vua noùi, taát caû keøo coät, caàu thang, lan can... ñeàu laøm baèng boân baùu, nhöõng vaät duïng nhö giöôøng toøa... cuõng laøm baèng vaät baùu. Döôùi theàm coù haøng caây baèng baûy baùu nhö treân, khi gioù thoåi lay ñoäng phaùt ra aâm thanh hoøa nhaõ nhö nhaïc trôøi, neàn nhaø traûi baèng caùt vaøng vaø ñöôïc röôùi baèng nöôùc thôm Chieân ñaøn... Xaây caát phaùp ñöôøng naøy xong, caùc tieåu vöông laïi xaây moät ao taém vuoâng vöùc boán möôi daëm beân caïnh, bôø ao laøm baèng boán baùu, trong ao coù boán loaïi hoa... nhö treân. Taát caû xong xuoái lieàn thænh vua ngöï ñeán, vua suy nghó: ta khoâng neân thoï phaùp ñöôøng thaéng dieäu naøy tröôùc, neân thænh caùc Sa moân, Baø-la- moân coù

ñöùc haïnh ñeán trong phaùp ñöôøng nhö phaùp cuùng döôøng. Vua môû hoäi thí vaø cuùng döôøng xong lieàn suy nghó: ta khoâng neân ôû trong phaùp ñöôøng naøy buoâng lung thoï laïc, nghó roài lieàn giöõ laïi moät ngöôøi haàu caän, vua vaøo trong phaùp ñöôøng tu phaïm haïnh. Vua ngoài toøa baïc treân laàu vaøng chaùnh nieäm tö duy, lìa caùc aùc baát thieän phaùp thuoäc Duïc giôùi, ñoaïn Taàm tö lieàn chöùng ñöôïc Sô thieàn. Sau ñoù ngoài toøa vaøng treân laàu baïc, ngoài toøa löu ly treân laàu thuûy tinh, ngoài toøa thuûy tinh treân laàu löu ly... vua tuaàn töï chöùng ñöôïc caùc thieàn vaø ñoaïn tröø nghieäp chöôùng. Luùc ñoù coù taùm vaïn boán ngaøn theå nöõ cuøng ñeán choã Nöõ baùu taâu: ñaïi phu nhaân, chuùng toâi ñeàu thoï aân vua nhöng ñaõ laâu khoâng ñöôïc haàu haï neân trong loøng khaùt ngöôõng muoán ñöôïc gaëp, xin ñaïi phu nhaân giuùp cho. Ñaïi phu nhaân baûo chuû binh thaàn: haäu cung chuùng toâi ñaõ laâu khoâng ñöôïc gaëp ñaïi vöông, trong loøng khaùt ngöôõng muoán gaëp, xin haõy giuùp cho. Chuû binh thaàn taâu: neáu vaäy xin phu nhaân haõy ra lònh tuøy tuøng trang nghieâm caùc loaïi xe, chuùng toâi seõ keâu goïi caùc tieåu vöông taäp hoïp boán binh. Luùc ñoù caùc tieåu vöông lieàn chænh ñoán boán binh: binh voi vôùi taùm möôi ngaøn xe voi, töôïng vöông Tröôûng tònh daãn ñaàu; maõ binh vôùi maõ vöông Ñaèng vaân daãn ñaàu, xa binh vôùi ñaïi xa Hyû minh daãn ñaàu ñeàu coù taùm möôi ngaøn chieác vaø ñeàu ñöôïc trang nghieâm baèng vaät baùu thuø dieäu baäc nhaát. Ñaïi phu nhaân vaø caùc theå nöõ ñi xe, ñoaøn tuøy tuøng côõi ngöïa vôùi oai nghi nghieâm tuùc, côø troáng ñi tröôùc raàn roä ñeán phaùp ñöôøng gaëp vua. Luùc ñoù vua nghe

tieáng xe ngöïa roän ròp neân hoûi nguyeân do, ngöôøi haàu caän taâu roõ söï vieäc, vua nghe roài lieàn baûo saép xeáp toøa ngoài beân ngoaøi phaùp ñöôøng, vua seõ ra xem. Khi vua ñi xuoáng ñeán nöûa theàm, töø xa ñaõ troâng thaáy ngöôøi ngöïa thaät trang nghieâm khaû aùi, thaáy vua ngoài xong, ñaïi phu nhaân ñeán tröôùc laøm leã roài taâu: “ñaïi vöông, xin daâng taùm vaïn boán ngaøn theå nöõ baùu nghieâm söùc myõ leä naøy, xin vua thöông thu nhaän”; caùc tieåu vöông cuõng taâu: “ñaïi vöông, xin daâng caùc loaïi binh naøy cuøng vôùi taùm vaïn boán ngaøn thaønh aáp, trong ñoù thaønh Caâu xa baït ñeå laø baäc nhaát, laïi coù taùm vaïn boán ngaøn laâu ñaøi nghieâm söùc thuø dieäu, xin vua thöông xoùt thu nhaän”. Vua noùi vôùi ñaïi phu nhaân: “naøy caùc chò em, tröôùc ñaây ta vôùi caùc ngöôøi raát thaân thieát, vì sao hoâm nay laïi trôû thaønh oaùn thuø ñem vieäc phi phaùp khuyeán duï ta?”, ñaïi phu nhaân vaø caùc theå nöõ nghe lôøi naøy roài ñeàu rôi nöôùc maét taâu: “xem yù cuûa ñaïi vöông nhö ñaõ boû chuùng toâi, vì sao ñaïi vöông laïi noùi hoâm nay chuùng toâi trôû thaønh oaùn thuø?”, vua noùi: “caùc vò neân bieát maïng ngöôøi ngaén nguûi, coù sanh aét coù töû, ta cuøng caùc vò roài cuõng seõ hoaïi dieät, cho duø coù voâ soá traêm ngaøn theå nöõ thì cuõng nhö oaùn thuø, vì thöông yeâu thaân thieát seõ laøm haïi ta, duø coù thöông yeâu roài cuõng seõ bieät ly, cho ñeán xe ngöïa laâu ñaøi duø voâ soá roát cuoäc cuõng khoâng theå truï laâu. Vì theá ngöôøi trí mau vieãn ly chuùng ñeå sieâng tu phaïm haïnh, chôù sanh ñaém nhieãm”. Vua noùi roài trôû vaøo laàu vaøng ngoài kieát giaø treân toøa baïc, khôûi taâm Töø ñeán khaép caùc höõu tình

trong möôøi phöông cho ñeán voâ bieân; keá khôûi taâm Bi, Hyû, Xaû ñeán caùc höõu tình cuõng nhö vaäy. Khi vua tu taäp moãi moãi trong boán phaïm truø naøy thì caùc duïc ñeàu ñoaïn, ñeán khi heát tuoåi thoï, sau khi qua ñôøi vua thoï sanh leân coõi trôøi Phaïm thieân. Naøy A-nan, töø thaønh Caâu-thi-na ñeán bôø soâng Kim, röøng Sa la, thaùp Heä quang, truù xöù Löïc só coù chu vi laø möôøi hai Du thieän na, Nhö lai ñaõ ôû nôi ñaây laøm Chuyeån luaân thaùnh vöông vaø qua ñôøi taát caû laø saùu laàn, nay nhaäp Nieát- baøn ôû ñaây laø laàn thöù baûy. Nhö lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc seõ khoâng coøn coù laàn thöù taùm xaû thaân trong möôøi phöông theá giôùi naøy nöõa, vì sao, vì ñoái vôùi Nhö lai sanh töû ñaõ taän, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc laøm ñaõ xong, khoâng thoï thaân sau". Luùc ñoù cuï thoï OÂ-ba-ma-na ñang ñöùng tröôùc maët, Phaät lieàn baûo: "thaày khoâng neân ñöùng ngay tröôùc maët Nhö lai", Bí-soâ naøy nghe roài lieàn ñöùng traùnh qua moät beân, A-nan baïch Phaät: "con theo haàu Phaät ñaõ hôn hai möôi naêm, chöa töøng nghe Phaät quôû traùch Bí-soâ OÂ-ba-ma-na", Phaät noùi: "naøy A-nan, hieän ñang coù voâ löôïng chö thieân Tröôøng thoï cheâ traùch raèng: "Nhö lai ra ñôøi khoù ñöôïc gaëp, laâu xa môùi hieän moät laàn nhö hoa OÂ ñaøm baït, trong ñeâm nay Phaät seõ nhaäp Nieát-baøn voâ dö nhöng do oai ñöùc cuûa Bí-soâ ñang ñöùng tröôùc maët Phaät, chuùng ta khoâng

theå nhìn thaáy Theá toân ñeå cung kính cuùng döôøng"", A-nan hoûi coù bao nhieâu chö thieân ñeán, Phaät noùi: "phöông Nam töø soâng Kim ñeán röøng Sa la... trong chu vi möôøi hai Du thieän na naøy ñeàu coù chö thieân ñaïi oai ñöùc chen vai nhau, khoâng coù choã ñeå döïng tích tröôïng". Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: "cuï thoï OÂ-ba-ma-na ñôøi tröôùc ñaõ taïo nghieäp gì maø nay laïi coù oai ñöùc lôùn?", Phaät noùi: "caùc thaày laéng nghe: Quaù khöù Hieàn kieáp, luùc con ngöôøi thoï hai vaïn tuoåi coù Phaät Ca- dieáp-ba ra ñôøi ñaày ñuû möôøi hieäu, truï trong vöôøn Thi loäc, choã Tieân nhôn ñoïa xöù thuoäc thaønh Baø-la-neâ-tö. Thuôû ñoù OÂ-ba-ma-na xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa vò Phaät aáy, khi caùc Bí-soâ ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc, vò naøy ñeán phieân ôû laïi giöõ chuøa thaáy ngoaøi trôøi möa to gioù lôùn lieàn suy nghó: "caùc vò ñoàng phaïm haïnh ñang bò khoå vì möa gioù, y phuïc chaéc bò öôùt heát, ta neân chuaån bò moïi vaät duïng ñôïi hoï trôû veà", nghó roài, vò naøy lieàn vaøo trong nhaø taém ñoát löûa naáu nöôùc noùng, ñeå choã ngoài, gaùt caây laøm giaù phôi y tröôùc hieân roài ra tröôùc chuøa toâng ngoùng caùc Bí-soâ. Khi caùc Bí- soâ veà ñeán chuøa, vò aáy laïi aâm thaàm ñem y phuïc öôùt cuûa hoï giaët saïch roài phôi treân giaù, caùc Bí-soâ sau khi taém nöôùc noùng, thaân theå aám laïi neân raát hoan hæ. Bí-soâ giöõ chuøa lieàn chaép tay phaùt nguyeän: "nguyeän ñem thieän caên laøm cho caùc vò ñoàng phaïm haïnh ñöôïc heát khoå vì laïnh hoâm naøy, ôû ñôøi vò lai luùc con ngöôøi thoï traêm tuoåi, coù Phaät Thích ca maâu ni ra ñôøi ñaày ñuû möôøi hieäu, con seõ ñöôïc xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa vò Phaät aáy, ñoaïn tröø phieàn naõo chöùng quaû A-la-haùn vaø nhôø coâng ñöùc ñoát löûa naáu nöôùc naøy khieán cho thaân con ngôøi saùng, chö thieân khoâng theå ñeán gaàn". Naøy caùc Bí-soâ, Bí-soâ giöõ chuøa thuôû xöa nay chính laø

Bí-soâ OÂ-ba- ma-na, do nguyeän löïc xöa neân nay coù ñaïi oai ñöùc khieán chö thieân khoâng theå ñeán gaàn". Luùc ñoù cuï thoï A-nan baïch Phaät: "sau khi Theá toân nhaäp Nieát-baøn, con neân cuùng döôøng phaùp thaân Phaät nhö theá naøo?", Phaät noùi: "vieäc thaày ñang hoûi seõ coù caùc Baø-la-moân, tröôûng giaû tín taâm ñöùng ra laøm", laïi hoûi: "caùc vò aáy neân laøm nhö theá naøo?", Phaät noùi: "neân laøm nhö phaùp taùng vò Chuyeån luaân thaùnh vöông", laïi hoûi: "phaùp taùng vò Chuyeån luaân thaùnh vöông nhö theá naøo?", Phaät noùi: "sau khi Chuyeån luaân thaùnh vöông qua ñôøi ñöôïc quaán khaép thaân baèng naêm traêm taám baïch ñieäp thöôïng dieäu vaø nghieâm söùc baèng naêm traêm taám y ñeïp, ñöôïc ñaët trong kim quan, trong ñoù ñoå ñaày daàu thôm vaø ñöôïc hoûa thieâu baèng goã thôm. Hoûa thieâu xong, taét löûa baèng söõa thôm roài thu laáy haøi coát ñöïng trong bình vaøng, xaây thaùp thôø nôi ngaõ tö ñöôøng, döïng traøng phan, loïng, höông hoa vaø thieát ñaïi trai hoäi ñeå cuùng döôøng. Sau khi ta nhaäp dieät, trôøi ngöôøi haõy theo phaùp aáy maø cung kính cuùng döôøng, gaáp boäi söï cung kính cuùng

döôøng vò Chuyeån luaân thaùnh vöông. Naøy A-nan, haõy ñeán trong thaønh Caâu-thi-na noùi caùc löïc só raèng: "Nhö lai ñaïi sö trong ñeâm nay seõ nhaäp Nieát-baøn voâ dö, caùc vò neân laøm nhöõng gì caàn laøm ñeå sau khoûi phaûi hoái haän vaø noùi laø Nhö lai nhaäp Nieát-baøn trong thaønh aáp naøy maø chuùng ta laïi khoâng bieát cuùng döôøng". Toân giaû A-nan vaâng lôøi Phaät daïy ñeán noùi vôùi caùc löïc só nhö theá, caùc löïc só nghe roài lieàn daãn caùc quyeán thuoäc ñi ñeán Sa la song thoï, ñeán choã Phaät ñaûnh leã ngoài moät beân nghe Phaät noùi phaùp, Theá toân tuøy thuaän noùi phaùp chæ daïy cho hoï ñöôïc lôïi hæ roài lieàn im laëng. Hoï töø choã ngoài ñöùng daäy, tròch baøy vai höõu chaép tay baïch Phaät: "Theá toân, chuùng con thuoäc toäc Löïc só toân quyù ôû thaønh Caâu-thi-na nguyeän troïn ñôøi quy y Phaät ñaø, quy y Ñaït ma, quy y Taêng giaø vaø thoï trì naêm hoïc xöù", toân giaû A-nan suy nghó: "neáu ñeå töøng ngöôøi thoï trì hoïc xöù töø Theá toân thì seõ keùo daøi thôøi gian laøm trôû ngaïi söï vieân tòch, ta neân thænh Phaät cho hoï thoï trì hoïc xöù ñoàng moät loaït", nghó roài lieàn baïch Phaät: "caùc löïc só cuøng caùc quyeán thuoäc coù teân hoï khaùc nhau ñeàu muoán quy y Tam baûo, neáu thoï töøng ngöôøi sôï keùo daøi thôøi gian laøm trôû ngaïi söï vieân tòch, xin Phaät ñaïi bi cho hoï thoï trì hoïc xöù ñoàng moät loaït", A-nan lieàn ôû tröôùc Phaät noùi teân cuûa hoï ñeå hoï ñöôïc thoï trì hoïc xöù ñoàng moät loaït, caùc löïc só nghe phaùp vaø thoï hoïc xöù roài hoan hæ ñaûnh leã Phaät roài ra veà. Khi Boà-taùt coøn ôû treân coõi trôøi Ñoå-söû-ña quaùn naêm vieäc ôû theá gian cho ñeán khi Boà-taùt hieän töôùng voi traéng nhaäp thai, vua trôøi Ñeá thích baûo Caøn thaùt baø vöông laø Thieän aùi cuøng ñeán baûo hoä Boà-taùt thì Thieän aùi noùi: "ñaïi thieân haõy ñi tröôùc, toâi coøn ñang taáu aâm nhaïc". Khi Boà-taùt xuaát thai, vua trôøi Ñeá thích laïi baûo Thieän aùi nhö treân vaø Thieän aùi cuõng ñaùp nhö treân; khi Boà-taùt vaøo trong röøng tu khoå haïnh, sau ñoù töø boû khoå haïnh thoï chaùo söõa vaø aên uoáng trôû laïi..., vua trôøi Ñeá thích laïi baûo Thieän aùi nhö treân vaø Thieän aùi cuõng ñaùp nhö treân. Khi Boà-taùt haøng phuïc ma quaân chöùng Voâ thöôïng Boà ñeà, Phaïm

thieân vöông thænh Phaät chuyeån phaùp luaân... cho ñeán khi saép nhaäp Nieát-baøn ôû thaønh Caâu-thi-na, vua trôøi Ñeá thích laïi baûo Thieän aùi: "Theá toân ñang ôû thaønh Caâu-thi-na saép söûa nhaäp Nieát-baøn, chuùng ta neân ñeán cuùng döôøng laàn sau cuøng", Thieän aùi cuõng ñaùp nhö treân. Luùc ñoù Phaät suy nghó: "ngoaïi ñaïo Thieän Hieàn coù theå ñeán gaëp ta maø ñöôïc ñieàu phuïc, nhöng thaàn aâm nhaïc laïi khoâng chòu ñeán. Ngöôøi maø caùc Thanh vaên coù theå hoùa ñoä thì Nhö lai cuõng hoùa ñoä ñöôïc, nhöng ngöôøi maø Phaät ñoä thì khoâng ai coù theå ñoä ñöôïc. Ta neân duøng phöông tieän thieän xaûo thaéng thöôïng ñeå hoùa ñoä thaàn aâm nhaïc", nghó roài Phaät lieàn nhaäp ñònh, do ñònh löïc neân ngay nôi choã naèm hoùa ra thaân khaùc vaø hoùa ra moät caây ñaøn Khoâng haàu baèng löu ly coù ngaøn daây. Hoùa thaân Phaät naøy caàm ñaøn Khoâng haàu leân coõi trôøi

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 37 295

Tam thaäp tam ñi ñeán cung cuûa Caøn thaùt baø vöông baûo ngöôøi giöõ cöûa: "ngöôi haõy vaøo baùo vua Thieän aùi laø ngoaøi cöûa coù Caøn thaùt baø vöông muoán gaëp", ngöôøi giöõ cöûa lieàn vaøo baùo, Caøn thaùt baø vöông noùi: "ngoaøi ta ra coøn coù Caøn thaùt baø vöông khaùc nöõa sao?", ñaùp laø hieän ôû ngoaøi cöûa, Thieän aùi voäi ra xem thöû laø ai vaø hoûi: "ngöôi laø Caøn thaùt baø vöông hay sao?", ñaùp: "chính ta laø Caøn thaùt baø vöông, neáu ngöôi coù khaû naêng thì haõy taáu aâm nhaïc vôùi ta", Thieän aùi nhaän lôøi. Khi cuøng nhaïc thaàn taáu ñaøn Khoâng haàu, hoùa thaân Phaät böùt ñöùt moät daây, nhaïc thaàn cuõng böùt ñöùt moät daây, nhöng aâm thanh cuûa caû hai beân vaãn ngang nhau; hoùa thaân Phaät laïi böùt ñöùt hai daây, ba daây cho ñeán chæ coøn moät daây, nhaïc thaàn cuõng vaäy nhöng aâm thanh cuûa caû hai beân vaãn ngang nhau. Cuoái cuøng hoùa thaân Phaät böùt ñöùt daây coøn laïi, nhaïc thaàn cuõng vaäy, hoùa thaân Phaät laïi ñöa tay taáu trong hö khoâng phaùt ra aâm ñieäu laïi hay hôn gaáp boäi, nhaïc thaàn laøm khoâng ñöôïc nhö vaäy neân raát thaùn phuïc, khoâng coøn kieâu ngaïo nhö tröôùc nöõa. Luùc ñoù hoùa thaân Phaät hieän trôû laïi thaân Phaät, nhaïc thaàn thaáy Phaät coù ba möôi hai töôùng toát, taùm möôi veû ñeïp trang nghieâm thaân, aùnh saùng bao quanh treân ñaûnh roäng moät taàm saùng rôõ nhö traêm ngaøn maët trôøi, lieàn khôûi taâm kính ngöôõng ñaûnh leã caàu nghe giaùo phaùp. Phaät quaùn bieát caên taùnh tuøy mieân cuûa nhaïc thaàn, noùi phaùp Töù ñeá khieán ñöôïc khai ngoä vaø chöùng quaû Döï löu. Sau khi chöùng quaû, nhaïc thaàn baïch Phaät: "Theá toân, nhôø Phaät khai ngoä khieán con ôû trong caùc naïn maø ñöôïc giaûi thoaùt, ñieàu naøy khoâng phaûi do cha meï... cho ñeán sa moân, Baø-la-moân coù theå laøm ñöôïc. Theá toân laø baäc ñaïi thieän tri thöùc ñaõ cöùu vôùt con ra khoûi ba coõi, ñaët ñeå con vaøo coõi trôøi ngöôøi, heát khoå sanh töû, ñöôïc ñaïo Nieát-baøn, laøm caïn bieån maùu, vöôït khoûi nuùi xöông, nuùi thaân kieán töø voâ thæ ñeán nay ñeàu bò phaù tan baèng chaøy trí Kim cang, chöùng ñöôïc Sô quaû. Nay con xin quy y Tam baûo, töø hoâm nay cho ñeán troïn ñôøi thoï trì naêm hoïc xöù, cuùi xin Theá toân chöùng bieát con laø OÂ-ba-saùch-ca", sau khi thuyeát phaùp chæ daïy laøm cho nhaïc thaàn ñöôïc lôïi hæ, Phaät nhaäp ñònh aån maát ôû thieân cung vaø trôû veà nôi choã naèm cuoái

cuøng ôû Song laâm.

296 BOÄ LUAÄT 10

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ

QUYEÅN 38

10. Nhieáp tuïng thöù möôøi trong Bieät moân thöù taùm (tieáp theo) - Phaät baùt Nieát-baøn: Luùc ñoù trong thaønh Caâu-thi-na coù moät ngoaïi ñaïo xuaát gia teân laø Thieän hieàn (Phaïm ngöõ goïi laø Toâ-baït-ñaø-la) ñaõ 120 tuoåi raát giaø yeáu. Toäc hoï Löïc só ôû trong thaønh naøy raát toân troïng cung kính cuùng döôøng vò naøy vaø xem nhö laø baäc A-la-haùn. Gaàn choã Thieän hieàn ôû coù moät caùi ao hoa lôùn teân Maïn ñaø chæ næ, treân bôø ao coù caây OÂ ñaøm baïc. Khi Boà-taùt coøn ôû treân coõi trôøi Ñoå-söû-ña hieän töôùng voi traéng vaøo thai meï thì maàm caây naøy môùi nhuù ra; khi Phaät ñaûn sanh, caây naøy phaùt ra aùnh saùng; khi Boà-taùt trôû thaønh ñoàng töû thì hoa cuûa caây naøy moïc ra; khi Boà-taùt xuaát gia thì hoa naøy lôùn daàn nhö moû con chim Thöùu; khi Boà-taùt tu khoå haïnh thì hoa cuûa caây naøy töôi toát daàn... cho ñeán khi Phaät thaønh ñaïo chuyeån phaùp luaân thì hoa coù aùnh saùng vaø toûa höông thôm ngaøo ngaït khaép nôi. Khi Phaät ñoä heát caùc chuùng sanh höõu duyeân heát roài vaø saép nhaäp Nieát-baøn ôû thaønh Caâu-thi-na thì caây hoa lieàn khoâ heùo, ai thaáy cuõng ñeàu kinh ngaïc than thôû. Thieän hieàn thaáy caây thay ñoåi nhö vaäy lieàn suy nghó: “thaønh Caâu-thi- na chaéc coù tai hoïa”, luùc ñoù thieân thaàn hoä quoác baùo cho moïi ngöôøi bieát trong ñeâm nay Phaät seõ nhaäp Nieát-baøn voâ dö, Thieän hieàn nghe lôøi naøy roài suy nghó: “khoå thay, Sa moân Kieàu-ñaùp-ma saép nhaäp Nieát-baøn trong ñeâm nay, ta thöôøng hoaøi nghi veà phaùp maø mình ñaõ chöùng ñöôïc, mong gaëp ñöôïc vò aáy ñeå thöa hoûi giaûi nghi cho ta, nhöng tieác thay phaùp nhaõn khoâng bao laâu nöõa seõ dieät. Ngay baây giôø ta phaûi ñeán ñoù thöa hoûi, neáu ñaïi sö thöôøng xoùt giaûi nghi cho ta thì toát”, nghó roài lieàn ñi ñeán Song laâm. Luùc ñoù toân giaû A-nan thaáy maët trôøi Phaät saép laën, trong loøng ñau buoàn neân ôû ngoaøi bìa röøng kinh haønh, Thieän hieàn ñeán hoûi A-nan: “Thaùnh giaû A-nan, toâi nghe Sa moân Kieàu-ñaùp-ma laø baäc Nhaát-thieát-trí, bình ñaúng teá ñoä taát caû, ñoái vôùi phaùp maø mình ñaõ chöùng ñöôïc toäi thöôøng coù hoaøi

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 38 297

nghi, mong gaëp ñeå thöa hoûi nhöng vaãn chöa toaïi nguyeän. Nay nghe chö thieân baùo trong ñeâm nay Nhö lai seõ nhaäp Nieát-baøn neân toâi voäi ñeán ñaây, xin toân giaû cho toâi ñöôïc gaëp Phaät ñeå thöa hoûi giaûi nghi”, toân giaû noùi: “oâng khoâng neân noùi lôøi naøy ñeå xuùc naõo Theá toân, hieän giôø ñaïi sö cuûa toâi khoâng ñöôïc khoûe”, Thieän hieàn thöa thænh ba laàn, A-nan vaãn khoâng chaáp thuaän, Thieän hieàn laïi noùi: “tröôùc ñaây toâi coù nghe coå tieân noùi raèng Phaät ra ñôøi nhö hoa Öu ñaøm, traêm ngaøn vaïn kieáp môùi xuaát hieän moät laàn. Trong ñeâm nay Phaät seõ nhaäp Nieát-baøn maø toâi vaãn coøn meâ muoâi neân raát muoán gaëp

ñeå thöa hoûi giaûi nghi, xin toân giaû cho toâi ñöôïc gaëp Phaät thì thaät laø may maén cho toâi", Thieän hieàn tha thieát caàu xin ñeán ba laàn, A-nan vaãn khoâng chaáp thuaän. Luùc ñoù Phaät vôùi thieân nhó thanh tònh nghe roõ nhöõng lôøi ñoái ñaùp naøy neân baûo A-nan: "thaày chôù ngaên caûn Thieän hieàn, haõy cho oâng aáy ñeán gaëp ta tuøy yù thöa hoûi, vì sao, vì Thieän hieàn naøy laø ngoaïi ñaïo cuoái cuøng ñöôïc nghe ta thuyeát phaùp khôûi taâm chaùnh tín vaø ñöôïc ta goïi Thieän lai laøm ñeä töû cuûa ta", Thieän hieàn nghe Phaät cho pheùp raát ñoåi vui möøng lieàn ñeán gaëp Phaät, chaøo hoûi roài ngoài moät beân baïch Phaät: "thöa Kieàu-ñaùp-ma, toâi muoán thöa hoûi, xin haõy giaûi ñaùp cho toâi", Phaät noùi tuøy yù, Thieän hieàn hoûi: "thöa Kieàu-ñaùp-ma, toâi quaùn saùt phaùp cuûa caùc phaùi ngoaïi ñaïo, moãi phaùi ñeàu laäp toâng rieâng, Luïc sö ngoaïi ñaïo laø Boä thích noa, Ma giaø leâ caâu xa töû, San xaø da tyø la ñoà töû, Ni kieàn ñaø nhaõ ñeà töû, Ca caàu ñaø ca chieân dieân, A kyø ñaø suùy xaù Khaâm baø la, moãi ngöôøi ñeàu laäp toâng khaùc nhau, toâi khoâng bieát laø toâng naøo ñuùng?", Phaät noùi keä ñaùp: "Ta naêm hai chín tuoåi, Xuaát gia caàu thieän phaùp, Trong hôn naêm möôi naêm, Chuyeân haønh giôùi ñònh hueä, Nhaát taâm khoâng taùn loaïn, Coát tìm caàu chaân lyù, Ngoaøi chaùnh phaùp naøy ra, Khoâng coù Sa moân khaùc". Noùi keä xong Phaät laïi baûo: "Coù taùm chi thaùnh ñaïo do chö Phaät thuyeát giaûng raát laø hi höõu, raát khoù gaëp, ngoaøi Thaùnh ñaïo naøy ñeå caàu moät, hai, ba, boán ñaïo quaû Sa moân laø ñieàu khoâng theå coù; phaûi ngay nôi taùm Thaùnh ñaïo trong phaùp luaät thieän thuyeát naøy môùi coù theå caàu ñöôïc boán ñaïo quaû Sa moân. Lò nöõa naøy Thieän hieàn, vì xa rôøi taùm Thaùnh ñaïo naøy neân caùc Sa moân, Baø-la-moân ngoaïi ñaïo ñeàu chaáp vaøo tri kieán cuûa mình, cho laø ba ñôøi khoâng coù nhaân quaû, nhöõng phöôùc thieän ñaõ tu ñeàu laø

khoâng, laø voâ ích. Theá neân ôû trong chuùng Sa moân, Baø-la-moân, ta ñaõ caát tieáng sö töû roáng raèng: heã coù tu haønh ñeàu seõ ñöôïc ñaïo quaû", Thieän hieàn nghe Phaät noùi xong, ngay nôi choã ngoài xa lìa moïi caáu ueá ñöôïc phaùp nhaõn thanh tònh, ñöôïc taâm baát hoaïi ñoái vôùi phaùp chaân thaät, vöôït qua soâng aùi, phaù tan löôùi nghi thoâng ñaït dieäu phaùp lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, tròch baøy vai höõu chaép tay baïch Phaät: "thaät khoù ñöôïc thöa hoûi baäc ñaïi sö toân troïng, con nay nhôø Theá toân neân ñöôïc thieän lôïi naøy, con may maén ñöôïc gaëp ñaáng phaùp vöông voâ thöôïng, laø baäc quaùn ñaûnh toái thöôïng trong caùc baäc thaày, con nay nhôø söùc cuûa thaày maø ñöôïc thieän chöùng. Theá toân, xin cho con ñöôïc ôû trong thieän phaùp luaät xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc, thaønh taùnh Bí-soâ, tu taäp phaïm haïnh", toân giaû A-nan baïch Phaät: "Theá toân, Thieän hieàn nghe phaùp ñöôïc toû ngoä, nay muoán xuaát gia... tu taäp phaïm haïnh, xin Theá toân teá ñoä cho", Phaät noùi: "thieân lai Bí-soâ, tu taäp phaïm haïnh", Phaät vöøa döùt lôøi, Thieän hieàn lieàn coù ñuû oai nghi, ñöôïc xuaát gia thoï Caän vieân, thaønh taùnh Bí-soâ, nhaát taâm doõng maõnh khoâng phoùng daät, suy nghó: "vì sao caùc thieän nam laïi caïo boû raâu toùc, maëc phaùp y, chaùnh tín xuaát gia, tu taäp phaïm haïnh trong ñaïo phaùp voâ thöôïng, ngay trong hieän phaùp ñöôïc töï chöùng ngoä, hieåu roõ:

sanh töû ñaõ taän, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc laøm ñaõ xong, khoâng thoï thaân sau", nghó roài taâm lieàn thaáu trieät vaø chöùng quaû A-la-haùn, taâm ñöôïc giaûi thoaùt. Thieän hieàn suy nghó: "na ta khoâng nôõ nhìn Phaät nhaäp Nieát-baøn, ta neân nhaäp dieät tröôùc", nghó roài lieàn ñaûnh leã Phaät vaø baïch raèng: "Theá toân, con xin nhaäp Nieát-baøn tröôùc", Phaät hoûi: "nay thaày muoán nhaäp Nieát-baøn sao?", ñaùp laø phaûi, Phaät hoûi ñeán ba laàn roài noùi: "taát caû caùc haønh laø voâ thöôøng, ñieàu maø thaày muoán laøm, thaày ñaõ töï bieát thôøi, ta coøn noùi gì nöõa". Khi saép nhaäp Nieát-baøn, Thieän hieàn suy nghó: "ta neân laøm naêm phaùp gia trì roài môùi dieät ñoä: moät laø khi moïi ngöôøi ñeán xem ñeàu thaáy thaân ta caïo boû raâu toùc, maëc y Taêng-giaø-leâ, chôù ñeå hoï thaáy ta vôùi hình thöùc ngoaïi ñaïo. Hai laø khi ngoaïi ñaïo ñeán khieân, ta seõ khieán cho thaân khoâng di ñoäng, chæ coù caùc ñoàng phaïm haïnh môùi khieân ñi ñöôïc. Ba laø khi ñöa thaân ta vaøo ao nöôùc taém röûa, chaân cuûa caùc ngoaïi ñaïo seõ khoâng ñuïng ñöôïc tôùi ñaùy, chæ coù caùc ñoàng phaïm haïnh môùi taém ñöôïc thaân ta. Boán laø khi caùc ngoaïi ñaïo vaøo trong nöôùc seõ bò caù ruøa quaáy nhieãu khoâng an, coøn caùc ñoàng phaïm haïnh thì khoâng bò xuùc naõo. Naêm laø caùc ngoaïi ñaïo khoâng theå ñoát löûa hoûa thieâu di thaân cuûa ta, chæ coù caùc ñoàng phaïm haïnh môùi laøm cho löûa chaùy", taùc yù veà naêm phaùp gia trì naøy xong, Thieän hieàn lieàn nhaäp Nieát-baøn. Luùc ñoù caùc ngoaïi ñaïo nghe tin phaïm chí Thieän hieàn ñaõ nhaäp Nieát-baøn lieàn ñem ñuû caùc loaïi aâm nhaïc, côø phöôùn phang loïng ñeán thaønh Caâu-thi-na, nôi ngaõ tö ñöôøng noùi vôùi moïi ngöôøi:

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 38 299

"caùc vò neân bieát, ñaïi Sa moân Kieàu-ñaùp-ma thöôøng noùi: chæ ôû trong giaùo phaùp cuûa ta môùi coù taùm chi Thaùnh ñaïo vôùi boán quaû Sa moân, trong ngoaïi ñaïo khoâng coù...; nhöng vò ñoàng phaïm haïnh cuûa chuùng toâi laø ñaïi sö Thieän hieàn cuõng ñaõ ñöôïc Nieát-baøn khoâng khaùc hoï", caùc Bí-soâ noùi: "neáu caùc vò noùi vò aáy laø ñoàng phaïm haïnh cuûa mình thì haõy töï yù khieân ñi", caùc ngoaïi ñaïo cuøng nhau ñeán khieân nhöng vaãn khoâng theå di chuyeån ñöôïc, huoáng chi laø khieân ñi; caùc Bí-soâ noùi: "neáu caùc vò laøm khoâng ñöôïc thì haõy ñeå cho chuùng toâi", ñaùp laø tuøy yù, thaáy caùc Bí-soâ khieân ñi ñöôïc, hoï im laëng. Sau ñoù caùc Bí-soâ baûo hoï taém röûa di thaân, hoï böôùc xuoáng nöôùc thì chaân khoâng ñuïng ñöôïc ñeán ñaùy, laïi coøn bò caù ruøa quaáy nhieãu coøn caùc Bí-soâ thì khoâng nhö vaäy. Sau ñoù caùc Bí-soâ baûo hoï ñoát löûa hoûa thieâu nhöng khi hoï ñoát löûa khoâng chaùy, thaáy vaäy moïi ngöôøi ñeàu cheâ traùch, hoï xaáu hoå boû ñi. Luùc ñoù caùc löïc só thaønh Caâu-thi-na thaáy vieäc hi höõu naøy roài caøng theâm kính ngöôõng, khôûi taâm tònh tín luyeán moä ñoái vôùi Phaät, hoï noùi: "Ñaïi bi Theá toân hieän thaân coù bònh, naèm laàn cuoái cuøng saép nhaäp Nieát-baøn maø coøn coù theå thuyeát phaùp cho ngoaïi ñaïo Thieän hieàn ñöôïc chöùng quaû A-la- haùn vaø laøm cho caùc löïc só thaønh Caâu-thi-na ñöôïc ñaïi thieän lôïi". Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: "Theá toân, vì sao Theá toân hieän thaân coù bònh, thaân theå khoâng an maø coøn laøm cho phaïm chí Thieän hieàn

thoaùt khoûi sanh töû, chöùng quaû A-la-haùn ñöôïc cöùu caùnh Nieát-baøn döùt heát meù khoå?", Phaät noùi: "caùc thaày neân bieát vieäc naøy chöa hi höõu, vì hieän nay ta ñaõ ñoaïn heát ba ñoäc, thoaùt khoûi sanh giaø bònh cheát, öu bi khoå naõo, ñuû Nhaát-thieát-trí töï taïi trong taát caû caûnh giôùi neân laøm cho Thieän hieàn thoaùt khoûi sanh töû... chöa phaûi laø hieám coù. Quaù khöù khi ta coøn trong sanh töû ñaày ñuû tham saân si, chöa thoaùt khoûi sanh giaø bònh cheát, khoâng coù trí hueä, coøn mang thaân baøng sanh maø ñaõ coù theå vì Thieän hieàn vaø caùc löïc só xaû boû thaân maïng. Caùc thaày laéng nghe: Quaù khöù taïi moät nuùi röøng coù con Nai chuùa nhieàu trí hueä coù theå ñoaùn bieát tröôùc cô nghi, soáng cuøng baày nai ngaøn con ôû trong röøng. Luùc ñoù coù thôï saên thaáy baày nai lieàn baùo cho vua bieát, vua cho binh lính tôùi bao vaây saên baét, nai chuùa suy nghó: "neáu ta khoâng cöùu baày nai thì chaéc chaén seõ bò haïi", nghó roài lieàn nhìn khaép boán phöông tìm caùch cöùu baày nai, nai chuùa boãng thaáy döôùi nuùi saâu coù thaùc nöôùc chaûy ra ngoaøi, nhöng vì söùc yeáu baày nai khoâng theå vöôït qua thaùc nöôùc naøy ñeå ra ngoaøi. Nai chuùa böôùc xuoáng ñöùng giöõa doøng nöôùc laøm caàu cho baày nai ñi qua, bò moùng chaân cuûa baày nai ñaïp leân neân da thòt teùt nöùt loä baøy xöông soáng ra, tuy ñau ñôùn nhöng Nai chuùa vaãn raùng chòu ñöïng, laïi coøn ñoaùi laïi nhìn xem coøn coù con naøo chöa qua. Luùc ñoù coøn moät nai con khoâng theå qua

ñöôïc, nai chuùa khoâng nghó ñeán thaân mình, tôùi choã nai con ñeå noù leân löng roài loäi qua bôø kia thì söùc cuõng ñaõ kieät, luùc saép qua ñôøi nai chuùa phaùt nguyeän: "con nay cöùu baày nai vaø nai con thoaùt khoûi tai aùch, khoâng tieác thaân maïng, nguyeän ôû ñôøi vò lai khi chöùng quaû Chaùnh ñaúng giaùc, con seõ ñoä cho hoï thoaùt khoûi sanh töû, ñeán choã cöùu caùnh Nieát-baøn". Naøy caùc Bí-soâ, Nai chuùa thuôû xöa chính laø thaân ta ngaøy nay, baày nai chính laø caùc löïc só vaø nai con chính laø Thieän hieàn. Laïi nöõa, khi ta coøn mang thaân baøng sanh voâ trí, luùc hôi thôû khoâng oån ñònh, chòu khoán khoå veà thaân xaùc maø vaãn coù theå cöùu Thieän hieàn ñöa ñeán choã an oån. Caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa taïi thaønh Baø-la-neâ-tö coù vua Phaïm thoï duøng phaùp trò nöôùc, vua coù con Trí maõ döï bieát tröôùc söï vieäc neân caùc nöôùc laân bang ñeàu ñeán trieàu coáng. Khi Trí maõ qua ñôøi, vua caùc nöôùc naøy lieàn sai söù ñeán noùi vôùi vua raèng: "vua haõy chia thueá thu ñöôïc cho chuùng ta, neáu khoâng thì khoâng ñöôïc ra khoûi thaønh, neáu traùi lôøi thì seõ ñem binh ñeán tieâu dieät", vua baûo söù giaû: "ta khoâng chia thueá vaø seõ ra thaønh du ngoaïn". Sau ñoù vua cho ngöôøi tìm kieám ñöôïc moät Trí maõ khaùc, vaøo ñaàu xuaân, trong vöôøn hoa nôû roä, chim hoùt vang, vua côõi Trí maõ cuøng caùc theå nöõa ra thaønh ñeán vöôøn hoa thöôûng ngoaïn. Vua caùc nöôùc kia nghe tin lieàn keùo binh ñeán vaây thaønh, quaàn thaàn baùo tin, vua lieàn thoáng laõnh boán binh côõi Trí maõ ra phaù giaëc, Trí maõ bò truùng giaùo cuûa giaëc, ñau ñôùn khoâng chòu noåi nhöng Trí maõ suy nghó: "nay vua ñang nguy khoán, neáu khoâng cöùu thì traùi ñaïo, ta neân nhòn ñau cöùu vua thoaùt khoûi voøng vaây vaøo thaønh an oån". Luùc ñoù giaëc bao vaây khaép nôi,

khoâng coù ñöôøng naøo vaøo thaønh, ngoaøi thaønh coù haøo nöôùc teân laø Dieäu phaïm troàng ñuû loaïi hoa sen xanh vaøng ñoû traéng, neáu baêng qua ñöôïc haøo nöôùc naøy thì coù theà vaøo ñöôïc trong thaønh. Trí maõ khoâng nghó ñeán thaân maïng, chaïy xuoáng ao phoùng mình treân caùc laù sen ñöa vua thoaùt khoûi voøng vaây vaøo trong thaønh an oån, vua vöøa böôùc xuoáng thì Trí maõ qua ñôøi. Sau khi thoaùt naïn, vua Phaïm thoï hoûi quaàn thaàn: "ai cöùu ñöôïc tính maïng cuûa vua Saùt-ñeá-lî quaùn ñaûnh thì neân baùo aân nhö theá naøo?", ñaùp laø neân chia nöûa nöôùc, vua noùi: "Trí maõ ñaõ cöùu ta nhöng nay ñaõ cheát, ta neân baùo aân nhö theá naøo?", ñaùp: "neân môû hoäi Baïch lieân hoa baát thöôøng ñeå tu phöôùc nghieäp, trôï giuùp Trí maõ ñaàu thai", vua lieàn ra lònh ôû khaép caùc ngaõ tö ñöôøng treo côø phöôùn höông hoa vaø cho ñaùnh troáng thoâng baùo khaép trong nöôùc bieát ngaøy mai môû hoäi baïch hieân hoa baát thöôøng taïi caùc ngaõ tö ñöôøng ñeå tu phöôùc nghieäp boá thí, trôï giuùp linh hoàn Trí maõ ñaàu thai. Naøy caùc Bí-soâ, Trí maõ thuôû xöa chính laø thaân ta ngaøy nay, vua

Phaïm thoï chính laø Thieän hieàn". Luùc ñoù caùc Bí-soâ laïi coù nghi thænh hoûi Phaät: "Theá toân, cuï thoï Thieän hieàn ñôøi tröôùc ñaõ taïo nghieäp gì maø nay ñöôïc laøm ñeä töû cuoái cuøng cuûa ñaïi sö?", Phaät noùi: "caùc thaày laéng nghe: Quaù khöù Hieàn kieáp, luùc con ngöôøi thoï hai vaïn tuoåi coù Phaät Ca- dieáp-ba ra ñôøi ñaày ñuû möôøi hieäu, ôû trong vöôøn Thi loäc, choã Tieân nhôn ñoïa xöù thuoäc thaønh Baø-la-neâ-tö. Vò Phaät aáy coù ngöôøi chaùu ngoaïi teân laø Voâ öu xuaát gia, vì cho laø quaû giaûi thoaùt coù theå töï nhieân chöùng ñaéc neân khoâng chuyeân caàn tu taäp taùm Thaùnh ñaïo, tuy xuaát gia ñaõ laâu nhöng khoâng chöùng ñöôïc gì neân vò naøy du haønh trong nhaân gian tuøy choã nhaäp haï. Sau ñoù Nhö lai ñoä nhöõng ngöôøi höõu duyeân ñaõ xong, vieäc laøm ñaõ hoaøn maõn nhö cuûi heát löûa taét neân trong ñeâm aáy saép nhaäp Nieát-baøn. Luùc ñoù Bí-soâ Voâ öu ñang ñöùng döôùi moät goác caây, thaàn caây nghe tin Phaät Ca-dieáp-ba saép nhaäp Nieát-baøn neân buoàn khoùc, nöôùc maét rôi xuoáng thaân Bí-soâ Voâ öu. Bí-soâ hoûi roõ nguyeân do roài cuõng ñau buoàn nhö teân baén vaøo tim lieàn gaøo khoùc, thaàn caây hoûi nguyeân do, Bí-soâ ñaùp: "Phaät Ca- dieáp-ba laø caäu ruoät cuûa toâi, tuy nöông theo Phaät xuaát gia nhöng toâi laïi khoâng chuyeân caàn tu taäp, ôû ñaây caùch nôi aáy raát xa khoâng theå ñeán kính leã ñöôïc. Toâi laø phaøm phu khoâng coù naêng löïc nhanh choùng ñeán ñoù neân toâi buoàn khoùc", thaàn caây noùi: "toâi coù naêng löïc ñöa Thaùnh giaû ñeán ñoù mau choùng, nhöng ñeán gaëp Phaät roài thì coù ích lôïi gì", ñaùp: "neáu gaëp ñöôïc Phaät, toâi quyeát seõ tinh taán doõng maõnh theo lôøi Phaät daïy maø chöùng quaû". Thaàn caây lieàn duøng thaàn löïc ñöa Bí-soâ ñeán choã Phaät, Phaät tuøy thuaän caên taùnh thuyeát dieäu phaùp khieán cho vò aáy ñöôïc chöùng quaû A-la-haùn, vò naøy khoâng nôõ nhìn Phaät nhaäp Nieát-baøn neân nhaäp dieät tröôùc. Luùc ñoù thaàn caây thaáy Phaät vaø Bí-soâ ñeàu nhaäp dieät neân sanh taâm luyeán moä, suy nghó: "Bí- soâ naøy chöùng quaû ñöôïc laø nhôø ta, con nguyeän ñem coâng ñöùc naøy ôû ñôøi vò lai luùc con ngöôøi thoï

traêm tuoåi, coù Phaät Thích ca maâu ni ra ñôøi ñaày ñuû möôøi hieäu, khi Phaät aáy nhaäp Nieát-baøn, con seõ ñöôïc xuaát gia, ñöôïc chöùng quaû vò Voâ hoïc Thanh vaên vaø dieät ñoä tröôùc Phaät". Naøy caùc Bí-soâ, thaàn caây thuôû ñoù chính laø Thieän hieàn ngaøy nay. Do yù nghóa naøy neân caùc thaày ôû baát cöù nôi ñaâu cuõng phaùi laùnh xa baïn aùc, gaàn guõi baïn laønh, caùc thaày neân hoïc nhö theá". Luùc ñoù toân giaû A-nan baïch Phaät: "Theá toân, con ôû nôi yeân tónh suy nghó: thieän tri thöùc laø nöûa phaàn phaïm haïnh, vì nhôø söùc cuûa thieän höõu maø ngöôøi tu haønh ñöôïc thaønh töïu, ñöôïc baïn laønh thì neân xa lìa baïn aùc, do nghóa naøy neân con bieát thieän höõu laø nöûa phaàn phaïm haïnh", Phaät noùi: "naøy A-nan, chôù noùi thieän tri thöùc laø nöûa phaàn phaïm haïnh, vì sao, vì thieän tri thöùc laø toaøn phaàn phaïm haïnh, nhôø coù thieän tri thöùc neân xa lìa ñöôïc aùc tri thöùc, khoâng laøm ñieàu

aùc, thöôøng tu thieän phaùp thuaàn nhaát thanh baïch, ñaày ñuû töôùng phaïm haïnh. Do nhaân duyeân naøy, ai ñöôïc gaëp vaø ôû chung ñöôïc vôùi baïn laønh thì taát caû moïi vieäc cho ñeán cöùu caùnh Nieát-baøn ñeàu seõ ñöôïc thaønh töïu, neân goïi laø toaøn phaàn phaïm haïnh. Naøy A-nan, ta cuõng nhôø coù thieän tri thöùc neân môùi coù theå laøm cho taát caû höõu tình ñeàu ñöôïc thoaùt khoûi sanh giaø bònh cheát öu bi khoå naõo, neáu lìa thieän tri thöùc thì khoâng coù vieäc aáy. Naøy A-nan, neân tu hoïc nhö vaäy", Phaät laïi baûo caùc Bí-soâ: "do nghóa naøy, töø nay caùc thaày khoâng neân voäi vaøng ñoä ngoaïi ñaïo cho xuaát gia thoï Caän vieân, neáu hoûi khoâng coù caùc chöôùng phaùp thì neân ñoä. Ñoái vôùi ngoaïi ñaïo thôø löûa thì khoâng caàn phaûi coïng truï maø neân cho xuaát gia thoï Caän vieân ngay, vì hoï chuû tröông coù nghieäp duïng, coù nhaân duyeân quaû baùo cuûa söï tinh caàn. Ñoái vôùi caùc ngoaïi ñaïo khaùc ñeán caàu xuaát gia thì Taêng neân cho hoï coïng truï trong boán thaùng, Thaân giaùo sö neân cung caáp y thöïc cho hoï vaø quan saùt taùnh haïnh cuûa hoï neáu thaáy ñieàu nhu, coù theå teá ñoä ñöôïc thì môùi cho xuaát gia thoï Caän vieân. Caùc thaày neân bieát nhö theá. Laïi nöõa naøy caùc Bí-soâ, phaùp naøo ngay trong hieän taïi vaø vò lai coù theå sanh tröôûng lôïi laïc thì caùc thaày neân thoï trì ñoïc tuïng vaø giaûng thuyeát cho ngöôøi khaùc, chôù ñeå queân maát, nhö theá seõ laøm cho phaïm haïnh ñöôïc truï laâu ôû ñôøi vaø laøm cho trôøi ngöôøi ñöôïc an laïc, laøm lôïi ích cho chuùng sanh. Phaùp aáy goàm coù möôøi hai phaàn giaùo, ñoù laø: kheá kinh, öùng tuïng, kyù bieät, phuùng tuïng, töï thuyeát, nhaân duyeân, baûn sanh, baûn söï, phöông quaûng, hy höõu, thí duï vaø luaän nghò. Naøy caùc Bí-soâ, sau khi ta nhaäp Nieát-baøn, Bí-soâ naøo suy nghó laø nay ta khoâng coøn ñaïi sö nöõa thì haõy boû nhaän thöùc naøy ñi, vì sao, vì ta ñaõ cheá moãi nöûa thaùng caùc thaày neân thuyeát Ba-la-ñeà-moäc-xoa, ñaây chính laø ñaïi sö cuûa caùc thaày, laø choã nöông töïa cuûa caùc thaày khoâng khaùc gì ta coøn taïi theá. Laïi nöõa, töø nay Bí-soâ haï toøa ñoái vôùi caùc vò kyø tuùc tröôûng laõo khoâng ñöôïc goïi baèng teân hoï, neân goïi laø Ñaïi ñöùc hay cuï thoï. Bí-soâ tröôûng laõo goïi Bí-soâ nhoû laø cuï thoï, neân thöông yeâu che chôû hoï vôùi taâm töø aùi, neân cung caáp y thöïc khoâng ñeå cho hoï thieáu thoán vaø neân daïy baûo hoï ñoïc tuïng, thieàn quaùn ñeå

hoï ñöôïc lôïi ích. Coù nhö theá thì giaùo phaùp cuûa ta môùi ngaøy caøng taêng tröôûng, ngöôïc vôùi treân thì giaùo phaùp seõ mau hoaïi dieät. Laïi nöõa, treân ñaïi ñòa naøy coù boán nôi neáu ngöôøi nam ngöôøi nöõ naøo coù tín taâm thanh tònh thì troïn ñôøi neân nhôù giöõ vaø sanh taâm toân kính. Boán choã ñoù laø: nôi Phaät ñaûn sanh, nôi Phaät thaønh ñaïo, nôi Phaät chuyeån phaùp luaân vaø nôi Phaät nhaäp Nieát-baøn. Neáu ngöôøi naøo ñeán boán nôi naøy kính leã vôùi taâm chí thaønh thì sau khi qua ñôøi nhaát ñònh seõ sanh leân coõi trôøi. Naøy caùc Bí-soâ, ñoái vôùi Phaät phaùp taêng baûo hay laø ñoái vôùi boán Thaùnh ñeá Khoå taäp dieät ñaïo, caùc thaày coøn coù nghi ngôø gì thì haõy thöa hoûi, ta seõ giaûi nghi

cho". (Moät ñôøi cuûa Nhö lai töø khi xuaát gia cho ñeán nhaäp Nieát-baøn suoát hôn naêm möôi naêm coù taùm nôi truï laâu, ñoù laø nôi ñaûn sanh, nôi thaønh ñaïo, nôi chuyeån phaùp luaân, nuùi Linh thöùu, thaønh Quaûng nghieâm, nôi töø coõi trôøi xuoáng, vöôøn Kyø thoï vaø Song laâm, nôi nhaäp Nieát-baøn. Taùm nôi naøy thì boân nôi laø ñònh xöù, coøn laïi ñeàu laø baát ñònh xöù. Nhieáp tuïng: Sanh, thaønh, phaùp, Thöùu, Quaûng, haï, kyø, laâm. Kieàn thaønh nhaát töôûng, Phöôùc thaéng thieân kim.). Luùc ñoù cuï thoï A-nan baïch Phaät: "Theá toân, nhö con hieåu lôøi Phaät daïy laø caùc Bí-soâ neáu coøn nghi ngôø gì thì neân hoûi, nhöng trong chuùng naøy khoâng coù ai coøn nghi ngôø ñoái vôùi Phaät phaùp taêng vaø boán Thaùnh ñeá, caàn phaûi hoûi laïi nöõa", Phaät noùi: "laønh thay A-nan, ta duøng trí hueä quaùn saùt trong chuùng naøy, thaáy khoâng coù ai coøn nghi ngôø gì veà Tam baûo vaø Töù ñeá nöõa". Luùc ñoù vôùi taâm töø bi, laàn cuoái cuøng Phaät ôû tröôùc ñaïi chuùng veùn thöôïng y hieån baøy thaân töôùng roài baûo caùc Bí-soâ: "caùc thaày haõy nhìn thaân Nhö lai laàn cuoái, vì sao, vì Nhö lai ÖÙng chaùnh giaùc khoù ñöôïc gaëp nhö hoa Öu ñaøm baùt la", caùc Bí-soâ im laëng, Phaät noùi: "caùc phaùp ñeàu nhö vaäy, caùc haønh laø voâ thöôøng, ñaây laø lôøi giaùo huaán cuoái cuøng cuûa ta". Noùi xong Phaät lieàn chaùnh nieäm nhaäp ñònh thöù nhaát, xuaát ñònh thöù nhaát roài nhaäp ñònh thöù hai, xuaát ñònh thöù hai roài nhaäp ñònh thöù ba, xuaát ñònh thöù ba roài nhaäp ñònh thöù tö, xuaát ñònh thöù tö roài nhaäp ñònh Khoâng xöù, xuaát ñònh Khoâng xöù roài nhaäp ñònh Thöùc xöù, xuaát ñònh Thöùc xöù roài nhaäp ñònh Voâ sôû höõu xöù, xuaát ñònh Voâ sôû höõu xöù roài nhaäp ñònh Phi töôûng phi phi töôûng xöù, xuaát ñònh Phi töôûng phi phi töôûng xöù roài nhaäp Dieät thoï töôûng ñònh. Luùc ñoù toân giaû A-nan hoûi toân giaû A-ni-lö-ñaø: "ñaïi sö ñaõ nhaäp Nieát-baøn hay chöa?", ñaùp laø chöa, hieän ñang nhaäp Dieät thoï töôûng ñònh, A- nan noùi: "toâi nghe Phaät noùi: neáu Phaät Theá toân nhaäp ñònh cuoái cuøng, tòch nhieân baát ñoäng thì ngay sau ñoù maét theá gian kheùp laïi, chaéc chaén nhaäp Nieát-baøn". Luùc ñoù Phaät xuaát ñònh Dieät thoï töôûng, laàn löôït nhaäp ngöôïc trôû laïi, nhö theá cho ñeán ñònh thöù nhaát roài môùi nhaäp Nieát-baøn voâ dö. Ngay luùc ñoù trôøi ñaát chaán ñoäng, treân khoâng trung sao xeït, boán phöông ñeàu röïc saùng, troáng trôøi töï nhieân vang ñoäng khaép hö khoâng. Luùc ñoù cuï thoï Ñaïi Ca-dieáp ôû trong Truùc laâm, beàn ao Yeát lan ñaïc ca, thaønh Vöông xaù thaáy maët

ñaát chaán ñoäng lieàn nhieáp nieäm quaùn saùt, quaùn bieát Nhö lai ñaõ nhaäp Nieát-baøn lieàn suy nghó: “nay ta khoâng coøn ñaïi sö nöõa, chæ coøn nöông vaøo phaùp, caùc haønh laø nhö vaäy, bieát laøm sao. Nhöng vua Vò sanh oaùn vöøa phaùt tín taâm, neáu nghe Phaät ñaõ nhaäp Nieát-

baøn aét seõ thoå huyeát maø cheát, ta neân laøm phöông tieän tröôùc”, nghó roài lieàn ñeán noùi vôùi ñaïi thaàn Haønh vuõ: “oâng neân bieát, Phaät ñaõ nhaäp Nieát-baøn, vua Vò sanh oaùn vöøa phaùt tín taâm neáu nghe tin naøy aét seõ thoå huyeát maø cheát, ta muoán laøm phöông tieän thuaän theo thöù lôùp cho vua hieåu ñöôïc. OÂng haõy ñeán trong vöôøn, ôû trong saûnh ñöôøng cho ngöôøi veõ nhaân duyeân baûn sanh cuûa Phaät, töø khi Boà-taùt ôû treân coõi trôøi Ñoå-söû-ña..., keá hieän töôùng voi traêng vaøo thai meï, keá ñaûn sanh roài xuaát gia, tu khoå haïnh, cuoái cuøng thaønh ñaïo quaû döôùi coäi Boà ñeà. Sau ñoù ñeán thaønh Baø-la-neâ-tö ba laàn chuyeån phaùp luaân möôøi hai haønh töôùng, keá ñeán thaønh Thaát-la-phieät hieän ñaïi thaàn thoâng, keá leân coõi trôøi Tam thaäp tam thuyeát phaùp cho thaân maãu vaø chö thieân, keá trôû cuoáng chaâu Thieäm boä taïi thaønh Taêng yeát xa giaùo hoùa quaàn sanh, cuoái cuøng ñeán thaønh Caâu-thi-na ôû giöõa hai caây Sa la (Sa la song thoï), naèm day ñaàu veà höôùng Baéc maø nhaäp Nieát-baøn. Veõ xong neân laøm taùm caùi hoøm to baèng ngöôøi ñaët beân ngoaøi saûnh ñöôøng, baûy hoøm ñaàu ñöïng ñaày sanh toâ, hoøm thöù taùm ñöïng nöôùc Ngöu ñaàu chieân ñaøn. Khi thaáy vua ñi ra neân thænh vua ñeán trong vöôøn xem tranh veõ vaø giaûi thích theo thöù lôùp cho vua hieåu, khi vua bieát Phaät ñaõ nhaäp Nieát-baøn, vua seõ ngaõ baát tónh, luùc ñoù neân ñaët vua vaøo trong hoøm thöù nhaát, laàn löôït nhö theá ñeán hoøm thöù taùm thì vua seõ tænh laïi”, daën doø xong, toân giaû ñi ñeán thaønh Caâu-thi-na. Luùc ñoù haønh laøm theo nhö lôøi toân giaû ñaõ daën, khi thaáy vua ngaõ baát tónh, caùc quan voäi ñaët vua vaøo hoøm thöù nhaát, thöù lôùp nhö theá ñeán hoøm thöù taùm thì vua daàn daàn tónh laïi. Khi Nhö lai nhaäp Nieát-baøn, hoa thôm Sa la töï rôi ruïng phuû leân kim thaân, moät Bí-soâ noùi keä: “Khi Theá toân Nieát-baøn, Röøng Sa la toái thaéng, Ruõ caønh che phuû kín, Vaø ruïng xuoáng hoa thôm”. Vua trôøi Ñeá thích noùi keä: “Caùc haønh voâ thöôøng, Laø phaùp sanh dieät, Sanh dieät dieät roài, Tòch dieät laø vui”. Phaïm thieân vöông noùi keä: “Taát caû phaùp theá gian, Ñaõ sanh ñeàu phaûi töû, Löïc voâ thöôøng lôùn nhaát, Phaù tan heát caùc haønh,

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 38 305

Ñaïi sö maét theá gian, Ñaáng thaäp löïc voâ thöôïng, Hoùa duyeân ñaõ vieân maõn, Tòch dieät taïi Song laâm”. Toân giaû A neâ lö ñaø noùi keä: “Phaät khoâng thôû ra vaøo, Taâm Phaät cuõng tòch nhieân, Maét theá gian ñaõ nhaém, Vaøo tòch dieät baát ñoäng. Theá toân ñuû möôøi löïc, Hoùa ñoä xong nhaäp dieät. Chuùng sanh naøo thaáy nghe, Sôï haõi loâng döïng ñöùng, Taâm ngöôøi chôù meâ loaïn, Cuõng chôù neân ñau buoàn, Phaät chöùng thaân Moäc xoa, Cuõng nhö ngoïn ñeøn taét”. Luùc ñoù

caùc Bí-soâ ñeàu bi caûm, coù ngöôøi meâ loaïn ngaõ laên ra ñaát keâu khoùc, coù ngöôøi tö duy phaùp lyù noùi: “chuùng ta neân chòu ñöïng, nhö Theá toân ñaõ daïy laø taát caû vinh hoa ñaùng öa thích roát cuoäc cuõng trôû veà nôi hoaïi dieät”, toân giaû A-ni-lö-ñaø baûo A-nan: “cuï thoï neân khuyeân nhuõ ñaïi chuùng haõy töï kìm cheá, chôù ñeå traùi oai nghi, chôù neân buoàn khoùc quaù ñaùng, vì sao, vì hieän nay coù chö thieân Tröôøng thoï ñang cheâ traùch: “vì sao caùc Bí-soâ xuaát gia trong phaùp luaät thieän thuyeát cuûa Theá toân laïi khoâng theå quaùn voâ thöôøng, ñeán noãi buoàn khoå nhö vaäy”, A-nan hoûi coù bao nhieâu chö thieân ñeán, ñaùp: “phöông Nam töø soâng Kim ñeán röøng Sa la... trong chu vi möôøi hai Du thieän na naøy ñeàu coù chö thieân ñaïi oai ñöùc chen vai nhau, khoâng coù choã ñeå döïng tích tröôïng”. Sau ñoù toân giaû laïi baûo A-nan: Naøy A-nan, thaày haõy ñeán trong thaønh Caâu-thi-na noùi caùc löïc só raèng: “Nhö lai ñaïi sö trong ñeâm nay ñaõ nhaäp Nieát-baøn voâ dö, caùc vò neân laøm nhöõng gì caàn laøm ñeå sau khoûi phaûi hoái haän vaø noùi laø Nhö lai ñaõ nhaäp Nieát-baøn trong thaønh aáp naøy maø chuùng ta laïi khoâng bieát cuùng döôøng ñeå baùo töø aân cuûa Phaät”. Toân giaû A-nan nghe roài lieàn ñeán noùi vôùi caùc löïc só nhö theá, caùc löïc só nghe roài coù ngöôøi baát tónh ngaõ ra ñaát, coù ngöôøi ñaám ngöïc gaøo khoùc, thaân theå run raåy khoâng theå töï kìm cheá; coù ngöôøi noùi: nhö Phaät ñaõ daïy theá gian voâ thöôøng aét phaûi bieät ly. Hoï noùi vôùi nhau: “chuùng ta haõy mau ñem höông hoa, höông boät, höông ñoát, daàu thôm cuøng caùc loaïi nhaïc khí ñeán röøng Sa la ñeå cuùng döôøng”, noùi roài hoï cuøng

caùc quyeán thuoäc ra khoûi thaønh Caâu-thi-na ñi ñeán röøng Sa la, ñeán choã Phaät nhaäp Nieát-baøn raõi höông hoa, treo côø phöôùn phang loïng vaø taáu aâm nhaïc ñeå cuùng döôøng. Sau ñoù hoï hoûi toân giaû A-nan vieäc taåm lieäm ñaáng Phaùp vöông voâ thöôïng neân laøm nhö theá naøo, A-nan noùi: “tröôùc ñaây toâi coù hoûi Phaät, phaùp taåm lieäm neân laøm nhö phaùp taùng vò Chuyeån luaân thaùnh vöông”, laïi hoûi: “phaùp taùng vò Chuyeån luaân thaùnh vöông nhö theá naøo?”, ñaùp: “sau khi Chuyeån luaân thaùnh vöông qua ñôøi ñöôïc quaán khaép thaân baèng naêm traêm taám baïch ñieäp thöôïng dieäu vaø nghieâm söùc baèng naêm traêm taám y ñeïp, ñöôïc ñaët trong kim quan, trong ñoù ñoå ñaày daàu thôm vaø ñöôïc hoûa thieâu baèng goã thôm. Hoûa thieâu xong, taét löûa baèng söõa thôm roài thu laáy haøi coát ñöïng trong bình vaøng, xaây thaùp thôø nôi ngaõ tö ñöôøng, döïng traøng phan, loïng, höông hoa, taáu caùc loaïi aâm nhaïc vaø thieát ñaïi trai hoäi ñeå cuùng döôøng. Sau khi Phaät nhaäp dieät, trôøi ngöôøi haõy theo phaùp aáy maø cung kính cuùng döôøng, gaáp boäi söï cung kính cuùng döôøng vò Chuyeån luaân thaùnh vöông”, caùc löïc só noùi: “chuùng con seõ laøm nhö lôøi toân giaû noùi, nhöng moät, hai ba ngaøy khoâng laøm sao hoaøn taát ñöôïc, phaûi ñeán baûy ngaøy môùi coù theå laøm xong”, A-nan ñaùp laø ñöôïc. Luùc ñoù trong phaïm vi möôøi hai Du thieän na töø thaønh Caâu-thi-na ñeán thaùp Heä quang, voâ löôïng chuùng sanh vaân taäp ñeán vôùi ñuû loaïi höông hoa vaø kyõ nhaïc ñeå cuùng döôøng. Moät vò kyø tuùc trong toäc hoï löïc só baûo moïi ngöôøi raèng: “nhöõng ngöôøi coù maët trong ñaây, ngöôøi

nöõ caàm traøng phan, ngöôøi nam khieân kim quan, taát caû cuøng raõi höông hoa, höông boät vaø taáu aâm nhaïc ñöa kim quan ñi vaøo cöûa Taây thaønh Caâu-thi-na roài ra cöûa Ñoâng, qua soâng Kim ñeán thaùp Heä quang roài ñaët kim quan ôû nôi toát nhaát ñeå laøm leã hoûa thieâu", moïi ngöôøi nghe roài cuøng nhau ñeán khieân kim quan, tuy duøng heát söùc löïc vaãn khoâng theå naâng kim quan leân ñöôïc, cuï thoï A-nan hoûi toân giaû A-ni-lö-ñaø nguyeân do, toân giaû noùi: "vì chö thieân coù yù nghó seõ cuøng nhöõng ngöôøi coù maët trong ñaây, ngöôøi nöõ caàm traøng phan, ngöôøi nam khieân kim quan, taát caû cuøng raõi höông hoa, höông boät vaø taáu aâm nhaïc ñöa kim quan ñi vaøo cöûa Taây thaønh Caâu-thi-na roài ra cöûa Ñoâng, qua soâng Kim ñeán thaùp Heä quang roài ñaët kim quan ôû nôi toát nhaát ñeå laøm leã hoûa thieâu. Do nhaân duyeân naøy neân caùc löïc só khoâng theå khieân kim quan ñöôïc", A-nan noùi: "neáu vaäy haõy thuaän theo yù cuûa chö thieân". Sau khi thuaän theo yù cuûa chö thieân, hoï khieân kim quan treân vai moät caùch nheï nhaøng, luùc ñoù treân khoâng trung trôøi möa hoa sen xanh, vaøng ñoû traéng, boät thôm traàm thuûy, chieân ñaøn..., traêm ngaøn nhaïc trôøi ñoàng taáu, loïng hoa cuûa chö thieân che nhö maây vôùi voâ soá thieân y. Caùc nam nöõ trong toäc hoï löïc só cuõng raõi höông hoa vaø taáu aâm nhaïc ñöa kim quan tuaàn töï ñi ñeán

thaùp Heä quang, hoa raõi nhieàu ñeán noãi ngaäp ngang ñaàu goái. Luùc ñoù toân giaû Ñaïi Ca-dieáp cuøng naêm traêm ñeä töû vôùi oai nghi nghieâm tuùc ñang treân ñöôøng ñi ñeán Song laâm, thaáy moät ngoaïi ñaïo caàm vaøi caønh hoa ñi ngöôïc laïi, lieàn hoûi: "oâng laáy hoa naøy töø ñaâu vaø ñònh ñi ñaâu?", ñaùp: "toâi laáy hoa naøy töø thaønh Caâu-thi-na vaø ñònh ñi veà aáp Ba ba, ñaïi sö cuûa caùc vò ñaõ nhaäp Nieát-baøn ñöôïc baûy ngaøy roài, trôøi ngöôøi ñang cuùng döôøng di thaân", luùc ñoù coù moät Bí-soâ giaø ngu si nghe ngoaïi ñaïo noùi lôøi naøy lieàn phaùt ra lôøi thoâ aùc: "vui söôùng thay, töø nay seõ khoâng coøn ai baûo chuùng ta ñieàu naøy neân laøm, ñieàu naøy khoâng neân laøm, töø nay chuùng ta muoán laøm gì thì laøm tuøy yù", chö thieân treân khoâng trung nghe lôøi phi phaùp naøy lieàn duøng thaàn löïc laøm maát aâm thanh khoâng cho ai nghe, chæ töø toân giaû Ñaïi Ca-dieáp. Toân giaû döøng laïi beân ñöôøng giaùo giôùi Bí-soâ giaø kia roài baûo ñaïi chuùng: "naøy caùc cuï thoï, caùc haønh trong theá gian ñeàu voâ thöôøng, khoâng coù laâu daøi, khoâng ñaùng tin töôûng roát cuoät cuõng seõ hoaïi dieät. Caùc thaày neân sanh taâm nhaøm lìa, chôù coù tham luyeán, giôø chuùng ta haõy mau ñi ñeán gaëp Phaät laàn cuoái". Luùc ñoù caùc löïc só thaønh Caâu-thi-na vaø boán chuùng ñoát goã thôm ñeå hoûa thieâu nhöng löûa khoâng chaùy, toân giaû A-ni-lö-ñaø noùi vôùi A-nan: "hoï muoán ñoát, löûa cuõng khoâng chaùy ñöôïc", hoûi vì sao, ñaùp: "vì chö thieân khoâng cho löûa chaùy", laïi hoûi vì sao, ñaùp: "vì toân giaû Ñaïi Ca-dieáp cuøng naêm traêm ñeä töû ñang treân ñöôøng saép ñeán ñaây, muoán thaáy thaân kim saéc cuûa Phaät laàn cuoái vaø ñích thaân hoûa thieâu, vì ñôïi vò aáy ñeán neân chö thieân khoâng cho löûa chaùy", A-nan lieàn noùi cho moïi ngöôøi bieát ñeå ñôïi. Moät laùt sau toân giaû Ñaïi Ca-dieáp ñeán, daân chuùng thaønh Caâu-thi-na ñeán ñaûnh leã toân giaû roài

theo toân giaû ñeán choã kim quan ñeå chieâm ngöôõng kim thaân Phaät laàn cuoái. Toân giaû duøng moät ngaøn taám baïch ñieäp quaán beân ngoaøi kim thaân Phaät, ñaäy naép kim quan, chaát goã thôm ñeå thieâu roài ñöùng qua moät beân. Do uy löïc cuûa Phaät vaø löïc cuûa chö thieân neân löûa töï nhieân töø trong goã thôm boác chaùy, A-nan höõu nhieãu giaøn hoûa vaø noùi keä: “Töôùng haûo Nhö lai ñaõ vieân tòch, Löûa töï nhieân chaùy thieâu kim thaân, Ngaøn lôùp vaûi ngoaøi ñeàu chaùy heát, Chæ coøn xaù lôïi ôû beân trong”. Luùc ñoù caùc löïc só thaønh Caâu-thi-na ñònh duøng söõa thôm ñeå taét löûa thì ngay trong löûa boãng moïc leân boán caây: caây söõa maøu hoaøng kim, caây söõa maøu ñoû, caây Boà ñeà vaø caây OÂ ñaøm baït; söõa töø boán caây naøy chaûy ra laøm cho löûa taét. Hoï thu laáy xaù lôïi ñeå trong bình vaøng ñaët treân xe baùu roài ñem höông hoa, höông chieân ñaøn traàm thuûy... vaø taáu aâm nhaïc ñeå cuùng

döôøng roài ñaåy xe vaøo thaønh, ñaët bình vaøng xaù lôïi naøy ôû giöõa saûnh ñöôøng vaø tieáp tuïc cuùng döôøng nhö tröôùc. Caùc löïc só ôû aáp Ba ba sau khi nghe bieát tin naøy lieàn taäp hoïp boán binh keùo ñeán thaønh Caâu-thi-na, muoán ñöôïc chia xaù lôïi neân noùi vôùi caùc löïc só trong thaønh: “Theá toân laø töø phuï cuûa chuùng sanh, chuùng toâi ñaõ ñöôïc Phaät daïy baûo chaùnh phaùp, nay Phaät ñaõ dieät ño xin chia cho chuùng toâi xaù lôïi ñeå ñem veà aáp Ba ba xaáy thaùp cuùng döôøng”, caùc löïc só trong thaønh ñaùp: “Theá toân ñaïi sö ñaõ nhaäp Nieát-baøn trong xöù cuûa chuùng toâi, vì vaäy toaïn boä xaù lôïi Phaät phaûi ñeå ôû ñaây cuùng döôøng, khoâng chia cho ngöôøi ngoaøi”, ngöôøi aáp Ba ba noùi: “neáu chia thì toát, neáu khoâng chia thì chuùng toâi ñem binh ñoaït laáy”. Sau ñoù laàn löôït ngöôøi cuûa caùc aáp Giaø laïc ca, aáp Ñoâ loã ca, aáp A la ma, aáp Pheä suaát noâ, caùc Thích töû thaønh Kieáp-tyû-la, caùc Laät coâ tyø thaønh Pheä xaù ly ñeàu keùo ñeán thaønh Caâu-thi-na. Luùc ñoù vua Vò sanh oaùn nöôùc Ma-kieät-ñaø sau khi nghe bieát Theá toân ñaõ nhaäp Nieát-baøn trong loøng buoàn khoå baûo ñaïi thaàn Haønh vuõ: “ta nghe caùc nôi ñang keùo ñeán thaønh Caâu-thi-na ñeå ñoøi chia xaù lôïi, ta cuõng neân ñeán ñoù xin moät phaàn, khanh neân chænh ñoán boán binh”, khi vua vöøa leân löng voi traéng, taâm laïi nhôù ñeán aân saâu cuûa Phaät neân ngaõ xuoáng ñaát baát tónh; laùt sau tónh laïi lieàn leân löng ngöïa, cuõng nhö tröôùc ngaõ xuoáng baát tónh, laùt sau tónh daäy, vua baûo Haønh vuõ: “ta khoâng theå ñích thaân tôùi ñoù ñöôïc, khanh neân thoáng lónh boán binh ñeán thaønh Caâu-thi-na truyeàn lôøi cuûa ta thaêm hoûi caùc löïc só trong thaønh ñöôïc ít bònh, ít naõo... vaø noùi raèng: Theá toân laø ñaïi sö cuûa chuùng toâi, nay Phaät ñaõ nhaäp Nieát-baøn taïi truù xöù cuûa caùc vò, xin haõy cho chuùng toâi moät phaàn xaù lôïi ñeå ñem veà thaønh Vöông xaù xaây thaùp cuùng döôøng”, Haønh vuõ tuaân lònh vua ñi ñeán thaønh Caâu-thi-na noùi laïi lôøi cuûa vua, caùc löïc só thaønh Caâu-thi- na noùi: “Phaät ñaõ nhaäp Nieát-baøn taïi truù xöù cuûa chuùng toâi, tuy coù xaù lôïi nhöng vua caùc vò muoán ñöôïc chia phaàn thì thaät khoù ñöôïc”, Haønh vuõ noùi: “neáu chia thì toát, neáu khoâng chia thì chuùng toâi ñem binh ñoaït laáy”, ñaùp laø tuøy yù, noùi roài caùc löïc só trong thaønh Caâu-thi-na taäp hoïp boán binh ñònh quyeát chieán vôùi boán binh

cuûa baûy thaønh aáp kia.

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 39 309

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ

QUYEÅN 39

10. Nhieáp tuïng thöù möôøi trong Bieät moân thöù taùm (tieáp theo) - Noùi vieäc Phaät nhaäp Nieát-baøn vaø vieäc 500 vò kieát taäp: Luùc ñoù coù moät Baø-la-moân teân laø Ñoät-loä-noa ôû trong hoäi chuùng thaáy moïi ngöôøi vì muoán ñöôïc chia phaàn xaù lôïi maø coù theå quyeát chieán vôùi nhau, sôï coù toån thöông vaø traùi nghòch lôøi Phaät daïy, neân oâng caàm traøng phan daøi giô cao leân roài noùi vôùi caùc löïc só thaønh Caâu-thi-na: “xin caùc vò haõy taïm ngöøng cho toâi ñöôïc trình baøy lôïi haïi. Toâi töøng nghe ñaïi Sa moân Kieàu-ñaùp-ma raõi loøng töø ñeán khaép caùc höõu tình, ôû trong voâ löôïng kieáp doõng maõnh tinh taán chòu ñöïng caùc oaùn haïi, chòu khoå laâu xa nhö theá maø vaãn taùn thaùn haïnh nhaãn nhuïc neân nay môùi thaønh Voâ thöôïng giaùc, taâm haïnh bình ñaúng nhö hö khoâng, teá ñoä khaép taát caû. Vì chuùng sanh heát phöôùc neân Phaät nhaäp Nieát-baøn môùi coù baûy ngaøy maø ñaõ höng binh quyeát chieán vôùi nhau, thaät laø traùi nghòch. Xin caùc vò chôù ñaùnh nhau, toâi seõ laøm cho caùc vò ñöôïc hoan hæ, toâi seõ chia ñeàu Xaù lôïi Phaät laøm taùm phaàn cho taùm nöôùc ñeå caùc vò mang veà xaây thaùp cuùng döôøng. Bình vaøng ñöïng xaù lôïi xin cho toâi ñöôïc mang veà xöù mình xaây thaùp cuùng döôøng”, caùc löïc só thaønh Caâu-thi-na nghe roài lieàn noùi: “nhaân giaû noùi ñuùng, Theá toân tu haïnh nhaãn, chuùng ta khoâng neân laøm vieäc saùt haïi... Vaäy nhaân giaû haõy thuaän theo phaùp maø chia ñeàu xaù lôïi cho chuùng toâi. Ñaây laø vieäc laøm toát”. Luùc ñoù Baø-la-moân lieàn chia xaù lôïi laøm taùm phaàn cho taùm nöôùc nhö sau: phaàn thöù nhaát trao cho caùc löïc só thaønh Caâu-thi-na, phaàn thöù hai trao cho caùc löïc só aáp Ba ba, phaàn thöù ba trao cho aáp Giaû la baùc, phaàn thöù tö trao cho xöù A-la-ma, phaàn thöù naêm trao cho caùc Thích töû thaønh Kieáp-tyû-la, phaàn thöù baûy trao cho caùc Laät coâ tyø thaønh Pheä xaù ly, phaàn thöù taùm trao cho ñaïi thaàn Haønh vuõ nöôùc Ma-kieät-ñaø. Sau khi ñöôïc chia xaù lôïi xong, ai naày ñeàu mang veà nöôùc mình xaây thaùp cuùng döôøng; Baø- la-moân Ñoät-loä-noa mang bình vaøng ñöïng xaù lôïi veà xöù mình xaáy thaùp

cuùng döôøng. Luùc ñoù trong ñaïi chuùng coù Ma-naïp-baø teán Taát baùt la noùi vôùi moïi ngöôøi: “xöù toâi khoâng ñöôïc chia phaàn xaù lôïi, xin cho toâi mang tro taøn cuûa Phaät veà xöù Taát baùt la xaây thaùp cuùng döôøng”. Luùc ñoù taïi chaâu Thieäm boä coù taát caû taùm thaùp thôø xaù lôïi Phaät, thaùp thöù chín thôø bình ñöïng xaù lôïi, thaùp thöù möôøi thôø tro. Xaù lôïi Phaät goàm coù moät thaïc saùu ñaáu ñöôïc chia ra laøm taùm phaàn, baûy phaàn thôø taïi chaâu Thieäm boä, moät phaàn cuûa xöù A la ma ñem thôø ôû trong cung cuûa Haûi long vöông. Laïi coù boán

raêng xaù lôïi Phaät: moät caùi thôø ôû treân cung trôøi vua Ñeá thích, moät caùi thôø ôû nöôùc Kieän-ñaø-la, moät caùi thôø ôû nöôùc Yeát-laêng-giaø vaø moät caùi thôø ôû trong cung cuûa Haûi long vöông xöù A la ma. Veà sau naøy, vua Voâ öu cuûa aáp Ba tra ly, khai quaät baûy thaùp laáy xaù lôïi ra roài cho xaây laïi thaønh taùm vaïn boán ngaøn thaùp ñeå cuùng döôøng khaép trong chaâu Thieäm boä. Do oai ñöùc cuûa thaùp laøm trang nghieâm theá gian neân trôøi ngöôøi... thaûy ñeàu cung kính toân troïng cuùng döôøng, laøm cho chaùnh phaùp ñöôïc quang hieån, khoâng bò mau dieät, ai coù mong caàu gì cuõng ñöôïc toaïi yù. Vieäc naêm traêm A-la-haùn kieát taäp phaùp taïng: Thích ca Nhö lai sanh tröôûng trong doøng hoï Thích ca, thaønh Ñaûng chaùnh giaùc taïi nöôùc Ma-kieät-ñaø, chuyeån dieäu phaùp luaân taïi thaønh Baø-la-neâ-tö, nhaäp Nieát-baøn taïi truù xöù löïc só thaønh Caâu-thi-na. Tröôùc ñoù toân giaû Xaù-lôïi-phaát cuøng taùm vaïn Bí-soâ ñaõ ñoàng nhaäp Nieát-baøn, toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân cuøng baûy vaïn Bí-soâ cuõng ñoàng nhaäp Nieát-baøn; khi Theá toân nhaäp Nieát-baøn cuõng coù moät vaïn taùm ngaøn Bí-soâ ñoàng nhaäp Nieát-baøn. Chö thieân coõi trôøi Tröôøng thoï thaáy vieäc naøy roài lieàn cheâ traùch: “kinh luaät luaät phaùp taïng chôn chaùnh maø Phaät ñaõ noùi ra chöa ñöôïc kieát taäp, leõ naøo laïi ñeå cho chaùnh giaùo thaønh tro taøn hay sao?”. Luùc ñoù toân giaû Ñaïi Ca-dieáp bieát yù cuûa chö thieân neân baûo caùc Bí-soâ: “caùc thaày neân bieát tröôùc ñoù toân giaû Xaù-lôïi-phaát cuøng taùm vaïn Bí-soâ ñaõ ñoàng nhaäp Nieát-baøn, toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân cuøng baûy vaïn Bí-soâ cuõng ñoàng nhaäp Nieát-baøn; nay Theá toân nhaäp Nieát-baøn cuõng coù moät vaïn taùm ngaøn Bí-soâ ñoàng nhaäp Nieát-baøn. Chö thieân coõi trôøi Tröôøng thoï thaáy vieäc naøy roài lieàn cheâ traùch: “kinh luaät luaät phaùp taïng chôn chaùnh maø Phaät ñaõ noùi ra chöa ñöôïc kieát taäp, leõ naøo laïi ñeå cho chaùnh giaùo thaønh tro taøn hay sao?”. Vì vaäy chuùng ta neân thoâng baùo cho Bí-soâ caùc phöông ñeán nhoùm ñeå cuøng kieát taäp phaùp taïng, ñaây laø ñaïi söï”, ñaïi chuùng ñoàng thanh ñaùp laø neân laøm, toân giaû Ñaïi Ca-dieáp hoûi trong ñaïi chuùng: “trong ñaây ai nhoû nhaát?”, ñaùp laø cuï thoï Vieân maõn, toân giaû baûo Vieân maõn: “thaày neân ñaùnh kieàn chuøy keâu goïi Taêng giaø nhoùm hoïp”, Vieân maõn nghe roài lieàn ñeán nôi yeân tónh nhaäp Töù thieàn roài theo ñònh löïc cuûa mình, heä nieäm quaùn saùt, quaùn saùt

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 39 311

xong xuaát ñònh ñaùnh kieàn chuøy. Luùc ñoù coù 499 vò ñaïi A-la-haùn töø caùc phöông ñeán vaân taäp vaø ngoài vaøo choã ngoài, toân giaû Ñaïi Ca-dieáp noùi: “Bí-soâ taêng giaø ñaõ ñeán nhoùm hoïp ñuû heát chöa, haõy xem xeùt kyõ coøn ai chöa ñeán?”, caùc Bí-soâ nhìn xem khaép trong chuùng roài noùi: “Bí-soâ caùc phöông ñeàu ñaõ ñeán nhoùm, chæ thieáu coù cuï thoï Ngöu chuû”. Luùc ñoù Bí-soâ Ngöu chuû ñang ôû yeân tónh trong cung Thi lôïi sa, toân giaû Ñaïi Ca-dieáp baûo Vieân maõn: “thaày haõy ñeán choã ôõ cuûa cuï thoï Ngöu chuû noùi vôùi vò aáy raèng: Bí-soâ taêng giaø vôùi toân giaû Ñaïi Ca-dieáp laø thöôïng thuû coù lôøi thaêm hoûi söùc khoûe cuûa toân giaû, nay Taêng giaø coù vieäc, thaày haõy mau ñeán”, Vieân Maõn

nghe roài lieàn nhaäp ñònh, nöông theo ñònh löïc aån maát taïi thaønh Caâu-thi-na vaø hieän ra ôû tröôùc Bí-soâ Ngöu chuû trong cung Thi lôïi sa, Vieân maõn ñaûnh leã roài ñem lôøi cuûa toân giaû Ñaïi Ca-dieáp noùi laïi cho toân giaû Ngöu chuû nghe, toân giaû tuy ñaõ thoaùt ly caùc duïc nhöng taäp khí luyeán aùi vaãn coøn neân hoûi Vieân maõn: “thieän lai cuï thoï, coù phaûi Nhö lai ñaïi sö hoùa duyeân ôû theá giôùi khaùc hay laø Taêng giaø xaûy ra tranh chaáp; hay laø phaùp luaân voâ thöôïng maø Nhö lai ñaõ chuyeån laïi bò caùc ngoaïi ñaïo phæ baùng; hay laø ngoaïi ñaïo keát beø ñaûng laøm trôû ngaïi cho caùc ñeä töû Thanh vaên cuûa Nhö lai; hay laø caùc ñeä töû cuûa Nhö lai do phieàn naõo sanh khôûi neân khinh reõ laãn nhau; hay laø coù Sa moân, Baø-la-moân traùi nghòch lôøi Phaät daïy; hay laø coù keû ngu si phaù taêng; hay laø coù keû aùc kieán ñem phaùp töông tôï vôùi vaên cuù ñaõ coù laøm hoaëc loaïn chaùnh phaùp cuûa Nhö lai; hay laø coù nhieàu ñoàng phaïm haïnh boû thaéng nghieäp tuïng kinh thieàn quaùn maø öa thích baøn luaän vieäc theá tuïc voâ ích; hay laø coù taâm nghi hoaëc do döï hai döôøng, phi phaùp noùi laø phaùp, phaùp noùi laø phi phaùp, phi Tyø ni noùi laø Tyø ni, Tyø ni noùi laø phi Tyø ni; hay laø coù Bí- soâ bò taâm xan tham caáu ueá nhieãu loaïn neân boû saùu phaùp hoøa kính, thaáy coù khaùch vaø ñoàng phaïm haïnh ñeán laïi khoâng quyù meán nhau; hay laø coù Bí-soâ taùnh aùc laøm cho caùc tröôûng giaû, Baø-la-moân tín taâm quay löng vôùi chaùnh phaùp maø theo veà vôùi ngoaïi ñaïo; hay laø coù Bí-soâ taø maïng laøm caùc vieäc nhö caøy ruoäng, mua baùn, dua nònh vua quan, xem töôùng hoïa phöôùc, ra söùc tích chöùa taøi vaät baát tònh; hay laø coù Bí-soâ ñoái vôùi chaùnh haïnh ñaàu ñaø, thoï ngoïa cuï xaáu lieàn sanh taâm khinh cheâ, thaät khoâng phaûi laø Sa moân maø töï xöng laø Sa moân, naõo loaïn caùc ñoàng phaïm haïnh?. Nhöng maø thaày Vieân maõn töø xa ñeán ñaây, ñaùng leõ neân noùi Theá toân an oån voâ söï, sao laïi noùi laø Taêng giaø vôùi toân giaû Ñaïi Ca-dieáp laø thöông thuû?. Haù khoâng phaûi Theá toân ñaõ xaû haøm thöùc vónh vieãn nhaäp Nieát-baøn voâ dö; hay laø theá gian ñaõ maát ñi vò thuyeàn sö neân sanh kinh sôï; hay laø Thaäp löïc voâ uùy ñaõ bò Voâ thöôøng nuoát maát; hay laø ñaáng coù theå laøm cho caùc höõu tình thöùc tónh ñöôïc lôïi ích ñaõ nguû maõi khoâng thöùc daäy nöõa; hay laø maët trôøi Phaät ñaõ

laën; hay laø maët traêng Nhö lai troøn saùng ñaõ bò A-tu-la che maát; hay laø ñaïi thoï Thaéng nhö yù toái toân ñaïi sö ôû trong ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, ñöôïc trang nghieâm baèng hoa Boà ñeà phaàn, traùi laø boán quaû Thanh vaên vôùi höông thôm khaû aùi ñaõ bò voi ñieân Voâ thöôøng xoâ ngaõ; hay laø ñeøn trí hueä Nhö lai ñaõ bò gioù voâ minh thoåi taét roài phaûi khoâng?”, cuï thoï Vieân maõn noùi keä ñaùp: “Chuùng Thanh vaên ñaõ nhoùm, Trí hueä ñeàu saùng suoát, Muoán chaùnh phaùp truï laäu, Chæ coøn chôø toân giaû. Thuyeàn Phaät phaùp ñaõ chìm, Nuùi trí hueä cuõng suïp, Chuùng thuø thaéng cuûa Phaät, Ñeàu muoán veà vieân tòch, Thaày haõy mau ñeán gaëp, Cuøng kieát taäp phaùp taïng, Vieäc naøy raát troïng ñaïi, Taêng sai con ñeán baùo”. Toân giaû Ngöu chuû baûo Vieân maõn ñöøng noùi nöõa roài noùi keä: “Ñeøn saùng voâ thöôïng coøn ôû ñôøi, Toâi seõ ñeán ñaûnh leã toân nhan, Nay Phaät heát duyeân nhaäp Nieát-baøn, Coù ngöôøi trí naøo laïi ñeán ñoù, Thaày haõy

mang y baùt cuûa toâi, Ñöa cho ñaïi chuùng ÖÙng cuùng aáy, Toâi vaøo vieân tòch khoâng taùi sanh, Xin Thaùnh chuùng töø bi tha thöù". Noùi keä xong, toân giaû lieàn voït leân khoâng trung hieän möôøi taùm thaàn bieán, phoùng ra caùc aùnh saùng vaø hoùa ra löûa ñeå töï thieâu thaân maø dieät ñoä, töø thaân toân giaû chaûy ra boán doøng nöôùc. Doøng nöôùc thöù nhaát noùi keä: "Chuùng sanh chuùng ta ñaõ heát phöôùc, Neân nay boãng nhieân bò boû rôi, Maët trôøi trí hueä Phaät ñaõ laën, Taát caû quaàn meâ khoâng ai cöùu". Doøng nöôùc thöù hai noùi keä: "Caùc haønh bò dieät töøng saùt na, Töø sanh ñeán dieät ñeàu khoå naõo, Chæ do phaøm phu chaáp hö voïng,

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 39 313

Ngöôøi cho ngöôøi nhaän ñeàu laø khoâng". Doøng nöôùc thöù ba noùi keä: "Ngöôøi trí taâm thöôøng khoâng phoùng daät, Sieâng tu thieän phaùp mau thaønh töïu, Tuoåi treû töôi ñeïp cuõng seõ cheát, Bò quyû Voâ thöôøng nuoát taát caû". Doøng nöôùc thöù tö noùi keä: "Toâi xin ñaûnh leã ñeä töû Phaät, Vieäc caàn neân laøm ñöôïc thaønh töïu, Toâi kính thuaän Phaät vaøo vieân tòch, Nhö boø chuùa ñi, boø ngheù theo". Luùc ñoù Bí-soâ Vieân maõn cuùng döôøng di thaân cuûa toân giaû Ngöu chuû xong lieàn mang y baùt cuûa vò aáy, nhaäp ñònh aån maát ôû trong cung Thi lôïi sa, hieän thaân trôû laïi trong thaønh Caâu-thi-na ôû tröôùc ñaïi chuùng Bí-soâ. Vieân maõn ñaûnh leã Taêng roài ñeå y baùt cuûa toân giaû Ngöu chuû ôû tröôùc maët Thöôïng toøa roài noùi keä: "Toân giaû nghe Phaät ñaõ vieân tòch, Taát caû phöôùc nghieäp ñeàu ñi theo, Ñaây laø y baùt con mang veà, Toân giaû xin Taêng giaø tha thöù". Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp baûo caùc Bí-soâ: "caùc vò ñoàng phaïm haïnh laéng nghe keä: Vò aáy theo Phaät neân nhaäp dieät, Nhieàu ÖÙng cuùng khaùc ñaõ Nieát-baøn, Nay Taêng neân ñoàng taâm hoøa hôïp, Khaép vì trôøi ngöôøi maø kieát taäp. Caùc vò haõy kieán coá chí nguyeän. Chôù coù nhaäp Nieát-baøn: Caùc vò chôù baét chöôùc Ngöu chuû, Vieân tòch trong cung Thi lôïi sa, Chôù neân voäi vaõ nhaäp Nieát-baøn, Haõy laøm lôïi ích cho quaàn sanh". Luùc ñoù toân giaû Ñaïi Ca-dieáp cuøng naêm traêm Bí-soâ laäp cheá: "caùc thaày laéng nghe, maët trôøi Phaät ñaõ laën, sôï phaùp cuõng maát theo neân muoán cuøng caùc thaày taäp hoïp laïi keát taäp phaùp taïng. Môùi taùng ñaïi sö xong, moïi ngöôøi ñeàu ñau buoàn, neáu keát taäp taïi ñaây thì Taêng boán phöông tuï ñeán seõ laøm oàn naùo quaáy nhieãu, taâm khoâng an thì vieäc khoù thaønh. Theá toân ñaõ thaønh Ñaúng chaùnh giaùc döôùi goác caây Boà ñeà taïi nöôùc Ma-kieät-ñaø, nay

314 BOÄ LUAÄT 10

phaùp thaân ñaõ maát, chuùng ta neân ñeán nôi ñoù ñeå keát taäp", ñaïi chuùng ñeàu nhaát trí ñeán ñoù keát taäp, toân giaû Ñaïi Ca-dieáp noùi: "vua Vò sanh oaùn con cuûa vua Thaéng thaân nöôùc Ma-kieät-ñaø, vöøa phaùt tín taâm coù theå cuùng döôøng töù söï ñaày ñuû cho chuùng taêng yeân taâm keát taäp". Luùc ñoù trong ñaïi chuùng coù ngöôøi noùi: "taát caû chuùng ta ñeàu ñaõ chöùng A-la-haùn, chæ rieâng coù cuï thoï A-nan laø coøn ôû vò Höõu hoïc. Khi Phaät coøn taïi theá, thaày aáy ñaõ

laøm thò giaû cho Phaät vaø ñaõ thoï trì heát phaùp taïng cuûa Phaät, nhöng quaû vò chöa vieân maõn thì phaûi laøm sao", Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp noùi: "neáu vaäy haõy taùc phaùp tuyeån choïn vì sôï caùc Höõu hoïc khaùc sanh taâm baát nhaãn, neân laøm phöông tieän sai A-nan laøm ngöôøi roùt ñöa nöôùc, coøn caùc vò khaùc ñeàu ra ngoaøi", ñaïi chuùng taùn ñoàng, toân giaû Ñaïi Ca-dieáp hoûi A-nan: "thaày coù theå laøm ngöôøi roùt ñöa nöôùc cho ñaïi chuùng khoâng?", ñaùp laø ñöôïc, toân giaû Ñaïi Ca-dieáp lieàn baïch nhò yeát ma sai nhö sau: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, cuï thoï A-nan ñaõ laøm thò giaû cho Phaät vaø ñaõ thoï trì heát phaùp taïng. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay sai cuï thoï A-nan laøm ngöôøi roùt ñöa nöôùc cho Taêng. Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, cuï thoï A-nan ñaõ laøm thò giaû cho Phaät vaø ñaõ thoï trì heát phaùp taïng. Taêng nay sai laøm ngöôøi roùt ñöa nöôùc cho Taêng, neáu cuï thoï naøo chaáp thuaän cuï thoï A-nan laøm ngöôøi roùt ñöa nöôùc cho Taêng thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Taêng sai cuï thoï A-nan laøm ngöôøi roùt ñöa nöôùc cho Taêng xong roài, Taêng chaáp thuaän vì im laëng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. Toân giaû laïi baûo A-nan: "thaày haõy cuøng ñaïi chuùng du haønh trong nhaân gian daàn daàn ñeán nuôùc Ma-kieät-ñaø, coøn toâi thì ñi thaúng ñeán ñoù tröôùc", noùi roài toân giaû ñi ñeán nöôùc ñoù tröôùc. Vua Vò sanh oaùn ñoái vôùi Phaät tin saâu neân khi ñang côõi voi lôùn maø thaáy Phaät töø xa lieàn nhaûy ngay xuoáng ñaát, nhôø oai thaàn cuûa Phaät neân vua khoâng bò thöông toån. Luùc ñoù vua thaáy toân giaû Ñaïi Ca-dieáp lieàn nhôù tôùi Phaät neân voäi nhaûy töø löng voi xuoáng, toân giaû duøng thaàn löïc ñôõ vua roài noùi: "ñaïi vöông neân bieát, Nhö lai ñaïi sö taâm thöôøng chaùnh ñònh, coøn caùc ñeä töû Thanh vaên thì khoâng ñöôïc nhö vaäy. Neáu khoâng nhieäp nieäm quaùn saùt thì khoâng theå bieát ñöôïc vieäc tröôùc maét, vì theá töø nay toâi cuøng vua laäp cheá: neáu vua ñang côõi voi hay ngöïa maø thaáy ñeä töû Thanh vaên cuûa Nhö lai thì khoâng neân voäi nhaûy xuoáng ñaát, vua neân baûo troïng thaân theå", vua noùi: "xin vaâng theo lôøi toân giaû, nhöng khi Phaät coøn taïi theá thì con ñích thaân cuùng döôøng, nay Phaät ñaõ Nieát-baøn thì con baøy toû loøng cung kính nôi ñaâu, toân giaû chính laø nôi ñeå con toân kính Theá toân, vì sao, vì giaùo phaùp Nhö lai ñeàu uûy thaùc cho

toân giaû", noùi roài vua baûo ñaïi thaàn cuùng döôøng töù söï cho toân giaû chôù ñeå thieáu thoán, toân giaû noùi: "ñaïi vöông neân bieát, Phaät chöùng ñaïi Boà ñeà, thaønh töïu phaùp thaân taïi nöôùc naøy, neân toâi vaø chuùng taêng muoán ngay taïi nöôùc cuûa vua keát taäp phaùp taïng, döïng ngoïn côø chaùnh phaùp, chuùng taêng ñang treân ñöôøng ñeán ñaây", vua noùi: "laønh thay, con xin cuùng döôøng töù söï cho Thaùnh chuùng ñaày ñuû". Sau ñoù caùc Thaùnh chuùng ñeàu ñeán thaønh Vöông xaù, vua nghe tin lieàn ra lònh ñaïi thaàn thoâng baùo daân chuùng queùt doïn saïch seõ ñöôøng saù, vua cuøng phi haäu, Thaùi töû, ñaïi thaàn mang höông hoa, phöôùn loïng vôùi caùc kyõ nhaïc ra thaønh nghinh ñoùn Thaùnh chuùng. Sau khi vaøo thaønh, vua lieàn ôû tröôùc Thöôïng toøa cung kính chaép tay baïch raèng: "kính

baïch toân giaû Ñaïi Ca-dieáp, hoâm nay Thaùnh chuùng ñeán ñaây laøm lôïi ích cho chuùng sanh, con xin cuùng döôøng töù söï ñaày ñuû, nhöng con khoâng bieát neân ôû ñaâu keát taäp phaùp taïng?", toân giaû Ñaïi Ca-dieáp noùi: "neáu keát taäp taïi Truùc laâm trong thaønh naøy thì sôï Taêng boán phöông tuï ñeán laøm oàn naùo khieán bò giaùn ñoaïn; neáu keát taäp treân nuùi Thöùu thì cuõng khoâng yeân tónh, neáu keát taäp ôû trong hang Taát baùt la thì ñöôïc nhöng laïi khoâng coù ngoïa cuï", vua noùi: "neáu toân giaû quyeát ñònh choïn choã aáy ñeå keát taäp thì con xin cuùng döôøng ñaày ñuû ngoïa cuï vaø caùc vaät caàn duøng", toân giaû noùi vôùi ñaïi chuùng: "vua ñaõ phaùt taâm cuùng döôøng ñaày ñuû ngoïa cuï vaø caùc vaät caàn duøng cho caùc Thaùnh chuùng ôû trong hang Taát baùt la keát taäp phaùp taïng, vaäy chuùng ta haõy ñi ñeán ñoù", luùc ñoù vua noùi vôùi toân giaû Ñaïi Ca- dieáp: "khi Theá toân nhaäp Nieát-baøn, con khoâng ñöôïc baùo tröôùc, con thænh toân giaû haõy truï laâu ôû theá gian, khi naøo saép vieân tòch xin haõy baùo cho con bieát tröôùc", toân giaû im laëng nhaän lôøi vaø suy nghó: "trong tieàn an cö neân söûa sang phoøng xaù roài haäu an cö keát taäp". Khi ñeán trong hang Taát baùt la, toân giaû quaùn taâm cuûa cuï thoï A-nan roài hoûi cuï thoï A-ni-lö-ñaø: "trong ñaïi chuùng, thaày laø ngöôøi ñöôïc Theá toân taùn thaùn, vaäy thaày haõy quaùn xem trong chuùng naøy ai coøn ôû vò höõu hoïc, coøn tham saân si vôùi ñuû aùi thuû, vieäc neân laøm chöa laøm xong?", cuï thoï lieàn nhaäp ñònh thöù tö quaùn trong ñaïi chuùng, quaùn thaáy chæ coù A-nan coøn ôû vò Höõu hoïc, coïn bò phieàn naõo troùi buoäc, vieäc neân laøm chöa laøm xong lieàn baïch cho toân giaû Ñaïi Ca-dieáp bieát ñieàu maø mình quaùn thaáy. Toân giaû lieàn quaùn ñoái vôùi A-nan neân an uûi hieåu duï ñeå ñieàu phuïc hay laø neân quôû traùch ñeå ñieàu phuïc, lieàn quaùn bieát neân quôû traùch môùi ñöôïc ñieàu phuïc, toân giaû lieàn ôû trong ñaïi chuùng lôùn tieáng baûo A-nan: "thaày haõy ra ngoaøi, thaày khoâng theå cuøng keát taäp vôùi ñaïi chuùng thuø thaéng naøy ñöôïc", A-nan nghe lôøi naøy roài nhö bò teân baén vaøo tim, toaøn thaân run raåy vaø sôï haõi lieàn noùi vôùi toân giaû Ñaïi Ca- dieáp: "xin haõy dung thöù cho toâi, toâi khoâng phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai

nghi, phaù chaùnh maïng, ôû trong Taêng cuõng khoâng coù traùi phaïm, vì sao thaày boãng ñuoåi toâi ra ngoaøi?", toân giaû noùi: "thaày laøm thò giaû cho Phaät thì laøm sao phaù giôùi phaù kieán..., vieäc aáy ñaâu coù hi höõu, nhöng noùi ôû trong Taêng khoâng coù traùi phaïm thì thaày haõy ñem theû ra ñaây, toâi seõ neâu loãi cuûa thaày cho thaày töï bieát". Cuï thoï A-nan lieàn ñöùng daäy ñi laáy theû, luùc ñoù ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi lieàn chaán ñoäng ba caùch: nheï vöøa vaø maïnh; chö thieân treân khoâng trung noùi vôùi nhau: "than oâi, toân giaû Ñaïi Ca-dieáp coù theå noùi ra lôøi chaân thaät nhö theá, vì cuï thoï A-nan thaân gaàn haàu haï Phaät nen môùi noùi lôøi khe khaét nhö theá ñeå quôû traùch nhau". Luùc ñoù toân giaû Ñaïi Ca-dieáp noùi vôùi A-nan: "thaày noùi ôû trong Taêng khoâng coù traùi phaïm, nhöng laøm sao laïi khoâng coù traùi phaïm ñöôïc chöù. Thaày bieát Theá toân khoâng chaáp thuaän cho ngöôøi nöõ coù taùnh kieâu maïn xuaát gia, nhö Phaät noùi: "naøy A-nan, thaày ñöøng xin cho ngöôøi nöõ xuaát gia thoï Caän vieân, vì sao, vì ngöôøi nöõ xuaát

gia trong giaùo phaùp cuûa ta thì chaùnh phaùp seõ khoâng truï laâu, nhö ruoäng luùa toát bò söông muoái, möa ñaù thì seõ bò hö hoaïi. Cuõng vaäy neáu cho ngöôøi nöõ xuaát gia thì chaùnh phaùp khoâng truï laâu". Vaäy maø thaày laïi coá naøi cho ngöôøi nöõ xuaát gia, ñoù ch8aûng phaûi laø loãi hay sao?", A-nan noùi: "xin haõy dung thöù cho toâi, toâi khoâng coù yù khaùc khi xin choù ngöôøi nöõ xuaát gia, chæ vì Ñaïi theá chuû laø di maãu cuûa Phaät, khi sanh Phaät ra ñöôïc baûy ngaøy thì Thaùnh maãu Ma da qua ñôøi, di maãu döôõng duïc buù môùm Phaät cho ñeán tröôûng thaønh, coù aân saâu nhö vaäy laøm sao khoâng baùo ñaùp. Laïi nöõa chö Phaät quaù khöù ñeàu coù boán chuùng neân toâi muoán Theá toân cuõng gioáng nhö theá, moät laø baùo aân saâu cuûa di maãu, hai laø nghó ñeán tình thaân toäc neân môùi xin Phaät cho ngöôøi nöõ xuaát gia", toân giaû noùi: "naøy A- nan, vieäc aáy khoâng phaûi laø baùo aân maø chính laø laøm hoaïi chaùnh phaùp thaân, laø ôû treân ruoäng Phaät cho söông muoái, möa ñaù rôi xuoáng. Ñaùng leõ chaùnh phaùp truï theá ñuû moät ngaøn naêm, do thaày neân bò giaûm ít laïi. Laïi nöõa, thaày noùi nghó ñeán tình thaân toäc cuõng laø phi lyù, vì ngöôøi xuaát gia vónh vieãn töø boû aân aùi. y laïi noùi chö Phaät quaù khöù ñeàu coù boán chuùng muoán Theá toân cuõng ñoàng nhö vaäy, nhöng thôøi xöa con ngöôøi soáng thieåu duïc, tham saân si phieàn naõo ñeàu caïn moûng neân môùi ñöôïc xuaát gia; ngöôøi thôøi nay thì khoâng nhö theá neân Theá toân môùi khoâng chaáp thuaän, vaày maø thaày cöù coá naøi cho Phaät chaáp thuaän. Ñaây laø loãi thöù nhaát, thaày haõy boû xuoáng moät theû. Laïi nöõa, khi Phaät noùi neáu ngöôøi naøo tu taäp nhieàu veà boán thaàn tuùc thì muoán truï theá moät kieáp hay hôn moät kieáp ñeàu ñöôïc töï taïi, taïi sao thaày laïi khoâng vì chuùng sanh maø thænh Phaät truï theá moät kieáp?", A-nan noùi: "toâi thaät khoâng coù yù khaùc, chæ vì luùc ñoù toâi bò ma che chöôùng", toân giaû noùi: "ñaây laø loãi lôùn, laøm sao tha thöù ñöôïc. Thaày thaân gaàn haàu haï Theá

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 39 317

toân, taäp khí traàn lao ñeàu heát sao laïi ñeå cho ma che chöôùng. Ñaây laø loãi thöù hai, thaày haõy boû xuoáng moät theû nöõa. Laïi nöõa, khi Theá toân coøn taïi theá noùi maät duï, thaày laïi ôû tröôùc Phaät noùi roõ vieäc aáy ra. Ñaây laø loãi thöù ba, thaày haõy boû xuoáng moät theû nöõa. Laïi nöõa, khi Theá toân ñöa y maøu hoaøng kim cho thaày giaët, thaày ñaõ duøng chaân ñaïp leân y ñeå vaét, haù khoâng phaûi laø loãi hay sao?", A-nan noùi: "vì luùc ñoù khoâng coù ai khaùc neân toâi phaûi duøng chaân ñaïp y ñeå vaét, thaät khoâng coù yù khinh maïn", Toân giaû noùi: "neáu khoâng coù ngöôøi sao thaày khoâng neùm leân hö khoâng ñeå chö thieân giuùp thaày. Ñaây laø loãi thöù tö, thaày haõy boû xuoáng moät theû nöõa. Laïi nöõa, khi Theá toân saép ñeán Song laâm nhaäp Nieát-baøn, khaùt nöôùc baûo thaày ñi laáy nöôùc, thaày ñaõ laáy nöôùc ñuïc daâng, haù khoâng phaûi laø loãi hay sao?", A-nan noùi: "khi toâi ñeán soâng Caàu ñaø laáy nöôùc thì coù naêm traêm chieác xe chaïy qua laøm cho nöôùc soâng ñuïc, khoâng theå coù ñöôïc nöôùc trong khoâng phaûi laø loãi cuûa toâi", toân giaû noùi: "sao luùc ñoù thaày khoâng ñöa baùt leân hö khoâng ñeå chö thieân roùt nöôùc taùm coâng ñöùc vaøo baùt. Ñaây laø loãi thöù naêm, thaày

haõy boû xuoáng moät theû nöõa. Laïi nöõa, nhö Phaät ñaõ daïy caùc Bí-soâ moãi nöûa thaùng thuyeát kinh Bieät giaûi thoaùt, trong ñoù coù nhöõng giôùi nhoû thuoäc tieåu tuøy, khi saép nhaäp Nieát-baøn, Phaät muoán boû ñeå caùc Bí-soâ ñöôïc an laïc truï, taïi sao thaày laïi khoâng hoûi Phaät trong ñoù giôùi naøo laø giôùi nhoû thuoäc tieåu tuøy, nay Phaät khoâng coøn ñeå hoûi, bieát laøm sao ñaây. Nay neáu thuyeát boán phaùp Ba la thò ca, möôøi ba phaùp Taêng giaø baø thi sa, hai phaùp Baát ñònh, ba möôi phaùp Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeà, chín möôi phaùp Ba-daät-ñeà, boán phaùp Ba la ñeà ñeà xaù ni vaø caùc phaùp chuùng hoïc thì caùc giôùi khaùc laø giôùi nhoû thuoäc tieåu tuøy. Neáu thuyeát töø phaùp Tha thaéng ñeán boán phaùp Ñoái thuyeát thì caùc giôùi khaùc laø giôùi nhoû thuoäc tieåu tuøy. Neáu thuyeát töø boán phaùp Tha thaéng ñeán chín möôi phaùp Ñoïa thì caùc giôùi khaùc laø giôùi nhoû thuoäc tieåu tuøy. Neáu thuyeát töø boán phaùp Tha thaéng ñeán ba möôi phaùp Xaû ñoïa thì caùc giôùi khaùc laø giôùi nhoû thuoäc tieåu tuøy. Neáu thuyeát töø boán phaùp Tha thaéng ñeán möôøi ba phaùp Taêng taøn thì caùc giôùi khaùc laø giôùi nhoû thuoäc tieåu tuøy. Neáu thuyeát töø boán phaùp Tha thaéng ñeán hai phaùp baát ñònh thì caùc giôùi khaùc laø giôùi nhoû thuoäc tieåu tuøy. Neáu chæ thuyeát boán phaùp Tha thaéng thì caùc giôùi khaùc laø giôùi nhoû thuoäc tieåu tuøy, cho neân caùc Bí-soâ khoâng bieát giôùi naøo laø giôùi nhoû thuoäc tieåu tuøy. Neáu ngoaïi ñaïo nghe bieát seõ ñöôïc dòp phæ baùng noùi raèng: “Sa moân Kieàu-ñaùp-ma cheá ñònh nghieâm ngaët, khi coøn soáng thì caùc ñeä töû Thanh vaên haønh trì heát taát caû, nhöng sau khi qua ñôøi thì giaùo phaùp aáy cuõng dieät theo. Ñoái vôùi nhöõng giôùi ñaõ cheá, ai thích thì giöõ, ai khoâng thích thì boû, phaàn ñoâng laø khoâng phuïng haïnh theo. Taïi sao thaày laïi khoâng vì chuùng sanh ñôøi sau maø thöa hoûi Theá toân, thaày ñaùng

toäi truy hoái”, A-nan noùi: “toâi khoâng coù yù khaùc, chæ laø vì luùc ñoù saép bieät ly Nhö lai neân toâi raát buoàn khoå”, toân giaû noùi: “duø vaäy thaày vaãn coù loãi, thaày thaân caän Phaät ñaõ laâu, taïi sao laïi khoâng bieát caùc haønh laø voâ thöôøng ñeå ñeán noãi buoàn khoå nhö theá. Ñaây laø loãi thöù saùu, thaày haõy boû xuoáng moät theû nöõa. Laïi nöõa, sau khi Phaät ñaõ nhaäp dieät, thaày laïi ôû trong chuùng theá tuïc, ôû tröôùc caùc ngöôøi nöõ hieän baøy töôùng aâm taøng cuûa Phaät”, A-nan noùi: “toâi khoâng coù yù khaùc, chæ vì ngöôøi nöõ duïc nhieãm höøng thaïnh, phieàn naõo troùi buoäc neáu thaáy ñöôïc aâm taøng cuûa Phaät thì duïc nhieãm lieàn döùt”, toân giaû noùi: “thaày khoâng coù tueä nhaõn vaø tha taâm thì laøm sao bieát ñöôïc caùc ngöôøi nöõ sau khi thaáy aâm taøng cuûa Phaät thì seõ döùt duïc nhieãm. Ñaây laø loãi thöù baûy, thaày haõy boû xuoáng moät theû nöõa. Laïi nöõa, thaày coøn hieän baøy thaân kim saéc cuûa Phaät cho caùc ngöôøi nöõ thaáy, hoï nhìn thaáy roài khoùc loùc, nöôùc maét cuûa hoï laøm öôùt baån toân nghi cuûa Phaät”, A-nan noùi: “chæ vì luùc ñoù toâi cho laø chuùng sanh naøo thaáy ñöôïc thaân kim saéc cuûa Phaät thì seõ phaùt nguyeän ñöôïc thaân töôùng nhö Phaät”, toân giaû noùi: “thaày khoâng coù tueä nhaõn vaø tha taâm thì laøm sao bieát ñöôïc chuùng sanh seõ phaùt nguyeän nhö vaäy. Ñaây laø loãi thöù taùm, thaày haõy boû xuoáng moät theû nöõa. Laïi nöõa, thaày chöa ly duïc maø ôû trong chuùng ñaõ ly duïc thì khoâng ñöôïc, thaày

haõy ñi ra, Thaùnh chuùng thuø thaéng khoâng theå keát taäp phaùp taïng cuøng vôùi thaày ñöôïc". Sau khi bò keát taùm toäi AÙc taùc, cuï thoï A-nan nhìn khaép trong chuùng roài buoàn khoå than thôû: "khoå thay, sao ta laïi ñeán noâng noãi naøy, môùi lìa xa Theá toân thì ñaõ khoâng coøn nôi nöông töïa, khoâng coøn ai giuùp ñôõ, ta bieát noùi vôùi ai ñaây", luùc ñoù chö thieân treân khoâng trung ñeàu taùn thaùn toân giaû Ñaïi Ca-dieáp, noùi vôùi nhau raèng: "caùc ñaïi tieân neân bieát, thieân chuùng taêng thaïnh, A-tu-la suy giaûm, chaùnh phaùp cuûa Theá toân seõ truï laâu vì ñaïo löïc cuûa ñaïi tv naøy gaàn baèng Phaät neân môùi coù theå ñem taùm vieäc kia ra keát toäi A-nan. Ñöùc ñoä cuûa ñaïi Thanh vaên aáy chæ döôùi Phaät neân toâi bieát Phaät phaùp seõ baát dieät", luùc ñoù cuï thoï A-nan noùi vôùi toân giaû Ñaïi Ca-dieáp: "Ñaïi ñöùc hoan hæ dung thöù, toâi seõ nhö phaùp saùm taùm toäi aáy khoâng daùm taùi phaïm. Khi Phaät saép nhaäp Nieát-baøn coù daïy toâi raèng: "thaày chôù coù buoàn khoå, sau khi ta nhaäp dieät, thaày neân nöông theo Ñaïi Ca-dieáp tu taäp. Nay toâi phaïm chuùt loãi, leõ naøo thaày laïi khoâng dung naïp, xin thaày haõy vaâng theo lôøi daïy cuûa Nhö lai", toân giaû noùi: "thaày chôù buoàn khoå, thieän phaùp do nôi thaày maø ñöôïc taêng tröôûng khoâng bò hoaïi dieät, nhöng Thaùnh chuùng khoâng theå keát taäp phaùp taïng cuøng vôùi thaày ñöôïc, thaày haõy rôøi khoûi nôi ñaây", toân giaû A-ni-lö-ñaø noùi: "neáu khoâng coù cuï thoï A-nan thì chuùng ta laøm sao keát taäp phaùp taïng?, toân giaû Ñaïi Ca-dieáp noùi: "tuy cuï thoï A-nan coù ñuû caùc ñöùc nhöng chöa thoaùt ly duïc nhieãm saân si, coøn ôû

vò Höõu hoïc, vieäc neân laøm chöa laøm xong neân khoâng theå cuøng keát taäp phaùp taïng", toân giaû laïi baûo A-nan: "thaày haõy mau ra ngoaøi vaø haõy noå löïc laøm xong vieäc caàn neân laøm, khi naøo chöùng ñöôïc quaû A-la-haùn roài, luùc aáy Thaùnh chuùng seõ cuøng thaày keát taäp phaùp taïng". Luùc ñoù A-nan trong loøng buoàn khoå vì vöøa xa lìa Nhö lai laïi bò keát toäi ñuoåi ra neân caøng theâm aùo naõo, ñi ñeán trong tuï laïc Taêng thaéng keát haï an cö vaø thuyeát giaøng dieäu phaùp cho boán chuùng, choïn moät ñoàng töû trong haï an cö laøm thò giaû. Ñoàng töû naøy suy nghó: "OÂ-ba-ñaø-da cuûa ta laø baäc höõu hoïc ly duïc hay laø baäc voâ hoïc ly duïc, ta neân nhaäp ñònh töông öng ñeå quaùn saùt", nghó roài lieàn nhaäp ñònh quaùn saùt vaø quaùn bieát A-nan laø baäc höõu hoïc ly duïc, ñoàng töû xuaát ñònh roài ñeán choã A-nan, ñöùng moät beân noùi keä: "Neân ngoài yeân tònh döôùi goác caây, Nhaát taâm chaùnh nieäm Nieát-baøn cung, Caån thaän chuyeân tu taäp thieàn quaùn, Khoâng bao laâu nöõa ñöôïc vieân tòch". A-nan nghe ñoàng töû noùi yeáu nghóa roài lieàn chuyeân taâm thieàn quaùn ñaøo luyeïân taâm ngay caû luùc ñi hay ngoài. Luùc ñoù vaøo ñaàu ñeâm, A-nan duø ñi hay ngoài ñeàu nhaát taâm tröø caùc chöôùng phaùp; giöõa ñeâm röûa chaân vaøo phoøng naèm nghæ, vöøa naèm nghieâng beân phaûi, hai goùt chaân choàng leân nhau, khôûi töôûng aùnh quang minh, taùc yù thöùc daäy, ñaàu chöa chaïm goái lieàn tröø heát caùc laäu taâm, ñöôïc taâm giaûi thoaùt, chöùng quaû A-la-haùn thoï giaûi thoaùt laïc. Toân giaû A-nan lieàn ñi ñeán choã Thaùnh chuùng keát taäp ôû thaønh Vöông xaù, Thaùnh chuùng sau khi

bieát A-nan ñaõ chöùng quaû ñeàu taùn thaùn laø baäc ñaïi tröôïng phu. Luùc ñoù toân giaû Ñaïi Ca-dieáp noùi vôùi ñaïi chuùng: “caùc vò neân bieát, vò lai seõ coù nhöõng Bí-soâ ñoän caên, taâm taùn loaïn neáu khoâng coù nhieáp tuïng thì ñoái vôùi kinh luaät luaän seõ khoâng theå ñoïc tuïng thoï trì. Theá neân, chuùng ta neân keát taäp tröôùc keä tuïng toùm löôïc töông öng vôùi söï vieäc, sau ñoù môùi keát taäp kinh luaät luaän”, caùc Bí-soâ ñeàu nhaát trí keát taäp nhieáp tuïng tröôùc, sau khi keát taäp nhieáp tuïng xong laïi hoûi toân giaû Ñaïi Ca-dieáp trong ba taïng neân keát taäp taïng naøo tröôùc, ñaùp laø keát taäp kinh taïng tröôùc. Luùc ñoù Thaùnh chuùng thænh toân giaû Ñaïi Ca-dieáp leân ngoài toøa sö töû, toân giaû ngoài roài hoûi toân giaû A-nan: “cuï thoï coù theå laøm ngöôøi keát taäp nhöõng kinh maø Nhö lai ñaõ thuyeát hay khoâng?”, ñaùp laø coù theå, toân giaû lieàn taùc phaùp yeát ma sai nhö sau: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, cuï thoï A-nan naøy coù theå keát taäp nhöõng kinh maø Nhö lai ñaõ thuyeát. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay sai cuï thoï A-nan laøm ngöôøi keát taäp nhöõng kinh maø Nhö lai ñaõ thuyeát. Baïch nhö vaäy.

Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, cuï thoï A-nan naøy coù theå keát taäp nhöõng kinh maø Nhö lai ñaõ thuyeát, Taêng nay sai cuï thoï A-nan laøm ngöôøi keát taäp nhöõng kinh maø Nhö lai ñaõ thuyeát, cuï thoï naøo chaáp thuaän cuï thoï A-nan laøm ngöôøi keát taäp nhöõng kinh maø Nhö lai ñaõ thuyeát thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Taêng ñaõ chaáp thuaän sai cuï thoï A-nan laøm ngöôøi keát taäp nhöõng kinh maø Nhö lai ñaõ thuyeát xong roài, Taêng chaáp thuaän vì im laïêng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. Khi toân giaû A-nan saép keát taäp kinh, naêm traêm A-la-haùn ñeáu laáy Taêng-giaø-leâ traûi leân toøa cao, A-nan nhìn khaép boán phía, khôûi taâm töø bi ñeán caùc höõu tình, khôûi taâm toân troïng chaùnh phaùp vaø taâm cung kính ñoái vôùi caùc vò ñoàng phaïm haïnh, höõu nhieãu toøa cao roài ñaûnh leã, keá y phaùp kính leã Thöôïng toøa roài böôùc leân toøa ngoài ngay thaúng quaùn taâm cuûa Thaùnh chuùng nhö bieån lôùn saâu thaúm yeân tónh, suy nghó: “nhöõng kinh maø chính ta ñöôïc nghe töø Phaät noùi hoaëc nghe noùi laïi hoaëc ôû cung roàng hoaëc ôû treân coõi trôøi, ta ñeàu thoï trì khoâng queân, ta neân keát taäp laïi”. Luùc ñoù chö thieân treân khoâng trung noùi vôùi nhau: “caùc vò neân bieát toân giaû A-nan saép keát taäp nhöõng kinh maø Phaät ñaõ thuyeát, chuùng ta neân nhaát taâm laéng nghe”, coù thieân töû noùi keä: “Ai kieán laäp dieäu phaùp, Lôïi ích ba ngaøn coõi, Ñoái Thaùnh phaùp khoâng sôï, Cuõng nhö Sö töû roáng. Caùc vò haõy chí thaønh, Nghe thuyeát phaùp vi dieäu, Ngöôøi naøo muoán an laïc, Bieát nghóa chaân thaät naøy”. Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp noùi keä baûo A-nan: “Cuï thoï haõy tuyeân thuyeát lôøi Phaät, Phaùp toái thöôïng trong taát caû phaùp, Taát caû phaùp Ñaïi sö ñaõ noùi, Ñeå laøm lôïi ích cho quaàn sanh”. Luùc ñoù toân giaû A-nan nghe noùi ñeán Ñaïi sö lieàn sanh taâm luyeán moä, quay ñaàu veà phía Phaät nhaäp Nieát-baøn roài chaép tay noùi vôùi gioïng thaät roõ raøng raèng: Toâi nghe nhö vaày: moät thôøi Baïc-giaø-phaïm taïi vöôøn Thi loäc, choã Tieân nhôn ñoïa xöù thuoäc thaønh Baø-la-neâ-tö baûo naêm vò Bí-soâ raèng: ñaây laø Khoå thaùnh ñeá, ñoái vôùi phaùp

ñaõ nghe naøy maø nhö lyù taùc yù thì coù theå sanh nhaõn trí minh giaùc... noùi ñaày ñuû nhö trong kinh Tam chuyeån phaùp luaân.

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 39 321

Toân giaû Kieàu traàn nhö nghe roài lieàn noùi vôùi toân giaû Ñaïi Ca-dieáp: “dieäu phaùp naøy chính toâi ñöôïc nghe töø Phaät, Phaät ñaõ töø bi thuyeát giaûng cho toâi. Do naêng löïc cuûa kinh naøy ñaõ laøm cho toâi khoâ caïn bieån maùu leä, vöôït qua nuùi xöông, ñoùng bít cöûa cuûa ñöôøng aùc Voâ giaùn, kheùo môû ñöôøng thieân cung giaûi thoaùt. Luùc ñoù toâi ñöôïc xa lìa traàn caáu, chöùng ñöôïc phaùp nhaõn thanh tònh cuøng taùm vaïn chö thieân ñeàu ñöôïc lôïi ích”, chö thieân tren khoâng trung vaø caùc Bí-soâ chöa ly duïc nghe lôøi noùi naøy ñeàu raát ñau buoàn, nhö bò ngaøn muõi teân baén vaøo tim, ñoàng thanh keâu khoùc noùi khoå thay roài noùi keä: “Hoïa thay theá gian naøy, Voâ thöôøng khoâng phaân bieät, Phaù hoaïi kho taøng baùu, Laøm khoâ bieån coâng ñöùc. Chính toâi ôû choã Phaät, Nghe phaùp giaûi thoaùt naøy, Nay laïi ôû nôi ñaây, Nghe laïi lôøi Nhö lai”. Noùi keä roài laïi than thôû: “hoïa thay söùc maïnh cuûa voâ thöôøng ñaõ hoaïi con maét cuûa theá gian”, luùc ñoù toân giaû Kieàu traàn nhö rôøi khoûi toøa ngoài quyø leân, caùc A-la-haùn thaáy vaäy cuõng rôøi khoûi toøa quyø leân cuøng than thôû: “hoïa thay söùc maïnh cuûa voâ thöôøng, vì sao chính chuùng ta nghe Phaät thuyeát kinh naøy, nay chæ coøn nghe noùi laïi”, lieàn noùi keä: “Baäc toân cuûa Baùt boä ñaõ maát, Sao chuùng ta laïi khoâng nhaäp dieät, Khoâng coøn Phaät, theá gian troáng roãng, Ai seõ laøm ñôøi naøy thaêng hoa?” Luùc ñoù caùc A-la-haùn ñeàu nhaäp ñeä töù thieàn, duøng nguyeän löïc quaùn saùt theá gian roài xuaát ñònh hoûi toân giaû A-nan: “thaày vì phaùp maø ñeán?”, A- nan noùi: “toâi vì phaùp maø ñeán, caùc thaày cuõng ñeán vì phaùp”, ñaùp laø phaûi. Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp suy nghó: “ta ñaõ keát taäp kinh maø Phaät ñaõ thuyeát ñaàu tieân, khoâng bò caùc vò ñoàng phaïm haïnh choáng ñoái, cuõng khoâng bò cheâ traùch, nhö vaäy lieàn bieát kinh naøy thaät laø lôøi Phaät daïy”, toân giaû laïi hoûi A-nan: “Theá toân thuyeát kinh thöù hai ôû ñaâu?”, ñaùp: “Theá toân cuõng thuyeát taïi thaønh Baø-la-neâ-tö”, laïi hoûi thuyeát cho ai, ñaùp laø thuyeát cho naêm Bí-soâ, laïi hoûi laø thuyeát nhö theá naøo, ñaùp: “Theá toân thuyeát nhö vaày: naøy caùc Bí-soâ, neân bieát coù Töù thaùnh ñeá, ñoù laø khoå, taäp, dieät ñaïo thaùnh ñeá. Khoå thaùnh ñeá goàm coù sanh khoå, bònh khoå, laõo khoå, töû khoå, aùi bieät ly khoå, oaùn taéng hoäi khoå, caàu baát ñaéc khoå; neáu noùi toùm löôïc thì khoå chính

322 BOÄ LUAÄT 10

laø khoå veà naêm thuû uaån. Khoå Taäp thaùnh ñeá chính laø hæ aùi cuøng hieän haønh tuøy choã sanh nhieãm; Khoå Dieät thaùnh ñeá chính laø ñoái vôùi hæ aùi cuøng hieän haønh tuøy choã sanh nhieãm ñeå thoï thaân sau thaûy ñeàu töø dieät heát, nhieãm aùi ñeàu ñöùt lieàn chöùng Nieát-baøn. Khoå dieät ñaïo thaùnh ñeá chính laø baùt chaùnh ñaïo: chaùnh kieán, chaùnh tö duy, chaùnh ngöõ, chaùnh nghieäp, chaùnh maïng, chaùnh tinh taán, chaùnh nieäm vaø chaùnh ñònh. Ñaây laø

con ñöôøng ñöa ñeán Dieät thaùnh ñeá. Toân giaû Kieàu traàn nhö vöøa nghe xong phaùp naøy, taâm lieàn giaûi thoaùt khoûi caùc laäu hoaëc, coøn boán Bí-soâ kia ñöôïc xa lìa traàn caáu, chöùng phaùp nhaõn thanh tònh", luùc ñoù toân giaû Kieàu traàn nhö noùi vôùi toân giaû Ñaïi Ca-dieáp: "chính toâi ñöôïc nghe phaùp naøy töø Phaät, vöøa nghe xong taâm toâi lieàn giaûi thoaùt khoûi caùc laäu hoaëc, coøn boán Bí-soâ kia ñöôïc xa lìa traàn caáu, chöùng phaùp nhaõn thanh tònh". Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp suy nghó: "ta ñaõ keát taäp kinh thöù hai maø Phaät ñaõ thuyeát, khoâng bò caùc vò ñoàng phaïm haïnh choáng ñoái, cuõng khoâng bò cheâ traùch, nhö vaäy lieàn bieát kinh naøy thaät laø lôøi Phaät daïy", toân giaû laïi hoûi A-nan: "Theá toân thuyeát kinh thöù ba ôû ñaâu?", ñaùp: "Theá toân cuõng thuyeát taïi thaønh Baø-la-neâ-tö", laïi hoûi thuyeát cho ai, ñaùp laø thuyeát cho naêm Bí-soâ, laïi hoûi laø thuyeát nhö theá naøo, ñaùp: "toâi nghe nhö vaày: moät thôøi Baïc-giaø-phaïm taïi vöôøn Thi loäc, choã Tieân nhôn ñoïa xöù thuoäc thaønh Baø-la-neâ-tö, Theá toân baûo naêm Bí-soâ: "caùc Bí-soâ neân bieát, saéc khoâng phaûi laø ngaõ, neáu saéc laø ngaõ thì saéc seõ khoâng bò bònh vaø chòu caùc khoå naõo; ta muoán saéc nhö vaày, ta khoâng muoán saéc nhö vaày, nhöng saéc laïi khoâng theo yù muoán cuûa ta. Theá neân bieát saéc khoâng phaûi ngaõ; thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng nhö vaäy". Phaät laïi hoûi naêm Bí-soâ: "YÙ caùc thaày nghó sao, saéc laø thöôøng hay voâ thöôøng?", ñaùp laø voâ thöôøng, Phaät laïi hoûi: "neáu saéc laø voâ thöôøng thì ñoù laø khoå hay khoâng khoå?", ñaùp laø khoå, Phaät laïi hoûi: "neáu saéc laø voâ thöôøng, khoå töùc laø bieán hoaïi thì ngöôøi ñeä töû ña vaên coù chaáp saéc laø ngaõ, ngaõ coù caùc saéc, saéc thuoäc ngaõ vaø ngaõ ôû trong saéc hay khoâng?", ñaùp laø khoâng. Phaät laïi hoûi: "YÙ caùc thaày nghó sao, thoï töôûng haønh thöùc laø thöôøng hay voâ thöôøng?", ñaùp laø voâ thöôøng, Phaät laïi hoûi: "neáu thoï töôûng haønh thöùc laø voâ thöôøng thì ñoù laø khoå hay khoâng khoå?", ñaùp laø khoå, Phaät laïi hoûi: "neáu thoï töôûng haønh thöùc laø voâ thöôøng, khoå töùc laø bieán hoaïi thì ngöôøi ñeä töû ña vaên coù chaáp thoï... thöùc laø ngaõ, ngaõ coù thoï... thöùc, thoï... thöùc thuoäc ngaõ vaø ngaõ ôû trong thoï... thöùc hay khoâng?", ñaùp laø khoâng, Phaät noùi: "vì theá neân bieát, caùc loaïi saéc quaù khöù hay vò lai hay hieän taïi hoaëc ôû trong, ôû ngoaøi, hoaëc thoâ hay teá, hoaëc thuø thaéng hay haï lieät, hoaëc gaàn hay xa... ñeàu khoâng phaûi laø ngaõ, ngaõ sôû höõu, saéc khoâng thuoäc ngaõ vaø ngaõ khoâng ôû trong saéc. Naøy caùc Bí-soâ, neân quaùn saùt kyõ saéc, thoï, töôûng, haønh, thöùc aáy baèng chaùnh

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 39 323

trí; neáu ñeä töû Thanh vaên cuûa ta quaùn naêm thuû uaån naøy laø voâ ngaõ, khoâng coù ngaõ sôû höõu, lieàn bieát laø khoâng coù naêng sôû ñeå chaáp thuû, cuõng khoâng bò chuyeån bieán theo maø ñöôïc töï giaùc ngoä, chöùng Nieát-baøn, hieåu roõ: sanh töû ñaõ taän, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc laøm ñaõ xong, khoâng thoï thaân sau. Khi Phaät thuyeát xong kinh naøy, caû naêm Bí-soâ ñeàu ñöôïc giaûi thoaùt caùc laäu hoaëc". Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp suy nghó: "ta ñaõ keát taäp kinh thöù ba maø Phaät ñaõ thuyeát, khoâng bò caùc vò ñoàng phaïm haïnh choáng ñoái, cuõng

khoâng bò cheâ traùch, nhö vaäy lieàn bieát kinh naøy thaät laø lôøi Phaät daïy". Sau ñoù toân giaû A-nan tuaàn töï noùi laïi heát caùc kinh phaùp maø Phaät ñaõ thuyeát hoaëc ôû taïi vöông cung, hoaëc taïi tuï laïc, thaønh aáp... Caùc A-la-haùn cuøng keát taäp nhöng kinh töông öng vôùi naêm uaån thì xeáp vaøo phaåm Uaån; nhöõng kinh töông öng vôùi saùu xöù, möôøi taùm giôùi thì xeáp vaøo phaåm Xöù giôùi; nhöõng kinh töông öng vôùi duyeân khôûi thaùnh ñeá thì xeáp vaøo phaåm Duyeân khôûi; nhöõng kinh do Thanh vaên noùi thì xeáp vaøo phaåm Thanh vaên; nhöõng kinh do Phaät noùi thì xeáp vaøo phaåm Phaät; nhöõng kinh töông öng vôùi nieäm xöù, chaùnh caàn, thaàn tuùc, caên, löïc, giaùc, ñaïo thì xeáp vaøo phaåm Thaùnh ñaïo; kinh töông öng vôùi keä tuïng thì goïi laø kinh Töông öng A Caáp ma (Töông öng xöa dòch laø Taïp); kinh daøi, noùi daøi thì goïi laø kinh Tröôøng A Caáp ma; kinh vöøa, noùi vöøa thì goïi laø kinh Trung A Caáp ma; kinh noùi moät vaán ñeà, hai vaán ñeà cho ñeán möôøi vaán ñeà thì goïi laø kinh Taêng nhaát A Caáp ma. Luùc ñoù toân giaû Ñaïi Ca-dieáp noùi vôùi toân giaû A-nan: "kinh taïng ngoaøi nhöõng kinh A Caáp ma ra thì khoâng coøn coù kinh naøo khaùc", noùi roài lieàn böôùc xuoáng toøa noùi vôùi ñaïi chuùng: "caùc vò neân bieát, ñaõ cuøng keát taäp xong nhöõng kinh maø Phaät ñaõ thuyeát, keá tieáp laø keát taäp Tyø-naïi-da". Luùc ñoù trong chuùng chæ coù toân giaû Öu-ba-ly laø ngöôøi thoâng suoát duyeân khôûi cuûa Tyø-naïi-da, toân giaû Ñaïi Ca-dieáp leân toøa baïch chuùng: "caùc vò neân bieát, cuï thoï Öu-ba-ly thoâng suoát Tyø-naïi-da, ñöôïc Phaät thoï kyù laø baäc trì luaät ñeä nhaát, nay toâi thænh vò aáy laøm ngöôøi keát taäp Tyø-naïi-da", noùi roài lieàn hoûi Öu-ba-ly: "cuï thoï coù theå laøm ngöôøi keát taäp Tyø-naïi-da maø Nhö lai ñaõ cheá ñònh hay khoâng?", ñaùp laø coù theå, toân giaû lieàn baïch nhò yeát ma sai nhö sau: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, cuï thoï Öu-ba-ly naøy coù theå keát taäp Tyø- naïi-da maø Nhö lai ñaõ cheá ñònh. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay sai cuï thoï Öu-ba-ly laøm ngöôøi keát taäp Tyø-naïi-da maø Nhö lai ñaõ cheá ñònh. Baïch nhö vaäy. Vaên yeát ma chuaån theo vaên taùc baïch, yeát ma xong toân giaû Ñaïi Ca-dieáp xuoáng toøa ñeå cho toân giaû Öu-ba-ly böôùc leân toøa sö töû keát taäp Tyø-naïi-da.

10. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù taùm (tieáp theo) vieäc Nguõ baùch kieát taäp vaø Thaát baùch kieát taäp: Luùc ñoù, toân giaû Ñaïi Ca-dieáp hoûi Öu-ba-ly: "Theá toân cheá hoïc xöù thöù nhaát ôû ñaâu?", toân giaû Öu-ba-ly ñaùp vôùi gioïng roõ raøng: "Theá toân cheá taïi thaønh Baø-la-neâ-tö", laïi hoûi vì ai maø cheá, ñaùp laø vì naêm Bí-soâ maø cheá, laïi hoûi laø cheá nhö theá naøo, ñaùp: "cheá nhö vaày: maëc noäi y teà chænh, khoâng quaù cao cuõng khoâng quaù thaáp, caàn neân hoïc", caùc A-la-haùn nghe xong ñeàu nhaäp ñeä töù thieàn, duøng nguyeän löïc quaùn saùt theá gian roài xuaát ñònh. Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp suy nghó: "ta ñaõ keát taäp hoïc xöù maø Phaät ñaõ cheá ñaàu tieân, khoâng bò caùc vò ñoàng phaïm haïnh choáng ñoái,

cuõng khoâng bò cheâ traùch, nhö vaäy lieàn bieát hoïc xöù naøy thaät laø lôøi Phaät daïy", toân giaû laïi hoûi Öu-ba-ly: "Theá toân cheá hoïc xöù thöù hai ôû ñaâu?", ñaùp: "Theá toân cuõng cheá taïi thaønh Baø-la-neâ-tö", laïi hoûi vì ai maø cheá, ñaùp laø vì naêm Bí-soâ maø cheá, laïi hoûi laø cheá nhö theá naøo, ñaùp: "cheá nhö vaày: maëc ba y teà chænh, caàn neân hoïc", caùc A-la-haùn nghe roài ñeàu nhaäp ñeä töù thieàn, duøng nguyeän löïc quaùn saùt theá gian roài xuaát ñònh, toân giaû Ñaïi Ca-dieáp suy nghó: "ta ñaõ keát taäp hoïc xöù thöù hai... nhö treân", toân giaû laïi hoûi Öu-ba-ly: "Theá toân cheá hoïc xöù thöù ba ôû ñaâu?", ñaùp: "Theá toân cheá taïi Yeát lan ñaïc ca", laïi hoûi vì ai maø cheá, ñaùp laø vì Bí-soâ Toâ traän na, con cuûa Yeát lan ñaïc ca, laïi hoûi laø cheá nhö theá naøo, ñaùp: "cheá nhö vaày: Bí-soâ naøo ñaõ thoï caám giôùi ñoái vôùi Bí-soâ khaùc cho ñeán cuøng vôùi loaøi suùc sanh haønh daâm thì phaïm Ba la thò ca, khoâng ñöôïc ôû chung", caùc A-la-haùn nghe xong ñeàu nhaäp ñeä töù thieàn, duøng nguyeän löïc quaùn saùt theá gian roài xuaát ñònh; toân giaû Ñaïi Ca-dieáp cuõng suy nghó nhö treân. Sau ñoù toân giaû Öu-ba-ly tuaàn töï noùi laïi heát caùc hoïc xöù maø Phaät ñaõ cheá cho caùc Bí-soâ hoaëc ôû taïi vöông cung, hoaëc taïi tuï laïc thaønh aáp... Caùc A-la-haùn cuøng keát taäp goïi ñaây laø phaùp Ba la thò ca, ñaây laø phaùp Taêng giaø baø thi sa, ñaây laø hai phaùp Baát ñònh, ñaây laø ba

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 40 325

möôi phaùp Xaû ñaïo, chín möôi phaùp Ba-daät-ñeà, boán phaùp Ba la ñeà ñeà xaù ni, Chuùng hoïc phaùp, baûy phaùp dieät traùnh; ñaây laø cheá ñaàu tieân, ñaây laø tuøy cheá, ñaây laø ñònh cheá, ñaây laø tuøy khai; phaùp xuaát gia nhö vaäy, phaùp thoï Caän vieân nhö vaäy, caùc phaùp ñôn baïch yeát ma, baïch nhò yeát ma, baïch töù yeát ma nhö vaäy; neân ñoä nhö vaäy, khoâng neân ñoä nhö vaäy; taùc phaùp Bao-saùi-ñaø nhö vaäy, taùc phaùp an cö nhö vaäy, taùc phaùp Tuøy yù nhö vaäy... cho ñeán taïp söï. Sau khi keát taäp xong Tyø-naïi-da, toân giaû Öu-ba-ly xuoáng toøa, toân giaû Ñaïi Ca-dieáp suy nghó: "ngöôøi ñôøi sau trí keùm caên ñoän, theo vaên ñeå hieåu thì khoâng theå hieåu ñöôïc nghóa saâu xa, ta neân töï noùi Ma thaát lò ca ñeå laøm roõ nghóa cuûa kinh luaät", nghó roài toân giaû lieàn baïch Taêng, sau khi Taêng ñaõ chaáp thuaän, toân giaû leân toøa baïch raèng: "toâi xin töï noùi veà Ma thaát lyù ca (luaän), ñoái vôùi nghóa ñaõ hieåu muoán hieån baøy cho roõ, ñoù laø Töù nieäm xöù, Töù chaùnh caän, Töù nhö yù tuùc, Nguõ caên, Nguõ löïc, Thaát boà ñeà phaàn, Baùt chaùnh ñaïo phaàn, Töù voâ uùy, Töù voâ ngaïi giaûi, Töù quaû Sa moân, Töù phaùp cuù, Voâ traùnh nguyeän trí, Ñònh bieân teá, khoâng, voâ töôùng, voâ nguyeän, taïp tu caùc ñònh, chaùnh nhaäp hieän quaùn, theá tuïc trí, Chieâm ma tha, Tyø baùt xaù na, phaùp Taäp, phaùp Uaån... goïi chung laø Ma thaát lyù ca", caùc A-la-haùn nghe xong ñeàu nhaäp ñeä töù thieàn, duøng nguyeän löïc quaùn saùt theá gian roài xuaát ñònh... gioáng nhö ñoaïn vaên treân. Nhö vaäy, ñaây laø Toâ ñaùt la (kinh), ñaây laø Tyø-naïi-da (luaät), ñaây laø A tyø ñaït ma (luaän) ñeàu laø chaân thaät lôøi Phaät daïy ñaõ ñöôïc keát taäp xong. Luùc ñoù Ñòa haønh Döôïc xoa xöôùng raèng: "caùc vò neân bieát, chö Thaùnh chuùng goàm naêm traêm vò A-la-haùn, Thaùnh giaû Ñaïi Ca-dieáp

laøm thöôïng thuû ñaõ keát taäp xong tam taïng Thaùnh giaùo cuûa Nhö lai; do ñaây chö thieân taêng thaïnh, A-tu-la giaûm ít", Khoâng haønh Döôïc xoa laïi thoâng baùo leân coõi trôøi Töù thieân vöông, trieån chuyeån thoâng baùo nhö theá leân tôùi coõi trôøi saéc cöùu caùnh. Laàn keát taäp naøy goàm coù naêm traêm vò A-la-haùn neân ñöôïc goïi laø Nguõ baùch keát taäp, toân giaû Ñaïi Ca-dieáp noùi keä: "Thaùnh chuùng keát taäp giaùo Phaùp vöông, Ñeàu vì thöông xoùt caùc chuùng sanh, Lôøi Phaät ñaõ daïy nhieàu voâ löôïng, Nay ñeàu keát taäp khoâng boû soùt, Theá gian phaøm ngu khoâng hieåu bieát, Vì laøm ñeøn saùng tröø toái taêm". Toân giaû laïi suy nghó: "keát taäp xong ba taïng Thaùnh giaùo, ta nay duøng ñònh löïc quaùn saùt thì quaùn thaáy giaùo phaùp maø Theá toân ñaõ thuyeát ñöôïc truï laâu trong theá gian. Vieäc neân laøm ta ñeàu ñaõ laøm xong theo lôøi Nhö lai daïy, ta cuõng ñaõ phuïng haønh ñuùng theo chaùnh ñaïo cuûa Theá toân,

nhö vaäy laø ñaõ baùo ñaùp ñöôïc moät phaàn nhoû töø aân cuûa Phaät. Ai coù theå baùo ñaùp heát aân ñöùc cuûa Phaät ñöôïc chöù, giaùo phaùp cuûa Theá toân ñaïi sö ñeå laïi laø laøm lôïi ích quaàn sanh nay ñaõ keát taäp xong. Ta caùch xa Ñaïi sö ñaõ laâu, khoâng coøn nôi nöông töïa, ta mang thaân naêm uaån hoâi haùm naøy cuõng ñaõ meät moõi, thôøi Nieát-baøn ñaõ ñeán, ta khoâng neân löu laïi laâu", nghó roài laïi noùi keä: "Ta ñaõ keát taäp giaùo phaùp Phaät, Muoán cho chaùnh phaùp ñöôïc taêng tröôûng, Truï laâu laøm lôïi ích theá gian, Giuùp chuùng sanh thoaùt ly caùc hoaëc, Ngöôøi khoâng hoå theïn ñaõ ñieàu phuïc, Ngöôøi bieát hoå theïn ñöôïc nhieáp thoï, Vieäc laøm lôïi ích ñöôïc vieân maõn, Nay ta neân höôùng tôùi vieân tòch". Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp baûo toân giaû A-nan: "thaày coù bieát khoâng, Theá toân ñem giaùo phaùp phoù chuùc cho ta roài nhaäp Nieát-baøn; nay ta saép nhaäp Nieát-baøn neân chuyeån giao ñaïi phaùp naøy laïi cho thaày, thaày neân kheùo hoä trì. Sau khi ta dieät ñoä, taïi thaønh Vöông xaù coù vôï thöông chuû sanh ñöôïc moät beù trai, khi môùi sanh ra ñaõ ñöôïc bao boïc trong taám vaûi Xa-naïch- ca, neân ñöôïc ñaët teân laø Xa-naïch-ca (teân moät loaïi caây boá gai coù theå deät thaønh vaûi, xöa dòch laø Thöông na hoøa tu). Thôøi gian sau, ngöôøi con trai naøy ra bieån tìm traân baûo ñöôïc bình an trôû veà, sau khi thieát hoäi cuùng döôøng trong ñaïi hoäi Phaät ñaø naêm naêm lieàn ôû trong Phaät giaùo xuaát gia, thaày neân chuyeån giao giaùo phaùp laïi cho ngöôøi aáy", noùi xong toân giaû laïi nghó: "Theá toân ñaïi bi tu khoå haïnh laø chaân thieän höõu, ñöôïc trang nghieâm baèng voâ löôïng coâng ñöùc, tuøy choã naøo coù di thaân xaù lôïi cuûa Phaät, ta ñeàu neân ñeán ñoù cung kính cuùng döôøng roài nhaäp Nieát-baøn", nghó roài lieàn duøng thaàn thoâng löïc ñi ñeán boán thaùp lôùn thôø Phaät ôû boán nôi laø nôi ñaûn sanh, nôi thaønh ñaïo, nôi chuyeån phaùp luaân vaø nôi nhaäp Nieát-baøn; toân giaû cuõng ñeán caùc thaùp thôø xaù lôïi Phaät khaùc, laïi ñeán trong cung roàng cuùng döôøng Phaät nha vaø cuoái cuøng leân coõi trôøi Tam thaäp tam muoán leã kính Phaät nha, vua trôøi Ñeá thích hoûi toân giaû nguyeân do, toân giaû noùi: "toâi muoán leân cuùng döôøng Phaät nha laàn cuoái cuøng", chö thieân nghe lôøi noùi naøy roài thaûy ñaàu buoàn baõ, vua trôøi Ñeá thích ñöa Phaät nha cho toân giaû, toân giaû ñeå trong loøng baøn tay, maét nhìn khoâng nhaùy roài

ñeå treân ñaàu, sau ñoù raõi hoa Maïn ñaø la... leân Phaät nha ñeå cuùng döôøng. Sau khi thuyeát phaùp cho vua trôøi Ñeá thích vaø chö thieân xong, toân giaû aån maát khoûi nuùi Tu di vaø hieän trôû laïi trong thaønh Vöông xaù. Luùc ñoù toân giaû chôït nhôù ñeán lôøi höùa vôùi vua

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 40 327

Vò sanh oaùn neân ñi ñeán vöông cung noùi vôùi ngöôøi giöõ cöûa: “ngöôi haõy vaøo thoâng baùo vôùi vua laø coù toân giaû Ñaïi Ca-dieáp ñang ôû ngoaøi cöûa muoán gaëp”, ngöôøi giöõ cöûa vaøo baùo thì thaáy vua ñang nguû say neân trôû ra noùi vôùi toân giaû laø vua ñang nguû, toân giaû baûo haõy vaøo ñaùnh thöùc vua daäy, ngöôøi giöõ cöûa noùi: “taùnh vua baïo aùc khoù theå xuùc phaïm, neáu toâi goïi sôï vua noåi giaän seõ ra lònh gieát toâi”, toân giaû noùi: “neáu vaäy thì ñôïi khi vua thöùc daäy neân baùo laïi vôùi vua laø coù toân giaû Ñaïi Ca-dieáp saép nhaäp Nieát-baøn neân ñeán töø bieät vua”. Noùi roài toân giaû ñi vaøo nuùi Keâ tuùc, traûi coû ngoài giöõa ba ngoïn nuùi nghó raèng: “ta neân ñaép y phaán taûo cuûa tt ban cho, duøng dònh löïc baûo trì thaân xaùc ñôïi ñeán khi Boà-taùt Töø thò haï sanh. Vò Phaät naøy seõ chæ baøy thaân ta cho caùc ñeä töû thaáy ñeå hoï sanh taâm nhaøm lìa”, nghó roài lieàn nhaäp ñònh, ba ngoïn nuùi chuïm laïi nhö maät thaát laøm cho thaân khoâng hö hoaïi. Toân giaû laïi taùc yù: “neáu vua Vò sanh oaùn ñeán ñaây thì nuùi seõ môû ra cho vua nhìn thaáy, vì neáu vua khoâng ñöôïc nhìn thaáy thaân ta, vua seõ hoäc maùu maø cheát”, taùc yù roài lieàn nhaäp ñònh xaû thoï maïng, luùc ñoù trôøi ñaát chaán ñoäng, sao xeït treân khoâng trung, boán phöông ñeàu röïc saùng, troáng trôøi töï nhieân vang ñoäng khaép hö khoâng. Toân giaû voït thaân leân khoâng trung hieän caùc thaàn bieán hoaëc phun nöôùc hoaëc noåi löûa, noåi maây, tuoân möa lôùn... roài hieän trôû xuoáng vaøo trong thaát ñaù naèm nghieâng beân phaûi, choàng hai goùt chaân leân nhau vaø nhaäp Nieát-baøn voâ dö. Luùc ñoù Thích Phaïm chö thieân nghe thaáy trôøi ñaát chaán ñoäng lieàn quaùn bieát toân giaû Ñaïi Ca-dieáp ñaõ nhaäp Nieát-baøn neân cuøng caùc quyeán thuoäc chö thieân mang höông hoa trôøi ñeán raõi treân thaân toân giaû ñeå cuùng döôøng, chö thieân cuùng döôøng xong thì ba ngoïn nuùi chuïm laïi che kín, chö thieân saàu naõo noùi vôùi nhau: “Phaät vöøa nhaäp Nieát-baøn, chuùng ta chöa heát ñau buoàn, nay laïi ñau buoàn theâm. Chö thieân cöïu truï ôû hang Taát baùt la chæ coøn caùi teân roãng maø thoâi vì thaéng phaùp ñaõ ñi theo toân giaû heát roài, nöôùc Ma-kieät-ñaø khoâng coøn quang huy nöõa, chuùng sanh bò ngheøo cuøng vì ruoäng phöôùc khoâng coøn, taát caû thieän phaùp ñeàu maát heát vì vò giaùc ngoä thöù hai ñaõ nhaäp Nieát-baøn. Khoâng leõ nuùi phaùp seõ suïp ñoå, thuyeàn phaùp seõ bò laät chìm, ñaïi thoï phaùp bò ngaõ, bieån phaùp seõ khoâ caïn, chuùng ma seõ hoan hæ, chaùnh phaùp giaùo hoùa chuùng sanh ñaõ coù vaø nhöõng vieäc laøm lôïi ích seõ aån maát”, noùi roài cuøng bieán maát. Luùc ñoù vua Vò sanh oaùn naèm moäng thaáy keøo coät trong cung ñieän ñeàu gaõy ñoå neân giaät mình thöùc daäy, ngöôøi giöõ cöûa thaáy vua ñaõ thöùc lieàn taâu laïi lôøi cuûa toân giaû Ñaïi Ca-dieáp noùi, vua nghe roài lieàn ngaát ngaõ ra ñaát, caän thaàn röôùi nöôùc cho vua tænh laïi. Sau ñoù vua ñeán trong Truùc

laâm gaëp toân giaû A-nan, ñaûnh leã roài khoùc lôùn noùi: “con nghe toân giaû Ñaïi Ca-dieáp ñaõ nhaäp Nieát-baøn”, toân giaû A-nan cuøng vua ñi ñeán nuùi Keâ tuùc chæ choã toân

328 BOÄ LUAÄT 10

giaû Ñaïi Ca-dieáp nhaäp Nieát-baøn, thaàn ñaïi Döôïc xoa môû ba ngoïn nuùi ra cho vua nhìn thaáy di theå vôùi höông hoa cuûa chö thieân cuùng döôøng, vua thaáy roài lieàn khoùc lôùn vaø ngaát ngaõ ra ñaát nhö ñaïi thoï bò ñöùt goác. Laùt sau tænh laïi vua muoán ñi tìm cuûi, toân giaû A-nan hoûi vua nhaët cuûi laøm gì, ñaùp laø muoán hoûa thieâu, toân giaû A-nan noùi: “vua chôù noùi lôøi naøy, di thaân naøy laø do ñònh löïc cuûa toân giaû baûo trì ñeå ñôïi ñeán khi Boà-taùt Töø thò haï sanh. Phaät aáy seõ cuøng chín möôi saùu caâu chi Thanh vaên tuøy tuøng ñeán ñaây, chæ baøy di theå toân giaû cho caùc ñeä töû Thanh vaên vaø noùi raèng: “ñaây laø Ñaïi Ca-dieáp, ñeä töû thöôïng thuû cuûa Phaät Thích ca Maâu ni, laø baäc thieåu duïc tri tuùc haønh haïnh ñaàu ñaø ñeä nhaát. Nhöõng phaùp do Phaät Thích ca Maâu ni noùi ra ñeàu ñöôïc vò naøy keát taäp ñeå kieán laäp phaùp nhaõn”. Phaät aáy laïi chæ y Taêng-giaø-leâ cuûa toân giaû vaø noùi raèng: “ñaây laø y Taêng-giaø-leâ maø Phaät Thích ca Maâu ni ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc ñaõ töøng maëc”, caùc Thanh vaên nghe roài lieàn tinh taán tu haïnh thieåu duïc tri tuùc, haønh haïnh ñaàu ñaø vaø ñeàu chöùng quaû A-la-haùn. Theá neân vua khoâng theå hoûa thieâu, chæ coù theå xaây thaùp leân treân”. Sau khi vua rôøi khoûi, ba ngoïn nuùi chuïm laïi nhö cuõ, sau ñoù vua cho xaây thaùp leân treân vaø baïch toân giaû A-nan: “con khoâng ñöôïc nhìn thaáy Phaät nhaäp Nieát-baøn, cuõng khoâng ñöôïc nhìn thaáy toân giaû Ñaïi Ca-dieáp nhaäp Nieát-baøn, khi naøo toân giaû nhaäp Nieát-baøn xin cho con ñöôïc thaáy”, toân giaû nhaän lôøi. Luùc ñoù Xa-naïch-ca töø bieån lôùn bình an trôû veà, sau khi saép xeáp haøng hoùa xong lieàn ñeán trong Truùc laâm, thaáy toân giaû A- nan ñang kinh haønh tröôùc cöûa höông ñaøi, oâng lieàn ñeán ñaûnh leã vaø baïch raèng: “con töø bieån lôùn bình an trôû veà laø nhôø naêng löïc cuûa Tam baûo, con nay muoán ôû trong ñaïi hoäi Phaät ñaø naêm naêm cuùng döôøng Phaät vaø taêng, Theá toân hieän ñang ôû ñaâu?”, ñaùp laø Phaät ñaõ nhaäp Nieát-baøn, Xa-naïch-ca nghe roài lieàn ngaát ngaõ ra ñaát, sau khi ñöôïc röôùi nöôùc tænh laïi lieàn hoûi: “toân giaû Xaù-lôïi-phaát, Ñaïi Muïc-kieàn-lieân vaø Ñaïi Ca-dieáp hieän ñang ôû ñaâu?”, ñaùp laø ñeàu ñaõ nhaäp Nieát-baøn, Xa-naïch-ca nghe roài raát ñau buoàn. Sau khi cuøng döôøng ñaïi hoäi xong, toân giaû A-nan noùi vôùi Xa-naïch-ca: “ôû trong boán nhieáp phaùp, con ñaõ haønh xong taøi nhieáp, nay con neân haønh phaùp nhieáp”, Xa-naïch-ca hoûi: “con phaûi laøm theá naøo?”, ñaùp laø neân xuaát gia trong Phaät phaùp, Xa-naïch-ca baèng loøng xuaát gia, toân giaû A-nan cho xuaát gia vaø thoï Caän vieân. Bí-soâ Xa-naïch-ca raát thoâng minh, vöøa nghe qua moät laàn lieàn laõnh thoï ñöôïc heát, khoâng bao laâu sau thoï trì heát taùm vaïn phaùp uaån maø toân giaû A-nan ñaõ thoï trì töø Phaät. Khi toân giaû A-nan cuøng caùc Bí-soâ ôû trong Truùc laâm boãng nghe moät Bí-soâ ñoïc keä: “Ngöôøi naøo soáng traêm naêm, Khoâng thaáy thuûy baïch haïc,

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 40 329

Khoâng baèng soáng moät ngaøy, Ñöôïc thaáy thuûy baïch haïc". Toân giaû lieàn noùi vôùi Bí-soâ aáy raèng: "thaày ñoïc keä naøy khoâng phaûi laø lôøi cuûa ñaïi sö noùi, Theá toân ñaõ noùi nhö vaày: "Ngöôøi naøo soáng traêm naêm, Khoâng hieåu phaùp sanh dieät, Khoâng baèng soáng moät ngaøy, Hieåu ñöôïc phaùp sanh dieät". Thaày neân bieát treân ñôøi coù hai haïng ngöôøi thöôøng phæ baùng Thaùnh giaùo: "Taùnh baát tin, nhieàu saân, Tin nhöng hieåu ñieân ñaûo, Voïng chaáp nôi nghóa kinh, Nhö voi luùn buøn saâu. Keû aáy töï haïi mình, Vì khoâng coù trí hueä, Nghe hieåu sai, voâ ích, Neân bieát nhö thuoác ñoäc. Vì theá nhöõng ngöôøi trí, Nghe roài haønh trì ñuùng, Tröø daàn phieàn naõo hoaëc, Chöùng ñöôïc quaû Ly heä". Bí-soâ naøy nghe roài lieàn noùi laïi vôùi thaày, vò thaày noùi: "A-nan giaø luù laãn, Khoâng coøn nhôù nhö xöa, Lôøi noùi ra sai nhieàu, Khoâng caàn phaûi tin theo, Cöù ñoïc tuïng nhö cuõ". Sau ñoù toân giaû A-nan vaãn nghe Bí-soâ aáy ñoïc sai baøi keä lieàn noùi: "ta ñaõ baûo thaày Theá toân khoâng coù noùi keä nhö vaäy, vì sao thaày vaãn coøn ñoïc nhö cuõ", Bí-soâ ñem lôøi cuûa thaày mình noùi laïi cho toân giaû nghe, toân giaû nghe roài suy nghó: "Bí-soâ naøy ñöôïc chính ta daïy baûo maø vaãn khoâng nghe theo, bieát laøm sao ñaây. Cho duø coù toân giaû Xaù-lôïi-phaát, Ñaïi Muïckieàn-lieân, Ñaïi Ca-dieáp ôû ñaây thì cuõng vaäy maø thoâi, caàu mong nhôø caên löïc töø thieän cuûa Nhö lai seõ laøm cho phaùp nhaõn truï theá ngaøn naêm", toân giaû caûm thaùn lieàn noùi keä: "Caùc toân tuùc ñaõ maát, Ngöôøi treû khoâng saùnh baèng,

330 BOÄ LUAÄT 10

Coøn mình ta leû loi, Nhö chim naèm trong tröùng, Thaân thuoäc xöa khoâng coøn, Phaùp löõ cuõng maát theo. Trong caùc haøng tri thöùc, Nieäm ñònh laø hôn heát, Ngoïn ñeøn trong theá gian, Chieáu saùng tröø toái taêm, Phaù tröø ngu si hoaëc, Baäc aáy ñaõ khoâng coøn. Keû caàn daïy quaù nhieàu, Ngöôøi daïy chæ coù moät, Nhö ngoïn thaùp leû loi, Röøng taøn coøn moät caây". Luùc ñoù toân giaû A-nan baûo Bí-soâ Xa-naïch-ca: "toân giaû Ñaïi Ca- dieáp chuyeån giao giaùo phaùp cuûa Theá toân cho ta roài nhaäp Nieát-baøn, nay ta chuyeån giao laïi cho con roài dieät ñoä, con neân thuû hoä vaø neân ñeán nöôùc Maït ñoä la taïi nuùi Maâu luaän ñoà xaây döïng truù xöù. Trong nöôùc naøy coù con cuûa moät tröôûng giaû ñöôïc Theá toân thoï kyù laø seõ laøm chuû chuøa, laïi coù ngöôøi baùn höông teân laø Caáp ña, con trai cuûa ngöôøi naøy teân laø OÂ-ba-caáp-ña, con haõy ñoä cho xuaát gia vì Theá toân thoï kyù cho OÂ-ba-caáp-ña-laø Phaät khoâng coù töôùng haûo, sau khi ta Nieát-baøn khoaûng moät traêm naêm, ngöôøi naøy seõ laøm neân Phaät söï lôùn", Bí-soâ Xa-naïch-ca ñaùp: "xin vaâng lôøi Thaân giaùo sö daïy", toân giaû noùi: "con haõy baùo cho vua bieát laø ta nhaäp Nieát-baøn", toân giaû laïi suy nghó: "neáu ta nhaäp Nieát-baøn taïi ñaây, vua Vò sanh oaùn baát hoøa vôùi thaønh Quaûng nghieâm thì seõ khoâng ñöôïc chia xaù lôïi; neáu ta nhaäp Nieát-baøn trong thaønh Quaûng nghieâm thì vua Vò sanh oaùn cuõng khoâng ñöôïc chia xaù lôïi, vaäy ta neân dieät ñoä giöõa soâng Haèng", nghó roài toân giaû lieàn ñi ñeán soâng Haèng. Luùc ñoù vua Vò sanh oaùn naèm

moäng thaáy caùi loïng lôùn bò gaõy neân giaät mình thöùc daäy, Bí-soâ Xa-naïch-ca ñeán noùi laïi lôøi cuûa toân giaû A-nan, vua nghe roài lieàn ngaát ngaõ ra ñaát, sau khi ñöôïc röôùi nöôùc tænh laïi, vua hoûi Xa-naïch-ca: “toân giaû A-nan nhaäp Nieát-baøn ôû ñaâu?”, Xa-naïch-ca noùi keä ñaùp: “Vò toân giaû naøy töø Phaät sanh, Theo Phaät thoï trì heát phaùp taïng, Muoán nhaäp Nieát-baøn ñoaïn sanh töû, Cho neân ñaõ ñeán thaønh Quaûng nghieâm”. Vua nghe roài lieàn daãn boán binh ñeán bôø soâng Haèng, luùc ñoù chö

thieän cöïu truï ôû thaønh Quaûng nghieâm töø treân khoâng trung noùi keä baûo moïi ngöôøi trong thaønh: “Toân giaû Khaùnh hæ, ñeøn theá gian, Voâ cuøng thöông xoùt caùc quaàn sanh, Trong loøng bi caûm saép vieân tòch, Cho neân ñaõ ñeán thaønh Quaûng nghieâm”. Caùc Laät coâ tyø trong thaønh Quaûng nghieâm nghe roài lieàn daãn boán binh ñeán bôø soâng Haèng. Vua Vò sanh oaùn töø xa thaáy toân giaû A-nan lieàn chaép tay noùi keä: “Maét Phaät ñeïp nhö hoa sen xanh, Duyeân heát nhaäp dieät taïi nôi naøy, Toân giaû laïi muoán caàu vieân tòch, Xin ñeå di thaân laïi nôi ñaây”. Daân chuùng thaønh Quaûng nghieâm cuõng leã baùi voïng veà toân giaû xin ñeå di thaân laïi cho hoï, toân giaû lieàn noùi keä: “Neáu ta thuaän theo Vò sanh oaùn, Ngöôøi Laät coâ tyø seõ oaùn haän. Neáu ñeå xaù lôïi ôû Quaûng nghieâm, Daân chuùng thaønh Vöông aét buoàn khoå. Ta ñeå nöûa thaân cho Vöông xaù, Nöûa thaân löu laïi thaønh Quaûng nghieâm, Hai nöôùc hoøa giaûi khoâng ñaùnh nhau, Ñöôïc tuøy yù mình maø cuùng döôøng”. Khi toân giaû saép nhaäp Nieát-baøn, maët ñaát chaán ñoäng saùu caùch, luùc ñoù coù moät ñaïi tieân daãn theo naêm traêm moân ñoà côõi maây ñeán choã toân giaû chaép tay baïch raèng: “toân giaû, xin cho con ñöôïc ôû trong thieän phaùp luaät xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc, thaønh taùnh Bí-soâ, tu taäp phaïm haïnh”, toân giaû suy nghó: “ta neân duøng thaàn löïc ngaên moïi ngöôøi ñeán ñaây ñeå truyeàn giôùi cho caùc ñeä töû”, nghó roài toân giaû lieàn bieán ra moät hoøn ñaûo ñeå truyeàn thoï Caän vieân cho naêm traêm ngöôøi naøy, nghe taùc baïch xong ñaïi tieân naøy lieàn chöùng quaû Baát hoaøn, nghe ñeán yeát ma laàn thöù ba thì ñoaïn heát phieàn naõo chöùng quûa A-la-haùn. Do ñaïi tieân naøy xuaát gia thoï Caän vieân vaøo giöõa ngaøy vaø ôû giöõa soâng neân ngöôøi ñöông thôøi goïi laø Maït ñieàn ñòa na, Maït ñieàn laø giöõa, Ñòa na laø ngaøy; hoaëc goïi laø Maït ñieàn ñaïc ca, Maït ñieàn laø giöõa, ñaïc ca laø nöôùc. Sau khi chöùng quaû, Bí-soâ naøy ñaûnh leã toân giaû A-nan vaø baïch raèng: “vaøo giôø phuùt sau cuøng Theá toân ñaõ ñoä Thieän hieàn vaø vò aáy ñaõ vieân tòch tröôùc, nay con cuõng vaäy, xin ñöôïc Nieát-baøn tröôùc, vì khoâng muoán thaáy Thaân giaùo sö nhaäp Nieát-baøn”, toân giaû A-nan

noùi: “Theá toân ñem giaùo phaùp phoù chuùc cho toân giaû Ñaïi Ca-dieáp, toân giaû chuyeån giao laïi cho ta, nay ta chuyeån giao laïi cho con, con haõy kheùo hoä trì. Theá toân coù thoï kyù taïi nöôùc Ca thaáp di la deã coù ñöôïc ngoïa cuï vaø caùc vaät caàn

duïng, laø nôi toát nhaát cho vieäc tu thieàn; Phaät cuõng thoï kyù: sau khi ta Nieát-baøn khoaûng moät traêm naêm, coù moät Bí-soâ teân Maït ñieàn ñòa seõ laøm cho giaùo phaùp cuûa ta löu haønh taïi nöôùc naøy. Vì theá con neân ñeán nöôùc aáy truyeàn baù Thaùnh giaùo", Bí-soâ Maït ñieàn ñòa vaâng lôøi thaày daïy. Luùc ñoù toân giaû A-nan hieän thaàn bieán roài nhaäp Nieát-baøn cuõng nhö nöôùc laøm taét löûa, chia nöûa thaân xaù lôïi cho vua Vò sanh oaùn vaø nöûa thaân xaù lôïi cho daân chuùng thaønh Quaûng nghieâm, ñaïi chuùng noùi keä: "Duøng trí kim cöông beùn, Töï phaân chia xaù lôïi, Nöûa cho vua Vöông xaù, Nöûa cho daân Quaûng nghieâm". Daân Quaûng nghieâm xaây thaùp thôø xaù lôïi naøy ñeå cuùng döôøng, vua Vò sanh oaùn cuõng xaây thaùp thôø xaù lôïi ôû Ba tra ly. Luùc ñoù toân giaû Maït ñieàn ñòa ñi ñeán nöôùc Ca thaáp di la ngoài kieát giaø gaàn choã roàng ôû, toân giaû nhaäp ñònh laøm cho maët ñaát chaán ñoäng saùu caùch. Roàng thaáy maët ñaát chaán ñoäng lieàn noåi saám chôùp möa lôùn ñeå khuûng boá toân giaû, toân giaû lieàn nhaäp ñònh töø bi neân uy vuõ cuûa roàng khoâng laøm lay ñoäng cheùo y, roàng laïi möa ñaù xuoáng, toân giaû lieàn bieán chuùng thaønh hoa trôøi rôi xuoáng, roàng laïi phoùng dao kieám caùc loaïi binh khí xuoáng, toân giaû bieán chuùng thaønh hoa sen rôi xuoáng. Chö thieân treân khoâng trung noùi keä: "Treân khoâng möa ñaù xuoáng, Hoùa thaønh hoa sen ñeïp, Cho duø phoùng göôm giaùo, Cuõng bieán thaønh anh laïc. Roàng caøng theâm giaän döõ, Laøm nuùi cuõng ngaõ nghieâng, Toân giaû nhö nuùi Tuyeát, Saùng saïch khoâng lay ñoäng". Roàng thaáy khoâng laøm haïi ñöôïc neân sanh taâm hi höõu hoûi toân giaû caàn gì, ñaùp laø caàn moät choã ôû, roàng noùi laø khoù laøm, toân giaû noùi: "Theá toân thoï kyù cho ta ñeán nöôùc naøy, laïi noùi taïi ñaây deã coù ñöôïc ngoïa cuï vaø caùc vaät caàn duøng, laø nôi toát nhaát cho vieäc tu thieàn", roàng hoûi: "Theá toân thoï kyù nhö vaäy phaûi khoâng?", ñaùp laø phaûi, laïi hoûi caàn bao nhieu ñaát, ñaùp laø baèng choã ngoài kieát giaø, roàng baèng loøng, toân giaû lieàn ngoài kieát giaø che

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 40 333

kín chín hang nuùi. Roàng laïi hoûi coù bao nhieâu moân ñoà, toân giaû nhaäp ñònh quaùn roài cho roàng bieát laø seõ coù naêm traêm A-la-haùn ñeán ñaây, roàng noùi: "neáu thieáu moät ngöôøi toâi seõ laáy ñaát laïi", toân giaû noùi: "ñöôïc nhöng heã coù ngöôøi thoï thì phaûi coù thí chuû, ta muoán moïi ngöôøi tuï taäp ñeán ñaây", roàng noùi tuøy yù. Sau ñoù moïi ngöôøi töø boán phöông tuï taäp ñeán, toân giaû phaân chia ranh giôùi cho hoï ôû, hoï hoûi toân giaû: "choã ôû ñaõ oån nhöng seõ phaûi sinh soáng nhö theá naøo?", toân giaû duøng thaàn löïc ñöa hoï ñeán nuùi Höông tuùy baûo nhoå caây Uaát kim höông. Roàng cöïu truï trong nuùi naøy thaáy hoï nhoå caây lieàn töùc giaän phoùng saám seùt vaø möa ñaù xuoáng, toân giaû ñieàu phuïc caùc roàng naøy cuõng gioáng nhö roàng treân. Caùc roàng ñöôïc ñieàu phuïc roài lieàn hoûi toân giaû: "giaùo phaùp cuûa Nhö lai seõ truï theá bao laâu?", ñaùp laø moät ngaøn naêm, caùc roàng noùi: "xin toân giaû giao öôùc laø cho ñeán khi naøo giaùo phaùp cuûa Nhö lai coøn truï theá thì ñöôïc thoï duïng caây naøy tuøy yù", toân giaû nhaän lôøi roài baûo moïi ngöôøi mang caây veà troàng khaép nôi trong nöôùc Ca thaáp di la, cho

ñeán khi naøo Phaät phaùp chöa dieät thì caây seõ khoâng maát, nhôø ñoù moïi ngöôøi ñöôïc soáng oån ñònh, thí chuû vaø caùc vò ñoàng phaïm haïnh ñeàu hoan hyû. Hoùa duyeân ñaõ maõn nhö cuûi heát löûa taét, toân giaû nhaäp Nieát-baøn voâ dö, moïi ngöôøi duøng goã thôm Ngöu ñaàu chieân ñaøn hoûa thieâu roài xaây thaùp thôø taïi choã. Noùi veà toân giaû Xa-naïch-ca sau khi ñoä OÂ-ba-caáp-ña vaø laøm cho Phaät phaùp ñöôïc truyeàn baù roäng khaép lieàn baûo OÂ-ba-caáp-ña raèng: “con neân bieát, Nhö lai ñaïi sö ñem giaùo phaùp phoù chuùc cho toân giaû Ñaïi Ca- dieáp, toân giaû chuyeån giao giaùo phaùp naøy laïi cho Thaân giaùo sö cuûa ta, Thaân giaùo sö laïi chuyeån giao cho ta, nay ta chuyeån giao laïi cho con, con haõy kheùo hoä trì Thaùnh giaùo ñöøng ñeå dieät maát, nhöõng ñieàu Phaät ñaõ cheá, con ñeàu phaûi phuïng haønh”, sau khi phöông tieän thuyeát phaùp laøm cho thí chuû vaø caùc vò ñoàng phaïm haïnh hoan hæ, toân giaû hieän thaàn bieán roài nhaäp Nieát-baøn voâ dö. Toân giaû OÂ-ba-caáp-ña laïi chuyeån giao giaùo phaùp laïi cho toân giaû Ñòa-ñeå-ca (Höõu quyù), vò naøy laïi chuyeån giao phoù chuùc cho toân giaû Ngaät lyù saéc noa (Haéc saéc), thöù lôùp truyeàn trao ñeán toân giaû Toâ-dieät- lyù-xaù-na (Thieän kieán). Caùc baäc ñaïi long töôïng tuaàn töï truyeàn trao cho nhau nhö vaäy ñaõ traûi qua 110 naêm, töø sau khi Theá toân nhaäp Nieát-baøn. Trong khoaûng thôøi gian naøy, caùc Bí-soâ ôû thaønh Quaûng nghieâm ñaët ra möôøi vieäc khoâng thanh tònh, traùi vôùi ñieàu giôùi maø Phaät ñaõ cheá, khoâng y cöù theo kinh luaät; nhöng caùc Bí-soâ naøy laïi cho laø thanh tònh neân cuøng tuaân haønh, möôøi vieäc ñoù laø: 1. Khi caùc Bí-soâ laøm yeát ma phi phaùp baát hoøa, yeát ma phi phaùp hoøa vaø yeát ma phaùp baát hoøa, ñaïi chuùng nghe yeát ma xong ñeàu lôùn tieáng

noùi chaáp thuaän. Ñaây goïi laø Tònh phaùp lôùn tieáng noùi chaáp thuaän. Vieäc naøy traùi vôùi lôøi Phaät daïy, traùi vôùi chaùnh lyù, khoâng y cöù theo kinh luaät nhöng caùc Bí-soâ thaønh Quaûng nghieâm laïi cho laø thanh tònh, khen ngôïi vaø cuøng tuaân haønh. 2. Khi caùc Bí-soâ laøm yeát ma phi phaùp baát hoøa, yeát ma phi phaùp hoøa vaø yeát ma phaùp baát hoøa, ñaïi chuùng thaáy laøm yeát ma ñeàu tuøy hæ. Ñaây goïi laø Tònh phaùp tuøy hæ... nhö treân cho ñeán cuøng tuaân haønh. 3. Caùc Bí-soâ töï tay ñaøo ñaát hay baûo ngöôøi khaùc ñaøo ñaát. Ñaây goïi laø Tònh phaùp vieäc xöa... cuøng tuaân haønh. 4. Caùc Bí-soâ ñöïng muoái trong oáng, töï caát giöõ vaø laáy thoï duïng, hoøa vôùi thôøi döôïc ñöôïc tuøy yù aên. Ñaây goïi laø Tònh phaùp duøng muoái... cuøng tuaân haønh. 5. Caùc Bí-soâ ñi ñöôøng chöa caùch xa nhau hôn moät traïm röôõi thì ñöôïc aên rieâng chuùng. Ñaây goïi laø Tònh phaùp ñi ñöôøng... nhö treân cho ñeán caâu cuøng tuaân haønh. 6. Caùc Bí-soâ khoâng taùc phaùp dö thöïc, quaù ngoï hai ngoùn tay ñöôïc aên. Ñaây goïi laø Tònh phaùp hai ngoùn tay ñöôïc aên... nhö treân cho ñeán caâu cuøng tuaân haønh. 7. Caùc Bí-soâ hoøa röôïu vôùi nöôùc uoáng, ñaây goïi laø Tònh phaùp trò bònh... nhö treân cho ñeán caâu cuøng tuaân haønh. 8. Caùc Bí-soâ duøng moät thaêng söõa laïc khuaáy vôùi nöôùc ñeå uoáng phi thôøi. Ñaây goïi laø Tònh phaùp laïc töông... nhö treân cho ñeán caâu cuøng tuaân haønh. 9. Caùc Bí-soâ laøm toïa cuï môùi, khoâng duøng mieáng vaûi cuõ baèng moät gang tay cuûa Phaät ñeå may choàng leân maø töï thoï duïng. Ñaây

goïi laø Tònh phaùp toïa cuï... cuøng tuaân haønh. 10. Caùc Bí-soâ töï lau chuøi baùt cho saïch ñeïp roài sai Caàu tòch mang baùt naøy ñi ñeán töøng nhaø noùi vôùi moïi ngöôøi raèng: “nhöõng ngöôøi ñang soáng trong thaønh Quaûng nghieâm vaø caùc thöông khaùch töø boán phöông ñeán ñaây neáu boá thí vaøng baïc hay boái xæ (tieàn baïc) vaøo trong baùt naøy thì seõ ñöôïc lôïi ích lôùn, giaøu coù vaø an laïc”, sau khi ñöôïc nhieàu vaøng baïc vaät baùu, hoï cuøng phaân chia. Ñaây goïi laø Tònh phaùp vaøng baïc vaät baùu, vieäc naøy traùi vôùi ñieàu giôùi maø Phaät ñaõ cheá, khoâng y cöù theo kinh luaät; nhöng caùc Bí-soâ naøy laïi cho laø thanh tònh khen ngôïi vaø cuøng tuaân haønh. Toân giaû A-nan khi coøn ôû thaønh Quaûng nghieâm coù moät ñeä töû teân laø Taùt baø ca la (Laïc duïc) ñaõ chöùng A-la-haùn ñuû taùm giaûi thoaùt, thieåu duïc tri tuùc vaø voâ söï. Vò naøy laïi coù moät ñeä töû teân laø Da xaù (Danh xöng) ôû taïi tuï laïc Baø taùp baø cuõng ñaõ chöùng A-la-haùn, ñuû taùm giaûi thoaùt. Luùc ñoù toân

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 40 335

giaû Danh xöng cuøng naêm traêm ñeä töû du haønh trong nhaân gian, khi ñeán thaønh Quaûng nghieâm gaëp luùc caùc Bí-soâ saép chia lôïi vaät neân vò Tri söï ñeán noùi vôùi toân giaû Danh xöng: “Taêng giaø ñöôïc lôïi vaät saép cuøng chia, xin haõy ñeán laáy phaàn”, toân giaû nghe roài lieàn hoûi: “lôïi vaät aáy phaùt sanh töø ñaâu, do ai cuùng döôøng?”, vò naøy lieàn noùi roõ vieäc thu hoaïch lôïi vaät goïi laø Tònh phaùp vaøng baïc vaät baùu. Toân giaû Danh xöng nghe roài lieàn suy nghó: “mut nhoït ñoäc ñaõ phaùt sanh, chæ coù moät vieäc naøy hay coøn vieäc khaùc nöõa”, nghó roài lieàn nhaäp ñònh quaùn saùt, quaùn bieát do hoï khinh maïn giôùi ñaõ laøm caùc haïnh xaáu coù taát caû laø möôøi vieäc phi phaùp. Toân giaû vì muoán chaùnh phaùp ñöôïc toàn taïi laâu daøi neân ñeán gaëp thaày laø toân giaû Laïc duïc, ñaûnh leã roài baïch raèng: “baïch toân giaû, Bí-soâ coù ñöôïc laøm Tònh phaùp lôùn tieáng noùi chaáp thuaän hay khoâng?”, toân giaû Laïc duïc hoûi: “nhö theá naøo laø Tònh phaùp lôùn tieáng noùi chaáp thuaän?”, ñaùp: “khi caùc Bí-soâ ôû thaønh Quaûng nghieâm laøm yeát ma phi phaùp baát hoøa, yeát ma phi phaùp hoøa vaø yeát ma phaùp baát hoøa, ñaïi chuùng nghe yeát ma xong ñeàu lôùn tieáng noùi chaáp thuaän. Ñaây goïi laø Tònh phaùp lôùn tieáng noùi chaáp thuaän, vieäc naøy coù ñöôïc laøm khoâng?”, toân giaû noùi: “khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy”, laïi hoûi: “Nhö lai cheá ngaên khoâng cho laøm nhö vaäy ôû ñaâu?”, ñaùp laø taïi thaønh Chieâm ba, laïi hoûi vì ai maø cheá, ñaùp laø vì Luïc chuùng Bí-soâ, laïi hoûi phaïm toäi gì, ñaùp laø toäi AÙc taùc, toân giaû Danh xöng noùi: “ñaây laø vieäc thöù nhaát, traùi vôùi ñieàu giôùi maø Phaät ñaõ cheá, khoâng y cöù theo kinh luaät; nhöng caùc Bí-soâ ñoù laïi cho laø thanh tònh, khen ngôïi vaø cuøng tuaân haønh. Toân giaû khoâng neân boû qua vieäc phi phaùp naøy”, toân giaû nghe roài im laëng hoài laâu roài noùi vieäc naøy ñaõ bieát. Toân giaû Danh xöng laïi hoûi: “Bí-soâ coù ñöôïc laøm Tònh phaùp tuøy hæ khoâng?”, toân giaû hoûi laïi: “nhö theá naøo laø Tònh phaùp tuøy hæ?”, ñaùp: “khi caùc Bí-soâ laøm yeát ma phi phaùp baát hoøa, yeát ma phi phaùp hoøa vaø yeát ma phaùp baát hoøa, ñaïi chuùng thaáy laøm yeát ma ñeàu tuøy hæ. Ñaây goïi laø Tònh

phaùp tuøy hæ, vieäc naøy coù ñöôïc laøm khoâng?", toân giaû noùi: "khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy", laïi hoûi: "Nhö lai cheá ngaên khoâng cho laøm nhö vaäy ôû ñaâu?", ñaùp laø taïi thaønh Chieâm ba, laïi hoûi vì ai maø cheá, ñaùp laø vì Luïc chuùng Bí-soâ, laïi hoûi phaïm toäi gì, ñaùp laø toäi AÙc taùc, toân giaû Danh xöng noùi: "ñaây laø vieäc thöù hai, traùi vôùi ñieàu giôùi... nhö treân cho ñeán caâu toân giaû khoâng neân boû qua vieäc phi phaùp naøy", toân giaû nghe roài im laëng hoài laâu roài noùi vieäc naøy ñaõ bieát. Toân giaû Danh xöng laïi hoûi: "Bí-soâ coù ñöôïc laøm Tònh phaùp vieäc xöa khoâng?", toân giaû hoûi laïi: "nhö theá naøo laø Tònh phaùp vieäc xöa?", ñaùp: "caùc Bí-soâ töï tay ñaøo ñaát hay baûo ngöôøi khaùc ñaøo ñaát. Ñaây goïi laø Tònh phaùp vieäc xöa, vieäc naøy coù ñöôïc laøm khoâng?", toân giaû noùi: "khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy", laïi hoûi: "Nhö lai cheá

ngaên khoâng cho laøm nhö vaäy ôû ñaâu?", ñaùp laø taïi thaønh Thaát-la-phieät, laïi hoûi vì ai maø cheá, ñaùp laø vì Luïc chuùng Bí-soâ, laïi hoûi phaïm toäi gì, ñaùp laø toäi Ñoïa, toân giaû Danh xöng noùi: "ñaây laø vieäc thöù ba, traùi vôùi ñieàu giôùi... nhö treân cho ñeán caâu toân giaû khoâng neân boû qua vieäc phi phaùp naøy", toân giaû nghe roài im laëng hoài laâu roài noùi vieäc naøy ñaõ bieát. Toân giaû Danh xöng laïi hoûi: "Bí-soâ coù ñöôïc laøm Tònh phaùp duøng muoái khoâng?", toân giaû hoûi laïi: "nhö theá naøo laø Tònh phaùp duøng muoái?", ñaùp: "caùc Bí-soâ ñöïng muoái trong oáng, töï caát giöõ vaø laáy thoï duïng, hoøa vôùi thôøi döôïc ñöôïc tuøy yù aên. Ñaây goïi laø Tònh phaùp duøng muoái, vieäc naøy coù ñöôïc laøm khoâng?", toân giaû noùi: "khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy", laïi hoûi: "Nhö lai cheá ngaên khoâng cho laøm nhö vaäy ôû ñaâu?", ñaùp laø taïi thaønh Vöông xaù, laïi hoûi vì ai maø cheá, ñaùp laø vì toân giaû Xaù-lôïi-phaát, laïi hoûi phaïm toäi gì, ñaùp laø toäi Ba-daät- ñeà, toân giaû Danh xöng noùi: "ñaây laø vieäc thöù tö, traùi vôùi ñieàu giôùi... nhö treân cho ñeán caâu toân giaû khoâng neân boû qua vieäc phi phaùp naøy", toân giaû nghe roài im laëng hoài laâu roài noùi vieäc naøy ñaõ bieát. Toân giaû Danh xöng laïi hoûi: "Bí-soâ coù ñöôïc laøm Tònh phaùp ñi ñöôøng khoâng?", toân giaû hoûi laïi: "nhö theá naøo laø Tònh phaùp ñi ñöôøng?", ñaùp: "caùc Bí-soâ ñi ñöôøng chöa caùch xa nhau hôn moät traïm röôõi thì ñöôïc aên rieâng chuùng. Ñaây goïi laø Tònh phaùp ñi ñöôøng, vieäc naøy coù ñöôïc laøm khoâng?", toân giaû noùi: "khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy", laïi hoûi: "Nhö lai cheá ngaên khoâng cho laøm nhö vaäy ôû ñaâu?", ñaùp laø taïi thaønh Vöông xaù, laïi hoûi vì ai maø cheá, ñaùp laø vì Thieân thoï, laïi hoûi phaïm toäi gì, ñaùp laø toäi Ba-daät-ñeà, toân giaû Danh xöng noùi: "ñaây laø vieäc thöù naêm, traùi vôùi ñieàu giôùi... nhö treân cho ñeán caâu toân giaû khoâng neân boû qua vieäc phi phaùp naøy", toân giaû nghe roài im laëng hoài laâu roài noùi vieäc naøy ñaõ bieát. Toân giaû Danh xöng laïi hoøi: "Bí-soâ coù ñöôïc laøm Tònh phaùp hai ngoùn tay ñöôïc aên hay khoâng?", toân giaû hoûi laïi: "nhö theá naøo laø Tinh phaùp hai ngoùn tay ñöôïc aên?", ñaùp: "caùc Bí-soâ khoâng taùc phaùp dö thöïc, quaù ngoï hai ngoùn tay ñöôïc aên. Ñaây goïi laø Tònh phaùp hai ngoùn tay ñöôïc aên, vieäc naøy coù ñöôïc laøm khoâng?", toân giaû noùi: "khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy", laïi hoûi: "Nhö lai cheá ngaên khoâng cho laøm nhö vaäy ôû ñaâu?", ñaùp laø taïi thaønh

Thaát-la-phieät, laïi hoûi vì ai maø cheá, ñaùp laø vì Thieän lai, laïi hoûi phaïm toäi gì, ñaùp laø toäi Ba-daät-ñeà, toân giaû Danh xöng noùi: “ñaây laø vieäc thöù saùu, traùi vôùi ñieàu giôùi... nhö treân cho ñeán caâu toân giaû khoâng neân boû qua vieäc phi phaùp naøy”, toân giaû nghe roài im laëng hoài laâu roài noùi vieäc naøy ñaõ bieát. Toân giaû Danh xöng laïi hoûi: “Bí-soâ coù ñöôïc laøm Tònh phaùp trò bònh khoâng?”, toân giaû hoûi laïi: “nhö theá naøo laø Tònh phaùp trò bònh?”, ñaùp: “caùc Bí-soâ duøng nöôùc hoøa vôùi röôïu ñöôïc uoáng, ñaây goïi laø Tònh phaùp trò bònh, vieäc naøy coù ñöôïc laøm khoâng?”, toân giaû noùi:

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 40 337

“khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy”, laïi hoûi: “Nhö lai cheá ngaên khoâng cho laøm nhö vaäy ôû ñaâu?”, ñaùp laø taïi thaønh Thaát-la-phieät, laïi hoûi vì ai maø cheá, ñaùp laø vì Thieän lai, laïi hoûi phaïm toäi gì, ñaùp laø toäi Ba-daät-ñeà, toân giaû Danh xöng noùi: “ñaây laø vieäc thöù baûy, traùi vôùi ñieàu giôùi... nhö treân cho ñeán caâu toân giaû khoâng neân boû qua vieäc phi phaùp naøy”, toân giaû nghe roài im laëng hoài laâu roài noùi vieäc naøy ñaõ bieát. Toân giaû Danh xöng laïi hoûi: “Bí- soâ coù ñöôïc laøm Tònh phaùp laïc töông khoâng?”, toân giaû hoûi laïi: “nhö theá naøo laø Tònh phaùp laïc töông?”, ñaùp: “caùc Bí-soâ duøng moät thaêng söõa laïc khuaáy vôùi nöôùc ñeå uoáng phi thôøi. Ñaây goïi laø Tònh phaùp laïc töông, vieäc naøy coù ñöôïc laøm khoâng?”, toân giaû noùi: “khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy”, laïi hoûi: “Nhö lai cheá ngaên khoâng cho laøm nhö vaäy ôû ñaâu?”, ñaùp laø taïi thaønh Thaát-la-phieät, laïi hoûi vì ai maø cheá, ñaùp laø vì Thaát thaäp chuùng Bí-soâ, laïi hoûi phaïm toäi gì, ñaùp laø toäi Ba-daät-ñeà, toân giaû Danh xöng noùi: “ñaây laø vieäc thöù taùm, traùi vôùi ñieàu giôùi... nhö treân cho ñeán caâu toân giaû khoâng neân boû qua vieäc phi phaùp naøy”, toân giaû nghe roài im laëng hoài laâu roài noùi vieäc naøy ñaõ bieát. Toân giaû Danh xöng laïi hoûi: “Bí-soâ coù ñöôïc laøm Tònh phaùp toïa cuï khoâng?”, toân giaû hoûi laïi: “nhö theá naøo laø Tònh phaùp toïa cuï?”, ñaùp: “caùc Bí-soâ laøm toïa cuï môùi, khoâng duøng mieáng vaûi cuõ baèng moät gang tay cuûa Phaät ñeå may choàng leân maø töï thoï duïng. Ñaây goïi laø Tònh phaùp toïa cuï, vieäc naøy coù ñöôïc laøm khoâng?”, toân giaû noùi: “khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy”, laïi hoûi: “Nhö lai cheá ngaên khoâng cho laøm nhö vaäy ôû ñaâu?”, ñaùp laø taïi thaønh Thaát-la-phieät, laïi hoûi vì ai maø cheá, ñaùp laø vì Luïc chuùng Bí-soâ, laïi hoûi phaïm toäi gì, ñaùp laø toäi Ba-daät-ñeà, toân giaû Danh xöng noùi: “ñaây laø vieäc thöù chín, traùi vôùi ñieàu giôùi... nhö treân cho ñeán caâu toân giaû khoâng neân boû qua vieäc phi phaùp naøy”, toân giaû nghe roài im laëng hoài laâu roài noùi vieäc naøy ñaõ bieát. Toân giaû Danh xöng laïi hoûi: “Bí-soâ coù ñöôïc laøm Tònh phaùp vaøng baïc vaät baùu hay khoâng?”, toân giaû hoûi laïi: “nhö theá naøo laø Tònh phaùp vaøng baïc vaät baùu?”, ñaùp: “caùc Bí-soâ töï lau chuøi baùt cho saïch ñeïp roài sai Caàu tòch mang baùt naøy ñi ñeán töøng nhaø noùi vôùi moïi ngöôøi raèng: “nhöõng ngöôøi ñang soáng trong thaønh Quaûng nghieâm vaø caùc thöông khaùch töø boán phöông ñeán ñaây neáu boá thí vaøng baïc hay boái xæ (tieàn baïc) vaøo trong baùt naøy thì seõ ñöôïc lôïi ích lôùn, giaøu coù vaø an laïc”, sau khi ñöôïc nhieàu vaøng baïc vaät baùu, hoï cuøng

phaân chia. Ñaây goïi laø Tònh phaùp vaøng baïc vaät baùu, vieäc naøy coù ñöôïc laøm khoâng?", toân giaû noùi: "khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy", laïi hoûi: "Nhö lai cheá ngaên khoâng cho laøm nhö vaäy ôû ñaâu?", ñaùp laø taïi thaønh Tyø da ly, laïi hoûi vì ai maø cheá, ñaùp laø vì Luïc chuùng Bí-soâ, laïi hoûi phaïm toäi gì, ñaùp laø toäi Xaû ñoïa. Toân giaû Danh xöng noùi: "ñaây laø vieäc thöù möôøi, ôû trong caùc kinh

nhö kinh Baûo ñaûnh, phaåm Phaät ngöõ trong kinh Töông öng A Caáp ma, phaåm Giôùi uaån trong kinh Tröôøng A Caáp ma, kinh Yeát-sæ-na ôû phaåm Töông öng trong kinh Trung A Caáp ma, trong phaåm boán vaø naêm cuûa kinh Taêng nhaát A Caáp ma thì möôøi vieäc naøy ñeàu traùi vôùi lôøi Phaät daïy", toân giaû Laïc duïc noùi: "neáu vaäy thaày neân ñeán nôi khaùc tìm ñoàng baïn toát, ta seõ laøm baïn phaùp vôùi caùc thaày", toân giaû Danh xöng nghe roài lieàn nhaäp ñònh bieân teá thöù tö, sau ñoù ñeán caùc nôi tìm baïn phaùp trôï giuùp. Taïi tuï laïc An truù coù Bí-soâ teân Xa saù cuõng laø ñeä töû cuûa toân giaû A-nan, ñaõ chöùng A- la-haùn, ñuû taùm giaûi thoaùt; toân giaû Danh xöng ñeán gaëp ñaûnh leã roài baïch raèng: "toân giaû, Bí-soâ coù ñöôïc laøm Tònh phaùp lôùn tieáng noùi chaáp thuaän khoâng?", toân giaû Xa saù hoûi laïi: "nhö theá naøo laø Tònh phaùp lôùn tieáng noùi chaáp thuaän?", hoûi vaø ñaùp gioáng nhö treân cho ñeán heát vieäc thöù möôøi, toân giaû Xa saù noùi: "neáu vaäy hieàn giaû haõy ñeán nôi khaùc tìm ñoàng baïn toát, ta seõ laøm baïn phaùp vôùi caùc vò". Toân giaû Danh xöng töø giaõ roài ñi ñeán thaønh Taêng yeát theá gaëp toân giaû Baø sai cuõng laø ñeä töû cuûa toân giaû A-nan, ñaõ chöùng A-la-haùn, ñuû taùm giaûi thoaùt, hoûi vaø ñaùp cuõng nhö treân cho ñeán vieäc thöù möôøi. Toân giaû Danh xöng töø giaõ roài ñi ñeán thaønh Ba thaùt ly töû gaëp toân giaû Khuùc an, nhöng vò naøy ñang nhaäp Dieät taän ñònh neân toân giaû ñeán choã toân giaû Thieân yù, hoûi vaø ñaùp cuõng nhö tröôùc cho ñeán vieäc thöù möôøi. Sau ñoù ñeán thaønh Löu chuyeån gaëp toân giaû Nan thaéng, roài ñeán thaønh Ñaïi hueä gaëp toân giaû Thieän kieán, roài ñi ñeán thaønh Caâu sanh gaëp toân giaû Dieäu tinh ñeàu hoûi vaø ñaùp gioáng nhö treân cho ñeán vieäc thöù möôøi. Luùc ñoù toân giaû Dieäu tinh suy nghó: "tröôùc khi ñeán gaëp ta, cuï thoï naøy coù ñeán caùc nôi khaùc khoâng", lieàn quaùn bieát ñaõ ñeán caùc nôi khaùc neân noùi vôùi Danh xöng: "cuï thoï ñi ñöôøng xa ñaõ moõi meät, haõy taïm nghæ laïi ñaây, toâi seõ ñi tìm theâm ñoàng baïn toát cho", Danh xöng ôû laïi vaø Dieäu tinh leân ñöôøng. Luùc ñoù caùc Bí-soâ taïi thaønh Quaûng nghieâm ñeán gaëp caùc ñeä töû cuûa toân giaû Danh xöng hoûi: "Thaân giaùo sö cuûa caùc thaày ñaâu?", ñaùp laø ñi tìm ñoàng baïn toát, hoûi tìm ñeå laøm gì, ñaùp laø ñeå taãn xuaát caùc thaày, laïi hoûi: "chuùng toâi phaïm loãi gì maø taãn xuaát?", caùc ñeä töû cuûa toân giaû lieàn noùi roõ söï vieäc, caùc Bí-soâ naøy nghe roài noùi: "Thaân giaùo sö cuûa caùc thaày ñaõ laøm vieäc baát thieän, Phaät ñaõ nhaäp Nieát-baøn vì sao ôû trong giaùo phaùp ñeå laïi, vò aáy laïi muoán xuùc naõo chuùng toâi, chuùng toâi chæ tuøy duyeân nuoâi soáng maø thoâi", trong chuùng coù moät Bí-soâ noùi: "lôøi vò aáy laø chaân thaät khoâng hö doái, vieäc maø caùc cuï thoï laøm laø sai traùi, khoâng thuaän vôùi haïnh Thanh vaên. Tröôùc ñaây chuùng ta ñeàu nghe noùi chaùnh phaùp cuûa Phaät seõ toàn taïi ngaøn naêm, nay chöa ñeán ngaøn

naêm maø chaùnh phaùp ñaõ aån maát roài. Vò aáy

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 40 339

tìm ñoàng baïn toát laø muoán hoä trì chaùnh phaùp, ñaây laø vieäc laøm toát, muïc ñích laø ñeå cho keû aùc khoâng khinh maïn giôùi vaø muït nhoït ñoäc khoâng sanh nöõa", caùc Bí-soâ naøy nghe roài sôï haõi im laëng ñöùng moät beân roài noùi vôùi nhau: "toân giaû Danh xöng ñi tìm ñoàng baïn toát ñeå khu taãn chuùng ta, vì sao chuùng ta laïi im laëng khoâng laøm gì?", ñaùp: "chuùng ta phaûi laøm gì ñaây?", laïi noùi: "chuùng ta cuõng neân tìm ñoàng baïn trôï giuùp, laøm sao ñeå cho hoï khu taãn chuùng ta ñöôïc", laïi ñaùp: "neáu vaäy seõ phaùt sanh ñaáu tranh, chuùng ta neân mau boû ñi nôi khaùc", laïi noùi: "ñi ñaâu cuõng coù loãi naøy, nay chuùng ta neân caàu hoï hoan hæ", laïi ñaùp: "nhaát ñònh hoï seõ khoâng hoan hæ, chuùng ta cöù taïm ôû laïi ñaây, trong thôøi gian naøy chuùng ta neân ñem lôïi vaät nhö y baùt, daây löng... bieáu taëng cho caùc ñeä töû cuûa toân giaû Danh xöng ñeå hoï noùi giuùp caùc vò aáy hoan hæ cho chuùng ta", caùc Bí-soâ naøy baøn tính xong lieàn nhaát trí ñem y baùt vaø caùc vaät caàn duøng ñöa bieáu cho caùc ñeä töû cuûa toân giaû Danh xöng. Sau ñoù, khi toân giaû Danh xöng trôû veà laïi truù xöù ôû thaønh Quaûng nghieâm, caùc ñeä töû ñaûnh leã roài hoûi: "Thaân giaùo sö coù tìm ñöôïc ñoàng baïn toát khoâng?", ñaùp: "ñöôïc, khoâng bao laâu nöõa caùc vò aáy seõ ñeán töông trôï", caùc ñeä töû noùi: "vieäc aáy cuõng ñaõ qua roài xin Thaân giaùo sö nghó laïi, Phaät ñaõ nhaäp Nieát-baøn, giaùo phaùp cuõng ñi theo, hoï cuõng chæ laø tuøy duyeân nuoâi soáng, xuùc naõo hoï laøm chi?", toân giaû nghe roài lieàn suy nghó: "nghe lôøi naøy vaø xem boä daïng cuûa caùc ñeä töû, chaéc laø ñaõ nhaän lôøi yeâu caàu cuûa hoï", nghó roài lieàn noùi: "nghe qua lôøi naøy vaø xen boä daïng cuûa caùc thaày, coù phaûi caùc thaày ñaõ nhaän lôøi yeâu caàu cuûa hoï roài phaûi khoâng?", caùc ñeä töû im laëng, toân giaû Danh xöng lieàn sai söù ñeán baùo tin cho caùc ñoàng baïn toát: "phe aùc ñaõ taêng daàn, caùc vò haõy ñeán mau, ñaïi söï Phaät phaùp khoâng neân chaäm treã. Neân nhanh laïi chaäm, Neân chaäm laïi nhanh, Vieäc traùi chaùnh lyù, Do keû ngu laøm, Phaûi mang tieáng xaáu, Do lìa baïn laønh, Laøm vieäc suy toån, Nhö traêng toái daàn. Neân chaäm thì chaäm, Neân nhanh thì nhanh, Vieäc thuaän chaùnh lyù, Ngöôøi trí neân bieát, Seõ ñöôïc ngôïi khen,

340 BOÄ LUAÄT 10

Thaân caän baïn laønh, Vieäc thieän taêng tröôûng, Nhö traêng saùng daàn". Luùc ñoù toân giaû Danh xöng ñaùnh kieàn chuøy, coù 699 vò A-la-haùn ñeàu laø ñeä töû cuûa toân giaû A-nan ñoàng thôøi vaân taäp, toân giaû Khuùc an ñang nhaäp Dieät taän ñònh neân khoâng nghe thaáy tieáng kieàn chuøy, toân giaû Danh xöng thaáy caùc A-la-haùn ñaõ vaân taäp lieàn suy nghó: "neáu ta baïch Taêng baây giôø aét seõ phaùt sanh ñaáu tranh, ta neân chôø hoøa hôïp ñoâng ñuû roài haõy baïch", nghó roài ngoài im laëng chôø ñôïi. Luùc ñoù toân giaû Khuùc an vöøa xuaát ñònh, chö thieân lieàn baùo: "toân giaû vì sao laïi an nhieân nhö vaäy, hieän nay ñaõ coù 699 vò A-la-haùn ñoàng hoïc vaân taäp ñeán thaønh Quaûng nghieâm, muoán keát taäp laøm cho

chaùnh phaùp ñöôïc toàn taïi laâu daøi, toân giaû haõy mau ñeán ñoù", toân giaû nghe roài lieàn duøng thaàn thoâng löïc aån maát taïi thaønh Ba thaùt ly töû vaø hieän thaân taïi choã caùc A-la-haùn vaân taäp taïi thaønh Quaûng nghieâm roài goõ cöûa, caùc A-la-haùn beân trong hoûi laø ai, toân giaû lieàn noùi keä ñaùp: "ÔÛ taïi thaønh Ba thaùt ly töû, Sa moân trì luaät, baäc ña vaên, Töø nôi aáy ñaõ ñeán nôi ñaây, Ñöùng tröôùc cöûa vôùi caên thanh tònh". Caùc A-la-haùn beân trong noùi voïng ra: "ngoaøi chuùng naøy coøn coù ngöôøi vôùi caên thanh tònh hay sao, xin haõy noùi teân ra", toân giaû lieàn noùi keä ñaùp: "ÔÛ taïi thaønh Ba thaùt ly töû, Sa moân trì luaät, baäc ña vaên, Töø nôi aáy ñaõ ñeán nôi ñaây, Ñöùng tröôùc cöûa ñaõ ñoaïn caùc nghi". Caùc A-la-haùn beân trong noùi voïng ra: "ngoaøi chuùng naøy coøn coù ngöôøi ñaõ ñoaïn nghi hay sao, xin haõy noùi teân ra", toân giaû lieàn noùi keä ñaùp: "ÔÛ taïi thaønh Ba thaùt ly töû, Sa moân trì luaät, baäc ña vaên, Töø nôi aáy ñaõ ñeán nôi ñaây, Ñöùng tröôùc cöûa teân laø Khuùc an". Caùc A-la-haùn nghe roài lieàn noùi laønh thay vaø môû cöûa môøi vaøo, khi toân giaû naøy vaøo, caùc A-la-haùn naøy ñeàu ñöùng daäy nghinh ñoùn ñaûnh leã roài trôû veà choã ngoài cuûa mình. Luùc ñoù toân giaû Danh xöng ñem möôøi vieäc phi phaùp ra hoûi: "baïch caùc toân giaû, Bí-soâ coù ñöôïc laøm Tònh phaùp lôùn tieáng noùi chaáp thuaän khoâng?", toân giaû Khuùc an hoûi laïi: "nhö theá naøo laø Tònh

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 40 341

haùp lôùn tieáng noùi chaáp thuaän?", ñaùp: "khi caùc Bí-soâ laøm yeát ma phi phaùp baát hoøa, yeát ma phi phaùp hoøa vaø yeát ma phaùp baát hoøa, ñaïi chuùng nghe yeát ma xong ñeàu lôùn tieáng noùi chaáp thuaän. Ñaây goïi laø Tònh phaùp lôùn tieáng noùi chaáp thuaän, vieäc naøy coù ñöôïc laøm khoâng?", toân giaû noùi: "khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy", laïi hoûi: "Nhö lai cheá ngaên khoâng cho laøm nhö vaäy ôû ñaâu?", ñaùp laø taïi thaønh Chieâm ba, laïi hoûi vì ai maø cheá, ñaùp laø vì Luïc chuùng Bí-soâ, laïi hoûi phaïm toäi gì, ñaùp laø toäi AÙc taùc. Toân giaû Danh xöng noùi: "ñaây laø vieäc thöù nhaát... nhö treân cho ñeán caâu ñaây laø vieäc thöù möôøi", sau khi keát taäp, taát caû ñeàu nhaát trí nhö theá roài toân giaû Danh xöng laïi ñaùnh kieàn chuøy, taát caû Bí-soâ trong thaønh Quaûng nghieâm ñeàu vaân taäp ñeán theo thöù lôùp ngoài roài, toân giaû Danh xöng laïi laàn löôït neâu ra möôøi vieäc phi phaùp vaø hoûi ñaùp gioáng nhö treân. Sau khi baøn luaän ñuùng sai xong, taát caû ñeàu nhaát trí möôøi vieäc phi phaùp naøy neân boû, do laàn keát taäp naøy coù baûy traêm vò A-la-haùn neân ñöôïc goïi laø Thaát baùch keát taäp. Nhieáp tuïng noäi dung: Lôùn tieáng vaø tuøy hæ, Ñaøo ñaát, röôïu, chöùa muoái, Nöûa traïm, hai ngoùn tay, Söõa laïc, toïa cuï, baùu. Töø thaønh Quaûng nghieâm ñeán An truù, Ñi khaép thieân haï ñeán Yeát xa, Thaønh Ba thaùt ly, thaønh Löu chuyeån, Ñaïi hueä, Caâu sanh coïng baûy thaønh. Toân giaû Laïc duïc vaø Danh xöng, Toân giaû Xa tha baø, Taùp baø, Thieän yù, Khuùc an vaø Nan thaéng, Thieän kieán, Dieäu tinh coïng chín vò.

LINH SÔN PHAÙP BAÛO ÑAÏI TAÏNG KINH TAÄP 80

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT
THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ
NA MUÏC ÑAÉC CA
SOÁ 1452
(QUYEÅN 1 |10)
HOÄI VAÊN HOÙA GIAÙO DUÏC LINH SÔN ÑAØI BAÉC XUAÁT BAÛN

SOÁ 1452

CAÊN BAÛN THUYEÁT
NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA -
MUÏC ÑAÉC CA
- Haùn dòch: Tam taïng Phaùp sö Nghóa Tònh ñôøi Ñöôøng - TQ
- Vieät dòch: Ban phieân dòch chuøa Phaùp Baûo,
HT Thích Tònh Haïnh giaùm tu - naêm 2005
- Hieäu ñính vaø nhuaän vaên: NS Thích nöõ Nhö Loäc taïi chuøa Phoå Minh - naêm 2010
QUYEÅN 1

A. TOÅNG NHIEÁP TUÏNG ÑAÏI MOÂN NI ÑAØ LA:
Ban ñaàu thoï Caän vieân,
Keá chia vaät ngöôøi cheát,
Saøn troøn vaø khoùa cöûa,
Naêm moân töôïng Boà-taùt.
I. TOÅNG NHIEÁP TUÏNG CUÛA BIEÄT MOÂN THÖÙ NHAÁT:
Caän vieân bieát soá ngaøy,
Giôùi khaùc, khoâng nhaäp, ñòa,
Giôùi, naêm chuùng an cö,
Khoâng caét, da, thòt soáng.
1. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù nhaát:
Caän vieân töôùng nam nöõ,
Thaày khoâng phaûi caän vieân,
Caùc naïn, möôøi, khoâng thaày,
Khoâng truyeàn giôùi, baûy tuoåi.
346 BOÄ LUAÄT 10

Baïc-giaø-phaïm ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng Theä ña, thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù cuï thoï Öu-ba-ly ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân chaép tay baïch Phaät: “Theá toân, neáu Bí-soâ cho ngöôøi thoï Caän vieân, ngöôøi aáy laïi chuyeån caên thì coù ñöôïc goïi laø thieän thoï khoâng?”, Phaät noùi: “ngöôøi naøy thoï Caän vieân nhöng neân chuyeån ñöa hoï qua ôû choã Bí-soâ ni”, laïi hoûi: “neáu Bí-soâ ñaõ cho ngöôøi nam thoï Caän vieân, ngöôøi nam naøy laïi noùi tieáng nhö

ngöôøi nöõ, yù muoán nhö ngöôøi nöõ, hình daùng vaø phaùp thöùc ñeàu nhö ngöôøi nöõ thì ngöôøi naøy coù ñöôïc goïi laø thoï Caän vieân khoâng?", Phaät noùi: "ngöôøi naøy thoï Caän vieân nhöng caùc Bí-soâ phaïm toäi Vieät phaùp", laïi hoûi: "neáu Bí-soâ ni ñaõ cho ngöôøi nöõ thoï Caän vieân, ngöôøi nöõ naøy laïi noùi tieáng nhö ngöôøi nam, yù muoán nhö ngöôøi nam, hình daùng vaø phaùp thöùc ñeàu nhö ngöôøi nam thì ngöôøi naøy coù ñöôïc goïi laø thoï Caän vieân khoâng?", Phaät noùi: "ngöôøi naøy thoï Caän vieân nhöng caùc Bí-soâ ni phaïm toäi Vieät phaùp", laïi hoûi: "neáu ngöôøi caàu ngöôøi khoâng thoï Caän vieân laøm Thaân giaùo sö thì ngöôøi naøy coù ñöôïc goïi laø thoï Caän vieân khoâng?", Phaät noùi: "ngöôøi naøy thoï Caän vieân nhöng caùc Bí-soâ phaïm toäi Vieät phaùp", laïi hoûi: "neáu ngöôøi coù naïn söï, töï noùi laø coù naïn söï, caùc Bí-soâ laïi cho hoï thoï Caän vieân thì ngöôøi naøy coù ñöôïc goïi laø thoï Caän vieân khoâng?", Phaät noùi: "ngöôøi naøy khoâng ñöôïc goïi laø thoï Caän vieân vaø caùc Bí-soâ phaïm toäi Vieät phaùp", laïi hoûi: "neáu ngöôøi khoâng coù naïn söï, töï noùi laø coù naïn söï, caùc Bí-soâ laïi cho hoï thoï Caän vieân thì ngöôøi naøy coù ñöôïc goïi laø thoï Caän vieân khoâng?", Phaät noùi: "ngöôøi naøy thoï Caän vieân nhöng caùc Bí-soâ phaïm toäi Vieät phaùp", laïi hoûi: "neáu ngöôøi thaät coù naïn söï, töï noùi laø khoâng coù naïn söï, caùc Bí-soâ laïi cho hoï thoï Caän vieân thì ngöôøi naøy coù ñöôïc goïi laø thoï Caän vieân khoâng?", Phaät noùi: "ngöôøi naøy khoâng goïi laø thoï Caän vieân nhöng caùc Bí-soâ khoâng phaïm", laïi hoûi: "neáu ngöôøi thaät khoâng coù naïn söï, töï noùi laø khoâng coù naïn söï, caùc Bí-soâ laïi cho hoï thoï Caän vieân thì ngöôøi naøy coù ñöôïc goïi laø thoï Caän vieân khoâng?", Phaät noùi: "ngöôøi naøy goïi laø thieän thoï Caän vieân", laïi hoûi: "Bí-soâ cho ngöôøi xuaát gia, chöa cho thoï möôøi giôùi lieàn cho thoï Caän vieân thì ngöôøi naøy coù ñöôïc goïi laø thoï Caän vieân khoâng?", Phaät noùi: "ngöôøi naøy thoï Caän vieân nhöng caùc Bí-soâ phaïm toäi Vieät phaùp", laïi hoûi: "neáu ngöôøi khi thoï Caän vieân maø Thaân giaùo sö khoâng hieän tieàn, caùc Bí-soâ laïi cho thoï Caän vieân thì ngöôøi naøy coù ñöôïc goïi laø thoï Caän vieân khoâng?", Phaät noùi: "ngöôøi naøy thoï Caän vieân nhöng caùc Bí-soâ phaïm toäi Vieät phaùp", laïi hoûi: "neáu ngöôøi khi thoï Caän vieân töï noùi raèng: "ñöøng truyeàn Caän vieân cho toâi", caùc Bí-soâ vaãn cho hoï thoï Caän vieân thì ngöôøi naøy coù ñöôïc goïi laø thoï Caän vieân khoâng?", Phaät noùi: "ngöôøi naøy khoâng goïi laø thoï Caän vieân vaø caùc Bí-soâ phaïm toäi Vieät phaùp", laïi hoûi: "nhö Phaät

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 1 347

ñaõ cheá ñoàng töû ñuû baûy tuoåi coù theå ñuoåi ñöôïc chim quaï thì neân cho xuaát gia. Neáu ñoàng töû saùu tuoåi coù theå ñuoåi ñöôïc chim quaï thì coù neân cho xuaát gia khoâng?", Phaät noùi: "chæ neân cho ñoàng töû baûy tuoåi xuaát gia, nhoû hôn khoâng ñöôïc", laïi hoûi: "neáu ñuû baûy tuoåi nhöng khoâng ñuoåi ñöôïc chim quaï thì coù neân cho xuaát gia khoâng?", Phaät noùi: "neáu khoâng ñuoåi ñöôïc chim quaï thì khoâng neân cho xuaát gia". 2. Nhieáp tuïng thöù hai trong Bieät moân thöù nhaát: Caàn phaûi bieát soá ngaøy, Caùo baïch, ñeâm neân giaûm, Saùu ngaøy, möôøi taùm ngaøy, Thuyeát giôùi, khoâng tính luoân. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù

coù Baø-la-moân cö só gaëp Bí-soâ hoûi hoâm nay laø ngaøy maáy, ñaùp laø khoâng bieát, hoï noùi: “caùc ngoaïi ñaïo ñeàu bieát lòch soá vaø thieân vaên, caùc thaày cuõng neân bieát, vì sao caùc thaày khoâng bieát maø laïi ñöôïc xuaát gia?”, Bí-soâ im laëng, baïch Phaät, Phaät noùi: “töø nay caùc Bí-soâ neân bieát soá ngaøy”, caùc Bí-soâ ñeàu hoïc phaùp tính soá ngaøy neân boû pheá vieäc tu thieän nghieäp, Phaät noùi: “neân cöû moät ngöôøi hoïc phaùp tính soá ngaøy”, caùc Bí-soâ khoâng bieát neân cöû ai, Phaät noùi: “neân cöû Thöôïng toøa thuû chuùng”. Luùc ñoù coù Thöôïng toøa queân maát soá ngaøy, hoûi vò tri söï, vò naøy cuõng khoâng nhôù, Phaät noùi: “neân laøm möôøi laêm vieân ñaát troøn hay theû tre, moãi ngaøy dôøi moät vieân”, khi laøm nhö vaäy bò gioù thoåi laøm loaïn heát thöù töï, Phaät noùi: “neân laøm möôøi laêm theû tre, daøi khoaûng boán hay naêm ngoùn tay, moät ñaàu duøi loã roài xoû xaâu treo leân vaùch, nôi moïi ngöôøi thöôøng qua laïi, moãi ngaøy dôøi moät caùi”, luùc ñoù caû chuùng ñeàu dôøi theû, Phaät noùi: “chæ coù Thöôïng toøa vaø tri söï môùi ñöôïc dôøi theû”. Laïi coù Baø-la-moân cö só gaëp Bí-soâ hoûi hoâm nay laø ngaøy maáy, ñaùp: “caùc vò neân hoûi Thöôïng toøa vaø vò tri söï”, hoï noùi: “caùc thaày cuõng coù theå tính bieát, sao laïi chæ ngöôøi khaùc?”, Bí-soâ im laëng, baïch Phaät, Phaät noùi: “neân taùc baïch cho ñaïi chuùng bieát”, caùc Bí-soâ gaëp nhau ôû ñaâu cuõng caùo baïch, Phaät noùi: “khoâng neân nhö vaäy, neân vaøo luùc ñaïi chuùng nhoùm hoïp ôû tröôùc Thöôïng toøa caùo baïch: “ñaïi chuùng neân bieát, hoâm nay laø ngaøy --- thaùng ----”, coù cö só nghe roài lieàn hoûi: “caùc thaày khoâng coù noùi nöûa thaùng thuoäc Haéc hay Baïch nguyeät sao?”, ñaùp laø khoâng coù noùi, Phaät noùi: “neân noùi phaàn thaùng thuoäc Haéc hay Baïch nguyeät, neân vaøo luùc ñaïi chuùng nhoùm hoïp, moät Bí- soâ ôû tröôùc Thöôïng toøa chaép tay baïch raèng: “Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, hoâm nay ngaøy moàng moät thuoäc Haéc nguyeät, caùc thaày neân vì thí chuû taïo chuøa vaø chö thieân hoä chuøa cuøng thieân thaàn cöïu truï tuïng dieäu keä thanh tònh trong kinh”. Caùc Bí-soâ tuy ngaøy naøo cuõng caùo baïch nhö vaäy nhöng

khoâng noùi teân thí chuû taïo chuøa, Phaät noùi: “neân noùi teân thí chuû taïo chuøa, cuõng neân noùi teân thí chuû thieát thöïc cuùng döôøng cho hoï ñöôïc maõn nguyeän vaø phöôùc thieän caøng taêng; neáu coù thí chuû khaùc cuõng noùi nhö vaäy, cuõng neân noùi teân cuûa Thieân chuùng baùt boä, sö taêng vaø cha meï cho ñeán khaép taát caû chuùng sanh, cho hoï ñöôïc taêng tröôûng phöôùc lôïi”, caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy ñeàu noùi keä thanh tònh boá thí: “Ngöôøi ñaõ laøm boá thí, Chaéc chaén ñöôïc nghóa lôïi. Neáu vì vui neân thí, Sau seõ ñöôïc an laïc, Phöôùc baùo cuûa Boà-taùt, Voâ taän nhö hö khoâng, Thí ñöôïc quaû nhö vaäy, Taêng tröôûng khoâng thoâi döùt”. Laïi coù thí chuû thænh caùc Bí-soâ thoï thöïc, tuy bieát nhöng caùc Bí-soâ khoâng noùi teân vaø choã ôû cuûa thí chuû cho ñaïi chuùng bieát, Phaät noùi: “neân baùo tröôùc cho ñaïi chuùng bieát, neân noùi: ngaøy mai coù thí chuû teân --- thænh ñaïi chuùng ñeán nhaø taïi --- thoï thöïc”. Laïi coù Baø-la-moân cö só gaëp Bí-soâ hoûi hoâm nay laø ngaøy maáy, ñaùp laø ngaøy thöù möôøi laêm, hoï noùi: “moïi ngöôøi ñeàu noùi hoâm nay laø ngaøy thöù möôøi boán, caùc thaày laïi noùi laø ngaøy thöù

möôøi laêm, khoâng leõ caùc thaày khoâng bieát tính giaûm ñeâm hay sao?", ñaùp laø khoâng tính, Phaät noùi neân tính giaûm ñeâm. Caùc Bí-soâ vaøo nöûa thaùng naøo cuõng tính giaûm ñeâm, coù Baø-la-moân cö só gaëp Bí-soâ hoûi hoâm nay laø ngaøy maáy, ñaùp laø ngaøy thöù möôøi boán, hoï noùi: "moïi ngöôøi ñeàu noùi hoâm nay laø ngaøy thöù möôøi laêm, khoâng leõ nöûa thaùng naøo caùc thaày cuõng tính giaûm ñeâm hay sao?", baïch Phaät, Phaät noùi: "khoâng neân nhö vaäy, neân tính vaøo thôøi naøo qua nöûa thaùng môùi giaûm ñeâm, trong moät naêm coù toång coäng saùu ngaøy laø ngaøy thöù möôøi boán (thaùng thieáu) vaø saùu ngaøy laø ngaøy thöù möôøi laêm (thaùng ñuû). Laïi coù Baø-la-moân cö só gaëp Bí-soâ hoûi hoâm nay laø thaùng maáy, ñaùp laø thaùng Thaát la maït noa (töùc laø khoaûng 16 thaùng 5 ñeán 15 thaùng 6), hoï noùi: "moïi ngöôøi ñeàu noùi laø thaùng A sa traø (khoaûng 16 thaùng 4 ñeán 15 thaùng 5), caùc thaày laïi noùi laø thaùng Thaát la maït noa, khoâng leõ caùc thaày khoâng tính thaùng nhuaàn hay sao?", ñaùp laø khoâng tính, moïi ngöôøi ñeàu cöôøi cheâ, baïch Phaät, Phaät noùi neân tính thaùng nhuaàn. Caùc Bí-soâ naêm naøo cuõng tính theâm thaùng nhuaàn, coù Baø-la-moân cö só gaëp Bí- soâ hoûi hoâm nay laø thaùng maáy, ñaùp laø thaùng A sa traø, hoï noùi: "moïi ngöôøi ñeàu noùi laø thaùng Thaát la maït noa, caùc thaày laïi noùi laø thaùng A sa traø, khoâng leõ naêm naøo caùc thaày cuõng tính theâm thaùng nhuaàn hay sao?", ñaùp

laø phaûi, moïi ngöôøi ñeàu cöôøi cheâ, Phaät noùi: "khoâng neân nhö vaäy, phaûi caùch saùu naêm môùi coù moät thaùng nhuaàn". Luùc ñoù coù vua quy ñònh caùch hai naêm röôõi coù moät thaùng nhuaàn, caùc Bí-soâ khoâng tính theo vua neân bò cöôøi cheâ, Phaät noùi: "neân theo vöông phaùp maø tính thaùng nhuaàn, neáu quyõ ñaïo haønh tinh coù sai khaùc thì neân theo quyõ ñaïo ñoù maø tính thaùng nhuaàn cho ñoàng vôùi theá tuïc. Vì vaäy caùc thaày neân bieát lòch soá thieân vaên, chôù ñeå cho ngoaïi ñaïo ñöôïc dòp tìm loãi cuûa caùc thaày". Toân giaû Öu-ba-ly hoûi Phaät: "Theá toân, Bí-soâ taïi truù xöù laø ngöôøi thoï hoïc (Hoïc hoái Sa di) coù ñöôïc thuyeát giôùi khoâng?", Phaät noùi khoâng ñöôïc. 3. Nhieáp tuïng thöù ba trong Bieät moân thöù nhaát: Giôùi khaùc khoâng noùi tònh, Cuõng khoâng laøm yeát ma, Treân khoâng khoâng thoï duïc, Giaûi cuõ môùi keát môùi. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, toân giaû Öu-ba-ly hoûi Phaät. Hoûi: ngöôøi ôû trong giôùi coù ñöôïc noùi thanh tònh vôùi ngöôøi ôû ngoaøi giôùi khoâng?, Phaät noùi khoâng ñöôïc. Laïi hoûi: ngöôøi ôû ngoaøi giôùi coù ñöôïc noùi thanh tònh vôùi ngöôøi ôû trong giôùi khoâng?, Phaät noùi khoâng ñöôïc. Laïi hoûi: ngöôøi ôû trong giôùi coù ñöôïc taùc phaùp yeát ma cho ngöôøi ôû ngoaøi giôùi khoâng?, Phaät noùi khoâng ñöôïc. Laïi hoûi: ngöôøi ôû ngoaøi giôùi coù ñöôïc taùc phaùp yeát ma cho ngöôøi ôû trong giôùi khoâng?, Phaät noùi khoâng ñöôïc. Laïi hoûi: ngöôøi thoï duïc roài ñi treân hö khoâng, coù thaønh thoï duïc hay khoâng? Phaät ñaùp: khoâng thaønh, neân laáy duïc laïi. Laïi hoûi: neáu chöa giaûi giôùi cuõ, coù ñöôïc keát giôùi môùi khoâng? Phaät ñaùp: khoâng ñöôïc, neân baïch nhò yeát ma giaûi giôùi cuõ roài môùi keát laïi giôùi môùi. 4. Nhieáp tuïng thöù

tö trong Bieät moân thöù nhaát: Khoâng nhaäp giôùi, xaû giôùi, Giôùi caây, coù Theá toân, Khoâng vöôït, coù theå vöôït, Vò yeát ma qua ñôøi. Toân giaû Öu-ba-ly laïi hoûi: coù ñöôïc laáy giôùi naøy nhaäp chung vôùi giôùi khaùc hay khoâng?, Phaät noùi khoâng ñöôïc. Laïi hoûi: coù maáy loaïi giôùi khoâng ñöôïc nhaäp chung vôùi nhau? Phaät ñaùp: coù boán ñoù laø tieåu giôùi traøng vaø choã nöôùc ñoïng, giôùi cuûa Bí-soâ vaø

giôùi cuûa Bí-soâ ni. Boán loaïi giôùi naøy khoâng ñöôïc nhaäp chung vôùi nhau. Laïi hoûi: choã ñaõ keát giôùi töø tröôùc coù maáy tröôøng hôïp xaû? Phaät ñaùp: coù naêm tröôøng hôïp: moät laø ñaïi chuùng ñeàu hoaøn tuïc, hai laø ñaïi chuùng ñoàng thôøi chuyeån caên, ba laø ñaïi chuùng quyeát taâm boû ñi, boán laø ñaïi chuùng ñoàng thôøi qua ñôøi vaø naêm laø taùc phaùp yeát ma giaûi giôùi. Laïi hoûi: coù ñöôïc laáy moät caây laø tieâu töôùng cho hai giôùi khoâng? Phaät ñaùp: ôû moät goùc cuûa hai giôùi, cho ñeán ba boán giôùi coù theå laáy caây laøm tieâu töôùng, neáu löôïng bieát giôùi haïn thì ñöôïc thaønh töïu. Phaät töø nöôùc ca thi du haønh trong nhaân gian ñeán moät truù xöù, Phaät boãng móm cöôøi, töø trong mieäng phoùng ra haøo quang naêm saéc xanh vaøng ñoû traéng hoàng, chieáu xuoáng hay chieáu leân. Neáu chieáu xuoáng thì chieáu ñeán nguïc Voâ giaùn vaø caùc nguïc khaùc khieán cho chuùng sanh trong ñaây ñang bò ñoát noùng lieàn ñöôïc maùt meû, ñang bò laïnh coùng lieàn ñöôïc aám aùp. Hoï caûm thaáy an laïc lieàn suy nghó: “ta vaø moïi ngöôøi töø caûnh khoå ñòa nguïc cheát ñi, ñöôïc sanh vaøo coõi khaùc chaêng?”. Theá Toân sau khi laøm cho caùc höõu tình kia sanh tín taâm lieàn hieän nhieàu töôùng khaùc nöõa, thaáy nhöõng töôùng naøy hoï lieàn suy nghó: “chuùng ta khoâng phaûi cheát ôû ñaây sanh veà coõi kia, maø laø do söùc oai thaàn cuûa Ñaïi thaùnh ñaõ khieán thaân taâm chuùng ta hieän ñöôïc an laïc”. Ñaõ sanh tín kính thì coù theå dieät caùc khoå, ôû coõi nhôn thieân ñöôïc thoï thaân thaéng dieäu, thaønh chôn phaùp khí thaáy ñöôïc lyù chôn ñeá. Neáu haøo quang chieáu leân thì ñeán coõi trôøi Saéc cöùu caùnh, trong haøo quang dieãn noùi caùc phaùp khoå, khoâng, voâ thöôøng, voâ ngaõ... vaø noùi keä: “Ngöôøi phaûi nghe Phaät daïy Doác caàu ñaïo xuaát ly Phaù ñöôïc quaân sanh töû Nhö voi phaù nhaø tranh. ÔÛ trong phaùp luaät Phaät Duõng tieán thöôøng tu hoïc Xa lìa ñöôøng sanh töû Bôø meù khoå khoâng coøn”. Haøo quang naøy sau khi chieáu khaép ba ngaøn Ñaïi thieân theá giôùi lieàn trôû veà choã Phaät, neáu Theá Toân noùi vieäc quaù khöù thì haøo quang trôû vaøo phía sau löng, neáu noùi vieäc vò lai thì haøo quang trôû vaøo phía tröôùc ngöïc, neáu noùi vieäc ñòa nguïc thì haøo quang trôû vaøo phía döôùi chaân, neáu noùi vieäc baøng sanh thì haøo quang trôû vaøo phía goùt chaân, neáu noùi vieäc ngaï quyû thì haøo quang trôû vaøo phía ngoùn chaân, neáu noùi vieäc loaøi ngöôøi thì haøo quang trôû vaøo ñaàu goái, neáu vieäc cuûa Löïc luaân vöông thì haøo quang trôû vaøo loøng baøn tay traùi, neáu noùi vieäc cuûa Chuyeån luaân vöông thì haøo

quang trôû vaøo loøng baøn tay phaûi, neáu noùi vieäc coõi trôøi thì haøo quang trôû vaøo roán, neáu noùi vieäc cuûa Thanh vaên thì haøo quang trôû vaøo mieäng, neáu noùi vieäc cuûa Ñoäc giaùc thì haøo quang trôû vaøo phía giöõa hai chaân maøy, neáu noùi vieäc cuûa ñaïo quaû Chaùnh ñaúng chaùnh giaùc thì haøo quang trôû vaøo phía treân ñaûnh ñaàu. Luùc ñoù haøo quang xoay quanh Phaät ba voøng roài trôû vaøo treân ñaûnh ñaàu, cuï thoï A-nan Ñaø baïch Phaät: "Theá Toân Nhö Lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc vui veû móm cöôøi chaúng phaûi laø khoâng coù nhôn duyeân", lieàn noùi keä thænh Phaät: "Töø mieäng Phaät phoùng haøo quang vi dieäu, Chieáu khaép Ñaïi thieân khoâng phaûi moät töôùng, Chieáu khaép caû 10 phöông caùc quoác ñoä, Nhö maët trôøi chieáu saùng khaép hö khoâng. Phaät laø nhaân toái thaéng cuûa chuùng sanh, Coù theå tröø kieâu maïn vaø lo buoàn. Khoâng nhaân duyeân, kim khaåu khoâng môû lôøi, Mieäng móm cöôøi aét noùi vieäc kyø laï. Con laëng leõ quan saùt ñaáng Maâu Ni, Ai muoán nghe, Phaät noùi cho nghe, Nhö sö töû vöông roáng tieáng vi dieäu, Cuùi xin Phaät quyeát nghi cho chuùng con, Phaät nhö Dieäu sôn vöông trong bieån caû, Neáu khoâng nhaân duyeân, Phaät khoâng dao ñoäng, Töï taïi töø bi, mieäng Phaät hieän móm cöôøi, Noùi nhaân duyeân cho ngöôøi ñang khao khaùt". Theá Toân baûo A-nan Ñaø: "Ñuùng vaäy A-nan Ñaø, khoâng phaûi khoâng coù nhaân duyeân maø Nhö Lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc mieäng hieän móm cöôøi. Naøy A-nan, choã ñaát naøy laø nôi maø Phaät Ca-dieáp-ba quaù khöù ñaõ thuyeát phaùp cho caùc ñeä töû Thanh vaên", A-nan nghe roài lieàn laáy y Uaát Ña-la taêng xeáp laøm tö roài thænh Phaät ngoài leân, baïch raèng: "Theá toân, con mong choã ñaát naøy laø choã thoï duïng cuûa hai baäc Chaùnh giaùc, ñoù laø Phaät Ca- dieáp-ba vaø Theá toân hieän nay", Phaät ngoài xuoáng roài noùi: "laønh thay, ta khoâng noùi nhöng thaày laïi bieát thôøi. Naøy A-nan, choã naøy laø chuøa cuûa Phaät Ca-dieáp-ba ôû, choã kia laø nôi kinh haønh, choã kia laø nôi röûa chaân, choã kia laø nhaø taém, choã kia laø tònh truø". Toân giaû Öu-ba-ly hoûi Phaät: nhö Phaät ñaõ noùi veà tònh vaø baát tònh, nhö theá naøo goïi laø tònh vaø baát tònh? Phaät ñaùp: chaùnh phaùp truï theá coù tònh vaø baát tònh, neáu chaùnh phaùp hoaïi dieät thì ñeàu laø baát tònh.

352 BOÄ LUAÄT 10

Laïi hoûi: nhö theá naøo goïi laø chaùnh phaùp truï theá, nhö theá naøo laø hoaïi dieät? Phaät ñaùp: cho ñeán khi naøo coøn coù taùc phaùp yeát ma, nhö thuyeát haønh trì thì goïi laø chaùnh phaùp truï theá; ngöôïc laïi neáu khoâng coøn taùc phaùp yeát ma, khoâng nhö thuyeát haønh trì thì goïi laø hoaïi dieät. Laïi hoûi: neáu baäc Voâ thöôïng ñaïi sö ôû ngoaøi giôùi thì caùc Bí-soâ coù ñöôïc taùc phaùp yeát ma khoâng? Phaät noùi khoâng ñöôïc. Laïi hoûi: neáu Ñaïi sö ôû trong giôùi thì caùc Bí-soâ coù ñöôïc taùc phaùp yeát ma khoâng?, Phaät noùi ñöôïc. Laïi hoûi: coù ñöôïc keå Theá toân vaøo tuùc soá Taêng hay khoâng? Phaät ñaùp: khoâng ñöôïc vì Phaät baûo vaø Taêng baûo, theå voán sai khaùc. Laïi hoûi: nôi giôùi khoâng theå vöôït qua, coù ñöôïc vöôït qua khoâng?, Phaät noùi khoâng ñöôïc. Laïi hoûi: coù maáy loaïi giôùi khoâng theå vöôït qua? Phaät ñaùp: coù naêm loaïi giôùi, ñoù laø giôùi Bí-soâ, giôùi Bí-soâ ni, tieåu ñaøn traøng, choã nöôùc ñoïng vaø khoaûng giöõa hai giôùi. Laïi hoûi: neáu haøo

saâu, soâng khe suoái laø giôùi khoâng theå vöôït qua thì coù ñöôïc vöôït qua khoâng? Phaät ñaùp: neáu thöôøng coù caàu thì vöôït qua khoâng loãi. Laïi hoûi: neáu caàu hö thì trong bao laâu giôùi khoâng bò maát? Phaät ñaùp: chöøng baûy ñeâm, ñaây laø döïa treân coù taâm tu söûa caàu, neáu khoâng coù taâm tu söûa thì tuøy caàu hö luùc naøo, giôùi bò maát luùc ñoù. Laïi hoûi: neáu khi ñang keát giôùi, vò taùc phaùp yeát ma boãng qua ñôøi thì coù thaønh keát giôùi khoâng? Phaät ñaùp: neáu caùc Bí-soâ bieát tieâu töôùng, vò taùc phaùp yeát ma ñaõ bænh baïch hôn phaân nöûa thì tuy qua ñôøi vaãn thaønh keát keát giôùi. Ngöôïc laïi neáu chöa bieát tieâu töôùng, vò taùc phaùp yeát ma chöa ñöôïc phaân nöûa maø qua ñôøi thì khoâng thaønh keát giôùi. Tröôøng hôïp Bí-soâ ni keát giôùi cuõng gioáng nhö vaäy. 5. Nhieáp tuïng thöù naêm trong Bieät moân thöù nhaát: Ñaát, töôøng... taùc yeát ma, Keát giôùi khoâng gôûi duïc, Chæ ngoài ôû moät choã, Ñöôïc laøm boán yeát ma. Laïi hoûi: ngöôøi treân ñaát cuøng ngöôøi treân ñaát taùc phaùp yeát ma töø xa thì coù thaønh töïu yeát ma khoâng? Phaät noùi: khoâng thaønh, neáu gôûi duïc thì thaønh. Laïi hoûi: ngöôøi treân ñaát cuøng ngöôøi treân ñaàu töôøng taùc phaùp yeát ma

thì coù thaønh töïu yeát ma khoâng? Phaät noùi: khoâng thaønh. Laïi hoûi: ngöôøi treân ñaát cuøng ngöôøi treân caây taùc phaùp yeát ma thì coù thaønh töïu yeát ma khoâng? Phaät noùi: khoâng thaønh. Laïi hoûi: ngöôøi treân ñaát cuøng ngöôøi treân khoâng taùc phaùp yeát ma thì coù thaønh töïu yeát ma khoâng? Phaät noùi: khoâng thaønh, neân bieát neâu ba tröôøng hôïp treân caây, treân töôøng vaø treân khoâng tröôùc ñeå noùi thì cuõng coù boán caâu nhö treân. Laïi hoûi: nhö Theá toân noùi coù 101 phaùp yeát ma, vaäy coù bao nhieâu phaùp cho gôûi duïc, maáy phaùp khoâng cho gôûi duïc? Phaät ñaùp: chæ töø phaùp keát giôùi, taát caû phaùp khaùc ñeàu cho gôûi duïc. Laïi hoûi: neáu duøng thaàn bieán hay huyeãn thuaät taïo ra tieâu töôùng thì coù thaønh tieâu töôùng khoâng? Phaät ñaùp: khoâng ñöôïc, vì thaàn löïc hay huyeãn thuaät ñeàu laø khoâng thaät. Laïi hoûi: neáu laáy maët trôøi, maët traêng laøm tieâu töôùng thì coù thaønh tieâu töôùng khoâng? Phaät ñaùp: khoâng ñöôïc, vì maët trôøi maët traêng khoâng coá ñònh moät choã. Laïi hoûi: neáu laáy soùng nöôùc laøm tieâu töôùng thì coù thaønh tieâu töôùng khoâng? Phaät ñaùp: khoâng ñöôïc, vì soùng nöôùc luoân dôøi ñoåi. Laïi hoûi: ngöôøi thoï duïc thanh tònh cuûa ngöôøi khaùc roài ñi treân hö khoâng, coù thaønh thoï duïc thanh tònh khoâng? Phaät ñaùp: khoâng thaønh, neân laáy duïc thanh tònh laïi. Laïi hoûi: coù tröôøng hôïp moät Bí-soâ taùc phaùp yeát ma taïi boán truù xöù maø ñeàu ñöôïc thaønh töïu khoâng? Phaät ñaùp: ñöôïc, neáu moãi giôùi ñeàu coù ñuû boán ngöôøi vaø vieäc hieän tieàn, töùc laø ôû moãi giôùi coù ba ngöôøi ngoài, ngöôøi thöù tö taùc phaùp yeát ma ngoài treân giöôøng, phaûn hay chieáu traûi ñeø treân ranh giôùi cuûa boán giôùi thì taùc phaùp ñöôïc thaønh töïu. Coù theå ñöôïc laøm baûy yeát ma laø yeát ma Khu taãn, yeát ma Linh boá, yeát ma Chieát phuïc, yeát ma caàu taï, yeát ma khoâng thaáy toäi, yeát ma khoâng nhö phaùp saùm hoái toäi vaø yeát ma khoâng xaû aùc taø kieán. 6. Nhieáp tuïng thöù saùu trong Bieät moân thöù nhaát: Ñaïi giôùi hai traïm röôõi, Döôùi nöôùc

vaø treân nuùi,

354 BOÄ LUAÄT 10

Dò kieán, maët trôøi moïc, Naêm chuùng thoï baûy ngaøy. Laïi hoûi: nhö Phaät daïy neân keát ñaïi giôùi, vaäy phaïm vi ñaïi giôùi laø chöøng bao nhieâu? Phaät ñaùp: phaïm vi ñaïi giôùi khoaûng chöøng hai Du thieän na röôõi (moät Du thieän na laø chöøng 30 daëm, töùc laø moät dòch traïm). Laïi hoûi: neáu phaïm vi lôùn hôn hai Du thieän na röôõi thì coù goïi laø ñaïi giôùi khoâng? Phaät ñaùp: khoâng goïi laø ñaïi giôùi. Laïi hoûi: phaïm vi ít hôn bao nhieâu thì ñöôïc goïi laø ñaïi giôùi? Phaïm vi ñeán choã coù nöôùc ñöôïc goïi laø ñaïi giôùi. Laïi hoûi: phaïm vi ngoaøi hai Du thieän na röôõi môùi ñeán choã coù nöôùc, choã dö coù ñöôïc goïi laø phaàn cuûa ñaïi giôùi khoâng? Phaät ñaùp: khoâng goïi laø phaàn cuûa ñaïi giôùi. Laïi hoûi: leân cao chöøng bao nhieâu laø ñaïi giôùi? Phaät ñaùp: leân cao baèng ngoïn caây hay ñaàu töôøng ñöôïc goïi laø ñaïi giôùi. Laïi hoûi: neáu ngoaøi hai Du thieän na röôõi môùi ñeán ngoïn caây hay ñaàu töôøng thì choã dö coù ñöôïc goïi laø phaàn cuûa ñaïi giôùi khoâng? Phaät ñaùp: khoâng goïi laø phaàn cuûa ñaïi giôùi. Laïi hoûi: ôû treân nuùi chöøng bao nhieâu laø phaïm vi cuûa ñaïi giôùi? Phaät ñaùp: phaïm vi ñeán choã coù nöôùc. Laïi hoûi: neáu ngoaøi hai Du thieän na röôõi môùi ñeán choã coù nöôùc thì choã dö coù ñöôïc goïi laø phaàn cuûa ñaïi giôùi khoâng? Phaät ñaùp: khoâng ñöôïc goïi laø phaàn cuûa ñaïi giôùi. Laïi hoûi: neáu trong haï an cö Taêng bò phaù, coù Bí-soâ töø thaân höõu nhö phaùp ñeán vôùi thaân höõu phi phaùp thì vò aáy ñöôïc goïi laø phaù haï hay khoâng phaù haï? Phaät ñaùp: neáu Bí-soâ aáy öa thích dò kieán neân ñeán vôùi thaân höõu phi phaùp, qua hoâm sau khi maët trôøi moïc lieàn thaønh phaù haï. Ngöôïc laïi neáu khoâng öa thích dò kieán tuy ñeán choã thaân höõu xaáu aùc, cho ñeán qua hoâm sau maët trôøi moïc vaãn khoâng goïi laø phaù haï. Laïi hoûi: nhö Phaät ñaõ daïy trong haï an cö coù duyeân söï phaûi ra ngoaøi thì neân thoï phaùp baûy ngaøy, vaäy ai ñöôïc thoï? Phaät ñaùp: naêm chuùng neân thoï, ñoù laø Bí-soâ, Bí-soâ ni, Chaùnh hoïc nöõa, Caàu tòch vaø Caàu tòch nöõ. Laïi hoûi: neân thoï phaùp naøy ôû ñaâu? Phaät ñaùp: neân thoï phaùp naøy ôû trong giôùi, ñoái tröôùc moät Bí-soâ chaép

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 1 355

tay baïch raèng: “cuï thoï nhôù nghó, toâi Bí-soâ --- ôû taïi truù xöù naøy tieàn an cö ba thaùng, nay vì vieäc Taêng xin thoï phaùp baûy ngaøy xuaát giôùi, neáu khoâng coù naïn duyeân seõ trôû veà laïi trong truù xöù naøy an cö” (ba laàn). Neáu coù duyeân söï phaûi ñi trong saùu ngaøy cho ñeán moät ngaøy ñeàu döïa theo phaùp thoï baûy ngaøy maø taùc phaùp thoï. 7. Nhieáp tuïng thöù baûy trong Bieät moân thöù nhaát: Naêm chuùng thoï an cö, Thaân toäc... thænh ñöôïc ñi, Nôi kinh coù nghi vaán, Ngöôøi caàu hieåu ñöôïc ñi. Laïi hoûi: nhö Phaät ñaõ daïy neân haï an cö, vaäy nhöõng ai neân an cö? Phaät ñaùp: naêm chuùng neân haï an cö, ñoù laø Bí-soâ, Bí-soâ ni, Chaùnh hoïc nöõ, Caàu tòch vaø Caàu tòch nöõ. Neân ñoái tröôùc moät Bí-soâ baïch raèng: “cuï thoï nhôù nghó, hoâm nay laø ngaøy 16 thaùng 5, Taêng giaø taùc phaùp tieàn haï an cö.

Toâi Bí-soâ teân --- cuõng vaøo ngaøy 16 thaùng 5 tieàn haï an cö trong ñaïi giôùi cuûa truù xöù naøy, --- laø thí chuû, --- laø ngöôøi doanh söï, --- laø ngöôøi khaùn bònh. Neáu truù xöù naøy coù hö doät, toâi seõ tu söûa laïi". (ba laàn) Haäu an cö cuõng theo phaùp tieàn an cö maø laøm, Bí-soâ ni ñoái tröôùc Bí-soâ ni taùc phaùp an cö cuõng gioáng nhö Bí-soâ, Caàu tòch neân ñoái tröôùc Bí-soâ taùc phaùp an cö, Chaùnh hoïc nöõa vaø Caàu tòch nöõ neân ñoái tröôùc Bí-soâ ni taùc phaùp an cö. Laïi hoûi: nhö Phaät ñaõ daïy trong haï an cö neáu Bí-soâ coù duyeân söï do OÂ-ba-saùch-ca thænh thì neân thoï phaùp xuaát giôùi baûy ngaøy. Neáu coù duyeân söï do ngoaïi ñaïo hay thaân toäc thænh thì coù ñöôïc thoï phaùp xuaát giôùi khoâng?, Phaät noùi ñöôïc. Laïi hoûi: neáu trong ba taïng coù nghi muoán thænh hoûi thì coù ñöôïc thoï phaùp xuaát giôùi khoâng?, Phaät noùi ñöôïc. Laïi hoûi: neáu Bí-soâ chöa hieåu caàu hieåu, chöa ñaéc caàu ñaéc, chöa chöùng caàu chöùng hoaëc coù nghi muoán caàu giaûi nghi thì coù ñöôïc thoï phaùp xuaát giôùi khoâng?, Phaät noùi ñöôïc, neáu ñi moät ngaøy... cuõng theo ñaây maø taùc phaùp thoï.

356 BOÄ LUAÄT 10

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA

QUYEÅN 2

8. Nhieáp tuïng thöù taùm trong Bieät moân thöù nhaát: Duø y khoâng caét roïc, Coù naïn duyeân ñöôïc maëc, Y may theo thaân löôïng, Neáu thieáu may haï y. Toân giaû Öu-ba-ly laïi hoûi: y khoâng caét roïc coù ñöôïc thoï trì khoâng? Phaät ñaùp: khoâng ñöôïc, neáu coù naïn duyeân thì ñöôïc. Laïi hoûi: y khoâng caét roïc coù ñöôïc maëc ñi vaøo tuï laïc hoaëc nhaø theá tuïc hoaëc truù xöù cuûa ngoaïi ñaïo khoâng? Phaät ñaùp: khoâng ñöôïc, neáu coù naïn duyeân thì ñöôïc. Laïi hoûi: y khoâng caét roïc coù ñöôïc maëc vaøo trong nhaø ngoaïi ñaïo ngoài khoâng? Phaät ñaùp: khoâng ñöôïc, neáu ngoaïi ñaïo khoâng coù ôû nhaø thì ñöôïc ngoài khoâng phaïm. Laïi hoûi: nhö Phaät ñaõ daïy y neân may ñuùng theo kích löôïng Phaät ñaõ cheá môùi ñöôïc thoï trì, neáu ngöôøi coù thaân löôïng to lôùn maø kích löôïng Phaät ñaõ cheá laïi ngaén thì coù neân y theo kích löôïng Phaät ñaõ cheá ñeå may y khoâng? Phaät noùi: neân y theo thaân löôïng cuûa ngöôøi naøy maø may y. Laïi hoûi: neáu y theo thaân löôïng cuûa ngöôøi naøy ñeå may y maø vaûi khoâng ñuû thì phaûi nhö theá naøo? Phaät ñaùp: neân may thaønh y Quyeát toâ laïc ca (töùc laø haï y: vaùy hay quaàn) ñeå thoï trì. 9. Nhieáp tuïng thöù chín trong Bieät moân thöù nhaát: Khoâng chöùa naêm loaïi da, Do vì coù loãi laàm, Khai cho ñöôïc thoï duïng,

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 2 357

Vöøa ñuû thaân ngoài naèm. Laïi hoûi: nhö Phaät ñaõ daïy khoâng ñöôïc duøng da cuûa voi chuùa laøm giaøy, vaäy da cuûa caùc loaøi voi khaùc coù ñöôïc duøng laøm giaøy khoâng? Phaät ñaùp: khoâng ñöôïc, vì caùc loaøi voi khaùc cuõng coù söùc maïnh cuûa ngaø. Laïi hoûi: nhö Phaät ñaõ daïy khoâng ñöôïc duøng da cuûa Trí maõ laøm giaøy, vaäy da cuûa caùc loaøi ngöïa khaùc coù ñöôïc duøng laøm giaøy khoâng?

Phaät ñaùp: khoâng ñöôïc, vì caùc loaïi ngöïa khaùc cuõng coù söùc maïnh khoûe ñeå chaïy. Laïi hoûi: nhö Phaät ñaõ daïy khoâng ñöôïc duøng da cuûa sö töû, coïp, baùo laøm giaøy, vaäy da cuûa caùc loaøi thuù khaùc coù ñöôïc duøng laøm giaøy khoâng? Phaät ñaùp: khoâng ñöôïc, vì caùc loaøi thuù khaùc cuõng coù söùc maïnh cuûa moùng vuoát. Laïi hoûi: nhö Phaät ñaõ daïy khoâng neân ngoài treân da cuûa caùc loaøi thuù keå treân, coøn da cuûa caùc loaøi thuù khaùc thì ñöôïc, vaäy neân duøng kích löôïng laø bao nhieâu? Phaät ñaùp: neân duøng kích löôïng vöøa baèng choã ngoài. Laïi hoûi: neáu duøng ñeå loùt naèm thì neân duøng kích löôïng laø bao nhieâu? Phaät ñaùp: neân duøng kích löôïng vöøa baèng choã naèm. 10. Nhieáp tuïng thöù möôøi trong Bieät moân thöù nhaát: Thòt soáng, caùc loaïi daám, Coù naêm loaïi khoâng duøng, Bònh tró khoâng caét boû, Hoài thí, bieát mong caàu. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, Öu-ba-ly hoûi Phaät: Laïi hoûi: nhö Phaät ñaõ khai cho Bí-soâ Taây yeát da vì bònh ñöôïc aên thòt soáng, thòt soáng naøy neân thoï laáy töø ñaâu? Phaät ñaùp: thoï laáy töø naêm haïng ñoà teã, ñoù laø keû gieát deâm gaø, heo, keû baét chim vaø thôï saên. Laïi hoûi: neân sai ai ñeán thoï laáy? Phaät ñaùp: neân sai ngöôøi coù tín taâm. Laïi hoûi: thoï roài neân ñöa laïi cho ai? Phaät ñaùp: neân ñöa laïi cho ngöôøi coù tín taâm. Luùc ñoù trong thaønh coù moät Bí-soâ maéc bònh tieâu khaùt, ñeán thaày thuoác yeâu caàu ñieàu trò, thaày thuoác baûo neân duøng Toâ, Bí-soâ noùi Phaät chöa khai cho duøng, thaày thuoác noùi: “Theá toân ñaïi bi aét seõ khai cho”, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “neáu thaày thuoác baûo duøng Toâ môùi heát bònh

thì ñöôïc duøng”. Bí-soâ naøy duøng Toâ roài vaãn bò bònh böùc baùch, thaày thuoác noùi: “neáu duøng Toâ khoâng heát bònh thì neân duøng caùc loaïi röôïu giaám”, Bí-soâ noùi Phaät chöa khai cho duøng, thaày thuoác noùi: “Theá toân ñaïi bi aét seõ khai cho”, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “neáu thaày thuoác baûo neân duøng röôïu giaám thì ta khai cho ñöôïc duøng”, Bí-soâ khoâng bieát neân duøng caùc loaïi röôïu giaám naøo, Phaät noùi: “coù saùu loaïi daám ñeàu coù theå duøng, ñoù laø ñaïi röôïu giaám, röôïu giaám töø gaïo, röôïu giaám thuoác, röôïu giaám nhaït, laïc töông vaø laïc töông khuaáy. Ñaïi röôïu giaám laø duøng ñöôøng caùt vôùi nöôùc troän vaøo trong caùc loaïi traùi caây nhö nho... ñeå uû laâu ngaøy thaønh röôïu giaám. Röôïu giaám töø gaïo laø xay gaïo neáp cuøng caùc taïp vaät khaùc roài uû laâu ngaøy thaønh röôïu giaám. Röôïu giaám thuoác laø duøng reã caønh... cuûa caùc loaïi caây thuoác cuøng taùo chua... uû laâu ngaøy thaønh röôïu giaám thuoác. Röôïu giaám nhaït laø naáu côm chaét laáy nöôùc roài pha nöôùc vaøo cho loaõng ñeå duøng. Laïc töông laø nöôùc uoáng cheá bieán töø Laïc. Laïc töông khuaáy laø khuaáy Laïc thaønh Toâ roài cheá bieán thaønh nöôùc uoáng, taát caû caùc loaïi nöôùc uoáng khaùc ñeàu goïi laø Töông. Taát caû laoïi nöôùc uoáng naøy khi thoï duïng neân pha vaøo moät ít nöôùc ñeå taùc tònh, duøng vaûi daøy löôït roài ñeå laéng trong nhö maøu nöôùc tre, duø laø thôøi hay phi thôøi, bònh hay khoâng bònh ñeàu ñöôïc duøng khoâng phaïm”. Luùc ñoù trong thaønh coù moät Bí-soâ bò bònh Tró, ñaàu Tró loøi ra ngoaøi neân Bí-soâ duøng moùng tay ngaét boû, ñau ñôùn chòu khoâng noåi lieàn suy nghó: “ta bònh khoå

khoâng theå chòu noåi, vì sao Theá toân khoâng thöông xoùt". Phaät do ñaïi bi daãn daét neân ñi ñeán choã Bí-soâ bònh hoûi: "thaày maéc bònh khoå gì?", Bí-soâ nghe Phaät hoûi lieàn thöông caûm ngheïn ngaøo rôi leä lieàn noùi roõ bònh tình cuûa mình, Phaät nghe roài noùi raèng: "tröôùc ñaây ta coù cheá ngaên neáu maéc bònh Tró khoâng ñöôïc caét boû", ñaùp laø Phaät ñaõ cheá ngaên, Phaät hoûi: "neáu bieát ñaõ cheá ngaên vì sao thaày coøn laøm?", ñaùp laø do bònh khoå böùc baùch, Phaät noùi: "neáu do bònh khoå böùc baùch thì khoâng phaïm, töø nay duø bò bònh böùc baùch theá naøo cuõng khoâng ñöôïc caét boû. Trò bònh Tró naøy coù hai caùch laø duøng thuoác hoaëc duøng caám chuù, Bí-soâ maéc bònh khoå naøy khoâng ñöôïc töï caét boû hay baûo ngöôøi khaùc caét boû giuøm, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp", Phaät laïi baûo caùc Bí-soâ: "ôû choã khaùc tröôùc ñaây ta ñaõ noùi caám chuù trò bònh Tró naøy roài, nhöng nay ta seõ noùi laïi, neáu ai tuïng trì aét seõ ñöôïc laønh bònh, neáu tuïng trì cho ñeán troïn ñôøi thì seõ khoâng bò bònh Tró naøy böùc naõo, cuõng ñöôïc Tuùc maïng trí coù theå nhôù bieát vieäc trong baûy ñôøi quaù khöù", Phaät noùi chuù: Ñaùt ñieät tha, a loã ni maït loã ni tyû ni, caâu leâ baø tyø theá sa baø tyø, tam baø tyø, sa ha.

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 2 359

Naøy caùc Bí-soâ, khi tuïng chuù neân noùi lôøi naøy: "ôû phöông Baéc trong Ñaïi tuyeát sôn vöông coù ñaïi thoï teân Tieát ñòa ña nôû ra ba loaïi hoa: moät teân laø Töông tuïc, hai teân laø Nhu nhuyeán, ba teân laø Caøn khoâ. Nhö hoa Caøn khoâ thì ñeán muøa khoâ seõ rôi ruïng, bònh Tró naøy cuûa ta hoaëc laø bònh Tró phong hay Tró noùng, Tró ñaøm aám, Tró huyeát, Tró phaân vaø caùc loaïi Tró khaùc cuõng ñeàu seõ khoâ ruïng, khoâng chaûy maùu muõ khieán cho ñau ñôùn nöõa, thaûy ñeàu khoâ ruïng heát, sa ha", Phaät laïi noùi chuù: Ñaùt ñieät tha, chieâm meâ, chieâm maït neâ khöù, sa ha. Caùc Bí-soâ nghe Phaät noùi roài ñeàu hoan hæ phuïng haønh. Phaät taïi tuï laïc thöông buoân Na tró thuoäc truù xöù Thích ca, trong tuï laïc naøy coù moät tröôûng giaû tín taâm vaø hyû xaû ñaõ xaây döïng moät truù xöù cuùng cho toân giaû La hoã la. Toân giaû ôû chöa ñöôïc bao laâu, vì coù duyeân söï neân ñaép y mang baùt du haønh trong nhan gian, tröôûng giaû nghe tin khoâng bieát toân giaû coù trôû veà laïi khoâng, neân ñem truù xöù naøy hoài thí cho Taêng. Sau moät thôøi gian du hoùa trôû veà laïi truù xöù, La hoã la môùi bieát tröôûng giaû ñaõ ñem hoài thí cho Taêng, lieàn ñeán choã Phaät ñaûnh leã baïch raèng: "Theá toân, trong tuï laïc naøy coù moät tröôûng giaû tín taâm vaø hyû xaû ñaõ xaây döïng moät truù xöù cuùng cho con. Con ôû chöa ñöôïc bao laâu, vì coù duyeân söï neân ñaép y mang baùt du haønh trong nhan gian, tröôûng giaû nghe tin khoâng bieát con coù trôû veà laïi khoâng, neân ñem truù xöù naøy hoài thí cho Taêng. Giôø con phaûi laøm sao?", Phaät baûo La hoã la: "con neân ñeán noùi vôùi tröôûng giaû raèng: "nôi thaân ngöõ yù cuûa toâi, oâng coù töøng sanh chuùt taâm chaùn gheùt hay khoâng?", La hoã la vaâng lôøi Phaät daïy ñeán hoûi tröôûng giaû nhö theá, tröôûng giaû ñaùp laø chöa töøng coù yù töôûng chaùn gheùt, La hoã la trôû veà baïch laïi lôøi cuûa tröôûng giaû, Phaät nghe roài lieàn baûo A-nan: "thaày haõy ñeán tuï laïc Na tró thoâng baùo cho caùc Bí-soâ truù ôû ñoù

ñeán taäp hoïp trong giaûng ñöôøng", A-nan vaâng lôøi Phaät daïy ñi thoâng baùo, khi caùc Bí-soâ taäp hoïp ñoâng ñuû, A-nan ñeán baïch Phaät bieát thôøi. Phaät cuøng caùc Bí-soâ vaø La hoã la ñeán trong giaûng ñöôøng ngoài tröôùc caùc Bí-soâ noùi raèng: "caùc thaày neân bieát, neáu coù thí chuû ñem vaät maø mình ñaõ thí rieâng cho moät ngöôøi, sau ñoù hoài thí laïi cho ngöôøi khaùc thì ngöôøi thí laø phi phaùp, ngöôøi thoï cuõng phi phaùp, goïi laø thoï duïng baát tònh. Cuõng vaäy, ñem vaät maø mình ñaõ cho roài hoài thí laïi cho hai, ba ngöôøi hoaëc Taêng thì ngöôøi thí vaø ngöôøi cho ñeàu khoâng nhö phaùp, thoï duïng ñeàu baát tònh. Naøy caùc Bí-soâ, neáu coù thí chuû ñem vaät maø mình ñaõ thí rieâng cho hai ngöôøi hoaëc ba ngöôøi, sau ñoù hoài thí laïi cho ngöôøi khaùc thì ngöôøi thí laø phi phaùp, ngöôøi thoï cuõng phi phaùp, goïi laø thoï duïng baát tònh. Cuõng vaäy, ñem vaät maø mình ñaõ cho roài hoài thí laïi cho hai, ba ngöôøi hoaëc Taêng thì ngöôøi thí vaø ngöôøi cho ñeàu khoâng nhö phaùp, thoï duïng ñeàu

baát tònh. Naøy caùc Bí-soâ, neáu coù thí chuû ñem vaät maø mình ñaõ thí cho Taêng giaø, sau ñoù hoài thí laïi cho ngöôøi khaùc thì ngöôøi thí laø phi phaùp, ngöôøi thoï cuõng phi phaùp, goïi laø thoï duïng baát tònh. Cuõng vaäy, ñem vaät maø mình ñaõ cho roài hoài thí laïi cho hai, ba ngöôøi hoaëc Bí-soâ Taêng giaø khaùc, hoaëc Bí- soâ ni taêng giaø thì ngöôøi thí vaø ngöôøi cho ñeàu khoâng nhö phaùp, thoï duïng ñeàu baát tònh. Vì sao, vì thí tröôùc laø thaät thì, thí sau laø phi phaùp thí. Ngöôïc laïi, neáu coù thí chuû ñem vaät maø mình ñaõ thí rieâng cho moät ngöôøi roài, sau ñoù khoâng hoài thí laïi cho ngöôøi khaùc thì ngöôøi thí laø nhö phaùp, ngöôøi thoï cuõng nhö phaùp, goïi laø thoï duïng thanh tònh. Cuõng vaäy, ñem vaät maø mình ñaõ cho roài, khoâng hoài thí laïi cho hai, ba ngöôøi hoaëc Taêng hoaëc Ni taêng thì ngöôøi thí vaø ngöôøi cho ñeàu laø nhö phaùp, thoï duïng ñeàu thanh tònh. Naøy caùc Bí-soâ, ñaát ñai thuoäc cuûa vua, vaät duïng thuoäc cuûa thí chuû; phoøng xaù ngoïa cuï thì thí chuû laø chuû, y baùt tö cuï thì Bí-soâ laø chuû. Nhöõng taøi vaät ñaõ cuùng cho chuøa, neáu coù hö hoaïi thì thí chuû töï seõ tu boå nhöng khoâng ñöôïc töï laáy ñem hoài thí cho ngöôøi khaùc, vì thí tröôùc laø nhö phaùp, thì sau laø phi phaùp. Cho neân caùc Bí-soâ neân traû laïi truù xöù tröôùc ñaõ thí cho La hoã la, töø nay Bí-soâ ñem vaät maø mình ñaõ cho ngöôøi naøy hoài thí laïi cho ngöôøi kia thì phaïm toäi Vieät phaùp, tröø naïn duyeân", caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy traû laïi truù xöù tröôùc ñaõ thí cho La hoã la. Nhö Phaät ñaõ daïy naêm hay saùu naêm neân môû hoäi Ñaûnh keá moät laàn, luùc ñoù coù caùc Baø-la-moân, tröôûng giaû tín taâm ñem ñuû loaïi baùnh traùi vaø raát nhieàu thöùc aên ñeán cuùng cho Taêng, caùc Bí-soâ aên khoâng heát neân ñem thöùc aên dö ñoù cho caùc Caàu tòch. Saùng hoâm sau, caùc Caàu tòch ñem thöùc aên ñoù cho laïi caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ hoûi thöùc aên naøy ñöôïc töø ñaâu, ñaùp laø cuûa caùc thaày cho hoâm qua, caùc Bí-soâ suy nghó: "ñaây laø thöùc aên dö cuûa ta, hoâm nay aên laïi, theo luaät cheá laø phaïm", nghó roài lieàn baïch Phaät, Phaät noùi: "neáu coù taâm mong caàu cho ñeå ñöôïc aên laïi thì khi cho phaïm AÙc taùc, khi aên lieàn phaïm Ñoïa; neáu cho vôùi taâm khoâng mong caàu nhöng coù taâm mong caàu ñöôïc aên laïi thì khi cho khoâng phaïm, khi aên lieàn phaïm Ñoïa; neáu cho vôùi taâm coù

mong caàu nhöng khoâng coù taâm mong caàu ñöôïc aên laïi thì khi cho phaïm AÙc taùc, aên khoâng phaïm".

II. TOÅNG NHIEÁP TUÏNG CUÛA BIEÄT MOÂN THÖÙ HAI:

Chia y vaø xöôùng daét,

Tröông y, ngöôøi thoï hoïc,

Laøm laïi, thaâu nhieáp, ñuoåi,

Caàu tòch ñoàng treân töôøng.

1. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù hai:

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 2 361

Chia y vaät ngöôøi cheát, Cuøng laáy vaät laãn nhau, Thaáy ñaùnh neân can giaùn, Xöû phaân theo ñaàu day. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû sanh ñöôïc moät trai, sau khi lôùn leân xuaát gia thoï Caän vieân trong Phaät phaùp, thôøi gian sau khoâng may bò bònh naëng qua ñôøi, caùc Bí-soâ ñem y baùt taùng theo töû thi, ngöôøi tuïc thaáy lieàn noùi: "chuùng toâi coù con chaùu neân muoán gì cuõng deã ñöôïc, vaäy maø vaät cuûa ngöôøi cheát cuõng khoâng taùng theo heát; coøn caùc thaày khoâng coù con chaùu, caùc tö taøi ñaõ coù phaûi khoå caàu môùi ñöôïc, vì sao khoâng giöõ laïi vaät cuûa ngöôøi cheát ñeå duøng?", caùc Bí-soâ noùi: "Phaät chöa cho giöõ laïi vaät cuûa ngöôøi cheát ñeå duøng", baïch Phaät, Phaät noùi: "y baùt cuûa Bí-soâ qua ñôøi khoâng neân boû". Sau ñoù coù Bí-soâ bònh qua ñôøi, caùc Bí-soâ loät laáy y ñeå töû thi thaân traàn maø taùng, ngöôøi tuïc thaáy lieàn cheâ traùch, Phaät noùi: "khoâng neân ñeå töû thi thaân traàn, neân maëc y phuïc vaø phuû taám vaûi treân ngöôøi maø ñem taùng", caùc Bí-soâ laïi maëc y phuïc toát ñeïp cho ngöôøi cheát roài ñem taùng, Phaät noùi khoâng neân nhö theá, caùc Bí-soâ laïi maëc y phuïc raùch naùt cho ngöôøi cheát roài ñem taùng, Phaät noùi: "cuõng khoâng neân, neân duøng loaïi y phuïc khoâng toát laém cuõng khoâng xaáu laém maëc cho ngöôøi cheát roài ñem taùng". Luùc ñoù caùc Bí-soâ baïch Phaät: "y baùt cuûa ngöôøi cheát ñeå laïi neân xöû phaân nhö theá naøo?", Phaät noùi: "neân ñem cho Bí-soâ naøo ngheøo thieáu", Luïc chuùng Bí-soâ lieàn laøm ra veû ngheøo thieáu ñeå ñöôïc cho, Phaät noùi: "khoâng neân ñem cho Luïc chuùng Bí-soâ, neân cho theo thöù töï töø Thöôïng toøa trôû xuoáng", khi laøm nhö vaäy caùc Bí-soâ nhoû laïi khoâng ñöôïc cho, Phaät noùi: "neân taäp hoïp chuùng roài taùc baïch, neáu chuùng taêng hoøa hôïp chaáp thuaän laáy y baùt ñoù ñem baùn roài cuøng chia". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù moät Bí-soâ bònh qua ñôøi, y baùt gôûi taïi truù xöù ni, sau khi ñöôïc caùc Bí-soâ ni toáng taùng xong, caùc Bí-soâ môùi hay bieát lieàn ñeán truù xöù ni ñoøi laáy y baùt cuûa ngöôøi ñaõ cheát, Bí-soâ ni noùi: "neáu vò aáy cheát ôû chuøa taêng thì y baùt thuoäc veà caùc thaày, nay vò aáy cheát taïi chuøa ni laïi laø huynh ñeä ñoàng phaùp cuûa toâi neân y baùt cuûa vò aáy neân thuoäc veà toâi", Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "ni neân ñöa laïi cho Bí-soâ". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù moät Bí-soâ ni bònh qua ñôøi, y baùt gôûi taïi truù xöù cuûa Bí-soâ, caùc Bí-soâ ni ñeán choã Bí-soâ xin laïi y baùt cuûa ni ñaõ cheát, Bí-soâ noùi: "vò ni aáy laø tyû muoäi ñoàng

phaùp cuûa toâi neân y baùt cuûa vò aáy neân thuoäc veà toâi", Phaät noùi neân ñöa laïi cho Bí-soâ ni. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù moät Bí-soâ du haønh trong nhaân gian, ñeán nhaø moät cö só trong moät tuï laïc, boãng maéc bònh qua ñôøi, chuû nhaø toáng

taùng roài caát giöõ y baùt cuûa Bí-soâ. Sau ñoù coù caùc Bí-soâ ni du haønh ñeán tuï laïc ñoù, vò cö só aáy noùi vôùi Bí-soâ ni: "Thaùnh giaû, tröôùc ñaây coù moät Bí-soâ qua ñôøi taïi nhaø toâi, toâi ñang caát giöõ y baùt cuûa vò aáy, caùc vò haõy laáy mang ñi", Bí-soâ ni noùi: "y baùt cuûa Bí-soâ qua ñôøi, ni khoâng ñöôïc thoï laáy", caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "ôû choã khoâng coù Bí- soâ thì Bí-soâ ni neân thoï laáy". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù moät Bí-soâ ni du haønh trong nhaân gian, ñeán nhaø moät cö só trong moät tuï laïc, boãng maéc bònh qua ñôøi, chuû nhaø toáng taùng roài caát giöõ y baùt cuûa Bí-soâ ni. Sau ñoù coù caùc Bí-soâ du haønh ñeán tuï laïc ñoù, vò cö só aáy noùi vôùi Bí-soâ: "Thaùnh giaû, tröôùc ñaây coù moät Bí-soâ ni qua ñôøi taïi nhaø toâi, toâi ñang caát giöõ y baùt cuûa vò aáy, caùc vò haõy laáy mang ñi", Bí-soâ noùi: "y baùt cuûa Bí-soâ ni qua ñôøi, toâi khoâng ñöôïc thoï laáy", caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "ôû choã khoâng coù Bí-soâ ni thì Bí-soâ neân thoï laáy". Toân giaû Öu-ba-ly hoûi Phaät: "Theá toân, neáu Bí-soâ qua ñôøi trong nhaø theá tuïc, y baùt cuûa vò aáy ai ñöôïc thoï laõnh?", Phaät noùi: "ai ñeán tröôùc thì ñöôïc thoï laõnh", laïi hoûi: "neáu hai ngöôøi cuøng ñeán moät löôït thì ai ñöôïc thoï laõnh?", Phaät noùi: "ai hoûi tröôùc thì ñöôïc", laïi hoûi: "neáu hai ngöôøi cuøng hoûi moät löôït thì ai ñöôïc?", Phaät noùi: "caû hai ñeàu ñöôïc, hoaëc tuøy taâm cuûa ngöôøi tuïc thích ñöa cho ai thì ngöôøi ñoù ñöôïc". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù hai Bí-soâ cuøng ñaáu tranh, caùc Bí- soâ thaáy hoï ñaáu tranh maø khoâng can ngaên, ngöôøi tuïc thaáy vaäy lieàn noùi: "ngöôøi tuïc chuùng toâi khi thaáy ngöôøi khaùc cuøng ñaáu tranh lieàn can ngaên hoøa giaûi, taïi sao caùc thaày thaáy vaäy maø laïi khoanh tay ñöùng nhìn?", ñaùp: "hoï thích ñaáu tranh thì ai coù theå can ngaên ñöôïc", baïch Phaät, Phaät noùi: "neân can, khoâng ñöôïc ñöùng nhìn". Sau ñoù caùc Bí-soâ can nhöng hoï khoâng döøng laïi, Phaät noùi: "neáu can maø khoâng döøng laïi thì caùc Bí-soâ neân taùc yeát ma Xaû trí cho hoï". Sau ñoù coù hai Bí-soâ luaän nghò coát loõi phaûi traùi neân sanh tranh caõi, caùc Bí-soâ lieàn taùc yeát ma Xaû trí hoï, hai Bí-soâ naøy noùi: "chuùng toâi luaän nghò phaûi traùi, vì sao caùc thaày laïi taùc yeát ma Xaû trí chuùng toâi?", caùc Bí-soâ noùi: "Phaät baûo thaáy nhöõng ngöôøi tranh caõi khoâng ngöøng thì neân taùc yeát ma Xaû trí cho hoï, neân chuùng toâi môùi taùc yeát ma", baïch Phaät, Phaät noùi: "khoâng neân thaáy tranh caõi lieàn taùc yeát ma Xaû trí, neáu hoï coøn hai thaày thì neân nhôø hai thaày can ngaên; neáu hoï ñuû möôøi haï, ñaõ lìa y chæ thì caùc Bí-soâ neân can ngaên, khi naøo hoï khoâng chòu döùt tranh thì luùc ñoù môùi taùc yeát ma Xaû trí cho hoï". Toân giaû Öu-ba-ly hoûi Phaät: "neáu Bí-soâ qua ñôøi ôû giöõa hai giôùi thì y baùt cuûa vò aáy, beân naøo ñöôïc thoï laõnh?", Phaät noùi: "ñaàu day veà phía naøo

thì phía aáy ñöôïc thoï laõnh", laïi hoûi: "neáu ñaàu day veà phía giôùi chung cuûa hai truù xöù thì nhö theá naøo?", Phaät noùi: "caû hai truù xöù ñeàu ñöôïc". 2. Nhieáp tuïng thöù hai trong Bieät moân thöù hai: Ngöôøi xöôùng ngoân ñi xe, Ñöôïc y neân caát giöõ, Taêng giaø ñöôïc y lôïi, Thaùnh phaøm ñeàu ñoàng chia. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù trong thaønh coù nhieàu ngoaïi ñaïo cö truù, töø khi Phaät ñeán ñaây, theá löïc cuûa hoï suy yeáu neân lôïi döôõng cuõng ít theo, nhöõng ngöôøi tuïc coøn tín ngöôõng ngoaïi ñaïo lieàn ñi xin lôïi vaät ñeå cuùng cho hoï. Moãi saùng sôùm tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc ñeàu ñeán choã Phaät, treân ñöôøng ñi, caùc ñoà chuùng cuûa ngoaïi ñaïo theo oâng xin taøi vaät ñeå cuùng cho thaày hoï, tröôûng giaû lieàn suy nghó: "taø chuùng cuûa ngoaïi ñaïo maø coøn bieát ñi xin taøi vaät ñeå cuùng cho thaày mình. Nhö Theá toân ñaõ daïy laø neáu ngöôøi chöa tin neân laøm cho khôûi loøng tin vaø ñieàu phuïc hoï truï trong chaùnh phaùp. Neáu Ñaïi sö chaáp thuaän, ta seõ vaän ñoäng moïi ngöôøi cuùng döôøng phöôùc ñieàn naøy", nghó roài lieàn ñeán baïch Phaät, Phaät noùi tuøy yù. Sau ñoù tröôûng giaû ñi khaép nôi vaän ñoäng; caùc cö só, Baø-la-moân noùi: "neáu Thaùnh chuùng cuøng ñeán hoùa duyeân thì phöôùc lôïi caøng taêng nhieàu", tröôûng giaû baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ theo hoå trôï tröôûng giaû, caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy cuøng tröôûng giaû ñi hoùa duyeân, moïi ngöôøi noùi: "xin xöôùng teân hoï cuûa chuùng toâi cho moïi ngöôøi ñeàu bieát", caùc Bí-soâ noùi: "laønh thay, nhö Phaät ñaõ daïy neáu coù thí chuû cuùng döôøng, neân ghi teân hoï cuûa hoï ñeå chuù nguyeän roài môùi thoï", moïi ngöôøi noùi: "xin haõy xöôùng teân hoï cuûa chuùng toâi ñeå phöôùc ñöôïc taêng theâm", Phaät noùi neân xöôùng teân hoï cuûa thí chuû. Sau ñoù coù thí chuû mang taøi vaät ñeán chuøa cuùng döôøng, Phaät noùi: "neáu coù thí chuû ñeán chuøa cuùng, cuõng neân ghi teân hoï, chuù nguyeän cho hoï roài môùi thoï". Khi Bí-soâ xöôùng ngoân vöøa xöôùng teân, moïi ngöôøi chen chuùc tuï ñeán neân khoâng theå ñi tôùi tröôùc ñöôïc, Phaät baûo neân ñi xe hay ngoài treân kieäu; gaëp trôøi naéng noùng hay möa gioù, Phaät baûo neân che duø. Luùc ñoù cöûa chuøa chæ môû coù moät cöûa, moïi ngöôøi vaøo quaù ñoâng neân ngheõn taét loái ñi, Phaät noùi neân môû caû boán cöûa vaø saép ñaët boán ngöôøi xöôùng ngoân. Khi tröôûng giaû vaän ñoäng ñöôïc nhieàu baïch ñieäp toát vaø taøi vaät coù ñeán traêm ngaøn vaïn öùc, lieàn suy nghó: "ñaõ khuyeán hoùa ñöôïc nhieàu taøi vaät, ta neân môû hoäi ñaïi thí cuùng döôøng Phaät vaø Taêng, neân ñeå taøi vaät naøy tröôùc ñaïi chuùng ñeå cuùng döôøng moät laàn", nghó roài lieàn ôû trong röøng Theä ña saép xeáp caùc taøi vaät ñaõ khuyeán hoùa ñöôïc, cho ngöôøi coi giöõ roài ñeán

baïch Phaät: "Theá toân, ngaøy mai con muoán môû hoäi ñaïi thí cuùng döôøng Phaät vaø Taêng", Phaät im laëng nhaän lôøi. Tröôûng giaû ngay trong ñeâm ñoù lo lieäu ñaày ñuû caùc moùn aên thöôïng dieäu, saùng hoâm sau traûi toøa ngoài roài ñeán baïch Phaät ñaõ ñeán giôø thoï thöïc. Sau khi Phaät vaø Taêng thoï thöïc xong, tröôûng

giaû baïch Phaät: “Theá toân, trong nhaân gian coù maáy loaïi phöôùc ñieàn?”, Phaät noùi: “coù hai, ñoù laø baäc Höõu hoïc vaø baäc Voâ hoïc. Baäc Höõu hoïc sai bieät coù möôøi taùm haïng, baäc Voâ hoïc sai bieät coù chín haïng, ñeàu laø phöôùc ñieàn coù theå tieâu ñöôïc lôïi vaät cuùng döôøng. Möôøi taùm baäc Höõu hoïc laø Döï löu höôùng, Döï löu quaû; Nhaát lai höôùng, Nhaát lai quaû; Baát hoaøn höôùng, Baát hoaøn quaû; A-la-haùn höôùng, A-la-haùn quaû; Tuøy tín haønh, Tuøy phaùp haønh, Tín giaûi, Kieán trí, Gia gia, Nhaát gia, Trung sanh, Höõu haønh, Voâ haønh vaø Thöôïng löu. Chín baäc Voâ hoïc laø Thoái phaùp, Tö phaùp, Hoâ phaùp, Truù phaùp, Kham ñaït phaùp, Baát ñoäng phaùp, Baát thoái phaùp, Tueä giaûi thoaùt vaø Caàu giaûi thoaùt”. Phaät noùi keä: “Baäc hoïc, voâ hoïc treân theá gian, Laø baäc ñaùng cung kính cuùng döôøng, Thaân khaåu ngay thaúng, taâm thanh tònh, Cuùng phöôùc ñieàn naøy ñöôïc phöôùc lôùn”. Luùc ñoù tröôûng giaû ôû tröôùc vò Thöôïng toøa thænh Bí-soâ xöôùng ngoân: “xin Thaùnh giaû baïch vôùi ñaïi chuùng raèng: “caùc ñeä töû Thanh vaên cuûa Theá toân, ai laø baäc phöôùc ñieàn voâ thöôïng ñaùng ñöôïc cung kính leã baùi, xöùng ñaùng ñöôïc theá gian cuùng döôøng thì xin haõy ñeán thoï laáy y vaät naøy, tuøy yù thoï duïng””, Bí-soâ xöôùng ngoân lieàn taùc baïch theo lôøi cuûa tröôûng giaû, ñaïi chuùng nghe roài, caùc baäc A-la-haùn ñaõ vieãn ly tham saân si suy nghó: “ta laø baäc ñaõ chöùng quaû voâ thöôïng ôû trong Taêng xöùng ñaùng ñöôïc thoï lôïi vaät naøy, nhöng nhö Phaät ñaõ daïy: “neáu töï mình coù thaéng thieän thì phaûi giaáu kín beân trong, neáu coù loãi thoâ thì neân phaùt loà, nay ta haù vì lôïi vaät naøy maø laïi hieån döông ñöùc cuûa mình cho moïi ngöôøi bieát ta laø baäc Ly duïc voâ thöông”, nghó nhö theá roài neân ngoài im laëng. Caùc baäc höõu hoïc chöa tröø heát caùc hoaëc cuõng suy nghó: “caùc baäc phöôùc ñieàn voâ thöôïng môùi xöùng ñaùng thoï lôïi vaät naøy, ta chöa heát caùc laäu hoaëc thì khoâng neân thoï”, nghó nhö theá roài neân cuõng ngoài im laëng. Caùc haøng dò sanh coøn ñaày ñuû trieàn phöôïc cuõng suy nghó: “baäc phöôùc ñieàn voâ thöôïng môùi xöùng ñaùng thoï lôïi vaät naøy, coøn ta coøn ñaày ñuû trieàn phöôïc thì khoâng coù phaàn”. Do nghó nhö theá neân trong ñaïi chuùng, khoâng coù ai ñeán thoï laáy lôïi vaät cuùng döôøng cuûa tröôûng giaû, tröôûng giaû suy nghó: “coù phaûi ta ñaõ khieán cho Thaùnh phaøm taêng naøy laøm vieäc uùp baùt cho ta khoâng?”, nghó roài thaàn saéc lieàn bieán ñoåi thaønh tieàu tuïy, ñeán baïch Phaät, Phaät tuy bieát nguyeân do nhöng vaãn

hoûi A-nan: “vì sao tröôûng giaû cuùng döôøng nhieàu y vaät cho ñaïi chuùng maø khoâng ai ñeán thoï laáy vaäy?”, A-nan ñaùp: “do tröôûng giaû taùc baïch raèng: caùc ñeä töû Thanh vaên cuûa Theá toân, ai laø baäc phöôùc ñieàn voâ thöôïng ñaùng ñöôïc cung kính leã baùi, xöùng ñaùng ñöôïc theá gian cuùng döôøng thì xin haõy ñeán thoï laáy y vaät naøy, tuøy yù thoï duïng. Ñaïi chuùng nghe baïch nhö theá roài ñeàu im laëng, khoâng ai ñeán thoï laáy caû”, Phaät baûo A-nan: “thaày ñi thoâng baùo cho caùc Bí-soâ ñang ôû trong thaønh Thaát-la-phieät vaø caùc nôi khaùc ñeán ñeàu taäp hoïp trong giaûng ñöôøng”, A-nan vaâng lôøi Phaät daïy ñi thoâng baùo, khi caùc

Bí-soâ ñeàu taäp hoïp ñoâng ñuû, A-nan baïch Phaät bieát thôøi, Phaät ñeán trong giaûng ñöôøng ngoài tröôùc caùc Bí-soâ noùi raèng: “tröôûng giaû Caáp-coâ- ñoäc cuøng döôøng nhieàu y vaät, vì sao caùc thaày khoâng ai chòu thoï?”, caùc Bí-soâ im laëng, Phaät tuy bieát nguyeân do nhöng vaãn hoûi A-nan, A-nan lieàn noùi roõ nguyeân do, Phaät noùi: “chaúng phaûi ban ñaàu caùc thaày do loøng tin maø ñeán trong giaùo phaùp cuûa ta xuaát gia caàu giaûi thoaùt hay sao?”, ñaùp laø phaûi, Phaät noùi: “neáu caùc thaày do loøng tin maø xuaát gia trong Phaät phaùp ñeå caàu giaûi thoaùt thì duø y phuïc ñang maëc trò giaù moät öùc tieàn vaøng, phoøng xaù ñang ôû trò giaù naêm traêm tieàn vaøng, thöùc aên uoáng ñuû traêm vò ngon, ta vaãn khai cho caùc thaày thoï, vì caùc thaày coù theå tieâu hoùa ñöôïc. Nhöng neáu coù Bí-soâ naøo phaù giôùi thì ngay trong truù xöù cuõng khoâng tieâu hoùa noåi mieáng thöùc aên, ñaát cuûa Taêng giaø lam cuõng khoâng theå ñeå chaân vaøo, vì sao, vì ngöôøi phaù giôùi coù möôøi loãi: 1. Töï bieát mình laø ngöôøi phaù giôùi, ngöôøi khaùc cuõng bieát mình laø ngöôøi phaù giôùi. 2. Thieân thaàn khoâng thaân gaàn goä trì nöõa. 3. Ñoàng phaïm haïnh khinh cheâ. 4. Ngöôøi thieän bieát phaùp khinh cheâ. 5. Tieáng xaáu lan truyeàn, boán phöông ñeàu bieát. 6. Ngöôøi chöa chöùng ngoä khoâng theå chöùng ngoä. 7. Ngöôøi ñaõ chöùng ngoä seõ thoái thaát. 8. Nhöõng phaùp ñaõ thaáy nghe thaûy ñeàu queân. 9. Khi saép cheát taâm saàu naõo. 10. Sau khi cheát bò ñoïa ñòa nguïc. - Laïi nöõa naøy caùc Bí-soâ, thoï duïng coù naêm, ñoù laø: 1. Chuû thoï duïng: chæ cho baäc A-la-haùn ñaõ vónh vieãn tröø heát ba ñoäc. 2. Cha meï thoï duïng: chæ cho baäc Hoïc nhaân coøn coù dö hoaëc. 3. Khai cho thoï duïng: chæ cho baäc dò sanh thuaàn thieän, giôùi thanh tònh, sieâng tu thieàn tuïng, khoâng coù taâm giaõi ñaõi.

4. Maéc nôï thoï duïng: chæ cho ngöôøi tuy coù trì giôùi nhöng khoâng sieâng tu giaùc phaåm thieän phaùp. 5. Troäm caép thoï duïng: chæ cho ngöôøi phaïm moät trong boán troïng. Vì theá caùc thaày neân tinh taán tu hoïc, ñoái vôùi nhöõng y vaät vaø lôïi vaät khaùc cuûa tröôûng giaû naøy cuùng döôøng, ñaïi chuùng neân bình ñaúng phaân chia”.

3. Nhieáp tuïng thöù ba trong Bieät moân thöù hai: Coù tröông, coù khoâng tröông, Coù xuaát, coù khoâng xuaát, Neáu ngöôøi ôû ngoaøi giôùi, Nghe sanh taâm tuøy hæ. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, toân giaû Öu-ba-ly hoûi Phaät: Hoûi: coù tröôøng hôïp khi Taêng cuøng tröông y Yeát-sæ-na, Bí-soâ ôû trong chuùng maø laïi khoâng tröông y hay khoâng? Phaät ñaùp: coù, neáu khi Taêng cuøng tröông y, Bí-soâ ôû trong chuùng khoâng gôûi duïc cho ngöôøi khaùc maø nguû hay nhaäp ñònh thì khoâng goïi laø cuøng tröông y, nhöng ñaïi chuùng vaãn ñöôïc goïi laø thieän tröông y. Laïi hoûi: coù

tröôøng hôïp khi Taêng cuøng tröông y Yeát-sæ-na, Bí-soâ ôû trong chuùng tuy khoâng thoï maø vaãn thaønh tröông y hay khoâng? Phaät ñaùp: coù, neáu khi Taêng cuøng tröông y, Bí-soâ ôû trong chuùng gôûi duïc cho ngöôøi khaùc roài nguû hay nhaäp ñònh thì tuy khoâng thoï vaãn goïi laø cuøng tröông y. Laïi hoûi: coù tröôøng hôïp khi Taêng cuøng xuaát y Yeát-sæ-na, Bí-soâ ôû trong chuùng maø laïi khoâng cuøng xuaát y hay khoâng? Phaät ñaùp: coù, neáu khi Taêng cuøng xuaát y, Bí-soâ ôû trong chuùng khoâng gôûi duïc cho ngöôøi khaùc maø nguû hay nhaäp ñònh thì khoâng goïi laø cuøng xuaát y, nhöng Taêng vaãn thaønh xuaát y. Laïi hoûi: coù tröôøng hôïp khi Taêng cuøng xuaát y Yeát-sæ-na, Bí-soâ ôû trong chuùng tuy khoâng thoï maø vaãn thaønh xuaát y hay khoâng? Phaät ñaùp: coù, neáu khi Taêng cuøng xuaát y, Bí-soâ ôû trong chuùng gôûi duïc cho ngöôøi khaùc roài nguû hay nhaäp ñònh thì vaãn goïi laø cuøng xuaát y. neáu coù Bí-soâ ôû ngoaøi giôùi nghe Taêng xuaát y Yeát-sæ-na maø phaùt taâm tuøy hæ, cuõng thaønh xuaát y.

368 BOÄ LUAÄT 10

4. Nhieáp tuïng thöù tö trong Bieät moân thöù hai: Thoï hoïc khoâng taùc phaùp, Taùc phaùp khoâng thaønh quôû, Möôøi hai haïng thaønh quôû, Baát tònh: phaïm caên baûn. Laïi hoûi: ngöôøi thoï hoïc coù ñöôïc taùc phaùp yeát ma khoâng?, Phaät noùi khoâng ñöôïc. Laïi hoûi: ngöôøi thuoäc loaïi Baùn traùch ca vaø coù caùc chöôùng naïn thì coù ñöôïc taùc phaùp yeát ma khoâng?, Phaät noùi khoâng ñöôïc. Laïi hoûi: ngöôøi thoï hoïc coù ñöôïc haønh truø khoâng?, Phaät noùi khoâng ñöôïc. Laïi hoûi: ngöôøi phaïm töù troïng coù ñöôïc haønh truø khoâng?, Phaät noùi khoâng ñöôïc. Laïi hoûi: nhö Phaät ñaõ daïy vì ngöôøi khaùc laøm yeát ma nhö phaùp thì ngöôøi ñoù quôû khoâng thaønh quôû, vaäy neáu laøm yeát ma phi phaùp thì ngöôøi ñoù quôû coù thaønh quôû khoâng? Phaät ñaùp: ngöôøi ñoù quôû thì thaønh quôû. Laïi hoûi: neáu möôøi hai haïng ngöôøi khi chuùng taùc phaùp sai, lieàn noùi laø khoâng caàn sai toâi, thì nhöõng haïng ngöôøi naøy quôû coù thaønh quôû khoâng? Phaät ñaùp: nhöõng ngöôøi naøy quôû thì thaønh quôû, nhöng phaûi döïa vaøo hai vieäc, khi ta maät yù noùi quôû khoâng thaønh quôû töùc laø chæ ngöôøi khoâng thanh tònh vaø yeát ma nhö phaùp. Laïi hoûi: vaäy nhö theá naøo laø ngöôøi khoâng thanh tònh? Phaät ñaùp: töùc laø ngöôøi phaïm moät trong boán toäi Tha thaéng. 5. Nhieáp tuïng thöù naêm trong Bieät moân thöù hai: Caøng neân taùc phaùp laïi, Chôù baûo Caàu tòch ra, Kheùo duïng taâm thuû hoä, ÔÛ choã thaáy khoâng nghe. Duyeân xöù nhö treân, toân giaû Öu-ba-ly hoûi Phaät: “ngöôøi thoï hoïc vì ngöôøi khaùc taùc phaùp yeát ma, taùc phaùp xong thì coù thaønh yeát ma khoâng?”, Phaät noùi: “khoâng thaønh, neân taùc phaùp laïi; ngöôøi phaïm töù troïng cuõng vaäy”. Luùc ñoù coù moät Caàu tòch saép thoï Caän vieân, Thaân giaùo sö ñaõ saém ñuû y baùt, khi tam sö vaø thaát chöùng ñang taùc phaùp coù baûo Caàu tòch ra ngoaøi giôùi ñôïi. Thaân toäc cuûa Caàu tòch naøy khoâng muoán cho thoï Caän vieân neân khi tìm thaáy Caàu tòch ñöùng ôû ngoaøi giôùi lieàn daãn ñi, do vieäc naøy neân khoâng theå thoï Caän vieân vaø maát thaéng nghieäp. Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 3 369

noùi: “nhö con tröôûng cuûa Chuyeån luaân thaùnh vöông ñaõ ñöôïc thoï quaùn ñaûnh saép leân ngoâi vua thì phaûi ngaøy ñeâm thuû hoä, Caàu tòch cuõng vaäy, saép thoï Caän vieân caàn phaûi thuû hoä, khoâng neân baûo ra ngoaøi giôùi, neân baûo ñöùng höôùng veà Taêng ôû choã thaáy maø khoâng nghe ñôïi”. 6. Nhieáp tuïng thöù saùu trong Bieät moân thöù hai: Thu nhieáp ôû trong giôùi, Trong chuùng taâm haøng phuïc, Chaët boû coät, khung cöûa, Ni... cuõng ñoàng ñuoåi ñi. Duyeân xöù nhö treân, toân giaû Öu-ba-ly hoûi Phaät: Hoûi: nhö Phaät ñaõ daïy neáu vì ngöôøi kia taùc yeát ma Linh boá, ngöôøi kia veà sau neáu ñöôïc thaâu nhieáp ôû trong chuùng môùi vì giaûi yeát ma. Vaäy ngöôøi kia phaûi ñuû maáy phaùp môùi ñöôïc thu nhieáp? Phaät ñaùp: phaûi ñuû naêm phaùp môùi ñöôïc thu nhieáp: moät laø coù taâm vui möøng, hai laø tuøy thuaän phuïc tuøng chuùng taêng, ba laø xin dieät tröø toäi ñaõ phaïm, boán laøtöï thaân bieåu hieän söï cung kính, naêm laø töø boû caùc duyeân ñaáu tranh. Laïi hoûi: neân taùc phaùp giaûi yeát ma ôû ñaâu, ñaùp laø ôû trong giôùi. Laïi hoûi: nhö Phaät ñaõ daïy neân taùc yeát ma linh boá cho caùc Bí-soâ ñaáu tranh, neáu luùc ñang taùc phaùp hoï hieän töôùng khoâng phuïc tuøng thì phaûi nhö theá naøo? Phaät ñaùp: neân ñöa y baùt cho hoï roài ñuoåi ra ngoaøi giôùi, neáu hoï khoâng chòu ñi oâm laáy coät truï thì chaët boû coät truï, neáu oâm chaët khung cöûa thì chaët boû khung cöûa. Laïi hoûi: coät truï vaø khung cöûa bò chaët hö thì ai ñöùng ra tu boå laïi? Phaät ñaùp: ñaïi chuùng neân quyeân hoùa roài cuøng cö só tu boå laïi. Laïi hoûi: neáu Bí-soâ ni hôïp taùc ñaáu tranh thì laøm theá naøo?. Phaät ñaùp: cuõng taùc phaùp khu taãn gioáng nhö Bí-soâ, ba chuùng döôùi cuõng vaäy. Neáu bò ñuoåi maø khoâng ñi cuõng laøm gioáng nhö treân. Laïi hoûi: neáu Bí-soâ hay Bí-soâ ni laøm haïnh xaáu, nhô nhaø ngöôøi, coù neân taùc phaùp yeát ma Khu taãn hoï khoâng? Phaät ñaùp: neân laøm, ba chuùng döôùi cuõng vaäy. 7. Nhieáp tuïng thöù baûy trong Bieät moân thöù hai: Phaù giôùi neân ñuoåi ñi, Níu nuùp cuõng nhö treân, Xuùc naõo tuïc caàu taï, Caùc chuùng khaùc cuõng vaäy. Laïi hoûi: nhö Phaät ñaõ daïy neân khu taãn Bí-soâ phaù giôùi, vaäy ai neân

370 BOÄ LUAÄT 10

khu taãn? Phaät ñaùp: neáu hoï khoâng phuïc tuøng, Taêng neân ñöa y baùt cho hoï roài ñuoåi ñi, neáu hoï oâm coät truï khoâng chòu ñi thì neân laøm gioáng nhö treân. Laïi hoûi: nhö Phaät ñaõ daïy neáu Bí-soâ cuøng cö só khinh huûy nhau thì neân vì hoï taùc phaùp yeát ma Caàu taï, neáu Bí-soâ cuøng Bí-soâ khinh huûy nhau thì coù neân vì hoï taùc phaùp yeát ma Caàu taï khoâng?, Phaät noùi neân laøm. Laïi hoûi: neáu Bí-soâ cuøng Bí-soâ ni cho ñeán ba chuùng döôùi khinh huûy nhau thì coù neân vì hoï taùc yeát ma Caàu taï khoâng? Phaät ñaùp: neân laøm, neáu Bí-soâ ni cuøng ba chuùng döôùi xuùc naõo nhau cuõng neân laøm nhö vaäy. 8. Nhieáp tuïng thöù taùm trong Bieät moân thöù hai: Cho Caàu tòch linh boá (yeát ma), Vì thaønh thoï Caän vieân, Khi naêm phaùp thaønh töïu, Naêm haï lìa y chæ. Laïi hoûi: Neáu Taêng vì Caàu tòch taùc yeát ma Linh boá, sau ñoù laïi cho thoï Caän vieân thì coù thaønh thoï khoâng? Phaät

ñaùp: thaønh thoï Caän vieân nhöng ngöôøi truyeàn giôùi maéc toäi, tröôùc ñoù neân taùc phaùp giaûi yeát ma cho ngöôøi naøy. Laïi hoûi: nhö Phaät ñaõ daïy thaønh töïu naêm phaùp vaø ñuû naêm tuoåi haï thì ñöôïc lìa y chæ, tuøy yù du haønh, cho ñeán möôøi haï khi ñi ñeán ñaâu cuõng phaûi caàu y chæ. Neáu chæ ñuû boán haï nhöng thaønh töïu naêm phaùp thì coù ñöôïc tuøy yù du haønh hay khoâng? Phaät ñaùp: khoâng ñöôïc, phaûi ñuû naêm haï. Laïi hoûi: neáu ñuû naêm haï nhöng chöa ñuû naêm phaùp thì coù ñöôïc lìa y chæ hay khoâng? Phaät ñaùp: khoâng ñöôïc vì chöa thaønh töïu naêm phaùp (bieát phaïm, bieát khoâng phaïm, bieát toäi troïng, bieát toäi khinh vaø thoâng hieåu luaät taïng). Laïi hoûi: neáu chæ ñuû ba haï nhöng thoâng hieåu ba taïng, ñuû tam minh, tröø heát ba caáu thì coù ñöôïc lìa y chæ khoâng? Phaät ñaùp: vaãn phaûi caàn y chæ vì giaùo phaùp ñaõ cheá ñònh nhö theá. Laïi hoûi: ñuû naêm haï, thaønh töïu naêm phaùp môùi ñöôïc du haønh, neáu khi ñi ñeán moät nôi naøo ñoù thì ñöôïc trong maáy ngaøy khoâng coù y chæ? Phaät ñaùp: ñöôïc ñeán naêm ñeâm, ñaây laø döïa treân coù taâm caàu y chæ, neáu khoâng coù taâm caàu y chæ thì duø moät ñeâm cuõng khoâng ñöôïc, ôû trong Taêng thoï duïng thöùc aên uoáng... ñeàu khoâng neân cho. 9. Nhieáp tuïng thöù chín trong Bieät moân thöù hai: Ñoàng phaàn, chaúng ñoàng phaàn,

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 3 371

Toäi höõu haïn, voâ haïn, Che giaáu, khoâng che giaáu, Moät teân, chuûng loaïi khaùc. Laïi hoûi: nhö theá naøo laø toäi ñoàng phaàn vaø toäi phi ñoàng phaàn? Phaät ñaùp: toäi ñoàng phaàn laø toäi Ba la thò ca vaø voïng veà Ba la thò ca, neáu voïng veà caùc thieân (boä) khaùc thì goïi laø phi ñoàng phaàn; boán thieân döôùi cuõng vaäy. Laïi hoûi: nhö theá naøo laø toäi höõu haïn vaø toäi voâ haïn? Phaät ñaùp: neáu Bí-soâ khoâng nhôù roõ toäi vaø soá ñeâm ñaõ phaïm thì goïi laø voâ haïn, neáu nhôù roõ thì goïi laø höõu haïn. Laïi hoûi: nhö theá naøo laø coù phuù taøng vaø khoâng phuù taøng?Phaät ñaùp: phuù taøng coù hai laø soá ñeâm che giaáu vaø taâm che giaáu, neáu Bí-soâ khoâng coù taâm che giaáu tuy traûi qua ñeâm cuõng khoâng goïi laø che giaáu, neáu coù taâm coá yù che giaáu môùi goïi laø che giaáu. Laïi hoûi: ñoái vôùi caùc toäi xöù noùi coù danh chuûng, nhö theá naøo laø danh vaø chuûng? Phaät ñaùp: nhö Ba la thò ca laø danh, cuï theå töøng söï vieäc ñaõ laøm laø chuûng, danh vaø chuûng cuûa boán thieân sau cuõng vaäy. 10. Nhieáp tuïng thöù möôøi trong Bieät moân thöù hai: Khoâng haønh phaùp treân töôøng, Khoâng ôû choã moät... ba, Khoâng ñoái ngöôøi phaù giôùi, Khoâng laáy duïc (cuûa) Thoï hoïc. Duyeân xöù nhö treân, nhö Phaät ñaõ daïy neáu coù Bí-soâ muoán haønh phaùp Ba lôïi baø sa vaø Ma na ñoûa thì neân cho hoï haønh phaùp ñoù. Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ ra ngoaøi giôùi ôû treân töôøng haønh phaùp aáy, caùc Bí-soâ hoûi muoán laøm gì, ñaùp laø muoán haønh phaùp Ba lôïi baø sa, caùc Bí-soâ noùi: “ñaây chính laø aån naáp, laøm sao thaønh haønh phaùp ñöôïc”, baïch Phaät, Phaät noùi: “caùc thaày khoâng ñöôïc haønh phaùp aáy ôû treân töôøng, cuõng khoâng ñöôïc ôû nôi chæ coù moät, hai, ba Bí-soâ, neân ôû trong chuùng ñuû boán Bí-soâ trôû leân môùi ñöôïc haønh phaùp naøy”, Luïc chuùng Bí-soâ sau ñoù laïi ôû taïi truù xöù cuûa boán ngöôøi Thoï hoïc ñeå haønh phaùp aáy,

Phaät noùi: “khoâng ñöôïc ôû nôi coù boán ngöôøi thoï hoïc cho ñeán nôi coù boán ngöôøi phaïm Ba la thò ca hoaëc nôi coù boán ngöôøi ñang haønh phaùp Ba lôïi baø sa maø haønh phaùp naøy. Cuõng khoâng ñöôïc ôû nôi coù ba ngöôøi phaïm troïng vaø theâm moät ngöôøi thanh tònh, cho ñeán theâm hai hay ba ngöôøi thanh tònh. Neân ôû trong chuùng thanh tònh ñoàng kieán maø haønh phaùp phuù taøng; cho ñeán cho haønh saùu ñeâm vaø xuaát toäi, chuùng taêng ñeàu phaûi thanh tònh”.

372 BOÄ LUAÄT 10

Toân giaû Öu-ba-ly hoûi Phaät: “ngöôøi thoï hoïc coù ñöôïc gôûi duïc khoâng?”, Phaät noùi khoâng ñöôïc, laïi hoûi: “ngöôøi naøy coù ñöôïc laáy duïc khoâng?”, Phaät noùi ñöôïc vì ñoù laø Bí-soâ.

III. TOÅNG NHIEÁP CUÛA BIEÄT MOÂN THÖÙ BA: Saøn troøn, rôùt beå baùt, Khaên, oáng khoùi, cheùn thuoác, Voà saét, toùc vaø cöûa, Khoâng neân laøm baèng saét. 1. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù ba: Saøn troøn, mieáu thôø trôøi, Hai traïm röôõi y chæ, Khoâng ñoä ngöôøi khoâng baùt, Khoâng ghi teân leân baùt. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù caùc Bí-soâ tuøy tieän röûa chaân, röûa baùt laøm cho choã ñaát ñoù sanh nhieàu ruoài muoãi. Caùc Baø-la-moân, cö só thaáy lieàn hoûi Bí-soâ: “ñaây coù phaûi laø choã caùc thaày tieåu tieän hay khoâng?”, ñaùp: “khoâng phaûi, ñoù laø choã röûa baùt, röûa chaân”, hoï nghe roài lieàn cheâ traùch: “caùc Bí-soâ khoâng saïch seõ, röûa baùt, röûa chaân tuøy tieän, khoâng choïn choã nôi”, baïch Phaät, Phaät noùi: “khoâng neân röûa baùt, röûa chaân böøa baõi, neân laøm saøn nöôùc ñeå röûa baùt, röûa chaân”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ laøm saøn nöôùc troøn, cö só thaáy cho laø Bí-soâ muoán thôø maët trôøi, Phaät noùi khoâng neân laøm troøn; caùc Bí-soâ laïi laøm saøn nöôùc hình baùn nguyeät, cö só laïi cho laø muoán thôø maët traêng, Phaät noùi: “neân laøm theo hình muõi maùc hay hình oáng theo chieàu nöôùc chaûy, neáu laøm saøn nöôùc troøn hay baùn nguyeät thì phaïm AÙc taùc; neáu vì tam baûo thì laøm hình gì cuõng khoâng phaïm”. Luùc ñoù Phaät vì ñaïi thaàn Haønh vuõ nöôùc Ma-kieät-ñaø löôïc noùi phaùp yeáu: “Baäc tröôïng phu chaùnh tín, Cuùng döôøng chuùng chö thieân, Thuaän theo lôøi Phaät daïy, Ñöôïc chö Phaät ngôïi khen”. Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ töï yù thôø cuùng vò trôøi Yeát thaùt boá ñaûn na vaø Ha ñaêng giaø cuø lôïi ca, caùc cö só thaáy lieàn cheâ traùch: “caùc thaày ñaõ xuaát gia trong thieän phaùp luaät, vì sao laïi thôø cuùng thieân thaàn?”, baïch Phaät, Phaät noùi: “ñaây laø ta vì ngöôøi tuïc maät yù noùi, khoâng phaûi laø vieäc maø Bí-soâ neân laøm, vì vaäy caùc thaày khoâng neân thôø cuùng thieân thaàn”. Caùc Bí-soâ trôû laïi ñoái vôùi caùc thieân thaàn sanh taâm khinh cheâ, thieân thaàn noùi: “chuùng toâi ñoái vôùi caùc vò coù loãi gì maø bò khinh cheâ nhö vaäy?”, baïch Phaät, Phaät noùi:

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 3 373

“töø nay ñoái vôùi thieân thaàn, caùc thaày khoâng neân thôø cuùng cuõng khoâng neân sanh taâm khinh cheâ”. Sau ñoù coù Bí-soâ ñeán nôi khaùc thaáy töôïng cuûa vò trôøi Yeát thaùt boá ñaûn na vaø Ha ñaêng giaø cuø lôïi ca lieàn ñaäp phaù, caùc cö só

thaày lieàn cheâ traùch: “töôïng cuûa thieân thaàn khoâng coù taâm thöùc, vì sao laïi ñaäp phaù?”, caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “töø nay Bí-soâ khoâng ñöôïc ñaäp phaù töôïng thieân thaàn”. Laïi coù Bí-soâ khi du haønh trong nhaân giaøn, vì thuaän ñöôøng ñi neân nhieãu phaûi mieáu thôø trôøi, Phaät noùi: “Bí-soâ khoâng ñöôïc nhieãu phaûi mieáu thôø trôøi”, Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy neân traùnh ñi theo ñöôøng cuõ, ñi ñöôøng khaùc gaëp gai goùc laøm bò thöông, Phaät noùi: “neáu vì thuaän ñöôøng ñi maø phaûi höõu nhieãu mieáu thôø trôøi thì khi ñi neân ñoïc tuïng Thaùnh keä, taèng haéng hay khaûy moùng tay ñeå hoï caûnh giaùc”. Toân giaû Öu-ba-ly hoûi Phaät: “phaïm vò cuûa ñaïi giôùi laø hai traïm röôõi, Phaät cheá caùc ñeä töû moät ngaøy ba laàn neân ñeán kính leã hai thaày, neáu caùc ñeä töû ôû caùch xa choã ôû cuûa hai thaày ñeán hai traïm röôõi, khoâng theå moät ngaøy ñeán ba laàn ñöôïc thì phaûi laøm sao?”, Phaät noùi: “neáu ôû caùch xa choã thaày khoaûng naêm Caâu loâ xaù thì nöûa thaùng neân ñeán kính leã moät laàn, neáu caùch xa choã thaày moät Caâu loâ xaù thì neân khoaûng baûy taùm ngaøy ñeán kính leã moät laàn, neáu ôû gaàn choã thaày thì moät ngaøy neân ñeán kính leã moät laàn, neáu ôû chung vôùi thaày thì moät ngaøy ba laàn neân ñeán kính leã. Ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø cho ngöôøi khoâng coù baùt xuaát gia thoï Caän vieân, khi caùc Bí-soâ röûa baùt xong xeáp caát vaøo choã ñeå baùt roài thænh hai thaày ñi nhieãu thaùp, Bí-soâ khoâng coù baùt naøy lieàn ñeán caïnh baùt cuûa toân giaû Kieàu traàn nhö muoán laáy ñeå duøng, toân giaû ngaên khoâng cho laáy noùi laø baùt cuûa toâi, laàn löôït ñeán laáy baùt cuûa caùc vò khaùc cuõng bò ngaên nhö theá. Luùc ñoù caùc Bí-soâ hoûi laø ñeä töû cuûa ai, ñaùp laø cuûa OÂ-ba-nan-ñaø, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “khoâng neân ñoä ngöôøi khoâng coù baùt cho xuaát gia thoï Caän vieân, ai ñoä thì phaïm toäi AÙc taùc. Neáu muoán ñoä cho xuaát gia thì neân cho hoï baùt, baùt nhoû cho ñeán cheùn ñoàng... khoâng ñeå cho hoï thieáu thoán”. Toân giaû A-ni-lö-ñaø coù moät ñeä töû thöôøng giöõ baùt cho thaày, vì baùt cuûa hai thaày troø gioáng nhau, khoù phaân bieät ñöôïc neân ñeä töû naøy ghi teân döôùi ñaùy baùt. Luùc ñoù coù moät tröôûng giaû thænh Phaät vaø Taêng ngaøy mai ñeán nhaø thoï thöïc, tröôûng giaû naøy tröôùc ñoù coù cuøng vôùi moät daâm nöõ tö thoâng neân baûo daâm nöõ ngaøy mai ñeán daâng cuùng thöùc aên cho Phaät vaø Taêng, nhöng daâm nöõ coù vieäc khoâng theå ñeán ñöôïc. Phaät vaø Taêng sau khi ñeán nhaø thoï thænh thöïc xong, Phaät noùi keä chuù nguyeän roài ra veà, luùc ñoù ñeä töû cuûa toân giaû A-ni-lö-ñaø chöa ra khoûi nhaø, tröôûng giaû hoûi möôïn vò aáy

caùi baùt, Bí-soâ naøy lieàn ñöa baùt cuûa thaày cho tröôûng giaû, tröôûng giaû ñöïng ñaày thöùc aên ngon vaøo baùt roài göûi cho daâm nöõ, daâm nöõ nhaän roài sôùt thöùc aên qua cheùn baùt cuûa mình, boãng nhìn thaáy teân cuûa toân giaû ôû döôùi ñaùy baùt, lieàn suy nghó: “ñaây laø baùt cuûa baäc moâ phaïm ñaùng ñöôïc trôøi ngöôøi cuùng döôøng, ta khoâng neân ñöa traû laïi suoâng seõ maát phöôùc lôïi”, nghó roài lieàn lau chuøi baùt roài duøng nöôùc thôm röûa ba laàn, thoa boät thôm, ñaët voøng hoa leân roài ñeå treân toøa cao, höõu nhieãu roài laïi ñeå xuoáng ñaát ñoát

höông xoâng cuùng döôøng. Luùc ñoù coù moät Baø-la-moân voán coù quen bieát daâm nöõ, vöøa ñeán nhaø thaáy daâm nöõ laøm vieäc cuùng döôøng naøy lieàn hoûi: "hieàn thuû laøm gì vaäy?", ñaùp: "ñaây laø baùt cuûa toân giaû A-ni-lö-ñaø, laø baäc maø trôøi ngöôøi ñeàu kính troïng neân toâi töï thaân cuùng döôøng baùt naøy", Baø-la-moân noùi: "naøng ñem daâm nhieãm nhieáp heát moïi ngöôøi, nay ñoái vôùi Sa moân Thích töû cuõng chaúng boû qua". Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "do Bí-soâ ghi teân vaøo vaät rieâng cuûa mình neân coù loãi naøy, töø nay khoâng neân vieát teân leân vaät duïng", caùc Bí-soâ khoâng bieát khoâng ñöôïc vieát teân leân nhöõng vaät gì, Phaät noùi: "coù naêm thöù khoâng neân vieát teân leân: moät laø Giôùi kinh bieät giaûi thoaùt, hai laø Quaûng thích bieät giaûi thoaùt, ba laø caùc vaät, boán laø Nghóa töông öng vôùi Luaät giaùo, naêm laø vaät rieâng cuûa mình khoâng neân ghi teân, chæ neân laøm daáu rieâng ñeå nhaän bieát", Öu-ba-ly baïch Phaät: "Theá toân, neáu khoâng ñöôïc vieát luaät giaùo thì caùc Bí-soâ vò lai seõ khoâng theå nhôù giöõ, phaàn nhieàu queân maát; ñoái vôùi duyeân khôûi coøn khoâng theå nhôù thì phaûi laøm sao?", Phaät noùi: "neáu vaäy neân ghe treân giaáy, treân laù caây ñeå thoï trì". 2. Nhieáp tuïng thöù hai trong Bieät moân thöù ba: Caàu tòch rôùt beå baùt, Khai cho ngöôøi chaùnh nieäm, Hai loaïi loàng nung baùt, Vaät caàn duøng theo loàng. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù moät Bí-soâ nuoâi moät Caàu tòch thöôøng sai giöõ baùt, sau ñoù Caàu tòch lôû tay laøm rôùt beå baùt khieán thaày bò thieáu baùt, caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "khoâng neân sai Caàu tòch röûa baùt". Toân giaû Xaù-lôïi-phaát coù moät Caàu tòch teân laø Chuaån ñaø cuõng thöôøng sai giöõ baùt, khi Chuaån ñaø ñeán laáy baùt cuûa thaày ñem röûa, toân giaû noùi: "Phaät ñaõ cheá hoïc xöù khoâng neân sai Caàu tòch röûa baùt", Chuaån ñaø baïch: "con haù laïi laøm loãi nhö theá hay sao?", caùc Bí- soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "neáu bieát roõ Caàu tòch coù theå giöõ baùt caån thaän thì neân cho hoï röûa baùt". Luùc ñoù coù moät Bí-soâ duøng baùt saét, chaát dô laøm cho baùt saét naøy bò luûng nhieàu choã, baïch Phaät,

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 3 375

Phaät noùi: "neân duøng baùt goám nung chín", caùc Bí-soâ lieàn chaát nhieàu cuûi ñeå nung baùt khieán baùt bò hö, Phaät noùi: "khoâng neân laøm nhö theá, neân ñeå baùt trong caùi loàng roài môùi nung ", caùc Bí-soâ khoâng bieát laøm caùi loàng nhö theá naøo, Phaät noùi: "loàng coù hai loaïi: moät laø töï laøm, hai laø thôï laøm. Thôï laøm laø ñöa cho thôï goám laøm, töï laøm laø duøng caùi voø hay caùi chum caét ra duøng", caùc Bí-soâ ñeå caùi voø treân ñaát ñaäp laøm voø bò beå, Phaät noùi: "neân ñoå tro vaøo ñaày chum roài duøng ñinh ñuïc töø töø töøng loã ñeå caét thaønh hai mieáng", caùc Bí-soâ khoâng bieát laáy vaät gì ñaép beân ngoaøi, Phaät noùi neân duøng coû hay traáu laøm buøn ñaép beân ngoaøi; laïi khoâng bieát laáy vaät gì thoa beân trong, Phaät noùi neân duøng caën daàu meø thoa beân trong roài ñôïi cho khoâ môùi nung baùt. Khi nung baùt xong thaáy khoâng coù maøu saéc, Phaät baûo ñeå traáu beân trong roài kheùp hai mieáng loàng laïi, laáy buøn ñaép beân ngoaøi roài

nung. Caùc Bí-soâ ñeå baùt treân ñaát ñeå nung, Phaät baûo neân keâ leân khoâng thaáp quaù cuõng khoâng cao quaù roài môùi nung, nung xong cuõng khoâng coù maøu saéc, Phaät baûo neân nhieàu laàn röûa saïch khoùi roài nung laïi, thaáy khoùi töø trong loàng bay ra, Phaät baûo neân laáy ñaù voâi bít laïi. Luùc ñoù caùc Boà ñeà chaát phaân boø thaønh ñoáng lôùn ñeå ñoát nung laøm cho baùt bò hö, Phaät baûo neân xeáp thaønh töøng lôùp roài ñoát löûa ôû treân; laïi khoâng bieát sai ai canh chöøng löûa, Phaät baûo Bí-soâ neân töï trong coi, neáu coù vieäc rieâng neân nhôø Bí-soâ khaùc troâng coi roài môùi ñi. Luùc ñoù ñoát nung baùt treân ñaát laøm cheát nhieàu coân truøng, Phaät noùi: “neáu röôùi nöôùc queùt saïch, töø nay cho caùc Bí-soâ ñöôïc caát giöõ loàng nung baùt vaø caùc vaät duïng theo vôùi loàng ñeå duøng khoâng phaïm”. 3. Nhieáp tuïng thöù ba trong Bieät moân thöù ba: Khoâng lau chung moät khaên, Khi taém ngaên ngöôøi vaøo, Khoâng caïo toùc treân neäm, Tuøy bònh maø uoáng aên. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù moät thí chuû xaây nhaø taém cuùng cho Taêng, khi caùc Bí-soâ ñang taém, ngöôøi tuïc ñi vaøo thaáy Luïc chuùng Bí-soâ duøng chung moät khaên taém lau cho nhau lieàn cheâ traùch: “ñaïi sö cuûa hoï coù taøm quyù, sao hoï laïi khoâng bieát taøm quyù gì caû”, caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “töø nay Bí-soâ khoâng neân duøng chung moät khaên taém lau cho nhau, ai laøm traùi thì phaïm toäi AÙc taùc”. Sau ñoù khi Bí-soâ ñang taém, cö só ñi vaøo thaáy Bí-soâ duøng tay kyø coï chaân roài laïi xoa treân ñaàu lieàn cheâ traùch: “Sa moân Thích töû dô baån khoâng saïch, duøng tay kyø coï chaân roài laïi xoa treân ñaàu”, baïch Phaät, Phaät noùi: “khi Bí-soâ ñang taém, neáu khoâng phaûi laø cö só tín taâm thì ñöøng cho vaøo vaø sai laøm vieäc,

ai laøm traùi thì phaïm AÙc taùc”. Sau ñoù khi caùc Bí-soâ ñang taém, khoâng coù ai giöõ cöûa neân coù cö só ñi vaøo, hoï thaáy caùc Bí-soâ duøng tay röûa chaân roài laïi röûa maët lieàn cheâ traùch nhö treân, Phaät noùi: “khi Bí-soâ ñang taém neân sai ngöôøi giöõ cöûa, chôù ñeå cö só vaøo”. Sau ñoù tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc daãn moät Baø-la-moân tín kính ñeán trong röøng Theä ña, Bí-soâ noùi chôù daãn vaøo nhaø taém, Baø-la-moân nghe roài lieàn noùi: “toâi coù loãi gì maø ngaên khoâng cho vaøo?”, baïch Phaät, Phaät noùi: “neáu bieát laø ngöôøi tònh tín thì neân cho vaøo”. Luùc ñoù coù Baø-la-moân khaùc thaáy Baø-la-moân kia ñöôïc vaøo lieàn noùi: “ngöôøi kia ñöôïc vaøo sao laïi ngaên toâi”, Bí-soâ noùi: “vì hoï laø ngöôøi ñaõ quy y vaø thoï hoïc xöù”, Baø-la-moân naøy noùi: “haõy cho toâi vaøo, toâi seõ quy y vaø thoï hoïc xöù”, Bí-soâ lieàn cho vaøo, Baø-la-moân naøy ñi vaøo thaáy Bí-soâ lau hai phaàn roài laïi lau treân ñaàu lieàn cheâ traùch nhö treân, Phaät noùi: “bieát ngöôøi naøo tín taâm ñaõ laâu môùi cho vaøo, neáu môùi coù tín taâm thì chôù cho vaøo”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû thænh Phaät vaø Taêng vaøo nhaø taém ñeå taém röûa, khi Phaät vaø caùc Bí-soâ ñeán, thaáy coù moät Bí-soâ ñang lau vaø kyø coï cho moät Bí-soâ khaùc lieàn baûo caùc Bí-soâ: “caùc thaày coù thaáy Bí-soâ ñang kyø coï cho Bí-soâ kia khoâng?”, ñaùp laø coù thaáy, Phaät noùi: “Bí-soâ ñang kyø coï laø baäc A-la-haùn ñaõ döùt heát caùc laäu hoaëc, Bí-soâ ñöôïc kyø coï laø ngöôøi phaù giôùi aùc haïnh, caùc thaày neân bieát, sö töû khoâng neân haàu haï daõ can”. Duyeân

xöù nhö treân, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû cöôùi vôï chöa bao laâu, vôï sanh ñöôïc moät trai, ngöôøi con naøy lôùn leân xuaát gia trong phaùp luaät thieän thuyeát, thöôøng tìm ngöôøi hôn mình ñeå hoïc hoûi nghóa lyù neân ñi ñeán caùc phöông ñeå ñöôïc hoïc roäng nghe nhieàu. Thôøi gian sau trôû veà thaønh Thaát-la-phieät, ngöôøi cha nghe tin lieàn ñeán thaêm con, Bí-soâ naøy noùi sô löôïc phaùp yeáu cho cha nghe vaø khuyeân cha neân quy y Tam baûo vaø thoï trì hoïc xöù. Vaøo thôøi khaùc, Bí-soâ laïi noùi veà coâng ñöùc cuûa baûy phöôùc ng- hieäp höõu söï, ngöôøi cha nghe roài sanh taâm tín kính noùi vôùi con: “nay cha cuõng muoán laøm coâng ñöùc cuûa baûy phöôùc nghieäp höõu söï”, Bí-soâ noùi tuøy yù, ngöôøi cha hoûi neân laøm gì, Bí-soâ noùi neân laøm nhaø taém cho Taêng, ngöôøi cha lieàn trôû veà nhaø lo lieäu moïi vieäc xong roài ñeán noùi vôùi con: “thaày haõy nhaân danh toâi thænh Phaät vaø Taêng ñeán trong nhaø taém taém röûa”, Bí-soâ lieàn nhaân danh ngöôøi cha thænh Phaät vaø Taêng ñeán trong nhaø taém ñeå taém röûa. Luùc ñoù ngöôøi cha töï tay duøng boät taém kyø coï thoa daàu cho Bí-soâ, sau ñoù baûo Bí-soâ kyø coï cho mình, Bí-soâ noùi: “Phaät ñaõ cheá hoïc xöù”, ngöôøi cha hoûi cheá nhö theá naøo, Bí-soâ noùi: “Phaät cheá khoâng cho sö töû haàu haï daõ can, neân con khoâng theå”, ngöôøi cha hoûi: “ai laø sö töû, ai laø daõ can?”, Bí-soâ noùi: “con laø sö töû, cha laø daõ can”, ngöôøi cha noùi: “thaät laø vieäc dieäu

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 3 377

kyø, toâi laø daõ can laïi coù theå sanh con laø sö töû”. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “taát caû baäc laøm cha meï ñoái vôùi con mình coù theå laøm nhöõng vieäc khoù laøm, gaùnh vaùc nhieàu khoå nhoïc, cho duø cha meï laø ngöôøi cöïc phaù giôùi, phaän laøm con cuõng neân cung caáp haàu haï. Tö nay ta khai cho ñoái vôùi naêm haïng ngöôøi duø laø cöïc phaù giôùi cuõng neân cung caáp, ñoù laø cha meï, Thaân giaùo sö, Quyõ phaïm sö vaø ngöôøi bònh”. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, coù moät tröôûng giaû xaáy caát moät caên nhaø nôi A-lan-nhaõ cho caùc Bí-soâ tuøy duyeân khaát thöïc nöông ôû. Luùc ñoù coù Bí-soâ khaát thöïc vôùi raâu toùc daøi ñeán, tröôûng giaû thaáy lieàn hoûi: “vì sao Thaùnh giaû ñeå raâu toùc daøi nhö vaäy?”, ñaùp laø vì khoâng coù ngöôøi caïo, tröôûng giaû noùi: “ñeå toâi sai ngöôøi ñeán caïo cho Thaùnh giaû”, khi ngöôøi thôï caïo toùc ñeán, Bí-soâ naèm treân neäm cho ngöôøi aáy caïo toùc. Tröôûng giaû khoâng bieát Bí-soâ coù caïo toùc hay chöa neân ñeán truù xöù xem thöû, ñeán nôi lieàn ngoài treân neäm, khoâng ngôø toùc môùi caïo rôùt xuoáng dính treân neäm laøm dính dô y phuïc cuûa tröôûng giaû. Khi veá ñeán nhaø, vôï tröôûng giaû thaáy lieàn hoûi: “oâng coù vieäc gì ñeán nhaø thôï caïo laøm cho toùc dính dô heát quaàn aùo vaäy?”, tröôûng giaû suy nghó: “khoâng leõ Bí-soâ naèm treân neäm ñeå caïo toùc”, nghó roài lieàn quay trôû laïi truù xöù thì thaáy treân neäm quaû coù toùc môùi caïo, oâng noùi vôùi Bí-soâ: “thaày neân caïo toùc ôû choã khaùc, khoâng neân naèm treân neäm caïo toùc laøm dô heát neäm”. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “töø nay khoâng ñöôïc naèm treân neäm caïo toùc, neân caïo ôû ngoaøi ñaát troáng, choã ñaát Taêng giaø ñaõ röôùi queùt saïch seõ cuõng khoâng ñöôïc ôû choã ñoù caïo toùc. Ai

laøm traùi thì phaïm toäi AÙc taùc". Sau ñoù coù Bí-soâ bònh, khoâng theå ra ngoaøi caïo toùc vì sôï gioù möa, baïch Phaät, Phaät noùi: "neáu bònh khoâng coù söùc thì coù theå tuøy choã caïo toùc, nhöng phaûi queùt doïn saïch seõ ôû choã aáy. Ai laøm traùi thì phaïm toäi AÙc taùc". Luùc ñoù coù Bí-soâ caét moùng tay moùng chaân vaát boû böøa baõi, Phaät noùi: "neáu caét moùng tay moùng chaân vaát boû nôi ñaát saïch cuûa taêng thì phaïm toäi AÙc taùc". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù Bí-soâ bò bònh khoå böùc baïch neân ñeán yeâu caàu thaày thuoác chöõa trò, thaày thuoác noùi: "neân laáy boät luùa maïch khuaáy vôùi nöôùc duøng laøm thuoác uoáng phi thôøi", Bí-soâ noùi Phaät chöa khai cho, thaày thuoác noùi: "Theá toân ñaïi bi aét seõ khai cho", Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "neáu thaày thuoác baûo theá thì neân laáy loaïi luùc maïch maø boø khoâng raêng ñaõ aên roài thaûi ra coøn nguyeân ñeå laøm boät khuaáy vôùi nöôùc duøng laøm thuoác uoáng phi thôøi", Bí-soâ duøng xong vaãn khoâng heát bònh, thaày thuoác hoûi roõ nguyeân do roài noùi: "boät ñoù khoâng phaûi thuoác, phaûi duøng boät soáng", baïch Phaät, Phaät noùi: "neân khuaáy nhieàu nöôùc, löôït roài môùi uoáng duøng", bònh vaãn khoâng heát, thaày thuoác noùi phaûi duøng luùc chöa

löôït, baïch Phaät, Phaät noùi: "thaày thuoác cho toa thuoác baûo duøng boät khuaáy uoáng, khuaáy ñaëc hay voø thaønh vieân ñeàu ñöôïc tuøy yù duøng". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù laïi coù Bí-soâ bònh ñeán thaày thuoác yeâu caàu chöõa trò, thaày thuoác noùi: "neân duøng mieáng thòt lôïn naáu laáy nöôùc uoáng phi thôøi", Bí-soâ noùi Phaät chöa khai cho, thaày thuoác noùi: "Theá toân ñaïi bi aét seõ khai cho", Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "neáu thaày thuoác baûo theá thì neân laáy thòt maø loaïi thuù teân Saøi ñaõ aên, do trong buïng noù coù ruoät thaúng neân sau khi aên thòt xong thaûi ra ngoaøi coøn nguyeân tính chaát, laáy thòt naøy naáu laáy nöôùc uoáng phi thôøi", Bí-soâ duøng xong vaãn khoâng heát bònh, thaày thuoác hoûi roõ nguyeân do roài noùi: "thòt ñoù laø vaät cuõ khoâng theå duøng laøn thuoác ñöôïc, neân laáy thòt töôi soáng", baïch Phaät, Phaät noùi: "neân löôït roài môùi uoáng", bònh vaãn khoâng heát, thaày thuoác noùi neân uoáng luùc chöa löôït, baïch Phaät, Phaät noùi: "tuøy thaày thuoác baûo theá naøo hoaëc khoâ hay öôùt vaø coù khí vò thì tuøy yù duøng nhö theá aáy ñeå trò bònh". Phaät baûo caùc Bí-soâ: "taát caû nhöõng gì ta khai cho ngöôøi bònh ñöôïc duøng phi thôøi, sau khi heát bònh khoâng ñöôïc duøng nöõa, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp".

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 4 379

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA

QUYEÅN 4

4. Nhieáp tuïng thöù tö trong Bieät moân thöù ba: OÁng khoùi, y hoaïi saéc, OÁng muõi, ly uoáng nöôùc, OÁng kim töø vaät baùu, Que chaám thuoác nhoû maét. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, toân giaû Öu-ba-ly hoûi Phaät: Hoûi: nhö Phaät ñaõ khai

cho Bí-soâ ñöôïc caát duøng oáng khoùi, vaät naøy neân laøm baèng gì?, Phaät noùi tröø vaät baùu ra, laøm baèng caùc vaät khaùc ñeàu ñöôïc caát chöùa ñeå duøng. Laïi hoûi: nhö Phaät ñaõ khai cho Bí-soâ maëc y hoaïi saéc, y naøy neân laøm baèng gì? Phaät ñaùp: neân duøng baûy loaïi chæ sôïi ñeå may roài tuøy yù caát chöùa ñeå duøng. Laïi hoûi: Phaät khai cho Bí-soâ caát duøng oáng nhoû muõi, vaät naøy neân laøm baèng gì?, Phaät noùi tröø vaät baùu. Laïi hoûi: Phaät khai cho Bí-soâ caát duøng ly uoáng nöôùc, vaät naøy neân laøm baèng gì?, Phaät noùi tröø vaät baùu. Laïi hoûi: Phaät khai cho Bí-soâ caát duøng que chaám thuoác ñeå nhoû maét, vaät naøy neân laøm baèng gì?, Phaät noùi tröø vaät baùu. 5. Nhieáp tuïng thöù naêm trong Bieät moân thöù ba: Vaät ñöïng thuoác, neäm, thaûm, Keâ chaân khoâ, thuoác xoå, Bí-soâ khoâng neân laøm, Neân choïn y ngöôøi cheát. Toân giaû Öu-ba-ly laïi hoûi: “Phaät khai cho Bí-soâ caát duøng vaät ñöïng thuoác, vaät naøy neân laøm baèng gì?”, Phaät noùi tröø vaät baùu, laïi hoûi: “Phaät khai cho Bí-soâ caát duøng neäm, thaûm; neäm naøy neân laøm baèng gì?”, Phaät

noùi: “ñöôïc duøng baûy loaïi chæ sôïi ñeå deät thaønh vaø tuøy yù caát duøng”, laïi hoûi: “Phaät khai cho Bí-soâ ñöôïc duøng vaät keâ chaân cho khoâ, vaät naøy neân laøm baèng gì?”, Phaät noùi tröø vaät baùu. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû bònh ñeán thaày thuoác yeâu caàu chöõa trò, thaày thuoác noùi: “neân aên thöùc aên coù chaát daàu môû ñeå ñoäng bònh roài uoáng thuoác xoå”, tröôûng giaû lieàn aên thöùc aên coù daàu môû. Coù moät Bí-soâ thöôøng tôùi lui nhaø naøy neân khi nghe tröôûng giaû bònh lieàn ñeán thaêm hoûi, tröôûng giaû noùi: “toâi bò bònh khoù tieâu, thaày thuoác baûo aên thöùc aên coù daàu môû roài uoáng thuoác xoå”, Bí-soâ nghe roài lieàn noùi: “toâi gioûi veà thuoác, hay laø oâng ñöa tieàn mua thuoác cho toâi, toâi seõ ñöa laïi cho oâng thuoác xoå”, tröôûng giaû baèng loøng ñöa tieàn laáy thuoác. Sau khi uoáng thuoác xoå naøy roài khoâng ngôøi do thuoác maïnh neân xoå maõi khoâng caàm laïi ñöôïc, voäi sai ngöôøi ñeán hoûi thaày thuoác, thaày thuoác hoûi oáng thuoác cuûa ai ñöa, ñaùp laø cuûa Bí-soâ ñöa, thaày thuoác baûo ñeán hoûi Bí-soâ ñaõ ñöa thuoác gì cho uoáng, khi ngöôøi naøy ñeán hoûi Bí-soâ thì tröôûng giaû ñaõ maïng chung. Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “töø nay Bí-soâ khoâng ñöôïc baùn thuoác, neáu Bí-soâ gioûi veà thuoác neân khôûi taâm töø bi tuøy bònh cho thuoác, nhöng khoâng neân ñöa thuoác xong roài laïi boû ñi, neân xem xeùt thuoác coù duøng quaù ñoä hay khoâng. Neáu coù vieäc phaûi ñi thì neân baûo ngöôøi khaùc ôû laïi chaêm soùc roái môùi ñi, khi ñi neân daën laïi raèng neáu thaáy thuoác coâng phaït maïnh thì neân laáy thuoác ---- ñeå giaûi. Neáu Bí-soâ nhaän tieàn roài ñöa thuoác hay thueâ ngöôøi khaùc laøm thì ñeàu phaïm AÙc taùc”. Duyeân xöù nhö treân, coù moät ngöôøi maéc nôï tröôûng giaû kia tieàn, ñaõ heïn laïi qua baûy ngaøy sau seõ traû, haïn traû nôï gaàn keà maø vaãn khoâng coù tieàn traû neân ngöôøi maéc nôï naøy suy nghó: “ta khoâng coù tieàn traû, neân boû troán laø hôn, nhöng boû nhaø troán ñi cuõng khoù, neân gieát cheát oâng chuû nôï laø toát nhaát”, nghó roài lieàn rình ñôïi tröôûng giaû kia ñi ñeán gaàn röøng Theä ña lieàn gieát cheát, boû ñoù roài ñi. Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ ñi ñeán thaáy y phuïc thöôïng haïng treân xaùc cuûa

tröôûng giaû lieàn noùi vôùi nhau: “ñöôïc y phaán taûo naøy raát toát”, noùi roài lieàn loät laáy y phuïc naøy, vöøa luùc ñoù thaân toäc cuûa tröôûng giaû ñi ñeán nhìn thaáy lieàn quôû maéng: “caùc vò maëc y phuïc cuûa baäc ñaïi tieân, vì sao laïi laøm vieäc phi phaùp naøy”, Luïc chuùng Bí-soâ noùi: “ngöôøi nay khoâng phaûi do toâi gieát, chaéc laø coù oaùn thuø vôùi ai neân môùi bò gieát nhö theá, chuùng toâi chæ laø laáy y phaán taûo maø thoâi”. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “töø nay Bí-soâ khoâng neân voäi laáy y phaán taûo nhö theá, neáu moïi ngöôøi ñeàu bieát ñoù laø vaät boû thì môùi ñöôïc laáy, ai laøm traùi thì phaïm toäi AÙc taùc”.
6. Nhieáp tuïng thöù saùu trong Bieät moân thöù ba:

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 4 381

Noài saét vaø vaù muoãng, Töï thaân khoâng mang vaùc, Vaät thöïc giuùp cha meï, Khoâng maëc y loâng daøi. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, toân giaû Öu-ba-ly hoûi Phaät: “nhö Phaät ñaõ khai cho Bí-soâ caát chöùa noài saét ñeå naáu nöôùc noùng, vaät naøy neân laøm baèng gì?”, Phaät noùi tröø vaät baùu, laïi hoûi: “Phaät khai cho Bí-soâ ñöôïc caát chöùa cheùn vaø muoãng ñeå uoáng thuoác, vaät naøy neân laøm baèng gì?”, Phaät noùi tröø vaät baùu. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ töï mang vaùc vaät naëng, caùc cö só thaáy lieàn cheâ traùch: “ngöôøi tuïc chuùng toâi vì cha meï vôï con neân töï thaân phaûi mang vaùc naëng nhoïc ñeå tìm caàu y thöïc, caùc thaày vì ai maø phaûi mang vaùc vaät naëng nhö theá”, baïch Phaät, Phaät noùi: “töø nay Bí-soâ khoâng neân mang vaùc vaät naëng treân ñaàu, treân vai hay treân löng. Ai laøm traùi thì phaïm toäi AÙc taùc”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù moät cö só cöôùi vôï chöa bao laâu thì vôï sanh ñöôïc moät trai, dung maïo ñoan nghieâm ai thaáy cuõng yeâu meán, ngöôøi cha môû tieäc aên möøng roài giao ñöùa beù cho nhuõ maãu chaêm soùc. Ñeán tuoåi tröôûng thaønh, ngöôøi con naøy xuaát gia theo Phaät, ngaøy ñaàu tieân ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc gaëp cha, ngöôøi cha noùi: “ñoái vôùi ta coù coâng ôn sanh thaønh döôõng duïc, khoâng ngôø nay con lôùn khoân laïi xuaát gia, khoâng giuùp ñôõ ñöôïc gì cho ta”, Bí-soâ noùi: “nay con ñaõ xuaát gia khoâng theå laøm vieäc cuûa tuïc gia ñöôïc”. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “cha meï vì con ñaõ laøm nhöõng vieäc khoù laøm, gaùnh vaùc nhieàu nhoïc nhaèn; con duø coù xuaát gia cuõng neân cung caáp cho cha meï”, Bí-soâ khoâng bieát laáy gì cung caáp cho cha meï, Phaät noùi: “tröø y baùt ra, caùc taøi vaät khaùc ñeàu coù theå cung caáp; neáu khoâng coù taøi vaät khaùc thì coù theå tuøy thôøi xin thí chuû; neáu xin khoù ñöôïc thì neân laáy lôïi döôõng thöôøng ñöôïc chia töø Taêng, cung caáp cho cha meï; neáu khoâng coù lôïi vaät thì neân laáy phaàn thöùc aên ñöôïc chia töø Taêng, bôùt phaân nöûa cung caáp cho cha meï; neáu thöôøng khaát thöïc thì tuøy ñöôïc cho bao nhieâu, laáy phaàn mình vöøa ñuû no, phaàn coøn laïi cung caáp cho cha meï”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù moät thí chuû xaây döïng moät truù xöù ngay trong tuï laïc cuùng cho Taêng, coù moät Bí-soâ giaø soáng taïi truù xöù naøy, sau ñoù vì muoán leã thaùp neân ñi ñeán röøng Theä ña. Luïc chuùng Bí-soâ vì tham lôïi döôõng neân cuøng laäp cheá moãi ngaøy luaân phieân cho moät ngöôøi ñöùng ôû tröôùc cöûa coång, hoâm ñoù ñeán

phieân cuûa OÂ-ba-nan-ñaø, töø xa thaáy moät Bí-soâ giaø ñang ñi ñeán, OÂ-ba-nan-ñaø khoâng bieát laø Thöôïng toøa naøo

382 BOÄ LUAÄT 10

neân ñi tôùi tröôùc chaøo hoûi thieän lai, Bí-soâ giaø naøy lieàn ñaùp laïi: “xin kính leã A-giaù-lôïi-da”, OÂ-ba-nan-ñaø vöøa nghe lieàn bieát ñaây laø moät Moâ ha la neân noùi: “thieän lai laõo phuï”, roài ñöa vaøo trong giaûi lao vaø nghæ ngôi, sau ñoù Bí-soâ giaø noùi laø muoán ñi, hoûi laø muoán ñi laøm vieäc gì, ñaùp laø muoán leã thaùp roài trôû veà, OÂ-ba-nan-ñaø khuyeân ôû laïi, lieàn ñaùp: “vì tröôùc khi ñi, toâi khoâng coù ñònh ôû laïi neân khoâng mang theo ba y, nay muoán leã thaùp roài trôû veà truù xöù”. Luùc ñoù ñeán giôø leã thaùp, Taêng ñaùnh kieàn chuøy taäp hoïp, Bí-soâ giaø muoán ñi theo leã thaùp, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “oâng khoâng coù ba y laøm sao leã thaùp, ôû ñaây toâi coù ba y seõ ñöa cho oâng taïm maëc”, noùi roài lieàn ñöa cho Bí-soâ giaø ba caùi meàn loâng duøng laøm ba y: moät caùi quaán laøm haï y roài duøng daây thoâ coät laøm daây löng, quaán moät caùi khaùc day loâng höôùng ra ngoaøi laøm y Uaát Ña-la taêng, laïi quaán theâm caùi khaùc cuõng day loâng höôùng ra ngoaøi laøm y Taêng-giaø-leâ. Xong xuoâi roài lieàn baûo Bí-soâ gia naøy ñi leã thaùp, caùc Bí-soâ thaáy lieàn hoûi: “naøy Moâ ha la, oâng ôû ñaâu maø laïi maëc y ñuøa giôõn kieåu naøy?”, ñaùp: “ba y maø toâi maëc ñeàu ñuùng nhö Phaät ñaõ cheá, sao laïi noùi laø ñuøa giôõn”, laïi hoûi: “ai ñaõ ñöa cho oâng ba y naøy thoï trì?”, ñaùp laø Ñaïi ñöùc OÂ-ba-nan-ñaø, caùc Bí-soâ noùi: “töø nhoùm ñoù ra, ai laïi laøm vieäc xaáu xa nhö vaäy”, baïch Phaät, Phaät noùi: “do maëc y phuïc coù loâng daøi neân coù loãi naøy, töø nay taát caû loaïi vaûi coù loâng daøi ñeàu khoâng ñöôïc duøng laøm ba y. Ai laøm traùi thì phaïm toäi AÙc taùc”. Sau ñoù coù caùc cö só tònh tín ñem Giaï næ loâng ñeán cuùng cho Taêng, Bí-soâ khoâng thoï neân caùc cö só noùi: “khi Phaät chöa ra ñôøi, chuùng toâi xem ngoaïi ñaïo laø choã tu phöôùc; nay Phaät ra ñôøi, chuùng toâi xem caùc vò laø ñaïi phöôùc ñieàn. Vì sao caùc vò khoâng thoï vaät cuûa chuùng toâi cuùng, haù khoâng phaûi khieán chuùng toâi boû tö löông toát thuù höôùng cho ñôøi sau hay sao?”, baïch Phaät, Phaät noùi: “neân thoï nhöng khi thoï duïng khôûi töôûng laø vaät cuûa hoï, neáu laø Giaï næ coù loâng ngaén thì laáy laøm y dö ñeå thoï trì, neáu laø Giaï næ daøy lôùn coù loâng daøi thì khi thoï duïng neân töôûng laø vaät cuûa thí chuû”. 7. Nhieáp tuïng thöù baûy trong Bieät moân thöù ba: Xaây thaùp thôø toùc, moùng, Neân sôn maøu traéng saùng, Tuøy yù trang trí ñeøn, Laøm maùi hieân cao leân. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc ñeán baïch Phaät: “con muoán xaây thaùp thôø toùc, moùng tay cuûa Phaät, xin Phaät chaáp thuaän”, Phaät noùi tuøy yù, laïi xin Phaät cho sôn maøu traéng saùng vaø thaép ñeøn thaønh haøng treân thaùp, Phaät noùi tuøy yù. Tröôûng giaû trang trí ñeøn treân baäc theàm, daàu chaûy xuoáng laøm dô thaùp, Phaät baûo neân ñeå döôùi baäc theàm,

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 4 383

laïi bò choù ñeán ñuïng laøm ngaõ hö ñeøn, tröôûng giaû xin Phaät cho laøm chaân ñeøn, Phaät noùi tuøy yù, laïi bò boø ñeán huùc ngaõ, tröôûng giaû laïi xin Phaät cho laøm giaù ñeøn, Phaät noùi neân laøm. Luùc ñoù boán phía tuy coù ñeå ñeøn nhöng nhìn ra xa khoâng roõ, tröôûng giaû laïi xin Phaät cho laøm maùi hieân treân cao, Phaät noùi tuøy yù. 8. Nhieáp tuïng thöù taùm trong Bieät moân thöù ba: Cöûa thaùp vaø maùi che, Xaây theâm neàn döôùi thaùp, Duøng ñaù ñoû, boät tía toâ Phaät cho tuøy yù laøm. Luùc ñoù tröôûng giaû laïi xin Phaät cho laøm cöûa thaùp, maùi che nôi haønh lang vaø laùt neàn thaùp baèng ñaù ñoû, duøng boät tía toâ veõ caùc ñoà hình, Phaät noùi tuøy yù laøm. 9. Nhieáp tuïng thöù chín trong Bieät moân thöù ba: Khoâng ñöôïc duøng ñinh ñoùng, Vaø leo leân treân thaùp, Cuùng hoa baèng vaøng baïc, Laøm maùi che treân thaùp. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù caùc Bí-soâ muoán treo voøng hoa cuùng döôøng thaùp neân leo leân thaùp ñoùng ñinh ñeå treo, caùc cö só cheâ traùch: “Ñaïi sö ñaõ boû gai goùc töø laâu, vì sao caùc thaày laïi duøng ñinh ñoùng leân”, baïch Phaät, Phaät noùi: “töø nay khoâng neân duøng ñinh ñoùng treân thaùp, ai laøm traùi thì phaïm toäi AÙc taùc. Khi môùi xaây thaùp neân laøm theâm coïc ngaø voi ôû beân ngoaøi ñeå treo”. Caùc Bí-soâ laïi leo leân ñænh thaùp ñeå ñeøn, Phaät noùi: “khoâng neân ñeå ñeøn treân ñænh thaùp cao, ai laøm traùi thì phaïm toäi AÙc taùc”. Luùc ñoù caùc cö só thaáy Bí-soâ leân thaùp treo phan loïng vaø caùc vaät cuùng döôøng lieàn cheâ traùch, Phaät noùi: “neân baûo tònh nhaân laøm, neáu khoâng coù tònh nhaân thì baûo Caàu tòch, neáu khoâng coù Caàu tòch thì Bí-soâ neân röûa chaân saïch baèng nöôùc thôm vaø taùc yù muoán cuùng döôøng ñaïi sö roài môùi leân thaùp. Ai laøm traùi thì phaïm toäi AÙc taùc. Neáu thaùp quaù cao neân duøng daây coät töø treân xuoáng döôùi roài naém daây leo leân”. Luùc ñoù caùc cö só khi ñeán thaùp ñeàu mang theo voøng hoa ñeå cuùng döôøng, nhöõng hoa ñaõ cuùng tröôùc khoâ heùo khoâng ai vaát boû neân thaùp khoâng saïch seõ, Phaät baûo neân vaát boû. Tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc lieàn xin Phaät cho duøng voøng hoa baèng vaøng baïc ñeå cuùng döôøng thaùp, Phaät noùi tuøy yù. Treân thaùp coù chim ñaäu phoùng ueá khieán thaùp khoâng saïch, tröôûng giaû xin Phaät cho laøm maùi che treân thaùp, Phaät noùi tuøy yù. Do thaùp khoâng laøm cöûa neân beân trong toái taêm, Phaät baûo neân laøm theâm cöûa.

10. Nhieáp tuïng thöù möôøi trong Bieät moân thöù ba: Duøng saét xaây döïng thaùp, Cho ñeán duøng baûy baùu, Laïi cho cuùng côø phöôùn, Cho ñeán duøng daàu thôm. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc xin Phaät cho duøng saét ñeå xaây thaùp, cho ñeán duøng baûy baùu nhö vaøng baïc..., Phaät ñeàu cho laøm. Laïi xin Phaät cho duøng côø phöôùn vaø luïa nhieàu maøu ñeå traùng hoaøng thaùp, Phaät noùi tuøy yù, khoâng bieát laøm côø phöôùn nhö theá naøo, Phaät noùi: “coù boán loaïi côø phöôùn: côø hình Sö töû, côø hình Traâu, côø hình Kim suùy ñieåu vaø côø hình roàng”, laïi xin Phaät cho duøng daàu thôm thoa cho ñeán duøng boät tía, nöôùc chieân ñaøn traàm thuûy ñeå chuøi röûa thaùp, Phaät ñeàu cho tuøy yù laøm.

IV. TOÅNG NHIEÁP TUÏNG CUÛA BIEÄT MOÂN THÖÙ TÖ: Khoùa cöûa, tuøy choã duøng, Thaám y, ñaïi tieåu tieän, Nhuoäm y, laïm nhaän y, Mua chòu, traùi, baát tònh. 1. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù tö: Khoùa cöûa, goái döïa, löôùi, Nhaän gaïo cho chuùng duøng, Laøm phoøng rieâng trong chuøa, Ngöôøi ôû ñöôïc thoï duïng. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, toân giaû Öu-ba-ly hoûi Phaät: "Phaät cho laøm voøng khoen khoùa cöûa, vaät naøy neân laøm baèng gì?", Phaät noùi: "tröø vaät baùu, caùc vaät khaùc ñeàu ñöôïc laøm", laïi hoûi: "Phaät cho laøm goái döïa, vaät naøy neân laøm baèng gì?", Phaät noùi: "trong baûy loaïi chæ sôïi, tuøy laáy duøng moät loaïi ñeå laøm", laïi hoûi: "Phaät cho laøm löôùi, löôùi neân laøm baèng gì?", Phaät noùi: "coû tranh, coû coùi, daây gai... ñeàu coù theå duøng ñeå laøm", laïi hoûi: "Phaät cho laøm song cöûa löôùi, neân duøng vaät gì laøm?", Phaät noùi: "tröø vaät baùu, caùc vaät khaùc ñeàu ñöôïc laøm". Duyeân xöù nhö treân, trong thaønh coù moät tröôûng giaû kính tín Tam baûo, taâm yù thuaàn thaønh, öa thích hieàn thieän haèng ngaøy thænh Taêng ñeán nhaø thoï thöïc. Sau ñoù oâng cöôùi vôï laø tín ñoà cuûa ngoaïi ñaïo loûa hình neân baûo vôï: "Ñaáng voâ thöôïng töø phuï laø ñaïi sö cuûa ta vaø Taêng giaø laø phöôùc ñieàn thaéng thöôïng, naøng neân cuùng döôøng y thöïc cho caùc vò aáy", moät hoâm coù vieäc phaûi ñi qua thoân khaùc, tröôùc khi ñi oâng daën vôï: "trong thôøi

gian ta vaéng nhaø, naøng phaûi thöôøng cuùng döôøng Phaät vaø Taêng khoâng ñeå thieáu thoán nhö luùc ta ôû nhaø", ngöôøi vôï nhaän lôøi. Tröôûng giaû laïi ñeán baïch Taêng: "nay con coù vieäc phaûi vaéng nhaø ít hoâm, cuùi xin Taêng giaø vaãn nhö tröôùc ñeán nhaø con thoï thænh thöïc", caùc Bí-soâ nhaän lôøi roài noùi vôùi nhau: "vôï cuûa tröôûng giaû voán khoâng coù tín taâm, ai ñeán phieân thoï thænh thöïc neân ñeán ñoù sôùm". Saùng hoâm sau, caùc Bí-soâ ñeán nhaø thoï thænh thöïc sôùm, vôï tröôûng giaû thaáy ñeán sôùm lieàn traùch: "toâi chöa laøm thöùc aên xong, cuõng chöa traûi toøa ngoài, taïi sao caùc vò laïi ñeán sôùm nhö theá", caùc Bí-soâ nghe roài noùi vôùi nhau: "hoâm nay ñeán sôùm laïi bò giaän traùch, vaäyï ngaøy mai vaøo giôø ngoï chuùng ta môùi ñeán thoï thænh thöïc". Qua ngaøy mai, vôï cuûa tröôûng giaû naáu thöùc aên vaø traûi toøa ngoài sôùm nhöng maõi ñeán giôø ngoï caùc Bí-soâ môùi ñeán, baø lieàn traùch: "caùc Thaùnh giaû, ñaâu phaûi toâi raûnh roãi ñeå laøm moãi vieäc naøy, töø saùng sôùm toâi ñaõ doïn thöùc aên leân vaø traûi toøa ngoài, vì sao maõi ñeán giôø ngoï caùc vò môùi ñeán", caùc Bí-soâ nghe roài noùi vôùi nhau: "ñeán sôùm thì giaän traùch, ñeán tröa cuõng giaän traùch, töø ngaøy mai chuùng ta nhö thöôøng leä theo thöù lôùp khaát thöïc, khoâng ñeán nhaø naøy thoï thænh thöïc nöõa". Sau khi lo lieäu coâng vieäc xong, tröôûng giaû trôû veà nhaø vaø hoûi vôï caùc Thaùnh giaû coù ñeán thoï thænh thöïc khoâng, ngöôøi vôï noùi: "hai ngaøy ñaàu coù ñeán, sau ñoù khoâng thaáy ñeán nöõa", tröôûng giaû nghe roài lieàn bieát laø do vôï mình boûn xeûn neân môùi nhö theá, sau ñoù gaëp caùc Bí-soâ khaát thöïc lieàn hoûi nguyeân do, Bí-soâ ñaùp: "chuùng toâi theo thöù lôùp khaát thöïc cuõng ñöôïc no ñuû", tröôûng giaû noùi: "con bieát laø do vôï con boûn xeûn, nhöng ruoäng luùa cuûa con

vöøa môùi chín, xin daâng cuùng cho caùc thaày mang veà trong chuøa", Bí-soâ noùi Phaät chöa cho thoï, baïch Phaät, Phaät noùi: "neân thoï, khôûi töôûng laø vaät cuûa ngöôøi, nhaän mang veà cho Taêng thì khoâng phaïm". Luùc ñoù coù moät tröôûng giaû xaáy caát moät phoøng ñaëc bieät trong röøng Theä ña coù ñaày ñuû giöôøng neäm vaø caùc lôïi vaät, caùc Bí-soâ luaân phieân theo thöù lôùp ñeán ôû, coù ngöôøi ñem lôïi vaät trong phoøng naøy ñeå xen laãn vaøo lôïi vaät cuûa Taêng, baïch Phaät, Phaät noùi: "lôïi vaät trong phoøng ñaëc bieät, tuøy ai ôû trong ñoù thì ñöôïc thoï duïng". 2. Nhieáp tuïng thöù hai trong Bieät moân thöù tö: Tuøy ôû ñöôïc thoï duïng, Ngöôøi xaây caát caàn duøng, Khí cuï vaø ñeøn daàu..., Duøng theo yù thí chuû. Duyeân xöù nhö treân, khi caùc Bí-soâ laáy lôïi vaät trong phoøng ñaëc bieät ñeå xen laãn vaøo lôïi vaät cuûa Taêng, Phaät noùi: "tuøy ngöôøi naøo ñöôïc ôû trong phoøng ñoù thì ñöôïc thoï duïng, khoâng neân laáy lôïi vaät ñaõ coù ñeå xen laãn vaøo

lôïi vaät cuûa Taêng", luùc ñoù khi phaân chia lôïi vaät cho chuùng taêng, vò thoï söï khoâng chòu chia cho ngöôøi ñang ôû trong phoøng ñaëc bieät naøy, Phaät noùi: "tuy ôû trong phoøng ñaëc bieät nhöng vaãn ñöôïc chia lôïi vaät cuûa chuùng taêng". Sau ñoù khi yeát ma sai laøm ngöôøi thoï söï, Taêng khoâng sai ngöôøi ñang ôû trong phoøng ñaëc bieät naøy, Phaät noùi neáu luaân phieân ñeán thöù lôùp thì neân sai. Luùc ñoù trong thaønh coù moät Bí-soâ khaát thöïc, giaùo hoùa ñöôïc moät thí chuû quy y Tam baûo vaø thoï trì naêm hoïc xöù; sau ñoù laïi noùi veà coâng ñöùc cuûa baûy phöôùc nghieäp höõu söï, thí chuû nghe roài lieàn muoán tu phöôùc nghieäp neân hoûi Bí-soâ laøm vieäc gì, Bí-soâ baûo neân xaây caát truù xöù cho Taêng, thí chuû noùi: "con coù taøi vaät nhöng khoâng coù ngöôøi coi giuùp", Bí-soâ noùi: "oâng mang taøi vaät ñeán, toâi seõ coi giuùp cho oâng", thí chuû lieàn mang taøi vaät ñeán ñöa cho Bí-soâ, Bí-soâ nhaän roài ñeå ôû trong phoøng mình. Sau ñoù thí chuû muoán bieát vieäc xaây caát truù xöù ñeán ñaâu roài neân ñeán xem thöû, khoâng ngôø ñeán nôi thaáy chöa laøm gì heát lieàn hoûi Bí-soâ nguyeân do, Bí-soâ noùi: "caùi toâi caàn duøng laø khí cuï vaø vaät lieäu xaây döïng nhöng laïi khoâng coù neân khoâng theå khôûi coâng ñöôïc", thí chuû noùi: "taøi vaät toâi ñöa sao khoâng ñem ra duøng ñoåi laáy khí cuï vaø vaät lieäu xaây döïng?", Bí-soâ noùi: "taøi vaät aáy thuoäc Töù phöông taêng neân toâi khoâng daùm laáy duøng", baïch Phaät, Phaät noùi: "neáu laø yù cuûa thí chuû thì Bí-soâ neân laáy taøi vaät aáy ra ñoåi laáy khí cuï vaø vaät lieäu xaây döïng". Sau ñoù, thí chuû thaáy Bí-soâ naøy laïi theo thöù lôùp khaát thöïc lieàn hoûi: "thaày ñi khaát thöïc nhö vaäy thì ai troâng coi vieäc xaây caát?", ñaùp: "khoâng leõ toâi nhòn ñoùi ñeå troâng coi hay sao?", thí chuû noùi: "taøi vaät toâi ñöa sao khoâng trích laáy ra duøng vaøo vieäc aên uoáng?", ñaùp: "Phaät chöa cho laáy duøng taøi vaät thuoäc Töù phöông taêng", baïch Phaät, Phaät noùi: "neáu laø yù cuûa thí chuû thì Bí-soâ neân trích laáy duøng cho vieäc aên uoáng". Bí-soâ duøng toaøn laø thöùc aên thöôïng dieäu neân Phaät noùi: "khoâng neân nhö vaäy, chæ neân aên loaïi thöùc aên thöôøng", Bí-soâ aên toaøn laø thöùc aên thoâ dôõ neân khoâng ñuû söùc ñeå troâng coi coâng vieäc xaây caát, Phaïât noùi: "Bí-soâ neân aên loaïi thöùc aên nhö Taêng aên haèng ngaøy". Luùc ñoù Bí-soâ ñeå khí cuï vaø vaät lieäu xaây döïng trong phoøng, vì

trong phoøng toái neân caàn coù ñeøn daàu phaûi ñi xin, thí chuû thaáy xin daàu lieàn hoûi xin daàu laøm gì, Bí-soâ noùi roõ nguyeân do, thí chuû noùi: “vì sao khoâng trích laáy taøi vaät ra ñoåi?”, baïch Phaät, Phaät noùi: “neáu laø yù cuûa thí chuû thì Bí-soâ neân trích laáy ra duøng khoâng phaïm”. Bí-soâ ñeå ñeøn saùng suoát ñeâm, Phaät noùi: “khoâng neân ñoát ñeøn suoát ñeâm, thu caát khí cuï xong neân taét ñeøn. Nhö vaäy neân bieát töø khaên lau chaân cho ñeán caùc duyeân xaây döïng ñeàu theo ñaây maø thoï duïng”. 3. Nhieáp tuïng thöù ba trong Bieät moân thöù tö:

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 4 387

Ñeå möa thaám vaät Taêng, Nöûa ñeâm chia ngoïa cuï, Giöôøng nhoû chia theo tuoåi, Chieáu meàn cuõng nhö vaäy. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ ñem ngoïa cuï ñaõ boû ra khoâng duøng ñeå nôi ñaát troáng, bò möa thaám öôùt laøm hö hoaïi. Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “khoâng neân ñeå ngoïa cuï cuûa Taêng ngoaøi ñaát troáng suoát muøa haï, bò möa thaám öôùt laøm hö hoaïi. Ai khoâng thu caát thì phaïm toäi AÙc taùc”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ maëc y Taêng-giaø-leâ giaët, nhuoäm y vaø laøm baùt khieán y bò hö hoaïi, Phaät noùi: “neáu maëc y Taêng-giaø-leâ giaët, nhuoäm y vaø laøm baùt thì phaïm toäi AÙc taùc”. Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ du haønh trong nhaân gian, khi ñeán moät truù xöù Taêng trong moät tuï laïc thì ñaõ nöûa ñeâm, chuùng taêng trong truù xöù ñeàu ñaõ nguû. Hoï keâu daäy noùi: “naøy caùc cuï thoï, chaùnh phaùp cuûa Ñaïi sö coøn ôû ñôøi sao caùc vò khoâng phuïng haønh theo, ñöøng ñeå sau naøy phaûi hoái haän. Caùc vò haõy thöùc daäy chia ngoïa cuï döïa theo tuoåi haï cho chuùng toâi”, caùc Bí-soâ cöïu truï ñeàu thöùc daäy taäp hoïp caùc ngoïa cuï cuûa Taêng laïi ñeå chia cho Luïc chuùng Bí-soâ, hoï nhaän ngoïa cuï roài tìm choã nguû, chuùng taêng thu xeáp xong thì trôøi vöøa saùng. Luïc chuùng Bí-soâ thöùc daäy, muoán ra ñi neân baûo Bí-soâ cöïu truù thu caát ngoïa cuï, Bí-soâ cöïu truï noùi: “Thöôïng toøa chæ an thaân coù moät ñeâm maø laøm cho chuùng taêng phaûi meät nhoïc sanh bònh”. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “Bí-soâ cöïu truï khoâng neân chia ngoïa cuï vaøo ban ñeâm, neáu khaùch Bí-soâ chæ nguû laïi moät ñeâm thì neân nguû taïm ôû choã thaân höõu; neáu ôû laïi laâu theâm thì môùi chia ngoïa cuï theo tuoåi haï cho khaùch. Ai laøm traùi thì phaïm toäi AÙc taùc”. Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ cuøng caùc Bí-soâ du haønh trong nhaân gian, ñeán trong moät truù xöù Taêng thaáy giöôøng neäm traûi saún cuûa caùc Bí-soâ cöïu truï, lieàn chieám laáy giöôøng neäm lôùn vaø toát maø naèm. Do hoï cuõng laø baäc Thöôïng toøa neân khoâng ai baûo hoï qua choã khaùc naèm, caùc Bí-soâ kyø tuùc khaùc ñaønh phaûi naèm nguû döôùi ñaát. Khi caùc Bí-soâ naøy ñi ñeán röøng Theä ña, caùc Bí-soâ cöïu truï chaøo thieän lai vaø thaêm hoûi coù ñöôïc an laïc khoâng, ñaùp laø khoâng an laïc roài keå laïi vieäc treân, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “neáu laø giöôøng neäm lôùn toát thì neân theo thöù lôùp töø baäc Thöôïng toøa maø chia cho nhau”. 4. Nhieáp tuïng thöù tö trong Bieät moân thöù tö: ÔÛ choã ñaïi tieåu tieän, Kinh haønh khoâng naõo ngöôøi.

388 BOÄ LUAÄT 10

Röûa chaân, vaûi lau giaøy, Noài, saïn... khoâng ñoaït duøng. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ ôû choã ñaïi tieåu tieän thuôøng qua laïi kinh haønh hoaëc noùi chuyeän, ñoïc tuïng..., heã thaáy coù Bí- soâ naøo muoán vaøo nhaø xí thì lieàn ngaên laïi noùi raèng: “khoan haõy vaøo, ta lôùn hôn neân vaøo tröôùc”, muïc ñích laø xuùc naõo caùc Bí-soâ. Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “khoâng ñöôïc ôû choã ñaïi tieåu tieän kinh haønh xuùc naõo ngöôøi khaùc, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Luïc chuùng Bí-soâ ôû choã röûa chaân, ñuoåi ngöôøi khaùc ñang röûa chaân beân lu nöôùc ñöùng daäy ñi ñeå cho hoï röûa chaân, Phaät noùi: “ôû choã röûa chaân, ngöôøi khaùc chöa röûa xong, khoâng ñöôïc cöôõng eùp hoï ñöùng daäy ñeå cho mình röûa. Ai ñeán tröôùc thì röûa tröôùc, khoâng tính theo tuoåi haï lôùn nhoû, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Luùc ñoù coù Bí-soâ ñang lau giaøy, Luïc chuùng Bí-soâ ñoaït laáy khaên lau noùi raèng: “ta lôùn hôn neân lau tröôùc”, Phaät noùi: “neáu ngöôøi khaùc lau chöa xong maø ñoaït laáy duøng thì phaïm toäi Vieät phaùp, trong vieäc laøm naøy khoâng tính theo tuoåi haï lôùn nhoû”. Laïi coù Bí-soâ ñang naáu thuoác chöa xong, Luïc chuùng Bí-soâ ñoaït laáy noài cho ñeán laáy caùi saïn ñeå duøng tröôùc bò Phaät quôû traùch nhö tröôøng hôïp treân. 5. Nhieáp tuïng thöù naêm trong Bieät moân thöù tö: Noài, bình duøng nhuoäm y, Baùt cuûa Taêng, ly taùch, Dao nhíp, keùo caét moùng, Keâ giöôøng khoâng tính tuoåi. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù caùc Bí-soâ duøng noài, thau, bình nöôùc... cuûa Taêng ñeå nhuoäm y, ñang naáu nöôùc nhuoäm chöa xong thì Luïc chuùng Bí-soâ ñoaït laáy ñeå duøng tröôùc bò Phaät quôû traùch cuõng nhö caùc tröôøng hôïp treân. Laïi coù Bí-soâ duøng baùt cho ñeán ly uoáng nöôùc cuûa Taêng, ñang duøng chöa xong thì Luïc chuùng Bí-soâ ñoaït laáy ñeå duøng tröôùc bò Phaät quôû traùch gioáng nhö treân. Laïi coù Bí-soâ ñang caïo toùc chöa xong, Luïc chuùng Bí-soâ ñoaït laáy dao ñeå caïo toùc tröôùc; cho ñeán ñaù maøi dao, keùo caét moùng tay vaø vaät keâ chaân giöôøng... ñoaït laáy luùc ngöôøi khaùc chöa laøm xong ñeàu bò Phaät quôû traùch nhö caùc tröôøng hôïp treân. 6. Nhieáp tuïng thöù saùu trong Bieät moân thöù tö: Ño caét Yeát-sæ-na, Kim chæ luùc ñang may, Nöôùc nhuoäm... caùc vaät duïng, Ñang duøng khoâng ñöôïc ñoaït. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù moät Bí-soâ ñang duøng thöôùc ño vaûi cuûa

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 4 389

Taêng ñeå ño vaûi caét may y Yeát-sæ-na thì Luïc chuùng Bí-soâ ñeán ñoaït laáy ñeå duøng tröôùc, cho ñeán kim chæ luùc ngöôøi khaùc ñang may, nöôùc nhuoäm y... caùc vaät duïng luùc ngöôøi khaùc ñang duøng chöa xong maø ñoaït laáy ñeàu bò Phaät quôû traùch gioáng nhö caùc tröôøng hôïp ôû treân.

390 BOÄ LUAÄT 10

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA

QUYEÅN 5

7. Nhieáp tuïng thöù baûy trong Bieät moân thöù tö: Ngoaïi ñaïo laïm nhaän y, Kyù hieäu, khi cheát cho, Coù naêm loaïi thaân höõu, Taùc phaùp xin ñöôïc ñi. Phaät taïi Truùc laâm, thaønh Vöông xaù, luùc ñoù vua AÛnh Thaéng nöôùc Ma-kieät-ñaø sau khi nghe Phaät thuyeát dieäu phaùp ñöôïc kieán ñeá, cuøng taùm vaïn chö thieân vaø caùc tröôûng giaû, cö só, Baø-la-moân trong nöôùc Ma-kieät- ñaø coù hôn traêm ngaøn ngöôøi. ÔÛ trong ñaïi chuùng naøy vua laäp cheá nghieâm vaø thoâng baùo cho nhaân daân trong nöôùc ñeàu bieát laø caám ngaët khoâng ñöôïc troäm cöôùp, neáu ai traùi phaïm seõ bò ñuoåi ra khoûi nöôùc vaø tòch thu heát taøi saûn cuûa keû cöôùp ñeå boài thöôøng cho ngöôøi bò cöôùp. Luùc ñoù Phaät cuõng thuyeát kinh Thieáu nieân cho vua Thaéng quang nöôùc Kieàu-taùt-la, vua ñöôïc ñieàu phuïc roài cuõng laäp cheá nghieâm cho nhaân daân trong nöôùc mình laø caám ngaët khoâng ñöôïc troäm cöôùp, ai traùi phaïm seõ bò xöû töû vaø tòch thu heát taøi saûn cuûa keû cöôùp ñeå boài thöôøng cho ngöôøi bò cöôùp. Do ñoù boïn giaëc cöôùp phaûi ruùt ñi ñeán ôû nôi bieân giôùi cuûa hai nöôùc naøy, luùc ñoù coù ñoaøn thöông nhaân töø nöôùc Ma-kieät-ñaø ñeán nöôùc Kieàu-taùt-la buoân baùn, khi ñeán bieân giôùi nöôùc Kieàu-taùt-la, hoï cho nhöõng ngöôøi theo hoä veä trôû veà, khoâng ngôø ngay choã bieân giôùi laïi gaëp giaëc cöôùp cöôùp heát taøi vaät, hoï chaïy thoaùt ñeán gaëp vua Thaéng quang taâu raèng: “ñaïi vöông bieát cho, ôû trong quoác giôùi naøy tröôùc ñaây coù nhieàu giao dòch mua baùn, nhöng nay coù cöôùp aét laø caùc thöông nhaân seõ khoâng ñeán nöõa”, vua nghe roài lieàn ra lònh cho ñaïi töôùng quaân Tyø lö traïch ca thoáng lónh boán binh ñeán bieân giôùi baét giaëc cöôùp. Luùc ñaïi töôùng quaân ñem quaân ñeán bao vaây boán phía khu röøng, choã boïn cöôùp ñang truù aån thì chuùng ñang phaân chia taøi vaät ñaõ cöôùp ñöôïc. Khi nghe tieáng troáng, chuùng kinh hoaøng boû chaïy nhöng cuoái

cuøng cuõng bò baét heát, ñòa töôùng quaân thu heát taøi vaät vaø aùp giaûi boïn cöôùp ñeán choã vua, vua baûo caùc thöông nhaân: “haõy xem kyõ soá taøi vaät naøy, taøi vaät naøo cuûa caùc ngöôøi thì cöù laáy mang ñi”, caùc thöông nhaân ñeán nhaän laïi taøi vaät cuûa mình roài mang ñi, caùc ngoaïi ñaïo cuõng ñeán nhaän laïi taøi vaät cuûa mình vaø laáy luoân y baùt cuûa caùc Bí-soâ mang ñi. Khi caùc Bí-soâ ñeán tìm khoâng thaáy coù y baùt cuûa mình neân taâu laïi vua, vua noùi: “neáu khoâng coù y baùt cuûa caùc thaày trong ñaây thì haõy goïi caùc ngoaïi ñaïo trôû laïi xeùt xem coù laáy laàm khoâng”, khi caùc ngoaïi ñaïo trôû laïi ñöa ra taøi vaät maø mình vöøa laáy thì caùc Bí-soâ lieàn noùi: “ñaây laø Taêng-giaø-leâ cuûa toâi, ñaây laø Taêng khöôùc kyø cuûa toâi, ñaây laø baùt cuûa toâi”, vua traùch ngoaïi ñaïo: “giaëc cöôùp kia laø giaëc nhoû, caùc thaày môùi laø giaëc lôùn, vì sao laïi coá yù laáy y vaät cuûa ngöôøi khaùc?”, ngoaïi ñaïo lieàn im laëng. Vua noùi vôùi caùc Bí-soâ: “caùc thaày neân ghi kyù hieäu treân y vaät ñeå coù theå phaân bieät ñöôïc ñaây laø vaät cuûa ngoaïi ñaïo, ñaây laø vaät cuûa Bí-soâ”, Bí-soâ noùi Phaät chöa cho laøm kyù hieäu, sau ñoù baïch Phaät, Phaät noùi neân laøm kyù hieäu, caùc Bí-soâ khoâng bieát laøm kyù hieäu nhö theá naøo, Phaät noùi: “neân keát nuùt hay ñieåm tònh baèng möïc vaø caùc caùch ghi

kyù hieäu khaùc roài môùi thoï trì". Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû cöôùi vôï chöa bao laâu, vôï lieàn sanh con trai, khoâng laâu sau ñoù ngöôøi vôï cheát, tröôûng giaû cöôùi theâm vôï hai vaø coù theâm moät con trai. Ngöôøi con trai thöù hai naøy ñeán tuoåi tröôûng thaønh xuaát gia trong phaùp luaät thieän thuyeát, khi vò naøy ñang du haønh trong nhaân gian thì ngöôøi cha bònh naëng saép cheát. Tröôùc khi qua ñôøi oâng baûo ngöôøi con tröôûng chia taøi saûn ñaõ coù laøm ba phaàn vaø daën doø nhö sau: "moät phaàn cho con ñeå lo lieäu gia nghieäp, moät phaàn ñeå lo haäu söï cho cha, phaàn coøn laïi cho ngöôøi em xuaát gia cuûa con", oâng noùi keä: "Tích tuï ñeàu tieâu taùn, Cao ngaát aét rôi rôùt, Hoäi hoïp aét bieät ly, Coù maïng ñeàu phaûi cheát". Noùi xong thì qua ñôøi, ngöôøi con xuaát gia nghe tin cha maát lieàn trôû veà nhaø, hai anh em gaëp nhau ñau buoàn than thôû, ngöôøi anh noùi: "luùc cha saép maát coù di chuùc ñeå laïi cho em moät phaàn gia taøi, em haõy nhaän laáy", Bí-soâ naøy suy nghó: "nhö Phaät ñaõ daïy khi cheát môùi cho laø vaät phi phaùp, khoâng neân nhaän", baïch Phaät, Phaät noùi: "ngöôøi taïi gia coù taâm thaân aùi buoäc raøng neân khi laâm chung di chuùc cho taøi vaät thì neân nhaän, nhaän roài coù theå ñem cuùng döôøng Tam baûo. Coøn ngöôøi xuaát gia khoâng coøn taâm luyeán aùi neân khi laâm chung maø di chuùc cho thì khoâng neân nhaän".

392 BOÄ LUAÄT 10

Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù hai Bí-soâ laø baïn thaân raát hôïp yù nhau neân cuøng ôû chung moät choã, sau ñoù moät Bí-soâ du haønh trong nhaân gian vaø ñeå laïi ôû trong phoøng caùc vaät caàn duøng nhö y vaät, taêm xæa raêng, boät taåy.... Bí-soâ kia thu doïn laáy caát roài sanh taâm nghi neân baïch Phaät, Phaät noùi: "laáy caát khoâng phaïm, vì thaân höõu coù naêm loaïi: moät laø yeâu meán nhau, hai laø taâm hoan hæ, ba laø sö tröôûng, boán laø hôïp yù nhau, naêm laø neáu nghe bieát ta duøng vaät cuûa hoï thì sanh taâm vui möøng. Vaät duïng cuûa naêm haïng thaân höõu naøy ñöôïc laáy duøng khoâng phaïm". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû cöôùi vôï chöa bao laâu, vôï sanh ñöôïc moät gaùi. Ngöôøi con gaùi naøy lôùn leân xuaát gia trong phaùp luaät thieän thuyeát, gaëp luùc thôøi theá maát muøa ñoùi keùm, khaát thöïc khoù ñöôïc, khi theo thöù lôùp khaát thöïc laàn löôït ñeán tröôùc nhaø mình, ngöôøi cha thaáy con lieàn hoûi: "hieän nay con soáng nhö theá naøo?", Bí-soâ ni noùi: "nay gaëp luùc thôøi buoåi ñoùi keùm, khaát thöïc khoù ñöôïc, vaát vaû khaát thöïc maø khoâng ñuû no, löûa ñoùi thieâu ñoát raát khoù chòu", ngöôøi cha noùi: "töø nay veà sau, haèng ngaøy con coù theå ñeán nhaø thoï thöïc", Bí-soâ ni nhaän lôøi. Hoâm sau, Bí-soâ ni daãn theâm moät ni khaùc ñeán nhaø thoï thöïc, ngöôøi cha noùi: "cha khoâng ñuû khaû naêng cung caáp cho hai ngöôøi, con neân ñeán moät mình", Bí-soâ ni noùi: "Phaät cheá ni khoâng ñöôïc ñi moät mình, neáu Phaät khai cho thì con khoâng gaëp khoå naøy", baïch Phaät, Phaät noùi: "gaëp luùc thôøi buoåi ñoùi keùm, khaát thöïc khoù ñöôïc, ta khai cho Bí-soâ ni theo chuùng xin yeát ma tôùi lui vaø döøng ôû beân nhaø cha meï, taùc phaùp xin nhö sau: Bí-soâ ni neân traûi toøa roài ñaùnh kieàn chuøy taäp Ni taêng, khi Ni taêng nhoùm neân leã Ni taêng roài ôû tröôùc vò Thöôïng toøa cung kính chaép tay baïch raèng: Ñaïi ñöùc Ni

taêng laéng nghe, con laø Bí-soâ ni ---- nay gaëp luùc thôøi buoåi ñoùi keùm, khaát thöïc khoù ñöôïc, khoâng ñuû no neân nay con theo Ni taêng xin yeát ma tôùi lui vaø döøng ôû beân nhaø cha meï. Cuùi xin Ni taêng cho con teân ---- yeát ma tôùi lui vaø döøng ôû beân nhaø cha meï, xin thöông xoùt (ba laàn). Ni taêng baïch nhò yeát ma cho, khi Ni taêng taùc phaùp cho yeát ma roài thì Bí-soâ ni ñöôïc lui tôùi vaø döøng ôû beân nhaø cha meï moät mình vaø tuøy yù thoï thöïc khoâng phaïm. Sau khi thôøi theá ñöôïc muøa sung tuùc trôû laïi thì khoâng ñöôïc moät mình ñeán thoï thöïc nöõa, neáu coøn ñeán moät mình thì phaïm toäi Vieät phaùp". 8. Nhieáp tuïng thöù taùm trong Bieät moân thöù tö: Mua chòu y ngöôøi khaùc, Ñoaùn giaù y cho ngöôøi, Khoâng traû giaù thaáp cao,

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 5 393

Neân traû hai ba giaù. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù Bí-soâ mua chòu vaûi cuûa cö só mang veà chuøa, khoâng bao laâu thì qua ñôøi, cö só naøy hay tin lieàn ñeán trong chuøa ñoøi tieàn thieáu chòu, caùc Bí-soâ noùi: "Bí-soâ aáy ñaõ qua ñôøi, hieän ñang ôû trong Thi laâm, oâng ñeán ñoù maø ñoøi", cö só naøy noùi: "y baùt cuûa ngöôøi cheát ñeå laïi, caùc thaày ñaõ cuøng chia, nay baûo toâi ñeán Thi laâm ñoøi tieàn ngöôøi cheát, taïi sao Thích töû laïi khi doái ngöôøi nhö vaäy", caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "neân laáy y baùt cuûa Bí-soâ qua ñôøi traû laïi tieàn ñaõ mua chòu". Laïi coù moät Bí-soâ mua chòu vaûi quyù giaù nôi nhaø moät cö só khoâng chòu traû maõi ñeán khi qua ñôøi, cö só naøy hay tin lieàn ñeán trong chuøa ñoøi tieàn ñaõ thieáu chòu, caùc Bí-soâ lieàn ñem y cuûa ngöôøi cheát ñeå laïi ñöa cho cö só coi nhö laø traû tieàn thieáu chòu, cö só naøy noùi: "tröôùc ñaây vò aáy mua laø vaûi môùi quyù giaù, nay ñöa laïi cho toâi y cuõ raùch naøy coi nhö laø traû tieàn thieáu chòu hay sao?", caùc Bí-soâ khoâng bieát laøm sao, baïch Phaät, Phaät noùi: "neân laáy nhöõng vaät hieän coøn cuûa vò aáy ñeå laïi buø ñaép theâm vaøo tieàn ñaõ thieáu chòu, noùi vôùi chuû nôï raèng: ngöôøi aáy qua ñôøi, taøi vaät ñeå laïi chæ coù bao nhieâu ñaây, chuùng toâi ñöa heát ñeå traû tieàn vò aáy ñaõ thieáu chòu, oâng neân hoan hæ". Coù hai cö só ñang giao dòch mua baùn, ngöôøi mua hoûi vaûi naøy giaù bao nhieâu, ngöôøi baùn noùi laø hai möôi Ca lôïi sa ba noa, ngöôøi mua traû giaù möôøi Ca lôïi sa ba noa. Vöøa luùc aáy coù OÂ-ba-nan-ñaø ñi ñeán, hai cö só naøy suy nghó: "Bí-soâ noùi lôùi quyeát ñònh, ta neân nhôø vò aáy ñoaùn giaù", nghó roài moãi ngöôøi ñeán hoûi OÂ-ba-nan-ñaø: "Ñaïi ñöùc, vaûi naøy trò giaù chöøng bao nhieâu?", OÂ-ba-nan-ñaø hoûi laïi: "vaûi naøy oâng ñònh mua hay baùn?", ñaùp laø mua, OÂ-ba-nan-ñaø noùi trò giaù chöøng hai möôi Ca lôïi sa ba noa. Sau ñoù cuõng hoûi laïi ngöôøi thöù hai laø muoán mua hay baùn, ñaùp laø muoán baùn, OÂ-ba-nan-ñaø noùi trò giaù ñeán boán möôi Ca lôïi sa ba noa. Hoûi xong ngöôøi baùn lieàn leân giaù vaûi naøy laø boán möôi, ngöôøi mua noùi hoài naûy baùn laø hai möôi sao giôø laïi leân giaù boán möôi, nhaân ñaây hai beân caõi coï nhau. Sau ñoù ngöôøi baùn noùi: "do ngöôøi ñoaùn giaù noùi vaûi naøy trò giaù ñeán boán möôi neân toâi môùi leân giaù", ngöôøi mua hoûi ra môùi bieát ngöôøi ñoaùn giaù chính laø OÂ-ba-nan-ñaø muoán naõo loaïn hai ngöôøi neân laøm theá. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch

Phaät, Phaät baûo: “Bí-soâ khoâng neân ñoaùn giaù cho ngöôøi theá tuïc, cuõng khoâng ñöôïc ôû trong chôï luaän veà giaù caû cao thaáp cho ngöôøi mua baùn ôû chôï. Ai laøm traùi thì phaïm toäi AÙc taùc”. Laïi coù Bí-soâ khi mua vaûi traû giaù thaáp cao, ngöôøi baùn noùi: “toâi laø ngöôøi mua baùn nhoû, caùc vò laø ngöôøi mua baùn lôùn”, caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “Bí-soâ khoâng neân traû giaù thaáp cao,

neáu muoán mua y neân nhôø cö só traû giaù hoä, neáu khoâng coù cö só thì töï mình ñöôïc traû chöøng hai ba giaù, neáu traû nhieàu giaù hôn thì phaïm toäi AÙc taùc”. 9. Nhieáp tuïng thöù chín trong Bieät moân thöù tö: Sai chaêm soùc caây traùi, Boán loaïi khoâng neân chia, Traùi chín hieàn tieàn chia, Xem saâu chôù oàn naùo. Phaät taïi thaønh Vöông xaù, luùc ñoù vua Taàn-tyø-sa-la cuùng cho Taêng vöôøn Am-moät-la ngaøn caây traùi sum sueâ, caùc Bí-soâ haùi traùi aên heát roài khoâng sai ngöôøi chaêm soùc neân vöôøn caây Am-moät-la trôû neân xô xaùc. Vua Taàn-tyø-sa-la khi thaáy nhìn thaáy vöôøn caây naøy khoâng nhaän ra laø vöôøn cuûa mình ñaõ cuùng neân hoûi thò veä laø vöôøn caây cuûa ai, thò veä noùi roõ nguyeân do söï vieäc, vua nghe roài cheâ traùch. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “ñoái vôùi saûn nghieäp cuûa chuøa khoâng ñöôïc boû pheá, Taêng neân sai ngöôøi chaêm soùc vöôøn caây Am-moät-la”, Taêng lieàn sai ngöôøi chaêm soùc vöôøn caây, ngöôøi naøy döïng raøo daäu vaø tính soá caây traùi ñeå chia, ôû döôùi goác caây caùc Bí-soâ ñaùnh raêng suùc mieäng, röûa chaân tay... nhö ñeå töôùi nöôùc cho caây neân khoâng bao laâu sau vöôøn caây Am-moät-la sum sueâ trôû laïi vaø cho ra nhieàu traùi chín. Luùc ñoù coù nhieàu khaùch Bí-soâ ñeán, thaáy coù nhieàu traùi chín ngon neân xin, ngöôøi coi vöôøn noùi: “toâi ñaõ phaân chia heát roài neân khoâng theå ñem cho caùc vò ñöôïc, ñaây laø phaàn cuûa Thaân giaùo sö, ñaây laø phaàn cuûa Quyõ phaïm sö, ñaây laø phaàn cuûa ñoàng Thaân giaùo sö, ñaây laø phaàn cuûa ñoàng Quyõ phaïm sö...”. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “coù boán loaïi khoâng neân chia: moät laø vaät cuûa Töù phöông taêng, hai laø vaät cuûa thaùp, ba laø thuoác trò bònh cho Taêng vaø boán laø taøi saûn cuûa chuøa. Ai laøm traùi thì phaïm toäi AÙc taùc, töø nay taát caû traùi caây trong vöôøn naøy neân ñem chia ñeàu heát cho Taêng”. Luùc ñoù coù keû troäm ñeán haùi traùi, Phaät baûo neân caét ñaët ngöôøi coi giöõ, ngöôøi coi giöõ vöôøn lo troâng coi neân khoâng theå ñi thoï thöïc ñöôïc, Phaät baûo neân caét ñaët theâm moät ngöôøi nöõa, ngöôøi naøy thoï thöïc tröôùc roài ñeán thay cho ngöôøi kia ñi thoï thöïc. Luùc ñoù ngöôøi giöõ vöôøn haùi traùi xong ñem chia ñeàu cho Taêng nhöng coù ngöôøi gaëp phaûi traùi coù saâu, Phaät noùi: “neân xem kyõ traùi naøo coù saâu neân löïa boû ra, traùi caây haùi xuoáng neân taùc tònh tröôùc roài môùi phaân chia”. Sau ñoù caùc Bí-soâ xem xeùt traùi naøo coù saâu, noùi chuyeän oàn aøo, nöôùc mieáng vaêng ra laøm dô traùi caây, Phaät noùi: “khoâng ñöôïc laøm oàn naùo, neân im laëng nhö baäc Thaùnh ñeå xem xeùt, neáu ai laøm oàn naùo thì phaïm toäi AÙc taùc”. 10. Nhieáp tuïng thöù möôøi trong Bieät moân thöù tö: Khoâng tònh nhôn, töï ñöa,

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 5 395

Khoâng ñöôïc töï laáy aên, Khoâng ñöôïc löïa, töø bònh, Keát giôùi, ra laøm chöùng. Toân giaû Öu-ba-ly hoûi Phaät: "nhö Phaät ñaõ daïy neân chia traùi caây ñeán cho Taêng, vaäy ngöôøi naøo neân ñöa?", Phaät noùi: "neân sai tònh nhôn ñöa, neáu khoâng coù tònh nhôn neân sai Caàu tòch, neáu khoâng coù Caàu tòch thì neân taùc tònh tröôùc roài Bí-soâ môùi laáy ñöa ñeán cho Taêng", laïi hoûi: "nhö Phaät daïy neân sai ngöôøi coi giöõ vöôøn, neáu sau khi tònh nhôn hay Caàu tòch vöøa ñi, coù chim choùc bay ñeán moå laøm hö traùi caây thì phaûi laøm sao?", Phaät noùi: "neân laáy laù caây ñaäy traùi caây laïi, ñôïi tònh nhôn hay Caàu tòch laøm xong vieäc trôû veà seõ chæ cho hoï thaáy". Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ tôùi phieân giöõ vöôøn, hoï lieàn löïa laáy nhöõng traùi ngon mang veà truù xöù mình taùc phaùp thoï roài aên, caùc Bí-soâ noùi vôùi nhau: "ñaõ laâu khoâng thaáy ñöa traùi ngon ñeán", coù ngöôøi noùi: "traùi ngon ñaõ bò Luïc chuùng Bí-soâ löïa laáy mang veà truù xöù, baûo ngöôøi khaùc trao cho, thoï laáy roài aên", baïch Phaät, Phaät noùi: "khoâng ñöôïc töï laáy aên, neáu laøm nhö vaäy thì phaïm toäi AÙc taùc". Sau ñoù Luïc chuùng Bí-soâ löïa tröôùc traùi ngon roài baûo ngöôøi khaùc trao, thoï laáy roài aên; do ñöa ngöôøi naøy, ñöa ngöôøi kia neân laøm naùo loaïn, Phaät noùi: "khoâng ñöôïc töï löïa roài laáy aên, ai laøm theá thì phaïm toäi AÙc taùc; khoâng phaïm laø ai söùc löïc yeáu thì ñöôïc aên traùi chín ngoït, ai söùc löïc maïnh thì aên traùi soáng chua". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù caùc Bí-soâ du haønh trong nhaân gian, ñi ñeán moät truù xöù Taêng trong moät tuï laïc, nhöng laïi khoâng thaáy coù Bí-soâ cöïu truï naøo caû, hoï noùi vôùi nhau: "trong chuøa naøy khoâng coù ai, khoâng leõ chuùng ta laïi ôû nôi khoâng coù keát giôùi, chuùng ta neân keát giôùi", noùi roài cuøng keát tieåu giôùi tröôùc. Luùc ñoù caùc Bí-soâ cöïu truï veà ñeán, caùc Bí-soâ khaùch töôûng hoï laø khaùch môùi ñeán neân chaøo hoûi roài muoán saép xeáp choã cho hoï nghæ ngôi, Bí-soâ cöïu truï noùi: "vì sao caùc vò laïi saép xeáp choã cho chuùng toâi nghæ ngôi, truù xöù naøy laø cuûa chuùng toâi, ban ngaøy chuùng toâi taïm ñi ñeán choã nhaøn tònh thieàn tö", Bí-soâ khaùch noùi: "chuùng toâi cho truù xöù naøy chöa keát giôùi neân muoán keát giôùi vaø ñaõ keát tieåu giôùi tröôùc roài", Bí-soâ cöïu truï noùi: "nôi ñaây chuùng toâi ñaõ keát giôùi roài". Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu sanh nghi khoâng bieát neân laáy giôùi ñaõ keát tröôùc hay laáy giôùi môùi keát sau, baïch Phaät, Phaät noùi: "neân laáy giôùi ñaõ keát tröôùc, giôùi keát sau khoâng thaønh keát. Taát caû Bí-soâ khaùch khi ñeán truù xöù naøo, neân ôû taïm baûy taùm ngaøy neáu khoâng thaáy coù ngöôøi ñeán, luùc ñoù môùi cuøng keát giôùi, ai laøm traùi thì phaïm toäi AÙc taùc". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù moät Bí-soâ ôû nôi A-lan-nhaõ thaáy coù

396 BOÄ LUAÄT 10

hai noâng daân traùnh caõi nhau moät hoài roài ñaùnh nhau, caû hai ñeàu noùi Bí-soâ laø ngöôøi laøm chöùng. Khi hoï ñeán choã vua kieän caùo, noùi Bí-soâ laø ngöôøi laøm chöùng neân vua cho goïi Bí-soâ ñeán roài hoûi söï vieäc xaûy ra nhö theá naøo, Bí-soâ noùi: "neáu vua coù theå töï giao öôùc laø seõ xöû ñoaùn vieäc nhö Chuyeån

luaân thaùnh vöông thì toâi seõ noùi roõ söï vieäc", vua baèng loøng giao öôùc, Bí- soâ noùi: "hai ngöôøi naøy tranh caõi nhau moät hoài roài ñaùnh nhau", vua nghe roài lieàn xöû caû hai ñeàu coù toäi, Bí-soâ noùi: "vì sao vua laïi xöû phaït hoï nhö theá, vua ñaõ giao öôùc laø seõ xöû nhö Chuyeån luaân thaùnh vöông giaùo hoùa ôû ñôøi?", vua hoûi Luaân vöông haønh hoùa nhö theá naøo, Bí-soâ noùi: "heã laø Luaân vöông thì neân ngaên döùt vieäc voâ ích vaø laøm vieäc höõu ích", vua nghe roài lieàn xöû caû hai ñeàu coù toäi nhöng phaït nheï roài thaû ñi, do ñaây caû hai noâng daân ñeàu giaän Bí-soâ. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "neáu thaáy ngöôøi khaùc ñaùnh nhau, Bí-soâ khoâng neân ñöùng moät beân xem, neân mau boû ñi, neáu khoâng laøm theá thì phaïm toäi AÙc taùc".

V. TOÅNG NHIEÁP TUÏNG CUÛA BIEÄT MOÂN THÖÙ NAÊM: Cuùng döôøng töôïng Boà-taùt, Kieát töôøng, ñaïi chuùng aên, Ñaïi hoäi, ngoài toøa coû, Nhoùm taêng ñaùnh troáng lôùn. 1. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù naêm: Cho laøm töôïng Boà-taùt, Vaø laøm naêm loaïi côø, Laøm toøa ñeå toân nghi, Tuøy yù laøm truï saét. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù neáu Phaät coù maët ôû trong chuùng laøm Thöôïng toøa thì do oai ñöùc cuûa Phaät neân chuùng taêng ñeàu nghieâm tuùc; neáu Phaät khoâng coù maët ôû trong chuùng thì seõ khoâng nhö theá. Cho neân tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc ñeán xin Phaät cho oâng laøm hình töôïng Phaät, Boà- taùt (Thieäm boä), Phaät noùi tuøy yù; oâng laïi muoán trang hoaøng phöôùn loïng, Phaät cuõng cho laøm, oâng khoâng bieát laøm loaïi phöôùn gì, Phaät noùi: "coù naêm loaïi phöôùn: moät laø phöôùn hình Sö töû, hai laø phöôùn hình Moät yeát la, ba laø phöôùn hình Roàng, boán laø phöôùn hình Yeát loä traø vaø naêm laø phöôùn hình Ngöu vöông". Tröôûng giaû laïi muoán laøm toøa cho hình töôïng Boà-taùt, Phaät cuõng cho laøm, laïi muoán laøm truï saét ñeå treo phöôùn, Phaät ñeàu cho laøm. 2. Nhieáp tuïng thöù hai trong Bieät moân thöù naêm: Cuùng döôøng töôïng Boà-taùt, Cho laøm caùc chuoãi ngoïc,

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 5 397

Höông thoa cuøng xe, kieäu, Duø loïng vaø côø phöôùn. Duyeân xöù nhö treân, tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc laïi hoûi Phaät: "coù phaûi khi Phaät coøn laøm Boà-taùt thöôøng cuùng döôøng roäng lôùn hay khoâng?", Phaät noùi phaûi, tröôûng giaû xin Phaät cho oâng laøm hình töôïng Boà-taùt ñeå tuøy yù cuùng döôøng, Phaät cho laøm; laïi hoûi: "coù phaûi khi Phaät coøn laøm Boà-taùt thöôøng ñeo caùc chuoãi ngoïc hay khoâng?", Phaät noùi phaûi, tröôûng giaû xin Phaät cho oâng laøm caùc chuoãi ngoïc cho hình töôïng Boà-taùt, Phaät noùi: "tröø voøng ñeo chaân vaø voøng ñeo tai ra, taát caû ñeàu cho laøm". Tröôûng giaû laïi muoán laøm höông thoa, höông boät ñeå lau tay chaân cho hình töôïng Boà-taùt, Phaät ñeàu cho laøm; laïi baïch Phaät: "Phaät khi coøn laøm Boà-taùt thöôøng ñi kieäu ra vaøo hoaëc ñi xe, nay con muoán laøm xe kieäu", Phaät cho laøm; laïi baïch Phaät: "khi Phaät coøn laø Boà-taùt thöôøng coù taøng loïng che vaø côø phöôùn ñi theo, nay con muoán laøm taøng loïng vaø côø phöôùn cho hình töôïng Boà- taùt", Phaät cho laøm; laïi baïch Phaät: "Phaät khi coøn laø Boà-taùt thöôøng trang nghieâm thaân baèng voøng hoa chuoãi ngoïc, nay con muoán laøm

caùc vaät aáy ñeå trang nghieâm cho hình töôïng Boà-taùt", Phaät ñeàu cho laøm. 3. Nhieáp tuïng thöù ba trong Bieät moân thöù naêm: Kieát töôøng vaø cuùng döôøng, Voøng hoa, höông toång hôïp, Khi moïi ngöôøi taäp hoïp, Ngaøy môû cöûa, ñeâm ñoùng. Luùc ñoù tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc baïch Phaät: "khi Phaät coøn laø Boà-taùt, ñaïi chuùng thöôøng ñem vieäc kieát töôøng cung kính cuùng döôøng, xin Phaät cho con laøm vieäc kieát töôøng thieát cuùng töôïng Boà-taùt", Phaät cho laøm; laïi muoán laøm voøng hoa trang nghieâm treân ñaàu hình töôïng Boà-taùt vaø duøng caùc loaïi höông toång hôïp ñeå cuùng döôøng, Phaät ñeàu cho laøm. Tröôûng giaû laïi muoán vì töôïng Boà-taùt maø trang nghieâm trong chuøa, hoïa veõ nhieàu maøu saéc vaø duøng höông hoa..., taáu caùc loaïi kyõ nhaïc ñeå cuùng döôøng, Phaät ñeàu cho laøm. Daân chuùng thaáy chuøa trang nghieâm neân sanh taâm hi höõu cuøng keùo ñeán chieâm ngöôõng raát ñoâng neân laøm oàn naùo, caùc Bí-soâ thaáy vaäy lieàn ñoùng cöûa caû ngaøy ñeâm, daân chuùng thaáy vaäy lieàn cheâ traùch laø ngaên chaän sanh thieän, Phaät noùi: "ban ngaøy neân môû cöûa cho hoï ñeán chieâm ngöôõng cuùng döôøng, ban ñeâm ñoùng laïi". 4. Nhieáp tuïng thöù tö trong Bieät moân thöù naêm: Ñaïi chuùng nhoùm thoï thöïc, Sanh thaùng Tieát xaù khö, Höông ñaøi, naêm saùu naêm,

Neân thieát laäp ñaïi hoäi. Khi tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc thieát leã cuøng döôøng, nhieàu Bí-soâ cuøng baûy chuùng ñeàu ñeán döï khieán tröôûng giaû sanh taâm hoan hæ, suy nghó: "nhö Phaät ñaõ daïy coù naêm loaïi thôøi thí (boá thí ñuùng thôøi): 1. Caáp thí cho Bí-soâ môùi ñeán hay saép ñi xa. 2. Caáp thí cho Bí-soâ bònh vaø ngöôøi khaùn bònh. 3. Caáp thí vaøo nhöõng naêm maát muøa ñoùi keùm vaø taïi ñöôøng hieåm trôû. 4. Khi thu hoaïch nguõ coác vaø hoa quaû môùi, vaøo nhöõng ngaøy leã trong naêm neân caáp thí cho Bí-soâ trì giôùi coù ñöùc tröôùc roài mình môùi töï duøng. 5. Vaøo thôøi tieát gioù möa hay tuyeát laïnh neân ñem baùnh, chaùo... vaø caùc loaïi nöôùc uoáng ñeán cuùng döôøng chuùng taêng, ñöøng ñeå caùc Thaùnh taêng phaûi ñi khaát thöïc cöïc khoå, hoï thoï thöùc aên uoáng naøy cuûa ta seõ ñöôïc an laïc truï. Nay ta thaáy baûy chuùng töø xa ñeán, ñi ñöôøng meät nhoïc, neáu Phaät cho, ta seõ môû ñaïi hoäi cuùng döôøng", nghó roài lieàn ñeán xin Phaät cho môû ñaïi hoäi voâ giaø cuùng döôøng, Phaät noùi tuøy yù laøm. Sau ñoù tröôûng giaû hoûi Phaät: "Boà-taùt ñaûn sanh vaøo ngaøy thaùng maáy?", Phaät noùi laø vaøo ngaøy traêng troøn cuûa thaùng Tieát xaù khö, tröôûng giaû xin Phaät cho môû ñaïi hoäi möøng sanh nhaät Phaät, Phaät cho laøm. Laïi xin Phaät cho vì hình töôïng Boà-taùt laøm höông ñaøi, Phaät cho laøm; laïi hoûi Phaät: "khi Phaät coøn laø Boà-taùt traûi qua maáy naêm môùi caét buùi toùc treân ñænh ñaàu?", Phaät noùi naêm naêm, tröôûng giaû xin Phaät cho laøm ñaïi hoäi Ñaûnh keá naêm naêm, Phaät cho laøm; laïi hoûi Phaät: "Boà-taùt maáy naêm môùi moïc laïi buùi toùc?", Phaät noùi saùu naêm, tröôûng giaû xin Phaät cho laøm ñaïi hoäi Phaät ñaø, Phaät cho laøm. 5. Nhieáp tuïng thöù naêm trong Bieät moân thöù naêm: Ñaïi hoäi laøm toøa coû, Khoâng neân ngoài taïp loaïn, Neân ñaùnh kieàn chuøy, troáng, Thoâng baùo cho bieát heát. Khi tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc thieát laäp ñaïi hoäi, daân chuùng trong saùu thaønh lôùn ñeàu tuï

ñeán döï, caùc Bí-soâ cuõng raát ñoâng neân khoâng ñuû choã ngoài, Phaät baûo neân laøm toøa coû ñeå tuøy thôøi thoï thöïc. Caùc Bí-soâ thoï thöïc xong khoâng thu caát toøa coû lieàn boû ñi, Phaät noùi: “khi thoï thöïc xong neân thu caát toøa coû ñeå moät beân roài môùi tuøy yù ñi, ñôïi khi ñaïi hoäi Phaät ñaø xong môùi ñem vaát boû”. Luùc ñoù khi thoï thöïc, caùc Bí-soâ khoâng ngoài theo thöù lôùp tuoåi haï maø ngoài taïp loaïn khieán cho ngöôøi doïn ñöa thöùc aên phaûi keùo daøi thôøi gian, hoaëc khi doïn aên xong laïi coù ngöôøi khaùc ñeán phaûi doïn

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 5 399

aên nöõa, neân maát nhieàu thôøi gian. Phaät noùi neân baùo giôø ñeå hoï bieát ñeán ñuùng giôø, khi baùo giôø vì oàn naøo neân nhieàu ngöôøi khoâng nghe bieát, Phaät baûo neân ñaùnh kieàn chuøy, vaãn coøn coù ngöôøi khoâng nghe, Phaät baûo neân thoåi oác hay ñaùnh troáng, vaãn khoâng nghe khaép heát, Phaät noùi: “neân ñaùnh troáng lôùn, tröôùc ñaùnh ba hoài roài ñaùnh moät hoài daøi”. Luùc ñoù ngöôøi bònh vaø ngöôøi thoï söï thieáu phaàn thöùc aên, Phaät noùi: “neân chôø ngöôøi bònh nhaän ñöôïc phaàn aên vaø ngöôøi thoï söï aên xong môùi ñaùnh hoài daøi, neáu khoâng laøm nhö theá thì phaïm toäi Vieät phaùp”. 6. Nhieáp tuïng thöù saùu trong Bieät moân thöù naêm: Nhoùm Taêng ñaùnh troáng lôùn, Cuùng xong thaùo côø phöôùn, Neáu ñöôïc nhieàu traân baûo, Tuøy lôùn nhoû chia ñeàu. Nhö Phaät daïy nhoùm Taêng neân ñaùnh kieàn chuøy nhöng khoâng nghe khaép heát, Phaät baûo neân ñaùnh troáng lôùn cho khaép nôi ñeàu nghe thaáy. Khi môû ñaïi hoäi, xa gaàn ñeàu tuï ñeán nhöng khi ñaïi hoäi hoaøn maõn, moïi ngöôøi vaãn chöa giaûi taùn, Phaät baûo neân thaùo côø phöôùn xuoáng, moïi ngöôøi thaáy seõ töï nhieân giaûi taùn. Sau ñaïi hoäi naøy caùc Bí-soâ ñöôïc cuùng döôøng nhieàu taøi vaät, traân baûo khoâng bieát phaûi laøm sao, Phaät noùi: “neân taäp hoïp taøi vaät laïi moät choã roài theo thöù lôùp töø Thöôïng toøa cho ñeán ngöôøi nhoû nhaát, tuøy lôùn nhoû y theo phaùp maø chia ñeàu”, luùc ñoù caùc Bí-soâ vaãn coøn laêng xaêng vì soá ngöôøi quaù ñoâng neân khoù chia, Phaät noùi: “neáu chuùng quaù ñoâng neân chia moät phaàn cho nhoùm moät ngaøn ngöôøi ñeå hoï töï chia; neáu ít hôn thì chia moät phaàn cho nhoùm moät traêm ngöôøi hoaëc hai möôi ngöôøi cho ñeán möôøi ngöôøi ñeå hoï töï chia”. Luùc ñoù toân giaû Öu-ba-ly hoûi Phaät: “neáu trong nhoùm möôøi ngöôøi coù moät ngöôøi cheát thì phaàn cuûa ngöôøi cheát ai ñöôïc thoï?”, Phaät noùi: “neáu trong nhoùm möôøi ngöôøi ñaõ chia phaàn xong roài thì phaàn cuûa ngöôøi cheát seõ ñöa vaøo trong Taêng giaø; neáu chöa chia thì hôïp vaøo phaàn cuûa chín ngöôøi ñöôïc chia. Nhieàu ngöôøi hôn cuõng caên cöù theo ñaây maø chia”.

400 BOÄ LUAÄT 10

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA

QUYEÅN 6

B. TOÅNG NHIEÁP TUÏNG ÑAÏI MOÂN MUÏC ÑAÉC CA: Moân ñaàu tieân saùm hoái, Thöù hai ñònh thuoäc vaät, Thöù ba tö cuï, y, Toång tuïng Muïc ñaéc ca. I. TOÅNG

NHIEÁP TUÏNG CUÛA BIEÄT MOÂN THÖÙ NHAÁT: Saùm hoái, baõi coû eâm, Ñaùng mieãn, vua AÛnh Thaéng, Thòt choù, cheùn nhoû, mía, Cho duøng ñöôøng, toâ, cuû... 1. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù nhaát: Saùm hoái, phi Caän vieân, Xem töôùng maïo Caàu tòch, Phaùp Bí-soâ vaø Ni, Laãn nhau bænh phaùp thaønh. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù caùc Bí-soâ chia thaønh töøng nhoùm hai ngöôøi cuøng quyeát traïch nghóa lyù, sau ñoù tranh caõi vôùi nhau, vò nhoû quôû raùch vò lôùn, vò lôùn trong loøng töùc giaän trôû veà phoøng töï nghó: "taïi sao nhoû haï hôn maø daùm xuùc phaïm ñeán ta nhö theá", caøng nghó caøng töùc, do bò löûa saân thieâu ñoát neân vò naøy qua ñôøi thaùc sanh trong loaøi raén ñoäc. Sau ñoù Bí-soâ nhoû truy hoái: "ta ñaõ laøm ñieàu baát thieän, ta ñaâu theå saân traùch baäc Thöôïng toøa nhö theá, ta neân ñeán saùm hoái", nghó roài lieàn cuøng caùc Bí-soâ ñeán phoøng cuûa Bí-soâ lôùn kia ñeå saùm hoái nhöng thaáy cöûa ñoùng. Sau khi môû cöûa vaøo trong phoøng, vöøa muoán ñaûnh leã baïch xin tha thöù thì lieàn thaáy con raén ñoäc treân giöôøng phuøng mang giaän döõ. Luùc ñoù Phaät do söùc töø bi daãn daét ñi ñeán choã ñoù baûo Bí-soâ naøy ñaûnh leã raén xin saùm hoái, Bí-soâ noùi: "vì sao baûo con ñaûnh leã raén?", Phaät noùi: "thaày neân khôûi töôûng

laø thaân tröôùc cuûa Bí-soâ kia maø kính leã", Bí-soâ vaâng lôøi Phaät ñaûnh leã raén, Phaät baûo raén: "Hieàn thuû neân khoan thöù", keá noùi ba caâu phaùp cho raén nghe: "thaày ñaõ tu tònh haïnh ôû choã ta, ñaùng leõ ñöôïc sanh leân coõi trôøi, chæ vì löûa saân thieâu ñoát neân phaûi thaùc sanh vaøo loaøi raén. Hieàn thuû neân bieát: Caùc haønh ñeàu voâ thöôøng, Caùc phaùp ñeàu voâ ngaõ, Nieát-baøn tòch tónh vui. Thaày neân khôûi taâm tònh tín ñoái vôùi ta, nhôø coâng ñöùc naøy seõ xaû boû thaân baøng sanh ñöôïc sanh vaøo coõi laønh", raén nghe roài suy nghó: "neáu nay ta khoâng ñöôïc ñích thaân nghe Phaät noùi ba caâu phaùp thì ta seõ chæ tham aên uoáng ñeå nuoâi döôõng thaân voâ ích naøy". Ñoái vôùi baøng sanh thì löûa ñoùi laø maïnh nhaát, do nhòn aên neân raén ñoäc maïng chung, nhôø khôûi taâm tònh tín ñoái vôùi Phaät neân sau khi xaû thaân maïng ñöôïc sanh leân coõi trôøi. Taát caû höõu tình duø nam hay nöõ khi sanh leân coõi trôøi ñeàu khôûi ba nieäm: moät laø ta töø ñaâu sanh ñeán ñaây, hai laø nay ta ñang ôû ñaâu, ba laø ta do nghieäp duyeân gì maø sanh leân ñaây. Lieàn quaùn bieát mình nhôø khôûi taâm tònh tín ñoái vôùi Phaät maø ñöôïc xaû boû thaân baøng sanh, sanh leân coõi trôøi naøy. Thieân töû suy nghó: "neáu ta khoâng ñeán kính leã Theá toân tröôùc laø baát kính", nghó roài lieàn duøng chuoãi anh laïc trang nghieâm thaân, duøng y kích ñöïng ñaày caùc loaïi hoa trôøi nhö hoa Öu baùt la, Baùt ñaàu ma... qua ñaàu ñeâm ñeán choã Phaät, raûi hoa cuùng döôøng, ñaûnh leã roài ngoài moät beân nghe Phaät thuyeát dieäu phaùp. Thaân quang cuûa vò thieân töû naøy chieáu saùng khaép caû röøng Theä ña, Phaät quaùn bieát caên taùnh tuøy mieân cuûa thieân töû naøy, noùi phaùp Töù ñeá khieán cho ñöôïc khai ngoä vaø chöùng quaû Döï löu. Sau khi chöùng quaû, thieân töû naøy baïch Phaät: "Theá toân, nhôø Phaät khai ngoä khieán con ôû trong caùc naïn maø ñöôïc giaûi thoaùt, ñieàu naøy khoâng phaûi do cha meï... cho ñeán sa moân,

Baø-la-moân coù theå laøm ñöôïc. Theá toân laø baäc ñaïi thieän tri thöùc ñaõ cöùu vôùt con ra khoûi ba coõi, ñaët ñeå con vaøo coõi trôøi ngöôøi, heát khoå sanh töû, ñöôïc ñaïo Nieát-baøn, laøm caïn bieån maùu, vöôït khoûi nuùi xöông, nuùi thaân kieán töø voâ thæ ñeán nay ñeáu bò phaù tan baèng chaøy trí Kim cang, chöùng ñöôïc Sô quaû. Nay con xin quy y Tam baûo, töø hoâm nay cho ñeán troïn ñôøi thoï trì naêm hoïc xöù, cuùi xin Theá toân chöùng bieát con laø OÂ-ba-saùch-ca", baïch xong ñaûnh leã Phaät höõu nhieãu ba voøng roài bieán maát, trôû veà laïi thieân cung. Luùc ñoù caùc Bí-soâ vaøo ñaàu ñeâm vaø cuoái ñeâm tónh thöùc sieâng tu thieàn toïa, boãng thaáy röøng Theä ña saùng röïc ñeàu cho laø Phaïm Thích chö thieân hay Töù thieân vöông coù oai löïc lôùn ñeán kính leã Theá toân. Saùng hoâm sau ñeán ñaûnh leã Phaät baïch hoûi vieäc treân, Phaät noùi: "vò aáy khoâng phaûi laø Phaïm thieân vöông hay laø Ñeá thích chö thieân... coù oai löïc lôùn ñeán kính leã ta.

Caùc thaày coøn nhôù con raén ñoäc maø ta ñaõ noùi ba caâu phaùp cho noù nghe hay khoâng?", ñaùp laø nhôù, Phaät noùi: "raén ñoù sau khi cheát ñöôïc sanh thieân, sau khi ñöôïc sanh thieân lieàn ñeán kính leã ta, nghe ta thuyeát phaùp ñöôïc toû ngoä chaân lyù vaø ñaõ trôû laïi thieân cung, do nhaân duyeân naøy neân röøng Theä ña saùng röïc nhö theá. Naøy caùc Bí-soâ, do khoâng nhaãn nhòn ñöôïc neân coù loãi naøy, töø nay caùc thaày neáu coù töùc giaän nhau thì phaûi mau saùm hoái taï loãi, cuøng tha thöù cho nhau, ñöøng ñeå sau naøy chieâu laáy loãi laàm nhö vaäy". Sau ñoù coù moät Bí-soâ vöøa bò quôû traùch lieàn ñeán xin saùm hoái, laøm cho vò kia caøng theâm töùc giaän noùi raèng: "haõy xem ngöôøi naøy ñeán xuùc naõo toâi", Phaät noùi: "khoâng neân vöøa bò quôû traùch lieàn ñeán saùm hoái, chôø hoï bôùt giaän roài haõy ñeán xin dung thöù". Luùc ñoù trong thaønh coù hai Bí-soâ khi cuøng luaän baøn phaùp nghóa beøn sanh saân giaän, vò nhoû quôû traùch vò lôùn, vò lôùn oâm loøng töùc giaän trôû veà phoøng, sau ñoù maïng chung sanh vaøo loaøi raén ñoäc. Phaät quaùn bieát vieäc naøy neân baûo A-nan: "thaày haõy ñeán choã raén ñoäc ñang phuøng mang giaän döõ kia ñem lôøi thaêm hoûi cuûa ta ñeán noùi vôùi noù vaø noùi raèng: Hieàn thuû ñaõ xuaát gia trong chaùnh phaùp luaät cuûa ta, trong boán quaû Sa moân neân tuøy chöùng moät quaû. Do thaày quaù saân haän neân phaûi ñoïa sanh vaøo loaøi raén, thaày neân buoâng xaû tha thöù cho vò kia", A-nan vaâng lôøi Phaät daïy ñeán noùi y nhö theá, nhöng raén ñoäc vaãn phì phoø toû veû khoâng chòu nghe. Phaät laïi baûo Ñaïi Muïc-kieàn-lieân ñeán noùi nhö treân, raén nghe roài ôû choã khe cöûa thoø ñaàu ra roài laïi thuït vaøo. Phaät laïi baûo toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñeán noùi nhö treân, raén nghe roài loù nöûa thaân ra cöûa, coøn nöûa thaân ôû trong phoøng. Luùc ñoù Phaät ñích thaân ñeán baûo raén gioáng nhö treân, raén nghe roài lieàn boø ra khoûi phoøng ñeán tröôùc Theá toân, Phaät baûo Bí-soâ naøy ñaûnh leã raén xin saùm hoái, Bí-soâ noùi: "Theá toân, vò aáy ñaõ ñoïa sanh loaøi baøng sanh, vì sao laïi baûo con ñaûnh leã raén?", Phaät noùi: "thaày neân khôûi töôûng laø thaân tröôùc cuûa Bí- soâ kia maø kính leã", Bí-soâ vaâng lôøi Phaät ñaûnh leã raén, raén duøng ñaàu phuû leân ñaûnh cuûa Bí-soâ nhö phaùp saùm taï, Phaät noùi: "do saân giaän neân coù loãi naøy, töø nay Bí-soâ neáu coù saân haän nhau thì

neân mau saùm hoái, neáu chieàu giaän thì saùng hoâm sau ñeán saùm hoái". Sau ñoù coù moät Bí-soâ khi ñöôïc ñeán saùm taï caøng theâm töùc giaän, Phaät noùi: "neân thaêm hoûi tröôùc roài môùi saùm taï", nhöng vò kia vaãn khoâng chòu thoï saùm, Phaät baûo neân thoï saùm. Sau ñoù khi gaëp nhau cuõng khoâng thoï söï leã kính, Phaät noùi: "neân thoï söï leã kính vaø ñaùp laïi laø voâ bònh, neáu ai khoâng laøm theá thì caû hai ñeáu maéc toäi". Laïi coù hai Bí-soâ khi luaän baøn phaùp nghóa lieàn sanh töùc giaän, vò nhoû quôû traùch vò lôùn roài lieàn bieát mình phi lyù neân ñaûnh leã saùm taï, vò lôùn ñöùng im laëng, vò nhoû suy nghó: "vò naøy vaãn coøn giaän neân khoâng dung thöù cho ta, chôø khi

bôùt giaän ta seõ ñeán saùm taï", vò lôùn oâm loïng giaän trôû veà phoøng. Sau ñoù vò nhoû ñeán phoøng ñaûnh leã caàu saùm hoái nhöng laøm cho vò kia caøng theâm töùc giaän noùi raèng: "haõy xem ngöôøi naøy ñeán xuùc naõo toâi", vò nhoû suy nghó: "nhö Phaät ñaõ daïy ta neân ñaûnh leã saùm taï vôùi taâm töø bi, taâm lôïi ích maø töï an truï, nhöng vò naøy thaáy ta ñeán saùm taï laïi khoâng sanh taâm hoan hæ, ta caàn gì phaûi saùm taï nöõa", nghó vaäy roài vò naøy khoâng ñeán saùm taï nöõa. Sau ñoù khi Bí-soâ lôùn cuøng caùc Bí-soâ khaùc ñi kinh haønh, Bí-soâ nhoû naøy ñeán kính leã caùc Bí-soâ kia maø khoâng kính leã Bí-soâ lôùn naøy, hoï hoûi Bí-soâ lôùn: "ngöôøi ñoù giôùi tònh vì sao toân giaû laïi khoâng cho saùm hoái?", Bí-soâ lôùn ñaùp: "thaày aáy ñeán kính leã caùc thaáy vôùi aùc taâm laø muoán xuùc naõo toâi", caùc Bí-soâ hoûi Bí-soâ nhoû: "toân giaû ñoù giôùi tònh, vì sao thaày laïi khoâng ñeán kính leã", Bí-soâ nhoû keå laïi vieäc treân, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "nhöõng ngöôøi coù xích mích nhau khi gaëp nhau cuõng neân kính leã, vò kia neân ñaùp laïi laø voâ bònh, neáu ai laøm traùi thì phaïm toäi AÙc taùc, vò nhoû neân chaép tay kính leã vò lôùn". Luùc ñoù toân giaû Öu-ba-ly hoûi Phaät: "khi ñaêng ñaøn thoï giôùi, giôùi töû boãng noùi ñöøng cho toâi thoï Caän vieân, caùc Bí-soâ vaãn cöôõng eùp vò aáy thoï thì ngöôøi naøy coù thaønh thoï hay khoâng?", Phaät noùi: "ngöôøi naøy khoâng thaønh thoï, khi noùi ra lôøi naøy lieàn goïi laø xaû giôùi, huoáng chi tieáp tuïc thoï maø laïi goïi laø thieän thoï hay sao?". Nhö Phaät ñaõ daïy Caàu tòch phaûi ñuû hai möôi môùi ñöôïc thoï Caän vieân, luùc ñoù coù Caàu tòch khoâng bieát tuoåi cuûa mình, caùc Bí-soâ nghi neân khoâng cho thoï Caän vieân, nhöng Caàu tòch vaãn muoán ñöôïc thoï giôùi, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "neân xem xeùt thaân töôùng", caùc Bí-soâ muoán Caàu tòch loä hình ñeå xem xeùt khieán Caàu tòch xaáu hoå, Phaät noùi: "ôû treân coïc ngaø voi hay treân saøo tre coù treo daõy baùt vaø y vaät khaùc, neân baûo Caàu tòch laáy mang ñeán, khi Caàu tòch voùi tay laáy thì neân nhìn xem döôùi naùch loâng daøi hay ngaén". Toân giaû Öu-ba-ly laïi hoûi: "khi Caàu tòch thoï Caän vieân, caùc Bí- soâ duøng phaùp yeát ma cuûa Bí-soâ ni ñeå cho thoï Caän vieân thì Caàu tòch coù thaønh thoï khoâng?", Phaät noùi: "thaønh thoï Caän vieân nhöng caùc Bí-soâ phaïm toäi Vieät phaùp". 2. Nhieáp tuïng thöù hai trong Bieät moân thöù nhaát: Baõi coû, thoân, löôïc noùi, Khôûi taâm laøm Tröôûng tònh, Giaëc troùi, toäi khoâng ñoàng, Khai saùu, daïy saùm hoái. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät,

luùc ñoù coù caùc Bí-soâ thaùp tuøng ñoaøn thöông nhaân ñeå du hoùa trong nhaân gian, ñeán ngaøy Bao-saùi-ñaø, caùc Bí-soâ

404 BOÄ LUAÄT 10

thaáy coù baõi coû meàm yeân tónh neân noùi vôùi nhau: “chuùng ta neân laøm Bao-saùi-ñaø ôû treân baõi coû eâm naøy”, noùi roài cuøng ngoài treân baõi coû laøm Tröôûng tònh, laøm xong thì ñoaøn thöông nhaân ñaõ ñi heát roài, caùc Bí-soâ naøy ñi sau khoâng may gaëp giaëc cöôùp heát caùc vaät duïng. Ñeán trong röøng Theä ña, caùc Bí-soâ cöïu truï thaêm hoûi ñi ñöôøng coù an laïc khoâng, caùc Bí-soâ naøy lieàn keå laïi vieäc treân, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “khoâng neân tham luyeán baõi coû eâm roài ngoài laøm Tröôûng tònh, neân theo ngöôøi ñoàng haønh ñeán trong tuï laïc môùi laøm tröôûng tònh”. Sau ñoù caùc Bí-soâ ñôïi ñi ñeán tuï laïc môùi laøm Tröôûng tònh nhöng luùc ñoù moät nöûa ñaõ vaøo trong tuï laïc, moät nöûa coøn ôû beân ngoaøi tuï laïc neân khoâng bieát coù neân laøm Tröôûng tònh hay khoâng, baïch Phaät, Phaät noùi: “nhöõng Bí-soâ ñaõ vaøo trong tuï laïc neân nhoùm laïi moät choã laøm Tröôûng tònh, nhöõng vò ôû ngoaøi thoân töùc laø ngoaøi theá phaàn cuûa thoân cuõng neân nhoùm laïi moät choã ñeå laøm Tröôûng tònh, neáu ai chöa ñeán thì khoâng neân laøm Tröôûng tònh, ai khoâng ñeán nhoùm thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Laïi coù caùc Bí-soâ thaùp tuøng theo caùc thöông nhaân khi ñeán ngaøy Tröôûng tònh noùi vôùi caùc thöông nhaân: “Hieàn thuû,xin haõy taïm döøng laïi choác laùt cho chuùng toâi laøm Tröôûng tònh”, thöông nhaân noùi: “vuøng naøy coù giaëc cöôùp, chuùng ta phaûi mau ñi qua, khoâng neân döøng laïi”, caùc Bí- soâ noùi vôùi nhau: “chuùng ta neân ôû laïi”, noùi roài cuøng ôû laïi ñeán saùng hoâm sau, Phaät noùi: “khoâng ñöôïc ñeán ngaøy Tröôûng tònh maø khoâng tröôûng tònh, neân vöøa ñi ñöôøng vöøa tröôûng tònh”. Sau ñoù caùc Bí-soâ vöøa ñi ñöôøng vöøa laøm Tröôûng tònh, caùc thöông nhaân cheâ traùch: “chuùng toâi sôï giaëc cöôùp neân im laëng, caùc thaày vì sao laïi lôùn tieáng nhö theá”, baïch Phaät, Phaät noùi: “khoâng neân thuyeát ñaày ñuû, neân thuyeát toùm löôïc”. Khi thuyeát toùm löôïc, caùc thöông nhaân vaãn phaøn naøn, Phaät noùi: “coù saùu loaïi taâm nieäm thuû trì: moät laø xaû ba y, hai laø phaân bieät ba y (taùc tònh), ba laø xaû y dö, boán laø xaû bieät thænh, naêm laø laøm tröôûng tònh, saùu laø laøm Tuøy yù (töï töù). Neân noùi nhö sau: Hoâm nay laø ngaøy thöù 14, Taêng giaø tröôûng tònh; con Bí-soâ --- cuõng tröôûng tònh, ñoái vôùi caùc phaùp chöôùng ngaïi con ñeàu thanh tònh, nay con taïm laøm phaùp thuû trì tröôûng tònh, sau naøy neáu gaëp chuùng taêng hoøa hôïp, con seõ cuøng chuùng hoøa hôïp laøm tröôûng tònh, ñaày ñuû caùc giôùi tuï. (Ba laàn). Neáu ñeán ñuùng ngaøy neân laøm tröôûng tònh maø khoâng laøm thì phaïm toäi AÙc taùc”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ du haønh trong nhaân gian bò giaëc baét, chuùng noùi vôùi nhau laø muoán tröø heát caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ bieát yù boïn giaëc muoán gieát

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 6 405

haïi mình neân noùi vôùi hoï: “vì sao caùc vò muoán gieát haïi chuùng toâi?”, giaëc noùi: “caùc thaày quen bieát vôùi vua quan, ñaïi thaàn, tröôûng giaû; hoï laïi raát kính

troïng caùc thaày, neáu thaû caùc thaày, caùc thaày seõ noùi laïi vieäc naøy vaø hoï seõ laøm vieäc khoâng lôïi ích cho chuùng toâi, vì theá chuùng toâi muoán töø heát haäu hoaïn". Luùc ñoù trong nhoùm coù moät Bí-soâ phaïm toäi noùi doái lieàn suy nghó: "neáu ta bò gieát cheát khi thaân ñang mang toäi thì ta seõ sanh vaøo ñöôøng aùc", nghó roài lieàn keâu Bí-soâ ñeán choã khuaát ñeå phaùt loà saùm hoái. Giaëc thaáy lieàn keâu laïi hoûi muoán ñi ñaâu, ñaùp laø muoán laøm phaùp söï cuûa Bí-soâ, giaëc noùi: "muoán laøm thì laøm ngay ñaây khoâng ñöôïc ñi choã khaùc, muoán troán phaûi khoâng?", hai Bí-soâ ñaønh phaûi laøm ñoái thuù saùm hoái ôû töôùc boïn giaëc, Bí-soâ phaïm baïch raèng: "xin Ñaïi ñöùc nhôù nghó, toâi Bí-soâ --- phaïm toäi ---, ñoái vôùi toäi ñaõ phaïm nay ñoái töôùc Ñaïi ñöùc thaønh taâm phaùt loà khoâng daùm che giaáu, do phaùt loà neân ñöôïc an laïc, khoâng phaùt loà thì khoâng ñöôïc an laïc (ba laàn). Giaëc nghe Bí-soâ noùi toäi xong lieàn hoûi: "caùc thaày khoâng ñöôïc noùi doái phaûi khoâng?", ñaùp phaûi, giaëc noùi: "vaäy caùc thaày coù theå tuøy yù ñi nhöng khoâng ñöôïc noùi cho ai bieát chuùng toâi ôû ñaây". Sau ñoù caùc Bí-soâ sanh nghi hoái vì mình ñaõ ôû töôùc ngöôøi tuïc noùi toäi ñaõ phaïm neân baïch Phaät, Phaät noùi: "boïn giaëc aáy chính laø quyù nhaân ôû choã nguy hieåm, thaày ñoái thuyeát saùm hoái nhö vaäy laø thieän thuyeát". Laïi coù caùc Bí-soâ du haønh trong nhaân gian bò giaëc baét, chuùng noùi vôùi nhau laø muoán töø heát caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ bieát yù boïn giaëc muoán gieát haïi mình neân noùi vôùi hoï: "vì sao caùc vò muoán gieát haïi chuùng toâi?", giaëc noùi gioáng nhö treân, Bí-soâ noùi: "haõy thaû chuùng toâi, chuùng toâi höùa seõ khoâng noùi cho ai bieát caùc vò ôû ñaây", giaëc noùi: "caùc thaày haõy giao öôùc roài chuùng toâi seõ thaû, vaøo ngaøy thöù möôøi laêm caùc thaày tuï hoïp tuyeân thuyeát ñieàu gì, haõy tuyeân thuyeát laïi cho chuùng toâi nghe roài seõ thaû caùc thaày ra". Moät Bí-soâ trong nhoùm tuïng giôùi thoâng lôïi lieàn tuyeân thuyeát laïi giôùi kinh cho boïn giaëc nghe, boïn giaëc nghe roài lieàn noùi: "caùc thaày neân ñi ñi, ai ôû ñaâu thì trôû veà nôi aáy nhöng caån thaän chôù noùi chuùng toâi ôû ñaây", Bí-soâ ñöôïc thaû ra roài sanh nghi hoái vì mình ñaõ noùi giôùi kinh cho boïn giaëc nghe neân baïch Phaät, Phaät noùi: "giaëc laø chuû nhaân trong röøng hieåm vaéng, caùc thaày thuyeát giôùi cho hoï nghe nhö vaäy laø thieän thuyeát". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù caùc Bí-soâ nöôùc Baït ta du haønh trong nhaân gian bò giaëc baét, chuùng muoán gieát heát ñeå töø haäu hoaïn. Trong boïn giaëc coù moät teân töôùc ñaây soáng gaàn chuøa bieát phaùp cuûa Bí-soâ neân noùi: "caàn gì gieát hoï, chæ caàn laáy coû tranh troùi hoï laïi, hoï cuõng bò ñoùi khaùt maø cheát", boïn giaëc lieàn laáy coû tranh troùi caùc Bí-soâ laïi roài boû ñi. Luùc ñoù vua nöôùc Baït ta teân laø OÂ-ñaø-dieân ñi saên baén ngang qua choã caùc Bí-soâ bò troùi

lieàn hoûi tuøy tuøng: "ñoù laø nai gaáu phaûi khoâng?", hoï thuùc ngöïa ñeán xem roài trôû laïi taâu vua, vua hoûi laø ai, ñaùp laø Sa moân Thích töû, vua laïi hoûi vì sao ôû ñaây, ñaùp laø bò giaëc baét troùi,vua laïi hoûi vì sao khoâng böùt ñöùt daây ra, ñaùp: "Phaät cheá hoïc xöù khoâng cho hoaïi caây coû töôi", vua nghe roài lieàn xuoáng ngöïa töï tay côûi daây troùi, daâng cuùng ba y cho caùc Bí-soâ roài ñi. Luùc

ñoù Bí-soâ sanh nghi hoái vì mình ñaõ noùi toäi töôùng cho vua nghe neân baïch Phaät, Phaät noùi: “caùc thaày noùi toäi töôùng cho vua quaùn ñaûnh doøng Saùt-ñeá-lî nghe nhö vaäy laø thieän thuyeát”. Bí-soâ laïi baïch Phaät: “Theá toân, coù ñöôïc ñoái thuù phaùt loà vôùi ngöôøi phaïm toäi khoâng?”, Phaät noùi: “khoâng ñöôïc ñoái tröôùc ngöôøi phaïm toäi phaùt loà toäi cuûa mình, neáu gaëp naïn duyeân thì ñoái thuyeát khoâng phaïm, nhöng neáu laø ngöôøi cuøng phaïm moät toäi vôùi mình thì khoâng ñöôïc ñoái thuyeát saùm hoái”. Duyeân xöù nhö treân, coù moät Bí-soâ taâm gìn hoå theïn, kieân trì giôùi caám, öa thích caùc hoïc xöù, boãng nhaát thôøi phaïm toäi Chuùng giaùo thöù nhaát neân sanh öu saàu hoái haän khieán thaân theå vaøng voû thaønh bònh. Caùc Bí- soâ khaùc ñeán thaêm hoûi: “Ñaïi ñöùc vì sao thaân theå vaøng voû, coù bònh gì chaêng?”, vò naøy im laëng, sau ñoù moät Bí-soâ thaân thieát ñeán hoûi, vò naøy keå laïi vieäc treân, Bí-soâ baïn noùi: “neáu thaät nhö vaäy thì toâi seõ baïch caùc Bí-soâ giuùp cho cuï thoï”, vò naøy noùi: “neáu thaày noùi ra thì toâi seõ töï saùt, thaø ñeán nöôùc khaùc ôû trong chuùng khaùc, toâi seõ phaùt loà toäi naøy”, Bí-soâ baïn cuøng vò naøy ñi sang nöôùc khaùc, khoâng ngôø môùi nöûa ñöôøng thì vò naøy qua ñôøi, Bí-soâ baïn suy nghó: “baïn ta chöa kòp phaùt loà saùm hoái thì ñaõ qua ñôøi, ta khoâng neân ôû ñaây nöõa”, nghó roài trôû veà laïi truù xöù. Caùc Bí-soâ thaáy Bí-soâ naøy trôû veà lieàn hoûi thaêm ñi ñöôøng coù an laïc khoâng vaø hoûi veà ngöôøi baïn cuøng ñi, Bí-soâ naøy nghe roài lieàn baät khoùc noùi: “vò aáy ñaõ cheát roài, tuy bieát caùc phaùp ñeàu voâ thöôøng nhöng vò aáy cheát khi coøn ñang phaïm toäi, sôï bò ñoïa vaøo ñòa nguïc khoâng bieát bao giôø ra khoûi, nghó ñeán ñieàu naøy toâi thöông caûm voâ cuøng”, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “Bí-soâ kia ñaõ thoaùt toäi, naøy caùc Bí-soâ, toäi do taâm taïo neân coù theå thoaùt toäi, khoâng do trò phaït, töø nay ta khai cho ngöôøi coù taâm nhieàu hoå theïn nhö vaäy neân ñoái thuù phaùt loà tröôùc moät ngöôøi khaùc”. Trong chuùng Bí-soâ coù ngöôøi thoâng hieåu kinh, coù ngöôøi thoâng hieåu luaät, coù ngöôøi thoâng hieåu luaän nhöng laïi phaïm toäi Chuùng giaùo, khi ngöôøi naøy ñeán trong Taêng phaùt loà toäi, ngöôøi khaùc thaáy lieàn noùi: “caùc vò naøy laø theàm ñaïo vi dieäu maø coøn phaïm toäi ñeán trong Taêng saùm nhö theá, caùc Bí-soâ khaùc neáu traùi phaïm thì phaûi laøm sao?”, baïch Phaät, Phaät noùi: “neân ñeán truù xöù khaùc ñeå phaùt loà saùm hoái”. Khi hoï ñeán truù xöù khaùc ñeå phaùt loà saùm hoái, giöõa ñöôøng laïi qua ñôøi nhö

tröôøng hôïp treân, Phaät noùi: “neáu coù vò naøo phöôùc ñöùc lôùn hay laø baäc Thöôïng toøa thuû chuùng thì neân ñoái tröôùc vò aáy ñeå phaùt loà saùm toäi”. 3. Nhieáp tuïng thöù ba trong Bieät moân thöù nhaát: Ngöôøi ñaùng mieãn neân mieãn, Ñaøo möông, sai chuùng ñi, Moät ngaøy ñeán boán tuaàn, Da thòt ñeàu baát tònh. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, hoâm ñoù ñeán phieân toân giaû A-nan tröïc nhaät, vua Thaéng quang nöôùc Kieàu-taùt-la ñeán choã toân giaû A-nan ñaûnh leã roài ngoài moät beân muoán nghe phaùp, toân giaû noùi löôïc veà Thaùnh giaùo cho vua nghe, vua noùi: “hieän giôø toâi khoâng baän gì caû, xin toân giaû haõy giaûng roäng

theâm", toân giaû vaãn noùi löôïc nhö tröôùc, vua laëp laïi lôøi treân ñeán laàn thöù ba, toân giaû noùi: "ñaïi vöông tuy raûnh roãi nhöng nay toâi laïi baän vieäc", vua hoûi baän vieäc gì, ñaùp: "hoâm nay ñeán phieân toâi tröïc nhaät neân toâi phaûi xem xeùt moïi vieäc trong ngoaøi", vua suy nghó: "ñaây laø vieäc ta neân laøm", nghó roài lieàn ñaûnh leã töø giaõ toân giaû A-nan roài ñi ñeán choã Phaät, ñaûnh leã roài baïch Phaät: "Theá toân, tuy con laø vua quaùn ñaûnh doøng Saùt-ñeá-lî nhöng neáu Tam baûo caàn laøm gì, con seõ laøm ngay; neáu caàn hoaøng haäu, Thaùi töû cho ñeán quaân ñoäi laøm cho Tam baûo, con cuõng seõ baûo hoï laøm. Theá toân laø Phaùp vöông voâ thöôïng, xin Theá toân cho ngöôøi ñaùng mieãn ñöôïc mieãn laøm vieäc Taêng, xin thöông xoùt", Phaät im laëng nhaän lôøi, vua Thaéng quang ñaûnh leã töø giaõ ra veà. Sau ñoù Phaät baûo caùc Bí-soâ: "caùc thaày neân bieát, nay ta khai cho ngöôøi ñaùng mieãn ñöôïc mieãn, Taêng khoâng neân sai hoï laøm tri söï cho Taêng nöõa", caùc Bí-soâ khoâng bieát ai laø ngöôøi ñaùng mieãn, Phaät noùi: "nhöõng ngöôøi thoâng hieåu kinh, luaät, luaän ñöôïc mieãn". Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ vöøa tuïng ñöôïc hai ba phaåm kinh lieàn tuyeân boá: "toâi laø ngöôøi trì kinh ñaùng ñöôïc mieãn laøm tri söï cho Taêng", Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "thoï trì heát Kinh boä môùi ñöôïc mieãn laøm tri söï"; laïi coù ngöôøi vöøa thoï trì moät hai Ba la thò ca lieàn tuyeân boá: "toâi laø ngöôøi trì luaät ñaùng ñöôïc mieãn laøm trò söï cho Taêng", Phaät noùi: "thoï trì heát Luaät boä môùi ñöôïc mieãn laøm tri söï"; laïi coù ngöôøi vöøa ñoïc tuïng hai ba boä luaän nhoû lieàn tuyeân boá: "toâi laø ngöôøi trì luaän ñaùng ñöôïc mieãn laøm tri söï", Phaät noùi: "thoï trì heát Luaän boä môùi ñöôïc mieãn laøm tri söï". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù ôû bieân giôùi nöôùc Kieàu-taùt-la cuûa vua Thaéng quang coù phaûn nghòch,vua sai moät vò töôùng caàm quaân ñi thaûo phaït nhöng ñeàu bò thua traän phaûi quay trôû veà nhö vaäy ñeán ba laàn. Vò ñaïi thaàn chaáp chaùnh taâu vua: "boïn phaûn nghòch theá maïnh, binh cuûa ta theá yeáu, neáu ñaïi vöông khoâng thaân chinh thì khoâng do ñaâu haøng phuïc ñöôïc boïn

phaûn nghòch naøy", vua lieàn ra thoâng baùo chieâu moä trai traùng trong nöôùc toøng quaân roài töï thoáng lónh boán binh thaân chinh thaûo phaït. Boïn phaûn nghòch khoâng chòu thaàn phuïc vaãn coá thuû choáng laïi, do thaønh luûy cuûa hoï kieân coá hieåm trôû neân vua khoâng theå haï ñöôïc thaønh ngay. Luùc ñoù ñaïi thaàn taâu vua: "tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc coù phöôùc ñöùc lôùn, ñöôïc thieân thaàn uûng hoä, neáu goïi oâng aáy ñeán aét seõ khieán boïn phaûn nghòch quy haøng", vua lieàn sai söù môøi tröôûng giaû ñeán trong quaân, tröôûng giaû vaâng lònh vua ñeán trong quaân nhöng vaãn khoâng laøm cho boïn phaûn nghòch quy haøng, vua hoûi tröôûng giaû coù nhôù nhaø khoâng, tröôûng giaû ñaùp: "thaàn khoâng coù taâm heä thuoäc gia ñình, chæ nhôù ñeán chuùng taêng", vua lieàn ra lònh quan traán thuû: "khanh haõy ñeán choã Thaùnh chuùng, khoâng ñöôïc ra lònh maø neân thænh vaø duøng phöông tieän ñöa caùc vò aáy ñeán trong quaân", quan traán thuû nghe roài suy nghó: "ta neân laøm phöông tieän gì ñeå khoâng caàn ra lònh maø Thaùnh giaû töï ñeán gaëp vua", moät laõo thaàn noùi: "toâi coù phöông keá coù

theå khieán caùc Thaùnh chuùng töï ñeán choã vua maø chuùng ta khoâng caàn ra lònh. Caùch ñaây khoâng xa coù vöôøn vua nhöng nay ñaõ hoang pheá, ta neân phöông tieän noùi laø ñaøo möông nöôùc xuyeân qua chuøa ñeå daãn nöôùc ñeán söûa sang laïi khu vöôøn cuûa vua, nhö vaäy hoï seõ töï ñeán gaëp vua". Quan traán thuû lieàn daãn tuøy tuøng ñeán trong röøng Theä ña ño ñaït noùi laø muoán ñaøo möông daãn nöôùc, caùc Bí-soâ lieàn hoûi nguyeân do, quan traán thuû noùi: "vua ra lònh chuùng toâi söûa sang laïi khu vöôøn cuûa vua, chuùng toâi muoán ñaøo möông daãn nöôùc qua ñoù", caùc Bí-soâ noùi: "khoâng leõ caùc vò muoán hoaïi thaùp thôø toùc vaø moùng tay cuûa Phaät hay sao?", ñaùp: "lònh vua ban ra chuùng toâi bieát laøm sao, chuùng toâi ñaâu coù hai ñaàu maø daùm choáng laïi", caùc Bí-soâ noùi: "caùc vò taïm thôøi döøng laïi ñeå chuùng toâi gaëp vua baøn baïc laïi vieäc naøy", laïi hoûi: "töø ñaây ñeán choã vua coù theå trôû veà ngay trong ngaøy ñöôïc khoâng?", ñaùp: "khoâng ñöôïc, e ñeán baûy ngaøy cuõng khoâng trôû veà ñöôïc". Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "neáu vì vieäc Taêng, ta khai cho thoï trì phaùp xuaát giôùi trong boán möôi ngaøy ñeâm", caùc Bí-soâ khoâng bieát thoï trì nhö theá naøo, Phaät noùi: "neân traûi toøa ñaùnh kieàn chuøy nhoùm taêng, moät Bí- soâ trong Taêng neân hoûi vò muoán ñi: "thaày coù theå vì vieäc Taêng thoï trì phaùp xuaát giôùi trong boán möôi ngaøy ñeâm khoâng?", vò naøy neân ñaùp laø coù theå, moät Bí-soâ trong Taêng baïch nhò yeát ma cho thoï trì roài xuaát giôùi ñi". Luùc ñoù toân giaû Öu-ba-ly hoûi Phaät: "coù ñöôïc thoï trì phaùp xuaát giôùi moät ngaøy ñeâm khoâng?", Phaät noùi ñöôïc, laïi hoûi: "coù ñöôïc thoï trì phaùp xuaát giôùi hai ngaøy ñeâm cho ñeán boán möôi ngaøy ñeâm khoâng?", Phaät noùi ñöôïc, laïi hoûi: "coù ñöôïc thoï trì phaùp xuaát giôùi hôn boán möôi ngaøy ñeâm khoâng?", Phaät noùi: "khoâng ñöôïc, trong ba thaùng an cö thôøi gian ôû trong giôùi phaûi nhieàu

hôn thôøi gian ôû ngoaøi giôùi", laïi hoûi: "nhö Phaät khai cho thoï trì phaùp xuaát giôùi moät ngaøy ñeâm, vaäy neân ñoái tröôùc ai taùc phaùp?", Phaät noùi: "neân ñoái tröôùc moät ngöôøi, cho ñeán xuaát giôùi baûy ngaøy cuõng ñoái tröôùc moät ngöôøi taùc phaùp, neáu nhieàu hôn baûy ngaøy thì phaûi ôû trong Taêng taùc phaùp xin", laïi hoûi: "neáu da baát tònh thì thòt coù baát tònh khoâng?", Phaät noùi: "neáu da baát tònh thì thòt cuõng baát tònh cho ñeán gaân coát ñeàu baát tònh". 4. Nhieáp tuïng thöù tö trong Bieät moân thöù nhaát: Thí giöôøng vua AÛnh Thaéng, Vaät cuûa meï cuùng Taêng, Quaï, coø, haïc, keân keân, Bí-soâ khoâng ñöôïc aên. Taïi thaønh Vöông xaù nöôùc Ma-kieät-ñaø, vua Vò sanh oaùn con vua AÛnh Thaéng bò aùc tri thöùc laø Ñeà-baø-ñaït-da phaù hoaïi neân ñaõ gieát oan phu hoaøng laø Thaùnh vöông trò nöôùc nhö phaùp. Sau ñoù vua Vò sanh oaùn hoái haän, heã nhìn thaáy giöôøng ngoài cuûa vua cha lieàn rôi leä. Ñaïi thaàn taâu: "tröôùc kia tieân vöông tín ngöôõng Thaùnh chuùng, vua neân ñem giöôøng ngoài naøy thí cho Taêng", vua sai söù mang giöôøng ngoài naøy thí cho Taêng, caùc Bí-soâ ñeå giöôøng ngoài naøy ngay nôi cöûa. Moät hoâm vua ñeán trong truù xöù Taêng vöøa böôùc vaøo nhìn thaáy giöôøng ngoài naøy laïi nhôù nghó ñeán cha neân ñau buoàn, ñaïi thaàn noùi vôùi caùc Bí-soâ: "vua

heã nhìn thaáy giöôøng ngoài naøy lieàn nhôù ñeán vua cha, trong loøng caøng ñau buoàn neân môùi ñem thí cho Taêng, caùc thaày ñeå ngay nôi cöûa khieán vua nhìn thaáy neân ñau buoàn", Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi khoâng neân ñeå ngay nôi cöûa, caùc Bí-soâ khieân ñeå döôùi maùi hieân, söï vieäc cuõng xaûy ra gioáng nhö laàn tröôùc, Phaät noùi khoâng neân ñeå döôùi maùi hieân. Caùc Bí-soâ laïi khieân ñeå trong phoøng, nhöõng ngöôøi baát tín khoâng thaáy giöôøng lieàn baøn taùn: "Bí-soâ baùn giöôøng cuûa tieân vöông ñeå duøng vaøo vieäc aên uoáng", Phaät noùi: "vaøo ngaøy moàng taùm hay ngaøy möôøi laêm neân khieân giöôøng ra ñeå döôùi maùi hieân", nhöõng ngöôøi baát tín laïi baøn taùn: "ñaây khoâng phaûi laø giöôøng cuûa vua, giöôøng cuûa vua Bí-soâ ñaõ ñem baùn ñeå duøng vaøo vieäc aên uoáng roài", Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "ôû treân giöôøng neân ghi haøng chöõ: ñaây laø giöôøng ñöôïc thí cuûa vua Taàn-tyø-sa-la ". Tröôøng hôïp vua Thaéng quang ñem vaät cuûa meï cuùng cho Taêng cuõng gioáng nhö vaäy. Duyeân xöù nhö treân, ñeâm ñoù trôøi möa ñaù laøm cho caàm thuù bò thöông cheát raát nhieàu, moïi ngöôøi chaïy ra löôïm laáy loaøi caàm thuù aên ñöôïc mang veà nhaø. Saùng sôùm Luïc chuùng Bí-soâ theo thoùi quen sau khi thöùc daäy nhìn khaép boán phía xem nhaø naøo coù khoùi boác leân hay ngoaøi ñoàng troáng coù chim bay töøng ñaøn ñaùp xuoáng thì tìm ñeán nhöõng nôi aáy. Luùc ñoù Luïc

chuùng Bí-soâ thaáy nhieàu keân keân töø treân khoâng bay xuoáng lieàn tìm ñeán choã ñoù, thaáy coù nhieàu loaïi chim nhö quaï, coø, haïc, keân keân ñaõ cheát lieàn nhaët laáy xoû xaâu mang veà. Caùc cö só thaáy hoûi nhaët laáy nhöõng con vaät naøy laøm gì, ñaùp laø ñeå aên, hoï noùi: "vì sao caùc thaày laïi aên nhöõng con vaät khoâng neân aên?", ñaùp: "nhöõng con vaät neân aên tìm khoâng thaáy, vì sao laïi khoâng neân aên nhöõng con vaät naøy?", nhaân ñaây bò cheâ traùch. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "Bí-soâ khoâng neân aên caùc loaïi chim nhö quaï, coø, haïc, keân keân. Ai aên thì phaïm toäi Vieät phaùp".

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA

QUYEÅN 7

5. Nhieáp tuïng thöù naêm trong Bieät moân thöù nhaát: Khoâng ñöôïc aên thòt choù, Loaøi chim thuù aên thaây, Ngöïa vaø loaøi coù moùng, Cuõng khoâng aên thòt vöôïn. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù vaøo thôøi buoåi maát muøa ñoùi keùm neân nhieàu ngöôøi tuïc aên thòt choù. Luïc chuùng Bí-soâ saùng sôùm ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc, ñi ñeán ñaâu ñeàu nghe noùi laø haõy ñi ñi, chuùng toâi khoâng coù gì ñeå cuùng. Cuoái cuøng ñeán moät nhaø thaáy trong nhaø ñang naáu thöùc aên lieàn hoûi naáu moùn gì, ñaùp laø thòt choù, Luïc chuùng Bí-soâ noùi: "chuùng toâi döïa vaøo caùc vò ñeå soáng, caùc vi ñang aên moùn gì thì cuùng cho chuùng toâi moùn ñoù", hoï nghe vaäy lieàn sôùt thòt choù vaøo baùt. Luïc chuùng

Bí-soâ ñi ñeán ñaâu, baày choù nghe muøi ñeàu chaïy theo suûa aàm leân, caùc cö só hoûi nguyeân do roài noùi: “caùc thaày cuõng aên thòt choù nöõa sao?”, ñaùp phaûi, vì theá bò cheâ traùch. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “Bí-soâ khoâng ñöôïc aên thòt choù, cho ñeán caùc loaïi chim thuù aên thaây cheát nhö keân keân ñeàu khoâng ñöôïc aên. Ai aên thì phaïm toäi AÙc taùc”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù keû troäm vaøo chuoàng ngöïa troäm laáy ngöïa cuûa vua Thaéng quang nöôùc Kieàu-taùt-la, daãn vaøo trong röøng gieát laáy thòt mang ñi roài boû ñaàu ñuoâi vaø moùng laïi. Saùng hoâm ñoù Luïc chuùng Bí-soâ sau khi thöùc daäy nhìn thaáy töø xa coù keân keân töø treân khoâng bay xuoáng lieàn tìm ñeán choã ñoù, thaáy ñaàu ñuoâi vaø moùng ngöïa lieàn noùi vôùi nhau: “hoâm nay chuùng ta ñöôïc doài daøo vaät phaán taûo, haõy cuøng nhaët laáy mang veà”. Luùc ñoù ngöôøi giöõ ngöïa theo daáu tìm ñeán thaáy vaäy lieàn noùi: “caùc vò maëc y phuïc ñaïi tieân vì sao laïi laøm vieäc xaáu xa naøy?”, Luïc chuùng Bí-soâ hoûi laø ñaõ laøm vieäc xaáu xa gì, ñaùp laø troäm ngöïa cuûa vua roài ñem gieát, Luïc chuùng Bí-soâ noùi: “khoâng phaûi chuùng toâi maø laø keû troäm ngöïa

daãn ñeán ñaây gieát roài boû laïi ñaàu ñuoâi, chuùng toâi cho laø vaät phaán taûo neân nhaët laáy”, ngöôøi giöõ ngöïa noùi: “ñaây thaät laø vaät phaán taûo ñaùng öa thích”. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “Bí-soâ khoâng ñöôïc aên thòt ngöïa cho ñeán loaøi choàn, neáu ai aên thì phaïm toäi AÙc taùc”. Luùc ñoù coù moät con vöôïn ñang chuyeàn caây, do khoaûng caùch xa neân noù huït tay rôi xuoáng ñaát vaø cheát, Luïc chuùng Bí-soâ mang veà naáu aên. Vöøa luùc ñoù coù moät thieáu phuï laïc maát con ñang ñi tìm, khi ñeán trong röøng Theä ña thaáy Luïc chuùng Bí-soâ ñang naáu con vöôïn trong noài lieàn gaøo leân noùi laø con toâi ñang bò naáu trong noài. Luïc chuùng Bí-soâ gaép tay vöôïn leân, baø ta laïi gaøo leân noùi laø tay cuûa con toâi; laïi gaép ñuøi vöôïn leân, baø ta laïi gaøo leân noùi laø ñuøi cuûa con toâi; laïi gaép caùi ñaàu leân, baø ta laïi gaøo leân noùi laø ñaàu con toâi; cuoái cuøng gaép caùi ñuoâi vöôïn leân vaø hoûi: “con baø cuõng coù ñuoâi sao?”, baø ta hoûi: “caùc thaày aên thòt vöôïn hay sao?”, ñaùp: “khoâng phaûi laø con baø, ta aên thì coù loãi gì?”, nhaân ñaây bò cheâ traùch. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “hình daùng cuûa khæ vöôïn gioáng nhö ngöôøi, vì theá Bí-soâ khoâng ñöôïc aên thòt khæ vöôïn, ai aên thì phaïm toäi AÙc taùc”. 6. Nhieáp tuïng thöù saùu trong Bieät moân thöù nhaát: Cheùn nhoû vaø cheùo y, Da, laù ñeàu coù loãi, Tröø moät loaïi baèng saét, Vaät khaùc tuøy yù laøm. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù moät Bí-soâ bò bònh khoå böùc baùch, ñeán thaày thuoác yeâu caàu ñieàu trò, thaày thuoác noùi: “duøng thuoác röûa beân döôùi thaân thì bònh seõ mau laønh”, Bí-soâ noùi Phaät chöa khai cho, thaày thuoác noùi: “Theá toân ñaïi bi aét seõ khai cho”, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “neáu thaày thuoác baûo nhö theá thì ñöôïc tuøy yù duøng”. Bí-soâ duøng cheùn nhoû ñöïng thuoác ñeå roùt röûa laïi laøm ñoå heát thuoác, Phaät noùi khoâng neân duøng cheùn nhoû; laïi duøng cheùo y ñöïng thuoác ñeå roùt röûa vaãn laøm ñoå heát thuoác, Phaät noùi khoâng neân duøng cheùo y; laïi duøng taám da ñöïng thuoác ñeå roùt röûa vaãn laøm ñoå heát thuoác,

Phaät noùi khoâng neân duøng taám da; laïi duøng laù cuoän laïi ñeå ñöïng thuoác, Phaät noùi ñeàu khoâng neân, neân laøm caùi oáng. Bí-soâ laáy oáng laøm baèng saét ñöïng thuoác thì thuoác noùng vaø cöùng, Phaät noùi: "chæ tröø moät loaïi saét ra, caùc loaïi khaùc nhö thuûy tinh, ñoàng... ñeàu ñöôïc laøm". 7. Nhieáp tuïng thöù baûy trong Bieät moân thöù nhaát: Mía, laïc, thòt vaø meø, Döôïc coù boán loaïi khaùc, Gai, caûi Maïn thanh, chaùo,

Cuû... naáu chaùo ñöôïc aên. Toân giaû Öu-ba-ly hoûi Phaät: "Thaát nhaät döôïc duøng laøm Taän hình thoï döôïc ñöôïc khoâng?", Phaät noùi: "ñöôïc, nhö Mía theå cuûa noù laø Thôøi döôïc, nöôùc mía laø Phi thôøi döôïc, ñöôøng laø Thaát nhaät döôïc, than laø Taän hình thoï döôïc. Laïi nöõa, Laïc laø thôøi döôïc, nöôùc Laïc laø Phi thôøi döôïc, Toâ laø Thaát nhaät döôïc, ñoát Laïc thaønh than laø Taän hình thoï döôïc. Laïi nöõa, thòt laø Thôøi döôïc, môõ laø Thaát nhaät döôïc, ñoát thòt thaønh than laø Taän hình thoï döôïc, tuøy vieäc neân duøng". Coù moät Bí-soâ bònh ñeán thaày thuoác yeâu caàu ñieàu trò, thaày thuoác noùi: "neân aên chaùo Ñaïi ma (haït gai)", Bí-soâ noùi Phaät chöa khai cho, thaày thuoác noùi: "Theá toân ñaïi bi aét seõ khai cho", Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "neáu thaày thuoác baûo naáu chaùo Ñaïi ma hay chaùo caûi maïn thanh cho ñeán duøng caùc loaïi cuû, coïng, hoa laù quaû ñeå naáu chaùo aên trò bònh ñeàu ñöôïc duøng". 8. Nhieáp tuïng thöù taùm trong Bieät moân thöù nhaát: Cho uoáng nöôùc ñöôøng caùt, Ñöôïc laøm Thaát nhaät döôïc. Taâm nieäm laøm naêm vieäc, Lôïi vaät neân cuøng chia. Phaät du haønh trong nhaân gian ñeán moät tuï laïc, trong tuï laïc naøy coù moät tröôûng giaû do tuùc duyeân ñaùng ñöôïc Phaät hoùa ñoä. Luùc ñoù Phaät quaùn bieát thôøi tieát hoùa ñoä tröôûng giaû ñaõ ñeán neân ñeán nhaø tröôûng giaû, tröôûng giaû traûi toøa môøi Phaät ngoài, ñaûnh leã Phaät roài ngoài moät beân, Phaät quaùn bieát caên taùnh tuøy mieân cuûa tröôûng giaû, noùi phaùp Töù ñeá khieán cho tröôûng giaû ñöôïc khai ngoä vaø chöùng quaû Döï löu. Sau khi chöùng quaû, tröôûng giaû baïch Phaät: "Theá toân, nhôø Phaät khai ngoä khieán con ôû trong caùc naïn maø ñöôïc giaûi thoaùt, ñieàu naøy khoâng phaûi do cha meï... cho ñeán sa moân, Baø-la-moân coù theå laøm ñöôïc. Theá toân laø baäc ñaïi thieän tri thöùc ñaõ cöùu vôùt con ra khoûi ba coõi, ñaët ñeå con vaøo coõi trôøi ngöôøi, heát khoå sanh töû, ñöôïc ñaïo Nieát-baøn, laøm caïn bieån maùu, vöôït khoûi nuùi xöông, nuùi thaân kieán töø voâ thæ ñeán nay ñeáu bò phaù tan baèng chaøy trí Kim cang, chöùng ñöôïc Sô quaû. Nay con xin quy y Tam baûo, töø hoâm nay cho ñeán troïn ñôøi thoï trì naêm hoïc xöù, cuùi xin Theá toân chöùng bieát con laø OÂ-ba- saùch-ca". Phaät noùi phaùp yeáu cho tröôûng giaû nghe qua khoûi giôø ngoï neân Phaät vaø ñaïi chuùng ñeàu nhòn aên, tröôûng giaû xin Phaät cho daâng nöôùc uoáng phi thôøi, Phaät noùi tuøy yù. Tröôûng giaû ñem nöôùc ñöôøng caùt vaø caùc loaïi nöôùc uoáng khaùc daâng cuùng Phaät vaø Taêng, caùc Bí-soâ thaáy nöôùc uoáng quaù ngoït neân khoâng uoáng nhieàu, Phaät noùi: "caùc loaïi traùi caây nhö nho,

thaïch löïu, cam, quyùt... eùp roài löôït ñeå laéng trong, khoâng neân ñaéc seät vaø ñuïc thì ñöôïc uoáng duøng", toân giaû Öu-ba-ly hoûi Phaät: "nöôùc ñöôøng caùt coù döôïc duøng laøm Thaát nhaät döôïc khoâng?", Phaät noùi: "ñöôïc, nöôùc eùp traùi caây löôït ñeå laéng rong chöa leân men, tính chaát chöa thay ñoåi thì ñöôïc tuøy yù uoáng duøng". Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû thænh toân giaû A-nan ñeán nhaø thoï thöïc, vöøa luùc ñoù nghe tin tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc bònh naëng, Phaät cuøng A-nan ñeán thaêm roài noùi phaùp yeáu cho tröôûng giaû nghe. Khi ñònh ra veà thì tröôûng giaû thænh Phaät vaø A-nan ôû laïi thoï thöïc, Phaät im laëng nhaän lôøi, A-nan baïch Phaät: "con ñaõ thoï moät tröôûng giaû thænh thöïc roài", Phaät noùi: "neân xaû laàn thænh thöïc tröôùc cho Bí-soâ khaùc. Coù naêm vieäc ñöôïc taâm nieäm laøm, ñoù laø phaân bieät y, thoï trì y, Bao-saùi- ñaø, vieäc Tuøy yù (töï töù) vaø thoï ngöôøi thænh". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù vaøo thôøi buoåi maát muøa ñoùi keùm khaát thöïc khoù ñöôïc, coù Baø-la-moân vaø cö só tín kính thænh Bí-soâ tröôûng laõo ñeán nhaø thoï thöïc, do Bí-soâ chæ thoï moät laàn thænh khoâng thoï theâm choã khaùc thænh neân Phaät noùi: "gaëp luùc ñoùi keùm khaát thöïc khoù ñöôïc, tuøy ñöôïc thænh thoï thöïc neân thoï, töï mình aên roài neân mang veà cho caùc Bí-soâ khaùc cuøng aên". Luùc ñoù coù vò khoâng ñöôïc thænh cuõng ñeán thoï thöïc, chuû nhaø noùi khoâng phaûi laø ngöôøi ñöôïc thænh neân khoâng doïn cho aên, Phaät noùi: "neáu nhö theá thì ngöôøi ñöôïc thænh thoï thöïc neân aên tröôùc hai ba mieáng roài noùi vôùi thí chuû: do caùc Bí-soâ khaát thöïc khoù ñöôïc, thí chuû cho toâi mang thöùc aên naøy veà chia choù hoï cuøng aên, xin tuøy hæ. Tuøy mang ñöôïc thöùc aên veà bao nhieâu ñeàu chia cho caùc vò khaùc, cho ñeán vò nhoû nhaát cuõng ñöôïc cuøng aên". 9. Nhieáp tuïng thöù chín trong Bieät moân thöù nhaát: Thaày thuoác baûo duøng Toâ, Daàu, thöïc phaåm taøn xuùc, Cho duøng Döôïc thích hôïp, Tònh truø tröø möôøi nôi. Luùc ñoù coù Bí-soâ bònh ñeán thaày thuoác yeâu caàu ñieàu trò, thaày thuoác baûo neân duøng Toâ, Bí-soâ noùi Phaät chöa khai cho, thaày thuoác noùi: "Theá toân ñaïi bi aét seõ khai cho", Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "neáu thaày thuoác baûo theá thì ñöôïc tuøy yù duøng". Vaøo nöûa ñeâm, Bí-soâ bònh muoán duøng Toâ nhöng khoâng coù ngöôøi trao cho, Phaät noùi: "ñöôïc töï laáy duøng, neáu khoù tìm ñöôïc Toâ thì neân duøng daàu", luùc ñoù daàu cuõng khoù coù ñöôïc. Moät Bí-soâ khaùc coù Toâ daàu taøn xuùc (ñeå caùch ñeâm vaø ñaõ xuùc chaïm) noùi vôùi Bí-soâ bònh raèng: "toâi coù Toâ daàu nhöng laø taøn xuùc, neáu Phaät khai cho duøng thì

thaày tuøy yù laáy duøng", baïch Phaät, Phaät noùi: "neáu laø ngöôøi bònh ngheøo thì thöïc phaåm taøn xuùc cuõng ñöôïc duøng khoâng phaïm". Luùc ñoù toân giaû Öu-ba-ly hoûi Phaät: "nhö Phaät ñaõ khai cho Bí-soâ caát chöùa Döôïc thích hôïp ñeå duøng laø nhö theá naøo?", Phaät noùi: "tröø boán vaät baùu ra, caùc vaät khaùc ñeàu ñöôïc caát chöùa ñeå duøng". Phaät taïi thaønh Tyø-xaù-ly, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "coù möôøi nôi khoâng ñöôïc keát laøm tònh truø: moät laø ñaát troáng, hai laø phoøng nhoû beân cöûa, ba laø tröôùc hieân, boán laø nhaø aám, naêm laø nhaø taém,

saùu nhaø quan nhaân, baûy laø beân thaùp, taùm laø nhaø ngoaïi ñaïo, chín laø nhaø theá tuïc vaø muôøi laø chuøa ni. Neáu naáu thöùc aên trong möôøi choã ñoù thì phaïm toäi AÙc taùc", toân giaû Öu- ba-ly hoûi Phaät: "neáu keát moät phoøng laøm tònh truø, ñaõ taùc phaùp roài thì phía treân döôùi vaø boán beân coù thaønh tònh khoâng?", Phaät noùi: "neáu ñaïi chuùng cuøng chaáp thuaän keát phoøng naøy laøm tònh truø thì phía treân döôùi vaø boán beân, beân trong cuûa theá phaàn thaûy ñeàu thaønh tònh". 10. Nhieáp tuïng thöù möôøi trong Bieät moân thöù nhaát: Cuû, coïng, laù, hoa, quaû, Ñeàu cho ngaâm trong röôïu, Khuaáy vôùi nöôùc ñeå uoáng, Cho duøng thöùc uoáng khaùc. Sau khi Phaät ñoä cho caùc Thích töû xuaát gia, do hoï khi coøn taïi gia quen uoáng röôïu, sau khi xuaát gia phaûi ñoaïn röôïu neân thaân theå hoï gaày oám, baïch Phaät, Phaät noùi: "coù theå duøng cuû, coïng, laù, hoa, quaû giaõ naùt roài boïc trong taám vaûi traéng ñem ngaâm trong röôïu nheï khoâng laøm say, khoâng neân ñoå ñaày vaø ñaäy kín mieäng bình, sau ñoù roùt ra khuaáy vôùi nöôùc uoáng. Hoaëc duøng men, voû caây vaø caùc höông lieäu giaõ naùt roài boïc trong taám vaûi luïa, coät vaøo caây ngang treo trong thuøng röôïu ñaõ caát, nhöng khoâng cho dính röôïu traûi qua hai ñeâm roài roùt ra khuaáy vôùi nöôùc uoáng. Hai loaïi nöôùc naøy thôùi hay phi thôøi ñeàu ñöôïc tuøy yù uoáng duøng khoâng phaïm, nhö vaäy seõ coù theå khieán daàn daàn döùt röôïu. Naøy caùc Bí-soâ, caùc thaày ñaõ toân ta laøm thaày thì khoâng neân uoáng röôïu, khoâng môøi cuõng khoâng thoï, cho ñeán duøng coïng coû tranh chaám röôïu ñeå nhoû vaøo trong mieäng". Laïi hoûi: "nhö Phaät ñaõ noùi Bí-soâ Sa ñeå ñöôïc uoáng caùc loaïi khaùc laø nhöõng loaïi naøo?", Phaät noùi: "nhö nöôùc tieåu cuûa con boø ñöïc môùi sanh vaø tro caây Quaät laïc ñaø, moät laø tro caây Boà ñeà, hai laø Kieáp taát tha, ba laø A thuyeát tha, boán laø tro caây OÂ ñaøm baït la, naêm laø nhöôïc quaät loä hoøa vôùi nhau roài khuaáy vôùi nöôùc uoáng duøng trò bònh", laïi hoûi: "khoâng bieát ngöôøi naøo neân laáy?", Phaät noùi: "neân baûo ngöôøi tín kính laáy roài ñöa laïi cho ngöôøi tín kính, sau ñoù trao cho Bí-soâ duøng".

416 BOÄ LUAÄT 10

II. TOÅNG NHIEÁP TUÏNG CUÛA BIEÄT MOÂN THÖÙ HAI: Ñònh vaät, nôi coù chuû, Neân hoûi, Kieàu-taùt-la, Theo töôïng, baùo tröôùc, sai, Giaûm bôùt taàng, Ni chuùng. 1. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù hai: Ñònh vaät khoâng neân dôøi, Chôù löôïm vaät giaëc boû, ÔÛ Thi laâm cuõng vaäy, Cho thì tuøy yù laáy. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû giaøu coù xaây caát moät truù xöù cuùng cho Taêng vôùi ñaày ñuû ngoïa cuï vaø caùc vaät caàn duøng. Caùc Bí-soâ cöïu truï noùi vôùi nhau: "ngoïa cuï vaø caùc vaät caàn duøng quaù doài daøo, neáu ñem caát ñeå ñoù sôï seõ hö hoaïi, chuùng ta thoï vöøa ñuû duøng thoâi, coøn dö bao nhieâu ñem chia cho Taêng truù xöù gaàn beân", baøn xong lieàn ñem ngoïa cuï dö chia cho truù xöù Taêng gaàn beân. Sau ñoù coù caùc Bí-soâ khaát thöïc du haønh ñeán truù xöù naøy, Bí-soâ cöïu truï thu xeáp choã nghæ cho khaùch, khaùch hoûi: "khoâng coù ngoïa cuï dö sao?", ñaùp laø khoâng coù dö, khaùch Bí- soâ naøy phaûi naèm nguû treân giöôøng hö khoâng coù ngoïa cuï neân khoâng nguû ñöôïc. Ñeán saùng hoâm sau hoï khoùa cöûa roài ñi ñeán nhaø tröôûng giaû thí chuû, ngoài vaøo

choã ngoài roài noùi phaùp yeáu vaø taùn thaùn baûy loaïi phöôùc nghieäp höõu söï, tröôûng giaû nghe roài lieàn noùi: “phöôùc nghieäp naøy toâi ñaõ laøm roài”, khaùch Bí-soâ noùi: “truù xöù maø oâng ñaõ xaây caát cuùng cho Taêng thieáu ngoïa cuï, ñeâm qua toâi ñaõ khoâng nguû ñöôïc”, tröôûng giaû noùi: “toâi ñaõ cuùng raát nhieàu ngoïa cuï, tö cuï cho Taêng, khoâng leõ caùc Bí-soâ cöïu truù ñaõ ñem chia bôùt cho truù xöù gaàn beân”, noùi roài cuøng vôùi khaùch Bí-soâ ñeán trong truù xöù xem xeùt, xem xeùt xong lieàn hoûi caùc Bí-soâ cöïu truù: “tröôùc ñaây toâi ñaõ cuùng raát nhieàu ngoïa cuï vaø tö cuï, nay chuùng ôû ñaâu?”, caùc Bí-soâ cöïu truï keå laïi vieäc treân, tröôûng giaû nghe roài noùi: “caùc thaày haõy laáy veà laïi vì boån yù cuûa toâi laø cuùng cho truù xöù naøy”. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “khoâng ñöôïc ñem vaät cuûa truù xöù naøy ñöa cho truù xöù khaùc, vaät cuùng ôû ñaâu thì nôi aáy ñöôïc thoï duïng. Neáu cho rieâng tö thì phaûi ñeàn traû laïi toaøn boä, neáu khoâng traû thì phaïm toäi Vieät phaùp naëng”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ thaùp tuøng theo caùc thöông nhaân du haønh trong nhaân gian, nhöng laïi ñi phía sau. Caùc thöông nhaân ñi tröôùc chaúng may gaëp giaëc cöôùp, do khoâng theå mang heát taøi vaät ñaõ cöôùp ñöôïc neân chuùng boû laïi moät soá roài ñi. Luïc chuùng Bí-soâ ôû phía sau ñi ñeán thaáy caùc taøi vaät naøy lieàn noùi vôùi nhau: “taøi vaät phaán taûo doài

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 7 417

daøo naøy haõy cuøng löôïm laáy mang ñi”, caùc thöông nhaân thaáy boïn cöôùp ñi heát lieàn quay trôû laïi thaáy Luïc chuùng Bí-soâ ñang mang taøi vaät cuûa mình lieàn noùi: “taøi vaät cuûa chuùng toâi giaëc ñaõ khoâng laáy sao caùc thaày laïi laáy, caùc thaày maëc y phuïc ñaïi tieân vì sao laïi laøm haïnh xaáu naøy?”, Luïc chuùng Bí-soâ hoûi chuùng toâi laøm haïnh xaáu gì, ñaùp laø laáy taøi vaät cuûa chuùng toâi, Luïc chuùng Bí-soâ noùi: “giaëc cöôùp taøi vaät cuûa caùc vò roài vaát boû laïi maáy thöù naøy, chuùng toâi töôûng laø phaán taûo neân löôïm laáy thì coù loãi gì”. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “taøi vaät maø giaëc ñaõ cöôùp cuûa thöông nhaân vaát boû laïi thì Bí-soâ khoâng ñöôïc löôïm laáy, ai löôïm laáy thì phaïm toäi AÙc taùc”. Sau ñoù coù caùc thöông nhaân bò cöôùp, taøi vaät ñaõ cöôùp chuùng mang khoâng heát neân vaát boû laïi moät soá, caùc cö só baûo caùc Bí-soâ löôïm laáy duøng, Bí-soâ khoâng laáy, Phaät noùi: “neáu cho thì ñöôïc löôïm laáy”. Phaät taïi thaønh Vöông xaù, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ vaøo trong Thi laâm thaáy coù y vaät, loïng, cuûi ñoát lieàn cuøng ñeán laáy mang ñi; sau ñoù caùc Chieân-ñaø-la giöõ Thi laâm ñeán thaáy maát caùc y vaät naøy maø khoâng bieát laø ai ñaõ laáy. Baûy taùm ngaøy sau, Luïc chuùng Bí-soâ laïi ñeán trong Thi laâm tìm kieám y vaät nöõa vaø bò caùc Chieân-ñaø-la ngaên laïi vaø noùi raèng: “caùc taïp dòch khoù nhoïc ñeàu xuaát phaùt töø trong Thi laâm, vì sao caùc thaày laïi troäm laáy y vaät maø ngöôøi khaùc coi giöõ?”. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “y vaät trong Thi laâm coù ngöôøi coi giöõ thì Bí-soâ khoâng ñöôïc laáy, ai laáy thì phaïm toäi Vieät phaùp naëng”. Sau ñoù ngöôøi coi giöõ trong Thi laâm tín kính baûo caùc Bí-soâ löôïm laáy y vaät ñoù veà duøng, Bí-soâ khoâng daùm laáy,

Phaät noùi: “neáu cho thì ñöôïc löôïm laáy”. 2. Nhieáp tuïng thöù hai trong Bieät moân thöù hai: Vaät thieân mieáu coù chuû, Bí-soâ khoâng neân laáy, Ngöôøi khaùn bònh khoâng neân, Khuyeân ngöôøi bònh xaû y. Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng Theä ña, thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ thaùp tuøng theo xe cuûa ñoaøn thöông nhaân ñi ñeán giöõa ñöôøng thì truïc xe bò gaõy, hoï vaát truïc gaõy thay truïc môùi roài tieáp tuïc leân ñöôøng. Luïc chuùng Bí-soâ laáy caùi truïc gaõy ñoù caém ôû nôi ngaõ tö ñöôøng roài ghi leân ñoù haøng chöõ Xa truïc Thieân toân. Thôøi gian sau coù moät tröôûng giaû ñem thöùc aên ñeán choã naøy cuùng teá, laïi coù nhieàu ngöôøi ñeán ñaây caàu khaán: “neáu con ñöôïc nhö sôû nguyeän thì con seõ xaây mieáu thôø Thieân toân vaø haèng ngaøy seõ coù moät traêm leû taùm Baø-la-moân ñeán cuùng teá”, khoâng ngôø hoï ñöôïc nhö sôû nguyeän neân hoï xaây moät caùi mieáu thôø Thieân toân

ngay taïi ñoù. Caùc thöông nhaân ñi ngang qua ñaây ñeàu ñem y vaät cuùng cho Thieân toân, Luïc chuùng Bí-soâ thaáy nôi ñaây trôû thaønh nôi ñöôïc cuùng teá doài daøo nhö vaäy lieàn noùi vôùi nhau: “xa truïc Thieân toân ñöôïc cuùng nhieàu y vaät, chuùng ta neân ñeán laáy”, noùi roài lieàn vaøo laáy y vaät cuùng mang ñi, ngöôøi giöõ mieáu noùi: “toâi coi giöõ mieáu naøy, vì sao caùc thaày laïi töï tieän laáy y vaät cuùng cho thaàn töôïng trong mieáu mang ñi?”, Luïc chuùng Bí-soâ noùi: “ngöôi ôû ñaâu maø ñöôïc thieân mieáu naøy, mieáu naøy ñaàu tieân laø do chuùng toâi saùng laäp, chuùng toâi ñaõ laáy truïc xe gaõy caém xuoáng ñaây vaø ñeà laø Truïc xa Thieân toân, ngöôi khoâng bieát nguoàn goác neân môùi khinh maïn boûn xeûn nhö theá”, noùi roài lieàn duøng tay nhoå leân caùi truïc xe cho moïi ngöôøi thaáy, moïi ngöôøi noùi: “cho duø toân giaû hay ngöôøi naøo khaùc ñaõ saùng laäp nhöng nay ñaõ coù ngöôøi coi giöõ, vì sao caùc thaày laïi ñeán ñoaït laáy y vaät ñaõ cuùng”. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “Bí-soâ khoâng neân laáy y vaät ñaõ cuùng trong Thieân mieáu, ai laáy thì phaïm toäi Vieät phaùp naëng”. Sau ñoù coù ngöôøi giöõ thieân mieáu khaùc tín kính baûo caùc Bí-soâ laáy veà duøng, Bí-soâ khoâng daùm laáy, Phaät noùi: “neáu cho thì ñöôïc laáy”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù Bí-soâ bònh, nhö Phaät ñaõ daïy caùc Bí- soâ bònh neân tu phöôùc nghieäp nôi Taêng, vì theá vò khaùn bònh noùi vôùi Bí-soâ bònh: “thaày neân cuùng döôøng chuùt ít cho Taêng ñieàn”, Bí-soâ bònh noùi: “toâi khoâng coù gì caû, nay ñem ba y thí cho Taêng ñieàn”, vò khaùn bònh ñem ba y cuùng cho Taêng, Taêng ñem baùn roài cuøng chia. Thôøi gian sau Bí-soâ naøy heát bònh laïi khoâng coøn ba y thoï trì, baïch Phaät, Phaät noùi: “Bí-soâ khaùn bònh khoâng ñöôïc khuyeân Bí-soâ bònh thí ba y cho ngöôøi khaùc, ai laøm theá thì phaïm toäi Vieät phaùp. Taêng cuõng khoâng ñöôïc thoï ba y naøy, neáu thoï cuõng khoâng ñöôïc phaân chia lieàn, sau ñoù neáu thaáy hoï thieáu y neân ñem traû laïi, ai chia y naøy cuõng bò toäi Vieät phaùp”. 3. Nhieáp tuïng thöù ba trong Bieät moân thöù hai: Hoûi thí chuû vaät cuùng, Lôïi vaät neân chia ñeàu, Hai chuùng lôùn chia ñeàu, Chuùng khaùc neân gia giaûm. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû thænh hai boä Taêng thoï thöïc roài ñem taøi vaät cuùng döôøng cho caû hai boä, caùc Bí-soâ khoâng bieát neân

chia nhö theá naøo, baïch Phaät, Phaät noùi: “neân hoûi thí chuû vaø chia theo lôøi cuûa hoï”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù saùu möôi Bí-soâ du haønh trong nhaân gian ñeán moät tuï laïc, trong ñaây coù moät tröôûng giaû chaùnh tín thænh caùc Bí-soâ ñeán nhaø thoï thöïc vaø muoán cuùng cho moãi vò moät y. Luùc caùc Bí-soâ

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 7 419

ñang thoï thöïc, coù saùu möôi Bí-soâ ni ñang khaát thöïc, moïi ngöôøi chæ ñeán nhaø tröôûng giaû thoï cuùng döôøng, caùc ni ñeán vaø cuõng ñöôïc thænh thoï thöïc. Tröôûng giaû suy nghó: “ta laøm sao cuùng y ñuû cho taát caû, vaäy neân tuøy tröôûng laõo phaân chia”, nghó roài lieàn ñem saùu möôi xaáp vaûi ñeå tröôùc Thöôïng toøa, caùc Bí-soâ khoâng bieát neân chia nhö theá naøo, baïch Phaät, Phaät noùi: “ñaây laø lôïi vaät cuùng cho hai chuùng, neân chia ñeàu”. Sau ñoù laïi coù moät tröôûng giaû thænh hai chuùng thoï thöïc vaø cuùng döôøng taøi vaät, Bí-soâ vaø Caàu tòch ñöôïc chia phaàn baèng nhau, Bí-soâ lieàn phaøn naøn: “chuùng toâi caàn ba y coøn Caàu tòch chæ caàn coù hai y thöôïng haï, taïi sao laïi chia baèng nhau”, baïch Phaät, Phaät noùi: “Bí-soâ vaø Bí-soâ ni chia phaàn baèng nhau, Caàu tòch vaø Caàu tòch nöõ ñöôïc moät phaàn ba, Thöùc xoa ma na ñöôïc moät phaàn hai, ngöôøi saép thoï Caän vieân cuõng ñöôïc chia moât phaàn hai, neân chia nhö vaäy”. 4. Nhieáp tuïng thöù tö trong Bieät moân thöù hai: Giaï traéng Kieàu-taùt-la, Nhaân con Phaät, aên mì, Duyeân Thaát lôïi caáp ña, Noùi roäng vieäc xaây caát. Phaät taïi nöôùc Kieàu-taùt-la cuøng moät ngaøn hai traêm naêm möôi Bí-soâ du haønh trong nhaân gian ñeán moät tuï laïc, trong ñaây coù moät tröôûng giaû thænh Phaät vaø Taêng cuøng ñoà chuùng ñeán nhaø thoï thöïc. Luùc ñoù laïi coù saùu möôi Bí-soâ ni du haønh ñeán tuï laïc naøy, theo thöù lôùp khaát thöïc ñeán tröôùc nhaø tröôûng giaû cuõng ñöôïc thænh thoï thöïc. Tröôûng giaû cuùng döôøng xong, ñem moät ngaøn hai traêm naêm möôi xaáp baïch ñieäp ñeå tröôùc Thöôïng toøa, caùc Bí-soâ khoâng bieát neân chia nhö theá naøo, caùc Bí-soâ ni noùi: “laàn tröôùc chuùng toâi ñöôïc chia moät nöûa vaät thí, laàn naøy cuõng neân chia cho moät nöûa”, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “neân tính soá ngöôøi cuûa Bí-soâ vaø Bí-soâ ni maø phaân chia, khoâng ñöôïc chia moät nöûa”. Laïi coù moät tröôûng giaû thænh Phaät vaø Taêng ñeán nhaø thoï thöïc, caùc Bí-soâ ñeàu ñi phoù thöïc, chæ coù Phaät ôû laïi chuøa khoâng ñi vì coù naêm nhaân duyeân neân baûo thò giaû mang phaàn aên veà, laàn naøy laø vì muoán cheá hoïc xöù cho caùc Bí-soâ. Luùc ñoù taïi nhaø tröôûng giaû, vì kính caùc baäc kyø tuùc neân tröôûng giaû daâng cuùng Toâ vaø baùnh naáu vôùi Toâ; daâng cuùng baäc Trung toøa daàu vaø baùnh chieân daàu; daâng cuùng baäc haï toøa caën daàu meø vaø baùnh chieân caën daàu meø. Cuï thoï La hoã la aên xong mang phaàn thöùc aên veà cho Phaät, thöôøng phaùp cuûa chö Phaät laø hoûi thaêm ngöôøi mang thöùc aên veà: “caùc Bí-soâ aên coù ñöôïc no ñuû khoâng?”, ñaùp laø no ñuû, Phaät laïi hoûi: “vì sao thaày laïi gaày oám nhö theá?”, La hoã la noùi keä: “AÊn daàu coù söùc löïc,

AÊn Toâ saéc töôi saùng, AÊn caën daàu meø, rau, Laøm sao coù saéc löïc?" Phaät noùi: "ta hoûi vì sao gaày oám, sao laïi noùi veà vieäc aên uoáng?", La hoã la keå laïi vieäc treân, Phaät hoûi: "vò naøo laø Thöôïng toøa trong Taêng?", ñaùp: "laø boån sö cuûa con", Phaät noùi: "Xaù-lôïi-phaát, thaày cuûa con goïi laø OÂ thöïc, khoâng goïi laø Thieän thöïc, vì sao khoâng coi ngoù phaàn aên cuûa trung haï toøa", Phaät baûo caùc Bí-soâ: "nay ta cheá haønh phaùp cuûa baäc Thöôïng toøa trong Taêng nhö sau: heã laø baäc Thöôïng toøa khi thaáy ngöôøi doïn ñöa thöùc aên lieàn neân baûo hoï quyø chaép tay noùi caâu "Tam baùt la khöù ña" vaø baûo hoï neân doïn ñöa thöùc aên ñoàng ñeàu". Sau ñoù vò Thöôïng toøa heã thaáy ngöôøi doïn ñöa baùnh, rau... ñeàu moãi moãi noùi nhö treân khieán cho doïn ñöa thieáu thöùc aên, Phaät noùi: "khi baét ñaàu doïn ñöa thöùc aên thì baûo hoï doïn ñöa ñoàng ñeàu, khoâng caàn moãi moãi noùi nhö theá, ai laøm traùi thì phaïm toäi AÙc taùc". Luùc ñoù toân giaû Xaù-lôïi-phaát nghe Phaät noùi mình khoâng goïi laø Thieän thöïc lieàn duøng ngoùn tay moùc hoïng cho oùi ra thöùc aên, toân giaû Öu-ba-ly baïch Phaät: "toân giaû Xaù-lôïi-phaát oùi thöùc aên ñaõ aên ra", Phaät noùi: "khoâng phaûi chæ ngaøy nay khi nghe ta cheâ traùch, thaày aáy lieàn oùi thöùc aên ra, maø trong quaù khöù cuõng nhö vaäy. Caùc thaày laéng nghe: Quaù khöù coù moät Baø-la-moân thích taùn tuïng cuøng vôùi moät Baø-la- moân treû du haønh trong nhaân gian ñeán moät tuï laïc, vò lôùn baûo vò treû ngoài ôû beân bôø ao ngoaøi tuï laïc chôø ñeå vò aáy vaøo trong tuï laïc khaát thöïc. Luùc ñoù coù moät Chieân-ñaø-la ñeán beân ao muùc nöôùc ñeå aên mì, vò treû theo Chieân-ñaø-la xin ít mì, Chieân-ñaø-la baûo laáy laù keát laïi ñeå ñöïng, vò treû laøm theo ñeå thoï laáy mì, thoï xong lieàn thaáy trong mì coù caùu baån lieàn hoûi Chieân-ñaø-la taïi sao, ñaùp laø mì ñöïng trong baùt dô neân dô, vò treû aên xong thì vò lôùn trôû laïi baûo vò treû cuøng vaøo tuï laïc laáy baùnh, ñaùp laø ñaõ aên mì roài, vò lôùn hoûi laø thoï töø ñaâu, ñaùp laø töø Chieân-ñaø-la, vò lôùn traùch: "kia laø ngöôøi xaáu aùc baát tònh, vì sao laïi thoï mì cuûa hoï aên", vò treû thaáy vò lôùn khinh tieän lieàn oùi ra soá mì ñaõ aên. Naøy caùc Bí-soâ, Baø-la-moân lôùn thuôû xöa chính laø thaân ta ngaøy nay, Baø-la-moân treû chính laø Xaù-lôïi-phaát ngaøy nay. Xöa do ta quôû traùch neân oùi thöùc aên ñaõ aên, nay cuõng vaäy". Phaät ôû beân ao Yeát lan ñaïc ca trong Truùc laâm, thaønh Vöông xaù, luùc ñoù trong thaønh coù moät tröôûng giaû teân laø Thaát lôïi caáp ña voán laø tín ñoà cuûa ngoaïi ñaïo loûa hình, laø em reã cuûa Tuï ñeå saéc ca. Tuï ñeå saéc ca voán tín kính Tam baûo neân suy nghó: "ta neân khuyeân Thaát lôïi caáp ña cuùng döôøng phöôùc ñieàn voâ thöôïng laø Phaät vaø Taêng", nghó roài lieàn noùi vôùi Thaát lôïi

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 7 421

caáp ña: "em thieát thöïc cuùng döôøng Phaät vaø Taêng seõ ñöôïc voâ löôïng phöôùc", Thaát lôïi caáp ña noùi: "neáu em cuùng döôøng Phaät vaø Taêng thì anh cuõng neân cuùng döôøng Boä thích noa vaø caùc ñeä töû cuûa vò aáy", Tuï ñeå saéc ca suy nghó: "neáu ta khoâng nhaän lôøi thì ngöôøi em reã naøy seõ maát quaû lôïi ñoái vôùi thaéng phöôùc ñieàn, ta boá thí cuøng khaép thì ngaïi gì vieäc naøy", nghó roài lieàn nhaän lôøi, Thaát lôïi caáp ña suy nghó: "neáu ta thænh Sa moân Kieàu-ñaùp- ma ñeán

nhaø thoï thöïc tröôùc thì Tuï ñeå saéc ca seõ khoâng chòu thænh Boä thích noa vaø caùc ñeä töû ñeán cuùng döôøng", nghó roài lieàn noùi: "anh neân thænh Boä thích noa ñeán nhaø thoï thöïc tröôùc, em seõ thænh Phaät vaø Taêng ñeán nhaø thoï thöïc sau", Tuï ñeå saéc ca baèng loøng lieàn ñeán choã Boä thích noa thaêm hoûi roài thænh Boä thích noa vaø caùc ñeä töû ngaøy mai ñeán nhaø thoï thöïc, Boä thích noa suy nghó: "coù leõ ngöôøi naøy thaáy Sa moân Kieàu-ñaùp-ma coù loãi laàm gì neân khoâng sanh taâm tin öa nöõa, quay sang tín kính ta, nhö vaäy laø ta ñöôïc lôïi ích lôùn. Toå tieân cuûa ngöôøi naøy voán laø thí chuû cuûa ta, nay quay veà vôùi ta cuõng laø hôïp lyù", nghó roài lieàn thoï thænh. Tuï ñeå saéc ca trôû veà nhaø, ngay trong ñeâm aáy lo lieäu ñaày ñuû caùc moùn aên ngon, saùng sôùm traûi toøa ñeå nöôùc roài sai söù ñeán baïch ñaõ ñeán giôø thoï thöïc. Luùc ñoù Thaát lôïi caáp ña ñeán noùi vôùi Boä thích noa: "Thaùnh giaû bieát khoâng, Sa moân Kieàu-ñaùp-ma khi ñeán nhaø ngöôøi tuïc thoï thænh, khi ñeán nhaø, chaân phaûi vöøa ñaët leân ngöôõng cöûa lieàn móm cöôøi. Thò giaû A-nan quyø xuoáng chaép tay baïch raèng: "Nhö lai khoâng phaûi khoâng nhaân duyeân maø mieäng móm cöôøi", Kieàu-ñaùp-ma noùi: "ñuùng vaäy, Nhö lai khoâng phaûi khoâng nhaân duyeân maø mieäng móm cöôøi, nhöõng choã Phaät ñeán ñeàu laø vì thoï kyù khieán cho ñaïi chuùng khôûi taâm tín kính". Vì vaäy caùc vò khi ñeán nhaø cuûa Tuï ñeå saéc ca neân laøm y nhö vaäy ñeå laøm cho hoï sanh tín kính", Boä thích noa cuøng caùc ñeä töû ñi ñeán nhaø cuûa Tuï ñeå saéc ca, vöøa böôùc chaân leân ngaïch cöûa Boä thích noa lieàn cöôøi to leân, ñeä töû lieàn quyø xuoáng baïch raèng: "khoâng phaûi khoâng nhaân duyeân maø baäc Thaéng nhaân laïi cöôøi lôùn nhö theá", ñaùp: "ñuùng vaäy, khoâng phaûi khoâng nhaân duyeân maø ta laïi cöôøi lôùn. Ta vöøa duøng thieân nhaõn xem thaáy beân bôø ao Voâ tuùy coù con vöôïn ñöïc chaïy theo con vöôïn caùi, huït chaân teù töø treân caây xuoáng ñaát maø cheát. Ta nghó loaøi suùc vaät khoâng coù nhaän thöùc nhöng coù tình caûm naøy vì tham duïc maø phaûi chòu khoå naõo", Tuï ñeå saéc ca nghe roài suy nghó: "ñaây goïi laø tìm kim trong boïc maø muoán baùn kim, ta neân chieát phuïc khieán cho ngoaïi ñaïo naøy söûa ñoåi laïi". Luùc ñoù Tuï ñeå saéc ca traûi toøa toát ñeïp, ñeå thöùc aên thöôïng dieäu vaøo trong baùt ñoàng roài ñeå baùnh leân treân, ñem daâng cuùng cho Boä thích noa vaø caùc ñeä töû. Boä thích noa chæ thaáy daâng baùnh lieàn suy nghó: "ta laø giaùo chuû phaûi daâng cuùng thöùc aên ngon, vì sao chæ daâng coù baùnh", Tuï ñeå saéc ca hoûi: "vì sao thaày

khoâng aên?", ñaùp: "vì sao chæ coù baùnh maø khoâng coù thöùc aên taïp vò?", Tuï ñeå saéc ca noùi keä: "Ñieàu ñaùng thaáy laïi khoâng thaáy ñöôïc, Ñieàu khoâng thaáy doái noùi laø thaáy, Coøn thaáy vöôïn cheát beân bôø ao, Sao khoâng thaáy côm ngon trong baùt?" Noùi keä roài lieàn chæ thöùc aên taïp vò döôùi lôùp baùnh, Boä thích noa hoå theïn suy nghó: "ta ñaõ bò chieát phuïc roài, laùt nöõa aên xong ta seõ chuù nguyeän cho trong hieän taïi vaø töông lai, caùc phöôùc nghieäp ñaõ laøm seõ khoâng coù quaû baùo lôïi ích", sau khi aên xong, Boä thích noa chuù nguyeän noùi keä: "Ngöôøi naøo khi laøm chuùt boá thí, Cho ñeán khi thieát thöïc cuùng döôøng, Duøng lôøi caät vaán ñeå cheâ traùch, Thieän phöôùc ñaõ laøm khoâng quaû baùo". Tuï ñeå

saéc ca coù ngöôøi giöõ cöûa nghe lôøi chuù nguyeän naøy roài lieàn suy nghó: “keû voâ trí naøy aên com cuûa chuû ta laïi chuù nguyeän cho khoâng coù quaû baùo, ta neân phöông tieän laøm cho haén teù traät khôùp xöông”, nghó roài lieàn nghieâng ñoå bình nöôùc dô nôi cöûa vaø keùo then cöûa cho loù ra phaân nöûa, khi Boä thích noa ñi ra tôùi cöûa bò nöôùc dô trôn trôït neân teù ngaõ, ñaäp ñaàu vaøo then cöûa beå ñaàu chaûy maùu. Ngöôøi giöõ cöûa lieàn noùi keä: “Ngay khi then cöûa keùo loù ra, Vaø khi nghieâng ñoå bình nöôùc dô, Khi teù beå ñaàu chaûy maùu ra, Luùc aáy thieän phöôùc khoâng quaû baùo”. Boä thích noa oâm ñaàu ñi ñeán choã Thaát lôïi caáp ña keå laïi vieäc treân, Thaát lôïi caáp ña noùi: “thaày may maén coøn maïng soáng trôû veà, toâi seõ laäp keá laøm cho Sa moân Kieàu-ñaùp-ma vaø chuùng taêng vaøo nhaø toâi roài seõ khoâng coøn soáng trôû veà”. Luùc ñoù Thaát lôïi caáp ña suy nghó: “ta neân ñeán thænh Sa moân Kieàu-ñaùp-ma ñeán nhaø thoï thöïc, neáu oâng ta laø Nhaát-thieát-trí thì seõ khoâng thoï thænh, neáu khoâng phaûi laø Nhaát-thieát-trí thì seõ nhaän lôøi”, nghó roài lieàn ñeán choã Phaät thaêm hoûi vaø thænh Phaät cuøng chuùng taêng ngaøy mai ñeán nhaø thoï thöïc.

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 8 423

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA

QUYEÅN 8

4. Nhieáp tuïng thöù tö - Thaát lôïi caáp ña (tieáp theo): Luùc ñoù Phaät suy nghó: “Thaát lôïi caáp ña seõ töø nôi ta maø ñöôïc Kieán ñeá, nay taâm yù ñang loaïn muoán laøm caùc haïnh aùc. Neáu ta khoâng thoï thænh thì seõ chöôùng ngaên oâng ta Kieán ñeá, vì vaäy ta neân thoï thænh”, nghó roài Phaät im laëng nhaän lôøi, Thaát lôïi caáp ña suy nghó: “Kieàu-ñaùp-ma khoâng phaûi laø baäc Nhaát-thieát-trí, ñaây laø oan gia maø ta phaûi baùo thuø”. Sau khi veà ñeán nhaø, ngay trong ñeâm ñoù oâng cho ñaøo moät caùi hoá lôùn giöõa nhaø, beân döôùi ñoát than noùng ñoû roài laáy vaät gaùt leân treân, duøng coû tranh phuû roài raûi leân moât lôùp ñaát moûng vaø boû thuoác ñoäc vaøo trong thöùc aên ñaõ naáu chín. Luùc ñoù em gaùi cuûa Tuï ñeå saéc ca laø vôï cuûa Thaát lôïi caáp ña thaáy vaäy lieàn hoûi muoán laøm gì, ñaùp laø muoán gieát oan gia, laïi hoûi oan gia laø ai, ñaùp laø Sa moân Kieàu-ñaùp-ma, ngöôøi vôï noùi: “neáu Ñaïi sö laø oan gia thì ai laø baïn thaân?”, Thaát lôïi caáp ña suy nghó: “ngöôøi vôï naøy cuûa ta cuøng vôùi ngöôøi anh thaân sanh ñeàu kính troïng Sa moân Kieàu-ñaùp-ma, haù khoâng tieát loä vieäc rieâng cuûa ta hay sao”, nghó roài lieàn nhoát vôï vaøo trong phoøng toái vaø khoùa cöûa laïi. Sau ñoù ñeán noùi vôùi Boä thích noa: “caùc thaày haõy ñeán xem toâi gieát haïi oan gia, toâi ñaõ cho ñaøo moät hoá than löûa vaø boû thuoác ñoäc vaøo trong thöùc aên”, caùc ngoaïi ñaïo leân gaùc ngoài chôø xem vaø noùi vôùi nhau: “chuùng ta ngoài ñaày chôø xem Kieàu-ñaùp-ma bò thieâu ñoát vaø aên phaûi thöùc aên ñoäc ngaõ ra baát tænh thì chuùng ta môùi khoaùi chí”. Saùng hoâm sau traûi toøa, ñeå nöôùc vaø taêm xæa raêng xong, Thaát lôïi caáp ña sai söù ñeán choã Phaät baïch laø ñaõ ñeán giôø thoï thöïc, söù vaâng lôøi ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài baïch Phaät laø ñaõ ñeán giôø. Phaät baûo A-nan:

“thaày haõy thoâng baùo cho caùc Bí-soâ khoâng ai ñöôïc töï tieän vaøo nhaø Thaát lôïi caáp ña tröôùc, ñôïi Nhö lai vaøo tröôùc roài môùi vaøo theo”, A-nan vaâng lôøi Phaät ñi thoâng baùo. Khi Phaät ñaép y mang baùt cuøng caùc Bí-soâ saép ñi, caùc thieân thaàn cöïu truï ôû Truùc laâm hieän ra baïch Phaät: “cuùi xin Theá toân ñöøng ñeán nhaø Thaát lôïi

caáp ña thoï thöïc, vì oâng ta coù yù aùc muoán haïi Nhö lai neân ñaõ laøm vieäc nghòch haïi vaø taïo caùc nghieäp toäi”, Phaät noùi: “ta ñaõ ñoaïn tröø taát caû vieäc voâ ích, laøm sao oâng ta coù theå laøm vieäc nghòch haïi ta ñöôïc”, thieân thaàn noùi: “oâng ta ñaõ ñaøo moät hoá lôùn chaát ñaày than ñoát chaùy ñoû”, Phaät noùi: “taát caû löûa tham duïc, saân haän, ngu si ta ñeàu ñaõ duøng nöôùc trí hueä daäp taét heát roài, löûa theá gian laøm sao haïi ñöôïc”, thieân thaàn noùi: “oâng ta ñaõ boû thuoác ñoäc vaøo trong thöùc aên”, Phaät noùi: “ñoái vôùi ba ñoäc tham saân si ta ñeàu ñaõ duøng thuoác trí hueä A yeát ña tröø heát caû roài, taát caû ñoäc khaùc laøm sao haïi ñöôïc”. Khi Phaät vaøo thaønh Vöông xaù, thieân thaàn thuû hoä thaønh naøy cuõng hieän ra baïch Phaät nhö treân vaø Phaät cuõng ñaùp nhö treân. Khi Phaät ñeán nhaø Thaát lôïi caáp ña, vöøa ñeán coång, thieân thaàn cöïu truï trong ñaát nhaø naøy cuõng hieän ra baïch Phaät nhö treân vaø Phaät cuõng ñaùp nhö treân. Luùc ñoù vôï cuûa Thaát lôïi caáp ña bò nhoát trong phoøng toái suy nghó: “giôø naøy chaéc Phaät ñaõ ñeán cöûa thöù nhaát... giôø naøy chaéc Phaät ñaõ ñeán cöûa thöù hai... baây giôø chaéc Phaät ñaõ sa vaøo trong hoá löûa than...”, laåm baåm nhö theá roài meâ ngaát ñi. Khi Phaät ñeán ngöôõng cöûa cuûa nhaø chính saép böôùc chaân vaøo thì töø duôùi hoá löûa moïc leân hoa Ba ñaàu ma, Phaät an töôøng böôùc leân hoa Ba ñaàu ma ñeå vaøo trong nhaø ngoài. Thaát lôïi caáp ña thaáy vieäc naøy roài sanh taâm hi höõu noùi vôùi Boä thích noa: “thaày haõy nhìn xem thaàn thoâng bieán hieän cuûa Theá toân”, Boä thích noa noùi: “oâng ñaõ bò thu phuïc bôûi huyeãn thuaät cuûa Kieàu-ñaùp-ma roài sao?”, ñaùp: “duø laø huyeãn thuaät thì thaày töï xöng laø Nhaát-thieát-trí haù coù theå laøm ñöôïc hay sao?”, Boä thích noa vaø caùc ngoaïi ñaïo hoå theïn cuùi ñaàu laëng leõ rôøi khoûi nhaø. Luùc ñoù Thaát lôïi caáp ña hoå theïn khoâng daùm ñeán gaëp Phaät lieàn ñeán choã nhoát vôï noùi vôùi vôï raèng: “naøng haõy mau ra ñaûnh leã Theá toân”, ngöôøi vôï noùi: “laøm gì coù Theá toân, oâng ñaõ cuøng ngöôøi aùc gieát haïi Nhö lai roài”, Thaát lôïi caáp ña noùi: “ai coù theå laøm haïi ñöôïc Nhö lai, toâi vì quaù hoå theïn neân khoâng daùm ñeán gaëp Phaät”, ngöôøi vôï nghe roài lieàn ra khoûi phoøng cuøng choàng ñi ñeán choã Phaät ñaûnh leã, Thaát lôïi caáp ña phuû phuïc saùt ñaát khoâng daùm ngaång ñaàu leân, ngöôøi vôï noùi: “choàng con khoâng coøn maët muõi naøo daùm nhìn Theá toân, cuùi xin Theá toân töø bi tha thöù toäi cöïc naëng phaûi ñoïa vaøo ñòa nguïc Voâ giaùn cuûa choàng con”, Phaät noùi: “haõy ñöùng daäy ñi, ta ñaõ tha thöù roài”, Thaát lôïi caáp ña heát lôøi taùn thaùn: “Nhö lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc thaät khoâng coù traùi thuaän”, vui möøng ñöùng daäy nhö ngöôøi cheát ñöôïc soáng laïi baïch Phaät raèng: “cuùi xin Phaät ñôïi trong giaây laùt, con seõ cho laøm laïi caùc moùn aên”, Phaät noùi: “chaúng phaûi oâng ñaõ sai söù ñeán baùo laø giôø thoï thöïc ñaõ ñeán roài hay sao?”, ñaùp:

“quaû laø con coù sai söù ñeán baïch nhö theá, nhöng con ñaõ laøm vieäc baát lôïi cho Phaät vaø Taêng”, Phaät noùi: “ta ñaõ ñoaïn heát vieäc baát lôïi, oâng laøm

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 8 425

sao coù theå laøm vieäc baát lôïi cho ta ñöôïc”, ñaùp: “con ñaõ boû thuoác ñoäc vaøo trong thöùc aên ñaõ naáu chín”, Phaät noùi: “ñoái vôùi ba ñoäc tham saân si ta ñeàu ñaõ tröø saïch thì caùc ñoäc khaùc khoâng caàn phaûi noùi. Nay thöùc aên ñaõ naáu chín heát roài, oâng neân doïn leân”, Phaät lieàn baûo A-nan: “thaày haõy thoâng baùo cho caùc Bí-soâ cho ñeán khi chöa xöôùng caâu Tam baùt la khöù ña thì caùc Bí-soâ khoâng ai ñöôïc aên tröôùc”, A-nan vaâng lôøi Phaät thoâng baùo cho caùc Bí-soâ bieát. Thöùc aên doïn leân, Phaät baûo moät ngöôøi ñeán tröôùc Thöôïng toøa xöôùng caâu Tam baùt la khöù ña, nhôø uy löïc cuûa caâu maät chuù naøy maø chaát ñoäc trong thöùc aên ñeàu tieâu tan heát. Thaát lôïi caáp ña töï tay daâng cuùng thöùc aên töø Thöôïng toøa cho ñeán vò haï toøa thaáy taát caû ñeàu khoâng ai truùng ñoäc, caøng sanh taâm thaâm tín. Phaät vaø Taêng aên xong, hai vôï choàng laáy chieác gheá thaáp ngoài tröôùc Phaät muoán nghe phaùp, Phaät quaùn bieát caên taùnh tuøy mieân cuûa hoï noùi phaùp Töù ñeá khieán cho hoï ñöôïc khai ngoä vaø chöùng quaû Döï löu. Sau khi chöùng quaû, Thaát lôïi caáp ña baïch Phaät: “Theá toân, con nay nhôø Phaät khai ngoä ñöôïc chöùng sô quaû... nhö treân cho ñeán caâu thoï Tam quy nguõ giôùi. Töø nay trôû ñi, ñoái vôùi taát caû nam nöõ ngoaïi ñaïo con ñeàu ñoùng cöûa vónh vieãn; coøn ñoái vôùi Phaät vaø Taêng cuøng caùc OÂ-ba-saùch-ca vaø OÂ-ba-tö-ca, con seõ luoân luoân môû cöûa”, Phaät sau khi laøm cho Thaát lôïi caáp ña ñöôïc Kieán ñeá roài lieàn trôû veà truù xöù. Veà ñeán truù xöù, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “nay ta cheá haønh phaùp cuûa Thöôïng toøa trong Taêng nhö sau: heã laø baäc Thöôïng toøa thuû chuùng khi thaáy thí chuø daâng cuùng thöùc aên, tröôùc neân baûo moät ngöôøi ñeán tröôùc Thöôïng toøa xöôùng caâu Tam baït la khöù ña. Khi chöa xöôùng caâu naøy thì ñaïi chuùng chöa ñöôïc thoï thöïc, neân bieát caâu maät chuù naøy coù uy löïc lôùn, neáu laøm traùi haønh phaùp naøy thì phaïm toäi AÙc taùc”. (Tam bat la khöù ña dòch laø Chaùnh chí hay thôøi chí laø caâu maät chuù coù coâng naêng tröø ñoäc). Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû xaây caát truù xöù cuùng Taêng nhöng xaây nöûa chöøng thì qua ñôøi, con cuûa tröôûng giaû thöøa keá gia nghieäp neân caùc Bí-soâ ñeán nhaø noùi vôùi ngöôøi con raèng: “cha cuûa hieàn thuû caát chuøa, coâng quaû ñöôïc moät nöûa thì qua ñôøi, coâng ñöùc coøn laïi hieàn thuû neân laøm tieáp cho xong”, ngöôøi con noùi: “chuøa caát quaù lôùn neân toâi khoâng ñuû söùc laøm tieáp, neáu Phaät cho laøm nhoû laïi thì toâi seõ laøm tieáp”. Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “khoâng theå laøm lôùn thì cho hoï ñöôïc laøm nhoû laïi”. Laïi coù cö só xaây caát truù xöù cuùng Taêng, coâng vieäc nöûa chöøng thì qua ñôøi gioáng nhö tröôøng hôïp treân, chæ khaùc laø ngöôøi con noùi: “chuøa ñoù xaây quaù nhoû, toâi muoán laøm lôùn hôn, neáu Phaät cho laøm lôùn hôn thì toâi seõ laøm”, Phaät noùi tuøy yù cho laøm lôùn hôn. Laïi coù moät tröôûng giaû xaây thaùp nhoû, coâng vieäc nöûa chöøng thì qua ñôøi... gioáng nhö tröôøng hôïp treân cho

ñeán caâu ngöôøi con noùi: “thaùp ñoù quaù nhoû, toâi thích laøm cao lôùn hôn, neáu Phaät cho laøm cao lôùn hôn thì toâi seõ laøm”, Phaät noùi tuøy yù laøm lôùn hôn. Laïi coù moät tröôûng giaû xaây thaùp lôùn, coâng vieäc nöûa chöøng thì qua ñôøi gioáng nhö tröôøng hôïp treân, chæ khaùc laø ngöôøi con noùi: “toâi ngheøo neân khoâng theå xaây tieáp cho xong thaùp lôùn nhö theá, neáu Phaät cho laøm nhoû laïi thì toâi seõ laøm”, Phaät noùi tuøy yù laøm nhoû laïi. Veà vieäc xaây thaùp neáu nhoû thì ñöôïc laøm lôùn hôn, neáu lôùn thì khoâng neân laøm nhoû laïi. Neáu cö só coù khaû naêng laøm lôùn thì toát, neáu khoâng theå thì caùc Bí-soâ neân quyeân goùp ñeå xaáy tieáp cho xong, neáu luaân töôùng cuûa thaùp laâu ngaøy hö hoaïi thì neân söûa sang laïi. Coù ngöôøi phaù boû luaân töôùng cuõ ñeå laøm caùi môùi nhöng laâu ngaøy vaãn chöa laøm xong, Phaät noùi: “khoâng neân phaù caùi cuõ tröôùc, neân laøm caùi môùi xong roài môùi haï caùi cuõ xuoáng”. Luùc ñoù töôïng Phaät baèng ñaát buøn bò hö hoaïi, Bí-soâ nghi sôï neân khoâng daùm tu söûa laïi, Phaät noùi: “neân laøm lôùn hôn hay töông tôï tuøy yù”. Luùc ñoù nhöõng hình veõ treân töôøng phai môø khoâng thaáy roõ, Bí-soâ nghi ngaïi khoâng daùm veõ laïi, Phaät noùi neân xoùa saïch roài veõ môùi laïi. Luùc ñoù kinh Phaät vieát treân giaáy laù bò hö, Bí-soâ nghi ngaïi khoâng daùm vieát laïi, Phaät noùi neân xoùa caùi cuõ roài vieát môùi laïi. 5. Nhieáp tuïng thöù naêm trong Bieät moân thöù hai: Ñöa töôïng vaøo trong thaønh, Thoï kieát töôøng, vaät cuùng, Tuøy tình troåi troáng nhaïc, Bí-soâ khoâng neân laøm. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc baïch Phaät: “con muoán thænh töôïng Boà-taùt vaøo thaønh ñeå thi thieát cuùng döôøng”, Phaät noùi laøm ñuùng luùc. Caùc Bí-soâ khoâng bieát ai neân ñi theo ñöa töôïng vaøo thaønh, Phaät noùi: “Bí-soâ nhoû tuoåi neân ñi theo”, Bí-soâ nhoû quaù ít neân khoâng ñuû soá, Phaät baûo naêm chuùng xuaát gia neân ñi theo. Luùc ñoù caùc cö só, Baø-la-moân tònh tín duøng bình baùu ñöïng nöôùc kieát töôøng roùt vaøo tay Bí-soâ roài trao vaät cuøng döôøng nhöng khoâng ai daùm thoï, Phaät noùi: “caùc tröôûng laõo kyø tuùc neân ñöa tay phaûi ra thoï nöôùc kieát töôøng vaø vaät cuùng döôøng”. Caùc Bí-soâ ñöa töôïng vaøo thaønh khoâng coù ñaùnh troáng nhaïc, Phaät noùi neân ñaùnh troáng nhaïc, toân giaû Öu-ba-ly hoûi Phaät: “Phaät baûo neân ñaùnh troáng nhaïc, vaäy ai neân laøm?”, Phaät noùi ngöôøi tuïc neân laøm, laïi hoûi: “Bí-soâ coù ñöôïc laøm khoâng?”, Phaät noùi khoâng neân tröø khi thieát hoäi cuùng döôøng, laïi baûo ngöôøi taáu nhaïc: “caùc vò taáu nhaïc laø ñeå cuùng döôøng Ñaïi sö, khoâng neân voâ côù taáu nhaïc, neáu voâ côù taáu thì phaïm toäi AÙc taùc”. 6. Nhieáp tuïng thöù saùu trong Bieät moân thöù hai:

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 8 427

Caàn phaûi thoâng baùo tröôùc, Naêm chuùng theo vaøo thaønh, Neân sai ngöôøi giöõ vaät, Ni khoâng luaân phaùp rieâng (taùch ra rieâng). Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Phaät cho ñöa töôïng vaøo thaønh trong ngaøy ñaïi hoäi, caùc cö só noùi vôùi Bí-soâ: “A-giaù-lôïi-da, ñöa töôïng vaøo thaønh maø chuùng toâi

khoâng ñöôïc bieát, Thaùnh giaû neân baùo tröôùc cho chuùng toâi bieát ñeå chuùng toâi tuøy söùc mình ñem höông hoa thöôïng dieäu cuùng döôøng töôïng vaø queùt doïn trang hoaøng laïi ñöôøng saù...", Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "tröôùc ñoù baûy taùm ngaøy neân vaøo thaønh thoâng baùo cho moïi ngöôøi bieát vaøo ngaøy giôø ñoù seõ môû phaùp hoäi, caùc vò tuøy söùc mình ñem höông hoa ñeán cuùng döôøng". Luùc ñoù tuy thoâng baùo taïi ngaõ tö ñöôøng nhöng vaãn coù nhieàu ngöôøi chöa nghe bieát, Phaät noùi neân vieát boá caùo treân giaáy hay vaûi roài treo treân xe, ñeán caùc ngaõ ñöôøng ñeå phoå bieán. Ñeán ngaøy ñöa töôïng vaøo thaønh khoâng coù nhieàu ngöôøi ñi theo, Phaät baûo naêm chuùng neân ñi theo, luùc ñoù caùc cö só ñem nhieàu taøi vaät ñeán cuùng döôøng, Bí-soâ khoâng bieát ai neân thoï caát, Phaät baûo tröôûng laõo kyø tuùc neân thoï caát. Caùc vò naøy thoï roài phaûi töï mang ñi neân raát nhoïc meät, Phaät baûo Bí-soâ treû neân mang, khi mang veà chuøa, hoï ñeå ñoù thaønh ñoáng lôùn maø khoâng coi giöõ neân bò keû troäm laáy ñi, Phaät noùi: "neân sai ngöôøi coi giöõ, taùc phaùp sai nhö sau: moät Bí-soâ trong Taêng neân hoûi ngöôøi ñöôïc sai: "thaày coù theå vì Taêng laøm ngöôøi coi giöõ y vaät hay khoâng?", neáu ñaùp laø coù theå thì Taêng neân baïch nhò yeát ma sai nhö sau: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, Bí-soâ teân --- hoan hæ laøm ngöôøi coi giöõ y vaät cho Taêng. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay sai Bí-soâ teân --- laøm ngöôøi coi giöõ y vaät cho Taêng. Baïch nhö vaäy. Vaên yeát ma caên cöù theo vaên taùc baïch maø laøm". Luùc ñoù caùc Bí-soâ ni thaáy caùc Bí-soâ ñöôïc cuùng nhieàu y vaät lieàn noùi: "caùc Ñaïi ñöùc ñöôïc cuùng nhieàu y vaät neân chia cho chuùng toâi, neáu khoâng chia thì chuùng toâi seõ taùch ra rieâng", Bí-soâ nghe roài lieàn ngaên khoâng cho taùch ra rieâng. Thôøi gian sau, Ni chuùng cuõng taùch ra rieâng, caùc cö só thaáy vaäy lieàn hoûi caùc Bí-soâ: "caùc ni haønh ñaïo laø ñoàng hay khaùc vôùi caùc thaày?", ñaùp laø khoâng ñoàng, caùc cö só cheâ traùch: "Ñaïi sö coøn hieän tieàn maø ñaõ phaù Taêng luaân, khoâng nöông töïa laãn nhau, töï taùch ra rieâng", luùc ñoù caùc ni cuõng ñöôïc taøi lôïi, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Bí-soâ ni khoâng ñöôïc laøm luaân phaùp rieâng, neáu ai laøm theá töùc laø phöông tieän phaù Taêng, phaïm toäi Toát-thoå-la ñeå. Caùc Bí-soâ ñöôïc cuùng nhieàu taøi

vaät neân chia cho Bí-soâ ni, neáu khoâng chia thì phaïm toäi Vieät phaùp". 7. Nhieáp tuïng thöù baûy trong Bieät moân thöù hai: Neân sai ngöôøi chia vaät, Thöôïng toøa neân ñònh giaù, Khoâng ñöôïc lieàn traû giaù, Bò ñoøi giaù, traû y. Ñaïi hoäi xong, caùc Bí-soâ ñöôïc cuùng nhieàu taøi vaät, khoâng bieát neân chia nhö theá naøo, Phaät noùi: "neân sai ngöôøi chia vaät, taùc phaùp sai nhö sau: moät Bí-soâ trong Taêng neân hoûi ngöôøi ñöôïc sai: "thaày coù theå vì Taêng laøm ngöôøi chia y vaät hay khoâng?", neáu ñaùp laø coù theå thì Taêng neân baïch nhò yeát ma sai nhö sau: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, Bí-soâ teân --- hoan hæ laøm ngöôøi chia y vaät cho Taêng. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay sai Bí-soâ teân --- laøm ngöôøi chia y vaät cho Taêng. Baïch nhö vaäy. Vaên yeát ma caên cöù theo vaên taùc baïch maø laøm". Luùc ñoù ngöôøi chia y traûi toøa ngoài roài ñaùnh kieàn chuøy

nhoùm taêng ñeå baùn ñaáu giaù soá y vaät ñöôïc cuùng, nhöng khoâng bieát ai neân ñònh giaù ñeå baùn ñaáu giaù, Phaät noùi Thöôïng toøa trong Taêng neân ñònh giaù. Thöôïng toøa ñònh giaù quaù cao neân khoâng ai noùi giaù cao hôn ñeå mua, Phaät noùi: “neân ñònh giaù ôû möùc trung bình, khoâng quaù cao cuõng khoâng quaù thaáp”. Ñònh giaù xong, coù ngöôøi vöøa noùi giaù cao hôn moät chuùt lieàn ñöa y ngay, Phaät noùi neân ñôïi ai noùi giaù cao nhaát môùi ñöa y. Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ thaáy khoâng coù ngöôøi noùi giaù cao hôn, lieàn coá yù noùi giaù cao hôn, ñeán khi ñöôïc ñöa y thì hoï khoâng chòu laáy noùi raèng: “toâi khoâng muoán mua y, chæ vì ñaïi chuùng neân môùi noùi giaù cao hôn”, Phaät noùi: “neáu trong chuùng khoâng coù ai noùi giaù cao hôn ñeå mua thì khoâng neân coá yù noùi giaù cao hôn, ai coá yù noùi giaù cao hôn thì phaïm toäi AÙc taùc”. Khi Luïc chuùng Bí-soâ noùi ra giaù cao hôn, ñöôïc ñöa y lieàn laáy maëc, bò ñoøi tieàn lieàn traû laïi y, Phaät noùi: “chöa ñöa tieàn y thì khoâng ñöôïc laáy maëc, neáu chöa ñöa tieàn y maø laáy maëc thì phaïm toäi AÙc taùc”. 8. Nhieáp tuïng thöù taùm trong Bieät moân thöù hai: Chuøa lôùn giaûm bôùt taàng, Ngöôøi mang y ñöôïc duøng, Naïn khuûng boá neáu döùt, Neân theo quy ñònh tröôùc. Phaät daïy Bí-soâ laøm chuøa neân laøm naêm taàng, ñaøi höông neân baûy taàng, cöûa laàu cuõng baûy taàng; Bí-soâ ni laøm chuøa neân ba taàng, ñaøi höông

vaø cöûa laàu neân naêm taàng. Luùc ñoù caùc Bí-soâ laøm chuøa nhieàu taàng neân hö suïp, Phaät noùi neân boû taàng treân, vaãn coøn hö suïp, cöù nhö vaäy giaûm daàn cho ñeán taàng coøn laïi coù theå chòu ñöïng ñöôïc. Töø khi Phaät hieän ñaïi thaàn thoâng haøng phuïc ngoaïi ñaïo, ngöôøi tín kính trong thaønh, ngoaøi thaønh cho ñeán choán bieân phöông ñeàu xaây caát chuøa cuùng cho Taêng ôû. Luùc ñoù caùc Bí-soâ truï chuøa ôû choán bieân phöông gaëp naïn khuûng boá lieàn boû chaïy troán, giaëc vaøo chuøa laáy heát y baùt vaø ngoïa cuï cuûa Taêng khieán hoï bò thieáu y, baïch Phaät, Phaät noùi: “ngoïa cuï cuûa Taêng khoâng neân ñeå cho maát, khi ñi neân mang theo”. Sau ñoù coù naïn khuûng boá, coù Bí-soâ mang ngoïa cuï cuûa A-taêng-kyø theo roài cuøng caùc Bí- soâ chaïy troán, ñeán chieàu toái Bí-soâ tröôûng laõo noùi vôùi Bí-soâ naøy: “naøy cuï thoï, luaän veà tuoåi taùc thì toâi ñöôïc duøng ngoïa cuï cuûa A-taêng-kyø naøy, thaày neân ñöa cho toâi”, Bí-soâ naøy ñöa, vò tröôûng laõo naøy laáy loùt naêm nguû ñeán saùng hoâm sau ñöa laïi baûo Bí-soâ naøy mang ñi, Bí-soâ naøy noùi: “khi caàn ngoïa cuï thì ñem tuoåi taùc ra noùi, khi coù naïn khuûng boá phaûi mang theo thì sao khoâng noùi ñeán tuoåi taùc, ngoïa cuï naøy tröôûng laõo neân töï mang theo”. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “ngöôøi mang ngoïa cuï ñi ñöôïc duøng”, sau khi naïn duyeân döùt, caùc Bí-soâ thaáy vò kia vaãn duøng ngoïa cuï cuûa Taêng neân noùi: “ñaây laø vaät cuûa Taêng, vì sao laáy duøng moät mình?”, ñaùp laø Phaät cho duøng, Phaät noùi: “luùc ñoù coù naïn khuûng boá neân ta khai cho ngöôøi mang ngoïa cuï cuûa Taêng theo thì ñöôïc duøng. Nay naïn duyeân ñaõ heát thì neân theo phaùp thöùc ñaõ ñònh tröôùc kia”. 9. Nhieáp tuïng thöù chín trong Bieät moân thöù hai: Neáu coù phaùp hoäi lôùn,

Ñaùnh troáng nhoùm chuùng taêng, Chuùng ñoâng haønh thöïc rieâng, Ngöôøi kieåm tra aên tröôùc. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc xin Phaät cho môû phaùp hoäi lôùn ôû trong röøng Theä ña, Phaät noùi laø ñuùng luùc. Ñeán ngaøy ñaïi hoäi, caùc Bí-soâ khaép boán phöông ñeàu tuï veà, do chuùng ñoâng neân treã maát giôø aên, Phaät baûo neân ñaùnh kieàn chuøy, do quaù oàn neân ñaùnh kieàn chuøy vaãn khoâng nghe ñöôïc heát, Phaät baûo: "neân ñaùnh troáng lôùn, Bí-soâ nghe tieáng troáng neân tuï taäp taïi nhaø aên vaø ngoài theo thöù lôùp". Luùc ñoù do quaù ñoâng neân ngöôøi doïn ñöa thöùc aên chöa ñöa ñeán haøng cuoái cuøng thì qua giôø ngoï, vì theá nhieàu Bí-soâ phaûi nhòn ñoùi; Phaät noùi: "neáu soá ngöôøi quaù ñoâng neân cho haønh thöïc rieâng töøng nhoùm, haõy ñeå thöùc aên ôû tröôùc moãi Thöôïng toøa ñeå coù theå doïn ñöa moät laàn". Luùc ñoù cö só doïn ñöa baùnh traùi khoâng ñoàng ñeàu, Phaät baûo neân cöû moät Bí-soâ troâng coi vieäc doïn aên;

Bí-soâ ñöôïc sai naøy do coi ngoù vieäc doïn aên cho chu ñaùo, ñeán khi chuùng aên xong thì qua giôø ngoï vaø Bí-soâ nay phaûi nhòn ñoùi; Phaät noùi: "ngöôøi troâng coi vieäc doïn aên neân laáy phaàn aên cuûa mình roài aên tröôùc, aên nhö vaäy khoâng coù loãi". 10. Nhieáp tuïng thöù möôøi trong Bieät moân thöù hai: Treân choã Thuû chuùng ni, Neân ñeå moät choã troáng, Cho Bí-soâ khaùc ñeán, Coâ khoå chôù taêng giaù. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù nhieàu Bí-soâ ni du haønh trong nhaân gian ñeán moät tuï laïc, trong ñaây coù moät tröôûng giaû tín kính thænh caùc Bí-soâ ni ñeán nhaø thoï thöïc, trong caùc Bí-soâ ni naøy, ni Thoå- la-nan-ñaø laø Thöôïng toïa. Laïi coù moät Bí-soâ thaùp tuøng theo caùc thöông nhaân du haønh cuõng ñeán tuï laïc naøy, khi theo thöù lôùp khaát thöïc, coù ngöôøi noùi: "coù caùc Bí-soâ ni ñang thoï thænh thöïc taïi nhaø tröôûng giaû, thaày haõy ñeán ñoù cuøng thoï thöïc", Bí-soâ lieàn ñi ñeán nhaø tröôûng giaû. Bí-soâ ni noùi: "Ñaïi ñöùc, neáu khi ñaïi chuùng aên xong, thaày coù theå chuù nguyeän vaø thuyeát phaùp ñöôïc cho thí chuû thì haõy ngoài treân toøa treân; neáu khoâng theå thì haõy ngoài moät beân, aên xong roài ñi", Bí-soâ nghe roài suy nghó: "neáu ta chôø aên xong thuyeát phaùp roài môùi ñi thì caùc thöông nhaân seõ boû ta ñi tröôùc", nghó roài lieàn ngoài moät beân aên xong roài ñi. Khi ñeán trong röøng Theä ña, thaønh Thaát-la-phieät, caùc Bí-soâ cöïu truù thaêm hoûi ñi ñöôøng coù ñöôïc an laïc khoâng, Bí-soâ naøy ñaùp: "khoâng an laïc vì bò Bí-soâ ni aùc yù laøm nhuïc", noùi roài lieàn keå laïi vieäc treân, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "neáu chæ coù moät Bí-soâ vaø moät Bí-soâ ni thì Bí-soâ neân ngoài treân vaø thoï thöùc aên tröôùc; neáu coù hai ba hay nhieàu Bí-soâ ni maø chæ coù moät Bí-soâ thì Bí-soâ naøy vaãn ngoài treân vaø thoï thöùc aên tröôùc. Töø nay Bí-soâ ni ñi ñeán ñaâu thoï thænh thöïc, neân chöøa moät choã troáng daønh cho Bí-soâ naøo ñeán sau, neáu laø Caàu tòch ñeán sau cuõng ñöôïc ngoài vaøo choã ngoài naøy vì Caàu tòch thuoäc chuùng treân. Bí-soâ ni laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Luùc ñoù tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc khi thieát laäp phaùp hoäi lieàn ñem taát caû vôï con nam nöõ trong nhaø xaû thí cho Taêng, caùc Bí-soâ khoâng bieát laøm sao, baïch Phaät, Phaät baûo hoûi tröôûng giaû, tröôûng giaû noùi: "caùc thaày ñònh

giaù roài baùn ñaáu giaù, toâi seõ mua laïi", Bí-soâ vöøa ñònh giaù, Luïc chuùng Bí-soâ tranh nhau noùi giaù cao hôn. Trong soá ñoù coù moät ngöôøi nöõ coâ khoå thaáy Luïc chuùng Bí-soâ noùi giaù caøng cao, sôï tröôûng giaû mua laïi khoâng ñöôïc neân noùi vôùi tröôûng giaû: "soá toâi coâ khoå, xin tröôûng giaû ñöøng boû toâi", Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "ñoái vôùi ngöôøi nöõ coâ khoå hay öu saàu lo

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 8 431

sôï thì Bí-soâ khoâng neân noùi giaù cao hôn, ai noùi giaù cao hôn thì phaïm toäi AÙc taùc. Neân tuøy thí chuû tín kính tính mua vôùi giaù bao nhieâu thì nhaän laáy baáy nhieâu".

III. TOÅNG NHIEÁP TUÏNG CUÛA BIEÄT MOÂN THÖÙ BA: Tö cuï y, ngu si, Sai, khoâng duøng, ngöôøi tuïc, Ñang laøm, tröôûng giaû cuùng, Dao caïo, trang hoaøng thaùp, Côm, laïc, laù, muùc nöôùc, Vaø caùc vieäc röûa baùt... Möôøi hai baøi tuïng naøy, Toång nhieáp caàn neân bieát. 1. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù ba: Möôøi ba tö cuï y, Ghi teân caát giöõ duøng, Neáu coù y dö khaùc, Kyù gôûi neân phaân bieät. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Phaät cuøng caùc Bí-soâ du hoùa trong nhaân gian, moät Bí-soâ bònh vì thieáu thuoác uoáng neân qua ñôøi, baïch Phaät, Phaät noùi: "töø nay cho caùc Bí-soâ ñöôïc caát chöùa vaûi ñoåi thuoác, khi coù bònh duyeân neân laáy vaûi naøy baùn ñeå mua thuoác uoáng". Sau ñoù coù Bí-soâ sau khi ñöôïc vaûi ñoåi thuoác naøy lieàn ñem giaët nhuoäm, taùc phaùp thoï trì roài caát giöõ, ñeán khi bònh ñem vaûi naøy baùn ñeå mua laïi thuoác thì baùn khoâng ñöôïc giaù, baïch Phaät, Phaät noùi: "vaûi ñoåi thuoác khoâng neân giaët nhuoäm, neân giöõ nguyeân maøu saéc ban ñaàu". Cuï thoï Öu-ba-ly hoûi Phaät: "Phaät cheá caùc Bí-soâ neân thoï trì ba y, laïi khai cho caát chöùa vaûi ñoåi thuoác laø nhö theá naøo?", Phaät noùi: "töø nay caùc Bí-soâ ñöôïc caát chöùa möôøi ba tö cuï y: moät laø Taêng-giaø-leâ, hai laø Uaát Ña-la taêng, ba laø An-ñaø-hoäi, boán laø Ni-sö-ñaøn, naêm laø quaàn, saùu laø phoù quaàn (quaàn thöù hai ñeå thay ñoåi), baûy laø Taêng khöôùc kyø, taùm laø phoù Taêng khöôùc kyø (caùi thöù hai ñeå thay ñoåi), chín laø khaên lau maët, möôøi laø khaên lau mình, möôøi moät vaûi baêng boù gheû (veát thöông), möôøi hai laø khaên caïo toùc, möôøi ba laø vaûi ñoåi thuoác", laïi hoûi: "Bí-soâ neân thoï trì möôøi ba tö cuï y naøy nhö theá naøo?", Phaät noùi: "neân thoï trì töøng loaïi, ñoái tröôùc moät Bí-soâ noùi teân ra ñeå taùc phaùp thoï trì, nhö y Taêng-giaø-leâ neân noùi nhö sau: Ñaïi ñöùc nhôù nghó, ñaây laø y Taêng-giaø-leâ, töø nay toâi xin thoï trì, ñaõ caét roïc thaønh y laø vaät maø toâi thoï duïng.

432 BOÄ LUAÄT 10

Noùi ba laàn, nhöõng y khaùc ñeàu döïa theo ñaây maø taùc phaùp thoï trì, chæ coù vaûi ñoåi thuoác laø duøng khi coù bònh duyeân", laïi hoûi: "ngoaøi möôøi ba tö cuï y naøy ra, neáu coù y dö khaùc thì phaûi laøm sao?", Phaät noùi: "neân baïch vôùi Thaân giaùo sö vaø Quyõ phaïm sö roài taùc phaùp kyù gôûi phaân bieät thoï trì, ñoái tröôùc moät Bí-soâ phaân bieät thoï trì nhö sau: Ñaïi ñöùc nhôù nghó, toâi Bí-soâ teân --- coù y

dö naøy chöa taùc phaùp phaân bieät, nay ñoái tröôùc Ñaïi ñöùc phaân bieät ñeå thoï trì. (ba laàn) 2. Nhieáp tuïng thöù hai trong Bieät moân thöù ba: Si khoâng hieåu ba taïng, Möôøi hai haïng ngöôøi naøy, Khi maát taùnh hoài phuïc laïi, Quôû traùch neân ghi nhaän. Cuï thoï Öu-ba-ly hoûi Phaät: Hoûi: coù maáy haïng ngöôøi khoâng ñöôïc quôû traùch vaø lôøi noùi khoâng ñöôïc ghi nhaän? Phaät ñaùp: coù möôøi hai haïng ngöôøi: 1. Ngöôøi ngu laø ngöôøi yù suy nghó ñieàu aùc, mieäng noùi lôøi aùc, thaân laøm vieäc aùc vaø coá chaáp vieäc ñaõ laøm. 2. Ngöôøi si laø ngöôøi khoâng trì kinh, luaät, luaän. 3. Ngöôøi khoâng phaân minh laø ngöôøi khoâng hieåu roõ giaùo vaên trong ba taïng. 4. Ngöôøi khoâng thieän xaûo laø ngöôøi khoâng hieåu raønh giaùo lyù trong ba taïng. 5. Ngöôøi khoâng taøm quyù laø ngöôøi phaïm moät trong boán toäi Tha thaéng. 6. Ngöôøi coù loãi laàm laø ngöôøi môùi tranh caõi hay tröôùc ñoù ñaõ coù lôøi oaùn traùch 7. Ngöôøi ôû ngoaøi giôùi 8. Ngöôøi bò Taêng baïch töù yeát ma xaû khí. 9. Ngöôøi noùi khoâng coù thöù töï laø ngöôøi noùi doái, noùi ly giaùn, noùi thoâ aùc vaø taïp loaïn. 10. Ngöôøi xaû oai nghi laø ngöôøi rôøi khoûi choã ngoài. 11. Ngöôøi maát baûn taùnh laø ngöôøi laøm vieäc khoâng neân laøm, khoâng tu taäp caùc hoïc xöù. 12. Ngöôøi thoï hoïc laø ngöôøi phaïm toäi Ba la thò ca nhöng khoâng che giaáu, Taêng baïch töù yeát ma cho hoïc laïi giôùi (hoïc hoái Sa di). Laïi hoûi: coù maáy haïng ngöôøi ñöôïc quôû traùch? Phaät ñaùp: coù ba, ñoù laø ngöôøi truï nôi baûn taùnh, ngöôøi noùi coù thöù töï

vaø ngöôøi khoâng xaû oai nghi. Laïi hoûi: ngöôøi maát baûn taùnh khi quôû traùch yeát ma, khoâng ñöôïc ghi nhaän thì quôû khoâng thaønh quôû, neáu ngöôøi naøy hoài phuïc baûn taùnh thì quôû coù thaønh quôû khoâng?, Phaät noùi thaønh quôû. 3. Nhieáp tuïng thöù ba trong Bieät moân thöù ba: Sai möôøi hai haïng ngöôøi, Noùi thì thaønh phaùp quôû, Khi thoï noùi laø tuïc, Thì khoâng thaønh Caän vieân. Laïi hoûi: khi taùc phaùp yeát ma sai möôøi hai haïng ngöôøi, neáu hoï noùi raèng: “caùc Ñaïi ñöùc ñöøng sai toâi” thì lôøi naøy coù ñöôïc ghi nhaän khoâng? Phaät ñaùp: ñöôïc ghi nhaän nhöng khoâng thaønh quôû, thaønh quôû laø khi vì ngöôøi naøo taùc phaùp yeát ma trò phaït. Laïi hoûi: khi ngöôøi ñang thoï Caän vieân noùi toâi laø ngöôøi tuïc thì ngöôøi naøy coù thaønh thoï Caän vieân khoâng? Phaät ñaùp: neáu ngöôøi aáy thoï Caän vieân roài töï noùi mình laø ngöôøi tuïc thì ngöôøi aáy vaãn maát Caän vieân, huoáng chi laø ñang thoï. Ñaây laø döïa treân coù taâm xaû giôùi maø noùi.

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA

QUYEÅN 9

4. Nhieáp tuïng thöù tö trong Bieät moân thöù ba: Khoâng duøng naêm loaïi môõ, Tuøy tröôøng hôïp noùi giôùi, Nhaân ÖÙc nhó aên chaùo, Chuùng neân thoï ruoäng vua. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, nhö Phaät daïy coù naêm loaïi giaøy da baát tònh khoâng neân duøng, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ duøng môõ voi trong naêm loaïi môõ

baát tònh thoa leân giaøy da roài ñöùng phía treân höôùng gioù, khieán cho voi cuûa vua Thaéng quang nghe thaáy muøi naøy kinh haõi boû chaïy. Luïc chuùng Bí-soâ hoûi ngöôøi giöõ voi sao khoâng giöõ voi laïi, ñaùp laø khoâng theå giöõ ñöôïc, Luïc chuùng Bí-soâ noùi laø coù theå giöõ ñöôïc, ngöôøi giöõ voi noùi: “neáu caùc vò giöõ voi laïi giuùp toâi thì toâi seõ ñeàn ñaùp baèng giaù tieàn baùnh traùi”. Luïc chuùng Bí-soâ nhaän lôøi roài xuoáng ñöùng döôùi höôùng gioù, voi heát nghe muøi lieàn ñöùng laïi, ngöôøi giöõ voi noùi: “caùc vò coù thaàn chuù hay sao, voi kinh sôï boû chaïy toâi giöõ laïi khoâng ñöôïc nhöng caùc vò laïi laøm cho noù ñöùng laïi ñöôïc”, Luïc chuùng Bí-soâ noùi: “khoâng coù thaàn chuù gì caû, chæ laø toâi duøng môõ voi thoa leân giaøy da...”, ngöôøi giöõ voi cheâ traùch: “neáu voi cuûa vua bò thöông toån thì haù chaúng phaûi caùc vò ñaõ laøm vieäc khoâng lôïi ích roài hay sao”. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “Bí-soâ khoâng ñöôïc duøng môõ voi thoa leân giaøy da, ai laøm theá thì phaïm toäi AÙc taùc. Môõ voi ñaõ nhö theá thì caùc loaïi môõ ngöïa, sö töû, hoå, baùo ñeàu khoâng ñöôïc duøng”. Phaät taïi thaønh Vöông xaù, luùc ñoù vua Taàn-tyø-sa-la ñeán choã toân giaû A-nan ñaûnh leã roài hoûi: “Ñaïi ñöùc, hoâm nay khoâng phaûi laø ngaøy nghe phaùp maø laø ngaøy tröôûng tònh, toâi coù ñöôïc nghe khoâng?”, ñaùp: “ñaïi vöông, vieäc tröôûng tònh laø vieäc maø caùc Bí-soâ cuøng laøm, ngöôøi theá tuïc khoâng ñöôïc nghe”, vua nghe roài lieàn ñöùng daäy ñi. Phaät tuy bieát nhöng vaãn hoûi

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 9 435

A-nan nguyeân do, A-nan keå laïi vieäc treân, Phaät noùi: “thaày coù loãi lôùn, neáu luùc naûy vua ñöôïc nghe Ba-la-ñeà-moäc-xoa naøy thì vua aét seõ sanh loøng tin saâu vaø cung kính gaáp boäi. Töø nay neáu vua cho ñeán ñaïi thaàn coù tín taâm, öa thích nghe giôùi thì Bí-soâ neân vì hoï noùi. Neáu coù ngöôøi tuy toân quyù nhöng khoâng coù taâm tín kính maø muoán nghe cuõng neân vì hoï noùi. Neáu coù ngöôøi ngheøo tín taâm muoán nghe cuõng neân vì hoï noùi, nhöng neáu khoâng coù tín taâm maø muoán nghe thì Bí-soâ khoâng neân noùi”. Phaät taïi thaønh Vöông xaù, luùc ñoù cuï thoï Thuyeát lung noa Nhò thaäp öùc töø nhoû ñaõ ñöôïc nuoâi döôõng baèng chaùo, sau khi xuaát gia khoâng ñöôïc aên chaùo nöõa neân thaân theå oám gaày vaøng voû khoâng coù söùc löïc. Phaät tuy bieát nhöng vaãn hoûi A-nan nguyeân do, A-nan baïch Phaät roõ nguyeân do, Phaät noùi: “töø nay ta khai cho Bí-soâ ÖÙc nhó ñöôïc tuøy yù aên chaùo”, cuï thoï A-nan ñeán noùi laïi lôøi Phaät cho ÖÙc nhó nghe, ÖÙc nhó hoûi: “Phaät khai cho taát caû ñaïi chuùng hay chæ rieâng cho toâi?”, ñaùp laø khai rieâng cho thaày, ÖÙc nhó noùi: “do nhaân duyeân caùc vò ñoàng phaïm haïnh seõ cheâ cöôøi toâi laø ÖÙc nhó voán con nhaø giaøu coù ôû thaønh Chieâm ba, ñaõ boû caû baûy voi chuùa ñeå xuaát gia, nay laïi caàu ñöôïc aên chaùo hay sao. Neáu Phaät vì toâi maø khai cho taát caû ñaïi chuùng ñöôïc aên chaùo thì toâi seõ theo chuùng aên”, A-nan trôû veà baïch laïi Phaät, Phaät noùi: “ta nhaân vieäc naøy vì ÖÙc nhó khai cho ñaïi chuùng ñöôïc aên chaùo”. Luùc ñoù caùc cö só, Baø-la-moân tònh tín ñem nhieàu loaïi chaùo ngon ñeán cuùng cho ñaïi chuùng, vua AÛnh Thaéng nghe bieát vieäc naøy lieàn ñem ngaøn maãu ruoäng toát cuùng cho Taêng, caùc Bí-soâ khoâng daùm thoï,

baïch Phaät, Phaät noùi: “vì Taêng neân thoï, quaû traùi thu hoaïch ñöôïc ñaïi chuùng cuøng thoï duïng”. 5. Nhieáp tuïng thöù naêm trong Bieät moân thöù ba: Ngöôøi tuïc vaø Caàu tòch, Khoâng ñöôïc cuøng ngoài chung, Tröø khi coù naïn duyeân, Ngoài chung khoâng thaønh loãi. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, cuï thoï Öu-ba-ly hoûi Phaät: “Bí-soâ nghe phaùp coù ñöôïc cuøng ngoài chung vôùi ngöôøi tuïc khoâng?”, Phaät noùi: “khoâng ñöôïc, tröø naïn duyeân khoâng phaïm”, laïi hoûi coù ñöôïc cuøng Caàu tòch ngoài chung khoâng, Phaät noùi: “khoâng ñöôïc, cho ñeán khoâng ñöôïc ngoài cuøng toøa vôùi ngöôøi nhoû tuoåi, huyønh moân, ngöôøi oâ nhuïc Bí-soâ ni, ngöôøi phaïm nguõ nghòch, ngoaïi ñaïo, ngöôøi höôùng ñeán ngoaïi ñaïo, taëc truï, ngöôøi haønh Bieät truï, ngöôøi phaïm Baát coïng truï, tröø coù naïn duyeân khoâng phaïm”, laïi hoûi coù ñöôïc ngoài chung vôùi ngöôøi thoï hoïc khoâng, Phaät noùi khoâng ñöôïc nhö treân, khoâng ñöôïc ngoài chung moät giöôøng caây cuõng gioáng nhö vaäy.

6. Nhieáp tuïng thöù saùu trong Bieät moân thöù ba: Ñang laøm ñöøng baûo daäy, Ngoài theo tuoåi, chaäu nhuoäm, Neân cuøng giöõ vöôøn Taêng, Ñöøng ñoát goã xaây döïng. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù caùc Bí-soâ ñang ngoài treân gheá laøm caùc vieäc nhö giaët, nhuoäm, may... Luïc chuùng Bí-soâ ñeán baûo hoï ñöùng daäy ñeå mình ngoài laøm khieán hoï boû dôû coâng vieäc. Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “khi Bí-soâ ñang giaët, nhuoäm... thì khoâng ñöôïc baûo hoï ñöùng daäy, ai laøm traùi thì phaïm toäi AÙc taùc”. Luïc chuùng Bí-soâ töï yû mình laø baäc Thöôïng toøa neân ñi ñeán ñaâu cuõng baûo ngöôøi khaùc ñöùng daäy ñeå mình ngoài, coù Bí-soâ khoâng chòu ñöùng daäy, Phaät noùi: “neân ngoài theo thöù lôùp tuoåi haï”. Sau ñoù khi caùc Bí-soâ ñang aên, Luïc chuùng Bí-soâ ñeán sau lieàn baûo hoï ñöùng daäy, Phaät noùi: “khi Bí-soâ ñang aên, Thöôïng toøa ñeán sau khoâng ñöôïc baûo ngöôøi nhoû hôn ñöùng daäy, ai laøm theá thì phaïm toäi AÙc taùc, neân tuøy choã maø ngoài aên”. Luùc ñoù cuï thoï Öu-ba-ly hoûi Phaät: “Phaät noùi khi Bí-soâ ñang aên khoâng ñöôïc baûo ñöùng daäy, nhö theá naøo laø ñang aên?”, Phaät noùi: “döôùi cho ñeán thoï muoái, thoï laù caây döïng thöùc aên ñeàu khoâng ñöôïc baûo ñöùng daäy”. Sau ñoù Luïc chuùng Bí-soâ ñeán choã ngoài cuûa baäc Thöôïng toøa coá yù thoï thöïc tröôùc ñeå khoâng bò baûo ñöùng daäy, Phaät noùi: “khoâng ñöôïc ñeán ngoài choã cuûa baäc Thöôïng toøa coá yù thoï thöïc tröôùc, ai laøm theá thì phaïm toäi AÙc taùc, Bí-soâ neân bieát ngoái theo thöù lôùp”. Trong Taêng coù thuøng chöùa nöôùc thuoác nhuoäm vaø thau chaäu duøng ñeå nhuoäm, moät Bí-soâ laáy caùc vaät duïng naøy duøng ñeå nhuoäm y tröôùc, Luïc chuùng Bí-soâ ñeán sau giaønh laáy duøng tröôùc khieán Bí-soâ kia phaûi boû dôû coâng vieäc ñang laøm. Phaät noùi: “neáu laø vaät cuûa Taêng, ngöôøi khaùc laáy tröôùc ñang duøng thì khoâng ñöôïc ñoaït laáy, chôø laøm xong môùi laáy, chöa xong maø ñoaït laáy thì phaïm toäi AÙc taùc”. Sau ñoù Luïc chuùng Bí-soâ chæ nhuoäm coù moät mieáng vaûi nhoû maø coá yù ngaâm maõi trong chaäu nöôùc nhuoäm, khoâng ñeå cho ngöôøi khaùc laáy duøng, Phaät noùi: “neáu nhuoäm caû taám vaûi môùi goïi laø nhuoäm, khoâng ñöôïc vì nhuoäm moät mieáng vaûi nhoû maø ngaên khoâng cho ngöôøi khaùc duøng, ai laøm theá thì phaïm toäi

AÙc taùc". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc laøm haøng raøo caây chung quanh röøng Theä ña, coù ngöôøi tuïc phaù ñeå laáy goã mang ñi, baïch Phaät, Phaät noùi neân sai ngöôøi ngaên giöõ. Khi sai ngöôøi ngaên giöõ, keû troäm vaát laïi goã boû chaïy, khoâng ai nhaët laïi neân caùc caây goã naøy bò hö muïc, baïch Phaät, Phaät noùi: "caây naøo hö muïc thì ñöa vaøo nhaø truø laøm cuûi ñun, caây goã naøo coøn duøng ñöôïc thì ñöa cho ngöôøi troâng coi vieäc xaây döïng". Luùc ñoù

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 9 437

Luïc chuùng Bí-soâ laáy nhöõng caây goã coøn duøng xaây döïng ñöôïc cheû laøm cuûi ñun naáu nöôùc nhuoäm, baïch Phaät, Phaät noùi: "Bí-soâ khoâng ñöôïc ñoát caây goã coøn duøng xaây döïng ñöôïc, ai laøm theá thì phaïm toäi AÙc taùc". 7. Nhieáp tuïng thöù baûy trong Bieät moân thöù ba: Vaät tröôûng giaû ñaõ thí, Hoûi roài neân caát giöõ, Ñöøng chieám choã ngöôøi khaùc, Röûa saïch môùi vaøo chuøa. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc xin Phaät cho cuùng Taêng ôû trong röøng Theä ña, Phaät noùi tuøy yù. Trong röøng Theä ña coù bao nhieâu caây, caây mang teân gioáng ñöïc thì tröôûng giaû duøng y phuïc ngöôøi nam trang hoaøng, caây mang teân gioáng caùi thì tröôûng giaû duøng y phuïc ngöôøi nöõ trang hoaøng. Nhö theá trang hoaøng khaép nôi töø trong saân chuøa, choã kinh haønh... cho ñeán trong nhaø aên roài xaû thí cho Taêng, caùc Bí-soâ khoâng bieát phaûi laøm sao neân baïch Phaät, Phaät baûo neân hoûi tröôûng giaû, hoûi thì tröôûng giaû noùi laø vaät cuùng ôû ñaâu thì thuoäc cuûa nôi ñoù. Phaät noùi: "nhöõng y phuïc trang hoaøng treân caùc caây cho ñeán caùc nôi khaùc neân caát vaøo trong röông, ñôïi khi coù ñaïi hoäi trong röøng Theä ña thì ñem ra trang hoaøng trôû laïi. Treân töôøng thì neân hoïa veõ, trong nhaø aám thì neân mua cuûi ñun, trong nhaø taém thì neân mua caùc vaät duøng caàn duøng, trong nhaø chöùa nöôùc thì neân chöùa nöôùc cho ñuû cung caáp nöôùc uoáng ñuùng thôøi vaø phi thôøi cho ñaïi chuùng, trong nhaø nuoâi ngöôøi bònh neân cung caáp thöùc aên ngon. Nhöõng vaät gaàn Taêng phoøng, tröôùc hieân, choã kinh haønh thì Hieän tieàn taêng ñöôïc chia; nhöõng vaät ôû trong saân, trong chuøa thì Töù phöông taêng ñöôïc thoï duïng". Luùc ñoù caùc Bí-soâ ôû trong thieàn ñöôøng tu thieän phaùp ñeå ñoaïn hoaëc, Luïc chuùng Bí-soâ ñeán baûo ngöôøi khaùc ñöùng daäy cho hoï ngoài, Phaät noùi: "nhöõng choã ñoù khoâng neân döïa vaøo tuoåi haï laøm cho caùc Bí-soâ xao ñoäng, neáu ai laøm theá thì phaïm toäi Vieät phaùp". Coù Bí-soâ taïm xuaát thieàn ñöùng daäy kinh haønh moät laùt, Luïc chuùng Bí-soâ lieàn ngoài vaøo choã ñoù laøm cho Bí-soâ boû dôû vieäc ngoài thieàn, Phaät noùi: "choã maø ngöôøi khaùc ñaõ ngoài tröôùc thì khoâng neân giaønh ngoài. Bí-soâ khi muoán kinh haønh neân laáy goái hay Taêng khöôùc kyø ñeå treân choã ngoài roài môùi ñi". Luùc ñoù coù Bí-soâ khaùch ñeán chuøa ñaäp giuõ giaøy da vaøo coät truï tröôùc hieân, Bí-soâ cöïu truï thaáy lieàn cheâ traùch, baïch Phaät, Phaät noùi: "nay ta cheá phaùp thöùc cho Bí-soâ ñi ñöôøng nhö sau: Bí-soâ ñi ñöôøng khi muoán vaøo trong chuøa naøo haõy tìm choã ñeå nöôùc, ñeå baùt moät beân, ñaäp giuõ y roài röûa tay chaân saïch seõ cho khoâng coøn buïi ñaát, keá ñoå nöôùc saïch vaøo bình, duøng

gieû lau giaøy da xong, ñaép y cho teà chænh roài môùi thung dung vaøo trong chuøa". 8. Nhieáp tuïng thöù taùm trong Bieät moân thöù ba: Dao vaø nhíp cuûa Taêng, Duøng xong khoâng giöõ luoân, Khi tieåu tieän xong roài, Khoâng ôû laâu trong ñoù. Phaät cho caát chöùa dao caïo vaø nhíp, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ laáy dao caïo vaø caùi nhíp cuûa Taêng duøng xong roài caát giöõ luoân, khoâng ñem traû laïi noùi laø ñeå sau naøy duøng nöõa. Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Bí-soâ duøng dao cuûa Taêng xong khoâng ñöôïc caát giöõ luoân, cho ñeán caùc vaät duïng khaùc nhö nhíp, ñaù maøi... cuõng nhö vaäy". Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ vaøo tieåu tieän xong cöù ôû maõi trong ñoù ñeå ngaên ngaïi ngöôøi khaùc, coá yù xuùc naõo hoï khieán hoï cheâ traùch baïch Phaät, Phaät noùi: "tueåu tieän xong khoâng ñöôïc ôû maõi trong ñoù, neáu coá yù laøm vaäy thì phaïm toäi AÙc taùc, coá yù xuùc naõo ngöôøi khaùc cuõng phaïm nhö vaäy". 9. Nhieáp tuïng thöù chín trong Bieät moân thöù ba: Trang hoaøng chung quanh thaùp, Baøi trí caùc Thaùnh tích, Nöôùc ñuïc tuøy uoáng duøng, Nöôùc maën phaân bieät bieát. Luùc ñoù tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc muoán trang hoaøng thaùp thôø moùng tay cuûa Phaät vaø baøi trí caùc Thanh tích nhöng khoâng bieát laøm nhö theá naøo, Phaät noùi: "baét ñaàu töø hình töôïng Boà-taùt töø coõi trôøi Ñoå-söû-ña haï sanh ñeå hoùa ñaïo höõu tình cho ñeán khi nhaäp Nieát-baøn, caùc Thaùnh tích trong boån sanh ñöôïc tuøy yù laøm". Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñi ñöôøng gaëp nöôùc ñuïc, nghi ngaïi neân khoâng daùm muùc nöôùc uoáng, Phaät noùi: "nöôùc soi thaáy maët ñeàu coù theå uoáng duøng, neáu soi khoâng thaáy maët thì caàn coù ngöôøi trao cho môùi uoáng. Neáu quaù ñuïc thì neân boû traùi Yeát ñaéc ca hay traùi Boà ñaøo chôø laéng trong môùi uoáng, hoaëc boû boät vaøo", coù Bí-soâ boû naém boät vaøo nöôùc, boät tan heát trong nöôùc, Phaät noùi neân thaám nöôùc voø thaønh vieân roài môùi boû vaøo. Laïi coù Bí- soâ gaëp nöôùc maën, nghi ngaïi khoâng daùm uoáng, Phaät noùi: "nöôùc maën laøm muoái ñöôïc thì neân thoï roài môùi duøng, nöôùc maën khoâng laøm muoái ñöôïc thì tuøy yù laáy duøng, chôù nghi ngaïi". 10. Nhieáp tuïng thöù möôøi trong Bieät moân thöù ba: Côm, laïc... khoâng phaûi dô, Nöôùc trong lu cuõng vaäy,

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 9 439

Röûa chaân, naêm loaïi bình, Theá naøo goïi laø saïch?, Laù, tay buïm nöôùc uoáng, Ña nghi, roùt vaøo baùt, Mang löông thöïc qua soâng, Duø chaïm khoâng thaønh loãi, Röûa baùt neân duïng taâm, Ngöôøi chaïm, hoûi môùi thoï, Ñoåi thöùc aên, löông thöïc, Heát naïn ngaên trôû laïi. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù soá ñoâng Baø-la-moân, cö só môû yeán tieäc trong vöôøn hoa gaàn röøng Theä ña, tieäc xong, hoï ñoå boû thöùc aên dö vaøo trong gieáng nöôùc. Khi caùc Bí-soâ muùc nöôùc gieáng, duøng löôït löôït nöôùc thì thaáy coù hat côm vaø thöùc aên thöøa neân nghi ngaïi, cho ñeán nöôùc trong lu cuõng khoâng daùm duøng. Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "khoâng phaûi vì coù thöùc aên thöøa maø nöôùc thaønh baát tònh, löôït roài thì thaønh tònh, khoâng neân ñoå boû nöôùc". Laïi coù Bí-soâ ñeán muùc nöôùc trong ao,

thaáy coù ngöôøi ñang röûa bình ñöïng Toâ daàu vaø bình ñöïng Laïc, cuõng coù Bí-soâ ñang röûa baùt, chaát dô noåi treân maët nöôùc vaø caën cuûa Laïc trong bình töøng mieáng chìm xuoáng nöôùc. Bí-soâ thaáy roài sanh nghi khoâng daùm duøng nöôùc naøy, Phaät noùi: “khoâng phaûi do coù caùc vaät ñoù maø nöôùc thaønh baát tònh, löôït roài thì thaønh tònh, duøng khoâng phaïm”. Coù caùc Bí-soâ ñi ñöôøng khoù tìm ñöôïc nöôùc, ñeán beân xe nöôùc muoán laáy nöôùc nhöng nghi laø khoâng saïch, do ñoù thieáu nöôùc raát khoán khoå môùi veà ñeán chuøa, baïch Phaät, Phaät noùi: “neân laáy nöôùc beân xe nöôùc, tröôùc neân duøng suùc mieäng roài môùi uoáng duøng”, gaëp luùc phi thôøi, Bí-soâ khoâng daùm uoáng, Phaät noùi phi thôøi vaãn uoáng ñöôïc. Laïi coù Bí-soâ khoâng daùm tröõ nöôùc trong bình, Phaät noùi neân tröõ; laïi coù Bí-soâ ñi ñöôøng khoâng tìm ñöôïc nöôùc, gaëp nöôùc suoái khoâng daùm uoáng, Phaät noùi neân xem kyõ roài uoáng, uoáng roài khoâng daùm muùc nöôùc theâm vaøo bình, Phaät noùi neân muùc theâm. Laïi coù Bí-soâ thaáy nöôùc ñuïc khoâng daùm uoáng, Phaät noùi neân xem kyõ roài uoáng; gaëp phi thôøi khoâng daùm uoáng, Phaät noùi: “thôøi hay phi thôøi uoáng duøng khoâng phaïm, tröõ nöôùc theâm vaøo bình cuõng khoâng phaïm”. Laïi coù Bí-soâ ñi ñöôøng, thaáy trong tuùi da ñöïng nöôùc uoáng coù mieáng Laïc (phoâ mai) neân nghi khoâng daùm uoáng, Phaät noùi: “thôøi hay phi thôøi ñeàu ñöôïc uoáng duøng, treân ñaây ñeàu laø khai cho uoáng duøng khi gaëp caùc naïn duyeân, neáu heát naïn duyeân thì cheá ngaên trôû laïi, ai tieáp tuïc uoáng duøng nhö theá thì phaïm toäi AÙc taùc”.

440 BOÄ LUAÄT 10

Coù caùc Bí-soâ du haønh ñeán choã nuoâi boø, tìm nöôùc röûa chaân khoâng coù, chuû traïi boø ñöa nöôùc Laïc löôït roài cho röûa chaân, Bí-soâ khoâng daùm duøng, baïch Phaät, Phaät noùi: “neáu gaëp nôi khoâng coù nöôùc, ñöôïc nöôùc Laïc löôït roài thì neân duøng”. Laïi coù Bí-soâ ñeán choã ngöôøi chaên boø möôïn bình laáy nöôùc, hoï ñöa bình ñöïng Toâ daàu, Bí-soâ khoâng daùm duøng, Phaät noùi: “coù naêm loaïi bình, ñoù laø bình ñaïi tieän, bình tieåu tieän, bình ñöïng röôïu, bình ñöïng daàu, bình ñöïng laïc. Ba loaïi bình treân khoâng ñöôïc duøng chöùa nöôùc uoáng duøng, neáu lôû ñöïng thì boû ñi; hai loaïi sau phaûi duøng muoái, ñaát, phaân boø, nöôùc taåy taåy saïch roài môùi ñöôïc ñöïng nöôùc, thôøi hay phi thôøi tuøy yù uoáng duøng”. Coù moät Bí-soâ uoáng nöôùc phi thôøi boãng ôï leân muøi thöùc aên neân lo sôï, Phaät noùi: “neân röûa tay saïch roài suùc mieäng, suùc mieäng saïch roài môùi uoáng nöôùc”, cuï thoï Öu-ba-ly hoûi Phaät: “Phaät baûo neân suùc mieäng saïch, nhö theá naøo goïi laø saïch?”, Phaät noùi: “khi aên uoáng ñuùng thôøi hay phi thôøi xong ñeàu neân suùc mieäng baèng nöôùc saïch hai ba laàn, ñeå tröø muøi hoâi cuûa thöùc aêndính trong raêng mieäng. Ai khoâng laøm nhö vaäy thì phaïm toäi AÙc taùc”. Coù moät Bí-soâ caàm bình nöôùc ñöa leân mieäng uoáng phi thôøi, muoãi coù trong bình bay ra chích, Phaät noùi: “khoâng neân caàm bình ñöa thaúng leân mieäng uoáng, neân roùt ra ly hay taùch ñeå uoáng”. Coù Bí-soâ muoán laøm bình quaân trì ñeå löôït nöôùc nhöng khoâng bieát laøm sao, Phaät noùi: “neân duøng mieáng caây hay mieáng gaïch ñeå beân trong ngaên khoâng cho truøng loït vaøo ñöôïc”. luùc ñoù coù Bí-soâ ñi ñöôøng muoán uoáng nöôùc, Phaät baûo laáy laù caây ñöïng nöôùc uoáng,

Bí-soâ thaáy coù laù xanh nhöng khoâng coù ngöôøi haùi trao cho, Phaät noùi neân nhaët laù vaøng rôi, neáu khoâng coù laù vaøng rôi thì töï haùi laù treân caønh, neáu haùi khoâng ñöôïc thì ñeán choã khuaát suùc mieäng roài ñöa bình leân mieäng uoáng. Tröôøng hôïp khai khi coù naïn duyeân vaø cheá ngaên trôû laïi ñeàu gioáng nhö treân. Trong Taêng coù Bí-soâ teân Hieät ly baït ñeà taâm hay ña nghi, luùc ñoù Bí-soâ naøy thaáy nöôùc trong bình chaûy xuoáng ñaát lieàn nghi coù ai sang nöôùc vaøo baùt töùc laø aùc xuùc (chaïm vaøo thaønh baát tònh goïi laø aùc xuùc) neân khoâng uoáng duøng. Phaät noùi: "Caùc chaát loûng ñeàu phaûi chaûy xuoáng khoâng theå chaûy ngöôïc leân, neân uoáng duøng chôù nghi ngaïi. Caùc loaïi nöôùc khaùc nhö söõa, laïc, nöôùc eùp traùi caây... cuõng nhö vaäy neân bieát". Coù Bí-soâ thaùp tuøng theo caùc thöông nhaân ñi ñöôøng, Caàu tòch mang löông thöïc ñi phía sau, luùc ñoù thöông nhaân taïm döøng nghæ xong muoán ñi tieáp noùi vôùi Bí-soâ: "haõy ñôõ haøng hoùa leân giuùp toâi", Bí-soâ khoâng daùm ñôõ leân, Phaät noùi neân ñôõ leân giuùp hoï; sau ñoù hoï laïi nhôø ñôõ xuoáng, Bí- soâ khoâng daùm ñôõ xuoáng, Phaät noùi neân ñôõ xuoáng giuùp hoï. Khi Caàu tòch mang löông thöïc ñi ñeán, do vaùc naëng raát nhoïc meät neân noùi vôùi Bí-soâ:

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 9 441

"thaày taïm mang giuùp, cho toâi ñöôïc nghæ moät laùt", Bí-soâ khoâng chòu mang giuùp, Phaät noùi: "neân duøng daây coät bao löông thöïc laïi roài baûo Caàu tòch caàm daây, Bí-soâ vaùc bao löông thöïc cho Caàu tòch ñöôïc nghæ moät laùt"; sau ñoù Bí-soâ nghi ngaïi khoâng daùm aên löông thöïc naøy, Phaät noùi aên khoâng phaïm. Laïi coù caùc Bí-soâ thaùp tuøng theo caùc thöông nhaân ñi ñöôøng gaëp giaëc cöôùp heát haøng hoùa, Caàu tòch cuõng vaát heát löông thöïc ñeå boû chaïy, Bí-soâ khoâng löôïm laáy laïi cuõng boû chaïy luoân. Sau ñoù Bí-soâ baûo Caàu tòch trôû laïi löôïm laáy löông thöïc, Caàu tòch noùi: "thaày muoán giaëc gieát toâi hay sao, thaày muoán laáy thì töï ñi laáy", Bí-soâ khoâng daùm trôû laïi laáy, Phaät noùi neân töï ñi laáy, Bí-soâ sau khi trôû laïi laáy löông thöïc mang veà laïi khoâng daùm aên, Phaät noùi aên khoâng phaïm. Laïi coù moät Bí-soâ baûo Caàu tòch vaùc löông thöïc, muoán qua soâng khoâng bieát phaûi laøm sao, Phaät noùi: "neân hoûi Caàu tòch coù theå vaùc löông thöïc qua soâng ñöôïc khoâng; neáu ñaùp laø chæ coù theå qua moät mình, khoâng theå vaùc theo löông thöïc thì Bí-soâ phaûi mang giuùp qua soâng. Neáu Caàu tòch noùi khoâng ñuû söùc qua soâng huoáng chi laø vaùc theâm löông thöïc, Bí-soâ neáu coù theå vöøa ñôõ Caàu tòch vöøa vaùc löông thöïc ñeå qua soâng ñöôïc thì toát; neáu khoâng theå thì vaùc löông thöïc qua soâng tröôùc roài ñôõ Caàu tòch qua sau", vaùc löông thöïc qua soâng roài Bí-soâ khoâng daùm aên, Phaät noùi aên khoâng phaïm. Coù moät Bí-soâ khi röûa baùt thaáy coù veát nöùt, Phaät noùi: "neân duïng taâm röûa hai ba laàn, duø coù veát nöùt duøng cuõng khoâng phaïm"; laïi coù Bí-soâ khi röûa baùt thaáy trong keû nöùt coù haït côm, nghi ngaïi khoâng daùm duøng, Phaät noùi: "duøng coïng coû kheàu ra roài röûa saïch laïi hai ba laàn, ñöôïc tuøy yù thoï duïng". Laïi coù Bí-soâ duøng baùt cuõ ñöïng nöôùc noùng, chaát dô noåi leân treân maët nöôùc neân nghi ngaïi khoâng daùm uoáng, Phaät noùi: "neân vôùt boû

vaùng baån ñoù roài uoáng"; laïi coù Bí-soâ röûa baùt xong ñem caát, ñeán ngaøy thöù ba laáy ra röûa laïi ñeå duøng thì baùt beå, Phaät noùi röûa roài neân duøng ñeå aên ngay. Coù moät Bí-soâ khaát thöïc xong trôû veà truù xöù ñeå ñoù roài ñi, moät Bí-soâ khaùc khaát thöïc trôû veà ñeå baùt cuûa mình leân treân baùt cuûa vò kia, Bí-soâ kia nghi ngaïi khoâng daùm aên, Phaät noùi: "neáu coù ngöôøi trao cho, thoï roài môùi aên, neáu khoâng coù ngöôøi trao thì sôùt boû phaàn thöùc aên ôû beân treân roài aên khoâng phaïm". Laïi coù Bí-soâ khaát thöïc trôû veà ñeå baùt ñoù roài ñi, moät ngöôøi tuïc ñeán chaïm vaøo baùt, Bí-soâ thaáy lieàn neân hoûi: "oâng muoán aên thöùc aên naøy phaûi khoâng?", neáu ñaùp laø do thaáy ruoài bu hay coû laù rôi vaøo neân löôïm boû ra thì Bí-soâ neân thoï roài môùi aên; neáu ñaùp laø muoán aên thöùc aên naøy thì Bí-soâ neân sôùt bôùt thöùc aên cho hoï roài môùi aên. Laïi coù Bí-soâ khaát thöïc trôû veà ñeå baùt ñoù roài ñi, Caàu tòch khaát thöïc veà sau lieàn ñeå baùt cuûa mình leân baùt cuûa Bí-soâ, Bí-soâ nghi ngaïi khoâng daùm aên, Phaät noùi: "neân sôùt boû

phaàn côm beân treân roài tuøy yù aên". Coù Bí-soâ ñi ñöôøng, khoâng coù ngöôøi tuïc hay Caàu tòch mang löông thöïc giuùp, Phaät noùi: "neân noùi vôùi thí chuû, neáu khoâng coù thí chuû thì phaûi töï mang, sau ñoù gaëp ngöôøi tuïc ñoåi thöùc aên ñeå aên; neáu khoâng ñoåi ñöôïc thì neân chia thöùc aên laøm hai phaàn, ñöa cho ngöôøi tuïc moät phaàn, khi hoï caàm lieàn xin ñoåi laãn nhau roài môùi aên. Neáu cuõng khoâng ñöôïc thì ngaøy thöù nhaát neân nhòn aên, qua hoâm sau neáu coù ngöôøi trao thì thoï laáy roài aên; neáu khoâng coù ngöôøi trao thì Bí-soâ neân laáy thöùc aên vöøa baèng naém tay ñeå aên; qua ngaøy thöù ba cuõng khoâng coù ngöôøi trao thì Bí-soâ neân laáy thöùc aên vöøa baèng hai naém tay ñeå aên; qua ngaøy thöù tö cuõng khoâng coù ngöôøi trao thì Bí-soâ ñöôïc tuøy yù aên no khoâng phaïm". Coù Bí-soâ ñi ñöôøng heát löông thöïc, thaáy coù traùi chín ruïng treân ñaát, Phaät noùi: "neân löôïm taùc tònh, thoï roài aên; neáu khoâng coù tònh nhôn, khoâng coù taùc tònh, thoï roài cuõng coù theå aên. Neáu khoâng coù ngöôøi trao, neân töï laáy roài khôûi töôûng ñang ôû Baéc Caâu loâ chaâu thì ñöôïc aên; neáu traùi chín treân caây chöa ruïng xuoáng, neân leo leân rung caây cho ruïng xuoáng roài töï löôïm laáy aên. Taát caû vieäc treân ñeàu laø khai cho khi gaëp naïn duyeân, khi heát naïn duyeân thì cheá ngaên trôû laïi, ai laøm khaùc thì phaïm toäi AÙc taùc".

IV. TOÅNG NHIEÁP TUÏNG CUÛA BIEÄT MOÂN THÖÙ TÖ: Cho phaàn ruoäng, khoâng neân, ÔÛ traàn, ñònh vaät cho, Y Taêng, y vaõng hoaøn, Mía, quaû, cho ôû, quaàn. 1. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù tö: Cho phaàn ruoäng giuùp nhau, Xe, thuyeàn vaø nöôùc soâi, Quaï moå, ruoài, khoâng theïn, Cuùng thaùp, tin thieåu duïc. Phaät ôû trong Truùc laâm, thaønh Vöông xaù, luùc ñoù vua AÛnh Thaéng ñem ruoäng moät ngaøn maãu cuùng cho Taêng, caùc Bí-soâ thu hoaïch roài laïi boû beâ khoâng chaêm soùc khieán cho ruoäng toát trôû thaønh baõi coû hoang. Khi vua nhìn thaáy khoâng nhaän ra laø ruoäng cuûa mình neân hoûi ñaïi thaàn laø ruoäng cuûa ai, ñaïi thaàn noùi roõ nguyeân do, vua noùi: "vì sao Taêng khoâng chia phaàn cho ngöôøi khaùc?",

caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “neân chia phaàn cho cö só canh taùc”. Sau ñoù hoa maàu thu hoaïch ñöôïc caùc Bí-soâ khoâng laáy phaàn maø cho ngöôøi canh taùc heát, Phaät noùi neân laáy phaàn, nhöõng ngöôøi canh taùc sau khi laáy phaàn cuûa mình xong, boû laïi phaàn cuûa Taêng ôû ñoù roài ñi, Phaät noùi neân cho chôû veà chuøa, khi chôû veà ñeán

SOÁ 1452 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA, Quyeån 9 443

chuøa laïi bò troäm caép, Phaät baûo neân coi giöõ. Luùc ñoù xe chôû phaàn luùa cuûa Taêng veà chuøa, do naëng neân muoán nghieâng ñoå, ngöôøi ñaùnh xe goïi Bí-soâ ñôõ xe giuùp hoï, Bí-soâ khoâng daùm chaïm vaøo xe luùa, Phaät noùi neân ñôõ xe giuùp hoï. Coù Bí-soâ bònh ñi treân ñöôøng, ngöôøi ñaùnh baûo Bí-soâ leân xe ngoài, Bí-soâ nghi ngaïi khoâng daùm leân xe, Phaät noùi: “chæ traùnh ngoài choã laùi xe, ngoài choã khaùc khoâng phaïm”. Tröôøng hôïp thuyeàn chôû vaät thöïc cuûa Taêng bò maéc caïn, ngöôøi laùi thuyeàn nhôø Bí-soâ ñaåy giuùp hoï, Bí-soâ khoâng daùm chaïm vaøo thuyeàn chôû vaät thöïc, Phaät noùi neân ñaåy giuùp hoï. Laïi coù Bí-soâ ñi ñöôøng boä nhoïc meät, ngöôøi laùi thuyeàn baûo Bí-soâ leân thuyeàn, Bí-soâ nghi ngai khoâng daùm leân thuyeàn, Phaät noùi nhö treân. Tröôøng hôïp ngöôøi vaùc phaàn luùa cuûa Taêng veà chuøa muoán döøng nghæ moät laùt neân nhôø Bí-soâ ñôõ xuoáng giuùp, Bí-soâ nghi ngaïi khoâng daùm ñôõ, Phaät noùi neân ñôõ giuùp hoï. Laïi coù ngöôøi vaùc naëng quaù meät neân nhôø Bí-soâ vaùc hoä cho hoï ñöôïc nghæ moät laùt, Bí-soâ nghi ngaïi khoâng daùm vaùc, Phaät noùi: “neân duøng daây coät bao vaät thöïc laïi roài baûo ngöôøi ñoù caàm daây, Bí-soâ vaùc giuùp hoï khoâng phaïm”. Coù tröôøng hôïp vaùc vaät thöïc ñi giöõa ñöôøng gaëp giaëc lieàn boû laïi vaät thöïc chaïy, giaëc ñeán laáy vaät thöïc mang ñi, Phaät noùi: “ñöøng boû vaät thöïc laïi, neáu khoâng coù ngöôøi tuïc thì baûo Caàu tòch mang, Caàu tòch cuõng khoâng coù thì Bí-soâ töï mang”, Bí-soâ töï mang vaät thöïc neân khoâng daùm aên, Phaät noùi aên khoâng phaïm. Luùc ñoù trong nhaø truø, Taêng ñang naáu Toâ laïc, do löûa chaùy maïnh neân soâi traøo ra ngoaøi, neáu khoâng coù tònh nhôn ôû ñoù thì noài Toâ naøy bò hö. Phaät noùi: “khi ñang naáu khoâng neân baûo tònh nhôn ñi ra ngoaøi, neáu coù vieäc phaûi baûo ra ngoaøi thì Bí-soâ neân ruùt bôùt cuûi ra, neáu thaáy coøn soâi thì laáy caùi vaù khuaáy ñeàu cho laéng xuoáng. Tröôøng hôïp naáu thuoác soâi traøo ra ngoaøi cuõng nhö treân, caùc tröôøng hôïp treân ñeàu vì coù naïn duyeân maø khai, khi heát naïn thì cheá ngaên trôû laïi, ai vi phaïm thì phaïm toäi AÙc taùc”.

444 BOÄ LUAÄT 10

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ NI ÑAØ NA MUÏC ÑAÉC CA

QUYEÅN 10

1. Nhieáp tuïng thöù nhaát trong Bieät moân thöù tö (tieáp theo): Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù nhieàu thöông nhaân thænh Phaät vaø Taêng ñeán trong vieân laâm thieát trai cuùng döôøng, hoï doïn leân ñaày ñuû caùc moùn aên ngon nhöng chöa kòp daâng cuùng thì nghe tin haøng hoùa bò chaùy, lieàn boû chaïy veà

cöùu hoûa. Luùc ñoù ñaõ ñeán giôø aên nhöng khoâng coù ngöôøi trao cho, Bí-soâ khoâng bieát phaûi laøm sao, Phaät noùi: “taâm xaû cuûa thí chuû ñaõ thaønh, caùc thaày neân khôûi töôûng ñang ôû Baéc Caâu loâ chaâu maø töï laáy aên, chôù neân nghi ngaïi”. Luùc ñoù coù quaï bay ñeán trong nhaø beáp moå laáy thöùc aên, Bí-soâ nghi ngaïi khoâng daùm aên, Phaät noùi boû chung quanh choã bò moå roài aên khoâng loãi. Bí-soâ chöa kòp aên, quaï laïi bay ñeán moå thöùc aên, hoï nghi ngaïi khoâng daùm aên, Phaät noùi nhö treân. Bí-soâ Hieät ly baït ñeà vaøo nhaø xí thaáy ruoài ñaäu choã baát tònh roài laïi bay ñeán trong nhaø beáp, lieàn noùi vôùi caùc Bí-soâ: “toâi vöøa thaáy ruoài naøy trong nhaø xí, nay laïi bay ñeán trong nhaø beáp, thöùc aên thaønh baát tònh khoâng neân aên”, Phaät noùi: “loaøi ruoài nhaëng bay ñeán ñaäu nhöõng nôi duø laø xöù hay phi xöù thì thöùc aên ñoù cuõng khoâng thaønh baát tònh, aên khoâng phaïm”. Coù Bí-soâ muoán nhuoäm y, thaáy voø ñöïng toâ daàu cuûa taêng cho laø voø ñöïng nöôùc nhuoäm neân laáy mang ñi, sau xem laïi môùi bieát laø laáy nhaàm lieàn vaát moät beân. Phaät noùi: “neáu mang leân gaùc, chöa ñi ñöôïc nöûa ñöôøng thì neân ñem trôû xuoáng ñeå treân ñaát; neáu ñaõ ñi hôn nöûa ñöôøng thì neân ñem leân gaùc ñeå ôû choã baèng phaúng”. Coù Bí-soâ khoâng xem kyõ choã ñeå khieán bình nghieâng laøm ñoå daàu ra ngoaøi, Phaät noùi: “neân laáy vaät keâ, ñöøng ñeå nghieâng ñoå”. Laïi coù Bí-soâ voâ yù chaïm vaøo thöùc aên neân Bí-soâ naøy khoâng daùm aên, Phaät noùi: “thöùc aên naøy tònh neân aên, coù hai loaïi thöùc aên töøng xuùc chaïm qua nhöng aên khoâng coù loãi: moät laø bò ngöôøi khoâng coù taøm quyù xuùc chaïm, hai laø ngöôøi coù taøm quyù voâ yù xuùc chaïm.Caû hai loaïi naøy ñeàu tònh,

aên khoâng phaïm”. Luùc ñoù coù nhieàu Bí-soâ ñi khaép boán phöông ñeå leã thaùp, caùc cö só ñem höông hoa, höông boät, höông ñoát, vaûi luïa... gôûi cho caùc Bí-soâ cuùng döôøng thaùp. Bí-soâ coù ngoaïi duyeân neân khoâng ñem nhöõng vaät gôûi naøy ñeán cuùng döôøng thaùp theo boån yù cuûa hoï, khoâng bieát phaûi laøm sao neân baïch Phaät, Phaät noùi: “coù boán thaùp lôùn coá ñònh: moät laø nôi Boà-taùt ñaûn sanh, hai laø nôi Boà-taùt thaønh chaùnh giaùc, ba laø nôi Phaät chuyeån phaùp luaân vaø boán laø nôi Phaät nhaäp Nieát-baøn. Neáu boån yù cuûa thí chuû muoán cuùng döôøng thaùp khaùc, duø Bí-soâ ñem cuùng vaøo boán thaùp naøy cuõng khoâng laøm traùi boån yù cuûa hoï. Neáu hoï muoán cuùng vaøo boán thaùp naøy, vì coù ngoaïi duyeân thì chæ caàn cuùng moät trong boán thaùp cuõng ñöôïc vì chuùng töông thoâng nhau, khoâng caàn phaûi ñem ñeán caùc thaùp khaùc cuùng nöõa”. Cuï thoï Öu-ba-ly hoûi Phaät: “coù hai Bí-soâ hieàm khích nhau neân duøng nhöõng lôøi traùi nhau ñeå huûy baùng thì trong hai ngöôøi naøy, ngöôøi naøo ñaùng tin, ngöôøi naøo khoâng ñaùng tin?”, Phaät noùi: “neân tin ngöôøi trì giôùi, neáu caû hai cuøng trì giôùi thì neân tin ngöôøi ña vaên, neáu caû hai ñeàu ña vaên thì neân tin ngöôøi thieåu duïc, neáu caû hai ñeàu thieåu duïc thì neân tin ngöôøi thieåu duïc nhaát”, laïi hoûi: “neáu caû hai ñeàu laø thieåu duïc nhaát thì neân tin ai?”, Phaät noùi: “neáu caû hai ñeàu laø thieåu duïc nhaát maø laïi hieàm khích nhau, duøng lôøi traùi nhau ñeå

huûy baùng thì khoâng coù lyù ñoù". 2. Nhieáp tuïng thöù hai trong Bieät moân thöù tö: Khoâng neân baûo taëc truï, Huyønh moân... caùc haïng ngöôøi, Cho ñeán ngöôøi thoï hoïc, Haønh truø phaù taêng chuùng. Cuï thoï Öu-ba-ly hoûi Phaät: "neáu sai keû taëc truï haønh truø thì coù thaønh phaù Taêng khoâng?", Phaät noùi khoâng thaønh, laïi hoûi: "neáu sai huyønh moân cho ñeán ngöôøi haønh Bieät truï haønh truø thì coù thaønh phaù Taêng khoâng?", Phaät noùi khoâng thaønh, laïi hoûi: "neáu sai ngöôøi phaïm töù troïng haønh truø thì coù thaønh phaù Taêng khoâng?", Phaät noùi khoâng thaønh, laïi hoûi: "neáu sai ngöôøi thoï hoïc haønh truø thì coù thaønh phaù taêng khoâng?", Phaät noùi khoâng thaønh. 3. Nhieáp tuïng thöù ba trong Bieät moân thöù tö: Khoâng ôû traàn, khoaùc y, Daàm möa, vaøo nhaø truø, Tieän lôïi, neân khaâu vaù, Troän hoà, phöôùc taêng tröôûng. Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ ôû traàn naèm nguû treân ngoïa cuï cuûa Taêng,

vung tay ñaùp chaân laøm cho raùch, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "khoâng neân ôû traàn naèm nguû treân ngoïa cuï cuûa Taêng, ai laøm theá thì phaïm toäi AÙc taùc, ngoïa cuï cuûa Taêng neân duøng vaät boïc laïi". Luïc chuùng Bí-soâ laïi khoaùc y cuûa Taêng ra choã troáng traûi kinh haønh, gaëp möa laøm thaám öôùt neân hö hoaïi, Phaät noùi: "khoâng neân khoaùc y cuûa Taêng ra choã söông gioù, ñoäi möa kinh haønh, ai laøm theá thì phaïm toäi AÙc taùc". Luïc chuùng Bí-soâ laïi khoaùc y cuûa Taêng vaøo trong nhaø truø bò khoùi baùm laøm cho hö hoaïi, Phaät noùi: "khoâng neân... cho ñeán ai laøm theá thì phaïm toäi AÙc taùc". Laïi khoaùc y cuûa Taêng vaøo choã tieän lôïi, Phaät noùi khoâng neân cho ñeán ai laøm theá thì phaïm toäi AÙc taùc. Luùc ñoù caùc Bí-soâ thaáy ngoïa cuï cuûa Taêng hö hoaïi neân ñem vaát boû, Phaät noùi: "khoâng neân vaát boû, neáu thaáy saép raùch thì duøng chæ daøi khaâu laïi, neáu thaáy coù loã thuûng thì duøng mieáng vaûi vaù laïi, neáu beân trong cuõ muïc thì neân may hai lôùp, neáu quaù cuõ muïc thì duøng laøm tim ñeøn hoaëc baêm nhoû ra troän vôùi phaân boø, buøn laøm hoà ñeå treùt vaøo loã coät hay toâ vaùch töôøng. Laøm nhö vaäy seõ khieán cho thí chuû ñaõ cuùng vaät vaøo phöôùc ñieàn ñöôïc taêng tröôûng phöôùc ñöùc". 4. Nhieáp tuïng thöù tö trong Bieät moân thöù tö: Ñònh vaät cuùng nôi naøy, Khoâng ñem cho nôi khaùc, Neáu ñaõ mang ñem cho, Tính giaù ñeàn traû laïi. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù tröôûng giaû xaây caát moät truù xöù cuùng cho Taêng vôùi ñaày ñuû vaät caàn duøng, laïi thænh theâm moät Bí-soâ khaùc ñeán laøm ngöôøi coi ngoù coâng vieäc. Vò naøy coù nhieàu ñeä töû ôû caùc nôi khaùc ñeán ñeå kính leã, kính leã roài muoán ñi, vò naøy noùi: "tröôûng giaû chuû chuøa thænh ta laøm tri söï, caùc thaày ñôïi aên roài haõy ñi", caùc ñeä töû noùi: "OÂ- ba-ñaø-da, neáu coù thöùc aên thì cho chuùng con mang veà truù xöù cuøng aên", ñaùp laø tuøy yù. Caùc ñeä töû lieàn tuøy yù laáy thöùc aên, daàu ñeøn, giaøy da, cuûi cho ñeán rau caûi hoa quaû ñeàu mang ñi khieán cho caùc vaät duïng trong chuøa gaàn heát saïch. Caùc Bí-soâ cöïu truï thaáy vieäc naøy roài ñeán noùi vôùi thí chuû: "tröôûng giaû bieát khoâng, caùc vaät duïng maø oâng ñaõ cuùng cho chuøa naøy gaàn heát saïch roài", tröôûng giaû noùi: "trong chuøa khoâng coù nhieàu Bí-soâ, vì sao caùc vaät duïng ñaõ cuùng chöa duøng bao laâu maø laïi gaàn heát saïch?", caùc

Bí- soâ keå laïi vieäc treân, tröôûng giaû nghe roài cheâ traùch, baïch Phaät, Phaät noùi: “Bí-soâ ôû truù xöù khaùc khoâng ñöôïc laáy thöùc aên cho ñeán caùc vaät duïng trong chuøa naøy mang veà truù xöù mình, cuõng khoâng ñöôïc ñem vaät duïng trong chuøa naøy cho choã khaùc. Boån yù cuûa thí chuû cuùng thöùc aên vaø caùc vaät duïng

cho ngöôøi ôû trong chuøa naøy thì khoâng ñöôïc ñem cho ngöôøi ôû chuøa khaùc, neáu ñaõ ñem cho thì neân tính giaù cuûa caùc vaät ñoù maø ñeàn traû laïi”. 5. Nhieáp tuïng thöù naêm trong Bieät moân thö tö: Y Taêng ñeà thí chuû, Y mình laøm daáu rieâng, Giaï - caù nhaân ñöôïc nhaän, Haï - ni neân tu söûa. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù hai anh em xuaát gia, Bí-soâ tri söï mang y cuûa Taêng ñeán gôûi cho Bí-soâ anh roài ñi, sau ñoù Bí-soâ em ñeán choã anh ñeå y cuûa mình gaàn beân y cuûa Taêng ñaõ gôûi, khi ra veà caàm loän y cuûa Taêng cho laø y cuûa mình mang ñi. Sau ñoù Bí-soâ tri söï trôû veà thaáy coù y khaùc cho laø Taêng ñöôïc nhieàu lôïi vaät, Bí-soâ anh noùi khoâng coù, Bí-soâ tri söï lieàn hoûi y naøy cuûa ai, ñaùp laø y cuûa thaày ñaõ gôûi, Bí-soâ tri söï noùi: “y cuûa Taêng to lôùn, y naøy nhoû heïp, chaéc coù ai ñoù ñeán ñaây caàm loän y cuûa Taêng mang ñi roài”. Bí-soâ anh lieàn ñeán choã Bí-soâ em ñeå hoûi coù laáy loän khoâng thì thaáy coù y cuûa Taêng neân traùch Bí-soâ em, Bí-soâ em noùi: “em khoâng coá yù laáy, neáu laø y cuûa Taêng thì anh cöù laáy mang ñi”, Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “y cuûa Taêng neân laøm daáu”, Bí-soâ khoâng bieát laøm daáu nhö theá naøo, Phaät noùi: “neáu laø y vaät cuûa Taêng thì neân ghi teân thí chuû cuùng, neáu laø y rieâng thì neân laøm daáu rieâng”. Luùc ñoù coù ngöôøi ñem giaï loâng vaø neäm nhoû cuùng cho Taêng, Phaät noùi Taêng neân thoï vaø caù nhaân cuõng ñöôïc thoï; laïi coù ngöôøi ñem giöôøng lôùn, chaân giöôøng tieän troøn ñeán cuùng cho Taêng, Phaät noùi: “Taêng ñöôïc thoï nhöng caù nhaân khoâng ñöôïc”. Nhö Phaät ñaõ daïy ni trong an cö, neáu coù duyeân söï thì ñöôïc du haønh trong nhaân gian, luùc ñoù caùc ni an cö xong khoâng tu söûa laïi truù xöù lieàn boû ñi khieán cho truù xöù naøy bò hö hoaïi. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “Bí-soâ ni an cö xong neân tu söûa truù xöù, ai khoâng tu söûa thì phaïm toäi AÙc taùc”. 6. Nhieáp tuïng thöù saùu trong Bieät moân thöù tö: Y vaõng hoaøn ngöôøi cheát, Ñem traû laïi neân nhaän, Vì chuùng möôïn taøi vaät, Ñem vaät chuùng traû laïi. Luùc ñoù coù ngöôøi qua ñôøi, thaân thuoäc ñem vaøo trong Thi laâm taùng, hoï mang y vaät cuûa ngöôøi cheát veà nhaø roài hoài thí cho Taêng, Bí-soâ khoâng daùm nhaän, Phaät noùi neân nhaän. Sau ñoù do hoï ngheøo neân ñeán hoûi möôïn laïi caùc vaät aáy, Phaät noùi neân cho möôïn; khi hoï ñem traû laïi, Bí-soâ khoâng

chòu nhaän, Phaät noùi neáu ñem traû laïi thì neân nhaän. Luùc ñoù coù Bí-soâ thoï söï vay möôïn taøi vaät cuûa ngöôøi ñeå lo vieäc xaây caát cho Taêng, khoâng may qua ñôøi. Chuû nôï hay tin lieàn ñeán trong chuøa ñoøi nôï, Bí-soâ noùi: “Bí-soâ aáy ñaõ

qua ñôøi, hieän ñang ôû trong Thi laâm, oâng ñeán ñoù maø ñoøi", cö só naøy noùi: "Bí-soâ kia vay möôïn taøi vaät ñeå lo vieäc xaây caát cho Taêng thì Taêng neân traû nôï aáy cho toâi", Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "neáu bieát Bí-soâ kia vay möôïn taøi vaät ñeå lo vieäc xaây caát cho Taêng thì Taêng neân ñem taøi vaät cuûa Taêng traû nôï ñaõ vay cuûa hoï. Nay ta cheá haønh phaùp cho Bí-soâ troâng coi vieäc xaây caát cho Taêng nhö sau: Bí-soâ tri sö naøy phaûi baùo cho vò tröôûng laõo trong chuøa bieát roài môùi ñöôïc vay möôïn cuûa ngöôøi, neân laøm giaáy tôøvay möôïn cho roõ raøng, ai khoâng tuaân theo haønh phaùp naøy thì phaïm toäi AÙc taùc". 7. Nhieáp tuïng thöù baûy trong Bieät moân thöù tö: Mía... thöùc aên chia ñeàu, Khoâng neân chia mieäng buïng, Boán vaät thöïc khoâng chia, Ñeâm khoâng chia ngoïa cuï. Phaät taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Taêng ñöôïc cuùng nhieàu mía, nhö Phaät ñaõ daïy Caàu tòch ñöôïc chia moät phaàn ba neân caùc Bí-soâ chia cho Caàu tòch moâït phaàn ba soá mía. La hoã la ngoài ôû haøng cuoái aên mía xong lieàn nhìn Phaät, Phaät thaáy lieàn hoûi aên mía xong chöa, ñaùp ñaõ aên xong, laïi hoûi muoán aên nöõa khoâng, ñaùp laø muoán, laïi hoûi ñöôïc chia bao nhieâu, ñaùp laø ñöôïc moät phaàn ba. Phaät baûo caùc Bí-soâ: "döïa treân y lôïi neân ta cheá ñònh chia cho Caàu tòch moät phaàn ba, khoâng phaûi döïa treân thöïc lôïi. Neáu laø thöïc lôïi thì neân chia ñeàu, ai khoâng chia ñeàu thì phaïm toäi AÙc taùc", sau ñoù laïi ñöôïc cuùng nhieàu mía, Bí-soâ nghi ngai khoâng daùm chia, Phaät noùi neân chia ñeàu. Duyeân xöù nhö treân, coù moät cö só xaây caát truù xöù cuùng cho Taêng vaø cung caáp ñaày ñuû tieàn thöùc aên uoáng cho Taêng haèng ngaøy. Luùc ñoù caùc Bí- soâ noùi vôùi nhau: "chuùng ta khoâng gaëp khoù khaên veà aên uoáng nhöng laïi thieáu thoán y phuïc, chuùng ta neân laáy tieàn lo thöùc aên uoáng naøy ñoåi laáy y phuïc roài moãi ngöôøi chuùng ta khaát thöïc laïi nhö cuõ", baøn xong hoï laáy tieàn ñoù ñoåi laáy y phuïc vaø ñi khaát thöïc. Khi thí chuû thaáy hoï ñi khaát thöïc lieàn hoûi nguyeân do, caùc Bí-soâ noùi roõ söï vieäc, thí chuû nghe roài lieàn cheâ traùch: "ñaïi chuùng laáy phaàn tieàn aên lo cho mieäng buïng cuøng chia heát roài sao?". Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "coù boán loaïi khoâng neân chia: moät laø vaät cuûa Töù phöông taêng, hai laø vaät cuûa thaùp, ba laø thuoác trò bònh cho Taêng vaø boán laø phaàn tieàn aên lo cho mieäng buïng. Ai

laøm traùi thì phaïm toäi AÙc taùc". Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ u haønh trong nhaân gian ñi ñeán moät truù vaøo luùc nöûa ñeâm ñoøi chia ngoïa cuï... cho ñeán caâu Bí-soâ cöïu truï noùi: "Thöôïng toøa chæ an thaân coù moät ñeâm maø laøm cho chuùng taêng phaûi meät nhoïc sanh bònh". Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "Bí-soâ cöïu truï khoâng neân chia ngoïa cuï vaøo ban ñeâm, neáu khaùch Bí-soâ chæ nguû laïi moät ñeâm thì neân nguû taïm ôû choã thaân höõu; neáu ôû laïi laâu theâm thì môùi chia ngoïa cuï theo tuoåi haï cho khaùch. Ai laøm traùi thì phaïm toäi AÙc taùc". 8. Nhieáp tuïng thöù taùm trong Bieät moân thöù tö: Quaû do Döôïc xoa cuùng, Taùc tònh roài thoï aên, Coøn dö laøm nöôùc uoáng, Khoâng ñoát ñaát, ñaøi ñeøn. Phaät taïi nöôùc Thaéng quaân du haønh ñeán thoân Xích saéc,

taïm nghæ trong mieáu cuûa Ñaïi löïc Döôïc xoa, Döôïc xoa naøy hieän thaân ñeán tröôùc Phaät ñaûnh leã roài baïch Phaät: “cuùi xin Theá toân vaø caùc Bí-soâ thoï con thænh nghæ qua ñeâm trong mieáu naøy”, Phaät im laëng nhaän lôøi. Döôïc xoa bieát Phaät ñaõ nhaän lôøi lieàn hoùa hieän ra naêm traêm caên phoøng vôùi ñaày ñuû giöôøng neäm vaø naêm traêm loø söôûi than khoâng coù khoùi. Döôïc xoa choïn phoøng baäc nhaát cho Phaät nghæ roài saép xeáp cho moãi Bí-soâ moät phoøng, sau ñoù baïch Phaät: “cuùi xin Phaät vaø caùc Bí-soâ vaøo ngaøy mai thoï con thænh thöïc”, Phaät im laëng nhaän lôøi. Döôïc xoa naøy coù moät Döôïc xoa thaân höõu teân laø Ñaït ñeå ca ôû nöôùc Ca thaáp di la, lieàn sai söù ñeán noùi vôùi Döôïc xoa kia raèng: “toâi ñaõ thænh Phaät vaø Taêng ngaøy mai thoï thöïc, ôû phöông Baùc coù traùi caây ngon gì xin haõy cho mang ñeán, giuùp toâi thaønh töïu coâng ñöùc naøy”, Döôïc xoa kia nghe roài lieàn sai söù mang gioû traùi caây vôùi ñuû loaïi traùi nhö Boà ñaøo, Thaïch löïu... ñeán cuùng döôøng. Luùc ñoù caùc Bí-soâ thaáy caùc loaïi traùi caây naøy roài lieàn baïch Phaät, Phaät baûo laøm hoûa tònh roài aên, caùc Bí-soâ hoûa tònh töøng traùi, Phaät noùi: “neân gom laïi moät ñoáng roài ôû treân ñoù hoûa tònh ba boán choã, aên khoâng phaïm”. Chia cho chuùng aên xong vaãn coøn dö, Phaät baûo neân eùp laøm nöôùc phi thôøi tuøy yù uoáng; vaãn coøn dö, Phaät baûo naáu nöôùc naøy roài ñoå vaøo trong huû ñeå hoâm sau uoáng. Luùc ñoù vaøo thaùng laïnh, caùc Bí-soâ ñoát löûa treân neàn gaïch ñeå söôûi laøm gaïch bò hö, Phaät noùi: “khoâng neân ñoát löûa treân neàn gaïch, neân laáy ngoùi loùt ôû döôùi”, vaãn bò hôi noùng laøm toån, Phaät baûo neân laøm loø löûa, Bí-soâ laøm loø löûa trong phoøng, phoøng bò khoùi laøm hö hoaïi, Phaät baûo neân laøm loø löûa ngoaøi cöûa, khoùi laïi bay vaøo laøm cay maét, Phaät baûo ñôïi heát khoùi roài ñem vaøo phoøng. Luùc ñoù coù ngöôøi ñem cuùng caây ñeøn moät taàng, Phaät noùi:

“Taêng neân thoï, caù nhaân cuõng ñöôïc thoï”, laïi coù ngöôøi cuùng caây ñeøn hai taàng cho ñeán nhieàu taàng, Phaät noùi: “Taêng neân caát chöùa, caù nhaân cuõng ñöôïc thoï khoâng phaïm”. 9. Nhieáp tuïng thöù chín trong Bieät moân thöù tö: Khaùch chuû neân bieát roõ, Ñöa vaø nhaän caån thaän, Ñoùng cöûa chuøa naêm vieäc, Khuyûu tay ngaén, tuøy thaân. Luùc ñoù coù nhieàu khaùch Bí-soâ vaøo chuøa, Bí-soâ cöïu truù doïn choã cho hoï nghæ, hoï troäm caép taøi vaät roài ñi, baïch Phaät, Phaät noùi: “neáu laø ngöôøi quen bieát môùi doïn choã cho nghæ, neáu chöa töøng quen bieát thì khoâng neân”. Sau ñoù coù khaùch Bí-soâ quen bieát ñeán, doïn choã cho nghæ roài laïi coù khaùch Bí-soâ khoâng quen ñeán, Bí-soâ cöïu truï töôûng ngöôøi ñeán sau laø baïn cuûa ngöôøi ñeán neân chæ phoøng cho vaøo, luùc ñoù ngöôøi ñeán tröôùc coù vieäc taïm ra khoûi phoøng, ngöôøi ñeán sau naøy vaøo phoøng laáy y baùt cuûa ngöôøi ñeán tröôùc roài boû ñi. Khi ngöôøi ñeán tröôùc trôû vaøo phoøng thì khoâng coøn thaáy y baùt cuûa mình lieàn hoûi Bí-soâ cöïu truï, ñaùp laø baïn cuûa thaáy ñaõ laáy ñi roài, khaùch noùi: “toâi khoâng coù ñoàng baïn”, Bí-soâ cöïu truï hoûi: “ngöôøi ñeán sau khoâng phaûi laø baïn cuûa thaày ö?”, khaùch ñoøi Bí-soâ cöïu truï boài thöôøng. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “chuû chuøa thaáy khaùch ñeán tröôùc sau neân hoûi ngöôøi ñeán tröôùc: “ngöôøi

naøy coù phaûi laø baïn cuûa thaày khoâng?, neáu hoï laáy y baùt thì coù cho hoï mang ñi khoâng?". Neáu ngöôøi ñeán tröôùc noùi ñöøng cho laáy maø töï yù ñeå hoï mang ñi thì chuû chuøa phaûi boài thöôøng; neáu ngöôøi ñeán tröôùc noùi cho laáy thì chuû chuøa khoâng phaûi ñeàn". Coù tröôøng hôïp Bí-soâ khaùch quen bieát ñeán, Bí-soâ cöïu truï doïn choã cho nghæ roài laïi coù khaùch Bí-soâ quen bieát ñeán nöõa, Bí-soâ cöïu truï cuõng doïn choã cho nghæ. Khi Bí-soâ cöïu truï taïm ra khoûi phoøng, vò khaùch ñeán sau vaøo phoøng cuûa Bí-soâ cöïu truï laáy y baùt roài ñi, vò khaùch ñeán tröôùc töôûng laø ngöôøi ôû chung phoøng vôùi Bí-soâ cöïu truù neân khoâng ngaên laïi. Khi Bí-soâ cöïu truï trôû vaøo phoøng thaáy maát y baùt lieàn hoûi vò khaùch ñeán tröôùc, ñaùp laø ngöôøi ôû cuøng phoøng vôùi thaày ñaõ mang ñi roài, Bí-soâ cöïu truï baét khaùch phaûi ñeàn cho mình. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "khi khaùch Bí-soâ ñeán taïm ôû neân hoûi Bí-soâ cöïu truï: "neáu coù ngöôøi ñeán laáy y baùt cuûa thaày thì coù neân cho hoï mang ñi khoâng?", neáu ñaùp laø ñöøng cho mang ñi maø khaïch laïi ñeå cho mang ñi thì khaùch phaûi ñeàn; neáu noùi ñeå hoï mang ñi thì khaùch khoâng phaûi ñeàn". Coù tröôøng hôïp Bí-soâ khaùch gôûi y cho Bí-soâ cöïu truï, khi coù vieäc

phaûi ñi daën Bí-soâ cöïu truï raèng: "neáu coù Bí-soâ nhoû ñeán hoûi thì ñöa y naøy cho vò aáy", khoâng laâu sau ñoù coù Bí-soâ nhoû ñeán, Bí-soâ cöu truï lieàn ñöa y naøy vaø vò aáy mang ñi luoân. Phaät noùi: "neáu Bí-soâ khaùch daën ñöa cho ngöôøi naøo, duø ngöôøi aáy coù laáy luoân thì Bí-soâ cöïu truï cuõng khoâng phaûi ñeàn, nhöng gaïn hoûi cho kyõ roài môùi ñöa thì toát hôn". Laïi coù tröôøng hôïp khaùch Bí-soâ daën ôû choã hieån loä coù ngöôøi nghe thaáy, hoï lieàn ñeán gaït laáy y vaät mang ñi maát. Phaät noùi: "neân daën ôû choã khuaát, khi coù ngöôøi ñeán laáy neân gaïn hoûi, neáu noùi ñuùng kyù hieäu treân vaät gôûi thì môùi ñöa". Luùc ñoù coù Bí-soâ ñi ñeán beán soâng xuoáng thuyeàn saép ñi neân baûo baïn ñöa ñaõy y, Bí-soâ baïn lieàn ñöa cho. Do ngöôøi ñöa vaø ngöôøi nhaän khoâng caån thaän neân y rôùt xuoáng soâng, Bí-soâ treân thuyeàn ñoøi Bí-soâ treân bôø ñeàn, Bí-soâ treân bôø khoâng chòu ñeàn. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "khi ngöôøi kia chöa caàm thì khoâng neân buoâng tay ra, neáu chöa caàm maø ñaõ buoâng tay thì phaûi ñeàn. Tröôøng hôïp ñöa baùt cuõng gioáng nhö vaäy". Luùc ñoù tuy coù ngöôøi giöõ chuøa vaãn bò aên troäm vaøo chuøa laáy troäm, ñaïi chuùng noùi vôùi nhau: "phaûi baét ngöôøi giöõ chuøa boài thöôøng nhöõng taøi vaät ñaõ bò maát caép", lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "caùc thaày neân bieát, heã laø ngöôøi thoï söï khi ñoùng cöûa chuøa coù naêm giai ñoaïn: moät laø treân döôùi chuyeàn goïi nhau, hai laø khoùa cöûa, ba laø khoùa cöûa thöù hai, boán laø ñoùng cöûa, naêm laø caøi then. Neáu khoâng ñoùng cöûa ñeå cho keû troäm vaøo laáy heát taøi vaät thì tính theo giaù maø boài thöôøng, bò maát caép moät phaàn thì boài thöôøng moät phaàn, neáu bò maát caép heát thì boài thöôøng toaøn boä. Ngöôïc laïi neáu ngöôøi giöõ chuøa ñaõ coù yù giöõ gìn, laøm naêm giai ñoaïn treân khoâng thieáu soùt thì duø bò troäm laáy heát taøi vaät cuõng khoâng phaûi boài thöôøng".

Luùc ñoù cuï thoï Öu-ba-ly hoûi Phaät: “nhö Phaät ñaõ daïy Bí-soâ y theo kích löôïng khuyûu tay maø Phaät ñaõ cheá ñònh ñeå may y, neáu coù ngöôøi thaân löôïng cao lôùn, khuyûu tay ngaén hôn so vôùi thaân löôïng thì coù neân y theo khuyûu tay maø may y khoâng?”, Phaät noùi neân y theo thaân löôïng, khoâng neân y theo kích löôïng khuyûu tay maø may y. 10. Nhieáp tuïng thöù möôøi trong Bieät moân thöù tö: Quaàn vaø Taêng khöôùc kyø, Buøn thôm dô y - giaët, Löôïm - boû bôùt roài aên, Neân bieát möôøi loaïi buïi. Luùc ñoù quaàn cuûa Bí-soâ dính daàu dô neân boác muøi hoâi, baïch Phaät, Phaät noùi neân caát chöùa theâm caùi thöù hai ñeå thay ñoåi (phoù quaàn). Taêng khöôùc kyø laïi dô laøm dô caû ñaïi y, Phaät noùi neân caát chöùa theâm caùi thöù hai

ñeå thay ñoåi (phoù Taêng khöôùc kyø). Khi thieát hoäi cuùng döôøng, caùc loaïi höông daàu, höông boät... cho ñeán daàu ñeøn dính dô laøm hoaïi y phuïc; Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “neáu dính höông boät thì chæ caàn giuõ saïch roài maëc, neáu dính höông daàu, höông buøn thì phaûi giaët saïch roài môùi maëc; dính caùc loaïi daàu treân phaûi duøng thaùo daäu (xaø boâng) vaø nöôùc taåy ñeå taåy saïch roài môùi maëc”. Luùc ñoù Bí-soâ ñang thoï thöïc, chöa kòp thoï thì thöùc aên rôi xuoáng ñaát, muoán thoï laïi nhöng khoâng coù ngöôøi trao, Phaät noùi: “neân töï löôïm leân, boû bôùt phaàn dính ñaát roài aên”. Luùc ñoù thöùc aên khoâng rôi xuoáng ñaát maø rôi vaøo trong canh, Phaät noùi neân vôùt ra boû bôùt phaàn dính thöùc aên khaùc roài aên. Luùc ñoù Bí-soâ theo thöù lôùp khaát thöïc, boãng bò gioù thoåi buïi bay vaøo trong baùt, Bí-soâ nghi ngaïi khoâng daùm aên; laïi coù tröôøng hôïp khi ñang aên, gioù thoåi buïi bay vaøo baùt, Phaät noùi: “coù naêm loaïi traàn (buïi): moät laø xuùc traàn, hai laø phi xuùc traàn, ba laø tònh traàn, boán laø baát tònh traàn, naêm laø vi traàn. Neáu laø xuùc traàn rôi dính treân y thì phaûi giaët saïch, neáu rôi vaøo baùt phaûi boû bôùt phaàn dính buïi naøy roài môùi aên. Laïi coù naêm loaïi traàn: moät laø thöïc traàn, hai laø aåm traàn, ba laø y traàn, boán laø hoa traàn vaø naêm laø quaû traàn. Caùc loaïi traàn naøy neáu maét thaáy ñöôïc thì thoï roài môùi aên, neáu khoâng thaáy ñöôïc thì tuøy yù aên”.

LINH SÔN PHAÙP BAÛO ÑAÏI TAÏNG KINH TAÄP 80

CAÊN BAÛN THUYEÁT
NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ
BAÙCH NHAÁT YEÁT MA
SOÁ 1453
(QUYEÅN 1 |10)
HOÄI VAÊN HOÙA GIAÙO DUÏC LINH SÔN ÑAØI BAÉC XUAÁT BAÛN

SOÁ 1453

CAÊN BAÛN THUYEÁT
NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BAÙCH

NHAÁT YEÁT MA

- Haùn dòch: Tam taïng Phaùp sö Nghóa Tònh ñôøi Ñöôøng - TQ

- Vieät dòch: Ban phieân dòch chuøa Phaùp Baûo,

HT Thích Tònh Haïnh giaùm tu - naêm 2005

- Hieäu ñính vaø nhuaän vaên: NS Thích nöõ Nhö Loäc taïi chuøa Phoå Minh - naêm 2010

QUYEÅN 1

Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng Theä ña, thaønh Thaát-la-phieät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "töø nay neáu coù ai muoán ôû trong phaùp luaät thieän thuyeát caàu xuaát gia vaø thoï Caän vieân thì A-giaù-lôïi-da vaø OÂ-ba-ñaø-da neân cho hoï xuaát gia vaø thoï Caän vieân", luùc ñoù caùc Bí-soâ khoâng bieát coù maáy haïng A-giaù-lôïi-da vaø maáy haïng OÂ-ba-ñaø-da, Phaät noùi: "coù naêm haïng A-giaù-lôïi-da: 1. Thaäp giôùi A-giaù-lôïi-da laø vò truyeàn trao phaùp Tam quy vaø möôøi hoïc xöù. 2. Bình giaùo (giaùo thoï) A-giaù-lôïi-da laø vò ôû choã khuaát gaïn hoûi caùc chöôùng phaùp (giaø naïn). 3. Yeát ma A-giaù-lôïi-da laø vò taùc phaùp baïch töù yeát ma. 4. Y chæ A-giaù-lôïi-da laø vò cho y chæ ít nhaát laø ôû laïi moät ñeâm. 5. Giaùo ñoäc (thoï kinh) A-giaù-lôïi-da laø vò daïy ñoïc tuïng ít nhaát laø boán caâu keä phaùp. OÂ-ba-ñaø-da coù hai haïng: moät laø vò thaày cho ta caïo toùc, xuaát gia vaø

thoï möôøi hoïc xöù, hai laø vò cho ta thoï Caän vieân". Nhö Phaät daïy vò OÂ-ba-ñaø-da neân cho ngöôøi xuaát gia vaø thoï Caän vieân, caùc Bí-soâ khoâng bieát neân cho xuaát gia vaø thoï Caän vieân nhö theá naøo, Phaät noùi: Neáu ngöôøi muoán xuaát gia neân tìm ñeán moät Bí-soâ, Bí-soâ naøy neân hoûi caùc chöôùng phaùp, neáu hoaøn toaøn thanh tònh thì ñöôïc tuøy yù nhieáp thoï. Khi ñaõ nhieáp thoï roài neân truyeàn trao cho hoï phaùp Tam quy vaø naêm hoïc xöù thaønh OÂ-ba-saùch-ca luaät nghi hoä. (Hoä - tieáng Phaïn goïi laø Tam baït la, dòch laø uûng hoä. Do thoï quy giôùi, hoä trì neân khoâng ñoïa trong ba ñöôøng aùc. Minh lieãu luaän giaûi thích chöõ Hoä naøy laø giôùi theå voâ bieåu saéc.)

I. TRUYEÀN PHAÙP TAM QUY: Neân chæ daïy ngöôøi caàu xuaát gia ñeán leã kính vò boån sö, quyø goái chaép tay baïch raèng: "A-giaù-lôïi-da nhôù nghó, con teân laø --- keå töø hoâm nay cho ñeán troïn ñôøi xin quy y Phaät ñaø Löôõng tuùc trung toân, quy y Ñaït ma Ly duïc trung toân, quy y Taêng giaø Chö chuùng trung toân". (ba laàn). Boån sö ñaùp: haûo (toát) Giôùi töû ñaùp laïi: thieän. (Haûo - tieáng Phaïn laø AÙo tæ ca, nghóa laø phöông tieän, töùc laø laáy Thaùnh giaùo naøy laøm phöông tieän ñeå thuù höôùng Nieát-baøn ñeán choã an laïc. Thieän - tieáng Phaïn laø Baø ñoä, laø lôøi ñaùp laïi sau khi taùc phaùp xong, neáu khoâng noùi nhö theá thì phaïm toäi Vieät phaùp.)

II. TRUYEÀN TRAO NAÊM HOÏC XÖÙ: Giaùo thoï sö daïy giôùi töû: "con haõy noùi theo lôøi ta: A-giaù-lôïi-da nhôù nghó, nhö caùc vò thaùnh A-la-haùn cho ñeán troïn ñôøi khoâng saùt sanh, khoâng troäm caép, khoâng daâm duïc taø haïnh, khoâng noùi doái,

khoâng uoáng caùc loaïi röôïu. Con teân --- töø nay cho ñeán troïn ñôøi cuõng khoâng saùt sanh, khoâng troäm caép, khoâng daâm duïc taø haïnh, khoâng noùi doái, khoâng uoáng caùc loaïi röôïu. Naêm hoïc xöù naøy con seõ tu taäp haønh trì, xin A-giaù-lôïi-da chöùng tri cho con laø OÂ-ba-saùch-ca quy y Tam baûo, thoï trì naêm hoïc xöù. (ba laàn) Boån sö ñaùp: haûo Giôùi töû ñaùp laïi: thieän.

III. XUAÁT GIA THOÏ GIÔÙI: 1. Thænh OÂ-ba-ñaø-da (Thaân giaùo sö): Giaùo thoï sö daïy giôùi töû noùi theo:

SOÁ 1453 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BAÙCH NHAÁT YEÁT MA, Quyeån 1 457

A-giaù-lôïi-da nhôù nghó, con teân ---- nay xin thænh A-giaù-lôïi-da laøm OÂ-ba-ñaø-da, con nöông theo OÂ-ba-ñaø-da ñeå ñöôïc xuaát gia (ba laàn) Moät Bí-soâ trong Taêng hoûi Boån sö cuûa giôùi töû: “thaày ñaõ hoûi caùc chöôùng phaùp chöa?”, ñaùp laø ñaõ hoûi. Coù hoûi thì toát, neáu khoâng hoûi maø ôû trong Taêng taùc baïch thì phaïm toäi Vieät phaùp. Tröôøng hôïp cho caïo toùc xuaát gia neân baïch taêng hoaëc daãn giôùi töû ñi ñeán töøng phoøng caùo baïch, neáu baïch Taêng neân nhoùm Taêng, Giaùo thoï sö daãn giôùi töû vaøo trong Taêng, keá ñeán tröôùc vò Thöôïng toøa ñaûnh leã roài chaép tay baïch raèng: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, giôùi töû teân ---- nöông theo Bí-soâ --- caàu xuaát gia, nay coøn hình thöùc baïch y chöa caïo toùc xin ñöôïc ôû trong thieän phaùp luaät xuaát gia thoï Caän vieân, thaønh taùnh Bí-soâ. Giôùi töû naøy neáu ñöôïc caïo toùc maëc phaùp y seõ khôûi taâm chaùnh tín, boû nhaø ñeán choã khoâng nhaø, Bí-soâ --- laøm OÂ-ba-ñaø-da. Taêng coù chaáp thuaän cho giôùi töû naøy xuaát gia khoâng? Taêng neân ñaùp: neáu giôùi töû ----- thanh tònh thì neân cho xuaát gia, neáu hoûi thì toát, khoâng hoûi thì phaïm toäi Vieät phaùp. Coù tröôøng hôïp khi caïo toùc, giôùi töû boãng hoái haän, Phaät noùi: “neân chöøa laïi moät ít toùc treân ñaàu roài hoûi giôùi töû coù chòu caïo saïch toùc treân ñaàu khoâng, neáu ñaùp laø khoâng thì cho hoï tuøy yù trôû veà nhaø, neáu ñaùp laø chòu thì neân caïo saïch roài cho hoï taém röûa saïch seõ. Neáu trôøi laïnh thì neân cho nöôùc noùng taém, neáu trôøi noùng neân cho nöôùc laïnh taém, sau ñoù cho maëc y phuïc cuûa ngöôøi xuaát gia. Khi hoï maëc y phuïc neân xem xeùt hoï coù phaûi laø ngöôøi hai caên hoaëc khoâng caên hoaëc caên khoâng ñaày ñuû hay khoâng”, luùc ñoù caùc Bí-soâ loä hình giôùi töû ñeå xem xeùt khieán giôùi töû hoå theïn, Phaät noùi: “khoâng neân loä hình ñeå xem xeùt, khi hoï maëc quaàn aùo, leùn nhìn khoâng ñeå hoï bieát”. 2. Truyeàn thoï möôøi hoïc xöù: Giaùo thoï sö baûo giôùi töû caàm y Man ñieàu ñeå ngang traùn taùc phaùp thoï roài ñaép vaøo ñeå thoï Caàu tòch luaät nghi hoä, keá baûo giôùi töû ñoái tröôùc hai thaày laøm leã, quyø goái chaép tay vaø daïy baïch nhö sau: A-giaù-lôïi-da nhôù nghó, con teân laø --- keå töø hoâm nay cho ñeán troïn ñôøi xin quy y Phaät ñaø Löôõng tuùc trung toân, quy y Ñaït ma Ly duïc trung toân, quy y Taêng giaø Chö chuùng trung toân. Nhö Baïc-giaø-phaïm, Thích ca Maâu ni, Nhö thaät tri, ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc ñaõ xuaát gia; con nay cuõng xuaát gia, töø boû hình töôùng theá tuïc, thoï trì hình töôùng xuaát gia, OÂ-ba-ñaø- da cuûa con laø --- (ba laàn). Boån sö ñaùp: haûo (toát). Giôùi töû ñaùp laïi: thieän. Giaùo thoï sö daïy

giôùi töû: “con haõy noùi theo lôøi ta:

458 BOÄ LUAÄT 10

A-giaù-lôïi-da nhôù nghó, nhö caùc vò thaùnh A-la-haùn cho ñeán troïn ñôøi khoâng saùt sanh, khoâng troäm caép, khoâng daâm duïc taø haïnh, khoâng noùi doái, khoâng uoáng caùc loaïi röôïu, khoâng ca muùa taáu nhaïc, khoâng thoa daàu thôm vaø ñeo traøng hoa, khoâng ngoài giöôøng cao toát roäng lôùn, khoâng aên phi thôøi, khoâng caát giöõ vaøng baïc. Con teân --- töø nay cho ñeán troïn ñôøi cuõng khoâng saùt sanh, khoâng troäm caép, khoâng daâm duïc taø haïnh, khoâng noùi doái, khoâng uoáng caùc loaïi röôïu, khoâng ca muùa taáu nhaïc, khoâng thoa daàu thôm vaø ñeo traøng hoa, khoâng ngoài giöôøng cao toát roäng lôùn, khoâng aên phi thôøi, khoâng caát giöõ vaøng baïc. Möôøi hoïc xöù naøy con seõ tu taäp haønh trì, xin A- giaù-lôïi-da chöùng tri cho con laø Caàu tòch thoï trì möôøi hoïc xöù. OÂ-ba-ñaø-da cuûa con laø --- (ba laàn) Boån sö ñaùp: haûo Giôùi töû ñaùp laïi: thieän. Giaùo thoï sö baûo Caàu tòch: “con ñaõ thoï xong möôøi hoïc xöù, ñöôïc goïi laø thieän thoï, töø nay neân cuùng döôøng Tam baûo, thaân caän hai thaày, ñoïc tuïng kinh, sieâng tu ba nghieäp chôù coù buoâng lung”.

IV. TRUYEÀN THOÏ CAÄN VIEÂN: Khi Caàu tòch ñuû hai möôi tuoåi coù theå cho thoï Caän vieân thì Boån sö neân lo lieäu cho Caàu tòch coù ñaày ñuû ba y, baùt, ñaõy löôït nöôùc, ngoïa cuï roài thænh Thaäp sö truyeàn thoï Caän vieân cho Caàu tòch ôû treân giôùi traøng. Thaäp sö vaân taäp vaø hoøa hôïp xong, baûo giôùi töû ñaép y laïy ba laïy ñeå thænh OÂ-ba- ñaø-da (laïy coù hai caùch: moät laø naêm voùc gieo saùt ñaát, hai laø quyø moïp hai tay chaïm vaøo chaân thaày). Neáu vò naøy tröôùc ñaõ laø OÂ-ba-ñaø-da hoaëc laø A-giaù-lôïi-da thì tuøy xöng hoâ, neáu khoâng phaûi laø hai thaày thì neân xöng laø Ñaïi ñöùc hay toân giaû. 1. Thænh OÂ-ba-ñaø-da: Giaùo thoï sö daïy thænh nhö sau: OÂ-ba-ñaø-da nhôù nghó, con teân laø ---- xin thænh OÂ-ba-ñaø-da laøm OÂ-ba-ñaø-da, xin OÂ-ba-ñaø-da vì con laøm OÂ-ba-ñaø-da, con nöông theo OÂ- ba-ñaø-da ñeå ñöôïc thoï Caän vieân (ba laàn). Thænh A-giaù-lôïi-da cuõng gioáng nhö vaên thænh treân. 2. Thoï ba y vaø baùt: Giaùo thoï sö ôû trong Taêng tröôùc OÂ-ba-ñaø-da cho giôùi töû thoï ba y vaø baùt, daïy thoï nhö sau: OÂ-ba-ñaø-da nhôù nghó, con teân laø ---- , y Taêng-giaø-leâ naøy nay con xin thoï trì, ñaõ may thaønh y laø vaät maø con thoï duïng. (ba laàn) OÂ-ba-ñaø-da nhôù nghó, con teân laø --- , y Uaát Ña-la taêng naøy nay con

SOÁ 1453 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BAÙCH NHAÁT YEÁT MA, Quyeån 1 459

xin thoï trì, ñaõ may thaønh y laø vaät maø con thoï duïng (ba laàn). OÂ-ba-ñaø-da nhôù nghó, con teân laø ----, y An-ñaø-hoäi naøy nay con xin thoï trì, ñaõ may thaønh y laø vaät maø con thoï duïng (ba laàn). Neáu laø vaûi chöa giaët nhuoäm, chöa caét roïc goïi chung laø y taøi, taïm sung vaøo trong soá ba y thì neân thoï trì nhö sau: OÂ-ba-ñaø-da nhôù nghó, con teân laø ----, y taøi naøy con xin thoï trì seõ may thaønh y Taêng-giaø-leâ chín ñieàu, hai ñaøn daøi moät ñaøn ngaén. Neáu khoâng gaëp trôû

duyeân con seõ giaët nhuoäm, caét roïc may thaønh y ñeå thoï duïng. (ba laàn) Giôùi töû neân ñöa baùt trình cho ñaïi chuùng thaáy, vì sôï baùt quaù nhoû hay quaù lôùn hay maøu saéc khoâng nhö phaùp; neáu laø baùt toát nhö phaùp thì ñaïi chuùng neân noùi laø baùt nhö phaùp, neáu khoâng noùi thì phaïm toäi Vieät phaùp. Giaùo thoï sö baûo giôùi töû tay traùi caàm baùt, tay phaûi ñaët leân mieäng baùt roài daïy thoï trì nhö sau: OÂ-ba-ñaø-da nhôù nghó, con teân laø ----, Baùt Ña-la naøy laø vaät duïng cuûa baäc ñaïi tieân duøng ñeå khaát thöïc, con nay xin thoï trì, thöôøng duøng ñeå khaát thöïc. (ba laàn) 3. Giaùo thoï sö hoûi chöôùng phaùp: Giaùo thoï sö baûo giôùi töû ñeán choã chæ thaáy maø khoâng nghe, ñöùng chaép tay chí thaønh höôùng veà phía ñaïi chuùng. Luùc ñoù Yeát ma sö hoûi ñaïi chuùng: “vò naøo tröôùc ñaây ñaõ thoï thænh laøm Giaùo thoï sö?”, Giaùo thoï sö ñaõ thoï thænh ñaùp: “toâi teân --- laø ngöôøi ñaõ thoï thænh laøm Giaùo thoï sö”, Yeát ma sö laïi hoûi: “thaày coù theå ôû choã khuaát giaùo thoï cho giôùi töû ---, Bí-soâ -- --- laøm OÂ-ba-ñaø-da hay khoâng?”, ñaùp laø coù theå, Yeát ma sö ôû trong Taêng taùc baïch sai nhö sau: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, Bí-soâ teân ---- laøm Giaùo thoï sö seõ ôû choã khuaát giaùo thoï cho giôùi töû -----, Bí-soâ ---- laøm OÂ-ba-ñaø-da. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay sai Bí-soâ --- laøm Giaùo thoï sö seõ ôû choã khuaát giaùo thoï cho giôùi töû ----, Bí-soâ ---- laøm OÂ-ba-ñaø-da. Baïch nhö vaäy. Giaùo thoï sö ñöa giôùi töû ñeán choã khuaát, baûo laøm leã roài quyø chaép tay nghe daïy baûo nhö sau: “giôùi töû laéng nghe, nay laø giôø phuùt chí thaønh, laø giôø phuùt noùi thaät, ta seõ hoûi con vaøi ñieàu, con neân bình taâm laéng nghe, neáu coù thì ñaùp laø coù, neáu khoâng thì ñaùp laø khoâng, khoâng ñöôïc noùi hö doái” Hoûi: con coù phaûi laø tröôïng phu khoâng?, ñaùp phaûi. - Con ñuû hai möôi tuoåi chöa?, ñaùp ñuû. - Con coù ñuû ba y vaø baùt khoâng?, ñaùp ñuû.

460 BOÄ LUAÄT 10

- Cha meï coøn soáng khoâng?, ñaùp coøn soáng. - Cha meï coù cho pheùp con xuaát gia khoâng?, ñaùp cho. (Neáu ñaùp cha meï ñaõ cheát thì khoâng hoûi caâu naøy) - Con khoâng phaûi laø noâ tyø phaûi khoâng? - Con khoâng phaûi laø vöông thaàn phaûi khoâng? - Con khoâng coù laøm nguy haïi ñeán vua phaûi khoâng? - Con khoâng phaûi laø giaëc phaûi khoâng? - Con khoâng phaûi laø huyønh moân phaûi khoâng? - Con khoâng coù laøm oâ nhuïc Bí-soâ ni phaûi khoâng? - Con khoâng coù gieát cha phaûi khoâng? - Con khoâng coù gieát meï phaûi khoâng? - Con khoâng coù gieát A-la-haùn phaûi khoâng? - Con khoâng coù phaù hoøa hôïp Taêng phaûi khoâng? - Con khoâng coù aùc taâm laøm thaân Phaät chaûy maùu phaûi khoâng? - Con khoâng phaûi laø ngoaïi ñaïo phaûi khoâng? - Con khoâng phaûi laø taëc truù phaûi khoâng? - Con khoâng phaûi laø Bieät truï phaûi khoâng? - Con khoâng phaûi laø Baát coïng truï phaûi khoâng? - Con khoâng phaûi laø hoùa nhaân phaûi khoâng? - Con khoâng coù ñang maéc nôï phaûi khoâng? Neáu ñaùp coù thì neân hoûi: “sau khi thoï Caän vieân, con coù theå traû nôï cho hoï khoâng?”, neáu ñaùp coù theå thì toát, neáu ñaùp khoâng theå thì neân noùi: “con neân trôû veà hoûi chuû nôï, neáu hoï chaáp thuaän cho con thì haõy trôû laïi”. Laïi hoûi: “tröôùc ñaây con coù xuaát gia khoâng?”, neáu ñaùp khoâng thì toát, neáu ñaùp laø ñaõ xuaát gia thì neân hoûi: “con coù phaïm moät

trong boán toäi Tha thaéng khoâng, khi con hoaøn tuïc coù kheùo xaû hoïc xöù khoâng?", neáu ñaùp laø coù phaïm troïng thì neân baûo hoï ra, neáu ñaùp khoâng phaïm thì toát. Laïi hoûi: "con teân gì?", ñaùp: "con teân laø ---", laïi hoûi: "OÂ-ba-ñaø-da cuûa con teân gì?", ñaùp: "OÂ-ba-ñaø-da cuûa con teân laø ----". Giaùo thoï sö baûo giôùi töû: "trong thaân ngöôøi nam coù caùc bònh nhö bònh laïi, bònh ung thö, bònh gheû lôû, ung nhoït, teâ baïi, ñaàu hoùi, bònh laäu, bònh phuø thuûng, hen suyeãn, ñieân cuoàng, bònh huûi... Toùm laïi coù ba loaïi bònh: bònh thöôøng noùng soát, bònh quaùi laï vaø taät nguyeàn nhö muø ñieác caâm ngoïng, quaù luøn, queø, tay chaân khoâng ñuû. Con khoâng coù caùc bònh keå treân hay laø bònh gì khaùc phaûi khoâng?", ñaùp khoâng, laïi noùi: "naøy giôùi töû, nhöõng gì ta hoûi con ôû choã khuaát naøy, khi vaøo trong Taêng, Taêng cuõng seõ hoûi con nhö theá. Khi ôû trong Taêng con cuõng phaûi bình taâm traû lôøi chaân thaät gioáng nhö theá, neáu coù thì ñaùp laø coù, neáu khoâng thì ñaùp laø khoâng. Con haõy taïm chôø ôû ñaây,

neáu chöa goïi thì con khoâng ñöôïc vaøo". 4. Baïch töù yeát ma truyeàn giôùi: Giaùo thoï sö trôû vaøo trong Taêng, ñeán nöûa ñöôøng thì döøng laïi baïch Taêng raèng: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, toâi ôû choã khuaát ñaõ gaïn hoûi giôùi töû caùc chöôùng phaùp xong roài, Bí-soâ ----- laøm OÂ-ba-ñaø-da, xin Taêng cho goïi giôùi töû ñeán. Yeát ma sö neân ñaùp: "neáu giôùi töû thanh tònh thì cho goïi vaøo", Taêng neân ñoàng noùi laø thieän, ai khoâng noùi thì phaïm toäi Vieät phaùp. Giaùo thoï sö goïi giôùi töû vaøo trong Taêng roài baûo ñaûnh leã Taêng, quyø goái chaép tay vaø daïy caàu thænh nhö sau: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, con teân laø ---- , con nöông theo OÂ-ba-ñaø- da laø ---- caàu thoï Caän vieân. Con nay theo Taêng xin thoï Caän vieân, cuùi xin Taêng cho con thoï Caän vieân, xin thöông xoùt teá ñoä con (ba laàn). Yeát ma sö ôû trong Taêng ñôn baïch nhö sau: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, giôùi töû teân --- nöông theo OÂ-ba-ñaø-da -- -- caàu thoï Caän vieân. Giôùi töû ---- nay theo Taêng xin thoï Caän vieân, Bí-soâ --- laøm OÂ-ba-ñaø-da. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, toâi nay ôû trong Taêng gaïn hoûi giôùi töû caùc chöôùng phaùp. Baïch nhö vaäy. Keá hoûi giôùi töû caùc chöôùng phaùp gioáng nhö treân, hoûi xong baïch töù yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, giôùi töû teân ---- nöông theo OÂ-ba-ñaø-da --- - caàu thoï Caän vieân, laø ngöôøi nam ñuû hai möôi tuoåi, ñuû ba y vaø baùt, töï noùi mình thanh tònh khoâng coù caùc chöôùng phaùp. Giôùi töû ---- nay theo Taêng caàu thoï Caän vieân, Bí-soâ ---- laøm OÂ-ba-ñaø-da. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay cho giôùi töû ---- thoï Caän vieân, Bí-soâ ---- laøm OÂ-ba-ñaø-da. Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, giôùi töû teân ---- nöông theo OÂ-ba-ñaø-da ---- caàu thoï Caän vieân, laø ngöôøi nam ñuû hai möôi tuoåi, ñuû ba y vaø baùt, töï noùi mình thanh tònh khoâng coù caùc chöôùng phaùp. Giôùi töû ---- nay theo Taêng caàu thoï Caän vieân, Bí-soâ ---- laøm OÂ-ba-ñaø-da.Taêng nay cho giôùi töû ---- thoï Caän vieân, Bí-soâ ---- laøm OÂ-ba-ñaø-da. Caùc cuï thoï chaáp thuaän cho giôùi töû ---- thoï Caän vieân, Bí-soâ ---- laøm OÂ-ba-ñaø-da thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Ñaây laø yeát ma

laàn thöù nhaát (laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy) Taêng ñaõ chaáp thuaän cho giôùi töû --- thoï Caän vieân, Bí-soâ --- laøm OÂ-ba-ñaø-da xong roài. Taêng chaáp thuaän vì im laëng, vieäc naøy xin nhôù giöõ

nhö vaäy. Taùc phaùp xong, Yeát ma sö laáy thöôùc ño boùng maët trôøi ôû döôùi chaân ngaén hay daøi bao nhieâu, ño xong neân baûo giôùi töû: “con thoï Caän vieân vaøo tröôùc giôø aên hay sau giôø aên, boùng maët trôøi ño döôùi chaân laø moät ngoùn tay hay hai ngoùn tay cho ñeán baèng thaân ngöôøi “, neáu thoï vaøo ban ñeâm thì neân noùi laø vaøo nöûa ñeâm hay giöõa ñeâm. Keá noùi roõ thôøi tieát thoï giôùi laø vaøo muøa ñoâng hay muøa xuaân, muøa möa hay muøa haï (muøa Ñoâng coù boán thaùng töø ngaøy 16 thaùng 9 ñeán ngaøy 15 thaùng 1, muøa xuaân coù boán thaùng töø ngaøy 16 thaùng 1 ñeán ngaøy 15 thaùng 5, muøa möa coù moät thaùng töø ngaøy 16 thaùng 5 ñeán ngaøy 15 thaùng 6, muøa haï coù ba thaùng töø ngaøy 16 thaùng 6 ñeán ngaùy 15 thaùng 9). 5. Truyeàn phaùp töù y: Yeát ma sö baûo giôùi töû: Taân Bí-soâ laéng nghe, phaùp töù y naøy laø tri kieán cuûa Theá toân, Nhö lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc, caùc Bí-soâ nöông theo phaùp töù y naøy, ôû trong phaùp luaät thieän thuyeát xuaát gia thoï Caän vieân, thaønh taùnh Bí-soâ. Theá naøo laø boán: 1. Laø y phaán taûo, ñaây laø vaät thanh tònh deã coù ñöôïc, caùc Bí-soâ nöông theo y phaán taûo naøy, ôû trong phaùp luaät thieän thuyeát xuaát gia thoï Caän vieân, thaønh taùnh Bí-soâ. Taân Bí-soâ ---- töø nay cho ñeán troïn ñôøi duøng y phaán taûo che thaân thì coù vui thích thoï khoâng? Ñaùp laø thích thoï. Neáu khi ñöôïc caùc lôïi vaät nhö vaûi hay luïa hay gai boá... cho ñeán caùc taïp vaät khaùc, hoaëc ñöôïc theâm y thanh tònh, hoaëc ñöôïc töø Taêng chia, hoaëc ñöôïc cuùng rieâng. Ñoái vôùi caùc lôïi vaät naøy, taân Bí-soâ coù theå tuøy thoï vaø bieát löôïng thoï duïng hay khoâng? --- ñaùp laø bieát löôïng thoï duïng. 2. Laø thöôøng khaát thöïc, ñaây laø thöùc aên thanh tònh deã coù ñöôïc, caùc Bí-soâ nöông theo thöùc aên naøy, ôû trong phaùp luaät thieän thuyeát xuaát gia thoï Caän vieân, thaønh taùnh Bí-soâ. Taân Bí-soâ --- töø nay cho ñeán troïn ñôøi thöôøng khaát thöïc ñeå töï nuoâi soáng thì coù vui thích thoï khoâng? --- ñaùp laø thích thoï. Neáu khi ñöôïc caùc thöïc lôïi nhö côm chaùo... töø Taêng theo thöù lôùp thoï thænh thöïc, hoaëc do bieät thænh, hoaëc laø thöùc aên Taêng thöôøng aên hoaëc thöôøng thoï bieät thænh thöïc, hoaëc ñöôïc theâm thöùc aên thanh tònh, hoaëc ñöôïc töø Taêng chia, hoaëc ñöôïc cuùng rieâng. Ñoái vôùi caùc thöïc lôïi naøy, taân Bí-soâ coù theå tuøy thoï vaø bieát löôïng thoï duïng hay khoâng? ---- ñaùp laø bieát löôïng thoï duïng. 3. Laø phu cuï döôùi goác caây, ñaây laø vaät thanh tònh deã coù ñöôïc, caùc Bí-soâ nöông theo phaùp y naøy, ôû trong phaùp luaät thieän thuyeát xuaát gia

thoï Caän vieân, thaønh taùnh Bí-soâ. Taân Bí-soâ ---- töø nay cho ñeán troïn ñôøi nöông phu cuï döôùi goác caây ñeå ôû thì coù vui thích thoï khoâng? --- ñaùp laø thích thoï. Neáu khi ñöôïc caùc lôïi vaät nhö phoøng xaù, laàu gaùc hoaëc hang saâu, ñeäm

coû... hoaëc choã kinh haønh, hoaëc ñöôïc theâm choã ôû thanh tònh töø Taêng chia hay töø thí chuû cuùng. Ñoái vôùi caùc lôïi vaät naøy, taân Bí-soâ coù theå tuøy thoï vaø bieát löôïng thoï duïng hay khoâng? ---- ñaùp laø bieát löôïng thoï duïng. 4. Laø traàn khí döôïc (thuoác cuõ boû), ñaây laø vaät thanh tònh deã coù ñöôïc, caùc Bí-soâ nöông theo phaùp y naøy, ôû trong phaùp luaät thieän thuyeát xuaát gia thoï Caän vieân, thaønh taùnh Bí-soâ. Taân Bí-soâ ---- töø nay cho ñeán troïn ñôøi nöông loaïi döôïc naøy ñeå trò bònh thì coù vui thích thoï khoâng? ---- ñaùp laø thích thoï. Khi ñöôïc caùc thöïc lôïi nhö toâ, daàu, ñöôøng, maät, cho ñeán cuû, coïng caønh, laù, hoa quaû... hoaëc laø thôøi döôïc, caùnh döôïc hay Thaát nhaät döôïc, Taän hình thoï döôïc, hoaëc ñöôïc theâm caùc loaïi thuoác thanh tònh töø Taêng chia hay do thí chuû cuùng. Ñoái vôùi caùc thöïc lôïi naøy, taân Bí-soâ ---- coù theå tuøy thoï vaø bieát löôïng thoï duïng hay khoâng? --- ñaùp laø bieát löôïng thoï duïng. 6. Truyeàn boán phaùp Ñoïa: Yeát ma sö baûo giôùi töû: Taân Bí-soâ ---- laéng nghe, boán phaùp Ñoïa naøy laø tri kieán cuûa Theá toân, Nhö thaät tri, ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc, caùc Bí-soâ ôû trong boán phaùp Ñoïa naøy, tuøy phaïm moät phaùp naøo thì ngay luùc ñang phaïm khoâng phaûi laø Bí-soâ, khoâng phaûi laø Sa moân, khoâng phaûi laø Thích ca töû nöõa, maát taùnh Bí-soâ, lieàn bò ñoïa laïc trong luaân hoài, laø keû thua traän. Nhö caây Ña-la bò chaët ngoïn thì khoâng theà soáng ñöôïc nöõa, Bí-soâ cuõng nhö vaäy. Theá naøo laø boán: 1. Laø Theá toân, Nhö thaät tri, ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc ñaõ duøng voâ löôïng phaùp moân cheâ traùch phaùp daâm duïc, ca ngôïi ly duïc laø phaùp thaéng dieäu. Noùi duïc laø nhieãm oâ, laø muïc naùt, laø aùi tröôùc, laø nhaø ôû, laø raøng buoäc, laø ñam meâ... caàn phaûi ñoaïn töø, phaûi oùi möûa heát duïc ra, phaûi nhaøm chaùn vaø döùt dieät. Taân Bí-soâ ---- töø nay cho ñeán troïn ñôøi khoâng ñöôïc duøng taâm nhieãm nhìn ngoù ngöôøi nöõ, huoáng chi laø cuøng laøm vieäc baát tònh. Nhö Phaät ñaõ daïy neáu Bí-soâ naøo ñoàng ñaéc hoïc xöù vôùi caùc Bí-soâ khaùc, khoâng xaû hoïc xöù, hoïc xöù suy keùm maø khoâng töï noùi ra, laøm haïnh baát tònh, hai thaân giao hôïp cho ñeán cuøng vôùi suùc sanh, thì Bí-soâ naøy ngay luùc ñang phaïm khoâng phaûi laø Bí-soâ, khoâng phaûi laø Sa moân, khoâng phaûi laø Thích ca töû nöõa, maát taùnh Bí-soâ, lieàn bò ñoïa laïc trong luaân hoài, laø keû thua traän. Nhö caây Ña-la

bò chaët ngoïn thì khoâng theà soáng ñöôïc nöõa, Bí-soâ cuõng nhö vaäy. Ñoái vôùi phaùp daâm duïc naøy, taân Bí-soâ ---- töø nay cho ñeán troïn ñôøi khoâng ñöôïc coá yù phaïm, neân khôûi taâm nhaøm lìa vaø aân troïng phoøng hoä; neân sanh taâm sôï haõi quaùn saùt, sieâng tu khoâng buoâng lung thì coù theå thoï trì, khoâng laøm vieäc daâm duïc hay khoâng? ---- ñaùp laø khoâng laøm. 2. Laø Theá toân, Nhö thaät tri, ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc ñaõ duøng voâ löôïng phaùp moân cheâ traùch vieäc khoâng cho maø laáy, ca ngôïi khoâng troäm caép laø phaùp thaéng dieäu. Taân Bí-soâ ---- töø nay cho ñeán troïn ñôøi, neáu ngöôøi khaùc khoâng cho thì khoâng ñöôïc duøng taâm troäm caép maø coá yù laáy, cho ñeán moät haït meø; huoáng chi laø laáy caép ñeán naêm Ma saùi hay hôn naêm Ma saùi (ñôn vò tieàn teä thuôû xöa laø boái xæ, taùm möôi boái xæ laø moät Ma saùi, naêm Ma saùi laø boán traêm boái xæ). Nhö

Phaät ñaõ daïy neáu Bí-soâ naøo ôû trong tuï laïc hoaëc choã troáng vaéng, ngöôøi khaùc khoâng cho maø duøng taâm troäm caép ñeå laáy, khi laáy bò vua quan baét ñöôïc hoaëc xöû toäi cheát hoaëc troùi hoaëc ñuoåi ñi vaø traùch maéng raèng: haõy ñi ñi keû giaëc kia, ngöôi laø ngöôøi ngu si khoâng bieát gì neân môùi troäm caép nhö theá; thì Bí-soâ naøy ngay luùc ñang phaïm khoâng phaûi laø Bí-soâ, khoâng phaûi laø Sa moân, khoâng phaûi laø Thích ca töû nöõa, maát taùnh Bí-soâ, lieàn bò ñoïa laïc trong luaân hoài, laø keû thua traän. Nhö caây Ña-la bò chaët ngoïn thì khoâng theà soáng ñöôïc nöõa, Bí-soâ cuõng nhö vaäy. Ñoái vôùi vieäc khoâng cho maø laáy naøy, taân Bí-soâ --- töø nay cho ñeán troïn ñôøi khoâng ñöôïc coá yù phaïm, neân khôûi taâm nhaøm lìa vaø aân troïng phoøng hoä; neân sanh taâm sôï haõi quaùn saùt, sieâng tu khoâng buoâng lung thì coù theå thoï trì, khoâng laøm vieäc troäm caép hay khoâng? Ñaùp laø khoâng laøm. 3. Theá toân, Nhö thaät tri, ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc ñaõ duøng voâ löôïng phaùp moân cheâ traùch vieäc gieát haïi sanh maïng, ca ngôïi vieäc töø boû saùt sanh laø phaùp thaéng dieäu. Taân Bí-soâ ---- töø nay cho ñeán troïn ñôøi khoâng ñöôïc coá yù saùt sanh, cho ñeán ruoài muoãi cuõng khoâng ñöôïc coá yù gieát, huoáng chi laø maïng ngöôøi hay thai nhi. Nhö Phaät ñaõ daïy neáu Bí-soâ naøo coá yù gieát ngöôøi hay thai nhi, hoaëc töï tay gieát hoaëc caàm dao ñöa cho ngöôøi baûo gieát, hoaëc khuyeân hoï cheát, khen ngôïi caùi cheát noùi raèng: ngöôi soáng laøm chi vôùi toäi luïy xaáu xa naøy, ngöôi neân cheát ñi, thaø cheát coøn hôn soáng. Tuøy taâm nieäm maø duøng nhöõng lôøi leõ khaùc nhau ñeå khuyeân hoï cheát, hoï nhaân ñoù maø cheát thì Bí-soâ naøy ngay luùc ñang phaïm khoâng phaûi laø Bí-soâ, khoâng phaûi laø Sa moân, khoâng phaûi laø Thích ca töû nöõa, maát taùnh Bí-soâ, lieàn bò ñoïa laïc trong luaân hoài, laø keû thua traän. Nhö caây Ña-la bò chaët ngoïn thì khoâng theà soáng ñöôïc nöõa, Bí-soâ cuõng nhö vaäy. Ñoái vôùi vieäc saùt sanh naøy, taân Bí-soâ ---- töø nay cho ñeán troïn ñôøi khoâng ñöôïc coá yù phaïm, neân khôûi taâm nhaøm lìa vaø aân troïng phoøng hoä; neân sanh taâm sôï haõi quaùn

saùt, sieâng tu khoâng buoâng lung thì coù theå thoï trì, khoâng laøm vieäc saùt sanh hay khoâng? Ñaùp laø khoâng laøm. 4. Theá toân, Nhö thaät tri, ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc ñaõ duøng voâ löôïng phaùp moân cheâ traùch voïng ngöõ, ca ngôïi vieäc töø boû voïng ngöõ laø phaùp thaéng dieäu. Nhö Phaät ñaõ daïy, neáu Bí-soâ naøo thaät khoâng bieát gì, khoâng chöùng ñöôïc gì, töï bieát mình khoâng chöùng ñöôïc phaùp cuûa baäc thöôïng nhaân; phaùp tòch tònh thuø thaéng vaø hieän taïi laïc truù cuûa baäc Thaùnh giaû, maø töï noùi laø toâi bieát, toâi thaáy. Vaøo thôøi gian khaùc, coù ngöôøi hoûi hay khoâng coù ngöôøi hoûi, muoán mình thanh tònh neân noùi laø toâi thaät khoâng bieát, khoâng thaáy maø noùi coù bieát coù thaáy; ñoù laøhö doái voïng ngöõ, tröø baäc Taêng thöôïng maïn. Hoaëc noùi toâi chöùng boán Ñeá lyù, hoaëc noùi trôøi roàng quyû thaàn ñeán noùi chuyeän vôùi toäi, hoaëc noùi toâi chöùng caùc tuôûng Voâ thöôøng... ñaéc boán thieàn, boán khoâng, saùu thaàn thoâng, taùm giaûi thoaùt, chöùng boán Thaùnh quaû; thì Bí-soâ naøy ngay luùc ñang phaïm khoâng phaûi laø Bí-soâ, khoâng phaûi laø Sa moân, khoâng phaûi laø Thích ca töû nöõa, maát

taùnh Bí-soâ, lieàn bò ñoïa laïc trong luaân hoài, laø keû thua traän. Nhö caây Ña-la bò chaët ngoïn thì khoâng theà soáng ñöôïc nöõa, Bí-soâ cuõng nhö vaäy. Ñoái vôùi ñaïi voïng ngöõ nhö vaäy, taân Bí-soâ ---- töø nay cho ñeán troïn ñôøi khoâng ñöôïc coá yù phaïm, neân khôûi taâm nhaøm lìa vaø aân troïng phoøng hoä; neân sanh taâm sôï haõi quaùn saùt, sieâng tu khoâng buoâng lung thì coù theå thoï trì, khoâng laøm vieäc voïng ngöõ hay khoâng? Ñaùp laø khoâng laøm. 7. Truyeàn boán phaùp neân laøm cuûa Sa moân: Yeát ma sö baûo giôùi töû: Taân Bí-soâ ---- laéng nghe, Theá toân, Nhö thaät tri, ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc vì caùc Bí-soâ thoï Caän vieân noùi boán phaùp neân laøm cuûa Sa moân. Taân Bí-soâ töø nay cho ñeán troïn ñôøi, neáu bò ngöôøi khaùc chöûi maéng thì khoâng ñöôïc chöûi maéng laïi; bò ngöôøi khaùc saân haän thì khoâng ñöôïc saân haän laïi; bò ngöôøi khaùc cöôøi cheâ nhaïo baùng thì khoâng ñöôïc cöôøi cheâ nhaïo baùng laïi; bò ngöôøi khaùc ñaùnh thì khoâng ñöôïc ñaùnh traû laïi. Khi coù caùc vieäc naõo loaïn nhö theá phaùt sanh thì taân Bí-soâ --- coù theå nhieáp taâm khoâng traû thuø hay khoâng? Ñaùp laø khoâng traû thuø. Taân Bí-soâ --- laéng nghe, tröôùc ñaây thaày ñaõ khôûi taâm mong caàu vaø suy nghó raèng: cho ñeán bao giôø ta môùi ñöôïc ôû trong phaùp luaät thieän thuyeát cuûa Theá toân, xuaát gia thoï Caän vieân thaønh taùnh Bí-soâ. Nay thaày ñaõ ñöôïc xuaát gia thoï Caän vieân, gaëp ñöôïc OÂ-ba-ñaø-da vaø A-giaù-lôïi-da nhö phaùp, laïi ñöôïc Taêng nhaát taâm hoøa hôïp baïch töù yeát ma nhö phaùp. Cuõng nhö nhöõng ñieàu maø Bí-soâ moät traêm tuoåi haï caàn phaûi hoïc, thaày cuõng phaûi hoïc nhö vaäy; nhöõng ñieàu maø thaày caàn phaûi hoïc cuõng ñoàng vôùi hoï nhö

theá, doàng ñöôïc hoïc xöù, ñoàng thuyeát giôùi kinh. Töø nay cho ñeán troïn ñôøi, ñoái vôùi vieäc naøy thaày neân sanh taâm cung kính phuïng haønh, khoâng neân nhaøm lìa. Ñoái vôùi OÂ-ba-ñaø-da, thaày neân töôûng nhö cha, OÂ-ba-ñaø-da cuõng xem thaày nhö con; cho ñeán troïn ñôøi thaày neân haàu haï, chaêm soùc khi bònh, khôûi taâm thöông xoùt khi giaø yeáu cho ñeán luùc cheát. Ñoái vôùi caùc thöôïng trung haï toøa ñoàng phaïm haïnh, thaày thöôøng phaûi sanh taâm kính troïng, tuøy thuaän giuùp ñôõ, cuøng ôû chung ñoïc tuïng kinh phaùp, thieàn tö tu thieän nghieäp. Ñoái vôùi caùc phaùp nhö uaån, xöù, giôùi, möôøi hai nhaân duyeân... thaày neân caàu hoïc hieåu cho roõ; ñöøng traùi boû phaùp quy vaø xa lìa giaõi ñaõi. Neáu chöa ñaéc thì caàu ñöôïc ñaéc, chöa hieåu thì caàuñöôïc hieåu, chöa chöùng thì caàu ñöôïc chöùng, phaûi chöùng ñöôïc quaû A-la-haùn cöùu caùnh Nieát-baøn. Nay ta chæ noùi sô löôïc ñaïi cöông nhöõng vieäc thieát yeáu, coøn nhöõng vieäc khaùc, thaày neân ñeán hoûi hai thaày vaø caùc thieän höõu ñoàng hoïc. Laïi nöõa, moãi nöûa thaùng thuyeát Giôùi kinh, thaày neân laéng nghe thoï trì, y theo giaùo phaùp sieâng tu. Yeát ma sö noùi keä: “Ngöôøi trong phaùp toái thaéng, Ñaày ñuû thoï Thi la, Chí taâm thöôøng phuïng trì, Khoù ñöôïc thaân khoâng chöôùng, Thaân ñoan nghieâm xuaát gia, Thanh thònh thoï Caän vieân, Noùi ra lôøi chaân thaät, Tri kieán cuûa chaùnh giaùc. Taân Bí-soâ --- thaày ñaõ thoï Caän vieân xong, chôù neân buoâng lung, caån thaän y giaùo phuïng haønh”.

SOÁ 1453 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BAÙCH NHAÁT YEÁT MA, Quyeån 2 467

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BAÙCH NHAÁT YEÁT MA

QUYEÅN 2

Luùc ñoù cuï thoï Öu-ba-ly hoûi Phaät: “nhö Phaät ñaõ noùi Ñaïi theá chuû Kieàu ñaùp di nhôø yeâu thích Baùt kænh phaùp neân ñöôïc xuaát gia thoï Caän vieân, thaønh taùnh Bí-soâ ni. Theá toân, caùc ngöôøi nöõ khaùc muoán ñöôïc nhö theá thì phaûi nhö theá naøo?”, Phaät noùi: “ñoái vôùi caùc ngöôøi nöõ khaùc thì neân xuaát gia tröôùc roài theo thöù lôùp thoï Caän vieân nhö phaùp thöùc thöôøng laøm nhö sau: ngöôøi nöõ naøo muoán xuaát gia neân tìm ñeán moät Bí-soâ ni, Bí-soâ ni naøy neân hoûi caùc chöôùng phaùp, neáu hoaøn toaøn thanh tònh thì ñöôïc tuøy yù nhieáp thoï. Khi ñaõ nhieáp thoï roài neân truyeàn trao cho hoï phaùp Tam quy vaø naêm hoïc xöù thaønh OÂ-ba-tö-ca luaät nghi hoä”.

I. CAÀU XUAÁT GIA THOÏ GIÔÙI: 1. Truyeàn phaùp Tam quy: Neân chæ daïy ngöôøi caàu xuaát gia ñeán leã kính vò boån sö, quyø goái chaép tay baïch raèng: “A-giaù-lôïi-da nhôù nghó, con teân laø keå töø hoâm nay cho ñeán troïn ñôøi xin quy y Phaät ñaø Löôõng tuùc trung toân, quy y Ñaït ma Ly duïc trung toân, quy y Taêng giaø Chö chuùng trung toân”. (ba laàn). Boån sö ñaùp: haûo (toát) Giôùi töû ñaùp laïi: thieän. 2. Truyeàn trao naêm hoïc xöù: Giaùo thoï sö daïy giôùi töû: “con haõy noùi theo lôøi ta: A-giaù-lôïi-da nhôù nghó, nhö caùc vò thaùnh A-la-haùn cho ñeán troïn ñôøi khoâng saùt sanh, khoâng troäm caép, khoâng daâm duïc taø haïnh, khoâng noùi doái, khoâng uoáng caùc loaïi röôïu. Con teân töø nay cho ñeán troïn ñôøi cuõng khoâng saùt sanh, khoâng troäm caép, khoâng daâm duïc taø haïnh, khoâng noùi doái, khoâng uoáng caùc loaïi röôïu. Naêm hoïc xöù naøy con seõ tu taäp haønh trì, xin A-giaù-lôïi-da chöùng tri cho con laø OÂ-ba-tö-ca quy y Tam

468 BOÄ LUAÄT 10

baûo, thoï trì naêm hoïc xöù. (Ba laàn) Boån sö ñaùp: haûo Giôùi töû ñaùp laïi: thieän. 3. Theá phaùt xuaát gia: Giaùo thoï sö daïy giôùi töû thænh OÂ-ba-ñaø-da: A-giaù-lôïi-da nhôù nghó, con teân nay xin thænh A-giaù-lôïi-da laøm OÂ-ba-ñaø-da, con nöông theo OÂ-ba-ñaø-da ñeå ñöôïc xuaát gia (ba laàn) Moät Bí-soâ ni trong Ni taêng hoûi Boån sö cuûa giôùi töû: “Ñaïi ñöùc ni ñaõ hoûi caùc chöôùng phaùp chöa?”, ñaùp laø ñaõ hoûi. Coù hoûi thì toát, neáu khoâng hoûi maø ôû trong Ni taêng taùc baïch thì phaïm toäi Vieät phaùp. Tröôøng hôïp cho caïo toùc xuaát gia neân baïch taêng hoaëc daãn giôùi töû ñi ñeán töøng phoøng caùo baïch, neáu baïch Taêng neân nhoùm Taêng, Giaùo thoï sö daãn giôùi töû vaøo trong Ni taêng, keá ñeán tröôùc vò Thöôïng toøa ni ñaûnh leã roài chaép tay baïch raèng: Ñaïi ñöùc Ni taêng laéng nghe, giôùi töû teân nöông theo Bí-soâ ni caàu xuaát gia, nay coøn hình thöùc baïch y chöa caïo toùc xin ñöôïc ôû trong thieän phaùp luaät xuaát gia thoï Caän vieân, thaønh taùnh Bí-soâ ni. Giôùi töû naøy neáu ñöôïc caïo toùc maëc phaùp y seõ khôûi taâm chaùnh tín, boû nhaø ñeán choã khoâng nhaø, Bí-soâ ni laøm OÂ-ba- ñaø-da. Ni taêng

coù chaáp thuaän cho giôùi töû naøy xuaát gia khoâng? Ni taêng neân ñaùp: neáu giôùi töû thanh tònh thì neân cho xuaát gia, neáu hoûi thì toát, khoâng hoûi thì phaïm toäi Vieät phaùp. Coù tröôøng hôïp khi caïo toùc, giôùi töû boãng hoái haän, Phaät noùi: “neân chöøa laïi moät ít toùc treân ñaàu roài hoûi giôùi töû coù chòu caïo saïch toùc treân ñaàu khoâng, neáu ñaùp laø khoâng thì cho hoï tuøy yù trôû veà nhaø, neáu ñaùp laø chòu thì neân caïo saïch roài cho hoï taém röûa saïch seõ. Neáu trôøi laïnh thì neân cho nöôùc noùng taém, neáu trôøi noùng neân cho nöôùc laïnh taém, sau ñoù cho maëc y phuïc cuûa ngöôøi xuaát gia. Khi hoï maëc y phuïc neân xem xeùt hoï coù phaûi laø ngöôøi hai caên hoaëc khoâng caên hoaëc caên khoâng ñaày ñuû hay khoâng”, luùc ñoù caùc Bí-soâ ni loä hình giôùi töû ñeå xem xeùt khieán giôùi töû hoå theïn, Phaät noùi: “khoâng neân loä hình ñeå xem xeùt, khi hoï maëc quaàn aùo, leùn nhìn khoâng ñeå hoï bieát”. 4. Truyeàn möôøi hoïc xöù: Boån sö neân vì ñeä töû thænh caùc Bí-soâ ni ñeå cho thoï Caàu tòch nöõ luaät nghi hoä, neân trao y Man ñieàu cho giôùi töû baûo daâng leân traùn thoï roài ñaép y vaøo, Giaùo thoï sö baûo ñeán tröôùc hai thaày ñaûnh leã, quyø goái chaép tay caàu thænh nhö sau: “A-giaù-lôïi-da nhôù nghó, con teân laø keå töø hoâm nay cho ñeán troïn ñôøi xin quy y Phaät ñaø Löôõng tuùc trung toân, quy y Ñaït ma Ly duïc trung toân, quy y Taêng giaø Chö chuùng trung toân. Nhö

SOÁ 1453 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BAÙCH NHAÁT YEÁT MA, Quyeån 2 469

Theá toân, Thích ca Maâu ni, Nhö thaät tri, ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc ñaõ xuaát gia; con nay cuõng xuaát gia, töø boû hình töôùng theá tuïc, thoï trì hình töôùng xuaát gia, OÂ-ba-ñaø-da cuûa con laø ”. (ba laàn). Boån sö ñaùp: haûo (toát) Giôùi töû ñaùp laïi: thieän. Giaùo thoï sö baûo giôùi töû noùi theo nhö sau: - Truyeàn trao möôøi hoïc xöù: Giaùo thoï sö daïy giôùi töû: “con haõy noùi theo lôøi ta: A-giaù-lôïi-da nhôù nghó, nhö caùc vò thaùnh A-la-haùn cho ñeán troïn ñôøi khoâng saùt sanh, khoâng troäm caép, khoâng daâm duïc taø haïnh, khoâng noùi doái, khoâng uoáng caùc loaïi röôïu, khoâng ca muùa taáu nhaïc, khoâng thoa daàu thôm vaø ñeo traøng hoa, khoâng ngoài giöôøng cao toát roäng lôùn, khoâng aên phi thôøi, khoâng caát giöõ vaøng baïc. Con teân töø nay cho ñeán troïn ñôøi cuõng khoâng saùt sanh, khoâng troäm caép, khoâng daâm duïc taø haïnh, khoâng noùi doái, khoâng uoáng caùc loaïi röôïu, khoâng ca muùa taáu nhaïc, khoâng thoa daàu thôm vaø ñeo traøng hoa, khoâng ngoài giöôøng cao toát roäng lôùn, khoâng aên phi thôøi, khoâng caát giöõ vaøng baïc. Möôøi hoïc xöù naøy con seõ tu taäp haønh trì, xin A-giaù-lôïi-da chöùng tri cho con laø Caàu tòch nöõ thoï trì möôøi hoïc xöù, OÂ-ba-ñaø-da cuûa con laø (ba laàn) Boån sö ñaùp: haûo Giôùi töû ñaùp laïi: thieän. Giaùo thoï sö baûo giôùi töû: “con ñaõ thoï xong möôøi hoïc xöù, ñaây goïi laø thieän thoï, töø nay con phaûi sieâng tu cuùng döôøng Tam baûo, thaân caän hai thaày, ñoïc tuïng kinh phaùp, sieâng tu ba nghieäp chôù coù buoâng lung”. 5. Truyeàn 6 phaùp vaø 6 tuøy phaùp: Neáu laø ngöôøi nöõ töøng coù choàng thì phaûi ñuû hai möôi tuoåi, neáu laø ñoàng nöõ thì phaûi ñuû möôøi taùm tuoåi, Boån sö neân cho thoï hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp trong hai naêm. Thaäp sö taäp hoïp treân giôùi traøng, Giaùo thoï sö baûo Caàu tòch nöõ ñaûnh leã Ni taêng roài

ñeán tröôùc vò Thöôïng toøa ni quyø goái chaép tay vaø daïy caàu thænh nhö sau: Ñaïi ñöùc Ni taêng laéng nghe, con laø Caàu tòch nöõ teân ñuû möôøi taùm tuoåi, OÂ-ba-ñaø-da cuûa con laø , con nöông theo OÂ-ba-ñaø-da xin hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp trong hai naêm. Con teân nay theo Ni taêng xin hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp trong hai naêm, OÂ-ba-ñaø-da cuûa con laø . Cuùi xin Ni taêng cho con thoï hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp trong hai naêm, xin töø bi thöông xoùt (ba laàn). Yeát ma sö ôû trong Ni taêng baïch töù yeát ma:

Ñaïi ñöùc Ni taêng laéng nghe, Caàu tòch nöõ teân ñuû möôøi taùm tuoåi, OÂ-ba-ñaø-da laø , nay theo Ni taêng xin hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp trong hai naêm. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay chaáp thuaän cho Caàu tòch nöõ ñuû möôøi taùm tuoåi thoï hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp trong hai naêm, OÂ-ba-ñaø-da laø . Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc Ni taêng laéng nghe, Caàu tòch nöõ teân ñuû möôøi taùm tuoåi, OÂ-ba-ñaø-da laø , nay theo Ni taêng xin hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp trong hai naêm. Ni taêng nay chaáp thuaän cho Caàu tòch nöõ ñuû möôøi taùm tuoåi thoï hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp trong hai naêm. Neáu Ñaïi ñöùc ni naøo chaáp thuaän cho Caàu tòch nöõ ñuû möôøi taùm tuoåi thoï hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp trong hai naêm, OÂ-ba-ñaø-da laø thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Ñaây laø yeát ma laàn thöù nhaát (yeát ma laán thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy). Ni taêng ñaõ chaáp thuaän cho Caàu tòch nöõ ñuû möôøi taùm tuoåi thoï hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp trong hai naêm xong roài. Ni taêng chaáp thuaän vì im laëng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. Yeát ma sö baûo giôùi töû: Chaùnh hoïc nöõ laéng nghe, töø nay trong hai naêm neân hoïc saùu phaùp: 1. Khoâng ñöôïc ñi ñöôøng moät mình. 2. Khoâng ñöôïc loäi qua soâng moät mình. 3. Khoâng ñöôïc xuùc chaïm thaân ngöôøi nam. 4. Khoâng ñöôïc nguû ñeâm cuøng nhaø vôùi ngöôøi nam. 5. Khoâng ñöôïc laøm vieäc mai moâi. 6. Khoâng ñöôïc che giaáu toäi troïng cuûa ni. Nhieáp tuïng: Khoâng ñi ñöôøng moät mình, Khoâng qua soâng moät mình, Khoâng xuùc chaïm ngöôøi nam, Khoâng nguû cuøng nhaø nam, Khoâng laøm vieäc mai moâi, Khoâng giaáu toäi troïng ni. Keá noùi saùu tuøy phaùp: 1. Khoâng ñöôïc caát chöùa vaøng baïc 2. Khoâng ñöôïc caïo loâng choã kín 3. Khoâng ñöôïc ñaøo ñaát soáng, 4. Khoâng ñöôïc chaët phaù caây coû soáng

5. Khoâng ñöôïc aên thöùc aên khoâng thoï

6. Khoâng ñöôïc aên thöùc aên töøng xuùc chaïm.

Nhieáp tuïng:

Khoâng caàm giöõ vaøng baïc,

Khoâng caïo loâng choã kín,

Khoâng ñöôïc ñaøo ñaát soáng,

Khoâng chaët phaù caây coû,
Khoâng aên vaät khoâng thoï,
Khoâng aên vaät xuùc chaïm.
II. TRUYEÀN THOÏ CAÄN VIEÂN: Khi Chaùnh hoïc nöõ hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp ñaõ ñuû hai naêm, coù theå cho thoï Caän vieân thì Boån sö neân lo lieäu cho hoï coù ñaày ñuû naêm y, baùt, ñaõy löôït nöôùc, ngoïa cuï roài thænh Thaäp sö taùc Tònh haïnh baûn phaùp cho Chaùnh hoïc nöõ ôû treân giôùi traøng trong boån boä. Caùc Bí-soâ ni vaân taäp xong, Giaùo thoï sö baûo Chaùnh hoïc nöõ vaøo trong Taêng ñaûnh leã roài quyø goái chaép tay vaø daïy thænh OÂ-ba-ñaø-da vaø A-giaù-lôïi-da. Neáu hai vò naøy khoâng phaûi laø hai thaày cuõ thì neân goïi laø Ñaïi ñöùc ni. 1. Thænh OÂ-ba-ñaø-da: Giaùo thoï sö daïy thænh nhö sau: OÂ-ba-ñaø-da nhôù nghó, con Chaùnh hoïc nöõ teân laø xin thænh OÂ-ba-ñaø-da laøm OÂ-ba-ñaø-da, xin OÂ-ba-ñaø-da vì con laøm OÂ-ba- ñaø-da, con nöông theo OÂ-ba-ñaø-da ñeå ñöôïc thoï Caän vieân (ba laàn). Vaên thænh A-giaù-lôïi-da cuõng gioáng nhö vaên thænh OÂ-ba-ñaø-da. 2. Thoï naêm y vaø baùt: Giaùo thoï sö ôû trong Ni taêng tröôùc OÂ-ba-ñaø-da cho giôùi töû thoï ba y vaø baùt, daïy thoï nhö sau: OÂ-ba-ñaø-da nhôù nghó, con teân laø , y Taêng-giaø-leâ naøy nay con xin thoï trì, ñaõ may thaønh y laø vaät maø con thoï duïng. (ba laàn) OÂ-ba-ñaø-da nhôù nghó, con teân laø , y Uaát Ña-la taêng naøy nay con xin thoï trì, ñaõ may thaønh y laø vaät maø con thoï duïng (ba laàn). OÂ-ba-ñaø-da nhôù nghó, con teân laø , y An- ñaø-hoäi naøy nay con xin thoï trì, ñaõ may thaønh y laø vaät maø con thoï duïng (ba laàn). OÂ-ba-ñaø-da nhôù nghó, con teân laø , y Quyeát toâ laïc ca naøy nay con xin thoï trì, ñaõ may thaønh y laø vaät maø con thoï duïng (ba laàn)

OÂ-ba-ñaø-da nhôù nghó, con teân laø , y Taêng khöôùc kyø naøy nay con xin thoï trì, ñaõ may thaønh y laø vaät maø con thoï duïng (ba laàn) Neáu laø vaûi chöa giaët nhuoäm, chöa caét roïc goïi chung laø y taøi, taïm sung vaøo trong soá ba y thì neân thoï trì nhö sau: OÂ-ba-ñaø-da nhôù nghó, con teân laø , y taøi naøy con xin thoï trì seõ may thaønh y Taêng-giaø-leâ chín ñieàu, hai ñaøn daøi moät ñaøn ngaén. Neáu khoâng gaëp trôû duyeân con seõ giaët nhuoäm, caét roïc may thaønh y ñeå thoï duïng. (ba laàn) Giôùi töû neân ñöa baùt trình cho ñaïi chuùng thaáy, vì sôï baùt quaù nhoû hay quaù lôùn hay maøu saéc khoâng nhö phaùp; neáu laø baùt toát nhö phaùp thì ñaïi chuùng neân noùi laø baùt nhö phaùp, neáu khoâng noùi thì phaïm toäi Vieät phaùp. Giaùo thoï sö baûo giôùi töû tay traùi caàm baùt, tay phaûi ñaët leân mieäng baùt roài daïy thoï trì nhö sau: OÂ-ba-ñaø-da nhôù nghó, con teân laø , Baùt Ña-la naøy laø vaät duïng cuûa baäc ñaïi tieân duøng ñeå khaát thöïc, con nay xin thoï trì, thöôøng duøng ñeå khaát thöïc. (ba laàn). 3. Giaùo thoï sö hoûi chöôùng phaùp: Giaùo thoï sö baûo giôùi töû ñeán choã chæ thaáy maø khoâng nghe, ñöùng chaép tay chí thaønh höôùng veà phía ñaïi chuùng. Luùc ñoù Yeát ma sö hoûi ñaïi chuùng: “vò naøo tröôùc ñaây ñaõ thoï thænh laøm Giaùo thoï sö?”, Giaùo thoï sö ñaõ thoï thænh ñaùp: “toâi teân laø ngöôøi ñaõ thoï thænh laøm Giaùo thoï sö”, Yeát ma sö laïi hoûi: “Ñaïi ñöùc ni coù theå

ôû choã khuaát giaùo thoï cho giôùi töû , Bí-soâ ni laøm OÂ-ba-ñaø-da hay khoâng?", ñaùp laø coù theå, Yeát ma sö ôû trong Taêng taùc baïch sai nhö sau: Ñaïi ñöùc Ni taêng laéng nghe, Bí-soâ ni teân laøm Giaùo thoï sö seõ ôû choã khuaát giaùo thoï cho giôùi töû , Bí-soâ ni laøm OÂ-ba-ñaø-da. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay sai Bí-soâ ni laøm Giaùo thoï sö seõ ôû choã khuaát giaùo thoï cho giôùi töû , Bí-soâ ni laøm OÂ-ba- ñaø-da. Baïch nhö vaäy. Giaùo thoï sö ñöa giôùi töû ñeán choã khuaát, baûo laøm leã roài quyø chaép tay nghe daïy baûo nhö sau: "giôùi töû laéng nghe, nay laø giôø phuùt chí thaønh, laø giôø phuùt noùi thaät, ta seõ hoûi con vaøi ñieàu, con neân bình taâm laéng nghe, neáu coù thì ñaùp laø coù, neáu khoâng thì ñaùp laø khoâng, khoâng ñöôïc noùi hö doái". Hoûi: con coù phaûi laø ngöôøi nöõ khoâng?, ñaùp phaûi. - Con ñuû hai möôi tuoåi chöa?, ñaùp ñuû.

SOÁ 1453 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BAÙCH NHAÁT YEÁT MA, Quyeån 2 473

- Con coù ñuû naêm y vaø baùt khoâng?, ñaùp ñuû. - Cha meï coøn soáng khoâng?, ñaùp coøn soáng. - Cha meï coù cho pheùp con xuaát gia khoâng?, ñaùp cho. (neáu ñaùp cha meï ñaõ cheát thì khoâng hoûi caâu naøy) - Con khoâng phaûi laø noâ tyø phaûi khoâng? - Con khoâng phaûi laø cung nhaân phaûi khoâng? - Con khoâng coù laøm nguy haïi ñeán vua phaûi khoâng? - Con khoâng phaûi laø giaëc phaûi khoâng? - Con khoâng phaûi laø ngöôøi coù taâm trí saàu khoå phaûi khoâng? - Con khoâng phaûi laø ngöôøi coù aâm ñaïo nhoû (khoâng coù aâm ñaïo, hai ñöôøng hôïp moät) phaûi khoâng? - Con khoâng phaûi laø ngöôøi thöôøng coù kinh nguyeät hoaëc khoâng coù kinh nguyeät phaûi khoâng? - Con khoâng phaûi laø huyønh moân phaûi khoâng? - Con khoâng coù laøm oâ nhuïc Bí-soâ phaûi khoâng? - Con khoâng coù gieát cha phaûi khoâng? - Con khoâng coù gieát meï phaûi khoâng? - Con khoâng coù gieát A-la-haùn phaûi khoâng? - Con khoâng coù phaù hoøa hôïp Taêng phaûi khoâng? - Con khoâng coù aùc taâm laøm thaân Phaät chaûy maùu phaûi khoâng? - Con khoâng phaûi laø ngoaïi ñaïo phaûi khoâng? - Con khoâng phaûi laø taëc truù phaûi khoâng? - Con khoâng phaûi laø Bieät truï phaûi khoâng? - Con khoâng phaûi laø Baát coïng truï phaûi khoâng? - Con khoâng phaûi laø hoùa nhaân phaûi khoâng? - Con khoâng coù ñang maéc nôï phaûi khoâng? Neáu ñaùp coù thì neân hoûi: "sau khi thoï Caän vieân, con coù theå traû nôï cho hoï khoâng?", neáu ñaùp coù theå thì toát, neáu ñaùp khoâng theå thì neân noùi: "con neân trôû veà hoûi chuû nôï, neáu hoï chaáp thuaän cho con thì haõy trôû laïi". Laïi hoûi: "tröôùc ñaây con coù xuaát gia khoâng?", neáu ñaùp khoâng thì toát, neáu ñaùp laø ñaõ xuaát gia thì neân baûo hoï ra, vì ni ñaõ hoaøn tuïc thì khoâng cho xuaát gia laïi. Laïi hoûi: "con teân gì?", ñaùp: "con teân laø ", laïi hoûi: "OÂ-ba-ñaø-da cuûa con teân gì?", ñaùp: "OÂ-ba-ñaø-da cuûa con teân laø ". Giaùo thoï sö baûo giôùi töû: "trong thaân ngöôøi nöõ coù caùc bònh nhö bònh laïi, bònh ung thö, bònh gheû lôû, ung nhoït, teâ baïi, ñaàu hoùi, bònh laäu, bònh phuø thuûng, hen suyeãn, ñieân cuoàng, bònh huûi... Toùm laïi coù ba loaïi bònh: bònh thöôøng noùng soát, bònh quaùi laï vaø taät nguyeàn nhö muø ñieác

474 BOÄ LUAÄT 10

caâm ngoïng, quaù luøn, queø, tay chaân khoâng ñuû. Con khoâng coù caùc bònh keå treân hay laø bònh gì khaùc phaûi khoâng?", ñaùp khoâng, laïi noùi: "naøy giôùi töû, nhöõng gì ta hoûi con ôû choã khuaát naøy, khi vaøo trong Ni taêng, Ni taêng cuõng seõ hoûi con nhö theá. Khi ôû trong Ni taêng con cuõng phaûi bình taâm traû lôøi chaân thaät gioáng nhö theá, neáu coù thì ñaùp laø coù, neáu khoâng thì ñaùp laø khoâng. Con haõy taïm chôø ôû ñaây, neáu chöa goïi thì con khoâng ñöôïc vaøo". Giaùo thoï sö trôû vaøo trong Ni taêng, ñeán nöûa ñöôøng thì döøng laïi baïch Ni taêng raèng: Ñaïi ñöùc Ni taêng laéng nghe, toâi ôû choã khuaát ñaõ gaïn hoûi giôùi töû caùc chöôùng phaùp xong roài, Bí-soâ ni laøm OÂ-ba-ñaø-da, xin Taêng cho goïi giôùi töû ñeán. Yeát ma sö neân ñaùp: "neáu giôùi töû thanh tònh thì cho goïi vaøo", Ni taêng neân ñoàng noùi laø thieän, ai khoâng noùi thì phaïm toäi Vieät phaùp. 4. Truyeàn thoï Tònh haïnh baûn phaùp: Giaùo thoï sö goïi giôùi töû vaøo, baûo ñaûnh leã Ni taêng roài quyø goái chaép tay vaø daïy caàu thænh nhö sau: Ñaïi ñöùc Ni taêng laéng nghe, con teân laø , OÂ-ba-ñaø-da cuûa con laø , con nöông theo OÂ-ba-ñaø-da caàu thoï Caän vieân. Nay con theo Ni taêng xin taùc Tònh haïnh baûn phaùp cho con, OÂ-ba-ñaø-da cuûa con laø , cuùi xin Ni taêng taùc Tònh haïnh baûn phaùp cho con, xin töø bi thöông xoùt (ba laàn). Yeát ma sö ôû trong Taêng ñôn baïch ñeå hoûi caùc chöôùng phaùp: Ñaïi ñöùc Ni taêng laéng nghe, giôùi töû teân nöông theo OÂ-ba-ñaø-da caàu thoï Caän vieân. Giôùi töû teân nay theo Ni taêng xin taùc Tònh haïnh baûn phaùp, Bí-soâ ni laøm OÂ-ba-ñaø-da. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, toâi nay ôû trong Ni taêng gaïn hoûi giôùi töû caùc chöôùng phaùp, Bí-soâ ni laøm OÂ-ba-ñaø-da. Baïch nhö vaäy. Keá hoûi caùc chöôùng phaùp gioáng nhö treân, hoûi xong baïch töù yeát ma: Ñaïi ñöùc Ni taêng laéng nghe, giôùi töû nöông theo OÂ-ba- ñaø-da caàu thoï Caän vieân, ñaây laø ngöôøi nöõ ñuû hai möôi tuoåi, ñuû naêm y vaø baùt, cha meï ñeàu ñaõ ñoàng yù, Ni taêng ñaõ cho hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp trong hai naêm. Giôùi töû teân ñaõ hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp ñuû hai naêm, töï noùi mình thanh tònh khoâng coù caùc chöôùng phaùp. Giôùi töû nay theo Ni taêng xin taùc Tònh ha- ïnh baûn phaùp, Bí-soâ ni laøm OÂ-ba-ñaø-da. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Ni taêng nay taùc Tònh haïnh baûn

phaùp cho giôùi töû , Bí-soâ ni laøm OÂ-ba-ñaø-da. Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc Ni taêng laéng nghe, giôùi töû teân nöông theo OÂ- ba-ñaø-da caàu thoï Caän vieân, laø ngöôøi nöõ ñuû hai möôi tuoåi, ñuû naêm y vaø baùt, cha meï ñeàu ñaõ ñoàng yù, Ni taêng ñaõ cho hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp trong hai naêm. Giôùi töû teân ñaõ hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp ñuû hai naêm, töï noùi mình thanh tònh khoâng coù caùc chöôùng phaùp. Giôùi töû nay theo Taêng caàu taùc Tònh haïnh baûn phaùp, Bí-soâ ni laøm OÂ-ba-ñaø-da. Ni taêng nay taùc Tònh haïnh baûn phaùp cho giôùi töû , Bí-soâ ni laøm OÂ-ba-ñaø-da, caùc Bí-soâ ni chaáp thuaän taùc Tònh haïnh baûn phaùp cho giôùi töû , Bí-soâ ni laøm OÂ-ba-ñaø-da thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Ñaây laø yeát ma laàn thöù nhaát (laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö

theá) Ni taêng ñaõ chaáp thuaän taùc Tònh haïnh baûn phaùp cho giôùi töû , Bí-soâ ni laøm OÂ-ba-ñaø-da xong roài. Ni taêng chaáp thuaän vì im laëng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. 5. Trong hai boä Taêng truyeàn thoï Caän vieân: Caùc Bí-soâ ni daãn giôùi töû ñeán trong Taêng, hai boä Taêng taäp hoïp ñaày ñuû, Giaùo thoï sö baûo giôùi töû ñaûnh leã hai boä Taêng roài quyø goái chaép tay vaø daïy giôùi töû caàu thænh nhö sau: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, con teân laø , con nöông theo OÂ-ba-ñaø-da laø caàu thoï Caän vieân. Con ñaõ theo Ni xin taùc Tònh haïnh baûn phaùp cho con, Ni taêng ñaõ taùc Tònh haïnh baûn phaùp cho con roài. Con nay theo hai boä Taêng xin thoï Caän vieân, cuùi xin hai boä Taêng cho con thoï Caän vieân, xin thöông xoùt teá ñoä con (ba laàn). Yeát ma sö ôû trong Taêng baïch töù yeát ma nhö sau: Hai boä taêng laéng nghe, giôùi töû teân nöông theo OÂ-ba- ñaø-da caàu thoï Caän vieân, laø ngöôøi nöõ ñuû hai möôi tuoåi, ñuû naêm y vaø baùt, cha meï ñeàu ñaõ ñoàng yù, Ni taêng ñaõ cho hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp trong hai naêm. Giôùi töû teân ñaõ hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp ñuû hai naêm, töï noùi mình thanh tònh khoâng coù caùc chöôùng phaùp, trong Ni taêng ñaõ taùc Tònh haïnh baûn phaùp. Ngöôøi nöõ naøy coù theå thöøa söï Ni chuùng vôùi taâm hoan hæ phuïng haønh, ôû trong Ni chuùng khoâng coù loãi laàm. Giôùi töû nay theo hai boä Taêng caàu thoï Caän vieân, Bí-soâ ni laøm OÂ-ba-ñaø-da. Neáu hai boä taêng ñuùng thôøi ñeán nghe, hai boä Taêng neân chaáp thuaän, hai boä taêng nay cho giôùi töû thoï Caän vieân, Bí-soâ ni laøm

476 BOÄ LUAÄT 10

OÂ-ba-ñaø-da. Baïch nhö vaäy. Hai boä taêng laéng nghe, giôùi töû teân nöông theo OÂ-ba- ñaø-da caàu thoï Caän vieân, laø ngöôøi nöõ ñuû hai möôi tuoåi, ñuû naêm y vaø baùt, cha meï ñeàu ñaõ ñoàng yù, Ni taêng ñaõ cho hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp trong hai naêm. Giôùi töû teân ñaõ hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp ñuû hai naêm, töï noùi mình thanh tònh khoâng coù caùc chöôùng phaùp, trong Ni taêng ñaõ taùc Tònh haïnh baûn phaùp. Ngöôøi nöõ naøy coù theå thöøa söï Ni chuùng vôùi taâm hoan hæ phuïng haønh, ôû trong Ni chuùng khoâng coù loãi laàm. Giôùi töû nay theo hai boä Taêng caàu thoï Caän vieân, Bí-soâ ni laøm OÂ-ba-ñaø-da. Hai boä taêng nay cho giôùi töû thoï Caän vieân, Bí-soâ ni laøm OÂ- ba-ñaø-da. Neáu hai boä Taêng chaáp thuaän cho giôùi töû thoï Caän vieân, Bí- soâ ni laøm OÂ-ba-ñaø-da thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Ñaây laø yeát ma laàn thöù nhaát (laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy) Hai boä taêng ñaõ chaáp thuaän cho giôùi töû thoï Caän vieân, Bí-soâ ni laøm OÂ-ba-ñaø-da xong roài. Hai boä taêng chaáp thuaän vì im laëng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. 6. Yeát ma sö truyeàn ba phaùp y: Yeát ma sö baûo giôùi töû: Taân Bí-soâ ni laéng nghe, Theá toân, Nhö thaät tri, ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc cheá ba phaùp y naøy cho caùc Bí-soâ ni, caùc Bí-soâ ni nöông theo ba phaùp y naøy ôû trong phaùp luaät thieän thuyeát xuaát gia thoï Caän vieân, thaønh taùnh Bí-soâ ni. Ba phaùp y laø: Yeát ma sö baûo giôùi töû: Taân Bí-soâ laéng nghe, phaùp töù y naøy laø tri kieán cuûa Theá toân, Nhö lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc, caùc Bí-soâ nöông theo phaùp töù y naøy, ôû trong phaùp luaät thieän thuyeát xuaát gia thoï Caän vieân, thaønh taùnh Bí-soâ. Theá naøo laø boán: 1. Laø y phaán taûo, ñaây laø vaät

thanh tònh deã coù ñöôïc, caùc Bí-soâ ni nöông theo y phaán taûo naøy, ôû trong phaùp luaät thieän thuyeát xuaát gia thoï Caän vieân, thaønh taùnh Bí-soâ ni. Taân Bí-soâ ni töø nay cho ñeán troïn ñôøi duøng y phaán taûo che thaân thì coù vui thích thoï khoâng? Ñaùp laø thích thoï. Neáu khi ñöôïc caùc lôïi vaät nhö vaûi hay luïa hay gai boá... cho ñeán caùc taïp vaät khaùc, hoaëc ñöôïc theâm y thanh tònh, hoaëc ñöôïc töø Taêng chia, hoaëc ñöôïc cuùng rieâng. Ñoái vôùi caùc lôïi vaät naøy, taân Bí-soâ ni coù theå tuøy thoï vaø bieát löôïng thoï duïng hay khoâng? Ñaùp laø bieát löôïng thoï duïng. 2. Laø thöôøng khaát thöïc, ñaây laø thöùc aên thanh tònh deã coù ñöôïc, caùc

Bí-soâ ni nöông theo thöùc aên naøy, ôû trong phaùp luaät thieän thuyeát xuaát gia thoï Caän vieân, thaønh taùnh Bí-soâ ni. Taân Bí-soâ ni töø nay cho ñeán troïn ñôøi thöôøng khaát thöïc ñeå töï nuoâi soáng thì coù vui thích thoï khoâng? Ñaùp laø thích thoï. Neáu khi ñöôïc caùc thöïc lôïi nhö côm chaùo... töø Taêng theo thöù lôùp thoï thænh thöïc, hoaëc do bieät thænh, hoaëc laø thöùc aên Taêng thöôøng aên hoaëc thöôøng thoï bieät thænh thöïc, hoaëc ñöôïc theâm thöùc aên thanh tònh, hoaëc ñöôïc töø Taêng chia, hoaëc ñöôïc cuùng rieâng. Ñoái vôùi caùc thöïc lôïi naøy, taân Bí-soâ ni coù theå tuøy thoï vaø bieát löôïng thoï duïng hay khoâng? Ñaùp laø bieát löôïng thoï duïng. 4. Laø traàn khí döôïc (thuoác cuõ boû), ñaây laø vaät thanh tònh deã coù ñöôïc, caùc Bí-soâ ni nöông theo phaùp y naøy, ôû trong phaùp luaät thieän thuyeát xuaát gia thoï Caän vieân, thaønh taùnh Bí-soâ ni. Taân Bí-soâ ni töø nay cho ñeán troïn ñôøi nöông loaïi döôïc naøy ñeå trò bònh thì coù vui thích thoï khoâng? Ñaùp laø thích thoï. Khi ñöôïc caùc thöïc lôïi nhö toâ, daàu, ñöôøng, maät, cho ñeán cuû, coïng caønh, laù, hoa quaû... hoaëc laø thôøi döôïc, caùnh döôïc hay Thaát nhaät döôïc, Taän hình thoï döôïc, hoaëc ñöôïc theâm caùc loaïi thuoác thanh tònh töø Taêng chia hay do thí chuû cuùng. Ñoái vôùi caùc thöïc lôïi naøy, taân Bí-soâ ni coù theå tuøy thoï vaø bieát löôïng thoï duïng hay khoâng? Ñaùp laø bieát löôïng thoï duïng. Ni khoâng coù phaùp nöông ôû döôùi goác caây. 7. Yeát ma sö truyeàn taùm phaùp Ñoïa: Yeát ma sö baûo giôùi töû: Taân Bí-soâ ni laéng nghe, Theá toân, Nhö thaät tri, ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc cheá taùm phaùp Ñoïa naøy cho caùc Bí-soâ ni. Neáu Bí-soâ ni ôû trong taùm phaùp naøy tuøy phaïm moät phaùp naøo thì ngay luùc ñang phaïm khoâng phaûi laø Bí-soâ ni, khoâng phaûi laø Sa moân, khoâng phaûi laø Thích nöõ, maát taùnh Bí-soâ ni, lieàn bò ñoïa laïc trong luaân hoài, laø keû thua traän. Nhö caây Ña-la bò chaët ngoïn thì khoâng theà soáng ñöôïc nöõa, Bí-soâ ni cuõng nhö vaäy. Theá naøo laø taùm: 1. Theá toân, Nhö thaät tri, ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc ñaõ duøng voâ löôïng phaùp moân cheâ traùch phaùp daâm duïc, noùi duïc laø nhieãm oâ, laø muïc naùt, laø aùi tröôùc, laø nhaø ôû, laø raøng buoäc, laø ñam meâ... caàn phaûi ñoaïn tröø, phaûi oùi möûa heát duïc ra, phaûi nhaøm chaùn vaø döùt dieät. Taân Bí-soâ ni töø nay cho ñeán troïn ñôøi khoâng ñöôïc duøng taâm nhieãm nhìn ngoù ngöôøi nam, huoáng chi laø cuøng laøm vieäc baát tònh. Nhö Phaät ñaõ daïy neáu Bí-soâ ni naøo ñoàng ñaéc hoïc xöù vôùi caùc Bí-soâ ni khaùc, khoâng xaû hoïc xöù, hoïc xöù suy keùm maø khoâng töï noùi ra, laøm haïnh baát tònh, hai thaân giao hôïp cho

ñeán cuøng vôùi suùc sanh, thì Bí-soâ ni naøy ngay luùc ñang phaïm khoâng phaûi laø Bí-soâ ni, khoâng phaûi laø Sa moân, khoâng phaûi laø Thích nöõ nöõa, maát taùnh Bí-soâ ni, lieàn bò ñoïa laïc trong luaân hoài, laø keû thua traän. Nhö caây Ña-la bò chaët ngoïn thì khoâng theà soáng ñöôïc nöõa, Bí-soâ ni cuõng nhö vaäy. Ñoái vôùi phaùp daâm duïc naøy, taân Bí-soâ ni töø nay cho ñeán troïn ñôøi khoâng ñöôïc coá yù phaïm, neân khôûi taâm nhaøm lìa vaø aân troïng phoøng hoä; neân sanh taâm sôï haõi quaùn saùt, sieâng tu khoâng buoâng lung thì coù theå thoï trì, khoâng laøm vieäc daâm duïc hay khoâng? Ñaùp laø khoâng laøm. 2. Theá toân, Nhö thaät tri, ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc ñaõ duøng voâ löôïng phaùp moân cheâ traùch vieäc khoâng cho maø laáy, ca ngôïi khoâng troäm caép laø phaùp thaéng dieäu. Taân Bí-soâ ni töø nay cho ñeán troïn ñôøi, neáu ngöôøi khaùc khoâng cho thì khoâng ñöôïc duøng taâm troäm caép maø coá yù laáy, cho ñeán moät haït meø; huoáng chi laø laáy caép ñeán naêm Ma saùi hay hôn naêm Ma saùi (ñôn vò tieàn teä thuôû xöa laø boái xæ, taùm möôi boái xæ laø moät Ma saùi, naêm Ma saùi laø boán traêm boái xæ). Nhö Phaät ñaõ daïy Bí-soâ ni naøo ôû trong tuï laïc hoaëc choã troáng vaéng, ngöôøi khaùc khoâng cho maø duøng taâm troäm caép ñeå laáy, khi laáy bò vua quan baét ñöôïc hoaëc xöû toäi cheát hoaëc troùi hoaëc ñuoåi ñi vaø traùch maéng raèng: haõy ñi ñi keû giaëc kia, ngöôi laø ngöôøi ngu si khoâng bieát gì neân môùi troäm caép nhö theá. Bí-soâ ni naøy ngay luùc ñang phaïm khoâng phaûi laø Bí-soâ ni, khoâng phaûi laø Sa moân, khoâng phaûi laø Thích nöõ nöõa, maát taùnh Bí-soâ ni, lieàn bò ñoïa laïc trong luaân hoài, laø keû thua traän. Nhö caây Ña-la bò chaët ngoïn thì khoâng theà soáng ñöôïc nöõa, Bí-soâ ni cuõng nhö vaäy. Ñoái vôùi vieäc khoâng cho maø laáy naøy, taân Bí-soâ ni töø nay cho ñeán troïn ñôøi khoâng ñöôïc coá yù phaïm, neân khôûi taâm nhaøm lìa vaø aân troïng phoøng hoä; neân sanh taâm sôï haõi quaùn saùt, sieâng tu khoâng buoâng lung thì coù theå thoï trì, khoâng laøm vieäc troäm caép hay khoâng? Ñaùp laø khoâng laøm. 3. Theá toân, Nhö thaät tri, ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc ñaõ duøng voâ löôïng phaùp moân cheâ traùch vieäc gieát haïi sanh maïng, ca ngôïi vieäc töø boû saùt sanh laø phaùp thaéng dieäu. Taân Bí-soâ ni töø nay cho ñeán troïn ñôøi khoâng ñöôïc coá yù saùt sanh, cho ñeán ruoài muoãi cuõng khoâng ñöôïc coá yù gieát, huoáng chi laø maïng ngöôøi hay thai nhi. Nhö Phaät ñaõ daïy neáu Bí-soâ ni naøo coá yù gieát ngöôøi hay thai nhi, hoaëc töï tay gieát hoaëc caàm dao ñöa cho ngöôøi baûo gieát, hoaëc khuyeân hoï cheát, khen ngôïi caùi cheát noùi raèng: ngöôi soáng laøm chi vôùi toäi luïy xaáu xa naøy, ngöôi neân cheát ñi, thaø cheát coøn hôn soáng. Tuøy taâm nieäm maø duøng nhöõng lôøi leõ khaùc nhau ñeå khuyeân hoï cheát, hoï nhaân ñoù maø cheát thì Bí-soâ naøy ngay luùc ñang phaïm khoâng phaûi laø Bí-soâ ni, khoâng phaûi laø Sa moân, khoâng phaûi laø Thích nöõ nöõa, maát taùnh

Bí-soâ ni, lieàn bò ñoïa laïc trong luaân hoài, laø keû thua traän. Nhö caây Ña-la bò chaët ngoïn thì khoâng theà soáng ñöôïc nöõa, Bí-soâ ni cuõng nhö vaäy. Ñoái vôùi

vieäc saùt sanh naøy, taân Bí-soâ ni töø nay cho ñeán troïn ñôøi khoâng ñöôïc coá yù phaïm, neân khôûi taâm nhaøm lìa vaø aân troïng phoøng hoä; neân sanh taâm sôï haõi quaùn saùt, sieâng tu khoâng buoâng lung thì coù theå thoï trì, khoâng laøm vieäc saùt sanh hay khoâng? Ñaùp laø khoâng laøm. 4. Theá toân, Nhö thaät tri, ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc ñaõ duøng voâ löôïng phaùp moân cheâ traùch voïng ngöõ, ca ngôïi vieäc töø boû voïng ngöõ laø phaùp thaéng dieäu. Nhö Phaät ñaõ daïy, neáu Bí-soâ ni naøo thaät khoâng bieát gì, khoâng chöùng ñöôïc gì, töï bieát mình khoâng chöùng ñöôïc phaùp cuûa baäc thöôïng nhaân; phaùp tòch tònh thuø thaéng vaø hieän taïi laïc truù cuûa baäc Thaùnh giaû, maø töï noùi laø toâi bieát, toâi thaáy. Vaøo thôøi gian khaùc, coù ngöôøi hoûi hay khoâng coù ngöôøi hoûi, muoán mình thanh tònh neân noùi laø toâi thaät khoâng bieát, khoâng thaáy maø noùi coù bieát coù thaáy; ñoù laøhö doái voïng ngöõ, tröø baäc Taêng thöôïng maïn. Hoaëc noùi toâi chöùng boán Ñeá lyù, hoaëc noùi trôøi roàng quyû thaàn ñeán noùi chuyeän vôùi toäi, hoaëc noùi toâi chöùng caùc tuôûng Voâ thöôøng..., ñaéc boán thieàn, boán khoâng, saùu thaàn thoâng, taùm giaûi thoaùt, chöùng boán Thaùnh quaû; thì Bí-soâ ni naøy ngay luùc ñang phaïm khoâng phaûi laø Bí-soâ ni, khoâng phaûi laø Sa moân, khoâng phaûi laø Thích nöõ nöõa, maát taùnh Bí-soâ ni, lieàn bò ñoïa laïc trong luaân hoài, laø keû thua traän. Nhö caây Ña-la bò chaët ngoïn thì khoâng theà soáng ñöôïc nöõa, Bí-soâ ni cuõng nhö vaäy. Ñoái vôùi vieäc ñaïi voïng ngöõ naøy, taân Bí-soâ ni töø nay cho ñeán troïn ñôøi khoâng ñöôïc coá yù phaïm, neân khôûi taâm nhaøm lìa vaø aân troïng phoøng hoä; neân sanh taâm sôï haõi quaùn saùt, sieâng tu khoâng buoâng lung thì coù theå thoï trì, khoâng laøm vieäc ñaïi voïng ngöõ hay khoâng? Ñaùp laø khoâng laøm. 5. Theá toân, Nhö thaät tri, ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc ñaõ duøng voâ löôïng phaùp moân cheâ traùch aùi nhieãm, nhö Phaät ñaõ daïy Bí-soâ ni naøo coù taâm nhieãm cuøng ngöôøi nam coù taâm nhieãm, hai thaân xuùc chaïm nhau töø maét trôû xuoáng, töø ñuøi trôû leân, khôûi taâm thoï laïc cho ñeán xuùc chaïm maïnh, thì Bí-soâ ni naøy thì ngay luùc ñang phaïm khoâng phaûi laø Bí-soâ ni, khoâng phaûi laø Sa moân, khoâng phaûi laø Thích nöõ nöõa, maát taùnh Bí-soâ ni, lieàn bò ñoïa laïc trong luaân hoài, laø keû thua traän. Nhö caây Ña-la bò chaët ngoïn thì khoâng theà soáng ñöôïc nöõa, Bí-soâ ni cuõng nhö vaäy. Ñoái vôùi vieäc aùi nhieãm xuùc chaïm naøy, taân Bí-soâ ni töø nay cho ñeán troïn ñôøi khoâng ñöôïc coá yù phaïm, neân khôûi taâm nhaøm lìa vaø aân troïng phoøng hoä; neân sanh taâm sôï haõi quaùn saùt, sieâng tu khoâng buoâng lung thì coù theå thoï trì, khoâng laøm vieäc aùi nhieãm xuùc chaïm hay khoâng? Ñaùp laø khoâng laøm. 6. Nhö Phaät ñaõ daïy, Bí-soâ ni naøo coù taâm nhieãm cuøng ngöôøi nam coù

taâm nhieãm laøm taùm vieäc traïo cöû hí tieáu, heïn hoø, ñoàng ôû moät choã, buoâng thaân naèm nôi choã khuaát vaéng coù theå cuøng laøm vieäc phi phaïm haïnh, thì Bí-soâ ni naøy ngay luùc ñang laøm khoâng phaûi laø Bí-soâ ni... gioáng nhö treân cho ñeán caâu coù theå thoï trì, khoâng laøm taùm vieäc naøy hay khoâng? Ñaùp laø khoâng laøm. 7. Nhö Phaät ñaõ daïy, Bí-soâ ni naøo tröôùc ñaõ bieát Bí-soâ ni khaùc phaïm toäi Tha thaéng maø khoâng noùi ra. Thôøi gian sau, Bí-soâ ni phaïm toäi

kia hoaëc cheát hoaëc hoaøn tuïc hoaëc boû ñi, Bí-soâ ni naøy luùc ñoù môùi noùi raèng: caùc coâ neân bieát, toâi voán ñaõ bieát tröôùc Bí-soâ ni kia phaïm toäi Tha thaéng, thì Bí-soâ ni naøy ngay luùc noùi ra lôøi naøy, khoâng phaûi laø Bí-soâ ni.... gioáng nhö treân cho ñeán caâu coù theå thoï trì, khoâng laøm vieäc che giaáu toäi troïng cuûa ni khaùc hay khoâng? Ñaùp laø khoâng laøm. 8. Nhö Phaät ñaõ daïy, Bí-soâ ni naøo bieát Bí-soâ kia bò Taêng hoøa hôïp taùc yeát ma Xaû trí, Ni taêng cuõng ñaõ taùc phaùp khoâng leã kính. Sau ñoù Bí- soâ kia ôû trong truù xöù Taêng ñaõ hieän töôùng cung kính caàu xin Taêng cöùu baït, taùc phaùp giaûi yeát ma Xaû trí; Bí-soâ ni naøy laïi noùi vôùi Bí-soâ kia raèng: “thaày caàn gì phaûi ôû trong truù xöù Taêng ñaõ hieän töôùng cung kính caàu xin Taêng cöùu baït, taùc phaùp giaûi yeát ma Xaû trí; toâi seõ cung caáp cho thaày ñaày ñuû caùc vaät caàn duøng, khoâng ñeå thieáu thoán, thaày cöù an taâm tuøy yù ñoïc tuïng”. Caùc Bí-soâ ni neân can ngaên Bí-soâ ni naøy raèng: “coâ haù khoâng bieát Bí-soâ kia bò Taêng hoøa hôïp taùc yeát ma Xaû trí, Ni taêng cuõng ñaõ taùc phaùp khoâng leã kính. Sau ñoù Bí-soâ kia ôû trong truù xöù Taêng ñaõ hieän töôùng cung kính caàu xin Taêng cöùu baït, taùc phaùp giaûi yeát ma Xaû trí; coâ laïi tuøy thuaän cung caáp caùc vaät caàn duøng khoâng ñeå thieáu thoán. Coâ neân töø boû vieäc laøm tuøy thuaän naøy ñi”. Khi caùc Bí-soâ ni can ngaên nhö theá, Bí-soâ ni naøy chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû, Ni taêng neân taùc phaùp yeát ma can ngaên cho boû vieäc naøy. Khi yeát ma can ngaên laàn thöù ba xong, Bí-soâ ni kia chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì khoâng coøn laø Bí-soâ ni... gioáng nhö treân cho ñeán caâu coù theå thoï trì, khoâng laøm vieäc tuøy thuaän naøy hay khoâng? Ñaùp laø khoâng laøm. Nhieáp tuïng: Ni coù taùm Tha thaéng, Boán phaùp ñoàng Bí-soâ, Xuùc chaïm, laøm taùm vieäc, Giaáu, thuaän Taêng bò ñuoåi. 8. Truyeàn Baùt kænh phaùp: Yeát ma sö baûo giôùi töû: Taân Bí-soâ ni laéng nghe, Theá toân, Nhö

thaät tri, ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc vì caùc Bí-soâ ni thoï Caän vieân noùi ra Baùt kænh phaùp naøy, troïn ñôøi haønh trì khoâng ñöôïc traùi vöôït. 1. Bí-soâ ni phaûi ñeán trong Bí-soâ Taêng caàu thoï Caän vieân, thaønh taùnh Bí-soâ ni. 2. Bí-soâ ni neân moãi nöûa thaùng ñeán trong Bí-soâ Taêng caàu thænh ngöôøi giaùo thoï ni. 3. Bí-soâ ni khoâng ñöôïc an cö nôi choã khoâng coù caùc Bí-soâ. 4. Bí-soâ ni thaáy Bí-soâ phaïm loãi, khoâng ñöôïc gaïn traùch. 5. Bí-soâ ni khoâng ñöôïc saân maéng Bí-soâ. 6. Bí-soâ ni duø cao tuoåi haï cuõng neân kính leã Bí-soâ nhoû tuoåi. 7. Bí-soâ ni phaïm toäi Taêng taøn, neân ôû trong hai boä Taêng haønh nöûa thaùng Ma na ñoûa. 8. Bí-soâ ni an cö xong neân ñeán trong Bí-soâ Taêng laøm vieäc Tuøy yù (töï töù). Taân Bí-soâ ni ñoái vôùi taùm phaùp Kænh naøy phaûi troïn ñôøi haønh trì, khoâng ñöôïc traùi vöôït. Nhieáp tuïng: Theo Taêng thoï Caän vieân, Nöûa thaùng caàu giaùo thoï, Nöông Bí-soâ an cö, Thaáy loãi khoâng gaïn traùch, Khoâng saân maéng, kính nhoû, Trong hai chuùng - YÙ hæ, Ñeán Bí-soâ - Tuøy yù. Ñaây laø taùm kænh phaùp. 9. Truyeàn boán phaùp neân laøm cuûa Sa moân: Yeát ma sö baûo giôùi töû: Taân Bí-soâ ni laéng nghe, Theá toân, Nhö thaät tri, ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc vì caùc Bí-soâ ni thoï Caän vieân

noùi boán phaùp neân laøm cuûa Sa moân. Taân Bí-soâ ni töø nay cho ñeán troïn ñôøi, neáu bò ngöôøi khaùc chöûi maéng thì khoâng ñöôïc chöûi maéng laïi; bò ngöôøi khaùc saân haän thì khoâng ñöôïc saân haän laïi; bò ngöôøi khaùc cöôøi cheâ nhaïo baùng thì khoâng ñöôïc cöôøi cheâ nhaïo baùng laïi; bò ngöôøi khaùc ñaùnh thì khoâng ñöôïc ñaùnh traû laïi. Khi coù caùc vieäc naõo loaïn nhö theá phaùt sanh thì taân Bí-soâ ni coù theå nhieáp taâm khoâng traû thuø hay khoâng? Ñaùp laø khoâng traû thuø. Taân Bí-soâ ni laéng nghe, tröôùc ñaây coâ ñaõ khôûi taâm mong caàu vaø suy nghó raèng: cho ñeán bao giôø ta môùi ñöôïc ôû trong phaùp luaät thieän thuyeát cuûa Theá toân, xuaát gia thoï Caän vieân thaønh taùnh

482 BOÄ LUAÄT 10

Bí-soâ ni. Nay coâ ñaõ ñöôïc xuaát gia thoï Caän vieân, gaëp ñöôïc OÂ-ba-ñaø-da vaø A-giaù-lôïi-da nhö phaùp, laïi ñöôïc hai boä Taêng nhaát taâm hoøa hôïp baïch töù yeát ma nhö phaùp. Cuõng nhö nhöõng ñieàu maø Bí-soâ ni moät traêm tuoåi haï caàn phaûi hoïc, coâ cuõng phaûi hoïc nhö vaäy; nhöõng ñieàu maø coâ caàn phaûi hoïc cuõng ñoàng vôùi hoï nhö theá, doàng ñöôïc hoïc xöù, ñoàng thuyeát giôùi kinh. Töø nay cho ñeán troïn ñôøi, ñoái vôùi vieäc naøy coâ neân sanh taâm cung kính phuïng haønh, khoâng neân nhaøm lìa. Ñoái vôùi OÂ-ba-ñaø-da, coâ neân töôûng nhö meï, OÂ-ba-ñaø-da cuõng xem coâ nhö con; cho ñeán troïn ñôøi coâ neân haàu haï, chaêm soùc khi bònh, khôûi taâm thöông xoùt khi giaø yeáu cho ñeán luùc cheát. Ñoái vôùi caùc thöôïng trung haï toøa ñoàng phaïm haïnh, coâ thöôøng phaûi sanh taâm kính troïng, tuøy thuaän giuùp ñôõ, cuøng ôû chung ñoïc tuïng kinh phaùp, thieàn tö tu thieän nghieäp. Ñoái vôùi caùc phaùp nhö uaån, xöù, giôùi, möôøi hai nhaân duyeân... coâ neân caàu hoïc hieåu cho roõ; ñöøng traùi boû phaùp quy vaø xa lìa giaõi ñaõi. Neáu chöa ñaéc thì caàu ñöôïc ñaéc, chöa hieåu thì caàu ñöôïc hieåu, chöa chöùng thì caàu ñöôïc chöùng, phaûi chöùng ñöôïc quaû A-la-haùn cöùu caùnh Nieát-baøn. Nay ta chæ noùi sô löôïc ñaïi cöông nhöõng vieäc thieát yeáu, coøn nhöõng vieäc khaùc, coâ neân ñeán hoûi hai thaày vaø caùc thieän höõu ñoàng hoïc. Laïi nöõa, moãi nöûa thaùng thuyeát Giôùi kinh, coâ neân laéng nghe thoï trì, y theo giaùo phaùp sieâng tu. Yeát ma sö noùi keä: “Ngöôøi trong phaùp toái thaéng, Ñaày ñuû thoï Thi la, Chí taâm thöôøng phuïng trì, Khoù ñöôïc thaân khoâng chöôùng, Thaân ñoan nghieâm xuaát gia, Thanh thònh thoï Caän vieân, Noùi ra lôøi chaân thaät, Tri kieán cuûa Chaùnh giaùc. Taân Bí-soâ ni , coâ ñaõ thoï Caän vieân xong, neân y giaùo phuïng haønh, chôù coù buoâng lung”.

SOÁ 1453 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BAÙCH NHAÁT YEÁT MA, Quyeån 3 483

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BAÙCH NHAÁT YEÁT MA

QUYEÅN 3

1. Yeát ma nuoâi ñoà chuùng: Nhö Phaät ñaõ daïy, Bí-soâ ni naøo ñuû möôøi hai tuoåi haï muoán nuoâi ñoà chuùng neân theo Ni taêng xin yeát ma nuoâi ñoà chuùng. Taùc phaùp xin nhö sau: traûi toøa, ñaùnh kieàn chuøy, Taêng vaân taäp, taùc tieàn phöông

tieän, Bí-soâ ni xin nuoâi ñoà chuùng neân ñeán tröôùc vò Thöôïng toøa ni trong Ni taêng ñaûnh leã roài quyø goái chaép tay baïch raèng: Ñaïi ñöùc Ni taêng laéng nghe, Toâi Bí-soâ ni ñuû möôøi hai tuoåi haï muoán nuoâi ñoà chuùng, nay theo Ni taêng xin yeát ma nuoâi ñoà chuùng.Cuùi xin Ni taêng cho toâi Bí-soâ ni yeát ma nuoâi chuùng, xin Ni taêng töø bi thöông xoùt (ba laàn). Moät Bí-soâ ni trong Ni taêng baïch nhò yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc Ni taêng laéng nghe, Bí-soâ ni naøy ñuû möôøi hai tuoåi haï muoán nuoâi ñoà chuùng, nay theo Ni taêng xin yeát ma nuoâi ñoà chuùng. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Ni taêng nay cho Bí-soâ ni ñuû möôøi hai tuoåi haï yeát ma nuoâi chuùng. Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc Ni taêng laéng nghe, Bí-soâ ni naøy ñuû möôøi hai tuoåi haï muoán nuoâi ñoà chuùng, nay theo Ni taêng xin yeát ma nuoâi ñoà chuùng.Ni taêng nay cho Bí-soâ ni ñuû möôøi hai tuoåi haï yeát ma nuoâi chuùng. Caùc Bí-soâ ni chaáp thuaän cho Bí-soâ ni ñuû möôøi hai tuoåi haï yeát ma nuoâi chuùng thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Ni taêng ñaõ chaáp thuaän cho Bí-soâ ni ñuû möôøi hai tuoåi haï yeát ma nuoâi chuùng xong roài. Taêng chaáp thuaän vì im laëng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. Ni taêng taùc phaùp cho roài, Bí-soâ ni naøy ñöôïc tuøy yù nuoâi ñoà chuùng. 2. Yeát ma nuoâi chuùng voâ haïn:

Bí-soâ ni naøo muoán nuoâi ñoà chuùng voâ haïn neân theo Ni taêng xin yeát ma nuoâi chuùng voâ haïn. Taùc phaùp xin nhö sau: traûi toøa, ñaùnh kieàn chuøy, Taêng vaân taäp, taùc tieàn phöông tieän, Bí-soâ ni kia neân ñaày ñuû oai nghi baïch xin nhö sau: Ñaïi ñöùc Ni taêng laéng nghe, toâi Bí-soâ ni muoán nuoâi ñoà chuùng voâ haïn, nay theo Ni taêng xin yeát ma nuoâi chuùng voâ haïn. Cuùi xin Ni taêng cho toâi Bí-soâ ni yeát ma nuoâi chuùng voâ haïn, xin Ni taêng töø bi thöông xoùt (ba laàn). Moät Bí-soâ ni trong Ni taêng baïch nhò yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc Ni taêng laéng nghe, Bí-soâ ni naøy muoán nuoâi ñoà chuùng voâ haïn, nay theo Ni taêng xin yeát ma nuoâi chuùng voâ haïn. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Ni taêng nay cho Bí-soâ ni yeát ma nuoâi chuùng voâ haïn. Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc Ni taêng laéng nghe, Bí-soâ ni muoân nuoâi ñoà chuùng voâ haïn, nay theo Ni taêng xin yeát ma nuoâi chuùng voâ haïn, Ni taêng nay cho Bí-soâ ni yeát ma nuoâi chuùng voâ haïn. Caùc Bí-soâ ni chaáp thuaän cho Bí-soâ ni yeát ma nuoâi chuùng voâ haïn thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Ni taêng ñaõ chaáp thuaän cho Bí-soâ ni yeát ma nuoâi chuùng voâ haïn xong roài. Taêng chaáp thuaän vì im laëng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. Ni taêng ñaõ taùc phaùp cho roài thì Bí-soâ ni naøy ñöôïc tuøy yù nuoâi ñoà chuùng voâ haïn. 3. Yeát ma khoâng lìa y Taêng-giaø-leâ: Bí-soâ naøo tuoåi giaø söùc yeáu hoaëc bònh khoâng theå mang theo y Taêng- giaø-leâ nhieàu lôùp quaù naëng, Bí-soâ naøy neân theo Taêng xin yeát ma khoâng lìa y Taêng-giaø-leâ. Taùc phaùp xin nhö sau: traûi toøa, ñaùnh kieàn chuøy, Taêng vaân taäp ít nhaát laø boán ngöôøi, taùc tieàn phöông tieän, Bí-soâ kia neân ñeán tröôùc vò Thöôïng toøa trong Taêng, ñuû oai nghi baïch nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, toâi Bí-soâ tuoåi giaø söùc yeáu hoaëc bònh khoâng theå mang theo y Taêng-giaø-leâ nhieàu lôùp quaù naëng, toâi Bí-soâ nay theo Taêng xin yeát ma khoâng lìa y

Taêng-giaø- leâ. Cuùi xin Taêng cho toâi Bí-soâ yeát ma khoâng lìa y Taêng-giaø-leâ, xin Taêng töø bi thöông xoùt (ba laàn). Moät Bí-soâ trong Taêng baïch nhò yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Bí-soâ naøy tuoåi giaø söùc yeáu hoaëc bònh khoâng theå mang theo y Taêng-giaø-leâ nhieàu lôùp quaù naëng,

SOÁ 1453 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BAÙCH NHAÁT YEÁT MA, Quyeån 3 485

Bí-soâ naøy neân theo Taêng xin yeát ma khoâng lìa y Taêng-giaø- leâ. Neáu Taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay cho Bí-soâ yeát ma khoâng lìa y Taêng-giaø-leâ. Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Bí-soâ naøy tuoåi giaø söùc yeáu hoaëc bònh khoâng theå mang theo y Taêng-giaø-leâ nhieàu lôùp quaù naëng, Bí-soâ naøy neân theo Taêng xin yeát ma khoâng lìa y Taêng-giaø-leâ, Taêng nay cho Bí-soâ yeát ma khoâng lìa y Taêng-giaø-leâ. Caùc Bí-soâ chaáp thuaän cho Bí-soâ yeát ma khoâng lìa y Taêng-giaø-leâ thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Taêng ñaõ chaáp thuaän cho Bí-soâ yeát ma khoâng lìa y Taêng-giaø- leâ xong roài. Taêng chaáp thuaän vì im laëng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. Taêng ñaõ taùc phaùp cho roài thì Bí-soâ naøy ñöôïc tuøy yù mang theo hai y thöôïng haï du haønh, Bí-soâ ni cuõng theo nghi naøy maø laøm. 4. Yeát ma keát tieåu giôùi (giôùi traøng): Nhö Phaät daïy caùc Bí-soâ khi döøng ôû taïi truù xöù naøo cuõng phaûi keát giôùi, luùc ñoù caùc Bí-soâ khoâng bieát coù maáy loaïi giôùi vaø keát nhö theá naøo, Phaät noùi: “coù hai loaïi giôùi laø tieåu giôùi vaø ñaïi giôùi, muoán keát tieåu giôùi traøng phaûi choïn moät choã khoâng coù caùc naïn ngaïi ôû trong ñaïi giôùi maø keát. Caùc Bí-soâ cöïu truï neân cuøng xem xeùt caùc tieâu töôùng ôû boán phía cuûa tieåu giôùi, nhö tieâu töôùng phía Ñoâng laø caây hoaëc laø haøng raøo, moâ ñaát, truï ñaù, truï saét, truï caây...; tieâu töôùng ôû ba phía kia theo ñoù maø nhaän bieát. Sau khi xem thaáy caùc tieâu töôùng roài neân ñaùnh kieàn chuøy nhoùm taát caû caùc Bí-soâ cöïu truï laïi, taùc tieàn phöông tieän roài xöôùng tieâu töôùng ôû boán phía cuûa tieåu giôùi, sau ñoù moät Bí-soâ baïch nhò yeát ma keát nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, nay taïi truù xöù naøy, caùc Bí-soâ cöïu truï ñaõ cuøng xem xeùt caùc tieâu töôùng ôû boán phía cuûa tieåu giôùi, nhö tieâu töôùng phía Ñoâng laø caây hoaëc laø haøng raøo, moâ ñaát, truï ñaù, truï saét, truï caây...; tieâu töôùng phía Nam laø , tieâu töôùng phaùi Taây laø , tieâu töôùng phía Baéc laø . Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay trong phaïm vi caùc tieâu töôùng naøy keát laøm tieåu giôùi traøng. Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, nay taïi truù xöù naøy, caùc Bí-soâ cöïu truï neân cuøng xem xeùt caùc tieâu töôùng ôû boán phía cuûa tieåu giôùi, nhö tieâu töôùng phía Ñoâng laø caây hoaëc laø haøng raøo, moâ ñaát, truï ñaù, truï saét, truï caây...; tieâu töôùngphía Nam laø , tieâu töôùng phía Taây laø , tieâu töôùng phía Baéc laø . Taêng nay ôû trong

486 BOÄ LUAÄT 10

SOÁ 1453 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BAÙCH NHAÁT YEÁT MA, Quyeån 3 487

Tuøy yù, taát caû caùc phaùp ñôn baïch yeát ma, baïch nhò yeát ma, baïch töù yeát ma ñeàu neân laøm. Neáu khi taùc phaùp maø Taêng khoâng nhö phaùp nhoùm hoïp thì taùc phaùp khoâng thaønh, Taêng phaïm toäi Vieät phaùp. 6. Yeát ma keát giôùi khoâng maát y: Taêng neân ôû trong ñaïi giôùi keát giôùi khoâng maát y, taùc tieàn phöông tieän roài moät Bí-soâ baïch nhò yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Taêng ôû trong truù xöù naøy tröôùc ñaõ hoøa hôïp keát laøm ñaïi giôùi cuûa Taêng, töø A-lan-nhaõ cho ñeán truù xöù naøy, ñoàng moät truù xöù laøm Bao-saùi-ñaø, tröø thoân vaø theá phaàn cuûa thoân. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng neân treân ñaïi giôùi naøy keát giôùi Bí-soâ khoâng maát y. Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Taêng ôû trong truù xöù naøy tröôùc ñaõ hoøa hôïp keát laøm ñaïi giôùi cuûa Taêng, töø A-lan-nhaõ cho ñeán truù xöù naøy, ñoàng moät truù xöù laøm Bao-saùi-ñaø, tröø thoân vaø theá phaàn cuûa thoân. Taêng nay treân ñaïi giôùi naøy keát giôùi Bí-soâ khoâng maát y, caùc Bí-soâ chaáp thuaän ôû treân ñaïi giôùi naøy keát giôùi Bí-soâ khoâng maát y thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Taêng ñaõ chaáp thuaän ôû treân ñaïi giôùi naøy keát giôùi Bí-soâ khoâng maát y xong roài. Taêng chaáp thuaän vì im laëng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. Taêng keát giôùi khoâng maát y xong roài thì caùc Bí-soâ khi ñi laïi trong giôùi chæ caàn mang hai y thöôïng haï, khoâng coù loãi lìa y. 7. Yeát ma giaûi ñaïi tieåu giôùi: Muoán giaûi ñaïi giôùi, Taêng neân ôû trong ñaïi giôùi taùc phaùp nhö sau: traûi toøa, ñaùnh kieàn chuøy, Taêng vaân taäp ít nhaát laø boán Bí-soâ, taùc tieàn phöông tieän roài baïch töù yeát ma giaûi: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Taêng ôû trong truù xöù naøy tröôùc ñaõ hoøa hôïp keát laøm ñaïi giôùi cuûa Taêng, ñoàng moät truù xöù laøm Bao-saùi-ñaø, tröø thoân vaø theá phaàn cuûa thoân. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay giaûi ñaïi giôùi naøy. Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Taêng ôû trong truù xöù naøy tröôùc ñaõ hoøa hôïp keát laøm ñaïi giôùi cuûa Taêng, ñoàng moät truù xöù laøm Bao-saùi-ñaø, tröø thoân vaø theá phaàn cuûa thoân. Taêng nay giaûi ñaïi giôùi naøy, caùc Bí-soâ chaáp thuaän giaûi ñaïi giôùi naøy thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Ñaây laø yeát ma laàn thöù nhaát (laàn thöù hai, laàn thöù ba) Taêng ñaõ chaáp thuaän giaûi ñaïi giôùi naøy xong roài, Taêng chaáp thuaän vì im laïêng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. Muoán giaûi tieåu giôùi traøng, Taêng phaûi ôû trong tieåu giôùi traøng, ít nhaát boán Bí-soâ taùc tieàn phöông tieän roài baïch töù yeát ma giaûi nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Taêng ôû trong truù xöù naøy tröôùc ñaõ hoøa hôïp

keát laøm tieåu giôùi traøng. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay giaûi tieåu giôùi traøng naøy. Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Taêng ôû trong truù xöù naøy tröôùc ñaõ hoøa hôïp keát laøm tieåu giôùi traøng. Taêng nay giaûi tieåu giôùi traøng naøy, caùc Bí-soâ chaáp thuaän giaûi tieåu giôùi traøng naøy thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Ñaây laø yeát ma laàn thöù nhaát (laàn thöù hai, laàn thöù ba) Taêng ñaõ chaáp thuaän giaûi tieåu giôùi traøng naøy xong roài, Taêng chaáp thuaän vì im laïêng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. Neáu muoán keát ñaïi tieåu giôùi moät laàn hay giaûi caû hai moät laàn

thì caùc Bí-soâ cöïu truï neân cuøng xem xeùt caùc tieâu töôùng ôû boán phía cuûa tieåu giôùi, nhö tieâu töôùng phía Ñoâng laø caây hoaëc laø haøng raøo, moâ ñaát, truï ñaù, truï saét, truï caây...; tieâu töôùng ôû phía nam, taây vaø baéc cuõng theo ñoù maø nhaän bieát, sau ñoù xem xeùt ñeán caùc tieâu töôùng ôû boán phöông cuûa ñaïi giôùi gioáng nhö tröôøng hôïp cuûa tieåu giôùi. Taêng neân ôû treân hai cöông giôùi naøy taùc phaùp nhö sau: traûi toøa, ñaùnh kieàn chuøy, Taêng vaân taäp, taùc tieàn phöông tieän, moät Bí-soâ trong Taêng xöôùng tieâu töôùng boán phöông cuûa tieåu giôùi tröôùc: tieâu töôùng phía Ñoâng laø keá ñeán tieâu töôùng ba phía Nam taây baéc. Xöôùng xong caùc tieâu töôùng cuûa tieåu giôùi roài môùi xöôùng tieâu töôùng boán phöông cuûa ñaïi giôùi: tieâu töôùng phöông Ñoâng laø roài ñeán tieâu töôùng cuûa ba phöông Nam taây baéc. Xöôùng xong caùc tieâu töôùng cuûa ñaïi giôùi roài, Bí-soâ taùc yeát ma neân duøng giöôøng hay phaûn, chieáu... ñeø ôû treân hai giôùi naøy roài môùi taùc baïch yeát ma keát: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, ôû trong truù xöù naøy, Bí-soâ cöïu truï ñaõ xöôùng caùc tieâu töôùng ôû boán phía cuûa tieåu giôùi, nhö tieâu töôùng phía Ñoâng laø caây hoaëc laø haøng raøo, moâ ñaát, truï ñaù, truï saét, truï caây...; tieâu töôùng phía Nam laø , tieâu töôùng phía Taây laø , tieâu töôùng phía Baéc laø . Cuõng ñaõ xöôùng caùc tieâu töôùng ôû boán phöông cuûa ñaïi giôùi: tieâu töôùng phöông Ñoâng laø , tieâu töôùng phía Nam laø , tieâu töôùng phía Taây laø , tieâu töôùng phía Baéc laø . Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay ôû trong phaïm vi caùc tieâu töôùng naøy keát laøm ñaïi giôùi coù tieåu giôùi traøng cuûa Taêng, töø A-lan-nhaõ cho ñeán truù xöù naøy, ñoàng moät truù xöù laøm Bao-saùi-ñaø, tröø thoân vaø theá phaàn cuûa thoân. Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, ôû trong truù xöù naøy, Bí-soâ cöïu truï ñaõ xöôùng caùc tieâu töôùng ôû boán phía cuûa tieåu giôùi: tieâu töôùng phía Ñoâng laø , tieâu töôùng phía Nam laø , tieâu töôùng phía Taây laø , tieâu töôùng phía Baéc laø . Cuõng ñaõ xöôùng caùc

tieâu töôùng ôû boán phöông cuûa ñaïi giôùi: tieâu töôùng phöông Ñoâng laø , tieâu töôùng phía Nam laø , tieâu töôùng phía Taây laø , tieâu töôùng phía Baéc laø . Taêng nay ôû trong phaïm vi caùc tieâu töôùng naøy keát laøm ñaïi giôùi coù tieåu giôùi traøng cuûa Taêng, töø A-lan-nhaõ cho ñeán truù xöù naøy, ñoàng moät truù xöù laøm Bao-saùi-ñaø, tröø thoân vaø theá phaàn cuûa thoân. Caùc Bí-soâ chaáp thuaän ôû trong phaïm vi caùc tieâu töôùng naøy keát laøm ñaïi giôùi coù tieåu giôùi traøng cuûa Taêng, töø A-lan-nhaõ cho ñeán truù xöù naøy, ñoàng moät truù xöù laøm Bao-saùi-ñaø, tröø thoân vaø theá phaàn cuûa thoân thì im laëng; ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Taêng ñaõ chaáp thuaän ôû trong phaïm vi caùc tieâu töôùng naøy keát laøm ñaïi giôùi coù tieåu giôùi traøng cuûa Taêng, töø A-lan-nhaõ cho ñeán truù xöù naøy, ñoàng moät truù xöù laøm Bao-saùi-ñaø, tröø thoân vaø theá phaàn cuûa thoân xong roài. Taêng chaáp thuaän vì im laïêng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. Sau ñoù caùc Bí-soâ ñöùng daäy ñeán trong ñaïi giôùi nhoùm hoïp laïi moät choã, nöông theo phaïm vi caùc tieâu töôùng cuûa ñaïi giôùi ñeå keát giôùi Bí-soâ khoâng

maát y, cuõng gioáng nhö treân ñaõ noùi. Neáu muoán giaûi caû giôùi cuøng moät luùc thì Taêng neân nhoùm hoïp ôû treân hai giôùi, Bí-soâ taùc yeát ma duøng giöôøng hay chieáu ñeø treân hai giôùi ñeå taùc phaùp baïch töù giaûi nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Taêng ôû trong truù xöù naøy tröôùc ñaõ hoøa hôïp keát laøm ñaïi giôùi coù tieåu giôùi traøng cuûa Taêng, ñoàng moät truù xöù laøm Bao-saùi-ñaø, tröø thoân vaø theá phaàn cuûa thoân. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay giaûi ñaïi giôùi coù tieåu giôùi traøng naøy. Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Taêng ôû trong truù xöù naøy tröôùc ñaõ hoøa hôïp keát laøm ñaïi giôùi coù tieåu giôùi traøng cuûa Taêng, ñoàng moät truù xöù laøm Bao-saùi-ñaø, tröø thoân vaø theá phaàn cuûa thoân. Taêng nay giaûi ñaïi giôùi coù tieåu giôùi traøng naøy, caùc Bí-soâ chaáp thuaän giaûi ñaïi giôùi coù tieåu giôùi traøng naøy thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Ñaây laø yeát ma laàn thöù nhaát (laàn thöù hai, laàn thöù ba) Taêng ñaõ chaáp thuaän giaûi ñaïi giôùi coù tieåu giôùi traøng naøy xong roài, Taêng chaáp thuaän vì im laêng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. Luùc ñoù cuï thoï Öu-ba-ly hoûi Phaät: “Theá toân, phaïm vi cuûa giôùi khoâng taùc phaùp nhö theá naøo?”, Phaät noùi: “neáu caùc Bí-soâ truï trong thoân thì phaïm vi ôû trong töôøng raøo, neáu ôû beân ngoaøi theá phaàn thì neân taäp hoïp laïi moät choã ñeå laøm tröôûng tònh vaø vieäc tuøy yù, cho ñeán taát caû caùc phaùp ñôn baïch yeát ma, baïch nhò yeát ma, baïch töù yeát ma thaûy ñeàu neân laøm. Neáu khoâng taäp hoïp laïi thì taùc phaùp khoâng thaønh, phaïm toäi bieät truï”.

490 BOÄ LUAÄT 10

Laïi hoûi: nôi khoâng coù thoân xoùm, nôi A-lan-nhaõ, ñoàng troáng thì phaïm vi cuûa giôùi nhö theá naøo? Phaät ñaùp: phaïm vi khoaûng chöøng moät Caâu loâ xaù, caùc Bí-soâ ôû trong phaïm vi naøy neân taäp hoïp laïi moät choã ñeå laøm tröôûng tònh... nhö treân cho ñeán caâu neáu khoâng taäp hoïp laïi thì taùc phaùp khoâng thaønh, phaïm toäi Vieät phaùp. Laïi hoûi: nhö Phaät daïy caùc Bí-soâ neân keát ñaïi giôùi, vaäy phaïm vi ñaïi giôùi laø chöøng bao nhieâu? Phaät ñaùp: phaïm vi ñaïi giôùi khoaûng chöøng hai Du thieän na röôõi (moät Du thieän na laø chöøng 30 daëm, töùc laø moät dòch traïm). Laïi hoûi: neáu phaïm vi lôùn hôn hai Du thieän na röôõi thì coù goïi laø ñaïi giôùi khoâng? Phaät ñaùp: khoâng goïi laø ñaïi giôùi. Laïi hoûi: phaïm vi xuoáng phía döôùi bao nhieâu thì ñöôïc goïi laø ñaïi giôùi? Phaät ñaùp: phaïm vi ñeán choã coù nöôùc ñöôïc goïi laø ñaïi giôùi. Laïi hoûi: phaïm vi ngoaøi hai Du thieän na röôõi môùi ñeán choã coù nöôùc, choã dö coù ñöôïc goïi laø phaàn cuûa ñaïi giôùi khoâng? Phaät ñaùp: khoâng goïi laø phaàn cuûa ñaïi giôùi. Laïi hoûi: leân cao chöøng bao nhieâu laø ñaïi giôùi? Phaät ñaùp: leân cao baèng ngoïn caây hay ñaàu töôøng ñöôïc goïi laø ñaïi giôùi. Laïi hoûi: neáu ngoaøi hai Du thieän na röôõi môùi ñeán ngoïn caây hay ñaàu töôøng thì choã dö coù ñöôïc goïi laø phaàn cuûa ñaïi giôùi khoâng? Phaät ñaùp: khoâng goïi laø phaàn cuûa ñaïi giôùi. Laïi hoûi: ôû treân nuùi chöøng bao nhieâu laø phaïm vi cuûa ñaïi giôùi? Phaät ñaùp: phaïm vi ñeán choã coù nöôùc. Laïi hoûi: neáu ngoaøi hai Du thieän na röôõi môùi ñeán choã coù nöôùc thì choã dö coù ñöôïc goïi laø phaàn cuûa ñaïi giôùi khoâng? Phaät ñaùp: khoâng ñöôïc goïi laø phaàn cuûa ñaïi giôùi. Laïi hoûi: neáu khoâng giaûi ñaïi giôùi ñaõ keát tröôùc

ñaây, laïi ôû ngay ñaây keát theâm giôùi môùi thì coù thaønh keát khoâng? Phaät ñaùp: khoâng thaønh. Laïi hoûi: coù ñöôïc laáy giôùi naøy nhaäp chung vôùi giôùi khaùc hay khoâng?, Phaät noùi khoâng ñöôïc. Laïi hoûi: coù maáy loaïi giôùi khoâng ñöôïc nhaäp chung vôùi nhau vaø khoâng ñöôïc keát choàng leân nhau? Phaät ñaùp: coù boán ñoù laø tieåu giôùi traøng vaø choã nöôùc ñoïng, giôùi cuûa

SOÁ 1453 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BAÙCH NHAÁT YEÁT MA, Quyeån 3 491

Bí-soâ vaø giôùi cuûa Bí-soâ ni. Boán loaïi giôùi naøy khoâng ñöôïc nhaäp chung vôùi nhau vaø khoâng ñöôïc keát choàng leân nhau. Laïi hoûi: coù theå laáy giôùi naøy bao quanh giôùi khaùc hay khoâng? Phaät ñaùp: khoâng ñöôïc, tröø choã nöôùc ñoïng, tieåu giôùi traøng vaø giôùi cuûa Bí-soâ ni Laïi hoûi: choã ñaõ keát ñaïi giôùi töø tröôùc coù maáy tröôøng hôïp xaû? Phaät ñaùp: coù naêm tröôøng hôïp: moät laø ñaïi chuùng ñeàu hoaøn tuïc, hai laø ñaïi chuùng ñoàng thôøi chuyeån caên, ba laø ñaïi chuùng quyeát taâm boû ñi, boán laø ñaïi chuùng ñoàng thôøi qua ñôøi vaø naêm laø taùc phaùp yeát ma giaûi giôùi. Laïi hoûi: coù ñöôïc laáy moät caây laø tieâu töôùng cho hai hoaëc ba, boán giôùi khoâng? Phaät ñaùp: ôû moät goùc cuûa hai giôùi, cho ñeán ba boán giôùi coù theå laáy caây laøm tieâu töôùng, neáu löôïng bieát giôùi haïn thì ñöôïc thaønh töïu. Laïi hoûi: coù ñöôïc keå Theá toân vaøo tuùc soá Taêng hay khoâng? Phaät ñaùp: khoâng ñöôïc vì Phaät baûo vaø Taêng baûo, theå voán sai khaùc. Laïi hoûi: nhö Phaät ñaõ noùi veà tònh vaø baát tònh, nhö theá naøo goïi laø tònh vaø baát tònh? Phaät ñaùp: chaùnh phaùp truï theá coù tònh vaø baát tònh, neáu chaùnh phaùp hoaïi dieät thì ñeàu laø baát tònh. Laïi hoûi: nhö theá naøo goïi laø chaùnh phaùp truï theá, nhö theá naøo laø hoaïi dieät? Phaät ñaùp: cho ñeán khi naøo coøn coù taùc phaùp yeát ma, nhö thuyeát haønh trì thì goïi laø chaùnh phaùp truï theá; ngöôïc laïi neáu khoâng coøn taùc phaùp yeát ma, khoâng nhö thuyeát haønh trì thì goïi laø hoaïi dieät. Laïi hoûi: nôi giôùi khoâng theå keát vöôït qua, coù ñöôïc keát vöôït qua khoâng? Phaät ñaùp: khoâng ñöôïc. Laïi hoûi: coù maáy loaïi giôùi khoâng theå keát vöôït qua? Phaät ñaùp: coù naêm loaïi giôùi, ñoù laø giôùi Bí-soâ, giôùi Bí-soâ ni, tieåu ñaøn traøng, choã nöôùc ñoïng vaø khoaûng giöõa hai giôùi. Laïi hoûi: neáu haøo saâu, soâng khe suoái laø giôùi khoâng theå keát vöôït qua thì coù ñöôïc keát vöôït qua khoâng? Phaät ñaùp: neáu thöôøng coù caàu thì keát vöôït qua khoâng loãi, khoâng coù thì khoâng ñöôïc keát. Laïi hoûi: neáu caàu hö thì trong bao laâu giôùi khoâng bò maát? Phaät ñaùp: chöøng baûy ñeâm, ñaây laø döïa treân coù taâm tu söûa caàu, neáu khoâng coù taâm tu söûa thì tuøy caàu hö luùc naøo, giôùi bò maát luùc ñoù. Laïi hoûi: neáu khi ñang keát giôùi, vò taùc phaùp yeát ma boãng qua ñôøi thì

492 BOÄ LUAÄT 10

coù thaønh keát giôùi khoâng? Phaät ñaùp: neáu Bí-soâ ñaõ xöôùng tieâu töôùng, vò taùc phaùp yeát ma ñaõ bænh baïch hôn phaân nöûa thì tuy qua ñôøi vaãn thaønh keát keát giôùi. Ngöôïc laïi neáu chöa xöôùng tieâu töôùng, vò taùc phaùp yeát ma chöa ñöôïc phaân nöûa maø qua ñôøi thì khoâng thaønh keát giôùi. Tröôøng hôïp Bí-soâ ni keát giôùi cuõng gioáng nhö vaäy. Laïi hoûi: coù tröôøng hôïp moät Bí-soâ

taùc phaùp yeát ma taïi boán truù xöù maø ñeàu ñöôïc thaønh töïu khoâng? Phaät ñaùp: ñöôïc, neáu moãi giôùi ñeàu coù ñuû boán ngöôøi vaø vieäc hieän tieàn, töùc laø ôû moãi giôùi coù ba ngöôøi ngoài, ngöôøi thöù tö taùc phaùp yeát ma ngoài treân giöôøng, phaûn hay chieáu traûi ñeø treân ranh giôùi cuûa boán giôùi thì taùc phaùp ñöôïc thaønh töïu. Neáu laøm phaùp söï vôùi tuùc soá naêm ngöôøi thì treân moãi giôùi coù boán ngöôøi ngoài, ngöôøi thöù naêm taùc phaùp ngoài ngay treân ranh giôùi cuûa boán giôùi. Neáu laøm phaùp söï vôùi tuùc soá möôøi ngöôøi thì treân moãi giôùi coù chín ngöôøi ngoài, ngöôøi thöù möôøi taùc phaùp ngoài ngay treân ranh giôùi cuûa boán giôùi. Neáu laøm phaùp söï vôùi tuùc soá hai möôi ngöôøi thì treân moãi giôùi coù möôøi chín ngöôøi ngoài, ngöôøi thöù hai möôi taùc phaùp ngoài ngay treân ranh giôùi cuûa boán giôùi. Laïi coù naêm loaïi tuùc soá Taêng taùc phaùp yeát ma: 1. Laø tuùc soá Taêng boán ngöôøi ñöôïc laøm caùc phaùp yeát ma, chæ tröø Tuøy yù, thoï Caän vieân vaø xuaát toäi Taêng taøn. 2. Laø tuùc soá Taêng naêm ngöôøi ñöôïc laøm caùc phaùp yeát ma, chæ tröø thoï Caän vieân taïi Tw vaø xuaát toäi Taêng taøn. 3. Laø tuùc soá Taêng möôøi ngöôøi ñöôïc laøm taát caû caùc phaùp yeát ma, chæ tröø xuaát toäi Taêng taøn. 4 & 5. Laø tuùc soá Taêng hai möôi ngöôøi vaø hai möôi ngöôøi trôû leân, ñöôïc laøm taát caû caùc phaùp yeát ma. Bí-soâ ni ñoái vôùi vieäc keát vaø giaûi ñaïi giôùi, tieåu giôùi, giôùi Bí-soâ ni khoâng maát y, giôùi taùc phaùp vaø giôùi khoâng taùc phaùp, phaïm vi tieâu töôùng cuûa boán phöông ñeàu gioáng nhö Bí-soâ. Laïi hoûi: Theá toân, coù maáy loaïi thuyeát Giôùi kinh Ba-la-ñeà-moäc-xoa? Phaät ñaùp: coù naêm: 1. Laø thuyeát töïa giôùi kinh, caùc phaùp coøn laïi nhö Taêng ñaõ thöôøng nghe. 2. Laø thuyeát töïa giôùi kinh vaø boán phaùp Ba la thò ca, caùc phaùp coøn laïi nhö Taêng ñaõ thöôøng nghe. 3. Laø thuyeát töïa giôùi kinh cho ñeán möôøi ba phaùp Taêng giaø baø thi

sa, caùc phaùp coøn laïi nhö Taêng thöôøng nghe. 4. Laø thuyeát töïa giôùi kinh cho ñeán hai phaùp Baát ñònh... 5. Laø thuyeát töïa giôùi kinh cho ñeán heát. Luùc ñoù vaøo ngaøy thöù möôøi laêm laøm Bao-saùi-ñaø (Bao saùi dòch ng- hóa laø tröôûng döôõng, ñaø dòch nghóa laø tònh tröø, töùc laø ngöôøi phaïm toäi neân nhôù laïi toäi ñaõ laøm trong moãi nöûa thaùng ñeå saùm tröø cho ñöôïc thanh tònh. Moät laø ngaên phaïm laïi trong hieän taïi, hai laø ngaên khinh maïn phaùp trong töông lai.), Phaät ngoài tröôùc caùc Bí-soâ baûo raèng: “phaàn ñeâm saép qua, haõy laøm tröôûng tònh”, moät Bí-soâ trong chuùng töø choã ngoài ñöùng daäy, tròch baøy vai höõu chaép tay baïch Phaät: “Theá toân, trong phoøng coù moät Bí-soâ ñang bònh, phaûi laøm theá naøo?”, Phaät baûo neân laáy duïc thanh tònh ñeán, caùc Bí- soâ khoâng bieát ai neân laáy duïc, Phaät noùi: “moät ngöôøi coù theå laáy duïc cuûa moät hoaëc hai cho ñeán nhieàu ngöôøi, neáu ôû trong chuùng coù theå noùi heát teân ñöôïc thì tuøy yù laáy duïc cuûa nhieàu ngöôøi. Nay ta noùi haønh phaùp cho ngöôøi gôûi duïc thanh tònh nhö sau: Bí-soâ muoán gôûi duïc thanh tònh ñuû oai nghi ñoái tröôùc moät Bí-soâ baïch raèng: Cuï thoï nhôù nghó, hoâm nay laø ngaøy thöù möôøi boán, Taêng laøm tröôûng tònh, toâi Bí-soâ vaøo ngaøy thöù möôøi boán cuõng laøm tröôûng tònh,

toâi Bí-soâ töï noùi thanh tònh, khoâng coù caùc chöôùng phaùp, vì nhaân duyeân bònh, Taêng söï nhö phaùp, xin gôûi duïc thanh tònh (ba laàn) Laïi hoûi: “neáu Bí-soâ muoán gôûi duïc thanh tònh nhöng bònh quaù naëng, khoâng ngoài daäy ñöôïc muoán duøng thaân bieåu nghieäp ñeå gôûi duïc thanh tònh thì coù thaønh gôûi duïc thanh tònh khoâng?”, Phaät noùi: “thaønh gôûi duïc thanh tònh, goïi laø thieän gôûi duïc thanh tònh; neáu duøng khaåu bieåu nghieäp ñeå gôûi duïc thanh tònh cuõng goïi laø thieän gôûi duïc thanh tònh. Neáu ngöôøi bònh quaù naëng khoâng theå duøng thaân khaåu bieåu nghieäp thì caùc Bí-soâ neân ñeán choå ngöôøi bònh, hoaëc ñöa ngöôøi bònh ñeán trong Taêng ñeå taùc phaùp, neáu khoâng laøm nhö vaäy thì taùc phaùp khoâng thaønh, phaïm toäi bieät truï. Ta nay seõ noùi haønh phaùp cho Bí-soâ thoï duïc nhö sau: sau khi thoï duïc roài, Bí- soâ naøy khoâng neân chaïy mau hay chaïy nhaûy, khoâng nhaûy qua hoá, khoâng ñöôïc ôû choã hieåm naïn, ñi reân thang laàu trong chuøa khoâng ñöôïc böôùc hai naác thang, khoâng ñöôïc xuaát giôùi, khoâng ñöôïc ñi treân khoâng trung, khoâng ñöôïc nguû, khoâng ñöôïc nhaäp ñònh vaø hai vieäc xaáu laø khoâng bieát hoå theïn vaø bieáng nhaùc. Khi thuyeát Ba-la-ñeà-moäc-xoa, trong Taêng hoûi: “Bí-soâ khoâng ñeán coù gôûi duïc thanh tònh khoâng?”, vò trì duïc neân ñoái tröôùc moät Bí-soâ trong Taêng baïch raèng: “Ñaïi ñöùc nhôù nghó, trong lieâu phoøng coù Bí-soâ bònh, hoâm nay laø ngaøy thöù möôøi boán, Taêng laøm

tröôûng tònh, Bí-soâ vaøo ngaøy thöù möôøi boán cuõng laøm tröôûng tònh, Bí-soâ töï noùi thanh tònh, khoâng coù caùc chöôùng phaùp, vì nhaân duyeân bònh, Taêng söï nhö phaùp, xin gôûi duïc thanh tònh”, neáu coù duyeân söï khaùc thì tuøy noùi ra, khoâng laøm nhö theá thì taùc phaùp khoâng thaønh, phaïm toäi bieät truï”. Cuï thoï Öu-ba-ly hoûi Phaät: ngöôøi thoï duïc thanh tònh cuûa ngöôøi khaùc, sau khi thoï duïc roài lieàn qua ñôøi thì coù thaønh thoï duïc thanh tònh khoâng? Phaät ñaùp: khoâng thaønh, neân laáy duïc thanh tònh laïi. Laïi hoûi: ngöôøi mang duïc tònh ñeán trong Taêng cho Bí-soâ, neáu töï noùi toâi laø Caàu tòch hoaëc noùi laø ngöôøi tuïc, hoaëc laø ngöôøi bieät truï thì coù thaønh mang duïc tònh ñeán hay khoâng?, Phaät noùi khoâng thaønh. Laïi hoûi: ngöôøi mang duïc ñeán trong Taêng cho Bí-soâ, ñang treân ñöôøng ñi hoaëc ñeán trong Taêng lieàn qua ñôøi thì coù thaønh mang duïc ñeán hay khoâng? Phaät noùi: khoâng thaønh, neân laáy duïc laïi. Caùc haønh phaùp cuûa Bí-soâ gôûi duïc vaø thoï duïc neân bieát nhö vaäy, nhöng trong ñaây coù ñieåm khaùc laø neáu laøm tröôûng tònh môùi noùi laø gôûi duïc thanh tònh, neáu khoâng phaûi laøm tröôûng tònh maø laøm caùc yeát ma khaùc thì chæ neân noùi laø gôûi duïc, khoâng caàn noùi thanh tònh; neáu kieâm caû hai yeát ma thì neân noùi gôûi duïc thanh tònh. Laïi hoûi: neáu truù xöù chæ coù moät Bí-soâ, ñeán ngaøy tröôûng tònh neân laøm theá naøo? Phaät ñaùp: ñeán ngaøy tröôûng tònh, Bí-soâ moät mình nôi A-lan-nhaõ neân queùt doïn saïch seõ truù xöù, traûi toøa roài tuïng vaøi baøi kinh, sau ñoù leân choã cao nhìn ngoù boán phía neáu thaáy coù Bí-soâ naøo ñeán, neân chaøo hoûi vaø noùi: “cuï thoï, hoâm nay laø ngaøy tröôûng tònh, thaày neân cuøng toâi laøm tröôûng tònh”. Neáu thaáy khoâng coù ai ñeán thì Bí-soâ naøy neân ôû trong truù xöù cuûa

mình taâm nieäm mieäng noùi raèng: Hoâm nay laø ngaøy thöù möôøi boán, Taêng tröôûng tònh, con Bí-soâ cuõng tröôûng tònh, con Bí-soâ ñoái vôùi caùc chöôùng phaùp töï noùi thanh tònh. Nay con taïm laøm tröôûng tònh, sau naøy gaëp chuùng taêng hoøa hôïp, con seõ laøm tröôûng tònh vôùi ñaày ñuû caùc giôùi tuï (ba laàn). Neáu truù xöù coù hai Bí-soâ, ñeán ngaøy tröôûng tònh cuõng theo thöù lôùp nhö treân roài cuøng ñoái thuù vôùi nhau; neáu truù xöù coù ba Bí-soâ cuõng laøm nhö theá. Truù xöù ñuû boán Bí-soâ neân laøm tröôûng tònh nhö phaùp, nhöng khoâng ñöôïc thoï duïc thanh tònh; neáu coù naêm Bí-soâ trôû leân thì moät ngöôøi ñöôïc gôûi duïc thanh tònh. Ñeán ngaøy thöù möôøi laêm tröôûng tònh, neáu Bí-soâ nhôù toäi ñaõ phaïm thì neân ñoái tröôùc moät Bí-soâ thanh tònh nhö phaùp saùm hoái

SOÁ 1453 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BAÙCH NHAÁT YEÁT MA, Quyeån 3 495

tröø toäi roài môùi laøm tröôûng tònh; neáu Bí-soâ ñoái vôùi toäi coù nghi thì neân ñeán moät Bí-soâ thoâng tam taïng ñeå thænh hoûi tröø nghi roài nhö phaùp saùm hoái xong môùi ñöôïc tröôûng tònh. Neáu khi ñang ôû trong chuùng laøm tröôûng tònh maø nhôù toäi ñaõ phaïm thì Bí-soâ naøy neân ñoái vôùi toäi aáy taâm nieäm thuû trì nhö sau: Hoâm nay ngaøy thöù möôøi laêm, Taêng ñang tröôûng tònh, con Bí-soâ cuõng ñang tröôûng tònh. Con Bí-soâ ñang ôû trong Taêng boãng nhôù toäi ñaõ phaïm, con Bí-soâ ñoái voùi toäi ñaõ phaïm töï taâm nieäm thuû trì, sau khi Taêng tröôûng tònh xong, con seõ ñoái tröôùc Bí-soâ thanh tònh saùm hoái tröø toäi aáy. Neáu khi Bí-soâ ñang ôû trong chuùng laøm tröôûng tònh, ñoái vôùi toäi ñaõ phaïm coù nghi thì Bí-soâ naøy neân ñoái vôùi toäi aáy taâm nieäm thuû trì nhö sau: Hoâm nay ngaøy thöù möôøi laêm, Taêng ñang tröôûng tònh, con Bí-soâ cuõng ñang tröôûng tònh. Con Bí-soâ ñang ôû trong Taêng boãng ñoái vôùi toäi ñaõ phaïm coù nghi, con Bí-soâ ñoái voùi toäi ñaõ phaïm coù nghi naøy töï taâm nieäm thuû trì, sau khi Taêng tröôûng tònh xong, con seõ ñeán Bí-soâ thoâng tam taïng thænh hoûi ñeå quyeát nghi roài seõ nhö phaùp saùm hoái tröø toäi aáy. Tröôøng hôïp ñang nghe thuyeát Giôùi kinh, Bí-soâ ngay nôi choã ngoài nghe hoûi môùi nhôù toäi ñaõ phaïm hoaëc ñoái vôùi toäi coù nghi thì cuõng gioáng nhö treân, töï taâm nieäm thuû trì, sau ñoù seõ ñoái tröôùc Bí-soâ thanh tònh nhö phaùp saùm hoái tröø toäi.

496 BOÄ LUAÄT 10

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BAÙCH NHAÁT YEÁT MA

QUYEÅN 4

1. Bao-saùi-ñaø - taát caû Taêng ñeàu coù toäi - Ñôn baïch: Vaøo ngaøy thöù möôøi laêm tröôûng tònh, ôû trong truù xöù naøy, neáu taát caû Taêng ñeàu coù toäi nhöng khoâng coù ai ñeán truù xöù khaùc ñeå ñoái tröôùc Bí-soâ thanh tònh nhö phaùp saùm hoái roài trôû veà trong truù xöù naøy cho chuùng taêng ñoái tröôùc vò naøy saùm hoái tröø toäi thì chuùng taêng neân taùc Ñôn baïch ñeå tröôûng tònh, sau ñoù ñeán truù xöù khaùc ñoái tröôùc Bí-soâ thanh tònh saùm hoái tröø toäi. Ñôn baïch nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, hoâm nay laø ngaøy thöù möôøi laêm tröôûng tònh,

ôû trong truù xöù naøy, taát caû Taêng ñeàu coù toäi nhöng khoâng coù ai ñeán truù xöù khaùc ñeå ñoái tröôùc Bí-soâ thanh tònh nhö phaùp saùm hoái roài trôû veà trong truù xöù naøy cho chuùng taêng ñoái tröôùc vò naøy saùm hoái tröø toäi. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay taùc Ñôn baïch ñeå tröôûng tònh, sau ñoù ñeán truù xöù khaùc ñoái tröôùc Bí-soâ thanh tònh nhö phaùp saùm hoái tröø toäi. Baïch nhö vaäy. Ñôn baïch xong môùi laøm tröôûng tònh, khoâng ñöôïc boû qua, neáu khoâng laøm nhö theá thì Taêng phaïm toäi Vieät phaùp. Vaøo ngaøy thöù möôøi laêm tröôûng tònh, ôû trong truù xöù naøy, neáu taát caû Taêng ñoái vôùi toäi ñeàu coù nghi nhöng khoâng coù ai ñeán truù xöù khaùc ñeå thænh hoûi Bí-soâ thoâng tam taïng nhôø quyeát nghi roài nhö phaùp saùm hoái, sau ñoù trôû veà trong truù xöù naøy cho chuùng taêng ñoái tröôùc vò naøy quyeát nghi roài saùm hoái tröø toäi thì chuùng taêng neân taùc ñôn baïch ñeå tröôûng tònh, sau ñoù ñeán truù xöù khaùc thænh hoûi quyeát nghi xong seõ nhö phaùp saùm hoái tröø toäi. Ñôn baïch nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, hoâm nay laø ngaøy thöù möôøi laêm tröôûng tònh, ôû trong truù xöù naøy, taát caû Taêng ñoái vôùi toäi ñeàu coù nghi nhöng khoâng coù ai ñeán truù xöù khaùc ñeå ñoái tröôùc Bí-soâ thoâng tam taïng nhôø quyeát nghi roài nhö phaùp saùm hoái, sau ñoù trôû veà trong truù xöù naøy cho chuùng taêng ñoái

SOÁ 1453 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BAÙCH NHAÁT YEÁT MA, Quyeån 4 497

tröôùc vò naøy quyeát nghi vaø nhö phaùp saùm hoái tröø toäi. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay taùc Ñôn baïch ñeå tröôûng tònh, sau ñoù ñeán truù xöù khaùc ñoái tröôùc Bí-soâ thoâng tam taïng nhôø quyeát nghi roài seõ nhö phaùp saùm hoái tröø toäi. Baïch nhö vaäy. Ñôn baïch xong môùi laøm tröôûng tònh, khoâng ñöôïc boû qua, neáu khoâng laøm nhö theá thì Taêng phaïm toäi Vieät phaùp. Cuï thoï Öu-ba-ly baïch Phaät: “Bí-soâ phaïm toäi coù ñöôïc ñoái tröôùc ngöôøi phaïm cuøng toäi phaùt loà saùm hoái khoâng?”, Phaät noùi khoâng ñöôïc, laïi hoûi ñöôïc ñoái tröôùc ai saùm, Phaät noùi ñöôïc ñoái tröôùc ngöôøi phi ñoàng phaàn, laïi hoûi: “theá naøo laø toäi ñoàng phaàn, theá naøo laø toäi phi ñoàng phaàn?”, Phaät noùi: “toäi Ba la thò ca ñoái vôùi toäi Ba la thò ca laø toäi ñoàng phaàn, ñoái vôùi toäi trong thieân giôùi khaùc laø phi ñoàng phaàn. Toäi Taêng giaø baø thi sa ñoái vôùi toäi Taêng giaø baø thi sa laø toäi ñoàng phaàn, ñoái vôùi toäi trong thieân giôùi khaùc laø phi ñoàng phaàn. Toäi Ba-daät-ñeà cho ñeán toäi Ñoät saéc ngaät lyù ca döïa theo treân neân bieát”. 2. Bao-saùi-ñaø - Ñôn baïch: Ñeán ngaøy tröôûng tònh, neáu caùc Bí-soâ coù phaïm toäi ñaõ taùc phaùp nhö treân roài neân thuyeát Giôùi kinh Ba-la-ñeà-moäc-xoa, thuyeát töïa giôùi kinh xong neân taùc Ñôn baïch nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, hoâm nay laø ngaøy thöù möôøi boán khoâng traêng, Taêng laøm tröôûng tònh. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay laøm tröôûng tònh, thuyeát Giôùi kinh Ba-la-ñeà- moäc-xoa. Baïch nhö vaäy. Ñôn baïch xong lieàn thuyeát Giôùi kinh, Bí-soâ ni cuõng taùc phaùp ñoàng vôùi Bí-soâ. 3. Khi tröôûng tònh khoâng ñeán - Baïch nhò: Khi tröôûng tònh khoâng phaûi keát giôùi, neáu coù Bí-soâ ñieân cuoàng khoâng theå

gôûi duïc thanh tònh, cuõng khoâng theå ñöa hoï vaøo trong Taêng thì nhö Phaät daïy, neân taùc yeát ma cho Bí-soâ naøy ñeå chuùng taêng laøm tröôûng tònh khoâng phaïm. Taùc baïch nhò yeát ma cho nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Bí-soâ maéc bònh ñieân cuoàng, khoâng theå gôûi duïc thanh tònh, cuõng khoâng theå ñöa vaøo trong Taêng. Taêng neân taùc phaùp yeát ma cho Bí-soâ naøy ñeå Taêng laøm tröôûng tònh khoâng phaïm. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay taùc yeát ma bònh hoaïn cho Bí-soâ naøy. Baïch nhö vaäy. Vaên yeát ma döïa theo vaên taùc baïch maø laøm. 4. Yeát ma sai ngöôøi chia ngoïa cuï: Nhö Phaät ñaõ daïy, ñeán ngaøy 16 thaùng 5 phaûi haï an cö, caùc Bí-soâ

khoâng bieát keát haï an cö nhö theá naøo, Phaät noùi: “saép ñeán ngaøy an cö, neân chuaån bò chia phoøng xaù tröôùc, caùc vaät duïng cuûa Taêng nhö ngoïa cuï, phu cuï... cho ñeán chaäu röûa chaân ñeàu neân gom laïi moät choã ñeå chia ñeàu cho caùc Bí-soâ haï an cö”, luùc ñoù caùc Bí-soâ khoâng bieát ai neân chia, Phaät noùi: “coù möôøi hai haïng ngöôøi neân sai laøm ngöôøi chia ngoïa cuï, ngöôøi coù ñuû naêm phaùp neáu chöa sai thì khoâng neân sai, neáu ñaõ sai roài thì khoâng cho laøm, ñoù laø: tuøy aùi, tuøy saân, tuøy sôï, tuøy si, khoâng nhôù ñaõ laøm hay chöa laøm. Ngöôïc vôùi naêm phaùp treân thì neáu chöa sai neân sai, neáu ñaõ sai roài thì neân baûo laøm”. Taùc phaùp sai nhö sau: moät Bí-soâ trong Taêng neân hoûi ngöôøi ñöôïc sai: “thaày coù theå vì Taêng laøm ngöôøi chia ngoïa cuï cho caùc Bí- soâ haï an cö khoâng?”, ñaùp laø coù theå, Bí-soâ baïch nhò yeát ma sai nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Bí-soâ naøy coù theå laøm ngöôøi chia ngoïa cuï cho Taêng trong haï an cö. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay sai Bí-soâ laøm ngöôøi chia ngoïa cuï cho Taêng trong haï an cö. Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, Bí-soâ naøy coù theå laøm ngöôøi chia ngoïa cuï cho Taêng trong haï an cö, Taêng nay sai Bí-soâ naøy laøm ngöôøi chia ngoïa cuï cho Taêng trong haï an cö. Caùc Bí-soâ chaáp thuaän sai Bí-soâ laøm ngöôøi chia ngoïa cuï cho Taêng trong haï an cö thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Taêng ñaõ chaáp thuaän sai Bí-soâ naøy laøm ngöôøi chia ngoïa cuï cho Taêng xong roài. Taêng chaáp thuaän vì im laëng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. 5. Yeát ma sai ngöôøi giöõ y: Bí-soâ baïch nhò yeát ma sai nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Bí-soâ naøy coù theå laøm ngöôøi giöõ y vaät cho Taêng. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay sai Bí-soâ laøm ngöôøi giöõ y vaät cho Taêng. Baïch nhö vaäy. Vaên yeát ma döïa theo vaên taùc baïch maø laøm. 6. Yeát ma sai ngöôøi chia y: Bí-soâ baïch nhò yeát ma sai nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Bí-soâ naøy coù theå laøm ngöôøi chia y cho Taêng. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay sai Bí-soâ laøm ngöôøi chia y cho Taêng. Baïch nhö vaäy. Vaên yeát ma döïa theo vaên taùc baïch maø laøm. 7. Yeát ma sai ngöôøi giöõ khí vaät: Bí-soâ baïch nhò yeát ma sai nhö sau:

Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Bí-soâ naøy coù theå laøm ngöôøi giöõ khí vaät cho Taêng. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay sai Bí-soâ laøm ngöôøi giöõ khí vaät cho Taêng. Baïch nhö vaäy. Vaên yeát ma döïa theo vaên taùc baïch maø laøm. Taùm loaïi yeát ma sai ngöôøi khaùc cuõng döïa theo vaên naøy. 8. Taêng yeát ma an cö: Phaät noùi: “ta nay noùi haønh phaùp cho Bí-soâ thoï söï nhö sau: vaøo ngaøy 15 thaùng 5, Bí-soâ thoï söï neân queùt doïn phoøng xaù saïch seõ roài ôû trong chuùng caùo baïch: “caùc Ñaïi ñöùc, ngaøy mai Taêng seõ taùc yeát ma an cö”. Caùo baïch roài ñi kieåm tra coù bao nhieâu ngöôøi an cö ñeå laøm theû, khoâng ñöôïc laøm theû quaù thoâ xaáu hay cong veïo, neân röûa saïch baèng nöôùc thôm, ñeå treân caùi maâm saïch, raéc hoa töôi leân vaø duøng taám vaûi saïch phuû leân. Keá ñaùnh kieàn chuøy nhoùm Taêng roài ñeå maâm theû naøy ôû tröôùc vò Thöôïng toøa. Bí-soâ thoï sö neân tuyeân caùo cheá lònh cuûa Taêng trong an cö nhö trong luaät ñaõ noùi”. Vò Thöôïng toøa trong Taêng taùc Ñôn baïch thoï theû nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, hoâm nay laø ngaøy 15 thaùng 5, Taêng muoán haï an cö. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng hoâm nay thoï theû, ngaøy mai taùc phaùp an cö. Baïch nhö vaäy. Bí-soâ thoï sö böng maâm theû ñeå phaùt ñi tröôùc, ngöôøi böng maâm khoâng ñeå thu theû ñi sau. Tröôùc ñeán choã Ñaïi sö giaùo chuû boû xuoáng moät theû, keá ñeán tröôùc vò Thöôïng toøa, Thöôïng toøa vôùi ñuû oai nghi thoï laáy moät theû roài ñeå treân maâm khoâng, cöù nhö theá phaùt theû vaø thu theû töø vò Thöôïng toøa cho ñeán vò cuoái cuøng. Neáu coù Caàu tòch thì OÂ-ba-ñaø-da hay A-giaù-lôïi- da neân laáy theû cho hoï, cuoái cuøng laø theû cuûa vò thieân thaàn hoä chuøa. Sau ñoù gom soá theû ñaõ thu laïi ñeå ñeám bieát soá ngöôøi an cö roài ôû trong Taêng caùo baïch: “soá ngöôøi hieän dieän thoï theû trong ñaây goàm coù Bí-soâ vaø Caàu tòch”. Ngöôøi ñöôïc sai chia phoøng xaù ngoïa cuï cho Taêng an cö neân ñi xem xeùt hoï thoï duïng cho nhö phaùp khoâng, neáu ai thoï duïng khoâng nhö phaùp thì trò phaït nhö trong Luaät ñaõ noùi. Ñeán ngaøy 15 thaùng 5, Bí-soâ thoï sö neân ôû trong Taêng caùo baïch: “caùc cuï thoï, soá ngöôøi an cö trong truù xöù naøy toång coäng laø , ngaøy mai taát caû seõ nöông theo thí chuû teân , nöông vaøo thoân phöôøng ñeå khaát thöïc, nöông theo laøm ngöôøi cung caáp, nöông theo laøm ngöôøi khaùn bònh ñeå haï an cö”. Sau ñoù caùc Bí-soâ neân töï ñi xem xeùt choã khaát thöïc gaàn thoân phöôøng, xem xeùt roài neân suy nghó: “ta neân cuøng caùc vò ñoàng phaïm haïnh ôû taïi truù xöù naøy an cö ñeå phieàn naõo khoâng sanh, neáu ñaõ phaùt sanh seõ khieán mau tröø dieät, neáu an laïc chöa sanh seõ khieán cho

phaùt sanh, ñaõ phaùt sanh seõ khieán cho taêng tröôûng. ÔÛ gaàn thoân phöôøng naøy khaát thöïc seõ khoâng gaëp khoå nhoïc vaø neáu coù bònh seõ coù ngöôøi khaùn bònh vaø ngöôøi cung caáp cho ñaày ñuû thuoác thang vaø caùc vaät caàn duøng”. Qua ngaøy 16 thaùng 5, Bí-soâ neân vôùi oai nghi ñaày ñuû ñoái tröôùc moät Bí-soâ baïch an cö nhö sau: Ñaïi ñöùc nhôù nghó, hoâm nay laø ngaøy 16 thaùng 5, Taêng taùc phaùp haï an cö, con Bí-soâ vaøo ngaøy 16 thaùng 5 cuõng taùc phaùp haï an cö. Con Bí-soâ ôû trong ñaïi giôùi cuûa truù xöù naøy tieàn an cö ba thaùng, nöông theo

thí chuû teân , vò thoï söï teân , vò khaùn bònh teân . Trong an cö neáu phoøng xaù coù hö doät con seõ tu söûa laïi, con ôû trong ñaây haï an cö (ba laàn).Bí-soâ kia ñaùp: toát. Bí-soâ naøy baïch: laønh thay. Bí-soâ hai chuùng neân ñoái tröôùc Bí-soâ baïch an cö, Bí-soâ ni ba chuùng neân ñoái tröôùc Bí-soâ ni baïch an cö. 9. Yeát ma sai ngöôøi xem xeùt phoøng xaù: Luùc ñoù trong haï an cö coù nhieàu chim quaï laøm toå aáp tröùng nuoâi con döôùi maùi hieân trong chuøa neân gaây oàn naùo cho caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “neân sai ngöôøi caàm saøo ñi theo Bí-soâ xem xeùt khaép nôi trong chuøa, neáu thaáy toå chim naøo khoâng coù tröùng hay chim non thì neân phaù boû, neáu thaáy coù tröùng hay chim non thì chôø ñeán khi chuùng boû ñi môùi ñöôïc phaù toå”. Laïi coù nhieàu toå ong, Phaät noùi: “cuõng neân sai ngöôøi ñi xem xeùt, neáu thaáy toå khoâng coù tröùng vaø ong con thì khua ñoâng cho baày ong boû toå bay ñi, neáu coù tröùng vaø ong con thì duøng daây tô coät toå laïi cho chuùng khoâng phaùt trieån”. Taùc phaùp sai nhö sau: moät Bí-soâ ôû trong Taêng hoûi ngöôøi ñöôïc sai: “thaày coù theå laøm ngöôøi ñi xem xeùt phoøng xaù cho Taêng hay khoâng?”, ñaùp laø coù theå thì Bí-soâ baïch nhò yeát ma sai nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Bí-soâ naøy coù theå laøm ngöôøi ñi xem xeùt phoøng xaù cho Taêng. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay sai Bí-soâ laøm ngöôøi ñi xem xeùt phoøng xaù cho Taêng. Baïch nhö vaäy. Vaên yeát ma döïa theo vaên taùc baïch maø laøm. Bí-soâ thoï söï neân moãi nöûa thaùng ñi xem xeùt phoøng xaù ngoïa cuï, neáu thaáy coù Bí-soâ naøo ñem ngoïa cuï moûng, hö raùch ñeå ñoåi ngoïa cuï cuûa Taêng, neáu Bí-soâ naøy laø ngöôøi lôùn thì neân baïch cho Taêng bieát roài thu laïi ngoïa cuï cuûa Taêng; neáu laø ngöôøi nhoû thì neân noùi cho hai thaày bieát roài thu laïi ngoïa cuï cuûa Taêng. Bí-soâ thoï söï neáu laøm traùi vôùi haønh phaùp naøy thì phaïm toäi Vieät phaùp, Bí-soâ thoï söï neân ôû trong Taêng luaân phieân theo thöù lôùp sai laøm. Cuï thoï Öu-ba-ly hoûi Phaät: “nhö Phaät ñaõ daïy Bí-soâ neân haï

SOÁ 1453 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BAÙCH NHAÁT YEÁT MA, Quyeån 4 501

an cö, vaäy coøn ai cuõng neân haï an cö?”, Phaät noùi: “caû naêm chuùng xuaát gia ñeàu neân haï an cö, ai laøm traùi thì phaïm toäi AÙc taùc”. 10. Yeát ma thoï nhaät xuaát giôùi: Luùc ñoù cuï thoï Öu-ba-ly baïch Phaät: “nhö Phaät ñaõ daïy trong haï an cö caùc Bí-soâ khoâng ñöôïc nguû ñeâm ôû ngoaøi giôùi neân khi coù vieäc cuûa Tam baûo hay vieäc khaùc caàn phaûi xuaát giôùi thì caùc Bí-soâ khoâng daùm ñi”, Phaät noùi: “töø nay khai cho caùc Bí-soâ neáu coù nhaân duyeân ñöôïc thoï trì phaùp baûy ngaøy xuaát giôùi”, caùc Bí-soâ laïi khoâng bieát vieäc gì thì ñöôïc xin xuaát giôùi, Phaät noùi: “ñoù laø nhöõng vieäc lieân quan tôùi OÂ-ba-saùch-ca, OÂ-ba-tö-ca, Bí- soâ, Bí-soâ ni, Thöùc xoa ma na, Caàu tòch nam, Caàu tòch nöõ, hoaëc thaân toäc thænh hoaëc vì töø aùc kieán cho ngoaïi ñaïo, hoaëc ñoái vôùi tam taïng coù nghi caàn thænh hoûi, hoaëc trong söï tu ñieàu chöa ñaéc caàu ñaéc, ñieàu chöa chöùng caàu chöùng, ñieàu chöa hieåu caàu hieåu... taát caû duyeân söï naøy ñeàu ñöôïc thoï phaùp baûy ngaøy xuaát giôùi”. Laïi hoûi: nhö Phaät ñaõ daïy trong haï an cö coù duyeân söï phaûi ra ngoaøi thì neân thoï phaùp baûy ngaøy, vaäy ai ñöôïc thoï? Phaät ñaùp: naêm

chuùng neân thoï, ñoù laø Bí-soâ, Bí-soâ ni, Chaùnh hoïc nöõa, Caàu tòch vaø Caàu tòch nöõ. Laïi hoûi: neân thoï phaùp naøy ôû ñaâu? Phaät ñaùp: neân thoï phaùp naøy ôû trong giôùi, ñoái tröôùc moät Bí-soâ chaép tay baïch raèng: “cuï thoï nhôù nghó, toâi Bí-soâ ôû taïi truù xöù naøy tieàn (haäu) an cö ba thaùng, toâi Bí-soâ nay vì vieäc Taêng xin thoï phaùp baûy ngaøy xuaát giôùi, neáu khoâng coù naïn duyeân seõ trôû veà laïi trong truù xöù naøy an cö” (ba laàn). Neáu coù duyeân söï phaûi ñi trong saùu ngaøy cho ñeán moät ngaøy ñeàu döïa theo phaùp thoï baûy ngaøy maø taùc phaùp thoï. Luùc ñoù vua Thaéng quang nöôùc Kieàu-taùt-la môøi tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc ñeán trong quaân doanh nôi bieân thuøy laâu ngaøy, do tröôûng giaû nhôù caùc Thaùnh chuùng neân vua sai söù baûo quan traán thuû thaønh ñeán truù xöù Taêng thænh môøi Thaùnh chuùng, khoâng phaûi ra lònh roài phöông tieän ñöa ñeán trong quaân doanh gaëp vua. Quaùn traán thuû nghó ra ñöôïc moät keá ñeå caùc Thaùnh chuùng töï ñeán gaëp vua, beøn ñeán trong röøng Theä ña caêng daây ño ñaïc, caùc Bí-soâ hoûi muoán laøm gì, ñaùp laø vua ra lònh ñaøo möông daãn nöôùc, caùc Bí-soâ noùi: “caùc vò taïm thôøi döøng laïi ñeå chuùng toâi gaëp vua baøn baïc vieäc naøy”, laïi hoûi: “töø ñaây ñeán choã vua coù theå trôû veà ngay trong ngaøy ñöôïc khoâng?”, ñaùp: “khoâng ñöôïc, e ñeán baûy ngaøy cuõng khoâng trôû veà ñöôïc”. Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “neáu vì vieäc Taêng, ta khai cho thoï trì phaùp xuaát giôùi trong boán möôi ngaøy ñeâm”, caùc Bí-soâ khoâng bieát thoï trì nhö theá naøo, Phaät noùi: “neân traûi toøa ñaùnh kieàn chuøy nhoùm Taêng,

moät Bí-soâ trong Taêng neân hoûi vò muoán ñi: “thaày coù theå vì vieäc Taêng thoï trì phaùp xuaát giôùi trong boán möôi ngaøy ñeâm khoâng?”, vò naøy neân ñaùp laø coù theå, moät Bí-soâ trong Taêng baïch nhò yeát ma cho thoï nhaät xuaát giôùi nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Bí-soâ ôû trong giôùi cuûa truù xöù naøy tieàn (haäu) an cö ba thaùng. Bí-soâ nay vì vieäc Taêng xin thoï phaùp boán möôi ñeâm xuaát giôùi, vieäc xong trôû veà ñaây an cö. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay cho Bí-soâ thoï phaùp boán möôi ñeâm xuaát giôùi, vieäc xong trôû veà ñaây an cö. Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Bí-soâ ôû trong giôùi cuûa truù xöù naøy tieàn (haäu) an cö ba thaùng. Bí-soâ nay vì vieäc Taêng xin thoï phaùp boán möôi ñeâm xuaát giôùi, vieäc xong trôû veà ñaây an cö. Taêng nay cho Bí-soâ thoï phaùp boán möôi ñeâm xuaát giôùi, vieäc xong trôû veà ñaây an cö. Caùc Bí-soâ chaáp thuaän cho Bí-soâ thoï phaùp boán möôi ñeâm xuaát giôùi, vieäc xong trôû veà daây an cö thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Taêng ñaõ chaáp thuaän cho Bí-soâ thoï phaùp boán möôi ñeâm xuaát giôùi, vieäc xong trôû veà ñaây an cö xong roài. Taêng chaáp thuaän vì im laëng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. Luùc ñoù toân giaû Öu-ba-ly hoûi Phaät: “coù ñöôïc thoï trì phaùp xuaát giôùi moät ngaøy ñeâm khoâng?”, Phaät noùi ñöôïc, laïi hoûi: “coù ñöôïc thoï trì phaùp xuaát giôùi hai ngaøy ñeâm cho ñeán boán möôi ngaøy ñeâm khoâng?”, Phaät noùi ñöôïc, laïi hoûi: “coù ñöôïc thoï trì phaùp xuaát giôùi hôn boán möôi ngaøy ñeâm khoâng?”, Phaät noùi: “khoâng ñöôïc, trong ba thaùng an cö thôøi gian ôû trong giôùi phaûi nhieàu hôn thôøi gian ôû ngoaøi giôùi”, laïi hoûi: “nhö Phaät khai cho thoï trì

phaùp xuaát giôùi moät ngaøy ñeâm, vaäy neân ñoái tröôùc ai taùc phaùp?", Phaät noùi: "neân ñoái tröôùc moät ngöôøi, cho ñeán xuaát giôùi baûy ngaøy cuõng ñoái tröôùc moät ngöôøi taùc phaùp, neáu nhieàu hôn baûy ngaøy thì phaûi ôû trong Taêng taùc phaùp xin". Nhö Phaät ñaõ daïy, neáu trong haï an cö, ñoái vôùi caùc vieäc nhö khaát thöïc, thuoác thang trò bònh vaø ngöôøi khaùn bònh coù thieáu soùt thì cho tuøy yù boû ñi ñeán choã khaùc. Cho ñeán gaëp nam nöõ, baùn traùch ca hoaëc gaëp moät naïn trong taùm naïn ñeàu khoâng neân ôû; neáu coù duyeân söï xuaát giôùi maø gaëp moät trong taùm naïn khoâng trôû veà ñöôïc truù xöù ñaõ an cö, cuõng khoâng goïi laø phaù haï... nhö trong An cö söï ñaõ noùi roõ. 11. Yeát ma sai ngöôøi thoï Tuøy yù: Nhö Phaät ñaõ daïy caùc Bí-soâ an cö xong neân thænh noùi ba vieäc: thaáy,

nghe, nghi ñeå taùc phaùp Tuøy yù. Luùc ñoù caùc Bí-soâ khoâng bieát thænh noùi nhö theá naøo, Phaät noùi: "tröôùc ngaøy taùc phaùp Tuøy yù khoaûng baûy taùm ngaøy, caùc Bí-soâ cöïu truï ñeán caùc thoân xoùm laân caän thoâng baùo cho caùc Bí-soâ giaø treû vaø nhöõng ngöôøi chöa thoï caän vieân bieát ñeå cuøng goùp phaàn vaøo vieäc cuùng döôøng. Ñeán ngaøy 14 thaùng 8, caùc Bí-soâ neân saép ñaët vieäc cuùng döôøng vaø trang hoaøng nôi Phaät ñieän, beân thaùp treo côø phöôùn, queùt doïn saïch seõ... Saùng ngaøy 15 ñeán giôø taùc phaùp Tuøy yù, Taêng neân sai moät vò coù ñuû naêm ñöùc laøm ngöôøi thoï Tuøy yù cho Taêng, hoaëc hai, ba hay nhieàu ngöôøi nhöng phaûi laø ngöôøi coù ñuû naêm ñöùc: khoâng thöông, khoâng giaän, khoâng sôï, khoâng si, kheùo hay phaân bieät caùc vieäc tuøy yù. Neáu traùi vôùi naêm ñöùc treân thì khoâng ñöôïc sai, neáu tröôùc ñoù chuùng taêng chöa hoøa hôïp thì phaûi laøm cho hoøa hôïp; neáu ñaõ hoøa hôïp thì phaûi laøm cho ñöôïc an laïc truï. Neân sai nhö sau: traûi toøa, ñaùnh kieàn chuøy taäp Taêng, Taêng nhoùm xong tröôùc neân hoûi vò ñuû naêm ñöùc: "thaày coù theå laøm ngöôøi thoï tuøy yù cho taêng giaø thænh noùi 3 vieäc thaáy nghe nghi ñeå taùc phaùp tuøy yù khoâng?". Neáu ñaùp laø coù theå thì moät Bí-soâ trong Taêng taùc baïch yeát ma sai nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng giaø laéng nghe, Bí-soâ teân nay laøm ngöôøi thoï Tuøy yù cho taêng giaø haï an cö. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay sai Bí-soâ teân laøm ngöôøi thoï Tuøy yù cho taêng giaø haï an cö. Baïch nhö theá. Ñaïi ñöùc Taêng giaø laéng nghe, Bí-soâ teân nay laøm ngöôøi thoï tuøy yù cho Taêng giaø haï an cö. Taêng nay sai Bí-soâ teân laøm ngöôøi thoï tuøy yù, Bí-soâ naøy teân seõ laøm ngöôøi thoï tuøy yù cho Taêng giaø haï an cö. Neáu caùc cuï thoï naøo chaáp thuaän Bí-soâ teân laøm ngöôøi thoï Tuøy yù cho Taêng giaø haï an cö thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Taêng giaø ñaõ chaáp thuaän Bí-soâ teân laøm ngöôøi thoï Tuøy yù cho taêng giaø haï an cö xong roài. Taêng chaáp thuaän vì im laëng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. Naøy caùc Bí-soâ, nay ta cheá haønh phaùp cho Bí-soâ thoï Tuøy yù nhö sau: Bí-soâ thoï Tuøy yù neân trao coû tranh cho caùc Bí-soâ,neáu chæ coù moät ngöôøi thoï Tuøy yù thì töø Thöôïng toïa cho ñeán haï toøa ñeàu phaûi laøm Tuøy yù; neáu laø hai ngöôøi thoï Tuøy yù thì moät ngöôøi thoï Tuøy yù töø Thöôïng toøa, moät ngöôøi thoï tuøy tuøy töø nöûa soá chuùng coøn laïi cho

ñeán ngöôøi cuoái cuøng; neáu laø ba ngöôøi thoï tuøy yù thì neân boá trí ba choã ngoài vaø chuaån theo nhö treân maø laøm Tuøy yù. Thöôïng toøa luùc ñoù neân taùc baïch: Ñaïi ñöùc Taêng giaø laéng nghe, hoâm nay ngaøy 15 Taêng giaø taùc phaùp Tuøy yù. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay taùc phaùp Tuøy yù, baïch nhö vaäy.

504 BOÄ LUAÄT 10

Luùc ñoù töø Thöôïng toøa cho ñeán haï toøa ñeàu ñeán tröôùc Bí-soâ thoï Tuøy yù laøm Tuøy yù nhö sau: Cuï thoï nhôù nghó, hoâm nay ngaøy 15 Taêng giaø laøm tuøy yù, toâi Bí-soâ teân cuõng laøm Tuøy yù. Toâi Bí-soâ teân ôû trong Taêng ñoái tröôùc Cuï thoï thænh noùi ba vieäc thaáy nghe nghi ñeå laøm tuøy yù. Ñaïi ñöùc taêng giaø neân nhieáp thoï chæ baûo cho toâi, xin thöông xoùt laøm lôïi ích cho toâi, neáu toâi thaáy bieát coù toäi, toâi seõ nhö luaät saùm hoái. (3 laàn). Bí-soâ thoï tuøy yù noùi: AÙo tæ ca (thieän). Bí-soâ laøm tuøy yù noùi: sa ñoä (nhó). Cöù nhö theá cho ñeán vò haï toøa, Bí-soâ thoï tuøy yù neáu laø hai, ba ngöôøi thì neân ñoái nhau taùc phaùp, neáu laø moät ngöôøi thì neân taâm nieäm taùc phaùp. Bí-soâ taùc phaùp xong, keá ñeán Bí-soâ ni töøng ngöôøi ñeán taùc phaùp cuõng gioáng nhö Bí-soâ. Sau ñoù laø Thöùc xoa ma na, Caàu tòch, Caàu tòch nöõ cuõng taùc phaùp gioáng nhö treân. Taùc phaùp xong, Bí-soâ thoï Tuøy yù ñeán tröôùc vò Thöôïng toøa baïch: hai boä Taêng giaø ñaõ laøm tuøy yù xong. Luùc ñoù hai boä taêng giaø cuøng xöôùng: Laønh thay, ñaõ taùc phaùp tuøy yù xong. Neáu cuøng xöôùng leân nhö theá thì toát, neáu khoâng xöôùng thì phaïm AÙc taùc". Bí-soâ thoï Tuøy yù caàm dao nhoû hoaëc kim chæ hoaëc caùc tö cuï taïp vaät cuûa Sa moân ôû tröôùc Thöôïng toøa baïch: "Ñaïi ñöùc, caùc vaät thí naøy coù neân trao cho ngöôøi ñaõ an cö xong laøm vaät thí Tuøy yù khoâng? Neáu truù xöù naøy ñöôïc caùc lôïi vaät khaùc, Taêng giaø neân hoøa hôïp chia hay khoâng?", ñaïi chuùng cuøng ñaùp neân chia. Neáu laøm khaùc thì Bí-soâ thoï Tuøy yù vaø ñaïi chuùng ñeàu phaïm toäi Vieät phaùp. Luùc ñoù cuï thoï Öu-ba-ly hoûi Phaät: "ñeán ngaøy Tuøy yù, neáu Bí-soâ bònh khoâng theå ñeán ñöôïc thì phaûi laøm sao?", Phaät noùi: "Bí-soâ bònh neân chaép tay gôûi duïc nhö phaùp gôûi duïc Tröôûng tònh: Cuï thoï nhôù nghó, hoâm nay ngaøy 15 Taêng giaø taùc phaùp Tuøy yù. Toâi Bí-soâ teân vaøo ngaøy 15 cuõng taùc phaùp Tuøy yù. Toâi Bí-soâ teân töï noùi khoâng coù caùc chöôùng phaùp, vì bònh neân Taêng söï nhö phaùp xin gôûi duïc. Nhöõng lôøi naøy xin ôû trong taêng noùi laïi giuøm. (3 laàn). Neáu gôûi duïc ñöôïc nhö vaäy thì toát, neáu ngöôøi bònh khoâng theå noùi ñöôïc thì neân duøng thaân bieåu nghieäp, cuõng thaønh gôûi duïc. Khi laøm tuøy yù, caùc tröôøng hôïp nhôù coù toäi, ñoái vôùi toäi coù nghi thì khaùc vôùi luùc tröôûng tònh laø Bí-soâ khi laøm tuøy yù ôû trong chuùng nhôù coù toäi, ñoái vôùi toäi coù nghi thì phaûi tuøy thôøi phaùt loà saùm hoái". 12. Khi laøm Tuøy yù, trong chuùng tranh caõi veà toäi: Khi laøm Tuøy yù, neáu trong chuùng tranh caõi laêng xaêng veà toäi ñaõ phaïm laø khinh hay troïng thì Taêng neân taùc Ñôn baïch ñeå quyeát ñoaùn toäi naøy nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, hoâm nay laø ngaøy 15, Taêng laøm Tuøy yù, do

trong Taêng phaùt sanh tranh caõi veà toäi ñaõ phaïm laø khinh hay troïng neân laøm trôû ngaïi phaùp söï, Taêng nay muoán quyeát ñoaùn toäi naøy. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay cuøng quyeát ñoaùn toäi naøy. Baïch nhö vaäy. Sau khi taùc baïch xong, Taêng neân hoûi vò thoâng tam taïng coù khaû naêng quyeát ñoaùn toäi ñeå nhö phaùp nhö luaät quyeát ñoaùn toäi naøy. Khi ñaõ quyeát ñoaùn roài neân baïch cho Taêng bieát toäi ñaõ ñöôïc quyeát ñoaùn nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, hoâm nay laø ngaøy 15, Taêng laøm Tuøy yù, do trong Taêng phaùt sanh tranh caõi veà toäi ñaõ phaïm laø khinh hay troïng neân laøm trôû ngaïi phaùp söï, Taêng nay ñaõ quyeát ñoaùn toäi naøy. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng ñaõ cuøng quyeát ñoaùn toäi naøy roài thì khoâng ñöôïc noùi veà vieäc naøy nöõa. Baïch nhö vaäy. Gioáng nhö tröôûng tònh, neáu laøm Tuøy yù chæ coù hai ba boán ngöôøi thì chæ neân ñoái thuù, phaûi ñuû naêm ngöôøi trôû leân môùi taùc yeát ma vaø sai ngöôøi thoï Tuøy yù. Neáu coù ngöôøi bònh khoâng ñeán ñöôïc thì neân laáy duïc ñeán, ngöôøi bònh gôûi duïc khoâng ñöôïc gôûi cho ngöôøi tuïc hoaëc Caàu tòch hay baùn traïch ca; neân ñoái tröôùc vò thanh tònh ñoàng kieán maø gôûi. Luùc ñoù coù caùc Bí-soâ do tröôùc ñoù sanh tranh caõi hieàm khích, tuy trong loøng oaùn haän nhau nhöng ñeán ngaøy vaãn cuøng laøm Tuøy yù. Phaät noùi: “neáu trong loøng coøn oaùn haän thì khoâng neân laøm Tuøy yù, neân saùm hoái roài môùi laøm”, caùc Bí-soâ saùm taï nhau trong ngaøy Tuøy yù khieán taêng theâm töùc giaän vaø laïi tranh caõi nhau, taâm khoâng theå xaû. Phaät noùi: “khoâng neân saùm taï ngay trong ngaøy Tuøy yù, neân saùm taï tröôùc khoaûng taùm chín ngaøy”. Luùc ñoù, taát caû caùc Bí-soâ ñeàu theo lôøi Phaät daïy cuøng nhau saùm taï, Phaät noùi: “khoâng phaûi taát caû Bí-soâ ñeàu saùm taï, chæ nhöõng ngöôøi coù hieàm khích nhau môùi saùm taï ñeå cuøng hoan hæ cho nhau roài laøm Tuøy yù; ai khoâng coù hieàm khích thì khoâng caàn saùm taï”, caùc Bí-soâ laøm Tuøy yù xong laïi laøm tröôûng tònh, Phaät noùi: “Tuøy yù töùc laø thanh tònh neân khoâng caàn thuyeát giôùi nöõa”. 13. Xöû phaân y vaät ñeå laøm y Yeát-sæ-na: Luùc ñoù coù nhieàu Bí-soâ haï an cö xong, laøm Tuøy yù xong cuøng ñi ñeán röøng Theä ña ñeå kính leã Theá toân, giöõa ñöôøng gaëp möa neân ba y ñeàu öôùt, hoï xaùch mang raát nhoïc meät. Ñeán nôi, sau khi thu xeáp y baùt xong, hoï ñeán choã Phaät ñaûnh leã, Phaät thaêm hoûi ñi ñöôøng coù nhoïc meät khoâng, khaát thöïc coù deã ñöôïc khoâng vaø coù ñöôïc an laïc truï khoâng. Caùc Bí-soâ ñaùp laø ñi ñöôøng raát nhoïc meät, Phaät nghe roài suy nghó: “ta neân laøm theá naøo cho caùc Bí-soâ ñöôïc an laïc truï vaø caùc thí chuû cuõng ñöôïc theâm phöôùc”, nghó roài

lieàn baûo caùc Bí-soâ: “töø nay sau khi Tuøy yù xong, qua ngaøy 16 neân tröông y Yeát-sæ-na, sau khi tröông y seõ ñöôïc möôøi y lôïi trong naêm thaùng. Truù xöù naøo an cö ñöôïc y lôïi neân choïn laáy moät xaáp vaûi toát ñeå laøm y Yeát-sæ-na roài ôû

trong Taêng taùc baïch yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, vaûi naøy laø lôïi vaät maø Taêng ñaõ ñöôïc trong haï an cö taïi truù xöù naøy, Taêng nay ñem vaûi naøy laøm y Yeát-sæ-na, Taêng seõ tröôøng y naøy laøm y Yeát-sæ-na. Sau khi tröôøng y xong, duø xuaát giôùi, ñoái vôùi ba y ñaõ coù coøn khoâng phaïm loãi lìa y huoáng chi laø y dö. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng seõ tröôøng y naøy laøm y Yeát-sæ-na. Sau khi tröôøng y xong, duø xuaát giôùi, ñoái vôùi ba y ñaõ coù coøn khoâng phaïm loãi lìa y huoáng chi laø y dö. Baïch nhö vaäy. Vaên yeát ma döïa theo vaên taùc baïch maø laøm". 14. Yeát ma sai ngöôøi tröôøng y Yeát-sæ-na: Sau ñoù caùc Bí-soâ ñem y taøi naøy may thaønh y Yeát-sæ-na roài baïch Phaät, Phaät noùi: "neân sai moät Bí-soâ coù ñuû naêm ñöùc laøm ngöôøi tröôøng y, taùc phaùp sai nhö sau: traûi toøa, ñaùnh kieàn chuøy, Taêng vaân taäp, taùc tieàn phöông tieän, moät Bí-soâ trong Taêng neân hoûi ngöôøi ñöôïc sai: "thaày coù theå vì Taêng laøm ngöôøi tröôøng y khoâng?", neáu ñaùp laø coù theå thì Bí-soâ neân baïch nhò yeát ma sai nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Bí-soâ naøy coù theå laøm ngöôøi tröôøng y Yeát-sæ-na cho Taêng. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay sai Bí-soâ laøm ngöôøi tröôøng y Yeát-sæ- na cho Taêng. Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Bí-soâ naøy coù theå laøm ngöôøi tröôøng y Yeát-sæ-na cho Taêng, Taêng nay sai Bí-soâ laøm ngöôøi tröôøng y Yeát-sæ-na cho Taêng. Caùc Bí-soâ chaáp thuaän sai Bí-soâ laøm ngöôøi tröôøng y Yeát-sæ-na cho Taêng thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Taêng ñaõ chaáp thuaän sai Bí-soâ laøm ngöôøi tröôøng y Yeát-sæ-na cho Taêng xong roài, Taêng chaáp thuaän vì im laëêng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. 15. Yeát ma giao y taøi cho ngöôøi tröôøng y: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Taêng seõ ñem y taøi naøy laøm y Yeát-sæ-na, Taêng ñaõ sai Bí-soâ laøm ngöôøi tröôøng y Yeát-sæ-na cho Taêng. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay giao y taøi naøy cho Bí-soâ tröôøng y teân . Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Taêng seõ ñem y taøi naøy laøm y Yeát-sæ-na, Taêng ñaõ sai Bí-soâ laøm ngöôøi tröôøng y, Taêng nay giao y taøi naøy

cho Bí-soâ tröôøng y teân . Caùc Bí-soâ chaáp thuaän giao y taøi naøy cho Bí-soâ tröôøng y teân thì im laëng, ai khoâng chaáp thuïan thì noùi. Taêng ñaõ chaáp thuaän giao y taøi naøy cho Bí-soâ tröôøng y teân xong roài, Taêng chaáp thuaän vì im laïêng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. 16. Ñôn baïch xuaát y Yeát-sæ-na: Bí-soâ sau khi thoï y taøi naøy roài cuøng caùc Bí-soâ khaùc giaët nhuoäm caét may... nhö trong y Yeát-sæ-na söï ñaõ noùi. Luùc ñoù caùc Bí-soâ thoï y Yeát-sæ-na ñaõ maõn naêm thaùng, khoâng bieát phaûi laøm sao neân baïch Phaät, Phaät noùi: "ñeán ngaøy 15 thaùng gieâng, Bí-soâ tröôøng y neân baïch Taêng: "caùc Ñaïi ñöùc, ngaøy mai Taêng seõ xuaát y Yeát-sæ-na, caùc vò neân töï thoï trì y cuûa mình". Saùng hoâm sau Taêng nhoùm hoïp taùc tieàn phöông tieän xong, moät Bí-soâ ñôn baïch nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Taêng ôû trong truù xöù naøy ñaõ hoøa hôïp cuøng tröôøng y Yeát-sæ-na. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay cuøng xuaát y Yeát-sæ-na. Baïch nhö vaäy. Caùc Bí-soâ xuaát y xong, khoâng bieát phaûi laøm

sao, Phaät noùi: “khi tröông y ñöôïc möôøi y lôïi, nhöng sau khi xuaát y thì vieäc naøy neân ngaên döùt, ai laøm traùi thì maéc toäi”.

508 BOÄ LUAÄT 10

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BAÙCH NHAÁT YEÁT MA

QUYEÅN 5

1. Naêm naêm ñoàng lôïi döôõng bieät thuyeát giôùi: Luùc ñoù coù moät tröôûng giaû xaây moät truù xöù vôùi ñaày ñuû tieän nghi roài cuùng cho Töù phöông taêng, thôøi gian sau oâng boãng bò quan baét giöõ, caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy roài ñeàu boû chuøa ñi neân vaät cuûa Tam baûo ñeàu bò troäm laáy maát heát. Sau ñoù nghe bieát tröôûng giaû ñöôïc thaû veà, caùc Bí-soâ ñeán thaêm roài noùi: “tröôûng giaû, tröôùc ñaây chuùng toâi boû chuøa ñi neân caùc vaät thoï duïng trong chuøa ñeàu bò troäm laáy maát heát”, tröôûng giaû hoûi: “vì sao caùc thaày boû chuøa ñi?”, ñaùp: “chuùng toâi nghe tin tröôûng giaû bò baét, taâm sanh hoang mang neân môùi boû chuøa ñi”, tröôûng giaû noùi: “toâi tuy bò baét nhöng coøn coù thaân thuoäc, hoï coù theå cung caáp thay toâi, vì sao caùc thaày laïi boû ñi”, caùc Bí-soâ nghe roài im laëng, baïch Phaät, Phaät noùi: “khoâng neân boû ñi maø khoâng hoûi thaân thuoäc cuûa hoï, neân hoûi hoï coù theå cung caáp ñöôïc hay khoâng, neáu ñaùp laø khoâng theå thì caùc Bí-soâ neân tuøy duyeân khaát thöïc trong naêm naêm ñeå giöõ chuøa. Neáu chuû chuøa trôû veà thì toát, neáu khoâng trôû veà ñöôïc thì caùc Bí-soâ neân soáng ôû truù xöù gaàn beân, trong naêm naêm ñoàng lôïi döôõng nhöng thuyeát giôùi rieâng. Caùch taùc phaùp nhö sau: traûi toøa, ñaùnh kieàn chuøy, Taêng nhoùm taùc tieàn phöông tieän roài sai moät Bí-soâ taùc baïch yeát ma: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, nay thí chuû xaây chuøa taïi truù xöù bò vua quan hay giaëc baét giöõ. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, nay Taêng taïi truù xöù naøy cuøng Taêng taïi truù xöù trong naêm naêm ñoàng lôïi döôõng, tröôûng tònh rieâng. Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, nay thí chuû xaây chuøa taïi truù xöù bò vua quan hay giaëc baét giöõ, Nay Taêng taïi truù xöù naøy vaø Taêng taïi truù xöù trong naêm naêm ñoàng lôïi döôõng, tröôûng tònh rieâng. Caùc cuï thoï naøo chaáp thuaän Taêng taïi truù xöù naøy vaø Taêng taïi truù xöù trong naêm naêm ñoàng lôïi döôõng, tröôûng tònh rieâng thì im

laëng; vò naøo khoâng chaáp thuaän thì noùi. Taêng ñaõ chaáp thuaän Taêng taïi truù xöù naøy vaø truù xöù kia trong naêm naêm ñoàng lôïi döôõng, tröôûng tònh rieâng xong roài. Taêng chaáp thuaän vì im laëng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. 2. Yeát ma sai ñeán nhaø cö só thoâng baùo: Cuï thoï Öu-ba-ly hoûi Phaät: “neáu coù Bí-soâ, Bí-soâ ni laøm nhöõng vieäc phi phaùp khieán cho ngöôøi tuïc khoâng kính tín vaø cheâ traùch thì phaûi laøm sao?”, Phaät noùi: “caùc Bí-soâ neân sai moät Bí-soâ coù ñuû naêm ñöùc ñeán caùc nhaø theá tuïc noùi cho hoï bieát Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn ñaõ laøm vieäc phi phaùp. Neân sai nhö sau: traûi toøa. ñaùnh

kieàn chuøy taäp taêng, taêng nhoùm taùc tieàn phöông tieän roài hoûi ai coù theå ñeán nhaø theá tuïc noùi cho hoï bieát nhöõng vieäc laøm phi phaùp cuûa Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn, neáu coù ngöôøi ñaùp laø coù theå thì neân sai moät Bí-soâ taùc phaùp yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn naøy ôû nhaø theá tuïc ñaõ laøm nhöõng vieäc phi phaùp khieán moïi ngöôøi khoâng sanh tín kính. Bí-soâ naøy teân coù theå ñeán nhaø theá tuïc noùi cho hoï bieát nhöõng vieäc phi phaùp maø Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn ñaõ laøm. Neáu Taêng ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng neân chaáp thuaän, nay Taêng sai Bí-soâ naøy teân ñeán nhaø theá tuïc noùi cho hoï bieát nhöõng vieäc laøm phi phaùp cuûa Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn. Baïch nhö vaäy. Keá taùc yeát ma: Ñaïi ñöùc taêng giaø laéng nghe, Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn ôû nhaø theá tuïc ñaõ laøm nhöõng vieäc phi phaùp khieán moïi ngöôøi khoâng sanh tín kính. Bí-soâ naøy teân coù theå ñeán nhaø theá tuïc noùi cho hoï bieát nhöõng vieäc laøm phi phaùp cuûa Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn. Nay Taêng sai Bí-soâ naøy teân ñeán nhaø theá tuïc laøm ngöôøi noùi loãi, noùi cho hoï bieát nhöõng vieäc laøm phi phaùp cuûa Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn. Neáu caùc cuï thoï chaáp thuaän Bí-soâ naøy teân ñeán nhaø theá tuïc laøm ngöôøi noùi loãi noùi cho hoï bieát nhöõng vieäc laøm phi phaùp cuûa Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Taêng ñaõ chaáp thuaän sai Bí-soâ naøy teân laøm ngöôøi noùi loãi vì im laëng. Nay toâi xin nhôù giöõ nhö vaäy. 3. Taêng ñôn baïch noùi thoâ toäi cuûa ngöôøi khaùc: Sau ñoù Bí-soâ ñöôïc sai naøy ñeán nhaø theá tuïc noùi nhöõng vieäc laøm phi phaùp cuûa hai ngöôøi kia, Bí-soâ Quaûng ngaïch nghe bieát vieäc naøy lieàn

ñeán choã Bí-soâ kia hoûi: “thaày ñaõ ñeán nhaø theá tuïc noùi toäi loãi cuûa toâi phaûi khoâng?”, ñaùp: “vì chuùng taêng nhö phaùp sai toâi laøm nhö vaäy”, Bí-soâ Quaûng Ngaïch noùi: “vieäc laøm cuûa toâi ñuùng hay sai töï toâi bieát, neáu thaày coøn ñi noùi nöõa toâi seõ moå buïng thaày keùo ruoät thaày ra, ñem treo ôû cöûa coång chuøa”. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Quaûng Ngaïch laø ngöôøi ngu si, coù theå khinh deã moät ngöôøi chöù khoâng theå khinh deã ñaïi chuùng. Taêng giaø neân ñôn baïch ñi noùi toäi loãi cuûa hoï nhö sau: Traûi toøa, ñaùnh kieàn chuøy, Taêng taäp hoïp taùc tieàn phöông tieän roài sai moät Bí- soâ taùc baïch nhö sau: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn ñaõ laøm nhöõng vieäc phi phaùp khieán theá tuïc khoâng sanh tín kính. Nay khoâng ai daùm ñeán nhaø theá tuïc noùi toäi loãi cuûa hoï, neáu Taêng ñuùng thôøi ñeán, taêng chaáp thuaän cho Taêng giaø neáu thaáy Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn laøm vieäc phi phaùp lieàn noùi cho theá tuïc bieát, neân noùi nhö sau: caùc vò neân bieát, Bí-soâ vaø Bí-soâ ni toäi aùc naøy ñaõ laøm thöông toån Thaùnh giaùo, ngöôøi naøy töï thaân bò toån hoaïi cuõng nhö haït gioáng chaùy khoâng theå naåy maàm, ôû trong Thaùnh phaùp luaät khoâng theå taêng tröôûng, Caùc vò neân quy höôùng Nhö lai ÖÙng cuùng Chaùnh bieán tri vaø caùc toân giaû ñaõ chöùng ngoä

nhö Kieàu Traàn Nhö... Baïch nhö vaäy. Öu-ba-ly hoûi Phaät: “Taêng ñôn baïch ñeå ñeán nhaø theá tuïc tuïc thoâng baùo, khoâng bieát phaûi thoâng baùo nhö theá naøo?”, Phaät noùi: “neân baùo cho ngöôøi tuïc bieát töø nay khoâng neân cung caáp y thöïc, thuoác thang vaø taát caû vaät caàn duøng cho hai ngöôøi phaïm toäi kia”. 4. Yeát ma can phaù Taêng: Luùc ñoù Ñeà-baø-ñaït-da vì danh lôïi neân ñeán choã Thaäp Löïc Ca-dieáp ñaûnh leã roài baïch raèng: “cuùi xin thöôïng toïa daïy cho toâi phaùp thaàn thoâng”. Cuï thoï Thaäp Löïc Ca-dieáp do khoâng quaùn taâm Phaät neân khoâng bieát Phaät khoâng daïy phaùp thaàn thoâng cho Ñeà-baø-ñaït-da-laø vì quaùn bieát Ñeà-baø- ñaït-da muoán sanh nieäm taø aùc, neân lieàn daïy phaùp thaàn thoâng cho Ñeà- baø-ñaït-da. Ñeà-baø-ñaït-da nghe roài lieàn sieâng naêng tu taäp ñeán sau ñeâm nöông theo ñaïo theá tuïc maø chöùng ñöôïc Sô tónh löï, phaùt ra thaàn thoâng. Sau khi ñöôïc thaàn thoâng, Ñeà-baø-ñaït-da noùi vôùi boán ngöôøi baïn beø ñaûng trôï giuùp: “boán vò neân cuøng giuùp toâi phaù Taêng giaø hoøa hôïp vaø phaù phaùp luaân taêng cuûa sa moân Kieàu-ñaùp-ma. Neáu thaønh coâng thì sau khi chuùng ta qua ñôøi tieáng taêm vang khaép möôøi phöông”, noùi roài Ñeà-baø-ñaït-da cuøng boán ngöôøi baïn naøy lieàn phöông tieän phaù hoøa hôïp Taêng vaø phaù Phaùp luaân taêng. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo neân can rieâng, khi caùc Bí-soâ can rieâng nhö vaäy, Ñeà-baø-ñaït-da chaáp chaët

SOÁ 1453 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BAÙCH NHAÁT YEÁT MA, Quyeån 5 511

vieäc mình laøm khoâng chòu boû, noùi raèng: “vieäc naøy chôn thaät, caùc vieäc khaùc ñeàu laø hö voïng”, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Caùc thaày neân baïch töù yeát ma ñeå can ngaên, neáu coù ngöôøi naøo khaùc gioáng nhö vaäy cuõng neân can ngaên. Neân traûi toïa cuï, ñaùnh kieàn chuøy tröôùc taùc baïch roài sau taäp hoïp Taêng. Khi Taêng giaø nhoùm hoïp taùc tieàn phöông tieän roài sai moät Bí-soâ taùc phaùp yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, Ñeà-baø-ñaït-da naøy muoán phaù hoøa hôïp taêng, gaây ra vieäc ñaáu tranh truï trong phi phaùp. Caùc Bí-soâ ñaõ can rieâng nhöng Ñeà-baø-ñaït-da chaáp chaët vieäc mình laøm khoâng chòu boû, noùi raèng: “vieäc naøy chôn thaät, caùc vieäc khaùc ñeàu laø hö voïng”. Neáu Taêng ñuùng thôøi ñeán, Taêng nay chaáp thuaän baïch töù yeát ma can ngaên vieäc Ñeà-baø-ñaït- da-laøm raèng: “naøy Ñeà-baø-ñaït-da, thaày chôù muoán phaù hoøa hôïp taêng, gaây ra vieäc ñaáu tranh truï trong phi phaùp. Thaày neân cuøng Taêng hoøa hôïp, hoan hæ khoâng tranh chaáp, ñoàng loøng 1 lôøi nhö nöôùc vôùi söõa, khieán cho giaùo phaùp cuûa Ñaïi sö ñöôïc ngôøi saùng, truï trong an laïc. Ñeà-baø-ñaït-da haõy neân boû vieäc phaù Taêng”. Baïch nhö vaäy. Keá taùc yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Ñeà-baø-ñaït-da naøy muoán phaù hoøa hôïp Taêng, gaây ra vieäc ñaáu tranh truï trong phi phaùp. Caùc Bí-soâ ñaõ can rieâng nhöng Ñeà-baø-ñaït-da chaáp chaët vieäc mình laøm khoâng chòu boû, noùi raèng: “vieäc naøy chôn thaät, caùc vieäc khaùc ñeàu laø hö voïng”. Taêng nay baïch töù yeát ma can ngaên Ñeà-baø-ñaït-da raèng: “naøy Ñeà-baø-ñaït-da, thaày chôù muoán phaù hoøa hôïp Taêng, gaây ra vieäc ñaáu tranh truï trong phi phaùp. Thaày neân cuøng taêng giaø hoøa hôïp, hoan hæ khoâng tranh chaáp, ñoàng loøng moät lôøi nhö nöôùc

vôùi söõa, khieán cho giaùo phaùp cuûa Ñaïi sö ñöôïc ngôøi saùng, truï trong an laïc. Ñeà-baø-ñaït-da haõy neân boû vieäc phaù Taêng". Neáu caùc cuï thoï chaáp thuaän baïch töù yeát ma can ngaên Ñeà-baø-ñaït-da raèng: "naøy Ñeà- baø-ñaït-da, thaày chôù neân phaù hoøa hôïp taêng, gaây ra vieäc ñaáu tranh truï trong phi phaùp. Thaày neân cuøng taêng giaø hoøa hôïp, hoan hæ khoâng tranh chaáp, ñoàng loøng moät lôøi nhö nöôùc vôùi söõa, khieán cho giaùo phaùp cuûa Ñaïi sö ñöôïc ngôøi saùng, truï trong an laïc. Ñeà-baø-ñaït-da haõy neân boû vieäc phaù taêng". thì im laëng, vò naøo khoâng chaáp thuaän thì noùi. Ñaây laø yeát ma laàn thöù nhaát; yeát ma laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. Taêng ñaõ chaáp thuaän baïch töù yeát ma can ngaên Ñeà-baø-ñaït-da xong roài, Taêng chaáp thuaän vì im laëng. Toâi nay nhôù giöõ nhö vaäy. 5. Yeát ma can trôï giuùp phaù Taêng: Caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy baïch töù yeát ma can ngaên Ñeà-baø-ñaït- da xong roài, nhöng Ñeà-baø-ñaït-da chaáp chaët vieäc mình laøm khoâng chòu

boû noùi raèng: "vieäc naøy chôn thaät, caùc vieäc khaùc ñeàu laø hö voïng". Boán ngöôøi baïn trôï giuùp Ñeà-baø-ñaït-da trong vieäc phaù taêng laø: Coâ Ca Lyù Ca, Khieân Ñoà Ñaït Phieâu, Yeát Tra Moâ Laïc ca Ñeå saùi, Tam Moät Ñaït La Ñaït ña noùi vôùi caùc Bí-soâ: "caùc Ñaïi ñöùc chôù noùi Bí-soâ kia (Ñeà baø) laø thieän hay aùc, vì sao?, vì Bí-soâ kia laø ngöôøi noùi ñuùng phaùp, laø ngöôøi noùi ñuùng luaät", Phaät baûo neân can rieâng boán baïn ñaûng naøy, caùc Bí-soâ can rieâng nhöng hoï vaãn coá chaáp khoâng boû noùi raèng: "vieäc naøy laø chôn thaät, caùc vieäc khaùc ñeàu laø hö voïng". Caùc Bí-soâ lieàn ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Caùc thaày neân baïch töù yeát ma ôû trong chuùng can ngaên boán ngöôøi baïn tuøy thuaän trôï giuùp phaù Taêng naøy, neáu coù ngöôøi naøo khaùc gioáng nhö vaäy cuõng neân can. Tröôùc taùc baïch nhö sau: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, Coâ Ca Lyù Ca, Khieân Ñoà Ñaït Phieâu,Yeát Tra Moâ Laïc ca Ñeå saùi, Tam Moät Ñaït La Ñaït ña, boán vò naøy bieát Bí-soâ Ñeà Baø muoán phaù hoøa hôïp Taêng, gaây ra vieäc ñaáu tranh truï trong phi phaùp, maø vaãn tuøy thuaän trôï giuùp laøm vieäc khoâng hoøa hôïp. Khi caùc Bí-soâ can ngaên, caùc vò naøy noùi raèng: caùc Ñaïi ñöùc chôù noùi Bí-soâ Ñeà baø laø thieän hay aùc, vì sao?, vì Bí-soâ kia laø ngöôøi noùi ñuùng phaùp, laø ngöôøi noùi ñuùng luaät, nöông nôi phaùp luaät maø noùi, bieát môùi noùi, khoâng phaûi khoâng bieát maø noùi; ñieàu maø Bí-soâ kia öa thích, toâi cuõng öa thích. Khi caùc Bí-soâ can rieâng nhö vaäy, hoï vaãn chaáp chaët khoâng boû noùi raèng: vieäc naøy laø chôn thaät, caùc vieäc khaùc ñeàu laø hö voïng. Neáu taêng ñuùng thôøi ñeán, Taêng nay baïch töù yeát ma can ngaên boán ngöôøi: Coâ Ca Lyù Ca... "naøy Coâ Ca Lyù Ca... caùc vò bieát Bí-soâ kia muoán phaù hoøa hôïp taêng, gaây ra vieäc ñaáu tranh, truï trong phi phaùp maø vaãn thuaän theo Bí-soâ kia laøm vieäc khoâng hoøa hôïp. Khi caùc Bí-soâ can ngaên laïi noùi vôùi caùc Bí-soâ raèng: caùc Ñaïi ñöùc ñöøng noùi Bí-soâ kia laø thieän hay aùc, vì sao?, vì Bí-soâ kia laø ngöôøi noùi nhö phaùp, nhö luaät, nöông nôi phaùp luaät maø noùi, bieát môùi noùi, khoâng phaûi khoâng bieát maø noùi; ñieàu maø Bí-soâ kia öa thích, toâi cuõng öa thích. Nhöng Bí-soâ kia laø ngöôøi noùi phi phaùp, phi luaät, nöông theo phi phaùp phi luaät

chaáp chaët khoâng boû, khoâng bieát maø noùi, khoâng phaûi bieát môùi noùi. Caùc cuï thoï chôù öa thích phaù Taêng, neân öa thích Taêng hoøa hôïp. Caùc cuï thoï neân cuøng Taêng hoøa hôïp, hoan hæ khoâng tranh chaáp, ñoàng loøng 1 lôøi nhö nöôùc vôùi söõa, khieán cho giaùo phaùp cuûa Ñaïi sö ñöôïc ngôøi saùng, truï trong an laïc. Caùc cuï thoï haõy boû vieäc tuøy thuaän phaù taêng khoâng hoøa hôïp". Baïch nhö vaäy". Keá taùc yeát ma chuaån theo vaên taùc baïch maø laøm. 6. Yeát ma hoïc gia: Tröôûng giaû Sö töû tröôùc kia theo ngoaïi ñaïo, sau nghe Phaät thuyeát

phaùp chöùng ñöôïc Sô quaû, thaáy ngheà noâng taïo nhieàu loãi neân boû ngheà. Tröôûng giaû tín kính Tam baûo, öa thích thuaàn thieän, thöôøng haønh boá thí, do daâng cuùng Tam baûo neân ñi ñeán choã ngheøo khoù vaø bò ngöôøi tuïc cheâ traùch. Caùc Bí-soâ khoâng bieát laøm sao baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "neân baïch nhò yeát ma Hoïc gia cho tröôûng giaû Sö töû ñeå ngaên caùc Bí-soâ ñeán nhaø aáy. Neáu coù ai gioáng nhö theá cuõng neân taùc phaùp cho nhö sau: nhoùm Taêng nhö thöôøng leä, sai moät vò taùc baïch yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, tröôûng giaû Sö töû naøy tín taâm aân troïng, yù öa thuaàn thieän, nhöõng gì ñaõ coù ñeàu ñem hueä thí, ñoái vôùi Tam baûo khoâng coù taâm xeûn, ñoái vôùi nhöõng ngöôøi ñeán xin thaûy ñeàu caáp cho, vì theá gia saûn khaùnh taän. Neáu Taêng ñuùng thôøi ñeán, Taêng chaáp thuaän, Taêng nay taùc yeát ma Hoïc gia cho tröôûng giaû Sö töû. Baïch nhö vaäy. Vaên yeát ma chuaån theo vaên taùc baïch maø laøm. Neáu Bí-soâ bieát Taêng ñaõ taùc yeát ma hoïc gia roài thì khoâng neân ñeán nhaø ñoù thoï aåm thöïc... vaø noùi phaùp cho hoï. Ai ñeán thì phaïm toäi Vieät phaùp". 7. Xaû yeát ma Hoïc gia: Sau ñoù tröôûng giaû Sö töû sieâng naêng laøm vieäc, khoâng bao laâu sau gia caûnh sung tuùc hôn tröôùc, tröôûng giaû thaáy gia nghieäp phaùt ñaït muoán cuùng döôøng phöôùc ñieàn nhö tröôùc neân ñeán choã Phaät xin giaûi yeát ma, Phaät baûo tröôûng giaû: "neân vaøo trong taêng baïch vôùi thöôïng toïa, sau khi Taêng nhoùm neân leã Taêng roài ñoái tröôùc Thöôïng toïa chaép tay baïch raèng: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, con laø Sö töû ñoái vôùi Tam baûo coù loøng tin saâu, yù öa thích thuaàn thieän, thöôøng öa hueä thí. Do cuùng döôøng Tam baûo neân taøi saûn khaùnh taän, Taêng vì thöông xoùt neân taùc phaùp yeát ma Hoïc gia ñeå caùc Thaùnh chuùng khoâng ñeán nhaø con. Nay taøi thöïc sung tuùc trôû laïi neân con ñeán tröôùc Taêng xin giaûi yeát ma Hoïc gia, cuùi xin Taêng thöông xoùt giaûi yeát ma Hoïc gia, (3 laàn). Baïch roài leã Taêng lui ra, luùc ñoù Taêng sai moät vò taùc yeát ma giaûi nhö sau: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, tröôûng giaû Sö töû ñoái vôùi Tam baûo coù loøng tin saâu, yù öa thích thuaàn thieän, thöôøng öa hueä thí. Do cuùng döôøng Tam baûo neân taøi saûn khaùnh taän, Taêng vì thöông xoùt neân taùc phaùp yeát ma Hoïc gia ñeå caùc Thaùnh chuùng khoâng ñeán nhaø tröôûng giaû, nay taøi thöïc sung tuùc trôû laïi neân tröôûng giaû ñeán tröôùc Taêng xin giaûi yeát ma Hoïc gia. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay giaûi yeát ma Hoïc gia cho tröôûng giaû Sö töû. Baïch nhö vaäy. Vaên yeát ma döïa theo vaên taùc baïch maø laøm, sau khi Taêng taùc phaùp giaûi yeát ma Hoïc gia roài, caùc Bí-soâ ñöôïc

ñeán nhaø tröôûng giaû thoï cuùng

514 BOÄ LUAÄT 10

döôøng khoâng phaïm. 8. Yeát ma sai ngöôøi xem xeùt ñöôøng röøng nguy hieåm: Luùc ñoù vaøo ngaøy maõn haï, caùc Baø-la-moân, caùc cö só sai caùc coâ gaùi mang caùc moùn aên ngon ñeán cuùng döôøng Thaùnh chuùng, giöõa ñöôøng gaëp giaëc cöôùp loät heát tö trang vaø quaàn aùo. Coù Bí-soâ ôû nôi A-lan-nhaõ ñi khaát thöïc ñeán nöûa ñöôøng thaáy coù thöùc aên naøy lieàn baûo caùc coâ gaùi bò loä hình naøy ra daâng thöùc aên khieán hoï xaáu hoå. Caùc Baø-la-moân nghe bieát vieäc naøy lieàn noùi vôùi caùc Bí-soâ: “nôi röøng coù nguy hieåm sao khoâng sai ngöôøi xem xeùt baùo tröôùc ñeå chuùng toâi mang thöùc aên ñeán khoâng bò giaëc cöôùp”, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo neân baïch nhò yeát ma sai moät Bí-soâ ñuû naêm ñöùc ñeán xem xeùt ñöôøng ñi nôi röøng nguy hieåm nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Bí-soâ naøy coù theå ñi xem xeùt ñöôøng ñi nôi röøng nguy hieåm. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay sai Bí-soâ laøm ngöôøi ñi xem xeùt ñöôøng ñi nôi röøng nguy hieåm. Baïch nhö vaäy. Vaên yeát ma döïa theo vaên taùc baïch maø laøm. 9. Yeát ma cho thoï hoïc: Cuï thoï Öu-ba-ly baïch Phaät: “Bí-soâ Hoan hæ khoâng xaû hoïc xöù, laøm vieäc daâm duïc, huûy tònh giôùi nhöng khoâng coù taâm che giaáu, taâm yù ñau khoå nhö bò teân ñoäc caém vaøo ngöïc, khoâng bieát phaûi laøm sao”, Phaät noùi: “ Bí-soâ Hoan hæ tuy huûy phaïm tònh giôùi nhöng khoâng coù taâm che giaáu, khoâng phaûi laø Ba la thò ca. Caùc thaày neân yeát ma cho Hoan hæ thoï hoïc xöù troïn ñôøi, neáu coù ai gioáng nhö vaäy cuõng neân taùc phaùp yeát ma cho. Taùc phaùp nhö sau: traûi toøa, ñaùnh kieàn chuøy nhoùm taêng, khi Taêng ñaõ nhoùm, Bí-soâ Hoan hæ neân ñaûnh leã Taêng roài ôû tröôùc vò Thöôïng toøa chaép tay baïch raèng: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, con laø Bí-soâ Hoan hæ khoâng xaû hoïc xöù maø laøm vieäc daâm, hoaïi haïnh thanh tònh; con tuy phaïm giôùi nhöng khoâng coù taâm che giaáu. Nay con theo Taêng xin thoï hoïc xöù troïn ñôøi, xin thöông xoùt (ba laàn). Taêng neân baûo Hoan hæ ñeán ñöùng ôû choã maét thaáy nhöng tai khoâng nghe, luùc ñoù moät Bí-soâ trong Taêng taùc baïch yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, Bí-soâ Hoan hæ khoâng xaû hoïc xöù maø laøm vieäc daâm, hoaïi haïnh thanh tònh; tuy ñaõ phaïm giôùi nhöng khoâng coù taâm che giaáu, nay Bí-soâ Hoan hæ theo Taêng xin thoï hoïc xöù troïn ñôøi. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay cho Bí-soâ Hoan hæ thoï hoïc xöù troïn ñôøi. Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, Bí-soâ Hoan hæ khoâng xaû hoïc xöù maø laøm

SOÁ 1453 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BAÙCH NHAÁT YEÁT MA, Quyeån 5 515

vieäc daâm, hoaïi haïnh thanh tònh; tuy ñaõ phaïm giôùi nhöng khoâng coù taâm che giaáu, nay theo Taêng xin thoï hoïc xöù troïn ñôøi. Neáu cuï thoï naøo chaáp thuaän cho Bí-soâ Hoan hæ thoï hoïc xöù troïn ñôøi thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Ñaây laø yeát ma laàn thöù nhaát (laàn thöù hai, laàn thöù ba) Taêng chaáp thuaän vì im laëng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. 10. Yeát ma cho Thaät-löïc-töû

y: Luùc ñoù Bí-soâ Thaät-löïc-töû ñöôïc Taêng sai laøm ngöôøi phaân chia ngoïa cuï vaø theo thöù lôùp phaân phoù Taêng thoï thænh thöïc. Thaày laø ngöôøi coù tín taâm, yù vui thích hieàn thieän, khoâng töø khoù nhoïc vì chuùng taêng laøm moïi vieäc, nhöõng vaät tö sanh maø mình coù ôû trong Tam baûo vaø ôû choã caùc Bí- soâ thöôïng haïnh thaûy ñeàu cuùng thí, cho neân ba y cuûa mình ñeàu cuõ raùch. Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “caùc Bí-soâ neân hoøa chuùng ñôn baïch trao y cho Thaät-löïc-töû thì y naøy thaønh vaät khoâng toäi, neân baïch nhö sau: traûi toøa, ñaùnh kieàn chuøy, taäp taêng roài taùc baïch: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, cuï thoï Thaät-löïc-töû coù tín taâm, yù öa thích hieàn thieän, vì chuùng coi ngoù lo lieäu moïi vieäc khoâng töø khoù nhoïc... gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu ba y ñeàu cuõ raùch. Nay Taêng ñöôïc baïch ñieäp toát, neáu Taêng ñuùng thôøi ñeán, Taêng neân chaáp thuaän, Taêng nay ñem baïch ñieäp naøy thí cho Thaät-löïc-töû. Baïch nhö vaäy. 11. Yeát ma quôû traùch tröôùc maët huûy baùng: Sau khi Bí-soâ Thaät-löïc-töû ñöôïc Taêng sai laøm ngöôøi phaân chia ngoïa cuï, do hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa ñôøi tröôùc coù oaùn cöøu vôùi Thaät-löïc- töû, nghieäp duyeân chöa döùt neân ñoái tröôùc Bí-soâ Thaät-löïc-töû noùi lôøi cheâ traùch. Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “neân taùc phaùp quôû traùch hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa veà toäi ôû tröôùc maët hieàm traùch. Neáu coù ai khaùc gioáng nhö vaäy cuõng taùc phaùp quôû traùch nhö sau: ñaùnh kieàn chuøy, taäp hoïp chuùng sai moät Bí-soâ taùc baïch yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc taêng giaø laéng nghe, hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa naøy bieát Taêng hoøa hôïp sai Bí-soâ Thaät-löïc-töû laøm ngöôøi phaân chia ngoïa cuï vaø phaân phoù Taêng theo thöù lôùp ñi phoù thöïc maø laïi ôû tröôùc maët hieàm traùch. Neáu Taêng ñuùng thôøi ñeán, Taêng neân chaáp thuaän, nay Taêng taùc phaùp quôû traùch hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa veà toäi ôû tröôùc maët hieàm traùch. Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc taêng giaø laéng nghe, hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa naøy bieát Taêng hoøa hôïp sai Bí-soâ Thaät-löïc-töû laøm ngöôøi... ñi phoù thöïc, laïi ôû tröôùc maët hieàm traùch. Nay Taêng taùc phaùp quôû traùch hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa veà toäi ôû tröôùc maët hieàm traùch, neáu caùc cuï thoï chaáp thuaän vieäc quôû traùch hai Bí- soâ Höõu vaø Ñòa thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Ñaây laø yeát ma laàn thöù nhaát (thöù 2, thöù 3).

516 BOÄ LUAÄT 10

Nay Taêng ñaõ taùc phaùp quôû traùch hai Bí-soâ höõu vaø Ñòa veà toäi ôû tröôùc maët hieàm traùch xong roài. Taêng chaáp thuaän vì im laëng, nay toâi xin nhôù giöõ nhö vaäy. 12. Yeát ma quôû traùch möôïn ai khaùc ñeå huûy baùng: Sau khi Taêng taùc yeát ma quôû traùch hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa veà toäi huûy baùng tröôùc maët, vaøo thôøi khaùc, hai Bí-soâ naøy ôû tröôùc maët Bí-soâ Thaät-löïc-töû khoâng noùi thaúng teân ra maø möôïn ai khaùc ñeå cheâ traùch. Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “neân taùc phaùp quôû traùch hai Bí-soâ Höõu vaø ñòa veà toäi giaû vôø möôïn ai ñoù, khoâng keâu thaúng teân maø ôû tröôùc maët hieàm traùch. Neân taùc baïch yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc taêng giaø laéng nghe, hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa naøy ñaõ bieát Taêng hoøa hôïp sai Bí-soâ Thaät-löïc-töû laøm ngöôøi... ñi phoù thöïc, maø ôû tröôùc Thaät-löïc-töû möôïn ai ñoù khoâng noùi thaúng teân ñeå hieàm traùch.

Neáu Taêng ñuùng thôøi ñeán, taêng neân chaáp thuaän, nay taêng taùc phaùp quôû traùch hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa veà toäi möôïn ai ñoù, khoâng noùi thaúng teân ra maø ôû tröôùc maët hieàm traùch. Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc taêng giaø laéng nghe, hai Bí-soâ höõu vaø Ñòa naøy ñaõ bieát taêng hoøa hôïp sai Bí-soâ Thaät-löïc-töû laøm ngöôøi... ñi phoù thöïc, ôû tröôùc Thaät- löïc-töû giaû vôø möôïn ai ñoù khoâng noùi thaúng teân ra ñeå hieàm traùch. Neáu caùc cuï thoï chaáp thuaän vieäc quôû traùch hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Ñaây laø yeát ma laàn thöù nhaát (laàn thöù 2, laàn thöù 3). Nay Taêng giaø ñaõ quôû traùch hai Bí-soâ höõu vaø Ñòa veà toäi... xong roài, Taêng chaáp thuaän vì im laëng. Nay toâi xin nhôù giöõ nhö vaäy. Neáu Bí-soâ bò Taêng taùc phaùp quôû traùch roài ôû tröôùc möôøi hai haïng ngöôøi ñöôïc Taêng sai, ñang trong giai ñoaïn haønh söï maø saân traùch, khinh reõ ñeàu phaïm Ba daät ñeå ca. Neáu Bí-soâ bò Taêng taùc phaùp quôû traùch roài ôû tröôùc maët möôøi hai haïng ngöôøi ñöôïc Taêng sai, duø ñaõ qua giai ñoaïn haønh söï maø vaãn saân traùch, khinh reõ ñeàu phaïm Ba daät ñeå ca. Neáu Bí-soâ khoâng bò Taêng taùc phaùp quôû traùch ôû tröôùc möôøi hai haïng ngöôøi ñöôïc Taêng sai ñang trong giai ñoaïn haønh söï maø saân traùch thì phaïm AÙc taùc. Luùc ñoù cuï thoï ÖÙc nhó töø choã ngoài ñöùng daäy chaép tay baïch Phaät: “Theá toân, thaân giaùo sö cuûa con laø thaùnh giaû Ca-ña-dieãn-na ôû nôi bieân phöông, baûo con ñaûnh leã Phaät thaêm hoûi Theá toân coù ñöôïc ít bònh, ít naõo... vaø coù naêm vieäc baïch Theá toân nhö sau: moät laø thoân Baø saùch ca laø bieân ñòa, coù ngöôøi muoán thoï caän vieân nhöng khoù tìm ñuû tuùc soá möôøi ngöôøi; hai laø ngöôøi ôû bieân quoác thöôøng duøng nöôùc taém giaët ñeå laøm tònh; ba laø ñaát nôi ñoù cöùng, treân ñöôøng ñi coù daáu chaân cuûa traâu boø neân khoâng baèng

phaúng nhö ñaát ôû caùc nôi khaùc; boán laø ngöôøi nöôùc phöông Ñoâng duøng caùc ngoïa cuï baèng da deâ ñen, da nai, da boø...; naêm laø neáu coù Bí-soâ gôûi y ñeán cho Bí-soâ khaùc, tuy nghe gôûi y ñeán nhöng chöa nhaän vaøo tay, quaù möôøi ngaøy sôï phaïm xaû ñoïa, khoâng bieát phaûi laøm sao”, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “töø nay veà sau, ta khai naêm vieäc cho caùc Bí-soâ ôû Bieân phöông: 1. ÔÛ bieân phöông khoù tìm ñuû tuùc soá möôøi ngöôøi thì khai cho naêm Bí-soâ trì luaät ñöôïc truyeàn thoï Caän vieân. 2. Nôi Bieân phöông ñaát cöùng, ta khai cho caùc Bí-soâ ñöôïc mang giaøy da moät lôùp ñeá, khoâng ñöôïc hai lôùp hay ba lôùp, ñeá giaøy neáu luûng raùch ñöôïc vaù hay thay. 3. Ngöôøi ôû bieân phöông thöôøng duøng nöôùc taám giaët laøm tònh thì khai cho caùc Bí-soâ ñöôïc tuøy yù taém röûa. 4. Ngöôøi ôû bieân phöông duøng ngoïa cuï nhö theá naøo thì khai cho caùc Bí-soâ ñöôïc tuøy yù thoï duïng theo hoï, 5. Neáu coù Bí-soâ gôûi y ñeán cho Bí-soâ khaùc, tuy nghe gôûi ñeán nhöng chöa nhaän y thì khai cho caùc Bí-soâ quaù möôøi ngaøy khoâng phaïm xaû ñoïa”. Luùc ñoù OÂ-ba-ly ôû trong ñaïi chuùng rôøi choã ngoài ñöùng daäy chaép tay baïch Phaät: “Theá toân khai cho ôû Bieân phöông ñuû naêm Bí-soâ trì luaät ñöôïc truyeàn thoï Caän vieân, con khoâng bieát baét ñaàu töø choã naøo trôû ñi thì goïi laø Bieân phöông?”, Phaät noùi: “töø phöông Ñoâng naøy coù röøng Boân traø, nôi ñoù coù

doøng soâng teân laø Boân traø, töø choã ñoù trôû ra goïi laø Bieân phöông. Phöông Nam coù nöôùc teân laø Nhieáp phaït la Phaät ñeå, nôi ñoù coù doøng soâng teân laø Nhieáp phaït la Phaät ñeå, töø ñoù trôû ra ngoaøi goøi laø bieân phöông. Phöông Taây coù nöôùc teân laø Toát thoå noâ, nôi ñoù coù thoân teân laø OÂ ba toát thoå noâ, töø ñaây trôû ra ngoaøi goïi laø Bieân phöông. Phöông Baéc coù nuùi teân laø OÂn thi la, ngoaøi phaïm vi nuùi naøy goïi laø bieân phöông", laïi hoûi: "nhö Phaät ñaõ daïy neáu Bí-soâ ñöôïc giaøy da cuûa ngöôøi theá tuïc ñaõ mang qua thì ñöôïc thoï duïng, khoâng bieát nhö theá naøo goïi laø ñaõ töøng mang qua?", Phaät noùi: "neáu cö só mang deùp da aáy ñi chöøng baûy, taùm böôùc ñeàu goïi laø ñaõ töøng mang qua", laïi hoûi: "neáu giaøy da chöa töøng mang qua vaø giaøy môùi thì phaûi thoï duïng nhö theá naøo?", Phaät noùi: "neân ñöa giaøy da naøy cho ngöôøi tuïc ñaùng tin noùi laø vaät cuûa oâng haõy mang ñi vaøi böôùc, ngöôøi naøy neân khôûi töôûng laø vaät cuûa mình maø mang ñi baûy taùm böôùc, sau ñoù ñöa laïi cho Bí-soâ noùi raèng: "ñaây laø vaät cuûa toâi, Thaùnh giaû cöù tuøy yù thoï duïng", laïi hoûi: "nhö Phaät ñaõ daïy ôû nôi coù tuyeát laïnh khai cho mang bao tay vaø giaøy oáng, khoâng bieát nhö theá naøo goïi laø tuyeát laïnh?", Phaät noùi: "neáu nöôùc ñöïng trong cheùn ñoâng laïi thì goïi laø xöù coù tuyeát laïnh".

518 BOÄ LUAÄT 10

Luùc ñoù Phaät khai cho caùc Bí-soâ ñöôïc duøng boán loaïi döôïc: thôøi döôïc, caùnh döôïc, thaát nhaät döôïc vaø taän thoï döôïc. 1. Thôøi döôïc: goàm coù naêm loaïi Khö ñaø ni nhö cuû, coïng, hoa, laù, traùi vaø naêm loaïi Boà xaø ni nhö buùn (mieán, mì, nui...), baùnh boät, nguõ coác (xoâi, baép...), thòt (caù), côm. Nhöõng moùn aên naøy ñeàu laø ñuùng thôøi môùi aên. 2. Caùnh döôïc (phi thôøi döôïc): goàm coù taùm loaïi nöôùc uoáng: a. Chieâu giaû töông: Chieâu giaû laø teân cuûa moät loaïi caây ôû AÁn ñoä, cuõng goïi laø Ñieân trôù leâ, traùi gioáng nhö traùi boà keát nhung coù muøi vò nhö traùi mô, lôùn chöøng hai ngoùn tay, daøi khoaûng ba boán taác, ngöôøi ñöông thôøi eùp laáy nöôùc uoáng. b. Mao giaû töông: töùc laø nöôùc eùp töø traùi chuoái vôùi moät ít boät hoà tieâu. c. Coâ laïc ca töông: nöôùc eùp töø traùi Coâ laïc ca, muøi vò nhö nöôùc traùi taùo chua. d. A thuyeát tha töông: nöôùc eùp töø traùi A thuyeát tha. e. OÂ ñaøm baït la töông: gioáng nhö traùi maän, eùp laáy nöôùc duøng. f. Baùt loã saùi töông: gioáng nhö traùi anh aùo, eùp laáy nöôùc duøng. i. Mieät laät truïy töông: gioáng nhö traùi nho, eùp laáy nöôùc duøng. j. Khaùt thoï la töông: caáy gioáng nhö caây Laâu lö, traùi gioáng nhö traùi taøo nhoû, eùp laáy nöôùc duøng. 3. Thaát nhaät döôïc: nhö toâ, daàu, ñöôøng, maät, ñöôøng pheøn ñöôïc caát duøng trong voøng baûy ngaøy. 4. Taän thoï döôïc: thuoác thuoäc loaïi cuû (reã), coïng (caønh, thaân caây), laù, hoa, quaû ñöôïc caát duøng trò bònh troïn ñôøi. Trong boán loaïi döôïc naøy, Thôøi döôïc laø loaïi döôïc duøng ñuùng thôøi; neáu ñem Caùnh döôïc, Thaát nhaät döôïc, Taän thoï döôïc ñieàu hoøa vôùi Thôøi döôïc thì chæ duøng ñuùng thôøi, khoâng ñöôïc duøng phi thôøi. Neáu ñem Caùnh döôïc, Thaát nhaät döôïc, Taän thoï döôïc ñieàu hoøa vôùi Caùnh döôïc thì neân duøng vaøo canh moät, qua canh moät thì khoâng ñöôïc duøng. Neáu ñem Thaát nhaät döôïc ñieàu hoøa vôùi Taän thoï döôïc thì ñöôïc duøng trong baûy ngaøy, quaù baûy ngaøy khoâng ñöôïc duøng. Neáu laø Taän thoï

döôïc ñieàu hoøa vôùi Taän thoï döôïc thì ñöôïc caát duøng troïn ñôøi, nhöng boán loaïi döôïc naøy neáu ñieàu hoøa vôùi nhau thì ñöôïc mieãn cöôõng duøng, khi khoâng bònh vaø khi bònh laønh thì khoâng ñöôïc duøng nöõa, neân ñem cho vò ñoàng phaïm haïnh. Neân thoï trì nhö sau: röûa tay saïch roài nhaän laáy loaïi döôïc caàn duøng, ñoái tröôùc moät Bí- soâ taùc phaùp thoï trì: Cuï thoï nhôù nghó, toâi Bí-soâ teân , vì coù bònh duyeân xin ñöôïc thoï trì loaïi Taän thoï döôïc naøy ñeå uoáng duøng. (3 laàn),

SOÁ 1453 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BAÙCH NHAÁT YEÁT MA, Quyeån 5 519

Thaát nhaät döôïc hoaëc Caùnh döôïc cuõng taùc phaùp nhö vaäy. Boán loaïi döôïc naøy neáu ñaõ töï thoï roài, duøng chöa quaù haïn maø bò ngöôøi chöa thoï Caän vieân xuùc chaïm vaøo thì tuøy tröôøng hôïp coù theå thoï laïi ñeå duøng; neáu ñaõ quaù haïn thì duø coù xuùc chaïm hay khoâng xuùc chaïm ñeàu phaûi xaû boû. Ñoái vôùi ngöôøi ngheøo thì khai cho ñöôïc ñoåi vaø ñem cho ngöôøi, khi hoï ñöa laïi ñöôïc laáy gioáng nhö laø môùi ñöôïc. 13. Yeát ma cho laøm phoøng nhoû: Luùc ñoù cuï thoï Ñaïi Ca-dieáp baïch Phaät: "Theá toân, coù caùc Bí-soâ xuùc naõo thí chuû vì thöôøng ñeán choã hoï khaát caàu ñeå xaây caát phoøng xaù, sau khi laøm phoøng xong laïi cheâ hoaëc daøi, ngaén hoaëc roäng heïp... khoâng bieát phaûi laøm sao?", Phaät noùi: "Bí-soâ muoán xaây caát phoøng nhoû phaûi thænh caùc Bí-soâ ñeán xem xeùt choã xaây caát, neáu ñuû ba ñieàu kieän môùi ñöôïc xaây", laïi hoûi: "phoøng xaây ñuùng löôïng nhö theá naøo?", Phaät noùi: "phoøng laøm ñuùng löôïng laø daøi 12 gang tay cuûa Phaät vaø roäng baûy gang tay cuûa Phaät. Bí-soâ naøy phaûi ñöa caùc Bí-soâ ñeán xem xeùt choã xaây caát, caùc Bí-soâ kia phaûi xem xeùt choã xaây caát nay coù phaûi laø choã thanh tònh nhö phaùp khoâng, choã coù tranh chaáp khoâng, choã coù tieán thuù khoâng". Bí-soâ muoán xaây phoøng neân traûi toïa cuï, ñaùnh kieàn chuøy baïch chuùng, chuùng nhoùm hoïp roài lieàn ôû trong chuùng côûi boû giaøy deùp, tròch y baøy vai phaûi kính leã theo thöù töï lôùn nhoû roài ñeán tröôùc vò Thöôïng toïa quyø goái chaép tay baïch raèng: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, con laø Bí-soâ teân , muoán xaây caát phoøng nhoû, con ñaõ xem xeùt choã xaây caát thanh tònh nhö phaùp roài. Con nay muoán ôû choã thanh tònh nhö phaùp ñoù xaây caát phoøng nhoû cuùi xin Taêng cho pheùp. Cuùi xin Taêng cho pheùp con Bí-soâ teân , ñöôc xaây caát phoøng nhoû ôû choã thanh tònh nhö phaùp ñoù. Xin thöông xoùt chaáp thuaän (3 laàn). Luùc ñoù caùc Bí-soâ khoâng neân tin lieàn lôøi Bí-soâ naøy noùi maø khoâng ñeán xem xeùt laïi. Caùc Bí-soâ neân cuøng nhau ñeán xem xeùt hoaëc Taêng sai moät hay nhieàu Bí-soâ ñang tin ñeán xem xeùt choã xaây caát ñoù. Neáu choã aáy khoâng thanh tònh, coù tranh chaáp, khoâng coù tieán thuù thì khoâng neân cho laøm. Neáu choã aáy thanh tinh, khoâng coù caùc naïn thì neân trôû veà chuøa baùo laïi, nhö phaùp nhoùm chuùng roài ñeán tröôùc vò Thöôïng toøa baïch raèng: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, choã maø Bí-soâ teân , muoán xaây caát, chuùng con ñeán xem xeùt thaáy laø choã thanh tònh, khoâng coù caùc naïn. Taêng neân bieát thôøi. Keá sai moät Bí-soâ baïch yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Bí-soâ naøy teân , muoán xaây caát phoøng nhoû, Taêng ñaõ ñeán choã ñoù xem xeùt thaáy laø thanh tònh.

Bí-soâ naøy

520 BOÄ LUAÄT 10

ñoái vôùi vieäc xaây caát ñeàu ñuùng phaùp thanh tònh, nay ñeán trong Taêng xin cho pheùp. Neáu Taêng ñuùng thôøi ñeán, Taêng neân chaáp thuaän, Taêng nay cho Bí-soâ naøy ôû choã thanh tònh ñuùng phaùp ñoù xaây caát phoøng nhoû. Baïch nhö vaäy. Keá baïch yeát ma chuaån theo lôøi taùc baïch maø laøm. 14. Yeát ma cho laøm chuøa lôùn: Phaät taïi nöôùc Kieàu-thieåm-tyø, vöôøn Cuø sö la, luùc ñoù Luïc chuùng Bí- soâ xin ñöôïc nhieàu taøi vaät vaø chaët caây ñaïi thoï cao lôùn thuø thaéng ñeå xaây caát chuøa lôùn, laøm toån haïi nhieàu sinh vaät khieán ngöôøi tuïc maát loøng tin. Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “Bí-soâ muoán laøm chuøa lôùn neân thænh caùc Bí-soâ ñeán xem xeùt choã xaây caát, neáu ñuû ba ñieàu kieän nhö treân môùi ñöôïc xaây. Taùc phaùp xin gioáng nhö xin xaây phoøng nhoû”, moät Bí-soâ trong Taêng taùc baïch yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Bí-soâ naøy teân , muoán xaây caát chuøa lôùn, Taêng ñaõ ñeán choã ñoù xem xeùt thaáy laø thanh tònh. Bí-soâ naøy ñoái vôùi vieäc xaây caát ñeàu ñuùng phaùp thanh tònh, nay ñeán trong Taêng xin cho xaây chuøa lôùn. Neáu Taêng ñuùng thôøi ñeán, Taêng neân chaáp thuaän, Taêng nay cho Bí-soâ naøy ôû choã thanh tònh ñuùng phaùp ñoù xaây caát chuøa lôùn. Baïch nhö vaäy. Vaên yeát ma döïa theo vaên taùc baïch maø laøm. 15. Yeát ma cho Bí-soâ Tri söï trong saùu naêm laøm laïi phu cuï môùi: Luùc ñoù Bí-soâ Tri söï troâng coi caùc vieäc vì phu cuï quaù moûng khoâng chòu noåi laïnh reùt, tuy phu cuï chöa ñuû saùu naêm cuõng ñöôïc ñeán trong Taêng xin trong saùu naêm laøm laïi phu cuï khaùc. Neân xin nhö sau: taäp Taêng, Bí-soâ Tri söï ñeán trong Taêng ôû tröôùc vò Thöôïng toïa quyø goái chaép tay baïch: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, toâi Bí-soâ teân laøm tri söï troâng coi caùc vieäc, theo luaät trong saùu naêm khoâng ñöôïc laøm phu cuï môùi, nay ñeán trong Taêng xin tuy coøn trong thôøi haïn saùu naêm ñöôïc laøm laïi phu cuï môùi. Xin Taêng cho toâi Bí-soâ tuy coøn trong thôøi haïn saùu naêm ñöôïc laøm laïi phu cuï môùi, xin thöông xoùt (3 laàn). Moät Bí-soâ trong Taêng taùc phaùp yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Bí-soâ Tri söï teân nay theo Taêng xin trong thôøi haïn saùu naêm ñöôïc laøm laïi phu cuï môùi. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay cho Bí-soâ Tri söï trong thôøi haïn saùu naêm ñöôïc laøm laïi phu cuï môùi. Baïch nhö vaäy. Vaên yeát ma döïa theo vaên taùc baïch maø laøm.

SOÁ 1453 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BAÙCH NHAÁT YEÁT MA, Quyeån 6 521

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BAÙCH NHAÁT YEÁT MA

QUYEÅN 6

PHAÙP SAÙM TOÄI CHUÙNG GIAÙO 1. Yeát ma cho Bieät truï - phaïm toäi Taêng taøn coù che giaáu: Luùc ñoù cuï thoï OÂ-ñaø-di coá yù laøm xuaát tinh phaïm toäi Taêng giaø baø thi sa, che giaáu nöûa thaùng, sau ñoù ñeán noùi vôùi caùc Bí-soâ: “caùc cuï thoï, toâi Bí-soâ OÂ-ñaø-di coá yù laøm xuaát tinh phaïm toäi Taêng giaø baø thi sa, ñaõ

che giaáu nöûa thaùng, nay toâi phaûi laøm sao", caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "caùc thaày haõy cho Bí-soâ OÂ-ñaø-di yeát ma Bieät truï, tuøy che giaáu bao nhieâu ngaøy thì haønh bieät truï baáy nhieâu ngaøy. Neáu coù ngöôøi naøo gioáng nhö vaäy, Taêng cuõng neân cho yeát ma Bieät truï". Taùc phaùp yeát ma Bieät truï nhö sau: Taêng nhaát taâm hoøa hôïp, Bí-soâ OÂ-ñaø-di töø choã ngoài ñöùng daäy, tròch baøy vai höõu chaép tay baïch Taêng: Ñaïi ñöùc taêng nhôù nghó, toâi Bí-soâ OÂ-ñaø-di coá yù laøm xuaát tinh phaïm toäi Taêng giaø baø thi sa, ñaõ che giaáu nöûa thaùng, nay theo Taêng xin yeát ma Bieät truï, tuøy che giaáu bao nhieâu ngaøy thì haønh bieät truï baáy nhieâu ngaøy. Xin Taêng thöông xoùt cho toâi yeát ma Bieät truï. (3 laàn) Moät Bí-soâ trong Taêng taùc baïch yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, Bí-soâ OÂ-ñaø-di coá yù laøm xuaát tinh phaïm toäi Taêng giaø baø thi sa, ñaõ che giaáu nöûa thaùng, nay theo Taêng xin yeát ma Bieät truï, tuøy che giaáu bao nhieâu ngaøy thì haønh bieät truï baáy nhieâu ngaøy. Neáu Taêng ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng neân chaáp thuaän, Taêng nay cho Bí- soâ OÂ-ñaø-di yeát ma Bieät truï, tuøy che giaáu bao nhieâu ngaøy thì haønh bieät truï baáy nhieâu ngaøy. Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, Bí-soâ OÂ-ñaø-di coá yù laøm xuaát tinh phaïm toäi Taêng giaø baø thi sa, ñaõ che giaáu nöûa thaùng, nay theo Taêng xin yeát ma Bieät truï, tuøy che giaáu bao nhieâu ngaøy thì haønh bieät truï baáy nhieâu ngaøy. Taêng nay cho Bí-soâ OÂ-ñaø-di yeát ma Bieät truï, tuøy che giaáu bao nhieâu ngaøy thì haønh bieät truï baáy nhieâu ngaøy. Caùc cuï thoï chaáp thuaän cho Bí-soâ

OÂ-ñaø-di yeát ma Bieät truï, tuøy che giaáu bao nhieâu ngaøy thì haønh bieät truï baáy nhieâu ngaøy thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Ñaây laø yeát ma laàn thöù nhaát. Nhö theá baïch töù yeát ma cho ñeán caâu Taêng ñaõ chaáp thuaän cho Bí-soâ OÂ-ñaø-di yeát ma Bieät truï, tuøy che giaáu bao nhieâu ngaøy thì haønh bieät truï baáy nhieâu ngaøy xong roài. Taêng chaáp thuaän vì im laïêng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. 2. Yeát ma cho Boån nhaät trò bieät truï - ñang haønh bieät truï laïi taùi phaïm toäi Taêng taøn coù che giaáu: Luùc ñoù cuï thoï OÂ-ñaø-di ñang haønh Bieät truï laïi coá yù laøm xuaát tinh, taùi phaïm toäi Taêng giaø baø thi sa, che giaáu nöûa thaùng, sau ñoù ñeán noùi vôùi caùc Bí-soâ: "caùc cuï thoï, toâi Bí-soâ OÂ-ñaø-di ñang haønh Bieät truï laïi coá yù laøm xuaát tinh, taùi phaïm toäi Taêng giaø baø thi sa, ñaõ che giaáu nöûa thaùng, nay toâi phaûi laøm sao", caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "caùc thaày haõy cho Bí-soâ OÂ-ñaø-di yeát ma Boån nhaät trò bieät truï, tuøy che giaáu bao nhieâu ngaøy thì haønh laïi bieät truï baáy nhieâu ngaøy. Neáu coù ngöôøi naøo gioáng nhö vaäy, Taêng cuõng neân cho yeát ma Boån nhaät trò bieät truï". Taùc phaùp yeát ma Boån nhaät trò bieät truï nhö sau: Taêng nhaát taâm hoøa hôïp, Bí-soâ OÂ-ñaø-di töø choã ngoài ñöùng daäy, tròch baøy vai höõu chaép tay baïch Taêng: Ñaïi ñöùc taêng nhôù nghó, toâi Bí-soâ OÂ-ñaø-di ñang haønh bieät truï laïi coá yù laøm xuaát tinh, taùi phaïm toäi Taêng giaø baø thi sa, ñaõ che giaáu nöûa thaùng, nay theo Taêng xin yeát ma Boån nhaät trò bieät truï, tuøy che giaáu bao nhieâu ngaøy thì haønh laïi bieät truï baáy nhieâu ngaøy. Xin Taêng thöông xoùt cho toâi yeát ma Boån nhaät trò bieät truï. (3 laàn) Moät Bí-soâ

trong Taêng taùc baïch yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, Bí-soâ OÂ-ñaø-di ñang haønh bieät truï laïi coá yù laøm xuaát tinh, taùi phaïm toäi Taêng giaø baø thi sa, ñaõ che giaáu nöûa thaùng, nay theo Taêng xin yeát ma Boån nhaät trò bieät truï, tuøy che giaáu bao nhieâu ngaøy thì haønh laïi bieät truï baáy nhieâu ngaøy. Neáu Taêng ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng neân chaáp thuaän, Taêng nay cho Bí-soâ OÂ-ñaø-di yeát ma Boån nhaät trò bieät truï, tuøy che giaáu bao nhieâu ngaøy thì haønh laïi bieät truï baáy nhieâu ngaøy. Baïch nhö vaäy. Vaên yeát ma döïa theo vaên taùc baïch maø laøm. 3. Yeát ma cho Boån nhaät trò bieät truï laàn hai - ñang haønh Boån nhaät trò bieät truï laïi taùi phaïm toäi Taêng taøn coù che giaáu: Luùc ñoù cuï thoï OÂ-ñaø-di ñang haønh Boån nhaät trò bieät truï laïi coá yù laøm xuaát tinh, laïi taùi phaïm toäi Taêng giaø baø thi sa, che giaáu nöûa thaùng, sau

ñoù ñeán noùi vôùi caùc Bí-soâ: “caùc cuï thoï, toâi Bí-soâ OÂ-ñaø-di ñang haønh Boån nhaät trò bieät truï laïi coá yù laøm xuaát tinh, laïi taùi phaïm toäi Taêng giaø baø thi sa, ñaõ che giaáu nöûa thaùng, nay toâi phaûi laøm sao”, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “caùc thaày haõy cho laïi Bí-soâ OÂ-ñaø-di yeát ma Boån nhaät trò bieät truï, tuøy che giaáu bao nhieâu ngaøy thì haønh laïi bieät truï baáy nhieâu ngaøy. Neáu coù ngöôøi naøo gioáng nhö vaäy, Taêng cuõng neân cho laïi yeát ma Boån nhaät trò bieät truï”. Taùc phaùp cho laïi yeát ma Boån nhaät trò bieät truï nhö sau: Taêng nhaát

truï baáy nhieâu ngaøy xong roài, nay theo Taêng xin yeát ma haønh saùu ñeâm Ma na ñoûa. Xin Taêng thöông xoùt cho toâi yeát ma haønh saùu ñeâm Ma na ñoûa. (3 laàn) Moät Bí-soâ trong Taêng taùc baïch yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, Bí-soâ OÂ-ñaø-di ñang haønh Boån nhaät trò bieät truï laïi coá yù laøm xuaát tinh, laïi taùi phaïm toäi Taêng giaø baø thi sa, ñaõ che giaáu nöûa thaùng. Taêng ñaõ cho laïi yeát ma Boån nhaät trò bieät truï, tuøy che giaáu bao nhieâu ngaøy thì haønh laïi bieät truï baáy nhieâu ngaøy. Bí-soâ OÂ-ñaø-di ñaõ haønh laïi Boån nhaät trò bieät truï, tuøy che giaáu bao nhieâu ngaøy thì haønh laïi bieät truï baáy nhieâu ngaøy xong roài, nay theo Taêng xin yeát ma haønh saùu ñeâm Ma na ñoûa. Neáu Taêng ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng neân chaáp thuaän, Taêng nay cho Bí-soâ OÂ-ñaø-di yeát ma haønh saùu ñeâm Ma na ñoûa. Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, Bí-soâ OÂ-ñaø-di ñaùng haønh Boån nhaät trò bieät truï laïi coá yù laøm xuaát tinh, laïi taùi phaïm toäi Taêng giaø baø thi sa, ñaõ che giaáu nöûa thaùng. Taêng ñaõ cho laïi yeát ma Boån nhaät trò bieät truï, tuøy che giaáu bao nhieâu ngaøy thì haønh laïi bieät truï baáy nhieâu ngaøy. Bí-soâ OÂ-ñaø-di ñaõ haønh laïi Boån nhaät trò bieät truï, tuøy che giaáu bao nhieâu ngaøy thì haønh laïi bieät truï baáy nhieâu ngaøy xong roài, nay theo Taêng xin yeát ma haønh saùu ñeâm Ma na ñoûa. Taêng nay cho Bí-soâ OÂ-ñaø-di yeát ma haønh saùu ñeâm Ma na ñoûa, caùc cuï thoï chaáp thuaän cho Bí-soâ OÂ-ñaø-di yeát ma haønh saùu ñeâm Ma na ñoûa thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi.

Ñaây laø yeát ma laàn thöù 1. Nhö theá baïch töù yeát ma cho ñeán caâu Taêng ñaõ chaáp thuaän cho Bí-soâ OÂ-ñaø-di yeát ma haønh saùu ñeâm Ma na ñoûa xong roài. Taêng chaáp thuaän vì im laïêng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. 5. Yeát ma xuaát toäi: Luùc ñoù Bí-soâ OÂ-ñaø-di ñaõ haønh Boån nhaät trò bieät truï tuøy che giaáu bao nhieâu ngaøy thì haønh laïi bieät truï baáy nhieâu ngaøy xong, keá haønh saùu ñeâm Ma na ñoûa xong, lieàn ñeán noùi vôùi caùc Bí-soâ: “giôø toâi phaûi laøm sao”, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “caùc thaày haõy cho Bí-soâ OÂ-ñaø-di yeát ma Xuaát toäi, neáu coù ngöôøi naøo gioáng nhö vaäy, Taêng cuõng neân cho yeát ma Xuaát toäi”. Taùc phaùp yeát ma Xuaát toäi nhö sau: Taêng nhaát taâm hoøa hôïp, Bí-soâ

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.